10274. II C. d. e. 9.

PABULUM SPIRITUALE
OVIUM CHRISTIANARUM
SEU

Conciones in Sacra Euangelia Dominicarum totius Anni omnibus Paſtoribus Animarum, & Animabus eisdem ſubiectis, pro conſequenda Vita æterna, perquam Utiles, & neceſſariæ; compoſitæ, ac in lucem datæ.

A

R. P. STEPHANO ZAGRABIENSI
Concionatore Capucino.

PARS PRIMA

K. K. LYCEAL BIBLIOTHEK IN LAIBACH

SUPERIORUM PERMISSU.

ZAGRABIÆ,
Typis Jacobi VVenceslai Heyvvel Inclyti Regni Croatiæ Typographi. Anno M. DCC. XV.

HRANA DUHOVNA
OVCHICZ KERSCHANSZKEH

Illiti

Prodechtva chesz usze czeloga leta Nedelye uszem Pasztirom Dusseunem, y Dusiczam nym podlosnem k- zadoblyeniu Sitka Vekovechnoga, unogo haszno vita, y potrebna, zkonmponuvana, y na Szvetlo dána.

Od

V. P. P. STEFANA iz ZAGREBA
Prodekatora Capuczina.

PERVA SZTRAN.

Z-DOPUSCHENYEM GORNYEH.

vu ZAGREBU
Stampano po Iakopu VVenceslavussu Heivvel.
Letá M.DCC.XV.

030047253

ILLUSTRISSIMO, EXCELLENTISSIMO, ET REVERENDISSIMO DOMINO, DOMINO

EMERICO ESTERHAZI

Comiti de Galantha, DEI, & Apostolicæ Sedis gratiâ Episcopo Zagrabiensi; B. V. MARIÆ de Topuzka Abbati: Sac. Cæs. Regiæque Maiestatis Intimo actuali Consiliario; Regnorum Croatiæ, & Sclavoniæ Primati; nec non Comitatus de Berszenze supremo ac Perpetuo Comiti Domino Dom. Mecœnati, ac Patrono Gratiosissimo.

ILLVSTRISSIME, EXCELLENTISSIME, & REVERENDISSIME PRÆSVL.

QUo mea in frontiſpicio huius Operis per Meraphoram ſignata Vota colliment; id palam fit in præclariſsimo illo Pontificij Juris

tis oraculo. *Cap, inter cætera. de offic. Ordin: Inter cætera quæ ad Salutem spectant populi Christiani: Pabulum Verbi DEI primariè sibi noscitur esse necessarium: quia sicut Corpus materiali, sic anima Spirituali cibo nutritur: eo quod non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo quod procedit de ore DEI.* Nec refert, quod *Pabula dicantur animalium sumptus, ut annonæ Familiæ Dominicæ l. 9. c. de Iu. Fisci. lib. 10.* Nequè enim propriæ significationes huiusmodi tropicis locutionibus, in quas eleganter coincidit sententia S. Gregorij Papæ *Hom. 17. in luc.* ubi ait. *Vos igitur qui Pastores estis, pensate quia DEI animalia pascitis.* Pro his ergo DEI animalibus quæ Christus bonus Pastor oves suas vocat, hoc Spirituale Pabulum, quasi in quodã promptuario patrio ore, & more usquè ad pabulationem dispositum, sub ordinatis, & sæpè pluribus curis à parando animarum cibo præpeditis Dominis Pastoribus, per omnes Anni Dominicas præstò esse cupio. Atquè idcircò hanc licet humilem; neutiquã tamen ut reor inutilem suscepi Provinciam; quia pauca admodum huiuscemodi promptuaria in nostra vulgari & vernacula lingua videre est: quantumvis in dies desiderentur multa.

Accidere ego sanè hoc existimo, quia licet plures apud se consilia agitent, quibus rationibus hãc in parte in publicum succurri possit; nemo tamen huius operæ, nemo se constituit vindicem. Sicquè dum alius alium expectat, frustra expectamus omnes. Hoc

 pro-

proindè inceptâ hac telâ præcipuæ curæ cordiquè fuit: ut meæ huius exiguæ opellæ exemplo plures incitentur peritiores verbi DEI Præcones, qui Sapientiori, amplioriquè minerva in idipsum dessudent. Nam *posteriores cogitationes* teste Tullio *Philip XII. Sapientiores solent esse.* Id enim plerumquè usu venit, ut editiones posteriores, prioribus exeant auctiores: quam & ego huic meo qualicumquè operi, fortunæ aleam auspicor, & exopto.

Cæterum quod caput est. *Illustrissime Excellentissi-ac Reverendissime PRAESUL*, dum Spirituale hoc Pabulū ex umbra in pulverem descendit, morsibus plurimorum exponitur. Non desunt certè Momi, qui vel in sandalio quærunt, quod maledico dente carpant. *TUO* igitur eget Præsidio, eget Patrocinio. Quod enim Ovium *TUARUM* commodis paratur, nulli congruentius, quam *TUIS* tanquam supremi Pastoris honoribus nuncupatur, Patrocinijs dedicatur.

Promittunt mihi sanè amplissimum Gentilitia Arma *TUA* Præsidium, promittunt Rosas. *TUA* illa semi-Aquila volucribus dominans, semiquè Leo quadrupedibus imperans excelsam utrobiquè dignitatē ostentant, in utroquè foro conspicuum, Regnorum Croatiæ, & Sclavoniæ Primatem symbolicè refert, cum Lemate: *Vndiquè Princeps TUUS*, denique Generosissimus Gryphus in framea terrorem hostibus, in Rosis amorem Clientibus pollicetur. *Terret & allicit.*

Ve-

Verum si hæc Vetustissimæ Prosapiæ *TUA* Insignia, quasi in ichonographica duntaxat delineatione, tantum Generis splendorem, tantam Prærogativarum excellentiam, tantam Virtutū varietatem præsignant: in quantam demū Nobilissima Familia lapsu temporis, per *TE* maioresquè *TUOS* exreuerit molem, in quantum erecta sit fastigium: id non mea penna, sed Angelus arundine aurea metiatur. Quis amabilem enarrabit Rosarum *TUARUM* fragrantiam, quis scientiarum fere omnium celsitudinem, quis virtutum *TUARUM* qua naturaliū, qua moralium; qua Theologicarum, qua Cardinalium opulentiam· quis deniquè Dignitatum *TUARUM* mirabilem Metamorphosim, melius dixero Apotheosim, tanquam in Divini muneris gradibus transfigurationem recensebit? *TE* primum Sacra Divi Pauli primi Eremitæ Religio in exedris Oratorem, mirata est in Cathedris irrefragabilem Doctorem, venerata est in supremo Ordinis Magistratu Sapientissimum Moderatorem; ut illo præclaro Apuleij eloquio dignus omnino dicaris: *Inter Doctos Nobilissimus, inter Nobiles Doctissimus, inter utrosquè optimus.*

Quid mirum igitur, si Ecclesia, quæ Ecclesiasticos honores suo calculo designat inter bonos optimos *TE* ad sublimia natum, ad Sacras Regni sui Insulas destinaverit: Ipsiquè Augustissimi Cæsares, quibus à Virtute, & Sapientia eras prætiosus, *TE* non solum ad

Va-

Vacienſem, ac tum ad Zagrabienſem Epiſcopalem Cathedram de privatis Eremi curis evocaverint; verum & Prærogativâ Intimi actualis Conſiliarij decoraverint. Mirandum potius qua dexteritate Eccleſiaſtica ſimul & politica moderaris; Nec ſatis tantum Sacerdotalibus facis curis, ſed & Regijs: Cum Epiſcopatu præſides, ac ſi nihil ageres, cum omnia agas; publicè Pontificem & Prætorem; privatim Anachoretam. Quid enim & quantum Reipublicæ, communiquè Regnicolarum ſaluti, ac commodo contuleris, id notius eſt, quam dici debeat. Novit id Inclytum Regnum Croatiæ, cui ſemper fuiſti PRAESIDIO & DECORI.

Quid porrò dicam de pietate, & Religionis cultu, quem in *TUO* ſtudio coguntur amare boni, nec poſſunt odiſſe mali. In DEI amorem totus collabias, in proximi charitate totus exæſtuas, omnibus omnia factus: optimi Prælati vivum Prototypon; perfecti Servi DEI authographum exemplar; utpotè qui in Pontificali culmine Religioſæ auſteritatis humilitate ſplendeſcis; extra clauſtra clauſtralium illuces moribus, totus redundas Spiritualibus Aphoriſmis. Quibus demum numeris, & incrementis, in frequentandis ſolitudinis exercitijs, in repetenda priſcæ Aſceſeos obſervantia, vitæ veræ Religioſæ perfectionem adaugeas: ſecretis debitam laudem noſtrum *Z*agrabienſe Cænobium claudit penetralibus.

Sed

Sed quorsum dilabor? vix à fragrantia *TUARUM* Rosarum avelli me patior. Avellor tamen, nè iustos Dedicatoriæ Epistolæ limites excedam; nève videar tantam Divinorum in *TE* Charismatum Iliadem paucis duntaxat lineis velle concludere. Meritò namquè iniuriæ, & temeritatis me argueres; si attentarem tanta *TUA* merita ad unam paginam coarctarè aut adscititijs sermonis ornamentis virtutes *TUAS* depingere: quasi vellem Sacras Reliquias in splendidis ex auro & argento, aut anaglyptica arte formatis Lipsanothecis recludere, publicæquè venerationi exponere: absit tanta præsumptio, absit tam inanis adiectio. Nam magnæ virtutes ipsæ sibi splendorem conciliant, ac sine verborum fuco sinceris mentibus & altius sese insinuant, & purius illabuntur. Hoc autem breve virtutum *TUARUM* memnosyon inducere necessum fuit; Ut Typis vulgandum opus, quod Authoris præstantiâ destituitur; acceptabile fiat Excellentiâ Protectoris; quæ licet ex levidensi munere imparilitatis iure posset aspernari Authoris clientelam: ad eam nihilominus Gratiosissima propensio *TUA* aditum tanto securius mihi patefacere visa est; quanto plenius toti nostro Seraphico Ordini in multis gratiarum argumentis benevolentiam auspicatissime stipulatur.

Ad *TE* igitur *Illustrissime Excellentissime & Reverendissime Præsul*, *TUOSquè* pedes hæc Divini Verbi Pabula submitto; ut mutuato à *TUA* sapientia sale, sapo-

rem capiant, *TUOque* gregi conducant felicius. Quia verò Donum Amplitudini *TUAE* innumeris numeris impar iterum atquè iterum agnosco: id *TIBI* in mentem revoco, quod non sine melle dixit Ambrosius *lib. 5. epist. 1. ad Cont. Symach. Quod si nec pondere, nec ingenio placeat artificis munus; non aliter tamen illud amplectere, quam superi, vel thura, vel pinguium libamina victimarum. Illi siquidem non hostiam, sed affectum considerant, eorumque gratiam devotio non impensa promeretur.*

Vale Antistes Illustrissime Excellentissime faxit DEUS, ut quemadmodum in prima Religionis sorte apparuisti Candidus; ita obstetricante Cœlo, recenti aliquando Murice appareas Rubicundus: Dilectus DEO & hominibus. Vale. Ita *D*icat, & Vovet.

Illustrissimæ Excellentissimæ
& Reverendiss. Dominationi
TUÆ

Humillimus & Devotissimus Cliens.

Fr. Stephanus Zagrabiensis Capucinus.

APPROBATIO.

UT Muneri mihi ab A. R. P. Christophoro Græcensi Ordin. nostri Capucinorum per Provinciam Styriæ Ministro Provinciali, ex mandato Reverendiſ. Patris Michaëlis Angeli â Raguſa eiusdem Instituti Ministri Generalis iniuncto satisfacere videar in legendo nimirum & revidendo Opere præsenti cuius in Authographo inscriptio est *Pabulum Spirituale Ovium Christianarum.* â R. P. Stephano Zagrabiensi Concionatore nostro, composito, ac in omnes Anni Dominicas dispositio, pro viribus adlaborare studui. Opusquè hoc eâ quâ par est diligentia & attentione sedulo perlegi, & examinavi, nec quidquam reperi â fide Orthodoxa alienum, aut bonis moribus dissonū; ideoquè attestor Opus hoc sanè præclarum, Concionatoribus Croaticis planè utile, utpotè SS. Patrum doctrinâ, Authoritatibusquè, ac Sacræ Scripturæ textibus refertum, & exemplis confirmatum, nihil continere, quod pij & Catholici Viri mentem offendere posset, sed per omnia ad vitam æternam consequendā iuvare. Quare dignum censeo ut Typis & publicæ Luci detur.

Datum in Conventu nostro Zagrabiensi die 20. Maij 1714

Fr. Lucas Zagrabiensis Guardianus,
& Concionator

UT publicæ Lucis usuram usurpet, *Pabulum hoc spirituale Ovium Christianarum.* In omnes Anni Dominicas à R. P. Stephano Zagrabiensi Ord. nostri Seraphici Capucinorum Concionatore compositum, ego voto meo suffragor; siquidem illud excomissione A. R. P. Christophori Græcensis Provinciæ Styriæ Ministri Provincialis, potestate sibi ad hoc delegata à Reverendiss. P. Michaële Angelo à Ragusa ejusdem Ord. Ministro Generali: Attentissimè legendo discusserim, nihilquè omnino in eo perscrutando mihi se obtulit, sive doctrinam, sive probitatem spectes, quod carpi possit; Aut quid vel minimum fidei Catholicæ repugnans offendi; Verum solidis scripturæ Sacræ conceptibus, Sanctorumquè Patrū argumentis roboratū adinveni. Quocirca quâ tale Pastoribus Animarū magno sublevamini, ac Animabus eorum curæ subiectis, Croatici utpotè Idiomatis gnaris admodum utile, & necessarium existimans, probè iudicavi ut publico comuniquè Ovibus Christianis per Prælū exponatur nutrimento.

Dabam Zagrabiæ die 21. Aprilis 1714.

Fr. Michaël Sillinensis Concionator & Vicarius.

Nos

Nos Fr. Michael Angelus à Raguſa Ordinis Fratrum Minorum Capucinorum Miniſter Generalis L. I.

CUm Opus cui titulus eſt: *Pabulum Spirituale Ovium Chriſtianarum.* ab A. V. P. Stephano Zagrabienſi Ordinis noſtri Concionatore Idiomate Croatico compoſitum, ac in omnes Anni Dominicas diviſum, duo ex noſtris Theologis (quibus id demandatum fuerat) reviderint, atquè in lucem dari poſſe recognoverint; Licentiam impertimur ut per Typum poſsit prodire in publicum: Si eorum quorum pariter intereſt, conſenſus etiam acceſſerit, & omnia de Jure ſervanda fuerint ſervata.

Datum in Hennebont Britaniæ minoris 30. Auguſti 1714.

Fr. Michaël Angelus qui ſupra.

CENSURA.

NOs infraſcripti ex ſpeciali commiſsione Illuſtriſsimi Excellentiſsimi & Reverendiſsimi Domini Comitis EMERICI ESTERHAZI de Galantha &c. Epiſcopi Zagrabienſis &c. nobis facta, perlegimus Conciones *Pabulum Spirituale Ovium Chriſtianarum* intitulatas; à R. P. Stephano Zagrabienſi Concionatore Capucino,

Croatico Idiomate compositas, ac per omnes Anni Dominicas distributas; nihilquè in eis reperimus, quod bonæ morum Institutioni aut rectæ fidei professioni repugnaret: quin potius valdè utiles omnibus Verbi DEI Præconibus, Confessarijs, & reliquis curam Animarum habentibus fore censemus, dignasquè quæ luce publicâ donentur, & prælo mandentur iudicamus.

Datum Zagrabiæ die 31. Augusti Anno 1714.

Gregorius Paravigich Abbas B. V. MARIAE de lâszt Archidiac. Goricensis, Canon. Zagrab.

Franciscus Magyar Archidiac. Varasdinensis, Canon. Zagrab. Sacrosanctæ Theologiæ Doct.

Juxta suprascriptam Censuram Imprimatur.

Nicolaus Gotthal præfati Illustriss. Excellentiss. & Reverendissimi Domini Episcopi Zagrab. Vicar. Generalis.

PRED-

PREDGOVOR
K-POBOSNOMU STAUCZU

NUt ò poboſni Stavecz izhagya teda negda na Szvetlo ono kaiſzem na proſnye tak zaſgane tulikeh Duhouneh Paſztirou ſzkerblyuneh za Ouchicze ſzvoie; kakti y na zapoved oneh koiemſzem duſen pokoren biti z-moium ne menſum teskochum, nego y ſztrahom napervo dati odluchil: Iedno naimre Breme uſzakoiachke ſmahe, y krepoſzti travicz, koieſzem nekuliko Let z-moiem trudom ſzpraulyal, izbiraiuch po ternaczeh Knìg zebraneſſeh do koiehſzem mogel doyti, uſzakoiachkeh ali oſzebuinem nachinom Mudreh Authorou Latinſzkeh. Buduchimi kruto dobro znano, kuliko dobro, y kak veliko dello Miloſzerdnoſzti ie Duſſicze Kerſchanſzke, kakti tulike Ouchicze Boſie od glada pogibaiuche z-Hranum Duhounum Rechi Boſie hraniti, y od ſzmerti vekovechnè oſzlobagyati: dabiſze neizpunila nad menum ona Sz. Jeremiaſſa Proroka tusba. *Parvuli petierunt panem, & non eſt qui frangeret eis. Thren. c. 4. ℣. 4.* Malyahni proſziliſzu kruha, y niga koibijmga ulomil. Ar ako vech neg za nemiloſztiunoga preſtimavaſze uſzaki on Kerſcheni Chlovek, koi videchi bliſnyega ſzvoga pogibati od glada telounoga, y moguchiga nadeliti, nahraniti, y od ſzmerti oſzloboditi, ter nevuchinì? kaiſze pak bude moglo, y moralo rechi od onoga koi zpoznavaiuch Duſſicze Karſchanſzke od glada pogibati, ter nym nepomaſe? Nepomaſe pak uſzaki on, koi Rech Boſiu kakti *Duhounu* Hranu moguchijm podeliti, ter nechinì. Ali oude ô moy Poboſni Stavecz hotelſzem te opomenyenoga imeti, ako morebiti vu Bremenu ove moiè Knige koie travicze zpoznas koie tebe nebi povolye bile? nemoras zeuſzema uſzega oduriti, y zaurechi bremena, kakti ni Oucza neoduriava, niti nezapuſcha uſzeh travicz vu ternaczu, zato da iednu ali drugu po ſzvoie volye nenaide. Ar znaiuch ia dobro kai Diaki govore da naimre *De guſtibus non eſt diſputandum.* Od ſmahe ni potreba diſputuvatiſze, lyubechi nekoij ſzladko, nekoij ſuhko, tak y vu ove Duhoune *Hrane* koiuti na pervo poſztaulyam nahagyaiuſze uſzake ſmahe y duhe travicze, koieſzem ia za vezda ſzudil potrebneſſe napervo dati. Tebe pak zadene zebratiſzi one koie tebe, y Ouchiczam tvoiem povolyneſſe, y haſznoviteſſe budu. Niti neſtimai daſzem ia hotel, ali liſztor uffalſze uſzem, y uſzakomu povolyno, y zadovolyno vuchiniti, ar ako od velikeh lyùdi piſſe *Diodorus. Nec Poëta, nec Hiſtoricus, nec ullus deniq; artifex præcepti alicuius rationalis etiamſi ſcopum attingat, comprobationem omnium*

am fine ulla reprehenſione conſequatur. lib. 24. Kako dabi hotel rechi, niga tak vuchenoga Chloveka, niti tak Mudroga Meſtra, koibi mogel uſzem drag biti, y zadovolyno vuchiniti; nitije moguche dabi Chlovek ako rauno neznam kai zverſſenoga vuchinil, tak od uſzeh hvalyen bil, dabi od koga toga prigovora nimal. Vnogo menye ia koiſzem megy vuchenemi naipriproſzteſſi, megy Mudremi nai nerazumneſſi bi mogel imeti uffanye, y hotenye vuchiniti ono, kai zeuſzeh ſztran ie nemoguchno: naimre pako ſzadaſnye ureme obilneſſe z- Nenavidnemi, neg Vuchenemi, y Mudremi lyudmi, koij onda iz lyuczkoga piſzanya iemlyu priliku, ako ne kai nauchitiſze novoga, konche izkazati *K*erſchanſzku Dobrotu, vu pomiluvanyu Piſeza: Kada oni Nenavidni nahagyaiu zrok izkazati ſzvoiu nazlobnu ſzerditoſzt ogrizavaiuch, y prigovariaiuch, z- uffanyem tem nachinom ſzebe za Mudreſſe pred lyudmi pokazati; y ti takovi buduch navadni landati komponuvanya naimudreſſeh glau, mora nſze nadeiati, y veruvati, da y ovomu moiemu oproſztiti nehte. Alime to malo ſztraſſi, ar nitiſzem izkal, nitiſzem ſelel z- ovem moiem piſzanyem pri lyudeh kakovu hvalu imeti; Nego liſztor Boſiu chaſzt, y Diku, Dufficzam pako od nyega ſztvorienem, Sitek Vekovechni vu Nebu dobiti. Iedno iedino dugovanye koie mene ſaloſztnoga, y turobnoga chinì, ieſzu tulike neizbroiene fallinge vu Stampe vuchinyene, koie tebe ò Poboſni Staveez zrok ne menſe terplyunoſzti, negſzu mene ſaloſzti, proſzim da nai budu; izprichavatiſze nikak nechu, ar znam da kaigoderbi rekel, uſzebi zahman bilo; To ſzamo od tebe ſelim daſze ſzpomenes iz oneh rechi *Errando diſcimus* falluiuch vuchimoſze, tak y ia vu ove perve Sztrani, koiuti pred ochi poſztaulyam, ieſzemſze vuchil kak z- drugemi (koieſzem nakanil naſzvetlo dati, akomi Goszp. Bog ſitka, y Zdravia neſzkrati) budemti mogel, y znal zmenſemi fallingami ſzluſiti; Megy tem ſelimte ſzrechno ſiveti, y mene vutvoich Szveteh molitvah preporuchenoga imeti.

PERVA NEDELYA ADVENTA.

Od sztrahote Obchinszkoga Szuda Bosiega; y od ostròche Szudcza Nebeszkoga.

Erunt signa in Sole, Luna, & Stellis, Lucæ c. 21. ℣. 25.

Budu zlamenya na Szunczu, Meszeczu, y Zvezdah.

TUsne, y salosztne glaszi, pune szuz, y placha novine vam napervo donassam ò N. N. Novine tak sztrasne, Glasze tak soloszne, da kadaie ja razmislyam, laszimisze od sztraha na disu, ochimisze plachu, szerczemi dersche kervi vu mene neszraie. Koie Novine mene Sz. Lukach pisse vu lisztu denesnyega Evangeliuma szvoiega nazveschavaiuchimi prihod iednoga takovoga dneva vu koiem dnevu Szin chlovechi vu oblaku szedechi doyde iz Nebesz na Zemlyu z velikum zmosnosztium y doztoynosztium *Videbunt Filium hominis venientem cum Potestate magna & Maiestate*, Videli budu Szina chlovechiega idúchega vu Oblaku z velikum Zmosnosztium, i doztoinosztium· pred prihodnyum koiega budusze videla Znamenya na Szunczu, Meszeczu, y Zvezdah, *Erunt signa in Sole, Luna, & Stellit.* Ar Szuncze hoche potemneti *Sol obscurabitur*; Meszecz hoche zamerknuti, *Luna non dabit splendorem suum*; y Zvezde iz Nebesz na Zemlyu budu padale *Et stellæ de Cœlo cadent.* Oh! kak sztrassen, kak tusen, kak salosztten, bude moral biti ov dan? kada naimre Szudecz Nebeszki doyde na ov szvet szudit vszeh sivch, y mertvch: *Quantus tremor est futurus? quando Judex est venturus, cuncta stricte discussurus.* Oh! den tusni, den salosztni! na koj den

Luca c. 21. ℣. 27.

Ibidem ℣. 26. Matth. c. 24. ℣. 29.

nit lepota, nit Mladoſzt mudroſzt niti jakoſzt zeuſzemi priatelmi, y Rodbinum izprichati ali zagovoriti nebudu znali nit mogli nevolynoga greſnika. Oh den! na koj den, niti zagovori, nit dári, proſnye nit mila zdihavanya meſzta nebudu imela; nego ſzama ſzamehna chiſzta Conſcienczia bude ona najmoguchneſſa branitelicza naſſa y razveſzelitelicza. Oh den! na koj den, preſz vſzakoga izpriſchanya bude morati pokazatiſze vſzem Kralyem, y Czeſzarom; Papom, y Cardinalom; Goſzpode, y Kmetō Ubogem, y Bogatem; Sztarem, y Mladem, Muskoga y Senſzkoſzpolla, Szvetſzkoga y Redovnoga ſztaliſſa lyudem, na ieden dolecz Joſaffat jmenuvani, za dati tenek rachun od vſzeh ſzvoich dobreh y zleh chinov, miſzlih, y rechih, onomu preſztraſnomu Szudczu Nebeſzkomu od koiega Sz. Auguſtin govori *Ille Judex nec gratiâ pravenitur, nec miſericordiâ flectitur, nec pecuniâ corrumpitur, nec pœnitentiâ vel ſatisfactione mitigatur.* Onomu Szudczu vſzaka Duſſa bude morala rachun dati, koiega nikakva miloſcha nemore pretechi; nikakvo pomiluvanye nemorega prignuti; z nikakvemi kinchi nemoreſze podmititi; z nikakovum pokorum, ali obetanyem pobolſſanya, nemoreſze ukrotiti; niti nikakvem zeuſzema nachinom nyegova ſzerditozt, y oſtrocha budeſze vutiſſiti mogla. Oh adda preſztraſni Szud Boſyi! koiega razmiſlyaiuch Sz. Ivan Chryſoſtomus, y hotechi na danaſni dan od nyega ſzvoiemu Antiokenſzkomu lyucztvu prodekuvati, ni znal kak pocheti, negoie rekel *Quid dicam? aut quid loquar tibi populo meus? lachrymarum præſens tempus eſt, non Verborum, luctuum non ſermonum, deprecationis non Concionis.* Kaj hochu rechi, y govoriti tebe lyucztvo moie drago! ah ni vezda vreme govorienyu nego plachu, ni vreme ovo prikladno za prodekuvanye, nego za tuguvanye, y proſſenye za grehov odpuſchenye; bolye adda bude zame daſze ia namoia kolena hitim pred Razpetoga odkupitela moiega, ter pred nym klecheh, y iz glubline ſzercza milo zdihavaiuchi Szuze ſuhke tochim, y perſzi moie tuchem ternyega za oproſchenye grehov proſzim, ar *Deprecationis præſens tempus eſt non ſermonis.* ovo vreme ie za pokoru, y za molitvu, a ne za prodekuvanye. Ali kaiti poboſnoſzt vaſſa N.N. niti duſnoſzt moie chaſzti toga ſzobum nedonaſſaiu nego pache da ia N. N. povem ona, iz ovoga Sz. Meſzta koiaſzuvam naihaſznoviteſſa

S. Auguſt lib. 3. de Symb.

S. Joann. Chryſoſt.

Viteſſa, y naipotrebneſſa k-Duſſnomu Zvelicheniu, nebuduck pak nikai haſznoviteſſega od premislyiavanya ſztrahote obchinſzkoga Szuda Boſiega, y oſtroche Szudcza Nebeſzkoga, poleg navuka ſzamoga Duha Sz. po mudrom Eccleſiaſte govorechega *Memorare noviſſima tua, & in æternùm non peccabis*, Szpomeniſze na poſzlednya tvoia, y nigdar neches zagreſſiti, naizadnye poſzlednye naſſe bude obchinſzki Szud, koi kak ſztraſſen bude? nanakanilſzem poleg ſzlaboſzti pokazati. *Eccli. c. 7. V. 40.*

Vnogi mirakulumi behuvuchinyeni ò uremenu Chriſtuſſevoga od ſzmerti gore ſztaienya, zmegy koieh ieden bilie ov da kadaſzu one tri Sene ſzvete bile dosle k-Chriſtuſſevomu Grobu, doletelie iz Nebeſz ieden Angyel koterijmie Grob odperl, y onda poſzta ieden velik potreſz na Zemlye kak Sz. Matthe Evang. ſzvedochi. *Et ecce terræmotus factus eſt magnus Angelus enim Domini deſcendit de Cælo*, koiega Angela kadaſzu zagledali ſztraſczi, preſztraſſilifzuſze, y kakti zamertvi poſztali, *Præ timore autem ejus exterriti ſunt Cuſtodes, & facti ſunt velut mortui*, Zverhu koiega pripechenya Sz. Ivan Chryſoſtomus kruto iakoſze chudi, y obernyen proti cherne Zemlye ovak z-ſnyum govori, *O Terra! Terra! quæ Conſervi tui, hoc eſt Angeli præſentiam ſuſtinere non valuiſti, quomodo DEUM Judicem ſuſtinebis?* O Zemlya! Zemlya! koia prez ſztraha, y potreſza niſzi mogla podneſzti prihod iednoga Angyela, kak budes mogla zderſatiſze na meſztu, ò uremenu prihodnye na ov ſzvet ſzerditoga Szudcza Nebeſzkoga? pred koiem iſzti Angyeli Nebeſzki derhtali budu; kot to ſzvedochi Sz Oteez Auguſtinus govorech *Tam terribile erit illud Judicium, ut etiam ab ipſis Angelis timeatur.* Ako adda ie to iſztina, kaj pochnu na ón dan one Greſne Duſſe, ne ſzamo koieſze ioſche na ovom ſzvetu ñahagyale budu, nego tulikai y one koie tuliko ſztotin lethvu peklu pokopane ieſzu, kada chule budu on preſztraſni glaſz Trumbete Boſie *Surgite mortui venite ad Judicium* Ah! veruiem ia, y za ſzigurno derſim da lyudi na Szvetu ioſche ovo vreme ſivuchi, ter naimre greſni krichali budu *Montes cadite ſuper nos, & abſcondite nos à facie ſedentis ſuper Tronum, quoniam venit dies magnus iræ ipſorum.* Core, y kamenya opadete zverhu naſz, y zakritenaſz od ſzerditoga obraza ſzedechega zverhu ſztolcza, arie doſſel velike ſzerditoſzti dan; y ſztanovito ne prez zroka, ar ſzve- *Matt. c. 28. V. 2. Ibidem V. 4.* *S. Joann. Chryſoſt. hom. 19. in Mat.* *S. Augu. de horro. Jud. vni.* *Apoc. c. 6. V. 16. & 17.*

fzvedochi Sz. Vincentius Ferrerius dabi laglye vfzake Grefne Duffe videti fzto iezer Uragov, nego fzerdit obraz Szudcza Nebeſzkoga *Melius eſſet animæ in Judicio videre centum millia Dæmonum, quam faciem Chriſti irati*, y Sz. Otecz Auguſtin potverguie to ovemi rechmi *Majus tormentum malis erit furorem vultûs Divini tolerare, quàm Cruciatus infernales perpeti* Vexa muka bude na onom fzudu, onem grefnem Duffam videti fzerdit Obiafz Szudcza Nebeſzkoga, nego ufze pehlenfzke Muke. A one Duffe pak koie fzu iur vu peklu tuliko leth zakopane, za neiziti van iz pekla, y za ne podneſzti ou veliki ſpot pred vfzem Dvorom Nebeſzkem, Narodom Chlovechanſzkem; kakti tulikai za nepovernutifze znovich vu fzvoia gnyla tela, rádi koich zasleſzu vu pekel, bi rayſſi one neſzrechne Duffe, dabijmfze fzto noveh peklov fztvorilo, fztrafneſſeh od ovoga, vu komfze mùche, y ufzeh oneh peklov muke birayſſi podnaſſale negoon ſpot, y obſſanoſzt na fzudu Boſiem; kada, y kade one grefne Duffe nitifze budu mogle kam fzkriti, nitifze budu znale kak izprichati, ar veli Sz. Peter Chryſolopus *In illo die nihil eſt, quod reſpondeamus; ubi Cœlum, aer, Aqua, & totus mundus ſtabit adverſum nos in teſtimonium peccatorum noſtrorum, & ſi omnia taceant, ipſæ cogitationes noſtræ, & ipſa opera ſpecialiter ſtabunt, ante oculos noſtros nos ante DEUM accuſantes.* Na on dan nebudemo znali kaj odgovoriti, kada Nebo, Zrak, Voda, y vefz Szvet budu proti nam ſztàla na fzvedochanfztvo grehov uaſſeh, y akoprem ufza ova bi muchala, naſſa vendar mislenya, y chinenya ofzebujnem nachinom budu fztála pred ochima naſſemi, naſz pred Bogom tufech: Oh! kaj za ieden fztraſſen dan, bude on dan? kada na glaſz one Trumbete budu prifzilyene van iſzti iz peklenfzke glubine one vekoma nefzrechne Duffe, zprovagyane od Uragov, kakti tulikeh grabantov Boſanſzkè Pravicze, koterijh budu ne menye vane, nego y vu peklu nepreſztanczè tergali, grizli, muchili; koiefze hote po ufzem fzvetu raztechi pobirat fzvoieh koſztih, y meſzo ako prem iur na prah, y pepel preobernyeno; Na tuliko da ono vreme na fzkonchanyu fzveta ufzi kuti budu puni Uragov, y prokleteh Düſſkoij fzvoiem ruchanyem, tulenyem, plachem, y Zubnem Skripanyem ov fzvet na ieden pekel preobernuti hote.

S. Vincen Ferreri.

S. Aug. ſerm. 120 de terap.

S. Chryſ. in c. 24. Matth.

Kada pak iur ufze koſzti, ſile, y kotrige na kup zberù, y ufza-

ko na ſzvoie meſzto poſztave, onda Duſſa uſzaka ſzvoiemu Telu ovak pochne govoriti: Vigy, y pogley ô prokleto Telo na kajſzime ſzpravilo? Vi, Vi ô proklete Ochi! koieſzte prez niednoga Chlovechanſzkoga ſzrama, nit Boſiega ſztraha ne ſzamo po vuliczah, y piaczu, nego y iſztch Boſich Czirkvah razgledale one Perſone, koi/ pogledi biliſzu potlam zrok tulikch nechiſzteh miſzli, y poſelenyh, iz koich izisliſzu tuliki nechiſzti uſzakoiachki odurni grehi, Vi ieſzte zrok naipervi moicga pogublenya. Ti, Ti, ô prekleti Jezik koiſzi tulikokrat proti Preſz. TROYSZTVU blaznil, nye pſſanil, z-nymſze krivo, y nepraudeno priſzegal; lyuczko poſteno Ime blatil, pod drugem iamu kopal; kadabi bil moral Szvoritela tvoiega chaſztiti, y moliti; Tiſzi zrok da ia moram ove tak ſztraſne Muke terpeti. Vi, Vi, ô prokleta Vuſſesza! koiaſzteſze uſzigdar naſzladuvala poſzluſſatione ogovore, malo poſtene razgovore, neſzramne popevke; Vi ieſzte zrok da ia moram naveke poſzluſſati tulenye, y ruchanye oveh okol mene ſztoiecheh odurneh Uragov. Vi, Vi, ô prokleteRuke! koie od vaſſe mladoſzti, tia do ſzmerti niſzte preſztaiale razbiati Putnike, blago po tatbinah, y uſurah grabiti; okol ſzvoiega, y lyuczkeh Tél nechiſztoſze naſzladuvati: Vi tulikayſſe ô proklete Noge! koieſzte vſzigdar hitre bile na prekerſſenye Boſieh zapovedi, à kruto léne na Boſiu ſzlusbu, y pomoch bliſnyeh; Vi ieſzte zrok da moie Ruke, y noge z-ovemi goruchemi lanczi tak ſztraſno zvezane ieſzu. A Ti pak ô prokleti lakomi Terbuh, nigdar zaſzticheni Seludecz, koiem nai preſtimaneſſe Jeſztvine, naizebraneſſa Vina neſzu bila zadovolyna za ugoditi vaſſe lakomoſzti; Vi ieſzte zrok da ovi peklenſzki Pozoij z-naſſemi chreviſze hrane; Vi ieſzte zrok ove moſe prevelike Scie, vu koie Uragi pekleni mene, z-razczvertem olovom, ſzmolum, y ſveplom zalevaiu, y napaiaiu. Tikzadnyemu ô Uragometno Szercze! koieſzi najpervi, y naj/vexi zrok uſzeh moich grehov, ar iz tebe uſzako zlo; Tak tulikai ieſzi zrok da mene Cheru moiè greſne Conſcienczie tak ſztraſno grize, y muchi. Adda ô prokleto Telo! pokehdob da ti ieſzi uchinilo mene ztobum prekerſſuvati Zapovedi Boſie, kakſzi goder adda pomagalomi greſſiti, vu ove muke doyti; takie potreba da zmenum na Szud Boſij ides, y Sentenczu ve-

kovechnoga prokletztva primes. Ova raz imevſſi Telo, od Duſſe oborifze proti nye, terne pochne vu ochi poſztavlvati, odgovariaiuch. Adda ti ô oprokleta Duſſa? daies mene zrok pogublenya tvoiega? Niſzili ti nad menum Gozpoduvala? y zmenum Zapovedala? na tuliko, da ia prez tebe ni fiveti moglo niſzem; Dabi adda ti ô neſzrechna Duſſa kakti Gozpodaricza moia obderſavala bila Zapovedi Boſie? bi y ia; Dabiſze ſti oſztavila bila oneh greſneh prilik, zleh návadi? bi y ia; kaiti pak toga niſzi hotela vchiniti iati pak niſzem moglo zapovedati, adda ti ſzama ieſzi zrok pogublenya tvoiega, âne ia.

Ali Szudecz Nebeſzki, niti Urag peklenſzki, nebudu gledali niti chakali na ovakova pregovarianya, nego kotſzu zkupa greſſili, tak zkup budeiju na Szud doyti, ar veli Gozpodin Bog pri Sz. Ioëlu Proroku *Congregabo omnes gentes, & deducam eas in vallem Jaſaphat, & diſceptabo ibi cum eis.* Hochu ja uſze Narode Chlovechanſzke ukup ſzpraviti vu dolczu Joſaffatu od pervoga Otcza Adama, tia do zadnyega, kojſze rodil bude pred ſzkonchanyem ſzveta, y onde budem uſzakoga poleg zaſzluſenya ſzvoiega ſzudil, y plachal; Onde, Onde, Urag pekleni chakal bude z-ſzvoiemi velikemi Knigami, iz koieh bude marlivo chtel, y recitural uſza naſſa mislenya, chinenya, y govorenya; od naivexeh do naimenſſeh, od naiochitneſſeh do naiotaineſſeh, kot Sz. Auduſtin. ſzvedochi *Præſto aderit Diabolus ante Tribunal Chriſti & recitabit verba profeſſionis noſtræ.* Na koj Szud dojduchi iz Nebeſzke viſzine pravichni Szudecz pochne krichati *A Sanctuario meo incipite!* Naiſze pochne Szud najpervo od moieh Szveteczeu, y Szveticz, Ch preſztraſni Szud! Adda Apoſtoli na Szud! Mucheniki na Szud! Szpovedniki, y Puſcheniki na Szud! Devicze, y Muchenicze, zeuſzemi Szveteczi, y Szveticzami Nebeſzkemi na Szud! Vitulikai Blaſeni Duhi Angyelſzki na Szud! Oh kulik ſztrah! y trepetanye bude na ovom Szudu? *Quantus tremor eſt futurus quando Judex eſt venturus, cuncta ſtrictè diſcuſſurus?* Oh! vu kulikom ſztrahu budu onda iſzti Boſyi Szveteczi, kada budu videli odkrivatiſze, y naſzvetlo uſzemu ſzvetu davati nyhove fallinge, y pregerske? *Qui & illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit conſilia Cordium* veli Sz. Pavel, y Mudri Eccleſiaſtes potverguie. *Cuncta quæ fiunt, adducet DEUS in Judicium pro omni errat*

Joel. 2. ℣. 2.

S. Auguſtinus.

1. Corin. c. 4. ℣. 5.

Eccl. 12. ℣. 14.

rato, sive bonum, sive malum sit. Ah onda! onda! budusze uszanassa chinenya, mislenya, y govorjenya ako prem najszkrouneszsa od uszega Neba, Pekla, y szveta sztanounikov videla: Ondaszе bude videlo zataienye Petrvo, pregananye Paulovo, Neueruvanye Thomasevo, Usure Mattheouc, Razboysztvo Dismasevo, Nechistoche Magdalenine, budusze videli uszeh ovch y drugeh osztalch Szvetczev Bosieh ne szamozla, nego y dobra dela, od uszeh gresneh y Prauichneh Dusskot Sz. Bernard szvedochi govorech *Cuncta arcana cunctorum, cunctis ibi patebunt*, Glosa pako ovak razlase Bernardove rechi *Gesta & cogitata, bona & mala, ex tunc aperta, & nota erunt omnibus.* Chinenya y mislenya, dobra y zla, uszeh szrechneh y neszrechneh Dussonda onde uszem budu odkrivena y znana: Oh! kai pochnu anda ondeOni, y One, koi szada tak marlivo zakrivaiu one szvoie grehe koieszu po oneh otayneh kuteh, vu skureh nochah chinili, one miszli vu koichszuszе tuliko krat naszladuvali, da obladani nekoij od szrama, nekoij od sztraha, iednomu szamomu chloveku, toieszt Szpovedniku, Bosiemu Namesznuku neuffaiuszе odpreti, y szpovedati: A kulik szram, y sztrah na on Szudni dan neszche nyh preuzeti? kada od Szudcza Nebeszkoga pred uszem Dvorom Nebeszkem, uszem Narodom Chlovechanszkem, uszum Czurmum Peklenszkum budu ochituvani bolye, neg dabije ò pol dan na zred piacza uchinili bili; onda, onda budeszе videlo y znalo z kem, kak, kada, kade, y kulikokrat ieszte vi kakov greh uchinili: Pache iosche vech; ne szamo grehi, nego y dobra dela ondaszе budu szudila kem nachinom ieszu uchinyena bila. S. Bernardus. Glosa

On Szudecz kastiguie prez vszake milosche onoga Krivcza; Oh kak pravichen glavar! ali onda. onda, videloszе bude pred Szudczem Nebeszhem daie on Glavar bolye 'yubil szvoiu mosnyu, neg Praviczu. On Prokurator marlivo brani onu Udoviczu, ali Divoichiczu; Oh kulika lyubav! ali onda, onda, budeszе videlo da ova lyubav ni bila Kerschanszka, nego nechiszta peklenszka. Ona Persona guszto krat hodi na Proschenia; à uszaki dan pak pohagya ovu ali onu Czirkuu; Oh kulika poboznoszt! ali onda sztoprav budeszе znalo zakai vu ovu, à nè vu onu Czirkvu ie hogyevala; da naimre zato kaiti ie znala daszu tamo tulikai hodile one persone, za koiemi nye Szercze ie omilalo

lalo, zato na proſchenya, daſzeie mogla tamo zeſztaiati z-onemi perſonami, z-koiemiſze drugde zeſztaiati ni mogla. Oh kulik Szram! y kulik ſzrah onda bude uſzeh teh takoveh? na onom preſztraſnom Szudu pred pravichnem y ſzerditem *Szudczem* Nebeſzkem, pred koiem Sz. Anſelmus veli, da *Latere erit impoſſibile, apparere intollerabile* Nebudeſze moguche kam ſzkriti, niti bude moguche pred nym od ſzrama ſztati: Ter kakov nebude ſztrah oneh greſneh Duſſ kada budu chule Uraga Peklenoga krichati k- Szudczu Nebeszkomu *Æquiſſime Judex Judica nunc hunc meum eſſe per culpam, qui tuus nolebat eſſe per Gratiam, & qui tecum nolebat habere vitam, mecum habet Gehennam* Pravichni Szudecz, ſzudi pravo oue greſne Duſſe, koreſzu mene od mladoſzti ſzvoie ſzluſile, tvoie Zapovedi prekerſſavaiuch, y koie z tobum niſzu hotele imeti ſitka, zmenum nai imaiu muke peklenſzke koiem ia niſzem obechal Kralyeſztva Nebeſzkoga, nitiſzem zanyh bil plyuſzkan, ali bichuvan, niſzem Kriſa noſzil, niti kervi tochil, ter vendar tia doſzmerti z-velikem trudom ieſzumi marlivo oue Duſſe ſzluſile, nili adda urèdno i doſz toyno da one zmenum idu zaſzluſene plàche vu pekel uſivat? *Ego pro iſtis hic quos mecum vides, nec alapas accepi, nec flagella ſuſtini, nec Crucem portavi, nec Sanguinem fudi, nec Cæleſte Regnum promiſi, & tamen uſq; ad laſſitudinem multùm mihi in via iniquitatis ſervierunt, nonnè, ergo Juſtum eſt, ut in eamdem ſortem mecum deſcendant?* tak ſzvedochi Sz Cvprianus, ter zverhu toga iz pitava naſz Kerschenike ſivuche *Quid ad hoc reſpondebimus Fratres?* Kai na ovakove tusbe Nepriatela Dufficz naſſch Duha peklenſzkoga budemo mogli, ali znali odgovoriti, Bratia moia draga? ali z-kakovemi zroki iz prichati? pred onem Szuczem tak Razumnem koi uſza zna: tak Jakem koi uſza more, od koiega govori Sz. Gregur Papa *Non falli poterit quia Sapiens: nec vitari poterit quia fortis robore: Nunc ut ſapiens omnia proſpicit: tunc ut fortis omnia punit.* Nebude mochi Szudcza Nebeſzkoga ukaniti, arie on muder, y uſza zna; nitimuſze bude moguche ſzkriti ali vuyti arie Iak, y Zmoſen; vezda kakti Muder na uſza pázi; onda kakti Zmoſen uſza kaſtiguie. Kai adda onda pochnemo na onom tak ſztraſnom Szudu Boſiem? pred onem Szudczem tak mudrem, tak lakem ô Greſne Duſſe Bratia, y Szeſztre moie drage? Jeda morebiti budeteſze kaiali za grehe? ali obetali po-

S. Anselmus.

S. Cyprianus. Cone. ad Cathec. tom. 6.

S. Cyprian. Serm. 51. de Judicio.

S. Greg. l. 9. mor. c. 2.

bolſſa-

bolſſati ſitek vas greſni? oh kak ſztraſnoſze ukanyuiete, akoſze nato zanaſſate? poſzluſſaite Sz! Auguſtina govorechega *Cum venerit Judicij tempus, correctionis locus non erit, ſed tantùm damnationis. Et erit ibi pœnitentia ſed infructuoſa, quia ſera.* Kada doyde vreme Szuda Boſiega, nebude imelo meſzta obetanye ſitek pobolſſati, nego bude vreme proklecztvà y bude onde veliko ſalnvanye y pokora, ali prez haſzni, ar prevech keſzna. *S. Auguſ. in pſal. 52*

Ieda morebiti uffaſze gdo prevzetno, da on na onom Szudu bude mogel Szudcza Nebeſzkoga pregovoriti z- maſztnemi rechmi, ali Segavemi iſzprichavayni, ali pak z- kakovemi darmi? Oh kak ſztraſno ukanyuieſze uſaki takov greſnik! poſzluſſayte zverhu toga ukanyuvania kai Sz. Bernardus govori, *Veniet dies Judicij, ubi plus valebunt pura corda, quam aſtuta verba: plus Conſcientia bona, quam marſupia plena; quandoquidem Judex ille nec flectitur donis, nec falletur verbis. Quid faciet de iniuſtis iudicijs, qui ipſas quoque iuſtitias iudicabit?* Doyti hoche (veli Sz. Bernard.) ſzudni den, kada vech budu valyala chiſzta Szercza, nego ſegave rechi; vech dobra Conſcienczia, nego pune moſnye; ar onoga Szudcza niti bude mochi genuti na pomiluvanye z- Darmi, niti ukaniti rechmi kai nepochne iz krivichneh ſzudov, koi iſzte pravicze ſzudil bude. *S. Bern. epiſ. 1.*

Buduſze morebiti izprichavali pred Szudczem Nebeſzkem oni Mladenczi, govorech; Oh Gozpone! tiſzi naſz puſztil vu naſſe mladoſzti umreti, kadaie naibolye keru vu naſz kipela, kadaſzmo naibolye od Tela, Szveta, y Uraga, na vſzako zlo bili naganyani; Dabinaſz bil duglye puſztil ſiveti, podſztaroſzt bilibi k- pameti dosli, grehovſze oſztavili, za nye ſzpokorili, y tako lahko zvelichiti mogli; adda ni naſſa kriunya, nego tvoia da ovak neſzrechno poginuti moramo: Nato Szudecz Nebeſzki nym odgovori; ô proklete Duſſe! pogleite ovo iednoga Imbriha, Amodeuſſa, Hermenegilda, y tuliko drugeh Mladenczeu, koij vu mladoſzti ieſzu pomerli, kakti y vi, oniſzu ſzveti, a zakai niſzte vi? niſuli bili oni iz Meſza, y Kervi kakti y vi? podverſeni uſzem ovoga ſzveta naſzladnoſztiam, y poſelenyam kakti y vi? zakai adda oni mogliſzu dobro ſiveti, y mene ſzluſiti, ter tak zvelichitiſze: à vi vekoma ſzkvarieni biti? Ah ſzami adda ſzami te vaſſe vekovechne skode ieſzteſzi zrok, à ne Ja.

One Divoychicze, buduſze more biti izprichavale govorechi,

decz Nebeſzki! Tiſzi naſz ſztvoril kerhke Senſzkoga ſzpolla perſone, iz Goſzpoczke Kervi, puſztilſzinaſz odhranitiſze megy naſzladnoſztmi ovoga ſzveta, ter kadaſzunam naibolye roſiczé czvelle, y ptichicze popevale, ondaſzinaſz puſztil vumreti, adda kakovaie kriunya naſſa nezrechnoga pogublenya? Ali y tem Szudecz Nebeſzki odgovori, ô proklete Duſſe! neviditeli ovo iednu Pulkeriu Kcher, Szeſztru, y Senu Czeſzarſzku? iednu Paulu, y Franciſku Rimſzke Vdovicze? iednu Kotildu, Hedvigu, y neizbroiene druge uſzake verſzti, ſtaliſſa, y ſztana Senſzke Perſone? koieſzu bile vam ſzpodobne na Szvètu ſivuche, zakaiſzu one Blaſene, à vi proklete? Jeſzemli ia tomu zrok, ali pak vi ſzame ſzebe? Ah ter kai? y kak bude gdo znal, y mogel na ovakva zpochituvanya odgovoriti Szudczu Nebeſzkomu? ali kem nachinom izpriehatiſze? Onda! Onda! velim ja, kadati neſzamo Uragi pekleni nego y nyhovi Angeli Chuvari budu nyh tuſili, ſzvedochech proti nym kakſzuih branili, nadehavali, opominali, ter uſze zahman, govori mudri Origenes *Unusquiſq; Angelorum*

Origenes. *aderit in Judicio, producens ſingulos quibus præfuit, qui teſtimonium perhibebit quot annos circa ipſos laboraverit, ad bonum inſtigando, & à peccato removendo.* Joſche vech, ne ſzamo Angyeli, y Uragi; nego tulikaiſze iſzto ureme bude naſz tuſilo, kot Sz. Ieremias Pro-

Thren. c 1. ℣. 15 rok ſzvedochi govorech *Vocavit adverſum me tempus* zvalie ſzuproti mene ureme; naipervo bude zval ureme Angyelſzko govorech, dalſem Angyelom malo hipou vremena za zvelichenye, à tebe ô greſna Duſſa dalſzem tuliko leth vu koieh bilabiſzi mogla lehko zvelichenye dobiti *Vocavit adverſum me tempus.* Tuliko Duſſ ie blaſeneh, koie vu kratkom uremenu ieſzuſzi Blaſenſztvo dobile; à ti ô greſna Duſſa vu tulikeh letah zvelichiti niſziſze marala: *Vocavit adverſum me tempus.* Nut ovo tuliko Duſſ koie tuliko leth ſztalne vu Sz. pokore ieſzu ſivele, kakti iedna Magdalena trideſzet leth vu iedne pechine: Hilarion ſzedemdeſzet leth vu iedne puſchine: Simeon Stylita oſzemdeſzet leth na iednom ſztupu: Romuald vech od ſzto leth vu iednom Kloſtru, à ti ô Greſna Duſſa ni iedne vure uſze tvoie ſive dni vu pokore, nit iednoga hipa vu prave faloſzti za tulike grehe niſzi potroſila; day ni adda rachun od uremena, tulikeh meſzeczov, tiednov, dnevov, vu koich uſzaku vuru ſztokrat bilabiſzi mogla zvelichenye zadobiti,

vu koiem uremenu chulaſzi od Prodekatorou, Szpovednckou; y Redovnikov tulike lepe navuke; videla tulike dobre pelde, chùtila tulika nuternya nadehavanya, ter vſza ova niſzte mogla genuti na pobolſſanye ſitka, napotroſſenye koie vuricze vu tulikeh letah na pokoru; nego uſze vréme ſitka tvoiega ieſzi potroſſila ſzluſechi, Telu, Szvetu, Uragu, koij nitiſzu zate Muke terpeli, nit kervi, tochili, nit Kralyeſztvo Nebeſzko obechali, kotſzem ja: Pogleyteme adda naizadnich vezda oude ô vi neſzrechne vekoma Duſſe greſſne! *Videte hominem quem Crucifixiſtis, Agnoſcitis latus quod pupugiſtis? vulnera quæ inflixiſtis? per vos hæc facta ſunt, & tamen intrare non voluiſtis: Ite ergo maledicti in ignem æternum* Pogleyte mene Chloveka, kogaſzte vi na Kris razpeli; poznateli ov Bok kogaſzte preboli? Rane koieſzte vuchinili? od vaſz, y z boghvaſz ova ieſzu vuchinyena, ter vendar vu nye niſzte hoteliuleſzti; Odhagyaite adda prokleti vu ogeny vekovechni. *S. Auguſ. lib. 2. Symbs c. c. 3.*

Ite Odhagyaite. Kak moramo poyti ô Szudccz Nebeſzki mi neſzrechne Duſſe? *Maledicti*, Prokleti; à kam pak mi prokleti poyti moramo? *In ignem* Vu ogeny. kak pako dugo budemo morali biti vu ognyu? *In æternum, in æternum, in æternum* Naveke, na veke, na veke.

Ite Odhagyaite, arſzte tak hetele *Maledicti*; arſzte tak zaſzluſili, *In Ignem* vu Ogeny; ar niſzre hoteli vu moie Rane, *Æternum* Vekovechni; arſzte za nikai preſtimavali Ureme, koievamie za zvelichenye odlucheno bilo.

Ite Odhagyaite, ar niſzte doſli kmene, kadaſzemvaſz zval miloſztivno krichéch *Venite ad me omnes*: *Maledicti*, Prokleti; ar vi niſzte hoteli moie miloſche koiuſzemvam ponuial, *In Ignem* Vu Ogeny, ar niſzte marali za moiu goruchu lyubau, *Æternum* Vekovechni, arſze kratkeh naſzladnoſztih za moiu volyu niſzte hoteli habati.

Ite Odhagyaite, arie tak odlucheno, nitiſze dalyé Sentenczia, ova odnlechi more, nitiſze imate kam appelluvati; *Maledicti* Prokleti; ar vaſſa izprichavanya nit proſnye meſzta nimaiu; *In Ignem*, vu Ogeny, arſze vech nikakue od nikud pomochi nadejati nemorete, *Æternum*, Na uſze veke vekoma prez krayia, y koncza.

Ite Odhagyaite, ar tak zapoveda moia Boſanſzka Pravicza,

DRUGA NEDELYA ADVENTA.

Kulikoſzu potrebna, y haſznovita Traplenya; y kakſze moraiu podnaſſati.

Ioannes in vinculis. Matth. ℣. 2.

Ivan vu Vuze

O Ivane Szveri à kai ie to? z-takovemi adda darmi plachaiuſze tuliki tvoij trudi, poti, y poſzti? Takovumliſze hvalum chiaſzti, y poſtuie tvoia ſzvetoſzt? *Joannes in vinculis*? Ivan vu Vuze? A niſziliti on Ivan tak marliu vu prodekuvanyu? tak zaſgan, vu nazveſchanyu kerſzta pokore? tak ſzkerbliu vu zadobyvanyu Duſſicz Nebu? ſztanouito jeſzi: ar od tebe govori Sz. Marko Euang. *Fuit Joannes in deſerto baptizans, & prædicas Baptizmum pœnitentiæ.* Bilie Ivan Kerſztèchi vu puſchine, y nazveſchaiuchi Kerſzta pokore: Niſziliti ieden tak ureden, y ſzerchen Prodekator daſze neboi's Kralya, nit Czeſzara prez uſzakoga ſonanva y ſztraha nazochi karati? Sztanovito ieſzi: ar od tebe piſſe Sz. Lukach Evang. *Herodes autem Tetrarcha cum Corriperetur à Joanne de Herodiade Uxore Fratris ſui.* Herodes pako Kraly kadabi bil karan od Ivana, zbog Herodiaſſicze Sene Brata ſzvoiega. Niſziliti ieden Prehodnik y Poſzel na pervo poſzlan od Szina Bosjega. za nazveſztiti prihod nyegou? Sztanovito ieſzi: ar Sz. Ianus Evang. od tebe ſzvedochi kakſzitiſzam govoril. *Ego vox clamantis in deſerto, parate viam Domini*, Iaſzem glaſz krichechega vu Puſchine, pripravete put Gospodnu. Niſziliti zmegy uſzeh Prorokou, naivexi Prorok? Sztanovito ieſzi: ar od tebe ſzam Szin Bosyi ie gouoril poleg ſzuedochanſztva Sz. Matt. Euang. vu danaſnyem Sz. Euangeliu: *Quid exiſtis videre? Prophetam? Etiam dico vobis plusquam Prophetam*, kaiſzte izesli gledat?

Marci 1. ℣. 4.

Luc. 3. ℣. 19.

Joan. ℣. 29.

Matt 11. ℣. 9.

dat? Proroka? vam pak ia velim da vech nego Proroka N. N. Ia-Sztanouito nemorem ſze zadoſzta nachuditi niti upamet uzeti, da ieden Chlovek, koteri ſzvoiem ſiulenyem vechic ſzpodoben iednomu ſiunchetu nego Chloueku, zbog ſzuoich pianſztvi, y nechiſztochih vu koich po dnevu, y po nochi kalyaſze, ter ſzuoiem odurnem ſiulenyem veſz ſzvet ſzpachuie; ima vendar uſze povolye, kai, y kakgoder imeti ſeli, y hoche, kotie Herodes Kraly, koi chim gorie ſive, ztem uſze ſzreche bolyemu ſzluſe; A Ivan tak dober, tak ſzvet, tak Bogu vugoden y prieten, pache ieden zmegy perveh Rogyakou *Sz* ina Boſiega leſi vu Vuze. *Joannes in vinculis.* Na lanczu pripet, vu ſelesiu okovan, kako dabi bil uſzega ſzveta ieden nayhudobneſſi Chlovek greſnik. O Boſe! z- takovem adda nachinom baraches ti z-vernemi ſzlugami tuoiemi? Tako adda ti chaſztis, y poſtuies drage Priatele, y Rogyake tvoie? Ranno takovem (chuiem da odgovoria) Nitiſzeie dalye potreba nad tem chuditi opominanaſz *Sz.* Cyprian, ar veli onda Goſzpon *Bog* nemore vexe lyubaui izkazati, niti miloſche vuchiniti ſzvoiem Priatelom, nego kada nad nyh poſſilia uſzakoiachke neſzreche, y traplenya, od kud kada vidimo koiega vu kakoue neuolye moremoga kakti Sz. Ivana za priatela Boſiega preſtimauati ar veli *Sz.* Cyprian. *Eſt nobis cum DEO virtus eſta communis inde tolerantia incipit, unde dignitas nomen ſumit.* Y nadale od *Sz.* Ivana gouori. *Ornamenta ſunt iſta non vincula, nec pedes ejus ad infamiam copulant, ſed clarificant ad Coronam.* kak adda potrebnaſzu nam traplenya k- Duſſnomu zvelichenyu, y kakie moramo podnaſſati, Ivana naſzleduiuchi, ako ſelimo ſnym vu Nebu veſzelitiſze, pokazati hochu. *S. Cypria. hom. 10. in Matt.*

Lepu ſztanovito, y huale urednu Navadu imaliſzu negdaſni ſzrareh uremen Rimliani, ako prem Poganini buduchi, da naimre, kot Hiſtorikuſſi izpiſſuiu, pred uſemi nyho emi Czirkvami derſavàliſzu uſzigdar ieden kamen pun ſuhke Vodè, a drugi pak kamen na ſrzed Czirkue ſzladke Vodè, kakti mi imamo Navadu derſati kamene z- Szvetum Vodum; Niti nieden ni ſzmel uleſzti vu Czirkvu za kuſſat one ſzladke Vodè, koi pervo zuuna Czirkue ni pokuſſal one ſuhke Vodè, odkud ſtimamja, daſzu rauno onda onde izmislyene one rechi *Dulcia non meruit, qui non guſtavit amara*, Szladka ni zaſzluſil, koi ni kuſſal ſuhka.

Ne-

Nekai ſzpodob noga chtem vu oveh iſzteh ſztareh Hiſtoriah, od Egiptonczeu da naimre oui navaduſſu imeli derſati uſegdar dve Czirkue, iednu vu druge: Perva Czirkua zvalaſzeie *Templum Doloris* Czirkua Saloſzti. Druga pak Czirkua nuternya zvalaſzeie *Templum Honoris* Cirkua Poſtenya, y Veſzelia; niti nigdar nigdor nemogel uleſzti vu Czirkvu poſtenya, y Veſzelia, koi pervo ni preſſel cheſz Czirkvu Saloſzti odkuda Sz. Ireneus ovak govori, *Pretioſa Corona per Agonem â nobis acquiritur, & quanto per Agonem nobis advenit, tanto eſt pretioſior.* Koruna preſtimana po Saloſzti, y traplenyu od naſzſze zadobiva, y kuliko vexa ieſzu traplenya, tuliko preſtimaneſſa ie Koruna. A kai pak drugo znamenuiu ove dve Czirkue? ako ne Szvetu Mater Czirkvu Katholichanſzku, vu koioi mi uezda ſivemo megy tulikemi teskochami, y nevolyami; y Czirkvu Dike Nebeſzke, vu koiu ako mi ſelimo doyti vuſivat na veke oneh ſzlatkeh Vòd Veſzelia Nebeſzkoga, potrebaie da mi pervo preydemo cheſz Czirkvu Tuge y Saloſzti, ter pokuſſamo pervo Tuge, y Saloſzti na ovom Szvetu; nego zaydemo vuſivat Radoſzti, y Veſzelia vu Diku Nebeſzku; kaktiſzu kuſſali uſzi Szvetczi, y Szueticze Boſie, peruo negoſzu tamo zasli, buduch da kot zS. Gregur Papa govori, Tuge, y Nevolye ov oga Szveta, ieſzu ravno kakti iedna Urata, cheſz koiaſze ide vu Diku Nebeſzku *Tribulatio noſtra ſempiterni Gaudij introitus eſt.* Natuliko da nieden ako prem naivexi vu Nebu Szvetecz, y Priatel Boſyi tamo ni mogel, nemore, niti nigdar nebude mogel zayti, koi pervo kakoveh takoveh Nevoly, pregonou, y ſzuprotiv chin na ovom Szvetu nezpozna, y nepreterpi dobrovolyno, za Volyu, y lybau Boſiu; od kud Sz. David govori *Multæ Tribulationes Juſtorum.* Unoga Traplenya Pravichneh; Ali ô moy David ia nemorem dobro razumeti oveh tvoieh rechih ako mi ti nye bolye neſztolmachis; Ieda more biti miſzlis rechi? zatoſzu Pravichni, y Bogaboiechi Priateli Boſyi Szvetczi, y ſzveticze, kaiti nikai ſzuprotiunoga neterpè, kaiti neznáiu kai ie Tuga, y Saloſzt. Ah ne! nevelim toga ia ne chuiem da mi odgovaria Sz. Dauid, nego velim: *Multæ Tribulationes Juſtorum* toieto: *Si Juſti ſunt, multas habent Tribulationes; Si Injuſti pauciores.* Unoga traplenya Pravichneh; toieto akoſzu prauichni, unoga imaiu traplenya; ako-

S. Irænel. 4. c. 32.

S. Grego. Papa tom 2. R. 1.

pſal. 33. ℣. 20.

akoſzu krivichni, tak nechûte tulikeh traplenih; y nadalye zverhu oveh Davidovch rèchi govori mudri y poſtuvani Hugo Card. *Non ideo Juſti ſunt Juſti, quia multas habent Tribulationes; ſed ideò multas habent Tribulationes quia Juſti ſunt.* Pravichni niſzu zato pravichni, kaiti unoga imaiu, y terpè traplenya; Nego zato unoga terpè Traplenya kaitiſzu Pravichni. *Hugo Car in pſal. 33.*

Daie pak to prava iſztina, ako ſelite znati N. N. potrudetesze zmenum iednomalo vu Sz. Piſzmo, y onde hochemo nayti na kulikoie Goſzp. Bog Sz. Davida Kralya preſtimaval, kadagaie imenuval Chloveka po Szerczu ſzvoiem *Inveni David Virum ſecundùm Cor meum* govorilie, Naſſelſzem Davida Chloveka po Szerczu moiem, Ter vendar David tulik Szvetecz, y Priatel Boſyi, kay on ni terpel? kulike pregone od Saula? kulike ogovore od Mikola? kulika izdavanya od Joaba? kuliku nezahvalnozt od Abſolona? kulike krivicze od Semeia? A Job, kulik Szvetecz ni bil? Szvedochi od nyega ochitno Sz. Piſzmo *Erat Vir ſimplex & rectus, ac timens Deum.* Ter po uſzem tom preſtimaite, kai on ni preterpel od Uraga? Koiemuie Goſzp. Bog bil oblaſzt dàl zverhu nyegovoga Blaga, Deczè, y Tela, zvun ſzame Duſſe, nilimu bil poderl hiſu, y maroffe? nilimu potukel Deczu, y Sivinu? Nili nyega od verhuncza do pet uſzega ranil? ranyenoga na gnoy hitil? nili cheſz nyega na gnoyiu leſechega poſzlal nyegovu ſztaru Senu? koiagaie z-ſzvoiem ſpichaſztem, y na obodve ſztrani oſtrem Jezikom muchila, y trapila ne menye od Uraga. Kai hochete od iednoga Sz. Paula Ap. davam rechem? od onoga velim Paula koi ie bil Poſzuda izebrana, Trumbeta Duha Sz., Navuchitel Narodou; od nyega ia vam nikai nechu govoriti, pokeh dobda on ſzam od ſzebe doſzta povèda *Ter virgis cæſus ſum, ſemel lapidatus ſum, ter naufragium pertuli pro Chriſti nomine.* Trikrat bilſzem Sibiem, tepen, ienkrat kamenuvan, trikrat pogibeli morſzke ieſzem podneſzel za Ime Boſie. *In ſumma*, Iednum rechùm razgledaite, y preſtete uſze Sz. Piſzmo, Sztaroga, y Novoga Teſtamentuma, y nechete nayti niednoga vu Dike Nebeſzke, Szvetcza, y ſzveticze, koi nebi bil kai za lyubau Boſiu terpel na ovom Szvetu kot to ſzvedochinam Sz. Auguſtin, *Nõ nobis promittunt Scripturæ Sacræ, niſi tribulationes & anguſtias continuas.* Sz. Piſzmo nam neobecha na ovom ſzvetu drugo, nego traplenya uſzakdanya *Actor. c. 13. ℣. 22* *Job. c1. ℣. 1.* *2. Cor. c. 11. ℣. 25* *S. Auguſt in pſal. 33. t. 8.*

Nitisze nad tem nigdor nai nechudi, daszu Szetczi Bosyi na ovom Szvetu morali kai terpeti, unogo menye nai gdo vu tom dvoij, dabi to isztina nebila, pokeh dob da szam Szin Bosyi ako. ie hotel povernutisze vusivat szladkoche Meda veszelya, hochu rechi Dike Nebeszke; moralie pervo pokussati suhkochu Oczta, y Suchi, razpet na Krisnom drevu, kot pisse mudri Tertulianus *Favos post fella gustavit*, Sz. pak piszmo szvedochi, y potvergyava, *Oportebat Christum pati, & ita intrare in gloriam suam*, potrebnoie bilo Chriſtussu terpeti, akoie hotel vleszti, vu Diku szveiu; Ako adda szam Szin Bosyi, zeuszemi szvetzi, y szveticzami, pervo negoszu zasli vusivat veszelia Dike Nebeszke, moraliszu piti Kelih suhkeh kalin, Túg, y nevoly ovoga Szveta? kak bude moguche koiemu z megy nasz tamo prez terplenya zayti.

Luca c. 24. ℣. 26.

Naidesze morebiti zmegy vasz; koi ova chuiuchi szam szobum vezda misli, y govori, Goszp. Bog naibolye znà y vidi kai ia na ovom szvetu terpim; mene Nepriateli preganyaiu, Dohodkimi zmankavaiu, na Blagu szreche nikakue nimam, hisa nigdar mi ni prez betesnika, ali mertvecza, kamgoder idem uszi za menum z perstom kàsu, za takovoga, y takovogame dersè, zakai ia ni neznam, niti szenyal niszem: Ja adda uffamsze prez niednoga dvoienya, da za ova tulika moia terplenya poidem vu Diku Nebeszku: Bog uszamoguchi dai, dabito isztina bila ô moy Kerschenik; Bog dai! ali povech ti mene iednomalo podnasszasli ti usza ova dobrovolyno za lyubau Bosiu? oh! moy Pater menеie podnassati kad drugach nemore biti; Ja to szam znam prez tebe, negobi rad dabiti mene povedal kai miszlis? kai chinis? kai govoris? onda kada nad te takva neszrecha doletì! govoris morebiti hvala Goszp. Bogu nadeuszem? Goszp. Bog tak hoche imeti, naisze adda izpuni volya Bosia; govorisli? ali konche miszlisli ti uszegdar ovak? Otecz Duhovni, negda miszlim, à negda nè; negda pako ni Bog nimi namiszli, negopache proklinyam da usze germì, szerdimsze, uszeUrage iz pekla na pomoch. zazavam, y proti Goszp. Bogu blaznim; Negovori vech Neszrechnyak, ar tveiu prokletu naturu ioschе y prevech dobro razmem; Negomi joschе szamo ovo povecz, kaite pitam, naimre: Imasli, ali chutisli kakovu haszen, poleschiczu, ali veszelye iz tvoieh kletvih, Blaznoszttih, szerditoszti? Oh neszrechu

ia

iachùtim! Adda ò neſzrechnyak neſzpametni poſzluhni navuk Sz. Ignacziuſſa Muchenika, terſze polek nyega vu napredek ſiveti vùchi, *Quid plus iuvat ſi pati eſt neceſſarium? Ut ergo pati non ſit pati, oportet voluntariè pati, & ita pati, non erit pati, ſed pati erit plus gaudere, quàm gaudere inter ipſas mundi delicias.* Kada nadte Goſzp. Bog kakove nevolye, ali neſzreche poslye, kotere ti ako hoches, ali neches, podneſzti moras; kaiti adda vech hàſzni, y bolye pomaſe? zlo, ali dobrovolyno nye podnaſſati? nauchiſze adda, ako hoches da one nevolye tebe nebudu muchile, primije dobrovolyno kakti tulike Dàre, y Miloſche od Ruk Boſieh, y tak megy onemi Nevolyami budes vexe veſzelie chutil, neg megy iſztemi naſzladnoſztmi ovoga Szveta buduch prava iſztina ono, kaije negda Sz. Hieronymus piſzal Julianuſſu vu iednom liſztu: *Difficile, imò impoſſibile eſt ut præſentibus quis, & futuris perfruatur bonis; Ut & hic ventrem, & ibi expleat mentem; Ut de Delicijs tranſeat ad Delicias; Ut in utroq; Sæculo primus ſit; Ut in Cælo, & in terra appareat glorioſus.* Kruto tesko, y nemoguche ie, dabi Chlovek vezdaſnyega, y vekovechnoga mogel vuſivati Veſzelya, dabi oude mogel uſzigdar imeti pun terbuh, y tamo punu pamet; dabi iz naſzladnoſztih ovoga Szveta mogel izraven poyti vuſivat naſzladnoſztih Nebeſzkeh; dabi na ovom y na drugom Szvetu mogel pervi biti; dabi na Nebu y na Zemlye mogel Dike vuſivati: kai adda zeuſzega toga moremoſze nauchiti drugo, nego da koiſze goder ſelè, y hoche vekoma vu Dike Nebeſzke veſzeliti, mora on pervo oude na ovom Szvetu kai terpeti za lyubau, y volyu Boſiu, y vſze ſzuprotiuchine kakti tulike dàre od Ruk Boſieh dobrovolyno prijmati: Kaktinam lepu peldu ie dàl Sz. Ivan vu Vuze Kralya Herodeſſa.

S. Ignat. Mar. de bono patientia

S. Hiero. epiſt. 34. ad Iulian

Hodmo iedno malo vu Dvor Herodeſſa Kralya, zavideti ne menye Ivana vu skure temnicze leſechega, nego y Kralya Herodeſſa vu ſzvetlom Tronuſſu ſzedechega; dobro pogleite iednomu, y drugomu na Chelo, ochi, y veſz obraz, termi povechte kaivamſze vidi, koi od oveh dveh vech terpi? Ivan vu temnicze? ali Herodes vu Tronuſſu? Ivan, koi ima Ruke, y noge vu ſeleziu okovane, y na lancz privezane? ali Herodes koi ima Szercze, y miſzli z-poſelenyi nechiſztemi, v drugemi grehi zvezano? Ivan, koi nevidi ſzunchene ſzvetloſzti? Ali Herodes, koi nevidi, nit

nezpoznava ſzlepote razuma ſzvoiega? Ah ako vi nevidite ô N. N. vidim dobro Ja, da Ivan krutoſze veſzelì vu one skure temnicze, ko ia temnicza zbog nyegove dobrovolyne terplivnoſzti vidimuſze kako ieden Zemelſzki Paradiſus; kadaſze Herodes naibolye mùchi na Szerczu, ſzedech vu preſzvetlom Tronuſſu: Ivan ſze ſzmeie, y raduie vu ſeleziu okovan, y zvezan, ko ſelezie zbog nyegovoga dobrovolynoga podnaſſanya y terplenya obrachamuſze na iedno lehko perie, koteroga podiſze proti Dike Nebeſzke; kada Herodeſſa telovnè naſzladnoſzti, ulekù nagli vuczè kot naiſmekſſe olovo vu glublinu MukPeklenſzkeh. Odkud lahko, y ochitno zpoznatiſze more, da uſze one teskoche, y nevolye, z- koiemi muchilie Herodes Ivana; Ivan Szveti ie uſza za naivexu Gracziu od Herodeſſa priimal, kot piſſe Sz. Ivan Chryſo-

S. Joan. Chriſoſto. Ser. 2. de S. Joan. ſtomus. *Quod Herodes Joanni faciebat pro pœna, ille ſuſcipiebat pro Beneficio; Herodis irâ, quaſi DEI miſericordiâ Joannes fruebatur; hoc eſt enim verum Sanctorum gaudium.*

Kterije ſzada zmegy vaſz ô N.N. koibiſze terſzil naſzleduvati Ivana Szvetoga, vu dobrovolynom podnaſſanyu teskòeh, nevoly, pregonou, y oſztaleh uſzakoiachkeh ſzuprotiuchin? koie zverhu vaſz Goſzp. Bog poſſilia: Ah kakie kruto malo teh takoveh! Daſzu pak unogi koie Goſzp. Bog pohagya z- vſzakoiachkemi nevolyami, vu tom nedvoijm; pache ako rechem, da na czelom Szvètu, nijedne ni hiſe prez kakove takove nevolye, unogo nefalim: y Goſzp. Bog bi dàl dabi to bila iſztina, dabi nijednoga na ſzvetu nebilo Kerſchenika, koi nebi kakvoga takvoga traplenya, zverhu ſzebe chùtil; Arjay! y pomagay onem, koij na ovom Szvetu imaiu uſze po volye, kak y kai ſzami ſelè, arie to iedno znamenye, daſzu od Goſzp. Boga zapuſcheni, y vu Muke peklenſzke odiucheni, polek ſzvedochanſztva *Sz.* Pe-

Petrus Bleſenſis. tra. *Proculdubio qui non flagellantur temporaliter cum hominibus, flagellabuntur in æternum cum Dæmonibus;* prez uſzake dvoynoſzti uſzi oni koij na ovom ſzvetu z- lyudmi niſzu traplyeni, na drugom ſzvetu z- Uragmi buduſze muchili. Oh ſzrechni adda, y Blaſeni ieſzu uſzi oni, koie Goſzp. Bog na ovom Szvetu pohagya z- kakovemi nevolyami, arie to znamenye da te takove Bog

Hab. 12. ỳ. 6. lyubi, ar veli Sz. Pavel Ap. *Flagellat autem omnem Filium quem recipit.* Goſzp. Bog kakti miloſztivni Otecz kaſtiguie uſzakoga

Szie-

Szina koga lyubi. Koie rèchi mudri Corn. â lap. ovak tolmachi: *DEUS flagellat omnem Filium quem in suum Paternam curam suscipit, omnem Filium quem unicè diligit, omnem Filium cui optimè vult.* Kaftiguie Goszp. Bog uszakoga Szina koiega pod szvoiu Otchinszku szkerb uzeme, uszakoga Szina, koiega naibolye lyubi; uszakoga Szina koiemu naivexe dobro selé; Veszeleteszе adda, y raduite ô N. *N.* kadaszе zpoznavate vu kakove teskoche, ali nevolye, znaiuch, y veruiurh, daie to uolya Bosia, poszvechenye vasse, kot Sz. Pavel govori. *Hæc est voluntas DEI sanctificatio vestra.* Iszrinaie to da ziedne sztrane milomi vaszie kruto, kada vasz vidim tak tusne, y nevolyne od vszeh zapuschene, koiem Uragometni Jeziki posteno Ime blate, Priateli veru prelamlyu, Nepriateli keru szeszno, Rodbina nezahvalna poszrtaie; Ali obrissete vasse szuzne ochi; y razveszeleteszе, ter dobrovolyno usza podnassaiuch misziete; da ie tak Bosia volya, koi ovem putom, y nachinom hoche vasz zvelichene imeti, y Blasene na veke vu Dike Nebeszke: Odkud lepo nasz opomina Sz. Jacob. Ap. *Omne gaudium existimate Fratres cum in varias tentationes incideritis.* y Sz. Peter Ap. pridaie. *Ut probatio vestra fidei multò pretiosior auro, quod per ignem probatur inveniatur.* Za veszelie presztimavaite Bratia moia draga, gda vu kakova traplenya upadnete; znaiuch, y miszlech, danam unogo bolye haszne traplyenem na ovom Szvetu biti, nego usza po volye imeti, ar Traplenya iednakem putom hode, y tekmesze z- Dikum Nebeszkum kaisze od szrèch ovoga Szveta nemore rechi: Arako Traplenye ie szeme? Dika Nebeszka ie Czvet, koi iz Szemena izhagya; Ako Traplenye ie koren? Dika Nebeszka ie szteblo, koie iz korena raszte. Ako Traplenye ie Szteblo? Dika Nebeszka ie szàd, koiega iz szebe szteblo dàie; koi szàd vusivaiu oni szami vu Nebu, koij na Zemlye terpé, glàd, seiu, sziromastvo, pregone, Muke; Zakai zato Sz. Hieronymus bratrive usze one, koij na ovom Szvetu kai terpé za lyuban, y volyu Bosiu, govorech: *Quis ergo non gaudio exultet in summis afflictionibus, si tamen DEI servus sit, & patienter sustineat; Cùm audit Dominum dicentem, Cum ipso sum in Tribulatione, eripiam eum, & Glorificabo eum.* Oh koterije on Bosyi Kerschenik? ako ie pravi szluga Bosyi terszе vu naivekssch neszrechah neraduie, y nevesszeli? dobrovolyno

Cor. a lap. in hunc loc.

1. ad Tess. c. 4. ℣. 3.

Jacobi 1. ℣. 2. Petri 1. ℣. 7.

S. Hiero. in cap. 12 Daniel.

uſza podnaſſaiuchi, chuiuch Goſzp. Boga ſzvoiega govoriti, z-ſnym Ja ſzem vu Traplenyu, hochuga oſzloboditi, y vu Nebu odìchiti. *Noli ergo timere* (Krichi Sz. Auguſtinus) *Quando tribularis, nè quaſi non ſit tecum DEUS: fides ſit tecum, & tecum ſit DEUS in Tribulatione.* Neboyſze kadaſzi traplyen, y nedvoy dabi Goſzp. Bog onda nebil z-tobum, dabite rekſſi on nevidel, y nechul, kakſze ti vu traplenyu ponaſſas; y na dalye velì ov Sz. Oteez dokanchaiuch ſzvoie govorienye. *Veniant plagæ, & veniant pœnarum genera. dummodo poſt plagas Chriſtus adveniat.* Nai doydu Ranè, y uſzakoiachke Muke, y uſza naiſze terpè, da liſztor po ſzmerti Duſſa Chriſtuſſa ſzvoiega Zvelichitela videla, y vuſivala vekoma vu Nebu bude.

S. Auguſ. in pſal. 90

Idem in pſal. 66.

Tiho! meneſze chinì da chuiem iedno milo zdihavanye, pache, y govorienye ovakovo: Ah Pater Prodekator! Vi iſztinaie, da lepo, y pravo govorite: Ali! kai ali? Oh Vi velite dabiſze mi veſzelili vu naſſeh Tugah, y nevolyah, ali moy Pater Prodekator imate znati da mi od naſſe Mladoſzti navadiliſzmoſze dobro piti, bolye ieſzti, lepo opravlyati, à vezda nimamo kai vu naſz, niti na naſz poſztaviti; pervo doklamſzmo mi kai imeli, uſzifzunaſz lyubili, chaſztili, y preſtimavali, à vezda vſzi od naſz besè, naſz preganyaiu, za nami z-perſztom kaſu; Oh toie iedna preoſtra Szekira! koia nam preſzekava uſze naſſe perve naſzladnoſzti: Toie iedno ſpichaſzto kopiè! koie nam naſſa Szercza prebàda: Toie ieden ſuhkek kelih! koga mi moramo tuliko uremena piti: ter odnikud ni uffanya kokove pomochi y koncza tulikem nevolyam: ter hochete Otecz Duhovni daſze mi veſzelimo? Oh tuſno, y ſaloſztno naſſe veſzelie!

Da ieden na ſziromaſtvo doyde, koi po kriveh nachineh ie ſzpraulyal blago? ni chudo; da drugomu Vino, y Kruh tucha uzeme, koi ſzvoiem ſitkom ie draſinu chinil, nehotechi ſziromahe pomagati za plachu, unogo menye prez nye? ni chudo; da ieden na one poſztelye gnyie traplyen od kai kakveh betegou, koi pervo prekoredno ie ſzvoiem poſelenyam po volye hodil, ſerùch, pianchuiuch, nechiſzto layharech? ni chudo; da iednomu uſza ſivina po zlu ide, koi pervo ie ſzam kot ſivinche nemo ſivel? ni chudo; ar znaſze dobro da *Propter perverſa, veniunt adverſa*, y toie pravo: Ali da mi koijſze terſzimo uſzum moguch-

neſzt-

noſztium Boga lyubiti, nyegove Zapovedi obderſavati, greha ſze chuvati, ter ioſche vu tulikeh nevolyah naſz puſcha ſiveti? Oh! toie ſuhkek, y od viſſe tverdzaloſay, koga nam ni moguche poſreti. Jaſze niſzem opijal kakti Loth: Ja niſzem kral, kakti Akan: Ja niſzem praznuval, kakti David: Ja niſzem vkanyuval, kakti Laban: Ja niſzem preklinval, y blaznil, kakti Semei: Jaſze niſzem oholil, y gizdal, kakti Nabucodonoſor: Ja niſzem nikoga vubil, kakti Cain: Jaſzemſze uſzegdar terſzil pravichno vu ſzvetch Dobrorah Goſzp. Bogu ſzluſiti, ter vendar vu tulikeh nevolyah nahagyamſze, kako dabi naivexi greſnik bil, toie ono kai chinì chloveka miſzliti, y kak ti vu Bogu dvoijti: dà naimre ali Goſzp. Bog ne zna kai lyubi chinè, ali da nechinì pravicze. Oh Nori, y neſzpametni Kerſchenik! kai, y kak to govoris? Tiho budi ô maneni Chlovek, armije y prevech tvoiega preuzetnoga ne menye, nego y neſzpametnoga govorienya: Nego poſzluſſai mene, y na moia pitanya hochu dami odgovoris.

Szimo gore podigni tvoie ochi na ovoga, razpetoga Odkupitela tvoiega, y premiſzli nyegovo megy nami Lyudmi na ovom Szvetu ſiulenye, termi povech kai ie on zloga vuchinil komu, zakaibi on bil ureden na ova doyti? Jeda morebiti, daie kada kakova krivichna ali greſna rech iz nyegoveh Vuzt izesla, za koiubi on bil ureden z-ocztom, y chemerom napàian biti? Jeſzu morebiti nyegove *Szvete* Ruke komu kakovu ſkodu, ali kriviczu vuchinile, zbog koie bi uredne bile z-oſtremi chauli na ovom Kriſu prikovane biti? Jeſze more biti vu Szerczu premiloga JESUSSA kuhala kada kakova nenavidnoſzt ali krivicza? ràdi koie ono bi uredno bilo od one ſztraſne Szulicze prebodeno biti? Jeſzuſze more biti vu nyegove preſzvete Glave kada kakove greſne miſzli meſſale, zbog koieh ona bi uredna z-ternovum Korunum korunyena biti? Je morebiti on z-ſzvoiem ſzvetem Telom proti Otczu ſzvoiemu kai zagreſſil, ali Chloveku kakovu zlu peldu dàl? Daie bilo od bichuvanya uſze oderto, da ni bilo vech Chloveku ſzpodobno? *Non eſt ei ſpecies, neq. decor.* Isaiæ c. 53 Je morebiti on komu kai po krivicze uzel? daie na tuliko ſziro- v. 2. maſtvo on doſſel, da na ovom kriſnom drevu nima kam ſzvoie Szvete Glave naſzloniti, *Vulpes foveas habent, & volucres Cæli nidos,*

Filius

Matth. c. 8. ℣. 20. *Filius autem Hominis non habet ubi, Caput ſuum reclinet.* Nù, kaiti ſze vidi zverhu toga ô neſzterplyuni Chlovek? akolite to uſzo negiblye, poſzluſſai; ioſche vech? Nyegova dobrota, nili bila dersàna za hudobu? ſztanovito ie; arſzu Sidovi krichali. *Si non eſſet hic Malefactor non tibi tradidiſſemus eum.* Dabi nebil ou Hudodelnik, nebitiga vu ruke davali. Nyegova Pravicza, nili bila derſana za kriviczu? zaiſzto ie; arſzuga tuſſli Sidovi govorech. *Noluit Tributum dare Cæſari*, Ni hotel Haracha plachati Czeſzaru. Nyegovo znanye, nili bilo dersáno za neznanye? ſztanovito ie, arſzumu govorili Sidovi kadaſzuga plyuſzkali *Prophetiza nobis Chriſte, quis eſt, qui te percuſſit;* Nyegovo Szveto prauichno Siulenye, nili bilo oſzugyeno na krivichnu y ſzramotnu ſzmert? gdo vutom dvoij? ar na veſz glaſz krichaliſzu proti nyemu. *Reus eſt mortis* Uredenie ſzmerti. J na pokonecz konecza na Kris razpet *Et Crucifixerunt eum.* Razpet na kriſu ie umerl: Gdo? za koga? za kai? Jeden Priatel za Nepriatela; Goſzpon za ſzlugu; Bog za Chloveka; Sztvoritel za Sztvorienye: za kai? za lyubau, odkuplenye, y zvelichenye tvoie ô greſna Duſſa! A tebe ieden mal beteg, iedna kràtka obſſanoſzt, iedno y kuliko pomankanye vu blagu, iedna lebudi kakva ſzuprotiuchina, ali neſzrecha, tak teska, ſmehka, y ſuhkaſze vide, y kakti nemoduchna podnaſſati, za lyubau y volyu predragoga Odkupitela tvoiega? Ah Duſſa kerſchanſzka! poſzluhni Sz. moiega Seraffinſzkoga Bonaventuru, koiti lep dàie navuk govorech *Etſi holm durus eſt, ſed veni, veni huc & intinge Bucellam.* Akoliſzuti prevech tverdi y ſuhki zaloſaij za poſzreti oua traplenya telouna uremenitna, hodi, hodi, ſzimo, k-ovomu tvoiemu milomu Raſzpetomu Odkupitelu, ter vu ove Sz. Rane nyegove omochi z-glubokem premislyavanyem; zkulikem veſzeliem on ie za lyubau tvoiu uſza preterpel: *Semper oculis Cordis ſui Chriſtum in Cruce tamquam morientem videat; qui devotionem & patientiam in ſe vult conſervare.* Veli Sz. Bonau. Nai pred ochima Szercza ſzvoiega uſzegdar ima Chriſtuſſa na Kriſu umiraiuchega, koi ſelè poboſnoſzt, terplyunoſzt vu ſzebe zachuvati. Iſztinaie daſze Chloveku teſko vidi, tulike nevolye terpeti, veli Sz. Hieronim *Durum, grave, difficile eſt; ſed magna, magna ſunt Præmia.* Naiſze tulikai zmiſzli na onu Diku Nebeſzku, koiaie pripraulyena onem ſzamem, koi.

Ioan. c. 18. ℣. 30.

Matth. c. 26. ℣. 68.

Ibidem ℣. 66.

Ibidē c. 27. ℣. 35.

S. Bona. ſer. de paſſ. Dō.

Idem ibidem.

S. Hieronymus.

koiſ na ovom Szvetu kai ſzuprotiunoga dobrovlyno terpè. za lyubau, y volyu Boſiu. Zakai zato ô N. N. razmiſzli dobro, y tverdno verui ono, kaiti Sz. Baſilius Bisk. govori *Age quodcunq; libet, aut hìc aut ibi tepœnitèbit.* Chini kaiti drago, drugach nebude, nego datije ali na ovom, ali na drugom Szvetu terpeti, odberiſzi adda rayſſi oude do uremena, nego tamo vekoma terpeti. Ar *Momentaneum quod delectat æternum quod Cruciat. Æternum quod delectat, momentaneum quod cruciat.* Hipnoie kai nàſzladuie, à vekovechnò kai mûchi: Vekovechnoie kai naſzladuie, hipnò kai tràpi. Amen. *S. Baſili.*

TRETIA NEDELYA ADVENTA

Grehi naſsi vu Nebo krichèchi; Za odgovor, od Boſanſzkè Pravicze dobivaiu, kaſtige.

Ego vox Clamantis in Deſerto. Joan. 1. ℣. 23.

Jaſzem glaſz krichéchega vu Puſchine

O Proſztimi ô Ivane Szveti! ako ia rechem, da tvoia ponizноſzt glubòka, tebeie uchinila prevech iako pregledatiſze; kadate ia chuiem imenuvatiſze onem, koi niti ieſzi, niti biti mores: *Ego Vox clamantis.* Jaſzem glaſz krichèchega: Ar kakſze mores ti iednem glaſzom zvati? budùch da glaſz zmegy uſzeh Sztvorenih Boſieh; ie naimenſſa ſztvar, pache uſzeh ſztvarih iedna tenya: Ti pak ô Ivane Sz. zmegy uſzeh Senſzkeh Szinòu ieſzi naivexi, kakteie Mudroſzt Boſanſzka ochituvala. *Inter Natos Mulierum non ſurrexit maior*; kako glaſz? ako glaſz za Mater ima Jezik, koi od Sz: Jakopa Ap. ie imenavan *Univerſitas iniquitatis*, Zavietek uſzeh grehou; Ti pak ô Ivane vu tvoiem ſiulenyu ieſzi vech Boſanſzki, neg Zemelyſzki, kak od tebe ſzve- *Matth. c. 11. ℣. 11. Jacobi. 3. ℣. 6.*

dochi

S. Joann. Chry. hō. 10. in c. 3 Matt. t. 2 Lucæ c. 1. ℣. 15. Matth. c. 11. ℣. 9. Ibidem ℣. 10. Marci c. 6. ℣. 20. Genes. 4. ℣. 16. Joann. 1. ℣. 23

dochi Sz. Chrysostomus daszi ti *In omni Vitæ ratione mundissimus*: Naichisztessega Siulenya: Kakou glasz adda bi mogel ti biti ô Ivane Sz.? Ako glasz ie tak mala y priproszta sztvar koia vu iednom chaszu za zibku, y zkupa za grob ima vuszta Chlovechanszka, ar vu iednom hipu ie, y ni; Od tebe pako iszta Nebesza szvedoche da ieszi naivexi pred Goszp. Bogom *Magnus coram Domino*. Kak niszi vexi? ako Isztina vekovechna od tebe valuie, daszi vech nego Prorok *Etiam dico vobis plus quam Prophetam*. Ah presztani adda ô Ivane Sz. zvatisze vech glaszom, buduch da glasz nikai nè; kak Poëte izmisslyaiu, daie Iasztreb Szlavichku popevaiuchemu rekel: *Vox ac tu es, prætereaq; nihil*. Da naimre Szlavichka drugo nì, nego szam glasz, Ti pak ô Ivane ieszi megy Pravichnemi naipravichnessi, megy Proroki naiszvetessi, ieden uu telu Angel Bosyi. *Ecce ego mitto Angelum meum*. Y akolibite mi glaszom zpoznati morali; drugachessem sztanovito nè, ako ne onem, koiti rèchi bolye z-delom kase, neg z-iezikom zgovaria, y prez sztrel gresna Szercza râni, kotie tu isztinu szpoznal Herodes Kraly, koiegaszi ti vu sztrah bil nagnal zbog Herodiassicze Senè Brata nyegovoga z-koiumie praznuval, *Herodes enim metuebat Joannem propter Herodiadem Uxorem Fratris sui*. Prepuszti adda ô Ivane Sz. zvatisze vech glaszom, ter mene dopuszti da ia uszaki szmertni greh danasni dan imenuiem glaszom, koi greh nanikai szpraulya na Nebu, y na Zemlye, na Telu, y na Dusse gresnoga uszakoga Chloveka; na tuliko da more uszaki od szebe rechi: *Ego sum vox*. Ja szem glasz, ali glasz takou, koisze zabìa vu tverdu pechinu Bosanszke Pravicze, koia pak nazad odbia *Ecche* illiti glasz Bosanszkeh kastig, kak pako to biva? illiti kak Bosanszka pravicza od govaria gresnikom z kastigami, onem isztem nachinom kak oni gressech vu Nebo kriché, na kratkom pokazati vu vezdasnyem moiem govorienyu naklanilszem.

Taijtisze nemore, dabi greh nebil glasz vu Nebo krichechi, arga je tak szam Goszp. Bog imenuval onda, kada ie neverni Cain zarazil pravoga Brata szvoiega Abela; *En vox sanguinis Fratris tui clamat ad me de terra*. Nut Cain, glasz kervi Brata tvoiega krichì kmene od Zemlye, ar more greh praviczno od szebe rechi, kotie negda Sz. Ivan iz poniznoszti govoril: *Ego Vox clamantis in deserto*. Iaszem glasz krichèchi vu puschine, buduch ovo ureme ov

szvet

ſzvet prava Puſchina prez ſztanovnikou, pun kupinya, y ternya, polek prokleczstva danoga od Boga naſſemu pervomu Otczu Adamu, zbog pregreske y nevernoſzti nyegove: *Spinas & tribulos germinabit tibi.* Ni menye ſzpodoben bil glaſzu greh lyuczstva Sodome, y Gomore Uaraſſeu, od koiega govorilie ſzam Goſzp. Bog *Clamor Sodomorum, & Gomorrhæ multiplicatus eſt*, Glaſz Sodome, y Gomore doſſelie k- mene od Zemlè. Ni drugach, nego da greh ie ieden Glaſz, ne menye ſztraſſen, nego y pogibelen, koi glaſz prez mecha ràni z-ialom, prez ognya ſge z- nechiſztemi poſelenyi, prez kuge, y chemera Goſzpodara ſzvoiega umaria, y zkonchava. Oh ſztrahota nezgovorna glaſza uſzakoga naimenſſega greha! *Gen. 3. ℣. 18.* *Gen. c. 18 ℣. 20.*

Sz. Angelſzki Doctor Thomas izpitava, ako Goſzp. Bog more biti zrok kakovoga zla na ovom ſzvetu? y ako od nyega more kakovo zlo pohagyati megy nami? chudno ſztanovito izpitavanye ie ovo; buduch Goſzp. Bog iſzta dobrota, nenazlobnie nicheſzar od onoga kay ie on ſztvoril, kotto Sz. Piſzmo ſzvedochi: *Diligis omnia quæ ſunt, & nihil odiſti eorum quæ feciſti.* Lyubis uſza, koiaſzi ſztvoril, niti nijednoga ſztvorienya tvoiega neoduriavas; gda pak gdo koga lyubi, ni moguche dabiga nazlobuval, niti dabi kakovo zlo od Szercza ſelel, adda Goſzp. Bog lyubech ſzvoia ſztvorienya, zla nikakvoga nym neſele: Szumnyu vendar ne malu zaudaiemi ono drugo Sz. Piſzmo, kai naimre Sz. Prorok Amos govori od Goſzp. Boga; *Si erit malum in Civitate quod Dominus non fecerit?* budeli kokovo zlo vu Varaſſu koiega Goſzp. Bog ni vuchinil? kako dabi hotel rechi, uſze zlo koſze pripeti, ali vu Orſzagu, ali vu Varaſſu, ali vu Hiſe, ali na piaczu; uſze od Boga prihagya; meneſze vidi iedno malo pritesko to dugovanye, y koiega uſzaki nemore lahko razumeti: Oſztavemo adda ovo do vremena na ſztran, doklam bolye razmemo navuk zgora rechenoga Sz. Tomaſſa, pache, da y nyega bolye razumeti budemo mogli, mora uſzaki znati, daie dvoie zlo na ſzvetu; iedno zlo ie rech, drugo zlo pak ie kaſtiga. Zakai zato Sz. Tomas veli ovak: *Ad ordinem univerſi, pertinet ordo Juſtitiæ; qui requirit ut peccatoribus pœna inferatur, & ſecundùm hæc DEUS eſt author mali, quod eſt pœna*, kako dabi hotel rechi ov Sz. Navuchitel; Sztvorilie Goſzp. Bog ov Szvet, y uſzegaie tak le- *Amos 3. ℣. 6.* *S. Thom. p. 1. q. 47. ar. 2.*

po vu red poſztavil, da mu nikai ni mankalo, y takogaie vuchinil lepoga, dobroga, y povolynoga, kakgaie znal y mogel ſztvoriti on koi uſza zna, y more; Ali joſche y to nibilo zadoſzta, (veli ſzvèti Tomas) negomuie joſche nekai bilo potrebno; kai takvoga ô moy Sz. Doctor? nili uſze lepo, mudro, y ſzpametno vuchinyeno bilo? Negovorili Sz. Kraly David? *O nia in ſapientia feciſti* Uſzaſzi zmudroſztium vuchinil; Negovorili vu drugom meſztu Sz. Piſzmo? *DEi perfecta ſunt opera* zverſſenaſzu Boſanſzka dela. kai adda to mora biti, kaybimu falelo? Eh derſemoſze rèchi perveh Sz. Tomaſa. *Ad ordinem univerſi pertinet ordo Iuſtitiæ*, kako dabi rekel, akoie ravno Goſzp. Bog uſze mudro, ſzpametno, lepo, y dobro vuchinil, niſtarmanye k-ovomu hoche imeti, y praviczu ſzvoiu, kakti pravichni Szudecz, toieto hoche daſze greſniki na ovom Szvetu kaſtigain z kaſtigum onùm, koiuſzu oni za ſzvoie grehe uredni; y ako moreſze rechi, da ie Goſzp Bog zrok kakovoga zla na ovom ſzvetu, koie zlo, moreſze zvati zlo kaſtig, zlo nevoly, zlo betegou, zlo pregonou, iednum rechium zrok uſzeh neſzrech y ſzuprotivchin.

Pſal. 103. ỳ. 24. *Deute. 32 ỳ. 4.*

Vezda povernemoſze nazad k onomu Sz. Piſzmu: *Diligit omnia quæ ſunt.* koieſzmo malo pervo ofztavili bili; Na koie nam odgovaria Poſtuvani Hugo Card. ovak *DEUS non odit Naturam, ſed vitium*, Goſp. Bog neoduriava Naturu Chlovechanſzku, nego Greh koga Chlovek chini, y rauno potrebanamie bilo znati danaimre Goſzp. Bog na Zemlye, nit na Nebu, pache niti vu iſztom Peklu nikakve od ſzebe ſztvoriene ſztvari nenazlobuie, nakuliko nyegovo ſztvorienye kakovu takovu Naturu imaiuche: Nego natulikoie nazlobuie, na kuliko greh kakou vuſzebe ima, y radi toga zroka kaſtigemu poſſi ya, kaiti ie proti Bogu zagreſſil, y ovakoſze more rechi daié Goſzp. Bog zrok kakovoga zla, koieſze pripécha, ali pripetiti more komugod na ovom Szvetu.

Hugo Cardin.

Ovakoſze more razumeti, y ono drugo Sz. Piſzmo, od kogaſzmo na pochetku govorili, aliga na konecz niſzmo prineſzli, Sz. naimre Amoſſa Proroka *Si erit malum in Civitate, quod non fecerit Dominus?* Ieli kakovo zlo vu Varaſſu koiega nebi vuchinil bil Goſzp. Bog? koie rechi ovak lepo razlaſe mudri Iyra-

nus *Ideſt ordinavit fieri, ut dedecus Culpæ, puniatur Decore Juſtitiæ*: Zrok adda kaſtig ie Goſzp. Bog koie Kaſtige Boſanſzka Pravicza poſſilya zbog odurneh grehou, z-koiemi Chlovek Goſzp. Boga bantuie, ar Goſzp. Bog rauno onem nachinom Greſnike kaſtiguie, z koiem nachinom oni proti nyemu greſsé, *Per quæ quis peccat, per hæc & torquetur*, Y tonamie hotel ſzam Zvelichitel obznaniti govorechi: *Eadem quippè menſurâ, quâ menſi fueritis, remetietur vobis.* Z-kakovum merum mi merimo, illiti kak mi ſivemo, y Zapovedi Boſie obderſavamo, tako naſz Goſzp. Bog placha, dobre z-dobrem, zlocheſzte z-kaſtigami. *Lyranus*

Sapien. 11. ℣. 17. Luca 6. ℣. 38.

Tonam nai poſzvedochi ono, kaiſzeie pripetilo z-Holoferneſſem naivexem Generalom, y Herczegom Kralya Nabucodonoſora, koiemu Holoferneſſu tak velik bilie glaſz daſzuſzega boiali uſzi Gradi, Varaſſi, Orſzagi, uſzi pred nyega znaſſaliſzu klyuche, Zruchaiuchimu uſza ſzvoia, y ſzamch ſzebe na ſzlusbu, y na Zapoved, odkud vu malom uremenu zeuſzem ſzkoro Szvetom ie Jadal: k-zadnyemu pribliſanſſiſze k-Sidouſzkem Orſzagom, y Lyucztvu; koie obatriveuſſiſze pochelo-ſzeie k-Boiu pripraulyat, pute zaſzékati, Grade popraulyati, Grabe kopati, Sancze zabijati, Profunt znaſſati, Voyſzku zpraulyati, y zeuſzema zpraunſiſze derſati, zapobiti, y braniti: Doznauſſi to Holofernes pochelſzeie ne malo chuditi, y doſzta miſzliti zverhu preuzetnoſzti Sidouſzkoga Lyucztva, daſze naimre ſzme, y uffa ſzuproti nyemu oboriti; pred koiem uſzi drugi Narodi od ſztraha derſchu; Y hoteuſſi zeznati kaibi to za iedno tak preuzetno Lyucztvò moralo biti, zezva ukup on uſze ſzvoie Officere za uchiniti z-ſnymi Tolnach kaimuie chiniti, y potlambi dugo uremena megy ſzobum razgovarialiſze, napervo daiuchi uſzaki ſzvoiu miſzel, podignuhſze ieden Viteski Kapitan Voyſzke Amonitanſzke, z-Imenom Akior kot Sz. Piſzmo ſzvedochi, y zache ovako Holoferneſſu govoriti pred uſzemi onde; Veruimi Holofernes, kaiti ia povem od ovoga lyucztva Sidouſzkoga, da naimre ono veruie, y moli, iednoga ſzamoga Boga, koi Bog nye kruto lyubi, y pomàſe vu uſzake teskoche, nevolye, y potreboche; Nyemu na pomankanyu kruha, iz Nebeſz hrànu poſſilya, iz ſiveh pechin Vodu frisku chinì techi; y kai ie ioſche vech, da naimre ovoga lyucztva Bog za obranitije

pred ſzerditoſztium Faraona Kralya, ovoga iſztoga Kralya zeuſemi nyegovemi Seregi utopilie vu cherlenom Moriu; Zah. mantije adda ò Holofernes z-ovem lyucztvom pochinyati, ar znai za ſztanovitno, da pogubis: Tolnach pako ovakou tebe daiem, da naimre vuchinis zezvedati, kakſze ovo Lyucztvò z-ſzvoiem Bogom ponàſſa, toieto, ielimu pokorno? obderſavali verno zapovedi nyegove? lyubiliga? ſzluſilimu, y oſzebuinem nachinom chuvaliſze greha? akolie tomu tak? takoti mores ſzlobodno povernutiſze nazad, odkutſzi doſſel, ako neches vu veliku neſzrechu doſzpeti. Akoli pak ni tomu tak? nego da ovo Lyucztvò ie nepokorno, ozojno, greſno? ah ſzlobodno vudris na nye, ar imas znati da Bog ovoga Lyucztva ie takove Nature, da on nemore terpeti greha, niti greſnika podnaſſati prez kaſtige, *DEUS enim illorum odit Iniquitatem.* Zakai zato zezvedai marlivo, ako ono Lyucztvo ie Vuchem zagreſſilo proti Bogu ſzvoiemu? *Perquire ſi eſt aliqua iniquitas eorum in conſpectu DEI eorum*: y akoli kai zezves takvoga, y naides? *Aſcendamus ad illos, quoniam tradens tradet illos DEUS illorum tibi; & ſubjugati erunt ſub Jugo potentiæ tuæ*: Mores ſzlobodno podignutiſze proti nym ar nyhou Bog zbog nyhovch grehou hochcie tebe pod oblaſzt tvoiu dati; akoliſze pak na, des pravichne? puſztiie zmirom, ar nikai nedobimo, nego pache z-ſpotom oſztanemo, ar nyhou Bog nyh bude branil. *Si verò non eſt offenſio Populi huius coram DEO ſuo, non poterimus reſiſtere illis: quoniam DEUS eorum defendet illos, & erimus in opprobrium univerſæ terræ.*

Judith. 5. ℣. 21. Ibidem ℣. 24. Ibidem Ibidem ℣. 25.

Iz uſzega ovoga moiega do vezda govorenya kaiſze imamo mi vuchiti? Oh kak lep Navuk! y ne od drugud nego od Duha Sz. od kogaie uſze Sz. Piſzmo doſlo. Nauchitiſze adda moremo kak Goſzp. Bog greh ne naſzlobuie, kakſzumu ſzuprotiuni, y kakie on kaſtiguie, natuliko daſze more rechi da zarad grehou uſze neſzreche, y ſzuprotiuchine, kakti tulike kaſtige od Boſanſzkè Pravicze zverhu greſnikou prihagyaiu. *Propter peverſa venient adverſa.*

Adama, y Evu naſſ perve Otcze ſztvorilie bil Goſzp. Bog iz nicheſza, napunihcie z-Mudroſztium, vuchinilicie Goſzpodare zverhu uſzeh ſztvarih, prez truda, pota, y ſzkerbi ieſzu ſiveli; za beteg, ni ſzmert niſzu znali; Oh kulika ſzrecha bilaie ova nyhova! ali kak dugo ie terpela? kuliko uremena ie preſlo,

slo, daszu uszа ova pogubili? Chiſztochu naimre Duſſeunu, Mudroſzt, Goſzpodarſztvo, y Szrechu; ter neſzrechno iz Paradiſuma van iztirani bili, y podverſeni tulikem neſzrecham, koie y mi do danaſnyega dneva kakti nyhou oſztanek terpimo; gdo, gdoic uſzemu tomu zrok? Ah gdo drugi! nego ieden iedini ſzmertni greh, kogaſzu oni uchinili prekerſſiuſi, Zopoved Boſiu ieduchi ſzàd po naputehenyu Uraſiem, iz dreva prepovedanoga, koich nepokornoſzt videchi Goſzp. Bog, cheſz nekuliko uremena doſſelie vu Zemeliſzki Paradiſus, ter pochne Adama nazavati *Adam ubies?* Adam kadeſzi? ar Adam zagreſſiuſſi proti Boſie Zapovedi, pogubilie ch ſztochu Duſſeunu, y dobilie ſzrameſlyvoſzt Telounù zato iſzto zakrilie boke ſzvoie z-figovem liſztem, y ſzkrivalſzeie pred Bogom kakti krivecz, y akogaie rauno Goſzp Bog videl, pitalie vendar *Ubies?* Kadeſzi Adam, zverhu koich rechi govori ieden Mudri. *Non locum quærit, qui novit Arcana; Non in quo loco, quærit, ſed in quo ſtatu reperiatur.* Ni pital Goſzp. Bog za meſzto gdebi Adam bil, kot on koi uſza nai otaineſſa znà, nego pita za ſztalis Adama, vu kakovomſze nahagya, za poſztaviti tem bolye Adamu pred ochi nyegou greh, y rakikaſtigalgaie iztirauſſiga iz Paradiſuma, tergaie hitil iz Goſzpocztva vu Szromaſtvo, iz Goſzpodarſztva vu Szuſanſztvo, iz Zdravia vu Betege, iz Sitka na Szmert, iednum rechium iz tſ ch ſztrech vu uſze neſzreche, ar *Propter perverſa veniunt adverſa.* Koiu veliku neſzrechu naſſeh perveh Otczeu zeuſzemi nami kot z oſztankom nyhovem razmislyainch Sz. Anſelmus Biſkup veſz ſzuzami polean krichi *Ah Durus! & Durior caſus! Hei! quid perdidit homo, & quid invenit? Perdidit Beatitudinem ad quam factus eſt, & invenit mortem ad quam factus non eſt* Ah tuſno, falo ſztno, y neſzrechno pripechenye! Iay! kaiie pogubil Chlovek, y kaiie dobil? pogubilie Blaſenſztvo za kóicie bil vuchinyen, y naſſelie ſzmert, za koiu ni bil vuchinyen. Ah! neſzrechno, y kervavemi ſzuzami uredno izplakano biti pripechenye! da mi neſzrechna Adamova Iecza ſztupiliſzmo iz Domovine vu Szuſanſztvo, iz Szvetloſzti vu ſzlepotu, iz Sitka na ſzmert, nitiſzeie odkud, niti kak mochi pomochi govori nadalye Sz. Anſelmus, *Venimus de Patria in Exilium. de viſione ad cæcitatem, à Jucunditate Immortalitatis ad corruptionem mortis, nec in medium adiit.* Nut kulike neſzreche, y kaſtige

Geneſis c. 3. v. 9.

S. Anſel. de lapſu primi Hom. lib. medita.

Idem ibi. dem.

ſtige ſzmertni greh zaſzobum uléche? kak na glaſz greha odgo-
voriaiu kaſtige Boſie!

Hodmo vezda iz ſztaroga Teſtamentuma vu Novi, ar y ou-
de hochemo naiti kak na glaſz greha odgovariaiu kaſtige Boſie.
Tiho! meneſze vidi da chuiem ieden ſaloſztni glaſz *Pater Abra-
ham* Otecz Abraham. Ali kakovie, y odkud morabiti ou glaſz?
meneſze vidi da izhagya iz Peklenſzke glubline, poſzluhnemo.
ga na dalye; *Pater Abraham mitte Lazarum ut intingat extremum*
Luca 16. *digiti ſui in aquam & refrigeret linguam meam*, Oh pravoſzem zgo-
v. 24. dil da ou glaſz ie izpekla izhagyaiuchi iz vuſzt onoga Prokletoga
nemiloſztiunoga Bogatcza, od koiega ſzpominaſze Sz. Lukach
Ibidem vu 16. delu. *Mortuus eſt Dives, & ſepultus eſt in Inferno.* Umerlie
v. 22. neki Bogatus, y zakopan be vu Peklu; Ou pak glaſz iz pekla iz
hagyaiuchi raznislya Sz. Peter Chryſologus, kak naimre Bo-
gatecz iz pekla krichi vu Nebo k- Otczu Abrahamu, dabi poſzlal
Lazaruſſa *Pater Abraham mitte Lazarum*; izpitava Sz. Peter Chry-
ſologus kambi moral Abraham Lazara poſzlati? y pokai? *Ut in-*
tingat extremum digiti in aqua. Dabi doſſel knyemu, y dabi omo-
chil kray perſzta vu Vodu; Zuerhu toga govori Sz. Peter Chry-
ſol. ovak z- onem Bogatczem *Ergo iuxta te eſt fons aquæ? Et ſi iuxta*
S. Petrus *te eſt? quare de proximo non ſumis?* Adda ti ò Neſzrechnyak polek
Chryſol. tebe imas Zdenecz vodè? akoliga imas, zakaiſze ſzam nenapies,
in c. 16. y nerazhladis? Ah dobroſze domislyam (veli Sz. Otecz] zakai
Luca. ne? *Quia vincta ſunt manus tua.* Kàitiſzu tebe tvoie ruke zveza-
ne.

Oude pak mi obſztôimo iedno malo razmislyaiuch, kako-
vabi to Muka morala biti Bogatuſſeva vu peklu, daie imel Ruke
zvezane? znam dami taki na to nekoij odgovore, da Bogatecz
mogelie videti polek ſzebe zdenecz ſtiske Vodé vu peklu, y to-
muie bila muka da nimogel zaieti, niti razhladitiſze, unogo
menye napiti, ar ie imel ruke zvezane; y pravo velite; ar oude
y ia zpoznavam na glaſz dveh grehou, dvoiè fele kaſtige odgo-
vor; toietó, da on koj ni hotel podeliti ſzvoium rukam iedne
droptinicze kruha Lazaru ſziromahu, y zato iſzto on ima one
ſzvoie nemiloſztiune ruke zvezane, daſzi nemore z- ſnymi po-
mochi, zatailie droptinizu kruha, y ovoga greha glaſzu odgo-
varia Pravicza Boſia z- kaſtigum da nemore imeti Kaplicze vodè

za

za razgladitilze, *Merito Divitis* (donkáncha ſzvoie govorenye Sz. Peter Chriſologus) *Devicta ſunt Manus, qui Lazari manibus ſubuenire contempſit.* Nadelye y Sz. Ivan Zlatovuſzti govori zverhu ovoga pripechenya, da naimre nikakvoga chuda ni ure. dno, ako Bogatecz vu peklu nemore iednè kaplicze vodè dobiti, koij ni hotel od ſzvoiega ſztola iednè droptinicze kruha Lazaru podeliti. *Non mirum ergo ſiguttam aquæ non accepit qui pauperi non dedit micam de menſa cadentem.* *Petrus Chryſolo. ut ſupra.* *S. Ioan. Chryſoſt. tom. 5.*

Nezabemoſze iz Sodome, od koieſzem na pochetku rekel, da nyhoveh grehou glaſz doſſelie tia vu Nebo, nakoi glaſz Boſanſzka Pravicza odgovorilaie z-doſztoinemi kaſtiganii, ar oni koijſzu goreli od plamnou greha nechiſztoga, moraliſzu zgoreti od goruchega ognya iz Nebeſz poſzlanoga: kot Sz. Piſzmo ſzvedochi, y Zlatovuſzti Navuchitel potverguie govorech: *Nam iſta fuit digna retributio his, qui igne luxuriæ naturæ leges peccando ſubverterunt.* O dabi Goſzp. Bog dal! dabi y dan danaſzni takovi glaſzi nechiuliſze na Szvetu, kotſze chuiu ioſche y prevech, vu oneh kerchmah, y Oſtariah, pohagyaneh guſchekrat negè Czirkve; vu oneh goſchenyah, y tanczeh; kadeſze prez uſza koga ſzmara Chlovechanſzkoga, y ſztraha Boſiega tulike odur noſzti miſzle, chinè, y govore; pache unogi, y unoge, iſztem Czirkvam Boſiem nepraſchaiu, nego vu nye hode z-vexum ſzloboſchinum, y gorſem nakanyeniem nego vu nikakvo drugo meſzto, y to za biti yigyeni od drugeh, ali videti druge; Negovorim dalye, doſztami budi rechi, da vech krat vnogi z-unogo vexemi, y odurneſſemi grehi izhagyaiu iz Czirkve, nego vu nyu dohagyaiu: kakovo adda chudo da na glaſz tak velikeh grehou zpoznavanuſze odgovori tak ſztraſneh kaſtig? kaiſzu one tak ſztraſne Uruchine y Peteche, koie mùche, ſgù, y z-conchavayu tulike Mladelyudi? odkud one goruche ſztrele koie vuſiſu, y na pepel zpraulyaiu Palache, Grade, y czele Varaſſe? odkud tulike ſzuſſe napol, ú, y vu vinogradèh? da nepuſztè kruhu, niti vinu raſzti? Odkud tulika kervnà prolevanya vu Voyſzkah? odkud iednum rechium tulike neſzreche? Sz. Ivan Chryſoſtomus odgovaria na kratkom: *Unde fons peccati, inde plaga ſupplitij.* Od kud pochetek greha, od onud y rana kaſtige, ar *Propter perverſa veniunt aduerſa.* Z-bog grehou uſze neſzreche dohagyaiu zverhu *Idem ubi ſupra.* *S. Ioan. Chryſoſt. hom. n pſal. 3.*

gresnikou. Odkud tulike ochnè, zubnè, glaunè bolli? tak sztrasne bòli na rukah, vulogi na nogah, grizi nuterni mogy boki? ako ne od Bosanszke Pravicze tuliki odgovori kastig, na tulike glàsze grehou, koieszu oni uchinili kuhaiuch vu oneh glavah tulike Jàle, nenavidnoszti, szerditoszti, nechisztoche: Z. onemi ochima zbiraiuch kud nebi potreba, razgledaiuch kud nebi potreba, razgledaiuch kai ni szlobodno, namigavaiuch gde, y kak ni dopuscheno; z. onemi zubmi prepovedane poszte iz lakomoszti prekerssavaiuch, y blisnyeh szvoieh posteno Ime ogrizavaiuch: Z. onemi Rukami lyuczko pokrivicze grabech, pod drugemi iamu kopaiuch, drugem skodech, y kaikakvemi neszpodobnemi opipavanyi gresseh: Z. onemi Nogami pohagyaiuch gusche nego Czirkve one kerchme, Ostarie, y malo poszte ne hise, y vu nyh szvoiemi Boki tulike nechisztoche chineh, da ni zrechi, niti mochi z. razumom preszèchi; oh pravo adda pravo rekelie Sz. Ivan Zlatouszti: *Unde fons peccati, Inde plaga suppliciij.*

Idem Ibidem

Takoie N. N. y ni drugach, nego da na glasz grehou nasseh odgovoria Bosanszka Pravicza z. doszto inemi kastigami, mi adda szami ieszmo zrok uszeh neszrèch y kastig, koie Goszp. Bog nad nasz possilya; *Ego sum vox clamantis in deserto.* Odgovorilie danasz Sz. Ivan Farisseussem, Ja szem glasz krichechega vu Puschine, zverhu koieh rèchi Sz. Peter Chrysologus ovakszc puscha razumeti; Kada naimre Pilatus be poszlal Christussa Odkupitela nasszega k. Herodessu Kralyu, koiega Kraly zagledausszi razveszelil szeie: *Gavisus est*, ali zakaiszeie tak iako razveszelil bil Herodes nad Kristussem? kaitije chul od nyega unogo govoriti, da on velika, y oszebuina chuda chini; *Sperabat aliquod signum ab eo fieri*, kaitiszeie uffal da y pred nym, podlosnikom nyegovem bude daval zdrauie beteszнem, vigenye szlepem, hogenye hromem, sitek mertvem: *Gavisus est* kaitiszeie uffal, da vu nyegovom Dvoru hoche povexati kruh, y vino, nyegovu poszteiyu oszloboditi od uszeh betegou, nyegou Tronus szloboden od uszeh Nepriatelou, nyegovu Hisu od uszake pogibelne szmerti proszt u vuchiniti; Jednum rechiuùm *Sperabat aliquod signum ab eo fieri* Zatem pochelgaie kai, kai izpitavati, *Interrogabat eum multis sermonibus*, Gdoszi, y kaiszi ti? ali Christus szvoiega Ime-

Luæ c. 23. ℣. 8.

Ibidem ℣. 9.

na

na neehemu povedati; Tilisi on tak razglasseni Chlovek, koi-
szi zmùtil usze Kralyesztvo, y zbuchil usze Sidouszko Lyucztvo?
ali Christus muchi; Povechmi konche zakaiszi od Sidouou ulo-
ulyeny vuzen? ali Christusmu nikai neodgovoria, *At ille nil respon-*
dit ei ad ullũ verbum. Ali oprosztimi proszimte Christus moy drai-
gi, ako ia reehem, dasze nepriszto iedno mu Kralyu nepuszti-
ti chuti onoga tvoga Bosanszkoga glasza, koiega imeliszu mi-
loschu chuti oholyni Farisseussi y Pizczi Sidouszki, priproszti
Szoldati, y Henkari lyuti: Tusisze Herodes, zameria, y za zlo
iemlye, da nima pri tebe tulikoga prestimanya dabi mogel tvoy
glasz chuti: Ali kaisze tusis ò neverni Herodes (govori Sz. Chry-
sologus) proti chlovezhtvu Odkupitela moiega? ni ovo nechlo-
vechtvo nyegovo ò Nevernik, nego tvoiega glasza ieden pra-
vichni *Eccho* illi odgovor; Tiszi umoril Ivana Sz., koije bil *Vox*
clamantis in deserto Glasz krichechega vu Puschine, y hoches biti
danasz chaschen od glasza Szina Bosiega? Tiszi uchinil zamu-
knuti Glasz Rechi Vekovechnè, y potrebuies date ova Rech
szuoiem glaszom prestima? ah zahmantije, Ti glasza Christus-
sevoga nebudes chul, pokehdob daszi Ivana Sz. glasz rèchi z-
konchati uchinil *Vocem Divini Verbi obtruncâsti*, *Vocem Christi non* *S. Petrus*
audis, Netusisse adda, arszi ti szam tvoie neszreche zrok. *Chrysol.*

Z- vami pak dokàncham govorienye moie ô N. *N.* y velim
daite lisztor, gressete polek navade, y zvassemi grehi podisete
glasz proti Nebu; ali kada budete chuli oster odgovor Bosanszkè
Pravicze oneh sztrasneh kastig zverhu vasz, netuseteszè proti
nikomu drugomu, nego szameh szebe krivete: Daite lisztor ô
Szkupi Usurassi, grabete pokriveh nachineh ono blago onem
Szirotam, y iaszladuiteszè z vassemi Bogacztvi; ali kada Bo-
sanszka Pravicza odgouori, z kastigum pogublenya y blaga, y
postenya hitechi vasz vu iedno gluboko Sziromastvo, da neb-
detekai vusze, ali nasze poszta viti imeli, y uszi lyudi budu za-
vami z- perszton kazali, koga drugoga budete kriviti mogli,
ako ne szameh szebe? Daite lisztor ô nechiszni Lotriszi valyaite-
szevu Mlakah szmerdlyveh oneh, nechiszto h odurneh, uga-
iayte vassem nedoszto inem poselenyam naszladuiuchisze po
dne, y po nochi, ali kada na tulike greshe glaszi, budu vam
odgovarale kastige oneh sztrasneh betegou gnyuchem na oneh

poſztelyah iz koieh vaſſi grehi krichaliſzu proti Nebu; koga budete mogli kriviti? Daite ô nenavidni Szerditczi, preganyaite, odgovariaite, y oduriavaite blisne vaſſe, kopaite podnimi iame, skodete nym kuliko hochete, morete, y znate; ali ako vu iednom hipu uſza oua. Boſanſzka Pravicza proti vam oberne, koia vi vaſſem blisnyem ſelite, kanite, v terſziteſze tichiniti, gdo bude uſzemu tomu zrok, ako ne vaſſe iadovitno, chemerno Szercze? ar veli Sz. Auguſtin *Oblectamenta peccantis, ſunt arma DEI punientis.* Daite jednum rechiùm uſzi Greſniki y Greſnicze greſſete kuliko hochete, morete, y znate, prez ſzrama chlovechanſzkoga, y ſztraha Boſiega, zpozablyeni iz mileh Duſſicz vaſſeh, iz vekovechnoga Blaſenſztva Dike Nebeſzke, y iz Dobroga, Miloſztiunoga Boga Sztvoritela y Odkupitela vaſſega; Sivete da tak rechem kot Beſtie, ako budete pak umirali kot Beſtie ruchech, y tulech, kada Uragi pekleni budu iz vaſz vaſſe Duſſe ulekli, koga budete krivili? koga naponoch zvali? ah onda! onda! hochete zpoznati vas neſzrechni ſztalis, ali prevech keſzno, ar Boſanſzka Pravicza nebude chakala, nego kakou Sitek takova bude Szmert, ar iz rechi *Vita* izhaia *Ecche Ita, Qualis ergo Vita, finis Ita*, Amen.

S. Auguſtinus.

CHETERTA NEDELYA ADVENTA

Kakſze mora od Chloveka Goſzp. Bogu iz Neba k-nami iduchemu put pripraviti.

Parate viam Domini, Rectas facite ſemitas eius Lucæ. 3. V. 4.

Pripravete put Goſzponou, Raune chinete Szteze nyegove.

PRez uſzakoga dvoienya, Ja tverdno veruiem; da uſzaki zme-

zmegy vasz, kada vidi vu kakovom Varassu, Gradu, ali Dvoru, komore sznasiti y kinchiti, y unoga druga pripraulvanya chiniti: szam szobum Chlovek ova videchi, pripraulyanya chiniti: Szam szobum Chlovek ova videchi, pochne misliti, y govoriti; Ovoie iedno z-Lameye da szimo mora na szkorom neki velik Goszpodin doyti na sztàn. Koteroie pak ono pripraulenye ovoga Szveta, kobisze moglo vu naimenszem prisznodobiti k-dellu, y pripraulenyu, koteroie Mudroszt Bosanszka vuchinila, y pripravila: koiu kada ja razmislyam poszluiuchu, nachuditisze zadoszta nemorem; Videchiju pripraulvati vezda Nebo naszpodobu iednoga Baldakina, nejur z Gemanti kameni, nego z-szvetlemi zvezdami naczifranoga. Vezda vusigati Szcuncze, y Meszecz, na szpodobu dveh duplerou, danam szvete po dnevu, y po nochi. Vezda sztvariaiuch Zemlyu kakti iednu obchinszku pomochniczu k-uszagdasnyemu siulenyu nassemu. Vezda sztvariaiuch Vode, z-pomochium koterech Zemlya (koia szama od szebe drugo ni, nego drobni prah) posztaie mokra, mochvarna, y plodna. Vezda sztvariaiuch Ogeny, z-koiemsze branimo Zimszkem zlem uremènam. Vezda Zrak, dabi nasz vu letne uruchine z hladnemi Vetri, y friskemi Roszicami krepil. Jednum rechium razmislyaiuch ia Goszp. Boga posztaulaiuchega meiu Vodam, chesz koiu neszmeiu, dabinam naskodile: Zdisuchega Gore dabinasz branile: Raunaiuchega Polya, dabinasz hranila: Czifraiuchega Terna, cze z-Czvetiem, y traviczami, dabinasz travicze vu betegeh urachile, à Czvetia pak zdraveh naszladuvalo: Zapoveda zverin, y Sivine danam szluse ova vu lellu, ona vu Delu: Oh kak plemenito ie ovo pripraulenye! Ter gdo ie moral takou Prihodnik biti vu Váras Szveta ovoga, za volyu koteroga tulikoszeie Goszp. Bog trudil? Ah gdo drugi nego ieden Chlovek, koiega naizada za uszemi sztvarmi hotechi sztvoriti Goszp. Bog, rekelie, *Faciamus hominem ad Imaginem, & similitudinem nostram.* Vuchinemo Chloveka na Kip, y szpodobu nassu Sz. Ambros pak veli, *Novissimus venit homo in mundum tamquam creaturarum Gubernator, quasi causa propter quæ sint omnia.* Naizadni dosselie Chlovek na Szvet, kakti Goszpodar uszeh sztvarih, y kakti Zrok radi koiega uszа ieszu vuchinyena. Adda za prieti iednoga Chlo-

Genesis c. 1. v. 26

S. Ambrosius h. 10. in Sex.

veka tulikoſze Bog uſzamoguchi ſzkerbi? y tulika pripravlya? Ah Boſe moy, y uſze dobro moie, kuliko vexem nachinom bihſze moral uſzaki Chlovek ſzkerbeti! za pripraviti doſztoino prebivaliſche Szinu Kralya Neba y Zemlye, koi od nyega poſzlan! na ſzkorom ima doyti oblechen vu Chlovechanſzke Nature, tak da bude uſzaki Chlovek Zvelichitela ſzvoiega mogel videti, *Et videbit omnis Caro Salutare DEI.* Ako za prihod pervoga Chloveka naſſega Otcza Adama tulika, y takova Goſzp. Bog ie pripravil, à kai nebude duſen pripraviti uſzaki Chlovek k. prihodnye drugoga Adama, koi doyde popraulyat, y odkuplyavat ono, kai pervi Adam ie pogubil y pokvaril, toieto miloſchu Boſiu, y Duſſnaſſch Zvelichenye; Opominanaſz adda Sz. Ivan krichèchi iz Puſchine. *Parate viam Domini, Rectas facite ſemitas eius.* Koie rechi uſze Kerſchanſztvo chuie, alije malo gdo izpunyuie, zakai zato nakanilſzem N. N. ia deneſz bolye vu glavu zabiti, daie z-tem bolye, y laglye bude uſzaki znal, y mogel izpuniti. Poſzluh adda

Luca c. 3. ℣. 6.

Pribliſavaiuchiſze addaknam ieden novi Goſzt, z-nezgovorne preczembe kinchi, y bogacztvi, koi naſzkorom ima doyti. *Veniet & nõ tardabit.* Ne ſzamo za poka zatina mſze, nego y za nadelitinaſz z-ſzvoiem kinchem, y vekoma ſzrechne vuchiniti: Ali kaibi to za iednoga tak oſzebuynoga Goſzta moralo biti? y odkudli ima doyti? morebitiſze nahagya koi zmegy vaſz N N. koibime rad opitati? Ja tomu takovomu odgovariam, da doyde iz daleckoga Orſzaga *De Regione longinqua* Jeden Chlovek, ali ne iur on Chlovek ukanyen od iednè Senè, koia Sena iedno ſzamo Adamovo Rebro za Materie imela; Nego hoche doyti ieden Chlovek za popravit, y nazad dobiti ono, kai Adam ie pohabil bil, y pogubil. *Veniet & non tardabit*, naſzkorom hoche doyti on Chlovek, koi neche kakti Adam, na iednu Senſzku rech, ſzvoiem Szinom ſzmert zaudati; Nego na rech iedne Devicze: *Fiat mihi ſecundùm Verbum tuum*; Hoche doyti, za oſiveti, y od vekovechnè ſzmerti oſzlobditi mertvi Adamou Oſztanek, Rodechiſze z-iednem nepreſzeſnem chudom od iedne Matere, prez pomochi Muſkoga Szpola, koia, Mati poſztane; y prechiſzta Devicza oſztane. Oh! ter nili adda uredno, y doſztojno, da mi iednomu tak oſzebuinomu Goſztu, oſzebuino pripravimo Prebivaliſche,

Habacuc c. 2. ℣. 3.

Luca c. 1. ℣. 38.

y Meſz-

y Meſzto? Ar ako kotſzem napochetku rekel, Mudroſzt Boſanſzkà, ie takovo Meſzto pripravila, za iednoga Chloveka, koiega pochetek, y konecz drugo ni, nego *Terra, Cinis, Umbra, Nihil:* Zemlya, Pepel, Tenya, Nikay: kuliko z- vexum ſzkerbiùm duſenſzcie Chlovek ſzkerbeti pripraviti, doſztoino meſzto Boſanſzkoy Perſone? Ah nimamli adda y ja zadovolynoga zroka ukup z- Sz. Ivanom kriehati na vefz glaſz *Parate viam Domini*

Ali ako rauno ia danaſnidan ſztoiezero krat ponoujm moie opominanye krichechivam *Parate viam Domini* uſzegdar chinimiſze da vaſz chuiem odgovariatimi z- rechmi Sz. Thomaſſa: *Qualiter viam preparabimus Domino? vel qualiter Semitas eius rectas faciemus?* kak budemo mogli mi put Goſzponu pripraviti? y ſzteze nyegove raune vuchiniti? buduch mi nikai menye ſziromahi, nego y bedaſzti, y ſzlabi, za pripraviti Kralyu, y Sztvoritelu Neba, y Zemlye doſztoino Meſzto, y Paebivaliſche: Nitivam on nczameria zpoznavaiuch ſzam dobro, vaſſe netuliko ſziromaſztvo, kuliko pripoſchinu, y ſzlaboſzt Naturalſzku; Zakai zato akolimu nemorete pripraviti ieden novi Szvet, Szuncze. Meſzecz, Zrak, Ogeny, Vodu, Zemlyu, y oſztàla druga koia, y kakovaie za uſzakoga zmegy vaſz pripravil: Ah konche pripraulyatemu put chiſzt, y raune ſzteze, na ſztran ſztaulyaiuch, uſza ona, koiabi bila ſzmradna, y neſznaſna, koiabi nyegove Boſanſzkè Ochi mogla zbantuvati: Toieto one ſzmerdlyve odurne grehe, z- koiemi ieſzu utepeni, y oſzmragyeni puti Duſſe, Conſcienczie vaſſe; Pometeteie z- metlum Sz. Szpovedi, y Pokore dobro y ſzveto ſivuch, chinete dèla konche ona, koiaſze iednoga dobroga Kerſchenika doſztoiaiu, ako nemrete ona, koiaſze doſztoiaiu iednoga Boga. *Parate viam Domini.* Ako nemorete imeti Angele na pomoch za vuchiniti tulikomu Goſzpodaru uredno prebivaliſche? konche pretiraite iz puta ona ſztraſſilla Peklenſzka. *Parate viam Domini.* Ako nemorete vuchiniti Szuncza, y Meſzecza? konche raztiraite z- kakovum takovum, ali kulikum tulikum Szvetloſztium one tmicze. *Parate viam Domini.* Ako nemorete ſztvoriti Vòd, ni Roſzè? konche terſzeteſze z- potom, n ſzuzami odeprati one blatne greſne Makulicze. *Parate viam Domini.* Ako nemorete tuli-

S. Thom. cat. aur. hic.

tuliko, y tak uredneh Rosicz ukup szpraviti? koncke podszeczete ono ternye bodeche, y oplevete koprive pekùche oneh gresneh poseleny. *Parate viam Domini.* Ako nemorete traviczàm dati iakoszti za Urachtva? konche potuczete one kache zleh prilik, y gresneh paydasseu, vu oneh traviczàh lesèche. *Parate viam Domini.* Ako nemorete sztvoriti sivuche Sztvari? konche zakopaite one Merczine na oneh puteh leseche; buduch pak kod nedvoijm, da vi dobro znate, da Greh ie Urag, ie Tmicza: ie Macula, ie Ternye, ie Kacha, ie Merczina, poszvedochansztvu mudroga Cornelia: zakai zato znaiuch uszaki zmegy vasz to, nijeden nebude imel zroka pitatime: *Qualiter viam Domino praparabimus?* kak hochemo put Goszponu pripraviti? Da pak Greh ie kakti ieden Urag, toie vech neg isztina, da pache josche sztrasnessi od Uraga, kot veli Sz. Ivan Chrysostomus: *Peccatum gravius est Damone*, ar Urag pekleni on nasz tenta, y terszisze chinitinasz pogubiti Kralyesztvo Nebeszko; Greh pako netentanasz nitisze neterszi nam naskoditi, nego taki on chasz kadaga mi uchinimo, on nye nasz chinì zgubiti. *Damon non prohibet Regnum Cœlorum assequi, Peccatum verò nos eijcit ex eo.* Ako adda vi nemorete sztvoriti Angelou, koijbi klanyalisze y dvorili novomu szada, szada priduchemu Gosztu, Neba y Zemlyè Kralyu. *Parate viam Domini.* Pripravete put Goszponu odganyaiuch od Dussicz vasseh ona peklenszka sztrassilla; kojabiga bantuvala, chinech one lyudi gresne szebe szpodobne, koieh onie dossel, premenyat na iedne Boge akoie isztina ono kai Sz. Augustin velì: *DEUS particeps factus est nostræ humanitatis, ut homo fieret particeps suæ Divinitatis.* Bog ie vuchinyen delnik nasse Chlovechanszke nature, dabi Chlovek posztati mogel szvoiè nature Bosanszkè delnik: nitisze tàiti mogu one rèchi Zlatovusztoga Navuchitela: *Peccatum feras ex homiuibus facit, imò Dæmones.* Greh lyudi premenya na Sivinu, pache na iszte Urage.

S. Joann. Chrysost.

S. Augustinus

S. Joan. Chysost. hom. 9.

Da Greh ie iedna Tmicza, toie tak prava isztina, kot ie isztina da Miloscha Bosia ie prava szvetloszt; Greh pako drugo nì, nego potemnenye Milosche, ar kakgoder tmicza pàchi szvetloszti, y Chloveka zaszlepljuie, tak rauno chinì Greh z-pametiùm Chlovechanszkum, kot potverguie Sz Chrysostomus *Peccatum antequam perveniat ad opus, obtenebrat & decipit mentem.*

S. Chrisost. h. 9. in 1. ad cor. t. 4.

Greh

Greh ioſche pervo negſze vuchini zaſzleplyuie y ukanyuie pamet Chlovechanſzku: Ako adda nemorete poſzvetliti put pridùchega Gaſzpodina z-Szunchenemi trakmi? konche pretiraite tmi, cze oneh grehou, koìjga chinc dalko od Szercz vaſſeh ſztati.

Da Greh ie Makula, z-koiumſzu zamazane Duſſe vaſſe, to ie prevech ochiveſzto, y od uſzeh dobro znano, kot nam ie to. y Sz. Jeremias Prorok hotel naznanye dati, kadaſzeie tuſil vuſzvoieh lamentacziah, kdaie videl tuliko Makulicz vu zlatu y ſzrebru Duſſe. *Quomodo obſcuratum eſt aurum, mutatus eſt color optimus?* y ako toga neznate, ali neveruiete, hochevam potverditi Sz. Hieronymus *Aurum obſcurratur, dum terrenis actibus vita Sanctitatis polluitur.* Onda zlato Makulu zadobiva, kadaſze ſzveto ſiulenye zgreſnemi dèli ſzmradi: Oh kakſzu odurne greſne: Makule, na zláteh duſſah naſſeh prèſzvetlomu licu Boſiemu kotſze on ſzam po ſzvoiem Proroku Ieremie tùſi. *Maculata es in conſpectu meo, in iniquitatibus tuis.* Ako adda nemorete vi ſztvoriti Meſzecza, koibi on temui put poſzrebèrnil, y poſzvetlal? konchè operete one Makulicze zſzuzami vaſſemi: y pripravete chiſzt y ſzvetel od uſzake greſne Makulicze, put Goſzponu vaſſemu *Parate viam Domini.*

Thren. 4. ℣. 1.

S. Hiero. in Lam. Ierem. c. 4.

Ieremiæ c. 2. ℣. 22

Da Greh ie kakti ieden bodèchi Tern, nekavam to poſzvedochiti Sz. Kraly David, koterije zpoznal, bodènye nyegouo ar buduchi ranyen krichalie *Converſus ſum in erumna mea, dum configitur ſpina*, Koiega Terna bodenye, y oſtròchu ſpichaſztu zpoznalie y Sz. Gregur Papa, valuiuch da prebàda Szercze, y pamet; *Per ſpinam omne peccatum accipitur, quia pungendo lacerat mentem & conſumit Cor*, Po Ternu razmeſze Greh, ar bodech razteplye pamet, y Szercze zkonchava: Ako adda nemorete tuliko Roſicz, y Czvetia zmochi, za potreſzti po puteh Goſzponoveh? Konche podreſete z-noſzem vaſſega Jezika na Sz. Szpovedi, ono Ternye, koiebi ranilo vech Szercze, nego Noge priduchaga Goſzpodina, bubuchi on naivexi ſzuprotiunik greha.

Pſal. 31. ℣. 4.

S. Greg. in pſ. 31.

Da Greh ie iedna Kacha, toſze ſzpoznati more iz chemera, koi chemer zaudaie tuliko pogibelneſſe ranne, kukikoſze menye videti mogu, veli Sz. Bernard: *Vulnus eo inſanabilius, quo inſenſibilius, eſt peccatum in anima.* Y mudri Origenes govori; da uſze one, koiehgoder prokleta Kacha, toieto greh ràzni po-

S. Bern. lib. 1. de Cond.

Origenes ginuti moraiu *Omnes quos hæ maledicta vipera laserint, deperdent,* Ako adda nemorete pute nyegove pokriti, z-zelenemi traviczami? konche potuczete kache vu traviczah lesèche. *Si quis in Corde Malitia venenum concepit, festinet exeutere,* Opomina y vuchi nasz Sz. Peter Damianus. Ako gdo na Szercze ie prijel chemer hudobnoga greha, neka hitì kai naiberse van izurechiga po szvete Szpovedi arsze neprisztoij z-chemernemi kachami chaszti ti onoga, koi nam nesze sitek vekovechni.

Da Greh ie iedna Merczina, toie isztina, ali more biti pravichneie rechem, da Greh ie neszamo Merczina, nego ie iszta szmert, koia merczine chinì iz oneh Dusticz koie vumaria, ar

Ezech. 18 vsza ka Dussa kada zagressi, onda taki y vumre. *Anima quæ peccaverit ipsa morietur.* Govori Goszp. Bog po szvoiem Ezechielu

S. Petrus Chrysol. ser. 19. in fin. Proroku, y pridàie Sz. Peter Chrisologus. *In Corporis Sepulchro vivo, fit funus animæ iam sepultæ.* Vu sivom Telu biva grob, y pokop Dusse iur pokopane. Ako adda N. N. nimate mochi, nit jakoszti sztvoriti sive sztvari, koiebi Boga hualile y nyemuszt klanyale na prihodu nyegovom? konche neumariayte Dusticz vassch damu ô prihodku nyegovom? nebudu noszu szmerdele, y ochem durile, y gnyuszile, ar velì Duh Sz. *Abominabile Domino Cor pravum:* Odurnoie Goszponu gresno Szercze; y Sz. Anselmus govori. *Tolerabilius canis putridus fatet hominibus, quàm anima peccatrix DEO,* Menye szmerdì merczina gniloga pszа Lyudèm, nego Dussa gresna Bogu. Kai usze dobro znaiuch negda-

Prov. c. 11. ℣. 20 sni Szlugi, y Szlusbenicze Bosyj szkerbeliszusze uszegdar imeti

S. Anselm. de mis. b. chiszto Szercze chuvaiuchisze od nsakoga greha y derzechi znasne pute, y raune szteze sitka szvoiega; y pervo negbi oni bili hoteii hotoncze z-kakovem grehom szvoie Dusse ranniti, umoriti, y Goszpodinu Bogu tak odurne vuchinìti, rayssibiszi bili odebrati uszega szveta muke podneszti; niti ie potreba, davam tu isztinu dalye tverdim, doszta mi budi naperò donesz-

Idem lib. simil. ca. 190. ti one malo peryo imenuvanoga Sz. Biskupa Anselma rèchi, koije govoril: *Si hinc peccati horrorem, & inde gehennæ cernerem dolorem, acuni eorum necessariò immergi deberem, priùs gehennam, quàm peccatum appeterem.* Dabi z-iedne sztran e videl odurnoszt greha, a z drugestran e szsztrahotu Muk peklenszkeh, terbi primoran bil vu iednoga zmegy oveh dveh prepaszti, toieto, ali vu greh, ali vu pekel, rayssibiszi odebral pekel, ne-

nego greh. Oh sztrasne! y od usakoga Kerschenika dobro zapametene uredne biti rechi.

Ja Stem da Blasena Baptista iz Genove Plemenitoga Latinszke Zemlyè Varassa, ie govorila, da akobi ona bila od Boga vu pekel oszugena, nitibisze mogla peklenszkeh Muk oszloboditi, doklam nebi kakou takou naimensi greh vuhhinila, rayssibiszi odebrala naveke vu peklu muchiti, nego znaimensem grehom szvoiega dobroga Boga, hotonczè zbaotuvati. Nikai negovorim oude vech od ne izbroieneh Muchenikou szveteh, y Puschenikou, zmegy koieh pervi, raysi iesszu dali szvoia Tela na muke szvoie siulenye na szmert, nego szvoie Dusse Bogu szvoiemu odurne, y nepriatelicze vuchiniti; Sz. Puscheniki pako hotnoczè pretekliszu vu Puschine, zaperliszusze vu pechine, onde szvoia tela tràpili, za ne oszmraditi Dussicz szvoieh z-kakovem naimenszem grehom, kot od naipervoga Puschenika Sz. Ivana Kersztitela popeva Sz. Mati Czirkua: *Antra Deserti teneris sub Annis, Civium turmas fugiens petisti; Ne levi posses maculare vitâ Crimine linguæ.* A szadasnye szuzno, y neszrechno ureme kakszesive? kakszе Kerscheniki greha chuvaiu? kak Bogu szvoiemu szluse? Ah oudebi moral ia nekai rechi, alimeie ne menye szràm, nego y sztrah, od Kerschenikou ne szamo govoiiti, nego y miszliti, vendar moia chaszt zapovedami isztinu valuvati; Radbi oude krivi Prorok biti, alisze boijm, da Apostolszku isztinu povem, ako rechem, dasze unogi, y unogi Kerscheniki nahagyaiu, koij ne szamo govore, dabi rayssi k-Uragu poyti, negsze ovoga, ali onoga, greha sonati, negobisze morebiti y takovi nasli, koij, dabi z-iedne sztrane imali priliku izpuniti ali nad nepriatelom onu szvoiu szerditoszt; Ali z-onum personum szvoie nechiszto poselenye, rayssibiszi odebrali vu pekel poyti, negosze on oga groha habati, y zdersati, Oh! ter morelisze vexa szlepota izmilzliti?

Canoffio Dom. 4. Adven.

S. Mater Ecclesia

Szpominamsze kakie negda Kraly Saul pripravil bil iedno Kralyevszko Goschenye (kot Sz. Pismo szvedochi) na koie be pozval uszu veliku Goszpodu Kralyesztva szvoiega; Na koie pozvanye y zapoved Kralyeuszku doydosse uszi, zvun szamoga Davida, zbog chesza raszerdilszeie bil Saul, y opital: Ionatassa Szina Davidovoga, *Cur non venit Filius Isai ad vescendum?* Zakai

1. Reg. 4. 20. & 21

ni doſſel goſztitſze Szin Izaieu ? Odgovori Jonatas Saulu, Imaga izprichanoga Preſzvedli Kraly, armeie proſzil dabiga pred Tobum izprichal, buduch on primoran pòyti vu Bethlehem za Alduvat; neznam pako kakouſzi Aldou tamo deneſz alduiu,

Ibidem *Rogavit me Domine, ut iret in Bethlehem, & ait, Dimitte me quoniam*
v. 28. & Sacrificium Solemnè eſt in Civitate. Kai pak vezda ja nato hochu re-
29. chi? ali kai iz ovoga Sz. Piſzma izpelyati? Ah kai drugo! kai drugo? Ako ne to, da ſzadaſnye neſzrechno ureme ni vech poboſnch Davidou, niti nyegoveh Naſzlednikou na onom nezrechnom Szvetu; Znaiu nſzi kak ſzveti, y ſzrechni ieſzu ovi Boſichni dnevi, vu koieh ima doyti Zvelichitel Szveta knam za odkupitinaſz, y ſzvoiemi Miloschami za nadelitinaſz ter vendar uszisze bolye ſzkerbè kak, chim, y zkem ove preszvete dneve budusze goztili, y pianchuvali, àniga koibi lisztor pomiszlil kak, y kakove Aldove y Dare bude on mogel Novotogyenomu Kralyu daruvati; Ah kak malo hocheſze Davidou naiti, koijbisze ove dneve izprichali na Goschenya poyti? govorech kot David, da moraiu poyti vu Czirkvu, Novomu Kralyu dvorit, klanyatſze, y Aldove daruvat. Ah! konche vi ô N. N. koijme poszluſſate oude vezda, nenaszleduite Saula ove Szvete dneve chinech Goschenya, nego naszleduite pobosnoga Davida izprichavaiuchisze vu Goschenye poyti; nezkerbetesze z. Saulom kak, chim, y zkem goztilisze budete; negosze ſzkerbete z. Davidom kak, y kai budete mogli povolynoga novomu Kralyu daruvati; Ove dneve, kadasze oni Poſiràſſi ſzkerbè za Zverinu, Telctinu, Pticze, y Ribe, zkoiemi ove ſzvetke budu mogli ſzvoiem terbuhom ugoditi; Visze ſzkerbète za Sz. Szpoved, Pokoru, Poboſnoszt, kak budete mogli novoga Kralya k-vam na ſztan prièti po Sz: pricheschanyu, da privasz nikai ſzmradnoga nenaide, kaibi moglo nyegove Boſanszkè, ochi zbantuvati? *Para viam Domini* pripravete put Goszponou, kotszem vas do ſzada navuchil; Ove pak Szvete dneve *Boſichne*, ako vasz budu pozàvali vu Gòsztii, Goszpoda, Rodbina, Priateli, Szuszedi, izprichaitesze z. Davidovemi rechmi: *Dimitte me quoniam ſacrificium eſt in Bthlehem.* Nezameretemi Goszpoda, y Brata moia draga, dnevi ovi niszu Faſſenszki, nitiszu od Sz. Matere Czirkue za Gosahenya odlucheni, y tako ia nemorem,

niti

niti nechu kvam doyti; szada ni ureme Goschenyu, Pianchuvanyu, Tanczom, Igram; Negoie ureme pohagyati vu Sz. Cxirkuah novoga Kralya, nyemusze klanyati, nyemu Aldove Szveteh Krepoſztih, naimre treznoſzti, y Mertuchlivoſzti alduvati, razmislyaiuch gdoie on Kraly, odkud, y pokai ie doſſel? *Eh dimitte ergò me quoniam Sacrificium in Cavitate eſt*, Puſzteteme zmirom zvaſſemi Goſchenyi, ia rayſſi idem vu Czirkvu k- Szvete Szpovedi, k- Maſſe, k- Prodechtvu, k- Vechernicze, Complete,

Dokancham moie govorenye, napervo poſztaulyaiuch Navuk kogaſzi uſzaki zmegi vaſz more uzeti od iednè neme ſztvari po Imenu Eleſanta, od koiega Naturaliſte piſſu, da ima ovu Naturu, y laſztòvitoſzt, da naimre kada zna da hoche Mladi Meſzecz iziti, koiega pervo nego on pozdravi, teche k- koiemu potoku, y vu nyemſze dobro opere, y ochiſzti, y onak chiſzt ide, terſze pokloni novomu Meſzeczu, *Ut purus adoret.* Ah kak lep navuk moreſzi uſzaki od naſz uzeti od ovè Neme ſztvari Elefanta, pokeh dob da ove dneve ima iziti novi Meſzecz, Zvelichitel nas JESUS, hodi adda ô Duſſa Kerſchanſzka teczi k- potoku Sz. Szpovedi, y k- Vode Sz. Pokore, ochiſzti tvoiu Duſſu, da chiſzt budes mogel poklonitiſze novomu Meſzeczu Zvelichitelu tvoiemu, koi ima doiti za ochiſztit tebe, y Zvelichiti. *Mundemus nos ab omni inquinamento*, nagovarianaſz Sz. Pavel Apoſtol, Ochiſztemoſze od uſzake greſne makulicze, y uu drugom meſztu govori: *In adventu ſummi Regis mundentur Corda hominum.* O uremenu prihoda Kralya Nebeſzkoga, naiſze chiſzte Szercza Chlovechanſzka *Parate viam Domini*, pripravete put Goſzponou, toieto tonachi Sz. Bernardus: *Occurrite DEO veſtro ad Cordis compunctionem, occurrite usq; ad oris Confeſſionem, ut ſaltem exeatis ex ſterquilinio miſeræ Conſcientiæ veſtræ, quoniam indignum eſt illuc Authorem puritatis introire.* Hodete naproti Bogu vaſſemu z iednum pravum Szerchenum Saloſztium, chiſztum Szpovedium, da konche izidete iz ſzmrada greſne Conſcientie vaſſe, arſze nepriſztoij zamazanem tamo doyti pred pochetnika iſzte chiſztoche.

2. cor. 6. 7. ℣. 1.

S. Bern. ſar. de Adven. Domi.

Gore ſztanete adda ô ſzlepi, y neſzpametni Szini Adamovi, Greſne Kerſchanſzke Duſſe iz ſzmradne mlake tulikeh

 odur-

odurneh grehou, ter hodete pripravlyat Puta Goſzponu y Kra-
lyu vaſſemu, *Aſcendamus parare viam Domino*, Ali kam? ah vi
Bethlehem, *Quia Sacrificium Solemne eſt in Bethlehem*, ali kadei
ta Bethlehem? *in Cordibus veſtris*, odgovariavam Sz. Caietanus, vi
S. Gregorius Pap. vaſſeh Szerczah, ali ioſche lepſe govori Sz. Gregur Papa: *Via Domini ad Cor dirigitur, cùm ad præceptum vita præparatur*: uſzako ono Szereze, vu komſze put Goſzponou priprulya, ie kakti ie den Betlehem, vu koga ima doijti on, koi Zvelichenye naſſeh Duſſich z-ſzobum neſze, ar veli Sz. Aug. *Nulla cauſa fuit veniendi Chriſto Domino niſi peccatores ſalvos faceret*. Nikakvoga zroka Chriſtus Szin Boſyi ni imel iz Nebeſzke viſzine na Zemlyu doyti Naturu Chlovèchanſzku naſze vzeti, tulikem nevolyam, pregonom, y Mukamſze podurechi, ako ne iedno Zvelichenye gre-ſnikou. Oh lyubau nezgovorna Zvelichitela naſſega! Razveſze-liteſze adda Greſne Duſſe? y veſzelo gore ſztanete, ter ſetuyte na poſzel, pripraulyat tulikomu Dobrochinitelu, Priatelu, y Lyubitelu vaſſemu put, meſzto, y prebivaliſche, ochiſzteten zeuſzum marlivoſztuum, po Sz. Szpovedi, y pokore daſze vaſſe Szercze iz iedne greſne burdelnicze preoberne na iedno chiſzto y ſzvetlo Nebo, polek navuka Sz. Bonaventure: *Cor bonum, & Conſcientia bona eſt Paradiſus*, arie ſredno, y doſztoino, da on koi ie doſſel iz ſzvetloga Neba, vu prechiſztu vutrobu MARIE Devicze, iz nye pako k-nam idùchi da naide prez uſzake maku-licze greſne Szercza naſſa, naſz da ſzvoiemi Boſanſzkemi mi-loſchami, napuni, y Blagoſzlòvi, da od nyega oude Bla-goſzlovlyeni tak Budemo mogli ſiveti, daſze pri nyem pak mi vekoma vu Dike nyegove bumo mogli veſzeliti. Amen.

NEDELYA PO NOVOM LETU

Gdosze pogibeli neogiblye, Rad vu nye lehko pogiblye.

Angelus Domini apparuit in Somnis Ioseph, dicens: surge, accipe puerium, & Matrem eius & fuge &c. Matt. c. 2. ℣. 13.

Angel Goszponou izkázahsze vu sznu Iosefu govorechi: sztani gore, vzemi Dète, y Mater nyegovu, ter bèsi.

Miszlilszem szam szobum, Izpitavalszem drugeh, izizkavalszem poknigah, kaije szenya? kakti tulikai ielije uszegdar szlobodno veruvati? ali usze za malu haszen; Arszam premiszliti niszem mogel, nigdormi povedati niznal, nitiszem vu koieh knigah zapiszano nassel, kaibi mogla biti Szenya: Ieli pak szenyam veruvati? z-moiem priprosztem razumom ieszem doszel do onoga, kaiszem vu knigah stel; y od unogeh mudreh lyùdi chul; da naimre nigdor ni dusen Szenyam veruvati ali vendar more prez uszakoga greha veruvati dobrem, ako hoche; zlocheszтem pako po nijeden put. Tak negda nebi bil moral veruvati szvoie szenye Kraly Antigonus, kadamuszcie szenyalo da nyegou Dvorianik *Mi*tridates, iemu unosinu zlata pokral; y zato zbudiussisze taki szvoiu szenyu Szinu szvoiemu Demetriussu ie obznanil, nakaniussi kai naiberse Dvorianika Mitridata zkonchati; kai razumeussi Szin Demetrius pochelie

Otcza

Otcza karati, da tak leko, y neſzpametno ſzenye veruie, y to bi bila iedna noria, proti uſzake pravicze zkonchati Dvorianika pravichnoga; ali zahman, ar Antigonus niſze puſztil Szinu uputiti, nego ſzvoie Szenye veruiuch tvrrdno, na ſzmert Dvorianika ie ſetuval; prepovidauſſi Szinu da nikomu zato nikai nepoveda: ſztaneſze vu zoriu Szin pervo nego Otecz, ter ide muchech pred Duorianſzku hiſu, y onde na uratch, y okol urath, napiſſe ove rechi: *Fuge Mitridates, Fuge Mitridates.* Bèſi Mitridàtes, Bèſi Mitridàtes. Sztauſſiſze vu iutro Mitridàtes, y odpreuſſi urata zapazilie po uſzùd napiſzane ove rechi *Fuge Mitridates* prefztraſſilſzeie, y pocheuſſi ſzmunitiſze, da nikai dobra neznamenuiu, taki odpravilſzeie vu bég iz Kralyeuſzkoga Duora, y tako od ſzmerti oſzlobodil.

Nekai ſzpodobnoga pripetiloſzeie vu Sznu y Sz. Patriarke Joſefu, Zaruchniku MARIE Devicze, poſzvedochanſztvu danaſnyega Sz. Evang. *Angelus Domini apparuit in Somnis Ioſeph* Szenyaloſzeie Joſefu Szvetomu, damuſzeie Angel Boſyi pokazal, y rekel; Sztani gore, uzemi Detecze IESSUSA, y Matergovu MARIU ter bèſi vu Zemlyu Izraelſzku; ar Nepriateli budu izkali Dete napogublenye. Prebuchiuſſiſze Joſef, veruuah ove dobre Szenye, y taki ſztauſſiſze, odpravilſzeie z-Deteczem IESUSSEM y MARIUM Maykum nyegovum na put, za vuyti pogibeli: Oh! dabi Goſzp. Bog dal mene onu moch y iakoſzt, koiuſzu imela Angel Boſyi, y Demetrius, dabi velim y ia mogel uputiti, y genuti na beſanye od zleh, greſneh prilik, piſſuchi z-perom ie zika moiega zverhu urath Szerez vaſſeh one rechi *Fuge Mitridates*, bèſi Mitridàtes Chlovek Kerſcheni: y krichechi vam z-Angelom *Surge & fuge* ſztani gore y bèſi ô Kerſchena Duſſa ar pekelni Antigonus, niſzlite zkonchati, ar akoſze kai berſe, to berſe ti gorè neſztanes? One pogibelne prilike neognes, y od nye nebeſis? naydute peklenſzki Kralyi Antigonus, y Herodes koijte na zkonchanye vekovechno iſchu: Kak adda moramoſze zleh prilik ogibati, ako nechemo vu nyh poginuti vu vezdaſnyem govorenyu iz kazati nakaniſzem.

Ieli koi zmegy vaſz, koimi danaſz bude ſzmel rechi, da ia krivo govorim, kada velim, da ni moguche polek Ognya ſztàti, y neſztopitiſze; Vu blatu leſati, y neublatitiſze; po Vode hoditi

diti, y Nòg nezmochiti; gozuchega saleza doteknutisze, y neszpechi: megy zlemi tovarussi vu prilike greha siveti, y neugressiti: Sztanovito usze to ie vech nego prava Bosia isztina, ar y Sz. Bernardus szvedochimi ovak govoreh: *Non est humana infirmitatis, sed Virtutis Divina, probum inter improbos commorari.* Ni Chlovechanszke szlaboszti, nego Bosanszkè iakoszti, chednomu mochi obsztati, megy nechednemi; zakai zato uszaki on koisze selè, y hoche greha ogibati, mora gresne pogibelne prilike besati, ar vuchè Filosofussi *Remotâ causâ, removetur effectus.* Nikai nepomasu betesnikom urachtva, ni mediczine kzàdoblenyu zdravia, doklam nezapusztisze zrok nyhovoga betega, ar veli Sz. Cyprianus *Nemo diu tutus periculo proximus* Nigdor dugo szeguren nesive, vu blisnye pogibeli buduch, kako dabi hotel rechi, leglyeie prez perutnicz letati, y po vusinczu pleszati ter neopaszti; leglye vugoruchu pech szkochiti, ter nezgoreti, nego vu gresne prilike biti, ter neugressiti, y usze to potvegguiemi Duh Sz. goyorechi *Qui amat periculum peribit in illo.* Koi lyubi pogibel, pogine vu nye.

S. Bern. de prava societate.

S. Cyprianus.

Eccl. c. 3. ℣. 27.

Nu kadeszu szada onì, koij govoriti imaiu navadu; Ja hvala Goszp. Bogu za szada nahagyamsze vu dobrom sztalissu; pomeri'szem Dussu moiu z Bogom, po obchinszke Szpovedi, y za moie grehe ieszem pokoru zverssil, y usza uchinil koiamije moi Szpovednik zapovedal: Isztinaie imelszem zlocheszt barat, z iednum priateliczum, aliszemsze ure osztavil: Tersilszem tu ilkai z iednem terstvom dosztaz velikum Cziganium, aliszem y ono na sztram osztavil: Ostariey kai kakue malo posteno hise iessam gusche, nego Czirkue Bosie pohagyal, vu nyh pianchuval, lebudkakisze noruval aliszem ure usza ova oduril, i tako vezda ia hochu Bogu szlusiti, y na moiu Dussu vexu szkerb imeti. Polahko Brate, razmelszemte dobro, negobi iosche iedno Ja od tebe rad znati, y ie ovo; Hodisli ti ti iosche po oneh puteh, po oneh Vuliczah; mimo oneh Ostarij, y Hìs? Govorsli adda z onum Personum, koieszisze iur (kot velis) osztavil? povech, odgovori; Eh Pater, hoditi po onom putu, po one Vulicze, mimo hise onè, neni kakou greh; z onum pak Priateliczum zapuschenum govorim negda, ali zloga nikai, y da parvo rechem to chinìm vech od miloszerdnoszti, nego od lyubavi, vu veliku neszrechu ieszemiu napelyal, dusenszemiu adda ne szamo

miluvati, nego, y pomagati: Ak dobroszemte razumel do sztaie.

A Vi ò Divoichicze, Goszpe, y Goszpodichne, kai pak velite? Oh moy Pater! Jaszem do szada bila ia o nagnyem hoditi po goschenyah, y po Sz adbah, onde Musike po szlussati, y tancze, ne szamo po dnevu, nego y po czele nochi, y chi Mlayssi, y friskessi Mladenczi na tanecz ieszu me zezavali, zte rayssa ieszem isla, y derchnesse plessuch, ieszemsze terszi nym biti povolyna, y draga, od koich tulikai pry nalasze znamenya lyubavi uszakoiachkemi nachini; y ia tulikai one isztemi nachini znamenya oszebuinesse lyubavi ieszem pro nym izkazuvala; Aliszemsze polek zapovedi Szpovednika do bro od uszega toga sztegnula, vendar prepusztiti nemorem di bi neisla, kadaszem pozvana, dabi lyudi nerekli daszem gi dava, ali netanczam vech nitisze z- Mladenczi nepaydassim, ne go akomi kai poslyu, kakou lisztek lyublien, kiticzu, kipicz ali Dàr uzemem, y zahvalimsze, da nerekù da neznam post no. dosztamije to od vasz znati, ar vasz y prevech razmen Od vezda poszlussaite vi mene, ar vam pokazati hochu vu ka kove pogibeli vi sivete, y kak iakosze ukanyuiéte.

Stem pri Sz. Mattheu vu 6. Delu, kak nasz Zvelichite nas vuchì moliti, y megy osztalemi navuki naibolye upame iemlyem one rèchi, *Et ne nos inducas in tentationem*, toieto Otecznassu one zadnye, y neupelyainasz vu szkussavanye. I ou iszti navuk vidimisze da ponaulya malo nise ovak, *Vigilate, et orate, ut non intretis in tentationem*, szkoznuyte, y molete, da ne opadnete vu szkussavanye; Zverhu koich rechi nassega Nebeszkoga Skolnika, ja miszlim, y govorim ovak, ali vendar prez nikakvoga prigovora; Nebili bolye Otcza Boga Nebeszkoga ovak moliti? *Salva nos, defende nos, in tentatione*, Goszp Bose chùvai nasz, brani nasz, kada budemo szkussavani, od nepriatelvo: Znanoie dobro, da tentaczie ieszu hasznovite y uszi Bosyi Szvetczi, da pache y szam Szin Bosyi biliszu tentani, y szkussavani, y uszi z pomochiùm Bosium obladali ieszu Nepriatele szvoie: adda y mi vech nebudemo govorili. *Et ne nos inducat in tentationem*, nego *Et protege nos in tentatione* brani nasz vu szkussavanyu.

Matt. 6. ℣. 13
Matt. 26 ℣. 41.

Pet

Pervo, negoſze to bolye iztomachi, jabi rad neſto od vaſz znati; povechtemi proſzimvaſz prez uſzake ſſale, zakai, kada Barber komu Silu odepre, keru teche van? y akoiu hoche uſztaviti, mora lukniczu ztiſznuti, na nyu moker vankuſſecz poſztaviti, y z- povoyczem privezati; Znam dami na to uſzaki odgovori, da zato, dabi keru van neiztekla, y Chloveka ſitka nementuvala, y pravo: Ali pak ia velim, kak to more biti, neznaliſze to od uſzakoga da keru od ſzvoie nature, ima to, da chloveku pomaſe ſiveti? toſze tanti nemore, arſze uſzaki dan z- ochima vidi; Ar kadaſze ieden preſztraſſi, nepoſztaneli veſz bled? zakai to? zato, kaiti uſza keru k Szerczu na pomoch preteche, ko Szercze od velikoga ſztraha derſche, y dabiga keru z ſzvoiùm roplinum nekrepila, Chlovek bi moral umreti: Ako adda keru tak y rbi ſitek Chlovechanſzki? zakai iz one ſile ide tak nagio van? Znate zakai? zato kati ona prilika, koiu ima van techi, primaria kakti ſzvoiu laſztovitu naturu oſztaviti, y premeniti, imaiuch odperta urata, ima priliku ochiveſztu, zato chini. *Occaſione acceptâ* veli Sz. Pavel *Concupiſcentiam neſciebam, niſi lex diceret non concupiſces, occaſione autem acceptâ peccatum per mandatum, operatum eſt in me omnem concupiſcentiam.* Ja niſzem znal za poſelenye, dabimi zapoved negovorila, nepoſeli; imaiuchi pak priliku poſeleti, grehmeie priſzilyeval na poſelenye; kako dabi hotel rechi Sz. Apoſtol; vigyte y premiſzlete ako prilika ni nagla, y pogibelna, da iſzto zpoznavanye greha Chloveka chìni greſſiti, ako rauno ovo zpoznavanye ſzamo od ſzebeie dobro, y haſznovito, Tak rauno y naſſa keru, ako rauno ie dobra, y haſznovita k- ſiulenyu telounomu, niſtarmanye *Occaſione acceptâ* imaiuch priliku van iziti, zaudaie ſzmert onomu, komuie ſveti pomagala; toieto hochu rechi, budi ou, ali ona, pobeſneſſi, chiſzteſſi, pravichneſſi, negſze more koi Szvetecz na Zemlye nayti *Occaſione acceptâ* dobiuſſi priliku, hocheſze zàbiti iz ſzvoiega nakanyenia, ko ie ovakvo, rayſſi umreti nego proti Bogu za greſſiti; ter hoche na naglom vu greh prepuſzti: Zakai zato neprez zroka Chriſtus ſzvoie Apoſtole, y po nyh uſzch naſz vuchil, dabi marlivo nad nami ſzkozmuvali, ter zaſgano Otcza Boga Nebeſzkoga molili, danaſz nepuſztì upaſztivu ſzkuſſavanya, buduch ona kruto pogibelna; Ar ako ra-

Roman. c.7. ℣. 7. & 8.

uno szkoznuvanye, y molitva ieszu moguchna, da mogu Otcza Boga Nebeszkoga genuti, da nasz oszlobodi od szkussavanya? Ali neznam ako budu tuliko moguchna onda, kada mi budemo vu kakve prilike gresne szkussavani, ter nebi vu greh prepali, y proti Bogu zagressili. Odkud lepo nasz opomina, y vuchì Sz. Cajetanus. *Ante occasionem vigilandum & orandum est, ne intremus in tentationem, quoniam serò vigilat, tardè orat, qui ante periculum periclitandi occasionem non antevertit, nam certo cadet, atsi posit non cadere*, pervo negsze pride vu kakovu priliku vu greh upaszti, potrebaie zkoznuvati, y moliti, da ne opadnemo vu szkussavanye, ar keszno moli, y zkoznuie koi pred pogibelium neognesze prilike gresne, ar za sztanovito opadne vu greh, ako prem vidisze da nemore opaszti, rechiszu Sz. Cajetana.

S. Caietanus.

Szpominamsze od onoga chudnoga pripechenya megy preiakem Sampsonom, y Oroszlamom, ar putuiuchi ienkrat Sampson vu Varas Tamnata imenuvan, vu koiem Varassu imalie iednu personu, koiuie hotel zaruchiti, y putuiuch megy Vinogradi, zapazilie iednoga mladoga Oroszlana proti szebe tekuchega, ali Sampson nisze presztrassil, à iosche menye hotelsze vugnuti, ali pobechi; nego zaszukaussi rukave, ter z-golemi rukami isselie szercheno naproti ruchechemu Oroszlanu, z tverdnem uffanyem obladatiga: *Cumq; venisset ad Vineas Oppidi, apparuit Catulus Leonis sævus, rugens, & occurrit illi.* Holà Sampson kai ie to? obsztoi iednomalo, nehodi tamo, ar hoches poginuti, bési na sztràn, szkrisze vu Vinograd, date Oroszlan nebude videl, niti nayti mogel: Ali Sampsom gluhsze chini nemara, nego naproti Oroszlanu ide, z-snvmsze zeztane, popadega za loloke, koieie y razchesznul, y tak obladalga. *Dilaceravit Leonem.* Oude vezda obsztoymo iednomalo y razmiszlemo zrok zakai Mladi Sampson rayssiszeie hotel pobiti z Oroszlanom, nego besati? Ja drugoga zroka nenahagyam zvun one Zapovedi, koiuie Goszp. Bog bil vuchinil Nazarenczem, zmegy koieh, y Sampson ie bil, y ie ova. *A Vino, & ab omni quod inebriare potest, abstinebunt* Od Vina, y vszega onoga kai zopiti more zdersavalisze budu: y malo potlam veli Sz. Piszmo *Uvas recentes, siccasq; non commedent*, grozdia friskoga niti szuhoga nebudu ielli; koiu Bosiu Zapoved razmislyaiuch

Judicum c. 14. ℣. 5

Ibidem ℣. 6.

Num. 6. ℣. 3.

Ibidem

Sam-

Sampſon ovak ſzam ſzobum ie miſzlil kada ie zagledal Oroſzlana; A koſze ſzkriem vu Vinograd? vuydem iſztinaie ſzmerti z. koium grozimiſze Oroſzlan: aliſze poſztavim vu vexu pogibel, toieto vu priliku Zapoved Boſiu prekerſſiti, videchi vu onom Vinogradu ono lepo grnzdie, doyde tentaczia zobatije kòiame y preoblada, y tako neſzrechno Zapoved Boſiu prekerſſim; Eh toie prevech pogiblena prili a Zapoved Boſiu prekerſſiti, bolyeie adda, y ſzigurneie z. Oroſzlanomſze pobiti, y uffamſze daga leglye, y berſe obladam, nego moiu lakomoſzt, sverhu chesza ovak lepo Sz. Baſilius govorì, *Scio Sampſonem victorem eſſ Leonis, ſed ſi in Vineam aſcendiſſet, neſcio quid illi accidiſſet.* Znam daie Sampſon obladal Oroſzlana, ali dabi on bil vu Vinograd iſſel, neznam kaibi muſze pripetilo bilo. S. Baſili. hom. 3. in lib. Judicum.

Moy Serafinſzki Sz. Otecz Ferencz, budùch opitan negda, kaibi zachel, kadabiſze vu takove ochiveſzte naſſel prilike proti Goſzp: Bogu zagreſſiti? Odgovorilie ovak, Znam dobro kakbi onda uchiniti moral; ali neznam kaibi vuchinil. Tak rano y Sampſon bi odgovoril bil, koibiga opital bil, kakbiſze bil zpone ſzel vu Vinogradu, videchi ono lepo grozdie, da naimre kakti dobri Nazareus bilbiſze moral habati od onoga grozdia, ali neznam biliſze bil mogel zderſati od zobanya, y zato za ſzigurneſſe ieſzem derſal pobitiſze z Oroſzlanom kot ſzvedochi mudri Berkorius govorechi: *Tutiùs judicavit venire ad Leonis congreſſum, quàm ſe in occaſionem franendæ legis deſiderio ſalutem, injiſcere.* Sampſom za ſzigurneicie derſal pobitiſze z Oroſzlanom, nego ſzpoſelenyem liſztor Zapoved Boſiu prekerſſiti. Oh kak lep Navuk! moreſzi uſzaki Kerſchenik od ovud uzeti, za ſſi toieto ſitek telouni vu pogibel ſzmertnu poſztaviti, nego Zapoved Boſiu, ne ſzamo z. delom, nego niti z. hotenyem prekerſſiti. Berchorius.

Nu kadeſzte vezda vi, koij govorite: *Spectamus quidem ſed nihil movemur.* Mi hodimo vu goſchenya, y ſzvadbe, kadeſze igra, y tancza, ali mi nitiſze igramo, niti tanczamo, miſze nepoulachimo z. onemi Mladenczi, z. onemi Divcykami, zla nikakvoga nechinimo, nego ſzamo gledamo kai drugi chinè kak tanczaiu, kakſze meg y ſzobum ſſale, *Spectamus quidem ſed nihil movemur.* Oh Blaſenizte vi koij tak oſzebuinu krepoſzt imate, S. Hiero. h. 1. in pſal. 50.

kakovem isz eteſſi ſztaroga Zakona lyudi niſzu imeli: Ar gdoie bil od Davida ſzveteſſi? od koiega ſzam Goſzp. Bog ie govoril, *Inveni David Virum ſecundùm Cor meum*, Naſſelſzem Chloveka po Szerczu moiem, Oh! ter moreliſze kai vexega od iednoga Zemelyczkoga Chloveka rechi? Ali ka ſze ie pripetilo pak? Oh neſzrechno pripechei y! Ar neki dan David Kral ſechuchiſze po ſzvoie Palache, na nikakvo zlo nemiſzlech, pripetiloſzeie da cheſz ieden odpert oblok ie pogledal van, y nut zagledale daſze nekai beloga vir potuku (precze dalko od Dvora nyegovoga) giblye, y kuplye, on iedini pogled vusgalie Szercze Davidovo, daie poſelel onu Senu koiu ni znal ieli ſztara, ali mlada; ieli lepa, ali merſzka; ieli Goſzpoczke, ali kmetczke kervi, *Vidit Mulierem lavantem ſe*, veli Sz. Piſzmo, zagledalie Senu umivauchiſze poſeleliuie, Poſzlalie po nyu, pregreſſilie z-ſnyum y nye muſa Uriu uchinilie umoriti. Oh kuliki grehi! iz koga z oka? iz ſzamoga iednoga pogleda; od koga vuchiny ni? od iednoga tak ſzvetoga pravichnoga, y Bogu dopadechega Chloveka Kralya Davida: A ti ô greſna Duſſa! od tulikeh pogledou, paydaſſenih z-onemi Perſonami, z koiemiſze po dnevu, y po nòchi Paydaſſis, ſſalis, neboijſſze popiknuti konchè z-kakovum miſzelium, y poſelen em Boga tvoiga zbantuvati? govorech. *Spectamus ſed nihil movemur*, poſzluſſai Sz. Auguſtina kaiti on govori: *David Sanctiſſimus in mille paſſibus Mulierem vidit, & ſtatim Homicidium fecit, & Adulterium, Et aliqui in alienadomo, cum extraneis Mulieribus putant ſe Caſtitatis obtinere Triumphum?* David naiſzveteſſi na iezero korachaieu dalko zagledauſſi Senu takije uchinil Praznoſzt, y Ludomorſztvo, ali paydaſſechiſze uſzekuntinoma z-Senami, uffas chiſzt oſztati! Oh to niſztina, nititi Ja to veruvati nemorem. Ar

Adam, Sampſonem, David Regem, & Salamonem.
Mulier, decepit, quis ergo tutus erit.

Adama naipravichneſſega, Sampſona naijaxega, Davida naiſzveteſſega, y Salamona naimudreſſega Sena ie prekanila, gdo ad la ſzekuren budeſze mogel derſati vu oneh Panczeh, Noriah, Ssàlah? Oh iednum rechi im to niſztina.

O Pater Prodekator! Vi prevech debelo, y oſtro predete (chuiem dami negdo govori) iſztinaie da ia radſze razgovariam

Act. c. 13. ℣. 22.

2. Reg. c. 11. ℣. 2.

S. Auguſtinus de lap. Davidis.

jam, y pay laſſim z. uſzake verſzti, y ſztaliſſa perſonami Senſzkoga ſzpolla, ali zato niſzem, niti nemorem biti nechiſzt, y nepoſten; Ja zloga nikakvoga nechinim, one Perſone tulikai ieſzu poſtene, Bogaboiche, ieſzu iedno zarczalo poboſnoſzti, chiſztoche, y ſzvetoſzi, niti megy nami, more kakova pogibelnoſzt, ali ſzumnya biti: Javam Bratia moia draga verjem kuliko morem, alime ſztraſſe one Sz. Hieronyma rèchi, koie y vidobro zapametete: *Nihil omnin periculoſiùs Viro quàm Mulier: nec Mulieri quid periculoſiùs quàm Vir.* Nikai pogibelneſſega ni Muskè perſone, nego Sena: niti Sene je kai pogibelneſſega, nego Chlovek, ali zakai to? povech nam zrok moy Sz. Hieronymus, arie to iedno malo pretesko vetuvati, nekoiem? Zato (odgovaria Sz. Hieronymus) *Quia uterq. Ionis, uterq. palea*, kaiti obadvaſzu ogeny, obadvaſzlama; Ogeny pak, y ſzlama zkupaſztoiechi kakovu haſen chinè? plàmen; tak ranno y Muski ſzpol z. Senſzkem paydaſſechiſze chinè gorùche plamene nechiſzteh miſzlih poſeleny, y naſzlaieny, doklam y zgorè opaduchivu xexe grehe. Ali, dobraſzu obodva, Muskà, toieto, y Senſzka perſona, niſze od nyh kakovoga zlaboiati, nit nadeiati; To veruiem, rekelbi oude Blaſeni Iordanus Cenerl Reda Dominikanſzkoga, ali Voda ie dobra, y Zemlya, ter vendar kadaſze ukup zeſztanu uchinè blato, *Siemanu Viri, & manus Mulieris licet bona ſint, ex converſatione tamen illarum cogitatio nonnunquam, vel factio mala ſurgit.* Ruka Muskà, y Ruka Senſyka obodueſzu dobre, ali kadaſze ukup ſztiſznu, zlo miſlenye, y poſelen e vech krat z megy nyh izhagya. S. Hiero. ubi ſupra

Reche on drugi, Iſztinaie prava, iaſze rad paydaſſim, noruiem, y ſſa im z. Senami, ali zverhu toga daſzu one poſtene, y poboſne, ieſzu tulikai y verſztne iurpri letah, zà koieſze ni boiati: Ah nato nikai ne odgovoriam, nego iednu peldu napervo daiem, onu naimre koiu Stem od Sz. Bernarda, koi ienkrat derſechi Tolnach ſzvetuiuchiſze z. Bratium ſzvoium bili dobro iednu Senu vu Kloſtru imeti, koiabi opraulyala poſzle one, koia Muskà perſona opraulyati nemore, nekoi odgoroviliſzu dabiju dobro derſati, nekoi pak da nè, y ieden zmegy Mlaiſſeh Redoun koi krutoie natom bil, dabiju uredno y potrebno derſati, unoge zroke napervo davaiuchi zi ehu che-

iza

ſza chudiliſzuſze, y oſzmehavuli Redouniki koijſzu tomu ſzu-
protiuni bili. Sz. pak Bernard Opat zapovedalie ovoga mlado-
ga Redounika, kakti na zlamenye kaſtige vu iednu Komoruza-
preti daie tak preuzetno ſzuproti uſzeh volye òn ſzam tuliko go-
voril; vu one Komore poſztaviti uchinilie ſzopunicze Vod
z- koiumſzuſzi Redouniki Ruke umivali, ieden pehar za pèch,
zapovedalie pak onomu Redouniku zapertomu davati ieſzti za-
dovolyno, ali piti pak nichefza nit kaplye, ou nevolnyak pog-
baiuch od Seie, onu ſzopuniczu meſzto naibolſſega Vina
popil; cheſz nekuliko dàn doſſelgaie pohoditi Sz. Bernard,
upamet uzel da pehar ni na ſzvoiem meſztu, pogledalgaie,
naiduchi praznoga pochne krichati, Hola! kaime ova Vod
onda on mladi Redounik opalie na kolena pred Sz. Opata, y po
chelmu govoriti, ò Sz. Oteez oproſztetemriaſzemiu popil; N
to reche Sz. Bernard, ielli to moguche- datiſze ni gnyuſzil
y durila Voda tak kalna, y ſzmradna, kotie ſzopunicza? O
Sz. Oteez bilamije kruto dobra, y povolyna; vu moie veli
ſcie nimaiuchiſzi kakvem bolsem napitkom ſcie ugaſziti.

Kaimi vezda nato odgovorite vi, koij paydaſſiteſze z- on
mi perſonami, ako Prem ſztaremi Babami, y Muſachami? E
ia vam nemorem, niti nezuam kai vech rechi, nego one m
dvène Sz. Bernarda rechi *Maius miraculum eſt inter vehementes te-*
8. Ber- *tationes non cadere, quam mortuum ſuſcitare*, Moreteli mirakul
nardus me chiniti? nemoremo, adda ioſche menye vu greſne prilike bu
ſubſupra dete mogli obſztati prez greha; Zakai zato, opomina uſzeh
Lirinen- uſzakoga Mudri Lirinenſis *Occaſionem Vita, quaſi viperam, qu*
ſis. *Scorpionem, quaſi Baſiliſcum, nete non ſolum tactu, ſed etiam viſu*
vel afflatu percuciant. Prilike greſne ogibliſze kakti Kache, kàk
Skorpiona, kakti Baſiliſca, da tebe neſzamo z- doteknenyem
nego y z- pogledom, ali ſzapum neràne, v neumorè, pokch
dob da Urag pekleni na ſzpod obu iedneh Kàch, *Dolo occidunt*
ukanyuiuch umaria, ar Kacha kada k- Chloveku ide, zvijaſze
ſzimotamo, y glavu nadignyenu derſi ka to dabi Chloveku ho-
telaſze prilizati, y kuſnutiga, ali vu ſz- otem gubczu noſzi che-
mer z- koiem Chloveka umaria; Tak rauno vu oneh Tovaruſ-
tvah ſzpraveſze oni, y one, rzkaſſiu ſzveto priatelſztvo, ali
cheſz ma chaſa pochnu iz oneh gubiczeu hitati chemer y umariati
koie

koie vraſie vkanyuvanie razmislyaiuch Sz. Paſchaſius govor proti Vragu, *Pignus offers verè pacis ô maledicte! ſed infigis vulnus & immittis venenum ſerpentis.* Drugoch Vragi pekleni izkaſuiuſze kakti tuliki Baſiliſcuſſi, od koieh piſſu Naturaliſte da z-ſzamem pogledom, y ſzapum chloveka ochemerè, y umorè. *Dant halitu mortem*, tak vu oneh paydaſtveh one maſztne rèchi, ona namigavanya, ona gledanya oneh obrazou, ona poſzluſſanya oneh popevek, y razgovorou od lyubavi, *Dant halitu mortem*, zaudáiu ſzapum ſzmert. Tretich naſz tentaiu na ſzpodobu Skorpionou, Szkorpiona gdoie videl, mogelie upamet uzeti, kak z-pervemi nogami na viſſak derſechemi ide naproti chloveku kako dabiga obieti hotel, ali od zada noſzi vu repu lyuti chemer, z-koiem repom onda iſzto pichi chloveka, kadatiga obimlye. *Amplexatur ut perdat.* Tak y Vrag pekleni ponuia ſzlaſzti y naſzladnoſzti telovne, koieh kada chlovek pochinya uſivati vu onom iſztom chaſzu od nyh ie ochemerien, y umorien. Zakai zato opomina naſz Sz. Peter Cellenſis. *Hu us monſtri blanda eſt facies ut decipiat, ſed in poſterioribus circumfert aculeum Scorpionis, ut perdat,* Szladke vugodne povolyne, videſze na pochetku naſzladnoſzti, z koiemi naſz Vrag màmi, ali vuſzebe zaderſavaiu chemer Skorpionou z koiem naſz umaria.

S. Paſchaſius

S. Petrus Cellenſis in c. 36. Ezechi.

Dokàncham adda govorenye moie, z-rechmi, z koiemiſzem y pochel, krichèh i ſzakomu zmegy vaſz: *Fuge Mi tridates*, bèſi, bèſi, ô greſna Duſſa zpred ochijh peklenſzkoga Anrigona, ako neches od nyega vekoma umoriena biti, krichim tulikai, kotie Angel Joſefu krichal. *Surge, & Fuge*, Sztani gore, ter odhagyai: tak tulikai krichimti na veſz glaſz: *Surge*: Sztani gore ô greſna Duſſa iz ſzna oneh odurneh grehou, *& Fuge*: ter bèſi z-ſnymi pred Szpovednika, y ſzpovedauſſije: *Fuge*, bèſi od oneh meſzt, y prilik vu koieſziti vechkrat na greh napelyan bil; *Surge* Sztani gore Pianecz lakomi, od onoga Sztola, pri koiem po Sz. etkeh, y po Petkeh pianchuies, y ſeres, *& Vade*, ter poidi na kakou poſten poſzel, mertuchlivo ſivuch: *Surge*, Sztani gore ô Lotris nechiſzti, iz one mlake tulikeh ſztraſneh odurnoſztih, *& Fuge*: ter bèſi od one hiſe, y meſzta, vu koiehſziſze do ſzada kalyal. *Surge, Fuge, Vade.* Ar kakie goder Angel Joſefu zrok povedal zaradi koiegabi bèſiati moral, onakga y ia tebe povedam

naimre: *Futurum eſt enim, ut Herodes quærat puerum, ad e dendum eum.* Ja pak velim. *Ut Diabolus quærat animam*, da bude Urag iſzkal Duſſu tvoiu na pogublenye, kot Herodes Dereſcze JESUSSA na ſzkoncharye, *Futurum eſt.* da danaſzali zutra Goſzp. Bog poslve proti tebe one berege, y nepriatele, koij kot tuliki Herodeſſevi Szoldati, budete na ſzmert iſzkali, *Futurum eſt.* Akoſze ti ſzada dokla ati Goſzp. *Bog* ſzvoiu miloſchu ponuia, y na pokoru zove, nezbudis niti gore neſztanes o d onoga greſnoga ſiulenya, nego gluh, y tverdokoren budes r. y ſi telu ugaial, nego za Duſſu ſzkerbel, *Futurum eſt*, da pravichni Bog, Antigonuſſu y Herodeſſu Peklenſzkomu zruchite pod oblaſzt, koijte budu trapili y muchili do klam tvoiu Duſſu greſnu iz tebe izulekù, y vu vekovechne peklenſzke muke odulekù. Amen.

PERVA NEDELYA PO TREH KRALYEH

Modus y nachin, z koiemſzu duſni Roditeli ſzvoiu Deczu odkoievati

Et erat ſubditus illis. Lucæ 2. ℣. 51.

Y beſſe nym podloſen.

K-Poviſſanyu, y ſztalnoſzti iedne obchine: K-chaſzti, y poſtenyu Roditelou; kakti tulikai k-dugomu ſiulenyu, y vekovechnomu Zvelichenyu ſzinou, y Kchèri naioſzebuineſſe urachtvo, ie dobro odkoienye Deczè vu nyhove mladoſzti: pokehdob da na maliahne Dechicze ſztoij poviſſenye, y po-

y porusseny e uszake obchine, Postenye, y szramota; Veszelie, y tuga, siulenye, y szkonchanye Roditelou; Dugo, y kratko siulenye, kakti tulikai, y szkvarienye, ali zvelichenie, iszte Deczè. Ar kakszu vu mladoszti odkoieni, y siveti naucheni, tak y osztanu: koich dobro od koienye na mnogo ie prestimaval Licurgus Pochetnik, y Fundator zapovedi Lacedemonszke Obchine, ariz kasnuchisze vechkrat zahvalnoga zvelikemi Darmi proti Preceptoru szvoich Szinou, y buduch od nekoiega priatela szvoiega pokaran vech, nego izpitavan, zakaisze tak daressy voga izkasnie proti Preceptoru szvoich Szinou; koiemu kruto razumno odgovorilie Licurgus ovak: *Si quis profiteatur se Filios meos mihi redditurum meliores, non mille Drachmas, sed omnium mearum facultatum dimidiam vellem effundere partem.* kako dabi hotel rechi, Ja usze moie Veszelie, szrechu, y postenye poszt aulyam vu moich Szinèh, ako oni dobri budu, ar, *Gloria Patris est Filius Sapiens.* Dika Ochinszka ie szpameten Szin, y zato onomu Preceptoru, koi moie Szine vuchì, y dobre chinì, toieto, ne szamo vu navuku mudre, nego y vu dersanyu chedne, vu govorenyu razumne, vu siulenyu postene, tomu takovomu ja nemiluiem ne szamo nekuliko szrebra prikazati, nego y poloviczu usze ga moiega blaga dati. Odkuda dohagya da isztc Bosanszkè Persone (koie naibolie znam, kulikoie potrebno, y hasznovito odkoienye dobro) ie szu dàle Zapovedi, navuke, y pelde, za dobro odkoienye: Gosztp. Otecz Bog Nebeszki zapovedalie vu Knigah Izhoda *Honora Patrem tuum, & Matrem tuam, ut sis longaevus super terram, Et qui maledixerit Patri, vel Matri, morte moriatur* Exodi 20 ℣. 12. Postui Otcza, y Mater, da budes dugo sivel na Zemlye, y koi bude prekli yal Otcza, ali Mater, szmertium nai vumre. Duh Sz. pak po mudrom Ecclesiastu govori: *Filij tibi sunt, erudi illos, & curva illos, à pueritia eorum; Filia tibi sunt, Serva Corpus illarum, & ne ostendas faciem tuam hilarem ad eas.* Imas Szine, vuchije y od mladoszti nyhove prignije. Imas Kchere, chuvay nyhovoga Tela, veszeloga obraza nekasinym. Vu danasnyem pak Sz. Evang. szvedochi Sz. Lukach, kak Szin Bosyi dalnamie peldu, buduch podlosen Mayke Izvolie prechiszte MARIE, y Sz. Joseffu. *Et erat subditus illis.* Kaj y mene giblye danasni dan podvuchiti, usze Otcze, y Matere, kakizu dusni, y kak moiam izvolu Le-

Licurgus

Eccl. 7 ℣ 25. & 26.

czu vu mladoſzti na pokornoſzt, podloſnoſzt, poboſnoſzt y oſztale druge Kerſchanſzke dobrote vuchiti, koiechiih vu ſztrahu, y lyubavi Boſie, kai pervo nego ja pochnem, proſzim daſze na mirovem poſzluh uſzi pripravite.

Szkerb y duſnoſzt koiuſzu duſni imati Roditeli zverhu Deczè ſzvoie, neſztoij ſzamo, nitiſze nezaderſava vu odkoienyu nyhoveh Tèl; illi nemoraiuſze ſzamo za nyhovu hranu, y opravu ſzkerbeti, kakti ni za oſztavitie po ſzmerti vuchene, mudre, Bogate, nego unogo vexa ſzkerb mora biti, za nyhovo Duſſno zvelichenye, polek navuka Duha Sz. koi veli po mudrom Eccle. *Salus animæ in Sanctitatæ Juſtitiæ, melior eſt omni auro & argento.* Zvelichenye Duſſenno preſtimaneſſeie od Sztrebra y zlata, pache v uſzeh ovoga Szveta kincheu: Zakai zato, Zakonſzki moii dragi, koiemie Goſzp. Bog dal Dechiczu, ſzkerbeteſze za nyhovu hranu, y opravu; aliſze ne zabete iz nyhovoga Duſſnoga Zuelichenya, Terſzeteſze ſzpraviti nym blaga polek pravicze; aliſze ne zabete nauchiti nyh, kakſzi oni budu znali zadobiti vekovechnoga Blaſenſztva kinche: Ali kem nachinom bi tovi mogli vuchiniti? Akoli neznate, tàkoſze vuchete od Sz. Kralya Davida, koi ako prem imelie unoge vu ſzvoie Kralyeuſzke chaſzti poſzle, y ſzkerbi; Vendar vech, y vech krat on uſze ſzvoie poſzle na ſztran ie poſztavlyal, ter ie ſzvoie Szine ukupzczaval, y nyh ſztraha Boſiega vuchil, *Venite Filii, audite me, Tironem Domini docebo vos.* Ar David razmislyaiuch veliku ſzvoiu duſnoſzt, vu od koienyu dobrom ſzvoie Deczè, niſze videlo nyemu zadoſzta vuchiniti duſnoſzti ſzvoie, da ſzvoie Szine ie vu Skolu daval, pod oblaſzt Skolnikom, y Preceptorom, koijſzu na nyh ſzkerb imeli, y nyh vuchili; Negoie hotel y on ſzam nyh vuchiti; Vexa pako ſzkerb ovoga Sz. Kralya ie bila, vuchiti ſzvoie Szine vu ſztrahu, y lyubavi Boſie ſiveti, y ovak ſiveuch Bogu ſzluſiti, nego kakbi oni mogli po nyegove ſzmerti ſzrechno kralyuvati. Odkud uſzi Otczi y Matere imaiu lep navuk uzetiſzi, da naimre ni zadoſzti ſzvoiu Deczu davati vu Skolu, y Preceptore nym derſati, koij na nyh ſzkerb imaiu, daſze po Skolah dobro vuchè Diachkoga Iezika, nego tulikai y Boſieh Zapovèdi; Zvnrhu uſzega toga duſniſzu ſzami Roditeli na ſzvoiu Deczu paziti, y nyh vuchiti, kakſze moraiu Zapovedi Boſie zverſeno

Eccl. c. 30 ℣. 1.

Pſal. 33. ℣. 12.

ſeno obderſavati, ar onda kada vi chinite vaſſu Deczu obderſavati Zapovedi Boſie, onda nym vi naivexe kinche ſzpraulyate, koieh nitiim budú mogli tati pokraſzti, niti molli izieſzti, niti hergya pokvariti, ar budu vekovechnì vu Nebeſzke Dike.

Niti ſzamo *Davida* Kralya, nego y terpliunoga Ioba moguſzi Roditeli za Preceptora uzeti, y od nyega vuchiti ſzkerb na ſzvoiu Dechiczu noſziti; Ar Sz. Iob dan, y noch marlivo, y zaſgano molilie Goſzp. Boga za ſzvoiu Dechiczu, dabi naimre ona vuchem Goſzp. Boga nezbantuvala, y nyegove Sz. Zapovedi neprekerſila. *Mittebat ad eos Job, & Sanctificabat illos, consurgens q. diluculo offerrebat Holocaustia pro singulis, dicebat enim, nè fortè peccaverint Filij mei, & benedixerint DEUM in cordibus suis, sic faciebat Job cunctis diebus.* Veli Sz. Piſzmo molilie Job uſzaki dan za ſzvoiu Deczu; y akoſzu kada bila od nyega narazen; poſſilyalie knym nekoie poboſne, y Bogaboieche lyudi, koijſzu nyh oponinali vu ſztrahu, y lyubavi Boſie ſiveri, Bogu ſzluſiti, y nyegove Sz. Zapovedi obderſavati, on pak uſzako iutro aldove Goſzp. Bogu za nyh ie alduval, y nyh Blagoſzlaulyal, *Mittebant ad illos, & Sanctificabat eos*, koiu marliveſzt Sz. Ioba ſzkerb zverhu zvoie Deczè, razmislyaiuch mudri Origenes, nemoreie zadoſzta prehvaliti, ovak govorechi: *O Sinceritas Patris! ô dilectio Parentis! ô studium Genitoris! qui non tantùm pro Corpore ſolicitus erat, ſed etiam pro anima cogitabat.* O ſzkerb, y lyubau prevelika iednoga Otcza! koi ni ſzamo ſzkerbelſze za Telo, negoie y za Duſſu miſzli; Imelie ſzkerb ne ſzamo za hranu, y opravu telounù ſzvoie Decze, nego unogo bolye ſzkerbelſzeie za Duſſe vvchove, dabi naimre oni Goſzp. Boga vuchem nezbantuvali, y nyega zbantuiuch iz miloſche nyegove neizpali, ter tak Duſſe ſzvoie pogubili. *Jab. c. 1. ℣. 5.* *Origenes.*

Vezdabi ia onde rad nazochi imeti uſze one Otcze, y Matere, koij za nikai drugoſze neſzkerbe, trudech, y potech, dan, y noch, nego ſzamo zato kakbi mogli Imanya, y Bogacztva obilno ſzpraviti, za vuchiniti, z. ſirymi Bogate Szine ſzvoie, dabi nym vu hrane, oprave, y ſznáge nikai nemankalo, àza Dufficz nyhovch zvelichenye ni nemiſzle, dabi nyh naimre chinili poboſno vu ſztrahu Boſiem ſiveti, y Bogu ſzluſiti, obderſavaiuch marlivo Zapovedi Boſie: koieh oſtro kàra, y karaiuch opomi-

na Crates Filosofus, ako prem Poganin, koi ni kai niznal za oni Bosiu Zapoved: *Filii tibi sunt? erudi illos, & curva illos à pueritia illorum*: Imas Deczu? vuchiju na dobro od mladoszti nyhove, poszlussaite adda uszi Roditeli rèchi Apostolszke, iz vuszt Poganinszkeh: *Quo ferimini mortales? qui ad possidendas opes magno studio in cumbitis, Filiorum autem quibus illas relinquitis, nullam curam agitis.* Kai chinite? kai miszlite ô neszpametni Roditeli? koi drugo nemiszlite, nego kakbi hise zìdali; Vinograde, y polya pokuplyavali; mosnye z- penèzi, Skrinie z- szrebrom, y zlatom, Peunicze z vinom, Hambare z sitkom, Hlève z- marhum, Stalle, z- konyi napunyavali, y nye osztaulyali prekoredno lyublienem Szinom vassem, à iz onoga pak, kai ie nym naipotrebnesse niti sze neszpominate, toieto iz nyhovoga Dussnoga Zvelichenya; nemiszlech, nitisze szkerbèch za vassu Deczu znaiulisze pravo prekrisiti, Obchinszku Szpoved, veru Bosiu, y deszetere Zapovedi Bosie moliti; zkemsze paidasse, kud hode, kai chinè, kak sivu; y te takove nemarne Roditele ieden drugi Poganin Plutarcus imenuvani, ostro kara, y psani, govorech, *Minimè ferendum est, esse non paucos qui majorem curam habent Avium, Psitacorum, Columbarum, Canum, & Equorum, quam Liberorum, heu! Calceus curæ est, & pes neglectus.* Oh! dabi tak nebila isztina, kakie y prevech ochiveszta, da unogi, y unogi, vexu szkerb imaiu na nemu sivinu, kot na Pticze, Psze, Konye, nego na szvoiu Deczu, ar pticze vuche govoriti, y popevati, à Decze nevuchè Boga moliti, szkerbesze za Czepelis, i za nogu Nemiszle, toieto szkerbesze za telo szvoiè Deczè kosze razdere y zegnije, à Dussa koia ie vekovechna, za nyusze neszkerbe: Oh ter kak ti takovi budu mogli rachùn davati Goszp. Bogu, ne szamo od szvoieh, nego y od szvoie Deczè grehou? koiemszu oni bili zrok, ali szvoium nemarnosztium, daie niszu vu sztrahu bosiem vuchili siveti; ali pak szvoium zlum peldum koiuszu szvoie Deczè davali, nai poszluhnu ti takovi Marsilia Tacita kai nym govori od nyhove dusnoszti. *Patris familias officium est Filios excolere quasi propriæ vitæ propagines, & proprio exemplo optimè regere tamquam sua membra.* Chaszt, y dusnoszt Roditelou ie szvoiu Deczu odkoijti, y zdobrum peldum raunati kakti prave szvoie kotrige: Mudri Pina pak govori vekovechnoga szpomenka uredne

Crates

Plutar. lib. de libe. educati-

Marsilius Tacitus l. 6.

dne ali sztrasne rèchi, y ieszu ove: *Proles bene educare, est primum & maximum præceptum inter mortalia.* Deczu dobro odhranyevati, ie naiperva, y naivexa Zapoved megv onemi, koieszu pod szmertni Greh: Ter vendar oh! kak malosze nahagya Roditelou koijbi ovu Zapoved obdersavali, ar unogisze bolye boiè pogubiti ieden lageu Vina, nego Dussu szvoiega Szina; Y dabi tak nebila isztina, kor ie y prevech velika, dasze unogi Roditeli nahagyaiu, koij szvoiu Deczu ne szamo z szvoium zlum peldum, nego navukom, bolye vuchè na greh, nego na dobro nym usza po volye puschaiuh, pache y nazlo nagovariaiuch, kotnam to y postuvani Hugo Card. szvedochi govorech: *Multi sunt Patres qui potius filios suos, & filias offerunt Diabolo, quam DEO, illos parvis studijs imbuendo.* Unogiszu Otczi, koij szvoie Szine y Kchere Vragu alduiu, bolye nego Bogu, nyh zgresnemi navuki odhranuyuiuch; y szam Kralyeuszki Prorok tu isztinu potverguie: *Immolaverunt filios suos, & filias Dæmonijs* Alduvaliszu szine y kchere szvoie Uragòm; y to sztanovito ie prava isztina, koiatze uszaki dan vidi, ar oni Roditeli kada znaiu, chuiu, y vide da nyhova Decza zlo chinè, y govore; proti Zapovedem Bosiem, terijh nekaraiu, nekastigaiu, kai drugo chinè onda? nego szvoiu Deczu Uragom peklenem izdavaiu: koiu isztinu y Sz. Ivan Chrysostomus potverguie ovak: *Dæmonijs immolant filios suos, & filias suas, illi Parentes, qui eos malè educant.* Dobro zapamete Otczi, y Matere, koij usza prepuschvate Decze vasse, ritijh ne kastigastigate kadaie vidite zlo siveti, y tako zlo sivuch prez sztrahu vassega, y Bosiega neszrechno vekoma Dusse szvoie pogublyaiu: à gdoie pak tomu vexi zrok nego szami Roditeli? akoliye pak to isztina dasze oni zrok szkvarienija Deczè szvoiè takszе more, y mora rechi da oni nyh Uragom davaiu.

Pinna.

Hugo. Ca. in c. 21. Ioan.

Psalmo 105. ℣. 37

S. Joann. Chrisost. in psal. 105.

Gdoie kriu bil, daie onomu Otczu iz naruchaia Urag prekleni Dète per let sztaro zgrabil, y odneszel? (kotsze ne. dvoijm ovo pripechenye vech krat chuli) ako ne pravi Otecz nyegou, od koiega pervoszeie nauchilo bilo zlo govoriti, nego Boga moliti, ar chuiuch Otcza szvoga blazniti proti Goszp. Bogu vechkrat, koie rèchi dobro ie zapametilo Dete, y ienkrat, vu naruchaiu Otcza buduch razdraseno, zacheloie szerditisze y blazniti kotseie nauchilo bilo od Otcza, koie taki Urag iz naru-

ruchaia Otcza ie zgrabil y odneſzel, y tako perulye kaſtigu Boſiu zpoznalo, negoie k-prave pamemeti doſzpelo; nili adda oude vech Otecz kriu, nego Dete? Takoie ſztanovito, da naimre Otczi y Matere alduiu Uragom ſzvo iu Deczu, koiu od mladoſzti nepochnu dobro koijti vu ſztrahu Boſiem, nego puſchaiuim uſze povolie.

Szpominaſze Sz. Marko Euan. od iednoga Otcza, koije bil dopelyal pred Chriſtuſſa, Szina ſzvoiega od Uraga obſzedenoga; pocheuſſiſze Chriſtuſſu tuſiti: *Magiſter attuli filium meum ad te, habentem Spiritum mutum, qui ubicunq; eum apprehendit, allidit illum, & ſpumat, & ſtridet dentibus.* Goſzpone, nut ovoſem dopelyal pred te Szina moiega, imaiuchega vu ſzebe mutaſzroga Duha, koi kadego derga prime, muchiga tak ſztraſno, daſze veſz peni, y zubmi skriplye; koi, kakti mudroſzt vekovechna akoprem uſza zna, chiniſze vendar oude z-ovem Otczem zato kakti neznati, terga pita, za vexi nas navuk. *Quantum tempori eſt, ex quo hoc ei accidit?* kulikoie uremena kaimuſzeie to pripetilo? *At ille ait, ab infantia:* y odgovori Otecz da od Detinſztva: zverhu ovoga pripechenya Sz. Peter Chryſologus ovak lepo govori: *Interrogatione tali, tempus aperit, ætatem pandit, revolvit infantiam, ut tanti mali cauſa non tangat ſobolem, ſed Parentem; quia à DEO ſibi datum pignus, ad Diaboli gratiam, Dæmonum retulit ad honorem.* Chriſtus z-ovakovem pitanyem kàſe ureme vu koiem Dete ni znalo kaije greh, ter vendar od Uraga biloie obſzedeno y traplyeno, daſze naimre odtuda zpozna, da ni bila kriunya Detecha, da ie Urag vu nye ulezel, nego Otchinſzka, z bog toga kaiti vu one tenke mladoſzti ni derſal vu ſztrahu Deteta, y nyega ni vuchil Bogu ſzluſiti, nego prepuſchaiuchimu uſza povolye, zlo ſivuchi Uragu ie ſzluſilo, y zato od Uraga obſzedeno, *Revolvit ergo Chriſtus Infantiam, ut tanti mali cauſa non tangat Sobolem ſed Pirentem.* Odkud oudeſze ochitno zpoznavaiu, y izpunyuiu one rechi *Immolaverunt filios ſuos, & filias Dæmoniis.* Alduvaliſzu Szine ſzvoie, y Kchere ſzvoie Uragom.

Marci 9. ℣. 16. & 17.

Ibidem ℣. 20.

S. Petrus Chryſologus ſer. 51.

Sz. pako Matth. Evag ſzpominaſze od iedne matere imaiuche iednu kcher od Uraga obſzedenu, koiaie za Chriſtuſſem krichala: *Miſerere mei Fili David, Filia mea male à Dæmonio vexatur.* Szmiluiſze mene Szin Davidou, ar moia Kchi ie iako od

Matthæi c. 15. ℣. 22.

Uraga

Uraga traplyena: Sztanovito chudna vidimisze, da ie ova prosnya, pokeh dob da Urag pekleni trapi Kcher, Mati pak proszi szama zaszc, dabijesze Christus szmiluval: *Miserere mei fili David.* O Mati neszpametna! kak to molis? szmiluysze mene? nebilibolye: y szpametneie rechi: *Miserere filiæ meæ.* Szin Davidou szmiluysze moie Kchere; Oh ne, ni krivo molila ova Mati, niti nye molitva ie chuda uredna, ar ona onu szvoie Kchere neszrechu szama szebe pripissuie, y zpoznava daie ona tomu zrok, ar ona Kchi dabi bila obszedena, y traplyena od Uraga onda, kadatibi prileteh, y pameti bila, bihsze moglo szumniti, da szama Kchi bi bila szvoie neszreche zrok, kaiti pak ioschc vu Detinsztvu doklam ne znala kai ie greh, nitie pameti prave imela, bilaie od Uraga obszedena, y traplyena, zato zrok ove neszreche mora Mati biti, poszvoie nemarnoszti, ali z szvoiem privolenyem, zverhu koiega pripechenya govori iedan mudri ovak: *Damon adversarius cum puellam ingreditur, & hostis invisus contra puellam in aciem prodit, Mater clamat miserere mei, quæ filiæ vice flagellor.* Da iedna Kchi malyahna prez pameti prave vu hise szvoie Matere ie od Uraga obszedena, y traplyena, toie vexi spot Matere, nego muka Kchere, zato bolyeie traplenya Mati od iednoga spota, nego Kchi od Uraga, y tako pravo krichi: *Miserere mei Fili David*, ar ova Mati nikai menssu potrebochu imelaie oszlobogiena biti od spota, nego y Kchi od Uraga, Oh! kuliko, y kuliko ie na szvetu Materih, koie imaiu zrok krichati: *Miserere mei quia filia mea malè à Damonio vexatur*, ar one Kchere kuliko goder szmertneh grehou, tuliko Uragou imaiu vu szebe, koijh trape, da ze usze lzuczivo chudi, y zperszitom na nye kàse, znyhsze oczi nehavaiuch, ospotavaiuch, zakai nyhove Matere dobro znaiu, y tesko podnassaiu, ali one szame tomu uszemu neszu zroku, prepischaiuch nym vu Detinsztvu uszapovolye, kasuchijm veszel obraszi szegdar proti Zapovedi Duha Sz. *Iuita tibi sunt? huic mjaciæ necesse ondas eis*; potlam szu krameti cosle, niszu nyhove chiel chuvale polek Zapovedi Duha Sz. *Corpus illorum cæpodi*, nego szvoie puschale z naspekanemi glavami, eckinerem perszi, oczalo meszische nyhovega tèla procavati, ne szamo chesz demache oblekc zbrivaiuch po Vuliczah, nego y klatechisze po placzah, poviachechisze po hisah, y ga-

D. Basil. sel. or. 20

daſſechiſze z-lebudkakvemi perſonami, ova uſza videch, y pre-
puſchaiuch, y za unoga druga gorſſa, znaiuch Matere da chine
nyhove Kchere, ter prez pokaranya, y kaſtiganya muchè,
pache nemuchè ſzamo, negoſze y ſzmeiù, budimi ſzlobodno
ioſche vech rechi, da naimre unoge ne ſzamo muchè, y ſzme-
iuſze, negò pache one ſzame nyh natovuchè, ako ne z-rech-
mi, konche ſzvoium zlocheſztum peldum, y tako kai drugo
chinè takovi Otczi, y Matere nego da Uragom alduiu Duſſe
ſzvoie Deczè, *Immolaverunt filios ſuos, & filias ſuas Dæmoniis*, Szu-
proti koiem Sztraſnoſze ſzerdi Sz. Bernard, y krichi, *O Dirum*
S. Bern. Epiſt. 11. *Patrem! O Savam Matrem! O Parentes Crudeles & impios! imò non*
Parentes ſed peremptores, quorum dolor ſalus filij, & è contra conſolatio
mors filij eſt. Oh neſzrechni Otecz! O nemiloſztiuna Mati! O
Roditeli nichemurni, pache ne Otczi, nego ludomorczi, ko
ich faloſzt ie Zvelichenye Szinòu, à ſzuprotiunem pak nachi-
nom veſzelie nad nyhovem ſzkvarienyem, ter moreliſze ki
gorſſega, nemiloſztiuneſſega iz miſzliti, ali poſeleti?

Dokancham adda moie govorenye, uſzem Roditelom na-
pervo daiuch veliku duſnoſzt, dobro odkojevati ſvoiu Dechi-
S. Joann. Chryſoſt. h. 9. in 1. Tim. ot. czu, z-rechmi Zlatovuſztoga Ivana Sz. *Audite Patres magnum ha-*
bemus pretium ſumq; depoſitum, nempè Filios, illos igitur ingenti ſerva-
mus curâ. Poſzluſſaite Roditeli dalvamie Goſzp. Bog Dechicu
kakti ieden oſzebuini kinch, zakai zato marlivoga chuvayte,
Idem. Atq; omnia faciamus nè furi id nobis eſſurus auferat, Imaite marliv
ſzkerb, davamga ſegavi tat pekleni neukrade, pod ſzvoiu ob-
laſzt nedobi, y vu pekel neodneſze; Imaite ſzkerb na nye kuj
hode, kai chinè, z-kemſze paydaſſe, kak ſivù, ar ie vaſſa duſ-
noſztova znati, y ako kai nad nymi z poznate, kaibi proti Bo-
ſze chaſzti, y nyhovomu Duſſnomu Zvelichenyu bilo, duſni-
ſzte nyh pokarati, podvuchiti na bolye, y kaſtigati, kot y Sz.
Pavel Apoſt. potlam bi naipervo Szinom y Kcheram bil obzna-
nil, kak imaiu ſzvoie Roditele poſtuvati, y nym pokorni biti;
Ephes. 6. ℣. 4. poklamſzeie obernul k Roditelom, y rekel. *Et vos Patres educa-*
te illos in Diſciplina, & Correptione Domini, Y vi Otczi odkojete
Deczu vaſſu vu ſztrahu Boſiem, nyh karaiuch, y kaſtigaiuch po-
lek potreboche, koia Zapoved polek uſzeh mudreh Tolnachni-
kou Sz. Piſzma zavezuie z-grehom ſzmertnem Roditele, da

Nai-

naimre pod ſzmertni greh duſni ieſzu vuchiti ſzvoiu Deczu uſza ona, koiaſzu k naſſe Vere, k-chaſzti Boſie, y nyhovomu Duſſnomu Zvelichenyu potrebna: Tak pako velik ie ou greh da vu ſzpraviſchu Gangrenſzkom be od Sz. Otczeu proklecztvo dáno zverhu Roditelou nemarneh vu tom, *Si quis filios ſuos relinquens, eos non nutrit, & quod ad ſe pertinet non ad pietatem Divini Cultus informat, ſed per occaſionem negligentiæ negligit Anathema ſit.* Neka bude proklet uſzaki Otecz y Mati, koi nevuchì ſzvoie Deczè, kakſze moraiu Boga boiati, nyega lyubiti, y nyemu ſzluſiti. y naiſze od Sz. Matere Czirkve odrusè, kakti nye neverniki, od koieh Sz. Pavel govori: *Si quis ſuorum, & maximè Domeſticorum curam non habet, fidem negavit.* Koi nima ſzkerb na ſzvoie Domache, Veru Kerſchanſzku zataiuie; ioſche vech veli Sz. Pavel. *Et eſt Infideli deterior.* Ne ſzamo zataiuiu Veru, negoſzu gorſſi od Poganou neverneh. Oh ter cheſz kakove greſnike mogelie oſtreie Sz. Apoſtol govoriti, nego cheſz ove govori? koie rèchi dotichuſze uſzeh hiſneh Goſzpodarou, ali vendar oſzebuinem nachinom Roditelou, toieto uſzeh Otczeu y Materi ar veli Sz. Auguſtin. *Quid autem tam cuiq; domeſticum, quàm Parentes filijs, aut Parentibus filii?* Kai pako domacheſze more biti, kak Otczi Szinòm, y Szini Otczem? Adda takovi Otczi, koij nimaiu na ſzvoiu Deczu ſzkerbi gorſſiſzu od Poganou, kotſzte na pochetku chuli od Crateſſa y Plutarkuſſa Poganou, koij neznaiuch nikai za ovu Zapoved Boſiu, vendar tuliku ſzkerb noſziliſzu na ſzvoiu Deczu, à vi koij pod ſzmertni greh duſniſzteie na dobro vuchiti, y videchi nyh zlo ſiveti, duſniſzteih pokarati, kaſtigati, ter vendar nechinite. Ali zakai nechinite? kaitijh prevech lyùbite: Reche morebiti gdo: milomije Deteta, ali ja tem takovem odgovariam, da on Otecz, koi miluie ſzvoie Dete raſa. loſztiti, karaiuch, y kaſtigaiuch kadaie vidi zlo ſiveti, potom nikakve lyubavi prave proti nyemu neizkaſuie, akoie veruvati mudromu Salomonu. *Qui parcit virgæ odit Filium ſuum*: Koi opraſcha ſibe, oduriava Szina ſzvoiega, ar dàie ztok Sz, Peter Chryſologus, *Corpus natorum ſuorum amant, Animas autem contemnunt.* Tela ſzvoiè Deczè lyube, Duſſe pako oduriavaiu; Oh! Prokleta ta takova lyubau krichì na veſz glaſz Sz. Otecz Auguſtinus. *Oh Paternus amor mortiferus! Ecce filios ſe dicunt diligere quos*

Concil. Gangrenſe, ſeſ. 6.

Ad Tim. c. 5. ℣. 8.

S. Auguſ. trac. 119. in Joan.

Prov. 13. ℣. 24.

S. Auguſ. contra Ignaci. Genit. l. 2. c. 3. §9.

ingulare procurrant, dicunt ſe eos amare, quibus ſuſpendia parant. Govore unogi Otczi da lyube onu ſzvoiu Deczu, koich vendar on terſzeſze zaklati, y na galge obeſziti, z-ſzvoiem prokletem miluvanyem vu kaſtiganyu, kadaie vide vu mladoſzti zlo ſiveti.

Napotvergenye ove iſztine nai bude ono, kai mudri Gerſon piſſe, da kadabi ienkrat Rimlyani iednoga bili na galge oſzudili, zbog ſzvoich pregreskih, y kadabiga iur bili pod galge dopelyali, proſzilie za miloſchu damu dopuſztè za zadni put Otcza ſzvoga kuſnuti, y od nyega proſchenye uzeti, kaimu nibilo ſzkratcheno, y nut kadabiſze Oteez k-Szinu priblisalz-liczem, Szin zgrabi ſzvoiemi Zubmi Otcza za nòſz termuga ogriſzne, y nazad vu obraz zplyune govorechi. *Tu me Pater ſuſpendis; tu me interficis; dum enim meam flagitioſam vitam non emendo, me in hanc contumelioſam mortem intuliſti.* Ti ô neiſzrechni, ti nemiloſztiuni moy Otecz, mene ieſzi ove galge pripravil, ti ieſzi moy Henkar, koi mene na nye hoches obeſziti, y umorit: a videchi ti mene zlo ſiveti, ternitiſzime kaſtigal, niti karal, zatiſzi zrok da ovak ſpotlyvum ſzmertium ia moram umreti. Rammete kai ie to ô Roditeli nemarni? Ali joſche gorſega nekai vam povèm, ono naimre, kai ſtem pri mudrom Eccleſiaſtu. *De Gerſon. p. 2. ſer. 1 in feſto omn. SS.*

Eccl. 41. v. 10.

De impio quaruntur filij, quoniam propter illum ſunt in opprobrio. Oh zlocheſztoga, nemarnoga, greſnoga Otcza, potrebuiuſze Szinu toieto Duſſe oneh Szinou, koie oni Otczi ieſzu ſzvoium nemarnoſztium vu pekel poſzlali: Ali kakie budu mogli platili? *Ah Animam, pro anima,* ar veli Sz. Bernard. *Participes in culpa, conſortes ſunt in pœna.* Delniki vu greheh, tovarusſi ieſzu vu mukah; Otczi y Matere videchi ſzvoiu Deczu zlo ſiveti terſze nemaraiu, nekaraiu, nekaſtigaiu, nego prepuſchaiu nym uſze povolye, tem nachinom poſztaiu delniki nyhoveh grehou, zbog koich idu k-Uragu, tak tulikai, y Otczi, koiiſzu zrok nyhovoga ſzkvarienya poidu na veke k-Uragu, ar *Peccantes, & Conſentientes pari pœna puniuntur.*

S. Bernardus.

DRU-

DRUGA NEDELYA PO TREH KRALYEH

Zakonſzki Sztalis, zmegy uſzeh Sztaliſseu naiſuhkeſsi, naineſzrechneſsi.

Nuptiæ factæ ſunt in Cana Gallileæ; Et erant ibi lapideæ Hidræ ſex. Joann. 2. ℣. 1. & 6.

Szvadba be vuchinyena vu káne Galilee, y behu onde ſeſztere kamenne poſzude.

VEkor echne hvale ne menye, nego y ſzpomenka uredne ieſzu, one negdaſnyega Rimſzkoga Senatora po Imenu Boetiuſſa rechi, *Nihil in mundo dari, quod foret ex omni parte Beatum*, Kako dabi hotel bil rechi, daga ni na Szvetu duguvanya, nit ſztvorienya tako zverſſenoga, komu nebi kai to mankalo, ali vuſzebe kakve takve fallinge nemalo: Tovam potvergnie mudri Seneca govorech; presloie iur ſzto let y dve kaiſzemſze rodil, y bilſzem ſeſztdeſzèt y oſzem let nepreſztanczè vu Rimſzkom Dvoru, y vu uſzeh oveh letch niſzem mogel upamet uzeti, dabiſze bilo kai tak zverſſenoga vuchinilo, ali dokonyalo, kai nebi kakve takve fallinge vu ſzebe imelo, odkud pravoie re el Boetius *Nihil in mundo dari, quod foret ex omni parte Beatum*: Y ſztanovito ako mi ſzami hochemo razmiſzliti lahko moremo upamet uzeti, da naimre nitije bilo, niti iè, nitiga bude na Szvetu Poglaunika tak ſzrechnoga; Diaka tak mudroga; Szoldata tak ſzerchenoga; Meſtra tak z- vuchenoga, Boëtius.

Chloveka iednum rechiùm takovoga, vu koiembiſze moglo uſze pohvaliti, y nikai kuditi nemoglo; Niga na ſzvetu Chloveka koibiſze kada nebil plakal, ſaloſztil, ali ſzerdil; vu kakovoi neſzreche, pomankanyu, beregu, ali pregonu nebil: Tonam nai poſzvedochi on naiz moſneſſi, y naimudreſſi, zmegy uſzega ſzveta lyùdi. Kraly Salamon koi ſzerczu, ochèm, y telu ſzvoiemu ni ſzkratil nicheſza od uſzeh oneh, koiaſzu poſeleti mogli; tergdo nebi rekel od nyega, daie on zeuſzema vu uſzem bil ſzrechen y Blaſen? Ali vendar tomu ni takbilo, ar on ſza n od ſzebe ſzvedochi govorech: *Quæcunq; deſideraverunt oculi mei: non negavi eis, nec prohibui Cor meum quin omni voluptate frueretur, & vidi in omnibus vanitatem, & afflictionem.* Kai goder ochi, y ſzercze moie ieſzu poſelela, niſzem im ſzkratil, dabi nebili uſzeh naſzladnoſztih uſivali, y vendar vu uſzeh naſzladnoſztyah niſzem, niti zpoznal drugo, kak chalarnoſzt ovoga Szvèta, y traplenve telounò. Nu vezda k vamſze obrachaim ò Zaruchniki, y Zanuchnicze, y uſzem oſztalem koijſze Seniti kàne, ter zvami Ja vezda kànim govoriti, y vam vaſſe ſzlepi ochi odpreti, izkaſuchivam, kakſze iako ukanyuiete, kada miſzlite, da doyduchi vu Sz. Zakonſzki Sztalis, onda budete naiſzrechneſſi; y kaiti da naſſni Sz. Euan. ſzpomina ſze od Szvadbe, koia tulikai ni bila prez Saloſzti, ako prem ſzam JESUS y MARIA biliſzu na nye, ar beſſeim premankalo Vina. *Vinum non habent* y dabi oſzebuinoga mirakula Chriſtus nebil onde izkazal preobernuſſſi Vodu na Vino, ſzvadba z-ſaloſzriùm bilabilze dokonchala, od velikeh adda Suhkòch, Saloſztih, neſzrech y kriſeu Zakonſzkoga ſztaliſſa nakani ſzem govoriti adda polzluh.

Nai nigdor neſtima, dabi ja z-vezdaſſnyem moiem govorienyem miſzlil, ali hotel razgovariati Mladencze, y Divoyke dabiſze neſcnili, ar to bi bilo kuditi Sz. Zakonſzki Sztalis, koiega kudech biſze kakti prigovarialo Goſzp. Bogu, koigaie izmiſzlil; nego ſzamo kànim pokazati reskoche, koieſze vu Zakonſzkom ſztaliſſu nahagyaiu. Mudri Socrates buduch ienkrat opìtan, kakovoga ſztaliſſa lyudi na ſzvetu naivech terpè, y vexu pokoru chinè? odgovorilie na kratkom, kakti on koiſzcie izvuchil bil vu Skole Zakonſzkoga ſztaliſſa od Meſtricze Xantape ſzvoie hudobne Senè, *Qui Uxorem duxerunt*, da naimre oni, koijuſzi ſzi

Eccleſ. 2. v. 10. & 11.

Socrates.

Senu

Senu na urat obeſzili, nai vech terpè: Mudri Pitagoras buduch opitan, zakai ie dal iednomu Nepriatelu ſzvomu, pravu ſzvoiu Kcher za Senu? lepoie y on odgovoril: *Quia nihil deteriùs ei darepoterum.* Kaitiſze niſzem ia znal, niti mogel nad nym bolye fantiti, nego kadaſzemu moiu hudobnu Kcher za Senu dal, doſztamuie ona za kaſtigu, onamu bude dobra Meſtrìcza, ali da bolye rechem prava Henkaricza nemìla, koiaga z-ſzvoiem ſpichaſztem, y na obodva kraya oſtreſſem od uſzakoga mecha Jezikom po dnevu, y po nochi bude muchila, tia do ſzmerti. Mudri Democritus oſeniuſſiſze z-iednum malum Senchiczum, be opìtan, zakai on tak velik chlovek, takovu magaſſiczu malu ie za Senu uzel? kruto mudro y ov odgovori. *Ego in malo eligendo, quod minimum erat elegi:* budùch Sena polek ſzvedochanſztva Sz. Maximuſſa *Malum neceſſarium.* Potrebno zlo vu hiſe, morainchiſze adda ia ſeniti, y potrebno zlo vu hiſu dopelyati, zebralſzemſzi naimenſe zlo, toieto naimenſu Senu: Ah provoie adda rekel negda mudri Fileta: *Egregiè vives ſi non habueris Uxorem*, Szrechno, y veſzelo budes ſivel, ako Senè nebudes imel. Hodmo vezda k-Sz. Paulu Apoſt. y nyega opitaimo, biliſze bolye Seniti! ali pak vu ſzloboſchine ſiveti? Nù kai nam tolnacha daies nato ô Sz. Apoſtol? poſzluſſaitega kai odgovaria: *Dico non Nuptis, & Viduis, bonum eſt illis ſi ſic permaneat, ſicut & ego, quod ſi non ſe continent? nubant, melius eſt enim nubere quàm uri.* Goverim uſzem nepozakonyenem, dobro vuchinè, ako ovak oſztanu kak y ia, akoliſze pak zderſavati nemogu, naiſze Senne, ar bolyeſze ie Seniti, nego pechi. Y malo niſze govori Sz. Apoſtol: *Solutus es ab Uxore.* Nimas Sene? *Noli ducere Uxorem*, oſztavi na ſztran Senitvu: Ali zakai razgavarias Senitvu ô Sz. Pavel Ap.? ieda morebitije greh? nevelim ia toga, ar: *Si acceperis Uxorem non peccaſti, & ſi nupſerit Virgo non peccabit.* Zakai adda razgovarias? kaitimivaſzie milo; ali zakai? zato kaiti: *Tribulationem Carnis habebunt huius modi.* Kaiti zpoznavam velika traplenya telouna koiaſze vu Zakonſzkom Sztaliſſu uſivaiu: Ch ter budeim ſzlobodno naſzladuvatiſze, kulikoim bude drago: Ah negovorim ia od naſzladnoſztih (veli Sz. Pavel) telouneh, ako prem y ovch budu pervo ſziti, nego ſtimaiu: nego ia govorim od Traplenijh, Túg, Nevòli, Saloſztih koich budu uſivali,

Pitagoras

Democritus.

S. Maximus.

Fileta

1. Cor. c. 7 ℣. 8. & 9.

1. Corint. c. 7. ℣. 28

vali, y iezerokrat kaialisze preklinyaiuch vuru, y hip kadasz-
sze ukup zesztali, y szpravili.

Vigymo a Ida naipervo Traplenye, kosze zlamenuie po-
ne kamenite poszude pràzne Vina radoszti, y veszelia; y ovo
Traplenye ie po mankanye Dechicze, ter naimre Szinou; Oh!
kuliku saloszt chute oni Zakonszki, ter naimre ona Bogatesz
Goszpoda, kada nemogu imeti odvetka, kulike szumnye,
karke bivaiu megy nymi? ieden drugomu neplodnoszti zro-
pripisavaiuch: Ako Mati mladoga Tobie, nekuliko lisztor
meszeczeu, nevidechi Szinka szvoga, milo zdissuch, y suhk-
plachuch govorilaie. *Hea fili mi! Ut quid misimus te peregrin-*
lumen oculorum nostrorum, baculum senectutis nostræ, spem posteri-
tatis nostræ. Ahi Szinko moy! zakaiszmote mi zdoma, vu t-
iu Zemiyu poszlali? szvetloszt moieh Ochij, podpornya szt-
roszti nasse, uffanye pokolenya nassega: Ako, velim ja, o-
Mati nevidechi lisztor nekuliko uremena Szinka szvoiega, t-
milo ie zdihavala? Ako y ona prelepa, ali neplodna Rakel, k
szvoiemu Musu ie ovak usza salosztna y zaplakana, krichal-
Da mihi liberos, alioquin morior. Alimi dai Dechiczu, a limine umre-
ti, nemoguchi prez Dechicze siveti. Oh! Kulika adda salosz-
mora biti Zakonszkeh lyudi precz Dechicze? Lepu Historiu pis-
Valerius od dveh Goszpij Neapolitanszkoga Varassa; Pleme-
nita y Bogata Goszpa Cornelia, doyduchi iz Rima vu Neapo-
litanszki Varas na Kvartir k- iedne druge Goszpè, y ienkrat po-
chevssi o a Rimszka Goszpà, kazati szvoi Smuk, y Kinch o-
domache Goszpè, y potlambisze pohvalila bila z- izvoiem kin-
chem, selelaie dabije pak ova domacha Goszpa pokazala szv-
Kinch, k chemu radaie privolila, y posla vu szvoiu komor-
tar dva mlada Szinka, lepa kako dva Angela za ruke derszech i
izpelyala pred Cornelin pochevssije govoriti: Nut ovo dua mo-
ia Szinka, koie vech lyubim, y na vech presztimavam nego usze-
ga Szvèta kinche, y Smuke, à unogo pak menye to vasse Bo-
gacztvo, ar oni budu menè na vexe veszelie, pomoch, y ha-
szen tija do moie szmerti, nego vam ô moia Goszpà Cornelia
to vasse Bogacztvo, odkud rekelie negda Clemens Alexandri-
nus: *Proles sunt flos, & ornamentum matrimonij*: Decza iesza, Di-
ka Zakonszkoga Sztalissa.

Thobiæ c. 10. ℣. 4.

Genesis c. 30. ℣. 1.

Clemens Alexan.

Dru-

Druga ſuhkocha, y ioſche vexa ſaloſzt Zakonſzkeh lyudi ie, imati Deczu, terſze ſzumnyti da niſzu prava Zakonſzka: Ali imati Deczu, ter zlocheſztu, ozoynu, nepokornu, hudobnu; O Boſe! kulik Kris ie ov, imati uſzegdar pred ochima one Szine, koij uſze na glaucze tekù Henkarom vu ruke, one Kchere, koieh nikakvi lanczi nemogu pripeteh doma derſati; z- nikakvèmi vuzdami nijh mochi ſztezati od oneh paydaſtvih, uſzega Szveta vode niſzu zadovolyne za pogaſziti one goruche plamne nechiſzteh poſelenijh; z- jednnm rechiùm za nikakvu haſzen, za menſu chaſzt, à za najmenſe pak kakovo veſzelie, ieſzu ſzvoiem Roditelom: Nego na uſzakdaſnyu skodu, tia do ſzmerti na ſaloſzt, à na vekovechnù pak obſanoſzt, moraiuie pred ochima imeti, ar kadegoder mogu kai popaſzti to kradù; Szini na pianſztva, Igre, y Kurvarie; Kchere na oholie, Czifre, y layharie, ne ſzamo miſzle, nego ureme, y peneze troſſe, koie Roditeli z trudom, y potom dobivaiu; Oh kulih Kris! Ali polek uſzega toga ſpota, y skode, ioſche vech; kada naimre ona Decza iz ſzvoieh Sztareſſeh oſpotavaiuſze, oſzmehavaiu, pred drugemi ogovariaiu, zochivòchi ſpotaiu, proklinyaiu, y unogi ſzvoie proklete Ruke na ſzvoie Roditele poſztaulyaiu. Oh! kulikobiſze rayſſi prez Decze takove neſzrechni Roditeli. Kulikoihie takoveh Zakonſzkeh, ne velim po uſzem Szvetu, nego liſztor vu ovom N. Varaſſu? koij takove ſuhke Pilule, y kaline po dnevu, y ponochi, uſzaki dan poſirati moraiu, y tija do Szmerti ſznimiſze hraniti.

Steſze od Marka Aurelia Antonina Czeſzara dà vidèchi ozoynoſzt, y hudobu Szina ſzvoiega Comoda, od velike tuge, y ſaloſzti ni mogel piti, ni ieſzti, y tako od glada, y ſeie moralie neſzrechno poginuti. Steſze tulikai od Juliuſſa Czeſzara, koiega kadabi Rimſzki Senatori vu Magiſtratuſſu z- mechmi ranili bili, y 24. ſzmertneh Ràn vuchinili mu, megy koiemi bìlie tulikai nyegou Szin Brutus; krivicza od uſzeh oneh Senatorou nyemu vuchinyena, nimu tulike muke, ni ſaloſzti zaudàla, kuliko ſzama neuernoſzt, y nezahvalnoſzt Szina nyegovoga Brutuſſa, proti koiemu ſzamomu onſzeie onde tuſil govorech: *Et tu Filimi Brute?* Tolije tvoià ô Szin neverni, zahvalnoſzt proti mene Otezu tvoiemu? da ti menè Sitek moi iemlyes, koiſzem

tebè ſitek dàl, odkoil, z- tulikum ſzkerbiùm na noge poſztavi
Oh! Koibi hotel dobro razmiſzliti, kulikobi vezdaſnye neſ
rechno ureme takoveh Hiſtorijh naſſel? Pravo adda govori Du
Eccleſ. 16. Sz. Utile eſt mori ſine filijs, quàm relinquere filios impios. Bolye
V. 4. umreti prez Deczè, nego oſztaviti Deczu malovrednu: Iz ch
ſza uſzega izpelyatiſze drugo nemore, nego da Zakonſzke
lyudém velik Kris ie nimati Decze, à ioſche pak vexi imati D
czu; koi hoche pravo razmiſzliti kulikoſze z- ſ ymi terpeti mo
ra, y na nyh troſſiti, pervo nego na haſzen doſzpeiu Rodu
lom ſzvoiem; od oneh pako koijszu na vexi ſpot, kris, y sko
du, doſztaſzem poveda!: Adda neſzpametniſzu oni Rodieſ
koijſze plachu kadaim Decza vu mladoſzti pomiraiu, à ioſeh
neſzpametneſſi ieſzu oni Zakonſzki lyudi, koij Boga mole
Zagovore chinè, dabijm Bog Deczè dal, ar prez Deczè bi mo
gli pri miru vu Sz. Zakonu ſiveti, y ono blago kobi radi D
cze oſztauiti, bi mogli po Czirkvah, Spitalch, y Kloſtrèh r
deliti, y Diku Nekeſzkuſzi z- ſnym zadobiti, kotſzu vuchin
Czeſari Theodoſius, Henrikus, Alphonſus, y unogi drug
Zakoia imaiuchi Deczu Zakonſzki lyùdi ni nemiſzle, y ovo
druga fela traplenya Zakonſzkeh lyudi, kotie Sz. Pavel govo
Tribulationem tamen carnis habebunt.

Tretia fela Traplenyh, Saloſzti, y Kriſeu Zakonſzke
ſztaliſſaie, Zlocheſzta Sena; y ſztanovito ako hochemo pi
vo razmiſzliti naturu iedne hudobne Senè, moramo nayti de
ou od uſzeh perveh kriſeu naivexi Kris. Naypervi Mus, ko
Senu dobil, bil ie Adam, gdomuie dàl? Goſzp. Bog. Gdei
Goſzp. Bog pak naſſel? vu levom Boku Adamovom. Kak t
Geneſ. c. poveda Sz. Piſzmò: *Immiſit Dominus ſoporem in Adam, cumq*
2. V. 21. *dormiſſet, tulit unam de coſtis eius, & ædificavit eam in mulierem*
& 22. Uchinilie Goſzp. Bog zaſzpati Adama, y vu ſznu uzelie iz Ad
movoga Boka iedno Rebro, y iz nyega ſztvorilie Senu Evu,
adduxit eam ad Adam, y dopelyaliuie k- Adamu. Oh Boſe! ra
liſze lùdo dàie Sena chloveku? toieto onda kada chlovek ſzp
zakaimuie niſzi dàl onda kadaie chul, y zkoznuval? znate z
kai. Ja hochu povedati, kaiti naimre, dabi Goſzp. Bog zko
nuiuchemu Adamu bil iz Boka Rebro uzel, biga bolelo bilo
y bi opital bil Boga, kai hoche z- onem Rebrom nyegovem i de
bi

kimu pak Goſzp. Bog povedal bil, da hoche iz nyega Senu ſztvoriti, Oh! Adam bilbiſze pregovaríal z Goſzp. Bogom, morebiti y poſzvadil, govorech, adda Goſzp. Boſe hochesmi ioſche vech ſzkerbi zaudati? ia budem moral nyu, uſzegdar polek mene imeti, na nyu paziti, nyu oſzkerblyavati, z ſnyumſze karati, oh to mene ni moguche; Ali kaiti Goſzp. Bog znalie daſze prez Senè nemore Narod Chlovechanſzki povexati, zatoie muchech Evu ſztvoril iz Rebra, y za Senu Adamu dàl. Sz pak Ivan Chryſoſtomus veli, dainie zato vu ſznu iz Boka uzel, dabi Adam nepochutil bolli, ar dabi bil Adam bòl chutil, tobije bil iezero krat vu ochi poſztavil, kaibi bilo zrok unogeh kàrki. Zaka pak on nye nì iz Glave, Ruke, ali Nogè ſztvoril? zato kai ti dabi bila iz Glave, onabi hotela zapovedati Muſu; dabi bila iz Ruke, onabimu hotela Goſzpodariti; dabi pak bila iz Nogè takbiu Mùs za Deklu, à nè za Senu, y Tovaruſſiczu derſa; zato adda iz levoga Boka, da uſzigdar polek Muſa na levu ſztranu ſztoij, ſzedì, hodi, ne kakti Goſzpodaricza, niti kakti Dekla, nego kakti Tovaruſſicza; kaiſzeie pak pripetilo? Ona Sena koniie on naſzpechki dobil, nyega ſzkoznuiuchega ie ukanila, zapelyala, y vu tugu veliku zeuſzem oſztankom napelyala. Oh! kuliko, y kuliko danaſni dàn Zakonſzkeh, y Zaruchnikou ie na Szvetu, koij ſzpech, ali da bolye rechem ſzlepechki ieſzuſzi zebrali one Zarachnicze, zaſzleplyeni od onoga Bogaczva, koieſze uffaiu po nye dobiti, kot ieden mudri govori: *Omnes de Dote quærunt, nullus de Indole.* Uſzaki bolye izpitava ièli bogata, nego ièli dobra, tiha, poſtena, poboſna; Nekoij pak zaſzleplyeni od dveh falaczeu koſieze lepoga licza onè Senchicze, nikai nemiſzlechi na nye Jezik, y Szercze, ièli chemèrne kache, ali pak tihe golubicze, ièli ſzerdita, iezichna ali pak tiha y krotka; y tako unogi Zaruchniki netzreczno poſztaulyaiuſzi za nadra one chemèrne kache, koieym dan, y noch, Szercze grizù, y ſtick ſzkrachiu: Odkuda mudri Poëta Menander rekelie: *Tempeſtas in domibus eſt Viris Mulier*, Tucha vu hiſah, ie Muſem Sena: Ieden drugi pak Mudri veli: *Mulier eſt Viri naufragium, Domûs tempeſtas, Quietis impedimentum.* Sena ie pogibel Muſeva, Hiſna Tucha, pachka mira, y pochinka, ar ona ſzvoiemi ochima blizache, glatzom germi, iezikom terſzka, *Menander.*

karaiuchiſze, zlo govorech, kunùch, da ſziromah Mus nigdar pochinka nima. Zato pravoie rekel on Grechki Poëta.

Qui ducit Uxorem, litem capit, atq; Dolorem.

On koiſze ſeni, ſaloſzti dobiva y praudu.

Oh neſzrechni adda Zaruchniki: koij ſzpech, y ſzlepechki zarad Blaga, ali lepoteſze Sene, ter vendar nit blaga, nit lepotè, prez tuge, praudih y kàrkih vuſivati nemogu; Oh! kak lepo, y pravichnoie rekel Hipponartes: *Bini ſunt cum Uxore iucundiſſimi dies; alter quo ducitur, alter quo mortua effertur.* Dva ſzama naiveſzeleſſa dneva uſivaiu Zakonſzki Muſi z ſzvoiemi Senami, pervi dan ie on, kadatiju zaruchì, y domòu dopelya; drugi pak dan, kadaiu mertvu vu Czirkvu ſzprevaia: Zrok pako uſzega toga vam ie bolye znan nego mene; verdar hochu ioſche ovak rechi: Poſztavemo da tvoia Sena ni tak ſzerdita, negobiſze rada lepo, y czifraſzto noſziti, zabaulyati uſzekuntinoma, daie kúpis kukmu, ſzvilnu halyu, lepe pantline &c. tebeſze miluie nato troſſiti, odtud nove karke, obèſſeni puranovi noſzi, fuczanye &c. y ako vidi da ti neches, naideſzi on kupcza, koi nekupi ne ſzamo kai bude ſelela, nego y tebe roge prikaſe: Nekai ſzpodobnoga ſtelſzem kakſzeie ienkrat iedna Sena z-ſzvoiem Mùſem pregovoriala, od tverdoche kòi Chlovechanſzke, chijabi rekſſi tverdeſſa bila, y vu kom meſztu tela; reche adda Mus Sene, tvoia koſa ie naitverdeſſa na herbtu, koiu ia tuliko krat bolye, nego ſzuhoga ſtokviſſa túchem, terie nemorem omekchati; Sena pak reche Muſu, moy Mus veruymi da ie vnogo tverdeſſa koſa na tvoiem Chellu, nego na moiem herbtu, arbiti ure zdaunya bili morali vexi od nijednoga deſzetaka Jelena Rogi zraſzti, teryh ioſche tvoiega Chella tverda Koſa nepuſztì niti pokazatiſze.

Hipponartes.

Hodmo k chetertomu Kriſu Zakonſzkoga Sztaliſſa, y on ni drugi nego zlocheſzt Mùs koiega na pochetku Szveta ſztvoriuſſi Goſzp. Bog, rekelie: *Non eſt bonum hominem eſſe ſolum faciamus ei adiutorium ſimile ſibi.* Ni dobro biti ſzamomu Chlovekù vuchinemomu pomoch ſzpodobnu nyemu: Holà polahko Goszp. Boſe, on Chlovek kogaſzi ti na ſzpodobu tvoiu sztvoril, y Poglavara uszeh sztvarih vuchinil *Non eſt bonum?* Ni dobro vuchinyeno? Sztvoriuſſi Nebo, Szuncze, Mesczecz, Zve-

Geneſ. c. 2. ℣. 18.

zde

zde, y oſztala ſztvoryenia uſzaſzu dobra bila, y lepa, *Et erant valdè bona.* Chlovek pako vu kogaſzi uſze Zverſſenoſzti poſztavil: *Non eſt bonum!* Ni, ni dobro ako bude ſzam, veli Sz. Ambroſius, negomuie potreba k-chaſzti- Poſtenyu, y Pomochi Sena, *Bonum eſt hominum genus, ſi virilis ſexui, fœmineus ſexus accedat.* Dobroie Chlovechanko Pokolenye, akomu ſze Senſzki Szpol priduſi, zato izto naiſze nijeden Mus prevech neſztarèſſi, nit neizviſſava nad ſzvoium Senùm, arie vexi Kris, on ſzvoie Sene, nego Sena nyemu; Niti vexega Kriſa na ovom Szvetu nemore imèti, nego kadaſze nameri na iednoga zlocheſztoga Muſa, ar Goſzp. Bog perve Sene Eve vexe kaſtige ni mogel dati po pregreske, nego kadaiuie Muſu pod oblaſzt dal: *Sub Viri poteſtate eris, & ipſe dominabitur tui.* Ar ne ſzamo ie pod nyegovum oblaſztium, nego z-ſnyum Zapoveda; Oh toie velik Kris! alizakai? zato kaiti dadiuchi Goſzp. Bog Chloveku oblaſzt zverhù uſzeh ſztvari nemeh govorechimu: *Dominamini piſcibus maris, volatilibus Cœli, & beſtijs terræ.* Y tako privuchiuſſiſze baratati, y zapovedati z-Beſtiami, Chlovek vechkrat barachuch y zapovedaiuch Senam, ſtima da zapoveda z-Beſtium, pache vechkrat unogi ieſzu miloſztiuneſſi z ſzvoiemi Pſzi, y zdrugum ſivinum, nego z-Senum ſzvoium Zakonſzkum, bolye nad nyum krichi, guſcheiu túche, y pregánya, menyeiu lyubi, y preſtimava, nego koie ſzvoie nemo ſivinche, Oh kulikie to Kris! terſze mora tija do ſzmerti noſziti.

Unogi Muſi priſznodobitiſze mogu Jagarom koij liſzicze lovè, koij vu lovu po Letu, y Zime, po bregèh, y Jarkeh kulko pota, y truda neuſivaiu? Opìtani pak zakai tulike trude? odgovore, da za zadobiti koiu liſziczu; à ter liſzichie Meſzoſze neie, odgovariaiu, vech ſtimamo Koſu, nego Meſzo, ar Meſzo hitimo pſzòm, ali na gnòy, à z-Koſum pak oblàchimoſze, y topimo: Razno tak unogi Muſi chinè, trudeſze hodech za onum Goſzpodichnum, ali Udoviczum, nyè Dàre poſſilyaiu, y volye iſchu k-privolenyu na Zaruke, ako prem vu nyè ni ſzlàſzti, nit maſzti ni; toieto nilepote, nit dobrote; Zakai adda to chinè? za Koſu, toieto, za ono Bogacztvo ko prinye chùte: kai pak chinè kàdaiu ulcvè? ono kai Jageri z-liſzczum, deruiu uſze polahko, doklamiu oderù, toieto, ono blago od

Gen. ſ. 1 v. 31.

S. Amb. hom. 8. in 1. Gen.

Geneſ. c. 3. v. 16.

Geneſ. c. 1. v. 28.

nye dobè, potlam in preganyaiu; ni dobra pogleda, nit dobre rèchi vechie nedavaiu; z-blagom pak topè ſzvoie Seludcze dobro pijuch, ieduch, y opraulyaiuchiſze, y na meſzto liſzichega chernoga Meſza, z-drugemi belemi piſchenkami naſzladuiuſze. Oh neſzrechne takove Sene! Unogo gorſi ie Sztalis vas, nego nijednoga ſzuſnya, ar kupi gdo iednoga ſzuſnya za ſzto, ali dveſzto Talerou termu mora ſzluſiti: Sene pak kupuiu ſzebe Muſe za Jezera; ali za kakou haſzen? ieda more biti, dabijm Muſi ſzluſili? Ah nè, nè, nego dabijm Goſzpodarili, z-ſznymi zapovedali, Rèbraijm raunali, koſzti glodali, y kada ſtimaiu naibolſega Muſa kùpiti, onda kupuiuſzi zgublivoga vuka, ſzerditoga Riſza, koterije dan y noch muchi, y trapi! Oh ki Kris! Oh ka Saloſzt! Oh kulika neſzrecha! Uzmete ſzi adda za peldu naipervo vi Divoichicze Kcher premudroga Catona, koia buduchi kruto Bogata, aliſze udati ni hotela, govorech da nenahagya Chloveka, koibiju hotel za Senu uzeti, ako prem od unogeh imelaie ſznoboke: ali nigdo tuliko ni hlepel za nye telom, kuliko za debelum Moſnyum, kotſze to y dan danaſni pripechuie, daſze skoro uſzi vech Sene za blago, nego za telo, y zato nì mira, niti lyubavi vu Si Zakonu megy takovemi Zakonſzkemi.

Udovicze pak naiſzi uzemu za peldu, onu mladu Udovi czu Rimſzku Corneliu, koia ni bila tuliko Bogata, kuliko mlada, y lepa, y radi nye oſzebuine lepote, unogiſzu za nyum hodili, y vu ſznobokeie poſſilyali, ali ona uſzem Koſſariczu ie dala, nehotechi vech za Muſa poyti, y buduch opitana zakainè? Odgovorilaie, kaiti akobi uzela Muſa Bogatoga, alibi bil on dober, ali hud; akobimi bil on dober? pripetilobiſze dabi on pervo mene vumerl, y takobi veliku ſaloſzt imela; akolibi pak bil hùd? do ſzmerti moralabi z-ſznym Kris imeti, y zato raiſſi hochu ovak oſztati.

Vi pako Zakonſzke ako hochete pri miru z-vaſſemi Muſmi ſiveti, naſzleduyte ſztareh negdaſnych uremèn Sene, ſzvoiem Muſem povolie hodech, y iezik za Zubmi dersèch. Vu Sicilie bilaie iedna velika Goſzpà, koia za hoditi po volye ſzvoiemu Goſzpodinu, pazila ie na Szluge, da kaiſz i oni nai povolyneſſega Goſzpodinu ſzvoiemu chinili, toſzene y ona terſila uchi-

nili,

niti. Sena Gulielma Budea, ako prem ni znala ſteti Knìg, niſtarmanye videchi, da nye Mus ima naivexe veſzelie vu Knigah, y piſzanyu, ona pred nym Knige nyegove ie lepo ſznaſila, na redu vu ſznage derſala, y chuvala. Sena Cecilia Plinia nauchilaſzeie bila na pamet oneh Karminou, koieſe nye Mùs Componuval, nye na Muſiku preobernula, y nyemu popevala. Sena Androma viteskoga Soldata znainch daſze nye Mùs naſzladuie z-lepem Oruſièm, y z-konyi, ona ie ſzama k-Konyem prigledala, zobi davala, Oruſie pak ſznaſila, y ovem nachinom ieſzu preobladuvaic ſzvoie Muſe, daſzuym morali dobri biti, y nyh lyubiti.

Z-vami pak ô Mladenczi, y Udouczi dokancham moie govorenye, koiſze Seniti kànite, tervam velim: *Si vis nubere, nube pari*, akoliſze hoches Seniti, uzemi tebe iednàku vu leteh, Sztaliſſu, y Bogacztvu, ar drugach tesko budes mogel mirouuoz-ſznium ſiveti; Negley na obraze, niti na Moſnye, nego liſztor na dobrotu, ar lepotę berzo, à penez ioſche berſe neſztàne, y akolije lepota z-penezi ukup, mira pak nì, niti lyubavi, zbog toga daie Sena iezichna, ozoyna, ſzerdita, budes vu uſzagdaſnyem peklu do ſzmerti ſivel. Naiſze adda uſzaki tak Senni, da ieden drugomu nebude imel vuchem prigovoriti, y tako bude lyubau megy vami, kadeie pak lyubau ondeie mir, ondeie Bog, *Ubi Pax, ibi Deus*, Kadaie Bog, ondeie uſze dobro. *Ubi DEUS, ibi Paradiſus & omne bonum.* Koi adda ſive ſzvoiem Zakonſzkem Tovaruſſem vu lyubavi, y ſzloſnoſzti, ima Boga y uſze dobro na ovom Szvetu, y na drugom prez uſzakoga dvoienya, hoche dobiti veſzelye Nebeſzko, koie uſzem, kod ſzam ſzebe iz Szercza ſęlciem,

Amen.

TRE-

TRETIA NEDELYA PO TREH KRALYEH

Z kakovum dustoinoſztium dûſni ieſzu Szlugi, y Szlusbenicze ſzvoiem Goſzpodarom ſzluſiti. Goſzpodari pak kakſzuſze duſni proti nym izkazati.

Domine Puer meus iacet in domo Paraliti cus Matth. c. 8, ℣. 6.

Goſzpone Szluga moy lesì vu hiſe guttum vudren.

RAzumno ne ſzamo, nego y hualevredno biloie negdaj pitavanye megy ſztaremi negdaſnyemi Poganſzkemi Filoſofuſſi, koia naimre hiſa za naiſzrechneſſu bihſze mogla derſati, y imenuvati. Naipervi mudri Salon ie odgovril, da ona, vu koie pravicza goſzpodari, toieto, vu koie Goſzpodari z druſinum ukup pravichno ſivu: Takova ſzrechna hiſa bilaije Sztarcza Tobie, koi naimenſe ſztvari po kriviczevu ſzvoie hiſe ni hotel imeti, odkud chuiuchi ienkrat iednoga mladoga kozlichka beketati, takije opomenul druſinu govorech: *Videte nè for è furtivus ſit.* Pazete Decza, da morebiti ni ukragijeno to kozle. Za Salonom rekelie mudri Bias, da ona hiſa ie naiſzrechneſſa, vu koie Goſzpodari megy ſzobum mirouno, lyublyeno, y poſteno ſivu. Za Biaſſem puſztilſzeie chuti mudri Cleobolus rekûchi, da ona hiſa ie naiſzrechneſſa,

Tit. 2. ℣. 21.

vu

vu koie Drusina szvoie Goszpodare bolye lyubi, negszeijh boij. Za Cleobolom mudri Pitacus rekelie, da ona hisa ie naiszrechnessa, vu koie niti velikoga obilia, niti velikoga pomankanya Goszpodari ne chüte vu oneh, koiaszu nym k-siulenyu potrebna, kotie negda Salamon selel y proszil od Bogá govorech: *Mendicitatem, & Divitias nè dederis mihi, sed tantùm victui meo tribue necessaria.* Sziromastva, nit Bogacztva nedaimi Goszone, nego mi liszt or podèli ona. koiaszumi k-uszagdasnyemu siulenyu potrebna, znaiuch on da blago Chloveku pamet z mutchnie, y Dussu pogublyuie, Sziromastvo pak Szercze, y telo tràpi. Naizadni mudri Chilo Filosofus rekelie, daszenyemu vidi naiszrechnèssa ona hisa, vu koie Goszpodar ie Chlovek razumen, Zpameten, Muder, Vuchen, koi zna szebe, y drusine razloga dati, y vu potrebchinah szebe y Drusinu oszkerbeti. Takovie bil on Euangeliuszki Kràlicz, od koiega Sz. Ianus govori: *Credidit ipse, & domus eius tota:* Veruvalie on, y uszanyegova hisa. Y Cornelius Kapitan odkoiega chìni Apostolszki szvedoche: *Erat Vir Religiosus & timens DEUM cum omni domo sua.* Y be Chlovek z-Dussen, y Boga boiècb zeuszum hisum szvoium. Lepo, Razumno, y huale vrèdno govorenye. Ali vendar, menesze nailepsse, y nairazumnesse vidi ono, kai mudri Taletes ie rekel, da na mre ona Hisa ie naiszrechnessa, vu koie sze nahagya Drusina tak marlyva, z-eszina, y verna vu szvoich polzléh, da Goszpodari pre z uszake szkerbi mogu siveti. Tak sz-echna hisa bilaie Putifarova, doklam chiszti, y pravichni Josef ie vu nye szlusil, koi takie bil ueren, y zveszten szvoiemu Goszpodaru, daszе on ni za nikai szàm szkerbeti moral, nitije znal kai nima, ali kai nima. Takovie vidimisze moral biti on Szluga, za koiega z-lavie tulik oszeie szke bel on Kapitan Voiszkè, daie szàm za Christussem rekel proszech pomochi, y krichech: *Domine puer meus iacet in Domo paralyticus.* Coszpone Szluga moy lesi vu hise moie, hodi ozdravimiga proszimte; odkud zpoznatisze more damuie bil veren; y Sz. Lukach potvergyuie, *Et erat illi pretiosus.* Zakai zato nakanilszem danasz pokazati, kakszu dussni szluge y szlusbenicze vertue, y zvesznoszvoiem. Coszpodarom szlusiti, z-goszpodari pak

Prov. 30. v. 8.

Joann. 4. v. 53.

Act. 10. v. 2.

Matth. 8. v. 6.

Luca 7. v. 2.

moie govorenye dokonchati, kakſze naimre oni proti Druſi
ſzvoie iz kazuvati moraiu.

Razmiſslyavaiuch ia Sztalis, chaſzt, y duſnoſt uſzeh pl
chneh Szlug, y Szlusbenicz, nahagyam v zpoznavam daſ
naipervo dusni ſzvoiem Goszpodarom poſzluſſni, y pokorni
Ephes. 6. ŷ. 5. ti, kot Sz. Pavel Apoſtol govori: *Servi obedite Dominis Car
nibus; cum timore, & tremore, in ſimplicitate Cordis veſtri.* Sz
gi pokorni budete Goszpodarom vaſſem telounèm prez uſza
Cziganie, y nevernoſzti: ſzvoiemu pak Vucheniku Tituſſu zap
Ad Titũ c. 2. ŷ. 9. & 10. veda kak mora uſze Szluge opominati: *Servos Dominis ſuis
ditos eſſe non contradicentes, non fraudantes.* Szlùgi moraiu G
pode ſzvoie podloſni biti, neprigovariaiuch, niti ſchap
nyh: Spanioli navadu imaiu govoriti, daſze pri odperte l
cze naibolie, y naiberſe zpozna Druſinche, kakovoie,
verno, ali neverno; y pravo; ar kada Druſinche nima nikai
rukah, illi kadamu nikai ni zauffano, nemoreſze zpozn
vernoſzt nyegova, nego kadati ima vu rukah Klyuche od P
nicze, od Staczúna, od Skriny, od Blaga, kadamuie u
odperto, y po uſzud ſzlobodno poyti, kadaſzumu uſza zruc
na, y uffana, da na uſza mora ſzkerb noſziti, Oh ondc
naipervo, y nai leglye zpozna nyegova vernoſzt, ali ne
noſzt, kak naimre barache z- blagom Goſzpona ſzvoie
raſzipavalije, y puſchalije pozlu iti, kradeli, ali pak ch
od kvàra, bráni od tata, povexava. Y zato prymlyuſze S
gi y Szlusbenicze dabi naimre chuvali blago Goſzpodè ſzvo
y ſzvoium vernoſztijum, y Zveſztnoſztium dabije lahkot
ar Goſzpodari nemogu ſzami uſzeh poſzlóu opraviti, nemo
uſza videti, y po uſzud biti, y zato moraiu Szluge imeti y D
kle; y nym kuliko tuliko ſzvoiega Goſzpodarſztva, y bla
zauffati; Zakai zato veliku nevernoſzt izkaſe uſzako druſinch
proti Goſzponu ſzvoiemu, kotero nepazi dobro na ona, ko
ſzumu zauffana, y vu ruke dana, da nepoginu, ali da ukragn
na niſzu, à naivexu pak nevernoſzt iz kaſnie ono Druſinche,
ſzamo kràde, y po zlu poſztaulya blago nyemu zauffano:
rauno ovoie hotel Sz. Pavel, dabi nyegou Vuchenik Titus pr
Ibidẽ ŷ. 9. & 10. dekuval, y nazveſchal uſzem Szlugam, *Dominis non contrad
centes, non fraudantes, ſed in omnibus fidem bonam oſtendentes.* O

de potreba dobro zapametiti, kakſze iako ukanyuiu, y prez greha neſivù oni Szlugi, y Dekle koij po ſzvoie nemarnoſzti, ali kaizgubè, ali pokvaritiſze puſztè, govorech ſzami ſzobum: Eh nai de pozlu, moy Goſzpodar ima vech toga, y ako nima, imaſzi zakai kupiti; Ar ako on Gaſzpon od kogaſze Sz. Lukach ſzpomina vu 19. dèlu, koi hotechi poyti vu neden dalek Orſzag, be razdelil blago ſzvoie Szlugam, dabi z-ſznym terſili, y goszpodarili, doklambiſze on nazad povernul, govorechiim: *Negotiamini uſq; dum venio.* Terſete doklam doydem nazad; y povernuchiſze iz pùta, ter vuchiniuſſi z-ſznymi rachùne, uſziſze behu dobro poneſzli, zvun zadnyega, na koiega doydùchi red za dati rachùne, odgovorile: *Domine ecce Mna tua, quam habui repoſitam in ſudario, timui te quia homo auſterus es.* Goszpone ovo imas nazad tvoie peneze koieſzimi dàl, imelſzemie vu Rubczu zavezane, nitiſzem z-ſznimi terſil, arſzemteſze boial, znaiuchi tebe oſtroga Chloveka; Kai razumeuſſi Goszpon, raſzerdilſzeie na ovoga Szlugu, y pochelgaie oſtro karati, govorechimu: *Ex ore tuo te judico ſrve nequam.* Znasliti ô neverni Szluga, daſzem ia tak oſter, termeſze ioſche niſzi boial, nitiſzi hotel moiu volyu, y zapoved izpuniti, terſech verno, y zveſztno z-moiemi penèzi, kotſzu drugi tvoij tovaruſſi chinili: Zakai zato: *Inutilem Servum eijcite in tenebras exteriores, ibi erit fletus, & ſtridor dentium.* Ovoga neverноga Szlugu zveſete, y hitete vu zvanſzke Tmicze, kade bude plach, y skripanye Zubi: Razmete Szlugi kai ie to? da naimre od ovud nauchitiſze morate, kakſzte vi duſnì ne ſzmo chuvati Blaga Goszpodarov vaſſeh, daſze nepokvari, ali nepokrade, negoſzteie dúſni pobolſſati, y povexati polek nyhove volye, y moguchnoſzti vaſſe. Akoli adda on Goszpon (koi ni bil drugi nego Chriſtus Zvelichitel nas) tak oſtroie kàral, y kaſtigal Szlugu ſzvoiega lenoga, koi nikakve skode nimu uchinil; nego ſzamo kai iz onem blagom ni terſil, y kai pridobil ali pribolſal; à kai bude iz onch Szlùg, koi ne ſzamo pùſchaiu ono blago, koieie nym zauffano od nyhove Goszpodé, po zlu poyti po lenoſzti, y nemarnoſzti ſzvoie; nego kai ie ioſche gorie, ono blago oni ſzami hotonczè po zlu mechu, nye kradùch, Rodbine, Priateliòm prikazuiuch; miſzlech ſzami ſzo-

Luca 19. ℣. 13.

Ibidē ℣. 20. & 21.

Ibidem ℣. 22.

Matth. c. 25. ℣. 30.

bum, y govorech, moy Goszpon ie Bogat, neche zgressiti, y akoli zgressi, moreszi drugo kupiti, ima zakai.

Tatbinu chine Szlugi y Dekle kada ne szamo iz hise vandavaiu Kruh, Vino, Meszo, Maszlo, Meliu, y osztala ako prem Rodbine szvoie, ali Goszpodarou szvoieh, ako prem Tesakom ali Mesterszkèm lyudèm, y to na meszto plàche, kada naimu Kraiach, ali Sostar kai kerpa, ali znovoga napravlya koiemu Szluge, prez znanya Goszpodarou, y na meszto plá he Goszpodarovo blago nym dàie, onda krade, kakti tulikai kada ubogem za almostvo podeli; pache kada szam kai poìe, y popije, kot unogi Szluge imaiu navada kulikogoder krat idu vu peuniczu, tulikokratsze napiju.

Drugoch, chine tatbinu, kada poszlani z penezi od Goszpodarou kai kupuvat, kùpe za ieden Gros pak Goszpodara upùte daszu za dva Grossa kupili, y tako ieden Gros zasze obderse; Ali pak, kada kai prodavaiu, kai za dva Grossa prodadù, velè daszu za ieden Gros prodali, y tako ieden Gros dadù Goszpodaru, à drugoga zasze obderse. Ovi uszi gresse proti vernoszti, y proti pravicze; Odgovori morebiti koi: *Parùm pro nihilo reputatur.* kai maloga po zlu vrechi, pogubiti, posvoiiti, ni velik greh, isztinaie da zapervi put Goszpodarou premogùchnem kai takvoga vuchiniti, ni velik greh, ali szpomenetesze moij Szlugi da: *Multa parva faciunt unum magnum.* Unoga mala chine iedno veliko; poszvoias ti danas ieden Gros zutra drugi Gros, pozutra treti, y tako povech, y vechkrat chinèch, doyde summa na unogo Raniskou, à gdo pak bude mogel izprichati od szmertnoga greha onoga koi Raniske krade? Dàs ti iz hise denesz iednu ssaku melye, ali sliczu maszla zutra drugu, pozutra tretiu, y tako nadalie; ssakesze na beri na saklye, slicze narasztù na pinte, à kai to nebude szmertni greh? Povechmi pak, dabi tvoy Goszpon znal za ova, bilimu bilo z- volyum? akoli bi (kai neveruem) *Ah: Volenti non fit iniuria.* Hotèchemu nechinisze krivicza, akolimu pak nebi z- volium bilo, kot tverdno veruiem, ar on tebe neplacha, nehraniti neopràulya zato, dabi ti zonem blagom (koie ie on tebe zauffal dabije povexaval, à ne pomensaval) po tvoie volye goszpodaril po zlu mechuchie, nego dabi ti na nye pazil tak

da

da naimenſe skode Goszpodar nebi moral terpeti, nego uſzaki dan vexu haſzen imeti, y tako kaigóder po vaſſe nemarnoſ: ti ali hudobe, ô Szlugi, y Dekle Goszpodarom skodeſze vuchinì, vaſſa duſſnoſzt bude plachati; A tako vaſſi Goszpodari ieſzu duſni vam platiti vaſſu Convencziu kotſzteſze uczenili, tak tulikai y vi duſniſzte vaſſem Goszpodarom verni, zveſztni, y marlivi biti, y akoli kai pogubite, pozlu denete po vaſſe nemarnoſzti y nevernoſzti, ali pokradete, duſniſzte vi vaſſem Goszpodarom zaplatiti polek pravicze.

Druge fele duſnoſzt Szlug, y Szlusbenicz ptoti ſzvoiem Goſzpodarom ieova, da naimre marlivo, poſzluſſati, y dellati moraiu, ono kayimſze zapoveda. Od ove marlivoſzti govori Sz. Pavel Apos. *Servi obedite Dominis, &c. non ad oculum servientes, ſed cum bona voluntate, ſicut Domino, & non hominibus ſervientes.* Szlugi pokorni budete Goszpode, neſzluſech nym liſztor na oko, nego dobrovlyno, ne kakti lyudèm, nego kakti Bogù ſzluſech; Velike rèchi, z- koiemi troia potrebuie Szlavel od Szlug; pervo dá naimre moraiu ne liſztor na oko ſzvoie poſzle opraulyati, nemoraiu miſzliti, vezda moram verno delati, arme Goszpodar vidi, ako nebi verno delal, y marlivo, onbi name kichal, menebi poſzoval, y z- paliczum mlatil, nai liſztor z pred ochij preyde Goszpodar, onda budem delal kakni bude drago: Nekoij pak delaiu marlivo, ali nepàze, ieli dobro, ali ni, nego da ie liſztor od ruk; Ovi takovi nechinè zadoſzti ſzvoiè duſnoſzti, y ti takovi nemoreiuſze rechi daſzu verni, nego neverni ſzluge, ar ne ſivu polek navuka Sz. Paula: *Non ad oculum ſervientes, ſed cum bona voluntate.* Ar kai ſzluga zamudì delati poſzvoie lenoſzti, ali pak poſzvoie nemarnoſzti kai zloga vuchinì, ter Goszpodar mora ſztranſzkè teſake naijmati, nym plachati, za onu plàchu takovi Szlugi ne menye krivi ieſzu, nego kak dabi Goszpodarom one peneze iz moſſnyè ukrali, y tako je vernuti, y zaplatiti duſni ieſzu poſzluſſaine adda uſzako Druſinche kai ia hochu techi. *Eph. c. 6 v. 5. & 6.*

Ides ti naſzlusbu po ſzille, ali pak z- dobre volye? Ako ti ides z- dobre volye, kai drugo chinis, nego da zdobre volye prodaies tvoiu Koſu, y volyu? Komu to? Tvoiemu Goszpodaru, komuſze na ſzlusbu ponuyas. Kadaiu pak proda-

ies? Onda kadatiſze uczènyas, kadati Goszpodar napervo d
naſſa kai, y kak budes moral chiniti na nyegove Szlusbe, y tid
brovolyno k- uſzemu priſztàies, y privolyuies, za kulikoſ
prodaies? Za onuliko, kulikoti Goſzpodar obecha, y tip
volis; das parolu na vernoſzt, y od onda kak goder tvoi Gos
podar ie duſen tebè za hranu, y plachu tvoiu ſzkerbeti, takt
likai od onoga iſztoga chaſza ti ieſzi duſen nyemu pokoren, n
ren, zveſzten, y marliu biti, tak marlivo, y verno poszle
praulyati onda, kadaga nazochi nì, kakbi chnil onda kadar
gledì; y to kakgoder prez uſzake ſzille ieſziſze dobrovolyn
prodal, tak dobrovolyno moras ſzluſiti, y delati; Akoſze
kada koie delo tesko vidi, onda oſzebuynem nachinom mou
i neti Goszp. Boga pred ochima tvoiemi, miſzlech da ſzamom
Bogu onda delas, kada Goszpodarovo kakvo tesko dellor
praulyas ar: *Non eſt poteſtas niſi à DEO.* Ni oblaſzti na ſzvè
koia nebi bila od Boga dàna; premiſzli date Goſzp. Bog vidi
kakovum marlivoſztium ti ſzluſis, y z- kakovem zaſzluſenye
ti hranu, y plachu primliies: Akoli verno, y marlivo delas
Goszpodar na ovom, à Bogo uſzam: na drugom ſzvètu hot
ti platiti, y tako z- iednem poſzluvanyem od Chloveka, y
Boga plache nadeatiſze mores: Akoli pak nedelas verno y ma
livo? znai y tverdno verui da kakogod placha od verneh ſzli
z- kervavemi ſulyi zaſzluſena, ter od Goszpodarou zakrache
krichì vu Nebo k- Goszp. Bogu, y od nyega naplachènya pr
ſzi: Tak rauno uſzi neverni Szlugi naiſze nadeiaiu kaſtige Bo
zbog priete nezaſzluſene plàche, da naimre, ako ne gorie
konche onak hocheimſze pripetiti, kotſzeie pripetilo neko
In vita S. Virgilij Epiſc. mu Teſaku, kot ſtem vu ſirku Sz. Virgiliuſſa Biskupa. Ou S
Biskup Virgilius vuchiniuſſi zezidati iednu Palachu za ſzvoie K
nonike, koiu zverſſiuſſi Zidari, Sz. Biskup poſztavilie iedn
punu zdelu penèſz, na ſztol, y zapovedal daſzi uſzaki Delavec
uzeme iz one Zdele ſzvoiu plachu kulikoie koi zaſzluſil, y tako
be uchinyeno, naizadni priſztúpi ieden lèni teſak, koi be po
ſzegel gluboko vu Zdelu po peneze, hotechiſzi dobro platit
ali Goszp. Bog koi vidi, y zna kak gdo dela prepuſztilie pred
uſzemi ovo veliko chudo onde pripetitiſze, da naimre kadaie on
lèni y neverni teſak vu zdelu po peneze polzegel, onda

penèz

penèsz vu zdèle ie nesztalo, da ni voucza ni dobil; od Goszp. Bogà pak Sz. Biskupu biloie naszveschenо da on tesak ni zaszlusil plàche, zbog toga daie leno delal, y ono kaije delal, zlocheszto y neverno delalie. Razmete ne szamo Tesaki, nego y Szlugi kai ie to? à kai stimate, dasze y vezda takovi mirakulumi nepripechaiu? kulikoie Szlug, Tesakou, y Mesterszkèh lyùdi, koij tuliko leth szluse, delaiu, y pláchu uleku, à vendar golli hode, kam adda nyhove plache? domaimsze nikai nepoznava, dabi dobivali, golli hode; od glada pogiblyu, ki zrok tomu? *Eh malè acquisita, malè dilabuntur.* Kaksze pravo kai dobiva, taksze y usiva.

Tretia Dusnoszt Szlug, y Szlusbenicz ie vernoszt Jezika; kako to? Oh ovak, vechkrat Goszpodar y Goszpodaricza govore, y chinè megy szobum, koia pred drugemi nebi szmeli chiniti, nit govoriti; y dabi drugi znali za nyhovo govorenye, y chinyenye, zlobi za nyhovo telo, blago, y postenye bilo, odkud on Proverbium ie kruto lep. *Unum pallium, & unum tectum, tegunt multas infames res, ac pudorem magnum.* Jeden plàsch, y ieden krou unoge odurnoszti, y velike spote pokrivaiu; Nemogu pak szkoro nikai tak otainoga Goszpodari govoriti, y unogo menye chiniti zakai Drusina nebi znala. Ako adda Drusina ie zlocheszтoga Jezika, da vanne usze poveda, kai doma chuie, y vidi, kulikem zmutryam, kulikem karkam, Jálom, Praudam Birsagom ie Drusinche zrok? vu kuliku skodu, y obsanoszt napelyuie szvoie Goszpodare? zakai zato Drusina dusnaie vernoszt izkazati ne szamo z-Rukami szvoiemi Goszpodarom, nego pache y z-Jezikom, nigdar nikomu nepovedainch, kai doma chuiu ali vide; pache dusniszu ne szamo nepovedati drugem; nego kada od drugech kai chuiu govoriti proti Goszpodarom szvoiem, dusniszuih zagovoriti, brànech nemenye nyhovo postenye, nego, y blago, zagovariaiuh nyh, à ne kudech. Odkud lep navuk, y Regulu dàie Uszem Szlugam Mudri Plautus: *Plus oportet Servum scire: quàm loqui.* Plautus. Vechie potreba Szlugam znati, nego govoriti; ar ako podrusinchetovom Jeziku van iz hise kai doyde? ter Goszpodari nyegovi kai moraiu nablagu, ali postenyu terpeti? doklam god Drusinche postenia; y onoga birsaga, koga Goszpodar mora da-

dati, nazad nepoverne; ſive vu ochiveſzte pogibeli zkvar-
nya, ar *Non remittitur peccatum, niſi reſtituatur ablatum.* Ne
puſchaſze greh, doklamſze nepoverne lyuczko.

Zato iſzto Bratia moia draga Szlugi; y Dekle, vam nai
bude dobro napameti moie vezdaſnye govorenye, vu koi
viſzi vaſſe poſtenye, y Duſſno Zvelichenye: Nezabeteſze
oveh, treh vaſſeh Duſnoſztih ako hochete da vaſſi Gospodari bu
vam dobri, za vaſz budu ſzkerbeli, ne ſzamo kadaſzte zdra
nego tulikai y kada budete beteſni, kotſzeie ſzkerbel da
nyega Sz. Evang. Kapitan ar znam da uſzaki Goſzpod
rayſſi neznam kai zgubiti, nego iednoga dobroga, ve
ga y marlivoga Szlugu. Ako k-zadnyemu ſelite po vaſſe ſz
Matthæi ti od Szudcza nebeſzkoga on veſzeli glaſz chuti: *Euge Serve b*
c. 25. ℣. *& fidelis quia ſuper pauca fuiſti fidelis, ſuper multa te conſtituam, i*
21, *in gaudium Domini tui.* Hodi Szluga dobri y verni vu veſz
Nebeſzko, koiſzi bil veren zverku maloga, doklamſzi ſ
vezda poſzmerti unoga uſivay: Oni pak Szlugi, y Dekle, k
neſzlúſe verno, nechuvaiu blaga ſzvoieh Goſzpoduron z
ſztuo, nedelaiu marlivo, neizpunyuiu Zapovedih y volye
hove, pozlu mechuch, kraduch blago, y zverhu uſzega
ga nyh pred drugemi ogovariaiuch, uſzi ti takovi nai dobro
pamete rechi ſzamoga Chriſtuſſa Szina Boſiega, koij naibo
uſze nyhove hudobe zna, chuie, y vidi koi budeyh ſzudil
na vekovechne Muke oſzugyeval, kotſze on ſzam pri Sz. Lu
Lucæ 12. chu grozi govorechi: *Ille autem Servus, qui cognovit voluntat*
℣. 47. *Domini ſui, & non præparavit ſe, nec fecit ſecundùm voluntat*
eius, vapulabit multis. On pako Szluga, koi zpozvauſſi vol
Goſzpona ſzvoiega, ter ie ni izpunil, hoche ſzlano plati
Odkud za naiſzrechneſſu moremo derſati onu hiſu, vu koi
nahagyaſze druſina dobra y verna Goſzpodarom ſzvoiem. Z
naineſzrechneſſu pak kade druſina ie hudobna, ar Chlovek
Goſzpodaru nemoguche na uſza ſzamomu paziti, à nimaiuchi
ſze na koga zauffati, toie ieden velik Kris vu hiſe. Szlugi add
y Szlusben cze ako hochete, da vaſſi Goſzpodari budu va
ſyubili, neſzamo doklamſzte zdravi, nego kada y bereſni
budete, uzemete za navuk moie vezdaſnye govorienye
koie z-malemi rechmi dokáncham, y ieszu ove: *Lex igitur ſit*
pri

prima, fidem ſervato: Deinde à Domini rebus, mundas habeto manus. Naiperva zapoved vam nai bude vernoſzt, druga pravichnoſzt, chiſzte ruke chuvaiuch od blaga Goszpodè vaſſe, koie rechi mudri Plautò ovak tolmachi: *Fidem ſervato, id eſt homini ſervos ſuos domitas opportet habere manus, & linguam:* Toieto uſza vernoſztiednoga Druſincheta zaderſavaſze vutom, da ima ruke pretegnyene na dello, à ſzkratchene, na tatbinu: Jezik pak da zna za zubmi derſati.

Vezda pak z-vami ô Goszodari dokancham moie govorienye, y velim, da ako hochete imati Druſinu dobru, Zveſztnu, vernu, marlivu, budete y vi nym verni, plachaiuch nym nyhovu Convencziu marlivo, nyh hrànech, y opraulyaiuch polek pogodbe, Nehrùpete dan v noch nad nymi, kakti nad nènum Sivinum, netuczeteih kakti *Beſtie*, za uſzako malo duguvanye, da nebudu imeli zrok od vaſz govoriti, kotie negda od Herodeſſa kervoloka govoril Czeſzar Auguſtus, po ſzvedochanſztvu Baroniuſſa: *Melius eſt Herodis porcum eſſe, quàm Filium.* Bolye biti Praſzczem Herodeſſevem, nego Szinom; ar Herodes preganyalie Szina, y na ſzmert izkal, a Praſzcza pak vu kotczu z-Seludom ie goſztil, tak y unogi ſzluge mogu od ſzvoich Goſzpodarou rechi. Pripetiſze kada Druſinchetu kai pokuariti, preliati, potreti, pogubiti, ni potreba taki nye uſzem Uragòm zdavati, mlàtiti, y iz hiſe tirati, plàchu pak ſzkratchuvati, ar Goſzp. Bog zapoveda vu Sz. Piſzmu: *Non morabitur opus mercenarij tui, apud te uſque mane.* Nai nebude placha druſincheta tvoiega do zutra pri tebe, ar ako ti nyemu za lebudkai hrànu, y plachu ſzkratchuiès, ondaga kraſzti vuchis. Uzemete adda y vi ô Goſzpodari nayuk od mudroga Salamona, koi veli: *Si eſt tibi Servus fidelis, ſit tibi quaſi anima tua.* Ako imas verno Druſinche, naiti bude, kakti tvoia Duſſa, koi navuk danaſni Kapitan dobroie zapametil, y obderſaval, y vu obderſavanyu uſzem Goszpodarom lep nayuk dàl, koi naimre videchi Szlugu ſzvoga beteſnoga, niga tiral iz hiſe, nitigaie puſztil vu hiſe od nevolye pogi ari (kot unogi chinè:) negoie imel on ſzam na nyega ſzkerb, y ſzam za Chriſtuſſem tekel proſzech, dabiſze doſztoial ozdravetimu Szlugu nyegovoga, *Domine puer meus iacet in Domo.* Tak y vi, ô moij Goszpodari naizkduite ovoga miloſztivno-

Baronius in Vita Caſ. Aug.

Levitici 19. ℣. 13.

Eccles. c. 33. ℣. 31.

t unoga Kapitana, koi buduchi vu tulike chaſzti y preſtyma nyu pri lyudeh, niſze vendar ſzramuval ſzam ſzvoiemu Szlug vu ſzvoie hiſe dvoriti, à ne vu ſtalle, kot unogi vu ſtallah pu ſchaiu pogibati od nevolye druſinu ſzvoiu od koieh veli Sz. Ambros: *Sunt pleriq; qui magis curam habent canum, quàm Servorum* Unogi na vech preſtimavaiu pſze, nego Szluge kak adda ſelin y hochete, daſze proti vam vaſſa druſina izkaſe? izkaſeteſze y vi proti nye, Amen.

CHETRRTA NEDELYA PO TREH KRALYEH

Kak vu naivexeh potrebchinah, nai ve xe Uffanye moraſze poſztaviti vu Goſzp. Boga.

Domine, ſalva nos perimus. Matth. 18. ℣. 25

Goſzpone oſzlobòdinaſz, pogabamo.

NIga na Szvetu tak Mudroga, y razumnoga Chloveka koibi znal, y mogel zadovolyno, ukup y doſztoino nit z- perom izpſzati nit z- Jezikom iztolmachìti utech noſzt, y Jakoſzt iednoga pravoga Uffanya: Onoga hochu rechi Uffanya, koie pravo utechiſche Greſnikou, veſzelie ſaloſzteneh, Bratrivoſzt traplenyeh: Ovoga Uffanya, ko Razhlagyuie Pótne, Obiachuie Trude, Pomàſe Potrebne, Ozdraulyuie Beteſne, y veſz Siroki Szvet vu ſzvoiem bitiu zderſuie; Natulko da dabi Uffanya nebilo, drugo na ovom Szvètu nebi bilo, nego Zmutnye, y traplenya. Ali vendar, vendar, ako prem Uffanye ie tulike mochi, y Jakoſzti, y ako bude ioſche vexe mo-

guch-

gnchnoſzti, ter ako chlovek polek ſzvoiega Uffanya neterſzi-
ſze dobro ſiveti, nikai ali kruto malo, tuliko k- ſitku telounomu, kuliko *Duſſeunomu* Uffanye nyegovo pomagalomu bude, ar kak goder govori od vere: *Fides ſine operibus mortua eſt.* Daie naimre vera mertva prez dobreh del, tak y Uffanye ie mertvo prez chinyenia, *Spes quoq; abſq; operibus mortua eſt.* Nek ſze uſzaki Chlovek uffa kulikomu drago, y vu kaimu drago, doklamſze vozi po Moriu Szvèta ovoga, vu barchicze nevolinoga tela, proti Domovine Nebeſzke, akoliſze nebude, trudil borech, y branech, proti vetrom tuliko Uraſich tentaczijh; kuliko telouneh uſzakoiachkeh neſzrech, z- ſzamem ſzvoiem uffanyem, doſzechi nigdar nebude mogel do krayia Czilya ſzvoiega, toieto *Veſzela Nebeſzkoga*, ko nema krayia, ni koncza. Iſztinaie da Chlovek doklam na ovom Szvetu ſive, Uffatiſze more, y mora vu Miloſchu Boſiu, ar y Duh Sz. pri mudrom Salamonu govori. *Qui ſperat in Domino Beatus eſt.* koiſze Uffa vu Goſzp. Boga, Zveſichen bude; y Sz. Krali David potvergyuie: *Sperantem autem in Domino Miſericordia circumdabit.* Uffaiuchega Chloveka vu Goſzp. Boga, miloſcha Boſia hoche obſztreti, y pomochi: Ali vendar imamo mi lep navuk vu danaſnyem Sz. Evang. vu Chriſtuſſeveh Vechenikeh, koij buduchi z- Chriſtuſſem vu iedne Ladijcze, kada ſztraſni vetri pocheliſzu Morie burkati, y zſnymi vu Ladijche, kakti z- iednem perom prehitavati, Chriſtus pak ie Szpàl: *Ipſe autem dormiebat.* Oni ako prem imeliſzu veru, y Uffanye vu Meſtra ſzvoiega, vendar niſzu preſztali truditiſze, z- Veſzli branech proti Morſzkem ſzlapom; potlambi pak videli, da nyhovi trudi nym nepomaſu, pocheliſzu krichati budèch Chriſtuſſa, *Domine ſalva nos perimus.* Goſzpone pomozinaſz, pogiblyemo tak rauno moramo y mi imeti pravu Vetu y Uffanye vu Goſzp. Boga, ali nemoramo vendar preſztati branitiſze uſzem nevolyam, y boriti proti uſzem tentaczam, y kadati ure vidimo da nemoremo dalye; daſzmo vu pogibeli poginuti, onda krichimo vu Nebo proti Goszp. Bogu z- pravem Uffanyem, y poboſnoſztium: *Domine ſalva nos perimus:* Goszp. oſzlobodinaſz od ovè neſzreche, y pogibeli, pomozinaſz ar pogiblyemo: kakſze pak to mora chiniti, nakanilſzam pokazati.

Jacob. c. 2 ℣. 26.

Prov. 16. ℣. 20.

Pſalm. 31. ℣. 10.

Matthæi c. 8. ℣. 24

Ibidem ℣. 25.

Szvet adda ou chalarni drugomu nichemu nemoreſzeti pravo priſzpodobiti, kak Moriu, ar kakti zmegy uſzeh Boſiei Sztvoreny, Morie ie nai neſztalneſſe, ko vezda vidiſze tak tiho kakti Oliſe, chiſzto kakti Kriſtal, da glublye od 50. laketi uſzaki naimenſi Kamenchecz ali Ribicza poznavaſze, y vidi od lyudi po Moriu vozèchech; ali iednom hipu da Chlovek nitiſze nenadeie, pochneſze od vetrou burkati, kaliti, ſzlape podigati, z-Barkami premetati, y lyucztvo vu Barkah, vu ſzkerbi Sztrah, y pogibel naganyati, y unoge vechkrat vu ſzvoiu glubinu poſirati; Rauno tak neſztalèm moreſze rechi ou Szvetoi koiega Sz. Auguſtin ovak govori: *Hoc Sæculum Mare eſt, habet amaritudinem noxiam, habet fluctus tribulationum, tempeſtates tentationum.* Po ovom Moriu tak ſuhkom, y ſzlanom, ar po nom ſuhkeh kalim, túg, y nevoly, tak zburkanom, y pogibelnom mi uſzi vozimoſze doklam oude ſivemo, z-uffanyem teda negda doſzechi kray Domovine Nebeſzke, proti koie putuiemo: Na Moriu nikoga nì, koibiſe, neuffal na kray doyti na ovom Szvetu, nikoga ni, koibiſze neuffal Zvelichiti; Ali kada na moriu zburkanom Vetri puſſu, ſzlape zdiſu, proti Barke, y lyudem koijſzu vu nye pochnuſze boriti, kai chinè lyudi morebiti da ſzpè, morebitiſze igraiu, morebiti pianchuiu, ali tanczaiu, morebiti za paſzom Ruke derſech brundaiu? Ah nè nè, neveruite toga nè, ar vu zàbiczeſzuim onda uſza ova, koi ſzem ia ſzam vechkrat zpoznal tu iſztinu, vu takve Skole biduchi, kai adda chinè? koi vu takve Skole nì bil nimu mochi do povedati, ako koi ſele znati, nai ide probuvat; menè doſzta budi rechi, da uſzaki ima ſzvoi poſzel, uſzi delaiu, uſziſze trude, y ſzkerbè braniti, y boriti proti ſzerditem Vetròm, y ſzlapom Morszkem, doklam god imaiu uffanye obranitiſze, kada pak vide daie uſze zahman, da vech nemaiu uffanya oſzloboditiſze ſzmerti, onda pokleknu uſzi nal olena, Rüke, Ochi, y glaſz podiſuchi proti Nebu, krichè pomochi proſech od Boga, naſzpodobu oneh Chriſtuſſeveh vuchinkou: *Domine Salva nos perimus:* Pomozi nam Goszpone da nepoginemo. Ravno tak y mi Kerſcheniki bi morali chiniti, ako prem unogi nechinè, ar kada naibolye Vetri proti nym puſſu, oneh uſzakoiachkeh telouneh neſzrech, y tentaczijh Uraſich, nekoij taki zdvoie

S. Auguſtinus.

vu

vu miloſche Boſie, à nekoij pak prevech uffainchiſze vu miloſchu Boſiu, y tako nikaiſze nebranc, negoſze podaiu vetrom, y ſzlapom, od koieh ieſzu y poſerti vu glublinu peklenſzku; Kak pako to? da zpoznate hudmo na practiku.

Szvèt adda ou ſznodobneie Moriu, kotſzem pokazal, po Vetreh pak razumetiſze moraiu ona telouna traplenya, koia premechu ſzimo tamo z Barkum tela naſſega, vu koie Barke Duſſa naſſa voziſze, ſzada doyde zverhu tebe kakou beteg, kakova obſanoſzt, ſziromaſtvo, ali koia druga neſzrecha: Znai, y verui, da to nì prez volye, ali prepuſchenya Boſiega, da ova tebe trape, z tobum ſzada vu ieden, ſzada vu drngi kùt hitaiu, y ſzimo tamo premechu, kakti tuliki ſztraſni Vetri; neboiſze, nepogùbi uffanya tvoiega proti Goſzp. Bogu, negovorizla, negoſze brani kuliko mores, ar velì Goſzp. Bog, pomoziſze ti, hochute y ja: Poboſni Thomas â Kempis velì, *Tac quod ex te eſt, & DEUS aderit bonæ vuluntati tuæ*, Vrachiſze vu beregu, delai vu Sziromaſtvu, preporuchiſze Goſzpode y Priatelóm gda vidis, datì gdo proti poſtenyu, y ſitku ſzili, ali tak uſza ona chini, da nepogubis tvoiega uffanya proti Goszp. Bogu, illiti da nepoſztavis vexega uffanya vu ſztvorienya, nego vu Sztvorityla tvoga, ar velì Sz. David Kraly: *Nolite confidere in Principibus, in quibus non eſt ſalus.* Neuffaiteſze tak vu Goszpodu ovoga Szvèta, vu Priatele, nit vu Doctore, dabiſze iz Boga vaſſega zabili, ar akoſze vi budete vech vu lyùdi, y ſztvorienya uffali, nego vu Boga za oſzloboditiſze od oneh teskóch, y neſzrech, vu koichſze nahagyate traplyeni, y takovo vaſſe uffanye nikai vam nebude pomaglo, ar koga Goszp. Bog zapuſztì, y nepomore, zahman bude polek toga veſz Szvèt ſztàl. Sz. pak Jeremias ioſche oſtreie govoriti, naimre: *Maledictus homo, qui confidit in homine, & ponit carnem brachium ſuum, & à Domino recedit Cor eius.* Prokleton Chlovek, koiſze uffa liſztor vu ſzamoga Chloveka, y vu pomoch nyegovu, za Boſiu pomoch nit nemiſzlech, ar *Si DEUS pro nobis, quis contra nos?* Ako Bog za naſz, gdo bude cheſz naſz? Oudeſze mogu razumeti tulikaiſſe uſzioni, koiiſze uffainu ſzvoi navuk, kotſzu Doctori, y Prokuratori, da naimre prez pomochi Boſie oni mogu Betèſne ozdraveti, à ovi kniùcze od ſzmerti oſzloboditi, y ſzvoie moſnye

Pſal. 145. ℣. 2.

Jerem. 17 ℣. 5.

Rom. c. 8. ℣. 31.

S. Ambr. de S. Joseph. c. 5. mene, nego Sz. Ambrosa Bisk. *Ibi plus est auxilij, ubi plus est periculi, quia DEUS adiutor est in opportunitatibus, in tribulatione.* Onde vech pòmochi Bosie, kadeievech pogibeli, ar ie Gosz Bog pomochnik vu ochiveszteh potrebochah, y traplenyah Onda toieto Goszp. Bog pomase oszebuinem nachinom one koijsze vu nyega uffayu, kadatisze vech szami pomochi nemorimo, y ure kakti vu ochiveszte szmertne pogibeli sivemo, kadati z-pravum isztinum, y tverdnem uffanyem krichimo pro nyemu: *Domine salva nos perimus.* Kotszu danasni Apostoli krichali, koij videchisze na moriu pogibati, pocheliszu budu Christussa, ako prem on nì szpal, nego lisztor zatailszeie bil, premislyaiuch, kaksze ponassali budu nyegovi Vicheniki, kaksze naimre trudili budu brànech, y prosziliga za pomoch Uffaiuch; k-zadnyemu videchi on, da nyhovi trudi nym nepomasu izpogibeli vuyti, y da z-pravem uffanyem proszega za pomoch, zapovedah Vetrom, da presztànu puhati, y Moriu dasz potissii, *Imperavit ventis, & Mari, & facta est tranquilitas magna.* Kai mudri Eucherius razmislyaiuch govori zverhu ovoga Christussevoga szpànya: *Dormire DEI, est anxiis tardiùs subvenire.* Szpanye Bosie znamenuie keszno na pomoch dohagya nye potrebnem.

Euch r. de form. Spirit.

Tomu imamo lepu peldu vu Davidu Kralyu, koi buduch preganyan od Saula? y na Szmert iszkan, ako prem David ibil tak Szvet, y po Szerczu Bosiem Chlovek, vu kogaie imel veliko uffanye, ali vendar polek szvoiega uffanya ni hotel domachakati Nepriatela, negoie besal iz Varassa, y Grada szvoiega vu Puschinu, za koiem tekaliszu kakti tuliki Herti za Zvereton Saulovi Soldati; videchisze David y onde vu pogibeli, besalie kulkoie naidalye mogel, y nameriussisze na iednu Grotu, illi pechinu, vu nyuszeie szkril, y Goszponu Bogu preporuchil, dagnai onde brani, ar dalye nemore, nima, nit nezna kam besati, y Goszp. Bog ni keszuil na pomoch doyti Davidu ar vu iednom hipu ieden veliki pavuk zplelie chesz usze duplye one pechine mresu gusztu, y doyduchi za Davidovem szledom Szoldati tiia do Pèchine, y videchi onu veliku pavukovu mresu, niszusze mogli ni malo szumnyti dabi nutre bil, zato nitiszuga nutre izkali, y tako David z-pomochiùm Bosium bilie oszlobogyen od szmerti.

Ra-

Rauno ovakvem nachinom bilie tulikai oſzlobogyen od Szmrti Sz. Felix Pop, koiega kadabi Pogani preganyali, y beſech ſzkriuſſiſze megy dva Zida, terſze Goszp. Bogu preporuchiuſſi za obrambu, y rauno kot Davida z- pavuchinum Goszp. Bog ie oſzlobodil od Szmerti; Oh pravo! adda pravo rekelie Sz. Ambros: *Ibi plus eſt auxilij, ubi plus eſt periculi, quia DEUS adjutor eſt in opportunitatibus, in tribulatione.* Sz. pak Augustin velì: *Ipſe contra ſe Divinæ bonitatis Januam claudit, qui DEUM ſibi miſeretur, aut nolle, aut non poſſe credit.* On ſzam uſzaki ſzebe Boſanſzke dobrote Urata zapira, koij veruie da Goszp. Bog ali neche, ali nemoremu pomochi; kada (velim ja ovak) tiô Kerſcheni Chlovek vu tvoieh teskochah aliſze preuzetno uffas vu miloſchu, y pomoch Boſiu, ali pak vu nye dvoijs, da naimre tebe Goſzp. Bog ali neche, ali pak, kai ie ioſche gorie nemore pomochi: Kak ni chinila ona plemenita Goszpodichna, kchi iednoga Plemenitoga Chloveka, y Purgara Glaſzovitoga Varaſſa Neapolitanſzkoga, od koiega ſtem, da chim ie bil Bogateſſi, temie bolye bil podàn na Kartanye, vu koiè igrè uſzegdarie vech pogubil, nego dobil, vendar z- uffanyem dobiti, igral ſzeie do teh dob, doklamie uſze zaigral, y oſztal vech duſen negie imel; Zbeteſahſze od Saloſzti, y umre prez Teſtamentuma, nego Sene y Kchere oſztavilie veliku Summu Tùg, y Nevoly, natuliko da cheſz nekuliko dan ni bilo vech kai ieſzti nitiſze kam utechi; Unogi Plemeniti Mladenczi videchi lepotu oſzebuinu ove Divoychicze, ponialiſzu dobru plachu za nye Chiſtochu, ali buduch nye dragſe poſtenye, y chiſztocha, nego uſzega Szveta blago, nemoguchi pri nye nikai opraviti, pochaliſzu nye Mater nagovariati, dabijm za dobru plachu prodala chiſztochu ſzvoie Kchere, koia videchi ſzvoiu Szrechu vu ſzvoie velike potreboche, pochelaie nagovariati Kcher, dabi privolila onem Mladenczem, y tako ſzebè, y Mater pomogla ſiveti; Ali ova chiſzta Golubicza pochelaie Mater nagovariati, daie naimre bolye ſitek pogubiti, nego poſtenye, govorech; bolyenamie draga Mati od glada y nevolye oude poginuti, nego Chiſztochi Bogu naidragſu dobrotu pogubiti; Sivemo mi prez gricha v Goszp. Bog naſz neche oſztaviti, prodaitmo pohiſtvo, y gibùcha naſſa, da liſztori ia vu chiſztoche, y miloſche

S. Ambr. uti ſupra. S. Aug. ſer. 28. de Temp.

Marcheli Dom 24. Quad. p. 2.

loſche Boſie oſztanem. Privolilaie neſzpametna Matì k-ſzp
metnomu tolnachu Kchere ſzvoiè, prodà uſza gibúcha, ko
buduch na malo dosla, ar Kartaſſi uſza vexa, y bolſa pobra
za dùge; cheſz nekuliko uremena znovich nèſzta obchem ſiv
ti, zato Mati zopet poche Kcher kot pervo nagovariati na pr
danye Chiſztoche, ali Bogaboiecha Kchi odgovori, Ah M
chaha nemla, à ne Mati, Nevernicza Duſſe moiè, y tvoi
ovotije moia poſztelya, ovotije moia oprava, uzemiju, pr
dayiu, rayſſi hochu vu ſzame Rubache na gole Zemlye leſa
nego ia za kratke naſzladnoſzti, moie poſtenye prodati, y
ko be uchinyeno; ali y ono do malo uremena terpechi, y
neſztauſſi obchem ſiveti, Mati pochelaie ponaulyati ſzvoie
vo nagovarianye Kchere na prodanye Chiſztoche, za napu
Seludcze; Ali Kchi zaſganeie nego y pervo pochelaie o
Mater karati, y govoriti da rayſſi hoche uſzaku naiteſeſſu ſzm
podneſzti, negoſze puſztiti ne ſzamo oſzkruniti, nego nit
deti ali doteknuti nechiſzto od Muskoga ſpola, imaiuch tv
dno uffanye da doklam budem z-Bogom moiem, on menem
che oſztaviti, y akoli me prem na ovom ſzvetu prepuſzti do
mena ſiveti vu ovakveh nevolyah, Uffamſze da po Szmerti
ie, Dike ſzvoie nechemi ſzkratiti: Zakai zato ô neverna M
ovoſzuti moij prelepi laſzi, koieſzem naivech preſtimavala,
lyubila, prodai y nye termi vech nehodi nad glavu zabaulya
ar nit z- proſnyami, nit z groſnyami nikai neopravis, nitim
morebiti vech ſive nenaides, Uzeme Mati Laſzi, ter odide
ſnymi na piacz, y pelyaiuchiſze mimo ieden Herczeg z-ſzv
ium Herczeſiczum vu Hintovu, zagleda v u rukah iedne Se
kruto lepe, duge, rugane, y pozlatne farbe laſzi, koiu o
ta Herczeſicza kai z-onemi laſzmì chinì, odgovori daie pr
daie, na koie za lyubilaſzeie, Herczeſicza, ali boialaſzeie da
nebili koie mertve Perſone, zato odpelya Herczeſiczu k-ſzv
ie hiſe ona Sena za videt ſzvoiè ſive Kchere glavu izkoieſzu ob
rezani bili, vu koiu hiſu doiduchi Herczeg y Herczeſicza, na
doſſe iednu mladu, oſzebuine lepotè Divoichiczu z oſtriſenim
glavum vech gollu, nego odevenu, vu rukah iedno razpelo
derſechu, ſuhke ſzuze tochèchu, y od Zime derſchuchu, o
pita zrok uſzega, koie povedoſſe y Mati, y Kchi kak, y ka

ſzeie pripetilo, koia razumeuſſi Herczeg, y Herczeſiczа genuſſeſze na pomiluvanye, y taki Herczeg ztegnu iz ſzvoieh plèch Plaſch ſzvoy Herczeski, ter ie z-ſnym pokril, y ogernuł onu napol gollu Divoychiczu, koiuie pak Herczeſicza za ruku priela, y ſzobum vu Hintou odpelyala z-Materium zkupa, y vu Hintovu dopelyala vu ſzvoi Herczeski Dvor, kade naſztaniuſſi Mater, y Kcher doſztoino, y checz nekuliko dan onu Divoychiczu daliſzu za Zaruchniczu iednomu Plemenitomu Mladenczu, y z-ſnyum deſzet iezèr Skùd prikazali, Mater pako vu ſzvoiem Dvoru do Szmerti dohranili.

Nu vigyte vezda ô N.N. kak Goszp. Bog nezapuſcha oneh, koiſze vu nyega uffayu, negoſze izkaſuie miloſztiunem pomochnikom, naimre onda, kadati od nikud drugud nè mochi pomochiſze, y ako prem puſzti do uremena iedno malo terpeti, ni potreba zato taki zdvoijiti, mislech y govorech da ali neche ali nemore pomochi, nego ſtem bolye proti uſzem tantacziam y ſzuprotiuchinam borèchiſze nyemuſze preporucheti, y hochete miloſchu nyegovu nad vami zpoznati, ar veli Sz. Pavel. *Nolite amittere Confidentiam, quæ magnam habet remunerationem.* Ne- *Hæb. 10.* zgubete uffanya, koie veliku ima plachu. Odkud Sz. Bernard *v. 35.* lepoie negda ſzam odſzebe knaſſemu navuku govoril: *Si ſeviat* *S. Bernar-* *mundus, ſi fremat malignus, ſi ipſa Caro adversùs Spiritum concupiſ-* *dus de ſpe* *cat, ſi exurgat advrrsùm me prælium in te ego ſperabo Domine mi.* *ergo Deũ.* Ako prem podignuſſe proti mene Szvet, Urag, y Telo, ako czeli Seregi uſzeh neſzrech cheſzmeneſze obore, iaſze budem uffal vu te moy mili Boſe. Ovakovo uffanye mora Chlovek imeti ne ſzamo vu potrebchinah teoluneh, nego y unogo bolye vu Duſſeuneh, ako prem puſchanaſz, trapiti od Uragou, nezapuſchanas vendar nego naſz gledì, kakſze borimo proti onem Vetrom, y ſzlapom pogibelnem, koinamſze grozè kako dabinaſz poſreti hoteli. Nezdvoite adda Greſniki ako nechinì taki nirakulou z-vami Goſzp. Bog na pervi mah vu tentacziah, negoſze proti nym borete, borech vu Boga uffayte, y uffaiuch poboſnoga na pomoch zazavaite; ar *Ibi plus eſt auxilij, ubi plus eſt periculi.* Nedai pak Gpszp. Bog, dabiſze koi naſſel, koi prezetno uffaiuchiſze vu Miloſchu Boſiu, nebiſze hotel boriti proti Nepriatelom ſzvoiem, ar od teh takoveh govori Sz. Bernard:

S. Bernardus c. 18. nard: *Qui sic de misericordia DEI sibi blandiuntur, ut à peccatis non abstineant, nec emendantur, sint maledicti*: Koiſsze tak vu N loſchu Boſiu uffaiu, y na nyu zanaſſaiu, daſze nemoraiu zag he zpokoriti, y nyh oſztaviti, nai budu pro leti. Ako ad N. N. ſelite ovomu proklecztvu vuyti? Uffaiteſze tak vu Boſ miloſchu, daſze nezpozabite chuvati greha, dobro ſiveti, na vaſſe ſzkradnye vure, budete mogli z-iſztinum rechi *In te Domine ſperavi non confundar in æternum*, Vuteſzm. ſze Goſzpone uffal, y zato nemorem na veke poginuti, Amen.

PETA NEDELYA PO TREH KRALYEH

Kuliko Szeme rèchi Boſie, poſzeano zv hu Zemlyè Szercz naſſeh, haſzne chin Tuliko Szeme nechiſzteh rechi skode doprinaſſa.

Venit Inimucus & ſuperſeminavit Zizan Matt. 13. V. 25.

Doſſelie Nepriatel y oberh poſzea kukol

CHudna, ali zkupa, y hvale uredna ie natura Zemlyè ch ne, Matere naſſe, buduch ona tak obchinſzka zeuſzc Narodom Chlovechanſzkem, da kai goder gdo vu ny poſzeie, ona dobrovolyno od uſzakoga Szeme uzeme, y kr

pi, doklamſze uklije, uklito razte, czvete, y ſzàd ovakou iz ſzebe donaſſa, kakovoſze ſzeme na Zemlyu poſzeie, toieto akoliſze poſzeie Szeme Pſenichno, Herſeno, Zobeno, takou y ſzàd rodì akoliſze Szeme od Lyulke, kukolya, praproti, koprivu, takou tulikai ſzad rodì; pache, vu iednom chaſzu iedna Zemlya vech fel ſzàda rodì, toieto Pſenicze, kukolya, y lyulke, kot to danaſni Sz. Euang. ſzvedochi od nekoiega Goſzpodara Chloveka, koi be poſzeal na ſzvoiem polyu dobro, y chiſzto Pſenichno Szeme, doydè pak neki Nepriatel Chlovek, y oberh Pſenichnoga Szemena poſzealye kukoly, y lyulku, koiaſzu ukup z-pſeniczum zraſzla: Unogi, unoga zverhu ovoga danaſnyega Sz. Evang. govore, y piſſu, k-unogem ſztvaram priſzpodablyaiuch ova dva Szciacha, y ovo dvoie fele ſzeme, ali nai govori, y piſſe gdo kai hoche, iaſzi vu tom glave terl nebudem, niti zvami ureme gubil, negoſze derſim navuka Szvetch Navuchitelou Chryſoſtomuſſa, Auguſtina, y Gregura Pape, koij uſzi tri iednako govore, y z-unogemi drugemi Navuchiteliſze ſzvedoche, da po ovom Szciachu Chloveku, razumeiuſze naipervo Chriſtus z-ſzvoiemi Vucheniki, y Appſtolmi, poklam pako Prodekatori nyhovi Nameſzrniki, koij ſzeialiſzu, y vez da ſzeiu ſzeme chiſzte Pſenicze Rèchi Boſie *Semen eſt Verbum DEI.* Veli ſzam Chriſtus pri Sz. Lukachu, da Szemeie Rèch Boſia, na polyu ovoga Szveta zverhu Zemlyè Szercz Chlovechanſzkoh poſzciano: Po Nepriatelu pak Chloveku, koi be doſſel po nochi, y oberh Pſenicze kukoly poſſeial: *Et cum dormiviſſent homines, venit Inimicus, & ſuperſeminavit Zizania.* Razmeuſze oni Greſniki Szpachlivi, koij ſzeiu tulikai Szeme, ali ne iur Chiſzte, dobre Pſenicze, nego megy lepu Pſeniczu, Szeme chernoga, hergyavoga kukolya, y ſmerdlive lyulke, toieto megy Szeme oneh lepeh dobreh, Szvetch Duhovneh Navukou, Szeme oneh ſzmerdlyveh, odurneh, kaikakveh nechiſzteh rèchih, z-koiemi oſzmragyuiu ona drugach chiſzta Szercza, kot rauno to pokazariſzem nakanil. *Ibidem.*

Po ovom ad la dobroga Szemena Szciachu, rekelſzem daſze razumeti mora Chriſtus Zveličitel nas, koi iz toga zroka na ou Szvetie doſſel, y tuliko let na nyem ſivel, dabi on ſzvoieh

Szvetch Navukou, y lyubavi ſzeme ſzeial oberh Zemlye Szerc
Chlovechanſzkeh, kai tia do ſzvoie Szmerti on ni preſztal chi
Joan. 5. ℣. 17. niti, govorechi ſzam od ſzebe pri Sz. Januſſiu, *Pater meus us*
modo operatur, & ego operor. Otecz moy do vezda dela, y ja de
lam. Kulike pak mochi, y iakoſzti be ſzeme od nyega ſzei
no, iz Sz. Evang. zadovolyno zpoznatiſze more, ar ſzama ti
Zerncza hitchena iz vuſzt nyegoveh oberh Zemlye Szercz Pe
tra, y Andraſſa, toieto one tri rèchi: *Venite poſt me*; Hode
za menum, y taki vu neplodne drugach Zemlye oneh propo
ſzteh, bedaſzteh Ribicheu ona tri Zerncza ieſzuſze uklila, y
vu iednom hipu ſzàd pokornoſzti zverſene lyubavi goruche, y
dobrovolynoga zapuſchenya ſzvoieh mres, hís, y Rodbine,
Matthai Chriſtuſſu ſzeiachu naipovolneſſi ſzàd ieſzu donaſſali: *At illi con*
c. 4. ℣. 20 *tinuò relictis retibus, & Patre ſecuti ſunt eum.* Iduch malo dalye o
Nebeſzki ſzeiach, hitilie druge dve Zerncze verh kamenat
Zemlye tverdoga Szerdcza Mattheia Harmiczara, rekuchimu
Matt. c. 9 *Sequere me.* Naſzledui mene, y ako prem ova Zemlya bilaie ka
℣. 9. menita, puna ternya, y kupinya zkupoſzti, y hlepenya n
blago, usùr, y krivicz, vendar ove dve Zerncze berſeliſzni
vuſzt Nebeſzkoga Szeiacha izisle, hitchene, y poſzeane bi
na ono greſno Szercze, nepreſztancze rodileſzu ſzàd zverſeno
ga preobernyenya iz velikoga greſnika, na poniznoga Chri
ſtuſſevoga Naſzlednika, z velikem chudom uſzega lyucztva.
Ibidem. *At ille ſurgens ſecutus eſt eum.* Y on ſztauſſi gore od ſztola, toteto
Harmicze, naſzledova nyega.

Nitiſze zamuchati more ono Szeme, koie od ovoga iſz
toga Szeiacha be poſzeano zverhu chemerne Zemlye Szercza
Actor. c. Saulovoga krichechimu: *Saule Saule cur me perſequeris?* Savel
9. ℣. 4. Savel zakai me preganyas? y vu ovom hipu porodiloie prelepi
ſzàd preobernenya nyegovoga iz Savla pregonitela, na Paula
Ibidem Apoſtola z onem odgovorom: *Domine quid me vis facere?* Goſz
℣. 6. pone kai hoches da vuchinim? A kai hochu rechi od onoga
Szemena, ko ou iſzti Szeiach ie poſzeial, ne iur na iednu Zem
lyu, nego na ieden Gnoy, vu odurne mlake ſzmerdlyve,
nechiſzteh Szercz Magdalene, y Samaritanke, ko vendar y
vu oneh odurneh gnoyneh mlakah uklilofzeie, y ſzàd ſuhkeh
ſzùz, chiſztoche, poniznoſztl, pokore, lyubavi ie dopri-

neſzlo.

neſzlo. Muchìm, y nikai negovorim od plodnoſzti Szemena, koieie Nebeſzki Szeiach viſzech na Kriſnom drevu ſzeial oberh Zemlye ſzuhe, tverdokorneh Szercz Tolvayia na deſznicze veſzechega, y Sidovou nyega na Kris razpinyaiucheh, kadaie Tolvayiu odgovoril: *Hodie mecum eris in paradiſo.* Deneſz zmenum budes vu Nebu; A za Sidove pak molèchi Otcza ſzvoga: *Pater dimitte illis, quia neſciunt quid faciunt.* Otecz moy oproſztijm, ar neznaiu kai chinè, y ovo Zernye ni zahman hitchenobilo, arie porodilo ſzàd pokore, y ſaloſzti: *Percutientes pectora ſua revertebantur.* Luca c. 23 ℣. 43. Ibidem ℣. 34. Ibidem ℣. 48.

Terako prem povernuchiſze iz ovoga Szveta nazad k Otczu ſzvomu Nebeſzkomu, ni vendar hotel polya ſzvoiega oſztaviti, prez ſzeiacheu Nameſztnikou ſzvoieh, koieie on kot tuſike ſzvoie Kmete razpoſzlal, po uſzem ſirokom Szvètu ſzeiat Szeme ſzvoiega Sz. Evang.: *Euntes in mundum univerſum Prædicate Euangelium omni Creaturæ.* Hodete moy Apoſtoli po uſzem ſirokom Szvètu, y nazveſchaite moi Evangelium uſzakomu Sztvorienyu, y raziduchiſze Apoſtoli po Szvètu ſzeialiſzu rèch Boſiu z-rechmi, y peldami, od koieh Sz. Kraly David govori: *Euntes ibant, & flebant mittentes ſemina ſua, Venientes autem venient cum exultatione portantes manipulos ſuos.* Oh ſzrechne noge hodechch poSzvètu Apoſtolou! Oh ſzrechne Ruke ſzeiuche Szeme rechi Boſie! O ſzrechne Ochi Szuzami zalevaiuche ono ſzeiano Szeme, rèchih ſzvoieh za vuchinitie plodno; Govorilie negda od Matere ſzvoie Sz. Auguſtin: *Præcepta vitæ quæ in animo plantaverat verbo, rigabat lachrymis, fovebat exemplis.* Zapovedi, z koiemiſze ſitek Nebeſzki zadobiva, zaſzadilaie bila moia Mati vu Szerczu moiem z-rechium, zalevala ſzuzami, krepila z-peldami. Rauno tak y od Sz. Apoſtolou rechiſze more, da oni one navuke, koieſzu ſzadili vu Szerczah Chlovechnſzkeh, zalevalizuie z-Szuzami, obiachevali z-peldami ſzvoiega Szvetoga ſiulenya, y zato od nyh Sz. David ie rekel: *Euntes ibant & flebant mittentes ſemina ſua*: Hodechi ſzeialiſzu ſzeme, y ſzuzami zalevali, y tako z veſzeliem ieſzu pobirabi unoſinu ſznopia tulikch neizbroiench Duſſicz Goſzp. Bogu, Kakti ſzvomu Nebeſzkomu Goſzpodaru ſzvoium Szvetum miloſchum ieſzu zadobili, vu koiem poſzluvanyu tia do ſzmerti ſzvoie na ſzpodobu

Marci c. 16. ℣. 15

Pſal. 125. ℣. 6.

S. Auguſt. l. 2. Confor.

Pſal. 125. ℣. 6.

ſzvo-

ſzvoga Nebeſzkoga Goſzpodara, ieſzuſze zaderſali, y ne ſz
mo ſzuzami, nego tulikai y kervium ſzvoium, ovo Szeme, z
levali, dabi tem plodneie bilo. Oh ſzrechni! ô Blaſeni Szei
chi! Niti ſzami Apoſtoli behu ſzeiachi Boſie Rèchi, nego
do danaſnyega dneva nahagyainſze po uſzem ſirokom Szve
nyhovi Nameſztniki, koteri obilen ſzàd Nebu zadobivaiu ſzv
ium Szvetum peldum megy Kerſcheniki, y megy Poganini,
ovi ieſzu Prodekatori, koij z- ſzemenom rèchi Boſie, Pogan
ne na veru, à Kerſchenike napokoru obrachaiu, nepreſztanc
krichech, y po uſzeh kraijeh razhitavaiuch Zernye oneh rèch
Panitentiam agite. Pokoru delaite,

Iz moiega da vezda govorienya, doſzta ochiveſztoſze
poznava, gdoie on danaſni Seiach Chlovek, y kakovoie ny
govo Szeme, arie to ſzàm Chriſtus obznanil ſzvoiemi rèchm
Semen eſt Verbum DEI. Szemeie Rèch Boſia: Da pak Rèch Boſ
Szemenomſze zove, tomu ieſzu unogi zroki, ar kakti vu te
nom Zernu ſzemena, ako prem neznam kak malom, zaderi
vaſze ſakoſzt van iz ſzebe puſztiti vu Zemlyu koren, obe
Zemlye pak travu, Czvèt, y Szàd; tak y Rèch *Boſia* ima
ſzebe moch, y iakoſzt za roditi koren prave Vere, zelenu t
vu, uffanya Czvèt lyubavi, y ſzàd dobreh dèl- Szeme ako
ſze nepoſzeie vu Zemlyu, y tamo neuklije, ſzàda roditi n
more, nit Czvetia, nit korenya; Tak y Rech Boſia akoliſz
vu Szercze nepobere od Chloveka, y tamo neuklije, y kor
nya nepuſzti, nebu nit liſztia, menye Czvetia, naimenu
ſzada dobreh dèl rodila. Zakai zato ni doſzta poſzluſſati Rè
Boſiu, negoiuie potreba, y vu Szercze pobrati tamo chuvat
y polek nye ſiveti, kot *Sz.* Kraly David vuchi: *In Corde m
abſcondi eloquia tua, ut non peccem tibi.* Vu Szercze moie ſzkri
ſzem Goſzp. Boſe rèchi tvoie, dabi proti tebe negreſſil.

Zemlya po pregreſſenyu perveh naſſeh Otczeu Adama
Eve bilaie neplodna, nerodechi drugo, nego, polek Boſiega
Proklecztva Ternye, y Kupinye: *Tribulos, & ſpinas germinabit
tibi*: y zbog toga z dobrem ſzemenom potrebuie biti poſzeiana
za plodnum poſztati: Rauno tak Zemlya Szercz naſſeh ie ne
plodna, nerodechi drugo nego grehe, y della protiuna Duſſno
mu zvelichenyu, akoliſze nepoſzeie z- dobrem Szemenom Rè
chi

chi Bosie, koie szeme chiniju prikladnu, y plodnu na uszako dobro delo; Adda iz toga uszega zpoznavasze ochiveszto, da Rech Bosia, ie nai potrebnessa, uszakomu Chloveku k- Dusznomu zvelichenyu, y tako potrebaie rechi, daie naivexe znamenye vechnoga szkvarienya kada koi nerad poszlussa Rèch Bosiu, y akoliju poszlussa, nyu vu szvoiem Szerczu nedersi, niti od nye misli, à josche menye polek nye sive; Zakai rekelie Sz. Augustin: *Sicut nullum maius signum est aeternæ prædestinationis, quàm audire libenter Verbum DEI; sic nullum maius signum aeternæ reprobationis est, quàm nolle audire Verbum DEI.* Kak godet ni vexega znamenya ako gdo bude zvelichen, nego ako rad poszlussa Rèch Bosiu; Tak tulikai naivexe znamenye ie prokletztva ako gdo nerad poszlussa Rèchi Bosie, ali od toga bude drugoch ureme govoriti obilneie. *S. Augusſ. l. de Prædeſt. c. 24*

Vezda ie potrebno, da zpoznamo ovoga drugoga Szeiàcha, y szeme nyegovo, Sz. Evang ochitno govori: *Dum homines dormirent, venit inimicus homo, & superseminavit Zizania.* Da kadabi lyudi szpàli, dosselie Nepriatel Chlovek y oberh posseialie Kukoly; Ali kteri ie ta Nepriatel? Urag pekleni z- Gresniki nasszledniki szvoiemi; koi hudi Duh zponasszasze znami, kak Nepriatel Chlovek zdrugem Chlovekom, pache kakti Nepriatel proti Goszp. Bogu, zato pak Chloveku skodi, kaiti Bogu skoditi nemore, kakti kadaie Chlovek Chloveku Nepriatel, ter nemoguchimu na telu skoditi, terszisze nyegovem Vinogradom, polyu, vertu, marhe naskoditi: Tak y Pekelni Duh buduchi od Goszp. Boga iz Neba rinyen vu pekel, y iz nailepszega Angela, na nai odurnessega Uraga preobernyen, szerdisze, y iadi na Boga, y kaitimu naskoditi nemore, na Persone; zato polyu nyegovomu, toieto onem Pravichnem, y poboszem terszisze naskoditi, y onu dobru Pszeniczu Duhoneh navukou z- kukolyem y lyulkum zadussiti, y pokvariti: Kakovoie pak to Szeme Kukoli, y Lyulka? nedvoijm da szami dobro znate: Blaseni Angelicus vendar ovak izpissuie Lyulku: *Quam diu est in herba, similis est tritico, habet autem vim acutam, & quodammodo venenosam, inflativam & venenosam, & ideò inebriat, & mentem percutit, & caput ladit,* Lyulka doklamie vu trave, toieto doklam ni vu klaszu szpodobne Pszenicze, ali klasz ureie *B. Angel. l. 17. de prop. rer. c. 194.*

razlùchen od Pſenichnoga, à ioſche bolye Zernye: kada pak zmelye, ima teſek dùh, y onoga koi lyulchen Kruk ie, puhne terbuh, moſgyani omami, glavu boleti chini, y ak gdo takovoga Kruha unogo iè, moiega otrovati, y umor Po ovom Szemenu pak ia razmem neſzramne rèchi, od ko morem rauno tak rechi, kak Blaſeni Angelicus od Lyulke, ie Rèchi imaiu, na pochetku ſzpodobu kakovoga takov dobra, toicto poſtene Recreaczie megy priatelmi, ako pr niſzu dobre, nego kakti Lyulka megy pſeniczum; Lyulka lim y kukoli ieſzu one neſzramne Rèchi, koiè, kada chuvo poſteni, chiſzti, y bogaboiechi Kerſcheniki, nyhove pam nym omame, Szercze ochemerè, z nechiſztemi mislenyi ſzramnemi poſelenyi, y unoge umariaiu na Duſſe z onem laienyem, y privolenyem k onem miſzelyam, y poſelenyam tulikai y mudri Salàmon potvergyuie govorechi: *Sermo obſc in vacuum non ibit.* koie rechi odperteie razlàſe preobrachà *obſcurus* na *impurus ſermo impurus in vacuum non ibit.* Govorec nechiſzto nebude zahman, toieto, da doyduchi cheſz vuſſe nebi oſzmradilo Duſſu onoga koi chuie takove rèchi govo Sz. pak Jakop Apoſtol govori: *Lingua totum Corpus maculat, & flammat rotam nativitatis noſtræ, inflammata â gehenna.* Jezik u naſſe telo ſzmradi, y vuſiſe, vuſgan od peklenſzkeh plamo Zverhu koieh Sz. Jakopa rèchi govori mudri Corn. â lap. *Lin inficit aures, & per aures phantaſiam, Caput, mentem, & volunt pravis deſiderijs.* Jezik ſzmradi Vuha, y cheſz vuſſeſza mi glavu, razum, y volyu, znedoſztoinemi poſelenyi.

Sap. 1. ℣. 11. *Oſorius.*

Jacobi 3. ℣. 6.

Cor. à lap ſup. Epiſt. S. Jacobi

Kak adda skodlyu, y pogibelen ie ou greh ne mogu razmiſzliti, unogo menye iztolmachiti: Ar vezdaſnye neſzre no ureme niga ſztaliſſa, vu kom nebi goſzpoduval ou prok greh, niga razgovora megy Goſzpodum, y kmeti, megy konſzkemi, y ſzlobodnemi, ſztaremi, y mlademi, Muskoga Seaſzkoga ſzpola lyudmi, niga iednum rechium ſztaliſſa, kom nebi goſzpoduval ou prokleti greh, koiega Nepriatel naſſeh ſzèie kakti lyulku megy Pſeniczu Rèchi Boſie. Odkud dimiſze, da Sz Jeremias Prorok od vezdaſneh uremen ie gda govoril, *Attendi, & auſcultavi, nemo quod bonum eſt loquitur nullus eſt qui agat pœnitentiam ſuper peccato ſuo, dicens quid feci?*

Jerem. c. 8. ℣. 6.

zilſzem na uſze krayie, y poſzluſſal, ter niſzem upamet uzel, niti chul dabi gdo kai dobra od Boga, ali Duſſnoga Zvelichenya govoril, joſche menye dabi gdo za grehe ſzvoie pokoru dellal, govorech y izpitavaiuch ſzamo ſzebe kaiſzem, Uchinil, miſzlil, ali govoril. Koiu iſztinu ako gdo hoche zpoznati nai ide po Gradeh, y Dvoreh, nai poſzluſſa kakove razgovore ona Goſzpoda megy ſzobum imaiu; Nai ide od Goszpode, vu Komoru megy Dvorianike, megy Divoijke, nai ide od oneh vu Druſinſzku hiſu megy Biruſſe, y Dekle, vu ſtallu megy lovaſze, nai poſzluſſa nyhove razgovore, y hoche zpoznati, da; *Nemo quod bonum eſt loquitur.* Nigdor negovori ono kai ie dobro. Iz Dvoron poite pohiſah megy Meſterſzkè lyudi; vu Sztaczune megy Kramare; na polye megy teſake: po uſzud dobro pazete y poſzluſſaite kai govore, zakaiſze tak ſzladko ſzmeiu, kakove popeuke popevaiu, y hochete zpoznati, da Sz. Jeremias ni krivo govoril; *Nemo quod bonum eſt, loquitur.* Ali neſzamo to, nego pridaie ioſche Sz. Prorok: *Nullus eſt qui agat pœnitentiam ſuper peccato ſuo, dicens quid feci?* Toieto hoche rechi da ſzkoro nijednoga nì, koibiſze kajial, y ſzpovedal za tulika nechiſzta odurna govorienya, y neſzramne popeuke, à kterije pak on koibi zanie pokoru dellal? ako prem one nechiſzte rèchi y popeuke ieſzu skodlive ne ſzamo onomu koi nye govori, ter to na Duſſe, y poſtenyu, buduch ochiveſzto znamenye, da ou takou koiſze naſzladuie, vu takovom govorienyu, y popevanyu morabiti ieden nechiſzt Chlovek, y kot takou poſtenem lyudem oduren, ar kot Diaki vele: *Ex abundantia Cordis os loquitur*; tomu takovomu kaimuie na jeziku, mora y na Szerczu tulikai biti. Ar kak goder kada komu iz vuſzt vonya, takou mora biti iz nutra gnyl, tak koi nechiſzto ràd govori, malo poſtenya ima vu ſzebe, kot nam to y ſzam Chriſtus potvengy uie govorechi: *Bonus homo de bono theſauro profert bona, & malus homo de malo theſauro profert mala.* Ovi takovi skode ſzebe na poſtenyu pri lyudeh, oduriavaiuch uſzi te takove od nyh beſech, kakti od ſzmerdlyve kuge; ali bi to malo bilo, nego velim vech, daſzi naimre ti takovi skode, na telu, y na Duſſe, kaſtigaiuchie oſtro Goszp. Bog na telu y na Duſſe, kot malo potlam z-Hiſtoriami poſzvedochiti hochu. *Matt. 12. ℣. 35.*

Tobi nai hodilo, dabi ti takovi liſztor ſzebe skodili, nego ti oni z-ſzvoiemi prokletemi Jeziki unogem, y neizbroiene grehom zrok ieſzu, y prokleczтva tulikeh Duſſicz, koieſze gdar nebi bile ſzkvarile, dabi takoveh prokleteh razgovor nebile chule: Oh! toie uredno kervavemi ſzuzami izplaka biti, kot mi tu iſztinu potvergyuie Sz. Bernardus govore

S. Bern. ſer. 24. in Cant. *Unus eſt qui loquitur, & unum tantum verbum profert, & tamen hoc unum verbum uno momento multitudinis audientium dum unum inficit, animas interficit.* Jeden ie koi govori, y iednu ſzamu rèch zgovaria, y vendar ona iedna rèch vu iednom hipu unoſine o neh, koij poſzluſſaiu kada vuſſeſza ſzmradi, duſſe umáva Oh ſztrahota! ter vendar na to lyudi nezmiſzle, niti toga m veruiu, akoli adda Sz. Bernardu koi nebi hotel toga veruva

2. Corin. c. 15. ℣. 33. nai Sz. Paulu Ap. veruie koi veli: *Corrumpunt mores bonos colloquia mala:* Kvare, y zatiraiu dobra della, zlocheſzti greſni razgo ri, koie rechi ako rauno iz nonje, y ſſaleſze govore, prez kakvoga zloga nakanyenya, ili ia velim daſze nemore ztakov norijum govoriti, kade komu tomu, nebi bile na ſzpáchenye na pohuiſſanye, zrok tulikem nechiſztem miſzelyam, po lenyam, y vechkrat chinyeniam, ar unogi, unoga nebi nig morebiti ni miſzlili dabi nebili chuli od takoveh duguvanyi go riti; Ar kakti goder iedna naimenſa izkricza, more na velik o ny iziti, czele Varaſſe, y Grade na prah, y pepel preobe ti, tak y iedna naimenſa: nechiſzta rèch, ako prem ne taki hip, vendar z-uremenom to more vuchiniti, da ona naichi teſſa Szercza, oni naiſzveteſſi Szluge, y Szlusbenicze Boſie gu iz one chuiene rèchi prepaſzti vu uſzakoiachke nechiſztoc Oh prokleta Lyulka! Oh peklenſzki Kukoly! O Uraſie Szer nechiſzto govorenye, ko tuliku moch ima da onu chiſztu, pu, y dobru Pſeniczu, koiu Otziy Matere, Skolniki y Pro katori vu Szerczah one Dechicze ieſzu poſzeiali, ter ieden kou neſzrechni Chlovek z-ſzvoiem prokletem iezikom u more pokuariti: Poſzluſſaite proſzimvaſz kai Sz. Bernard gov

S. Bern. de 3plici Cuſt. ling. ri: *Si de omni verbo otioſo reddenda erit ratio, quanto magis & diſſi Etiùs de verbo laſcivo iudicabuntur?* ako od uſzake rèchi prez potre boche rechene bude Goſzp. Bog naſz rachuna pital, kuliko bo lye od nechiſzte? z-koiemi rechmi tulikem lyudèm na telu y n

Duſſ

dusse ieszte naskodili: Nekrichi prez zroka Zvelichitel nas pri Sz. Mattheu: *Væ mundo à Scandalis, Væ homini illi per quem Scandalum venit.* Jay, y pomagay onomu Chloveku, koi szpachuie szvoiega blisnyega. Chuiesli ô neszramni Gresnik, koi z-onem tvoiem prokletem Jezikom tepùch vuchis vu onomsze naszladuvati, kai kakvemi nachini gressiti, naimre one mlade lyudi, od chesza oni, doklam tebe chuli niszu, ni miszlili nigdar niszu, à od poklam pak omersziussisze na masztnu kòszt, ni Popi, ni Fratri nemoguih vech od nye odvernuti, Ah! kak bolye szto krat bih bilo zate, dabiszi ti bil kamen melinszki na Urat obeszil, y vu moriu utopil, nego kadaszi z-tvoiem prokletem Jezikom one prechiszte tulike Angele, na tulike Urage preobernul, od puta Dike Nebeszke odvernul, y vu muke peklenszke porinul. *Matth. c. 18. ℣. 7.*

Kak adda sztrasno te takove Goszp. Bog kastiguie, poszvedochitinam more ona Historia, koiu stem od iednoga velikoga Szluge Bosiega, Opata Pastora Puschenika, koi putuiuchi z-iednem szvoiem Tovarussem, navernulszeie k-iednomu Popu za ogretisze, y pochinuti; y szedechi polek ognya Opat Pastor, y Goszpodar od hise z-iednem Szudczem, koia dva kaikakvemi nechisztemi rechmì ieszusze ssalili, koieh on Szluga Bosyi Opat Pastor ie opominal, dasze neprisztoi, niti prez greha nemogu onakove rechì govoriti, ali ova dva niemu na trucz, y spot iosche gorie, y odurneie rèchi govorilisz u, koieh pochelie Sz. Opat ostro karati, ali oni sztem gorssi ieszu bili, zato odide od nyh, y berseli Opat zpred nyh, Kastiga Bosia doslaie zverhu nyh, ar Pop vu onom isztom hipu ie oszlepel, à Szudczu szramotna sztran tela ie zegnyla, ali ovem bilaie miloscha po prosnye ovoga Sz. Opata vuchinyena, da naimre bilaszu lisztor na telu Kastigana, à ne na Dusse, kot neizbroieni drugi.

Kaiszem rekel od nechisztoga govoreinya, tosze razme y od popevanya, ar ia stem od Sz. Marie Egiptcziake, da ona vu puschine pokoru chinechi, za nikaisze bolye, ni gusche ni kaiala, niti plakala, nego daie z-szvoiem Jezikom malo posteno popevaiuch na szpachenye unogem bila, y na nechisztochu unoge napelyala. Sz. Cyrilius szvedochi od iednoga szvoiega Sztricza, daie naimre imel navadu vu tanczeh pred Mladenczi, y Divoykami popevati nechiszte popeuke, vu koiem popevanyu

y Dussu na naglom ie zpuztil. Onu noch pokazalaszeie Du nyegova Sz. Cyrillu usza vu ognyu, komu Uragi Jezik z-go chemik'eschami ieszu natezali, y poveda, da zbog nechiszto popevanya vekoma ie szkvarien. Razmete kai ie to? nai ad uszaki nasze pàzi, nai ima szkerb da ni blizu nepuszti Nepriate koibi poszeial Lyulku megy onu pseniczu dobreh navukou p szeiauch na vasseh Szerczah od Roditelou, y akoliszeie ure pu petilo daie do szada poszeiana lyulka, y ure kliù ona posele naisze terszi uszaki dan konche iedno betvo van izpleti, da kot chiszta Pshenicza od Goszpodara Nebeszkoga bu- du uredni szpraulyeni biti vu Hambar Dike Nebeszke, Amen.

SESZTA NEDELYA PO TREH KRALYEH

Kak za naimensa, naivexa dobitisze mogu

Simile est Renum Cœlorum grano Sinapis, quod minimum est omnibus seminibus; cum autem creverit maius est omnibus oleribus. Matth. 13. V. 31. & 32.

Szpodobnoie Kralyeszтvo Nebeszko zernu Mustardovomu koie ie naimense zmegy uszeh Szemen; kada pak izrászte, vexeie od uszeh Trau.

DAbi danasni dan gdo zmegy vasz mene, ali pak ia koga zmegy vasz opitati hotel; Jeli bilo kakovo hlepenye na pene,

peneze iz ſzrebra, y zlata z-kovane onda, kadaie navada bila kupuvatiſzi hranu, y opravu za koſnate peneze, y z-ſnymi baratati? Nakai ako vi mene neznati odgovoriti, neznam ni ia vam; Vendar dabi priſzilyen bil moiu miſzel povedativam, bi rekel da onda imeliſzu iz ſzrebra, y zlata penezi unoſinu za lyublyeneh priatelou, koij bolyeſzuſze vu nye zalyubili bili, negoſzeie negda zalubil bil Nero Czeſzar vu ſute laſzi prelepe Popèe: Iſztinaie, morem potverditi, daie negda zadoſzta bilo imeti Kip, ali Czimer Czeſzarſzki za pomagatiſze z-ſnym vu potrebochah telouneh, na meſzto penèz, ar kaktigod zlatu, y ſzrebru bilaie iednaka, koſa z-Czimerom Czeſzarſzkem, tak uſza. ka nai preſtimaneſſa Ruda prez Czeſzarſzkoga Czimera menyebi valyala od nai proſzteſſe koſe. Vu perveh uremenah velikaie bila ſzrecha onoga ſztaroga lyutcztva, Mornara naimre Colomba y tovaruſſeu nygovch, kadaſzu za fallacze Seleza hergyavoga, y ſztekline ne odvis chiſzte dobivali czele palicze zlata, y kulikoſzu hoteli dragoga Kamenya ali pravoga Gyungya. Szrechna uremena bilaſzu ona, kadaſzeie za priproſzte koſnate peneze uſze imelo, kaiſzeie ſelelo, y hotelo od lyudi imeti. Ali unogo ſzrechneſſa ieſzu vezdaſnya uremena, kada za uſako naimenſe hipno dello, ko ima Kip, y Czimer Boſyi zadobivaſze miloſcha Boſia, koiu, koi ima, uſze ima; Szrechnaſzu bila uremena kada Colombo ie tulike Kinche za tak male Czène, y preſtimanya blago zadobil, ali vendar perulye nego ie to dobil, kuliko truda, y pota, glada, y ſcie ni preterpel? Ni adda potreba chuditiſze nad nyhovum ſzrechum, y navadum oneh uremèn, negoie chuda uredno kak ſzadaſnyega uremena Kerſcheniki uſzaki dan, vuru, y hip, za menſu ſztvar negoie falat Seleza, ali ſztèkla uredno, moguſzi zadobiti vech, negoie iezero ſzvètou uredno, y to prez uſzakoga truda, y pota, ſztraha, y pogibeli; Z-onem naimre dobrem dellom, koie mi z-naſſemi chutenyi vu iednom hipu prez uſzakoga truda, y teskoche chinimo za lyubau, y chaſzt Boſiu, zadobivamoſzi miloſchu Boſiu, vu koieſze uſzi Kinchi vekovechnoga Blaſenſztva zaderſavaiu; y to nam ſzvedochi Sz. Anſelmus Bisk. govorechi: *Omnia vilia cum charitate facta, aurea ſunt, atq; Divina.* Uſza naimenſa za lyubau Boſiu vuchiniena ieſzu zlata, Szveta, y Bo-

S. Anſel. in epis. ad Cor. c. 13.

y Bosanszka. Danasni pak Sz. Evan. szpominaiuchisze od Mustardovoga Szemena, ko naimense ie zmegy uszeh Szemèn, kada pak zrasztе ie vexe od uszeh trau; *Simile est Regnum Cœlorum grano Sinapis, quod minimum est omnibus Seminibus, eum autem creverit, maius est omnibus oleribus:* Nam lep navuk dàie, da y nassa ako prem neznam kak mala dobra della, akoszu vuchinyem za lyubav Bosiu, pred Bogom vu Nebu zrasztu na velike naime, y kinche, z-koiemi Goszp Bog placha, na ovom, y nadrugom Szvetu one, koij za lyubau, y volyu nyegovu kai terpè, ali kai drugoga dobra chinè, kot rauno to vu vezdasnyem moiem govorienyu izkazati nakanilszem.

Miszlechi ia zverhu vezdasnyega govorienya moiega, kak naimre na szpodobu iednoga Mustardovoga szemena Zernczа, koieie zmegy uszeh Szemèn naimense, kadasze pak poszeie, izrasztе visse od uszeh trau, tak da mogu Pticze Nebeszke na nyem szedeti, y prebivati, veszelech y popevaiuch: Kak (velim ia) na szpodobu ovoga zerna nassa dobra della ako neznam kak mala moguszi velike Nàime pred Goszp. Bogom zadobiti; Y nut kadabi ia zverhu toga miszlil, dosleszumi na pamet one Sz. Paula Apost. rèchi: *Non sunt condignæ passiones huius temporis, ad futuram Gloriam quæ revelabitur in nobis;* Da naimre usze Muke, y usza terplenya niszu uredna doszèchi naimense izkricze veszelya Nebeszkoga, za szvoiu, kako rekuch, dabisze ostreie posztil, y z-Disciplinami, Ciliciumi, szkoznuvanyem trapil telo szvoie, gorie nego uszi Szveti Puscheniki; Vexe muke terpel, nego uszi Sz. Mucheniki; zeuszem tem terplenyem uredno, y dosztoino zaszlusiti nebiszi mogel naimense szlàszti, y szvetloszti veszelya Nebeszkoga; Akuliko pak menye moreszijugdo zaszlusiti z-kakovem malem dobrem dellom? To nam lepo razlàsu mudri Theologi govorech, dasze dvoiem nachinom zadobiva Dika Nebeszka, *De Condigno, & de Congruo*, Pervem nachinom toieto *de Condigno* zadobivasze, kada naimre gdo za szvoi trud, dello y terplenye pravichnoszi zaszlúsi plàchu; kakti ieden Tasàk, koi czel dan verno déla, kopa, orie, mlati, pravichno zaszlusi szvoiu plachu, y dabimusze nedala, bimusze krivicza vuchinila: Drugem pako nachinom, toieto *de Congruo* razumesze, da kada gdo nezaszlúsi uredno y dosztoino

Rom: 8. ℣. 18.

no takove plache, vendar iz dobrote Goszpodarove iemu obe-
chana, y dana. Potverdemozto z- Peldami.

Livia Matrona obechalaie bila Virgiliussu za uszaki Carmen, kogabi on nye reczituval, deszet Czekinou; Alexander Kraly napunilie bil Klobuk z- Czekini za nekuliko malo Carminou, z- koiemigaie Antiocus Poëta hvalil, y tako ovi za malo dello veliku pláchu ieszu dobili, iz obechanya, y dareslyvoszti velike Goszpodè, à ne iz zaszlusenya szvoiega: Rauno tak mi reczemo od nasseh maleh dobreh dèl, koia na hvalu, y Diku Bosiu chinimo, da naimre dobivamo velike Naime, y plachu vu Nebu pri Goszp. Bogu, ne iur iz zaszlusenya, nego iz dareslyvoszti, y obechanya Kralya Nebeszkoga; y za zpoznati bolye tu isztinu hodmo vu Sz. Piszmo, kade hochemo naiti daie Goszp: Bog rekel bil Abrahamu: *Egredere de terra tua, & de Cognatione tua, & faciam te in gentem magnam.* Poydi iz tvoie domovine, y od Rodbine tvoie, y hochute povisziti, y povexati; kakova zkrounoszt oudesze zaderszava, kakou navuk od ovud imamoszi uzeti? Zapusztiti ieden falat Zemlyè, y lyubau proti domovine szvoie, chini râzti na velike Priatele Bosie, y Szvetcze Nebeszke? Za biti adda velikomu vu Dike Nebeszke, terpeti Muke, prelevati keru ni potreba, nego iedno szamo zataienye malo, y kratko zadovoschine teloune, ali z- ochima, ali z vusztmi, ali z- vusseszi, ali z- iezikom, ali z- rukami, ali z- nogami, ako prem vidisze malo, na szpodobu Mustardovoga szemena, vendar kadasze poszeie, toieto, kadasze takovo zataienye vuchini za volyu, y lyubau Bosiu, na veliko ie prestimano od Goszp. Boga, y z- vnogemi nàimi y Kinchi Nebeszkemi naplacheno *Maius est omnibus oleribus.* Naimense dobro dello za lyubau Bosiu vuchinyeno vexeie od uszeh dèl budi kakszi hoche dobreh y szveteh, koia niszu za lyubau Bosiu vuchinyena, nego szamo za szkazlivoszt y hvalu Chlovechanszku, ar veli mudri Vasquez. *In homine Iusto, omnia etiam minima opera esse meritoria vitæ æternæ.* Vu Chloveku Pravichnom usza ako prem naimensa dobra della ieszu urednasitka vekovechnoga. *Genes. c. 12. v. 1. & 2.* *Vasquez.*

Chudimsze ne malo kada pri Sz. Mattheiu stem one Christusseve rèchi: *Vestri Capilli Capitis omnes numerati sunt.* Uszi làszi glave vasse prebroieni ieszu; Ali Zvelichitel moy predragi kai, *Matt. 10. v. 30.*

y kak to govoris? daszi uszè laszi glau nasseh prebroil, kaiter ure z- nassemi szkerb laszmì? Da od tebe Sz. Kraly David szvo-
Psal. 146. ℣. 4. dochi, da naimre ti Zvezde Nebeszke brois: *Qui numerat multitudinem stellarum.* Ah tosze zaide, ali broijti làszi nasse, obl tomisze nekai chudnoga y nedosztoinoga vidi; Jeda morebiti natuliko prestimavas làszi Chlovechanszke, kuliko Zvezde Nebeszke? Takoie, chuiem dami odgovoria Christus, ar uszaki naimensi làsz Chlovechi na Diku Bosiu iz glave iztergnyeni bude imel Szvetloszt, y Diku uszake Zvezde: Miszlech adda zverhu ove Christusseve poniznoszti od velikoga chuda ia neznam kai pregovoriti; Kot negda Ablegatussi nekoij videchi iednoga zmosnoga Kralya, oposzred szvoie *Deczè* zderkavati na iedne terszticke, kako dabi na szred polya zderkaval szvoga naibolsega Kralyeuszkoga konya, oni Ablegatussi od velikoga chuda neszuznali kai zacheti, nnogo menye pred onem Kralyem szvoi poszel napervo dari, Szùdechi dasze onak nepriszto iednomu Kralyu chiniti. Chudilszuszè oni, kaiti neszu zpoznavali one velike otchinszke lyubavi, proti Deeze szvoie; Chudilszemsze y ia nad Christussem doklam neszem doznal kai znamenuiu làszi, zakoiesze Christus tuliko szkerbi, y nye broij, mudri Vasquez adda mene vuchì, y velì, dasze po laszèh znamenau nasse miszli, nassi pogledi, nassa poselenya, y uszа naimenia dobra della, koia on placha obilno, y tak dobro na pameti dersì, kakti naivexa, Szvetczeu Nebeszkeh, *Ut ostenderet non tantùm sibi grata esse opera Justorum magna, sed etiam minima acerrima.* Budùchi pak Goszp. Bogu tak draga y povolina nassa dobra della, ako prem mala, potrebaie veruvati, da ie on tulikai ne szamo na drugom Szvètu obilno naplachuie, nego ioschè y
Lessius. na ovom. Kot vuchì mudri Lessius govorech. *Absolutè dicendum est, in DEO propriè esse liberalitatem, & quidem maximam, cum propensissimus sit ad largiendum, & quidem copiosè meritò gratis.* Potreba valuvati da Goszp. Bog ie zeuszema dareslyu, vesz nagnyen na prikazuvanye, y to vu obilnu, y zabsztuyn. Ako adda, velim ovde vezda ia, Goszp. Bogie tak nagnyen na daruvanye, da zabsztuyn szvoiu Bosanszku Miloschu ponuia, y daie uszakomu, kuliko pak bolye dareslyvemsze izkazuie proti onem; koij za lyubau, y volyu nyegovu kakovo dobro dello chinè, natuliko

liko daſze naibolye vu Goſzp. Bogu izpunyuiu one Sz. Thomaſſa rèchi; *Hominis liberalis eſt ſuperabundare in donatione.*

Ako Auguſtus Czeſzar videchi iednoga igraſſa tak drechno pilu hitati, y nazad vu ruke priimati prikazalmuie iz ſzvoie dareslyoſzti 1500. Dukat. Ako Henrikus IV. Czeſzar iednoga takovoga Jgraſſa izviſzilie na viſzoku chaſzt vu ſzvoiem Dvoru. A Goſzp. Bog koi ie nagnyen na dareslyvoſzt, y daruiuch budi kakſzi hoche velike dare, pomankanya nikakvoga nechuti, kulike plàche: kakveh daròu neprikaſuie onem, koij kai naimenſega na nyegovu chaſzt y poſtenye chinè? Chudiſze Sz. Ambros nad dareslivoſztium Herodeſſa Kralya, kada naimre obècha poloviczu Kralyeſztva ſzvoiega Kchere Herodiaſſichinéza nyelepo tanczanye, ako ravno on z-ſnyum ni tanczal, negomuie ona tanczuiuch pamet iz glave iztanczala, kadaieie tak nezpametno obechal bil poloviczu Kralyeſztva, *Vide quantùm Sæculares ipſi, de Sæcularibus ſuis judicent poteſtatibus, ut proſaltationetiam Regna donentur.* Poglei (veli Sz. Ambros) ako ovoga Szveta lyudi ieſzu tak dareslyvi, da za iednu malu, y kratku chaſzt kot ie ieden tanecz, czela Kralyeſztva daruiu; A kai pak kochu rechi od dareslyvoſzti naſſega dobroga Boga? Koi pet, ali ſeſzt korachaieu do ove, ali one Czirkve, do koiega beteſnika, ali koga drugoga vu kakove nevolye buduchega; poklonyenye glave na ozvanye nyegovoga preſzvetoga Imena, od iedne pravichne prez ſzmertnoga greha *Duſſe*, oh kak obilno Goſzp. Bog naplachuie, y to ne ſzamo na Nebu, nego y na Zemlye. Napeldu nam more biti *Sz.* Patri Jakop. Koi imelie miloſchu videti iednu loytru koiaſzeie od Zemlyè do Nebèſz dotikala, videlie Nebo od perto, y ſzvetloſzt nyegovu, videlye po one loytre Angele gore ter dole hodèche, y iſztoga Goszp. Boga oberh one loytre naſzlonyenoga. *Scalam vidit Jacob cuius cacumen Cœlum tangebat, Angelos quoq; deſcendentes qui eam lumine replebant, & Dominum innixum Scalæ.* Odkud tulika miloſcha Jakopu? kak y kadaſzi ie on nyu zaſzluſil? more biti daie z-Davidom vubil Goliata? ali z-Iuditum umoril Holoferneſſa? Ah ne, ne, nego ſzam ieden Kamen ie podignul na Oltar, dabiſze na nyem Aldovi Bogu alduvali, *Erexit Jacob lapidem in titulum*, y ulealie zverhu nyega nekuliko kaplicz Olya, *fundens oleũ*

S. Ambr. lib. 3. de Virg.

Genes. c. 28. ℣. 12. & 13.

Ibid. ℣. 18

deſuper. Oh! nili chuda uredno, da ieden kamen priproſzt, malem trudom podignyen, y malemi kapciczami Olya pon zan tulike miloſche ie zadobil Jakopu, daie ureden bil vid ſzvetloſzt Nebeſzku, lepotu Angyelſzu, y ſzamoga Gosz Boga.

Ali oſztavemo plàchu Zemelyſzkù na ſztran, kot u menitnu, ter hodemo k-Nebeſzke kakti vekovechn od koie ako kai ſelemo znati, opitaimo Sz. Paula Ap

2. *Cor. c.* 4. ℣. 17. ſtola, y on nam odgovori ovak. *Quod in præſenti eſt, momen neum, & leve tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitatem gloria æternum pondus operatur in nobis.* Koie rèchi potreba da dobr razmislimo, naimre one *Momentaneum & leve*. Ova lehka, ku ka, y tako rekuchi hipna traplenya, koia naſz na ovom Sz tu mùche, vekovechnè kinchè nam zadobivaiu vu Nebu, ku kinche, nitije duſine uremena koiebi mogloie premeriti, ni vage z-koiumbiſze mogli z-vagati, ter vendar vu iednom hip prez uſzakoga truda zadobitiſze z-kakovem naimenſem dobr

Eccles. 29 ℣. 28, dellom mogu, ar veli Duh Sz. *Minimum pro magno placeat.* Ni menſe za naivexeie povolyno: moreliſze pak kai menſega, p ſzamo priproſzteſſega, nego y lekſega izmiſzliti od iednoga pitka Vodè? koiu nitije potreba kuhati, niti zachinyati, ku Chloveku kakou trud, y teskochu zaudalo, ter vendar zn pitkom Vodè moreſze zadobiti Dika Nebeſzka, ako hocheu

S. Auguſt hom. 13. veruvati Sz. Otczu Auguſtinu, koi veli. *Regnum Cœlorum tan le eſt, prætium eius calicem aquæ frigidæ voluit eſſe.* Kralyeſztvo Ne beſzko ie naprodaiu, koiega czena ie pehar friske vodè, *Aqu id eſt â qua, omne bonum profluit.* Voda od koie uſze dobro izhi gya: Morcliſze kai menye rechi od one male, y kratke rech *Peccavi*: Zagreſſilſzem: koia rèch ne zaderſava vu ſzebe neg ſzame tri Syllabe *pec, ca, vi*, Ter vendar z-ſznimi dobivaſ oproſchenye grehou, Miloſcha Boſia, y Dika Nebeſzka.

Naideſze gdo, koi dobrovolyno podnaſa ono ugrizeny Muhe, ali Komara, koij mu ni kaplicze kervi van nechinè te chi, za ono dobrovolyno podnaſſanye dobivaſzi neizbroim Rubine kamene drage; On drugi terpi ieden kratek chaſz om zimu, y zebotu na Diku Boſiu, y ſztem zadobivaſzi goruch plamne lyubavi Boſie; Noſzi on ali ona vu ſzvoich Chaſma

ali Czepelisseh kakove peschene kamencze, lesi zverhu kakoveh maleh vuzlóu, koijga tischè, za ova kratka traplenya tela, zadobivaszi vekovechnè pokoie Nebeszke, Ovoszu N. N. ona mala Mustardova Zerncza, koia z- dobrem nakanyenyem vuchinyena, na velika dreva izraszturiu. Nayduszе dve Goszpodichne na iednom Czvetnyaku punom ne szamo uszakoiachkoga lepoga y vugodno dissechega Czvetia, nego tulikai y smahnoga Szadià, obodveh, na obodvoie iednaka volva, y hlepenye ulèche, Jedna vendar zdehne vu Nebo, y vu szvoiem Szerczu reche, na chaszt, y Diku Bosiu, y MARIE Devicze hochuszе od obodvoiega zderszati; Ona pak druga Goszpodichna zaszіti ochi z- lepotum, y nòsz z- duhum onoga Czvetya, à terbuh pako z- onem szàdom, gdobimi znal povedati kakou nàiem, illi kakovu plàchu, ali haszen ove dve Goszpodichne ieszuszi pri Goszp. Bogu zadobile, kulika y kakova razluchnoszt nyhoveh naimou ie vu Nebu pred Goszp. Bogom? Chuiem dami odgovaria Ludovicus Blosius ovak: *Hac propter DEUM dimittendo florem, tantum præ decerpente obtineret meritum, quanta est distantia Cœli à Terra*, Ova koiabisze zderszala za lyubau Bosiu od Czvetia, y szàda, tulik naiem vexi od one druge bi pri Bogu dobila, kulikoie razlucheno Nebo od Zemlyè, Oh kuliko! y kuliko uszaki dan, uszaku vuru, y hip, doma, vune, y vu Czirkue, vu uszakom z- iednum rechiùm meszru, y uremenu, imamo mi prilik zadobitiszi vexe naime pri Bogu, negoie od Neba do Zemlye, prestimaneszе negoie veszt Szvèt zeuszemi sztvarmì y to vu iednom hipu, vu iednom ochnòm megnyenyu, Na peldu, szedis doma, klechís vu Czirkve, ali po vulicze hodis; Chuies skrebanye nog, ropotanye Kòl, ali halabuku megy lyudmi, takite volya pelya znati kai ie to? Neogleiszе, neizpitavai, aldui Bogu to zataienye tvoie volye, y za plàchu hoches dobiti Szvetleszt, y Musike Dike Nebeszke; Szedis za Sztolom pri Obèdu ali Vechere, vidis vu Zdelle on lep, y tebe drag falatecz Meszа, ali Ribe? ah neiemliga, nego na meszro nyega uzemi drugoga; Derszis vu rukah on zadni zaloszai, ali napitek? ah odverziga, ako rauno ni gladen, ni seien niszi, nego szamo volya teiega uszіti, ter aldui Goszp. Bogu za tvoie grehe, ali za preminuche Dussicze, y hoches velik naiem pri Goszp. Bogu szi zadobiti;

Ludovic. Blostra 1. de præf. Chuisti

dobiti; z- iednum rechium trapi ochi od pogledou, Jezik govorenya, Vusseſza od poſzluſſanya, Ruke od tipanya, prem ſzlobodnoga, y ova mala zdobrem nakanyenyem vuc eyena, hote navelika pred Bogom izraſzti, ar veli nadalyezg ra rechèni Bloſius: *Dum ſenſualitati, voluntatiq; propria, etiam rebus minimis reluctatur quis, ac ſe mortificat; Rem ipſi DEO mg gratã faceret, quàm ſi multos mortuos ad vitã revocaret.* Idem Ibidem. Draſcie Goſz Bogu kada gdo y vu kakvom goder malom duguvanyu ſzvoi poſelenya trapi, y nye ſzteſe od onoga nakai hlepè, za lyubu Boſiu, nego dabi unoge od ſzmerti obugyeval, y druge mirakule chinil.

Da uſzaki zmegy vaſz zpozna ioſche ochiveſzteie, kakſz Goſzp. Bogu draga, y prietna naſſa akoprem neznam kak mal y priproſzta della, za lyubau y volyu nyegovu uchinyena, z-dv mi peldami Sz. Piſzma to poſzvedochiti morem, kak naim Goſzp. Bog oſtro kaſtiguie ne ſzamo one, koi velikeh dèl, ag tulikaiſe i maleh neizverſſuiu po volye nyegove Szvet naiperva pelda nai nam budu naſſi pervi Otczi Adam y Eva; p vechtemi proſzim vaſz zakaiſzu oni pogubili ono Goſzpocz zverhu zemelyſzkoga Paradiſuma? Goſzpodarſztvo zve uſzeh ſztvarih, y uſze oſztale Miloſche, Dàre y Privilegium z- koiemiſzu na ſzvoiem ſztvorienyu od Boga nadelyeni, y n punyeni bili? iz Paradiſuma iztirani, y uſzeh ſzrech mentuv ni oſztali, ki zrok uſzemu tomu? morebiti daſzu ono dreviev Paradiſumu izkerchili? nè, morebitiſzu poſgali ſitek vu klaſzi ali pak uſze zverie potukli? Ah nè; morebiti niſzu veruvali v pravoga Boga nitiga zpoznavali za Sztvoritela ſzvoga? nè, n nikai takovoga ne, negoie uſzemu tomu zrok iedna ſzama jabu ka; ioſche menye, ieden ſzam ſaloſai; ioſche menye, iedno ſzamo Zagriznenye, iedno ſzamo pokuſſanye onoga prepove danoga Szàda, iz tulikeh ſzrèch, vu tulike neſzreche ie nyh na gnalo; od koie tak male y kratke lakomoſzti, dabiſze bili zte gnuli, y zderſali, Oh! kak ſzrechnibi bili znami ukup oſztali.

S. Bernardus. *Diabolus porrigit pomum* (veli Sz. Bernardus) *& ſurripit Paradiſum.* Urag podaie jabuku, y uzimlye Paradiſus Adamu; Zvelichitel pak nas za menye nego ie iedne iabuke uredno ſzt, za ie len z alo ſai, koga mi nam od vulze odtergnemo, nam prikazuie Kralyeſz tvo Nebeſzko.

Od

Od Adama hodmo k- onomu Evangeliumſzkomu Bogatczu, zakopanomu vu Mukah peklenſzkeh. *Mortuus eſt Dives, & ſepultus eſt in Inferno.* Koi zrok tulike vekovechne neſzteche ovoga Bogatcza? morebiti krivo zadoblenye onoga blaga, ali pak prekoredno uſivanye? Nè; morebiti gizdavo opraulanye, y uſzagdaſnye Goſchenye? Nè, nè; Morebiti kakovi drugi ſzmertnigrehi? Ah nè, nè! Nego ſzamo nekuliko Droptinicz Kruha ſzkrachenehſziromahu Lazaru, od glada y nevolye pogibaiuchemu, ona velim ne tuliko zkupoſzt, kuliko nemiloſzerdnoſzt proti ubogomu, nyegaie hitila vu glublinu peklenſzku, y kakti goder maluſztvar on ie ubogomu zkratil prez uſzakoga pomiluvanya, tak tulikai nyemuſze zkrachuie ona mala miloſcha, koiiz glubine peklenſzke proſzi: *Pater Abraham mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti in aquam, & refrigeret linguam meam*; Jednu ſzamu kapliczu Bogatecz proſzi Vodè, y nemoreie dobiti, zbog toga kaiti on z- nijednum droptiniczum Kruha, za koiega ie Lazar proſzil, nad nim niſze hotel ſzmiluvati. Iz cheſza moremo lahko zpoznati da ako tak malo duguvanye proti Boſie volye vûchinyeno tak oſtro kaſtiguie; Adda moremo rechi, y veruvati da malo duguvanye vuchinyeno na chaſzt y Diku Boſiu, od Goszp. Boga ie z- nepreſſeſnemi naimi naplacheno, Sz. Ivan Zlatovuſzti veli: *DEUS non poſtulat à nobis quod pretioſum eſt, aut ſumptuoſum, ſed panem, ſed tectum.* Goſzp. Bog nepotrebuie od naſz dabi mi razdelili vu ime nyegovo uſze kai lepoga, y preſtimanoga imamo; nego falatecz Kruha, kapliczu Vodicze friske, ali kai drugoga takvoga, ako prem mallo, on vendar prime za dobro, y z- velikemi naimi vu Nebu naplachuie, y ova mala y hipna dobra della, budu moguchna na Szudu Boſiem Chloveka oſzlobodititod muk peklenſzkeh; Kotſze to zpoznava vu onom Zkupczu, od koiega piſſe Ceſarius, koiega kadabi ienkrat ieden ubogi Chlovek proſzil Kruha vu Ime Boſie, dalmuie on Czipovecz, kogaie vu rukah imel zapoieſztiga, onu noch vumre Zkupecz, koiega Duſſa na Szudu Boſiem zbog unogeh grehou bilaie vu pekloſzugyena, ali priſztupiuſſi Angel Chuvar one Duſſe, doneſzelie on hlebecz kruha, poſztaviga na Vagu, koiie prevagnul uſze grehe, y onu Duſſu od pekla oſzlobodil; Adda reczemo da Goſzp. Bog naimenſſa dobra

Luca 16. v. 22.

Ibidem v. 24.

bra della na unogo preſtimava, y obilno nadelyuie, ne ſzam na drugom, nego y na ovom Szvetu. Leo Czeſzar buduchi ie che proſztem Soldatom, podalie kàlne Vodè Ubogomu, y o Sziromah rekelmuie da naſzkorom za tu lyubau hoche Czeſz rom poſztati. Sz. Gregur Papa, vu mladoſzti podeliuſſi iedn malo Almuſtvo, y on Ubogi, obechalmuie za nye Papinſzk chaſzt, y cheſz malo uremena Leo na Czeſzarſztvo, y Greg na Papinſztvo behu izviſſeni: Nut plache uremenitne.

2. Reg. c. 12. ℣. 13. Matth. c. 16. ℣. 16. Luc. c. 23 ℣. 42.

A kai hoch rechi od vekovechnè? David rekelie: *Pecco* zagreſſilſzem. Peter rekelie: *Tu es Chriſtus Filius DEI vivi.* Tiſz Szin ſivoga Boga. Tolvay rekelie na Kriſu: *Menento mei.* Szpo meniſze zmene; Uſzi tri veliki Greſniki ter vendar: Pervije z plàchu dobil: *Dominus tranſtulit peccatum tuum:* Bogti ie oproſti grehe. Drugi: *Beatus es:* Blaſenſzi. Trete: *Hodie mecum erit Paradiſo;* Danaſz zmenum budes vu Nebu. Ako hochemo y mi tak ſzrechni biti, terſzemoſze dobro ſiveti, Amen.

NEDELYA SEPTUAGESIME

Izkaſuieſze, y potvergyuie kak malo gdo Zvelichen bude.

Multi ſunt vocati pauci verò electi.
Matt. 22. ℣. 14.

Unogo ie zváneh, alije malo zebràneh.

AH tuſni, nevolyni, y neſzrechni Narod Chlovechanſzki! Ter kai tiſzeie potreba bilo na ou chalarni Szvet roditi, oude tulikem túgam, y Nevolyam; Betegom y pregonom podverſenomu biti; Ter pak za uſzem tem y u muke peklen-

ſzke

ſzke na uſze veke poyti. Tiho, tiho danaſſni dan budi ò moy Sz. Hieronymus, preſztani z-tverdem kamenom tvoie golle perſzi tùchi, y ſaloſztnem glaſzom krichati. *Sive bibo, ſive comedo, ſive aliquid aliud facio, ſemper in auribus meis reſonat vox ſurgite mortui, venite ad Judicium.* Ako iém, piém, ali kai drugo chinim, uſzegdar vu moich Vuſſeſzeh zvonì glaſz, ſzatante gore mertvi hote na ſzùd Boſyi, Preſztani velimti y drugoch ò Sz. Hieronyme ſztraſſitiſze, y ſzaraſſech krichati, krichech perſzi tvoie Szvete tuchi; Ter puſzti mene, da ia z-Kerſcheniki Greſniki milo zdiſſemo, ſuhko plachimo, y perſzi naſſe greſſne tuchemo, imaiuchi prez krayia, y koncza vexi zrok od tebe to uchiniti; Artebe liſztor iednoga Angela glaſz vu Vuſſeſzeh zuonì. *Surgite mortui venite ad Judicium.* A nam pako neſzamo Vuſſeſza, nego v Szercza prebija glaſz, ne jur iednoga Angela, nego iſztoga Szudcza Nebeſzkoga; glaſz ne zvanya naſzud, nego malo menye, neg oſzugenya ure na vekovechne muke: *Multi ſunt vocati pauci verò electi.* Unogo ie zvaneh vu Diku Nebeſzku, alije kruto malo zebraneh. Oh glaſz tuſni! glaſz ſaloſztni! glaſz, y Sententia, ne ſzamo ſuhkemi, nego y kervavemi ſzuzami uredna izplakana biti, koi glaſz kadaie Sz: Otecz Auguſtin chul iz Sz. Euangeliuma, ali y ſzam ove rèchi ſtel, y ſzam ſzobum premislyaval, poveda da po uſzeh Silah iemuſze od velikoga ſztraha keru zmerzavala. *Meus in venis congelatus Sanguis, dum in S. Mathæo lego: multi ſunt vocati pauci verò electi.* Koie rèchi tulikaiſe razmislyavaiuch Sz. Gregur Papa kruto milo zdihavaiuch, y ſuhko plachuch ie krichal: *Tremendum eſt Fratres mei Chariſſimi quod audivimus, quia vocrti ſumus novimus; ſi ſumus electi, neſcimus.* Sztraſnoie Bratia moia draga kaiſzmo chuli, daſzmo zuani od Boga vu Nebo, to znamo; akoſzmo pak izebrani, neznamo. Ako adda ovi tak veliki Szvetczi, Szluge, y Priateli Boſyi tak ſztraſno boialiſzuſze biti vu broiu oneh maleh zebraneh za onu Diku Nebeſzku? à kai bude iz naſz nevolineh Greſnikou? kakſzu adda iſztinſzke ove danaſnyega Sz. Evang. rèchi: *Multi ſunt vocati, pauci verò electi:* Toieto kakie malo oneh Kerſchenikou koij zvelicheni budu, z-ochiveſztemi zroki izkazati y Hiſtoriami potverditi nakaniliſzem vezda.

S. Hieronimus.

S. Auguſt in ſerm. quod.

S. Grego. hom. 13. in Euang.

bra della na unogo prestimava, y obilno nadelyuie, ne szam na drugom, nego y na ovom Szvetu. Leo Czeszar buduchi ic che proshztem Soldatom, podalie kàlne Vodè Ubogomu, yo Sziromah rekelmuie da naszkorom za tu lyubau hoche Czesz rom poshztati. Sz. Gregur Papa, vu mladoshzti podeliussi iedn malo Almushtvo, y on Ubogi, obechalmuie za nye Papinszk chaszt, y chesz malo uremena Leo na Czeszarshztvo, y Gregu na Papinshztvo behu izvissení: Nut plache uremenitne.

2. Reg. c. 12. ℣. 13. Matth. c. 16. ℣. 16. Luc. c. 23 ℣. 42.

A kai hoch rechi od vekovechnè? David rekelie: *Peccavi* zagressilszem. Peter rekelie: *Tu es Christus Filius DEI vivi.* Tisz Szin sivoga Boga. Tolvay rekelie na Krisu: *Menento mei.* Szpo menisze zmene; Uszi tri veliki Gresniki ter vendar: Pervije z plàchu dobil: *Dominus transtulit peccatum tuum:* Bogti ie oprosti grehe. Drugi: *Beatus es:* Blasenszi. Trete: *Hodie mecum eris in Paradiso;* Danasz zmenum budes vu Nebu. Ako hochemo y mi tak szrechni biti, terszemosze dobro siveti,

Amen.

NEDELYA SEPTUAGESIME

Izkasuiesze, y potvergyuie kak malo gdo Zvelichen bude.

Multi sunt vocati pauci verò electi.
Matt. 22. ℣. 14.

Unogo ie zváneh, alije malo zebràneh.

AH tusni, nevolyni, y neszrechni Narod Chlovechanszki! Ter kai tiszeie potreba bilo na ou chalarni Szvet roditi, oude tulikem túgam, y Nevolyam; Betegom y pregonom podversenomu biti; Ter pak za uszem tem y u muke peklen-

szke

szke na usze veke poyti. Tiho, tiho danassni dan budi ò moy Sz. Hieronymus, presztani z-tverdem kamenom tvoie golle perszi tùchi, y salosztnem glasiom krichati. *Sive bibo, sive comedo, sive aliquid aliud facio, semper in auribus meis resonat vox surgite mortui, venite ad Judicium.* Ako iém, piém, ali kai drugo chinim, uszegdar vu moich Vusseszeh zvonì glasz, szatante gore mertvi hote na szùd Bosyi, Presztani velimti y drugoch ò Sz. Hieronyme szstrassitisze, y szrassech krichati, krichech perszi tvoie Szvete tuchi; Ter puszti mene, da ia z-Kerscheniki Gresniki milo zdissemo, suhko plachimo, y perszi nasse gressne tuchemo, imaiuchi prez krayia, y koncza vexi zrok od tebe to uchiniti; Ar tebe lisztor iednoga Angela glasz vu Vusseszeh zuonì. *Surgite mortui venite ad Judicium.* A nam pako neszamo Vusseszа, nego v Szercza prebija glasz, ne jur iednoga Angela, nego isztoga Szudcza Nebeszkoga; glasz ne zvanya naszud, nego malo menye, neg oszugenya ure na vekovechne muke: *Multi sunt vocati pauci verò electi.* Unogo ie zvaneh vu Diku Nebeszku, alije kruto malo zebraneh. Oh glasz tusni! glasz saloszni! glasz, y Sententia, ne szamo suhkemi, nego y kervavemi szuzami uredna izplakana biti, koi glasz kadaie Sz: Otecz Augustin chul iz Sz. Euangeliuma, ali y szam ove rèchi stel, y szam szobum premislyaval, poveda da po uszeh Silah iemusze od velikoga sztraha keru zmerzavala. *Meus in venis congelatus Sanguis, dum in S. Matheo lego: multi sunt vocati pauci verò electi.* Koie rèchi tulikaise razmislyavaiuch Sz. Gregur Papa kruto milo zdihavaiuch, y suhko plachuch ie krichal: *Tremendum est Fratres mei Chariſſimi quod audivimus, quia vocati ſumus novimus; ſi ſumus electi, neſcimus.* Sztrasnoie Bratia moia draga kaiszmo chuli, daszmo zuani od Boga vu Nebo, to znamo; akoszmo pak izebrani, neznamo. Ako adda ovi tak veliki Szvetczi, Szluge, y Prieteli Bosyi tak sztrasno boialiszusze biti vu broiu oneh maleh zebraneh za onu Diku Nebeszku? à kai bude iz nasz nevolineh Gresnikou? kakszu adda isztinszke ove danasnyega Sz. Evang. rèchi: *Multi sunt vocati, pauci verò electi:* Toieto kakie malo oneh Kerschenikou koij zvelicheni budu, z-ochivesztemi zroki izkazati y Historiami potverditi nakanilszem vezda.

S. Hieronimus.

S. Augustin in ſerm. quad.

S. Grego. hom. 13. in Euang.

Naiadda bude za pochetek y fundamentum moiega
vorienya, naipervo Sz. Piſzmo, vu koiem ja ſtem, da ie
ſzam ſzamehni David bilie tak ſzrechen, daie onoga ſztraſno
Goliata obladal: Jedna iedina Eſter takie ſzrechna bila, da
megy tuliko iezèr Senſzkeh Perſon onaie ſzama iedina izebra
bila za Zaruchniczu Velikoga Kralya Aſſveruſſa: Za ſzrechn
gaſzeie derſal Noë Patriarka, da on ſzam z-ſzvojum Druſinu
toieto z-Senùm, tremi Szinmì, y nyhovemi Senamì, bilie o
lobogyen od obchinſzkoga potopa, z-koiemie Goszp. B
veſz Narod Chlovechanſzki zbog ſztraſneh grehou bil
chal: Nitije bil meny e ſzrechen od Noëſſa, Pravichni Lo
ium Senùm, y dvemi Kcherami, buduch oni ſzami obchuv
od neſzrechne ſzmerti Sveplenoga Ognya, z-koiemie Go
Bog kaſtigal Sodomu, y Gomoru, zbog tulikeh nechiſz
uſzakoiachkeh odurneh grehou. Ali zmegy uſzeh oveh
ſzrechneſſa bilaſzu ona dva Chloveka Cabel, y Ioſue, koi
megy iednoga milliona y ſeſzt ſztoiezèr lyudi oſzlobogyench
ſzuſanſztva Egiptonſzkoga, y pelyaneh vu Zemlyu obecha
ona ſzama dva vu nyu ulezla ieſzu, à drugo uſze oſztalo lyu
tvo vane ie moralo oſztati, y po oneh puſchinah tuſno, y
volyno ſzvoi ſitek dokonchati, radi nyhove velike nezahv
noſzti protì Goſzp. Bogu: Po koieh peldah ia razmem one, k
zvelicheni zmegy Kerſchenikou budu; y poſtuvani Hugo Ca
razmiſlyaiuch ovu zadnyu peldu ovak zverhu nye govori,

Hugo Cardi. Czili danaſnyega Sz. Evand. *Timendum eſt nè Chriſtiani eo mo introëant in Regnum Cœlorum, quo Filij Israël in terram promiſſion ſcilicet duo ſolùm.* Boiatiſzeie kruto da onakvem rauno nachino iduvu Nebo Kerſcheniki, kakti Szini Israelſzki vu Zemlyu bechanu, toieto dva ſzàma zmegy tulikeh iezer, toieſzt zm gy iednoga Milliona y ſeſztſzto iezer lyudi. Oh ſztrahota!

1. Cor. 10. ℣. 6. Pavel pak velì. *Hæc autem in figura facta ſunt noſtri, ut non ſimus cupiſcentes malorum.* Uſza ova ieſzu bivala nam na peldu, odku biſze vuchili, da zmegy Kerſchenikou kruto malo poyde Nebo. Zakai to? Zato kaitijhie kruto malo koijbi nebili: *Co cupiſcentes malorum.* Koijbi vech zla nedelali nego dobra, koij ſiveli kotſze praveh Kerſchenikou doſztoij, pravichno, pobo no, ponizno, chiſzto, vu miru, ſztrahu, y lyubavi Boſze

zakai za
zahvaln
z-veko
naſnyen
Unogoi
Odkupi
mes? I
koieh d
odgova
nè, ar n
lim: M
vocati.
po Sz.
takovel
Ad fide
Alijhie
Sz.
Nebeſz
ſzmerti
& puſill
leber ape
Szudcz
behu d
knige S
meiu G
gah; Z
koieſzu
ku: Y
Lukach
nas be
Goſzp
to pita
guſtam
Paſche
vam ve
budu
govor

zakai zato vidèchi Goszp. Bog tulike odurnoszti, grehe, y nezahvalnoszti, nemore od menye vuchiniti, dabijh ne kastigal z-vekovechnem Ognyem pekenszkem; y toie zrok, da vu danasnyem Sz. Evang. krichì: *Multi sunt vocati, pauci verò electi.* Unogoie zvaneh, alije malo izebraneh. Ali ò moy predragi Odkupitel povech nam proszimte, od koga to govoris, y razmes? Ieda morebiti od Turkou, Poganinou, Heretikou? ali koieh drugeh krive vere lyudi? Nè, nè, chuiem dami Christus odgovaria, negovorim ia od Poganinou, y krivoverczeu toga nè, ar ne velim ia: *Multi sunt creati.* Unogiszu sztvorieni, niti velim: *Multi sunt nati.* Unogiszu Rogyeni; nego velim: *Multi sunt vocati.* Unogiszu zvàni, toieto razmesze od Kerschenikou, koij po Sz. Kersztu ieszu pravu Katolichanszku Veru prijeli, y teh takoveh ie unosina, od koieh Sz. Gregur Papa ovak szvedochi: *Ad fidem muiti veniunt, sed ad Regnum Cœlorum pauci deducuntur.* Alijhie malo, koij vu Nebo doydu. *S. Greg. ho. 19. in Evang.*

Sz. Ianus Evang. pissuchi od Szudnyega dneva, y od Dike Nebeszke, kakti tulikai y od pekla, vu koia meszta Dusse po szmerti budu morale poyti, velì ovak, *Et vidi mortuos magnos, & pusillos stantes in conspectu Throni, & Libri aperti sunt, & alius leber apertus est qui est liber Vitæ.* Videlszem pred Thronussem Szudcza Nebeszkoga, sztoieche unoge velike y male, y knige behu donessene, y druge knige behu odperte, koieszu bile knige Sitka: Po oveh mertveh, tolmàchi Glossa, dasze razmeiu Gresniki, koijszu zapiszani vu oneh unogeh velikeh Knigah; Za pravichne pako Dusse szame iedne male knisicze, vu koieszu zapiszani bili oni, koij behu izebrani za Diku Nebeszku: Y tu isztinu moremo ochiveszteie zpoznati iz Evang. Sz. Lukacha, kade nahagyam, kak ienkrat Christus Zvelichitel nas be opitan od iednoga, *Domine si pauci sunt qui salvantur?* Goszpone ielijh unogo, koijsze zvelichuiu? Na koie priproszto pitanye, dosztoien odgovor dobilie. *Contendite intrare per angustam portam, quia multi dico vobis quærert intrare, & non poterunt.* Paschetesze, y terszetesze ulezti chesz vuszka urata vu Nebo, ar vam velim, da unogi budu izkali puta, za uleszti, y naitiga nebudu mogli: Z. koiemi rechmi dàlie ne szamo zadovolyen odgovor, nego tulikai y navuk, kàksze moraiu zvelichiti, kako

Apoc. 20. ℣. 12.

Lucæ 13. ℣. 23.

Ibidem. ℣. 24.

dabi hotel rechi Christus szebe pitaiùchem; Ako selete znati ke likoszeih Zvelichiti hoche, pogleyte poszvetu: y premiszlen na usze kraie kakszе sive, kulikoih hodi po ovom oztrom put Sz. Pokore proti Dike Nebeszke, kulikoihie koijbi pravichn sivali, grehousze habaiuch, Zapovedi moie obderszavali, hochete videti, y ochivesztо zpoznati, daie kruto malo tehu koveh; Nego pache unogi, y pre unogi sivu gorie, nego ne

Psal. 13. ℣. 3. me sztvari vu uszakoiachkeh odurneh greheh, prez uszakog sztraha y lyubavi Bosie. *Non est timor DEI ante oculos eorum*; Go vori od vezdasneh Kerschenikou, y tako premislyavaiuch ni hou gresni sitek, po pravicze nemoresze drugach rechi nego d ie kruto malo, malo oneh, koi poydu vu Nebo, à unogi pak

Matt. 7. ℣. 13. & 14. neizbroieni, koij poydu vu pekel, ar veli Sz. Matt. Evang. *La porta, & spatiosa via est quæ ducit ad perditionem, & multi sunt q intrant per eam: Angusta autem porta, & arcta via est, quæ ducit ad vi tam, & pauci sunt qui inveniunt eam.* Sirok put, y prosztrana ul ta ieszu, koia pelyaiu na pogublyenye vekovechno, y unog ieszu, koij po nyh hode; Tèszna pak urata, y vuzek putie, ko pelya vu Nebo, y krutoihie malo koijbiga nasli, y po nyem ho dili. Zakai zato veli Sze Augustin naysze nigdor nechudi, da malo oneh, koij zvelicheni budu, pokeh dob daihie malo koijbi po puteh Zvelichenya hodili, grehousze chuvaiuch, n presseszetne pokoru delaiuch, y za lyubau Bosiu kai szupro unoga dobrovolyno terpech.

Chudne y kruto sztrasne rèchi nahagyam, koieie Duh S po Davidu Kralyu govoril, y ieszu ove, koieme chinè od ve koga sztraha derhtati, y kakti iz pameti izhagyati; veli ad da Goszp. Bog ie iz Nebesz na Zemlyu pogledal, za videti zpoznati, kak Narod Chlovechanszki sive, y akoie unogo

Psalmo 13 ℣. 2. & 3. neh, koij knyemu doydu vu Diku Nebeszku. *Dominus de C prospexit, ut videat si est intelligens aut requirens DEUM.* Y sza szam Goszp. Bog. odgovaria sztrasne rèchi: *Omnes declinaverun simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usq. ad unu* Pogledalie Goszp. Bog iz Nebeszke viszine na Zemlyu, za deti kak Narod Chlovechanszki sive, kak nyemu szlusi, y k szе za vekovechno Blasensztvo szkerbi, y nasselie daszusze u odvinuli od puta Zvelichvnya, daga ni megy uszemi tia do

no

noga koibi dobro sivel polek Bosie volye, y zapovedi: Ter nechete morebiti veruvati ò N. N. alivamsze pak chudno vidi, kak to more biti, da zmegy Kerschenikou vexi del k- Uragu vu pekel ide, à kruto malo, koi vu Nebo k- Goszp. Bogu; Ter neviditeli, y neznateli (veli Sz. Janus) da vesz Szvet ie vu greh: *Totus Mundus in maligno positus est*, Poyte po Orszageh, po Várasseh, po Gradèh, po Szèleh, po Hisah, po piaczeh, po Vuliczah, po Sztaczùneh, y nechete drugo chuti, nit videti nego Jále, Nepriatelsztva, Krivicze, Usure, lotrie, tatbine, piansztva, y uszakoiachke druge grehe; Oh dabi Goszp. Bog dal! dabi to nebila isztina, alisze kruto boym daie iosche y prevech velika, da naimre ne szamo zmegy uszega Szvèta Kerschenikou, nego pache y zmegy vasz, koijme poszlussate vexi, vexi dèl szkvarieneh vekoma bude, y malo koi Zvelichen. Akolibisze pak koi nassel, koteribi ne hotel veruvati moiemu dovezda govorienyu, alibi pak vu nyem dvoil, takou uszaki naisze pripravi na poszluh nekoieh Historij z- koiemi ieda morebiti damusze ochi odprù, Szercze omekcha, y pumet na veruvanye premenì. 1a. Joan. c. 5. v. 19.

Nai bude adda naiperva ona koiu pisse Albertus magnus, da kadabi ienkrat Biskup Parisianszki pokàral bil szlugu szvoiega zbog unogeh grehou, vu koiehie sivel, koi szluga za szmeh y noriju derszalic ona karanya, y opominanya Biskupova, tverdokoren osztalie vu greheh, ali do malo uremena; argaie Bosia Pravicza nasla, y szmertium naglum pohodila; Chesz nekuliko malo uremena po prepusscheniu Bosiem pokazalaszeie Dussa onoga szluge szvoiemu Biskupu, usza vu plameneh gorucheh, koiu opita Biskup vu kakovom sztalissu nahagyasze; Odgovori da naveke vu peklu szkvariena; Zatem pak ona neszrechna Dussa opita Biskupa, govorech, proszimte povechmi ò Biskup ieli iosche koi Chlovek na Szvetu siu, Biskup reche na to, kakvoie, y kai znamenuie to tvoie pitanye? kambi adda lyudi bili, dabi na Szvetu nesiveli? Odgovori Dussa, Nechudisze ò Biskup nad ovem moiem pitanyem, ar ni prez zroka, pokehdob da Dùss vu ovom uremenu potlamszemia vu peklu tulika unosinaie nuter dosla, daszam stimal, da nijedne vech Dusse na Szvetu ni osztalo.

Druga Hiſtoria ni menſega chuda uredna, koiu ſtem o iednoga Redounika vu Lugdunſzkom Varaſſu Spanſzkoga O ſzaga, koi buduchi vu puſchine oſtru pokoru chinechi, kade umre, po ſzmerti pak izkazalſzeie Biskupu onoga Varaſſa, m lo, zdiſſuch, y govorech, *Ah, Ah, Juſtitia DEI quàm terribi eſt*; Ah, ah, Pravicza Boſia kak ſztraſna ie, koiega videch, chuiuch Biskup opita, gdoie, *Quis es?* Gdoſziti, odgovo Duſſa. *O Joannes! agepœnitentiam, grandis tibi reſtat via.* O Ivane pokoru delai, ar dalek put, y oſter ſzùd tebe chàka, imas znati kadaſzem ia vumerl, on iſzti hip iz ovoga ſzveta ie prem oſzem iezer Duſſ, y zvun ſzameh peteh uſze ieſzu vu pekel oſzu gyene, dve izraven vu Nebo, à tri vu Purgatorium. Ioſche ſztra ſneſſa vidimiſze, ona Hiſtoria koiu piſſe Sz. Vincentius Ferreriu od iednoga Iaſpriſta Liona Varaſſa, koij chuiuch na danaſni da prodekuvat, kakſzeie tesko zvelichiti, y da vexi dèl Duſſ id vu pekel, nego vu Nebo, taki za prodechtvom zruchilie Iaſpri ſtiu, uſze kai ie imel Ubogemie razdelil, y vu puſchinu pre kel, kade ſzveto ſivuchi ſzrechno ie y vumerl, poſzmerti pà pokazalſzeie onoga Varaſſa Biskupu, od koiega buduch pro ſſen, dabimu kai od drugoga Szveta povedal; Odgovoril m da vu ovom iſztom chaſzu, kadaie on vumerl trideſzet ie Duſſ z- nym ukup na ſzud Boſyi ie doſlo, zmegy koieh ia ſzam y Sz. Bernard ieſzmo izraven vu Nebo isli, tri Duſſe poſzla neſzu vu Purgatorium, à druge uſze do iedne vu pekel; Y ovu Hiſtoriu ſzam Sz. Bernard petnaiſzti dan po ſzvoie ſzmerti iedno mu ſzvoiega Reda Redouniku ie obznanil. Joſche gorie piſſe Bloſius, kak naimre Sz. Brigittè biloie od Goszp. Boga ozna nyeno, da tak guſzto vu pekel padaiu Duſſe, kak vu naivexe Zime naiguſzteſſi Sznèg padati more. Chuieteli Kerſcheniki? Razmeteli Greſniki kai ie to? Veruieteli vezda danaſnyega Sz. Evang. rechèm: *Multi ſunt vocati, pauci verò electi.* Da ie vnogo zvaneh vu Nebo, ali kruto malo izebraneh. Oh Goszp. Bog bi ho tel! dabi to nebila iſztina, kot ie, y ioſche prevech velika, da naimre vexi dèl zmegy Kerſchenikou ide vu pekel, à malo gdo vu Nebo: Ter po uſzem tom, akoſze rauno uſze to znà, y veru ie, vendar ſiveſze na ſzvetu megy Kerſcheniki gorie, nego da bi ure uſzakomu od Angela bilo oznanyeno, da prez uſzakoga

dvo-

dvoienya zvelichen bude, da naimre na szkradnye szvoie vure bude imel miloschu od Boga zpokoritisze za grehe, szpovedati, y zvelichiti, y da rauno vu tom nigdor ni szeguren, vendar sivesze vu greheh uszaki dan vexeh. *Totus mundus in maligno positus;* Pun Szvet ie Grehou, y lechkih za prepaszti vu greh, iz greha vu pekel. O isztrahota! ò Ludoszt! ò Neszpametnoszt Naroda Chlovechanszkoga! Moy Sz. Anton od Padove budùch ienkratpodignyen vu Duhu, pokazanmu be od Goszp. Boga vesz Szvet z-lechkami od Uragou napunyen, vu koie lechke naglauczè Dusse prepadaiu; pochelszie Sz. Anton plakati, y milo zdihavaiuch govoriti proti Goszp. Bogu, *O Domine quis evadet tot laqueos?* O Goszpone gdo bude mogel tulikeh lechkih ognutisze, y oszloboditi? Odgovorimu Goszp. Bog: *Sola humilitas Antoni mi.* Szami poniznoga Szercza Kerscheniki imas znati Anton moy dragi, da hote vuyti tulikem lechkam; buduchi pak malo poniznch, adda drugo nemoresze rechi, nego da bude tulikai malo oneh, koij doidu vu Nebo Sz. pak Bernardus razmislyaiuch negda hudobu, y grehe Naroda Chlovechanszkoga, ovak ie govoril, y zaszobum zapiszano osztavil; *Recessit custodia à Prælatis, Devotio à Religiosis, Reverentiâ à Subditis, Consilium à Senibus, Concordia à Civibus, Veritas à Mercatoribus, Justitia à Magistratibus, Charitas à Mundo.* Od sztupilaie od Duhouneh Glavarou szkerb zverhu szvoieh Ouchicz, Poboszoszt od Redounikou, Pokornoszt od Podloszikou, tolnàch dobri od Sztarczeu, Szloszoszt od Purgaròu, Pravicza od Senatusseu, Isztina od Kramerou; Ar *Omnes quæ sua sunt quærunt, & non quæ JESU Christi.* Uszi koiaszu szvoia ischu, a nigdor ne ische oneh koiaszu Christusseva. Kakovoie adda chudo da vexi dèl Kerschenikou ide vu pekel, à malo koi vu Nebo.

In Vita S. Antonij Padu.

S. Bernardus ser. ad Fratr.

Ad Philip. c. 2. ℣. 21.

Vidimisze da negdo nekai vu szvoiem Szerczu proti moiemu govorienyu mermra; morebitisze vidi komu krivichno? Oh Pater! nevidinamsze tuliko krivichno, kuliko pritesko, ar dobrosze znà, da ò uremenu Sz. Bernarda kakti szkoro y vezda vechie na Szvètu Poganinou, y krivovernikou, nego kerschenikou, y tako ni tulikoga oszebuinoga chuda urèdno, da szamo pet ieszeih Zvelichilo, à osztali uszi poginuli, ar tosze dobro znà, da: *Sine fide impossibile est placere DEO.* Prez Vere ni mo-

Hæbr. c. 11. ℣. 6.

moguche dabi gdo mogel Bogu drag biti. Adda vendar ſtimate veruiete da niſzu bili uſzi Poganini ono ureme, nego daie bi y Kerſchenihou megy nymi? vu tom nikakvoga dvoienya kaivamſze vidi pak kulikoie megy onemi trideſzet iezermi mog biti Kerſchenikou? Sztanovito ako hochemo pravo govorit moraſze rechi, da buduch, chetiri ſztrane Szveta, Aſia, Affric America, y Europa, rauno tak oveh trideſzet iezer moramo rat deliti na chetiri dèle, y na uſzaki dèl hoche po moiem rachùn doyti ſzedem iezer, y pet ſzto, ter naimre Europa vu koieſ mo mi Kerſcheniki budùch vexa od oſztàleh, y tako od oveh ſzedemiezèr, y pet ſzto ni vech nego ſzameh pet Zvelicheneh? Oh nedai Bog, dabi to bila iſztina moy Pater Prodekator: ku liko adda ſtimate daie bilo Kerſchenikou megy ovemi trideſz iezermi? morebiti iezero? ne, morebiti ſzto? y to nè; more biti ſzamo petdeſzet? ah y tobi prevech bilo dabiſze zmegy pe deſzet ne vech, nego ſzamo pet zvelichilo; Nu hochu da konch veruiete, da megy onemi ſzedem iezer, y pet ſzto lyudmì bilo konche dvadeſzet Kerſchenikou, vu uſze Europe, adda od dv deſzet ſzamo pet isloie vu Nebo, à petnayſzt vu pekel; Adda ovak, y onak drugoſze nemore rechi nego da vexi dèl Kerſcheni kou vu pekel ide, nego vu Nebo. Kot to vu danaſnyem Sz. Evan geliumu ſzam Chriſtus ſzvedochi govorech: *Multi ſunt vocati pauci verò electi.* Unogo ie zvaneh, ali malo zebràneh.

Dokàncham moie govorenye, kotie negda dokoncha bil ſzvoie Prodechtvo na danaſni dan Sz. Ivan Chryſoſtomus, prodekuiuch rauno od ovoga, od cheſza y ia prodekuiem, kada bi bil velim ou Sz. Chlovek vu Varaſſu Antiokenſzkom prode kuval vech od ſzto iezer lyudem, na konczu ſzvoiega govorie nya opetalie ovak ono ſzvoie Lyucztvò: *Quot eſſe putatis in Civi te noſtra qui ſalvi fiant?* Kaivamſze vidi lyucztvo moie drago, ku likoie vu ovom Varaſſu naſſem lyudi, koij Zvelicheni budu? Znam dami uſzaki od govori, Goſzp. Bog naibolye znà, y pra vo: Ali ia vam povem (govorilie Sz. Ivan Chryſoſtomus) da za ſztanovito zmegy tulikeh iezer lyudi teskoſzeih ſzto zvelichi pache ioſchemeie y za ove ſztràh, *Ego autem dico vobis, vixe omnibus vobis centum ſalvabuntur, & de iſtis dubito.* Oh ſztraſne rèchi! y to iſzto ie potverdil Sz. Nilus Biskup Vuchenik Sz. Iva-

S. Joan. Chryſoſt. h. 3. Acta

Idem Ibidem.

na Chrysostoma z- onemi szvoiemi rechmì: *Ex decem millibus vix una his temporibus anima reperitur, quæ salvetur*: Zmey deszet iezer teskosze iedna vezdasnya uremena Dussa nahagya koiabisze zvelichila. Ohime! toie unogo gorie recheno nego od Sz. Ivana, ar Ivan dalie uffanye da od szto iezer sztoszeih zvelichiti more; na rachun pako Sz. Nilussa nedoide na szto iezer nego szamo deszet, ar veli, da zmegy deszet iezer teskosze naide iedna Dussa koiabisze zvelichila. Oh! gdo ova chuiuch od tak Szveteh lyudì y Priatelou Bosieh preztrassitisze nebi moral? Dvoyte morebiti? ali pak zeuszema nit neveruiete govorilie Sz. Ivan Chrysostomus? Eh nechudetesze, nit nedvoyte, ar ako hochete zpoznati tu isztinu, premislete kakszе na Szvetu sive, kakszе lyucztvo Boga boij, kakga lyubi, kakmu szlusi, kak Zapovedi nyegove obdersava? vu kulikeh hudobnosztiah nesivu mala Decza? vu kulikeh nechisztochah Mladencz, y Divoyke? vu kulikek Usurah Terszczi? vu kulikeh zkuposztiah Bogaczi? vu kulikeh Gizdosztiah, y Jàleh Senszke persone? kulike Blaznoszti, Sentavanya, kletve, y priszege chuiusze od sztareh y Mladeh, Ubogeh, y Bogateh, Muskoga, y Senszkoga szpola lyudi? *S. Nilus to. 5. Biol PP. par. 1*

Razno tak dokanchaiuch y ia vezdasnye moie govorienye k- tebesze obracham ò moie drago N. lyucztvò, y piram uszeh szkupa, kai vamszе vidi, y kai stimate kuliko zmegy uszeh vasz hoche vu Nebo doyti? Ahime! akoliie Sz Ivan zmegy szto iezèr dvoil, daszeih tesko szto zvelichi, à Sz. Nilus zmegy deszet iezer tesko obecha lisztor iednomu szamomu da vu Nebo doyde, à kai hochete da rechem ia od lyucztva ovoga N. Varassa? kogaie tesko vech tri ali chetiri iezera? adda ako polek Sz. Ivana rèchi budemsze dersal, komai morem za iednoga ali dveh obechati, da zvelicheni budu; a polek szvetoga Nilussa nemorem nikomu obechati; Da pak nerechete da ia krivo szùdim od vasz, tak moy szùd na vasz izpuscham dasze szami szudite; Naipervo nai uszaki vu szvoie Szercze uleze, ter nai dobro razmiszli kaisze vu nyem kuha, y zadersava, zatem naisze uszaki zvana razgleda, y razmislya kak Bogu szlúsi, kak nyegove zapovedi obdersava, kai dobra uszaki dan chini. Zatem naiide vu Czukvu, nai gledì, kulikoie Perlon vu nye, z- kakovum

poboſnoſztium molle, Szpovedaiu, Prichefchaiu, y Rè
Boſiu poſzloſſaiu. Iz Czirkve nai ide na Piacz, iz Piacza vu Sz
czune, iz Staczunou vu Hiſe, nai gleda kaiſze oude chinì,
govori, kakſze za Zvelichenye ſzkerbi, komuſze bo
lye, y verneie ſzluſi, Bogu Uſzamoguchemu, ali pak Urag
peklenſzkomu? y hochete nayti pravichne one Sz. Ianuſſa rèc
Totus mundus in malignopoſitus eſt. Pache y one Duha Sz. *Non*
qui faciat bonum, non eſt uſq; ad unum. Veſz Szvèt ie vu greheh
nitiga nì, nijednoga, koibi dobro ſivel: Adda ni danaſz
Sz. Evangelium kriyo negovori. *Multi ſunt vocati, pauci verò*
lecti. Nitiſze mene prigovoriti more kada velim, da zmeg
uſzega N. Varaſſa lyucztva tesko dva, ali tri Zvelichen
budu.

Ah Boſe moy! y uſze dobro moie, kak prevelika y nezg
vorna ie miloſcha tvoia, pokeh dob da ti tak dugo chakas
pokoru, y pobolſanye ovo greſno Lyucztvo tvoie, koe
iur zdaunya polek tvoie Boſanſzke Pravicze bil moral zkonch
ti, ter vendar niſzi vuchinil. A Vi ò neſzrechne Greſne Du
Uſq; quò gravi corde? kak dugo budete vu ove tverdnokornoſ
ſiveli? *Eh non ſic impij, non ſic.* Eh ne tako Greſniki ne;
doklam nas dobri Bog, naſz na pokoru chàka, y Diku Ne
beſzku ponuia, ſzkerbemoſze za nyu,
Amen.

NEDELYA SEXAGESIME

Naivexe Znamenye, ako gdo ie zebranza Nebo; ie poszlussanye Rèchi Bosie.

Exijit qui seminat, seminare semen suum Lucæ 8. ℣. 5.

Iziszelie Szeiach szèiat szemena szvoiega.

VAluiem y szopvedam, da vu nszem Sz. Piszmu novoga Testamentuma ni rèchi, koiebime bolie sztrassile od oneh, od koiehszeie danasz, pred oszmemi dnevi Sz Evangelium szpominal, *Multi sunt vocati, pauci verò electi*: Unogoie zvaneh, alije malo izebraneh; Vu sztarom pako Zakonu nahagyan pri mudrom Ecclesiastu druge rèchi, koiemi nikai mensu saloszt nezandaiu, nego y perve, y ieszu ove: *Nescit homo utrum amore, an odio dignus sit, sed omnia in futurum servantur incerta.* Oh sztrasno duguvanye! da Chlovek doklam na ovom Szvètu sive, neznaieli od Boga lyublyen ali oduriavan; siveli vu milosche, ali vu nemilosche Bosie; doydeli vu Nebo, ali poyde vu Pekel. Oh Bose! chiniti tulika dobra della, Almosstva, Poszte, Molitve; Terpeti tulika zla, Betege, Pregone, Sziromasstva, y vszakoiachke neszreche, ter vendar neznati ieszuli prietna Goszp. Bogu, niszuli? dobili zanye plachu od Boga vu Nebu, ali pak od Lucifera vu Peklu? Oh kulika Muka! Oh sztrasno duguvanye! kai iszti Szvetczi Bosyi razmislyaiuch, od sztrahaszu derhtali. Poszluhnete Sz. Bernarda kai on govori: *Totus in horrui illum actum tremore reputans sententiam: Quis scit utrum amore, an odio dignus sit.* Vèsz od sztraha derchem, razmislyaiuch one rè-

Matth. c. 22. ℣. 14.

Eccl. c. 9. ℣. 1. & 2

S. Bernar ser. ad fra.

chi da Chlovek nezna ieli pred Bogom lyubavi ureden, ali
Sz. Bertrandus Reda Dominikanszkoga, dan y noch ieszе pl
kal, y milo zdihaval: buduch pak opitan za zrok onoga plach
y zdihavanya: Odgovorilie, Ah kakbisze neszloszтil, y nepl
kal, pokehdob da znam, da szada sivem, y znam damije v
mreti, a neznam pak, kak, kada, nit kade; Znam damije p
szmrti vu iednu vekovechnoszt doyti, ter neznam vu kakov
ieli Nebeszku, ali pak Peklenszku. Oh ter nili to velik Zr
sztraha, y Saloszti? Uffamsze isztinaie vu Bosiu Miloschu,
miloszerdnoszt; Alisze iako boim nyegove oftre Pravicze: Ter
szimsze greha chuvati, y Bogu szluszech, nyegove Sz. Zapove
di obderszavati, ali usze to nechinime szigurnoga vu Diku N
beszku doyti; Neznaiuch ieszuli moia dobra della: *Merito
vita aterna.* Prijetna pred Bogom y uredna Dike Nebeszke, p
kehdob da ieden Sz. Pavel Ap. govorilie negda szam od szeb
1. Corin. c. 4. ℣. 4. *Nihil mihi conscius sum, sed non in hoc Justificatus sum.* Nech
nad menum isztinaie to nikakvoga greha, ali me to nechini pr
Bogom pravichnoga. Ako adda N. N. selite znati ieszteli zna
gy oneh maleh zebraneh za Diku Nebeszku, illi ako budete zv
licheni, ali ne iaszemvam vu vezdasnyem moiem go vorenyu
polek navuka danasnyega Sz. Evan. iedno nai oszebuine sze zna
menye ochituvati nakanil, koie gdo god seli znati, nai marliv
na moie govorenye pàzi, y zachnem.

Psalm. 35 ℣. 7. Ako rauno Sz. Kraly David govori: *Iudicia DEI abyssus ma
ta*, da naimre Szudi Bosyi ieszu iedna tak gluboka szkrounoszt
koie uszi razumi ne szamo Chlovechanszki, nego nit Angelsk
ki tulikaisse preszèchi nemogu. Vendar, vendar Goszp. Bogm
derszi natuliko szvoie szùde szkroune, dabisze kuliko tuliko zva
szkemi znamenyi zpoznati nemogli, y tako ako prem polek n
chi Sz. Matere Czirkve ie znan broy oneh, koij budu Zvelich
ni. *DEUS cui soli cognitus est numerus Electorum in superna Feli
te locandus.* Nemankain vendar znamenya, po koieh more Chl
vek zpoznati, ieli zmegy broia oneh izebraneh za Diku Neb
szku, ali nì, od koieh znameny Sz. Otczi, y Navuchiteli C
kveni unogoszu piszali, y unoge zroke izl Sz. Piszma napervo
nasali, zmegy koieh zrokou Ja danasni dan iednoga szamo
derszatisze hochu; y ou ni drugi, nego rado poszlussanye Rè

Bosie, od koiega znamenya szam Christus vech krat ie govoril, kot Sz. Ivanus Evang. szvedochi vu 8. dellu. *Qui ex DEO est, Verba DEI audit; propterea vos non auditis, quia ex DEO non estis.* Kako dabi hotel rechi, hochete znati gdo doyde vu Nebo, y gdo poyde vu Pekel? koia Dussa bude Bosia, y koia Urasia? pazete dobro gdo rad Rèch Bosiu poszlussa, y gdo nerad, ar ie to iedno naiochiveszteie znamneye Zvelichenya, ali pogublenya, zverhu koieh rèchi Sz. Tomas ovak govori: *Est ergo signum quod homo sit à DEO, si libenter audit verbum DEI sed qui recusant audire affectu, vel effectu, ex DEO non sunt.* Ie adda znamenye, da ie Chlovek od Boga, ako rad Bosiu rèch poszlussa, koij pak neradi poszlussaiu, od Boga niszu.

Joan. 8. ℣. 47.

S. Thom. in Joan. c. 8.

Mudri, y Pobosni Didacus Stella razlásuch one Sz. Lukacha rèchi: *Beati qui audiunt Verbum DEI, & custodiunt illud.* Blaseni koij poszlussaiu Rèch Bosiu, y obdersavaiu. Veli ovak: *Beatitudo est in auditione Verbi DEI, tamquam in signo: Maximum enim signum est quod quis sit prædestinatus ad Beatitudinem, si audiat libenter Verbum DEI.* Blasensztvo zadersavasze vu poszlussanyu rèchi Bosie, kakti vu iednom znamenyu; Naivexe pak znamenye ie, daie Chlovek izvolyen, za Blasensztvo ako rad poszlussa rèch Bosiu: Ar rauno, kak velì mudri Diecz, megy Pticzami Nebeszkemi, y Zveriem Zemelszkem ova ie razluchnoszt, da kadasze ponochi vusge kakou Duplèr, ter z-onum Szvetlosztium po loze, ali po Puschine gdo ide, Pticze na proti Szvetloszti leté, à Zveria pak od nye bese; Rauno takova razluka ie megy onemi, koij poydu vu Nebo, y koij vu Pekel, ar Rèch Bosia ie Szvetloszt, od koie govori Sz. Kraly David. *Lucerna pedibus meis Verbum tuum, & lumen seminis meis:* Skura puschina ie ou gresni Szvèt, kada Prodekatori z-szvoiemi navuki Szvète, koij z-Pticzami Nebeszkemi priletavaiu k-Szvetloszti Rèchi Bosie, y vu nyesze naszladuiu, toie znamenye Zvelichenya; koij pak z-Zveriem Diuièm od nye bese, to ie znamenye pogublenya. Nadalye mudri Didacus Stella govori: *Magnum autem reprobationis signum est, nolle audire Verbum DEI.* Naivexe znamenye pogublenya vekovechnoga ie, kada koi nerad Rèch Bosiu poszlùssa, kot to pri Sz. Jeremie Proroku zpoznati moremo, koiemu iednoch be rekel Goszp. Bog. *Sta in*

Lucæ 11. ℣. 28.

Didac. Stella de sign. Prædest.

Psal. 118. ℣. 115.

Didacus Stella ubi supra.

Jeremiæ c. 7. ℣. 2. *porta domus Domini, & Prædica Verbum istud, & dic audite verbum Domini.* Hodi moy Jeremias Prorok k-onomu Gresnomu lyczтvu, termu prodekui k *Szerczu* do sivoga, da zpozna szvo hudobu. Jeremias ni kesznil izpuniti zapovedi Bosie, ali kaimu szeie pripetilo? Lyucztvo obrachalomuie herbete szvoie, z-sznyega osz mehavaiuch odisloie iosche vu vexe greheszela lyat. *Ibidem* ℣. 26. *Et non audierunt me, sed induraverunt Cervicem suam, & pra operati sunt.* O neszrechno ti Lyucztvo! imas znati da tvoie zvelichenye ie z-dvoieno, pokeh dob da ti nemaras za Rèch Bosiu, ar prez Rèchi Bosie hoches pogubiti Veru, Dobrote, y *dobra* de'la, kot Sz. Jeremias govori. *Ibidem* ℣. 28. *Hæc est gens quæ non audivit vocem Domini DEI sui, nec recepit disciplinam, ubi enim non auditur Verbum DEI, perditur fides, ac consequenter virtutes & omnia bona.* Ker pak pogubi Veru, kaiszeie od nyega nadeiati drugo, nego da na veke poyde k-Uragu, kogaie poszlussal, komu ie veruval, y szlusil; nut kai hoche rechi za nistar derszati Rèch Bosiu, kou Prodekatori nazveschaiu.

Oude potrebaie dobro upamet uzeti, da naimre ni zadoszta k-Dussnomu Zvelichenyu poszlussati Rèch Bosiu, akosze ne obverssava ono kaisze od Prodekatorou chuie, y polek nyh veh navukou nesive: Sz. Janus Evan. buduchi podignyenvu Duhu, y poszstanssi delnik Bosanszkeh szkrounoszthih, y navukou nijh szam zasze zachuval, negoieie popiszal, y nam drugem napiszane osztavil, dabi mi polek nyh sivuchi, nye Stùch, ali poszlussaiuch Blasenszтvo Nebesko dobili; *Apoc. c. 1.* ℣. 3. *Beatus qui legit & audit verba libri Prophetiæ huius, quæ in ea scripta sunt.* Ali povechmi iednomalo ò Sz. Ianus, ieli doszta szamo stenye, ali poszlussanye rèchih oveh od tebe popiszaneh k- Blasenszтvu vekovechnomu? Nè, ni to doszta, negoie potreba y obderssavatie, *& servat ea, quæ in ea scripta sunt.* Kako dabi hotel rechi, Blaseniszu oni koij ove rèchi stù, y drugem nazveschiu; *Blaseni* tu likai y oni, koij nye poszlussaiu; Naiblaseneszi pak ieszu oni, koij nye obderssavaiu, ar poszlussanye prez obderssanvanya nikai nepomàse: Y tonamie szam Christus pri Sz. Lukachu poszvedochil govorech: *Luc. c. 11* ℣. 28. *Beati qui audiunt Verbum DEI, & custodiunt illud.* Blaseni koij poszlussaiu Rèch Bosiu, y nyu obderssavaiu: Alime morebiti opita gdo kakszе mora Rèch Bosia obderssavati? Ja

pak

pak toga takovoga pitam, kakſze obderſava Ogeny? znam da-
mi odgovori, da z- prilaganyem dervij; dobro govorite y na
to ia velim da Rèch Boſia ie naſzpodobu iednoga Ognya, koi
vuſiſe Szercza Chlovechanſzka: *Ignitum Eloquium tuum vehemen-* *Pſal. 118.*
ter. Iona dva Vuchenika Chriſtuſſeva idùcha vu Emaus, niſzuli- *V. 140.*
ſze megy ſzobum ſzpozminali govorech: *Nonnè Cor noſtrum ardens* *Luc. c. 24*
erat? dum loqueretur in via, & aperiret nobis ſcripturas; Nili bilo *V. 32.*
Szercze naſſe vuſgano, kadanamie na putu govoril; Kakti der-
va zderſavaiu Ogeny, tak dobra della rech Boſiu odkud zgora
imenuvani poboſni Didacus Stella veſi: *Non ſat eſt ad Beatitudinem* *Di. lacus*
conſequendam audire Verbum DEI & credere, niſi bona opera adhibeas, ut *Stella ubi*
Verbum rectè cuſtodias, quia Chriſtus ait Beati qui audiunt & cuſtodiunt. *ſupra.*
Ni doſzta k- zadoblenyu Blaſenſztva poſzluſſati Rèch Bo-
ſiu, y veruvati, ako nepridas dobreh dèl, z- koiemi obchu-
vas onu Rèch Boſiu, ar Chriſtus veſi Blaſeni koij poſzluſſaiu,
y obderſavaiu, toieto Blaſeni oni koijti poſzluſſaiu Rèch Bo-
ſiu, nyu napameti derſe, od nye dan y noch miſzle, y polek nye
terſzeſze ſiveti vu Sz. dobrotah, y dobreh delleh napreduvati.

Sz. Ivan Chryſoſtomus, razmiſlaiuch one Sz. Paula Apos.
rèchi: *Nolo vos ignorare Fratres, quia ſæpè propoſui venire ad vos, &* *Rom. 1.*
prohibitus ſum uſq; adhuc ut aliquem fructum habeam in vobis. Naiper- *V. 13.*
vo zkrounoſzt Boſia razmiſlya, daie naimre Pavel Sz. hotel
poyti vu Rim prodekuvat, terga Goſzp. Bog ni puſztil, zakaiga
pak ni puſztil? Sz. Navuchitel zverhu toga nikai negovori, nego
ſzamo govori od one haſzni koiuie kànil, y uffalſze z- ſzvoiem
prodekuvanyem vuchiti: *Ut aliquem fructum habeam in vobis*, Ne-
veli Sz. Pavel, *Ut Doceam, ut inſtruam, ſed ut aliquem fructum ha-*
beam. Niga bilo ſzkerb, kai, y kak bude prodekuval, nego
kulikobi ſzàda, y haſzni dobiti mogel? z- ſzvoiem prodekuva-
nyem. Povechtemi proſzimvaſz, ieſzuli vam naplacheni vaſſi
trudi, kada vam na vaſſeh Ternaczeh Dreuja, vu Vinogradeh
Grozdie, na polyu ſzterni, ali koi drugi ſitek lepo Czvetù? znam
dami uſzaki odgovori, da niſzte, doklam ſzàda nebudete iz o-
noga Dreuia, Grozdia, y ſitka videli, ar z- Czvetom ſzamem
nikakve haſzni Chlovek imati nemore. Rauno tak hoche rechi
Sz. Pavel; mi Prodekatori ieſzmo tuliki Venczerlini, y Tesàki
Duſſ vaſſeh, koie mi z- naſſemi nayuki obderſavamo, tulikoſze

tru-

trudimo vuchèch, potimo krichèch, zakai? morebiti zato ka-
tinasz radi poszlussate? nasse navuke vi hvalite? nye chuiu
pobolssatisze kanite? oh toie usze lisztor iedno Czvètie, to na
nesseh trudou y potou neplacha, to nam ni zadoszta, nitisz
za takovo Czvètie mi nemaramo, unogo menye trudimo; Ne
go selemo videti szàd nassega szemena, koie mi oberh Zemly
Szercz vasseh szeiemo, toieto, ona dobra della mi selemo vi-
deti, koia vi dusni ieszte chiniti polek nasseh navukou: I a
prem mi Prodekatori veliko veszelie chùtimo, kada vidimo pu-
nu Czirkvu Lyucztva poszlussaiuchega Rèch Bosiu vendar prez
krayia y koncza vexe veszelie chutimo, vu Szerczah nasseh, ka-
da vidimo pobolssanye sitka, y obverssavanye nasseh navukou
polek koieh dasze szveto, y pobosno, vu sztrahu y lyubavì Bo-
sie sive, ar toie Czily nasseh trudou, y potou: Akoli pak pol
navukou nasseh lyudi nesivu? toim bude na vexe zkvarienye;
kai haszni da ieden Doctor prepisse koiemu Betesniku kako
prestimanu, y hasznovitu purgacziu za oszlobogenye, ali pre-
chuvanye od betega, akoiu Betesnik neche nuter uzeti? bude
ureden iz prichanya, ali pomiluvanya takou Betesnik, ako
vexi beteg opadne, y morebiti vumre? Ako vi dugo uremena
possilyate Szina vassega vu Skolu, ter upamet uzemete dasze ni-
kai ni nauchil, budeteliga dobrovolyno podnassali? y ako do-
nate da Skolnik ni mankal nyega marlivo vuchiti, ali on za Sko-
lu, nit za Skolnika, nit za navuke nyegove nikai ni maral, ne-
uzemeteli vi korbach vu ruke, z- koiem vassega Szina dobro
preteplyte, netrapiteliga vi z- posztom, golotum, y uszem
nachini? Oh! gdo vu tom dvoy? Rauno to, y tak zvamisze
pripecha? ò N. N. Vi tuliko leth hodite vu Skolu ove Czirkve
kade tuliko Skolnikou, iz ove prodekalnicze ie vasz vuchilo
lekcij Nebeszkeh navukou, ter vendar unogi sztari lyudi iosche
pravo neznaiu A. B. C. Vere Katolichanszke, kai videchi Ot-
tecz nas Nebeszki, z- korbachem oneh szvoieh kastig nepresz-
taie pretepati vasz, dabi vasz teda negda mogel dobre vuchiniti
y na put Zvelichenya pripelyati.

Neosztavemosze danasnyega Sz- Evangeliuma, koisze
szpomina od iednoga Szeiàcha szeiuchega szeme szvoie, koie
szeme nekoie opaloie na put, nekoie na kamen, nekoie megy
ter-

ternye, à nekoie pak na dobru Zemlyu: Po Szeiachu moraiu-ſze razumeti Prodekatori, po Szemenu Rèch Boſia, *Semen eſt Verbum DEI, Aliud cecidit ſecùs viam, & conculcatum eſt, & volucres Cæli comederunt illud.* Szeme polek puta poſzeiano razmeſze ona Rèch Boſia, koia opade na Szercze puno miſzli, y ſzkerbi, tak da one kaikakue chalarne miſzli nepuſzteſze vu Szerczu Boſie rèchi ukliti, ar cheſz iedno vuho nuter, cheſz drugo van, pa he unogi ieſzu, koij ſztoie vu Czirkve, Prodekatora gledè, y poſzluſſaiu, à neznaiu pak kai govori, ar Bog zna kudſze onda oni ſzvoiemi miſzelmi kláte, y ako pravo znaia kai Prodekator govori, vendar nemaraiuſze za one nyegove navuke, y tako dolete Pticze peklenſzke, koie poberu ono ſzeme iz ſzercza, y pameti nyhove, daſze neuklije, korenya nepuſzti, y ſzàda nerodì; y takovi oſzebuinem nachinom ieſzu oni uſuraſſi Lotrìſſi, ar pervi drugo nemiſzle nego kakbi mogli ſzvoie Intereſſe povexati, à drugi kakbi mogli ſzvoiem poſelenyam nechiſztem ugoditi: Vechkrat unogi, y unoge hode vu Czirkvu k-Sz. Prodechtvu, ali ne ztem nakanyenyem dabiſze kai nauchili Duhounoga, nego dabiſze mogli z-ſzvoiemi priatelmi, y priateliczami zeztaiati, zgledati, y na nye vech miſzle, nego na ono kai Prodekator govori, y akoli koiu rèch zapamete, koiabi'm mogla haſzniti, pekleni Karvan nyu pozobelye, da haſzne nikakove nemore vuchiniti, *Et volucres comederunt illud.*

Drugo ſzeme opaloie zverhu kamena, y berſeliſzeie uklilo, takiue uzehnulo, ar ni imelo mochvarnoſzti, niti kam korenya puſztiti, *Aliud cecidit ſuper petram, & natum aruit, quia non habebat humorem.* O vi ovakovi ieſzu oni, koij razmeiu y zpoznavaiu da Prodekator govori iſztinu, y daſze oni kriuczi vu onom grehu nahagyaiu, y nakane pobolſatiſze; ali kaiti vu nyhovem Szerczu on tverdi ſivecz kamen greſne navade, koi kamen illi navada nepuſzti poniieden put korenya onoga ſzemena, nepuſztiſze toieto pobolſali, ar kakti ieden kamen pokrit Zemlyum dva perſzta viſzoko, ako ſzeme na nyega opadne, uklijeſze iſztinaie, ali dugo nemore ſztàti, nego mora poginuti, y uſzehnuti, ar ie zdola tverdi kamen, koi nit vuſze puſztì korenya, nit iz ſzebe daie mochvarnoſzti: takovi ieſzu oni navadni, koi unogo leth zakorenyeni vu grehch greſniki, y ovem takovem

Rèch Bosia nepomáse k Dussnomu Zvelichenyu, od koieh S. Bernard ovak lepo govori; *Cor durum est, quod nec compunctio scinditur, nec pietate mollitur, nec movetur precibus, nec cedit minis. Induratur flagellis, ingratum ad Beneficia, inverecundum ad turpia, impavidum ad pericula, præteritorum obliviscens, præsentium negligens, futura non prævidens.* Szercze gresno tverdokorno, nitisz mara za grosnye, niti za prosnye, akosze kastiguie, tverdesz posztàie, nezahvalno za dobrochinenya, prez szràma vu nech sztochah, prez sztràha vu pogibelyah: Iz preidùcheh zpozablivo, za vezdasnya ne marno, pridùcha neprevigyuie; Takoviszu rauno, ovi druge fele lyùdi, koii poszlussaiu Rèch Bosiu prez haszni, pache na nyhovu vexu skodu, y proklecztvo kotie to ienkrat iszti Duh peklenszki poszvedochil.

S. Bern. lib. 1. de consid. c. 2.

Ar Ia stem kai pisse Sz. Antoninus Ersek Florentinszki, da naimre na pochetku Sz. Reda Dominikanszkoga vu iednom Klostru Prodekator onoga Reda na nàglom zbetesalszeie bil, y ne buduchi drugoga koibi ieden oszebuini Szvetek mogel Prodekovati, Glavar onoga Klostra be vu velike szkerbi neznaiuch kaz zacheti zbog Prodeke; Nut zmeknesze odnekud Urag peklenszki y doyde na urata vu Habitussu Redounichkom daduchisze vu za iednoga vuchenoga Doctora onoga Reda, vu uszeh Skolneh navukeh; povè to Uratar Glavaru, y ou taki pred nyega doteche, lyublyenoga prime, y taki obznani szvoiu velik szkerb vu koiesze nahaia zbog Prodeke. Ou novi peklenszki Doctor rechè Glavàru daie on uszigdar pripraven za Prodeke kakovu goder, y akoie potreba da hoche taki izraven na Prodekalniczu poyti, to razumeussii Glavàr obraduvahsze, y privòli y tak be uchinyeno; Doyde Urag na Prodekalniczu, pochetak mudro govoriti; od odurnoszti greha, ostròche szuda Bosiega y sztrahote Muk peklénszkeh, daie lyucztvo vu velik sztrah, y plach bil nagnal: Nekoi pak pobosni onoga Reda szluga Bosi poznalgaie, gdoie, doyde pred nyega vu Czirkvu, y pred uszem onem Lyucztvom, pochemu govoriti. *Quid tibi cum Verbo veritatis, ô inimice veritatis? Quomodo potes officium Christi, & Apostolorum usurpare, eorum juratus hostis?* Kakti szmes nazveschati isztinu, kojszi naivexi nepriatel isztine? kakszisze pouffati Chrstussevu: y Apostolszku chaszt obnassati, buduchi ti nyhov

Jacobus Marcan. Dom. sex.

pri

priszesni nepriatel? Nato Urag odgovori, akoszem kai krivo govoril proti isztine szlobodnome obsani, ako pak niszem, kot tovoga lyucztva szuze szvedoche, tak me zmirom puszti: Zverhu toga reche on Sz. Redounik, znam daszi ti isztinu pravichnu govoril, nego ti zapovedam od sztrane Bosie, da ti ovde pred uszem lyucztvom valuies, kakou zrok, y nakanenye ieszi ti danasz imel isztinu vu ovom szvetom meszthu govoriti? Odgovori Urag, kaitiszem ia znal, da ovi uszi budusze plakali, ali ou nyhou plach, nym na vexe prokleczstvo, nego na Zvelichenye bude; ar doklam chuiu Gresnik krichati Prodekatore od ostroche szuda, y sztrahote Muk peklenszkeh, od Muke Christisseve, plachusze, sztrasseszе, kane pobolsatisze, à berseli pak Prodekator iz prodekalnicze, unogiszu gorsi nego pervo: *Et in tempore tentationis recedunt*, y tako plach teh takoveh bude mene szlusil za ieden iak argumentum nyh na Szudu Bosiem tusiti. Razmete Kerscheniki, kai ie to?

Akoli pak ia priszpodobim vasz maliahne prez pameti Dechiczè nestimam da kai vu govorenyu falim, koia Dechicza kadavide, da Barber nyhovu Mater z- laneczetum bode, y keru iz sille chini techi, unoga Decza malo dasze nerazderù od placha; Ali ona iszta Mati nai proszi ono szvoie Dete, onu Jabuku koiu vu rukah dersi, stimate daiu puszti iz Ruk? Sztanovito da nè: Rauno tak reczemo od oneh, koij chuiuch koiega Prodekatora ostro prodekuvati, zdihavaiu, plachusze, dobro chine: Alj po uszem tom ne puszte iz Ruk Jabuke onoga zlata, szrebra, koieszu szvoiem blisnyem pograbili krivo y nepraudeno: Nepuszte iz hise one priatelicze z- koium szu tuliko lèth zlo siveli; nepuszte iz Szercza onoga Jala, vu koiem tak unogo uremena sivu, y tako ona Prodeka; y one szuze, tem takovem budu na vexe oszugenye, y szkvarienye nego na Zvelichenye.

Tretie fele szeme ie ono, koie ie opalo megy Ternye, y od ternya ie zadusseno da szàda ne more roditi. *Cecidit inter spinas, & simul exorta spinas suffocaverunt illud.* Blago, Bogacztva, Chaszti, naszladnoszti ovoga Szvèta, ieszu tuliko bodéche ternye, raztuche vu Szerczah Chlovechanszkeh; Ovi takovi, koijsze vu ovch naszladniu, poszlussaiu isztinaie Rèch Bosiu, ali za maluhaszen, ar vech miszle za szvoie Telo nego za Dussu; Vech

za Chaſzti, Bogacztva y Naſzladnoſzti, nego za Kinche, y ſzelya Blaſenſztva Nebeſzkoga; ako pak y opàdne ko zerno nyhovo Szercze, y akoſze prem uklije doklamſzu vu Czirkvè, ràſzti nemore, menye Szàd ploditi, ar ie ternye zaduſſuie. (oude morem y ia ukup z. Szvetem Bernardom rechi uſzem ve koìjme poſzluſſate, na veſz glaſz. *O Genus Adam! quam mi ſeminârunt in te, & quàm pretioſum ſemen? Oh quàm malè perit & quàm meritò, ſi perierit in te tantorum ſeminum, ſimul & ſemina tium labor.*? O Pokolenye Adamovo! ako ono preſti nano ſzi me Rèchi Boſie od tulikeh Prodekatorou vu Szerczah vaſſe. Poſzeiano z. tulikemi trudi, y poti, po vaſſe pak nemarne ſzti, akoli pogine, kak budete mogli, y znali, rachun Goſz Bogu dati, ne ſzamo od grehou vaſseh, nego pache od tulikeh trudou, y potou, koie mi Prodekatori uſivamo po dne y nochi ſzedèch pri knigah, da nam koſzti praſchè, y tulikai chech na Prodekalniczah nad vami, da nam perſzi puczan odurachaiuch vaſz od grehou, y nagovoriaiuch na pokoru; unogi y unogi Prodekatori ioſche vu mladoſzti ſzvoiu iakoſz zdravie, y ſitek zbog vaſz pogublyaiu dabi liſztor vaſz mogli ſitek vekovechni zapelyati, ter po uſzem tom vi za uſza ova ne màrate nemaruiuchiſze za vaſſe Duſſicze, pokeh dob daſze màrate za poſzluſſanye Rèchi Boſie, z. koiumbi mogli vi nye vuſzt peklenſzkoga ognya oſzloboditi, y vekoma Blaſene vuch niti. kot nam to poſzvedochiti more ona Pelda koiu ſtem od dnoga glaſzovitoga Varaſſa Purgara, koiemu bolycie Prodek ſzmerdela nego Uragu temian, y dalieie ſztal od one Czirkv kadaie znal da ie Prodeka, nego ſztoij Urag od Sz. Vodè. Je krat vendar iduchi mimo iedne Czirkve, vu koie ieden novig ſzovit Prodekator, ie prodekuval, koiega uſze lyucztvo ie teh poſzluſſat, poſſelie ou tulikai za lyucztvom vu Czirkvu, ne liko poſzluſſat Rèchi Boſie, kuliko videt onoga Prodekator koiega zagledauſi Prodekator videlie tulikai kakgaie Urag za den lancz iz Czirkve ulekel, koi lancz bilie iz grehou ſzko onoga Purgara, ar na uſzake rinke videlie Prodekator napiſz greh, y zato proti onem grehom tak zaſgano, y oſtro poche prodekuvati, da on greſnik pochelſzeie plakati, y opadbi iedna ſzuza iz ochij na veliku rinku, koiamuie iz urata viſzeh

takiszeie razpuchila; Urag za Dussu, a Gresnik za grehe pocheszusze plakati, y Gresnik od salosztí Dussu ie pusztil Bogu vu naruchai, à Urag znoszom ie odissel. Nut N. N. vigyte y premiszlete kuliko hàszni, y pomàse poszlussanye Rèchi Bosie? Nili adda isztina da nai vexe znamenye Zvelichenya ie poszlussanye Rèchi Bosie? ako adda Dussiczam vassem dobro selete, Rèch Bosia naivam bude preporuchena, Amen.

NEDELYA QUINQUAGESIME

Vexi dèl Lyudi ove dneve Uragu szlúsech Dusse pogublia.

Ecce ascendimus Ierosolymam. Lucæ 18. ℣. 31.

Ovo idemo gore vu Ierusalem.

AKo rauno od Varassa Ierusalemszkoga govorisze, da ie zverssene lepote, y Radoszt uszega sirokoga Szveta: *Urbs perfecti Decoris, Gaudium universæ terræ.* Vendar nahaiam pri Sz. Lukachu, da Zvelichitel nas iduchi vu nyega z- szvoiemi Vucheniki, y zagledaussiga josche zdalcka, milosze poche nad nym plakati, *Videns JESUS Civitatem flevit super eam.* Christus moy predragi povech nam proszimte zrok tak miloga placha, nad tak lepem, y veszelem Varassem, vu koiem usze lyucztvosze veszelì, y raduie, chuiuch, znaiuch, y videch da ti vu nyega putuies: Nevidislije z- kulikem veszeliem tebè naproti teche? Nechuiesli kak veszelo popeva. *Hosana Filio David, Benedictus qui venit in Nomine Domini.* Ter vendar ti tak milosze plaches, y salosztis: Niszili ti po tvoiem Sz. Apostolu Paulu Navuk osztavil,

Teren. 2. ℣. 15.

Lucæ 19. ℣. 41.

Matt. 21. ℣. 9.

tavil, dasze imamo veszeliti z- onemi koijsze veszelè, a plak
Rom. 12. ℣. 15. z- onemi koijsze plachu. *Flere cum flentibus, gaudere cum gaudentibus.* Zakai adda drugach vuchìs à drugach chinìs? Chuic
Luc. c. 19 ℣. 43. & 44. dami odgovaria nas mili JESUS *Quia venient dies in te, & circumdabunt te inimici tui vallo, & coangustabunt te undiq, & ad terram prosternent te, & filios tuos qui in te sunt.* Ah zrok placha moiega dr
gi nì, nego kaiti ia premislyavam velike nesreche koie hot
doyti zverhu ovoga Varassa, zbog toga da Varaszczi nyegovi bo
du mene preganyali, muchili, y na Kris razpinyali, kot nas
to danasni Sz. Evang. szvedochi z- ovemi rechmi: *Ecce ascendimus Ierosolimam, & consumabuntur omnia, quæ dicta sunt de Filio Hominis, Tradetur enim gentibus, & illudetur, & flagellabitur.* Ne
ovo iedmo gore vu Jerusalem, y hotesze iz puniti usza, koiasze
rechena od Szina Chlovechyega, da naimre bude izdan, pla
nyen, bichuvan. Oh dàbi gdo zmegy vasz ò N. N. danasznyi
cheternaisztemi dnevi Sz. Mater Czirkvu bil opital, zakaisze
vu tusne, y Salosztne szvite oblekla? Zakai ie onu veszu
popenku. *Alleluia* na salosztni *Miserere* premenila? Zakai tak la
Psal. 17. ℣. 5. losznemi rèchmi Sz. Massu ie pochela? kotszu one. *Circumderunt me dolores mortis, Dolores inferni circumdederunt me.* Ob
szterleszume sztiszke szmertne, y Muke peklenszke, na tulko
da morem ia rauno onak od nye rechi, kotie negda Sz. Jeremia
Theren. c. 2. ℣. 6. od Jerusalemszkoga Varassa rrkel: *Egressus est à filia Sion omnis decor eius, facta est desolata, tota die mœrore confecta.* Ter naimre onda
pochalaszeie salosztiti, kadaszeie usze lyuczt vò pochelo vr
szeliti, k- Fassenszkem dnevom priblisavaiuch, y pripraulyaiuch
Znam dobro, y tverdno veruiem dabi Sz. Mati Czirkva odgo
vorila: *Quia venient dies quando circumdabunt populum meum inimici.* Kaiti hote doyti Fassenszki dnevi, vu koich hote doyti Ne
priateli peklenszki, z velikum szilum hote obszeszti Varas N.
I ucz v > zmutiti, y preunoge Szine, y Kchere moie hote nasz
kochiri, na Dussah raniti, y szmerti vekoveahnè delnike vu
chiti, koiu isztinu ia rauno vu ovom meiem govorenyu nakanil
szem potverditi, izkasuchivam kak vexi dèl Kerscheneh Lyu
di ove dneve Uragu szlusech Dusse pogublya.

Isztinaie N. N. koiasze taiti nemore, da uszegdar Ne
priateli nasseh Dussicz nam zaszedaiu, ar usza szkerb, trùd,

y po-

y poszelnyhou ie Dusse tentati, y nagreh napelyavati, dabije pak mogli vu Pekel z-szobum dopelyati; Zakai zato leponasz opomina marlivo krichèch Sz. Peter Apostol. *Fratres sobrij estote & vigilate, quia adversarius vester Diabolus, tamquam Leo rugiens circuit, quærens quem devoret.* Ali oszebuinem nachinom ove ti Fassenszke dneve, bolye nego chesz czelo leto, y nego nijedno drugo ureme obhagya, y teche okolu nasz, dabinasz mogel nagreh napelyati, kai ako selete ochitneie zpoznati, poszluszaite Sz. Janussa Evang. vu szvoiem Apoc. kai govori. *Visum est inquit aliud signum in Cœlo, & ecce Draco magnus ruffus habens Capita septem, & cornua decem, & in capitibus eius Diademata septem.* Vigenoie bilo znamenye na Nebu, y ovo Pozoy velik hergyau imaiuchi szedem glau, y deszet rogòu, y na glavah nyegovch korùn szedem; kakszeie pak berse ou Pozoy pokazal, takiszeie posztavil pred nekoiu Senu, koiaszeie k porodu pripraulyala. *Et Draco stetit ante Mulierem quæ erat paritura.* Po ovom Pozoyiu nahagyam, da Sz. Otczi razmeiu Uraga peklenszkoga. *Qui nescit Draconem hunc esse Diabolum.* Veli Sz. Augustin, po Sene pak razmesze Sz. Mati Czirkva, à po porodu lyucztvo Kerschanszko. *Mulier id est Ecclesia, dicitur parere masculum id est populum Christianum.* Tolnachi mudri *Cornelius à lap.* Dabimi gdo znal poveda ti zmegy vasz ò N. N. hotelbiga opitati, kakou zrok bi tomu mogel biti, da ie Urag pekleni pred Szvetum Materium Czirkvum sztàl? zakai ni szedel, ali pak lesal chakaiuch poroda; Zakai ni kam drugam megy temtoga odissel poszluvat? dok lambi ova Sena porodila bila. Chudnobisze to komu god moglo videti, ali ia nikakvoga chuda oude nenahagyam, kada chuiem govoriti Sz Gregura Papu ovako. *Stare enim vigilantis est*, y pridàie *Joannes della Haye: Qui autem stant, etiam vigilant, nec somno indulgent.* Sztàti dosztoiisze zkoznuiuchemu, ar koij stoiè tulikai szkoznuiu, niti sznu ugaiaiu. Zverhu uszeh pako oveh rèchi govori Albertus Magnus *In hoc ergo denotatur solicitudo ejus ad nocendum, & vigilantia*, potomsze znamenuie szkerb, y szkoznuvanye Nepriatèla nassega za naskoditi nam; toieto hoche rechi da kadaie Urag sztàl, pred Senum poroda chakaiuchum, naimre pred Szvetum Materium Czirkvum, potomsze razme nezgovorna nyegova szerditoszt, Szila, y iakoszt, z ko-

1. Pet. 5. ℣. 8.

Apoc. 12. ℣. 3.

Corn. à lap. Apoc.

S. Gregorius Pap.

Albertus Mag.

ium-

iumsze on bori proti Sz. Matere Czitkve: Y ako rauno on usze dar veliku szerditoszt, y nazlob ima proti nye, nistarmanye o dasze naybolye szkerbì, y trudi, kadaiu vidi dasze k-poro pripravlya: Naidesze pak morebiti koij, kterime nerazme k hochu rechi, y zato radbime opitati kadasze Sz. Mati Czitk k-porodu pripraulya? tomu takovomu odgovariam, da naim vezda ove Fassenszke dneve, ar szadasze ona pripraulya k-ob szlusavanyu Sz. Korizme, vu koie ona hoche unoge Szinke p Sz. Pokore szvoiemu Nebeszkomu Zaruchniku poroditi: Zot iszto vezdasze pred nyu Urag Pekleni posztaulya, vezda, toie to, ovo Fassenszko ureme uszu szvoiu iakoszt proti nye napinya Ni chudo adda, da ona premislyavaiuchi ovo ureme neszrech no, pred cheternaisztemi dnevi zaverglaie sivite veszelya, y ob leklaszeie vu Szvite, Saloszti, y turobnoszti, terszeie pochel szpominati od ztiszkih szmertneh, y Mùk pekledszkeh.

Stem z-moiem velikem chudom ono kai pissu Naturalis da naimre vu Novergie nahagyuiusze nezgovorno berzi, y la komi na lovinu lasztrebi, unogo berzessi nego vu drugeh Orsza geh, zrok tomu daiu, kaiti vu onom orszagu ni vexi dan od sza meh treh vùr, à noch ie duga dvadeszcti y iednu vuru; Videch adda oni da tak malo uremená imaiu kai hasznuvati; hitreie, kak naibolije mogu hraneszi ischu, kako dabi hoteli usze fundati posrèti. Vezda pak ia velim pitaiuch vasz N. N. koga bolye ovi lasztrebi znamenuiu kak Urage Peklene, koij naszpodob lasztrebou zpoznavaiuch kratkochu uremena, vu oveh naim treh Fassenszkeh dneveh za popàszti kakovu Pechenyu, sztem bolye, y marliveie obtèchu, y szkerbésze tentaiuch, y naga nyaiuch Lyùdi na greh; y toie uszemu Szvetu hotel nazvezti Sz. Ianus krichèch na vesz glasz. *Væ terræ, & Mari, quia descendet ad vos Diabolus, habens iram magnam, sciens quod modicum tempus habet.* Jay Zemlye, y Moriu, ar Urag k vam hoche sztu piti imaiuchi veliku szerditoszt, znaiuchi da malo uremena ima *Væ ergo tettæ, id est hominibus impijs, qui terrenis rebus inhiant.* Jay adda gresnem Lyudem, koij na ova Zemlyszká uremenitna hle pè od koieh Sz Pavel Apos. pláchuch govori vu lisztu koiega szvoiem Filipensem pisse ovak. *Qui terrena sapiunt, quorum Deus venter est, id est quorum cor terræ affixum, non nisi terrestres habet*

Apoc. 12. ℣. 12.

Ad Phil. 3. ℣. 19.

affe-

affectus. Jay onem lyudem, koij drugo nemiszle, neselè, niti hlepè na drugo, nego na chalarnoszti, y naszladnoszti ovoga Svèta, derszechi za Boga szvoie terbuhe, kot ove Sz. Paula rèchi ioschе bolye tolmachi mudri Cornelius â lapide. *Quorum DEUS venter est, id est qui Ventri per omnia indulgent, qui soli ventri toti fludent, illud enim DEUS cuiq; est quod maximè colit.* Oni imaiu za Boga, Terbuh, koijti vu uszem ugaiaiu terbuhu szvoiemu: Jay adda onem, koij ove tri dni na drugo negledaiu, nego kakbi mogli szvoiemu gerlu, y terbuhu ugoditi; Jay onem koij Bosiu szlusbu osztave za ugoditi szvoiemu telu; Jay onem, koij czeldan, y vexi dèl nochi trosse iedùch, pianchuiuch, y druge opijaiuch, tanczaiuch, hinczaiuch, y vu uszakoiachkeh nechiszto chah naszladuiuch; onem Priateliczam, y Priatelom vexa znamenya lyubavi iz kazuiuch, y nymsze klanyaiuch bolye nego pravomu sivomu Bogu, ter to ne szamo po hisah, vu igrah, ali tanczeh, nego vu iszteh Czirkvah Bosieh, pred iszteм liczem Boga Sztvoritela szvoga. Nadalye govori Sz. Ianus *Vaetiam Mari.* Jay tulikaisse y Moriu toieto onem lyudem, koij ove tri dnì buduszе burkali kakti iedno Morie; y kakti Morie iz szebe, budu van penne szerditoszti hitali, od koiek Sz. Thadæus Apos. govori. *Fluctus feri Maris, despumantes suas confusiones.* Morie uszaki naimensi Veter zburka; Tak unoge Lyudi, ne szamo vu piansztvu, nego y vu treznoszti uszaki naimensi Veter tak zburka, daszе od szerditoszti pène Bláseneh, y proklinyaiuch, y uszakoiachko drugo zlo govorech, od teh takoveh pravo govori Sz. Isaias Prorok: *Impij quasi Mare fervens, quod quiescere non potest. Væ ergo terræ, & Mari &c.* Gresniki ieszu kakti Morie zburkano, ko pochinuti nemore. Jay adda Zemlye, y Moriu, toieto tem takovem neszrechnem Kerschenikom, koijszе po Zemlye, y Moriu znamenuiu, od koiehszem doszda govoril, Jay nymar unoge od nyh Urag. pekleni hoche ove tri dnì iz Szinou, y Priatelou Bosieh vuchiniti Szusnye szvoie; Jay Zemlye, y Moriu, ar unogem ova Szotona Peklenszka hoche ove tri dnì pokraszti, y pobrati, ono blago, kinche, y korune Nebeszke, koieszu oni za sivota szvoga z velikum teskochum szpravilisi bili, napelyaiuchijh vukoij iz mertni greh Jay Zemlye, y Moriu, kaiti unogi, y preunogi za let ud kako-

Cornelius à lap. in Epis. S. Pauli.

Isa. 57. ℣. 20.

vo hipno naszlaienye telouno, hote vekovechno veszelye V
beszko pogubiti, y Muke peklenszke szi zadobiti: Jay Zemlye
y Morie, kaiti unogem Bichem, y Kastigam; Nevolyam,
Neszrecham, koie Goszp. Bog bude priszilyen nad Kerscha
sztvo poszlati, szvoiemi grehi koie ove tri dni chinili budu, h
te zrok, y delniki poszlati: Jay! Jay! Zemlye, y Morie
kaiti unogi; y premnogi ove tri dni hote izpuniti, y izverh
broy grehou szvoieh, ter pocheti broiti vekovechna leta
Mukah pehlenszkeh.

Oude potrebaie znati da ie Goszp. Bog uszakomu *Chlove-*
ku poszlavil, y odluchil sztanovit brov grehou, koi broykad
izversi, y izpuni, nedámu vech miloszche za nye pokoru delat
nego aliga taki naglum Szmertium kastiga, ali ako puszti sv
vu greheh, nedámu pomochi oszebuine za nyesze kaiati, y po-
koriti; nego kada vu nyh vumre, y zarad nyh vu pekel na vek
ide. Na potvergenye te isztine, nai bude ono, kai vu Sz. Pis
mu stem, da kadaie Goszp. Bog hotel Sodomu, y Gomor
vem ognyem iz Nebesz kastigati, y uszelyucztvo fundati, ra
nezgovorneh nyhoveh grehov, poszla dva Angela vu szpodo
Peregrinou k- pravichnomu Lotu, dabi nyega van izpelyali
od szmerti oszlobodili, kai razumeussi pravichni Lot od Ang
lou, takiszeie poszlavil na Molitvu, y uszu noch ie zasga
Goszp. Boga molil, dabisze zverhu onoga lyucztva szmiluval
dabimu konche ureme dopusztil pokoru delati za szvoie greh
dabimu szvoie Bosanszke miloszti neszkratil. Ali kai ie opravil
kai ie zproszil? nikai sztanovito; rauno kak da nebi ni molil bi
Ar kakszeie berse pochela Zoria kazati pocheliszu nyega Ange
li nagovariati da besi van iz Varassa, y on nehotechi poyti, An
geliszuga za Ruke prijeli y uszum szilum van ulekli: Chudo ve
liko! da ieden tak Szvet, Pravichen, y Bogu drag Chlovek n
kai ni mogel izproszziti: Zrok pak tomu daie mudri Biskup Al
fonsus Tostatus ovako govorech. *Tota nocte manserat in Civitate* *Tostatus.*
precans, pro liberatione Populi; sed non exaudivit Dominus, qu
peccata eorum completa erant, quæ Divinam indignationem merebantur.
Uszu noch buduchi vu Varassu molilie Lot Goszp. Boga za osz
lobogenye od Szmerti szvoiega lyucztva, ali nebe vuszlissan od
Goszp. Boga, arszu bili iur izpunyeni grehi onoga lyucztva,
ali.

koij grehi zaszlusiliszu bili Bosiu szerditoszt. Odkud ochitnoszc zpoznava, daie uszakomu Orszagu, y vszakomu Varassu od-lúchil; Goszp. Bog sztanovit broy grehou, koiega kada izpuni, nedaym vech graczie, nit milosche, nego alije taki zkoncha, ali pod oblasztium Uraga peklenoga do szmerti puszti siveti, y umreti. Vezda pak povechtemi vi, kada Gresniki broy szvoich grehou izpunyuiu? Akoli neznate, tak poszluszaite, veliko-ga, y mudroga Tolnachnika Sz. Piszma Corneliussa âlapide: koiovak govori: *Porrò impletur mensura peccatorum, cùm impunè & publicè grassatur impietas, uti fit in Bacchanalibus.* Onda pak izpunyuiesze broy, y mera grehou, kada ochitno prez kastiganya, y sztraha, vu grehehsze sive, kot to biva ove Fassenszke dneve, koi broy, y mera kadasze zeuszema izpuni, onda Bosanszka Pravicza fantisze nad Gresniki. *Quâ impletâ, vindictæ Divina prosilit ad ultionem.* Dokàncha szvoie govorenye Cornelius.

Vu oveh adda treh Fassenszkeh dneveh, oh kuliko, y kulikoih na Szvetu, pache y vu ovom N. Varassu hoche broy szvoich grehou izpuniti, koieh nigdar nebi izpunili, dabi siveli ove tri dni, kot drugo ureme chesz leto sivu: Oh kulikem, y kulikem! za ovemi tremi Fassinszkemi dnevi hoche od govorieno od Christussa biti: *Nescio vos, discedite à me.* Odhagayte od menek-onomu komuszte szlusili, chijeszte zapovedi obdersavali, naivam vassu vernu szlusbu placha, *Ja* vasz za moie Szluge, a ioschc menye za moie Priatele nit nemorem, niti nechu imeti y tako budu primorani poyti za onemi Mladenczi od koieh stem, *In libro de Donis* Da naimre polek navade nekoij Mladenczi zigravaliszu Konye ove Fassenszke dneve, imauichi na szvoieh obrazeh odurne larve, illiti Maskare, megy koiemi Mladenczi bileszu tulikai nekoie Senszke Persone vu Muskeh opravah, moreszc rechi, y veruvati, daszu bile nochne Priatelicze oveh Mladenczeu, ar kadaszu z-naivexum Vikum, y Halabukum po Vuliczah Varaskeh iahali, ondajm ie dosla naproti iedna Compania na Konyeh vu Muske, y Senszke szpodobe peklenszkeh Duhòu, koijszuszenym pridrusili, y megy nye zmessali, y kadabi one perve Maskare z-naivexem veszeliem szkakale na Konyeh, y popevale, onda na szred Piacza buduchi, Kapitan ove druge peklenszke Companie zakriknulie sztrasnem gla-

szom, y rekel: *Qui me amarunt, mihiq; servierunt, modò me erunt*; koijszu mene lyubili, y mene verno szlusili, od szi na veke budu zmenum prebivali, y ova zrekuchi, Zemlyai ie pod nymi razpuchila, y na dno pekla usze do iednoga serla.

Akolije adda tomu tako daszeni szmeti veszeliti, zakai da Sz. Mati Czirkva prepuscha, y podnassa ove dneve Fasse szke? ako naimre ie tak pogibelno nyhovo veszelye? Mi dob znamo (govore nekoij) od unogeh Sz. lyudi, y velikeh Szi Bosieh stemo, daszu oni kadagod kakovu Rekreacziu, y raz veszelenye szvoiemu Telu, y Nature davali; ar Chlovek ni Kamena niti Seleza dabi mogel uszegdar sztalen sztati, dan nebi potrebno kadagod od trudou, y poszlou presztati, y kovum Rekreaczium Telo y naturu okrepiti. Toie zpoznal

Eccl. 3. v. 1. & 4. Mudri Salamon, y uszemu Szvètu obznanil ovemi rechmi *nia tempus habent, tempus flendi, & tempus ridendi; Tempus gendi, & tempus saltandi.* Uszaka sztvar szvoie ureme ima, ure plakati, y ureme szmeati; ureme salosztiti, y ureme tancza Addaszeie szlobodno ove tri dni prez uszakoga greha vesze Noruvati, tanczati. Na to pervo nego vam odgovorim ope namvasz dasze nezpozabete iz oveh vasseh zadnyeh rèchi, n mre oneh treh *Prez uszakoga greha*, ar ako vi prez uszakoga g ha moretesze Veszeliti, ssaliti, noruvati, tanczati, szlob dno chinete, vu tom ni Bog, ni Chlovek neche prigovor nitisze szuproti posztaviti, asi pazete dobro da (kakszte rek prez uszakoga greha to vuchinite. Vezda pak odgovariam ka szem pervo bil nakanil, da naimre unoge sztvari neszu zle szebe: Jeszu podpunoma velikoga zla zrok, posztaveno na po du, Ogeny ie iedna sztvar Bosia, kruto hasznovita Chlovek ali vechkrat y velikoga zla ie zrok, kot to szami dobro znat Tak unoga Chlovecbanszka della niszu zla vu szebe, pac iosches zu dobra akosze dosztoino rabe, y obnassaiu, akoi pak nedosztoinem nachinom chine, takszu velikoga, pac vekovechnoga zla Zrok, kotsze to more razmeti, y rechi o Veszelia, Igrih, Norijh, Tanczou, koij mogu y prez greh y z-grehom vuchinitisze.

Akolisze selimo kai nauchiti tak hodmo vu Sz. Piszmov

druge Knige Kralyeuszke, y onde hochemo vu drugom dèlu nayti, da doyduchi ienkrat dva Voyvode szkupa vu iedno Menszto-szvoiemi Junaki, Abner Voyvoda Voyszkè Saula Kralya, y Joab Voyvoda Voyszke Davida Kralya, koij potlambise razgovorili bili pod Satorom za Sztolom szedéchi, rekelie Voyvoda Abner: *Surgant Pueri, & ludant coram nobis.* Nekaszе mlayssi Junaki szstanu, y nekaszе preigraiu pred nami: Z-dobre volye, odgovori Joab; staszesze adda mladi Junaki oboidvoiega Serega, terszе pochehu igrati; ali kakszu igru dokonchali? Odgovoria Sz. Piszmo: *Surrexerunt, apprehensóq; unusquisq; capite Comparis sui, defixit gladium in latus contrarij, simulq; ceciderunt.* Sztasseszе, pocheszeszе ssaliti, y ssala ie dosla na boy, ar pocheliszuszе za laszi ulechi, potlam y Z-Mechi ieden drugoga prebadati; Ali ovde ni bil konecz nyhove Igre, ar vidèchi to drugi Soldati iednoga y drugoga Serega, daszuszе nyhovi tovarussii tak pobili, pobuchilisuszе megy szobum z-orusiem vu rukah, y iz ssale velika Voyszka y Keruno proleianye van izesla: *Et ortum est bellum durum satis, in die illa;* Nut kakova haszen izislâie iz Norie? Kai on mudri Prodekator Philippus Diez razmislyaiuch ovak pisse vu Prodeke koiuie na danasni dan imel: *Oh! Quot bis diebus iocari incipiunt, & per totam Quadragesimam, subinde per totum annum, imò & per totam vitam in inimicitijs intricati remanent.* Oh kulikoihie y kuliko, koij ove Fásszenszke dneve pochinyaiuszе ssaliti, ter iz ssale doydu na szvàde, da pak czelu Koriznu, negda czelo leto, pache nekoij negda tia do szmerti vu Jalu, y Nepriatelsztvu sivù. Oh prokleta takva ssala!

2. Reg. c. 2. ℣. 14.

Ibid. ℣. 15. & 16.

Diecz. Domin. Quinq.

Kai pak velite daszu Szveti, y Bogaboièchi Lyudi imeli Rekreaczie; toie isztina, aliszu bile drugachesse nego vasse; Ar kadeszte steli, ali chuli dabi Sz. Lyudi vu szvoieh Rekreacziah dan, y noch serli, y pianchuvali? Kadeszte chuli dabi Sz. Lyudi po vuliczah Norcze lovili, y po hisah Kurvinszkeh tancze vodili? hallovanyech, szkachuh kot maneni prez razuma y pameti. Kadeszte steli, chuli, ali videli dabi oni, on Bosanszki Kip obraza szvoiega z-Bestinszkemi, ali Urasiemi larvami y podobami pokrivali, y tako pokriti kaikud po kuteh z-Senami potezali? nestimam dabisze nassel koi, kibimi to prez ochi veszte lási poszvedochiti mogel: Hochete pak znati kai ie Salamon

lamon hotel rèchi z- onemi rechmi · *Tempus flendi, tempus ridendi.* Ureme plakatisze, y ureme szmeiati, poszlussaite prez droga Lyranussa koiie ovak tolnachi: *Tempus flendi nunc, in futuro autem tempus ridendi; tempus plangendi, & tempus saltandi. Plangendum nunc est, ut in futuro saltemus illam saltationem, quam David ante Arcam Domini saltavit.* Velim ovak zmalemi rechmi da kisze hoche na veke vu Nebu szmeiati, Veszeliti, y tanczati, poszmerti, naisze vezda pred szmertium plache, y saloszti za grehe szvoie. Oh! gdeszi vezda moy Sz. Pavel Ap. daszevezda ti ne pusztis chuti od vezdassnyeh Kerschenikou, kotszisze negda od Effesianczeu: *Videte itaq; Fratres quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes, redimentes tempus quoniam dies mali sunt*: Krichim adda ia tebe ò moie N. Lyuczvo na meszto Sz. Paula Ap. Vigyte Bratia moia draga da szpanyeno sivete, ne kakti Norczi, y prez pameti Lyudi, nego kaki szpametni, arszu ovi dnevi, zeuszema zli, skodlyvi, y popelni po koieh dneveh razmeiusze ovi dnevi Fassenszki veliki Prodekator Matth. Faber. *Quinam quasi dies illi mali? nempe dies Bacchanaliorum in quibus caute ambulandum*, y ovu isztinu tverguie Sz. Remigius Bisk. z- iednum priszpodobum ovak: *dicit dicitur domus esse mala, quæ malos habitatores habet, ita dicuntur dies mali, in quibus mala fiunt, à malis hominibus.* Kakgoder vesze zlocheszta hisa, koia ima zlocheszte Sztanounike; Tak ie uno govoresze zli dnevi, ràdi velikeh zlih, koiasze od zleh lyudi chine; niti ie potreba komugod zmegy vasz veruvati, da ovu Sz. Apostola oppminanye ie prez zroka, y fundamenta, toietu da uszaki zmegy nasz mora bolye nasze paziti ove dneve, nego chesz czelo leto, bolye zverhu szvoiega mislenya, chinenya y govorienya viroszturati, nego drugo ureme, bolye uszaki naimensze gresne prilike besati nego nigdar; Zrok morebiti szelen od mene tomu znati? vamga povém, liszt ormi vi pervo povedte kaisze vam vidi:

Ephes. 5. v. 15. & 16.

Matth. Fab. hac Dom. Con. 6. S. Remig. de Bacch.

Dabi doslo nekuliko Regimentou Nepriatelou pod on. N. Varas, y nyega obszeli, terszena sturmanye pripravili, kaki vi pocheli? bilisze goszturili, veszelili, tanczali, noruvali, pianchuvali? Oh Pater! bihnam zaiszto usze to vuzàbicze bilo, ia to veruiem, kaibi adda chinili? bihsze szkerbeli uszemi mo-

dussi,

dussi, y nachini braniti, bi po Czirkvah tekali, Boga napomoch proszili, Zagovore chinili, y ia velim dabi tak morali chiniti. Vezda pak velim ovak na moy Czily, naimre dabivam Goszp. Bog prepuszti zvassemi telovnemj ochima videti Nepriatele Dussicz vasseh, yidelibijh neszamo okolu Varassa, nego y vu Varassu, vu uszake hise ne iednoga, nego czele Serege, koij neischublaga vassega, nego vasse *Dusse*, dabivasz mogli na greh napelyati, y Dusse vam umoriti; Ter budete vi tak szlepi neszpametni, y vech nego Nori, dasze nebudete boiali, nit branili, nego pache szamijm pod oblaszt davalisze pianchuiuch, tanczaiuch, &c. Oh ka vexa neszpametnoszt od ove?

Ah dokancham moie govorenye z-rechmi Sz. Paula vasz opominaiuch, y vuchech; *Abijciamus opera tenebrarum, & induamur arma lucis.* Odverzemo della tmicz, y temnoszthih, y obleczemo Orusié szvetloszti; Della tmicz niszu druga, nego grehi lakomoszti, pianoszti, nechiszthoche, y oszthali uszi szmertni grehi, ar ova gressna della chinè tmiczu szmerti vekovechne vu *Dusse*. Koiaszu pak Orusia szvetloszti? *Arma lucis.* Jeszu mertuchlivoszt, treznoszt, chiszthocha &c. ar po oveh dobreh dèlleh, y dobrotah *Dusse* nasse Szvetloszt Nebeszku zadobivaiuszi: Z ovakovem adda Orusiem moramosze oboruniti, y szercheno ove dneve bolye nego nigdar boritisze szuprot Nepriatelom nassem, à ne pianchuiuch serùch, lotruiuch, y kai kakve druge odurne grehe chinech, Kot nadalie vuchì Sz. Pavel Ap. govorech: *Non in comessationibus, & ebrietatibus, non in cubilibus, & impudicitijs, Non in contentione & æmulatione, sed induimini Dominum JESUM Christum.* Szprevodete ove Fassenszke pogibelne dneve ne vu Lakomoszti, Pianszthvu, Nechiszthochah, Karkah, y oszthaleh greheh, nego obleczete Christussa IESUSSA; kai pak hoche rechì oblèchi Christussa JESUSSA? Odgovarla Sz. Ivan Chrisostomus: *Induere Christum, est undiq; in nobis per Sanctimoniam, & mansuetudinem Christum conspicuum esse.* Oblechi Christussa hoche recchi usse gdar Christussa muchenoga na Szerczu, y na pameti imeti, miszlech na nyegovu Muku, koiuie on zanasz terpel, y da on uszazna, chuie, y vidi, koiasze chinè, miszle, y govore, y da uszanassa miszle-

Rom. 13 ℣. 12.

szlenya, chinenya, y govorienya szudil bude, y polek szluszenya na uszakoga Sentencziu daval, ali prokleczтva, ali Blaszensztva, Amen.

PERVA NEDELYA KORIZMENA

Urednoszt nepreczenyena, y prestimanye nezgovorno uszake Dusse izkasuiesze.

Hæc omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me.
Matt. 4. V. 9.

Ova uszа tebe dàm, ako poklekszi budes molil mene.

DA zmegy uszeh dèll koiaie Goszp. Bog vuchinil, y zmegy uszeh sztvari, koieie napochetku Szveta Sztvoril, nai vexa, nailepsa, y naipresztimanessa sztvarie ieden iedini Chlovek zvun szameh Angelou Nebeszkeh, to ie tak tverdna iszтina di koi vu tom dvoij, szpodobenie onomu koi dvoij ieli szvetle Szuucze, ieli topel ogeny, ieli merzel led; koiega velichan chsztvo, lepotu, y plemenschinu razmislivaiuch nnogi Sz. Nevuchiteli, lepoga izpissuiu: Zmegy koieh naipervi Sz. Basilius veli, da Chlovek ie, ieden Herczeg, y Poglaunik rogyen na zapovedanye. *Princeps natus ad Imperandum.* Tosze zpoznan more iz oneh rechi Sz. Piszma: *Dominamini Volatilibus Cæli, &c Piscibus Maris, & universis animantibus terra.* Goszpoduite zverhu Ptiecz Nebeszkeh, y Rib Morszkeh, y uszeh sztvari sivucheh Zeme.

S. Basilius

Zemelyszkeh. Sz. Cyprianus veli, da Chlovek ie ladavecz uszeh sivucheh sztvari: *Præfectus & Gubernator omnium viventium;* y toszе zpoznati more iz oneh drugeh Sz. Piszma rèchi: *Omnia subiecisti sub pedibus eius, Oves, & Boves &c.* Uszaszimu pod oblaszt dàl, Oveze, y Vole &c. Sz. Ivan Chrysostomus imenuie Chloveka: *Dominum universæ terræ.* Goszpona uszе siroke Zemlye; y to nam Sz. Piszmo porverguie: *Constituisti eum super opera manuum tuarum.* Sz. Epifanius imenuie Chloveka: *Opus admirabile Deterea Excelsi.* Dello oszebuino, y prechudno Mudroszti Bosanszke: Sz. Augustin pak Chloveka imenuie uszeh chùd, naivexe chudo. *Maximum omnium Prodigiorum.* Y naizada (da neizbroiene druge na sztran oszravim) Sz. Dorotheus Chloveka izpisuiuch, y hvàlech velì: *Omnium quæ videntur prætiosissima res est homo.* Ali ô moy predragi Odkupitel Christe JESU, vezdabi ja rad oude tebe opitati, z- rechmi Sz. Kralya Davida: *Quid est homo quod memor es eius, aut quia magnificas eum?* Kai ie Chlovek? daga ti natuliko prestimavas, y izvissnies, tiszi nyega vuchinil malo menszega od Angelou: *Minuisti eum paulò minùs ab Angelis.* Jeszіga Korunil z- Dikum, y Postenyem: *Gloria & honore coronasti eum.* Y posztavilszіga z- verhu uszeh sztvarye od tvoich Bosanszkeh Ruk szvorieneh: *Et constituisti eum super omnia opera manuum tuarum.* Kakou adda uszemu tomu Zrok mora biti Christus Moy predragi? Odgovora od Christussa nedobivam, N. N. negoszе szam Zroka domislyam, da naimre uszа lepota, Chaszt, Dika, y Velichansztvo iednoga Chloveka prihagya od one Dusse, koin vu szebe noszi, prez koie vu bitju obsztati nemore, nego na nikai povernutiszе mora; Odkud lahko uszaki pamàtni zpoznati more, da Dussa Chlovechanszka, koia tak lepo, y prestimano Telo chinì ona szama vu szebe unogo lepsa, prestimanessa mora biti, tonam mudri Crisippus szvedochi govorech: *Quanto Cœlum, Terrâ pulchriùs & æstimabiliùs est, tanto Anima pulchritudo omnem formam etsi pulcherrimam superat.* Kulikoie Nebo od Zemlye lepsе, y prestimanesе, tuliko ie vexa lepota iedne Dusse od uszeh nailepsеh sztvàri koie Dusse lepotu, urednoszt, y prestimanye zpoznavaiuch Urag pekleni, davalie za nyu vesz siroki Szvèt kot nam to danasni Sz. Evang. szvedochi vu oneh recheh: *Hæc omnia tibi dabo si cadens adoraveris me.*

S. Cyprianus Psalmo 8. ℣. 8.
S. Chrisо. Ibidem
S. Epiphanius.
S. Augustin.
S. Dorotheus.
Crisip. de pulchrit. Anima.

me. Kada naimre be Chriſtuſſa odneſzel na iednu viſzoku Go
y iz nye pokazalmuie uſza Kralyeſztva ovoga Szveta govore
Ova uſza tebe dàm, ako poklekſi budeſme molil. Uredno
adda, czenu, y preſtimanye Duſſe Chlovechanſzke, po
ſzlaboſzti moie terſzitiſze hochu izkazati.

Iſztinaie da unogi negdaſneh ſztareh uremèn Filoſof
unogo ieſzu piſzali, y unogo uremena ieſzuſze megy ſzobu
diſputuvali, iz iſzkavaiuch ſzvoiemi mudremi, ali ſzlepemi
zumi, zbog nyhove krive Vere, kakovabi morala biti *Duſſa*
Zmegy koieh Mudri Taletes, y Hipocrates veleliſzu, da Duſſa
ni drugo nego ieden topel Duh iz chetireh Elementu mou ſzvo
ien; Marcio pak rekelie da Duſſa ie iednàka z- Beſtinſzkemi
rami; Carpocrates rekelie daſze Duſſa poràgya od Angelov
Y k- zadnyemu, da neizbroiene druge na ſztran oſztavim ov
kve Szlepàke; Manichei nahegyam daſzu gnvorrili da po uſz
ovoga Szvèta Lyudèh nì nego ſzama iedna Duſſa razdeliena. Al
kaiti ia danaſni dan nevidim pred menum takoveh Szlepàko
nego pache poznavam uſzeh za preve verne Boſie Kerſchenike
koij veruiete da uſzaki Chlovek ima ſzvoiu laſztovitu Duſſu v
ſzebe, doklam god na ovom *Szvètu* ſive; koia Duſſa ni drugo
nego ieden Duh neumertelni, iedna ſztvar Duhounà, àne Te
lounà, od ſzamoga Goszp- Boga na pochetku Szvèta ſztvo
na vu naipervom Otczu naſſem Adamu, koiu pervo negòbi
ſztvoril Goszp. Bog ſztvorilie za prebivaliſche uremenitno Sz
à za vekovechnò Nebo, y uſza koiaſze na Nebu, y na Zem
nahagyaiu, Sztvorilie z- bog *Duſſe*; Ali z- kem nachinom o
ie ſztvarial? *Sz*. Piſzmo ochiveſzto ſzvedochi da ſzamum i
Genes. c. 1 num rechiùm: *Fiat* nai bude, *Fiat lux, & facta eſt Lux, Fiat*
v. 3. & 6. *manentum, Fiant Luminaria &c. & factum eſt*. Nai bude Sz
loſzt, nai bude Nebo &c. y behu vuchinyena: Doiduchi p
naizada y na Chloveka, oude neveli: *Fiat homo* Nai bu
Chlovek; Nego uſze Tri Boſanſzkè Perſone vuchiniſze T
nàch, y ſzloſiſſeſze zkupa k- ſztvorienyu Choveka, kakti ic
Ibidem ſztvari naivexe, y nai preſtimaneſſe: *Faciamus Hominem.*
v. 26. chinemo Chloveka; Aſi zàkai Goszp. Bog ſztvariaiuch Nebo
Zemlyu, y uſze ſztvari koieſze vu nyh zaderſavaiu, nye
mum iednum rechiùm. *Fiat*. On ſztvaria? Chloveka pak

Trinkup Bosanszke Persone sztvariaiu: Odgovaria Sz. Theofilus Antiokenszki Bisk. *Quia sempiternum opus faciebant.* Kaitiszu iedno vekovechno dello dellali, y iedno takovo sztvorienye szvariali, ko mora na veke terpeti. Zakai zato govori Rabanus Maurus, Erssek Moguntinszki: *Ut non per iussionis vocem, sed per dignitatem operationis existeret.* Drugi unogo lepsi Zrok dàie Sz. Rupertus Opat: *Faciamus Hominem dixit DEÆS, Ut nempè unaquaq; Persona Divina suam operis partem susciperet; Tunc quidem Pater conderet, Filius redimeret, Spiritus S. Remissionem peccatorum, & Carnis Resurrectionem perficeret.* Vuchinemo Chloveka rekleszu Bosanszkè Persone, dabi tak uszaka Persona vu Chloveku szvoi dèl za poszluvanye imela, Orecz dabiga szvoril, Szin dabiga Odkupil, Duh sz. dabiga Zvelichil. Oh kulikoga adda prestimanya ni ureden Chlovek? pokehdob dasze kakti borre Bosanszkè Persone na dnym; Ali ako hochemo razmiszliti dobro usze Bosanszkè èchi vu sztvarianyu Chloveka, unogo vexega prestimanya, vu nyh naidemo, da ie ureden; y ielzu ove: *Faciamus Hominem, ad Imaginem, & similitudinem nostram.* Daie naimre na Kip y szpodobu Bosiu sztvorien. Oh kulika Chaszt, y prestimanye ie ovo? *S. Rupertus Abb. l. 2. de Trinitate*

Na unogoie prestiman on Dvorianik, komu Krali Contrafe, ili Kip szvoie szpodobe prikase; ali na unogo uech ie prestiman on drugi komu Kraly ne szamo Contrafe, nego y Perszten iz szvoiega pecsata prikase, kotie negda prikazal Mladenczu Josefu Krali Farao: Ali Zlati Lancz iz Urata, kotie Danielu prikazalga Kraly Baltasar. Ako adda uszaki ou hvale y prestimanya ie ureden; Kuliko vexega prestimanya ie ureden Chlovek, koiegaie Krali Neba y Zemlye z-szvoium szpodobum nadelil, y okinchil? y ne szamo to, nego ioschе vech, vu koga ie on szvoium Bosanszkum Szapum dehnul, y vu nyem Dussu sztvoril, koiaga tak lepoga chini, prez koie Chlovek drugo ni bil nego blato, arveli Sz. Piszmo: *Formavit itaq; DEUS hominem de limo terræ, Et inspiravit in eum spiraculum vitæ.* Sztvorilie Goszp. Bog Chloveka iz ssake Zemlyè y huknulie vu nyega Szapu sitka, y berselie vu nyega dehnul. *Factus est homo in animam viventem.* Oh prechudno dello mudroszti Bosanszkè! *Inspiravit.* Iz glubine Srecza szvoiega huknulie Goszp. Bog vu Chloveka, iz Zemlyè *Gen. 2. v. 7.*

od szvoieh Bosanszkeh ruk sztvorienoga, y berselije vu nyeh haknul, y szvoy Bosanszki Duh vu nyega puszti, taki Zemlya p chelaie sveti, gibatisze, hoditi, govoriti. Odkud krichi S. Bernardus de Inter. homine c. 68.

S. Bernard: *Intellige Dignitatem tuam, ô Anima Prænobilis Creatu DEI, quoniam non solùm insignita es DEI Imagine, sed etiam decor ta similitudine.* O Dussa! Plemenito Sztzorienye Bosie razmissl y prestimai Urednoszt tvoiu, pokehdob ti ieszi ne szamonade lyena z Kipom Bosanszkém, nego odichena z szpodobu

Idem Ibidem.

Sztvoritela tvoiega: *Quid maius his (krichi nadalye Sz. Bernard) tibi facere potuit? quam ut ad similitudinem suam te conderet Factor tu. us.* Kakovu vexu chaszt, y Postenye mogeltije vuchiniti Sztvoritel tvoi od ove? nego dateie na szvoy Kip, y szpodobu sztvoril; Oh! koia chaszt, ko postenye, kakovo Prestimanye mo resze od ovoga vexe imeti, ali poseleti?

Vnogisze pak chude, zakai Goszp. Bog iednoi tak lepe, plemenite, prestimane? y szebe drage Dusse, za nye putno prebivalische iz naipriprosztesse Materie kot ie blato, ie szvoril Chloveka? Ter takovaie priszpodaba megy umertelnem Chlovekom, y neumertelnum Dussum? megy blatom, y megy Zlatom? Zakai velìm ni sztvoril kakovo prestimanesse prebivalische iz Nebèsz, Szuncza, Meszecza ali Zvezd, iedne tak prestimane sztvari kotie Dussa? Koigod adda zverhu togasze chudi, nai poszlussa Zrok ne od mene, nego od Sz. Ambrosa, ko velì da zato, dabisze Chlovek nezalyubil vu lepotu Tela szvoiega, y tako zalyubussisze bisze morebit pozabil iz Dusse svoiè, koiaie prez kraia, y koncza lepsa, y plemenitessa, negli Nebesza zeuszemi szvoiemi Planetami; Ter vendar O Tuga, y Saloszt! Ako rauno Chlovek ima Telo iz blata, cherne Zemlyè, koiega lepota zadersavasze vu szamoi kose, ko ia vu malom chaszu zegnije, y povene, kot polszka Rosicza do malo uremena posztane ona Kosa, ieden Sakel koszti, szmr da, y Chervou, ter vendar, vendar vechsze prestimava, b lyesze lyubi, iachesze za nye szkerbi, nego za Dussu; kuli trudi y poti, kuliki poszti, y zkoznuvanya podnassaiusze za n volyno Telo; à za Dùssu? iedvaisze chini ieden korachai, ko maisze ieden perszteez giblye: Pripetisze Telu zbetesati, O kuliki Doctori izbiraiusze, kulika urachtva izizkavaiusze, ka

ſuhkepilule, y Mediczine nuterſze iemlyu, Rezanya, gorucha priczviranya podnaſſaiuſze; Zakai uſze to? Za izurachenye y ozdraulenye nevolinoga Tela: A Duſſa koia tuliko uremena lesì y gnije vu ſzmradnom betegu ſzmertneh grehou, vu koiem ako vumre, vekoma pogublyena bude; ter gdeſze vidigdo, koibiſze kotie doſztoino, y potrebno za nye Duhouno Zdravie, y vekovechno ſiulenye ſzkerbel? Ah Duſſa! Duſſa, tuliko uredna: à od Chloveka tak zlo oſzkerbliena, y na malo preſtimana.

Nahagyam zapiſzano *In vitis Patrum*, da ienkrát Opat Pambo iziduchi iz ſzvoie Puſchine, y iduchi z- ſzvoiemi nekulikemi *Tovaruſſi*vu Varas, y zeſztauſſiſze na putu z- iednum Goszpum Czifraſzto oblechenum, z- panklini, Spiczami, dragem gyungyem, y Kamenyem uſzu naſpekanu, koiu zagledauſſi pochelzeie milo plakati, opitaſzega Tovaruſſi zakaiſze plache, koiem on odgovori; Ah plachemſze, kaiti razmislyavam, da ova ſzada mimo preyducha Goſzpa z- unogo vexum ſzkerbium Czifra y kinchi ſzvoie Telo, koie danaſz ali zutra bude moralo zegniti, negoſze ſzkerbim ia za moiu *Duſſu*, kinchiti*ju* z- *Sz.* Dobrotami, koia vekoma bude morala ſiveti. Kaigoder, y kakgoder ou Sz. Chlovek ie od ſzebe ponizno govoril, tak uſzaki zmegy naſz more po pravicze ſzam od ſzebe rechi; Ar ktèri, ali ktèra ie zmegy vaſz koibiſze tuliko ſzkerbel okinchiti ſzvoiu Duſſu *Szvetemi* dobrotami kulikoſze ſzkerbete kinchiti y Czifrati ſzmerdlivo Telo? Kadaſze koi, ali koia zmegy vaſz ſzkerbi z- lepotum licza ſzvoie Duſſe draga Goſzp. Bogu biti? kulikoſze ſzkerbete z- liczi ſzmerlivoga Tela vaſſega, Szercza Chlovechanſzka loviti: Ah nevolyna y neſzrechna Duſſa tuliko od Goſzp. Boga preſtimana, y lyublyena, od Kerſchenikou pak za niſtar dersàna.

Maloſzem rekel, kada velim da ſzadaſnyega uremena Kerſcheniki na vech preſtimavaiu ſzvoia ſzmerdliva Tela, nego Duſſe, pokehdob Sz Ivan Chryſoſtomus karaiuchi naſz opomina z- ovemi rechmì: *Omnia magis curamus quam nos metipſos.* Uſza vech preſtimavamo, nego ſzameh naſz, y ta iſztina uſzaki danſze zpoznava, vidèchi daſze za uſza bolye, y vech ſzkerbimo, nego za Duſſicze naſſe, y ako toga neveruiete Sz. Navuchitelu

Zlatovuſztomu, y mene; poyte vu Dvor koiega goder Gpszpodina vam drago, ter dobro razmiſzlete, kakſze vu nyem ſive kulika ſzkerbſvu napunyavanyu Hambare ſitkom, Peuniczez. vinom, Skrinye z penezi, Sztole z-jeſztvinami; à za Duſſu niga koibiſze ſzkerbel: Maloſzem rekel, velim ioſche vech: ovch ovakoveh Dvoreh ieſzu tulike ſzkerbi neſzamo za Telo Chlovechanſzka; nego pache y za Beſtie nème, kulike niſzu za Duſſu; Vidiſze to morebiti komu tesko verovati? koi neveruie nai ide po Stallah, y bude videl kakſze oni Konyi pregledaiu z-hranum, y ſznagum, kakſze pokrivaiu z Kerlatom; Szidlum, Barſzunom, Szrebrom, Zlatom, y dragem kamenyem kinche; à Duſſa kakſze kinchi? y toie malo recheno, veli Sz. Zlatovuſzti, pokeh dob Konyi ieſzu haſznoviti Chloveku za iahanye, y za voſnyu; Nego ono kai ie ioſche vech, da tulikſze ſzkerb ima na nehaſznovite Beſtie, kakti Pſze, Laſzicze, Vevericze, Medvede, y Orle, Oh! pravo adda pravo, veli

S. Ivann. Chryſoſt. Sz. Ivan Chryſoſtomus: *Apud nos ſunt multæ leges de Beſtiis earundis, de Anima autem nullus eſt ſermo.* Pri naſz (toieto pri Kerſchenikeh) ieſzu unoge Zapovedi, y ſzkerbi za Beſtie, à za Duſſu nikakva naimenſa rech nepotroſſiſze; da pache natulikoie ta prevelika Chlovechnſzka ſzleparia dosla, daſze na vech preſtimava, y z vexum ſzkerbium chuva obutel, nego Duſſa,

S. Auguſtinus ſer. 16. de verb Dom. odkud negda to miſzlech Sz. Auguſtin govorilie: *Rogo te propter animam tuam caligæ tuæ.* Brate, Szeſztra proſzimte prepoſztavi tvoiu Duſſu, obuteli tvoie, toieto imai vexu ſzkerb na tvoiu Duſſu; nego na tvoiu obutel; Morebiti chudnobiſze mogo komugod z negy vaſz videti ovo govorenye Sz. Auguſtina, alſze nad tem nigdor nai nechudi; ar nili iſztina da vi hodechi po puteh, y vuliczah, ali po piaczu, ogibleteſze blata, kuliko naivech morete, zakai pak to chinite? nili iſztina da za neublatiti obutelye vaſſe? ſztanovito: A za neublatiti Duſſu z-onemi grehi, kakſze ogiblyete oneh ſzmerdliveh vulicz, His, y prilik greſneh? oneh paydaſtvi? kade, y z-koiemi blatite, ſzmerdite, y vekoma vumariate, mile y od Goſzp. Boga natulikopreſtimane Duſſicze, Ah neſzrechnyaki neſzpametni! tervaned obaia namiſzel da nimate vech nego iednu ſzamu Duſſiczu, koiu ako ienkrat pogubite, bude vekoma pogublyena; Oh Du-

ssa! Dussa! tuliko uredna, y tak Goszp. Bogu draga; à od neszpametnoga Chloveka na tak malo prestimana.

Szimo hodi ò Gresni Chlovek povechmi kuliko Ruk imas? Imam dve, Bogtije Blagoszlovi; à kuliko Nòg? dve; kuliko Ochij? dve: dabiti pak gdo iedno Oko izbol, nebili z-drugem videl? bi; dabiti gdo iednu Ruku odszekel, nebiliszе z-drugum pomagal? gdo vu tom dvoij? dabiti gdo iednu Nogu odrezal, nebili na drnge hodil? toie vech nego isztina. Vezdami pak povech kuliko imas Duss? akoli imas dve, ah neboysze, ako iednu pogubis, zdrugum ioschе siveti mores: Ali kaiti, akoszi pravi Kerschenik, veruvati y valuvati moras, vech nego iednu szamu Dussu, y nyu vekovechnu, koiu ako ienkrat pogubis? nebudes chim vu Nebo poyti mogel usivat onoga vekovechnoga Veszelya Dike Nebeszke. Zakai zato lepo te opomina Sz. Ivan Chryszostomus govorech: *Unicam Animam habes, & S. Joann. Chryszost. hom. 22. ad popul.* *si hanc amittis, alteram non habes.* Jednu, iedinu Dussu imas ò Chlovek, y ako ovu pogubis; druge nimas. Ovoie dobro negda razmislyaval Sz. Kraly David, ter zvelikem sztrahom, y z-poniznem Szerczem krichalie; molechisze Goszp. Bogu: *Erue à framea DEUS animam meam, & de manu canis unicam meam.* Zverhu koich rèchi Sz. Kralya Davida, izpitava Sz. Cesarius, zakai Sz. Kraly veli? Y od paszich Ruk oszlobodi iedinu moiu; *Quare dixit unicam?* Zakai ie rekel iedinu, y odgovaria szam szebe Sz. Cesarius; za nas navuk: *Quia tamquam unica diligenda est.* *S. Cesarius.* Kaiti kakti iedina urednaiè biti lyublenya, y prestimavana. Buduch adda da usaki Chlovek iednu iedinu ima Dussu, iednu iedinu tulikai szkerb, y lyubau mora proti nye imeti, za zvelichitiju, y na veke uchiniti usivati Blasensztva, y Veszelya Dike Nebeszke.

Oude za Szvedoke naimi budu uszi Otczi, y Matere, koij szamoga iednoga iedinoga Szinka imaiu: Nili isztina da oni dan y noch od nyegasze zpominaiu, y za nyegasze szkerbe? terpèch glad, y seiu; Zimu, y Urnchinu; tulike trude, y pote; vu zadobivanyu blaga, za Szinka szvoiega iedinoga koiega od velike lyubavi uszegdarbi radi pred ochima szvoiemi imeti, na nyega tuliku szkerb noszech dabimusze kakva neszrecha nepripetila, y akoli vu kakou beteg opade kai berse, to berse pochnu-

nuga urachiti, doklamga ozdrave, y od ſzmerti oſzlobodi? Ki Zrok uſemu tomu? Oh Pater! ie ſzam ieden iedini Szinek uſze naſſe dobro, Veſzelye, y uſſanye, ter gdoſze nebi z nyega ſzkerbel.

Vezda pak ia zeuſzemi vami govorim ovak; Ako Roditelj za iedno Dete tulikoſze ſzkerbe, zbog toga kaitije iedino, Ah me! kadeſze naide koi Kerſchenik na Szvètu, koibi takov ſzkerb na iedinu ſzvoiu Dufficzu imel? Ah! ſzlepi, y neſzpametni Kerſcheniki, odprete ſzlepe ochi vaſſe, y razmislete dobro, ſzkerbiteliſze za blago, y chaſzti ovoga Szvèta, yza Zdravie telouno koia vu kratkom chaſzu preyti, y na niſtar doyti hote, kako debijh nigdar nebilo, bolye nego za kinche Nebeſzke, y Dufficze vaſſe, koieſzu vekovechne: Chaſzti, ſ Bogaeztva na ovom Szvètu oſztanu, Tèlo vu Zemlyu poyde, *Matth. c.* iz koiele izeslo, à Duſſa kam? Ah! *Quid prodeſt homini ſi mun-* *16. ℣. 26.* *dum univerſum lucretur? Anima verò ſuæ detrimentum patitur.* Pita vaſz ſzam Odkupitel y Zvelichitel Dufficz naſſeh pri Sz. Mattheu, kai pomaſe Chloveku veſz Szvèt pod oblaſzt dobiti, Duſſu pak ſzvoiu vekoma pogubiti. Oh! kak dobro ove Chriſtuſſeve rèchi na ſzvoiem Szerczu zapiſzalie bil Czeſzar Carolus V. ovoga Imena, y uſzemu Szvètu iele obznanil z-onem odgorom, kogaie bil dàl iednomu ſzvoiemu Dvorianiku, od koiega ie bil nagovorian, dabiſze cheſz iednoga ſzvoiega Boga toga Herczega podignul, nyega Blaga, y Imanya mentuval, y obladauſſi onoga Herczega, bih Goszpodarom poſztal uſze Latinſzke Zemlyè; Na koie nagovarianye Bogaboiechi Czeſzar dvemi ſzamemi rechmi ie odgovoril Dvorianiku: *Sed Anima?* Ali Duſſa? Oh! odgovor vekovechnoga ſzpomenka uredden, Oh! dabi y mene od Goszpona Boga takova móch iakoſzt dopuſchena bila, dabi ia na Szerczah vaſſeh ou odgovor z- Jezikom moiem mogel na ſtampati. *Sed Anima?* Ali Duſſa? bih vam hotel rèchi da ſzpraulyate blago, ſzkerbetelze za chaſzti, vuſivaitè telouneh naſzladnoſztih. *Sed Anima?* Ali Duſſa? Preganyaite Szirote, Fanteteſze nad Nepriatelmi. *Sed Anima?* Ali Duſſa? Chinete kai vam drago zla, ali dobra, uſzemu tomu kada teda bude konecz, ali Duſſe koncza nigdar nebude, z- iednum rechium, nekayam bude dopuſcheno tija do

ſzmerti

zmerti povolye ſiveti, bolye nego Salamonu Kralyu, potlam pak, àkam Duſſa? Akoliju pogubis? kai prez nye pochnes? arti z-ſnyum uſze dobro, y lepotu, uſze ſzreche, veſzelya y naſzladnoſzti pogubis; kotie to negda Henricus oſzmi ovoga Imena Czeſzar, na ſzvoie ſzkradnye vure zpoznal, y uſzemu Szvetu obznanil, govorechi one naizadnye tri rèchi Priatelom okol ſzebe ſztoiechem: *Amici perdidimus omnia*, Priateli pogubiliſzmo uſza. Y pravo ſztanovito, ar pogublyaiuch Duſſu uſzaſze pogublyaiu, *omnia* uſza, toieto, Bogacztva, y Chaſzti: Veſzelya, y Naſzladnoſzti, *omnia* uſza; toieto Telo, y Szvèt; Nebo, y Boga Szvoritela ſzvoga. Oh neſzrechno pogublenye! ter vendar kak maloſze na Duſſu pazi, y za nyu ſzkerbi, na tulikoda unogi Kerſcheniki ſivu tak prez uſzakoga razloga, y ſztraha, kako dabi nemali vu ſzebe Duſſe; koieh oſtro kara Sz. Bernardus krichech: *Cur ô miſer homo carnem tuam pretioſis rebus impinguas, & adornas? quam poſt paucos dies vermes ſunt devoraturi, & Animam negligis, quæ creata eſt ut in æternum vivat, & regnet cum Angelis in Cœlo.* Zakai ò nevolyni Chlovek tvoiemu Telu tulikogaias, y po volye hodis; nye proxeno hranech, y czifraſzto opraulyaiuch, koie cheſz malo uremena chervi hote izieſzti; Duſſu pak zamugyavas, koia ie ſztvoriena za vekoma ſiveti y Kralyuvati z- Angyelmi vu Nebu. Neprepovedaſze nikomu za Telo ſzkerbiti, kai y kakie pravo, ali ne viſſe reda; kot naſz lepo vnchì mudri Seneca govorech: *Agatur corporis cura diligentiſſima, ita tamen ut ratio exigit, plus enim pro animi virtute, quàm corporis ſalute laborandum.* Nekaſze ima marliva ſzkerb za Telo, ali vendar z- razlogom, y pametium, ar ie potreba vech delati za dobrotu Duſſeunu: nego za zdravie Telounò; y Zrok ie ou, ar ako Duſſa pogine, pogine tulikai y Telo, ar ni Duſſa zarad Tela ſztvoriena, nego Telo zarad Duſſe, kot nam y to potvergyuie Sz. Ivan Zlatovuſzti: *Si animam negligamus, nec corpus ſalvare poterimus, non enim anima pro corpore, ſed corpus pro anima factum eſt; qui ergo quod primum eſt negligit, & quod inferius eſt extollit, utrumq; corrumpit.* Ako Duſſu zapuſztimo, ni Telo zvelichiti nebudemo mogli, ar ne Duſſa za Tèlo, nego Telo za Duſſu ie vuchinyeno; koi adda perveſſe zapuſztì, y koi poſzlednye izviſſava, za nyeſze vech ſzkerbechi neg za pervo, obodvoie pogublya.

S. Bern. de interiore hom. c. 68.

Seneca

S. Chriſoſtomus.

Szam po mene zpoznavam, da uſzaka ſztvar na malo zeuſzema za nikai derſiſze, y preſtimava, koiaſze nevidi, poznava, nezna kai valya; kakti kada ieden ſzlepecz z-ruk tiplye ieden fallat materie kakove ſmehke, nezna ieli ſzreb Zlato, ali Selezo; ako pak kokou mal falachech lehkek, dek, nezna ieli dragi Kamen kakou, ali pak palcrani Kri doklam goder gdo drugi nyemu nepovè. Rauno tak more rechi od Kerſchenikou, koij neznaiu onu Duſſu, koiu vu ſ be noſze, kai ie, kakovaie, y kuliko ie uredna: Do ſzada pokazalſzem Duſſu kai ie, kakovaie, y odkud ima ſzvo pochetek, od ſzada pak nakanilſzem pokazati vam nyeure noſzt, y Czenu, da tako budeteiu vi znali na vech preſtimava y na nyu vexu ſzkerb noſziti davam nepogine. Y kaiti Zlatoſtu vagu prodava, y czenì, poſztavemo mi tulikai navagu ſzamu dnu Duſſu: Nu adda na iednu ſztran vage poſztavemo Du zdruge pako ſztrani vage poſztavemo uſze Szrebro, Zlato Kralya Salamona, y uſze peneze Craſſa, y M Czeſzarou; gibyeliſze Duſſa? nè, ar ie ioſche ona ſmehk Priverzemo, k-Szrebru, Zlatu, y Penezom veſz pravi G gy, y Drago Kamenye Kralyicze Sabbe, y Cleopatre; y tom vagaſze z-Duſſum negiblye; Priloſemo k-uſzemu to uſza Kralyeſztva, Czeſzarſztva, Orſzage, Provinczie, V ſſe, Grade, Palache, Dvore, zeuſzemi kinchi, y Bogacz

S. Amroſius. ali oude chuiem Sz. Ambroſa kaimi tija iz Milana krichì: *Ex eſt totus mundus, pro unius Animæ diſpendio.* Premalie veſz Szvè za prevagnuti iednu ſzamu Duſſu. Ako adda Szvèt ſzvoiemi B gacztvi nemore prevagnuti iedne Duſſe, pridaimo ono kai Kra ly Salamon prepoſztaulya uſzem Bogacztvam, y Kralyeſztva

Sap. 7. ℣. 7. & 8. toieto ſzvoiu mudroſzt, koi ovak velì: *Optavi, & datus eſt mi ſenſus, & venit in me ſpiritus ſapientiæ, & præpoſui illam Regnis & ſedibus, & divitias nihil eſſe duxi in comparatione illius*, Poſztaven adda mudroſzt Ariſtotela, Cicerona, Anaſagore, Platona Democrita, y uſzeh 7. mudreh ovoga Szvèta; premalo priſztavemo Szvete Czirkve Doctore Thomaſa Angelſzkoga Bonaventuru Serfinſzkoga, y Ivana Zlatovuſztoga, z-zavi kom uſzeh mudroſztih Salamona Kralya; Nu podiſeliſze ka vaga z-Duſſum? nitiſze negiblye. Pokeh dob adda Szvètou

preſzlabza prevagnuti ſmechinu urednoſzti iedne Duſſe, podignemoſze adda vu Nebeſza, ter poſztavemo Szuncze, Meſzecz, Zvezde: y toie premalo: pridaimo uſza Nebeſza, vu koieh one Planete ſztanuiu, y to ni doſzta; Oh vezda zpoznavam daſzu pravichne one Sz. Ambroſa rèchi: *Nihil eſt quod Anima aquirarip ſſit.* Nicheſza ni kaibiſze moglo Duſſe vu urednoſzti priſzpodobiti: Podignemoſze tija vu Diku Nebeſzku, ieda morebiti naidemo tam kaibi moglo Duſſu platiti, poſztavemo addaſze Koruſſe Angelſzke, maloie; pridaimo k-nym uſze Blaſene Duſſe Nebeſzke, zeuſzemi nyhovemi Nàymi, Korunami, y Kinchi, koieſzuſzi oni na ovom Szvetu oſtro neke vu Chiſztoche, neke vu Pokore ſivùch, nekoi muke podnaſſaiuch, zaſzluſili: Ali Duſſa ioſche ie vech uredna. Pripoſztavemo B. D. MARIU z-nye Materinſz vom Divoiachkem, zeuſzemi Miloſchami, z-koiemiſe ona od uſzeh Treh Boſanſzkeh Perſon bila nadelyena, y toie ioſche malo, Duſſa ioſche vech ie uredna, buduch da na uſza ova ni negeneſze zmeſzta Duſſa: Gdebi adda kai mogli naiti uredneſſega od Duſſe? Chuiem dami krichi Euſebius Gallicanus, daie uſze zahmàn, doklam ſzam Chriſtus nebude poſztanlyen: *In Trutina Crucis non aurum, aut argentum, non Corpus aliquod, nec Angelum, ſed ſemet ipſum, paſſus eſt Auctor ſalutis appendi, ut homini naturæ ſuæ Dignitatem, vel ipſam oſtenderet pretij magnitudinem.* Na vagu Kriſnoga Dreva ni Szrebro, ni Zlato, niti kakovo Telo, ali Angyela ni puſztil Zvelichitel Szvèta obeſziti, nego ſzamoga ſzebe, dabi odtuda mogel uſzaki Chlovek zpoznati uredneſzt, y preſtimanye Duſſe ſzvoie; y rauno to namie hotel Sz. Peter Apos. na znamenye dati z-onemi rechmi: *Scientes quod non corruptibilibus, auro vel argento redempti eſtis, ſed pretioſo Sanguine quaſi Agni Immaculati.* Znaite ò Kerſchene Duſſe, da vi niſzte odkuplyene, z-Srebrom, ali Zlatom, nego predragum, y preſzvetum Kervium Chriſtuſſa Odkupitela vaſſega. *Euſebius Galla. tom. 2. de ſymb.* *1. Petri c. 1. v. 18. & 19.*

Hochete adda znati ò N. N. kai, y kulikoie Duſſa iedna uredna? poſluſſaite mudroga Corneliuſſa â lap. koi veli ovak: *Ponesergo in ſtatera hinc Animam, inde Chriſtum, & æquale erit pondus & pretium.* Poſztavi na iednu ſztran vage Duſſu, na drugu Chriſtuſſa, y bude iednaka ſzmechina, y czena, kak Chriſtuſſa *Cornelius â lap. in Iſa. c. 71.*

ſtuſſa, tak Duſſe; y ako toga iednomu mudromu Cornelius neveruies? Opitai ſzamoga Chriſtuſſa Odkupitela tvoiega, v liti Euſebius Sz. *Quàm pretioſus ſis? ſi Factori non credis? Interro Redemptorem.* Znai adda, y verui, daſzi tuliko ureden ò Chri vek z-tvoium Duſſum kulikoie ureden ſzam Szin Boſyi ſzvoium preſzvetum Kervium, Mukum, y Szmertium, zkoiumteie o odkupil. *Oh ergo Anima! erige te tanti vales.* Premiſzli adda Kerſchena Duſſa daſzi ti uredna vech nego veſz Szvèt, zeuſzem Nebeſzi; vech nego urednoſzti, y zaſzluſenya uſzeh Szveczeu y Szveticz z-nyhovum Kralyiczum MARIUM Deviczum, a tuliko valyas, kuliko ſzam Odkupitel tvoy. Ah pravo adda pràvo rekelie Sz. Bernardus: *Magna res eſt Anima, qua Chriſti Sanguine Redempta.* Velika ſztvar ie Duſſa, koiaie z-Chriſtuſſe vum Kervium odkuplyena. *O Anima! erige te tanti valeſ,* ò Du ſſa podigniſze proti Nebeſzke viſzine, y razmiſzli urednoſzti, y czenu, ne ſzamo, nego y pochetek tvoy, daſzi naimre zesla iz Szercza Boga Sztvoritela tvoiega, potlam pak odkuplye na z-Kervium, Mukum, y Szmertium Szina Boſiega, *O A nima! Intellige tibi genus eſſe de Cœlo.* Tvoy pochetek ie iz Neba, adda y tvoy vekovechni pokoy prez krayia, y koncza moralbi biti vu Nebu pri Sztvoritelu, y Odkupitelu tvoiem. Ahimel ter moreliſze kai vech rèchi od Urednoſzti, Czene, y Preſtimanya iedne Duſſe? Ter vendar ſzadaſnyega uremena Kerſcheniki oh! kak na malo preſtimavaiu, y za malo prodavaiu premile Duſſicze ſzvoie: prodavaiuie, za kuliko? Oh ſztrah! y ſzarammeie rechi, ali moram, za 5. ali 6. petìch, groſſeu, ali novacz, za iedno Jaicze, za iednu hrusku, ali Jabuku prodaieſze nemilo Uragu Duſſa. *Oh miſerum quæſtum! ô miſeram Mercedem! tantillam mercedem tantæ rei?* Joſche za menye negie uſze to, ſzmem rèchi, daiu unogi Kerſcheniki prodavaiu, toieto za iednu kratku miſzel, za iedno ochnò megnenye, za iedno hipno doteknenye daieſze y prodaie tak lepa, y preſtimana Duſſa Uragu Peklenſzkomu: Ahi! krichi, krichi, y ia z-tobum ô Sz. Auguſtin zverhu tulike ſzlepote, y norie Naroda Chlovechanſzkoga: *Oh quanta iniquitas! & quàm lugenda perverſitas, ut animam quam Chriſtus ſuo Sanguine redemit, homo Chriſtianus, propter unius momenti delectationem Diabolo vendat.* Oh more-

S. Euſebius tom. 2. apud Vaſquez.

S. Auguſtinus in pſal. 102.

S. Bernar opus 54.

S. Auguſ. in pſ. 102.

S. Auguſ. ſer. 250. de temp.

liſze

liſze vexa noria nayti od ove? da Chlovek onu Duſſu, koiuie ſzam Chriſtus z-ſzvoium Kervium odkupil, Uragu peklenomu nyuzaiednu hipnu naſzladnoſzt prodaie:

Pervo nego ovo moie dokoncham govorenye, ſeleibi znati, kaibigdo rek el, dabi videl koiega Chloveka vu iednom Sztekelczu ponaſſati preſzvetu Keru Chriſtuſſevu po Varaſſu, ter doiduchina Piaczbih pred uſzem Lyucztvom ochito onu Keru vu blato hitil yz ſzvoiemi Nogami poteptal: Nebili uſzi na veſz glaſz cheſznyega krichali? Ah Nevernik! Ah Pogan! Ah Sidou! Ah Bestia! à nè Chlovek, koi tak baraches z-onum Kervium, koiabiſze morala zeuſzum chednoſztium, y poboſnoſztium noſziti chuvati y preſtimavati: Nebili Czirkveni Glavari cheſz takovoga Prokleztvo poſztaulyali? Nebili Szveczki Poglauniki Sentenczie oſtre Szmerti davali? bi ſztanovito, y pravo. A uſzaki dàn chineſze po hiſah, Vuliczah, y Piaczeh Szmertni grehi, z-koiemi Duſſe, koievalyaiu tuliko, kuliko Keru Chriſtuſſeva, blateſze, ſzmràde, tepchu, ter gdoie koibi vuſzta odperl za pokarati liſztor one Greſnike? Ah N. N. razmiſzlete lepotu, czenu, pokolénye, y odkuplyenye, mileh Duſſicz vaſſeh, kai ako chinili budete, prez uſzakoga dvoienya vu vexem preſtimanyu budeteie derſali, yz. vexum ſzkerbium budeteie chuvali, kai ako vuchinite vekoma Blaſeni bùdete, ako naimre ſzada z-Sz. Davidom budete z-iſztinum govorili: *Anima mea in manibus meis ſemper*, Vam obechem, da na vaſſe ſzkradnye vure z-vekovechnùm haſznum rechi budete mogli: *In manus tuas Domine commendo Spiritum meum.* Vu Ruke tvoie Goſzpone preporucham, y izrucham Duſſiczu moiu, Amen.

DRUGA NEDELYA KORIZMENA

Goſzp. Bog hoche dabiſze uſzi Lyudi Zvelichili; daſze pak tulika unoſina Kerſchenikou ſzkvariuie, on tomu ni nikakou Zrok.

Aſsumpſit IESUS Petrum, & Iacobum, & Ioannem Matt. 17. ℣. 1.

Vzè ſzóbum IESUS Petra, y Jakopa, y Januſſa.

NI mochi izrechi, nakulikoſzu negdaſni ſztari Poganinſzki Filoſofi preſtimavali ſzvoie Navuke, dayh naimre nisu hoteli uſzem ochituvati, ako pervo unogo let niſzu zkuſſavali, y zpoznavali talentumou oneh, koiemſzuie hoteli ochituvati, megy koiemi bilie mudri Pitagoras, od koiega poveda Clemens Alexandrinus, da nyegovi Vucheniki vech mùchech, nego govorech ieſzuſze nauchili, nitijmie bilo ſzlobodno pokazati, kulikoſzuſze vu nyegove Skole nauchili, ako pervo z dugem muchanyem niſzu davali znamenye znanya: Ja da pravo rechem, ako rauno naimenſi Chriſtuſſeu Vuchenik, akoſzem kada imel zrok muchati, danaſzga imam vu Skole Chriſtuſſeve pune ſzkrounoſztih Boſanſzkéh, koieh z Razumom Chlovechanſzkem ni mochi preſzechi, à unogo pak menye, z Jezikom izrechi, zmegy koich ſzkrounoſztih nevidimiſze naizadnya, y naimenſa

ona, od koie danasni Sz. Evang. szpomina, da naimre zmegy uszeh dvanadeszte Apostolou, y osztaleh Vuchenikou szame tri szobum vodi, Petra, Jakoba, y Janussa, y to ne szamo denesz na Goru Taborszku, kadaszeie preobrazil pred nymi: *Assumpsit JESUS Petrum, & Jacobum, & Joannem, in montem excelsum seorsum, & Transfiguratus est ante eos.* Negoie to vuchinil tulikaisse onda, kadaie issel na Vert Olivetanszki onu noch pred szvoium Mukum; Zakai adda szame ove tri à nè usze? ki zrok tomu? Oh toie iedina szkrounoszt ovoga Nebeszkoga Szkolnika, od koiebi mene uredneie muchati, nego govoriti, y preuzetno od nyega tomu zroka izpitavati, y hotelbi od govorienya zverhu ove szkrounoszti preszlati, dabi nechul Sz. Tomasa Angelszkoga govoriti. *Quare non omnes? ad designandum, quia non omnes qui vocati sunt, pervenerunt.* Zakai ni uszeh Apostolou szobum Christus na Goru Taborszku uzel? Zato dabinam tem nachinom obznanil, da nedoidu uszi oni vu Nebo Szvetloszti licza Bosiega vusivat, koijszu zvani, polek oneh Christusse-vehrèchi pri Sz. Mattheu. *Multi sunt vocati, pauci verò electi;* Ako prem Sz. Pavel velì. *DEUS vult omnes homines salvos fieri,* Goszp. Bog hoche usze Lyudi Zvelichene imeti, pache szam Goszp. Bog govori, po Sz. Ezekielu: *Nolo mortè impij, sed ut magis convertatur, & vivat.* Nechu da Gresnik umerie, nego dasze zpokòriy sive naveke. Imaiuchi adda ochivesztе Zroke od ove danasnye szkrounoszti govoriti, iz koiega govorienya budesze mogel uszaki Kerschenik za Duhouni napredek nauchiti, kak naimre Goszp. Bog hoche, selè, y zapoveda, dabisze ne szamo usze Kerschansztvo, nego pache y vesz Narod Chlovechanszki Zvelichil, dasze pako unogi y neizbroieni szkvariaiu on tomu ni nikakou Zrok, nego uszaki szamszebe, kot rauno to izkazati hochu.

S. Thom. in c. 20. Matth.

Matth. 20 v. 16.

1. ad Timo. c. 2. v. 4.

Ezechiel. c. 33. v. 11.

Zverhu vezdasnyega moiega govorenya Disputuiusze ne malo megy szobum mudri Filosofi, y Theologi, Ako naimre vech Kerschenikou ide vu Nebo, ali pak vu pekel, y ieszu dvoie miszli zverhu toga, nekoij velè iedno, nekoij drugo. Perva adda Sententia illi miszel ie oneh, koij velè dayh vech ide vu Nebo nego vu pekel, kai ovak probuiu, y tverde na ipervo z-one-mirechmi mudroga Aristotela: *Unum quodq; agens operatur secundum*

Aristot l. de Anima

dum proprietatem propriæ naturæ. Uſzaka ſztvar gibùcha dèla lek laſztovitoſzti ſzvoie nature; na peldu, Ogeny kaitije nature Uruch, tak topì; Szuncze kaitije Szvetlo, tak razſzvechuie; Kamen haitije ſmehkek, tak uſze dole czilya. I vu dn gom meſztu govore Filoſofi. *Unusquisq; dirigit operationes ſuas cundum optimum eorum quæ ſunt in ipſo*: Uſzaki rauna ſzvoia dela kak naibolye znà, y more, da ie za nyh naibolye. Mudri Bòetius pak rekelie: *Agit enim cuiusq; natura, quod eſt proprium* Uſzakoga Chloveka natura dela polek laſztovitoſzti ſzvoie. Ako adda tak delaiu Sztvorjenya uſzako polek nagnyenya ſzvoie nature, Ztem bolye toſze more od Sztvoritela uſzeh Sztvorienyh rechi, da on dela y zponaſſaſze znami polek laſztovitoſzti ſzvoie nature, ar kakti Filoſofi govore: *Quod eſt cauſa aliorum ut ſint talia, illud eſt maximè tale.* Kai drugem ie zrok daſzu takova, ono ie ſzamo naibolye takovo; Na peldu, ako Voda ie topla, Ogeny mora biti topleſſi koi ie Vodu raztopil. Ako Vino ie hladno, Voda, ali led moràiu biti hladneſſa, od koieh ie ono razhlagyeno. Kakova ie pak Boſia Natura, koiu uſzegdar ima protiſztovrienyu ſzvoiemu? Nili Miloſzerdnoſzt, y pomiluvanye? Sztnovito ie, ar nam to ſzvedochi Sz. Kraly David. *Apud Dominum miſericordia, & copioſa apud eum Redemptio.* Vu Szveteh Canonih pako ſtem ove rèchi od Boſie miloſzerdnoſzti zapiſzane: *Miſericordiæ Domini nec menſuras ponere poſſumus, nec tempore definire, quia Divinitatis Natura eſt ſemper clemens, & pia.* Miloſzerdnoſzt Boſie niti moremo premeriti, niti iztolmachiti, ar natura Boſanſzkà ie uſzigdar miloſztiuna; Akoie pak uſzemu tomu tak vuchem nijeden Boſyi Kerſchenik dvoiti nemore, nit nemore. Zato iſzto moraſze rechi da Goſzp. Bog polek nature ſzvoie miloſztiune, ie bolye nagnyen na Zvelichenye, nego na ſzkvarienye Naroda Chlovechanſzkoga, á naimre pak Kerſchanſzkoga, Addaſze vech Kerſcheníkou Zvelichi, nego ſzkvari.

Akoſze pak gdo nayde, koimi reche, da Goſzp. Bog ie miloſztiven, toie iſztina; Ali ie y pravichen: Nato ia odgovariam ovak, y velìm, daie to iſztina, ali vendar ie bolye nagnyen na miloſzerdnoſzt, nego na Praviczu, y Sz. Jakop Apoſtol nepuſchame lagati, koi velì: *Miſericordia autem ſuperexaltat Judicium.* Miloſerdnoſzt premàſe Praviczu. Zverhu koich Sz. Apo-

Eticorum 4.

Bòetius.

Pſal. 129. ỳ. 7.

Canon. diſt. 3. de pœn. cap. multipl.

Jacobi c. 2.

Apoſtola rechi govori Sz. Rikardus ovak. *Miſericordia eſt DEO connaturalior, quàm Juſtitia; quia reſpicit bonitatem ſuæ Naturæ, Juſtitia verò reſpicit peccata.* Miloſzerdnoſzt ie Goszp. Bogu bolye Naturalſzka, nego Pravicza; ar miloſzerdnoſzt izhagya od Naturalſzke dobrote, à Pravicza na Kaſtiganye grehou. Addati potreba dvoiti, dabi vech Kerſchenikou neislo vu Nebo, nego vu Pekel, y tonam unogi mudri ſzvedoche Lyudi, y Navuchiteli, zmegy koieh ie Petrus Lombardus koi veli; *Fecit DEUS rationalem Creaturam, quæ ſummum bonum intelligeret, & intelligendo amaret, amando poſſideret, poſſidendo frueretur.* Sztvorilie Goszp. Bog razumnoga Chloveka, dabi zpoznaval ono naivexe Dobro, Boga toieto Sztvoritela ſzvoiega, zpoznavaiuch dabiga lyubil, lyubech z-ſnym ladal, ladaiuch vekoma dabiga uſival; y Sz. Patriarka Ignatius vu ſzvoieh Exercicziah oſztavilie zapiſzano. *Creatus eſt homo ad hunc finem, ut Dominum DEUM ſuum laudet, eiq; ſerviens ſalvus fiat.* Sztvorilie Goszp. Bog Chloveka vut van, debiga kakti Sztvoritela ſzvoiega hvalil, y nyemu na ovom Szvètu poboſno ſzluſil, y tako chinèch Zvelichil; Sztvorilgaie razumnoga; dalmuie ſzlobodnu volyu: nepreſztaiemu ſzvoie miloſche zadovolyne k-Zvelichenyu davatu; y vu uſzeh potrebochah Telounèh, y Duhouneh pomagatiga. *Ut tandem Salvus fiat:* zbog toga uſze chinì dòbri Bog Chloveku, dabiſze Zvelichiti mogel: Joſche vech, podnaſſa tulike grehe ſztraſne, y odurne; Na pokòru zove, na poboljſanye chaka, zakai? *Ut tandem Salvus fiat.*

S. Rihardus de divin. Articulis.

Petrus Lombardus l. 2. d. 1.

S. Ignatius Patr. l. Exere.

Mudri pako Suarecz Tovaruſtva JESUSsevoga z-ſzvoiem glubokem razumom vu pervom dèlu ſzvoieh Knig oſztavilie zapiſzane ove rèchi. *Dicendum ſimpliciter eſſe, DEUM ab æterno voluiſſe ſalvare omnes homines, quos creare decrevit.* Potrebaie valuvati, da ie Goſzp. Bog od veka bil odluchil, y nakanil uſze Lyudi Zvelichiti, koieie nakanil bil ſztvoriti; ali malo niſe ioſche lepſeie govoril ou mudri Chlovek. *DEUM quantum in ſe eſt, cupere omnium Salutem, ita ut ex parte ſua nemini neget providentiam neceſſariam, nec relinquat viam ſalutis ſimpliciter ac per ſe impoſſibilem.* Goſzp. Bog kuliko na nyem ſztòy ſeli, y hoche dabiſze uſzi Lyudi Zvelichili, y ako kulikoie od ſztrane nyegove nikomu neſzkratchuie potrebne pomochi k-tomu, y Miloſche ſniti pu-

Suarecz. in 1. p. l. 4. c. 1.

Idem.

ta Zvelichenya nepuſcha tak teskoga, y nemoguchnoga, da uſzaki Chlovek nemogel po nyem vu Nebo doyti. Mudri Lactantius pako velì, daie Goſzp. Bog zato Szvet ſztvoril, dabi ſze Lyudi vu nyem rodili; zatoſze rodè, dabi Sztvoritela Szveta, y ſzvoiega zpoznavali, zpoznaiuch molili; Zatoga pak molimo dabi za plàchu od nyega dobili Blaſenſztvo vekovechno, koie ie on pripravil za one, koij nyega za Sztvoritela ſzvoiega zpoznavaiu zpoznavaiuch Lyube, Lyubech mole, hvale, y Diche.

Neoſztavemoſze danaſnyega Sz. Evang. koiſze zpomina da Zvelichitel nas danaſz na Taborſzke Gore pokazalſzeie ſzvetlem Obrazom na ſzpodobu Szuncza: *Reſplenduit Facies ejus ſicut Sol*, y pravo, ar y ie on, ono pravo Szuncze Pravicze. *Sol Juſtitiæ.* Kotga imenuie Sz. Malachias. Ar kakti goder Szuncze trake ſzvoie Szvetloſzti raſſiriuie tuliko zverhu Sivinſzkeh Sztaliez, y priproſzteh razterganeh Muskeh Hiſicz; kuliko zverhu Kralyeuſzkeh Dvorou, y Palach; Tuliko ſzvoium Jakoſztium krèpi ſzlàk, Strichak, y Kopriuie, kuliko naipreſtimaneſſe Czvètie: Iednako ſzvoiu toplotu dili naiviſſeſſem goram, kuliko nainiſeſſem dolinam: Z-onemi iſztemi Ochima ſzvoiema gleda naikalneſſe Mlake, kakti naichiſzteſſe potoke. Ranno tak reczemo od Dobroga y Miloſztiunoga Boga naſſega, y Zvelichitela Chriſtuſſa JESUSSA, da naimre rauno tak on barache znami Adamovemi Szinmi, iednakemi trakmì ſzvoieh Miloſchi on nadelyuie Greſne, y Pravichne, Kerſchene, y krive Vete Lyudi; uſzeh pomàſe, uſzem ſzvoie Boſanſzké Miloſzerdnoſzti Ruku podaie, tuliko razdertomu pred Uràti Petlyaru, kuliko Bogatomu vu Palache Goſzpodinu; tuliko Szoldatu vu Taboru, kuliko Kmetu na polyu *Omnibus Miſericordiæ ſuæ ſinnæ aperit, ut omnes faceret ſalvos*, doſztami budi to rechi, uſzem Miloſzerdnoſzti ſzvoie Naruchai odpira dabi uſzeh mogel Zvelichene vuchiniti.

Matth. c. 17. ℣. 2. Malachiæ c. 4. ℣. 2

I daie to prava iſztina, zpoznatiſze more iz nyegovoga na ou Szvèt porogyenya, ne ſzamo, nego tulikai y ſzmerti; Ar rodechiſze on vu naivexe Zime, od iedne Prechiſzte Devicze, koiagaie vu iedne priproſzte zavila plenicze, y poloſila vu Sivinſzke Jaſzelicze, *Pannis eum involvit, & reclinavit in Præſepio,*

quia

quia non erat ei locus in Diversorio. Veli Sz. Lukach, Oh chudo ieden Sztvoritel Szvèta nemore imeti tuliko prosztora vu ie- dnom tak velikom Varassu za poroditisze? polàhko N. N. nechudemosze pervo, neg budemo Zrok tomu znali, ar to ni prez oszebuine szkrounoszti; buduch da ie on to hotel zato vuchiniti, dabi dal na znanye, da ie on na ou Szvèt dossel zbog uszega Naroda Chlovechanszkoga, y za uszeh ovoga Szvèta Lyudi Zvelichenye: Vu laszelcze puszti lszeie polositi zato, da uszakeverszte, y sztalissa Lyudi, knyemu mogu lahko, y szlobodno prez usze pachke, y sztraha doyti, Angeli iz Nebèsz, Kralij od Szunchenoga izhoda, Paszturi od uszeh Krayieu lahko mogu nayti, nyemusze pokloniti, y od nyega Miloschu za dobiti, y toiezrok zakai zvan Varassa vu iedne priproszte Sztalicze vu sivinszkeh Jaszelczeh puszti lszeie polositi, dasze nigdor nebi sztrassil nit boial knyemu doyti, kaiti seli dabi knyemu uszi doszli vu Nebo, kotie on zaradi uszeh iz Neba dossel na ou Szvèt, terpet, dabi szvoiem terplenyem mogel uszeh Zvelichiti: *Ut omnes Salvos faceret.* Luca 2. ℣. 7.

Od Narogenya hodmo k-szmerti nyegove, y Sz. Augustin razmislyaiuch one Sz. Apostola rèchi: *Extra portam passus est.* Izpitava zakai ie Christus hotel zvan Jerusalemszkoga Varassa Muku terpeti na Krisnom Drevu, y vumreti? Zakai ni hotel umreti vu Czirkve, ali konche na szred Varassa? ali pak vu koie oszebuine Vulicze onoga veszikoga Glaszovitoga Varassa? Zato kai ti hotelie na znanye dati da on ni szamo za Lyucztvo onoga Varassa umrel: Daie pak zvan Varassa na iedne Viszoke Gore Calvarie hotel vumreti, y to ni prez szvoiega Zroka, koi ie ou, da naimre na tak viszokom meszту bi mogel od uszeh lyùdi vigyen biti, y uszaki Chlovek dabi mogel zpoznati, da on ni szamo za Ierusalemszko Lyucztvo, nego za uszega Naroda Chlovechanszkoga Zvelichenye, y Odkuplenye hotelie muku tak britku terpeti, Keru szvoiu preszvetu uszu do Kaplycze iztochiti, y szmert podneszti, odkud zpoznatisze more dabi on rad, y seli, dabisze uszi Zvelichili, y jvu Nebo dosli, *Venit enim Filius Hominis salvare quod perierat*, veli Sz. Matthei Evang. Dosselie Szin Chlovechi Zvelichiti kai ie bilo pogublyeno. Matt. 18. ℣. 11.

Unogi Sz. Otczi razmislyaiuch one Dayidove rèchi, *Opera-*

Pſal. 73. v. 12. *tus eſt Salutem in medio terræ.* Govore, da Kris na komie Chriſ vumerl rauno na ſzred Zemlyè be poſztaulyen, y tako iz nyega veh Preſzveteh Pet Ran, kakti pet potokou Kervi ie teklo koijſuſze po uſzem ſirokom Szvetu razlevali, za oprati uſzeg Naroda Chlovechanſzkoga greſne Makulicze; Ne ſzamo n ſzrèd Zemlye, nego ioſche vech hotelie umreti na iédne viſzoſzoke Gore; pache y to ioſche ni bilo doſzta, negoie zverhu viſzoke Gorè na iednom viſzokom Kriſu, ali zakai tò? Zato dabi od uſzega Szveta Lyùdi bil mogel vigyen biti; na *Kriſnom* Drevu hotelie imeti ſzvoi Titulus napiſzan ne iednem ſezikom, nego tremi, koijſzu nai obchinſzkeſſi ono ureme bili, toieto Diachkem, Gerchkem, y Sidouſzkem, dabi naimre uſzaki znal ſteti, y mogel zpoznati, da ie on neſzamo za iedenali drugi Narod umrel, nego za uſze Narode; da za uſze Narode na viſzokom Kriſnom Drevu razpet ſzvoiu Preſzvetu Keru uſzu do Kaplicze ie iz tochil, y Duſſu zpuſztil; Razpet velim, ti obietiuſzeh zkupa, y uſzakoga zoſzeb; Razpet velim za podeliti Miloſchu, y pomoch podati ne ſzamo Kerſchenikom, nego y Poganinom, ne ſzamo Pravichnem, nego y Greſnikom: Hotelie umreti na viſzokom meſztu z- prignutum proti nam glavum, dabi uſzakoga polyubil, koiſze goder knyemu poprave pokore pribliſa; uſzemſze miloſztiunoga izkaſuie, uſzem iednako ſzvoiu Miloſchu, y pomoch k- Zvelichenyu dèlì; tak daſze nigdor nebude na nyegovom Szudu znal, niti mogel izprichati, y zrok ſzvoiega pogublenya nyemu pripiſzavati, odkud lepo od nyega govori Sz. Dionyſius Areopagita:

S. Dionyſius Areo. p. de Cœ. laſti Hierarchia. *Amator hominum eſt noſter DEUS, & vult omnes homines ſalvos fieri, propter quod & ſolem ſuum oriri facit ſuper bonos & malos, & pluit ſuper Juſtos & Iniuſtos.* Lyubitel Lyudi ie nas dobri Bog, y hoche uſze Lyudi Zvelichene imeti, zbog cheſza chinì izhagyati Szuncze ſzvoie zverhu dobreh, y zlocheſzteh, y daſgyti zverhu Previchneh y Greſneh Lyùdi: Sz. pak Ignatius Much. pridaie:

S. Ignatius M. *Quantum attinet ad DEUM, ſalvæ fuiſſent omnes tribus Israel, & omnes mortales.* Kulikoſze Boga dotiche onbi hotel, y

S. Ioann. Chryſoſt. ſer. 16. ad Rom. veſz Narod Chlovechanſzki Zvelichen imeti, y Sz. Ivan Zlatovuſzti velì, *Vult omnes ſalvos fieri, ſi & ipſi vellint, nullum excipit à ſalute.* Goſzpodin Bog hoche uſze Zvelichene imeti, ako oni

ſzami hote, nijednoga neoduzimlye, kot nijednoga ni oduzel za koga nebi bil Muke preterpel, y ſzmerti podiel.

Razgvoremoſze pak vezda iedno malo ovak: Ako Goszp. Bog uſzeh ſelì Zvelichene imeti? y nikomu ſzvoie Miloſche, niti zadovolyne pomochi neſzkrachuie, zakai adda tak malo Duſſ ide vu Nebo, á tulika pak unoſina vu Pekel? Znamo (kot ſzem ure vu Nedelye Septuageſime povedal) da ſzamo oſzem Perſon vu Arke Noëſſeve biloie obchuvaneh, kada veſz Szvet bilie potoplyen, y veſz Greſni Narod Chlovechanſzki zkonchan, y zkvarien, adda vech Lyùdi ide vu Pekel, nego vu Nebo. Znamo da vu Sodome, y Gomòre Varaſſeh ſzame chetiri Perſone bileſzu obchuvane od Ognya, à drugo uſze Lyucztvo preobernuloſzeie ukup z- Varaſſi na prah, y pepel, Duſſe pak rinyene vu Pekel, addaie iſztina daſze vech Lyùdi zkvariuie neg Zvelichuie. Znamo da ſzame dve Perſone zmegy uſzega Izraelſzkoga Lyucztvà kogaie bilo ſeſzt ſzto Jezer prez Sèn, y Deczè, ſzama velim dva vu Zemlyu obechànu behu puſchena, à drugo uſze Lyucztvo moraloie neſztrechno od nevolye vu Puſchine poginuti, addaie iſztina, da kruto zeuſzema malo gdo hoche uleſzti vu Zemlyu obechánu Dike Nebeſzke, adda vexi dèl vu Muke Peklenſzke. Szvedoche Hiſtorie, nekoie da od trideſzet Jezèr neg ſzamo pet Dùſſieſze Zvelichilo: Nekoie kot Simeon Eremita ſzvedochi damuie obznanyeno bilo da od ſzto iezèr tesko iedna Dùſſa zvelichena bude: Nekoie pak ſzvedoche, da tak guſzte idu nepreſztancze vu Pekel, kak vu Zimſzkom ure menu naiguſchi Sznèg padati more: Adda drugach nemore biti, nego da vech Dùſſ ide vu Pekel, kak vu Nebo.

Vezda pak nai bude ſzlobodno mene z- Odkupitelom naſſem razgovoritiſze, y opitati ovak; Ako adda ti ô Predràgi nas Odkuoitel zbog uſzega Naroda Chlovechanſzkoga ieſzi na ou Szvèt doſſel, za uſzeh Naturu Chlovechanſzku naſze uzel, trideſzet y tri leta tulike trude, pote, ſpote, pregone dobrovolyno podnaſſal, Za Lyubau, Odkuplenye, y Zvelichenye uſzeh hotelſzi tak ſztraſnu Muku terpeti, uſzeh z- tvoium Preſzvetum Kervium od greſneh makulicz odeprati, y za Zvelichiti uſzeh, tvoie Miloſche nikomu niſzi zakratil, nit nezakrachuies: Odkud adda biva dayh vech ide vu Pekel, nego vu Nebo?

da Urag Pekleni ie bogateſſi z-Duſſami, nego ti koiſzi Sztvo-
tel, y Odkupitel nas, odkud to?

Chuiem dami na meſzto Odkupitela naſſega odgovaria Otecz Auguſtin z-kratkemi kruto, ali ſzkrounemi rechmi, ieſzu ove: *Qui fecit te ſine te, non Juſtificat te ſine te.* On uſzamguchni Goſzp. Bog koije Sztvoril tebe prez tebe, tebe Zvechiti po nijeden put neche prez tebe, toietò, prez pripomaganya tvoiega, kako dabi hotel rechi, znai, y verui da Goſzp. Bog uſzakomu podaie Ruku pomochi ſzvoiè, y uſzehoche dabiſze Zvelichili, ali nikoga neſzili, koi ſzam neche; *akoie adda* gdo tak zlocheſzt, koi nyega nepoſzluſſa, nit za nyega nemara, skoda toga takovoga, ar velì Sz. Ivan Chryſoſtomus. *DEUS nolentes non cogit, ſed volentes trahit.* Iſztinaic on bi tebe mogel polek ſzvoie ſzlobodne Volye, y Uſzamoguchnoſzu prez uſzake tvoie pripomochi Zvelichiti mogel ali neche; nego hoche daſzi ti ſzam pomaſes, y on ti onda ſzvoiu Ruku podaie, nedechite chiniti ono kai ie od tvoie ſztrane, terte z-ſzvoium pomochium k-ſzebe uléche: Ar on koteri ie *Szuncze* Pravicze razpreſztira trake ſzvoie *Boſanſzkè* Pravicze zverhu zleh, ydobreh, kot ie negda razſzvetil bil Saula, kadagaie na Paulo bernul; kot ie negda razſzvetil bil Petra, Mattheia, Zakeuſſa, y oſztale neizbroine Greſnike, uſzeh velìm razſzvechuie, Nadehava, Opomina, Zove, ali nikoga neſzili, niti netrucza, ako koi hoche zbuditiſze, upametſze uzeti, polek nadehnyenya, y zvanya nyegovoga ſiveti, dobro; ako pak neche, nyegova skoda. Z-dvemi perutnic zami letiſze vu Nebo, iednaize zove *Gratia DEI*, à druga *Cooperatio Humana*. Mileſcha Boſia, y Pripomaganye Chlovechanſzko. Dvaſzu Klyucha od Urat Nebeſzkeh, iednoga ima Goſzp. Bog, à drugoga uſzaki Chlovek, y tako koi hoche vu Nebo doyti, moraſze ſzam popaſchiti pripomochi Boſanſzke Miloſchè, prez koie Miloſche Chlovek nikai nemore, à Goszp. Bog pako prez Chlovechanſzke pripomochi nikoga neche Zvelichenoga imeti: Adda akoſze Lyùdih vech ſzkvariuie nego Zvelichuie, Goszp. Bog tomu ni zroki nego uſzaki ſzam ſzebe, ar ie Goszp. Bog dal ſzlobodnu Volyu, á pomochi pak ſzvoie nikomu neſzkrachuie za zvelichitiſze lahko, ako liſztor hoche; Ar uſzem daie pomoch za dovolyno, *Gratiam ſufficientem.*

S. Auguſ. ſer. de ver Apoſt.

S. Chryſoſtomus.

Oh Pater Prodekator doſztaie toga vaſſega govorjenya, na koiebimi nekai ſzuproti rechi znali, y mogli, dabi liſztor ſzmelobodno, kai takvoga? Iſztinaie da Goszp. Bog uſzakomu Chloveku ſzvoiu pomoch dàie, y Miloſche ſzvoie nikomu nedrachuie; Ali tulikai ie iſztina da vexu pomoch, y Miloſchu iednem dàie, nego drugem, y toie naivexi Zrok zakai vexi dèl Duſſide vu Pekel, nego vu Nebo: Opoſzred dvoiè ſivine Oſzla, y Vola leſalie vu Jeſzeliczah; Na ſzredi dveh Tolvaiuviſzelie na Kriſu; Na ſzredi Apoſtolou pokazalſzeie po ſzvoiem od ſzmerti gore ſztaienyu kadymie ſzvoi ſzveti Mir dàl govorechi: Mir vam budi; Ali vu delenyu ſzvoie Miloſche on nebarache tako, neſztoij na ſzredi; nedàie, nitiſze neſzkaſuie iednak zeuſzemi, nego nekoiem vech, à nekoiem menye, y takoſze nevidi, iednaka Miloſcha, Lyubau, y Pravicza zeuſvemi izkazana:

Tiho, ò Prokleti Jeziki! Kade, kada, y od koga nauchiliſzteſze tak ſztraſno blazniti proti Boſanſzke Pravicze? Ako Goszp. Bog uſzakomu dàie, kaimuie, y kulikomuie duſen dati, polek cheſza moreſze lahko, ako liſztor hoche Zvelichiti; kakvogaie prigovora on zato urèden da vech Miloſche iednomu, nego drugomu dàie? y odkud to morete znati da ieden ima vech Miloſche nego drugi? Morebiti zato N. ima vech miloſche, kaitije bolſi, poboſneſſi, ſzveteſſi, à ou drugi N. ima menye Miloſche zato kaitije gorſi? Ali ou Argumentum nikai nevalya, ar morebiti obodva imaiu iednaku Miloſchu, y pomoch Boſiu; da pak ieden ie bolſi, à drugi gorſi; tomuie zrok kaiti ieden bolyeſze terſzi z- onum Miloſchum Bogu ſzluſiti, nego drugi, pache unogiſze vechkrat z- vexemi Miloſchami pogublyuiu, kakti Judas, kada drugi z- malemi Miloſchami veliki Szvetczi Boſyi poſztaiu, y to zato, kaiti ſzami tak hote.

Iednu lepu priſz podobu Sz. Auguſtin nam napervo dàie, y veſi ovak Zagledauſſiſze dva Mladencza vu iednu lepu Goszpodichnu, ali dve Goszpodichne vu iednoga Mladencza; obodva, ali obodve, nechiſzto pomiſzle, zmegy koieh ieden poſeli, privòli, à drugiſze bori marlivo ſzuproti onomu nechiſztomu miſlenyu, ieden zagreſſi, à drugi nè; godie tomu kriu?

Obo-

Obodvaſzu iednu Miloſchu imeli, y iednu ſzlobodnu v
poſeleti, ali nepoſeleti, gdoie zrok da ieden poſztaie ſzuſ
Uraſyi, à drugi Priatel Boſyi? ſztanovito koi ſzpametno go
riti hoche, valuvati mora, da ie uſzaki Chlovek ſzam ſ
krivecz, à Goszp. Bog nichij, y tako da vech Duſſ ide vu
kel nego vu Nebo, to nikakva kriunya Boſia nì; Nego hu
ba Chlovechanſzka; Zakai zato uſzaki Gresnik more po pra
2. Reg. c. 24. v. 17. cze rechi: *Ego ſum qui peccavi, ego impiè geſſi, ego iniquè eg.* I
ſzem on iſzti, koi nemaraiuchiſze za tulika zvanya, y nadeh
nyenya Boſia; Za tulika karanya, y opominanya *nyegovch*
Nameſztnikou Prodekatorou, y Szpovednikou; Za tulike do
bre pelde poboſneh, y Bogaboiecheh Kerſckenikou, koia uſz
bilaſzu tulike Miloche Boſie, ter za uſza ova neſzem maral, ne
go ſztem bolye ieſzem Telu ugaial, Szvètu ſzlufil, Uragu vesu
val, ako adda budem ſzkvarien tomu nebude Dobri, y Pra
chni Bog zrok; nego hudoba, ludoſzt, y neſzpametnoſz
moia. K- tebeſze adda obracham ô moi dragi Chriſte IESU, ki
ieſzi Kraly Dike Nebeſzke, Szni iedini y Vekovechni Otz
Boga Nebeſzkoga, koiſzi z- tvoium Mukum y *Szmertium* po
obladal Nepriatela Dufficz naſſeh, y naſz nevolyne Gresn
oſzlobodil zpod ſzusanſztva nyegovoga, *Te ergo quæſum
tuis famulis ſubveni, quos pretioſo Sanguine redemiſti.* Szmiluiam
ſze adda Goszpone, pomozinaſz, y raunonaſz za Szveto Im
tvoie, da tebe oude mi Szada vu iedinoſzti Vère, kakti
verni *Szluge* szluſimo, potlam pako vu pochinku
Vekovechnoga Blasensztva hvalimo, y Di-
chimo, na usze veke vekoma,
Amen.

TRETYA NEDELYA KORIZMENA

Kak, kada, y koie Lyudi Urag Pekleni Mutaſzte, y Nèmè chinì.

Erat IESUS eiiciens Damonium; & illud erat Mutum. Lucæ 11. ℣. 14.

Zganyaſse IESUS Uraga; y onbeſſe Nèm.

NAaipreſtimaneſſi, y naioſzebnineſſi Dàr, z-koiem Uſzamoguchnoſzt Sztvoritela naſſega ie od Nèmeh Sztvari razluchila Chloveka, na ſzvoi Boſanſzki Kip Sztvorienoga, polek moiega priproſztoga razuma vidimiſze da ie ou, toieto, da more, y znàz ſzvoiem Jezikom govoriti; za koteri Jezik Mudroſzt Bosanſzká bolyeſzeie ſzkerbela, nego za nijeden drugi Chlovechanſzki kotrig; ar za obchuvatiga ne ſzamo od zloga aremena, y Zime, nego od uſzake druge ſzuprotiuchine, poſztavilgaie vu Vuſzta kakti vu ieden Grad, kogaie obzidal Zubmì, y obſanczal z-Vuſztniczami: Nadelilgaie z-unogemi Privilegiumi, y Darmì, da naimre z-ſzvoiem glaſzom more razveſzeliti Pravichne, y razſaloſztiti Krivichne; chiniti ſzmeiati Saloſztne, y plakati proxene; Obatriveti turobne, y preſztraſſiti prenzetne; Izviſziti preganyane, y poniziti Oholne; pohvaliti obſanyene, y obſaniti obiedne: kai uſze razmiſlyavaiuch Sz. Polycarpus velì: *Lingua eſt pars Corporis nobiliſſima.* S. Polycarpus.

Jezik ie naiplemeniteſſa ſztran Tela Chlovechanſzkoga; dri Sirak za nijednu ſztran Tela ſzvoga tuliko nehvali Go
Eccl. 51. ℣. 30. Bogu, kuliko za Jezik: *Dedit mihi Dominus Linguam Mercedis meam.* Dalmije Goszp. Bog za pláchu moiu Jezik. Zver
Gloſa. koieh rèchi Gloſa govori. *Bona eſt Merces Lingua erudita.* D braie plácha Mudri Jezik: Ni adda prez Zroka oſzebnino Jezik natuliko hvalyen, y izviſſen, pokehdob daſze vu nye zadersava Sitek, y Szmert uſzakoga Chloveka, da naimre m re uſzaki Chlovek ſzebe y bliſnyemu ſzvoiemu ne ſzamo T
Prov. 18. ℣. 21. lounù nego y Duſſeunù Szmert zaudati, y Sitek tulikaiſze, to nam potverguie mudri Salamon govorèchi: *Mors & Vita in m nu Linguæ.* Szmert y Sitek vu Jeziku; kai dobro znaiuch klenſzki Behemot, da naimre uſze zlo, y dobro na Jeziku ſztoj nyegova naivexa ſzkerb ie Lyudi na Jeziku tentati, chine nekoie govoriti kada, kade, y kai nebi potrebno, nit ſzl bodno; à nekoie pako muchati kada, y kadebi potrebno, duſno bilo govoriti, od ovoga Behemota ſzpominaſze *Sz. Jo*
Job. 40. ℣. 10. govorèchi: *Ecce Behemot, quem feci tecum, quaſi Bos fœnum co det.* Nut, Behemot, koga m vuchinil z- tobum, Szeno k ti Vol bude iel; po koiem Behemotu uſzi Szveti Otczi, à n mre pak Sz- Gregur Papa razumeiu Uraga Peklenoga, zat priſzpodablyaiu Volu Szeno ieduchemu, kaiti kakgoder nairaiſſi Otavu iè, tak y Urag Pekleni Behemot kai ie naiz neſſega vu Chloveku z- onemſze hrani; nebuduch pak nikai ſtimaneſſega od Jezika kotſzem malo pervo rekel; Zato terſi on z- Chlovechanſzkemi Jeziki hraniti. *Quid eſt quod Beh iſte Bovi, qui mundo pabulo veſcitur, comparatur? Niſi quod d antiquo Hoſte per Prophetam dicitur: Eſca eius, dicta* Kai ie to ou Behemot, Volu koiſze z- chiſztum Kermum hrani, priſz dablya? Nego kaitiſze od ovoga Nepriatela Peklenſzkoga vori po Proroku, hrana nyegova rèchi. Ova iſztina lepo, y vu danaſnyem *Sz.* Evang. vidiſze, y zpoznava kak neki vek od ovoga Behemota beſſe obſzeden, y Nèm nyen. *Erat JESUS eijciens Dæmonium, & illud erat mu*
S. Bonav. in luc. c. 11. Zverhu koieh rèchi moi Serafinſzki *Sz.* Bonau. ovak go *Dæmonium eſt Peccatum, quod hominem ſurdum ad Veritatem a endam, Cæcum ad videndam, Mutum ad Confitendam facit.* Peklen

Behemotie Greh, koi chinì Chloveka gluhoga na poſzluſſanye ſzlepoga na vigenye, Nèmoga na valuvanye iſztne, kak adda kada, y koie Lyudi chinì Neme Urag Pekleni da nemogu govoriti, kada, y ka debi potrebno vu ovoi Prodeke hochu pokazati.

Ahoie na Szvetu doſzta oneh Lyùdi, koij Ugaiainch ſzvoiem nedoſztoinem poſelenyam zeuſzum ſzloboſchinum vu uſzakoiachkeh odurneh greheh ſivù: Nemankaſze vendar megy nymi, zadoſzta y oneh, koij tràpe ſzvoia Tela, dersèch na vuzdeſzvoià poſelenya, zderſavaiuſze, polek uſze moguchnoſzti od uſzakoga naimenſega greha, ſztimaiùchi to ne ſzamo potrebno, nego y zadovolyno k nihovomu Duſſnomu Zvelichenyu. Oudebi ia rad znati kaiſze komu vidi, ieli to zadoſzta k Zvelichenyu, ali ni? Nedvoim daſze unogi naydu, koij mi odgovore, da ti takovi ieſzu neſzamo ſzigurni za Zvelichenye ſzvoie, negoſze mogu rechi, daſzu iur y napol Szveti: Ja pako na to odgovariam, da ako oni to miſzle od ſzebe, y vi tak od nyh govorite, oniſze ukanyuiu, à vi krivo velite. Ar ia velim da ni zadoſzta dobro ſiveti, nego ie ktomu potrebno ſzkerbetiſze, day drugi dobro ſivù, ar unogi polek ſzvoiega, ſzvetoga ſiulenya idu vu Pekel zbog grehou Lyuczkèh toiekoga oni, koij vide podloſnika, ali bliſnyega ſzvoiega zlo ſiveti, terga nepokaraiu, y ti takovi ieſzurauno oni, koiem Peklenſzki Behemot Jezik veſe, y Nèmeh chini; Odkud Sz. Kraly Davad marlivo ie molil Goſzp. Boga, dabimu oproſztil grehe Lyuczkè: *Ab occultis meis munda me Domine, & ab alienis parce Servo tuo.* Takoie, y ni drugach; nego da on koi videchi bliſnyega ſzvoiega greſſiti, terga neopomene, y nepokara akoie potrebno, y kada more, iednak greh z-ſnym chinì, ar veli Sz. Leo Papa: *Facinoris procul dubio culpam habet, qui quod poteſt corrigere, negligit emendare.* Dèl vu grehu prez uſzakoga dvoienya ima koi kaibi mogel pokarati, zamudí pobolſati; Sz. Auguſtin vehioſche gorie, da naimre vexi greh chinì on, koi greſſechega nepokara, nego on, koi greſsì; *Si non corripis: peior factus es tu tacendo, quàm ille peccando.* Ali kakou zrok mogelbi tu iſztinu potverditi? Nutga, koga vam dàie neki razumni Prodekator Matthias Faber: *Quia tu vides eum perire, ille verò paſſione aliquâ cæcatus, neſcit ſe perire, tu ergo oculatus cæcucientem ducere teneris.*

Pſal. 18. v. 13. & 14.

S. Auguſt. ſer. e S. Joan. Bap. Mat. Fab. de corr. Frater.

Vidèchi ti pogibati blisnyega tvoiega, koi od Uraga zaszl
lyen z- kakovem grehom nezpoznava pogibeli szvoie, dus
sziga iz pogibeli izpelyati, y na pravi put Zvelichenya pripel
ti, kai ako neuchinis, *Peior factus es illo*, vech gressis nego on

Zapovedalie Goszp. Bog vu Sztarom Zakonu, da koig
der nayde Vola, ali Oszla bluditi iz pravoga puta, daga prit
Exodi c. ne domou onomu chije, ali konche napravi put pripelya: *Si*
23. ℣. 4. *curreris Bovi aut Asino erranti, reduc eum.* Koiu Zapoved nèka ra
zumna glava premislyavaiuch ovak govori: *Quod si ergo Asinus*
ex Præcepto DEI reducendus est, nonne reducendus erit homo, qui
perit, Domino DEO? Ako Goszp. Bog Zapoveda Oszla blude
chega iz puta, na pravi put, ali tia domòu Goszpodaru szvoie
mu pripelyati, kuliko bolye tosze mora vuchiniti z- Chlo
kom, koi Bogu pogiblye? Vidite vi ò moia Goszpoda Poglava
ri Szvetczkì, y Duhounì da vasse Ouchicze blude po puteh po
gublenya, da vassi Podlosniki, Blazene, lotruiu, kradú, ti
ko nremena vu Nazlobu, y szerdoszti megy szobum sivù; te
muchite, nyh nekastigate, ne karate, nit neopominate, d
bisze onoga gresnoga siulenya osztavili, y pobolsali; gdo bo
lye gressì Vi muchèch, ali oni grèssech? *Eh peior factus es illo*
Vi prez uszakoga dvoienya vech gressite, nego oni. Vidite vi O
czi, y Matere; Goszpodari, y Goszpodaricze da oni va
szini, y Kchere paidassesze z- onemi, koich gledati nebi mo
rali; Pohagyaiu one hise za koie ni miszliti nebi morali; Pos
lyaiu, y prijmlyu one Dàre, liszteke, Kiticze, tulika znam
nya nechiszteh Lyubavi, poselenyh, y osztalch nechisz
odurneh grehou; Vidite iednum rechiùm da vassa Decza, y D
sina Lotruiu, Pianchuiu, Kradù, Blázne, à za Szlusbu B
siu nitisze maraiu, niti miszle, ter muchite, ter chez pers
gledìte, tersze szmeiete, gdoie vexi krivecz, Vi, ali oni? *Eh*
peior factus es tu tacendo, quàm illi peccando. Vi uszi takovi iesz
obszedeni od Peklenoga Behemota, koi vasz szlepe, gluhe,
mutaszte chinì, y te takove Uragometnyake usze Goszp. B
Jeremiæ preklinya, kot stempri Sz. Jeremie Proroku: *Maledictus*
c. 48. ℣. *prohibet gladium suum à Sanguine.* Proklet uszaki on, koi szkr
chuie szvoi Mech od kervi: Alj kakto more biti ò moy Jeremi
Szveti? da on uszaki mora proklet biti, koi neszèche z- szv
ie

iem Mechem, y Kervi nepreleva: A kai velì peta Bosia Zapoved? *Non occides.* Neumori, y ne szamo Ludomorsztvo, nego uszako drugo preleianye Kervi Chlovechanszke prepovedasze. *Qui effuderit Sanguinem, fundetur sanguis eius*; Koi goder bude preleval Keru, toga takovoga tulikai Keru budesze morala preleiati; Y szam Christus znamo da ie pri Sz. Mattheu rekel. *Omnes enim qui acceperint gladium, gladio peribunt.* Uszi oni, koij uzemu Mech vuruke za umoriti blysnyega, od Mecha hote poginuti: Na to chuiem dami odgovaria Sz. Peter Damianus, koi velì dasze nemore to tak govoriti, y razmeti, dabi naimre on bil proklet, koi nepreleva Kervi Chlovechanszke, arsze to nemora lisztor od Mecha Seleznoga razumeti, nego y Mesznòga, toieto Jezika: *Maledictus qui prohibet gladium suum à Sanguine; à Sanguine enim gladium suum prohibet, qui se ab inferenda reprobis dignæ sententiæ animadversione coêrcet.* Toieto one Goszp. Bog preklinya, koij nekaraiu Gresnike, y polek zaszlusenya z-Henkarszkem mechem nekastigaiu.

Matt. 26. ℣. 52.

S. Petrus Damian. in Jerem. c. 48. Epi. 11. c. 3.

Zagledalie ienkrat bil Sz. Isaias Prorok odperta Urata Nebeszka, y Kralya vu Tronussu szedèchega, okol nyega pak Angele popevaiuche Szvet, Szvet, Szvet Goszp. Bog., koij Angeli zagledaussi Szlugu Bosiega, zazuassega dabi issel z-snimi Boga hvalit, poydè megy nye Isaias, ali nitije mogel Vuszt odpreti, niti z. Jezikom genuti: Nesztaussi vigenya pochelszeie suhko plakati Sz. Prorok, y Goszp. Boga zasgano proszìti, dabimu obznanil zrok szvoie Neszreche, y Kastige; y Goszp. Bog obzanilmuie, da zato on ni mogel imeti milosche, dabi on megy Angelmi Boga hvalil, kaiti ni hotel szvoieh vuszt odpreti nad Kralyem Orium, kadagaie videl gressiti, niga pokaral; kai razumeussi Sz-Prorok na vesz glasz milo zdissuch, y suhko plachuch poche krichati: *Væ mihi quia tacui*; Jay mene daszem muchal, Oh! ter kaiszem ia Neszrechnyak vuchinil, da ia od Boga poszlan k-nevernomu Kralyu Orie, dabiga pokàral zbog tulikeh nyegoveh grehou y nepokaraiuch nyega, Bogu moiemu ieszemsze zameril. *Væ mihi quia tacui.* Zverhu koiega pripechenya govori ovak Sz Hieronim: *Plangebat Propheta se non potuisse cũ Seraphinis laudare DEUM quia polluta habebat labia, nã impium Oriam non reprehendit.* Plakalszeie Prorok da nimogel z-Seraffini Nebeszkemi

Isaiæ 6. ℣. 5.

S. Hieron. in c. 6. Isaiæ.

mi hvaliti Goszp. Boga, kaitije szmradna Vuszta imel, zb toga da Gresnoga Kralya Oriu ni pokaral. Nut Kast ige idno Proroka, koiega ako y vi N. N. naszleduvali budete vu much nyu, za sztanovito nadeiatisze morete vekovechnoga Jay, pomagay, buduch danamie uszem Goszp. Bog zapovedal ime szkerb na blisnyega nassega: *Unicuiq; mandavit DEUS de proxim suo.* Veli Sz. Gregur. *Qui non corrigit, resecanda committit, & facientis culpam habet, qui, quod potest corrigere, negligit emendare.* Koi nekàra, grehe povexava, y z-Gresnikom iednako gressì, koi, kaibi z szvoiem pokaranyem mogel pobolsati, ter nemara, *In summa Amici si vitia feras, facis tua.* Koi geder vidi blisnyega szvoiega gressiti, ter muchí, nyega nekàra, iednak greh z-snym chinì, y tako polek zaszlusenya naisze nadeia vekovechnoga Jay, y pomagay vu Peklu, polek uszeh szvoieh dobreh dèl, ar on Peklenszki Behemot, koi tem takovem Jezike vese, bude vekoma vu Peklu y Dusse muchil, kade prez uszake haszni, y pomochi krichali budu: *Væ mihi quia tacui.* Kot krichì on neszrechni Plebanus, koi ni karal niti od puta pogublyenia na put Zvelichenya szvoie Ovchicze naurachal, kadieie videl bluditi po puteh gresneh proti mukam Peklenszkem, kamo y ieszu unoge neszrechno zabludile; Vumre y Plebanus, y na treti dan po Szmerti pokazalszeie iednomu pobosnomu Redouniku naszred iednoga velikoga Ognya, obsztren od iedne truppe Lyùdi, koi vu nyega kamenye hitaiuch krichasse: *Tibi commissi fuimus, & tu neglexisti nos.* Tebe mi ieszmo preporucheni bili, y tiszi nasz zamudil vuchti polek Bosieh Zapovedi siveti, y karati, kadaszi nasz chul, ali videl gressiti; Ona pak neszrechna Dussa nepresztanczè krichalaie: *Væ mihi quia tacui, Væ mihi quia tacui.* Jay mene daszem muchl, Jay mene daszem muchal.

Eccl. 7. ℣. 12. S. Gregor citutus â Polyanthea f. 292 Seneca.

Nedvoìm, dabi uszaki zmegy vasz neznal, koieszu naivexe, y naiperve Zapovedi Bosie, naimre lyubiti Goszp. Boga, y blisnyega szvoiega; Pitam adda ia vasz, kaisze komu vidi, ieli moguche Boga lyubiti onomu, koi blisnyega nelyubi ni Sztanovito, ar veli Sz. Ivan Evangeliszta: *Qui enim non diligit Fratrem suum quem videt; DEUM, quem non videt, quomdo potest diligere?* On koi nelyubi Brata szvoga, koga vidi; Boga, koga nevidi, kak more lyubiti? Lyubiti pako blisnyega koi pravo hoche,

S. Joann. Epis. 1. c. 4. ℣. 20.

ovu

ovu lyubau mora ne szamo z Jezikom, nego y z dellom pokazati, kot nadalye vuchi Sz. Janus: *Non diligamus Verbo, neq; lingua, sed opere, & veritate.* Adda, kada vidis ti blisnyega, vu takove potreboche telounè dusenszliga ne szamo z rechiúm pomochi, nego y z dellom, ar nadalye Sz. Ianus Evang. velì. *Idem c. 3. v. 18.*

Qui habuerit substantiam huius Mundi, & viderit Fratrem suum necessitatem habere, & clauserit sua viscera ab eo, quomodo charitas DEI manet in eo? Akoszi adda dusen pod szmertni Greh polek ove Zapovedi pomochi blisnyemu tvoiemu imaiùchi chim, y vidéchiga vu nevolye, y potreboche posztaulyenoga; Od ovud ia pak moy Argumentum izpelyuiem ovak, da akoie gdo dusen vu uremenitneh telouneh potrebochah blisnyemu pomagati? kuliko prez krayia, y koncza bude dusen bolye pomagatiga vu potrebochah Dusseuneh, videchiga na szmert pogibati vekovechnu, *Erue eos qui ducuntur ad mortem.* govori szam Duh Szveti, *Et qui trahuntur ad interitum liberare nè cesses.* Oszlobodi onoga, koga na Szmert pelyaiu, y onoga koga vu vekovechnò pogublenye Uragi Pekleni z lanczi onch grehou ulekù nepreszteni braniti, y zpod nyhove oblaszti oszloboditi, kai akoli neuchinis? ti zeuszemi tvoiemi dobremi dèli poydes za nym, ar velì Sz. Innocentius Papa. *Error cui non resistitur, approbatur.* Greh koisze nekrati chiniti, takszе prepùscha; akoie pak tomu tako, takszе drugach nemore rechì, nego da: *Agentes, & consentientes pari pœna puniuntur.* Oni koij gresse, y koij k gresszenyu privolyuiu, iednàkum Kastigumszе kastiguiu; à oni pak moresze rechi da privolyuiu, koisti muchè, kadabi pokarati morali, ar velè Diaki: *Qui tacet, consentire videtur.* Ovoszu adda oni iszti, koij imaiu Peklenoga Behemota vu szebe, koterijm Jezike vese, y hraniszе z onemi rechmì, koiebi oni morali potrossiti za pomoch Duhounu blisnyega szvoiega, ter nechinè. *Idè Epist. 1. c. 3. v. 17.*

Druga fela Uragometnyakou, koiem naimre Peklenszki Behemot Jezike vese, y Mutaszte chinì, ieszu oni Szudczi, Prokoratori, y drugi Chaszтniki, koieh zadene Praviczu kraiati, koiu dabi morali govoriti, onda muchè, od koieh govori Matthias Faber: *Qui muneribus corrupti, vel ob partis alicuis Amicitiam non audent pronuntiare veritatem, & decernere æquitatem.* Koij z Darmi podmiteni, y podmazani; ali od lyubavi koie sztranszke *Matt. Faber de iniq. leg. & Just. ad min.*

ke zaſzlepl veni, neſzmeiu govoriti iſztine, niti Pravicze doſ-
diti; Ti takovi moralibiſze kakti miloſztiuni Otczi Lyuczu-
uſzem iednako izkazati, iſztinu govorech, y praviczu delech
A oniſze izkaſniu Mutaſzte, da nemogu nit neznaiu Pravich-
no Szuditi; y rauno proti tem takovem tuſiſze Goſzp. Bog, po-
Isaiæ c. 56 ſzvoiem Isaie Proroku: *Canes muti non valentes latrare.* Da nai-
℣. 10. mre unogi, y unogi Chaſztniki ieſzu ſzpodobni Mutaſzten
Pſzom, koi nehte laiati, Ali kai chinì nye Mutaſzte? Odgo-
varia mudri Salamon da iedna Sabba, koiaſze zove *Mutus* ieit
Eccl. 20. zadavila, *Xenia, & Dona excœcant oculos Iudicum, & quaſi mutus*
℣. 31. *avertit in ore eorum Correptionem.* Koie rechi razlasuch Poſtuva-
Hugo Car- ni Hugo Cardinal ovak lepo govori: *Sicut Mutus in ore canis ob-*
de Iniq. *muteſcere facit eum; Sic Xenia, & Dona obmuteſcere faciunt Iudi-*
Iuſti. ad- *ne iudicent æquitatem, & arguant iniquitatem.* Kakti Sabba Mutus
miniſt. hitchena Pſzu vu gubecz vuchiniga Mutaſztoga; tak Dari chinè
Mutaſzte Szudcze da neznaiu Pravichno Szuditi, niti Kaſtiga-
kriviczu: Daſze pak uſze to bolye zpozna, y ochiveſzteie vidi,
hodmo na praktiku.

Naiide ieden koiu Noch vu ovu, ali onu hiſu za vuchiniti ka-
kovo zlo dello; ioſche pravo do urat nedoide, daſze ure Peſz
ſztràſecz viaulya pred urati, nit ni blizu nepuſzti, hoches da
bude muchal? hitimu kakovu dobro maſztnu koſzt, z-koium
on hocheſze zabaviti, y zamuknuti, à Chlovek pak bude mo-
gel chiniti; kaimu bude drago: vezda pak reczemo ovak, pri-
petiſze vu ove aſi one hiſe, ali Vulicze kakova larma, da nai-
mre ou ide kraſzt onomu Szkupczu Bogaczstva, on drugi chi-
ſztoche onoi *Divoyke*; doznaiu to Officiali Varaski, priteku
Grabanti, podigneſze vika, hoches daſze uſze potiſſi? da Offi-
ciali zamùknu? hitijm koſzt Szrebernu, y hoteſze taki z-ſnyum
zadaviti, y zamuknuti: Doznaiu Glavari za koiega Greſnika,
y hudodelnika, pochnu pobirati Inquiſiczie, delati Proceſſuſ-
ſe, Szvedoke potrebuvati, hoches daſze potiſſi, y pokrije
greh, y zlo dello tvoie? hiti Glavaru zlatu Koſzt, y hocheſnu
z-ſnyum Vuſzta zapreti, y Jezik Mutaſzt vuchiniti, y akoli
nyh premamiti nemores, konche Szvedoke terſziſze da prema-
mis. Pripetiſze daſze proti tebe zdigne Prauda, iz iz kavaiuſze
y naijmlyu Prokoratori hoches dobiti Praudu? hodi k-onomu

Vice-

ViceComessu, ali drugomu Szudczu pred kem bude ona Prauda tekla; hodi tulikai k-onem Prokoratorom koijszu proti tebe od Protiunika tvoiega naieti, hitijm falat Zlata, ali Szrebra, y hochesie z-fnym zaszlepiti, y Mutaszte vuchiniti, y tako hoches Praudu lahko dobiti, ako prem ona neznam kak kriva bude, ar Peklenszki Behemot hocheim rech uzeti da nebudu znali, niti mogli kai proti tebe govoriti, ar govori mudri Lyranus: *Donum datum pro subversione Iustitiæ, facit Iudicem tacere, & â punitione mali cessare; quia dum interveniunt Nummi, & Aurum, Iustitia non habet locum.* Lyranus.

Dàr prikazan za preobernenye Pravicze, chini Szudcza muchati, y od Kastiganya grehou preszati, ar kadasze oproszred poszтave Penezi, y Zlato, Pravicza vech nima meszta; Od toga doszta govore Poganini da Navuchitele Czirkvene na sztran osztavim, zmegy koieh mudri Cicero ie rekel: *Nihil tam Sanctum, quod non violari pecuniâ possit.* Nikai ni tak Szvetoga nit Pravichnoga, kai Penezi nebi mogli preobernuti na zlo, y krivichno: Bartolus Cassaneus pak velì:

Nummus honoratur, sine Nummo nullus amatur, Bartol.
Nummus ubi loquitur, Tulius ipse tacet. Cassane.

Peneziszе prestimavaiu, âprez Penèz nigdorsze ne lyubi? Panezi kade govore, Naimudressi Tulius muchati mora.

Mudri Lucanus pako velì: *Ferrum, mortemq; timere, auri nescit amor.* Lucanus. Zlato koi lyubi neboijsze Seleza, ni Szmerti, toieto, neboijsze ta takou Kastige Bosie niti Telounè, niti Dusseunè, y prez Penèz pri Pravicze nikaisze nemore opravit: hochete adda da Pravicza muchi? da povasse Volye Szudczi, y Prokoratori Szudili, y Praude dopitavali budu? pripravete dobro debele mosnye, y prestimane Dare, prez koieh nikai neopravite, niti nedobite, ar ni krivo rekel on Poëta,

Munera crede mihi, placant Hominesq;, Deosq;.

Dari verui mene, tase y Lyudi, y Boge.

Oh! kuliko, y kuliko szadasnye ureme ie na Szvètu takoveh Prokoratorou y Szudczeu, koiem Pekleni Behemot Jezike vese z-onemi Darmi, da nemogu kade, y kadabi potrebno Praviczu govoriti, nego na Dàre gledech ovi Alleguiu, oni Szude, negledech niti nemaiuchisze za Praviczu, nit za Dussu, nego lisztor za szamu Mosnyu, proti koiem Oh! kaksze iako Goszp.

Bog ſzerdi, y kakymſze ſztraſno grozì z- vekovechnemi Ka-
Job c. 15. gami, da pache y Telounemi veſì Sz. Job: *Ignis devorabit tabernacula eorũ qui munera libenter accipiunt*-Ogeny hoche poſretihi
℣. 34. Staglye, Marofe, y uſza koia imaiu oni, koi Dàre za Pravicz radi iemlyu. Groziſze nadalye, y po Sz. Iſaie Proroku temu
Isa. c. 5. kovem: *Væ qui iuſtificatis impium pro muneribus, eſt enim execrandum negotium, & DEO puriſſimo etiam, atq; etiam exoſum.* Jay
℣. 23. vam koij Kriucza, chinite Pravichnoga za Dàre, arie to ieden ſztraſſen, y Pravichnomu Bogu oduren greh Sz. pak Cyrillus Alexandrianſzki velì, *Suſpendio dignus eſt Judex munerum acceptator*: Obeſſen uredenie biti on koi Dare prijmlye; y tomu ztokiemlye Sz. Cyrillus od Sz. Isaie Proroka govorechega od krivichneh
Isaiæ c. 1. Glavarou y Prokoratorou: *Principes tui Infideles, ſocii furum.*
℣. 23. Veli daſzu tovaruſſi Tatòu, y kakti goder tati obeſſaiuſze, tak tulikai uredni ieſzu Galgih (polek Sz. Cyrilla rèchi] oni iſzti, koi Dàre prijmlyu; Oh! kuliko pakie teh takoveh? koiem Pekleni Behemot oude Jezike veſe, à Duſſe pak vu Pekel na vekovechne Galge obeſziti hoche.

Tretia fela lyudi greſneh ie ona, koijti na Duhounom Szudu ieſzu Mutaſzti, y Nèmi, imaiuchi ſzvoie Jezike od Urag Peklenoga zavezane, da naimre nemogu ſzameh ſzebe pred Duhounem Szudczem Szpovednikom tuſiti, y proti ſzebe Szvedochiti, ar unogi od Vuzma, do Vuzma neſzpovedaiuſze, y vendar kada na Szpoved doidu naznaiu Vuſzt odpreti, nit z- Jezikom genuti, ar Pekleni Behemot dvemi lokotmi nym Vuſzta zakleplye, z- Lokotom naimre Szrama, y z- Lokotom ſztraha, ar unogi ter naimre Senſzke Perſone, á oſzebuinem pako nachinom Divoiachke ſzramuiuſze Szpovedati iz oneh grehou ſzvoieh, chinije Peklenſzki Behemot miſzliti, kakie moguche da ia budem ochituvala one moie neſzramne miſzli, nepoſtene lyubavi, y nechiſzta chinenya? Ja koiaſzem ne ſzamo za chiſztu derſana bila, nego y za ſzrameslyvu bila ſtimana, Oh! nebu nikai iztoga, hochuſze kaiati, y pokoru delati za moie grehe, ali Szpovednik, ia nechu da zanye znà. Takovaie bila ona Opaticza, koia vuchiniuſſi vu ſzvoie mladoſzti iedan chuden nechiſzt greh, koi greh chimie bil oſzebuinèſſi, ztem bolye ſzramuvalaſzeie ſzpovedati. Nemoguchi adda obladati ona

ſzra-

ſzrama, za valuvati pred Szpovednikom ſzvoi greh, odluchi-
laie ſzama ſzobum poyti vu Kloſter megy Opaticze, y onde oſtru
pokoru delati za ou ſzvoi greh, y be vuchinila, ar poſztauſſi
Opaticzum z- oſzebuinum peldum pobofnoſzti, y traplenya te-
la do Szmerti ie tak ſivela, da pred Szmertium, y poſzmerti za
iednu Szveticzu bila ie derſana: Chesz nekuliko uremena po-
kazahſze iedne ſzvoie Priatelicze Tovaruſſicze vu Koruſſu pope-
vaiuch ove rèchi: *Peccantem me quotidie, & non pœnitentem, ti-*
mor mortis conturbat me, quia in Inferno nulla eſt Redemptio. Ova
nye Tovaruſſicza videchi, y chuiuchi ovu Duſſu ovak popevati,
opitaiu, zakai nedokoncha ſzvoga popevanya z- onemi ioſche
rechmi: *Miſrere mei DEUS, & ſalva me.* Szmiluiſze mene Boſe,
y Zvelichime. Odgovori neſzrechna Duſſa, kaitimiſze Bog
vech nemore ſzmiluvati, arſzem naveke oſzugiena vu Pekel,
odkud vech ni odkuplenya, niti naimenſſega uffanya Zveliche-
nyu, y ako prem ieſzem tak oſtro, y poboſno ſivela, vendar
nisza moia dobra dela niſzume mogla oſzloboditi od vekovech-
noga ſzkvarienya, y to zbog toga, kaiti ieden grèh, kogaſzem
vu moie mladoſzti vuchinila, y iz nyega, od ſzrama uſzegdar
obladana, nigdarſze niſzem Szpovedala, y zatoſzem naveke
ſzkvariena, y ovo zrekuchi z- velikem ropotanyem neſztahie,
ar od Behemota Peklenſzkoga nazad odpelyana vu Pekel, koi
kotie nye do ſzmerti vuſzta zaklenyena z- lokotom ſzrama der-
ſal, tak dersi, y derſal bude nye Duſſu zaklenyenu vu peklu.

Drugi Lokot Peklenſzkoga Behemota, z- koiem on Lyudem
Vuſztra zapira, ie on ſztrah, koga vu Szerczu chute oni Mla-
denczi, miſzlech ſzami ſzobum, ako ia ſzpovèm moie tulike
Nechiſztoche, Pianſztva, Blaznoſzti, y druge grehe? Szpo-
vedenik obeſzimi na urat iedno breme poſztòu, hochemi prepo-
vedati ono Paidaſtvo, y pohaganye oneh, z- koiemiſzem tuli-
ko uremena tak dobro znan; Oh bolycie muchati, ter dobreh
dankou uſivati. Miſzli on krivi Tergovecz ako ia ſzpovèm moie
Uſure, y krive dobichke, to ure znam dami Szpovednik zapo-
vè povernuti lyuczkò, y tako, ako vuchinim? prez blaga y
poſtenya oſztanem, akoli neuchinim? Szpoved mi bude na vexe
ſzkvarienyne, nego Zvelichenye: Miſzli on Szerditecz akoli
ia Szpovèm one Jade, koie tuliko uremena vu moiem Szerczu
proti bliſnyemu moiemu kuham, y noſzim; Szpovednikmi

zapovè, damu ne ſzamo oproſztim, nego daſze z. ſnym y
merim, togami pak ni moguche vuchiniti, addaie bolye
prez Szpovedi biti, ali na Szpovedi od toga negovoriti. Ov
mu Lokotu, podàie Klyuch Sz. Job z. onemi ſzvoiemi rechmi

Job c. 6. V. 19. *Qui timet pruinam, veniet ſuper eum nix.* Koiſze Mraza boij, na
ſze Sznega nadeie: Po Mrazu razmeſze pokora po Sznegu m
ke Peklenſzke.

Nu kaivamſze vezda vidi ò Greſniki, y Greſnicze, koie
peklenſzki Behemot ie Vuſzta zaklenul, y Jezik zavezal, zpoz
navateli iz ovoga moiega govorenya vas neſzrechni ſztalis? da
naimre uſza vaſſa dobra della, ako prem neznam kak Szveta
poboſna nikai vam nepomàſu, k- Duſſnomu Zvelichenyu, ako
vi zbog ſzrama ali ſztraha na Sz. Szpovedi, kokou Szmerti
naimenſi greh zamuchite,

Oni tulikai Szudchi, y uſzi Chaſztniki, ako nekaraiu, ne
kaſtigaiu, y Szudou pravichno neſzude? nadeiatiſze moraiu od
peklenſzkoga Behemota vekoma na ſzvoieh Jezikeh ſztraſne
Muke terpeti; Niti menſe Kaſtige uſzi krivichni Prokoratori
moraiuſze nadeiati: Niti ovem Kaſtigam vekovechnem vuyu
budu mogli, uſzi oni Glavari, Goszpodari, y oſztali Kerſche-
niki, koijgod videli budu bliſnyega ſzvoga greſſiti, y Zapove-
di Boſie prekerſiti, ter nebudu karali teh takoveh, ar veli Sz.

Theodor. in c. 7. Jos. Theodoretus. *Qui Divinarum legum ſunt obſervatores, corrigunt*
tranſgreſſores; alioquin in infigendo ſupplicio ſunt futuri participes.
Koij Zapovedi Boſie obderſavaiu, nai karaiu oneh koijh neob-
derſavaiu, ar drugache budu dèlniki nyhoveh grehou, y Kaſtig.

Lactanti. l. 5. Inſtit c. 12. Lactantius pak veli: *Qui ſuccurere perituro poteſt, ſi non facit, occidit.*
Koi vidi bliſnyega ſzvoga pogibati na telu, ali na Duſſe, terma
nepomàſe, onga umaria, pache y ſzam Goszp. Bog po ſzvo-

Ezech. c. 3. V. 18. iem Ezechielu Proroku veli: *Si impio locutus non fueris, ut ſe ab*
impietate abſtineat, & ille perierit, Sanguinẽ eius de manu tua requiram.
Ako budes videl bliſnyega tvoga greſſiti terga nepokaras, ako
pogine? ti za nyega budes plàchal.

S. Bernardus. *Nemo ergo fratris vitia palpet,* veli Sz. Bernard, *Peccata diſſimulet nemo, eſt enim conſentire, ſilere, cum arguere poſſis.* Nieden adda hudobu Brata ſzvoiega nai nepokriva,
niti nezagovaria, Grehou nigdor nai nepodnaſſa, nit pod vu-

ho nemeche, ar koi tak chinì, muchaiuch kadabi pokarati mogel, vidiſze, k- nym privolyti, y tako iednake Kaſtige z- nymi ukup nadeatiſze mora, Amen.

CHETERTA NEDELYA KORIZMENA

Velika haſzen, koiu Sz. Almoſtvo Tèlu, y Duſſe donaſſa, izkaſuieſze z- Sz. Piſzmom y z- Hiſtoriami potverguie.

Diſtribuit Diſcumbentibus. Joan. 6. ℣. 11.

Podelilie Szedechem.

MOy Bog! kak chudno moglobiſze videti onomu Chloveku, koi porodiuſſiſze gluh, y ſzlep, ter cheſz nekuliko let ſiulenya ſzvoiega, bihmuſze Vuha, y Ochi odperle; terbi chul, y videl tulika duguvanya, à naimre pak tulike razlike megy lyudmi; Oh! kakbimuſze chudno videlo, kadabi chul lyudi govoriti, uſzakoiachkemi Jeziki: Videl pak nekoie vu Skerlatu, Szvile, y Barſunu, opraulyene, à nekoie uſze raztergane, y na pol golle hoditi: Nekoie vu Zidaneh Palachah, à nekoie vu zpleteneh, y Sopom pokriveneh hiſiczah ſztanuvati: Nekoie piane, nekoie Seine; Nekoie uſzaki dan goſztitiſze, à nekoie od glada pogibati: Kakbimuſze chudno videlo, dabi videl nekoie veſzelo ſzmeiatiſze, à nekoie Saloſztno plakati; Nekoie tanczati polek Muſike, à nekoie vu uſzakoiachkeh poſzlèh truditiſze, y potiti: Ja ſtanovito ſtimam, da ou od velikoga chuda, nebiſzi znal pokoia naiti, doklamſze nebi uputil,

pitaiuch kakoviſzu ovi lyudi, koi lepo opraulyeni vu Zidan palachah goſzteſze, veſzelè, y tanczaiu; à kokoviſzu n oni, koiſze plachu, petlyaiu, trude, y potè, ieſzuli rekſi dnè naturè, iedni kakti drugi, y akoliſzu iednake nature, o kud dohagya, y koi Zrok tomu mora biti, daſzu oni tak ſz chni, Bogati, y zmoſni, ovi pak tak neſzrechni, Ubogi, y N volini? Tomu takovomu Sz. Otecz Auguſtin bi lepo, y poro-

S. Auguſ. in Pſal. 125. lyno odgovoril ovemi rechmi: *Fecit DEUS Divitem, ut probet il lum de paupere.* Toreto, rekelbimu vuchinilie Goszp. *Bog Bo-* gatecza, koiemuie dàl doſzta blaga, dabi on z- ſnym Szromahe pomagal; dalie iednomu zmoſnoſzt vu opravah, dabi razter gane, y napol golle oblachil; Dal ie drugomu obilnoſzt kruha, y vina, dabi gladne hranil, y *Seine* napaial; *Dal* ie tretiemu doſzta Penèz, y Bogacztva, dabi z- ſnym uboge potrebne nadelyaval, y pomagal: I to uſze hotelie danaſz z iednum pet dum potverditi Chriſtus Zvelichitel nas. Kada naimre oneh pet Hlebou Kruha, y dvè Ribicze dàl be Vuchenikom ſzvoiem, de bije oni razdelili onè unoſine Lyucztva, koiaie k- nyemu pa hagyala, ar akoie rauno mogel on vuchiniti dabi uſzaki zmeg oneh lyùdi bil naſſel vu ſzvoieh Rukah falat Kruha, y Ribe, po tlamgaie bil Blagoſzlovil, ni vendar hotel, nego ie dal Vuche nikom ſzvoiem, dabije oni razdelili, kakti Saffari nyegov-

Luca 9. ℣. 16. *Dedit eos Diſcipulis, ut ponerent ante Turbam.* Z- koiem nachinom hotelnamie dati na znanye, kot Szvedochi mudri Cornelius a lapide, da rauno tak dàie Blago, y Bogacztvo nekoiem lyudem ovoga Szveta, dabije delili ſziromahom potrebnem, à ne da biga ſzami vuſivali. *Quemadmodum Dominus Apoſtolis dedit, ut de-*

Cornel. à lapide in Joann. *rent Turbis; Sic donat hominibus Divitibus, ut donent pauperibus.* Kak goder ie dàl Goszp. Chriſtus Apoſtolom, dabi dali lyuc tvu; tak dàie Bogatczem, dabi davali Ubogem: I kaktiſzu Apo ſtoli nabrali dvanaiſzt Koſſar oſztankou falaczcu Kruha od ſzmeh pet Hlebou; Tak y oni koij radi daiu vu Ime Boſie ono Blago koijmie Goszp. Bog dàl kakti ſzvoiem *Saffarom*, imaju znati y tverdno veruvati, daimna ovom Szvetu Sztoverſztiuvu, a na drugom z- Dikum Nebeſzkum, hoche nadoplacheno biti

Matth. c. 19. ℣. 29 kot ſzam Chriſtus ie obechal pri Sz. Mattheu. *Centuplum accipiet, & vitam æternam poſſidebit.* Koiu iſztinu nakanilſzem z- Szvetemi

Czir

Cztv
Meſzteh
Megy
Na
Cztv
Cztv

Czirkvenemi Navuchitelmi, kakti tulikai y iſztem Sz. Piſzmom poſzvedochiti, y unogemi kratkemi Hiſtoriami potverditi.

Megy uſzemi Dobrotami Kerſchanſzkemi, y megy uſzemi dobremi deli, koia ieden Kerſcheni Chlovek zna, y more vuchiniti, niga vexegà, nit Goſzp. Bogu prijetneſſega, kak hraniti, Napaiati, odevati, y pomagati ſziromahe, Uboge, Nevolyne vu nyhoveh potrebochah; tonam ſzvedochi vu unogeh Meſzteh Sz. Piſzmo, tuliko Sztaroga, kuliko Novoga Zakona, y ſzam Duh Szveti nam zapoveda po mudrom Eccleſiaſtu, da imamo ſzkerb na naſſe Bliſnye, Uboge, potrebne. *Et mandavit is unicuiq; de proximo ſuo.* Pache y na Szudnyem Dnevu nikakoveh Dobroth naſſeh nebude na pervo donaſſal, Zvun ſzamoga Almoſtva, *Quod uni ex minimis meis feciſtis, mihi feciſtis.* Kaiſzte goder koiemu zmegy naimenſeh moieh vuchinili, meneſzte vuchinili; y nahagyam da Goszp. Bog neſzkerbiſze liſztor oſzebujnem nachinom za ſzvoie Uboge, nego pache zapoveda ſzvoiem Bogatczem kakti ſzvoiem Saffarom, da oni imaiu vernu ſzkerb nye prigledati, y pomagati z-onem Blagom, koteroie nym pod oblaſzt dàl, ar ie Goszp. Bog ſztvoril Bogatcze za Uboge, à ne Uboge za Bogatcze; Bogatecz dàie Bogatcztvo nemenito Ubogomu, Ubogi, pak pouracha Bogaczu plachu Vekovechnù; Ovem, koij Uboge pomaſu, Szvedochi Duh Sz. da nigdar nikai nemanka; Onem pako, koij mogu, ter nehte, pomagati Uboge, uſzaki dan Blago pomankava: *Qui dat pauperibus numquam egebit, qui autem avertit oculos ſuos ab eis, in magna penuria erit.* Y vu drugom meſztu po mudrom Salamonu Duh Sz. govori ovak, *Honora Dominum de tua ſubſtantia, & implebuntur Horrea tua ſaturitate, & vino tua torcularia redundabunt.* Poſtui Goſzp. Boga tvoiega z-onem Blagom, koieſzi od nyega priel, nye marlivo delech Ubogem vu Ime nyegovo, y hoteſze napuniti tvoij Staglyi z-kruhom, y Kleti z-vinom, da nebudes ſzam znal kakti uſzega bude pribivalo, ako ti budes dareslyu z-Ubogemi, y polek Blagoſzlova Boſiega vu Blagu, hoches zadobitiſzi Blaſenſztvo Vekovechno; ar velì ſzam Chriſtus Zvelichitel nas. *Centuplum accipiet.* Na ovom Szvetu, a nadrugom pak: *Vitam æternam poſſidebit.* Natuliko da Almoſtvo chinì Chloveka, ako prem Greſnika na ſzkorom vu Miloſchu Boſiu doyti, y opro-

Eccl. c. 17 ℣. 12.

Proverb. c. 28. ℣. 27.

Proverb. c. 3. ℣. 9. & 10.

y oproſchenye grehov dobiti, arie Chriſtus obechal, koi
Matthæi more faliti vu ſzvoiem obechanyu: *Beati Miſericordes, quoni-*
c. 5. ℣. 7. *ipſi miſericordiam conſequentur.* Blaſeni Miloſzerdni, ar oni
loſchu hote zadobiti. Kai rauno ſtimam da Sz. Hieronymus
razmislyaval onda kadaie govoril, da Sz. Almoſtvo ima ie
S. Hiero- ku Jakoſztz- Sz. Kerſztom, Greſnikom grehe oprafchati. *A*
nymus in *præſtat Elemoſyna, quod & Baptiſma; quomodo Baptiſma nobis pec-*
Pſal. 8. *ta dimittit, ita & Elemoſyna dimittit.* Arga ni Dobrote, koia
Goſzp. Boga berſe genula na pomiluvanye proti Greſnikom,
na podelenye nym Miloſche ſzvoiè, kuliko Sz. Almoſtvo. O
kud Sz. Ambros lepo govori, *Quamvis pollutus, quamvis mul-*
Criminibus circumſeptus, ſi Elemoſynam feceris, Innocens eſſe cœpi
Akoſzi prem neznam vu kakveh grèheh ukalyan, ako da
moſtvo Ubogem, iur pochinyas poſztaiati pravichen: Za
zato ò Kerſcheni Chlovek premiſzli dobro, Moch, y Jako
miloſzerdnoſzti proti Ubogem, koia ſzama y iedina uſze gre
oprafchati chinì, y priſzilyuie tako rekuch Boga Uſzamoguch
ga. *Vide ergo* (dokàncha ſzvoie govorenye Sz. Ambroſius)
Idem Ibi- *ſit miſericordiæ gratia, quæ una & ſola virtus cunctorum eſt remiſſo-*
dem. *catorum.* Oh ter gdo bude tak priproſzt, y neſzpameten,
nebi hotel z- Goszp. Bogom ieden tak velik barat vuchinit
ieden tak velik dobichek? kotſzuga unogi Szveti, y Greſnik
di z- ſzvoiùm uremenitnum, y vekovechnum haſznum vuchi
libili.

Nainam poſzvedochi to Adrianus II. ovoga Imena Pa
Platina koi zbog maleh Almoſtvih, koia ie vu Ime Boſie daval, na
in vita pinſzku Chaſzt be izviſſen, doſztakrat kadaie Ubogem K
Adriani lovene Kvatrine iz ſeppa delil, nameſzto nyh, vu nyemie
II. hagyal ſz otine Czekinou. Nainam poſzvedochi to Sz. G
manus Biskup, koi zapovedauſſi ſzvoiemu Secretaru, da
oneh treh Sud koie ſzame ſzamèhne ie imel, dve ima razl
ti Ubogem koijſzuga Almoſtva proſzili, à iednu za potreb
nu da zachuva; vu onom iſztom uremenu kadaſzu one dve S
de razdelyene bile, doydoh iz daleka ieden Poſzel, koi
dveſzto Kriſevach Skùd doneſzel, y oude ſzeie izpunilo o
chanye Boſie, ſzto za iedno. Nai poſzvedochi Sz. Marcell
koi daduch za Almoſtvo Ubogem devet Skùd, do malo ure

na bessemu donessen devet iezèr za Devet kada, y odkud, onsze ni niti nadeial. Nai poszvedochi to Sz. Groff Elzearius, koi chimie vech bil dusen, ztemie obilneie Almostvo Ubogem delil, zverhu chesza usze lyucztvò iemusze szmeialo, aliszeie on veszelil, veruiuch damu Goszp. Bog szvoiem obechanyem zmankati neche, kot y nì, ar kak on, niti drugi znali niszu, dalmuie Goszp. Bog Bogacztvo, z koiemie usze szvoie duge platil, y doszmerti polek szvoiega sztalissa siveti mogel, y Uboge pomagal. Oh! kak adda pravoie negda rekel Sz. Otecz Augustin. *Plus accipit, quàm dat, qui pauperi Elemosynam præstat.* Vech dobiva, nego daie, koi Ubogomu Almostvo podaie. *S. August. in ps. 582.*

Da pak Sz. Almostvo Goszp. Bog naplachuie ne szamo szto versztiúm na ovom Szvetu, kotszmo do szada chuli, nego y szrechnum Szmertium, a poszmerti pak z- Dikum Nebeszkum, kai vam morem z- Historiami potverditi; Szpominamsze dobro kaiszem stel, od onoga Velikoga Goszpodina y Poglavara, velikoga, y Glaszovitoga Varassa Milana, po Imenu Fuentes, koi vu szvoie chaszti imaiuchi unoge uszakoiachke szkerbi, vu raunanyu szvoiega lyucztvà, y Szoldatou, k- zadneyemu priblisaussize Konecz siulenya nyegovova, tak lepo, y veszelo ieszè na drugi Szvet odpraulyal, kako dabi usze szvoie sivedni bil potrosil, vu Puschine sivuchi, ostru pokoru delaiuch; Natuliko daszusze uszi chudili, koijszu okol nyega bili, y szam nyegou Szpovednik nisze za doszta mogel nachuditi, da vu iednom uremenu tak pogibelnom, y sztraslyvom kot ie ureme szmertno, ou Goszpodin tak batriu, y veszel mogelie biti; Opitaga adda Szpovednik, kakoubi tomu Zrok moral biti? komu odgovori ou Goszpodin Fuentes, da nikakou drugi Zrok tomu nì, nego szam ou, da kadaszem ia vu Flandrie z- plàchum moiega Kralya po Taboreh hodil vu moie Mladoszti, prisztupil be kmene ieden Ubogi, koimeie za Almostvo proszil iednu Skudu, y takimuiu ieszem dal; malo potlam doyde on iszti Ubogi k- mene, ter z- vexum poniznosztium proszilmèie iosche za iednu Skudu, na pervo daiùchimi szvoie potreboche, y dalszemu drugu Skudu; Chesz mal chasz doselie naproti y tretich on iszti Ubogi, termije ovak zeuszum poniznosztium pochel govoriti; Ah moy Milosztiuni Goszpodine iaszem- *Manni Quadra. 2do Con. 26.*

fze boial, y fzramuval na iedenkrat, uſzu moiu potrebochu p
fziti, proſzim vaſz za Boga ſzmiluiteſze ioſche vezda nad n
num, y podeletemi ioſche iednu Skudu, nitivaſz vech bude
bantuval, y tako dalſzemu y tretiu Skudu, koiu on dobiuſſi
m ene, z- veſzelem obrazom ie miſze izkazal, y lyublyeno naſ
meauſſi rekel: Goſzpodine ti neznas ſzada komuſzi Almoſtv
dàl, aliga hoches zpoznati na tvoie ſzkradnye Vure: Y toie zro
moiega veſzelya, ko chutim ſzada vu Szerczu moiem, armiſz
priblisava ureme za poyti prieti plàchu, koiumije obechal mo
Bog toieto Diku Nebeſzku, y ova zrekuchi ſzrechnoie zpuſz
til Duſſu ſzvoiu, Oh pravo! pravoie govoril Sz. Ivan Chryſo
ſtomus. *Da panem- & accipe Paradiſum, da pauca, & accipe magna, da mortalia, & accipe Immortalia, da nummum, & accipe DEUM.* Dai Kruha, y uzemi Nebo; dai mallo, y uzemi unogo; dai umertelna uremenitna, y uzemi neumertelna Vekovechna; dai Novecz, y uzemi Boga: Ar Goszp. Bog nepuſchaſze nikomu vu Dareslyvoſzti preobladati.

S. Chryſoſt. h. 6. de pœni.

Hochete adda vu Nebo doyti ò N. N. nedvoim dami uſta ki zmegy vaſz odgovori, da rayſſi danaſz nego zutra, y zpameno; ali mene kruto iako chinè za vaſſe Zvelichenye dvoijti oze Chriſtuſſeve pri Sz. Mattheiu rèchi: *Facilius eſt per foramen ma Camelum tranſire, quàm Divitem intrare in Regnum Cœlorum.* Legly ie Gamile cheſz Vuho iedne igle preyti, nego Bogatczu vu Kra lyeſztvo Nebeſzko uleſzti; y vu drugom meſztu veli: *Quam difficilè qui peccunias habent in Regnum DEI introibunt.* Kak teſko koij peneze imaiu vu Kralyeſztvo Nebeſzko zaydu. Ali vendar naiſze nigdor neboi, niti vu ſzvoiem Zvelichenyu nedvoi, ar Sz. Otecz Auguſtinus obznanuie uſzem y uſzakomu ieden olzbuini, ſzeguren, kratek, y dokoncza legek put vu Nebo, po ſzluſſaitega adda kai veli. *Via Cœli eſt pauper, per quàm venitur ad Patrem.* Put Nebeſzki ie Sziromah uſzaki Ubogi, pokoiem pre hagy aſze vu Nebo, koi goder adda ſeli, y hoche iz ovoga Szve ta ſzrechno preminuti, y vu Nebo doyti? Uboge Sziromahe nai pomaſe, y nyh nadelyevati z- Almoſtvom nai nigdar nepreſta taie.

Matthæi c. 19. ℣. 24.

Lucæ c. 18. ℣. 24.

S. Auguſt. ſer. 5. de verb. Dō.

Lepo, Dobro, y Szveto govorite Pater Prodekator (chi nimiſze da nekoij velè) kai ſzami znamo, y veruiemo da ie do bro

bro, y haſznovito, Ubogem Almoſtvo deliti, ali iako tesko iè vuchiniti. kai? kai to velite kai? daie tesko Almoſtvo podeliti? Ter kakovaie teſina, ali trud poſzechi vu Sep, ali Moſnyu, ter iz nye iz ulèchi iednu Peticzu, ali konche nekuliko Novàcz, y nye Ubogem razdeliti daſzi za nye Kruha kupe; ali Pater Prodekator niga Peticz pri naſz, à Novàcz kruto po malo, Moſnye ſzu naſſe prazne. Ah ako ie tomu tak? viſzte izprichani, ar *Nemo dat quod non habet.* Ali dabi ia rekel da toga vam nì veruvati, bilikrivo rekel? neſtimam; ar ia dobro razmem kak unogi drugach govore, y drugach miſzle; Ar unogiſze izprichavaiu dagani penez vu Sepu, ali vu Moſnye, ne iur dabi nym nyhove Moſnye bile prazne, nego miſzle da nimaiu Penèz za podelitije Ubogem: Velè adda unogi ovak, iſztinaie hvala Goſzp. Bogu iaimam Vincza, imam Kruſcza, imam y koi Nouchecz, ali moy dragi Pater Prodekator imate znati daſzem ia ova dobil z trudom, potom, y kervavemi Sulyi, kulikokratſzem ia rano ſzutal, keſzno legel, ſzuhoga Kruſczaſzi popoiel, y friske vodiczenapil, pervo negſzem ova k rukam dobil? ter hochete Oteez Duhouni da ia ova razdelyuiem onem lenyakom? onem Sziromahom lyudèm? Oh vu tomſzi ia, moiè glave ni mallo neterem, niti vi Pater Prodekator potreba daſzi Jezik trudite; Zakaiſze ti takovi niſzu trudili, delali, y potili kotſzemſze ia, terym nebi potrebocha bila od drugeh petlyati.

Ali polahko Bratia moia draga, polahko, pitam ia vaſz iedno malo z Szvetemi Navuchiteli Baſiliom, y Ambroſom. *Haec tibi præſentia bona unde proveniunt?* Ovo blago ko imas vu Kruhu, Vinu, Penezeh, y oſztaleh odkudatije doſlo? ako velis do potrudu, y potu: *Impius es! Quid enim habes quod non accepiſti?* Oh' ti greſni, nemiloſztiuni, iz Boga pozablyeni Chlovek, povechmi, kai ti imas pod oblaſztium tvoium, kai neſzi od Goszp. Boga tvoiega prijel? Kaibi tebe tvoij trudi, poti, y Sulyi pomagali, akobi tebe Goſzp. Bog ſzvoiu pomoch, Miloſchu, y Blagoſzlou izkratil? Ako pak uſza od Boga imas? vu chem nikakvoga dvoienya ni, povechmi kai ſtimas, zakai ie ova tebe Goszp. Bog dàl? akoli neznas? tak poſzluſſai zgora imenuvana dva Szveta Navuchitela, koijti zrok povedaiu: *Profeſſo non aliam ob cauſam, niſi ut benignitatis, & fidelis adminiſtratio-*

nis mercedem accipias. Z- nikakvoga ſztanovito drugoga Zrok, nego dabi ti na ovom, y na drugom Szvetu prijeti mogel plàch za lyubau y Miloſzerdnoſzt proti Ubogem, y tulikai zavernoſi vu razdelenyu Sziromahom onoga, kaitije on dal. Zdrug ſztrane chuiem, da nekoij drugi govore: Iſztinaie Otecz D honni ia imam polek moiega ſztaliſſa za me, y za moiu Druſin kainamie k- ſiulenyu potrebno, Ali moy Pater vezdaſnya le ta ieſzu neplodna, Zemlya vech nerodì kot pervo, nam naſſi Meſtria vech neide od Ruk kakti druga leta, iednum *rechiùm* niga vech ſzreche vu nichem; akoli pak ovo razdelímo *Ubogem* kai vezda imamo, kai nam oſztane? kak budemo ſiveli?

In vitis. Patrum. Oudemi napamet dohagya iedna Hiſtoria koiu ſtem vu Kai. gah Sitka Sztareh Otczeu, koiami bude kruto prilichna davanie povem na meſzto drugoga odgovora, kogabivam moral dati na vaſſe izprichavanye. Stem adda od iednoga Bogaboiechega Puschenika, dugo uremena vu Puſchine ſivuchega, koi putuiuchi ienkrat vu lep, Velik, y Bogat Kloſter, koiega Kloſtra Opat pominaiuchiſze z- ovem Puſchenikom, iakomuſzeie tuſh daſzu zla leta, da nikai nerodè, natuliko daſze iur ſzkoro vech nemore ſiveti; kai razumeuſſi Puſchenik od Opata, nadehnyen od Duha Sz. pochelie proſziti Opata dabimu vuchinil ſzvoim Bratiu zkupa vu Refectorium zezvati, y dabi ieden Imèna onih Redounikou pred nym glaſzno ſtel, k- chemu privoli rad Opat, koi Opat drugach od nature bilie zkùp, y ſztiſznyen; y kada biſze iur bili Redouniki ukup ſzpravili, ieden zmegy nyh uſzeb drugeh Imena ie preſtel; Onda ou Puſchenik obrnuhſze k- ſzkupomu Opatu, termu pochne govoriti, Selisli Vnogo Poſtuvani Opat znati zrok tulikeh neſzrèch Kloſtra tvoiega? Ia ſztanovito znamtiga povedati, da naimre drugi nijeden ne, nego kai manka vu ovom tvoiem Kloſtru ieden Pater; to razumeuſſi Opat pochne razgledat ſzvoie Redounike akobi koi mankal, videchi damu nijeden nemanka, Opat adda pochne pitat Puſchenìka kaibi to za iednoga moralo biti? Odgovori Puſchenik da onomu koi manka ie Ime *Pater Date* kai po Horvaczki hochè rechi: Pater Daite. Ar, rekelie Puſchenik, kade goderni Pa tra *Date* onde tulikai nemore biti *Pater Dabitur vobis.* Kakodà bimu z- ovemi rechmi hotel dati razumeti, da zbog nyegove izku-

szkuposzti Gosp. Bog iemu szkratil y pomensal dohodke, y szi romastvo vu Kloster pòszlal.

Rauno tak y ja vam velim ò N. N. da drugi nikakou Zrok ni, da vasse Zemlye vam vech nerodè Kruha y Vina tak obilno kot pervo; da vam vassa Mestria; nit terstvo od Ruk neyde; jednum rechium, da vech szreche nemate, daszte uszaki dan Sziromaskessi; nego kaitiszte vi uszaki dan szkupessi, y nemiloszriuness proti Ubogem, kaitiszte odtirali vi od vasz Patra, Dàyte, y zato *Pater Dabitur vobis* Hoche vam biti dàno, neche k. vam doyti: Hochete adda da vam Goszp. Bog poslye szrechu y Blagoszlou vu vasse dohodke, da vam vasse Zemlye budu rodile, Mestria, y Terstvo od Ruk islo? podelete od onoga kai imate kuliko morete vu ime nyegovo Ubogem, y on vam hoche obilno naplatiti. *Date & dabitur vobis.* Dayte y hoche vam biti dàno, kotie dano bilo Sz. Homobonussu, koi nemaiuchi nego nekuliko falaczeu Kruha vu iedne Kossaricze, y nyega on razdeliuszi vu Ime Bosie, y Goszp. Bog takimuie Kossariczu z friskem Kruhom napunil. *Date, & dabitur vobis.* Dayte, y hochevam biti dano, kot Sz. Filipu Nereiu, koi uszako leto vechie daval Ubogem Almostva, negoszunyegui dohodki donassali, y Goszp. Bog Zlatomuie vu skrinye uleval. *Date, & dabitur vobis.* Dayte y bude vam dano, kot ie dano bilo Sz. Antoninu, koi vu szvoie Safarnicze nemaiuchi nego szame tri Hlebcze Kruha, y nye ie razdelil Ubogem kadaszuga proszili, y Goszp. Bog vu onom hipu povernulmuie vu Safarniczu 30. Hlebou velikeh friskoga Kruha. *Date, & Dabitur vobis.* Dayte, y bude vam dano od Boga kai goder budete proszili, y seleli. Odkuda lepo nasz nagovarna na Miloszerdnoszt proti Ubogem Sz. Ivan Chrysostomus govorech: *Miseream ur proximorum, ut & nos ipsi misericordiam consequamur.* Szmiluimosze zverhu blisnyeh nasseh videchijh vu kakove nevolye, ali potreboche, da y mi dobimo vu uszeh nasseh teskochah, y nevolyah pomoch, y Miloschu Bosiu, kotszuiu unogi y neizbroieni dobili y zpoznali ne szamo vu nadomeschenyu blaga sztoverszti ùm za iedno, kotszem iur pokazal, y Dikum Nebeszkum kotszem z Historium potverdil, Nego pache Sz. Almostvo oszlobagya Chloveka od uszakoiachkeh betegou, y uszteh szmertneh pogibeli.

S. Chrys. hom. 4. in Epist. ad Philip.

In vita S. Brunis.

Ar ia nahagyam vu Sitku Sz. Brunona od Rogeria Herc-
ga Calabrie, da ou vuchiniussi iedno Almostvo Sz. Brunonu
iedne Puschinszke Pechine prebivaiuchemu, ou iszti Sz. Chlo-
vek pokazalmuszeie vu sznu, y opmenulgaie, kaksze ima ob-
chuvati od Szmerti, na koiu nekoij nyegovi Nepriateli ieszum
szilili, y zaszedali. Nadalye stem vu Sitku Sz. Hilariona od ie-
dne Sene, koiaie bila deszet let szlepa, y szkoro usze szvoie
blago potrosila na Doctore, Arczete, y Barbere za ozdraveti,

In Vita S. Hilarionis. Baron. tom. 7. an. 553. nu. 252.

k-zadnyemu be dopelyana pred Sz. Hilariona, od koiega ona
bilaie nagovoriena, dabi dala kakvo Almostvo ubogem vu Ime
Bosie, koie berseli ona be vuchinila, taki Zdrava ie poszta-
od Szlepotè. Iosche iednu oszebuinu Historiu od mochi, y la-
koszti Sz. Almostva pisse Baronius od iednoga Bogatoga Chlo-
veka vu Czarigradu, koi buduchi na szmert betesen, zapove-
dalie dati 30. Peticz Ubogem vu Ime Bosie, y za ovo Miloszer-
dno Almostvo povernulmuie Goszp. Bog Zdravie na szkorom,
koi berseliszije bolije pochutil, pochelszeie saluvati za szvoie
Peticze, y potlambi bil ozdravel, pochelszeie ne szamo salu-
vati, nego y drugem tusiti szvoiem priatelom, od koieh opo-
menyen, dabisze nai nesaluval za iedno tak dobro dello, zbog
koiega ie tuliku miloschu od Boga dobil; ali zahman, ar ona
penezi ako prem mali niszumu mogli iz glave, niti iz Szercza iz-
paszti. Zakai zato rechemu ieden, pokehdob datije tuliko sal
za tvoie peneze, akoli hoches ti vu Czirkve pred Goszp. Bogom
mene izruchiti on Nàiem, kogaszi ti z-onem Almustvom dobil
pri Bogu, ia tebe dam tuliko Peticz, kulikoszijh ti Ubogem
razdelil. Odgovori on Neszrechniak szkupi, da hoche dobro-
volyno vuchiniti, poydosse adda obadva vu Czirkvu, y izpu-
niussi szvoiu pogodbu, ter iduchi ou veszel z- penèzi van iz Czir-
kve, pred urati taki naglum szmertium ie vumerl: Dussa nye-
voga kam? lahkoie szuditi. Odkuda ochivesztosze zpoznava,
kak ono Almostvo ovoga neszrechnyaka oszlobodiloie bilo ne
szamo od Betega, nego y od nepripraune szmerti, z- koium po-
tlam kotszem povedal moralie vumreti.

Almostvo adda Chloveka pomase vu Sziromastvu, vu usza-
koiachkeh betegeh, vu pogibelyah Szmertneh, na szkradnye
vure Chloveka batrive, y veszelì, y po Szmerti vu Diku Ne-
beszku

beſzkuzapelyuie. Zakaizato opomina Duh Sz. uſzakoga zmegy vaſz govorechi po mudrom Eccleſiaſtiku: *Conclude Elemosynam in corde pauperis, & hæc pro te exorabit ab omni malo.* Selite ad. dà N. N. imeti Boſyi Blagoſzlou vu vaſſeh dohodkeh? *Date, & Dabitur vobis.* Dayte, y vam dano bude; Selite ſzrechno ſivetina ovom ſzvetu, y iz nyega ò vaſſe ſzkradnye vure veſzelo na drugi Szvet preminuti? na Szudu Boſiem ſzrechno obſztati? Mukam vekovechnem vuiti? y Sitek vekovechni zadobiti? Miloſztiuni y dareslyvi budete proti Ubogem, ar naſz vuchi Sz. Piſzmo, y Szveti Navuchiteli Czirkveni: ar Sz. Tobias Prorok veli. *Elemosyna ab omni peccato, & à morte liberat, & non patiitur animam ire in tenebras.* Almoſtvo od uſzakoga greha, y od Szmerti Chloveka dareslyvoga oſzlobagya, niti nepuſcha nyegovu Duſſu poyti vu tmicze Peklenſzke: Sz. Auguſtin pak opomina naſz govorech: *Si aperueritis pauperibus manus veſtras, Chriſtus vobis aperiet Januas ſuas.* Akoli vi budete odpirali Ubogem Ruke vaſſe? Chriſtus vam hoche odpreti Urata Dike ſzvoie Nebeſzke, Y Sz. Hieronymus uſze to potverguie govorech: *Nunquam me memini legiſſe mala morte mortuum, qui libenter opera charitatis exercuit; habet enim multos interceſſores, & impoſſibile eſt preces multorum non exaudiri.* Nigdarſze neſzpominam dabi bil ſtel od koga, daie zlum ſzmertium vumerl, koi ie rad Uboge nadelyeval, ar te takou ima unoge, koij za nyega mole, y ni moguche dabi unogeh molitve nebile vuſzliſſane. Szam Chriſtus Odkupitel nas naſz ſzigurne chinì za plachu uremenitnu, y vekovechnù, kotſzem na pochetku povedal, kak pri Sz. Mattheu obecha: *Centuplum accipiet, & vitam æternam poſſidebit.*

Eccl. 6. 29. v. 15.

Tobiæ c. 4. v. 11.

S. Auguſt. ſer. 227. de temp.

S. Hyero Epis. ad Nepoti.

A kai pak hochu rechi od one chaſzti, y Hvale, z koium on bude na Szudni dan pred uſzem Szvetom, uſzem Dvorom Nebeſzkem, y Czurmum Peklenſzkum Chaſztil, y hvalil uſze Miloſzerdne, y Dareslyve; kadaie bude za ſzobum zval vu Diku Nebeſzku, govorechijm: *Venite Benedicti Patris mei percipite Regnum, eſurivi enim, & dediſtis mihi manducare; Sitivi, & dediſtis mihi bibere; Hoſpes eram, & collegiſtis me; Nudus, & operuiſtis me; Infirmus, & in carcere eram, & Viſitaſtis me.* Hote Blagoſzloulyeni od Otcza moiega, uzemete Kralyeſztvo Nebeſzko za plàchu tulikeh dobreh dèl proti mene izkazaneh; Ariaſzem

Matthæi c. 25. v. 34. & 35. & 36.

bil

bil gladen, y vi ieszte mene nahranili bilszem Seien, y vi mene napoili; Putnikszem bil, y na sztàn, ieszteme prijeli; Golszembil, y ieszteme pokrili; Betesenszem bil, y vu Temnicze, y pohodilime ieszte. Oh! ka chaszt? kakova Szrechkulika hvala? Szuprotiunem pako nachinom bude govoril onem szkupem, y Nemilosztiunem; Gladenszem bil, y nisztem nahranili; Seien, y nisztemenapoili; Gol, y nisztemeodeli; Putnikszem bil, y nisztemenasztan prijeli; Betesen, y vu Temnicze terme niszte pohodili nigdar; zakai zato odhagvaite Prokleti vu Muke Peklenszke. *Judicium sine Misericordia, illi qui non fecit Misericordiam.* Szud prez Milosche, onomu koi ni bil Milosztiven. Oh! ka neszrecha, kakou Spot? kakova Salosztiv Budusze izprichavali prez uszakoga dvoienya govorech: *Domine quando vidimus te esurientem, aut sitientem, aut nudum, aut hospitem, aut infirmum, aut in carcere, & non ministravimus tibi.*? Goszpone kadaszmote videli gladnoga, ali Seinoga, ali Gologa, ali Putnika, ali Betesnoga, ali vu Temnicze, terti niszmo szlusili, y pomagali? ali nato Szudecz Nebeszki tem takovem odgovori: *Amen dico vobis: quam diu non fecistis uni de minoribus meis, nec mihi fecistis.* Sztanovito vam velím; da kai niszte vuchinili koiému zmegy malyahneh moieh (toiero po malyahneh razumeiusze Ubogi) ni mene niszte vuchinili; y tako ovi poydu naveke vu Muke Peklenszke zbog nyhove nemilosztiunosztiu, à oni pak pervi zbog nyhove dareslyvoszti poydu na veke vusivat Veszelya Nebeszkoga: *Et ibunt hi in supplicium æternum: Justi autem in vitam æternam.* Velì Sz. Matthei Evangelista vu 25. delu szvoga Evangeliuma. Zakai zato lepo nasz opomina, y vuchì Sz. Cyprianus kaiszmo chinechi, ako selemo na szudni danvu broyiu oneh perveh Blaseneh, y vekoma Szrechneh naitiszeh krihech: *Demus ergo Christo Vestimenta terrena, Indumenta Cœlestia recepturi: Demus Cibum, & Potum sæcularem Christo, ad Convivium Cœlestè venturi.* Daimo adda Christussu opravu Zemelyszku, za koiu od nyega mi dobimo Nebeszku: Daimo hranu y Napitek Szveczki Christussu, za koia nasz on vuchinì doyti na Vekovechnoga Blasensztva Goschenye, vu koie gdo goder selè zayti, naisze urednoga vuchinì z- Miloszerdnosztium, y Dareslyvosztium proti Ubogem: ar velì Sz. Kraly David. *Beatus qui intelligit*

Jacobi c. 2. ℣. 13.

S. Cypri. l. de oper & clem.

ligit super egenum, pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Blaſeni, koiſze razme, y ſzmiluie nad Ubogem, Nevolynem, ar ganaonom zlocheſztom, y ſztraſnom ſzudnyem dnevu hoche oſzloboditi Goszpodin Bog od ſzkvarienya vekovechnoga, Amen *Pſal. 40. ℣. 2.*

PETA NEDELYA KORIZMENA

Od Blaznoſzti Greha zverhu uſzeh Grehou naivexega.

Nonne bene dicimus nos? quia Samaritanus es, & Dæmonium habes. Joan. 8. ℣. 48.

Nevelimoli dobro mi? daſzi Samaritaneczti, y Uragaimas.

USzi Sz. Navuchiteli iednako vuche, y vu govorenyu ſzloſni ieſzu, da Goszp. Bog ie dàl Chloveku Jezik, y Dàr govorenya, koga Dàra nijednomu drugomu Sztvorienyu ni dàl; y to oſzebuìnem nachinom zbog toga zroka, dabi naimre Chlovek, z-ſzvoiem Jezikom Sztvoritela ſzvoiega hvalil, dichil, y molil, Zahvalnogaſze izkaſuiuch, za tulike Dare, Miloſche, y Dobrachinenya, z koiemiga nepreſztaie nadelyevati: Odkud Mudri Lactantius Firmianus velì, ſelete morebiti znati ò Lyudi Kerſcheni zakaije Goszp. Bog. ſztvoril Chloveka? poſzluſſaite, ia vam povem, kaktigoder za Chloveka, illi za veſz Narod Chlovechanſzki Goszp. Bog Sztvorilie ou Szvet zeuſzemi

ſztvarmì; Tak ie Chloveka ſztvoril zaſze, illi zbog ſzebe, naimre Chlovek razmislyaval Szkrounoſzti, Laſztovitoſzti Lepotu, y Dobrotu Boſanſzkú, y nyemu ſzamomu ie dopuſcheno govoriti zbog toga, dabi od Boga govoril, y laſztovitoſzti nyegove tolmàchil. *Sicut enim Mundus machinatus eſt propter hominem* (rechiſzu mudroga Lactantiuſſa) *ita ipſum propter ſe tanquam Divini Templi Antiſtitem, Spectatoremq; rerum Cœleſtium Ideo ſolus ſermonem accepit, & linguam cogitationis interpretem, ut enarrare poſſit Maieſtatem Domini ſui:* Kai nam y Mudri Ariſtoteles potverguie govorech, da niedna ſztvar nima Jezika za govorienye, nego ſzam Chlovek, y to zato dabi z-ſzvoiem Jezikom Boga hvalil. *Nullum animal habet ſermonem, niſi ſolus Homo, & hoc tantum ut DEUm ſuum laudet.* Nut kak iſzti Poganini zpoznavaiu, y valuiu tu iſztinu, da ie naimre Gos zp. Bog zato Chloveku dàl Dàr govorienya, dabi naimre nyega z-ſzvoiem Jezikom Chaſztil, y Zahvalnogaſze izkazuval: Ter vendar ia nevidim megy Kerſcheniki dabiſze od ſzto ſzam iedentem nachinom izkazal proti Dobromu Bogu Sztvoritelu ſzvoiemu Nego pache nezgovornu Nezahvalnoſzt uſzi ſzkoro do iednog proti nyemu izkaſuiu, nyega pſanech, y proti nyemu bláznech kai nijedna nema ſztvar nechinì, ar uſze polek ſzvoie moguchnoſzti terſzeſze Sztvoritela ſzvoiega Hvaliti; kot vuchì Sz. Otecz Auguſtin, da na uſzaku naimenſu Zapoved bivaiu pokorna, Szuncze, Meſzecz, y Zvezde; Ternaczi kincheſze z-lepemi Roſiczami, loze z-Zelenem Dreviem; y Ptichicze Nebeſzke ſzvoiem popevanyem Szlave, y hvale Sztvoritela ſzvoiega. *Ad Nutum Domini Sol non deviat à via ſua, non Luna, non Stellæ, Campi decorantur floribus; Vireſcit Sylva in Nemore; Cytharizat Avicula; Inſenſibilia obediunt DEO, ſolus Homo eius voluntati non reſiſtit, ingratumq; ſe oſtendit.* Velì Sz. Auguſtin. Uſze Sztvar Boga hvale, pokorne, y Zahvalnemuſze izkaſuiu, ſzam liſztom Chlovek, koibimu moral naizahvalneſſi biti, iemu naineza hvalneſſi, y kadabiga moral hvaliti, y Blagoſzlaulyati, kot ie chinil Sz. Kraly David krichèchì: *Benedicam Dominum in omni tempore.* Ondaga oni gorie nego danaſni Sidovi pſane, y proti nyemu blazne, od koiehſze danaſni Sz. Evang. ſzpomina, daſzuga zvali Samaritanczem, Pianczem, Uragometnyakom.

Lactan. lib. de nat. Dei c. 14.

Ariſtotel 1mo Politicorũ.

S. Auguſ ſer. ad Frat. in Eremo.

Pſal. 33. ℣. 2.

Samaritanus es, & Dæmonium habes, Potator Vini, Publicanorum & Peccatorum amicus. Kak adda Kerſcheniki unogi z- vexemi, y Bogu odurneſſemi Blaznoſztmi greſsè nego Sidovi; Kak velik, y ſztraſſen ie ou greh Blaznoſzti, y od Goszp. Boga na ovom, y na drugom Szvetu kak oſtro Kaſtigan, vu ovoi Prodeke pokazati nakaniliſzem.

Pervo nego pochnem od ſztrahote Greha Blaznoſzti govoriti, ie potrebno, da uſzaki zna kakou ie to Greh? illi kai ie Blaznoſzt? Mudri, y Sz. Czirkveni Navuchiteli Alexander de Ales, y Sz. Thomas Angyelſzki, naſzleduiuch Navuk Sz. Ambroſa ovak izpiſſuiu Blaznoſzt: *Blaſphemia eſt quædam derogatio alicuius Excellentiæ, & Bonitatis præcipuæ Divinæ.* Blaznoſzt nikai ni drugo, nego oduzetie koie Dobrote, y Huale, ali Chaſzti, koiaſzu ſzamomu Bogu laſztovita, y doſztoina, kakti na peldu, dabi gdo rekel da Goszp. Bog ni uſzeh ſztvarih ſztvoril; Da on nezna uſzega kaiſze na ovom Szvetu chinì; Da on nemore na uſze ſztvari ſzkerb imeti, dabie provigyeval z- hranum, y oſztalemi potrebochami; Da Bog nechinì pravo daiuch nekoiem uſze ſzreche, à nekoiem uſze neſzreche &c. Sz. Ambros pak veli ovak. *Blaſphemia eſt, cùm DEO tribuitur quod ei non convenit; vel ab eo aufertur quod ei convenit; aut cum aliquid tribuitur Creaturæ, quod ſoli DEO proprium eſt.* Blaznoſzt ie, kadaſze od Boga kai govori, kaiſze nyemu nepriſztoi, kotſzu govoriti Sidovi da ie Pianecz, da ima Uraga vu ſzebe; Kerſchniki pak ioſche go ie Blazne proti Bogu od iſzteh Sidovou, ar Sidovi zovuga Uragometnyakom, a Kerſcheniki iſztem Uragom, ar kada velè onomu Chloveku Uraſia prava; One néme ſztvari Uragteie ſztvoril; Onomu Deſgyu, Uragte tuliko dàie; kai drugo govore nego da Bog ie Urag, buduch da Goſzp. Bog Chloveku Duſſu dàie, kakti tulikai zlo, y dobro ureme, y uſze ſztvari ſztvaria, morel iſze pak kai gorſega od Boga, ali Bogu rechi, nego kadaga Chlovek Uragu priſzpodoblya? Drugoch kadaſze nyemu oduzimlye ono, kaiſze nyemu priſztoi, y doſztoi, kakti rechi da on ni Uſzamoguchen, Pravichen, da on nechuie, nevidi, nit nezna uſza koiaſze na ovom Szvetu govore, chinè, ali miſzle od lyudi, kot ie negda Senakerib Kraly Aſſiriauſzki govoril Blaznech proti Uſzamoguchnoſzti Boſie

S. Thom. 22. q. 13 a. 1.

S. Ambroſ. in lib. de Para.

Non potest DEUS vester hoc facere, ut liberet vos de manibus v
Nemore toga Bog vas Israelszki vuchiniti, dabi vasz oszlobo
iz Ruk moieh. Tretich, kadasze dàie sztvorenyam ona chas
koiasze szamoga Boga dosztoi; kakti rechi da Urag vech zna
more, nego Bog, kot unogi vu betegu imaiu navadu govorit
pomozimi Urag, dami nemore, ali neche Bog; Da Czope
niki, y Uragi mogu Mirakule chiniti; da znaiu priducha dug
vanya y pripechenya povedati, kotszu negda Szvetczi Bosj
znali, y unoge druge ovem szpodobne Blaznoszti, unogo ve
xe govore proti Goszp. Bogu, B. D. MARIE, y Szvetczem Bo
siem szadnasnyega uremena Kerscheniki, negoszu Sidovi go
vorili, y nego do danasnyega dneva Sidovi, Poganini govore.

Ou adda prokleti Greh Blaznoszti ie vexi od uszeh drugeh
S. Hieronym. in c. 27. Isaiæ. Grehou kotie osztavil zapiszano Sz. Hieronymus: *Nihil horribilius est Blasphemiâ, omnè quippè peccatum comparatum Blasphemiæ levius est.* Nikai ni sztrasnessega od Blaznoszti, ar uszaki Greh
Blaznoszti priszpodoblyen ie unogo mensi, y lehkessi; Tom
pak zrok ie ou, da naimre greh tuliko ie vexi, kuliko ie vexa
Persona, proti koiesze chini, vexe pak Persone ni na Nebu ni
na Zemlye od Goszp. Boga, adda koi proti Goszp. Bogu bla
zni, naivexi greh chini. Isztinaie dasze Goszp. Bog z-neizbroe
nemi grehi bantuie, z-koiemisze Chlovek nebantuie, kot ie
zmegy osztaleh oszebuineh grehou Heretichansztvo, Poga
ninsztvo, ali ioschc y od oveh grehou vexi greh ie Blaznosz
S. Bernardin. Dom. 5. de passio. ser. 41. veli Sz. Bernardinus: *Nam Hæreticus ita de DEO dicit, quod vere esse credit, quamvis in fide erret: Sed Blasphemus dicit, quæ scit omnino non esse vera, neq; dicenda.* Heretniki govore onak od Boga,
kak pravo stimaiu, y veruiu, ako prem vu veruvanyu falé; Ali
Blaznik govori od Boga ona, koia zna da niszu isztinszka, niti
dopuschena govoriti.

Zatem, drugi zrokbudimi dopuscheno napervo donesti
da naimre ztem vexi ie greh, y vexe Kastige ureden kadasze na
zochi, y prez zroka chini; kaisze pak more vuchiniti, kai ne
bi videl on Bog, pred ochmi koiega usza ieszu odkrita, y od
Hebræ. c. 4. v. 13 perta, niti ni sztvari koiebi on nevidel, veli Sz. Pavel: *In cuius oculis omnia nuda sunt, & aperta, & non est invisibilis ulla Creatura.*
Adda kada gdo blazni; on nazochi Kralya Nebeszkoga psani;
ka-

Kakou pako zrok ima proti nyemu gdo blazniti, ali kakovu poleschiczu vu blaznenyu chiùti? Ja dobro znam, da ako Chlovek zagreshi z-Gizdoshtium, zrok tomu ie ono naturalshko klepenyena chashti, y Czifrashte oprave: Ako zagreshi vu nechishtomposelenyu, ali dellu, ima y chùti onu nashladnosht telounu: Ako zagreshi vu Pianshtvu, ali Lakomoshti, teloshi nahrani, Vina y Jeshtvin ushije: Ako zagreshi vu shkùposhti, y nemiloshrdnoshti proti Ubogem; ima shvoie veshelie vu shpraulianyu Blaga, y tako reczi od ushzeh grehou, da naimre ushaki ima shvoi zrok; ali Blaznoshzt nima nikakvoga naimenshega zroka, niti izprichanya; nego biva iz shame hudobe. Odkud vidimishe da rauno od teh takovch Greshnikou hotelie rechi Sz. Job: *Bibunt sicut aquam iniquitatem:* ar kakti Voda nima nikakve Duhe, Smahe, nit topline naturalshke, y koi vodu pie, drugoshzi z-shnyum nikai nepomore, nego to tuliko dashzi Seiu ugashzì: Rauno tak Blazniki, iz shvoich Blaznoshztih nikakve hashne, pomochi, niti veshelya, ali nashladnoshzti ne zpoznavaiu; kot drugi greshniki iz shvoich grehou, nego to tuliko da shzerditoshzt proti Goszp. Bogu ugashuiu; chinechishe shzpodobne neshzamo onomu Sidoushzkomu Lyucztvu, ko vidèchi Szina Boshiega tulika chuda chiniti, davaiuch vigenye Shlepem, Chuienye gluhem, Zdraule Beteshnem, Sitek mertvem, pache shzamishzu od nyega tulike Mishoshe prijmali; Ter kadabiga morali bili za tulika dobrachinenya hvaliti, ondashzu proti nyemu morguvali, y blaznili, daie naimre ieden Pianecz, Samaritanecz, Uragometnyak &c. negoshze chinè shzpodobne ishztem Uragom Peklenem, koi nepreshztaiu proti Bogu blazniti vu Peklu, y tako mogushze po pravicze od Blaznikou one Chrishtusheve rèchi rechi. *Vos ex Patre Diabolo estis.* Vishzte Urashyi Szini, ali kaiti Uragi vu peklu z-shzamem Szerczem blazne, niti shzvoium blaznoshztium negreshè, y tako Goszp. Boga nebantuiu: Greshniki pak na ovom Szvetu shivuchi z-Szerczem, y z-Jezikom hontonczè blaznech proti Goszponu Bogu, Sztrashno veliku kriviczumu chinè, y tako mogusze Blazniki za hudobneshe ne shzamo od Sidovou, nego pache y od ishzteh pklenshzkeh Duhou rechi.

Job c. 5. ℣. 16.

Joan. 8. ℣. 44.

Nadalie da ou greh Blaznoszti zmegy ushzeh grehou ie naveχi, y Goszp. Bogu naiodurneshi, toshze zpoznati more iz Na-

kanenya; Ar ieden Lotris, Pianecz, Szkupecz, y oſtali Greſniki kada z-ovakovemi grehi greſsè, nimaiu hotenya, ni odpertoga nakanenya Goszp. Boga zbantuvati, nego ſzamo ſelè uſiti one teloune Naſzladnoſzti, onoga dobroga Vina & pache ſelelibi dabi ona Lotria, Pianſztvo, y oſztali grehi, nebili grehi; On pak koi proti Goſzp. Bogu Blazni, on odpertoga kàni, y volyu ima neſzamo Boga pſaniti, nego pache y nad Bogomſze fantiti dabimu moguche bilo kaiſze od niednoga drugoga Greſnika rechi nemore: Holà, polahko Pater Prodekator, prevechie toga govorenya, ni uſzemu tomu rak; *kai*, y kak vi govorite: Bog bi hotel moy Kerſchenik dabi tomu nebilo tak, kotſzem ia do ſzada govoril; Akolitiſze adda moie govorenye krivo vidi, y oſtro? povechti bolye. Iſztinaie, ia toga netaim: dabi Blaznoſzt nebila velik greh, y nikai menſi, negoie bil greh oneh Sidovou, koijſzu Chriſtuſſa na Kris razpeli, kot Sz. Auguſtin govori: *Non minus peccant qui Chriſtum Blaſphemant Regnantem in Cœlis, quàm qui Crucifixerunt ambulantem in terris.* Ia tulikai toga netaim, da vechkrat za Sentam, Kriſem milem Bogom preſſentam, za Sacramentam, za Erdegatam y druge unoge ſztraſne, y odurne rechi proti Goszp. Bogu, B. D. MARIE, y Szveczem Boſiem rechem, ah to iz one proklete Navade govorim liſztor, ali ne iz Szercza, dabi rekſi ia iz pravoga Szercza kànil proti Bogu moiemu blazniti, y z-moiemi blaznoſztmi nyega pſaniti, ali bantuvati, y zato uffamſze da moie blaznoſzti nebudu tulik greh pred Bogom, kulikoga, y kak voga vi povedate, y izpiſſuiete, ar *Quidquid agunt homines Intentio iudicat omnes ſententia*;

S. Auguſt tr. 118 in Joan.

Nebudemſze nikai z-vami takovemi pregovarial, nego liſztor z-iednum peldum na neſzpametno izprichanye odgovariam ovak; Dabi vi do znali, daſze ie koy Tat navadil pohagyati vaſſe kleti Vina kràſzt, ali vu vaſſe Hambare Sitka merit prez mere, vaſſe Moſnye vu skrinyah izpraznuvat, nebili vi z-iakemi klyucheniczami, y lokotmi bolye zapirali, y chuvali vaſſe blago? y na Tata marlivo pazili? Oh ter gdobi vutom dvoijti mogel? Oh hvala Bogu; vezda velim ia ovak na moy Czily; Znas ti da ona navada Blazniti proti Goszp. Bogu, tebe krade Miloſchu Boſiu, y Kinche Nebeſzke, Zakai adda tvoy Jezik uragometni na vuzdu nepoſztavsi?

Za-

Zakaion tvoy prokleti Gubecz nezaklopis, y nezaklenenes, kakrshe vuchi Sz. Kraly David govorech: *Mutæ fiant labia dolosa, quæ loquuntur adversùs Deum iniquitatem, in superbia, & abusione.* Psal. 30. V. 19.

Z-nikakvem nachinom nemoreſze izprichati greh Blaznoſzti, y kadaſze izprichavas z-Navadum, ondaſze bolye tuſis, y valuies krinczem.

Naibude dopelyan pred Szudcza ieden Tat, koi tulike tatbineie vuchinil, daga Szudecz obſzudi na galge: Tatſze pochne moliti za miloſchu Szudczu, izprichavaiuchiſze da od detinſztva ima navadu kraſzti, koiega kragenya nemuſze mogùche oſztaviti, budeli izprichan pred Szudczem? nyegovo *izprichanye* hocheliga oſzloboditi od Szmerti? Neveruiem, Negokai? lehkoie znati, da naimre tomu takovomu Szùdecz odgovori, akoſzi do ſzada imel navadu kraſzti, odſzada budes imel navadu na galgah viſzeti, y tako prez uſzake miloſche dàchesz nyega *Sentecziu* Szmerti. Rauno tak y Goſzp. Bog poſzmerti oneh Blaznikou z-nyhovemi Duſſami na Szudu ſzvoiem baratal bude.

Naiduſze morebiti ioſche koij drugi, koiſze izprichavaiu z-nagloſztium, y Szerditoſztium; da naimre uchinìnam Chlovek, ali kakva nema ſztvar kakou kvar, ali Skodu, ali kai drugoga proti volye, kai naſz chinì ſztraſno raſzerditiſze, y zlogovoriti, y zato ona perva nagloſzt Chloveka izprichava, arſzam nezna onda kai govori: Reche on drugi, Pater moia Druſina ie nepokorna, tverdokorna, neverna, *Ako* pervo deſzetkrat nad nyùm ne za Sentam, ne za Sacramentam, ne za Redegatam, iednum rechium uſzega zla, y blaznoſzti neizblyuiem, nemaraſze za rechi dobre, niti za tepenye; prez drùſine pak ni mochi biti, adda Goszp. Bog uffamſze dami moie blaznoſzti neche za grek uzeti. Odgovariam y tomu takovomu, da ovo ie vech nego prokleto izprichanye; Adda ò neſzrechni neſzpametni Greſnik, da tebe Chlovek kai ſzuproti volye vuchinì, ali po volye neuchinì, moras ti onda proti Boguſze fantitti, nyega na meſzto druſincheta pſaniti? ali polahko Pater Prodekator, imate znati da ni moia volya onda Goszp. Boga pſaniti, niti proti nyemu blazniti, nego to ſzamo govorim za ſztrah, da meſze druſinche boij y po moie volye poſzle odpraulya.

Do-

Dobrote razmem, y na to tvoie izprichanye ovak odgo-
iam z- ovum peldum: Dabi ti koiega Goszpodina z- kakov
nedoſztoinem, ſzramotnem Titulusſem opſanil, daie nai-
Tat; Czopernik, ali kai takvoga, y to nazochi, ali pred d
gemi lyudmi, ou dabi tebe na ſzùd potegnuti vuchinil, yzv
hu tebe zadovolſchine proſzil, kakbiſzeti pred Szudczem izv
chal, y Kaſtige oſzlobodil? Rekelbi morebiti da ti niſzi imel n
kanenya onoga Goszpodina zbantuvati, unogo menye z- tv
iem govorenyem nyegov poſten glaſz oſzmraditi, y Ime Viteſko
Goszpoczko ublatiti, zàkai zato nitiſzem duſen moiehrèchi na
zad iemati, niti kakove Kaſtige poloſen biti; biliti na ovoiz
prichanye hotel, ali moral on Goszpodin oproſztiti? Sztano-
vito nebi mogel, a ioſche menye moral, ako nebi hotel ſzebe y
ſzvoie Rodbine, ali odvetku veliku kriviczu vuchiniti: Ako
lije tomu tak? kak bude izprichan on Blaznik pred Goszp. Bo
gom, ako prem nema pravoga nakanenya Boga z ſzvoiem pr
kletem Jezikom bantuvati, pravi vendar veliki ſzmertni gre
blaznoſzti chinì, za koiega moreſze ſzlobodno nadeiati ſztra
neh kaſtig od Boſanſzke Pravicze, ar ia ſtem vu Sz. Piſzmu ov
Leviti c. 24. v. 15. & 16 ſztraſne rèchi: *Homo qui maledixerit DEO, portabit peccatum ſuum: Et qui Blaſphemaverit Nomen Domini morte morietur.* Chlovek ko
bude Boga proklinyal, bude noſzil ſzvoi greh; koi pak bude bla
znil Ime Boſie Szmertium mora umreti, y ſzmertium ne ſzano
uremenitnum telounum, nego vekovechnum Duſſeunum, kot
ſzu tu Boſiu Kaſtigu z- vekovechnum ſzvoium Skodum neizbro-
ieni zpoznali.

Nai nam bude na peldu neſzrechni Nikanor Demetra
Kralya Armáde Seregou Kapitan, koi vu Harczu nad Soldat
blaznechi z- Imenom Boſiem, y Goszp. Bog iega Kaſtigal, da
naimre vu onom Harczu bilie ulouſyen, koiemu Nepriatel
Ruke y Noge behu odſzekli, y Jezik iztrezali, ter na falacze po-
rezanoga Pticzam na hranu pohitali, y vu ovakve muke neſzre-
chno ie poginul. Nai bude napeldu Kraly Antiokus, koi vu
nekoie ſzvoie neſzreche Blaznilye proti Goszp. Bogu, y Goszp.
Bog poſzlalmuie ieden takou ſztraſſen beteg, koga nigdor ni
mogel poznati, unogo menye pomochimu, tak ſzmerdèch, y
oduren, da nigdor ni mogel blizu obſztati, y tako kot iedno
Siri-

Sivinche na gnoiu neſzrechno poginuti ie moral. Nai bude na peldu on Igràs, od koiega piſſe Ceſarius, koi potlambi biluſze ſzvoie vu Igre pogubil, pochelie ſztraſno blazniti, naipervo proti Goszp. Bogu, potlampak y proti B. D. MARIE, y be taki od nyega, y od oſztaleh Igraſſeu chuien glaſz ieden ovakve rechi zgovariaiuchi: doſzadaſzem mene vuchinyenu kriviczu podnaſſal, ali kaitiſze poſtenya moie Matere dotiches, toga prez Kaſtige podneſzti nemorem, y vu onom iſztom hipu od nevigyene Ruke z- Mechem be preboden, y onde na meſztu neſzrechnu Duſſu zpuſztil. Nai poſzvedochi on Plemeniti Chlovek, odkoga na dalye zgora recheni Ceſarius piſſe, da kadaie videl Zrak burkatiſze, y zlo ureme naſztaiati, pochelſzeie iàditi, ygovoriti Nut pak nam hoche Urag zlo ureme dati, iedvai izrekuchi ovu Blaznoſzt, da taki iz Neba treszk ie vudril vu nyegovoga Szina, koga ie Doyka vu naruchaiu derſala, y umorilga, a Doyke nikakva skoda, potlampak on iſzti treſzk pochel ie letati po nyegove zidinah, ſtalah, hleveh, uſzu ſivinu potukelme, uſze pohiſtvo zeſgal, doklam naizada y do nyega doſſel y neſzrechno zkonchal. Oh pravo adda pravo Sz. Piſzmo govori, *Et qui Blaſphemaverit Nomen Domini morte morietur.* Puneſzu Knige takoveh Hiſtorij, koienam ſzvedoche kak Goszp. Bog oſtro Kaſtiga, na ovom y na drugom Szvetu Blaznike.

Caſarius Witerb. l. 7. c. 44

Idem l. 4 c. 21.

Ubi ſup.

Nikai adda nepomàſu izprichavanya koia unogi napervo donaſſaiu, da Officeri nad ſzvoiemi Szoldati, Goszpoda nad podloſniki, moraiuſze ſzerditi, y zlo govoriti, niti izprichavaiu one nagloſzti, vu neſzrechah, ali vu betegeh, niti navada; Ar navaduſzu imeli ona dva Meſſara vu Vaſconie Blazniti proti Goſzp. Bogu, y *Szvetczem Boſiem*, naimre pak Telo Keru, y Muke Chriſtuſſeve imenuiuch, ſnymiſze laſlyvo ſzvedocheh, y kakti oſpotavaiuch, y neki dan buduch obadva od ſzvoich Nepriatelou ranyeni do *Szmerti*, vu malom chaſzu uſzi onoga kotara Pſzi ieſzuſze ſztekli k- onem Neſrechnyakom, y nyhova mertva trupla, kakti druge Merczine pocheli griſzti, y natezati. Nu kaivamſze vezda ova chuiuch vidi koijſzteſze malo pervo izprichavali da prez Blaznenya ſiveti nemorete, daite liſztor, nepreſztanete blazniti, aliſze morete nadeiati uſzaki hip Kaſtige Boſie zverhu vaſz, ar kaiſzeie ovem imenuvanem

Pratum Flor. p. 1 l. 1. c. 6

pripetilo, y vam znaite daſze pripetiti hoche kadaſze naj-
nye nadeiali budete: Oh Boſe! kibi znal, y mogel razmiſ-
ſtrahotu ovoga prokletoga greha; y kuliku Muku on Zve-
chitelu, y Odkupitelu naſſemu zaudaie, nebimi moguch
veruvati, dabi iendno Chlovechanſzko, à naimre pak Ker-
chanſzko Szercze pouffaloſzega vuchiniti.

Poſzluſſai adda ô Kerſchena Duſſa kai Sz. Auguſtin govori:

S. Auguſ ubi ſup. *Flagellatus eſt Chriſtus ſemel flagellis Iudæorum, Flagellatur autem ſæ-
per Blaſphemiis falſorum Chriſtianorum.* Bichuvan ie bil ienkrat Chri-
ſtus, od Sidovou, Bichuieſze pak uſzegdar od Neverneh Bla-
znikou Kerſchenikou; daie pak to iſztina poſzluſſaite Hiſto-
riu, koiu piſſe Thomas Cantipratanus, y potvergyuie Mar-

Thomas Cantip. in ſuo Paſtor. cantius *In ſuo Paſtorali*, y unogi drugi: Da naimre vu Brabanczie
Varaſſu na veliki Petek poydoſſe dva tovaruſſa vu Oſtariu, kade
puſztiliſzuſzi pripraviti dober froſtukely, za froſtuklyem Obed,
za Obedom Juſinu, za Juſinum Vecheru, y kada drugi Kerſche-
niki z-poboſnoſztium on dan obſzluſavaliſzu Muku Odkupite-
la ſzvoiega premislyavaiuch; Ova dva Pianchuiuch kai nai vez
ſpote ieſzu mogli izmiſzliti, od Muke Chriſtuſſeve, ieſzuie ig
ſzvoieh Prokleteh gubczeu van blyuvali; vu Vecher iduchi mimo
ove Oſtarie ieden Poboſni Kerſchenik, zachulie milo Zdihava-
nye, obſztoiſze poſzluſſa, miſzli gdobi to moral biti, koi tak
milo Zdihava, ide zaglaſzom, y nut naide iednoga ſziromaha
Chloveka uſzega ranyenoga, kervavoga, y na pol odertoga
(koi ni bil drugi nego Chriſtus) opitaga gdogaie tak ſztraſno
ranil, y na to ſzpravil vu iednom tak Szvetom dnevu? odgovo-
ri, oude vu ove Oſtarie danaſz czel dan pianchuju dva Chlveka,
y na Koczkeſze igraiuch, ter ſztraſno blaznech na ovoſzume
ſzpravili, y ova iztekuchi, ter milo zdehnuchi zginulie vu ie-
dnom hipu on Chlovek, toieto Chriſtus zpred ochijh onoga
Kerſchenika; poiduchi pak vu Oſtariu gledat oveh Neſzrech-
nyakou, naſſelieie ure neſzrechnum y ſztraſnum Szmertium Ka-
ſtigane.

Nù ô K. D. razmes kai ie to? kak ſztraſſen ie greh Blazno-
ſzti, y kuliku Muku Odkupitelu naſſemu zaudaie? Razmiszlete
adda ô N. N. kai onda chinite, kada z-onemi tak ſztraſnemi re-
chmì blaznite proti Goszp. Bogu vaſſemu da naimre vi ponau-

syate one Muke y Ranne Odkupitelu vassemu, koicie szamo ienkrat od Sidovou prijel, koieh ni onda nebi bil prijel, dabiga bili poznali za pravoga Szina Bosiega, ar veli Sz. Pavel Ap. *Nunquam Dominum Gloria Crucifixissent, si eum agnovissent.* A Kerscheniki, koij veruiu vu Szina Bosiega Odkupitela szvoiega, ter vendar kadabimusze morali zahvalne izkazati, ondaszumu nai nezahvalnessi, ondaga naibolye Mùche, Ràne, y Psane kotsze szam z-rechmi Sz. Isaiassa Proroka tùsi govorech: *Filios Enutrivi, & exaltavi, ipsi autem spreverunt me.* Iaszem moie Szine Neverne Kerscheneke, iur mertve po Milosche pred Otczem moiem, z-moium Kerviùm, Mukum, y szmertium osivel, ieszemie povisil vu pervu Miloschu, y Mir z-Otczem moiem poszstavil, y zausza ova: *Spreverunt me.* Oni mene Psane, Blazne, Bantuiu, Mùche, Ràne, y znovich na Kris razpinyaiu. *Addiderunt super Dolorem Vulnerum meorum.* Moie perve Muke, nove Muke pridavaiu. Koiu dobrotu Odkupitela nassega razmislyaimo Sz. Berdardinus vesz szerdit szuproti Nevernem Blaznikom ovak krichi: *O linga Diabolica! quid potest te inducere ad Blasphemandum DEUM tuum? qui te plasmavit, in quo tuum summum bonum consistit, qui te suo pretioso Sanguine redemit.* O Prokleti Jezik! kai te more genuti na blaznenye proti Goszp. Bogu tvoiemu? koteri teie sztvoril, vu koiem usze tvoie naivexe dobro zadersavasze, koi teie z-szvoium Presztvetum Kerviùm odkupil. O Ludoszt! Neszpametnoszt, y Nezahvalnoszt vech nego prokleta! Turczi vu tulike chaszti derse szvoiega Mahumeda, koiega Dussa vu Peklu gorì; Poganini tuliko prestimavaiu szvoie Bolvane, koijszu prebivalischa Uragou peklench; koij za nyh nitiszu kervi preleiali; niti szmert, ali kakovu Muku podneszli; nitiszuim Kralyeszstvo Nebeszko obechali. A Kerscheniki szvoiega Boga, y Odkupitela tak malo prestimavaiu.

1. Cor. 2. 2. V. 8.

Isaia. 1. V. 2.

Psal. 68. V. 27.

S. Bernard in. to. 4. ser. 3.

Ah dabi vezda od szmerti gore sztal ieden Maximilianus Czeszar, terbi chul po useh kuteh, Vuliczah, y Hisah, kak Kerscheniki proti Goszp. Bogu Blazne; kaibi rekel on? koi leta 1495. Zapoved be van dàl po uszeh szvoieh Orszageh, y Provinciah da koi goderbi blaznil proti Chriszusu, y Muke nyegove Presztvete: akobi bil Plemenit Chlovek, bihsze moral Plemenschine mentuvati, y kakti uszaki priproszti Kmet na blagu,

y telu Kaſtigati. Kaibi rekel Carolus V. ovoga Imena Czeſzr koi leta 1530. vu Varaſſu Auguſte Zapovedie van dál, da uſu koga Blaznika, dabi neznam gdo bil moraiu na Jeziku kaſtigat prevertauſſimuga z-goruchem Selezom; ali na Zatilku van i reſuchi. Kai kaibi rekel ieden Sz. Ludovicus XII. ovoga Ime na Kraly Franczuſzki dabi na ou Szvet doſſel, y tulike Blaznoſt ti chul? koi po uſzem ſzvoiem Kralyeſztvu be Zapovedal da ka daſze koi Blaznik naide, z-goruchem Selezom moramuſz Chelo Zapechatiti; akolibi drugoch zapopadnyen bil blazniti, damuſze Vuſztnicze obreſu; ako pak y tretich bi blaznil, da muſze Jezik izreſe: Budùchi pako ou Kraly ienkrat od ſzvoich Miniſtrou proſſen za Miloſchu zverhu iednoga Goſzp. Blaznika; Odgovori Kraly, ni ureden Plemenſchine nieden takou, koi Sztvoritela ſzvoga pſani, y ſzramotì; dabi on proti moie Perſone, neznam kai bil zagreſſil, na vaſſu proſnyu bihmu oprosti til; Ali kaiti ie zagreſſil proti Goszpodinu uſzega Szveta, y Kralyu Neba, y Zemlyè, adda prez uſzake Miloſche nailze Kaſtiga nyemu za pokoru, a drugem na peldu.

Dokancham moie govorienye z-onùm Hiſtorium hoiu pi ſſe Herodotus od Szina Kralya Czreſza, daie naimre bil ou od Nature ſzvoie Mutaſzt, illi Nèm; kadaie pak videl da ieden Szoldat vu Harezu, za nyegovem Otczem Kralyem z-golem Mechem teche za umoritiga, natulikogaie genula lyubau, y ſzkerb, koiuie imel na Kralya Otcza ſzvoga, daſzije tuliku ſzi lu vuchinil, daie Jezik iztegnul van iz Vuſznicz, y pregovoril ove rechi: *Siſte Miles, ne Regem occidas.* Obſztoi Iunak, neubi jai Kralya Otcza moiega, Gdeſzte ſzada ò Glavari Szvetczki, y Duhounì? Goszpodari Hisni, y uſzi Otczi, y Matere? koiem Goszp. Bogie dàl ſzloboden Jezik za govoriti: Vidite, Znate, y Chuiete kak oni podlosniki vaſſi proti Kralyu Nebeſzkomu Meche ſzvoich prokleteh Jezikou podiſu, z-ſnymi nyega ra nech gorie, y Mùchech hudobneie, negoie nigdar bil ranyen, ali muchen od Sidovou; Ter vendar Ah! moy Mili, Razpèti JESUS niga koibi polek tebe ſztal, niga koibi zakriknul nad Blazniki liſztor iednu ſzamu rech, Mùchi, à unogo pak menye, koibi one Blaznike Kaſtigal; Mores krichati kulikoti drago. *Si ego Dominus, ubi eſt honor meus?* Akoſzem Ja Goszpodin, y Kra-

Kraly Neba, y Zemlyè, kadeie moia Chaſzt, y Poſtenye? Zahmantuje krichati ar Podloſniki, y Glavari, ieſzu uſzi vu grehch iednaki. Zakai zato, nai poſzluſſaiu uſzi Glavatire chi nemoie, nego Sz. Ivana Chryſoſtoma kai vam govori. *Toties Rectores Civitatum, & Eccleſiarum ſunt periuri contrà DEUM; DEUM & Sanctos Blaſphemantes, quoties negligunt huiusmodi extirpare, vel refranare peccatores.* Kulikogoder krat chuiu, ali doznaiu, Glavari Varaski, ali Czirhveni, koiega podloſnika proti Bogu blazniti, terga neopomenu, nepokaraiu, y nekaſtigaiu, akoie potrebno, tuliko krat oniſze chinè delnike oneh nyhoveh blaznoſzti: Y kaktigoder ou rechèni Sz. Navuchitel prodekuiuch Antiokenſzkomu Lyucztvu od ovoga prokletoga Greha dokonchalie ſzvoie Prodechtvo, tak y ia dokancham z-ovum proſnyum. *Unum vos omnes petere volo, retributionem pro hac Cenſione, ut in Civitate Blaſphemos, & Periuros mihi Caſtigetis; Si quempiam in bivio, vel in foro blaſphemantem audieris? accede, increpa, & ſverbera infligere oporteat, ne recuſes laborem, faciem illius alapâ percute, contere os illius, & percuſſione ſanctifica manum tuam.* Iednu Miluſchu za plàchu ovoga moiega Prodechtva od vaſz proſzim, dami naimre po Varaſſu Blaznike Kaſtigate; kadegoderbudes koga chul blazniti pribliſaiſze knyemu pokaraiga, y akoie potreba vudriga, ako nebiſze hotel pobolſati, neſonaiſze datimu za Vuho, ali po gubczu: y tem nachinom hoches poſzvetiti Ruku tvoiu, y od Boga plàchu Dike Nebeſzke zadobiti: Akoli pak neuchinis? nadeiaiſze iednake z-ſnym zkupa Kaſtige, ar *Peccantes & conſentientes pari pœnâ puniuntur.* Oni koij greſsè, y oni koij greſnika chuiu, y vide greſſiti terga nekaraiu, ne kaſtigaiu, nego muchè, y z-ſzvoiem muchanyem k-ononu grehu privolyuiu, iednak greh z-ſnym chinè, y z-iednakum kaſtigum od Bogaſze kaſtigaiu. Znate N. N. kaije to? ako znate, pazete davamſze kai takvoga nepripeti, Amen.

S. Joan. Chryſos. ho. 1. ad Pop. Antioch.

Idē Ibidem.

SESZTA NEDELYA KORIZMENA

Vu Miloschu Bosiu uffatisze, ie uredno; ali y Prauicze nygove boiatisze, ie potrebno.

Ecce Rex tuus venit tibi Mansuetus. Matthæi 21. *V.* 5.

Ovo Kraly tvoy dosselie tebe tih.

NAitihessi zmegy uszeh Rimszkeh Czeszarou Titus, ze zvanssi ienkrat vu Szpravische usze naimudresse Glave szvoiega Czeszarsztva; na pervo be dal iedno pitanye, Zapovedanssi da uszaki pove szvoiu missel zverhu nyega kaisze komu vidi, kai stima, y kai szùdi: ko pitanye besse ovo. *Quis DEORUM maior? sive quæ virtus maximè Divina?* kterije naivexi zmegy Bogou? ali koia Dobrota ie naibolye Bosanszkà? vu ovom Szpravischu na pervo meszto imeliszu Generali od Voyszkè, koij odgovoriliszu daie naivexi Bog Mars, koi ie Bog Voyszkè, z- koiega pomochiùm natulikoszeie raztegnulo, y rassirilo Rimszko Czeszarsztvo. Za Generali pocheliszu govoriti Herczegi, y druga bogata Goszpoda, da Bog Pluto ie unogo vexi od Marsa, toieto szrebro, y Zlato iaxeie od Orusià, y zrokie tomu dàl Herczeg Eilip, dasze naimre on uffa prez Orusia dobiti pod oblaszt uszaku nai iaksù, y ako prem neznam kak provigenu z- Profuntom, Orusièm, y Szoldati Festingu, da lisztor iednoga Mezga Szrebrom, y Zlatom otovorienoga pokàse. Za Zmo-

num Goszpodùm pocheliszu govoriti Múdri Filosofi hvalech Bosiczu Minervu, daie ona vexa od drugeh osztaleh Bogou, y Bosicz, kakti Bosìcza Mudroszti, pokehdob da z-Mudrosztium uszaſze dobivaiu, y Bogacztva, y Chaszti, y Kralyeszztva, y Czeszarszztva, kot to Mudri Salamon szvedochi: *Et prepositillam Regnis, & sedibus, & Divitias nihil esse duxi, in comparationeillius.* Sapient. c. 7. ℣. 8. Prepoſztavilszemiu (toieto Mudroszt) Kralyeszztvam, y pervem meszram, y Bogacztva za nikaiszem preſtimàvalna proti nye: Za Mudremi Filosofi govoriliszu Mudri Dostori, y Urachiteli, hvalech zverhu uszeh Bogou, Boga Apollo, govorèchi da kulikoie Sitek telounì, dragsi, y preſtimaneſſi, od Szmerti, y uszega Szveta kincheu, tulikoie preſtimaneſſi Bog Apollo, toieszt Bog Urachtva, y Mediczine, od osztaleh drugeh Bogou, ar ou Bog Apollo ima szkerb na Szercza Chlovechanszka, od koieh viszi nasse, Sciulenye. Y nut kadabisze vu Szpravischu ovak razgovariali z-Czeszarom nyegovi Mudri, doydemegy nye ieden prelepi Mladenech noszechi iednu Zasztavu vu Rukah, nakoie be izmalan ieden novi Bog, z-razteguyenemi na Kris Rukami, y odpertem Szerczem, z-podpisanyem pod deszrnum Rukum ove rechi: *Promitto.* Obechem. Podlevum Rukum zapisano besse: *Expecto.* Chakam. Pod Szerczem pak: *Remitto.* Odpuscham. Pod ovem pako Bogom be zapisano: *DEUS Clementiæ.* Bog Milosztiunoszti; kai zagledausi uszi oni Mudri vu szpravischu Tolnachniki, zakriknusse iednem glaszom: *Vivat Deus Clementiæ;* Nai sive Bog Milosztiunoszti, hvalech Czeszara Titussa zbog ovakvoga izmislenya; Alikteri ie ta takou Bog Milosztiuni? Ah koibi drugi moral biti, ako ne nas Tihi, y Milosztiuni Bog kerschanszki? koi ako prem ie naijaksi, naizmosneſſi, naimudreſſi Bog sitka, y Szmerti, vendar naibolyesze dichi z-Imenom Milosztiunoszti, Tihoche: y Lyubavi, kotga danasni Sz. Evangelium ochituie: *Ecce Rex tuus venit tibi mansuetus.* Y Sz. Mati Czirkva od nyega szvedochi. *DEUS cui proprium est misereri semper & parcere.* Bog koiega laszrovitoszt ie miluvati, y opraschati; od nyega popravicze moguszе one 3. rèchi rechi, *Promitto, Expecto, Remitto;* Obecham, Chakam, Odpuscham; Obécham Sitek vekovechnì, Chakam na pokoru, y pobolsanye, Odpuscham grehe ako.

prem

prem neznam kak velike. Od ove adda Miloſzerdnoſzti Bo govoriti nakanilſzem, y izkazati da kulikoſze uſzaki Kerſch nik more vu Miloſchu Boſiu uffati, tulikoſze mora nyegove Pr vicze preoſtre boiati.

Nezgovorna, y nepreſzeſna daie Miloſzerdnoſzt naſſeg dobroga Boga vu tom nikakvoga ni dvoienya, ar Sz. Ivan Chry-
S. Joan. Chryſoſt. ſoſtomus veli: *Miſericordia DEI ineffabilis eſt, omnem excedens ſe monem.* Zakai zato dabi ia znal, da koi zmegy vaſz bihmi zna povedati ukup Sz. Chryſoſtomom, zakai Sz. Kraly David Mi-
Pſal. 50. ℣. 3. loſzerdnoſzt Boſiu imenuie veliku govorech: *Miſerere mei DEUS ſecundùm magnam miſericordiam tuam.* Zakai veli: *Magnam* Szmilniſze mene Goszpone polek velike miloſzerdnoſzti tvoie, kai ie bilo potreba pridavati onu rech: *Velike Magnam?* Sz. Ivan Chryſoſtomus potlambi dugo zverhu toga bil miſzlil, veli ovak
S. Joan. Chryſoſt. hō. ſup. od velikoche Boſanſzkè Miloſzerdnoſzti: *Quanta ſit, neſcio quòd grandis ſit, novi; Non enim comprehenditur Verbo, & ſi in menſum extenderetur, pauci admodum ſalvarentur.* Kulikaie Boſiu
Pſal. 50. Miloſzerdnoſzt, neznam; dà ie velika to dobro znàm; Arſze izrechi z- Jezikom nemore, y dabiſze mogla preſzèchi, ali izre-
Pſal. 114. ℣. 5. chi malobiſzeih Zvelichilo. Sz. Ambros pako razmiſlyaiuch one druge Davidove réchi: *Miſericors Dominus, & Juſtus, & DEUS noſter miſeretur.* Veli da naſzred Miloſche Boſie ſztoi nyegova Pravicza, àr dvakrat imenuie Miloſzerdnoſzt, à ienkrat Praviczu, y od Pravicze negovori da ie velika, kakti od milo-
S. Ambros. in pſal. 114. ℣. 5. ſzerdnoſzti: *Bis Miſericordiam poſuit ſemel Juſtitiam in medio, gemino incluſam ſepto Miſericordiam; Superabundent ergo peccata, ſuperabundabit & Miſericordia.* Iz cheſza uſzega zpoznatiſze more kakſze moremo vu Boſiu Miloſchu uffati, daſze naimre iz Pravicze nyegove nezpozàbimo. Iſztinaie kai ou nas Miloſztiuni Bog od ſzebe govori: *Sine me nihil poteſtis facere.* Prez mene nikai ne morete vuchiniti. Y Sz. Kraly David uſzakoga odnaſz opomina
Pſal. 54. ℣. 23. govorech: *Jacta ſuper Dominum curam tuam, & ipſe te enutriet.* Poſztavi vu Goszp. Boga tvoiu ſzkerb, y on hoche tebe pomo-
Pſal. 43. ℣. 7. & 4. chi, y okrepiti, pache ou Sz. Prorok ſzam od ſzebe ovak govori: *Non enim in Arcu meo ſperabo, & Gladius meus non ſalvabit me, ſed Dextera tua, & Brachium tuum, & illuminatio Vultus tui.* Ne budemſze uffal ia vu moy Lúk, niti moy Mech mene od Szmerti obrani,

obrani, nego deſznicza tvoia, y ſzvetlo licze tvoie, toieto, da nimoramo uſza naſſa uffanya poſztaviti vu naſſega Goszp. Boga, prez koiega mi nikai nimamo, niti imeti ali vuchiniti moremo, ar: *Miſerationes eius, ſuper omnia opera eius.* Miloſzerdnoſzt Boſia, vidimiſze vu uſzeh nyegoveh dellah. *Pſal. 144 V. 9.*

Iſztinaie to, veli Goszp. Bog, da Lyudi moraiu vu mene uſze ſzvoie uffanye imeti, y mene za tihoga derſati y Miloſztiunoga, od mene pomochi chakati, ali tak daſze iz moie Praviczeneſzpozabe: *In miſericordia DEI ſperare* veli Sz. Ildebertus *Saluberrimum eſt conſilium, ſed de ea totum pendere periculoſum eſt refugium.* Uffatiſze vu Miloſchu Boſiu dobro ie, ali neboiatiſze Praviczenyegove krutoie pogibelno, koiu pogibel zpoznaloie z-ſzvoium velikum Skodum negdaſnye greſno Lyucztvo Izraelſzko, koupaduchi vu velike grehe za Szùd, y Praviczu Boſiu nimiſzlilo, nego liſztor vu Miloſzerdnoſzt, y dobròtu nyegovu ieſze uffalo; odkud rekelie bil Goszp. Bog onomu Lyucztvu: *Perditio tua ex te Israel.* Pogublenye tvoie, od tebe ò Lyucztvo Izraelſzko. Oh dabi Goszp. Bog dàl! dabi y ſzadaſnye ureme unogi Kerſcheniki vu pogibel vekovechnoga ſzkvarienya z-neſzrechnem Lyucztvòm Izraelſzkem neupali, radi ſzvoiega preuzetnoga uffanya vu dobròtu Miloſztiunoga Boga, potlakam unoge vidimo od koieh moreſze rechi ono kai ſe negda Sz. Job od nekoiega velikoga Greſnika rekel: *Dedit ei DEUS locum pœnitentiæ, & ille abutitur in Superbiam.* Dalmuie Goszp. Bog ureme za pokoru, y on ono ureme ie potroſſil vu gizdoſztaih, y oholiah; Tak tulikai y ſzadaſnye ureme unogem Goszp. Bog dàie: *Spatium pœnitentiæ.* Ureme za chiniti pokoru; akoie rano vidi do gerla vu greheh zakopane, naimre vu tulikeh Jàleh, Nechiſztochah, Uſurah, Oholiah, Blaznoſztiah &c. daſzu uredni dabije taki na dno pekla hitil za nyhove grehe, toga vendar nechinì, negoim uſze prilike dàie za ſzpokoritiſze; aliſze oni zato nemaraiu, nego polek nagnyenia ſzvoich poſelény ſivi gorie nego dabi'm iur za ſztanovito od Boga po Angelu nazveſcheno bilo, da hote naſzvoie ſzkradnye Vure Miloſchu, y ureme dobiti za pokoru; ali to nemore biti odgovoria Sz. Ambros: *Vulneri enim medicamentum neceſſarium eſt, non Vulnus.* Tomu hoche ovak rechi ou Sz. Navuchitel, kada ti greſſis, onda- *Iob c. 24. V. 23.* *S. Ambroſius.*

szi iednu veliku Rannu na tvoie Dusse napravis, koiu akoli ne urachis z-Szvetum Pokorum, y Szpovediùm, hocheti vekov chnu Szmert zaudati; kakszc pak ova ovakova Ranna izuraci ti naileglye more? ieda morebiti z- novemi Rannami? toie z- pridavanyem noveh Ran k- onoi Ranne? Oh gdoie to vid dabisze Ranne z- Rannami urachile: *Vulneri enim medicamentu est non Vulnus*; Preuzetno uffanye vu Miloschu Bosiu ie iedn sztrasna Ranna, pokehdob ie ieden greh koijsze zove: *Peccatu in Spiritum Sanctum.* Greh proti Duhu Szvetomu, terszc nayc gdo koisze bude uffal z- iednum tak velikum Rannum szvoi Ranne izurachiti? toieto perveh grehou z- novemi grehi oszlo boditi? Oh kakszc sztrasno vu tom ukanyuie.

Vidimisze daszc tem takovem ono dosztikrat pripècha kaiszeie pripetilo Neszrechnomu Amonu Szinu Kralya Manasse koi tak velik besse Gresnik, da nyegove hudobe iszto Sz. Pisma
4. Reg. c. 21. ℣. 11 nemore iztolnachiti, nego veli od nyega: *Fecit Manasses Rex Juda abominationes pessimas super omnia quæ fecerunt Amorhæi eum.* Vuchinilie Manasses Kraly Juda odurnoszti takove, ke koveh nigdor prednym ni vuchinil bil, vu koiem Sitku czel 55. let ie sivel, nistarmanye kadaie vu Szusanszvu Babilon kom bil, pochelie miszliti od nichemurnoga siulenya, poch ie premislyavati rugotu, y odurnoszt szvoieh sztrasneh greho
O ratio Manassis in Capti. Babilon. pochelie z- saloszinem Szerczem krichati k- Goszp. Bogu: *Pec cavi super numerum arenæ maris; Multiplicatæ sunt iniquitates mæ Domine; & non sum dignus intueri, & aspicere altitudinem Cæli, pr multitudine iniquitatum mearum.* Zagressilszem zverhu broy pèszka Morszkóga, povexanisz u grehi moij Goszp. Bose, niszem urèden gledati viszine Nebeszke, zbog unosine greho moieh: Nad Saloszt iùm koiega szmiluvalszeie Goszp. Bog poszluhnulie Molitvu nyegovu: *Exaudivit orationem eius.* Opro sztilmuie grehe nyegove, y delnika vuchinilgaie Dike szvoie Nebeszke; koi potlambi iz ovoga Szvéta bil preminul, Szi nyegou Amon pochelie meszto nyega Kralyuvati, ter Kralj iuch pochne unogo gorie y y odurnèie od Otcza szvoga vu gre
4. Reg. c. 21. ℣. 20 heh siveti: *Fecitq; Amon malum in Conspectu Domini, sicut fecer Manasses Pater eius*: Vuchinilie Amon veliko zlo pred Gosz Bogom, kotie vuchinil bil Manasses Otecz nyegou, y unogo

vech ie zagreſſil, y vu ovakvom greſnom Sitku Kralyuvalie ſzame dvelete, ar nemogùchi podloſniki nyegovi tulike hudobe, y odurnoſztih nyegoveh podnaſſati, ſzpraviſſeſze na nyega, y kotiedno Sivinche némo ieſzuga zatukli, da ni mogel ni Boſe Szmiluimiſze izrechi. Zverhu cheſza chudimſze ia ne malo, y Zrok bi ſelel znati, zakai Goszp. Bog Otcza Manaſſu tuliko let ie terpel vu tulikeh greheh tak ſztraſneh, y odùrneh ieſeehega, ykai ie ioſche vech, y vexega chuda urèdno, da na konczu Sitka ſzmiluvalſzeie nad nvm, y dalmuie Miloſchu, da ie mogel pokoru chiniti, y Zvelichitiſze; Szinu pak nyegovomu takovemi hotel dati Miloſche, nego do dveh let iega neſzrechno ſzkonchal, na Telu, y na Duſſe Kaſtigal. *Ah Iudicia DEI abyſſus multa.* Morem oude z- Davidom Szvetem rechi, ali pak Sz. Ieremium Prorokom. *Quis non timebit te ô Rex Gentium?* Gdoſze nebu boial tak Zmoſnoga, y Pravichnoga Boga, kotie nas Ufzamoguchi Bog, y Sztvoritel, koi iednomu praſcha, à drugoga Kaſtiguie; iednoga z- okom Miloſzerdnoſzti, à drugoga z- okom Pravicze gleda; iednoga ſzvoiega Nebeſzkoga Kralyeſztva, à drugoga Muk peklenſzkeh delnika chini; Oh! ter gdo more preſzechi glubinu ſzkrouneh Szùdou Boſieh? *Ierem. c. 10. ℣. 7.*

Sz. Clemens Romanus piſſuchi od oveh dveh Greſnikou zrok dàie, zakai neſzrechnoga Amona vech od dveh let Goszp. Bog ni hotel terpeti, nitimu Miloſche dati dabiſze zpokoril, y Zvelichil kakti nyegou Otecz Manaſſes, velì ovak: *Quia cogitavit Amon cogitationem transgreſſionis malorum, & dixit, Pater meus à luventute multa fecit iniquè, & ſic concupiſcet anima mea, & poſtea revertar ad Dominum, & fecit malum in conſpectu Domini, & exterminavit eum Dominus.* Kaiti Amon miſzlilie na uſze zlo, y rekelie: Moy Otecz od mladoſzti ſivelie hudobno vu unogeh greheh, morem tak y ia po volye moiem poſelényam hoditi, potlam pak pod ſztaroſzt kakti Otecz moy hochuſze k- Bogu povernuti, po iednom poſaluvanyu, ali kakve kratke pokore, y budem ſziguren za Zvelichenye, ar ie Miloſztiven Goszp. Bog, y tako uffaiuchiſze vu Miloſchu Boſiu, podalſzeie uſzem grehom, aligaie ukanilo uffanye, ar kadaſzeie naibolye naſzladuval ondaga Boſanſzkà Privicza ie ſzkonchala, y Duſſumu vu Pekel rinula. Oh! kuliko ſzadaſnye ureme takoyeh Amonou *S. Clem. Roman. ſer. de Reg. Manaſſ. & Amone.*

na Szvetusze nahagya, koijsze nigdar nezmisle na ostru Pr
czu Bosiu, nego lisztor nyegovu Miloszerdnoszt imaiu p
Psal. 30. ochima, niga koibi z-Davidom rekel. *Introibo in potentias D*
℣. 16. *mini, & memorabor Iustitiæ tuæ solius.* Hochu uleszti vu Zmosn
szti Goszp. Boga moiega, y szpominatisze iz nyegove Pravicz
Psal. 100. ali pak konche. *Misericordiam, & Iudicium cantabo tibi Domi*
℣. 1. Od Milosche, y Pravicze budemti popeval, y popevaiuch hv
Psal. 144 lilte Goszp. Bose, nego lisztor popevaiu: *Miserationes eius supe*
℣. 9. *omnia opera eius.* Miloszerdnoszti Bosie, zverhu uszeh chino
nyegoveh, niga velim koibisze zmiszlil na Praviczu *Bosiu*, y
preszträssil, nego uszi lisztor miszle, y uffaiusze preuzetno na
Bosiu Miloszerdnoszt, govorech szami szobum, y megy szo-
bum od unogeh Gresnikou, ter more biti y od szvoieh Rodite-
lou, ali Rodbine, takou y takou od mladoszti szvoiè sivelie vu
Lotriah, Pianstvah, y drugeh greheh kaikakveh, koieh pod
sztarosztosztavilszeie, Sitek pobolsal, y poboszno sivel, y ta-
ko moresze veruvati da tulikai szrechno vu Milosche Bosie ie vu-
merl: Tak morem y ia vezda doklamszem mlad ovoga Szveta
naszladnosztih usivati, ar Milosztiven ie Goszp. Bog vu koga-
sze uffam, y veruiem dami dà ureme pod moiu Sztaroszt poko-
Eccli. c. ru chiniti, Sitek pobolsati, y Dussu Zvelichiti: *Miseratio De-*
5. ℣. 6. *mini magna est, multitudinis peccatorum meorum miserebitur.* Veli
Sapienti. Sz. Pismo komusmo dusni veruvati, velikoie milozerdie Bo-
c. 2. ℣. 8. sie, terpì y podnassa grehe Chlovechanszke; *Nullum ergo sa-*
pratum quod non pertranseat Luxuria nostra. Nai nebu nijedne nasz-
ladnosztiteloune koie mi nebi usili.

Ali ò Szlepi, Munyeni, y neszpametni Kerscheniki! *Quam-*
Ioannes *diu frigidum hoc & ridiculum verbum dicemus?* Kak dugo budete
Chrysos. tak neszpametno govorili? pitavasz Sz. Ivan Chrysostomus;
gdovamie obechal da vi neszamo 50. 20. ali 10. let siveli budete,
nego lisztor do zutrasnyega dneva: y akolibi rauno szto let si-
veli, kakszi morete obechati da vu oneh zadnyeh letah, ali dne-
veh budete mogli dobro siveti, y na vasse szkradnye vure ne
szamo zpokoritisze za grehe nego lisztor IESUS MARIA napo-
moch zazvati? Neznateli, y nisteli vechkrat chuli, ali more-
biti z-ochima videli kak unogi idu Zdravi y Veszeli szpat, y ni-
gdarsze vech neszranu: Nekoij od Treszka, nekoij od Orussà,

nekoij na Vodè, nekoij ovak, nekoij onak z naglum y nepri-
praunum Szmertium pogiblyu neszrechno kadasze naimeny na-
deiaiu; Stimate morebiti dasze rauno tak y vam pripetiti nemo-
re? *Ebhæc; repromissio nequissima multos perdidit.* Ovo neszrechno *Eccl. c.*
preuzetno uffanye unoge pogublya. Ovo uffanye vu Miloschu *29. ℣. 22.*
Bosiu, chinì naivexe gresnike naimenyesze szkerbeti za szvoiè
Dussnò Zvelichenye.

Oh ter kaiszem ia rekel? Nè neveruite N. N. niszem pravo
rekel, nego velim ovak; da naivexi Gresniki uffaiuchisze vu Mi-
loschu Bosiu vumiraiu kakti naivexi Szluge y Priateli Bosyi, ovi
pak verni Szluge y Priateli Bosyi umiraiu na szpodobu naivexeh
Gresnikou, boiechisze Pravicze Bosie: Oh ter kakbi to moglo
biti? Neznate, ali neveruiete toga? Poyte k Szmerti teh tako-
veh, ali pak opitaite Szpovednike nyhove, y oni vam hotè
povedati, kak iedni y drugi umiraiu, da naimre onoga Gresni-
ka komai mogu na to uzeti dabisze szpovedal; kakszе pak Szpo-
veda? iedvai pet ali seszt negda pak ni tuliko grehou nepovè, y
to prez uszakoga znamenya prave Saloszti, kruto nakràtkom
szvoiu Szpoved dokànchaiu, kako dabi naipravichnèssi bili, ali
dabi iur pred szobum videli Angele Bosie, y Urata Nebeszka
odperta, ki zrok tomu? ah ki drugi ako ne ono preuzetno
uffanye vu Miloschu Bosiu. Oni pak pobosni, y verni Szluge
Bosyi Szpovedaiusze po czele Vure, y to ne ienkrat, nego
szkoro uszakn Vuru kaito imaiu povedati Szpoveniku szvomu,
nikai drugache nego kako dabi naivexi gresniki bili, y uszega
Szveta grehe nad szobum imeli, koij vendar morebit ni iednoga
Szmertnoga greha nimaiu, ter vendar tak marlivo z tulikem
szkrussenyem Szercza, y tochenyem szùz milo zdihavaiuch szpo-
vedaiusze, odkud to? kaiti miszle na onu ostru Praviczu Bo-
siu, pred koiu imaiu poyti.

Napametmi dohagya lep Argumentum Sz. Gregura Pape,
koiega on chinì premisly avaiuch one rèchi Kralya onoga gresno-
ga Ninivitanszkoga Lyucztva: *Quis scit si convertatur, & ignoscat* *Jone c. 3.*
Dominus? Gdo zna akosze Goszp. Bog negene na pomiluvanye, *℣. 9.*
ter nam grehe nasse oprosztì, y od kastige oszlobodì, ter Sz.
Gregur opomina usze Gresnike dabi ovo Lyucztvo Ninivitan-
sko naszleduvali: *Commoveri ad pœnitentiæ lachrymas cum magna*

Gregor. Papa tra. 23. in Ionam.

fortitudine debemus; quia si hi qui pœnitentiam austeram faciunt, fiduciam salutis inveniunt; Negligentes salvi fieri quomodo possu

Hoche rechi Sz. Otecz ovak, nauchemosze od gresnoga Lyczetva Ninivitanszkoga, ko zagressilo besse proti Goszp. Bogu y za zadobiti Milosschu Bosiu pokoru ie delalo, ar ako Pravichni, y oni koij zagrehe pokoru delaiu, iosche dvoiè za szvoi Zvelichenye boiéchisze ostre Bosanszkè Pravicze, kakfze budi mogli uffati vu Milosschu Bosiu oni, koijsze nemaraiu za pokòru nit nemisle na pobolsanye sitka? nego sivù prez uszakoga razloga gorie neg nèma sivina.

Oude zverhu oveh Sz. Otcza réchi: *Si hi qui pœnitentiam austeram faciunt, vix fiduciam Salutis inveniunt.* Ako oni koi ostre Pokòru delaiu, vu Zvelichenyu dvoiè, radbi ia z-tobum govoriti ò Gresna Dussa, koiasze preuzetno vu Milosschu Bosiu uffas, y opitatite, kaisze tebe vidi od iednoga Kerschenika koisze szkerbì kulikomuie moguche Zapovedi Bosie obdersavati, grehasze habati, Bogu szlusiti, iednum rechiùm vu Milosche Bosie siveti, kai stimas hocheliszе te takou Zvelichiti? Znam dami nato odgovoris, Isztinaie to da usza dobra dèla, koiaszu od iednoga Kerschnika vu Misosche Bosie vuchinyena, ieszu urèdna Sitka Vekovechnòga: *Meritoria Vitæ æterna.* kot vuchè Theologi, y Sz. Tridentiszko Szpravische veruvati zapoveda; Nistarmanye nemorem rechi zeuszema dasze Zvelichi, ar Bog zna z-kakovem nakanenyem on ona dèla chinì, ali pak te takou na koncza Sitka szvoiega vu kakou greh Szmertni prepadne, y tako zeuszemi szvoiemi dobremi dèli poyde na veke vu pekel: Oh kruto pravichen, y razumen odgovor.

Iosche nadalye seleiem dami poves ò Gresnik, ò Gresnicza, kaitisze vidi od iedne Redounè Persone koia dobrovolyne zapustiussi Szvet zeuszemi Bogacztvi, y Naszladnosztmi koichie mogla vusivati, terszeie hotonczè zaperla vu iedeń Klosster, oblekla vu ieden oster Habitus, onde zataijussi szvoiu volyu, terszeie uszu izruchila pod volyu szvoiega Glavára, szvoie Telo podvergla posztom Disciplinam, Cilicziumom, golote, bosote, priszeglaie na Pokórnoszt, Chisztochu, y Sziromastvo; Usze zlo, y dobro podnassa z-iednakem Szerczem, y dobrovolynosztuum za lyubau Bosiu, terszisze kulikoicie naivech mo-

güche

guche polek szvoiega sztaliſſa zverſſeno Regulu, y dobre navade Redaſzvoiega obderſavati; kaitiſze od nyevidi? hocheliſze Zvelichiti? vu tom ni kakti moguche dvoijti; Iſztinaie da: *Status Religionis, eſt ſtatus Perfectionis, non quidem acquiſita, ſed acquirenda.* Kot Sz. Bonaventura vuchì, y zato on koi zverſſeno obderſava ſzvoiu Regulu, y polek ſztaliſſa ſzvoga zverſſeno ſive, hocheſze prez uſzakoga dvoienya Zvelichiti. Nego ſzamo; kaì ie to? nego ſzamo, povechkai miſzlis, reczi, ieda morebiti y od Redounikou dvoijs? Nedvoijm, nego one rèchi unogo vu ſzebe zaderſavaiu: *Cui multùm datum eſt, multùm quæretur ab eo.* Komuie unogo dàno, unogo bude od nyega potrebuvano; kai nam Szvetczkèm lyudem ie ſzmèh, to tem takovem Redounem Perſonam ie Szmertni greh, Uragu ioſche ni oblaſztuzeta dati Redounikou ne tental, nitimuie put preprèchen k- Redounikom tia vu Kapu, ali vu Rukau zayti, kam kadaſze zakerpa teskogaie van iztirati: Redouniki pak ieſzu tulikai iz Meſza, y Kervi, kaktiſzmo y mi Szvetczki lyudi, y tako za te takove Redounè Perſone ia nemorem po pravicze za ſzigurno rechi, daſze hote Zvelichiti; Pravo, y Razumno odgovarias, da ni potreba bolye.

S. Bona. de Perfe. Religio.

Luca c. 12. ℣. 48

Vezda povernemoſze nazad k- rechèm Sz. Gregurà Pape *Si bi qui pœnitentiam auſteram faciunt, vix fiduciam ſalutis inveniunt.* Ako oni, koij oſtru pokoru delaiu, vu ſzvoiem Zvelichenyu niſzu ſzigùrni; koie rèchi ia proti tebe obracham ò preuzetni Greſnik ovako z- tobum govorech; *Duoijs ti od one Bogaboiècche Perſone*, koia tuliko dobreh dèl chini, y nemores nye obechatiza ſzigurno daſze Zvelichi; kakti ni onomu tak zverſſenomu Redouniku; kakſze pak ti uffas Zvelichiti? koi nepreſtanczè grehe grehom ſzmertnem pridàies, à za Szpoved, za Pokòru, za pobolſanye Sitka, za Sz. Krepoſzti nit nemiſzlis: *Si bi qui pœnitentiam auſteram faciunt &c.* Ako ove Bogaboiècche Duſſe koie oſtru pokoru delaiu boièſze Boſie Pravicze; à kai bude iz tebe koia iur tuliko let pod oblaſztiùm Uraga peklenoga ſives, y nyemu ſzluſis? Morebitiſze uffas, y zanaſſas na Miloſchu Boſiu? à gdotijuie obechal na tvoie ſzkradnye Vure dati, ali dobiti? *Et hæc repromiſſio nequiſſima multos perdidit.* Tako vo uffanye vu Miloſchu Boſiu prez ſztraha oſtre Pravicze ukanyuie uſzeh, y pogublya.

Eccli. c. 29. ℣. 22

Za-

Zakai zato koigoder Greſnik, ali Greſnicza ſelì ſzvoieh g-hou odpuſchenye, Miloſchu Boſiu- y k-zadnyemu Diku N-beſzku zadobiti, nai naſzleduie pokorniczu Magdalenu, o-koie Sz. Lukach piſſe da kak berſe be doznala, da Chriſtus p-nekakvom Simunu Gobavom ie na Obedu. *Ut cognovit quod IE-SUS accubuiſſet in Domo Simonis Leproſi, attulit alabaſtrum unguenti.* Taki ie uzèla pehar dràge maſzti, terie potekla z-ſnyum izkat-ga, y naidùchiga opadne na Kolena ſzvoia, pred noge nyego-ve, pochèlaie plakati, y ſzuzami prati, laſzmi briſzati, kuſſu-vati: *Stans retrò ſecus pedes IESU, lachrymis cepit rigare pedes eius.* Oude potreba dobro na réchi paziti, naimre na onu rech Pedes, Noge, toieto ie prala Magdalena obodve Noge, à nè iednu ſzàmu: ali zakai to? reche morebiti koi da zato kaitiſze nepriſz-toij iednu ſzàmu Nogu ochiſztiti, à drugu nechiſztu oſztaviti: A na Veliki Chetertek pereli Goſzpodin Biskup Goszpode Ka-nonikom obodve Noge? Nè: Zamerilimu pak gdo zato? nè, adda ni Magdalene nebi bilo zameriti, dabi ona iednu ſzamu Nogu opràla bila Chriſtuſſu, budùch da ie Szuzami pràla, nato lepo odgovària Sz. Bernardus, da ona toga ni prez Zroka vu-chinila, arie po iedne Noge hotela razumeti Miloſchu, à po drnge Praviczu Boſiu: *Pedes DEI, alterum Miſericordiam, alterum Juſtitiam nominamus;* rechiſzu Sz. Bernarda; *Curato igitur ut ne-utro frauderis eorum, alioquin alterum ſine altero oſculari non expedit, quia & recordatio ſolius Judicij in baratrum Deſperationis præcipitat, & Miſericordiæ oſtentatio peſſimam generat ſecuritatem.* Noge Chriſtuſ-ſeve, iednu Miloſzerdnoſztium, drugu Praviczum imenuiemo ſzkerbiſze adda da nijedne nepogubis, ar iednu prez druge kuſſuvati nikai nepomàſe, pokehdob da y ſzpomenek oſtre Bo-ſie Pravicze Chloveka na zdvoynoſzt napelyuie, y uffanye pre-uzetno vu miloſchu Boſiu zlocheſztu, y pogibelnu ſzigurnoſzt chinì, hoche rechi Sz. Bernard; ò Greſniki! ò Greſnicze! koij-ſzte do ſzada naſzleduvali Magdalenu vu greheh, od ſzadain naſzleduite vu pokore.

Lucæ c. 7. ℣. 37.

S. Bernardus ſer 30. de Pœnit, Magdal.

Danaſni Sz. Evangelium nazveſcha kak nas Kraly ide veſz-tih, y krotek: *Ecce Rex tuus venit tibi manſuetus.* Setuite adda knyemu z-ſzkruſſenem Szerczem, y ochima ſzuzami poleiane-mi,

mi, hiteteſze na Kolena vaſſa pred noge nyegove preſzvete, ter obodvekuſſuite uffaiuchiſze vu Miloſchu, y boiechiſze Pravavicze, kai, y kak akoli budete chinili ia vaſz ukup z-Sz. Cypriannom za Zvelichenye vaſſe ſzegurne hochu vuchiniti, ar veli Sz. Cyprianus: *Nulla pœnitentia ſera eſt, niſi modò vera eſt.* Nijedna pokora ni keſzna, akoie liſztor praudena, ako prem nikomu nemoraiu nigdar iz glave izpaſzti one rèchi neznam bili moral rechi Sz. Salviana Biskupa, ali pak ſzamoga Chriſtuſſa koie vendarſtem pri Sz. Salvianu: *Oſtendit DEUS quam invitus puniat peccatores dicens: Miſericordia mea mihi quidem ſuadet, ut parcam, ſed tamen peccatorum clamor cogit meum punire.* Kaſe Goszp. Bog kak nerad Kaſtiguie Greſnike govorech; Moia Miloſzerdnoſzt mene nagovaria dabi pràſchal; ali moia Pravicza na glaſz grehou mene ſzili dabi Kaſtigal. Hoches adda ò N. N. da Miloſcha budeiaxa od Pravicze? pazi, y ſzkerbiſze da tvoij grehi nebudu imeli tulike mochi, y iakoſzti zverhu Pravicze, akoliſzi do ſzada naſzleduval vu greheh Magdalenu, od ſzada naſzldui nyu vu pokore, da budes ureden chuti on miloſztiuni glaſz Odkupitela tvoiega: *Remittuntur tibi peccata tua.* Opraſchaiuſze tebe tvoij grehi, kotgaié Magdalena chuſa, y po tvoie ſzmerti ako ſzelisz-iſztinum zpoznati pravichne one danaſnyega Sz. Evang. rèchi: *Ecce Rex tuus venit tibi manſuetus.* Kralya hochu rechi Nebeszkoga date doyde veſz tih, krotek, y miloſztiven ſzùdit, àné ſzerditkot cheſz druge Greſnike, y da zverhu tebe dà Miloſtiunu Sentenczìu Vekovechnoga Blaſenſztva, à ne vekovechnoga Proklecztva, Amen.

S. Cypria ad Deme triadē.

S. Salvia Epiſ. l. 1. de Prou.

NEDELYA VUZMENA

Kulike, y kakove Nepriatele Christus Odkupitel nas ie razbil, y obladal: ter pak danaſzz kulikum, y kakovúm ſzrechum naſſum ie od Szmerti Odichen gore ſztal.

Hæc Dies quam fecit Dominus, exultemus, & lætemur in ea. Pſal. 117. ℣. 24.

Ovoie dàn, koga ie vuchinil Goſzp. Bog Veſzelemoſze vu nyem.

SZrechen kruto, y ſzto iezero krat Blaſen, y Blagoſzloulyen pun radoſzti, y veſzelia moreſze rechi da ie dan danas odluchen od Sz. Matere Czirkve, k- Chaſzti y ſzpomen onoga preſzrechnoga Obladanya Nepriatelou naſſeh; y naſ ga zpod oblaſzti nyhove oſzlobogenya, koteroie na danas dan vuchinil Szin Sivoga Boga Chriſtus Odkupitel nas predra Arako ſzrechen dan bilie on, kada on veliki Kapitan Moy be obladal Nepriatela ſzvoiega Faraona Kralya zeuſzum govum Voyſzkum od koiega ſzam Moyſes ukup z- Szinmi raelszkemi popeva Boga hvaleh? *Cantemus Domino, Gloriosè enim Magnificatus eſt, Equum & Aſcenſorem deiecit in Mare.* Hvale

Exodi c. 15. ℣. 1.

y Chaſztemo Goszp. Boga koi ie dàl Moyſeſſu tuliku moch y Jakoſzt daie preobladal Nepriatela naſſega Faraona, utopiuſſi nyegazeuſzum Voyſzkum nyegovum, vu Kervavom Moriu; Danaſni dan ie prez krayia y koncza ſzrechneſſi, vu koiem Narod Chlovechanſzki poſzta oſzlobogyen ne iur od Szuſanſztva iednoga Faraona Chloveka Zemlyſzkoga, nego zpod oblaſzti Uraga Peklenſzkoga, z-Iakoſztium naſſega Nebeſzkoga Voyvode; koi ni kot Moyſes, nyega vu Kervavom Moriu, nego vu Rumene Kervi ſzvoie utopil zeuſzemi Officzeri, y Soldati nyegovemi; naſz pako ie obogatel ne z-Bogacztvi Egiptonſzkemi, nego z-Kinchi Nebeſzkemi, y Miloſchum Otcza Boga Uſzamoguchega. Ako ſzrechen, y Blagoſzloulyen beſſe on dan, kada Mladi Paſztiricz David be oladal Goliata, y lyuczvo Izraelſzko od ſzile Nepriatelſzke, y ſzmertne pogibeli oſzlobodil, koiemu naproti pred Varaska Urata izesle behu Kchere Sionſzke, z veſelyem velikem popevaiuch k-Chaſzti Davidove: *Saul percuſſit Mille, & David decem Millia.* Szvedochi Sz. Piſzmò. Kuliko pak ſzto iezero krat ſzrechneſſi moreſze rechi dan danaſni, vu koiem nas Nebeſzki David Chriſtus, oboruſſiſze ſzrechno proti Peklenſzkomu Goliatu, y nyega ſzrechno preobladauſſi, naſz od pogibeli vekovechne Szmerti ie oſzlobodil. Zakai zato y Sz. Mati Czirkva, zeuſzemi ſzvoiemi Szinmi, y Kcherami, toieſzt znami Kerſcheniki veſzelo popeva chaſztech, y hvalech Odkupitela ſzvoiega: *Alleluia hæc eſt dies quam fecit Dominus, Exultemus, & Lætemur in ea Alleluia Alleluia.* Alleluia, ovoie on dan kogaie ſztvoril Goszpodin Bog Veſzelemoſze, y raduymoſze vu nyem Alleluia, Alleluia. Sz. pak Kraly David opomina naſz daſze moramo uſzi na danaſni dan veſzeliti, y Zrok daie napervo zakai, ovako govoréchi. *Exultet Terra, & omnes qui habitant in ea, quia Dominus regnavit à ligno.* Naiſze veſzelì Zemlya, y uſzi koi prebivaiu na nye, ar ie Chriſtus obladal Nepriatela z-Drevom Sz. Kriſa. Veſzelemoſze adda y raduymo uſzi mi Boſyi Kerſcheniki na danaſni preſzrechni dan, vu kom Chriſtus nas predragi oſzlobodil naſzie od vekovechne ſzmerti; z-Otczem ſzvoiem Nebeſzkem po Kriſnom Drevu pomeril; y Sitek vekovechni nam zadobil. Da pak naſſe veſzelye bude ztem vexe, y Bogu povolyneſſe, potreba da uſza-

1. Regum c. 18. ℣. 7.

Pſal. 117 ℣. 24.

ki znà zrok ſzvoiega veſzelya, koiega nakanilſzem N. N. vezà napervo doneſzti, izkazuiuch kakie Crriſtus Nepriatele preobladal, y z-ovem preobladanyem kak ſzrechneh naſz is vuchinil.

Nepriateli adda koieie Chriſtus Odkupitel nas preobladal y naſz zpod oblaſzti nyhove oſzlobodil biliſzu chetiri; Naipervi Nepriatel ie Urag; drugi Szmert; treti Pekel; chetetti Grehſzuproti uſzem ovem chetirem voiuvalſzeie nas Voyvoda, y General Chriſtus, y uſze do iednoga ie ſzrechno predobil, y obladal, kot Sz. Pavel od nyega govori: *Expolians Principatus, & Poteſtates traduxit confidenter palam triumphans illos in ſemetipſo.* Porobilie, y na niſtar ſzpravil Herczeſiu, y Moguchnoſzt uſzu Peklenſzku ſzebe ochiveſzto na Muku y Szmert Kriſnu daiuch. Vezda adda pazemo iednomalo kak y kem nachinom ie on obladal, y zaterl Nepriatele ſzvoie glaune, y naſſe Duſſeune? ter naipervo Satana Peklenſzkoga; y meneſze vidi, da ou nyegov modus, ie ſzpodoben onomu od koga piſſe Mudri Plinius; kak naimre vu Affrike iednom Varaſſu, Oroſzlanou unoſina natape dohagyaiuch, unoſinu Lyczetva ieſzu klali y poiedali, koiem ſziromasko Lyuczetvo nikak neznalo, nitiſze moglo braniti; Videchiſze onoga Varaſſa Purgari vu ochiveſzte pogibeli naſzkorom zeuſzem Lyuczetvom ſzkonchane biti, ſzpraviſſeſze adda vu Tolnach kaiſzu chinèchi da dokonyaiu, y k-zadnyemu dokonyahu daſze mora uloviti ieden zmegy onch Oroſzlanou, tergſivoga na ieden Kris razpeti, y pribiti, y onak na Kriſu razpetoga da oſzove vu zràk, da tak videchiga iz dalka drugi Oroſzlani, bihſze preſztraſſili, y dalko od onoga Varaſſa po puſchinah razbeſali, boiechiſze daſze nebi y nym kai takvoga pripetilo; y ovem nachinom oni Varaſczi ieſzuſze od one Kaſtige y pogibeli oſzlobodili.

Ad Coloſen. c. 2. v. 15

Hiſtoria

Plinius l. 8. c. 16

Varas Plemeniti, Glaſzoviti, Veliki, toieto ou ſiroki Szvet, bilie obterſen od unoſine velike, y neizbroine peklenſzkeh Oroſzlanou, koij ſzkonchavaliſzu nevolyne Duſſe, nye raſaiuch, y umariaiuch z-Zubmi chemernemi ſzmertnoga grehà, kai videchi Kraly, y Sztvoritel Neba y Zemlyè Uſzamogucha Goszp. Bog, za pomochi Nevolynomu Narodu Chlovechanſzkomu, terza nepogubiti tuliko Duſſ vuchinil be Tolnach vu Pa-

Palache Dike Nebeszke, kakbisze tulike skode y neszreche po mochi, y zapachiti moglo; y k zadnyemu dokonyano be daszeima ieden Oroszlan uloviti, y na Kris razpeti, da nyega videchi drugi Oroszlani bihsze razbesali po puschinah peklenszkeh, y Narod Chlovechanszki pri miru osztavili, y tako be vuchinyeno; Ali kai za ieden Oroszlan moralie biti ou, koi ie bil razpet? Nijeden zaiszto ni bil drugi, ako ne Chriſtus Szin Bosvi od koiega govori Sz. Ianus. *Leo de tribu Iuda.* Ou nas Nebeszki Oroszlan bilie izebran, y odluchen od szpravischa Bosanszkoga za biti na Krisu razpet, kadaie bilo od nyega recheno. *Expedit ut unus moriatur, & non tota gens pereat.* Bolyeie da ieden umre, nego dabi usze Lyucztvo poginulo; koi buduchi na Krisu razpet, poszta vilie vu takou sztrah one peklenszke Oroszlane, da koijszu pervo grabili, y vu pekel poszirali, tulike neizbroiene Dusse; kadaszu zagledali Nebeszkoga Oroszlana na Krisu pribitoga, preszttaszilisuszе, y szami vu pekel pobegnuliz velikem Sztrahom y szramotium, y od ovoga Harcza, y predoblenya Nepriatela pervoga, toieszt Uraga peklenoga, hotelie razmeti Sz. Ianus one rechi govorech: *Vicit Leo de Tribu Iuda.* Dobre volye adda ò N. N. neboyteszе, nit nedvoyte nikai, naipervi y naivexi Nepriateli nassi ieszu obladani, y mi od szmertivekovechne oszlobogeni; *Vicit Leo de Tribu Iuda.* Zverhu koich rechih govori Origenes daie Chriſtus szobum na Krisu razpel peklenoga Oroszlana: *Filius DEI in Cruce Crucifixus est visibiliter; invisibiliter verò in eadem Cruce Diabolus cum Principatibus suis, & potestatibus affixus est.* Szin Bosyi na Krisu ie razpet vigenem nachinom: Nevigenem pak na ovom isztom Krisu z Chriſtusszem ie razpet Urag zeuszemi szvoiemi Naszledniki Duhi peklenszkemi; Zakai zato veszelemosze uszi mi vu ovom tak szrechnom dnevu. *Hæc dies quam fecit Dominus exultemus, & lætemur in ea.*

Apocal. c. 5. ℣. 5.

Ioan. c. 11. ℣. 50.

Apoc. c. 5. ℣. 5.

Origenes

Iosche pravo nebe obladal pervoga Nepriatela, nas Nebeszki Voyvoda, damuszeie iur drugi naproti pokazal, toieto Szmertz iednum Koszum, nikai menye sztrassen od pervoga; z koium Koszum usze hametom kudie hodila, ie podkoszevala, Sztare y Mlade, Uboge y Bogate, Goszpodu y Kmete; nitiga ni bilo koibi nye bil mogel vuyti, alisze proti nye oboriti; Zakai zato za zapachiti tulikomu zlu, y skode koicie ona

Dussam chinila szam Christus nameszto nasz iesze proti nye ob-
ril, doklamiuie y obladal, kot y pervoga Nepriatela: ali ki
ti znalie dobro Christus, da akobiga Szmert bila videla ob-
rusnoga z-orusiem Bosansztva, nebisze bila pouffala z-sny
pobiti, zatoiszto za mochisze z-nyum pobiti, y nasz od ny
szile oszloboditi, uzelie Christus nasze Orusie Chlovechan-
sztva, posztaussi Chlovekom umertelnom: *In similitudinem*
Philiph. c. 2. ℣. 7. *hominum factus, & habitu inventus ut homo*, Koga videchi kakti
Chloveka umertelnoga, podignulaszeie proti nyemu, y nye-
Ioann. c. 19. ℣. 30. ga ie na szmert ranila, doklamie y umreti moral: *Et inclinato ca-*
pite emisit Spiritum. Y tako Goszpa Szmert usza oholyna iesze
ssetala, stimaiuchi daie obladala ovoga Chloveka, ali ni upa-
met uzela da pod halyum Chlovechansztva Sitek ie szkriven, za-
toizto nevolynicza iesze ukanila, ar kogaie stimala daie umo-
rila, od nyega bilaie umoriena, y szkonchana, kotie unogo
Isaiæ c. 25. ℣. 8, let pervo Prorokuval Sz. Izaias Prorok govorechi: *Præcipitabit*
Mortem in Sempiternum: Y tako od Christussa popeva Sz. Mati
Czirkva: *Qui mortem nostram moriendo destruxit, & Vitam resur-*
gendo reparavit. Koi Szmert nassu ie umiraiuch szkonchal, y Si-
tek od Szmerti gore sztaiuch ponovil, y nazad dobil.

Oude prilichnomisze vídi na pervo doneszti onu Historiu
Solinus. koiu pisse Solinus, kak naimre vu iednom Varassu szvoiega Or-
szaga ie bilo iedno Poserische, illi meszto kadeie Zemlya Lyu-
di posirala nepresztanczè, y zato lyucztva uszaki dan ie bilo ve-
xe pomankanye, zbog chesza Kraly zeuszem lyucztvom buduch
vu velikom sztrahu, ne menye neg y vu szkerbi, kakbisze mo-
gla ona Poserusna Jama zapreti, y onoga Varassa lyucztvo od
velike pogibeli oszloboditi. Zezva adda neki dan usze Mudre
vu Tolnach za dokonyati kayszu chinechi vu takovoy pogibeli,
y besse dokonyano da doklamgoder Kraly nuter nehiti kai nai-
dragsega imá, ona Jama nebude nigdar szitta, niti zaperta,
privolylie Kraly k-tomu Tolnachu, y zato taki uchinilszie od-
preti, y pokazati szvoy Kinch, ter uzemsi van Drago Kamenye
koteroie on naibolye lyubil, hitilie vu onu Jamu, ali zanika-
kvu haszen, ar lakomoszt onoga Srela ni bila zonem Kame-
nyem Szitta, unogo menye zaperta; megy temtoga iedino-
rogyeni Szin Kralya onoga pochelie szam szobum razmi slyava-

ti kaibimogloh biti naidragſega Kralyu Otczu ſzvoiemu, y doſzudilieſzam ſzobum da Kraly nima na ovom Szvetu nikai dragſega, od mene Szinka ſzvoga iedinoga, zato doklam goder ia mene vu onu Jamu nehitim nebude nigdar Szitta, nit zaperta, obernulſzeie adda Szin k-Kralyu Otczu ſzvoiemu termu pochne govoriti; Ia ſzudim y veruiem ò moy Otecz dragi da ti na ovom Szvetu nimas nikai dragſega od mene iedinoga Szinka tvoga, y tako doklamgoder ia mene vu ovu poſeruſnu Jamu nehitim Sivoga, ona nebude ſzitta, nit zaperta, y tako niti tvoie lyucztvo prez pogibeli ochiveſzte uſze od nye poſerto biti. Kai razumeuſſi Kraly od velike tuge, y Saloſzti, ni znal kai pocheti, miluiuchi muſze pogubiti iedinoga Szinka kogabi bil moral Odvetnika Kralyeſztva ſzvoga oſztaviti; vendar k-zadnyemu obladan Kraly od one velike tulikai lyubavi koiuie imel protilyucztvu ſzvoiemu, koie za pomochi, y od tulike pogibeli oſzloboditi, odpravilie Szina na Szmert; koi na iednom lepom Konyu iaſſuchi proti one glubine, buduchi blizu podbode Konya, y z-ſnym ukup naglaucze vu nyu ie prepal, y vu ovom iſztom hipu za nym Srelo onoga poſeriſcha ieſze zaperlo, y tako ono lyucztvo od ſzmertne pogibeli oſzlobogyeno oſztalo.

Ali nai dà meſzto Hiſtoria ova Evangeliumſzke iſztine ò N. N. ar ia rauno za ovako poſeriſche zpoznavam lakomu Szmert, koia kuliko vech lyùdi ie poſirala, ztem bolye ie zialazapoſretijh ioſche vech, kai videchi Chriſtus Zvelichitel nas predragi, y zpoznavaiuch daga ni drugoga nachina koiembiſze mogla zaſzititi lakoma Szmert, nego da on ſzam ſzebe da nye poſreti, zakai zato obladan on od one velike lyubavi z-koiumie on naſz lyubil; zaſzelie na konya Sz. Kriſnoga Dreva ſzvoiem Chovechanſztvom, y z-Oſztrugami oſtreh Chaulou hitilſzeie vu Zube Szmerti poſeruſne, koiaſzeie z-ſnym zaſzitila, y Narod Chlovechanſzki be oſzlobogyen od nye lakomoſzti: *Qui mortem noſtram moriendo deſtruxit, & vitam reſurgendo reparavit.* Y ovako Odkupitel nas obladale y drugoga Nepriatela naſſega, ar koijizmo doſzada po pregreſſenyu naſſeh perveh Otczeu bili poſztali ſzuſnyi Szmerti, danaſz ſzvoiem preodichenem od Szmerti gore ſztaienyu ieſzmo znovich nazad Sitek zadobili, Veſzelemoſze adda y raduymo vu ovom tak ſzrechnom

nom dnevu. *Hæc dies quam fecit Dominus, exultemus & lætemur in ea.*

Obladanſſi adday drugoga Nepriatela naſſega, nas Miloſzti uni Odkupitel, izraven prez uſzakoga ſtentanya naſzkochilſe y tretiega, naimre Pekel, razbiuſſi Urata nyegova: *Deſcendit ad Inferos.* Kade vidimiſze daſzeie zponeſzel na ſzpodobu iednoga Orla, koij ſzvoiemi Krelyutmi zaletiſze tia pod ſzunchenoo Nebo, kada pak hoche kai zgrabiti zaletiſze na Zemlyu dole, zgrabi kai hoche, y z- onem odleti na ſzvoie Gnyezdo: Rauno tak vuchinilie ou nas Nebeszki Orel Chriſtus, od koiega govori Sz. Ezekiel: *Aquila magnarum alarum.* Letalie po Nebeſzke uiſzine hotechi pak imeti dobichek Duſſich, oneh Sztareh Otczeu vu Limbuſſu zaperteh zpuſztilſzeie iz Nebeſzke Viſzine tia do peklenſzkeh Urat, *Deſcendit ad Inferos.* Koie Duſſicze zgrabiuſſi odletelie z- ſnymi na ſzvoie Gnyezdo Kralyeſztva Nebeſzkoga: *Multa Corpora Sanctorum ſurexerunt.* Y ovak razbiuſſi, y porobiuſſi Pekel, obladalie y nyega kot tretiega Nepriatela: koie voiuvanye; obladanye Nepriatela; y Dobichka za doblenye hotelie izpiſzati Sz. Oseas Prorok z- onemi rechmi: *O Mors! ero Mors tua; Morſus tuus ero Inferne.* O Szmert! budem Szmert tvoia, zverhu koieh rèchi Glosa Interlinealis ovak govori: *Electos educendo, Improbos relinquendo,* Griz tvoy budem ò Pekel izpelyaiuch iztebe one izebrane, à greſne vu tebe oſztanlyaiuch; kade potreba dobro upamet uzeti, one rèchi Vere Katolichanſzke: *Deſcendit ad inferos.* Sztupilie dole na Pekle, kaiſze po oveh Pekleh znamenuie drugo kak ona zdolyna meſzta, y Temnicze vu koiehſze ieſzu zaderſavale Duſſe Pravichneh izebraneh, kot Szveteh Patriarkou, y Prorokou vu Limbuſſu: y oneh prokletch Duſſ vu Peklenſzkeh Mukah; y zato govori: *Morſus tuus, ero Inferne.* Griz tvoy budem Pekel, na ſzpodobu onoga koi od velike Seie ie traplyen, dobiuſſik. Rukam iednu napol gnyilu labuku, od grizne kai ie dobra, y drugu poloviczu gnyilu puſcha zmirom ſztati. Rauno taky Odkupitel nas viſzechi na Kriſu razpet gorelie veſz od velike Seie proti nam nevolynem Greſnikom za Zvelichiti naſz ufzeh, zato iſzto krichalie: *Sitio.* Seiam, y buduchimu dan za razlagenye ove Seie, Pekel: vu koiega on ſztupiuſſi iz Kriſnoga

Ezech. c. 17. ℣. 3.

Matth. c. 27. ℣. 25

Oſea c. 13 ℣. 14. Gloſa Interline.

Dre-

Dreva, naſſelgaie na ſzpodobu iedne na pol gnyile Iabuke, to-ieto punoga Duſſz- iedne ſztrani, Pravichneh oneh Sz. Otczeu, z- druge ſztrani Greſneh, oneh Prokleteh na veke Duſſ, y tak zagriznulie ou Pekel izpelyauſſi z- ſzobum vàn one Pravichne Duſſe Szveteh Otczeu; Oſztaviuſſi zmirom gnyilochu, hochu rechi one Proklete Duſſe: y ovako obladalie ovoga tretiega Nepriatela toieto Pekel. *Morſus tuus ero Inferne.*

K- zadnyemu, ni mankal kai berſe, to berſe, y z-Chetertem Nepriatelomſze pobiti, y nyega obladati, toieto Greh, kot y ie vuchinil ne z- menſum ſzerchenoſztium, y marlivoſztium, negy perve tri: Beſſe navada vu Sztarom Zakonu daſzuſze uſzake ſele ſivina alduvala Bogu, kakti Ianczi, Telichi &c. za grehe lyucztva, koie aldove prijmalie za dobro Goszp. Bog, y na nye gledechi opraſchalie grehe lyucztvu, kaije pak vuchinil nas miloſztiuni; y lyublyeni Voyvoda Chriſtus? dabi naſz z- Otczem ſzvoiem Nebeszkem pomeril, nam Miloſzerdnoga vuchinil, y grehou oproſchenye nam od nyega dobil, kai ie adda vuchinil? *Ah!* vuchinilie ono od cheſza ni mogel vech vuchiniti, da naimre ſzamoga ſzebe na Kriſnom Drevu kakti iednoga neduſnoga lancza Otczu ſzvomu Nebeszkomu ie alduval za grehe naſſe. *Oblatus eſt, quia ipſe voluit:* Y ovem nachinom zadovolilie na neſzto naſz Boſanſzke Pravicze Otcza ſzvoga Nebeſzkoga, po ſzvedochanſztvu Sz. Paula Apoſtola: *Et vos cum mortui eſſetis in delicijs, convivificavit cum illo, donans vobis omnia delicta, delens quod adverſum nos erat Chirographum decreti, affigens illud Cruci.* Y ovem nachinom obladalie ſzrechno y Chetertoga Nepriatela nas predragi Odkupitel. Oh ter gdoſze nebude veſzelil danaſ-ni dan zverhu tulike ſzreche ſzvoie, koiuſzmo danaſz dobili po Chriſtuſſu Odkupitelu naſſem, *Oh Hæc, Hæc dies eſt quàm fecit Dominis, Exultemus ergo, & lætemur in ea. Alleluia, Alleluia, Alleluia.* Ah ovo, ovoie on dan kogaie vuchinil Goszp. Bog veſzelmoſze, y raduimoſze vu nyem Alleluia.

Ad Coloſ. c. 2. v. 13. & 14

Meneſze vidi N. N. daſzeie danaſni dan pripetilo megy nami, y megy Bogom naſſem, rauno onak kotſze pripecha megy iednem Kriuczem Chlovekom, y Szudczem, koiega Kriuczа Szudecz poſztavilie vu Temniczu, y Sentencziu Szmerti cheſz nyega dàl; y nimaiuchiſze chim odkupiti, doyde ieden

Priatel nyegou oszlobagyatga; za koiega napunom platl, Szudczu zadovolyi, ter vuchinì razdrapati od Szudcza onu Sentenczìu vuchinyenu proti onomu Nevolynaku: Mi uszi koi prebivamo vu Temnicze Szveta ovoga bilisz mo dusniki Bosanszke Pravicze, y bilisz mo oszugyeni na Szmert vekovechnu od nye. To doznaussi nas predragi Priatel Christus IESUS, dosselie knam y zanasz iztochilie uszu szvoiu Preszvetu do Kaplicze Keru, y z-snyum za nasz ie naplatil Bosanszke Pravicze, y Sentenczìu Szmerti od Szudcza Nebeszkoga chesz nasz danu ie vuchinil raztergati; *Donans nobis omnia delicta, & delens Chirographum affigens illud Cruci.* O lyubau! ô Milszerdnoszt! ô Dobrota! nezgovorna, nepreszesna, y nigdar za doszta prehvalyena predragoga Priatela y Odkupitela nassega Christussa IESUSSA! kakove od veka szpodobne ni bilo chuti, *A Sæculo non est auditũ, â sæculo non est auditum.* Nigdar ni bilo vigyeno nit chuieno, dabi gdo szamoga szebe na Muke dàl, za oszloboditi od muk blisnyega szvoiega; dabi gdo szvoiu Keru za lyuczke dùge tochil; dabi gdo szam szebe na Szmert dàl, za oszloboditi od Szmerti blisnyega szvoiega; koia usza nas Dobri IESUS ie vuchinil, y ove dneve na Krisnom drevu izpunil. Videchisze adda N.N. danasni sztoiezero krat preszrechni, y preblaseni Dan, pomeriene z-Szudczem Nebeszkem, proszteh od gresneh dugou, szlobodneh od Muk, razdraplyenu Sentenczìu Szmerti; obladane Nepriatele. Gdoie velim on koi vu tulike szreche videchisze, y zpoznavaiuch nebisze veszelil, y raduval? Alleluia, oh Alleluia, ar *Hæc Dies est quam fecit Dominus, exultemus, & lætemur in ea.* Ovo ovoie on dan kogaie vuchinil Gpszp. nas Christus IESUS, ar preducherasnyem *Traditus est propter delicta nostra*, veli Sz. Pavel Apost. danasz pako *Resurexit propter Iustificationem nostram.* Umerlie za grehe nasse, y od Szmertije gore sztal za Zvelichenye.

Ibi supra

Roman. c. 4. ℣. 26.

Vezdasze pak k-vam obracham ô N. N. y z-vami govorim; znate, y velikem veszelyem obszlusavate danasni dan, preodichenoga Christussevoga od szmerti gore sztaienya. Ali pitam pak vasz ia, ieszteli vi tulikai od Szmerti greha sivi vu Milosche gore sztali? Ieszteli obladali Nepriatele vasse Telo, Szvet, Uraga, y Greh? Do szada davaliszte znamenya z-Christussem od Szmerti gore sztati, kuliko zvanszkem nachinom szpovedaiuchi-

chiſze, y Pricheſchaiuch za Vuzem, ali ni doſzta to, ni doſzta pocheti, negoie potreba y obſztati vu delanyu pokore, borenyu ſzuprot Nepriatelom, y vu ſzvetom ſiulenyu, ar *Non coronabitur niſi qui legitimè certaverit.* Nebude korunyen nego on koiſze bude dokoncza ſzuprot Nepriatelom boril, y ſztalen vu poboſnoſzti, y chiſztoche Szercza ſivel. 2. Timo. c. 2. ℣. 5.

On koi ie vechkrat po Moriu hodil, mogelſzeie kada nameziti na koiu Galleru pri krayiu ſztoiechu, y upametie mogel uzetikak zvan Gallere na ſzuhom hode Gallioti, nekoi ukup ſzpeti, nekoij z- lanczmi na nogah, nekoij proſzti y ſzlobodni; ovi koijſzu proſzti, ie znamenye daſzu ſzlobodni poyti na zad vu Galleru, ali drugam kam nym drago, oni pak koi imaiu kakova Selezna znamenya na Nogah, ali Rukah, ovi niſzu ſzlobodni, nego moraiu nazad poyti vu Galleru. Vezda velim ia ovak na moy Czily, hochete vi znati ieſzteli z- Chriſtuſſem danaſz od Szmerti gore ſztali? pogleyte, y premiszlete ako Chriſtuſſa naſzleduiete, razmiszlete, akoſzte oſztavili zakopane one prilike greſne, z- koiemi ieſzte umerſi grehu; Na peldu Vigy y pogleiti ô Mladenecz, ô Divoyka, akoſziſze zeuſzema oſztavil onoga greſnoga paydaſtva vu koteromſzi ti doſzada Uragu ſzluſil, akoſzi oduril one malopoſtene lyubavi, y nechiſzta naſzlaienya? Ako vech pohagyas one hiſe, y meſzta, vu koiehſzi ti taliko krat Boga tvoiega zbantuval? Akoli ieſzi? dobro znamenye, znamenye daſzi ti z- Chriſtuſſem Nepriatele obladal, y od ſzmerti gore ſztal. Akoli pak ne? tak zlo znamenye, ar ako ti ioſche lyubis ono paydaſtvo? pohagyas ona meſzta? hlepis za onemi naſzladnoſztmi? Oh! toſzu znamenya da ti ioſche ſzliſſas vu Galleru Uraſiu, toſzu znamenya da ti niſzi z- Chriſtuſſem od ſzmerti gore ſztal; Znamenye da ona tvoia Szpoved ni bila prava, y zverſſena, ona poboſnoſzt na Sz. Pricheſchanyu ni bila ſzerchena, nego ſzamo zvanſzka, na ochi, y zkaslyvoſzt, y tako za nikakovu haſzen k- Duſſnomu Zvelichenyu.

Chriſtus po ſzuoiem od Szmerti gore ſztaienyu zachuvalie pet Ràn znamenya Muke ſzvoie, on velim koi: *Surrexit propter Iuſtificationem noſtram.* Tak y ti N. N. akoli hoches delniczа biti one Pravichnoſzti zbog koieie tvoy Odkupitel na danaſnidan od Szmerti gore ſztal potreba da y ti zaderſis znamenya

onoga pobolſanya toieto onu Saloſzt, y ſzkruſſenye za pre-
ſztne grehe; ono tverdno nakanyenie pobolſanya Sitka, y n
povernutiſze vech vu Galleru ſzmertnoga greha pod oblak
Uraga Peklenoga, ar ni doſzta dobro pocheti, negoie potreb
vu dobrom pochetku y obſztati, tia do koncza Sitka ſzvoiega

Matt. c. 10. ℣.22 *Qui perſeveraverit uſq; in finem hic ſalvus erit.* Veli Sz. Matei Evang
Y to bude znamenye da vi z-Chriſtuſſem ieſzte od ſzmerti gore
uſzi lepi chiſzti, ſzvetli, vu Miloſche Boſie gore ſztali, koji
do ſzada uſzi ranyeni, odurni vu ſzmradnom y ſzmerdlyvom
grobu Szmertnoga greha ieſzte leſali. Akolije adda to iſztina?

Ad Coloſ. c. 3. ℣.2. kotſze y uffam daie konche pri unogeh, ako pri uſzehne; onem
adda unogem govorim dokanchaiuch govorenye moie: *Si con-
ſurexiſtis cum Chriſto, quæ ſurſum ſunt quærite, non quæ ſuper ter-
ram.* Kotnaſz Sz. Pavel Apoſtol vuchi, Akoſzte z Chriſtuſſem
od ſzmerti gore ſztali? ona adda koiaſzu gore, toieto vu Ne-

1. Corin. c.5. ℣.7. bu, iſchete, à ne ona koiaſzu zverhu Zemlyè: *Expurgate vetus
fermentum.* Oſztavete ſztare hudobe vaſſe na Zemlye; à niſzli,
poſelenya, y naſzlaienya, nai budu vu Nebeſzeh, da budete
te ne ſzamo vu Nebu iur uſivaiuch onoga vekovechnoga Veſze-
lya, nego ioſche ſivuch na Zemlye z-iſztinum mogli rechi:

ad Philip. c.3. ℣.20 *Noſtra autem Converſatio in Cœlis eſt.* Naſſe Miſzli, naſſa po-
ſelenya, naſſe Veſzelye, naſſe paydaſtvo ie vu
Nebu, y tako pokehdob dabi moralo biti,
nay adda bude, Amen.

PER.

PERVA NEDELYA PO VUZMU.

Unogisze Kerscheni Lyudi za prave Kerschenike dersé, alije pak kruto malo oneh koijbisze z- dellom takove prave Kerschenike pokazali.

Vidimus Dominum, dixit ille, nisi viedero, non credam. Joann. c. 20. V. 25.

Videliszmo Goszpona, rekelie on, ako nebum videl, nebum veruval.

KAi, y od cheszа moralbi Ja deneszgovoriti, sztanovito da pravo neznam; pripraven za govorienye isztinaie to da ieszem, ali rèchi moie boimsze da nebudu uszem y uszakomu povolyne, Opprosztimi ò Viszoko zvisseni, Zebrani, Szveti, y Veliki Apostol Tomas, akoszeia z- tobum ovomu zebranomu lyucztvu izprichaval budem, da ti mene z- tvoium Neverum, nym kakti Kerschenikom Vernem, od Nevernoszti prodekuvati priliku daies. Ali zakaibi ia deneszmoral vuchiniti szpomenek od Nevere, szuprotiune, prave, Szvete, iedne iedine Vere Katholichanszke? tak dobrem, pravem, Vernem Kerschenikom Katholikom? z- koium Sz. Verum mi uszi dichimosze pred Bogom, kade ni naimense szumnye dabi gdo drugach chutil vu koiem Artículuszu Sz. Vere, nego kak napervo daie

Sz. Mati Czirkva Katholichanszka: Pache vexe hvale, y ſzche ie naſſa Vera, negie bila deneſnyega velikoga Sz. Tomaſa potlamie iur zopet bil pochel veruvati vu Chriſtuſſevo od Szmerti gore ſztaienye krichech: *Dominus meus, & Deus meus.* Gospon moy, y Bog moy. Ar kot govori Sz. Auguſtin: *Fides eſt credere, quod non vides.* Vera ie veruvati, ono kai nevidis. Tomas doklamgoder ni videl Ran na Rukah, y Nogah Chriſtuſſeveh, tverd vu Nevernoſzti krichalie: *Non credam*, Neveruiem nai poveda, y govori gdo kai hoche, y zna od Chriſtuſſevoga gore od Szmerti ſztaienya, *Non credam, niſi videro*, Nebum veruval, ako nebudem ſzam videl. Nego kadatimuſzeie iur Chriſtus pokazal z-petemi Rannami znamenuvan, govorechimu: *Vide manus meas, & pedes meos.* Pogley ò Tomas neveruvani Ranne moie. Onda ſztoprau pochelie veruvati, y veruuch krichati: *Dominus meus, & DEUS meus.* Goſzpon moy, y Bog moy., koteromu Chriſtus ie odgovoril, *Quia vidiſti me Thoma, credidiſti; Beati qui non viderunt, & crediderunt.* Kaitiſzime videl Tomas, zatoſzi veruval; Blaſeni koij niſzu videli, terſzu veruvali; takie Chriſtus Tomaſu govoril; koie govorienye, y naſz dotichesze; Ar mi niſzmo videli, ter vendar ſivo veruiemo, addaſzmo vu Vere ſztrechneſſi od deneſnyega Sz. Tomaſa: to premislyavaiuch Sz. Gregur Papa govori ovak: *Lætificat autem valdè quod ſequitur, Beati qui non viderunt, & crediderunt: In qua Sententia nos ſpecialiter ſignati ſumus, qui eum, quem Carne non vidimus mente retinemus.* Razvesselyuiu naſz one rechi Chriſtuſſeve, Blaſeni koij niſzu videli, terſzu veruvali, koie rechi naſz Kerſchenike znamenuiu, koij Chriſtuſſa vu Telu niſzmo videli, ter vendar veruiemo uſza koia nam Sz. Mati Czirkva veruvati Zapoveda, y tonamie doſzta k-Zvelichenyu, pache ova naſſa Vera naſz ure ioſche na ovom Szvetu chini Blaſene. Polahko Bratia moia draga, chakaite iednomalo, nai pervo dokoncha Sz. Gregur ſzvoie govorienye, y ie ovakovo: *Nos ſignati ſumus ſed ſi fidem noſtram operibus ſequimur. Ille enim verè credit, qui exercet operando quod credit.* Naſz dotichuſze one Chriſtuſſeve rechi, ako mi Veru naſſu z-dellom, illi ſitkom naſzleduiemo; Aron pravo veruie koiti z-dellom izkaſuie kai veruie. Adda prazna ie Vera prez dobrech del? prez uſzakoga dvoienya. A kulikopak

S. Gregor. h. 26 in Euan. poſt med.

Idem Ibidem

y ku-

y kulikoie Kerſchenikou na Szvetu, koij veruio uſze Articuluſ-
ſe Vere Katholichanſzke, y uſza koia veruie Sz. Mati Czirkva,
ter vendar z-ovum ſzvoiim Verum, na meſzto Blaſenſztva ve-
kovechno Prokleczstvo hoteſzi zadobiti, odkud to? odtud;
kaiti neſivu onak, kak veruiu, y kak nym Vera Zapoveda ſive-
ti, y teh takoveh Kerſchenikou nahagyaſze vexi del vu Ker-
ſchanſztvu, kotſzem rauno to pakazati, y potverditi nakanil.

Nebi znal kai zacheti, niti kak vezda ſnyega moiega govor-
ienya pocheti, dabiſze neſzpominal iz Navuka velikoga Oteza
Sz. Auguſtina, koi veli da iedno Sz. Piſzmo nemore drugomu
ſzuprotiuno biti, pokehdob da tak dobro iedno, kakgoder
drugo od Duha Sz. ie izmislyeno, y po Navuchiteleh nazveſche-
no: Duh pako Sz. nemore ſzam ſzebe ſzuprotiven biti, y prigo-
voriti, tak da kai ie vu iednom meſztu rekel, vu drugom bi taijl,
ali drugach rechi hotel: Dabi velim ia toga Navuka na pameti
moie neimel, lahkobiſze pomutiti mogel vu dveh meſztah Sz.
Piſzma, kade ſtem kai Sz. Ianus Evang. piſſe, da kadabi Szin
Boſyi iedno lepo, ali oſtro Prodechtvo bil vuchinil lyucztvù Si-
douſzkomu, unogi od onoga lyucztva obatriveſſeſze, y ober-
muchiſze knyemu pocheliſzu vu nyega veruvati: *Hæc illo loquente* *Ioan. c. 8.*
crediderunt multi in eum Ova on govorechi, unogi veruvaſſe vu *V. 30.*
nyega veli Sz. Ianus, malo pak niſe govori, da ovi iſzti Sidovi
koijſzu vu nyega veruvali, pocheliſzuſze bili z-ſnym karati, y
pregovariati, koiemie Chriſtus govoril: *Si veritatem dico vobis,* *Ibidem*
quare non creditis mihi? Akovam iſztinu povedam zakaimi neve- *V. 45.*
ruiete? kak adda moreſze ſzloſiti, y razumeti: *Crediderunt in*
eum. Z-onemi Chriſtuſſevemi rechmì. *Quare non creditis mihi?*
Veruvaliſzu vu nyega, veli Sz. Ianus: Chriſtus pak veli, zakay-
mi neveruiete? Na ovo izpitavanye odgovaria Sz. Thomas An- *S. Thom.*
gelſzki ovak lepo razlaſuch ovo dvoie piſzmo; *Credebant quidem,* *Aquin.*
ſed non prout oportebat. Veruvaliſzu iſztinaie, ali niſzu veruvali *Hugo*
vu Chriſtuſſa kot ie potrebno bilo; Mudri Hugo Card. veli: *Cre-* *Cardin.*
debant, ſed imperfectè. Veruvaliſzu ali ne tak zverſſeno kodbi
duſni bili veruvati; Dokancha pak Mudri Origenes y veli kruto *Origenes*
lepo: *Credebant ſecundum aliquam intentionem; ſecundum aliquam*
verò non credebant. Toieto hoche rechi ovi Mudri daſzu veruva-
li Sidovi, y valuvali, da Chriſtus ie ieden Szvet Chlovek, da ie

ieden

ieden veliki Prorok, y Meſſias od Goszp. Boga poſzlan; [illegible]
pak nyegovem Navukom morali veruvati, y polek nyh ſiv[illegible]
k tomu po nijeden put niſzu hoteli privoliti: Ali niſzamo Su[illegible]
vi, nego y Apoſtoli, Vucheniki nyegovi ia nahagyam da[illegible]
niſzu hoteli veruvati, ar kadaie on nyh naputcheval kakſzu[illegible]
Luca c. morala izpuniti Prorochanſztva Sz. Prorokou: *Et interpretu-*
24. ℣. 27 *tur illis in omnibus Scripturis, quæ de illo erant, incipiens à Moyſe e*
omnibus Prophetis. Ali oni niſzu hoteli veruvati, y zato oſtro[illegible]
Ibidem nyh karal govorechi: *O ſtulti! & tardi corde ad credendum, in om-*
℣. 25. *nibus quæ locuti ſunt Prophetæ.* Oh Neſzpametni, y keſznoga Szer[illegible]
cza na veruvanye onem koia ieſzu Proroki govorili; Kai Chri[illegible]
ſtus ie ſzvoiem Apoſtolóm rekel, Oh! kuliko vexem zrokom[illegible]
morem ia unogem, y preunogem Kerſchenikom rechi, koij[illegible]
chuiuch tuliko Sz. Prodik, ali za malu kruto haſzen, arunog[illegible]
nahagyaiuſze, koij neveruiu Prodekatorom kakti Nameſztni[illegible]
kom Boſiem nego govore daie to liſztor izmislenye nyhovo, da[illegible]
ſzu liſztor pripoveſzti, y Fabule; unogi pak ieſzu, koij veru[illegible]
ali vendar neveruiu kakbi veruvati morali. *Credunt quidem ſalu-*
prout oportet.

Da to bolye zpoznamo, hodmo na praktiku; Povechtem proſzim vaſz ieli iſztina da vi uſzi doiednoga vu pravoga ſivog Boga veruiete? Oh! Pater toie iedna iſztina prez uſzake dvoj noſzti; dragomije kruto to chuti, y znati, ali poſzluſſaite k vuchè Mudri Theologi daie naimre troie fele veruvanye: *Credere DEUM, Credere DEO, Credere in DEUM.* Veruvati Boga; Veruvati Bogu; y Veruvati vu Boga, koia veruvanya ako rauno ieſzu Boga, niſtar menye velika razluchnoſzt megy nymiſze nahagya ar veruvati Boga, ie veruvati da ie Goszp. Bog: Veruvati Bo gu, ie veruvati uſzemu onomu kai ie Goszp. Bog po ſzvoi Prorokeh, Apoſtoleh, Evangeliſtah nam nazveztil, y obzna Veruvati vu Boga, ie veruiuch nyega lyubiti, y za lyubau nyegovu dobra dela chiniti, Zapovedi nyegove obderſavati, i num rechium grehaſze habaiuch nyemu ſzluſititi.

Perva fela ovoga troiega veruvanya megy oſztalemi naim nye valya, ar y Uragi veruiu Boga, y Szina nyegovoga Chr
Iacobi c. ſtuſſa IESUSSA kot ſzvedochi Sz. Iakop Apoſtol: *Dæmones*
2. ℣. 19. *dunt, & contremiſcunt.* Uragi veruiu, y od ſztrahaſze trezi

Drug

Druga fela veruvanya ako rauno ie bolſa, y zverſeneſſa od pervetoieto: *Credere DEO*, Veruvati Bogu, illi uſzemu onomu kaiie Goszp. Bog rekel, vendar ni oudeſze nezadersava prava Kerſchanſzka Vera, buduch da y Heretniki, Lutorani, Kalviniſte, y unogi drugi veruiu, y valuiu daie uſze iſztina kaigoderie zapiſzano vu Sz. Piſzmu, tuliko Sztaroga, kuliko Novoga Teſtamentuma.

Vu tretiem adda veruvanyu zaderſavaſze prava Vera Katolichanſzka, toieto: *Credere in DEUM.* Veruvati vu Boga, y veruiuch nyega lyubiti, kotſzem zgora rekel, y kakti ove rechi razlaſe Sz. Thomas Angelſzki: *Credere in DEUM, id eſt credendo illum amare, & amore illius benefacere.* Kade potreba dobro upamet uzetione dve rèchi: *Credendo amare.* Veruiuch lyubiti, po koieh recheh daieſze na znanye da praya Vera uſzigdarſze mora z-lyubavium ſzloſiti, zato Sz. Pavel Apoſt. piſſuchi Galatom ovak veli: *In Chriſto enim JESU neq; Circumciſio aliquid valet, neq; præputium, ſed fides quæ per charitatem operatur.* Nikai nevalya niti nehaſzne pred Bogom, ako ni Vere koiaſze z-lyubavium ſzlaſe; Arako gdo neznam kak velika, y dobra dèla bude chinil? ako neznam kuliku Veru imel, ter lyubau z-verum, dobra dela pak z-lyubavium ukup y z-Verum nebudu ſzloſena? y Vera, y dobra dèla nam nikai haſznela nebudu: poſzluhnemo Sz. Paula koimi tu iſztinu potverguie govorech: *Si diſtribuero in cibos pauperum omnes facultates meas, & ſi tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero nihil mihi prodeſt.* Ako ia razdelimuſze kai imam Ubogem ſziromahom, y ako dam moie Telo na Muke, ako lyubavi nimam nikaimi nepomaſu vſza ova, nadalie pak govori od Vere: *Si habuero omnem fidem, ita ut montes transferam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodeſt.* Ako budem imel tuliku Veru da budem mogel Gore velike prenaſſati iz iednoga meſzta na drugo; lyubavi pak ako nimam nikaimi moia Vera nepomaſe. Ova pak lyubau vuchemſze zaderſava? poſzluſſaite Sz. Ianuſſa koi veli ovak: *Hæc inquit eſt charitas DEI, ut mandata eius cuſtodiamus.* Kako dabi hotel rechi nai nijeden neſtima dabi vu tom prava lyubau ſztala, kada koi lepo, poſteno, poboſno, y mudro od Goszp. Boga govori, da guſztokrat proti yemu zdihava, y veliku poboſnoſzt vu ſzvoiem Szerczu chùti,

S. Thom. ſup. ſym. fidei.

ad Galat. c. 6. ℣. 15

1. Corin. c. 13. ℣. 3

Ibidem ℣. 3.

Ioan. 5. ℣. 3.

ar tak Turczi, y Pogani doſztakrat chinè, nego prava Boſia
bau vu tomſze zaderſava, gdatiſze nyegove Sz. Zapovedi
Ioan. c. derſavaiu, y zato rekelie Szin Boſyi pri Sz. Ianuſſu: *Qui ha-*
14. V. 21 *mandata mea, & ſervat ea, ille eſt qui diligit me.* Koi ima Zapove-
moie, y obderſava nye, on ie koi lyubi mene.

Nu adda akolije tomu tak, da lyubau Boſia ſztoij vu obde-
ſavanyu Zapovedih Boſieh, prava pak Vera nemoreſze ime
prez lyubavi Boſie, potrebnoie zklenuti, y rechi da ſzami o
pravu y zverſſenu Veru imaiu, koijti ne ſzamo veruiu uſze on
kai ie rekel Goszp. Bog, nego tulikai nyegove Sz. Zapovedi ob-
S. Auguſ derſavaiu, odkud Sz. Auguſtin ovak lepo govori: *Cum dilectione*
10. de Ci- *fides Chriſtiani, ſine dilectione fides Dæmonis.* Z lyubavium ie Ve-
uit. Dei. ra Kerſchanſzka, prez lyubavi Vera Uraſia, ar y Uragi veruiu
vu Boga, aliga nelyube: Akuliko pak y kuliko teh takovch Ker-
ſchenikou na ſzvetuſze nahagya? koij ſtimaiu y govore da im
zadoſzta to, da veruiu Sz. Piſzmu, y ono kai Sz. Mati Czirk
veruie, daſzu okerſcheni vu Imenu Boſiem, à ſivu pak gorie ne
Turczi, neg Pogani, neg iſzte Beſtie, nigdar nemiszlech za ſzin
bu, y lyubau Boſiu, nemaraiuch za nyegove Sz. Zapovedi,
vuchiniti dobra dela, rauno kako dabi to knym nikai neſzli
lo, Oh! krichi, krichi kuliko naivech mores ò moy Sz. Biſku
Salviane, tak date uſze Kerſchanſztvo chuti y razumeti bu-
S. Salvia moglo: *Ubi eſt nunc Fides Catholica, quam credimus? Ubi eſt Pietas,*
Epiſ. l. 3. *Caſtitatis opera quæ diſcimus? Euangelia legimus & impudici ſumus? di-*
de Pro- *ſtolos audimus & inebriamur? Chriſtum ſequimur & Blaſphemamus?*
viden. *Probam legem nos habere dicimus, & improbam vitam gerimus.* O
kamie doſzpel Narod Chlovechanſzki? iedvay ie mochi na
na Szvetu Veru Katholichanſzku, kadeie Poboſnoſzt? kade
Chiſztocha? kedeie Lyubau? zahman chuiuſze tulikokrat Pr
dekatori nazveſchati Sz. Evangelium, y Navuke Apoſtollſk
Szina Boſiega imenuiemo y zpoznavamo za Chriſtuſſa Zvelic
tela naſſega, à iezero krat pak bolye ſzluſimo Uragu Peklenc
S. Hie- nego nyemu: *O qualis eſt ergo iſta Confeſſio, quæ ſic DEO credit, ut*
ronym. *nihilo eius ducat Imperium? aut quomodo verè & ex animo dicimus Do-*
mine, Domine, ſi eum quē Dominū confitemur præcepta contemnimus?
Izpitava Sz. Hieronim kakovaie to Vera, y ſzpovedanye pravo
Boga, daſze za nyegoveh Zapovèdi obderſavanye nigdor ni

nemari? kak moremo po pravicze nyega Goſzponom imenuvati, yiz Szercza zazavati, ako nyegoveh Sz. Zapovedih nederſtimo, nit neobderſavamo.

Oh dabi ia vezda iednoga za drugem od vaſz pochel izpitavati, kotſzu negda Mornari Ionaſſa Proroka izpitavali: *Quod eſt opus tuum?* kakovic tvoy poſzel, ali dello? kai ſtimate kulikobi-ſze nasloKerſchenikou koijbi mogli pravichno z-Ionaſſem odgovoriti: *Habæus ego ſum, & Dominum DEUM Cæli ego timeo.* Ali kot 70. Mudrch ſte: *Servus DEI ego ſum, & Dominum DEUM Cæli ego timeo.* Iaſzem Szluga Bosyi, y Goszp. Boga Nebeszkoga ia chaſztim, Ah kak maloie na Szvetu Kerſchenikou, koij z-ſztinum biod ſzebe mogli rechi iaſzem Szluga Bosyi, y Boga moiega ia chaſztim, molim, y nyemu ſzluſim; Ar kak mogu to od ſzebe z-iſztinum rechi oni Pianczi: *Quorum DEUS venter eſt.* Koij za Boga ſzvoy terbuh derſe, nyemu ſzluſech, y po volyè hodech; niga Zapovedi Boſie koieſze nebi ſztraſſili prelomiti. Kak to mogu rechi oni Lotriſſi? koijſze bolyè klanyaiu onem ſivem Merczinam z koiemiſze tuliko let vu Nechiſztochah valyaiu, nyh bolye lyubech, y nym bolyè ſzluſech neg Bogu Sztvoritelu ſzvoiemu, pache za nezameritijmſzè, y iz Miloſche nyhoveneizpaſzti gotoviſzu Veru Katolichanſzku zataijti, y Sz. Kerſzt poplyuvati. Kak to mogu z-iſztinum rechi oni Szerditczi? koij rayſſi Telo y Duſſu pogubiti, neg za lyubau Boſiu Nepriateliu oproſztiti. Kak to mogu rechi (da oſztale Greſnike naſztran oſztavim) oni koij kai kut po ſzmetiu izizkavaiu urachtva, y ſamie napraulyaiu za pomochiſzi vu betegu, ali vu kakove druge potreboche Uragoniſze zapiſzavaiu, na vernoſzt priſzeſu; Sztvoritela pak ſzvoiega Boga zataiuiu, *Sz.* Sacramente, y Keru Chriſtuſſevu potepehuiu, y popluiuiu: Ovoliſzu adda pravi verni Bosyi Kerſcheniki? Ah ovoſzu ne Kerſcheniki, y Priate, ki, negoſzu protiuniki y Nepriateli Bosyi, y Kriſa Chriſtuſſevoga: *Inimici Crucis Chriſti.* Ovoſzu Szluge Uraſyi, Naſzledniki, y Szoldati Anti Chriſtuſſevi, pache ieſzu iſzti AntiChriſtuſſovariaiuchiſze z-ſzvoiemi Vucheniki. *Audiſtis quia Anti Chriſtus venit.* Chuhiſzte da na konczu Szveta hoche AntiChriſtus doyti, la pako vam govorim da neſzamo ieden, nego unogi iurſzu

Ionæ c. 1 ℣. 8.

Ibidem ℣. 9.

ad Phili. c. 3. ℣. 19

1. Ioan. 2. ℣. 18.

Ibidem dosli Anti Chriſtuſſi na ou Szvet, *Nunc Anti Chriſti multi facti ſunt.*
v. 18. Kaivamſze vidi N. N. bili pravo ali krivo rekel, koibi vezdaſnyi ureme rekel Kerſchenikom: *Nunc Anti Chriſti multi facti ſunt.* Vezdaſzu unogy zmegi Kerſchenikou poſztali Anti Chriſtuſſi ar kaiznamenuie ova rech *Anti Chriſtus?* Nikai zaiſzto drugo nego: *Chriſto contrarius.* Chriſtuſſu ſzuprotiven, uſzaki on pak Kerſchenik koi drugach ſive neg Bog zapoveda ie Anti Chriſtus, illi Chriſtuſſu protiven, à kulikoie pak teh takoveh nevelim poczelom Szvetu, nego liſztor megy vami koijme poſzluſſate, koij gorie ſivu od Turkou, y Poganinou, y iſzteh nemeh Beſtijh, uſzaki dan gorſi, y okorneſſi.

Matth. c Zapovedalie Chriſtus: *Ego autem dico vobis diligite inimicos*
5. v. 44. *veſtros.* Lyubete Nepriatele vaſſe, à gdeie koga videti, alio ocz koga chuti koibi ovu Chriſtuſſevu Zapoved zverſeno obderſaval? koibi Nepriatelom krivicze opraſchal, y Bratinſzku ſzechenu lyubau proti nym izkazuval?

Luca c. 6 Zapovedalie Chriſtus: *Date mutuum nihil inde ſperantes.*
v. 35. Dayte na poſzudu nikakvoga Intereſſa nenadeiaiuch, niti potrebuiuch, à kterije on koibi to obderſaval? koibi velim y malo kai bliſnyemu ſzvoiemu prez kakvoga takvoga Intereſſa poſzudil, à gdeſzu one prez uſzakoga razloga uſure?

Matth. c Zepovedalie Chriſtus: *Nè ſoliciti ſitis quid bibetis, aut quid*
6. v. 25. *comedetis; Neq; corpori veſtro quo induemini, ſed quærite primum Regnum DEI, & Iuſtitiam eius.* Neſzkerbeteſze kai budete piti, ali ielli; Niti za Telo vaſſe chimie budete oblachili, nego iſchete naipervo Kralyeſztvo Nebeſzko, y Praviczu nyegovu. Akochine oni Pianczi, Lakomczi, Gizdauczi? koij dan y noch drugo nemiſzle, nitiſze za drugo ſzkerbe, nego kakbi mogli ſzvoiemu Gerlu, y Seluczu ugoditi z- izebranemi Vini, y Ieſztvinami, kakbi mogli ſzvoie Telo proti ſzvoiemu ſztaliſſu prekoredno Czifrati, z- gizdavemi opravami; à za Kralyeſztvo Nebeſzko, y za Duſſno Zvelichenie nit nemiſzle, Junogo menye ſzkerbè; takli adda ove, y oſztale Chriſtuſſeve Zapovediſze obderſavaiu od Kerſchenikou? y ti takovi moguſze za Kerſchenike derſati, y imenuvati? Ah nè, nè, uſzi ovi, y ovem ſzpodobe nemoguſze Kerſcheniki zvati nè, nego Anti Chriſtuſſi, toiez Chri

Christussevi protiuniki, Oh kuliko! pak y kuliko megy vami ie teh takoveh Christusseveh protiunikou?

Ali da koi nereche daszem ia to iz moie glave izmiszlil poszluszayte Sz. Augustina koi vam hoche ovu isztinu potverditi, y pokazati kakie malo vezdasnye ureme na Szvetu Kerschenikou koijbi vu prave Vere siveli, illi pravo vu Boga veruvali, kotbi veruvati dusni bili: *Nos inquit nostro tempore Anti Christos multos novimus esse, quicumq; enim sive Laicus, sive Canonicus, sive Monachus, contra iustitiam vivit, & Ordinis sui gloriam impugnat, & quod bonum est Blasphemat, Anti Christus, est & Minister Sathanæ.* Oh sztrasne rechi! ali pravichne ovoga Sz. Otcza, koi velì; Mi unogo Anti Christussteu z poznavamo na szvetu, ar uszaki Chlovek budi Szvetczki, budi Redouni, budi Pop, budi Frater, koi drugach sive neg Bog zapoveda, uszi ti takovi ieszu Anti Christussi, Szluge, Naszledniki, y Szini Urasyi. Nu poyte vezda hvaletesze daszte Kerscheniki, daszte naimre okerscheni vu imenu Bosiem, dicheteszе y zverhu Poganszkeh Narodou izvissuyte z-vassem Kerschanszkem imenom, ali nay uszaki dobro szvoie govorienye pazi da naimre z-isztinszkem nachinom to bude mogel prez uszake lasi rechi; Uffaiteszе liszto r z-takovem Imenom vekovechno veszelye zadobiti vu Nebu Dussiczam vassem, aliszе ia kruto boim davasz uffanye vasse ukaniti hoche, arszе ia kruto boim da Goszp. Bog od teh takoveh reche ono kai ie negda Sz. Mikeas Prorok od sztrani Bosie od lyucztvà Sidouszkoga govoril: *Va mihi quia factus sum sicut qui colligit in autumno racemos Vindemiæ, & non est botrus ad comedendum, perijt Sanctus de terra, & rectus non est in hominibus.* Iay mene veli Sz. Prorok, arszem ia rauno kakti on koi vu Ieszeni za drugemi ide grozdia paperkuvat, niti nemore nayti szamo iednoga grozda za poieszti, poginulie Szvetecz iz Zemlye, y Pravichnoga ni mochi na Szvetu vech nayti.

S. Augustract. de Antichr.

Micheæ c. 7. v. 1. & 2.

Vezda izpelyaimo odkud biva da malo Kerschenikou ide vu Diku Nebeszku, à tulika pak unosina prepadaijh vu Muke Peklenszke; Znate odkud to? kaiti ni prave Vere, pri unogeh Kerschenikeh, prez prave pako Vere ni moguche dabi mogel Chlovek Goszp. Bogu drag biti, koi pak ni Goszp. Bogu drag? kakie moguche veruvati dabiga Goszp. Bog hotel priszebe vu

Hebra. c 11. ℣. 6. Nebu imeti? *Sine Fide impossibile est placere DEO.* Isztinaic da un gi na Sz. Kerszt dohagyaiu, y po Sz. Kersztu preporagaiusze vu Sz. Vere Katkolichanszke: *Multi ad fidem veniunt*, veli Sz.

S. Grego. h. 19. in Euang. Gregur Papa, *Sed ad Regnum Cœlorum pauci perducuntur.* Y to zato kaitijhie malo koijki obdersavali ono kai nym nyhova Vera obdersavati zapoveda, toieto lyubiti iz glubine szercza szvoga Goszp. Boga, y blisnyega szvoga kaktiszameh szebe, arveli Sz. Augustin: *Cum dilectione fides Christiani, sine dilectione fides Damonis; sola enim dilectio discernit inter filios DEI, & filios Diaboli.* Z. lyubavium ie vera Kerschanszka, prez lyubavi ie Vera Urasia, arszama lyubau razluchava Szine Bosie, od Szinou Urasieh, koigoder adda hochesze pravem Kerschenikom, y Szinom Bosiem imenuvati, y od drugeh za takovoga poznan y dersan biti? nay z dellom izkasze szvoiu Veru, kot Sz. Ivan Zlatovuszti govori:

S. Augus 10. de Civita.

S. Ioen. Chrysost. *Si ergo Christianus es? Christo crede, si Christo credis? per opera fidem demonstra mihi.* Koij goder zmegy vasz stimasze da ie pravi Kerschenik, nay Christussu veruie; akoli Christussu veruie? nayz dellom szvoiu Veru mene pokasze, toieto Christussa lyubech, y za lyubau nyegovu od grehasze zdersavaiuch, Zapovedi nyegove obdersavaiuch, nyega szamoga za iednoga pravoga Sztvoritela y Zvelichitela zpoznavaiuch, ter krichech ukup Sz. Tomasom Apostolom: *Dominus meus, & DEUS meus.* Goszp. moy, y Bog moy.

Nedvoijm daszte vechkrat chuli ono kaisze ste vu Sz. Pisrmu od one Golubicze koiuie Sz. Noe Patriarka iz Arke van chesze obluk o uremenu obchinszkoga Potopa bil izpuszstil odleteti, za zpoznati ielisze iur kade iz Vode Zemlya pokazala, ali ne, y kadabi ezel dan po Szvetu obletavala oberh Vod, pod Vecher povernulaszeie vu Arku noszechi vu klyunu iednu Veyiczu ulichnu z zelenem liszstem: *At illa venit ad eum, ad vesperam portans Rotum Oliva virentibus foliis.* Sz. Otecz Augustinus miszlechi zverhu toga pripechenya, govori da zverhu ove Veyicze ni szamo zeleno liszstie bilo, nego tulikay y szad: *Cum ergo Columba esset emissa attulit Ramum Oliva, sed non solum habebat folia, verum & fructus.* Kako dabi hotel rechi Sz. Otecz, o Dussa Kerschanszka! tiszi iedna zlamenitna Golubicza koteruie Noe Nebeszki, toieto Bog Uszamoguchi na ou Szvet zpuszstil kadateie Chlovekom szvo-

Genesis 8. ℣. 11.

S. Augus in Gen. c. 8.

ſztvoril, naslaſzi ti na ovom Szvetu Veru Katolichanſzku, ulomilaſziod nye iednu lepu zelenu Veyiczu ztvoiemi Vuſztmi, kadaſzi na Sz. Kerſztu rekla veruiem vu Boga Otcza Uſzamoguchega; z-ovum Veyiczum ti po ovom Szvetu leches, doklam vu Vere Katolichanſzke ſives: *Per fidem enim ambulamus.* Veli Sz. Pavel Apos. z-ovùm Veyiczum letis proti Arke Kralyeſztva Nebeſzkoga, z-uffanyem da Noe Nebeſzki tebe odpre ne ſzamo Obluk, nego y Urata; Ali dobro pazi da ova tvoia zelena Veyicza nebude prez ſzada, pazi velim da tvoia Vera nebude na ſzamom Iezika ſzpovedanyu, nego da tulikai bude, y vu dobreh delah: *Non ſint in te ſola folia Confeſſionis, ſed ſint & fructus bonorum operum.* Nay nebude vu tebe ſzamo liſztie ſzpovedanya daſzi Kerchenik, y da vu Boga veruies, nego potreba da bude polek zelenoga liſztia tvoie Vere, y Szàd dobreh del, y tako ti ſivùchi nebudes naſzleduval one Sidove koijſzu veruvali, ali ne kotie bilo potrebno: *Credebant ſed non prout oportebat.* Nego budes naſzleduval velikoga Patriarku Abrahama od koiega Sz. Piſzmo govori: *Credidit DEO Abraham, & reputatum eſt ei ad Iuſtitiam.* Veruvalie Abraham Goszp. Bogu, y nyegova Vera bilamuie na Pravichnoſzt, y na Zvelichenye, tako y ti Veruiuch Boga, Veruiuch Bogu, Veruiuch vu Boga, ter iz glubine Szercza tvoiega krichech ukup Sz. Tomaſſom Apoſtolom: *Dominus meus, & Deus meus.* Goszp. moy, y Bog moy, kada pod Vecher Sitka tvoiega pred Arku Kralyeſztva Nebeſzkoga doletis noſzech zelenu Veyiczu prave Vere Katolichanſzke punu ſzàda dobreh dèl, on Nebeſzki Noe tebe odpre ne ſzamo Obluk nego y Urata Dike Nebeſzke, ter zvelikem veſzeliem tebe nuter puſzti, y na tvoie meſzto polek urednoſzti, y zaſzluſenya poſzadi,

2. Corin. c. 5. ℣. 7

Roman. c. 4. ℣. 3.

kadeſze zmegy oſztalemi Pticzami oneh Blaſeneh
Duhou Nebeſzkeh uſivaiuch ſzvetloſzt licza
Boſiega vek vekoma veſzelila budes,
Amen.

DRU.

DRUGA NEDELYA PO VUZMU.

Gdogoder ſeli pravum Ouczúm Boſium biti; y pod vecher ſitka ſzvoiega od Palztira Nebeſzkoga vu oucharniczu vekovechnoga Blaſenſztva zapelyan biti? potreba da vu puſehine ovoga ſzveta glaſz ſzvoiega Nebeſzkoga Paſztira poſzluſſa, y nyega naſzleduie.

Oves meæ vocem meam audiunt, & ego cognosco eas, & ſequuntur me meæ, & vitam æternam do eis. Joann. c. 10. ℣. 27.

Oucze moie glaſz moy poſzluſſaiu, y ia poznavam nye, y naſzleduiu mene moie, y ſitek vekovechni nym daiem.

DA Dika Nebeſzka za Narod Chlovechanſzki, y Narod Chlovechanſzki za Diku Nebeſzku ie ſztvorien, vu tom nebuduchi nikakvoga naymenſega dvoienya, zato niti tvegenyem te iſztine uremena zahman troſſiti nechu; Nego danas nyega Sz. Evangeliuma rèchih derſatiſze hochu, koiſze ſzpomina od Paſztira tak dobroga koi ſzvoiu Duſſu za Ouchicze ſzvo-

ie

ie daie *Ego sum Pastor bonus, Bonus Pastor dat animam suam pro ovibus suis.* Szpominasze tulikai od ovacz, y oucharnicze; od Urat, y Uratara, ove oucharnicze; po koich Ouczah razumetisze moramo mi Kerscheniki, po oucharnicze Kralyesztvo Nebeszko, po dobrom Pasziru pak nas mili, y Lyublyeni Odkupitel, kai usze nam ochiveszto Sz. Piszmo szvedochi, y Sz. Kraly David potvergnie govorechi szam od szebe: *Erravi sicut ovis quæ perijt, quære servum tuum.* Kako dabi hotel rechi ou Sz. Prorok Goszpodine tiszi mene sztvoril kakti iednu izvolyenu Ouczu za Diku Nebeszku, za upelyatime vu oucharniczu onoga vekovechnoga Blasensztva ieszime odluchil; Ali kaiti ia hodechi po putu prekorednch chalarnch lyubavi proti ovoga Szveta sztvorenyam, nye lyubech, za nymi hodech, z-snymisze naszladuiuch proti volye, y Zapovedi tvoie; Zato zabludilszem od pravoga puta pelyaiuchega proti Dike Nebeszke Oucharnicze; Tebesze adda preporucham dati kakti dobri Pastir mene zgublyenu Ouczu tvoiu poisches, ter na pravi put zapelyas, dame nenaydu Peklenszki Vuki, y na veke neumore, nego pache da budem mogel zayti, y od tebe zapelyan biti vu oucharniczu tvoiu, megy one Blazene Ouchicze tvoie *Quære servum tuum.* Buduch adda uszi mi kot tulik e Ouchicze Bosie, sztvorieni od Boga nassega dobroga y milosztiunoga za Nebeszku Oucharniczu, vu koiu ako selimo, y hochemo doyti pod vecher sitka nassega, mi potreba da naszleduiemo Oucze vu tihoche, krotkoche, y pokornoszti, na glasz, y zvanye szvoich Pasztirou, poszlussaiuch glasz nassega dobroga Pasztira koi nasz ie na tuliko lyubil, daie nasz pogublyene czela 33. leta z-tukemi trudi y poti izkal; z-podnassanyem tulikeh pregonou, obsanosztih, y Muk, doklamie y szvoiu preszvetu Dussu dàl za odkuplenye nasse, ar veli Mudri Didacus Stella: *Ovis per se sola vivere non potest, indiget enim Pastoris cura.* Zakai zato mi dusni ieszmo ne szamo glasz nyegou poszlussati, nego y naszleduvati nyega za nym po puteh nyegoveh Sz. Zapovedih hodech, vu nyega veruiuch, y uffaiuch, nyega lyubech, y boiechisze, nitisze nigdar od nyega neodrusuiuch, ar tak mi snym barachuch on bude zverhu nasz oszebuinu szkerb uszigdar imal, nasz bude branil, y hranil doklamgod budemosze vu puschine ovoga Szveta paszli, danasz pak pod Vecher

Ioann. c. 10. ℣. 14

Psal. 118. ℣. 176.

Didacus Stella.

Sitka naſſega zapelya vu Blasenu Oucharniczu Vekovechnu pochinka, y veſzelya, kakti to obilneie hochu napervo dneſzti.

Z-unogemi lepemi, y preſtimanemi Imeni, y Tituluſſi dachiſze Mudroſztvekovechna, Szin Otcza Boga Nebeſzkoga kakti naimre z-Imenom Rèchi, Iancza, Orla, Vodè, Pùta, Zdenecza, Ognya, Skolnika, Doctora, Mudroſzti, Iſztine, Sitka. Zoveſze Rechium arie ponyem Otecz Bog Nebeſzki nam govoril; Agneczom imenuieſze, arſzeie on ſzam za grehe naſſe alduval; Ozavaſze Orlom, ar on naſz na ſzvoich Krelyutch vu Nebo podiſe; veli da ie Put ar po nyem mi putuiemo proti vekovechnomu Blaſenſztvu; Dichiſze z-imenom Vodè zdenchoar on ſzvoium Miloſchum kakti iednum zdenchum Vodùm obleva y chiſzti Duſſe naſſe; Hvaliſze z-Imenom Ognya, ar on podſiſe Szercza naſſa z-goruchum lyubavium proti ſzebe y Oczu ſzvomu Nebeſzkomu: z-Imenom Skolnika, ar on naſz podvucheva vu Sz. Dobrotah ſiveti; Iednoga Doctora, koi uracha naſſe Duſſe ranyene od ſzmertnoga greha; Zoveſze Kneh, ar on naſz vekoma bogate chinì; Mudroſzt, z-koium naſz rauna y proviguie; Iſztina, koia uſze dvoinoſzti od naſz tira, y zatira. Sitek, koinaſz chinì vekoma ſiveti: Ako rauno ova uſza Imenieſzu velike hvale y preſtimanya uredna: kot ona koia velike krepoſzti y ſzkrounoſzti vu ſzebe zaderſavaiu kak to Sz. Ambroſius ſzvedochi govorech: *Non ſunt nuda Nomina, ſed operatricis Virtutis indicia.* Ali vendar polek uſzeh Imen za naivexu chaſzt ieſzderſal zvatiſze Imenom dobroga Paſztira kot danaſni Sz. Evang. ſzvedochi: *Ego ſum Paſtor bonus.* Iaſzem dobri Paſztir.

S. Ambroſ. l. 1.

Ar rodechiſze on na ou Szvet, hotelie uzeti naſze Natura Chlovechanſzku iz pokolenya Davidovoga, koi tulikaiſe bilo Paſztirom, za pokazatiſze tulikayſe on iednem Vernem Paſztirom, koi ne ſzamo brani ſzvoie Ouchicze od peklenſzkoga Oroſzlana, nego za nye ſzvoiu Duſſu daie: *Bonus Paſtor dat animam ſuam pro ovibus ſuis.* Ou nas dobri, verni, y lyubleni Paſztir Chriſtus IESUS doſſelie iz Nebeſzke viſzine na ou nevolyni himbeni, chalarni Szvet, naſz pogublyeneh Ouchicz ſzvoich, ſzvoium preſzvetum Kerviùm, Mukum, y Szmertium odkupyavat: *Ego veni ut vitam habeant.* Toieto kot Mudri Cornelius

Ioann. c. 10. ℣. 10

tosmachi: *Ut abundantes donis spiritualibus vivant, tum in hoc sæcu. & pergutiam, tum in futuro per Gloriam.* Dosselszem (velì Christus) na ou Szvet dabi moie Ouchicze sitek imele, toieto razlase Cornelius, dabi Gresniki po Sz. Pokore obilni z Duhovnemi Kinchi siveli, tak dobro na ovom Szvetu po Milosche kakti na drugom vu Dike Nebeszke. Oh kulika adda ie ova lyubav naszega Nebeszkoga Milosztiunoga Paszstira proti nam nevolnem Gresnikom? *Corn. à lap. in in hunc locum.*

Da pak ovoga Nebeszkoga Paszstira Oucze ieszu uszi ovoga Szveta lyudi tonam szvedochi Sz. Isaias Prorok govorechi: *Omnes quasi oves erravimus.* Uszi kakti Oucze ieszmo zabludili od pravoga púta proti oucharnicze Nebeszke, y to nam Sz. Kraly David potverguie govorech: *Erravi sicut ovis quæ periit.* Ali vendar oszebuinem nachinom lyudi Pravichni Ouczamsze priszpodablyaiu polek szvedochanszтva Sz. Ivana Zlatovusz. koi veli ovako: *Oves sunt homines Justi, propter mansuetudinē, quia ipsa neminē lædunt propter patientiam.* Oucze ieszu lyudi pravichni zbog tihoche, y krotkoche, kaiti kakti Oucze nikoga nerane zbog szvoie terpyunoszti, tak chinè y Pravichni lyudi; Takove Oucze biliszu Sz. Apostoli kot szam Christus ie nyh imenuval govorechijm: *Ite ego mitto vos, sicut Oves in medio luporum.* Nut moij dragi Apostoli, ia vasz possilyam kakti Ouchicze na szred Vukou, zverhu koieh rechi Mudri Cornelius govori ovak: *Apostolos iubet esse oves, & Agnos, primò per Innocentiam; secundò per humilitatem, & mansuetudinem; tertiò per patientiam.* Apostolom zapoveda dasze izkasuiu Oucze, y Ianczi, naipervo po Pravichnoszti prez greha naimre sivuchi; drugoch po Poniznoszti, y Krotkoche; tretich po Terplyunoszti; Takovum Ouczum szam Christus Zvelichitel nas ieszе izkazal, veli Sz. Isaias Prorok: *Sicut ovis ad occisionem ducetur, & quasi agnus coram tondente se obtumescet, & non aperiet os suum.* Da naimre kadaie bil od Nepriatelou uloulyen, na Muku, y na Szmert pelyan ni odperl szvoich Vuszt, nego vesz ponizen, tih, miroven, dobrovolyno isselie kotsze vidi iti uszaka Oucza, y Agnecz na Messarniczu. *Isaiæ. 53 ℣. 6.* *Psal. 118. ℣. 176.* *S. Ioan. Chrys. h. 54. in Matth.* *Matth. c 10. ℣. 16* *Cornel. à lap.* *Isaiæ c. 53. ℣. 7.*

Unogi disputuiu kaisze pa po Oucharnicze mora razumeti, y nekoij velè da Czirkva Voyuiucha, toieto ova katolichanska vukoie mi Kerscheniki sivemo Voyuiuchisze proti Szvetu,

Telu, y Uragu, vu koiu oucharniczu mi Kerſcheniki kakti ke Oucze od Chriſtuſſa Paſztira naſſega upelyani ieſzmo ch Urata Sz. Kerſzta. Drugi pak vele unogo bolye na moy ly da po ove Oucharnicze razmeſze Czirkva obladavaiucha, ieto Kralyeſztvo Nebeſzko, vu koie one Blaſeneh Pravich Duſſe na ſzpodobu Ouchicz upelyane ieſzu od Paſztira Chriſt ſa Odkupitela naſſega, y to nam on ſzam ſzvedochi vu dan

Ioann. c. 10. ℣. 16 nyem Sz. Evang. govorechi: *Et alias oves habeo, quæ non ſunt ex ovili*; Pochem razumetiſze more daſze dvoia Oucharnicza na hagya, teieto Zemelyſzka, Nebeſzka, ar od Ouchicz koieſzu vu Zemlyſzke Oucharnicze toieto vu Sz. Matere Czirkve Ka

Ibidē ℣. 16. tolichanſzke govori: *Et alias oportet me huc adducere, & fiet unum ovile, & unus Paſtor*; Y nyeie potreba mene ſzim dopelyati, ta bude iedna Ovcharnicza, y ieden Paſztir, Chriſtus kakti dobri Paſztir lyubi ſzvoie Ouchicze, y priſzilyen od velike lyubavi ny oſzkerblyuie z- paſſum, y friskemi Vodiczami, pache neſzano za hranu nym proviguie, nego pache y za ſzigurno meſzto, pochinek, prez uſzake pogibeli. Lyubi adda Chriſtus ob chinſzki Paſztir uſzeh izvolyeneh za Diku Neheszku, y ſzeli ny hovo vekovechno dobro, pokoi, y Zvelichenye kot Sz. Kra

Pſ. 67. ℣. 21. David od nyega govori: *DEUS noſter, DEUS ſalvos faciendi*; Ko iem po ſzvoie Muke y Szmerti odperlie Urata one Nebeſzk Oucharnicze, vu koiu hoche, y ſzeli, pache, y zove, put kaſ y tako rekúch goni naſz, y primaria, dabi pod vecher Sitka naſ ſega uſzaki zmegy naſz doſſel, y ulezel, kadebi bili proſzti od

Apoc. c. 21. ℣. 4. uſzake pogibeli Szmertne: *Et mors ultra non erit, neq; luctus*, Al veli Goszp. Bog po ſzvoiem Ezekielu Proroku: *Salvabo gregem meum*. Hochu Zvelichiti, y od Szmerti oſzloboditi Credu me

Ezeeriel. c. 34. ℣. 22. ieh Ovacz: Szada doklamſzmo na ovom Szvetu hranimoſze z trùdom, y potom, ſivuchi vu uſzakoiachkeh teskochah, po Zi me y Uruchine, po Szunczu, y deſgyu, kada pak pod Vecher ſitka naſſega zaydemo vu Oucharniczu vekovechnoga pokoyu onde veſzelech budemo preſivali naſſe trude y ſuhke kaline, koiemiſzmoſze na ovom Szvetu hranili, tak da budemo mogli

Pſal. 6. 5 ℣. 12. rechi ukup z- Sz. Davidom: *Tranſivimus per ignem & aquam, & in duxiſti nos in refrigerium*. Prèsliſzmo cheſz ogeny, y vodu, y za pelyalſzinaſz na pochinek, y razhlagenye, Oh ſzto iezero kra

Szrechna Oucharnicza! vu koie bude vekovechni pochinek prez
uſzakoga truda, veſzelie prez ſaloſzti, Zdrauie prez Betega, ſiu-
lenye prez Szmerti, ar y ſzam Goszp. Bog govori po ſzvoiem
Sz. Isaiaſſu Proroku: *Sedebit populus meus in pulchritudine pacis, &* Isaia 6.
in requie opulenta. Szedelo bude moie lyucztvo vu lepote mira, 32. ℣. 18
vu obiliu pochinka vekovechnoga.

Chriſtus kakti Zvelichitel imenuieſze dobrem Paſztirom:
Ego ſum paſtor bonus. Kakti Odkupitel pak imenuieſze Urata Ou-
charnicze ſzvoich Ouchich: *Ego ſum oſtium, per me ſi quis intro-* Ioann. 6.
ierit ſalvabitur. Jaſzem Urata, po mene ako gdo nuter ide Zve- 10. ℣.
lichen bude; Ar kaktigoder Oucze ako hote vu Oucharniczu 14. & 9.
uleſzti, moraiu cheſz Urata iti, nemoguchi cheſz plot, ali zid
preſzkochiti: Rauno tak uſzaki zmegy naſz koi hoche uleſzti vu
Oucharniczu Nebeszku, mora iti cheſz Urata Urednoſztih,
Muke, y Szmerti Chriſtuſſa Odkupitela naſſega, kaiti naſſa do-
bra dela nimaiu tulike iakoſzti, dabinaſz ſzama od ſzebe prez
Urednoſztih Chriſtuſſa Odkupitela naſſega mogla chiniti uleſzti
vu onu Nebeſzku Oucharniczu: More gdo dan y noch nepreſz-
tanczè moliti, Almuſtva velika deliti, Telo z-poſztmi, Diſci-
plinami, Cziliciumi, y drugemi uſzakoiachkemi nachini trapi-
tikulikomu drago, uſza ova malo pomaſu, ako Urata Muke
Chriſtuſſeve nam nepripomogu, odkud Sz. Pavel Apoſtol govo-
ti: *Non ſunt condigna paſſiones huius temporis ad futuram gloriam.* Roma. 8.
Pache veli ſzam Chriſtus na potvergenye ove iſztine, da naſſa 8. ℣. 18.
dobra déla prez nyegoveh nikai nehaſzneiu, nitinam nepomaſu,
z-ſzpodobum iednoga Terſza: *Ego ſum vitis, vos palmites.* Iaſzem Ioann. 6.
pravi terſz, à vi Kerſcheniki ieſzte Rozgve, kakti goder Rozgue 15. ℣. 5.
kadaſzu od terſza odrezane ſzàda nerode: *Sicut Palmes non poteſt* Ibidem
facere fructum niſi manſerit in vite, ſic nec vos niſi in me manſeritis. ℣. 4.
Koigodadda ſzvoia dobra dela ukup zmoiemi neſzláſe, ſzama
odſzebe prez moich haſznetimu nebudu mogla, niti kai pomaga-
la uleſzti vu Oucharniczu Nebeſzku, zakai zato ako hochemo
danam budu haſznela, y pomagala vu onu vekovechnoga veſze-
lya Oucharniczu uleſzti? potrebanamie naſſa dobra dela zmeſ-
ſati Z-naymi Chriſtuſſa Odkupitela naſſega, ar veli on: *Qui ma-* Ibidem
net in me, & ego in eo, hic fert fructum multum. Koi prebiva vu me- ℣. 5.

ne, y vu komia, ou doprinassa unosinu száda urednoga Diku Nebeszke.

Pokazaussi do szada kaisze po Ouczah, y Pasztiru; po ouchárnicze, y nye Urateh znamenuie, vezda potreba da vidimo, y zpoznamo, ali da bolye rechem da razluchimo Oucze od Kozliczeu. Troia znamenya ia nahagyam vu danasnyem Sz. Evang. izvolenya za Diku Nebeszku, illi akoie gdo prava Oucza izvolyena za Diku Nebeszku, ali pak Kozlich odluchen za Meszarniczu Peklenszku; Pervo znamenye ieszu one rechi: *Oves meæ.* Oucze moie; Drugo znamenye ieszu one druge rechi: *Vocem meam audiunt, & sequuntur me.* Glasz moy poszlussaiu, y naszleduiu mene; Tretie znamenye ieszu one rechi: *Et Vitam æternam do eis.* Y sitek vekovechni daiem nym. Oucze kada chuiu glasz Pasztira szvoiega, nyega poszlussaiu, y na zvanye pokornenyega naszleduiu; Akolije bie, y nyhovu vunu sztrise, mleko doij, mlade Iancze nyhove Kolye, nyh na Meszarniczu pelya? Nesalosztesze, nebranesze, nego muche, y usza dobrovolyno podnassaiu; odkud pak to biva? odtuda kaitie Oucza, y Oucza ne szama szvoia, nego Pasztirova, y Goszpodarova: Taky uszaki pravi verni Bosyi Kerschenik izkasuiesze vu uszeh szvoieh teskochah y Nevolyah terplyunem, y tihem zpoznavaiuchisze pod oblasztium Pasztira, Goszpodara, y Uratara Oucharnicze Nebeszke: *Ut Iumentum factus sum, & ego semper tecum, tenuisti manum dexteram meam, & in voluntate tua deduxisti me, & cum Gloria suscepisti me.* Ouczum tihum, y krotkum prestimavasze Sz. David Kraly hodechum po volye Bosie: Oucze velim tihe, à ne szerditi Riszi, nechiszti Kozli, Ozoyni Konyi, leni Oszli, zgrablyvi Vuki, lakomi Oroszlani, ar ovi takovi uszi ieszu oszugyeni na Meszarnicze Peklenszke, z-onemi Kozlichi koij budu sztali na levo; à ne z-ouchiczami vu Ouchárniczu Ne-Nebeszku, koie budu sztale na deszniczu Szudcza Nebeszkoga: *Et Oves quidem statuet à dextris, Hædos autem à sinistris.* Veli Sz. Matthei Euang.

Ioann. c. 10. ℣. 27 & 28.

Ps. 72. ℣ 23. & 24

Matth. c. 25. ℣. 33

Drugo Znamenye izvolenya za Diku Nebeszku ie ovo, kada Oucza poszlussa glasz Pasztira, y Goszpodara szvoiega: *Vocem meam audiunt.* Toieto Kerschenik kojsze hoche pravum Ouczum pokazati, potreba da rad poszlussa glasz Bosyi: Da

pak

pak vechkrat pripetiſze komu zabluditi vu Puſchine ovoga Szveta, iz puta pravoga koi pelya proti Nebeſzkomu Domu y Oucharnicze, ni chuda uredno, arſzmo lyudi ſzlabi, kerhki, poſzelenyam, y Naſzladnoſztiam podverſeni: Oucze tulikai vech, y vech krat odbiuſze od Crede drugeh Ouacz, y zablude po puſchinah, ali kada chuiu glaſz ſzvoiega Paſztira pourachaiuſze, y zaglaſzom idu, doklam pak megy druge Oucze doydu, y ſnymi ukup vu Oucharniczu ſzrechno zaydu: Odkud Naturaliſte piſſu od Oucze da ona megy uſzemi nememi ſztvarmi naiboly eima *Cognitionem Agnitivam.* Naturu Zpoznanya, y rauno zato veli Sz. Isidorus Janyecz zovelze Diachkem iezikom Agnus kaiti ima *Cognitionum agnitivam*, *Agnus ab agnoſcendo.* Toieto da Oucza poznava glaſz Paſzrira ſzvoiega, y Iancza, Ianyecz pako poznava glaſz Matere ſzvoie Oucze, Mi pako uſzi ieſzmo Boſie Oucze, Boſyi Ianczi, y ondaſze naibolye za takove izkaſuiemo, kadati poznavaiuch glaſz naſſega dobroga Paſztira Chriſtuſſa, y Matere Sz. Czirkve Katolichanſzke, kadanaſz naimre zovu daſze zpetimo nehodech vech po kriveh puteh proti Boſiem, y Czirkvenem Zapovedam, kadanam nas Paſztir zafüchkne zonem ſzvoiem nuternyem nadehavanyem; ali kada nad nami, yza nami krichi daſze odvernemo od greſnoga puta, da neſterchemo z- Kozlichi po germiu, y ternyu oneh naſzladnoſztih telouneh nemaraiuchiſze za fuchkanye, ni na krich Paſztirou; Nego da z- Ouczami dobremi hodimo po putu pravom, po koiem naſz pelya nas Nebeszki Paſztir proti Oucharnicze Vekovechnoga pochinka. *S. Iſidorus.*

Oni adda Kerſcheniki koijti z- Ouchiczami radi poſzluſſaiu glaſz, y fuchkanye, toieto Zvanye od Nameſztnikou Boſieh Prodekatorou, y Szpovednikou, fuchkanye pak oneh nuternyeh, nadehavanih, toie ochiveſzto znamenye daſze hote Zvelichiti: Oni pak Kerſcheniki koij nitiſze maraiu za zvanye, niti za nadehavanye, nego ſzkachu z- Kozliczi po germiu, y ternyu oneh Naſzladnoſztih telouneh, nechiſzto, oholyno, ſalno, lakomo, ſivuchi, toie znamenye pogublenya; Ar ou nas dobri Paſztir veli: *Oves mea vocem meam audiunt, & ſequuntur me mea.* Oucze moie glaſz moy poſzluſſaiu, y naſzleduiu mene moie, to on govori od pravichneh y Bogaboitcheh Kerſchenikou;

Od

Od oneh pako tverdokorneh Gresnikou ne chiſzteſſeh od uſ-
ga Szveta Kozlou, ſzerditeſſeh od Oroſzlanou, lakomeſſeh od V-
kou, govori ovak: *Propterea vos non auditis, quia non eſtis ex o-
bus meis.* Ar ovi takovi nitiſze maraiu za Nagovarianya, niti za
proſnye, niti za groſnye, niti za kaſtige, unogo pak menye za
nuternya nadehavanya, adda ti takovi niti z poznavaiu glaſz
Paſztira ſzvoga, niti Paſztir poznava nyh za ſzvoie, *Cognoſco Ovas
meas, & cognoſcunt me meæ.* Y ſztanovito oni ſzami Kerscheniki
davaiuſze poznavati za prave Oucze izvolyene za Oucharniczu
Nebeszku, kotereriſze terſze poſzluſſati glaſz ſzvoga *Nebeſz-
koga* Paſztira, y poznavati nyegovu Dobrotu, Miloſzerdnoſzt,
Mudroſzt, Moguchnoſzt y Lyubau, razmislyavaiuch nyegova
nezgovorna dobrachinenya nepreſztancze proti nam izkaſuiu-
cha; Izkaſuiuſze za prave Oucze onda kadati nepoſzluſſaiu
glaſz lyuczki tuyi, od koieh ſzam Chriſtus Paſztir nas govori:
Oves meæ non audierunt vocem alienorum. Tuyi pak y ſztranſzki,
ieſzu *Mundus, Caro, & Diabolus.* Szvet, Telo, y Urag; Szvet
zove nachalarnoſzti, Chaſzti, Bogacztva; Telo zove na lako-
moſzti, Pianſztva, y teloune naſzladnoſzti; Urag zove na
Blaznoſzti, Iale, y uſze hudobe, Boſie volye, y zapovedam
protiune koigoder oveh treh glaſz poſzluſſa, ni prava Oucza Bo-
ſia, ar Oucze Boſie znaiu razluchiti glaſz ſztranſzki, y tuyi, od
glaſza paſztira ſzvoga Chriſtuſſa, odkud kriche Oucze Boſie z-
Pſ. 53. ℣. 5. & 6. rechmi Davida Sz. Proroka: *Alieni inſurexerunt adverſum me, ſed
Dominus ſuſceptor eſt animæ meæ.* Tuyi podignuliſzuſze ſzuproti
mene, ali Goszpodin Bog ie branitel, Chuvar, y Goszpodar
Duſſe moie.

Tretie Znamenye ie, ako gdo bude Zvelichen, illi ako ie
zmegy Ouchicz, ali pak zmegy Kozlicheu; *Et ſequuntur me meæ.*
Da naimre oni koijſzu nyegovi, nyega naſzleduiu, y za nym
hode po pravom putu proti Oucharnicze-Nebeſzke: Akoſzte
adda videli Oucze iz paſſe iduche domou, mogliſzte upamet
uzeti, kak Paſztir ziednum zelenum Kitum pred Ouczami na-
S. Auguſ tract. 26. in Ioan. pervo ide, y nym kakti put kaſe: *Ramum viridem oſtendis ovi, &
trahis illam.* Kitu Zelenu kases Oucze, y nyu za tobum uleches.
Veli Sz. Auguſtiu Sztrasczi pak idu od zada z drugemi Paſztiri
za braniti Oucze ſzvoie od uszake neszreche. Rauno tak ou nay

Ne-

Nebeszki Pasztir Christus JESUS hodi pred nami noszechi zelenu kitu; Zelenina pak znamenuie uffanye, kasenam adda put, kasenam zelenu kitu, dabi rekssi mi vu nyegasze uffali, uffaiuch nyega naszleduvali po putu Zvelichenya; Hodi on napervo kaszuchinam put, ali kakoubi ou pùt moral biti? morebiti bime gdo rad opitati, tomu takovomu odgovariam z-rechmi Sz. Proroka Baruka: *Hic adinvenit omnem viam Disciplinæ.* Onie pak znassel put Sz. Pokore po koiem putu od porogenya szvoiega tia, do szmerti, doklamie megy lyudmi hodil, y uszem lyudem, oszebuinem Bakonachinom nam Kerschenikom kakti izvolyenem Ouchiczam szvoiem put ie kazal, y vuchil nasz kak imamo po nyem, nyega naszleduiuch hoditi: *Si quis vult venire post me, abneget semetipsum, tollat Crucem suam, & sequatur me.* Ako gdo hoche zamenum doyti (veli Christus) nay zatai szamoga szebe, nay uzeme szvoi Kris, y nayme naszleduie; Adda put po koiem nasz pelya nas Nebeszki Pasztir proti Domu, y Oucharnicze vekovechnoga pochinka, ie putzataienya szvoie lasztovite volye, sivuchi lisztor po volye Bosie nikai nechinech, negovorech, nemiszlech, nit negledauch kaibi bilo proti volye Bosie, naszleduiuch vutom Sz. Joba, y Kralya Davida, z- megy koich pervi govorilie: *Dominus dedit, Dominus abstulit, sit Nomen Domini benedictum.* Bogie dàl, Bogie uzel, neka bude Blagoszloulyeno Ime Bosie; David pak Sz. govorilie: *Paratum Cor meum DEUS, paratum Cor meum ad faciendas omnes voluntates tuas.* Pripraunoie Szercze moie Bose, priprauno ie Szercze moie, za vuchiniti y izpuniti usze volye tvoie, dvakrat veli: *Paratum Cor meum.* Pripraveno ie Szercze moie, pochem hoche dati razumeti daie nyegovo Szercze priprauno ne szamo prijeti od Bosieh ruk, y volye, Zdrauie, nego y Betege; ne szamo Bogacztvo, nego y Sziromasztvo; neszamo szreche, nego y neszreche; *In summa paratum cor meum DEUS, ad faciendas omnes voluntates tuas.*

Baruch c. 3. ℣. 37.

Lucæ c. 9. ℣. 23

Job c. 1. ℣. 21.

Psal. 56. ℣. 8.

Pasztir pred Ouczami noszi Kitu, Christus pred nami noszi Krisno drevo, iedino, naivexe, y nai oszebuyneisse uffanye nasz Ouchicz szvoieh, kot Sz. Mati Czirkva pozdraulyaiuch Sz. Krisno drevo veli: *O Crux ave spes unica.* Zdravo Krisno drevo iedino uffanye nasse, po chem daie nam razumeti, da mi moramo verdno uffanye imeti vu Sz. Krisno drevo, na koiem Christus

viſzechi razpet ie naſz odkupil, y oſzlobodil od vekovechnoga ſzkvarienya, zato moreſze vu nye nayvech uffati, ali polek tog uffanya, potrebaie tulikai ou Kris noſziti, toieto tuge, nevolyi pregone, Betege, y uſze ſzuprotiuchine dobrovolyno podnaſſiuch, ar veli Chriſtus pri Sz. Lukachu uſzakomu zmegy naſz *Tollat crucem ſuam, & ſequatur me.* Za Ouczami hode drugi Paſztiri, y ſztraſczi pſzi, za raunati one Oucze dabi koia nezabludila, ali od Vukou nebila zgrablyena, y umoriena, po koieh Paſztireh razumeuſze Sz. Navuchiteli Czirkveni, po *Sztraſczeh* pako Prodekatori, y Szpovedniki koij laiu nad Ouczami, *naimre* onemi koieſze odbijaiu od pravoga puta, toieſzt nad greſniki hodechemi po greſneh puteh ſzkvarienya, odkud Sz. Piſzmo imenuie one Prodekatore koij nekaraiu greſnikou: *Canes muti non valentes latrare.* Mutaſzti pſzi koij nemogu laiati.

Isaia 26. ℣. 10.

Koigoder adda ſeli doyti ſzrechno iz puſchine ovoga Szveta pod vecher ſitka ſzvoiega na Dòm Kralyeſztva Nebeſzkoga, nayſze neodbija od Crede Ovacz dobreh, poboſneh, ponizneh, y Bagaboiecheh Kerſchenikou; Nai naſzleduie Chriſtuſſa Paſztira ſzvoiega: Nai poſzluſſa krich, y fuchkanye Nameſztnikou nyegoveh, od koieh on ſzam veli: *Qui vos audit, me audit.* Koi vaſz poſzluſſa, mene poſzluſſa; y nye poſzluſſaiuch akobimuſze zkakovem grehom pripetilo kada zabluditi od pravoga puta, pelyaiuchega k- Oucharnicze vekovechnoga pochinka, y ako hoche vu nyu uleſzti, kotie ulezla Pelagia, koia iz velike ochite Gresnicze, na ſzam glaſz iednoga Prodekatora, velika pokornicza, potlam pak y Szveticza bilaie vuchinyena; Pelagia velim, koiaie od Mladoſzti ſzvoie hodila bludech iz puta Zvelihenya, paſzuchiſze vu uſzakoiachkeh odurneh nechiſztochah z- ſzmerdlyvemi lotrenemi kozli paydaſſechiſze y lotruiuch, po dnevu, y po nochi, koij kriche: *Non ſit pratum, quod non pertranſeat luxuria noſtra.* Pelagia velim ſzrablyva, y ſzmerdlyva Oucza chuiuch ienkrat glaſz Duhounoga Paſztira Sz. Nonuſa Biskupa, karaiuchega iz Prodekalnicze Gresnike, y nimſze grozechega z- peklenſzkemi Vukmi pod koieh oblaſzt doydu akoſze neodvernu od onoga puta, y nebudu naſzleduvali Nebeſzkoga Paſztira, preſztraſſilaſzeie na tuliko Pelagia, daie neſzamo oſztavila ono pervo paydaſtvo, y priatelſztvo Kozelſzko, z- koie-

mi-

miſzcie tuliko let naſzladuvala; Nego zapuſztiuſſi, y oduriuſſi, uſze Czifraſzte oprave, naydragſe priatele, Veſzelya, Bogaeztva, y naſzladnoſzti, terie potekla za Chriſtuſſem pravem Paſtirom ſzvoiem, proti Domovine Nebeſzke; iz puſchine Zemelyſzke, na gore Olivetanſzke vuchiniuſſiſzi iz germia kakti ieden hlevecz vu kogaſzeie ſzkrila, y vu nyem za mochi ſzlobodneie, y mirouneie Bogu ſzvoiemu ſzluſiti, ſzvoie Senſzko Ime Pelagia, na Musko Pelagius ie premenila, vu koiem hlevu ſivuchi tak oſtrum pokorum ſzvoie telo trapech da vu malom uremenu: *Ex Pelago Vitiorum, Pelagus Virtutum Pelagia effecta eſt.* Kot od nye ſzvedochi Sz. Nonus Biskup, toieto da iz glubine grehou, glubina dobroth Pelagia ie vuchinyena, daie uredna bila megy pervemi Ouczami vu Oucharniczu Nebeſzku zayti, kade do danaſnyega dneva, y naveke pochivaiuch vuſiva, y vuſivala bude Blaſenoga pokoyia, y veſzelya. Oh ſzrechna Ouchicza! kaktigoder Sz. Isidorus od Iancza govori, daſze zove *Agnus, ab agnoſcendo*, tak Doctor Angelſzki veli od Oucze da naimre *Ovis, ab oblatione dicta*, Oucza od alduvanya zoveſze. *S. Nonus Ep. invita S. Pelagia.*

N. N. adda akoſelimo megy Boſiemi Ouczami zayti pod vecher ſitka naſſega vu Oucharniczu Nebeſzku? alduimoſze z-Pelagium pod oblaſzt pravoga, dobroga, vernoga, y prezmoſnoga Paſztira Chriſtuſſa IESUSSA, koi naſz bude znal, mogel, y hotel, od peklenſzkeh Vukou chuvati. Oucza daie troiu haſzen Goſzpodaru, y Paſztiru ſzvoiemu, naimre Mleko, Vunu, y Meſzo, tak y mi buduch Oucze Boſie kot veli Sz. David: *Nos autem Populus eius, & oves paſcuæ eius.* Moramo alduvati naſſemu dobromu Paſztiru k-chaſzti konche, pokeh dob da potreboche nikakve nima na ſzpodobu Ouchicz troie dugovanye, toieto naſſa Mislenya, Chinenya, y govorienya; nas Razum, Pamet, y Volyu; y ako iedno prez drugoga das, nebudes prava dobra Oucza; daruimomuſze adda uſzi zeuſzema pod oblaſzt, y verno na nyegou glaſz pazemo, y na fuchkanye, ar veli poboſni Didacus Stella: *Quoties tu, qui Ovis es eius, intra pectus tuum ſibilum vocationum, inſpirationumq; eius ſentis? & non advertis neq; auſcultas non es vera Ovis.* Kulikogoderkrat ti, koiſzi Oucza nyegova, vu tvoiem Szerczu fuchkanye zvanya, y nadchavanya nyego vgchutis? ter nepametis, nit nepoſzluſſas, niſzi prava Oucza, ar *Pſal. 99. ℣. 3.* *Didacus Stella in c. 5. luca*

on nepreſztancze za nami fuchka, nadnami krichi, naſz z
S. Chryſ. loco cita. akoli mi nemaramo? tak Sz. Chryſoſtomus veli daſzmo vu o
veſzte pogibeli, ar on nemara onda za naſz: *Tunc nullum*
â Paſtore Patrocinium adeſt, qui non lupos ſed oves paſcit. Zakai z
nayſze uſzaki puſztì od onoga dobroga Paſztira zpoznati, y
nyega poznavaymo, da y od naſz on bude govoril one rech
Ego cognoſco oves meas, & cognoſcunt me mea. Ja poznavam Ou
moie, y mene poznavaiu moie; Unogopak bolye daſze danaſz
ali zutra nadnami iz pune one nyegove rechi po naſſe *Szmerti*
Et vitam æternam do eis. Y ſitek vekovechni nym daiem.

Ti pako ò Dobri, y Miloſztiuni nas Paſztir Nebeſzki Chri
ſte JESU. Koi zapokazati proti nam lyubau, dobrotu, y Milo
ſzerdnoſzt tvoiu, Dobrem Paſztirom doſztoialſziſze ozavati, y
koi kakti Mudroſzt vekovechna poznavas uſza nuternya naſſa
y zvanſzka; Naturalſzka, y Zverhu naturalſzka; Miloſche,
Dare; Betege duhoune, y grehe; y uſza nagnyenya naſſa: D
ſztoiayſze tak znami baratati, da budemo prave izvolyene O
chicze tvoie, tiho, chiſzto, ponizno, y poboſno ſivuch na ovo
Szvetu; tak naſz raunay daſze od tebe nigdar neodruſimo,
nerazluchimo, nego tebe poſzluſſaiuch, tebe naſzleduiemo
putu Sz. Pokore y terplenya, tebe lyubech, vu te veruiuch,
uffaiuchiſze danaſz nigdar, nigdor od tebe nebude mogel raz
chiti doklam naſz neupelyas vu onu Oucharniczu veko
chnoga Blaſenſztva, gdete vu miru, y pokoiu,
ſzrechno, y veſzelo vekoma vuſiyati bude
mo mogli, Amen.

TRETYA NEDELYA PO VUZMU.

Saloszti ovoga Szveta, ieszu zrok veszelya Vekovechnoga.

Amen dico vobis, quia flebitis & plorabitis vos; mundus autem gaudebit: Sed tristitia vestra vertetur in Gaudium. Joan 16. ℣. 20.

Sztanovito govorim vam, da szuze tochili, y plakalisze budete vi; Szvetsze pak bude veszelil: visze Salosztili budete; ali Saloszt vassa hochesze obernuti na veszelye.

NEmoremsze zadoszta nachuditi zverhu prechudneh messanyh Sztvarih, y Sztvoreny ovoga Szveta; kakszе naimre vu nyem uremena, Lyudi, y osztala Sztvorenya premenyaiu: kak vu iednom letu razdelyavasze ureme na Zimszko, Protuletszko, letno, y Jeszenszko. Od koich uremèn Sz. Gregur Nanzianszki govori: *Dominus unus quatuor partes vehit.* Preslaie Saloszt na Zima, koiaie nassa tela tak dugo trapila z-szvoiem szne- gom, y mrazom; nasse Ochi z-tuhkemi meglami, desgeviem, szuhem prez liszt ia dreviem, y golum prez traviez chernum Zem- *S. Grego. Nanzia. orat. 43.*

Cant. c. 2. ỳ. 11. lyum. *Jam hyems transiit, imber abijt, & recessit.* Zakoiem saloshnem Zimszkem uremenom nadoszpeloie Protuletie prevugdno, vu koiem od veszelya Ptichicze Nebeszke lepse neg czelleto popevaiu, szuha dreva, y cherna Zemlya z-Zelenem lisztem, y uszakoiachkem lepem Czvetiemsze pokrivaiu, ter szvoium lepotum Ochi, y Szercza Chlovechanszka razveszelium. Za ovem tak veszelem protuletiem hoche doyti vruchina, nova Muka tela Chlovechanszkoga, ar vu letu Szuncze pripeche, y sze ia Chloveka trapi; ali y za ovum Mukum nadoszpeva vugodna Jeszen, vu koie niti od Zime, niti od Uruchine mi budemo bantuvani, nego veszelo budemo szàd trudou nasseh szpraulyali; Ali ne szamo chez leto mi zpoznavamo ova premenenya uremen, nego pache y uszaki dan, ar vezdaie oblachno, vezda vedro; vezda godina ide, vezda Szuncze szveti, kot Diaki imaiu navadu govoriti: *Post Nubila Phœbus.* Ova isztina zpoznavasze y megy Lyudmi, ar nekoie mi danasz vidimo letati vu chaszteh, plavati vu Bogacztvah, koij pred malem uremenom pod oblaki kruha ieszu petlyali; Danasz vidimo Zdrave, Friske, Jake, veszele unoge, koij do vechera budu saloszteni, szlabi, beteszni, y morebiti mertvi, kotto zgora recheni Sz. Gregur potvergne

S. Greg. 2 t sup. dokanchaiuhh szvoie govorenye ovemi rechmi: *Atq; unicum temporis momentum multas rerum mutationes secum vehit.* Nekak szpodobnoga danasni Sz. Evang. nasz vuchi govoreeh od plachaloszti, y Veszelya: *Amen dico vobis quia plorabitis, & flebitis vos.*

Joan. c. 16. ỳ. 25 Toie on govoril szvoiem Apostolom, po Apostolch pako uszem Kerschenikom, da naimre unogi poboszni, y Bogaboiechi Saloszteliszte budu, à Kerscheniki pak veszelili, ali ovem nyhovo veszelye na drugom Szvetu hoche preszeszti, kotie preszelo onomu Evangeliomszkomu Bogaczu koiszeie lepo oblachil, y uszaki dan gosztil: *Qui induebatur bysso & Purpura, & epulabatur quotidiè splendidè.* Kadasze oni budu veszelili vu Kralyeszтvu Nebeszkom, koijszuszе na ovom Szvetu z-Lazarom nevolynem saloszteli: *Mundus autem gaudebit, vos verò contristabimini; sed tristitia vestra vertetur in gaudium.* Kak adda Saloszti ovoga Szveta (akoie dobrovolyno podnassamo) ieszu zrok vekovechnoga Veszelya vu Nebu, pokazati hochu.

Luca c. 16. ỳ. 19

Joan. c. 16. ỳ. 20

Tuliku, y takovu szkerb ima Goszp. Bog zverhu szvoieh pre-

vernehSzlug, y Priatelou, da Szvet nemore nayti, nit zmiſzliti tuliko moduſſeu, y nachinou za trapitinaſz; y ſaloſztiti, kuli koijhima Goszp. Bog za pomochinaſz, obratriveti, y razveſzeliti: koiu iſztinu gdogod ochitno ſeli zpoznati naiſze potrudi zmenum vu Sz. Piſzmo, y hochemo onde naiti unoge pelde koienam to potuerditi hote. Nai poſzvedochi to ona chiſzta Suſanna koia nehotechi privoliti k- nechiſztem poſelenyam onehdveh Sztarczeu Szudczeu, od nyh krivo be obtuſena, y oſzugyena da mora biti kamenuvana: Ali Goszp. Bog videchi nye pravichnoſzt, y dobrovolyno podnaſſanye pregonou za praviczu, poſzlalie Daniela Proroka koije nyu od Szmerti oſzlobodil, y razveſzelil. Nai poſzvedochi to on chiſzti Mladenecz Joſef Szin Patriarke Iakopa, koi nehotechi privolyti k- nechiſzotmu dellu, na koie nyegova Herczeſicza Putifarova Sena iega vabila, yſzilila, y zato od nye krivo obtuſen Joſef pri Putifaru Muſu zarad nechiſztoga della, Od Putifara Herczega be vu temniczu poſztaulyen, ali cheſz tri dni izpelyan, y za naivexega Herczega vu Kralyeuſzkom Dvoru poſztaulyen, y na naipervu chaſzt izviſſen od Faraona Kralya. Nai poſzvedochi to Elias Prorok vu puſchine bludechi, y od glada pogibaiuch; koiemu poſzlalie Goszp. Bog Karvana koimuie Kruha, y Meſſa uſzaki dan donaſſal z. koiemſzeie hranil, y Szmerti branil. Nai poſzvedochi to Daniel Prorok vu Iame Oroſzlanſzke megy lyutemi y lakomemi Oroſzlani ſzedechi, vu ochiveſzte pogibeli tuliko od Oroſzlanou raztergan biti, kuliko od glada poginuti: Ali Goſzp Bog providelie drugach z- ſnym, ar poſzlalie Habakuka na pomoch, kogaie Angel po zraku za laſzi derſech knyemu donefzel hranum za okrepiti Daniela. Nai poſzvedochi to Iob, od koiegaſzte vech krat chuli, kulikeie on Saloſzti imel, pogubluiuch uſze kai dragoga, lepoga, y dobroga, na ovom Szvetu ie imel, koie Saloſzti dobrovolyno podneſſene vernulmuie G. Bog dvoium, y troium verſztium vech negoie pervo imel, y pogubil bil.

Gen. 39.

Ali kai ia ureme troſim, na pervo donaſſaiuch veſzelya, koia na ovom Szvetu Goszp. Bog daie onem koijſze na ovom Szvetu ſaloſzte, kakve ſzuprotiuchine terpech, pokehdob da danaſnyi Sz. Evang. nevidimiſze dabi govoril od Veſzelya ovoga ſzveta, kada veli: *Sed triſtitia veſtra vertetur in gaudium.* Nego ia

ſti-

ſtimam da to govori, da ona Saloſzt koiu mi na ovom ſzvetu te pimo, na drugom Szvetu hochenamſze premeniti na vekovech no veſzelye, ar oni koij kakove ſzuprotiuchine dobrovolyu terpe, y podnaſſaiu na ovom Szvetu, za lyubau, y volyu Boſiu ieſzu kakti iedno dreuie vu Zimſzkom uremenu, ko dreuie u ſzamo nima naſzebe ſzàda, nego niti liſztia, y to radi oſtrochi Zimſzkoga uremena, tak daſze vidi dreuie kakti mertvo, y uſzehnyeno, ali vezda ò protuletſzkom uremenu pochinyaſze dreuie zeleniti, Czveſzti, y malopotlam ſzád obilen rodi: Rauno tak y Szluge Boſyi doklam na ovom Szvetu ſivù ieſzu kakti gollo dreuie prez liſztia oneh Bogacztvih, prez Czvetia oneh chaſztih, prez Száda oneh naſzladnoſztih; traplyena od Vetrou merzlehi oneh naimre pregonou; od Sznega oneh Betegou, od megle oneh ogovorou; Ali kada Zima preyde, y protuletie doyde, onda kakti dreuia koia vu ſzvoiem Korenyu ſitek imaiu; tak y Chlovek vu ſzvoiem Szerczu ima ſitek koiga bude chinil ſiven *In perpetuas æternitates.* Vekoma koi ſitek izkaſu na protuletie iz-

ad Coloſ. c. 3. ℣. 3

iduchi iz ovoga Szveta, od koieh Sz. Pavel Apos. govori: *Mortui enim eſtis, & vita veſtra abſcondita eſt cum Chriſto in DEO.* Aliz kai Sz. Apoſtol pravichnoga Chloveka Mertveczu priſzpodobliya? Oh to on chini ne zbog iednoga ſzamoga, nego zbog unogeh zrokou: Mertvecz ako ie rezan, pechen, boden, bijen, pſanien, neſzerdiſze, nit neodgovaria: Mertvecz nikomu ſzle nechini, nikoga nepſani, nit nepreganya, nepianchuie, nelotruie, nehlepì na blago, nit na chaſzti, y tako oni pravichni y Bogaboiechi Szluge Boſyi ieſzu mertvi ſivuch na ovom Szvetu, vendar ſivù z- Chriſtuſſem vu Goszp. Bogu, pache veli Sz. Auguſtin da ti takovi Mertveczi mogu rechi ſzami od ſzebe one Sz.

ad Gala. c. 2. ℣. 20.

Paula Apos. rèchi: *Vivo ego, iam non ego, vivit verò in me Chriſtus.* Sivem ia, ali ne ure ia, nego ſive vu mene Chriſtus; doyde pak ono veſzelo protuletſzko ureme, kada ovi pravichni na ovom Szvetu traplyeni, budu davali ſzad ureden ſitka vekovechnoga.

Unogo trudou, potou, glada, y ſeie uſiva on Chlovek tesàk oriuch, kopaiuch, ſzeiuch ſzvoie ſzeme, ali kada pochne ſzàd roditi, y ò uremenu ſetve unoſinu ſznopia na kupe ſzpravlyati, pache oneh ſzvoieh trudou, y potou mirouno uſivati, oh ko veſzyele od ovoga vexe? Unogo pak vech terpe po Taboreh

oni Soldati, glada, ſeie, vruchine, szuncza, deſgyeu, po dnevu, y ponochi, vu uſzekuntinſzkeh ſzmertneh pogibelyah, ali preſztauſſi vſze ove teskoche, oſzlobodiuſſiſze pogibeli, obladauſſi Nepriatele ſzvoie povernufsiſze z velikemi dobichki vu domovinu za uſivatije pr miru, Oh kuliko unogo vexe veſzelye chute ti takovi? Rauno tak pripechaſze z onemi, koij na ovom Szvetu ſivuchi harczuiuſze ſzrechno proti Nepriatelom Dufficz ſzvoich Telu, Szvetu, y Uragu, y nye preobladaiuch ſzrechnoſze pourachaiu vu Domovinu Dike Nebeſzke, ar veli Sz. Job: *Militia eſt vita hominis ſuper terram.* Voyſzkaie ſitek Chlovechi zverhu Zemlye: Sz. Iſaias pak govori od teh takoveh, koij Chriſtuſſa vu harczuvanyu, ali da bolye rechem vu dobrovolynom podnaſſanyu teskoch, y nevoly naſzleduiu: *Lætabuntur coram te, ſicut qui lætantur in meſſe, ſicut exultant victores captâ prædâ quando dividunt ſpolia.* Veſzeliliſze budu pred tobum Gosz. Boſe pravichni tvoij, kaktiſze lyudi veſzele, ò uremenu Setve, y Junaki dobiuſſi blaga Nepriarelſzkoga, y nye megy ſzobum delech: Ako adda kochemo y mi z veſzelyem vuſivati obilnoſzt ſzada trudou naſſeh, potreba daſze terſzimo dobrovolyno podnaſſati uſze teskoche, kotie podnaſſa Chlovek uſzaki obdelavaiuch ſzvoya polya, y Vinograde: *Euntes ibant, & flebant, mittentes ſemina ſua: Venientes autem venient, cum exultatione portantes manipulos ſuos.* Zakai zato opominam uſzeh, y uſzakoga, zmegy vaſz ò N. N. koijgoder z kakovum Saloſztium y nevolyum obterſeni ieſzte: *Ad Veſperam demorabitur fletus, & ad matutinum lætitia.* Doklamſze na ovom Szvetu ſive, kakti vu iednom zkoznuvanvanyu pred vekovechnem pochinkom potrebanamſzeie plakati, y ſaloſztiti, akoſze vu zoriu ſelimo veſzeliti. Odkud lepo naſz vuchi Sz. Hieronim: *Amplectenda eſt triſtitia quæ gaudium parit, & rerum eius materia eſt conſideranda, quia ſæpè perdulcedinem fructus placet, quod amarum horruit in radice.* Obietiſze mora Saloſzt, iz koie izhagya radoſzt, niti zroka Saloſzti ni potreba preſtimavati, arvechkrat ſzladek vidiſze ſzàd, à koren pak iz koga ſzàd izhagya ie ſuhkeh.

Job c. 7. ℣.

Iſaiæ c. 9 ℣. 3.

Pſ. 125. ℣. 6.

Pſal. 29. ℣. 6.

S. Hiero. Epiſ. 5. ad Virg. exul.

Tu iſztinu za zpoznati ochiveſzteie, hodmo k onomu Evangeliumſzkomu Bogatczu, od koiega gdobimi znal povedati ukaiſzeie ſzkvaril? ieda more biti zbog prekerſenya Boſich Za-

povedih? toſze nigder ne ſte dabi on bil proti Goszp. Bogu bi
znil, ali Szvetke Boſie neſzvetil, unogo menye dabi bil koga v
bil, z, koium Senſzkum Perſonum praznuval, ali komu kai ukr
S. Bern. decl. in Ecce nos ar Sz. Bernardus od nyega ſzvedochi: *Divitem illum cuius Salu
tor meminit in Evangelio in nullo horum video accuſari.* Bogatcu
onoga, od koiegaſze Chriſtus vu *Sz.* Evangeliumu ſzpominav
nichem tom nevidim dabiſze obtuſiti mogel. Akolimi pak gdo
reche daſzeie on zato ſzkvaril kaitiſzeie uſzaki dan goſztil, y Czi
Luca c. 16. ℣. 16 fraſzto opraulyal: *Induebatur Purpurâ, & Byſſô, & epulabatur quo
tidiè ſplendidè.* Nato odgovariam ia ovak, dabi to iſztinabila da-
ſzeie on zato ſzkvaril, kaitiſzeie goſztil, y Czifraſzto opraulyal,
tak nijeden zmegy velike Goszpode, y Bogateh lyùdi zvelichi-
S. Chryſol. ſer. 221. tiſze nebi mogel, toga pak ni moguche veruvati. *Numquid* (u-
pitava Sz- Peter Chryſologus) *per ſe divitiæ ſunt tantum criminoſæ
aut ſolæ per ſe damnandæ ſunt veſtes? & tantum per ſe puniendæ ſunt epu-
læ?* Moreliſze rechi dabi Bogacztva, ali oprava, ali goſzchenya
Chloveka ſzkvariti mogla? Ja kuliko od ſztrane moie velim da
ſzkvarienyu onoga Euangeliumſzkoga Bogatcza zrok ova niſzu
ar more Chlovek ladati Bogacztva, lepoſze polek ſzvoga ſztalis-
ſa opraulyati, uſzaki dan goſztiti, y dobre volye biti, ter vendar
prez zbantuvanya Boſiega, y ſzkvarienya Duſſnoga; Niſze ada
on zato ſzkvaril kaitiſzeie lepo opraulyal, y uſzaki dan goſz-
til; Nego zato kaitiſeie prez reda opraulyal, kakſze to razume
prez reda? dobro zapametno rèchi *Sz.* Evang. *Induebatur Pur-
purâ, & Byſſô.* Daſzeie naimre oblachil vu Halyu, koiaie bila iz
Szvile, potlam pak vu Rubachu koiaie bila iz platna: Znamo
dobro da unogi pravichni, y Bogaboiechi obodvoiega ſzpolla
lyudi oblachiliſzuſze, y do danaſnyega dnevaſze oblache vu
ovakovu opravu, ali ne kot on Bogatecz prez reda, toieto, ko
naipervoie oblachil halyu, potlam pak Rubachu, naipervo ſzu-
kno, potlam pak platno zverhu ſukna, rubachu oberh halye
Nego naipervo oblache platnenu Rubachu, potlam pak ſzu-
Prov. c. 31. ℣. 22 knyenu halyu: Od pravichneh Duſſ govori Sz. Piſzmo. *Byſſus
& Purpura indumentum eius.* Platno, y Szukno oprava nyegova,
S. Hilar. inpſ. 121 zverhu koieh rèchi, veli Sz. Hilarius ovak: *Fit alterna converſio,
& demutatur lætitia in mœrorem, & mœror in gaudium.* Dvoie pre-
obernyenye biva, ar preobrachaſze veſzelie na Saloſzt, ſaloſzt
na

na Veſzelie po platnu, illi lanu iz koiega platno biva, znamenuieſze traplenye, y uſze neſzreche ovoga Szveta: po Purpure pak illi Vune, ali Szvile, iz koiega ſzukno biva razmeiuſze ſzreche y Naſzladnoſzti telovne.

Od Lana govori mudri Plinius: *Linum in iniuria fit melius.* Z-kriviczami bolſe poſtaie poſtaie peredivo; premiſzlemo ednomalo, porogenye, ſitek y ſzmert, toieto pochetek, y konecz lana, iedvai izraſzte, y pervo neg dozrele puchesze iz Zemlye, y kakti od Matere ſzvoie razluchava, na Sznopie chverſztoſze veſe, zvezan hitaſze vu Mlake, vu nyh pritiſcheſze k-dnu z-kamenyem, kadaſze razmochi, y kakti zegnije, uzemeſze van, y na Szuncze poſztavi, poſzuſſen naipervo vu Sztupe, poklampaky vu terlicze tucheſze, y tere, zatem z-ſeleznemi ſpichaſztemi grebeniſze cheſſe; Nut kulikem kriviczam ie podverſen lân? ter vendar za uſze to neſzerdiſze, nego pache Chloveku ſzluſi od Zibke do leſza, od Materine vutrobe do groba: Kulikopak nehaſzni Mornarom na plahte y Vuſa? Ribichem za Mreſe? y kada iur vech za haſzen ni, onda znovich puſztiſze mochi iza preobernutiſze na lep, bel, chiſzt Paper, y haſzni za piſzanye velikeh duguvany, y ſzkrounoſztih. *Plinius.*

Nu vezda zvami ia govorim koij ieſzte mucheni od betegou pregonou, ſziromaſtva, y oſztaleh uſzakoiachkeh teskoch, y nevoly, poſzluſſaiteme adda kai vam hochu rechi, da naimre vi koiſzte na ovom Szvetu oblecheni vu platnu, veruite da na drugom Szvetu budete oblecheni vu Zlatom Tradòru; Vi velim koiiti na ovom Szvetu terpite tulike tuge, nevolye, y Saloſzti, z-ſziromahom Lazarom, na drugom Szvetu vekomaſze budete z-ſnym zakupa veſzelili: *Koiſze pako z-Bogatczom na ovom Szvetu veſzele do uremena, na drugom buduſze vekoma Saloſztili vu tovaruſtvu Bogatcza, y uſzeh nyegoveh naſzlednikou; Odkud lep navuk nam daie Sz. Ivan Chryſoſtomus kak moramo na ovom Szvetu ſiveti, akoſze na drugom ſelimo vekoma veſzeliti, govorechi ovak: *Triſtemur fratres, triſtitiâ gaudij genitrice; Lachrymas fundamus multas, ſeminantes voluptatem, non riſu gaudeamus, ſtridorem dentium pariente. Affligamur tribulatione ex qua remiſſio naſcitur; Non quaramus delitias ex quibus tribulatio paritur.* Saloſztemoſze Bratia moia draga z-ſaloſztium, Roditeliczum Veſzelya; *S. Chryſ. hom. 66. ad Popul.*

neveſzelemoſze z- ſzmehom, Zubno ſzkripanye poragaiuche, Zaloſztemoſze vu tuge, iz koie poragyaſze oproſchenye; ne iſchemo naſzladnoſztih, iz koieh traplenye iz hagya. Oh! kak lep navuk ie ou, ovoga Szvetoga Navuchitela?

Kterije adda zmegy vaſz ò N. N. koi nebi ſelel vekoma vu Nebuſze veſzeliti? kai akoli uſzi ſelite, zakaiſze uſzi kai naivech morete ogiblyete puta koi tamo pelya? iſchuch vu oneh betegeh urachtva za ozdraveti kai berſe, to berſe, vu oneh pregoneh pomochi; vu oneh ogovoreh, Zagovora; vu onom ſziromaſtvu, Bogacztva; vu one turobnoſzti, razveſzelenya. Stimate morebiti da naſzladnoſzti, Bogacztva, Chaſzti y veſzelya telouna uremenitna, ieſzu puti koij vu ono vekovechnoga Blaſenſztva veſzelie pelyaiu? Oh kakſze vi vu tom ſztraſno ukanyuiete! podignete vaſſe ochi, à unogo pak bolye Szercze, y Miſzli proti one Nebeszke Dike viſzine, y premiſzlete kteriſzu oni koijſze tam veſzele: Jeſzuli morebiti oni Pianczi, Lotriſſi, Szkupczi, Lakomczi, Blazniki, Tati, Razboyniki? Aliſzu pak oni koij na ovom ſzvetu z- gladom, Seium, z- zkoznuvanyem, z- disciplinami, y Cziliciumi ſzvoia tela ieſzu trapili, y od uſzake nechiſztoche na Vuzde derſali? y akoli nemorete tak dalko z- vaſſemi ochima, y miſzlami preſzechi, poſzluſſaite Sz. Paula Apoſt.

1. Cor. c. 6. ℣. 9. & 10. po koiem ſzam Duh Sz. vaſz opomina: *Neq; Fornicarij, neq; Idolis ſervientes, neq; Adulteri, neq; fures, neq; avari, neq; ebrioſi, neq; maledici, neq; Rapaces Regnum DEI poſſidebunt.* Znayte da niti lotriſſi, niti Prazniki, niti Tati, niti Szkupczi, niti Pianczi, niti Blazniki, niti Razboyniki Kralyeſztvo Nebeſzko budu ladali: Nego Chiſzti, Ponizni, Dareslyvi, Mertuchlyvi, y uſzi koij na ovom Szvetu kai za volyu, y lyubau Boſiu dobroga uchine, ali zla dobrovolyno preterpe. Niſzu adda uredni pomiluvanya oni Sziromaki; Niti navidnoſzti oni Bogatczi, ar iedno y drugo oude liſztor do uremena terpì kratkoga; Na drugom pak Szvetu premenyaiuſze uſza; ar oni koij na ovom Szvetu ieſzu izviſſeni, onde ieſzu poniſeni; koij oude Bogati, onde Sziromahi, koij oude Zdravi, tam budu Betesni, koijſze oude veſzelè, ſzmeiu, y Naſzladuiu, tamſze budu Saloſztili, plakali, y Muchili: Niga nijednoga megy uſzemi prokletemi, koi nebi rad na ou Szvet povernulſze lizat ran cherviveh pàſz, dabi mogel ſzvoie Te-

Telo ſzvetlo vnchiniti ne megy peklenſzkemi plamni, nego megy preſzvetlemi trakmi koij izhagyaiu iz licza Boſiega, y uſze one Blazene Duhe Nebeſzke raſzvetchuiu, y razveſzelyuiu.

Nebi li bil vech neg neſzpameten on Chlovek? koijſzi nebi odebral rayſſi ieden mal chaſz zverhu goruchega roſtera z-Sz. Lourenczomſze pechi, ter pak naveke z-ſnymſze vu Nebu vſzeliti; Neg oude ieden mal chaſz uſivati oneh hipneh telouneh naſzladnoſztih ter potlam pak zbog nyh vekoma vu peklu goreti; Oh kakva Noria, y neſzpametnoſzt vexa od ove bihſze mogla naiti, ali izmiſzliti? Ter vendar takoveh Norczeu ne ſzamo vu peklu, nego y na ovom ioſche Szvetu prez broyia, velika unoſinaſze nahagya. Zakai zato nai uſzaki zmegy vaſz ò N. N. dobro y guſztokrat razmislya one rèchi Sz. Paula Apos. *Momentaneum & levè noſtræ tribulationis, æternum Gloriæ pondus operatur in Cœlis.* 2. Corin. c. 4. ℣. 17. Yone druge: *Momentaneum quod delectat, æternum quod cruciat.* Hipna ieſzu koia oude terpimo zrok vekovechnoga veſzelya, y tulikai ove hipne teloune Naſzladnoſzti ieſzu zrok vekovechneh Muk peklenſzkeh.

Uſza ova dobro ieſzu razmislyavali oni Blaſeni Duhi Nebeſzki, y zato doklamſzu na ovom Szvetu ſiveli dobrovolyno uſze tuge, y nevolye podnaſſaliſzu za volyu, y lyubau Sztvoritela, y Odkupitela ſzvoiega, kaimi more poſzvedochiti prechudna Hiſtoria Sz. Lidvine Devieze, nad koium chudiſze Nebo, y Zemlya; kak naimre ona dvadeſzet y ſzedem let leſzechi kakti pribita na iedne poſztelye, terpechi tulike, y takove bolli, koieh mudroſzt, Chlovechanſzka ne ſzamo ni mogla izurâchiti, nego niti poznati; doſztami budi rechi daie ona imela na ſzvoiem herbtu iednu ſztraſnu veliku rannu, iz koie czurelie gnoy, y ſzmrad, à ſivi chervi na iezera iz nye ieſzu verveli, y kipeli: Vu koieh betegeh uſza ova leta ona ni, kaibi ienkrat zaiauknula, ali kaibi liſztor iednu ſzuziczu iztochila, ali iednum naimenſum rechium pritu ſilaſze komu; Nego kadaie zdihavala, toie chinila iz velike lyubavi z-koiumie gorela proti Goszp. Bogu; kadaie ſzuze tochila, toie chinila iz velike ſzladkoche, y naſzladnoſztu koiuie chutila vu ſzvoiem Szerczu terpeti, za volyu y lyubau bichuvanoga Odkupitela ſzvoiega; Akoie govorila druge rèchi nye niſzubile nego Blagoſzlovi, ſzpodobni onomu z koiem

Tobia c. 3. ℣. 33. & 22. iem ie Blagoſzlaulyala Boga Sara Kchi Raguelova. *Situm tuum DEUS Israel benedictum in ſecula, quia poſt tempeſtatem tranquillum facis, & poſt lacrymationem & fletum exultationem infundis.*

Neka bude Blagoſzloulyeno Ime tvoie Bog Izraelſzki na vekar za oblachnem vedrinu, y za germlyavinum tiho chinis; Te za Szuzami y plachem radoſzt, y veſzelie daies: Ova Sz. y teplyuna Devicza Lidvina buduch ienkrat zamenknyena vu Duhu, y zapelyana vu Dikn Nebeſzku cheſz Zlata Urata, kade zagledala dva Angela kuiucha iednu Zlatu Korunu, Szrebernemi kladiuczi, y nyu Czifraiuch z-uſzakolachkem dragem Kamenyem, koiu Kurunu ova Sz. Devicza gledaiuch pochelaie govoriti oh! ſztoiezero krat ſzrechna, y Blaſzena glava, koia bude uredna ovu Korunu noſziti, za koga ò Angeli Boſyi (ako ſzmem pitati vaſz) pripraulyate vi tak marlivo tu prelepu Korunu? Odgovoriſſe Angeli da za iednu Deviczu Imenom Lidvinu, beteſnu vu Brabanczie, koiuſzi/e ona zaſzlufila ieden ſztraſen Beteg unogo uremena dobrovolyno terpechi; y kaitu mankaloie ioſche nekuliko drageh kamenou za zgotoviti onu Korunu, opitalaie adda Lidvina one Angele zakai nepoſztave drageh Kamenou onde kade mankaiu? Odgovore Angeli Lidvine dati nimaiu, nego da Angel Chuvar Lidvine Devicze, moraie na ſakrom nym, od nye doneſzti: Ovo kadabi Lidvina videla, chula, y razmela, doyduchi nazad ſzania k-ſzebe, nut dotekoſſe tri Tolvaij kakti tri Riſzi, koij onu Sz. Deviczu pocheliſzu natezati, iz poſztelye na Zemlyu hituſſiu kakti iedno ſivinche ieſzu nemilo tukli, ranili, y na pol mertvu vu Kervi leſechu ieſzu oſztavili, pograbiuſſi uſze kai ie vu hiſe imela, kai uſze ona dobrovolyno, y veſzelo ie terpela, y nut taki zatem pokazaliſze ie nye ieden lep, y ſzvetel Mladenecz, koi rekelie: O Lidvina preſzrechna Devicza, ovoie ono drago Kamenye koteroie mankalo k-tvoie Korune vezdaie neſzem vu Nebo, tiſze pak pripravi na put proti Blaſzene Vekovechnoſzti, y cheſz mal chaſz deydem po tvoiu Duſſu z-Koruſſi Angelſzkemi, za zpremitiu z-veſzelyem vuſivat onoga Vekovechnoga veſzelya koieſziſzi tiu tvoiem beteg u z-terplyunem, y dobrovolynem podnaſſanyem zaſzlufila, kade tvoy Nebeſzki Zaruchnik hochete z-onum korunum koiuſzi iur videla koruniti, y tako be vuchinyeno.

Nù

Nù ſzada k- vamſze obracham ò N. N. y z- vami moie govorenye dokancham, z- Vami toieto, koijti na ovom Szvetu tulikem tugam, y nevolyam podverſeni ieſzte, y vu tulikeh Saloſztah ſivete; Ah obriſſete Szuze vaſſe, y razveſzeleteſze, ar imate znati, y veruvati da do malo uremena. *Triſtitia veſtra vertetur in gaudium.* Vſze vaſſe Saloſzti hotevamſze premeniti na Radoſzti, y Veſzelya, koiem nebude nigdar vech koncza. Akolivam Szreche ſzluſe vu Zdraviu, Bogacztvu, Chaſzteh, uſivaiteih kakti dabi vaſſa nebila, à ne kaktijh uſivaiu ovoga Szveta lyudi zpozablyeni od onoga Veſzelia Nebeſzkoga ko ſzami oni dobivaiu koijti na ovom Szvetu kakove Saloſzti terpe; Akoli rauno vam uſza na ruku idu? morete vendar vi vaſſa tela vu takvom redu derſati, y poſelenya vaſſa od prekorednoga Veſzelya, y naſzladnoſztih telouneh na vuzde zderſavati da nepogubite vekovechnoga Veſzelia kotieie on Evangeliumſzki malo pervo imenuvani Bogatecz pogubil od koiegaſze Sz. Lukach Evang ſzpomina. *Mortuus eſt Dives, & ſepultus eſt in Inferno.* Umerlie Bogatecz, y pokopanie vu peklu, ne iur zato daſzeie lepo opraulyal, ali daſzeie uſzaki dan goſztil, nè; Nego zato kaiti onoga Blaga ie prez reda, y razloga uſival, Zabechiſze iz Boga, y bliſnyega ſzvoga toieto ubogoga Lazara, komu ni hotel almuſtva podeliti; Dobro razmiſzlete Navuk Sz. Navuchitela Zlatovuſztoga koi veli: *Largiſſimam profectò mercedem pro concepta temporali voluptate capiemus. Triſtaris, quia te Corporis voluptate defraudo? ſed lætare potius, quia tibi Regna Cœlorum promitto.* Obilnu zeuſzema plachu hochemo dobiti, ako naſzladnoſzti, y veſzelia uremenitna ovoga Szveta oduriavali budemo. Jeda morebitiſze koi Saloſztì vu oneh tugah, y nevolyah? Ah ne, naiſze nigdor neſaloſztì, nego pache naiſze uſzaki ukup z- Sz. Lidvinum veſzelì, ar tem takovem Goszp. Bog Kralyeſztva Nebeſzkoga vekovechno veſzelie obeche; Zakai zato kak goder moy Otecz Sz. Ferencz Serafinſzki na ſzvoiem preminenyu iz ovoga Szveta dalie navuk nam Szinom ſzvoiem ovako govorechi. *O Dilectiſſimi Fratres, & in æternum Benedicti Filii audite me, audite vocem Patris veſtri. Magna promiſimus, Majora promiſſa ſunt nobis; Servemus hæc, ſuſpiremus ad illa; Voluptas brevis, pœna perpetua; Modica paſſio, Gloria infinita; Multorum vocatio, paucorum electio: omnium retributio.* Rauno

Lieæ c. 16. ℣. 22

S. Chryſ. hom. 16. in Matt.

tak

tak y ia vam velim N. N. Bratia moia draga, y Vekoma Blago-
loulyeni od Boga Szinki poſzluhneteme kaivam naizada vu ov
Prodeke velim, y moie rechi dobro zapametete koie ieſzu ov
Velikaſzmo Goſzp. Bogu obechali, ali prez krayia, y koncu
vexa od Boga nam obechana ieſzu; Obderſavaimo ova, Zdiha
vaimo k onem; Naſzladnoſzt ie kratka, Mnka pak koiaſze n
kratke naſzladnoſzti dobiva, ie Vekovechna; kratke y male ie
ſzu Saloſzti, tuge, y nevolye ovoga Szveta, ali Dika y Veſzelye
z- koiemie Goszp. Bog na drugom Szvetu plácha nimaiu krayia
nit konca, unogiſzu zvani, alijhie malo izvolyeneh, uſzeh pa-
ko chàka placha Vekovechna. Koiu uſzem nam day doſze-
chi Otecz, Szin, y Duh ſzveti, Amen.

CHETERTA NEDELYA PO VUZMU.

Vekovechnoſzt, proti koie uſzi putuiemo; ako prem nit z- Jezikom izrechi, nit razumom preſzechiſze more; Nye vendar razmislanye ni menye potrebno, neg y haſznovito k- Duſſnomu naſſemu Zvelichenyu.

Quo vadis? Joan. 16. ℣. 5. Kam ides?

A Komiſzeie kada tesko bilo videlo iz ovoga Sz. Meſztavami razgovariati ò N. N, deneſz ſztanovito vidimiſzeto naiteſeſſe vuchiniti: Ar akobi ia hotel vaſz uſzeh ukup, ali pak uſzakoga zoſzeb z- danaſnyem Sz. Evang. rechmi opitati, *Quo vadis?*

vadis? Kam ides ò Dussa Kerschanszka? znam dami uszi iednem glaszom odgovore one Sz. Paula rechi: *Non habemus hic manentem Civitatem, sed futuram inquirimus.* Nebuduchinam oude szatalnoga meszta, ischemo y setuiemo proti meszta priduchemu vu buduche prebivalische ko bude na veke szatalno, y szigurno; y pravo govorite; ali vendar z-ovem vassem odgovorom moiemu pitanyu zadoszta nechinite, zaradi toga znovich vasz pitam: *Quo vadis?* Kam ides ò Kerschena Dussa? Ides morebiti vu ono meszto, y prebivalische kade szedi ono lyucztvo kotero pred tobum ie preslo vu lepote mira, y pokoyia, od koiega Sz. Isaias Prorok govori: *Sedebit populus in pulchritudine pacis.* Ali pak ides vu meszto ono, vu koterom prebivaiu oni neszrechni od koich Goszp. Bog, po szvoiem Ieremie Proroku govori: *Dabo vos in opprobrium sempiternum, & in ignominiam æternam, quæ num. quam oblivione delebitur.* Dativasz hochu na Spot, y obsanoszt vekovechnu, koie nigdar koncza nebude, nit pozablenya: *Quo vadis?* Kam ides? Ides morebiti vu takovo meszto? vu koiem: *Absterget DEUS omnẽ Lachrymã ab oculis eorum, & mors ultra non erit neq; luctus, neq; clamor, neq; dolor erit ultra.* Kot od takovoga meszta govori Sz. Janus Evang. vu koiem meszti Goszp. Bog. brisse Szuze iz oneh ochij koieszuszte na ovom Szvetu plakale, y Szmert telounu na Sitek vekovechni, Saloszt na veszelye, bòl na Zdravie premenya; Ali pak morebiti da ides vu meszto takovo, vu koiem prebivaiu plachuch, y Zubmi skripaiuch oni, koij szuszte na ovom Szvetu veszelili, szmeiali, y naszladuvali, od koiega meszta govori Sz. Mathei Evang. *Ibi erit fletus, & stridor dentium.* *Quo vadis?* Kam ides? Ides morebiti vu on Varas? vu koiem Goszpodin Bog one, koijszu za volyu nyegovu y lyubau terpeli glad, y Seiu na ovom Szvetu; Napaia z-naszladnoszti y veszelij vekovechnemi, poszvedochansztvu Sz. Davida: *Detorrente voluptatis tuæ potabis eos.* Ali pak ides vu Varas, y meszto, vu koiem oni Lakomczi, y Pianczi terpe, y terpeli budu po peszcie glad, y Seiu. *Famem patientur ut canes.* *Quo vadis?* Kam ides? Ides morebiti vu on Varas, kade Goszp. Bog delí Korune onem koijszuszte na ovom Szvetu verno harczuvali proti Telu, Szvetu, y Ulragu, kot Sz. Pavel Apos. szam od szebe szvedochi govorech: *Reposita est mihi Corona Justitiæ, quã reddet mihi in illa die Justus Judex.*

ad Habr c. 13. ℣. 14.

Isaiæ c. 32. ℣. 18. Ierem. c. 23. ℣. 40

Apoc. c. 21. ℣. 4.

Matthæi c. 22. ℣. 13.

Psal. 35. ℣. 9.

Psal. 58. ℣. 7.

2. Tim. c. 4. ℣. 8.

Ali pak vu ono meszto? vu koiem Uragi pekleni plachaiu z. ka-
kami vekovechnemi oneh koijszu nym szlusili na ovom Szve-
Quo vadis? Kam ides? kam Czilyas? kam Setuies ò Gresna Dus-
akoli neznas iosche kam ides? tak poszlussay ne mene, nego sz-
Eccl. c. 12 ✝. 5. mega Duha *Sz.* po mudrom Ecclesiastu govorechega: *Ibit hom-
in domum aeternitatis suae.* Uszaki Chlovek po szvoie Szmerti pre-
minuchi iz ovoga Szveta, poyde vu hisu vekovechnoszti szvoie
y rauno od ove vekovechnoszti (koia ako prem izrechi z. iezi-
kom, niti razumom preszechisze nemore) ia vendar polek szla-
boszti moie govoriti ieszem nakanil.

Kai adda ie Vekovechnoszt? Ako ia opitam Mudre lyudi,
znam da mi taki Mudri Boetius odgovori, da Vekovechnosz-
ni drugo, nego iedno takovo Siulenye, ko nima krayia, ni kon-
Boetius l. 5. de Cons. pros. 6. cza: *Interminabilis Vitae tota simul, & perfecta possessio.* Ako ia pitam
Mudroga Corneliusa, kai ie vekovechnoszt? chuiem dami od-
govaria, da Vekovechnoszt ni drugo, nego ieden Kolobar, ko-
Cornel. à lap. iega Centrum illi szredina ie uszigdar terpecha, à okruglina kon-
cza nima: *Est Circulus, cuius Centrum semper, circumferentia nu-
quam est.* Kai ie Vekovechnoszt? Ako ia opitam Mudroga
Drexeliussa, chuiem dami odgovaria, da ie ieden Tanyer okru-
Drexel. gel, koi nigder nima konza, ni pochetka: *Est Orbis undiq; ro-
tundus, in quo nec principium nec finis est.* Ali Sz. Gregur chudi-
sze uszem Mudrem daszi glave teru vu izpiszavanyu Vekovech-
noszti, terie priszpodablya onem Szlepczem koij govore, y szu-
S. Greg. l. 27. mo-ta. c. 26. de od farbi koieh nevide, nit neznaiu kakoveszu: *Cum homo de
aeternitate disserit, Caecus de luce, & colore loquitur.* Zato negdasni
Pogani terszliszusze z-kaikakvem malanyem, y Kipmi Veko-
vechnoszt kazati, y povedati kai ie; Nekoijszu malali Szuncze,
y pod nym podpiszaliszu ove rèchi: *Sol in aeternum vivit*; ar kako
Szuncze uszigdar sive, y nepresztancze okolu teche, uszaki ve-
cher zapada, y uszako iutro izhagya, tak y vu Vekovechnoszti
vura za zurum; den za dnevom; leto za letom prehagyaiu, y
dohagyaiu, y tak uszigdar prehagyali, y dohagyali budu da nig-
dar nepresztanu, y to potverguie *Sz.* Gregur Nazian. da naimre
S. Greg. Naz. ora 38. in N. Chri. Vekovechnoszt nitiie vura, niti den, niti leto, nit kakovo ure-
me, niti dèl kakovoga uremena: *Aeternitas nec tempus, nec pars
ulla temporis est.* Ar uszako ureme ima szvoy pochetek, y konecz;

à Ve-

à Vekovechnoſzt niti ima pochetka, niti koncza; Nitilèta koia vu Vekovechnoſzti tekù imaiu broyia, kot Sz. Job ſzvedochi: *Numerus annorum eius inæſtimabilis eſt*; Y Sz. Auguſtin veli: *Quidquid æternum eſt, ſemper eſt.* Kaigoder ie vekovechno, to uſzigdar terpi, kako dabi hotel rechi, nai miſzli, y govori gdo kai hoche, zna, y more od Vekovechnoſzti, ioſche neſche nikai domiſzlitiſze, unogo menye povedati kai ie Vekovechnoſzt. *Iob 36. ℣. 26. S. Auguſtinus.*

Ali akoprem nemoremo znaſſemi razumi preſzechi, niti iezikmi izrechi, niti rukami izpiſzati, dabi rauno uſze trave bila pera, uſze vode tinta, veſz Szvet Pargamena; dabi uſzi lyudi, uſzi Angeli, uſzi Szveti Nebeſzki, y prokleti peklenſzki Duhi piſzali od Vekovechnoſzti, kai ie; y dabiiu merili, ali broijli kulikaie, zahman bijm uſzi trudi bili: Ter ako prem znam, da kaigoder, y kuliko goderſze pove od Vekovechnoſzti, nikai nebude povedano, hochu niſtarmenye polek Navuka Sz. Auguſtina od nye tak govoriti, da on koime bude poſzluſſal, bude koncheimal, y znal kuliko tuliko od nye miſzliti, ar veli Sz. Otecz Auguſtin: *Quidquid vis, dicis de æternitate, quia quidquid dixeris minus dicis, ſed ideo neceſſè eſt, aliquid dicas; ut ſit undè cogitetur, quod non poteſt dici.* Kaigoder hoches, govoris od Vekovechnoſzti, ar kai goder poves, ioſche nikai nereches; nego zato potrebaie nekai od nye govoriti, da Chlovek ima kai od nye miſzliti, nemoguchije zadovolyno z-jezikom iztolmachiti, velim adda ovak napeldu. *S. Auguſt in Pſ. 60.*

Dabi Goszp. Bog napunil veſz ov Szvet z-Muſtardovom ſzemenom, y iedne ptiche zapovedal da na ſzto let iednoch doleti, y iedno Zernche ſzamo pozoblye: kaiſze komu vidi, kak dugo, y kuliko ſztotin let to bude terpelo? Vendar kada teda bilbi konecz da ona ptieza uſze ono zernyebi pozobala, y Szvet izpraznila: A Vekovechnoſzti bili bil konecz? Joſche ni pochetek, à konecz nigdar.

Dabi veſz Szvet bil Sivecz Kamen, y cheſz ie zero let bih doletela iedna naimenſa ptichicza, y ſzvoiem Klyunom ſzamo ienkrat nyega klyunula; ali pak cheſz iezero let opala ſzama iedna Kaplicza Vodè na on Kamen, kak dugo bi to terpelo? y kuliko iezer let preslo? doklambi ona ptichicza z-ſzvoiem klyunom on Kamen ſzkonchala, ali ona kaplycza izlizala? Ali ven-

dery tomu kada teda bilbi konecz, polek oneh diachkoga pro-verbiuma rèchi: *Gutta cavat lapidem, non vi sed sæpe cadendo.* Kaplya dùbe kamen, ne naglo, nego gusto padaiuch: A Veko vechnoszti budeli konecz? zauszemi ovemi letmi ioszche nebude pochetek, à unogo menye konecz, oh sztrasna Vekovechnoszt!

Dabi vesz Szvet bil pun Vodè, terbi Goszp. Bog Zapovedal iedne Muhe, ali Mravinczu dabi chesz iezero let iednu szamu kaplyczu popil, bili bil kada ove Vode konecz? prez uszakoga dvoienya veruvatisze more da bi, ali kada? na to drugosze nemore odgovoriti, nego, Onda, Kada; A do onda, kada tomu konecz bude, kulikosze Vekovechnoszti broilo bude? ioszchesze nebude ni miszlila pochinyati, unogo menye budesze mogloime od nye kai broijti. Velim ioszche vech, y ovak: Dabi G. Bog poszlal iednoga Angela pred Peklenszka Urata, za obznaniti onem prokletem Dussam, da on hoche napuniti Szvet z- Mustardovem Szemenom, y chesz uszaku sztotinu let doleti iedna Ptichicza koia pozoblye uszigdar iedno Zerncze, y kada ona ptichicza uszе ono Szeme pozoblye; Onda Goszp. Bog Szvet napuni Siuczem Kamenyem, y nyega bude dohagyala chesz uszako iezero let iedna ptieza ienkrat klyunuti, potlamga izklyuie; Ondaga z- Vodum napuni, koiu kada Mravinecz izpije, posztraiuch chesz uszako iezero leto iednu kapliczu; kadaszе ova uszа dokonchaiu, toieto Mustardovo Szeme pozoblye, kamen fivecz izklyuie, y Voda popije, onda one Dusse budu oszlobogyene od Muk peklenszkeh, y vu Nebo zapelyane: Oh! kuliku radoszt, y Veszelie bih one neszrechne Dusse pochutile? Oh! kak lehke bisze nym videle one peklenszke muke? zakay? Ah! zbog szamoga iednoga iedinoga uszanya kada teda van iziti, y oneh Muksze oszloboditi; Oh! kulikobi hvalile one neszrechne Dusse Angelu Bosiemu za tak szrechne, y veszele Novine: A unogo pak bolye Goszp. Bogu one bi hvalile za tak veliku, y oszebuinu Miloszchu.

Adda za Miloszchu bi one Dusse peklenszke prestimavale tuliko millionov, millionov, millionov let vu peklusze muchiti? y kruto; Ah Dussa Kerschanszka! ieszilime razmela kaiszem do szada govoril? y akoliszi razmela, y dobro zapametila takmi po-

povech kam ides? *Quo vadis*? Ti doklam na ovom Szvetu sives, proti Vekovechnoszti putuies, y uszaki dan, vuru, y hip, k nyesze bolye priblisuies; Imas pak znati dasze Vekovechnoszt nahagya vu Nebu, y vu Peklu, ar kamgoder koia Dussa zayde, od onud vech nazad nigdar nedoyde, proti koie adda zmegy oveh dveh vekovechnosztih ti putuies? *Quo vadis*? Kam ides? idesli proti ove Vekovechnoga Veszelia; ali pak proti one Vekvechnoga placha, y skripanya Zùbi? povech, kam ides? odgovori; morebiti da neznas? A niszili upamet uzela putov koieszemti iur do szada pokazal, koij pelyaiu proti iedne, y druge; gornye; y dolnye; dobre, y zle; Nebeszke, y peklenszke Vekovechnoszti? Niszemliti oszebuinem nachinom povedal da: *Momentaneum quod delectat, æternum quod cruciat.* Toieto da ove teloune Naszladnoszti koie ti usivas ieszu hipne, pelyaiu pak vu Muke Vekovechne. Szuprotiunem pako nachinom povedalszemti: *Momentaneum quod Cruciat, æternum quod delectat.* Tuge, teskoche, nevolye, y usze szuprotiuchine koie oude trape, y muche Chloveka, akosze dobrovolyno za lyubav, y volyu Bosiu podnassaiu? pelyaiu proti Vekovechnoszti Blasensztva, y Veszelia Nebeszkoga. *Oh momentum! à quo pendet æternitas.* Oh hìp! od koiega viszi Vekovechnoszt.

Szpominamsze od onoga Korunyenoga Proroka Sz. Kralya Davida, od onoga vilim Davida Zemlyszkem Bogacztvom tak obilnoga, zbog Kralyeuszke chaszti tak izvissenoga, y prestimanoga; koi neku noch posztaviussisze na pokoy, pochutilie takove sztiszke nuternye, takovo zburkanye szerdcza, zmutchenye pameti, da na szvoie Kralyeuszke mehke posztelye ni mogel zaszpati nego szimo tamo po posztelye pochelszeie obrachati, y szobum hitati; Ali kakou zrok tomu nyegovomu naglomu velikomu zburkanyu bi mogel biti? hodmo adda k-nyemu, y opitaimoga kaimuie bilo: Povech nam adda ò Sz. Kraly David, kaitiszeie zloga pripetilo? y nut chuiemga danam odgovaria: *Anticipaverunt vigilias oculi mei, turbatus sum, & non sum locutus.* Ne. kakove miszli ieszu pretekle moy szeny, da niszem mogel zaszpati, nit pokoya imeti, negoszemsze vesz zburkal, y zmutil; Ali kakoveszu te tvoie nepokoyne miszli morale biti ò moy dobri David? Jeda morebiti miszlilszi, na krivichne Nepriatela tvo- Ps. 76. ℣. 5.

iega Saula pregone? ali na neszpametno proti tebe mermrane Mikolovo? ali na nezahvalnoszt, y nepokornoszt Absolonovu? Nè, nè, nego: *Turbatus sum.* ali zakaiszisze zburkal? morebiti zbog sztrasneh krivicz koieszi priel od Semeia? ali zbog neurednoga izdavanya ko zpoznal ieszi vu Gioabu? ali zbog uszagdasnyeh zaszedanyh, y pregonou koieszi od Filisteou prijmal? Nè, nè, nego *Turbatus sum.* Ali ki zrok toga tvoyega burkanya more biti povechnam iur ienkrat; Ieda morebiti zarad one grosnye Bosie, koiuszi chul od Angela? ali zbog pokaranya Natana Proroka? ali zbog pogibeli pogubiti usze lyucztvo z-Kugum, Gladom, y Voyszkum? ali pak morebiti zato daszi lyuczku Senu poselel, z-snyum, praznuval, y Musa nye vuchinil nemilo zaraziti? Ah nè, nè nijeden ta zrok moiega burkanya ni, nego ou szam ieden iedini: *Quia cogitavi dies antiquos, & annos æternos in mente habui.* Kaitiszem miszlil sztare dneve, y uremena, y leta Vekovechna ia szem razmislyaval, kako dabi hotel rechi, vu szrednyem uremenu moye dobe, szreche, Veszelya, y Naszladnosztih, kadaszemyh naibolye usival, ondaszem posztavil iednu szamu miszel na Vekovechnoszt neszrechnu koiame chaka y takiszemsze pochel burkati: *Cogitavi, & turbatus sum.* Miszlilszem veli David, da hoche povenuti rumena Rosa lepote moie Barsabeie prelepe; Ali vekovechnoszt? *Cogitavi.* Miszlilszem, da moie Naszladnoszti hote kakti Veter preyti; Ali Vekovechnoszt? *Cogitavi*, Miszlilszem da moia Veszelia y szreche; poselenya, y Nechisztoche, kakti dim hote za dimom preleteti; Ali vekovechnoszt koyame z-dimom y ognyem peklenszkom chaka? *Cogitavi*; Miszlilszem da moia Kralyeuszka Koruna, z-Chasztium, y Bogacztvom, kakti iedna polyszka Rosicza hote povenuti, y na nistar doyti, ali Vekovechnoszt koiame z-gladom, Seium, y uszakoiachkemi Mukami sztrasnemi vu peklu chaka? *Oh magna cogitatio!* Krichì Sz. Augustin: *Cogitavit David, & incurvatus est.* Oh velika Miszel! Miszlilie David, y prignulszeie, ar potlambi dugo uremena od Vekovechnoszti bil miszlil, pochelie szam szobum govoriti, pokehdob daie tomu tak: zbogom adda Kralyesztvo, Koruna, y Bogacztvo; zbogom Veszelia, Naszladnoszti, y Szreche; Od szada moia Koruna bude pepel; moia oprava bude Czilicium, moie Vzszelie, plach; moie goschenye,

Ibidem ℣. 6.

S. August in Ps. 76

Szu-

Szuze; moie naſzladnoſzti, pokora; Oh ſzrechna! Szveta, y Blagoſzloulyena miſzel bilaie ova Sz. Kralya Davida.

Ali oh tuga, y Saloſzt! daga ſzadaſnye ureme megy Kerſcheniki ni videti, nit mochi nayti, koibi z-ovakvem mislenyem ovoga ſzvetoga Kralya naſzlednval, y buduchijh vendar prez broyia koijſzu nechiſzteſſi, gizdaveſſi, nemiloſztiuneſſi, iednum rechium vexi greſniki, od nyega; koij chuiu, znaiu, y vide, daih pred ochima chaka ſztraſna Vekovechnoſzt, ter vendar ſzeie neboie: Za vuyti iedne male, y kratke pokore, kai nechine? aza vuyti Vekovechnem Mukam niti nemiſzle: kuliko Doctorov, y Mediczin neizizkavaiu lyudi, za vuyti iednomu kakovomu kratkomu betegu? a za vuyti Vekovechnem Mukam, gdo nato kada pomiſzli? odkud Sz. Auguſtinus zverhu ove ludoſzti Chlovechanſzke ovak govori: *Si curis tantis aſtuant homines, ad evadendas temporales tribulationes: Quid eſt cogitandum ut homo evadat manentes, & ſine fine durantes.* Ako lyudi tulikoſze ſzkerbe za vuyti uremenitnem traplenyam telounem, kai nemoraiu miſzliti, y chiniti za vuyti Vekovechnem prez koncza terpechem? Oh znam ia dobro veli Sz. Otecz, kaiſze mora chiniti; toieto da naimre uſzaki Chlovek mora vezda doklam ſzive iednu Vekovechnoſzt izebratiſzi, y polek Zapovedih oneh koie ona Vekovechnoſzt ſzobum donaſſa koteruſzi izbere, da ſzive. Poſzluſay adda ò Greſna Duſſa kaiti velim (govori Sz. Auguſtin) *Durum quod cruciat, æternum; Felix qua Beat, Æternitas; hæc pendent â morte; mors â vita; vita â momento, Elige.* Vekovechnoſzt koia muchi ie ſztraſna, y nepodneſſena; Szrechna pak y vugodna ie Blaſenſztva Nebeſzkoga: Ove obedve Vekovechnoſzti viſze od Szmerti; Szmert od ſitka; Sitek od hipa; Izberiſzi. Ar kak gdo Sive, tak umira; kak umira, y na Szmertiſze nahagya takſze na Vekovechnoſzt polek zaſzluſenya oſzguie. *Elige ergo*, Izberiſzi adda ò Mladenecz, y Divoyka! vu ovom hipu uremena vu koiem ſzives, ali uſzivati kratkeh naſzladnoſztih telouneh koieh Konecz budu Vekovechne Muke peklenſzke: Ali pak izberiſzi Chiſtochu, y za preſſeſztne greh kratku pokoru, koie Konecz bude Vekovechno Veſzelie. *Elige.* Izberiſzi ò Szerditi Nenavidnik ali oude oproſztiti Neprietelu tvoiemu, y ſny mſze pomeriti; terſze naveke pri Bogu vu

S. Auguſt. ſer. 50. de temp.

Idem de dupl. æterni.

Nebe

Nebujveſzeliti; Ali pak nad nym fantiti y na veke vu peklu ob Uragou muchen biti. *Elige*; Izberiſzi ali oude ladati po Kriv ezze ono lyuchko blago, z-ſnymſze goſztiti, y pianchuvati tam pak vupeklu vekomaie plachati, glad, y Seiu terpech, po lek oſztaleh Muk. Ali pak oude z-malum mùium nye poverno ti, y kratko pomankanye terpeti, y vekoma vuſivati oneh Kra cheu Veſzelja Nebeſzkoga. *Elige*. Izberiſzi iednum rechium uſzaki Boſyi Kerſchenik, ali oude do malo uremena vu pobol noſzti, poniznoſzti, chiſztoche, trapech telo ſzvoie *vu Sz. po* kore ſiveti, ter po Szmerti vekomaſze z-onemi Blaſeni Duhi meg gy Koruſſi Angelſzkemi veſzeliti: Ali pakoude poſelenyamte lounem vuzdu do maloga chaſza puſztiti, y po volye hoditi; po tlam pak na veke od Uragou zavuzdanem, iahanem, y muche nem vu peklu zapertem biti. *Elige*; Izberiſzi, kaiti drago.

Ali polahko chakai iednomalo pervo negſzi izbirati poch nes; pazi dobro, y marlivo premiſzli, kakou ie greh koga chi nis; y kakovaie vekovechnoſzt koia tebe chaka. Premiſzli kak tiſze teska vidi ona urnchina *Szunchena*, Ognyena, ali Zimlich na nepodneſſena? illi daie ſzkoro ni moguche podnaſſati ukup z-onum Seium; koia obodvoia z-iednem Napitkom friske Vode ugaſzitiſze more, y razfriskati. Premiſzli kaktiſze duga vidi ona noch, vukoie ſzpati nemores; kak teska ona bol, koiate trapi vu glave, ocheh, vuſſeſzah, zubeh, ali vu kom drugom meſtu tela? Ter vedar ako ti neſzkratis tvoiem ochem razgledati one obraze y druge ſztrani tela na nechiſzte miſzli gibaiuche, y na poſelenya primariaiuche? ako izglave kai berſe, to berſe neiz tiras oneh miſzlih? ako nezapres tvoieh vuſſeſz, y iezika, one napoſzluſſanye, ovoga nagovorienye oneh koiaſzu proti Zapo vedi Boſie, y lyubavi bliſnyega? Ako tvoieh ruk nezderſavas od tatbine; y nòg, odpohagyanya oneh hìs, y meſzt, kadeſze Goszp. Bog bantuie, y Duſſa pogublyuie? Ti budes moral por ti vu iednu Vekovechnoſzt temnicz, betegou, placha, y Ve *Isaiæ c.* kovechnoga zubi ſkripanya, koia Vekovechnoſzt, kot nima *33. ℣. 14* pochetka, tak tulikai nima krayia ni koncza. *Quis? quis ex vobis poterit habitare cum ardoribus ſempitèrnis?* Gdo bude mogel zmegy vaſz ó N. N prebivati z- Vekovechnemi plamni peklenſzkemi, izpitava Sz. Iſaias Prorok, y ia z-ſnim ukup uſzakoga zmegy vaſz

vasz Oh sztrasna miszel! ò velika miszel! Ovoie ona miszel, koia Sz. Teresie ioschevu Detinsztvu ie ochi odperla, y vuchinila zpoznati Chalarnoszt, y pogibelnoszt, naszladnoszthtelouneh ovoga Szveta, daie na vesz glasz krichala, ioschepervo negie pravo znala govoriti, ò Vekovechnoszt! ò Vekovechnoszt! Ovoie ona miszel koiaie onoga velikoga Goszpodina, yDvorianika Henrikussa 8. ovoga Imena Kralya Anglianszkoga z. Imenom Tomassa Morussa chinila pod noge sztaviti szvet zenszemi Naszladnosztmi, Chasztmi, y Bogacztvi; Ter pregone obsanoszti, vuzu, y Szmert dobrovolyno preterpeti, za zayti vu dobru Vekovechnoszt Blasenszstva Nebeszkoga.

Arov Bogaboiechi Chlovek nehotechisze podpiszati pod krive, y hudobne Decretume van dane od nevernoga Kralya, kakti szuprotiune szloboschine Redounoga Sztalissa, be poszttaulyen z- velikem spotom vu skuru Temniczu. Koiega Sena Aloijsia miszlechi, y hlepechi bolye za kratkemi dobichki ovoga Szveta, neg za vekovechnemi Kinchi Kralyesztva Nebeszkoga; Uze ienkrat szvoie lepe mlade Szinke szobum, terszeie zsnymi ukup odpravila proti Temnicze k- szvoiemu Goszpodinu Thomassu Morussu, pred koiega doyduchi pochelaie suhke Szuze tochiti zverhu szvoich Szinkov, y zverhu lanczev z- koiemie bil pripet Thomas, termuie pochela govoriti: Thomas moy dragi Mus zakaisze puschasti takov Goszpodin, tak szramotno vuziti, y muchiti? Mene pak z- ovemi tvoiemi Szinki vu Vekovechnom Spotu, y Sziromasztvu hoches rayssi osztaviti, neg Kralya tvoiega volyu izpuniti; Nato odgovori Thomas iz suze, Sene szvoie Aloijsie; Sena moia draga, povechmi, kak dugo budem ia vu ove vuze Muku terpel, y ti z- tvoiemi Szinki vu obsanoszti, y sziromasztvu sivela? morebitimi reches da do 10. 20. 30. ali 40. let? ali kaiszu ova leta proti Vekovechnoszti? koia uszigdar bude terpela, ar koneza nigdar nebude imela. Ah Thomas moy predragi Goszpodine, y Tovarus Szercheni, Kraly ponnia szvoiu Miloschu, Chasszti, y Bogacztva vexa neg pervo, szmiluisze nad glaszovitem Imenom tvoiem, nad menum tuliko od tebe lyublyenum Tovarisiczum tvoium Zakonszkum, y nad ovemi premilemi Szinki tvoiemi, sztegni tvoiu ruku tersze podpissi pod Kralyeuszki Decretum. Znovich nato odgovori Tho-

mas, Aloijſia moya draga kak dugo bude terpela ona Kralyeu-
ſzka Miloſcha? Ah gdo zna, reche Aloijſia, morebiti da do 20
ali 30. let. Oh adda neſzpametna Sena! ò Nora Aloijſia! *Quæ una deſtultis locuta es:* hoches adda da ia zmoium rukum zapiſſi-
iuch mene pod Neverni, y greſni Kralyeuſzki Decretum, oni ſz-
ti chaſz mene izbriſſem iz Knig ſitka Vekovechnoga? adda za
zadoblyenie Miloſche Kralyeuſzke, koia nebi terpela vech od
20. ali 30. let, y morebiti nit tuliko, bi hotel ia na Veke Miloſ-
chu Boſiu pogubiti? adda za ſiveti oude do malo uremena *vu Bo-*
gacztvah, Chaſzteh, y Naſzladnoſztiah, bi hotel ia hotoucze
na uſze Veke odbitiſze, y odruſiti od Vekovechneh ſzlaſztih,
y naſzladnoſztih, ter poyti vekomaſze Saloſztit, y plakat, *vu*
Vekovechne Muke peklenſzke? Oh moreliſze kai gorſega, neſz-
pametneſſega, y neſzrechneſſega izmiſzliti, y vuchiniti, negbi
to vuchinyeno bilo? Ah ter nili ſzto iezero krat bolye da ia oude
terpim do uremena ove pregone za praviczu, à naveke pak daſze
veſzelim vu Dike Nebeſzke? zakai ieſzem vech neg ſzeguren, ar
veruiem da moy Bog nemore faliti vu obechaniu ſzvoiem kadaie
Matthæi rekel: *Beati qui perſecutionem patiuntur propter Juſtitiam, quoniam*
c. 5. ℣. *ipſorum eſt Regnum Cælorum.* Blaſeni koij pregone terpe za pravi-
10. czu, ar ie nyhovo Kralyeſztvo Nebeſzko: O Zerczalo terplyu-
noſzti! vu koteroſze uſzaki Kerſchenik vgledati more; O Pel-
da Mudroſzti! koiubi uſzaki zmegy naſz naſzleduvati moral i
Rayſſi toieto uſze ovoga Szveta neſzreche, y ſzuprotiuchine
dobro volyno podnaſſaiuch oude do uremena kratkoga *ſivuchi*;
Za mochi pak vuyti onem Vekovechnem Mukam peklenſzkem,
ter zayti vu onu Blaſenu Vekovechnoſzt, vu koie uſivaſze *Szvet-*
loſzt prez pomankanya, Veſzelie prez Saloſzti, Lyubav prez
Nenavidnoſzti, Zdravie prez Beteſly voſzti, *Sitek* prez *Szmer-*
S. Grego. ti, kot Sz. Gregur Papa od nye govori: *O Beata Regio! Ubi vita*
lib. de *lux ſine defectu, gaudium ſine gemitu, amor ſine invidia, ſalus abſq; lan-*
Cæl. Hier *guore, vita ſine morte.* Znalie dobro malo pervo imenuvani Tho-
mas Morus da ovoga Szveta chaſzti, Bogacztva, y Naſzladnoſz-
ti ieſzu kakti iedne Szenye, fantaſie, laſi, y daijh neſztaie kak
S. Thom. y kada Chlovek upamet nit neiemlye: *Temporalia bona tantum*
in comen *ſunt ſimilitudines veræ felicitatis, ſicut phantaſmata ſomniorum ſunt ſimi-*
bæ. l. 3. *litudines rerum.* Veli Sz. Thomas Angelſzki: kaiſze goder do-
proſ. 1. bro-

brogana ovom Szvetu more imeti, y poſeleti; drugo ni nego iedna ſzpodoba pravoga Vekovechnoga Nebeſzkoga dobra y veſzelia, kaiſzu pak goder ſzenye Chlovechanſzke proti prave iſztine; toſzu ſzpodobe ſztvarih ovoga Szveta, naproti onem ſzrecham y Naſzladnoſztiam Nebeſzkem Vekovechnem, kai nam tulikai Sz. Ambros Biskup potverguie govorech: *Omnis potentia ſæculi ſomnium eſt, non veritas.* Uſza ovoga Szveta Zmoſnoſzt, ie iedna ſzenya, à ne iſztina. Znalie na konecz koncza Bogaboiechi zgora imenuvani Thomas Morus, znatibi tulikai moral, y duſen bil uſzaki kerſchenik ono kai mudri Salamon govori od ovoga Szveta, koijti ie naibolye chalarnoſzti zpoznal nyegove, da naimre: *Riſus dolore miſcebitur, & extrema gaudij luctus ocupat*; Szmeh ovoga Szveta z-plachemſze meſſa, y Veſzelia z-Saloſztium ſze dokanchaiu, y zato iſzto onie rayſſi hotel terpeti do uremena, za mochi pak veſzelitiſze vu Nebu na uſze veke vekoma.

S. Ambr l. de Joſeph. c. 6.

Prov. c. 14. ℣. 13.

Oh ter kterije on tverdeſſi od Bruncza, y Marmora Kerſcheni Chlovek, koi zmiſzlechiſze na Vekovechnoſzt Blaſenu, y Prokletu, Nebeſzku y Peklenſzku, kak naimre z kratkem terplenyem moreſze Blaſena dobiti; kak pak z-hipnemi Naſzladnoſztmi telounemi moreſze Nebeſzka pogubiti Vekovechnoſzt, y Peklenſzka zadobiti: Kterije velim ia, on Kerſchenik y kuliko imaiuchi pameti, koibi na ovo miſzlechi nimal vexe ſzkerbi na ſzvoiu Duſſu koia ie Vekovechna, neg na Telo koieie uremenitno, y nebi bolye ſzluſil Bogu, neg Szvetu, ſzkerbechiſze bolye za naſzladnoſzti Vekovechne Nebeſzke, neg telovne uremenitne: Oh ovoie ona Miſzel koiaie napunila Puſchine, y Kloſtre z-Mladenczi, y Divoychiczami; ovoie ona miſzel koiaie vuchinila Pape, y Cardinale; Kralye, y Czeſzare zapuſztiti ſzvoie chaſzti, Bogaczatva, y Naſzladnoſzti, terſze po dalekeh puſchinah, y Skureh pechinah poſzkriti, y onde do ſzmerti oſtru pokoru delati, liſztor za mochi oſzloboditiſze Vekovechnoſzti peklenſzke, y zayti vu Blaſenu Vekovechnoſzt Nebeſzku. Ovoie ona miſzel koia chini ſzladke uſze grenkoche, vugodne uſze teskoche, povolyne uſze nevolye, vu zabicze pak uſze naſzladnoſzti, y veſzelya telouna.

Oh kakbi ia rad! dabi y vezdaſnye ureme megy van i bila

ona Navada, koiaie niegy novemi Kerſcheniki vu Indiah; koi ponaulyaiu ona negdaſnya Apoſtolſzka uremena vu zverſſeno ſzti; Ar kadaie koi od kakovoga nedoſztoinoga poſelenya kakov greh primarian, imaiu tu navadu da taki teku k-Ognyu ter zverhu goruchega plamna, ali vuglenya poſztaulyaiu ſzvo ruke, govorechi ſzami ſzobum, akoli budem ieden kratek chas mogel podnaſſati gorkochu ovoga ognya, tak hochu privolyti k- onomu greſnomu poſelenyu; akoli pak nebudem mogel ovu gorkoche ognya podnaſſati? tak po nijeden put nechu privolyti unogo menye vuchiniti on greh.

K- tebeſze obracham ò Greſna Duſſa, y z- tobum dokan cham govoriti proſzechite da y ti ove Szvete Navade deneſz od meneſze nauchis, y iz nye nigdar nepozabis; Toieto, da kada budes ti od Tela, Szveta, ali Uraga z- kakovem poſelenyem; na greh vablenya, y naganyana, hodi, teczi, naipervo k- Ognyu, ter iednu ſzamu goruchu izkriczu poſztaviſzi na golu Koſu tela tvoiega, koiu akoli budes mogla podneſzti prez muke? tak ſzlo bodno mores privolyti k-onem poſelenyam; Akoli pak nebudes mogla podneſzti one gorucheizkricze prez velike Muke? tak pochni miſzliti ovak: akoli iedna tak malyahna izkricza ovde tak ſztraſno peche, à kak nebude pekel, y muchil on peklenſzki Ogeny? koiſze za iednu hipnu naſzladnoſzt zadobiva, koia naſzladnoſzt neterpì vechkrat tak dugo, kuliko iedna izkricza gorucha na dlani; ter za tak hipnu naſzladnoſzt zadobivaiuſze Vekovechni plamni peklenſzki; y hoches zpoznati da ova ova kva miſzel uſze naigoruchesze plamne tvoieh nedoſztoinoh po ſelenyih ugaſziti hoche, dati budu vu zabicze uſze teloune naſz ladnoſzti: *Utinam ergo ô homo* zverſſuiem z- rechmi Sz. Bernar

S. Bernar de mundi contẽp ſer. 10.

Utinam ergo ô homo bene ſcires quid in DEO ſit, utinam ſaperes quæ DE ſunt; Intelligeres quæ mundi ſunt; prævideres quæ Inferni ſunt? Pro fecto Inferna horreres, ſuperna appèteres, quæ mundi ſunt contemnere Oh dabi to ò nevolyni greſni Chlovek! znal kaiſze vu vigeny licza Boſiega zaderſava? Dabi znal ona koiaſzu Boſia, zna mel ona koiaſzu ovoga chalarnoga Szveta, y previdel ona Muke koiete vu peklu chakaiu? Sztanovito bihſze nad peklen ſzkemi Mukami preſztraſſil, na Nebeſzke Naſzladnoſzti bi bil

pel, ovoga Szveta chalarnoſzti bi oduriaval. Pochni adda miſzliti na Vekovechnoſzt, ako Vekovechnu haſzen iz moiega ovoga govorienya, y tvoiega mislenya zpoznati hoches, Amen.

PETA NEDELYA PO VUZMU.

Kak, kada, y zakai ove tri Kriſeuſzke dneve odluchene ieſzu Proceſsie Obchinſzke po Czirkvah? y kakſze obverſavati od Kerſchenikov moraiu?

Amen dico vobis; ſi quid petieritis Patrem in Nomine meo dabit vobis. Joan. c. 16. V. 23.

Sztanovito govorim vam; ako kai proſzili budete Otcza moiega, vu Imenu moiem, dati vam hoche.

VIdiſze unogem (kotſze vech krat chuie) daſzeie Goszp. Bog proti uſzem Sivuchem ſztvaram daresljyveſſega izkazal, neg proti Chloveku; pokehdob daie uſzem nemem ſztvaram na nyhovom ſztvorienyu dàl pomoch k zachuvanyu ſzameh ſzebe vu Sitku, y Oruſie za Branitiſze proti Nepriatelom ſzvoiem: Kakti, dalie Pticzam perie, za letanye po zraku, za izkanyc hrane, y beſanye pred nepriatelmi. Dalie Jakoſzt, y Oruſie

ſie Riſzom vu Zubeh; Medvedom vu czapah; Oroſzlanom vu repeh; Volom, y Jelenom vu rogeh; uſzem iednum rechium Sztvaram ie previdel za pomoch vu potrebochah: Szamog Chloveka ie ſztvoril prez Oruſia uſzega ſzlaboga, y gingavoga; ar nitimuie dal krelyutih na letanye, nit parklyev na grablenye, nit oſztaloga oruſia kot drugem nemem Sztvaram, kak to zmalemi rechmi ſzvedochi Sz. Job govorechi, *Nudus egreſſus ſum, de utero Matris mea* Golſzem izeſſel iz Vutrobe Matere moie, y ako rauno uſze to ie iſztina, vendaria nemorem rechi dabi G. Bog ſzkupogaſze bil izkazal z- Chlovekom bolye, neg z- nemum Sivinum, ar ako hochemo dobro razmiſzliti Dàr Boſyi kogaie Cholvekudàl nayti hochemo daſzeie prez krayia, y koncza dareslyveſſega z- Chlovekom izkazal, neg zdrugemi ſztvarmi, daiuchimu Klyùch od uſzeh ſzvoieh Kinchev Boſanſzkeh: Gdo bude za ſzkupcza derſal onoga Kralya? koi unoge Dare ſzvoiem Szlugam deli, à Szinu ſzvoiemu pak nikakvoga Dara nedaie, nego pache od uſzeh Darov, y Kinchev ſzvoieh nyemu Klyuch ponuia, y daie, daſzi ſzam odpre, y uzeme kai hoche, y kulikomu drago? Takoie rauno Goszp. Bog Kraly Neba y Zemlye vuchinil z- Chlovekom y nememi Sztvarmi; ar ovem podelilie Dare razlichite, Chloveku pak dalie uſzeh ſzvoieh Boſanſzkeh Darov, y Kinchev Klyuche, po koieh Klyucheh Sz. Otecz Auguſtin razme Sz. Molitvu: *Oratio eſt Clavis Cœli.* Molitva ie Klyuch Nebeſzki, vu koiem Nebu uſzi Kinchi Boſanſzki zaderſavaiuſze, koiu iſztinu zpoznati moremo iz danaſnyega Sz. Evang. vu koiem iſzta Boſanſzka Pravicza govori: *Amen Amen dico vobis, ſi quid petieritis Patrem in Nomine meo dabit vobis.* Sztanovito, ſztanovito govorim vam, ako kai budete proſzili Otcza moiega, vu Imenu moiem, vam dati hoche, *Petite ergo & accipietis.* Proſzete adda y hochete dobiti, kak pako, y kai proſziti moremo, ako dobiti ſelemo, y hochemo? kakti tulikai kak, kada, y zakai odłucheniſzu ovi Tri Dnevi od Sz. Matere Czirkve za obchinſzke Proceſſie nakanilſzem pokazati ki ni znal do ſzada, nai ſzada poſzluſſa, y navchitiſze hoche.

Iob c. 1. ℣. 21.

S. Auguſ ſer. 226. de temp.

Lepa kruto, y hvale uredna ie Navada ſzadaſnyeh uremen po uſzem Kerſchanſztvu; obſzluſavati naimre ove tri dni z- poboſnoſztium, y Proceſſiami po Czirkvah, y popevanyem Litanij

nij uſzeh Szveteh, koie dneve Sz. Mati Czirkva ie odluchila tem nachinom obſzluſavati, za utaſiti Boſiu Szerditoſzt, y za zadobiti Miloſchu, y pomoch, vu uſzeh naſſeh potrebochah: Iſztinaie da mi moramo uſzigdar prez preſztanka moliti, polek Navuka Zvelichitela naſſega: *Oportet ſemper orare, & nunquam deficere.* Y toſze more vuchiniti vu meſztu otainom. *Tu autem cum oraveris:* Veli Chriſtus pri Sz. Mattheu: *Intra in cubiculum tuum, & cluſo oſtio ora Patrem tuum:* Ti pak kada molil budes, ulezi vu tvoiu Komoru, y z- zapertemi Urati moli Otcza tvoiega, koi ie na Nebeſzeh. Vendar Sz. Mati Czirkva za obchinſzke potreboche odluchilaie obchinſzke Molitve, y Zezava ove Tri Dneve, na Obchinſzke Proceſſie ſzvoie Verne; koiu Navadu potlamie pochela Sz. Mati Czirkva iurie preslo vech od Iezero y dveſzto let; Pokehdob da kot ſzvedochi Sz. Gregur Turonenſis, y unogidrugi, da buduch Varas Bechki vu Franczie ò uremenu Sz. Mamertina Biskupa obterſſen od unogeh Neſzrech, oſzebuinem pako nachinom od Potreſzov leta 458. Sz. Mamertus onoga Varaſſa Biskup za pomochi ſzvoiemu lyucztvu vu tulikeh nevolyah buduchemu odluchilie bil Tri Dni, vu koieh dneveh uſze lyucztvo z- ſnym zkupa hodiloie na Proceſſie po Czirkvah molech, y poſztech, Miloſchu Boſiu na pomoch zazavaiuchi, doklamſzuiu y dobili; Natuliko da dokonchavſſi oneh treh dnevov Molitve, y Proceſſie, preſztaliſzu tulikai bili uſzi potteſzi, y uſze Nevolye henyale, z- koiemi do oneh dob on Varas bilie traplyen. Ovem nachinom uſzi Biskupi po uſzoy Franczie uſzaki vu ſzvoie Biskupie pocheliſzu od onoga uremena ove Tri Dni obſzluſavati; Potlam pak Sz. Otecz Papa Leo III. ovoga Imena Zapovedalie daſze onem iſztem nachinom po uſzem Kerſchan. ſztvu ovi Tri Dni obſzluſavaiu, toieto z- obchinſzkemi Proceſſiami, y Molitvami, koia navaday do danaſnyega dneva obderſavaſze, ne prez oſzebuyne haſzni, y polaſchiſze vu obchinſzkeh potrebochah, ar Chriſtus ſzam opominanaſz vu Sz. Evang. govorechi: *Petite & accipietis; Quærite & invenietis; Pulſate & aperietur vobis.* Proſzete y uzeti hochete; Ischete y nayti hochete; Kuchete y odperto vam bude, vu koieh Chriſtuſſeveh recheh nahagyam ia tri Zroke zarad koieh moraiuſze chiniti ove Tri Dni Proceſſie.

Luca c. 18. ℣. 1.

Matth. c. 6. ℣. 6.

Nai-

Naipervi Zrok ie za zadoblenye ſzreche vu Kruhu, Vi... y Szàdiu, y uſzeh oſztaleh dugovanyah potrebneh k-ſiulen... uremenitnomu naſſemu. *Petite & accipietis.* Proſzete y uzeti ho chete, akoli hochete imeti plodna vaſſa polya, y rodne Vinogra de, obilnoſzt Száda iz drevia, ſzrechu vu Marhe, y ſivine? *Pete & accipietis.* Veli Chriſtus, proſzete y dobiti hochete; ar zatoſze chine ove Proceſſie obchinſzke, oſzebuinem nachinom vu ovo Treh Dneveh Vuzmenoga uremena, y to zbog dveh zrokou, zmegy koieh pervi ie ov, kaiti ſzada vu Protuletſzkom uremenu Szunczeſze podiſe uſze viſſe od Zemlye, y zaſzobum uſze Zemelyſzke ſzumpore, fayhtnine, y muchvarnoſzti ulechevu zràk, odtaplyaiuch Zemlyu, y nye Sile odpiraiuch; Na ſzredi pak zraka nimaiuch Szuncze tulike iakoſzti topiti ono meſzto, ko ſzamo odſzebe drugach ie hladno, y merzlo, zato onde oni ſzumpori, y Muchvarnoſzti Zemlyſzke koie mi vidimo vechkrat iz Gòr, y Vòd na ſzpodobu Meglih vu Neboſze podigati; Ovi iſzti velim ſzumpori zmerzavaiuſze, y ledveni poſztaiu, ter Kaplye ſzvoie kakti na tverdo Kamenye preobrachaiu, ko Kamenye, toieto tucha, cheſz leto na Zemlyu opada, neka vexa, neka menſa, ter Polya, Vinograde, Szadie zkonchava y funda. va; Zatoiſzto adda rauno vu ovom Protuletſzkom uremenu odluchenis zu ovi Tri dnevi, dabi vu nyh na Proceſſiah, y po Cerkvah Goszp. Boga molili, y proſzili dabi nature Zemelyſzke ſzkratil davati iz ſzebe tutike muchvarnoſzti k- naſſe skode obchinſzke. Ali da to uſzaki bolye razumeti bude mogel velim ovak.

Naydeſze koi Goszpon bogat, y moguchen, koi ima unoſinu Szinov, velikeh, y màleh; Jma pak iednu Robinyu za Deklu, y Klyuchariczu, kotereie dàl Klyuche od Kruha, Vina, y Száda, natuliko da Szini nit Kruha, nit Vina, nit nicheſza nemogu imeti obchembi mogli ſiveti, akoijm Klyuchariczа Robinya nedà ona, koiaſzuim k- ſiulenyu potrebna; kai videchi Szini neznaiu kai drugo pocheti, negoſze k- Otczu ſzvoiemu utechi zapomoch, proſzechiga dabi naimre tuliku oblaſzt Robinye ſzkratil, y zapovedal daim uſza da, koiaſzuim potrebna. Rauno tak pripechaſze znami; Ar Goszpon, y Goszpodar Neba y Zemlye, y uſzeh ſztvarih ie Bog uſzamoguchi, Robinya y Klyucha-

hariczaie Natura, od koie mi Szini, y Kchere Bosyi moramo chakati Kruha, Vina, Szádarie tak zapovedal nas Otecz Bog Nebeszki; Ova pak Natura vechkrat izkasuieſze protinam nemilosztiuna, danam vu nasſeh potrebochah pomochi nesche; nego kada mi iur pochinyamo poszegati z rukami po Vino vu nasſeh Vinogradeh, po Kruh vu nasſeh polyah, onda ona poslye Tuchu, y zlo Ureme, z koiem uremenom tako rekuch iz ruk namzgrablyuie Kruh, Vino, y Szád ternasz chini od Nevolye pogibati: Zakai zato uteczemosze k Goszp. Bogu kakti Milosztiunomu Otczu nasſemu, terga proszemo da Zapove Nature, Robinye szvoie dasze znami tak nemilosztiuna neizkasuie: *Domine, Domine in ditione tua cuncta sunt posita, & non est qui possit resistere voluntati tuæ.* Goszpodine Bose uszaszu pod tvoium oblasztium posztaulyena, nitiga ni koibisze mogel proti volye tvoie oboriti. *Ester c. 13 V. 9.*

Vezda vigymo drugi Zrok, yie ovakov; Na pochetku Szveta sztvorivſſi Goszp. Bog vu Nebu tulikaisse Angele, zmegy koieh Naipervi, y Naivexi Lucifer ie zagressil proti Goszp. Bogu z velikum unosinum drugeh Angelov, koieh veruiem daie vech bilo neg lisztia na dreuiu ovoga Szveta, koij uszi iz nailepseh, y naiplemenitesseh Angelov, naiodvrnessi Uragi ieszu posztali, y kakti takovi izhitcheni iz Neba, nekoijszu prepali vu Pekel, za muchiti one Dusse proklete; Nekoijszu osztali okol nasz za tentat nasz, y na greh napelyavat; Nekoijszu pak osztali vu Zraku; ali zakai vu Zraku? kai onde chine? Ah ondesze z Naturum ukup proti nam bore, possilyaiuchi negda godine, y desgyevia velika, negda tuche y treszke, à negda pak usza zdersavaiuch chine veliku szussu, y ovem nachinom mentuiuch lyudi szvoie letine chineyh zlo govoriti, blazniti, y morguvati proti Goszp. Bogu, y zato Proszemo ove dneve Goszp. Boga da Uragom peklenem tulikai neda tulike mochi y iakoszti nam skoditi, zato molemo marlivo vu Litaniah uszeh Szveteh, *A Fulgure, & Tempestate libera nos Domine. Ut Fructus terræ dare, & conservare digneris; Te rogamus audi nos.* Od Treszka y Tuche, y od zla uremena, Oszlobodinasz Goszpone: Da Zemelyzku letinu nam daruies; Proszimote poszluhninasz.

Da pache ne szamo ove Tri Dneve Molitvih, aliti Prosnyh

kotſze diachkem iezikom zovu *Dies Rogationum*, nego cheſz czelo leto moramoſze Goszp. Bogu moliti, y za Miloſchuga proſziti, à naibolye pak onda kadaſze oblaki podiſu, blizkaiu, burkaiu, germè, y vu nyh Uragi z- tuchumſze nam grozè; Naiperva Molitva ieſzu Litanie uſzeh Szvetch, vu koieh Sz. y preodichno TROYSZTVO B. D. MARIA zeuſzemi Boſiemi Szvetczi, y Szveticzami na pomoch zazava: Druga pak Molitva koiaſze od Redounikov moliti mora za Litaniami uſzeh Szveteh ie on Hymnus Sz. Atanaſiuſſa koiſze pochinya *Quicũq; vult ſalvus eſſe &c.* koiſze drugach zove *Symbolum Fidei.* Moraſze pak moliti ruke na Kris derſeche, y za uſzákem verſuſſem mora Redounik Kris chez oblake vuchiniti. Szvetczki pako lyudi ovem iſztem nachinom mogu moliti Sz. Veru Boſiu, toieto kot Redouniki klechech proti oblaku, ruke na Krs derſech raztegnyene, y za uſzakem Verſuſſem z- deſznum rukum Kris chez oblak chinech; to ne ſzamo ieſzam ſtel vu Knigah Sz. Vincenciuſa Ferreriuſa *Fer. 2da. Rogat.* Nego tulikai ſzam probuiuch vech krat iſztinu ieſzem zpoznal, daſzuſze taki oblaki pocheli raztepati: y zato veli Chriſtus. *Petite & accipietis, Quærite & invenietis; Pulſate & aperietur vobis.*

Kaiſze pak po oveh drugeh recheh *Quærite & invenietis.* razumeti mora? *Quærite* veli Chriſtus, ali kai hochemo izkati? ali koga? Nekoij vele dabi ove dneve morali mi izkati Zdravia telounoga, y Sitka Vekovechnoga, ali kakbi to moglo biti? kakbi ova mogli izkati? kud? prikom? Eh pri ſzamom Goszp. Bogu. *Quærite Dominum dum inveniri poteſt, Invocate eum dum propè eſt.*

Isaiæ c. 55. ℣. 6. Veli Sz. Isaias Prorok, Iſchete Goszpona doklamſze nayti more, Zovetega na pomoch doklamie blizu; Adda iſchuchi Goszp. Boga, iſchemo mi naſſe Zdravie, y Duſſno Zvelichenye? Ni drugach, ar *In ipſo eſt Salus, Vita, & Reſurectio noſtra*: Ali kak, y kem nachinom bi mi mogli, y morali Boga naſſega izkati? Odgovaria Sz. Iſaias vuchechi naſz: *Derelinquat Impius viam ſuam, & Vir iniqus cogitationes ſuas, & revertatur ad Dominum, & miſerebitur eius.* Nay oſztavi greſnik put ſzvoy, y hudodelnik miſzli ſzvoie, y naiſze poverne k- Bogu, y budeſze ſzmiluval nad nym. Nachin adda izkati, y nayti Boga, ie zapuſchenye greſneh putov, y misleny, y pourachanye na dobro, y ſzveto ſiulenye,

Ut ſupra ℣. 7.

Bert-

Derelinquat. Toieto nay oſztavi on Gizdavecz, Szkupecz, Lotris, Szerditecz, Blaznik &c. one gizdoſzti ſzkupoſzti, Lotrie, Nenavidnoſzti, Blaznoſzti: *Et vir iniquus cogitatines ſuas.* Toieto, oviiſzti ſzada imenuvani, y oſztali nym ſzpodobni greſniki moraiu ſonatiſze ne ſzamo grehov koie z-dellom ieſzuſze navadili chiniti, nego y misleny od nyh, tak da niti budu ſeleli, niti miſzlili od takoveh grehov, *Quærite ergo & invenietis.* Iſchetega temi nachini, toieto Goszp. Boga, y hochetega nayti, Nayduchi pak Boga nayti hochete Telouno Zdravie, y Duſſno Zvelichenye.

Pulſate & aperietur vobis Kuchete y hochevamſze odpreti, ovoie treti modus koganam Odkupitel nas vu oveh treh dneveh Molitve nazveſcha; ali kakſze y to more razumeti? kak naimre moramo kuchiti? bi morebiti koi od vaſz rad znati, y mene opitati? Odgovariam adda na to da mi moramo naſzleduvati Uboge Peklyare, koij od Urat, do Urat hode kuchit, od lyudi almuſtva proſzechi, ako hote kai dobiti; Rauno tak moramo y michiniti, hodech po onom Varaſſu Nebeſzkom od koiega Sz. Kraly David govorilie: *Glorioſa dicta ſunt de te Civitas DEI.* Vu koiem Varaſſu Nebeszkom ieſzu neizbroine Palache: Kakti pak Ubogi Sziromahi terſzeſze naipervo od vexe Goszpode Almuſtva proſziti, potlam pak od menſe; Tak y mi vu oveh treh dneveh naipervo kuchimo pred Urata Sz. TROYSZTVA, kada vu Litaniah molimo: *Pater de Cœlis DEUS, Miſerere nobis. Fili Redemptor mundi DEUS. M. n. Spiritus S. DEUS. M. n.* Potlam pak od Boſanſzkeh Perſon, taki idemo k-Kralyicze Nebeſzke MARIE Devicze krichech, y kuchech pred Urata nye Miloſche *S. MARIA Ora pro nobis.* Od ovud pako idemo pred Urata Sz. Angelou, Patriarkih, Prorokou, Apoſtolou, Muchenikou, y tako pred Urata oſztaleh Szvetczeu, y Szveticz, kakti tulikeh Herczegou y Herczeſicz Nebeſzkeh, uſzemſze molech, y preporuchaiuchi dabi za naſz molili *Orate pro nobis, Intercedite pro nobis.* Y tako kada mi tak marlyvo, poboſno, y ponizno proſzimo, y na Urata Miloſche Boſie kuchimo vu naſſeh potrebochah, tverdnoſze uffati, y nadeiati moremo, da budemo poſzluhnyeni, y danamſze Urata odprú, ar Chriſtus nemore faliti vu govorienyu ſzvoiem, niti mankati vu obechaniu kada veli *Pulſate & aperietur vobis.* Sz. pak Chryſoſtomus veli da ako Molitva iednoga ſzamo-

ga Chloveka ie tak moguchna da more uſze izproſziti, kai proſzi, kuliko pak bolye vuſzliſſa Goszp. Bog molitvu unogeh ukup molecheh? *Si omnis Oratio tantam vim habet? longè magis eamque ore multorum procedit, valere conſentaneum eſt.* Ar veli nadalye o Sz. Navuchitel, da lyucztvo ukup ſzpraulyeno, ali na Proceſſie, ali vu Czirkve, za obchinſzke kakove potreboche moleche, y Miloſche od Boga proſzeche, ne ſzamo neſzkrachuieijm ſzvoie Boſanſzke Miloche; nego pache chaſztì, y poſtuie takovo lyucztvo. *DEUS frequenter reveretur multitudinem unanimem in precando, ut non audeat illis denegare.* Nitiſze nad tem potreba komu chuditi, ar ſzam Chriſtus doſztaie ochiveſzto pri Sz. Mattheiu govoril, y obechal govorechi: *Dico vobis, quia ſi duo ex vobis conſenſerint, ſuper terram, de omni re quamcumq; petierint, fiet illis à Patre meo qui in Cœlis eſt.* Velim vam, da akoſze dva zmegy vaſz poſztave ukup na molitvu, uſze kaigoder budu proſzili, vuchinyenoim bude od Oteza moiega Nebeſzkoga; adda obchinſzke Molitve nemoreſze dvoijti dabi nebile uſzliſſane od Goszp. Boga, y zbog toga Sz. Mati Czirkva odluchilaie ove tri dni za obchinſzke Molitve, na koie uſze ſzvoie Verne Kerſchenike, kakti tulike Szine, y Kchere marlivo pozava, na pervo davaiuch Chriſtuſſeu navuk kak moramo moliti.

S. Chryſo de virt. Orat. Matth. c 18. v. 19 Idem.

Vezdabiſze pak morebiti koi naſſel, koibime rad opitati kakovu Molitvu naipovolyneſſu Goszp. Bogu bi mi morali, y mogli moliti? za mochi tem berſe, y leglye izproſziti ono kaj ſelimo, y prtrebuiemo? Tem takovem ia taki odgovorim, y povem, da nijedna druga Molitva ni Jakſa, nit prijetneſſa Goszp. Bogu, negie ona koiuie ſzam Szin Boſyi izmiſzlil, y naſz molitinauchil, toieto Otecz nas, ar kada Apoſtoli Chriſtuſſa ieſzu proſzili dabijh nauchil kai, y kak moraiu moliti. *Domine doce nos orare.* Goszpone vuchinaſz moliti, koiem Chriſtus takije odgovoril. *Cum oratis dicite: Pater noſter qui es in Cœlis.* Kada molite, govorete: Otecz nas koiſzi na Nebeſzeh &c. Oh Hvala, y Dika naveke budi Zvelichitelu naſſemu! koi naſzie nauchil ieszu tak kratku, ali uſzamoguchnu Molitviczu, vu koie uſze naſſe potreboche zaderſzavaiuſze, koie ſelimo od Boga dobiti, y uſze neſzreche koichſze ſelimo oſzloboditi, koiu Molitvu razmislyaimch Sz. Cyprian od velikoga chuda ovakie krichal: *Qualia ſunt*

S. Cypria de Orat. Dom.

christi Orationis Dominicæ Sacramenta? quam multa? quam magna breviter in sermone colecta? Oh Bratia moia draga, kulike, y kak velikeszkrounoszti zaderszavaiusze zmalemi rechmi vu Otecznassu szpraulyene? ar vu Otecznàssu zaderszavaiusze uszega Szveta usze druge Molitvicze, ako prem naipoboszneszse veli Sz. Augustin *Si per omnia Sanctarum precationum verba discurras, quantum existimo nihil invenies quod non ista Dominica contineat, & concludat oratio.* Akouszeh naiszveteszseh Molitvicz y naipoboszneszseh, rèchi razmislis, vu vszeh ia stimam da nenaides nikai kaisze nebi vu Molitve Otecznassa zadersavalo, isztina ie da druge uszakoiachke Molitve molech, vech rechihsze zgovaria, iezikisze duglye trudi, uremelze gubì, ali akomi pravo pazimo, y razmiszlimo usze one Molitvicze, y iednu kratku Otecznassa Molitviczu, naidemo da iednako molimo, y proszimo; ali iednako nedobivamo, buduch Otecznas moguchneszsa Molitvicza; kot ona koiaie od szamoga Zvelichitela naszsega izmislyena, y nauchena, od koiega Sz. Augustin, y Sz. Peter Chrysologus govore: *Christus nos breviter orare docuit, quia cito vult postulata præstare.* Christus naszie na kratkom vuchil moliti, kaiti hitro hoche ona koiasze proszе podeliti, zakai zato dokancha szvoie govorenye Sz. Augustin od Goszponove Molitvicze, daiùchije Titulus ne szamo zverszena, nego naizverszeneszsa: *Oratio Domini perfectissima est; In alijs enim Orationibus quantumlibet alia verba dicamus, nihil aliud tamen dicimus quam quod in ista oratione Dominica positum est, si rectè & congruenter ramus.*

S. Augusf de Orat. Dom.

S. Augusf & Petr. Chr sol. super Pater nost.

S. Augusf d. 22. q. 83.

Da pak Sz. Augustna rechi ochiveszto zpoznamo za pravichne, potreba da mi razmiszlimo dobro ono kai od G. Boga proszimo, molech Otecznas: Upamet adda uzemete da dvoie dugovanye moresze pravichno od Goszp. Boga proszíti: Pervo, dabinam on dàl ono kai ie pràvo dobro: Drugo dabinasz oszlobodil od pravoga zla; Kaisze pervoga doszrij, mi kakti pravi verni Szini, y Kchere Otcza nassega Nebeszkoga dusnizmo naipervo za nyegovu chaszt, y Diku szkerbetisze, zato naipervo proszimo: *Sanctificetur nomen tuum.* Szvetisze Ime tvoie, ar Goszp. Bog vexega dobra od szvoich sztvoreny nemore imeti, iti prijeti, nego hvalu. Zatem pak proszimo szami za nasz Dobro; nasse pak Dobro ie troie sele. Dobro Nebeszko, Dobro Duho-

uno, Dobro Zemelyszko. Dobro Nebeszko proszimo kada velimo *Adveniat Regnum tuum*. Pridi Kralyeszтvo tvoie toieto Zvelichenye Dusse: Dobro Duhouno morasze znovich drugoch proszіti, y mora takovo biti, pokoiem mi naileglye zadobimo pervo Dobro, toieto Kralyeszтvo Nebeszko, y ovo drugo Dobro, ie izpunyenie volye Bosie, tak od nasz na Zemlye, kotrzo vu Nebu izpunyuie od oneh Blasench Duhov Nebeszkeh: *Fiat voluntas tua, ſicut in Cœlo, & in terra*; Dobro Vremenitno Zemelyszko morasze pak tak proszіti, da nebude szuprotiuno Duhounomu dobru, y ovo dobro Zemelyszko ie *Panem noſtrum quotidianum, da nobis hodie*. Kruha nassega uszagdanyega daynam danasz.

Kaisze pak doszтoie zla? moramo proszіti Goszp. Boga naipervo danasz oszlobodi od uszakoga onoga zla konam pachi dobiti pervo Dobro, toieto Dussno Zvelichenye, y ovo zlo ie greh, y zato proszimo. *Dimitte nobis debita noſtra*. Odpuszti nam grehe nasse; Duhounomu pak dobru ieszu protiune Urasie tentaczie, y zato molimo. *Etnenos inducas intentationem*; Y neupelyainasz vu szkussavanye: Uremenitnomu pako Zemelyszkomu Dobru, usze neszreche y skode ieszu szuprotiune, zato molimo. *Libera nos â malo*. Oszlobodinasz od uszakoga zla. Oh ter moreliszе kai od iedne Kerschene Dusse ako prem naiszveteſſe, ne szamo proszіti, nego y seleti? Moreliszе koia na Szvetu naipobosneſſa Molitvicza naiti, vu koiebisze tak nakratkom usze prosnye, y potreboche zaderszavale? kotie Molitvicza Otecznas, koia da ie naimoguchneſſa nam usza od Boga dobiti, Chriſtussu koi vu szvoiem obechanyu faliti nemore, veruvati moremo, y moramo koinamie obechal. *Si quid petieritis Patrem in Nomine meo dabit vobis*. Ako kai proszili budete Otcza moiega vu Imenu moiem, dativam hoche, kuliko pak berse, y leglye izproszimo, kada mi z- nyegovemi rechmi proszimo? pache szam Otecz Bog Nebeszki hotel namie dati razumeti z- onemi szvoiemi rechmi, koieszusze chule pri potoku Iordanu. *Hic eſt Filius meus dilectus, ipſum audite*. Ovoie moy dragi Szin, nyega poszluſſaite: gdo adda bude mogel dvoiti, da ova Molitva koiunaszie navuchil nas Zvelichitel moliti, nebi uszliſſana, y prijetna bila od Otcza Boga Nebeszkoga.

Nai

Naidesze morebiti pak koimi reche, Akolije to isztina da Molitva Otecznassa ie tak moguchna, y Bogu prijetna, Odkud addabiva, da ako prem ia, y unogi drugi nyu tak po gusztom molimo, haszni vendar nikakve neszpoznavamo? Chriſtus moy dragi, Zvelichitel selni! Ti koiszi izmiszlil ovu Molitvu, y nyu nasz nauchil moliti, tiszi tulikai obechal da koigoder bude nyu molil da uszliſſan bude; Ti adda meszto mene odgovori ovem na nyhovo izpitavanye. Poszluſſaite, Chriſtus odgovaria rauno onemi rechmi, koiemi negda Sidovom be odgovoril: *Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longè eſt à me.* Nut zroka, zakai mi, malo, ali zeuszema nikai od Boga izproſziti nemoremo *molech* Otecznas, molimoga isztinaie guztokrat, ali to liszto z Jezikom, à Szercza, y miszli nasse Bog zna kutsze klate! Natuliko da unogi szami neznaiu kai govore, miszlech vech na szvoie poszle, y Intereſſe nego na Boga, y na Molitvu, kakvo adda chudo da ti takovi uszliſſani niszu? *Quomodo te audiri à DEO populus*, veli Sz. Cyprian *Cum te ipſum non audias! Vis DEUM eſſe memorem tui dum rogas, quando tu ipse memor tui non ſis.* Kak mores potrebuvati ti od Boga uszliſſan biti ako szamszebe nechuies? Hoches daſze Bog bude iz tebe szpominal kada molis, ako ti szam za te neznas kadeszi, kai chinis, y kai govoris? Ali ioſche gorie pripechaſze, da naimre unogi z Jezikom govore Otecznas y Goszp. Boga za Otcza imenuiu, à drugach pak szvoiemi deli, y chini izkazuiuſze, chinech naimre dèla nyegove Dike, y zapovedam szuprotiuna, y tako izkasuiuſze bolye za Szine Uraſie, neg Boſie hodech bolye Uragu po volye nego Bogu Sztvoritelu szvoiemu, koiem Chriſtus odgovaria: *Vos ex Patre Diabolo eſtis.* Y zato Otecz Bog Nebeszki tuſiſze govorech *Si ego Pater veſter ubi eſt honor meus?* Ako vi mene za Otcza vaſſega derſite, y imenuiete govorech: *Pater noſter qui es in Cœlis.* Otecz nas koiszi na Nebeszeh, kadeie mene doſztoyna Chaszt, y poſtenye?

Matth. c. 5. v. 8.

S. Cyprianus.

Vi velite: *Sanctificetur Nomen tuum.* Szvetiſze Ime tvoie, á zauszakum pak rechium bogmateſze prez potreboche, priszeſete krivo, kunete, y uszakoiackemi sztraſnemi blaznami psanite, ter takliſze pravo moli Otecz nas?

Vi velite: *Adveniat Regnum tuum.* Pridi Kralyeſztvo tvoie, à za ieden gros, za ieden novecz, y za menye, kuliko y kuliko-

likokrat, prekuneteſze krivo, y nepraudeno govorech nedaiu Bog nigdar vu Nebo doyti; Dabi nigdar Duſſa moia licza Boſiga nevidela, nai budem naveke proklet &c. Pache kterije on kobiſze tuliko ſzkerbel, trudil, terpel, ali konche miſzlil za Kralyeſztvo Nebeſzko? uſziſze ſzkzrbite, trudite, potite, terpite, dan y noch miſzlite zachaſzti, Bogacztva y naſzladnoſzti chalarne, hipne, ovoga nevolynoga Szveta: à za Nebo?

Vi velite: *Fiat voluntas tua.* Budi volya tvoia, à vendar uſze ſzuprotiunem nachinom izkazuieteſze ar one Betege, Sziromaſtva, pregone, neſzreche, koie Goszp. Bog vam poſzilya za vaſſe vekovechno dobro z-kakovum volyum vi ova od nyega prijmlyete? z kakovum terplyunoſztium ovu nyegovu volyu *izpunyuiete*? Ieli kot Szvetczi Boſyi vu Nebu nyega hvalech nadeuſzem? Ali pak, kakti one proklete Duſſe vu Peklu proti nyemu morguiuch, blaznech, ſzerdechiſze, y uſze Urage iz pekla na pomoch nazavaiuch? Ah dabi tak nebila to iſztina, kotie?

Vi velite. *Panem noſtrum quotidianum, da nobis hodie.* Kruha naſſega uſzagdanyega dainam danaſz Goszpone, Vi proſzite od Boga dabivam neſzkratil Kruha uſzagdanyega, à kadavamga dà niſzte z-ſnym Contenti, nego uſzigdar bolſega, lepſega, ſmahneſſega izizkavate za ugoditi lakomoſzti vaſſe, prigovaraiuch onomu kogavam Goszp. Bog za uſzagdaſnyu potrebochu daie.

Vi velite. *Dimitte nobis debita noſtra, ſicut & nos dimittimus &c.* Odpuſztinam duge naſſe, kako y mi odpuſchamo duſnikom naſſem, Proſzite dabi vam Bog oproſztil duge, toieto grehe vaſſe, à vaſz uſzi Popi, y Fratri, Prodekatori niti Szpovedniki zeuſzemi ſzvoiemi navuki, y nagovarianyi, proſnyami, y groſnyami, genuti nemogu na oproſchenye, y pomerienye, z-bliſnyemi vaſſemi.

Vi velite. *Et ne nos inducas intentationem.* Y neupelyainaſz vu Zkuſſavanye, à ſzami pak hotoncze paydaſſiteſze z-onemi Companiami, hodite vu one hiſe, vu koieh vechkrat biliſzte premamlyeni od tentaczie obladani, y na grehe odurne napelyani; Iednum rechium ſivete vu takoveh prilikah, kade ni moguche biti prez tentaczie, pache unogiſzi hotonczè telounc Urage derſe vu hiſah pred ochima, koiih muche, y trape.

Vi

Vik-zadnyemu dokanchaiuch vassu Molitvu velite: *Libe-ra nos à malo.* Oszlobodinasz od uszega zla à szami pak ieszte zrok onem betegom telounem lakomo sivuchi; Sziromastvam, Igraiuch, manguiuch, klatech; Onem Pregonom, y obsanosztiam, layharech, kurvarech, y vu drugeh greheh sivuch, Tersze chudite da vassa Molitva ni uszlissana? da nedobivate kai proszite? Eh nechudetesze, negosze pusztete mene chuditi kak to more bit, da z-tak bedasztum vassum Molybum y to dobivate, kai imate. Amen.

SESZTA NEDELYA PO VUZMU.

Kuliko Dobra Pelda haszni k-Zvelichenyu uszake Kerschene Dusse; Tuliko zla pelda, illi Szpachenye skodi. Odkud Szpachlyvczi vu ochiveszte pogibeli vekovechnoga Zkvarienya sivu.

Hæc locutus sum vobis, ut non scandalizemini. Joann. c. 16. ℣. 1.

Ovo govoril ieszem vam, dasze ne Szpachite.

KUlikogoder dobra pelda ie uszakomu hasznovita k-Dussnomu Zvelichenyu, tuliko sztokrat ie skodlyvesse Szpachenye, illi zla pelda od uszakoga Kerschenoga Chloveka blisnye-

mu szvoiemu dàna; pokeh dob da Dobra pelda ie kakti iedn preszvetla Zvezda Szeverna vu koiu gledech Mornari po noch raunaiu szvoie Barke pravem putom kam czilyaiu: Rauno tak y mi vozechìsze po pogibelnom ovoga Szveta Moriu, ako gledimo na Zvezdu Dobre pelde? szrechno putuiemo proti Domovine Blasene Dike Nebeszke. Dobra pelda ie kakti ieden goruchi Dupler, koia razvetchuie neizbroiene hodeche vu sztrasne skurine szlepotè razuma, zaszleplyeni od telouneh naszladnosztih, y grehov. Dobra pelda ie kakti iedno prechiszto Zerczalo, ko odkriva, y kase Gresnikom unoge makulicze grehov dabie odeprali, y ochisztili, z- pobolsanyem gresnoga siulenya. Dobra pelda ie ona preiaka Ruka, koia unoge y neizbroiene Dussicze opadaiuche vu peklenszku glubinu, zdersava, y proti Nebeszke viszine podise, y izvissava. Dobra pelda ie iedna Arka prez krayia y koncza bolsa, iaksa, y prestimanessa od Arke Noessa Patriarke; Ar akoie on vu nye obchuval vu maleh sztvarah Naturu; Ova pak vu neizbroieneh Kerscheneh Dussah chuva Miloschu Bosiu. Dobra pelda ie iedna Mediczina hasznovitessa od one koiuie negda dàl Sz. Arkangel Raffaiel szlepomu Tobiassu: Ar akoie ona izurachila szlepotu iednoga Sztarcza? Mediczina pak dobre pelde, razszvetchuie preunogeh, y ne izbroieneh Sztareh, y Mladeh lyùdi szlepotu razumov. Dobra pelda ie ieden Mech ostressi negie bil mlade Udove Iudite; Ar akoie on Holofernessu odszekel glavu? Mech pako dobre pelde szeche glave szedem Szmertneh grehov, Oh! kak adda moguchna, y hasznovita vu uszakom Kerscheniku ie Dobra Pelda? koia tulike neizbroiene od gresneh putov oduracha, po koieh usze naglaucze vu pekel putuiu, terie na put vekovechnoga Blasensztva pripelyuie, y ono kai nemogu naimudressa opraviti nagovarianya, prosnye nailyublyenesse, nit grosnye naisztrasnesse: Opraviti mogu pri-proszta mutaszta dobra dèla, kotszu to zpoznali negda neszamo Szvetczi Bosyi, nego y iszti Pogani, zmegy koieh Macrobius govori: *Magis Humana ingenia exemplo, quam oratione capiuntur.* Bolyesze Chlovechanszki razumi love z- peldum, neg z- govorienyem: za Macrobiussem govori mudri Seneca. *Longum iter est per præcepta, breve autem & efficax per exempla.* Dug put proti dobrote y zverssenoszti ie po navukeh, y zapovedah; kratek pak y hasz-

Macrob. apud Pachuch. l. 55. n. 2. Seneca.

haſznovitie popeldah. Za Senecum porvergyuie mudri Plinius: *Nihil tam Imperio nobis opus eſt, quam exemplo.* Ni nam tuliko potreba Zapovedanya, kuliko dobre pelde. Zmegy Szvetczev pako Nebeſzkeh doſztami budi Doctora Angelſzkoga navuk napervo doneſzti, koi veli: *Homines amplius oculis, quam auribus credunt.* Lyudi vech ochèm, neg vuſſeſzam veruiu, kai uſze buduch pravaſztina, adda kaigoder dobra, moreſze od Dobre pelde rechi; Tuliko, y nezgovorno vech odſzpachenya, illi zle pelde, moreſzla rechi. Koie zlo, y skodù nezgovornu razmislyaiuch nas Zvelichitel, opominalie ſzvoie Vuchenike, daſze nai neſzpachuiu kadaſze budu videli preganyane, oſpotavane, Muchene: *Neceſſe eſt enim ut veniant ſcandala*: Potreba ie da budu ſzpachenya, znaiuchi on dobro, da nyegovi Vucheniki od nikakveh Uraſieh tentaczij berſe nebi bili obladani, kuliko od ſzpachenyh, po koih Vuchenikeh y naſz tulikaiſze hotelie vu danaſnyem Sz. Evanag. opomenuti z onemi rechmi: *Hæc locutus ſum vobis, ut non ſcandalizemini.* Da adda uſzaki budeſze znal chuvati tuliko od prijmanya kuliko davanya drugem zle pelde, ſztrah otu, skodu, y pogibelnoſzt greha ſzpachenya hochuvam pokazati, buduch to dobrem, y zlem potrebno znati.

Plinius.

S. Thom. l. 1. de erudit. Prin. c. 9

Vnogiſze morebiti naydu, koij neznaiu pravo kai hoche rechi Szpachenye? koij adda neznaiu naipoſzluſſaiu Sz. Tomaſa Angelſzkoga, koi ovak veli: *Scandalum eſt dictum, vel factum minus rectum, præbens alteri occaſionem ruinæ.* Szpachenye ie, greſnem dellom, ali govorenyem, dati komu zrok, y priliku vu greh upaſzti. *Scandalum* ie Gerchka rech, koia na diachki lezik preobernyena hoche rechi; *Claudico*, Horvaczki pako Sàntam, *Quia quidquid nos ad animæ lapſum ſolicitat, illud Scandalum propriè nuncupatur.* Ar kai goder naſz na upadenye vu greh uleche Szpachenyeſze more rechi, govori mudri Lyranus, odkud moy vucheni Bernardinus â Buſto veli: *Scandalizare eſt ac offendiculum ponere in via, in quod neſciat ſi impingat homo, pede læſo cadit.* Szpachuvati blisnyega drugo neche rechi, nego prechku na putu poſztaviti, za koiu akoſze Chlovek zadene, na nogu iakoſze pobivſſi opade. Ali Sz. Hieronim ſzuprotiſze poſztaulya ovomu navuku, y veli: *Quid ſignificat Scandalum? non offendiculum, vel ruinam, vel impactionem pedis poſſumus dicere; Quando ergo legimus quicumq; de mi-*

S. Thom. 22. q. 43. ar. 1.

Lyran. in Matt. c. 18.

Bernard à Buſto de ſcand.

S. H ſer. 4. dō. 5. quadr.

minimis istis scandalisaverint quempiam, hoc intelligimus qui dicto, factove occasionem ruinæ dederit. Hoche rechi ovak na kratkom dapovem, po Szpachenyu nemoraiusze razumeti one prechke zakoiesze Lyudi z- nogami zadevaiu, opadaiu, y Santavi poszteiu, nego kadati gdo blisnyemu szvoiemu putuiuchemu po putu Zverssenoszti, y Sz. Dobrotah proti Dike Nebeszke, z- kakovem gresnem chinenyem, ali govorienyem ie zrok da y on vu onakor grehsze popikne, y ne Nogu, nego Dussu szvoiu rani, y tako Santa po putu Zvelichenya; y oudesze isztinszke zpoznavaiu one zgora rechene Mudroga Lyranussa rèchi: *Quidquid nos ad animæ lapsum solicitat, illud Scandalum propriè nuncupatur.*

Lyranus ut sup.

To za bolye, y ochiveszteie zpoznati hodmo na praktiku, povechtemi ako znate odkud biva? da oni Mladenczi koij od Detinsztva szvoiega siveliszu vu Angelszke chisztoche; â vezda pak ochivesztosze paydasse, y poulache po oneh kuteh z- onemi zloga glasza personami. Odkud biva? da one Divoychicze, koieszu tuliko let chedno, poboszno, ponizno, y posteno, vu iednu velike szrameslyvoszti sivele: Vezda pak neszamo doma, nego y na Vuliczah, pache y vu szveteh Czirkvah prez uszakoga szrama Chlovechanszkoga, y sztraha Boziega, prez poboszno szti, y poniznoszti szame szebe prodavaiu z- onemi Czifriczami, z- odkrivanyem perszih, y ochnemi namigavanyi. Odkud biva? da ona malyahna Dechicza, znaiu pervo preklinyati, priszegati, Sentavati, y kaikave druge nechiszte ne szamo rèchi govoriti, nego y grehe chiniti; neg znaiu Boga moliti, ali liszt or pravo prekrisitisze. Gdo, gdoie uszemu tomu zrok? Ah gdo nigdar bi moral tomu zrok drugi biti, ako ne prokleto Szpachenye, illi zla pelda onoga gresnoga Siulenya oneh blisnyeh, oneh tovarussev, y tovarussiez, oneh Otczev, y Materih: Ar bi oni Mladenczi letali izraven proti Dike Nebesze z- perutmi Szvetoga Siulenya, dabijm nyhovi tovarussi lepcheneh sibicz szvoga gresnoga Siulenya na lechku neposzt aulyali, nyh na nye neulaulyali, y po szebe neobrachali, iz nyh szebe iednake gresnike nechinili. One Divoychicze bi hodile po pravom pvtu one chednoszti, chisztoche, y poboszno szti, dabijm one nyhove paydassicze, y pritelicze prechkih pred ochi neposzt aulyale z- szvoiemi Oholiami, Czifriczami, szmehi, tanczi, y Noriami, onda, onde, y z- one-

mi z-koiemisze nepriſztoie. Kak hochete da on Szin tih, pravichen, y Boga boiech bude? ako on Oteza ſzvoiega chuie nepreſztancze Blazniti, priſzegati, kleti, ogovariati, pianchuvati, ſzvaditi ſze z-blisnyemi, y nad nymi fantiti, lyuczko blago po krivicze, Ulurah, y tatbinah grabiti? Kak hochete da ona Kchi bude chedna, chiſzta, poboſna, ponizna? Ako vidi ſzvoiu Mater uſtaki dan tuliko uremena pred Zerczalom ſpekatiſze, z-lyuczkemi Muſmi paydaſſiti, noruvati, opchavati, y druga mallo poſtena znamenya lyubavi izkazuvati? iednum rechium kak hochete da ona Decza buduſze vuchila Boga moliti, y nyemu ſzluſiti, ako vide Roditele ſzvoie z-Uragmi baratati, y nyhove volye, y Zapovedi izpunyavati? Ah neſzrechni Szpachitcli! gorſi ſztorirat od iſztoga Lucifera peklenoga, y uſzeh dvorianikov nyegovih, aroni liſztor tentaiuch, y zkuſſavaiuch, Vi pako z ſzilum unoge y neizbroine neſzrechne Duſſe hitate, y porivate vu Muke peklenſzke, nut kai Sz. Auguſtin govori: *Peior Magiſtro Diſcipulorum hæreditas, Dæmon allicit, iſti impellunt.* Gorſiſzu Szpachlyvczi Luciferovi Vucheniki od Skolnika ſzvoga, y ochiveſzti Sauprotiuniki Skolnika Nebeſzkoga, koi z-iakoſztium ſzvoie Miloſche. *Compellit intrare.* Priſzilyava uleſzti unoge vu Diku ſzvoiu Nebeſzku, ſa oni pak z-hudobum ſzvoiega greſnoga, ſzpachlyvoga ſiulenya: *Impellunt intrare*; porivaiu, y priſzilyavaiu uleſzti vu Muke peklenſzke. *S. Auguſtinus.*

Ali kak to more biti, dabi ſzillu mogle, y morale terpeti one volye, koieſzu od Goszp. Boga ſzlobodne ſztvoriene; one iſztevelim volye', koie od iſzte Boſanſzke Uſzamoguchnoſzti niſzu nigdar na dobro priſzilyevane bile, mogu pak biti priſzilyene od Szpachlyveh dèl vigyeneh na zlo? *Iſti impellunt.* Kakſzeto more razumeti? dabi Urag ſzamo vabil, Szpachlyvczi bi priszilyevali Chloveka na kakvo greſno dello? Oſztavivſſi uſze Diſputaczie Mudreh Theologov na ſztran koie megy ſzobum imaiu od ſzlobodne volye, Razmiszlemo dobro kak Chlovechanſzki razum, y volya, ieſzu bolye na zlo nagnyeni, neg na dobro od tulikeh telouneh poſeleny, y Naſzladnoſztih, to nam ſzvedochi Sz. Piſzmo vu Knigah Poroda: *Senſus & cogitatio humani Cordis, in malum prona ſunt ab Adoleſcentia ſua.* Kai hochete da vuchiní Volya onoga, ali one, koij z-ochima vide pred ſzobum chiniti tulike *Gen. c. 8 v. 21.*

grehe? na koie grehe nyh tulikai nyhovo Szercze y naturalne che? kakſze budu mogli zderſavati za neuchiniti oneh grehov koie vide da chinè ſztareſſi? nyhovi Goſzpodari, nyhovi Poglavari. Kakſze budu mogli odmeknuti od pekla, kogaim nyhova chutenya, y poſelenya vugodneſſega, na pervo poſztalyaiu, od Neba? Eh ia ſzmem za ſzigurno rechi da ta takov vech nebude imel ſzlobodne volye k- onomu grehu (koga vidi chiniti] dabimu neprivolil, pache z- dellom neizpunil; Pravoſze adda veli: *Dæmon allicit iſti impellunt.* Odkud Sz. Gregur Papa veli, daie ieden veliki Miraculum, y chudo nezgovorno, daie on terplyuni Iob negdaſnye ureme megy tulikemi ſz pachkami pravichen bil nayden, y ſztalen vu ſzvetoſzti ſzvoie: *Miraculum fuit, quod bonus inter malos extiterit.* Buduch praudena iſztina ono kaie negda rekel ieden Poganin po Imenu Tulius: *Duo illa nos maxime movent ſimilitudo, & exemplum.* Dvoia ona naſz naibolye na zlo, y na dobro, giblyu, Szpodoba, y Pelda; Mora biti Miraculum, da Sziromahi nebudu krali Bogatczem nyhovo Bogacztvo, kada vide da oni ubogem kradu nyhovu Kerv. Mora biti Miraculum da Szvetczki lyudi budu ponizni, poboſni, mertuchlyvi, dareslyvi, chiſzti, y Pravichni; kada vide Redoune lyudi oholyne, Nepoboſne, Piancze, Szkupcze, Nechiſzte, krivichne. Mora biti Mirakulum, ako Szin bude poſztilſze, chiſzto, y pravichno ſivel; ako vidi Otcza uſzaki dan pijanoga, vu hiſe prazniczu derſatiſzi, y lzuczkò blago muchech domom znaſſati. Mora biti Miraculum ako Kchi bude doma ſzama ſzedela, Boga rada poboſno molila, y zpoznavanya z- Mladenczi chuvalaſze, kada vidi Mater klataritiſze po Petkeh, y Szvetkeh, terz onemi Muskemi Perſonami layhariti, a malo kada Boga moliti: *Oh Miraculum! Miraculum eſt bonum inter malos reperiri.* Oh chudobi veliko bilo dabi gdo mogel dober megy zlocheſztemi naytiſze.

). Grego. l. 1. mora. Tulius.

Ali Jay, y pomagay ſzto iczero krat uſzem Szpachlyuczem toieto uſzem onem koij ſzvoiem greſnem ſiulenyem ſkode, y pache ſzvoiem bliſnyem hoditi po pravom putu proti Dike Nebeſzke, groziſze uſzem tem takovem ſzam Goszp. Bog govorechi: *Væ Mundo â Scandalis.* Ste Arabicus *Væ Mundo per Scandala.* Iay Szvetu po Szpachenyah, *Va*, Jáy, toieto tolmachi mudri

Cor-

Cornelius: *Grandia summaq; mala, tam præsentia quam futura, ex DEIim, & vindicta imminent hominibus mundi propter Scandala.* Cornelius

Jay Szvetu veli Cornelius Mudri, ar velika zla, y neszreche tak vezdasnye oude, kakti buduche na drugom Szvetu od szerditoga y Pravichnoga Boga pripraulyene chakaiu y pribliszavaiusze ludem ovoga Szveta zbog Szpachenyh. Ter vendar po uszem tomu pun Szvet ie Szpachenyh, ar velì Sz. Augustin: *Porrò mundus plenus est Scandalis, quia est plenus hominibus improbis,* Odkudszepak to zpoznava? da pun Szvet ie hudobneh, gresneh, Szpachlveh lyùdi? tonam potverguie Sz. Kraly David, koi veli daie Goszp. Bog bil pogledal iz Nebeszke viszine na Zemlyu, y razgledalie po uszem Szvetu, razmislyaiuch Narod Chlovechanszki, akobiszе koi Chlovek naszel koibi dobro y pravichno, polek Bosie volye, y Zapovedi sivel, y ni mogel kaibi lisztor iednoga takovoga nayti: *Dominus de Cœlo prospexit:* veli Sz. David, *ut videat si est intelligens, aut requirens DEUM, omnes declinaverunt simul inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usq; ad unum.* Psal. 13. ℣. 2. & 3.

Vszizuszе odvinuli od pravoga puta zverszenoszti, y pravichnoszti koi pelya proti Nebu, ter hode po greszneh puteh pogublenya

Oh neszrechni adda hudobni, prokleti Szpachlyuczi! viszte vi tulikeh neizbroineh Dusficz z. predragum Kervium Szina Bosiega odkuplyeneh nemili Henkari, Dike Nebeszke nemili Puntari, y zgrablyvi Tolvayi, kai chinite? kai miszlite? kada z vassum zlum peldum one tulike nedusne Dusficze, kakti one Dike Blasenszтva Nebeszkoga laszтovite Sztanounike szilum na pravom putu Zvelichenya razbijate, y vu pekel poszilyate? Oh kak pravo pravo ie rekel Szin Bosyi, daszе vassemu uratu priszтoi on Melinszki Kamen, dabivasz szilum odulekel vu glubinu morszku Muk peklenszkeh: *Qui enim scandalizaverit unum ex his pusillis qui in me credunt expedit ei, ut suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris.* Matth. c 18. ℣. 6.

Koigoder szpachi iednoga zmegy malyahneh oveh koij vu me veruiu, bolvebimu bilo, dabimuszе privezal melinszki Kamen na urat terbisze hitil vu glubinu Morszku, zverhu koieh rèchi govori Sz. Thomas Angelszki, dalzc e negda takova kastiga Tatom, y Tolvayiem davala; *Hæc erat pœna, quæ inferebatur ei, qui furtum fecerat; quia mola huiusmodi suspendebatur in collo eius, & proijciebatur in mare.* Oh kuliko! y kuliko

ko! takoveh Tolvayiev po Szvetusze klati? kulikoijhie liszto vu ovom N. Varassu? koij prez uszakoga szrama, y sztraha szvoiemi zlemi peldami kradu, y szilum grabe Bogu Uszamogchemu tulike Dussicze koieie on na szvoy Bosanszki Kip, y szvoiu Diku Nebeszku sztvoril: Grabe Szinu Bosiemu tulik Kinche, koieie on z szvoium Preszvetum Kervium, Mukum y Szmertium Odkupil; Oh Peklenszki Tolvaij! Luciferovi Szini! kadesze nigdar tuliko Kamenov bude moglo znayti, za obeszitivamie na vasse gresne Urate, dabivash kai berse, to berse, odulekli vu glubinu Muk peklenszkeh? kadesze velim bude moglo nayti tuliko Kamenov za tulike Otcze, y Matere, koij od Bosie Milosche prijmlyu, y rodè tuliku Dechiczu dabiszez-suymi, y od nyh Goszp. Bog chasztil, y postuval; potlam pak oni szami szvoium zlum gresnum peldum one Dussicze Goszp. Bogu Sztvoritelu, y Odkupitelu szvoiemu ukragyuiu, y Uragom alduiu od koieh Sz. Kraly David govori: *Immolaverunt filios suos, & filias suas Dæmonijs.* Alduvalisu Szine, y Kchere szvoie Uragom Ne szamo Otczi, y Matere; nego y Poglavari Szvetczki, y Redouni koijszu od Goszp. Boga poszt aulyeni za chuvare szvoieh podlosnikov, terie oni szvoium zlum peldum od Neba odvijaiu y vu pekel possilyaiu. Da pache tuliki Redouniki, koijszu od Goszp Boga poszt aulyeni kakti tuliki goruchi Dupleri zverhu Szvechnyakov, dabi szvoium dobrum peldum Szvetili Dussczam proti Dike Nebeszke, ter vendar nedavaiu Szvetlozim dobreh dèl, y peldih; nego szamo Ogeny tulikeh Szpachenyè za sgati, y raniti one, koij na nyh paze, y gledaiu.

Psal. 105. ℣. 37.

S. Augustinus.

Ni adda krivo rekel negda Sz. Augustin: *Nemo in Ecclesia DEI magis nocet, quam qui perverse agens, Nomen vel ordinem sacerdotij & Sanctitatis habet.* Nigdor bolye vu Sz. Czirkve Katolichanszke neskode szvoium zlum peldum, y gresnem siulenyem nego Redouniki; kako to? oh ter gdo toga nezna da Szvetczki lyudi paze na Redoune, ter ako vide onoga Redounika zlo siveti, vu pianszt vu, Jaleh, Nechisztochah, Usurah, y drugeh greheh, nemiszleli taki? Ovie Redounik, zna kai Bog Zapoveda, vender ovak sive, y ovak sivuch uffasze Zvelichitu: Adda hochu y ia ovak siveti, y vendar budem imel uffanye vu Boga dame Zzelichi y tako unogi na Redounike gledech zlo sivu, y z Redouniki vukup k. Ura-

guidu. Vide oni drugi onoga Mesnika da z-mensum chednoſztium, pripravum, y poboſnoſztium ide vu Czirkvu, y priſztuplyuie k-Szvetomu Oltaru, neg dabi iſſel na Szenyém, ali na Szvadbu: Hochete da ovi priſztuplyavaliſze budu z-doſztoinum pripravum, y poboſnoſztium k-Szvetomu Oltarſzkomu SACRAMENTUMU? Vide da on Mesnik iedvai Sz. Messu dokoncha, y kelih iz ruk poſztavi, da taki teche pianchuvat, terguvat, alipoſzle koijſze Redounichkomu ſztaliſſu nepriſztoiaiu opraulyat? Hochete da oni Szvetczki videchi Redounike tak nepoboſne; Oni budu po Szvetom Pricheſchanyu Vure, y vure vu Czirkve Boga molili? Oh! dabi tak to bila iſztina, kák ni? Szuprotiunem pako nachinom, dabi tak nebila iſztina kak ie, daſze unogi Redouniki gorſi y nepoboſneſſi nahagyaiu od Szveczkeh lyudi. Zakaizato Jay, y pomagay uſzem Szpachlyvczem, oſzebuinem pako nachinom Redounem Perſonam, ar ieden Redounik z-ſzvoium zlum peldum vech Duſſ zapelyuie vu pekel, neg ſzto Szveczkeh lyudi; Ar Chriſtus Iſztina vekovechna groziſze uſzem Szpachlyvczem govorech: *Væ Homini illi per quem Scandalum venit.* Jay onomu Chloveku po kom ſzpachenye doyde illi, koi ſzvoiem greſnem ſiulenyem bhſnyemu ſzvoiemu zlu peldu da; Sz. Thomas Angelſzki veli, da ov Jay koga Chriſtus cheſz Szpachlyvcze daie, ſzpodobenie onomu kógaie cheſz neſzrechnoga Iudaſſa bil dál govorechi od nyega: *Væ Homini illi per quem Filius Hominis tradetur.* Ar ako Iudas ie izdal Sidovom Szina Boſziega; Szpachlyuczi izdaiu ſzvoium zlum peldum one Duſſe za koie ie Szin Boſyi na ov Szvet doſſel ſzvoiu Preſzvetu Kerv prelejal; Muku y Szmert podneſzel: na vekovechne Muke Uragom izdavaiu; y zato iſzto kakgoder teh takoveh greh ie ſzpodoben k-Iudaſſevomu grehu? tak nayſze nadeiaiu iednake Muke z-Iudaſſem na ovom, y na drugom Szvetu vekoma terpeti arſze govori, da *Participes in culpa, Conſortes in pœna.* Delniki vu grehu, bvaiu Tovaruſſi vu kaſtige *Matth. c 18. ℣. 7.*

Vechkrat na pametmi dohagya, ali nigdar prez velikoga ſztraha, y trepetanya Szmert onoga Berengariuſſa velikoga y ochitoga Greſnika, koi potlambi bil tuliko iezer lyùdi z-ſzvoiemi krivemi navuki ſzpachil. Raztergal y razcheſzal Boſanſztvo vu Preſzvete Oltarſzke Hoſtie. Potlambiſze bil iur chverſzto zpay-

dassil z- Uragmi peklenemi, y od nyhoveh naszlednikov Czopernikov veliku pomoch imel; In summa potlambi z- tulikemi kriviczami, nechisztochami, y uszakoiachkemi drugemi sztrasnemi grehi, koieie ne lisztor on szam vuchinil, nego y od neizbroineh drugeh priszilil vuchiniti, potlambi velim napunil bil Szvet z- tulikemi Szpachenyi; Napokonecz koncza dosselie na pokoru, presztalie grèssiti, pochelie pobolsavati Sitek, razdelivsi Ubogem usze kai ie imel, podvuchevalie vu Vere Katolichanszke kulikoie znal, y mogel, ponizilszeie pred uszemi, y k- zadnyemu zbetesalszeie na szmert, ali pervo nego ie Dussu bil zpusztil, vesz od sztraha derschuch, y trepechuch (kot szvedochi Belvacensis) vech zarad ztiszkih gresne Conscienczie szvoie, nego zarad dokanchanya Sitka szvoiega, ovakie pochel, vesz Szuzami polean krichati. *Hodie mihi apparebit Dominus IESUS Christus, vel ad Gloriam sicut spero propter pœnitentiam meam; vel ad Damnationem meam sicut formido propter aliorum corruptionem, quos ad viam veritatis reducere non potui.* Denesz hochemisze pokazati Goszpodin IESUS Christus ali na Zvelichenye kotsze uffam zbogh pokore moie; Ali na Zkvarienye, kotsze bòim zbogh Szpachenyh, z- koiemiszem druge zapelyal iz pravoga puta Zvelichenya na put pogublenya, terijh vech niszem mogal na zad na pravi put pripelyati. Uffamsze vu Nebo doyti, ako do zadnyega hipa obsztoim vu pokore; alisze bòim prepaszti vu pekel, kadami na pamet dohagyaiu tuliki neizbroieni, koieszem z- moiemi zlemi peldami od Neba odvernul; Uffamsze Zvelichen biti kadasze szpominam iz tulikeh koieszem z- moiemi Navuki zadnyemi, y dobremi peldami, od greha odvernul, y na pokoru pripelyal; Alisze bòim proklecztva, ràdi tulikeh koij po moiem Szpachenyu ieszusze ienkrat od pravoga puta Zvelichenya odvernuli, ter nitijhie vech na nyega mochi privernuti z- navuki, nit peldami dobremi.

Ah! pogublenye tulikeh zbogh moiega gresnoga siulenya mene vezda chini derhtati, plakatisze, y boiati, da zarad nyh y ia vezda, vezda na vekovechno pogublenye budem oszugyen: Zadovolilszem isztinaie z- pokorum za grehe moie, Bogu moiemu, ali niszem zadovolil za grehe tulikeh gresnikov koiemszem ia zrok bil; Zadovolilszem ia Bosanszke Pravicze, za moie

ie Krivicze; Ali za Skodu koiuſzem vuchinil tulikem Duſſiczam Nebu ukragyenem z- moiemi Szpachenyi, niſzem zadovolil, y ovak zdihavaiuch Berengarius ſzvoiu Duſſu ie zpuſztil. Zverhu chesa govori Belvacenſis premudri: *Adeò peſſimum eſt! alios exemplo, vel verbo à bono infirmare, quia fortaſſe peccatum te gravabit alienum, cum deletum erit tuum.* Tuliko y tak veliko zloie, druge z- greſnem chinenyem, ali govorienyem od dobra odvernuti, y na zloobernuti, ar morebiti lyuczki greh tebe bude pritiſzkal protipeklenſzkem mukam, kada tvoy greh tebe bude oproſchen. *Belvacenſ l. 25. in ſpec. Hiſt. c. 30.*

Nù adda ò neſrechni Szpachlyvczi! ieſzteliſze genuli na pokoru? Hochu veruvati daſzteſze upamet uzeli, y odluchili pokoru delati z agrehe: Hochu veruvati da na ſzmertne poſztelye, na tulika nagovarianya Redounikov koij polek vaſz budu ſztàli budete Szpovedali grehe vaſſe? ako liſztor budete imeli pravo z- kruſſenye za nye? ako liſztor bude prava, y chiſzta Szpoved vaſſa? tverdno nakanenye pobolſanya ſitka, akobi duglye ſiveti bilovam dopuſcheno? ako liſztor prietno bude pri Bogu ono odvezanye grehov? Ali nay bude uſze to iſztina, poſztavemo daſzu grehi izbriſzani; Miloſcha, y oproſchenye grehov zadoblyeno Urata Nebeſzka iur odperta. Ali kak povernete vi Nebo tulikem Duſſiczam koſzte nym uzeli z- vaſſemi zlemi peldami, y nye vu pekel nagnali? Kak povernete Chriſtuſſu tuliko Duſſicz koieie on z- ſzvoium Preſzvetum Kervium odkupil? Viſzteie pak nyemu z- vaſſemi zlemi peldami ukrali, y vekoma Zkvarili. Vi plakali budete vaſſe grehe na one vaſſe Szmertne poſztelye; Ali on kogaſzte viSzpachili, ſzmeieſze vuBurdelnicze nechiſzto vu uſzakotachkeh odurneh greheh kalyaiuch. Vi budete oduriavali vaſſe Nechiſztoche, Pianſztva, Lakomoſzti; Ali oni koieſzte- vi z- vaſſum zlum peldum na takove grehe napelyali, naſzladuiſze vu nyh bolye neg nema ſivina vu Mlakah, y lokvah. Vi budete pourachali ali morebiti iur povrachate one krivichne Intereſſe, Uſure, y lyuczko blago. Ali on Neſzrechnyak koi na vaſz gledech vu nyeſzeie podal, uſzaki dan vexe, y krivichneſſe Uſure dela!

Vi moia Goſzpa plachete milo vezda vaſſe prekoredne te- ſotne Czifre, lyubavi nechiſzte, barate malopoſtene; tergate iz vaſſeh Glav one Kukme, iz vaſſek Vuſſeſz, Ruk, y Urata, ono ne-

szrebro, zlato, dragi Gyungy, y kamenye drago, kaiti morate po szile chesz mal chasz iz ovoga Szveta preminuti, y pred Szudcza Nebeszkoga doyti; Ali ona vassa Kchi usza ova nasze be noszi, y onak sive kakszcie od vasz nauchila, nitiu nemogu Szpovedniki nagovoriti, nit Prodekatori presztrassiti dabisze onoga gresnoga sitka osztavila. Vi buduch na Szmertne poszteluye budete imela pred ochima Razpelo; polek szebe Redounika koivasz bude batrivel z Duhounemi razgovori, y Dussu Bogu preporuchal; Ali vassa Kchi zgledala bude chez obluke, razgovarialasze, oszmehavala, opehavàla, z-onemi Prietelmi kakszcie od vasz nauchila. Vi vassu Dussu preporuchate Bogu; àvassa Kchi iztrucha szvoiu Dussu Uragu. *Ah peccatum te gravabit alienum, cum deletum fuerit tuum.* Oh Otczi, y Matere! chuietelime, y razmetelime kai govorim? ako uszakoga Szpachlyvcza bude tak sztrassen Szud? kuliko prez krayia y koncza bude ostressi, y sztrasneszi vas? y buduchi vexa dusnoszt vassa, Dechiczu vech z dobrum peldum, neg z- navukom odkoievati polek Zapovedi Bosie: *Erudi filios, & curva illos à pueritia eorum:* od Detinsztva voich Szinov y Kcherih imai szkerb na nye, nyh znavuki, y peldami na dobro vuchech, kot y Sz. Hieronim opomina govorech: *Discant Parentes filios in virtute, & exemplo educare.* Akoli adda vi nyh z-zlum peldum budete odhranyevali, nyh z- vassem gresnem siulenyem Szpachuiuch? morete szve vexe Kastige od drugeh Szpachlyvczev nadeiati, ar vi ieszte dusni dobru peldu dati Decze vasse, kaisze pak od Otezev, y Materih govori, tosze tulikai od Goszpodarov, y Goszpodaricz; Od Glavarov Szvetczakeh, y Redouneh razumeti mora, y uszaki szebe szlobodno pripisszati more imaiuchi uszigdar na pameti one zgora rechene Mudroga Belvacensisa rechi: *Paccatum tegravabit alienum, cum deletum fuerit tuum.* Greh Lyuczki tebe smèchal bude, kadati tvoy bude oproschen.

St. Hieronymus.

Ni moguche izrechi, niti iztolmachiti, kulikoszuszeuszi Bosyi Szvetczi, y Szvetiche boiali ovoga tak sztrasnoga greha, y kulikoszuszeoni szkerbeli, sonali, y chuvali dabi blisnyemu szvoiemu vuchem naimensem nedali kakove zle pelde, ali kakovoga zroka Szpachenya, y akoszcie pripetilo daszu lisztor vu naimensem kakovom dellu zlu peldu dàli? krutoszuszekaiali, y velke

veliku pokoru delali. Da unoge neizbroiene na sztran osztavim, dosztami budi pred ochivam posztaviti Sz. Perra Damiana Cardinala Sz. Matere Czirkve koi vu iednom lisztu koga pisse szvoiemu Bratu Petru Erseku Ravenatszkomu, krutosze kàie, y saluie da dosztakrat buduch megy Szvetszkemi Lyudmi vu razgovoru, gdaie kai Salnoga chul pripovedati, radszeie naszmeial na takovu Pripoveszt, y on szam tulikai negda ter negdaie kai Salnoga pripovedal, nad chimszusze drugi szmeiali. Ter zatosze on tak saluie boiech kakve ostre kastige Bosie, da vesz od sztraha dersche; Zrok pako tomu daie, kaiti buduchi Christus isztina vekovechna, koi lagati nemore, niti vu govorienyu faliti, rekelie vu iednom mesztu pri Sz. Mattheiu: *Beati qui lugent*, Blaseni koisze salosztе, pri Sz. Lukachu pak rekelie: *Va vobis qui ridetis nunc.* Jay vam koijsze szmeiete vezda. Akamie pak onem doyti, illi kai bude iz oneh, koijsze neszamo neplachu, nit nesalosztе, negosze szmeiù, veszele, neszamo postenem nachinom, nego y Nepostenem, y to nechinè lisztor szami, nego y drugem zrok y priliku z- szvoium zlum peldum szmeiatisze, veszeliti, y gresno naszladuvati davaiu: *Quid in tremendo DEI iudicio dicturi sunt* (veli ov Sz. Chlovek) *Qui non solum ipsi rident, sed insuper quædam scurilia proferentes, risum audientibus violenter extorquent.* Kai, kai ti takovi pochnu na Szudu Bosiem?

Matth. 5 ℣. 5. Lucæ 6. ℣. 25.

S. Petrus Damia.

Vezda velim ia ovak, ako ieden tak Szvet Chlovek plachesze, boìsze, y od sztraha dersche, da bude moral sztrassen rachun Bogu davati, zato daie drugem dal zrok, y priliku szmeha? A kai kude iz oneh, koij podnevu, y ponochi szmeiusze rozgotom vu oneh neposteneh razgovoreh, neszramneh igrah, vu nechiszteh deleh, vu odurneh szmertneh greheh, koie vide, y chuiu blisnyi nyhovi, y od nyhsze vuchè takoveh odurnosztih govoriti, y chiniti, Oh kak oster rachun! y sztrasne kastige, teh takoveh chakaiu? buduch pravichne, y nepremenyene rèchi Bosie: *Va homini per quem Scandalum venit.* Zakai zato NN. poszlussaite Sz. Paula Apost. kak vasz on opomina: *Ne ponatis offendiculum Frati, vel scandalum.* Y vu drugom mesztu pridaie ove rèchi. *Sic autem peccantes in fratres & percutientes conscientiam illorum infirmam, in Christum peccatis.* Pazete dobro Bratia moia draga da z- vassum zlum y gresnum peldum nezapachite Bratie vasse putuvati proti

Matth. c 18. ℣. 7. Roman. c. 14. ℣. 13. 3. Cori. c. 8. ℣. 12.

Dike Nebeſzke, ar tak chinechi, y daiuchi zrok, y priliku z-vaſem Szpachenyem greſſiti, onda greſſite vi proti ſzamomu Chriſtuſſu, koiega tak drago ſztoie one Duſſicze, koie vihitate, y porivate vu Muke Peklenſzke, chinechi pak tuliku kriviczu Odkupitelu vaſſemu y uſzemu Dvoru Nebeſzkomu? kai iz vaſz bude? Szudeteſze dobro ſzami, pervo neg na Boſyi Szud doydete, Amen.

NA TROIACHKU NEDELYU

Zakai Duh Szveti uſzigdar vu ſzpodobe beloga Goluba Lyudemſze izkaſuie? ſzvoiem pak poboſnem vu uſzeh potrebochah Duhouneh, y Telouneh; tak hitro, y verno pomaſe?

Adeum veniemus, & manſionem apud eum faciemus. Joann. 14. ℣. 23.

K-nyemu hochemo doyti, y prebivaliſche pri nyem vuchiniti.

IUr uſzaki dobro zna, da naſſa perva Mati Eva bilaie vu Zemelyſzkom Paradiſumu prekanyena od Peklenſzke Kache, kotnam to Sz. Piſzmo ſzvedochi onemi rechmi: *Dixit autem ſerpens ad Mulierem nequaquam moriemini.* Reklaie pak Kacha k-Seneponijeden put neſchete vumreti. Nego zakai on Peklenſzki Duh ie Kachiu, à ne kakove druge ſztvari neme naſze ſzpodobu uzel? y kakovaie ona Kacha morala biti? vu tomſze Sz. Otczi, y Navuchiteli diſputuiu, y neki ov, neki on zrok napervo davaiu, z-ko-

Geneſ. 3. ℣. 4.

koiemi menesze nesche uremena gubiti; Nego szamo Postuvanoga Bedu na pervo donassam, koi z unogemi drugemi Tolmachiniki Sz. Piszma szvedochi mene da on Urag, koiszeie bil vu Kachu preobernul za tentati Evu imelie Obrasz, y szpodobu iedne Sené, osztala pako sztran tela bilaie szpodobna Kache: *Habebat faciem Virginalem, & caudam cum reliquo corpore Serpentinam.* Y toie morebiti zrok dasze Eva ni presztrassila Tentara, niti boiala z-nyim govoriti: Budi ure to kakszi hoche, isztina vendar ie da Pekleni Duh vu Kachiu Kosu ie ulezel: Ali zakaito? Zakai ni kotegalancza tihoga, y lyublyenoga Kose uzel nasze, ali pak vu koiu prez suchi Golubiczusze prevergel? buduchi megy nemum *sivinum*, yimegy Pticzami letuchemi naikrotkessi, nailyublyenessi, y naipitomessi Agnecz, y Golubicza, y kot z ovakvemi podobami naileglye, y naiberse bilbi mogel Evu prekaniti? prez uszakoga dvoienya, tobi on bil vuchinil, dabimu dopuscheno bilo, veli Postuvani Hugo Cardinalis, ali to ni bilo nanyegve oblaszti, nzmegy uszeh sztvarih nemch, naibolyesze priszpodoblyaiu Bosanszke dve Persone Ianczu, y Golubicze, toieto Szin Bosyi Ianczu, kotgaie negda Sz. Ivan Kersztitel kazal govorech: *Ecce Agnus DEI*; Duh pako Sz. Golubicze, y tako obdersavssi ove Bosanszke Persone zasze ove szpodobe, nebi szpodobno bilo, dabisze Pekleni Duh vu nyh izkazuval, y Bosanszkem Personam kakti iednakoga chinil, y zato nigdersze ne ste nit nenahagya zapiszano dabisze kada Pekleni Duh vu oveh dveh szpodobah bil izkazuval lyudem; Nego uszigdar na szpodobu chemerne Kache, szerditoga Oroszlana, lakomoga Psza, szmerdlivoga Kozla izkasuiesze, to uszi Sz. Otczi valuiu y szpovedaiu za isztinu. Neg iednu drugu Disputacziu megy szobum izdisu, izpitavaiuch zakai Duh Szveti nigdarsze drugach, niti drugum szpodobum lyudem ni izkazal nego uszigdar vu szpodobe iedne Golubicze, kotnam to vu unogeh meszteh Sz. Piszmo szvedochi, naimre pri Sz. Lukachu, da kadaszeie Christus vu Iordanu potoku od Ivana kersztil onda ie dosla iz Nebesz iedna Golubicza: *Descendit Spiritus S. in corporali specie sicut Columba in ipsũ.* Kakti y nadanashi dan zverhu Apostolov pokazalszeie na szpodobu Goluba, to sztanovito ne more biti pre zszkrounoszti oszebuine; Isztinaie da szkrounoszt nezgovorna ie daszeie Christus Szin Bosyi hotel natuliko ponizit\

Venera. B. da in Genes.

Ioan. c. 1 V. 29.

Luc. a c. 3. V. 22.

ziti daſzeie doſztoial Naturu Chlovechanſzku naſze uzeti, da Duh Sz. telo y ſzpodobu iedne Beſtie, Golubicze toieto, naſze ie uzel? Oh toga razum Chlovechanſzki preſzechi nemore oſztaviuſſi adda uſze Disputaczie na ſztran zverhu toga, vu vedaſnyem govorienyu moiem, dopuſchenomi nay bude Duha Sz. priſzpodobiti one Golubicze Sz. Patriarka Noieſſa, koiu dokler ia priſzpodablyal budem, y velike miloſche, koie Duh Sz. proti nam izkazuie, y pri koieh naivech ſztanuie lyudeh? ovo koi ſeli znati naiſze na poſzluh pripravi, y ia zachnem.

Toie vech neg iſztina da mi lyudi na ovom Szvetu nikai ne prijmlyemo od Boſieh miloſchih iz Neba kainam nebi dohagyalo od ove Nebeſzke Golubicze Duha *Sz. Sine tuo numine, nihil in homine.* Popeva Sz. Mati Czirkva Katolichanſzka, *Sz.* pak Iakop. Apoſtol veli: *Omne Datum optimum, & omne Donum perfectum deſurſum eſt deſcendens à Patre luminum.* Uſzi dari, y dobrote zverſſene od zgora dohagyaiu od Otcza Szvetloſztih; ovo pak dobro prihagyaiuche od zgora od Otcza Szvetloſztih kakovo mora biti drugo, ako ne Duh *Sz.* y Miloſche od nyega izhagyaiuche? Povechtemi proſzim vaſz ò N. N. kai moremo mi ſeleti, kai nebi mogli dobiti od Duha *Szvetoga*? kai nam ov Nebeſzki Golubecz nebi doneſzel? Akoſze gdo Kerſzti? Duh Sz. ie pòlek; tak ie negda bil vigyen od lyudi na ſzpodobu iednoga beloga Goluba pri Kerſztu *Klodoveuſsa* Kralya Franczuſzkoga ar kadagaie Sz. Remigius Bisk. Kerſztil, y nebuduchi onde Sz. Olya doletelie iz *Neba* ieden beli Golubek noſzech vu klyunu ſztekelcze puno Olya Nebeſzke Krizme, z- koiem neſzamo Klodoveus, nego uſzi za nym *Korunyeni* Kralyi Franczuſzki biliſzu pomazani. Ako lyudi na viſzoke Chaſztiſze izbiraiu? Duh Sz. na pomoch zazavaſze, y dohagya, kotſzu negda prez drugoga zbranya na Papinſzku chaſzt bili izviſſeni Sz. Fabian, Sz. Gregur, y Pius IV. na izkazanyu ſzamom iednoga Golubka beloga, toieto, da kadaſzuſze ovi *Sz.* Paſztiri Czirkveni izbirali doletelie beli Golub y ober nyh ſzedal, y toie bilo znamenye nyhovoga zebranya na Papinſzke chaſzti. Ako lyudi chine kakovo Duhovno dobro dello okol Duſſ? Szluſech *Sz.* Meſſe, Szpovedaiuch, Prodekuiuch, Duh *Sz.* nam pomaſe ova chiniti y polek duſnoſzti naſſe obverſſavati. Sz. Gregur veliki piſzalie Knige zverhu *Sz.*

Jacobi 1. v. 17.

Piſz.

Piszma, y vigyenie bil ieden beli Golub na nyegvom Ramenu polek Vuha szedechi, koimuie nadehaval ono kai ie z-perom piszal: Sz. Dunstanus Biskup kadaie Sz. Messu szlusil, vechkrat vigyenie bil ieden beli Golub zverhu nyegove glave doleteti, koi ni hotel odleteti doklam Sz. Messe ni dokonchal. Sz. Filip. Nerius Szpovedi poszlussaiuch, kada goder ie koiega Gresnika od grehov odvezal uszigdarie videl mimo szvoie Szpovedalnicze iednoga beloga Golubka prileteti, na znamenye da on Gresnik znovich ie napunyen z-Miloschum Duha sz. Sz. Peter od Alkantare Reda Franciskanszkoga; Pobosni Pater Ambrosius Samsedonius Reda Dominikanszkoga Prodekuvaliszu Apostolszkem zasganem Szerczem, y szkoro uszigdar zverhu nyhoveh Glav obletavalie ieden beli Golub pomasuch nym Rech Bosiu nazveschyati polek oneh rechih szamoga Christussa govorieneh szvoiem Apostolom: *Non enim vos estis qui loquimini, sed Spiritus Patris vestri qui loquitur in vobis.* Niszte vi oni koij govorite, nego Duh Otcza vassega Nebeszkoga ie, koi z-vami govori, y zato uszigdar ie Navada na Prodekalniczah zgora oberh glave Prodekatorov obesziti, ali izmalati Duha Sz. vu szpodobe beloga Golubka, na znamenye da Duh Sz. pomase Prodekatorom govoriti, nyhove pameti razszvetchuiuch, Szerczavusisuch, za karati zasgano one Gresnike, y na pokoru obrachati. *Matth. c. 10. ℣. 20.*

Kai hochu rechi od drugeh Miloschih, y Darov Duha Sz.? Oh kaibi drugo rechi mogel, ali moral, nego da on vu uszeh ne szamo Duhouneh, nego y nasseh telouneh potrebochah ie nam naivexi Pomochnik; Ar nahagyasze gdo na putu vu kakove pogibeli? Duha Sz. nai napomoch za zove, y pomoch nyegovu hoche zpoznati, ar veli Sz. Kraly David: *Spiritus tuus bonus deducet te in terram rectam.* Duh tvoy dobri hochete zapelyati vu Zemlyu pravu, kotszu tu isztinu negda zpoznali oni tri Brati Sz. Theofilus, Sergius, y Higinus, ar kadabi ienkrat po iedne velike Puschine bludech, bili morali ali od glada poginuti, ali od Zverià raztergani biti, pokazal, mszeie ieden lep beli Golub, koi szedem dan ie pred nymi zletaval doklam ie nyh prez uszake skode iz puschine iz pelyal. Nahagyasze gdo vu Sziromastvu od glada pogibaiuch? Duha Sz. nai na pomoch zove, y hochemu pomochi kotie pomogel bil Sz. Katarine vu Temnicze zaperte, kadebi bila morala tulikai od glada poginuti, dabi Duh Sz. knye dva- *Psal. 142. ℣. 9.*

nayszt dan nebil dohagyal vu kipu iednoga beloga Goluba, o koiega bilaie hranyena z kruhom Nebeszkem. Nahagyasze gdo od Betega kakovoga obtersen? Duha Sz. nai napomoch zazove y taki pomoch nyegovu zpoznati hoche, kotiuie negdo zpoznal Opat Wilfredo vu szvoiem betegu, k- koiemu lesechemu naposztelie vu velike boili doletelie bil ieden lep, bel Golubek, y na krisek trikrat zverhu betesnoga Opata obraza ie obletel, y taki zdrav ie posztal. Nahagyasze gdo vu takovom sztalissu gdebisze rad z Bogom szvoiem szpraviti pervo, nag iz ovoga Szveta preminuti, ter Redounika nemore imeti? Duha Sz. nai napomoch zazove, y hocheiu zpoznati, kotszuiu zpoznali Sz. Mucheniki Faustinus y Iovita kersztechi iednoga Poganina vu Milanu Varassu y nimaiuchiga chim prichesztiti, doletelie megy nyh Duh Sz. vu szpodobe iednoga Goluba beloga, y Sz. Hostiu vu klyunu donesze l z- koiumszuga prichesztili. Selimo mi szrechno iz ovoga Szveta preminuti y izraven vu Diku Nebeszku odleteti? Duhu Szvetomu potreba da nassu szkradnyu Vuru y Dussu pod obrambu y pomoch preporuchamo, ar unogeh Szvetczev, y Szveticz Bosieh Dusse bileszu vigyene naszpodobu iedne bile Golubicze vu Nebo leteti, kakti iednoga Sz. Opata Spei, kot Sz. Gregur szvedochi, Sz. Amatora y Sz. Quintina; Sz. Teresie, Sz. Skolastike, Sz. Ancille, y Sz. Muchenicze Iulie, uszeh oveh, y neizbroieneh drugeh Dusse ieszu vu Nebo odletele na szpodobu beleh Golubicz, kaiti od Duha Sz. bileszu nossene koiszeie vu kipu Goluba onda, kot y uszigdar pusztil videti od lyùdi.

Vidimisze zadovolyno izkazana lyubav, dobrota, y pomoch Duha Sz. vu uszeh potrebochah Dusseuneh y Telouneh, y kak on uszigdar puschiasze videti na szpodobu beloga Goluba, koi seli k- uszakomu zmegy nasz doyti, y pri nasz prebivati, ar veli: *Ad eum veniemus, & mansionem apud eum faciemus.* Selite morebiti znati ieli ure dossel k- vam Duh Sz.? Ali ako ni dossel, doydeli? y kada? Nato ia vam morem, znam, y hochu lahko odgovoriti; naipervo z- onemi mudreh Filosofussev rechmi: *Omne Animal diligit sibi simile.* Uszaka sztvar lyubi szebe podobnu sztvar, ar vele Diaki: *Similis simili gaudet.* Szpodoben szpodobnomu szebe veszelisze. Duh Sz., naibolyesze naszladuie z- Dobro-

brotami Mira, lyubavi, y Chiſztoche, y kaiti ova vu Golubi-
czahlze nahagyaiu zato nyhovu ſzpodobu ieſzi odebral daſze
uſzigdar vu nye izkazuie; kotſzeie y na danaſni dan zverhu
Apoſtolov izkazal; Hoches adda ò Kerſchena Duſſa znati ieli
iurktebe doſſel Duh Sz.? y akoli nidoſſel, doydeli? ter kada?
rezdati pravo odgovariam, da ti to ſzama naibolye znati mores,
naimre ako ti doſzada ieſzi ſivela vu miru, y lyubavi z-bliſnyem
tvoiem, y vu chiſztoche Tela, y Duſſe; Akoli ieſzi? tak nedvoy
mikti Duh Sz. ie pritebe y vu tebe, arſze on z-takovemi naibolye
nazſladuie. Akoli pak doſzada vu oneh Dobrotah niſzi ſivela?
ni Duha Sz. niſzi imela; Akoga adda ſelis imeti? pochni vu Do-
brotahnyemu naidraxeh ſiveti, y obechamti da taki k-tebe doy-
de, y vu tebe prebival bude, ar obecha: *Ad eum veniemus, &
manſionem apud eum faciemus.* Zakai zato opomina Sz. Otecz
Auguſtin uſzakoga Boſiega Kerſchenika ovako: *Intelligat unus-
quiſq; ſibi habeat Spiritum Sanctum, ſimplicem ſe eſſe debere ſicut Columbã;* S. Aug. trac 6. in Joann.
*habere cum Fratribus veram pacem, quam ſignificant oſcula Columbarum:
habent quidem oſcula & Corvi, ſed in Corvis falſa pax, in Columbis ve-
ra pax, oſculantur Corvi ſed laniant, dilaniatu innocens eſt natura Colum-
barum.* Toieto hoche rechi ov Sz. Otecz, koigod hoche vu ſze-
bi imeti Duha Sz. on mora priproſzt, tih, miroven, y lyublyen,
takti Golub biti, y mora ne kakougod zvanſzki farbani mir z-
ſzvoiem bliſnyem imeti, nego pravi iſztinſzki koiega naſz vuche
i mati ona kuſſavanya koia imaiu megy ſzobum Golubi. Iſztinaie
daſze y Karvani kuſſuiu, ali oni kuſſuiuch ieden drugoga grizù,
chiplyu, tergaiu, ieden drugomu ſkodi, toie pak uſze znameny-
e dani mira pravoga megy nymi, kaiſze od Goluba rechi ne-
more, y tako oni Kerſcheniki koijſze megy ſzobum grizù, ni ma-
iu priſzebe Duha Sz. ſzpodobnoga tihomu Golubu; nego ima-
iu Duha Peklenoga ſzpodobnoga ſzerditomu, ialnomu, cher-
nomu Karvanu, vu koiega kipu Urag Pekleni naivechkrat izka-
ſuieſze, kot ſzebe vu lepote, dobrote, y nature naiſzpodo-
beſſemu.

Drugoch, Golubi zmegv uſzeh nemeh ſztvarih naibolye
lyube chiſzta meſzta; y kade mogu naiti, y imeti chiſztefse me-
ſzto, tam rayſſi priletavaiu, ondeſze rayſſi zderſavaiu, y ſzvoia
guyezda tam poſztaulyaiu, odkud popeva Ovidius.

Aſpicis ut veniant ad candida tecta Columbæ.
Accipiat nullas, ſordida turris aves.

Zato nekoi Mudri *Academicus* za dati zpoznati da Golubi chiſztochu lyube namalalie bil ieden beli Turen, y proti nyemu leteche Goluba, zpoda podpiſzavſſi ove rechi: *Ad candida properat.* K- chiſztomu ſetuie- Vezda razmiſzlemo pak mi, akoiedna nema ſztvar tak lyubi chiſztochu, y takſze naſzladuie prebivati vu chiſztom meſztu? kuliko iezero krat bolye, y pravichneie toſze more rechi od Nebeſzke Golubicze Duha Sz. *Quoniã in malevolam animam non introibit ſapientia, nec habitabit, in corpore ſubdito peccatis.* Neche uleſzti vu hudobnu Duſſu Mudroſzt, niti bude prebivala vu telu grehom podverſenom; Mudroſzt toieto Miloſcha Duha Sz. Znamo iz Sz Piſzma da ona Noieſſeva Golubicza kada ò uremenu obchinſzkoga Potopa bilaie ſzpuſchena iz Arke od Noeſſa za videti, y zpoznati, akoliſzu iur pochele kade vode zmankavati, ali Golubicza nenaiduchi ſzuhoga meſzta kadebi mogla ſzvoiu noſiczu poſztaviti, y pochimu povernulaſzeie na ſzkorom nazad vu Arku k ſzvoiemu Patriarke Noieſſu: *Reverſa eſt ad eum in Arcam.* Potlam poſzla Karvana, y ovoga nebe nazad vech, kadeie adda mogelſze zaderſati Karvan? naſſelie bil ona mertva, gnyla trupla, zverhu Vod plavaucha, ter ſnymiſzeie goſztil, y lakomoſzt izpunyaval, po koiem Karvanu razmetiſze more on pekleni cherni, lakomi, nechiſzti Duh, koiſze naibolye naſzladuie z- onemi nechiſztemi odurnemi Lotriſſi, y pri nyhſze zaderſava, z ſnymi prebiva, kakti y pri uſzeh drugeh greſneh Duſſah ſzvoy Iztanima, y prebivaliſche. Duh pako Sz. oduriava, besi, y dalko ſztòi od greſneh nechiſzteh Szercz, y Duſſ Kerſchanſzkeh: kotie tu iſztinu zpoznal Sz. Baſilius, koiemu Sz. Chloveku vech krat kadaie Meſſu ſzluſil, Duh Sz. ieſze izkazal vu ſzpodobe iednogaleboga biloga Goluba, y neki dan nepuſztivſſimuſze videti ov Nebeſzki Boſanſzki Golubek, preſztraſſilſzeie iako, neznainchi kakoubi zrok tomu mogel biti, nezpoznavaiuchiſze nikakvem Szmertnem Grehom obterſſenoga; pochelie adda proſzíti Goſzp. Boga dabimu obznanil, zakai ni mogel on dan videti Duha Sz. kot druge dneve? y obernuviſze polek potreboche od Oltara k- lyucztvu uzelie upamet ſzvoiega Popa koimuie Miniſtru-

Sapien. c. 1. ℣. 4.

Gen. c. 8. ℣. 9.

truval, daie nekoiu Senu Czifraſzto oblechenu vu obraſz raven gledal, ſzumnilſzeie od nyega da dobra nemiſzli, zato odpravlgaie odſzebe, od Olrara, y berſeli be on nechiſzti Miniſter odſtrupil, Dûh *Sz.* takiſe doletel. Oh Boſe moy! ako ieden ſzam pogled nechiſzt Duha *Sz.* nepuſztì blizu; à kaiſze mogu nadeiationi, y one, koij va Czirkvah ſzlobodneie z- ſzvoiemi ochima privaiu neg na piaczu razgledaiuch one Obraze, vu nyhſze naſladuuch, y z- namigavanyem znamenya nechiſzte lyubavi draiuch, kakſze uffaiu pri ſzebe imeti Duha Sz.? Ah imaiu chernoga peklenoga Kàrvana, à ne prechiſztu Golubiczu Nebeſzku.

Nadalye Golubiſzè radi zderſavaiu pri chiſzteh potokeh, z- chiſztemi tekuchemi vodamiſze naſzladuiu; *Amant fluenta.* Kaunotak y nas Nebeſzki Golubek Duh Sz. naibolyeſze naſzladuie y zaderſava onde, kadeti vidi chiſzte kakti Kriſtal ſzuzicze iochijh techi od ſzkruſſenoga Szercza za grehe vuchinyene. A kak berſe Greſnik koi ſzmertni greh vuchini? Duha Sz. od ſzebe odtirava, y goni iz Szercza ſzvoiega; Ali pak kak berſe ſzvoy greh z- ſzuzami odpira, y chiſzti, pokoru chinech zadovoly. nu? pourachaſze nazad Duh *Sz.* vu ſzvoie pervo prebivaliſche, *ad eum veniemus, & manſionem apud eum faciemus.* Koiu iſztinu potverditi hochu z- oſzebuinum Hiſtorium, koiu ſtem od iednoga Egyptonſzkoga Puſchenika Redoune drugach Perſone, koi (kot piſſe Ioannes Maior) zalyubilſzeie bil vu iednu Divoychiczu, iednoga Popa Poganinſzkoga Kcher, y ſeleliuie imeti za Senu ſzvoiu; Otecz ni hotel privoliti k- oye *Senitve*, nebuduchi on Frater nyegove Vere, Zakai zato poſſelie bil pitat ſzvoiega Malika hochelimu dati Kcher? Nakai odgovorilie Urag iz onoga Malika, damuie ponijeden put nedaie, doklam. god nezatàij Boga ſzvoiega, Vere nepoplyuie, y Redounichkoga ſztaliſſa neoſztavi; kaiſzeie pripetilo? ov Neſzrechnyak veſz goruch, y zaſzleplyen vu lyubavi nechiſzte proti one Divoychicze, vuchinilie rad taki uſza, koiaie po napuchenyu Uraſziem od nyega potrebuval, y nut chuda, da taki, kak berſe on ie ſzvoiu Veru poplyuval, Boga zatail, y Redounichki *Sakely* od ſzebe odvergel pred Poganinom, izletelmuie iz Vuſzt ieden lep beli Golub, y podignulſzeie vu zrak. *Poganſzki Pop ova vide-*

chi posselie k-szvoiemu Maliku povedat daie Frater vuchit uſza koiaie od nyega potrebuval, addamu szlobodno more moiu Kcher vezda dati; Nè, odgovorilie zverhu toga Malik ostavi nasztran ovu Senitvu, ar nyegov Bog ni zeuszema od nyega odissel, y nyega zapusztil, hochesze nazad povernuti k nyemu: kadabisze bil nadeial Neverni Frater da vezda, vezda hochemu Pogan szvoiu Kcher dopelyati, dosselie prez nye Pogan k-nyemu, tergaie pochel opominati, y nagovariati da presztane vech od nyega potrebuvati Kchere, ar muie neszmet dati, y zrok veli Poganin, ie ov zakaiti neszmem moie Kchere dati, kaiti tebe tvoy Bog ni zeuszema osztavil, y zapusztil kada Frater to zachul be? presztrassihsze, pochelszeie upamet iemati, szvoy neszrechni sztalis razmislyavati, y nezgovornu Miloszerdnoszt Bosiu zpoznavati da naimre ako prem ie on Boga szvoiega zatail, vendar od Goszp. Boga ne bil zeuszema zapuschen; oledvenelomuie Szercze, koieie pervo od nechiszte lyubavi gorelo; povernulszeie vu szvoiu Puschinu, y priednom sztarom Puscheniku tri tiedne delalie pokoru, poszteche, dan y noch zkoznuiuch, y molech doklam znovich Duh Sz. koije od nyega bil pobegnul, znovichszeie vu kipu iednoga belega Goluba pokazal, y vu nyega pak ulezel, odkud zpoznatisze lahko more kak Duh Sz. Szercza, y Dusse Gresne oduriava y od nyh besi, kadasze pak Gresniki zpokore za szvoie grehe, y szuzami ochiszte szvoie Dusse, Duh Sz. ondasze znovich knym pouracha.

Dokancham adda govorienye moie, potlakamszem izkazal zakai? vu koi van? zkakovum hasznum, y szrechum Dusse nasseh? k-nam vu kipu, y szpodobe Golubicze bele dohagya Duh Sz. iz Nebeszke viszine, y nasz szvoiemi Bosanszkemi Darmi y miloschami nadelyava, y napunyava: Oh Preszrechni, y Preszveti Golubek! gdo tebe nebi moral, y dusen bil lyubiti, y prestimavati? chudiloszeie lyuztvo tak iako nad onem Golubom vu Nemszke Zemlye ulouljenom leta 1550. koi imelie dvoie truplo z-dvemi glavami, y chetiremi nogami, y kaktiedna nova, y chudna sztvar Caroluszu Petomu Rimszkomu Czeszaru na vigyenye be poszlana. Gdosze nebude prez krayia y koncza bolye chudil, veszelil, y raduval kada vu ovem Nebeszkom

kom Golubku naſſem, hochu rechi Duhu Szvetom nebude videl dvoiega tela, ali chetireh Nog; nego Szedem Darov lyubavi ayegove Boſanſzke proti nam nevolynem Greſnikom, bude zpoznaval. Bilaie negda iedna Golubicza od Rimſzkoga Kovanika Anxia z-imenom, za chetiriſzto novacz prodana (kot popeva Varro) y za iedno Chudo derſana. Ali gdeſzu tuliki penezi, y kakoviſzu oni kinchi, koij budu moguchni platiti Miſchu, Dobrotu, lyubav, y Miloſzerdnoſzt proti nam Greſnikom Golubka naſſega Nebeſzkoga Duha Sz.? Ah dabi uſza Zemlya bila Zlato, uſze Vode Szrebro, uſze Gore y Pechine drago Kamenye, za uſza ova naimenſa izkricza Miloſche Duha Sz. kupiti nebiſze mogla; á moreſze pak z-iednum kratkum molitviczum (ar na danaſni dan kadaſzu Apoſtoli bili ukup ſzpraulyeni, y na Molitve ſztoiechi doſſelie Duh Sz. zverhu nyh y ſzvoiemi Boſanſzkemi Miloſchami ieiih napunil) moreſze kupiti z-iednem kratem zaſganem zdehnenyem, z-iednum maliahnum ſzuziczum izpuſchenum iz ochijh od ſaloſztnoga Szercza za grehe, Oh ter kai menſega, y lehkeſſega nego to?

Piſſu Naturaliſte da Golubi niſzu podverſeni Kuge, tak tukai y oni, koij Golubie meſzo radi iedu nebi morali podloſni Kuge biti. Nas Nebeſzki Golubek Duh Sz. ni podverſen Kuge, nego ie Kuga Kuge: ako adda ſelimo v mi oſzloboditiſze Kuge? y uſzake ſzmerti telovne, à naimre pak Duſſevne? poboſni budemo uſzaki dan Duhu ſz. Golubi vu Sirie, y Paleſtine nahagyaiuſze rakovi, koij ſzto mil daleko lete poſte noſzech, illi kakti Poſtari liſzte noſze, y odluchke nazad donaſſaiu, kot piſſe Corn. à lap. Ah Golub nas Nebeſzki ie unogo verneſſi, y zpametneſſi Poſtar Duh Sz. hochu rechi koi noſzi ſzvoieh verneh proſnye vu Nebo k Otczu Bogu, y Szinu, y od nyh nazad donaſſa Miloſche; proſzemoga adda y mi da vu uſzeh naſſeh potrebochah Duſſevneh y Telovneh verno naſſe proſnye, y Molitvicze noſzi vu Nebo pred Otcza Boga, y Szina, y nam nazad da doneſze pomochi y Miloſche koie proſzimo, y potrebuiemo, zazovemoga adda uſzi poklekſi na Kolena naſſa ponizno krichech ukup Sz. Materium Czirkvum.

Veni Creator Spiritus, Mentes tuorum viſita;
Imple ſuperna gratia, Quæ tu creaſti pectora.

Hodi

Hodi knam Duh Szveti, Sztvoritel preſzvetli;
Puſzti vu naſz tvoie, ieden trak Szvetloſzti.
Per te ſciamus da Patrem, noſcamus atq́ Filium,
Teq́ utriusq́ Spiritum, Credamus omni tempore.
Day da po tebe zpoznamo Oteza, y Szina nyegovoga
Tebe pak obedveh Duha, vchini da vekoma veruiemo,
vidimo, y uſivamo vu Dike Nebeſzke,
Amen.

NA DEN PRESZ. TROYSZTUA.

Nemoguchi z-Iezikom iztolmachiti Preſzvetoga TROYSZTVA, z-nekoiemi priſzbodobami izkaſuieſze kulikonamie k-naſſe Vere od nyega znati potrebno.

Euntes docete omnes Gentes, Baptizantes eos in Nomine Patris, & Filii, & Spiritus S.
Matt. 28. ℣. 19.

Poyduchi vuchte uſze Narode, Kerſchechi nye vu Ime Otcza, y Szina, y Duha Sz.

GDoie on na Szvetu? koi mene danaſni dan bude mogel obiachiti, y obatriveti, dabi z-vexem neg nigdar ſztrahom nemoral vezdſnye moie pocheti govorienye; z-ochiveſztom pako ſpotom, y ſzramotium nye dokonchati buduchi mene, kot y uſzakomu zmegy vaſz NN. dobro znano, da on koiſze prevech viſzoko podiſe, lahkomuſze vu glave zavertì, y pamet zmuti, da glu-

gluboko opadne: Koy pako po unogo poszese vechkrat malo potese; Iednum rechium on koisze hoche prevech Muder pokazati, doszta krat vu kasse osztaie: To rauno usze, boimsze dabise y mene danasz nepripetilo, akobisze ia z- priprosztem moiem razumom hotel podignuti do nepreszesne viszine szkrounosti Presz vetoga TROYSZTVA, y odoneh Treh Bosanszkeh Person na ovom Sz. Meszu nadalye govoriti, bi moral vu kasse citati: buduchi prava isztina ono kai Sz. Basilius od Duha Sz. govori: *Et si omnes omnium mentes unâ ad investigandum coirent, itemq; ad enuntiandum concurrerent, tamen qui assequi posset, existeret nemo.* Dabisze rauno uszi razumi nkup szpravili za izizkavati, y tulikai Jeziki za iztolmachiti, vendar koibi doszechi mogel, nebi nijednoga bilo, ar kaktigoder szkrounoszt Preszvetoga TROYSZTVA, od nijednoga ne szamo Chlovechanszkoga, nego niti Angelszkoga razuma preszèchisze nemore, tak rauno prezkrayia y koncza menyesze bude moglo od nijednoga naimudreszega Jezika izrechi: koie isztine za Szvedoka imamo Sz: Paula Apostola, koi buduchi zameknyen vu tretie Nebo, chulle, y videl isztinaie szkrounoszti Bosanszke: *Audivit Arcana*, ali kakovesvu ove szkrovnoszti bile koieszviti chul, y videl ò Sz. Pavel Apostol? *Quæ non licet homini loqui.* Chuiem dami odgovaria, daszu bile one od koieh ni szmeti Chloveku govoriti; pravo, pravo govoris ô moy Sz. Apostol da ni szmeti, pache niti mochi govoriti Chloveku od szkrounoszti oneh Bosanszkeh Person, buduch da ne szamo ti, nego nit isszti naiszveteszi Seraffini nemogu preszechi oveh Bosanszkeh Person szkrounoszti, kot nasz Sz. Iob vuchì: *Abscondita est ab oculis viventium, & Volucres Cœli latet; id est Angelos.* Prisase Hugo Cardinal: Zakritie od ochijh sivucheh (toieto lyùdi) y Pticzam Nebeszkem otaien (toieto Angelom) Akobisze adda ia danasni dan podignul z- moiemi miszli vu nepreszesnu Viszinu szkrounoszti Presz: TROYSZTVA? bòimsze prepaszti vu glubinu Poganszstva, ar veli Mudri Salamon, pacheszam Duh Sz. po nyem: *Qui scrutator est Maiestatis, opprimetur à Gloria.* Koiu isztinu z- vekovechnum izvotium skodum zpoznalisza Ariani, Gnostici, Manichæi, Sabelliani, Donaciani, Samosateni, Eunomiani, Prisscilianiste, y neizbroieni drugi Heretniki, koij hotechi preuzetno letati z-

S. Basilius de Spirit. Sancto.

2. Corint. c. 12. V. 14.

Iob c. 28. V. 21.

Proverb. c. 25. V. 27.

ſzvoiemi ſzlepemi razumi, po viſzine Szkrounoſzti oneh Boſanſzkeh Perſon, ter nekoij vu iedne, nekoij vu druge, a nekoij vu uſzeh treh ieſzu falili, y neſzrechno vu glubinu poganſztva prepali: *Defecerunt Scrutantes ſcrutinia, quia oppreſſi à Gloria.* Zakaj zato daſze y mene deneſni den kai takvoga neſzrechnoga nepripetì, oſztavlyam na druge; nai govori gdo kai hoche od ſzkrounoſzti Preſz. TROYSZTVA mene zvami ukup doſztaie veruvati, ono kai Sz. Mati Czirkva veruie, y ſzvoiem vernem veruvati zapoveda. Ali vendar, vendar moraiuchi ia danaſsni dan konche ſzpomenutiſze od Preodichenoga, y Preſz. TROYSZTVA, kaiſzem chinech, iemlyem za navuk rèchi Sz. Auguſtina: *Loquar quidem de TRINITATE, non ut illud quod eſt TRINITAS, dicatur; ſed ut non taceatur.* Govoriti adda nakanilſzem od Preſz. TROYSZTVA ne polek duſnoſzti, nego polek ſzlaboſzti moie; ne za iztolmachiti vam ono kaije Preſz. TROYSZTVO nego da nezamuchim NN. povedati ona, koiaſzu vam znati potrebna, ova pak koi znati ſelì, naiſze k- poſzluhu pripravi.

Pſal. 63. ¥. 7.

S. Auguſt. apud Grac de rel. & proceſſ. Perſa. tom. 1.

Lep kruto Navuk oſztavilnamie Sz. Otecz Auguſtin vu ſzvoich Kniſiczah *Soliloquiorum* kak mi moramo zpoznati, y veruvati iednoga iedinoga Goszp. Boga vu nature, illi bitu ſzvoiem Boſanſzkom, à troiega vu Perſonah, y veli da iz ovih ſztvarih ovoga Szveta moreſze priti na zpoznanye preodichenoga TROYSZTVA, iedinoga Boſanſztva, kotgaie on ſzam izizkaval govorech: *Circuibam omnia, Domine quærens te; Interrogavi Terram ſi eſſet DEUS, & dixit mihi quod non, & omnia quæ in eâ ſunt, hoc mihi confeſſa ſunt.* Obhagyalſzem pouſzud, Goszpone iſchuchi tebe; Pitalſzem Zemlyu, akobi bila Bog, y reklamie da ni; y uſza koia na nye ieſzu, toſzumi valuvala. Od Zemlye iſſelſzem k- Moriu, terſzem pital Morie, y uſze Ribe koieſze vu nyem zaderſavaiu, akoſzu oni pravi Bog? y odgovoriliſzumi da niſzu, nego daga oberh nyh moram iſzkati: *Et reſponderunt mihi, non ſumus nos DEUS tuus quære ſuper nos eum.* Od Moria poſſelſzem k- Zraku, izpitavaiuch nyega, y Ptiche po nyem leteche: Iefzteli vi moy Bog? y odgovorileſzumi zeuſzemi ſzvoiemi ſztanouniki, niſzmo mi Bog tvoy. Od Zraka podignulſzem ſze vu gornya Nebeſza, y vu nyh izpitavalſzem Szuncze, Meſzecz, Zvezde, ieſzteli vi moy Bog? y odgovoriliſzumi uſzi, mi niſzmo

S. Auguſt. lib. ſolilo. c. 31

niſzmo Bog, ischiga oberh naſz, koi naſz ie vuchinil, y koi naſzrauna, on ie pravi Bog.

Izpitavanye Sztvoreny od pravoga Boga, ie ny hovo globoko razmislyavanye: Odgovarianye pak ny hovo ie ochitno ſzvedochanſztvo od iedinoga pravoga Boga, budüch da uſze Sztvarikriche: *Ipſe fecit nos, & non ipſi nos.* On ie vuchinil naſz, a ne ſzami naſz, kai ie zpodobno onem rechem Sz. Paula: *Inviſibilia ipſius, per ea quæ facta ſunt, intellectu conſpiciuntur.* Nevigyene Bo- *Roman. c.* ſanſzke ſzkrounoſzti, po onch koiaſzu vuchinyena, z razu- *1. ℣. 20.* mom ſze razgledaiu; Szkrounoſzt pako naiſzkrouneſſa ie Preſz. TROYSZTVO vu iednom Bogu, koiu ſzkrounoszt ako y mi ſelimo zpoznati, razmislyaimo Sztvorenya Boſia; Naimre pak theiri Elementume, Ako mi razmiszlimo Zrak? vu Zraku mi vech krat vidimo Pugu Nebeſzku, iz treh Farb, Cherlene, Sute, y Violichne, koiem Farbam neka Mudra Glava ie podpiſzala ove rechi: *Et hi tres unum ſunt*; y ovi tri, iedno ieſzu, toieto da kakgoder ove tri farbe chinè iednu ſzamu Pugu? tak y tri Boſanſzke Perſone iednoga ſzamoga Boga. Od Zraka hodmo k drugomu Elementumu Ognyu, y vu ovom Elementumu naydemo zpodobu Preſzvetoga TROYSZTVA, ar ogeny ima Plamen, Szvetloſzt, y Uruchinu; Plamen Ognyeni chinì Szvetloſzt; Szvetloſzt pako z-Plamnom ukup iz ſzebe davaiu Uruchinu, koiemu Ognyu neka druga Glava Mudra ie podpiſzala one rechi; *Trinus, & unus.* Troyi, y leden, Ar Otecz Bog Nebeſzki ie on pravi Ogeny, *DEUS DEUS tuus ignis conſumens eſt.* Ogeny po- *Ioan. c. 8.* tagya iz ſzebe Szvetloſzt Szina, koi ſzam od ſzebe govori: *Ego* ℣. 12. *ſum lux Mundi.* Iaſzem Szvetloſzt Szveta; Iz Ogn a pako y Szvetloſzti izhagya toplota, toieto od Oteza Boga kakti Ogn a; y Szina Boga kakti Szvetloſzti pohagya Duh Sz. po koie pak toplote razmeſze lyubav, od koie Sz. Pavel Apoſt. govori: *Charitas DEI diffuſa eſt, in cordibus noſtris per Spiritũ Sanctum.* Lyu- *Rom. c. 5* bav Boſia razleiala ſze ie vu Szerczah naſſeh po Duhu Szvetom. ℣. 5. Od Ognya hodmo k Vode, y hochemo vu nye nayti ſzpodobu Preſzvetoga TROYSZTVA, arſze nahagyaiu Vode vu Morin, Vode vu Silah zemelyſzkeh, iz Moria izhagyaiuche, Vode vu Zdenczeh iz Moria, po Silah dohagyaiuche. Od Vode hodmo k Zemlye, zadnyemu Elementumu, y hochemo nayti

Zemlyu oberh uiſzokeh Gor, vu glubine niſzkeh dolin, y na planinah rauuoga polya; po Gorah razmeſze Uſamoguchnoſti Otcza Boga Nebeſzkoga, koiti ima ſzvoi Tronus. *In montibus aeternis*; Po Dolczu razmeſze poniznoſzt Szina Boſiega, koi iz vſzine Nebeſzke ſztupilie vu dolinu od ſzuz ovoga Szveta, za uzeti naſze Naturu Chlovechanſzku. *Deſcendit de Cœlis, & Incarnatus eſt*; Po Raunicze ali planine pak razmeſze nezgovorna dobrota Duha S.

Ne ſzamo pak vu Elementumeh, nego y vu Neme *Sivine* moreſze zpoznati ſzpodoba Preſz. TROYSZVA, ar nekoie Neme Sztvari lechu po zraku kot Pricze, koie nam znamenuiu Otcza Boga vu zraku ſzvoy Sztolecz imaiuchega: *Quis in Nubibus aequabitur Domino*, Nekoie hode po Zemlye znamenuiuchi, nam da druga Perſona za lyubav naſſu vuchinila ſzeie Cheruom. *Ego autem ſum vermis, & non homo.* Nekoie Neme Sztvari plavaiu po Vodah, kakti Ribe, prava ſzpodoba Duha Sz. *Spiritus Domini ferebatur ſuper aquas.* Ne ſzamo vu Nemeh Sztvarah mi zpoznati moremo podobu Presz. TROYSZTVA, nego y vu Dreuiu; ar Drevo daie iz ſzebe Czvet, iz Dreva pak y Czveta ukup pohagya Szàd: po Dreuiu razmeſze Otecz Bog Nebeſzki, koi iz ſzebe daie on prelepi Czvet Szina ſzvoga Zvelichitela naſſega, ova pak obadva daiu ukup iz ſzebe Szàd Duha Szvetoga.

Pſal. 88. ℣. 7.

Pſal. 21. ℣. 7.

Gene. c. 1. ℣. 2.

Vigyete adda ò N. N. kakvam uſze ſztvari kaſu, kak morete vi lahko zpoznati nad nymi Boga vaſſega, Troiega vu Perſonah, á iednoga vu Boſanſztvu: Ter vendar Chlovek uſze Sztvari bolye zpoznava neg Boga ſzvoiega; vu uſze ſztvari bolyeſze zalyublyuie neg vu Boga Sztvoritela ſzvoiega; uſze Sztvari naibolyeſze dichez-Goſzp. Bogom Sztvoritelom ſzvoiem: ſzam Chlovek ie tak ſzlep, Neſzpameten, y Neveren, da nevidi, da nezpoznava, nit nepreſtimava Boga ſzvoiega naſzladuiuchiſze vech z iſztemi nememi ſztvarmi, nye bolye lyubech, y preſtimavaiuch neg Boga ſzvoiega, oh ter moreliſze vexe Poganſztva niegy Kerſcheniki od ovoga nayti? ali izmiſzliti? vendar ie iſztina, ar naiſze zgubì, naiſze ubie, rani, ali liſztor vudri, ieden paſz koi na nikakvu haſzen nì, z kulikemi grehi Goszpodin Bog ſze bantuie vechkrat, od unogeh neſzpametneh Kerſchenikov ſzudete ſzami ako to ni iſztina.

Hr

Historie pissu da buduch ienkrat Orfeus opitan kakssze, y odkogasze rauna ov Szvet? Odgovorilie dasszu tri rauniteli Szveta ovoga, toieto: *Lumen*, *Consilium*, & *Vita*. Szvetlosszt, Tolnach, y Sitek Szvet raunaiu, ako rauno on ni znal nikai od Presz. TROYSZTVA, vendar bolye, niti lepse ni mogel Presz. TROYSZTVA pokazati, dabisze neznam kak dugo Sz. Theologie bil vuchil, negie pokazal; Ar po Szvetlosszti kaisze more bolye znamenuvati od Otcza Boga Nebeszkoga? Negovorili Sz. Jakop Apostol: *Omne donum perfectum desursum est descendens à Patre luminum.* Ussako dobro dohagya od zgora, od Otcza Szvetlosztih: po Tolnachu razmetisze more Szin Bog polek rèchi Sz Isaie koiga imenuie: *Magni Consilii Angelus* Velikoga tolnacha Angel; po Sitku pak dasze Duh Sz. znamenuie, szvedochi to Sz. Szpravische vu Vere: *Credo in Spiritum Sanctum vivificantẽ qui ex Patre Filioq; procedit.* Veruiem vu Duha Sz. koi od Otcza, y Szina pohagya. *Jacob c. 1. V. 17.*

Nadalye pissu Historie od Indianczev, da pervo negoszu chuli, kai od Sz. Evangeliuma; moliliszu za Boga kip iednoga Sztarcza, y iednoga prelepoga Mladencza, koij megy szobum imelisze u goruchi Ogeny. Nut N. N. morelisze ochivesztessa szvodoba Presztvetoga TROYSZTVA od razuma Chlovechanszkoga izmisszliti? Poganinom davalaie Natura da mora biti TROYSZTVO, y TROYSZTVO da mora biti pravi Bog; A Kerschenike ne szamo Natura, nego niti Vera nemore genuti na zpoznanye pravoga Boga, troiega vu Personah, iednoga vu Bosanszatvu: Oh Presztveto, y Preodicheno Troysztvo iedini Goszp. Bog! Ja dobro zpoznavam moiu szlaboszt, y nemoguchnoszt od tebe govoriti, à ioszche bolye tvoiu szkrounoszt zmoiem priprosztem razumom preszechi, koiu szkrounoszt pochensi Sz. Bernard ienkrat razmislyavati, moralie presztati od nye misszliti, kot szam szvedochi: *Fidenter dixerim æternam Beatam TRINITATEM, quam non intelligo, Credo, & fide teneo quod mente non capio SACRAMENTUM enim hoc TRINITATIS magnum est, & Venerandum; scrutari hoc temeritas est, credere pietas, nosse autem Vita est, & Vita æterna.* Szlobodno rechem Vekovechno Preblaseno TROYSZTVO! koie nerazmem da Veruiem, y zverum dersim, kai zpametium nepreszesem: ar Szkrounoszt ova Presz. *S. Bernar Jer. 76. in Canti.*

TROYSZTVA velikaie, y uſze chaſzti uredna; Razmislyati ie prevzetnoſzt, veruvati Poboſnoſzt, zpoznati ie ſitek, y ſitek Vekovechni. kak goder Sz. Bernard od ſzebe ie govoril, rauno tak velim y ia od mene, da ni moguche razumeti Chloveku kakie Goszp. Bog Troyi vu Perſonah, a Iedini vu Boſanſztvu. Zato potrebaie liſztor poboſno to veruvati, buduch prevzetnoſzt od toga miſzliti, od koie ſzkrounoſzti miſzlechi ienkrat Mudri Esdra kot ſtem vu Sz. Piſzmu, zachulſzije od Angela ove rechi govoriti: *Si vales flammam ignis pondera, menſura mihi flatum venti, aut revoca mihi diem quæ præterijt.* Ako mores, plamen ognyeni vagay, Puhanye meri Vetrov, y dan preſſeſztni nazad dozovi; toieto hotelmuie Goszp. Bog dati na znanye, da kakti ni mochi vagati plamna ognyenoga, nit puhanya Vetrov meriti, nit ucheraſni dan uchiniti povernutiſze nazad; rauno tak ie nemoguchno ne ſzamo iztolmachiti, nego nit pametium preſzechi ſzkrounoſzt Preſz. TROYSZTVA.

4. Esdræ 4. ℣. 5.

Miruite adda miruite moie miſzli, y ti moy Jezik preſztaniſze truditi zverhu pregluboke ſzkrounoſzti Preſz. TROYSZTVA, ar y Sz. Ambroſius veliki Sz. Matere Czirkve Navuchitel opomina govorechi: *Impoſſibilè eſt Generationis Divinæ ſcire ſecretum, mens deficit, vox ſilet, non mea tantum, ſed & Angelorum. Tu ergo ò homo manum ori admove, ſcrutari non licet ſuperna Myſteria.* Ni moguche znati poraganya Boſanſzkeh Perſon ſzkrounoſzt, kak naimre Szin od Otcza; od Otcza, pak y Szina Duh Sz. izhagyaiu, nebuduch Otecz od nikoga ſztvorien, nit vuchinyen, nit rogyen. *Pater à nullo eſt factus, nec creatus, nec genitus*; Duh pako Szveti od Otcza, y Szina nitije ſztvorien, nitije vuchinyen, nitije Rogyen, nego ſzamo izhagyaiuchi, *Spiritus Sanctus à Patre & Filio, non factus, nec Creatus, nec genitus, ſed procedens.* Ako ieden Sz. Pavel Apoſtol koterije bil zameknyen vu tretie Nebo, y videlie Preſz. TROYSZTVO, vendarie ni znal kak drugach iztolmachiti, nego z onemi rechmi: *O Altitudo Divitiarum ſapientiæ, & ſcientiæ DEI.* O nezgovorna, y nepreſzeſna viſzina Mudroſzti, y Znanya Boſiega, à kuliko pak menye, mene nevolynomu Greſniku bude moguche, ne iur iztolmachiti, nego liſztor razmiſzliti, razumeti kaije Preſz. TROYSZTVO, toieto kakſze Tri Perſone vu iednom Bogu zaderſavaiu? y ieden Goszp.

S. Ambro lib. de fide ortho c. 5.

Rom. c. 11. ℣. 33

Bog

Bog vu treh Personah? *Si ergo* (Veli Sz. Thomas) *si ergo Magnus ille Apostolus qui Sanctissimam TRINITATEM vidit, exprimere illam nescivit? quis nostrum illam poterit explicare? quis intelligere nostrum? quo pacto sit DEUS Trinus, & Unus? Unus & Trinus? si Trinus, quomodo Unus? si Unus quomodo Trinus?* Ako adda veliki on Apostol koije Preszveto TROYSZTVO videl, izrechiga ni znal? gdo zmegy nasz budeie mogel iztolmachiti, ali razumeti? kak naimre morebiti Bog Troyi, y Ieden? Ieden, y Troyi? ako Troyi kak Ieden ako Ieden, kak Troyi? Oh naisze adda disputuiu vu Skolah Dia ki od toga, à nam pak doszta budi veruvati, da G. Bog ie ieden vu Bosansztvu, à Troyi vu Personah, y tak veruiuch hochemosze naiberse, y naileglye nauchiti kai ie Presz. TROYSZTVO polekoneh rechih Mudroga Aristotelessa, *Discentem oportet credere.* Vuchechemu potrebaie veruvati. Ar kakti on koisze hoche vuchiti takove Mestrie, mora Mestru veruvati ono kaiga vuchì, posztavemo na peldu Mestriu Tislyarszku, Mester kase szvoiemu Vucheniku Pilu, Hoblich, Szveder, termu poveda, Pila ie za rezanye, Hoblich za hoblanye, Szveder za vertanye; kai akoli Mestru veruval nebude? Mestriesze nigdar nenauchì. Rauno tak y uszaki Kerschenik koi hoche znati, y nauchitisze gdoie? y kai ie Bog, y kai ie Presz. TROYSZTVO, potrebam uie veruvati ono kai Sz. Mati Czirkva Katolichanszka szvoieni Navuchitelmi vuchì ar veli Sz. Pavel Apostol: *Accedentem ad DEUM oportet credere.* Prisztuplyuchemu k Bogu potrebaie veruvati; ni potreba miszliti kakbi to veruval, kai nerazmem; kak budem razmel, kai nemorem z-pametium preszechi? dosztaie veruvati naivexemu Navuchitelu Vere Katolchanszke Sz. Athanasiussu, ono kaiti on poveda verui, y razumeti hoches, ar veli Sz. Isaias Prorok: *Si non crederitis, non permanebitis.* Ako nebudete veruvali, niti obsztati budete mogli, koie rechi Sz. Orecz Augustinus ovak razlase, y tolmachi: *Noli quærere ut credas, sed crede ut intelligas.* Neizizkavai dabi veruval, nego verui da budes razumel.

S. Thomas Aquin.

Aristot. l. 1. poste. c. 9.

Hæb. c. 11 ℣. 6.

Isaiæ c. 7. ℣. 9.

Hodmo adda vu Skolu k Sz. Navuchitelu Czirkvenomu Athanasiussu, y pitaimoga z doszto ynum poniznosztium, kaiszmo adda chinechi, ô Sz. Doctor? da mi po Szmerti nasse budemo mogli naveke videti, y vusivati szkrounoszti Presz. TROYSZTVA

SZTVA, od koiehnam ovde ſivuchem ni ſzmeti, ni miſzlit Odgovaria Sz. Doctor: *Quicunq; vult ſalvus eſſe, ante omnia opus eſt, ut teneat Catholicam fidem.* Nai pervoie potreba uſzakomu koſze hoche Zvelichiti, Veru Katolichanſzku imeti, ali kaije, y vuchemſze naibolye zaderſava Vera Katolichanſzka? Odgovaria Sz. Doctor: *Fides autem Catholica hæc eſt, ut unum DEUM in TRINITATE, & TRINITATEM in Unitate veneremur.* Vera pak Katolichanſzka ie ova, da iednoga Boga vu TROYSZTVU, y TROYSZTVO vu Iednoſzti chaſztimo. Adda Vera Katolichanſzka vu tomſze zaderſava da mi veruiemo tri Perſone vu iednom Bogu, y iednoga iedinoga Boga vu treh Perſonah razluchenеh, toieto vu Otczu, Szinu y Duhu Szvetom, koie Perſone megy ſzobum ieſzu iednake, ar iedna od druge nitje perveſſa, nit zadnyeſſa; niti vexa, niti menſa: *Et in hac TRINITATE nihil eſt prius, aut poſterius, nihil maius aut minus, ſed totæ tres Perſonæ Coæternæ ſibi ſunt, & coæquales.*

Ktomu potrebnoie znati, da druga Perſona Chriſtus IESUS doſſelie iz Nebeſz na Zemlyu, Chlovekom poſztavſſi rodilſzie od Prechiſzte Matere MARIE Devicze, koi z- ſzvoium prez- vetum Kervium ie naſz odkupil od ſzuſanſztva peklenoga, kot to uffamſze da uſzaki zmegy vaſz vu Sz. Vere uſzaki dan moli. Ali iakoſze bòim da unogi to ſzamem Jezikom chine, Szerczem pak y z- dèli izkaſuiuſze gorſeh od iſzteh Poganov, y Sidovov, ar drugach mole, a drugach ſivu kot Sz. Pavel Apoſtol ſzvedochi: *Confitentur ſe noſſe DEUM, factis autem negant.* Ar unogi mole vu Czirkve Ia veruiem vu iedinoga Otcza Boga Uſzamoguchega Sztvoritela Neba y Zemlyè; Szpovedauga Uſzamoguchnoga, koi kakyhie ſztvoril tak more y zatreti; koi ona koiaijmie dal, moreijm y nazad uzeti; ter vendar bolye lyube, y ſzluſe Telmy Szvetu, y Uragu, vechſze vu nyh uffainch neg vu pravoga ſivoga Boga. Veruju vu Mudroſzt Szina Boſiega, da naimre on uſzazna, chuie, y vidi, ter vendar gorie, y ſzlobodneie greſſe, neg Pogani pred ſzvoiemi Maliki. Veruiu vu Dobrotu, y Lyubav Duha Sz. z- koium on nyh nadehava vechkrat daſze oſztave oneh grehov, iz nyh Szpovedu, pokoru za nye chinè, à oni pak uſze ſzuprotiunem nachinom chinè, y ſivu: *In ſumma Confitentur ſe noſſe DEUM, factis autem negant.*

Ad Titum c. 1. ℣. 16

Ime

Ime pak Presz. TROYSZTVA, koiebi morali chasztiti, hvaliti, y dichiti vu szvoieh potrebochah na pomoch zazavati, oni proti Bosanszkem Personam blazne, z- snimisze krivo priszesu, y kunù; preposztaulyaiuch nym oni Pianczi, Boga szvoiega terbuha Bakussa; oni Szerditczi Jalni Boga Marsa; oni Nechiszti Lotrissi Bosiczu Venus, koij Bogi niszu drugi nego pravi Uragi, vendar nym bolye szluse, vu nyh bolyesze uffaiu, neg vuiszto Prezmosno, y Preodicheno TROYSZTVO. Ali kotszusze unogi, y neizbroieni vu tom ukanili, y od Goszp. Boga ostro iosche na ovom Szvetu do uremena, a na drugom vekoma kastigani bili; tak naiszi ùszaki zmegy vasz pazi kai chinì, kak veruie, y kak Presz. TROYSZTVO chasztì y postuie, damusze nepripetì, kaiszeie pripetilo neszrechnomu Olimpiussu vu Czarigradu ò uremenu Sz. Otcza Pape Anastasiussa, koi neszrechnyak blaznech ienkrat proti Bosanszkem Personam, vu onom isztom hipu iz vedroga Neba doletesse tri goruche sztrele zverhu nyega, koieszuga na mesztu onde zkonchale, y Dussu nyegovu vu vekoveche Peklenszke Muke rinule.

Ovakoveh Hystorijh pune ieszu Knige, ako adda neschete dasze y vam kai takvoga nepripetì naipervo dusni ieszte veruvati vu Preszveto TROYSZTVO; Veruiuch nye lyubiti, lyubech chasztiti, y postuvati, postuiuch na pomoch vu potrebochah telouneh zazavati, y hochete oszebuine pomochi, y milosche od Bosanszkeh Person zadobiti, kotie tu isztinu zpoznal ieden Notarius, od koiega pisse Mudri Pelbartus, da kadabi iednoga Notariussa zbog neizbroineh krivicz koieie vu szvoie chaszti bil vuchinil Ubogem lyudem, Uragi Pekleni pocheli bili daviti, y vu Pekel szobum pelyati, koi Neszrechniak videchisze vu pogibeli pochelie krichati: *Ego sum Servus Sanctissimæ TRINITATIS.* Jaszem Szluga Presz. TROYSZTVA, y k mesztu Uragi pusztiussiga zmirom pobegnuliszu od nyega nemoguchi chuti imenuvati Preszveto TROYSZTVO

Sz. Damascenus szvedochi da vu Czarigradu Varassu ò Uremenu Sz- Prokula Biskupa, bilaie sztrasna Kuga, y kadabi ov Sz. Biskup hodil z- Processiami k- unogem Czirkvam Szvetczev y Szveticz Bosieh, k- zadnyemu doyduchi vu Czirkvu Presz. TROYSZTVA, y nut iedvay nuter doyduchi lyucztvo, iedno

Detecze vu Materinomnaruchaiu pocheloie glaſzno, y le kakti Angel popevati, zgovariaiuch ove rechi. *Sanctus DEUS Sanctus fortis, Sanctus immortalis, Miſerere nobis.* Szvet Bog, Szvet Iaki, Szvet Neumertelni, Szmiluiſze nam, y nut vu onom iſztohipu Kuga ie preſztala, Zachudiloſzeie Lyucztvo nad tulikechudom, y Sz. Biskup opitalie ono Dete od kogaſzeie tak nachilo, odgovori Dete Biskupu, ako prem pervo nigdar ni znagovoriti, daie tak chulo, od Angelov; Lyucztvo adda pocheloie onemi rechmi Preſz: TROYSZTVO na pomoch *zazavati*, y ne ſzamo vu one Kuge, nego y vu uſzeh drugeh ſzvoieh potrebochah pomoch Preſz. TROYSZTVA ie zpoznavalo, y tonam ſzvedochi Sz. Niceforus Biskup daſze z- ovemi rechmi naibolyechaſztì Preſz. TROYSZTVO: *DEItas Trina Sanctificatur, Gloriaq; efficitur, cum ter Sanctus, Sanctus Sanctus dicitur.* Preſzveto TROYSZTVO naibolyeſze Szvetì, kadaſze trikrat Szvet, Szvet Szvet velì.

S. Nicephorus Epiſcopus.

Adda y mi terſzemoſze uſzaki dan polek naſſega veruvanja chaſztiti Preſz. TROYSZTVO poboſnoie na pomoch zazaviuch Szvet Bog, Szvet Iaki, Szvet Neumertelni Szmiluinam ſzaDaruymo na chaſzt Preſzvetem Boſanſzkem Perſonam iedinomu Bogu z- iedinoſztium Szercza naſſega nas Razum, Pamet, Volyu, tak dami ne budemo nigdar drugo miſzlili nego ſzamo ona koia budu na chaſzt Otcza Boga Nebeſzkoga; da drugo ne budemo Seleli, neg ſzamo koia budu na hvalu Boga Szina Chriſtuſſa IESUSSA da nebudemo privolyevali k drugomu, neg onomu kai bude na Diku, y poſtenye Duha Szvetoga.

Alduimo Otczu Bdgu Sztvoritelu Telo naſſe koteri ie nyna ſzvoy kip ſztvoril. Alduimo Szinu Odkupitelu naſſemu naſitek, koi za vuchiniti naſz ſive hotelie ſzam na kriſnom Dreu umreti. Alduimo Duhu Szvetomu Zvelichitelu naſſemu Duſſu naſſu. Terſzemoſze oude ſivuchi z- tremi Dobrotami chaſztiti Preſz. TROYSZTVO, Otcza Boga, ſzlaſuch Volyu naſſu z- Volyum nyegovum. Boga Szina, za lyubav nyegovu ſivuch vu miru, y lyubaviz Bliſnyemi naſſemi Boga Duha Sz. chuvauch uſzigdar chiſztu Conſcienczju, tak da kakgoder: *Pater, Verbum, & Spiritus Sanctus hi tres unum ſunt.* Tak mi tulikaiſſe z Bogom, z- bliſnyem, y z- Duſſum naſſaum iedni budemo pravi verni Bo-

yi Kerscheniki; Reczemo pak uszi klechech: *Laudamus te, Benedicimus te, Glorificamus te ô Beata TRINITAS.* Hvalimote, Blagoszlaulyamo tebe, klanyamosze tebe, Dichimo tebe, ò Preszveto, y Preodicheno TROYSZTVO, Amen.

DRUGA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kakovaie ona Velika Vecheria Preszvetoga Oltarszkoga SACRAMENTA? y z-kakovum pripravum ieszmo dusni k-nye prisztupiti?

Homo quidam fecit Cœnam magnam
Lucæ 14. ℣. 16.

Chlovek nekoi uchinilie Vecheriu veliku.

MIruite, y presztanete chuditisze ò Narodi! *He*nyaite Pisczi sztareh Rimszkeh Historijh od piszanya: hvalech negdasnye Herczege, Kralye, y Czeszare, zbogh nyhoveh prechudneh, y prezmosneh Vechery z-koiemiszu oni szvoie Pijatele, y podlosnike gosztili: Isztinaie da Velika Vecheria bilaie ona Herczega Littvanie, Sindrigelle z. Imenom, koia bilaie velika na petdeszet Sztollov, pri koie biloie perdeszet Fogassev, ò uszakom Fogassu be na sztol donesseno szto y tridesset Jesztvin. Velika Vecheria bilaie ona Kralya Persianszkoga Imenom Dariussa, koia bilaie na petnaiszt Sztollov, pri uszakom

kom szedeloie petnaiszt Jezer Ivùdi (kot Plutarkus pisse) vu uszaki Sztol potrossilie chetiriszto iezer Talentumov, uszaki Talentum valyalie dva Zlata Dukata, y tako potrossilie na onu Vecheriu petnaiszt krat Oszem szto iezer Zlateh Dukat. Oh ka Vecheria! Velika Vecheria bilaie ona, koiu prez moc ni Julius Czèszar be vuchinil Rimlyanom, po iedne oszebuine Victorie, illi preobladanyu szvoieh Nepriatelov, koia Vecheria bilaie velika na dvanaiszt iezer Sztollov napunyeneh z-lyudmi, koiem Goszstom po Vecherie razdelilie Czeszar unoszinu Zlata; Kuliko ie pak na nyu potrosseno, Eleius pisse, daszе ni moglo zrachunati. Lepe, Velike, Zmosne Vecherie bileszu ove: Ali chudneszе videmisze one dve, koie ieden Czar Gerchki Isakus Angelus, y ieden Kmet Gerk Pittius ieszu vuchinili bili. Czar Isakus k-iedne Vecherie pripravilie bil iedno veliko Polye Kruha; lednu dugu, y siroku Goru Zverine; lednu nepreszesno lezerische naipresstimaneszeh Rib, y Oczeanszko Morie naizebraneszega Vina, y unoszinu Ribnyakov puneh Koszneh Vod. Gerk pako Pittius Otecz Mudroga Democrita Filosofussa, Kmet drugach, ali tak Bogat daie Kralya Xerszessa zveszem szvoiem Kralieszтvom bil pozval na Vecheriu (kot pisse Sabelius) z-koiem Kralyem dosloie bilo dvanaiszt szto iezer lyudi, koieh goszstilie, kotsze doszstoij takvoga Kralya goszstitie y kadaie odhagyal Kraly od nyega, donesselie ov Kmetina Kralyu na prikazen vu iedne zlate Medenicze chetirisszto Czekinov, uszaki Czekin valyalie deszet iezer Rainyskou. Oh chudne! Oh zmosne Vecherie! Ali kaiszu usze ove Vecherie prot one koinie Kraly Neba y Zemlyè vuchinil? od koiegasze danesni Sz. Evang. szpomina: *Homo quidam fecit Cenam magnam & vocavit multos.* Vecheriu takovu, koia za Palachu ima Sz. Czikvu; za Sztolle Oltare; za Sztolnyake Corporale; za Sztolne Rubcze Purificatorie; za Zdelle, y Pehare, Zlate Kelihe, y Patene; za Dvorianike Masnike; za Goszte usze Kerschenike; za Kruh, y Vino, Kerv, y Telo szvoie Preszveto. Nad ovum Vecherium chudesze Heretniki, kaiti veruiu Kerscheniki, Zmutchuiusze Sidovi, kaiti mole Katoliki; Iedni y drugi toga nemogu vu glavu pobrati, da on Bog koije iz Nebesz na Zemlyu dossel, Chlovekom poszstal, na Krisu razpet umerl, ter on iszti daszе vu uszake Hostie takov zadersava, kotie vu Nebu, kotsze pus-

puscha vu one Sz. Hostie videti, y ieszti od Pravichnch, y Gresneh, pache prepuscha dasze obodvoij snym hrane: *Sumunt boni sumunt mali, sorte tamen inæquali, vitæ, vel interitus.* Na ovu adda Vecheriu buduchi uszi mi pozvani, nai uszaki pazi kem nachinom prisztuplyuie k- ovomu Sztollu, damu bude na Sitek, y Zvelichenye; a ne na Szud y pogublenye; kotvam to hochu pokazati, kak morate vuchiniti.

Znana bude nedvoijm nikai uszem, y uszakomu zmey vaszò NN. ona nezgovorna lyubav Pticze Pelikana proti Mladem szvoiem, koie Mlade kada vidi od glada, ali kakve druge nevolye pogibati, za ozdravetie, y od Szmerti oszloboditi szam szebe szvoiem klyunom perszi odpre, y iz nyh chinì Kerv van techi, z- koium Kervium pak napaia, hrani, y urachi szvoie Mlade, kotere Pticze neka Mudra Glava podpiszuie ove rechi. *Quid non cogit Amor?* kai neszili Lyubav? toieto chiniti; Oh! kak szto iezero krat mogusze ove rèchi od Christussa predragoga Odkupitela nassega rechi: *Quid non cogit Amor?* kaiga ni priszilila lyubav vuchiniti? pokeh dob da on videchi nasz nevolyne Gresnike pogibati, szmiluvalszeie zverhu nasseh vumiraiucheh Dussicz, ter odprevssi ne szamo perszi, nego y Szercze szvoie, chinechi iz nyega szvoiu Presz. Kerv techi, z- koium onie nasz napoijl, okrepil, y osivel, koiega preveliku lyubav razmislyavaiuch Sz. Ivan Chrysostomus ovak govori: *Quis Pastor oves proprio pascit Cruore?* Kteri ie on Pasztir koibi szvoie Ouchicze z- szvoium lasztovitum Kervium hranil, y napaial? O ali kai velim ia od Pasztira? hochu rechi vech, kteraie ona Mati tak lyublyena, tak milosztiuna, koiabi szvoium Kervium szvoiu Dechiczu hranila? buduch unoge, y unoge koie szvoie Dechicze Mleko zkratchuiu, vut van dabi ztem berse mogla umreti, a kai hochu rechi od Kervi? niszu one milosztiune kakti Pticza Pelikan, koi szvoie Mlade: *Proprio pascit Cruore.* Ali kakti iedna druga Mudra glava govorilaie od Pelikana. *Dat Viscera visceribus*; Da daie szvoie Meszo, y Kerv Mladem szvoiem, koij Mladi od nyegovoga Mesza y Kervi ieszu izesli, *Quid non cogit Amor?* Oh kam ni Christussa Odkupitela nassega zaulekla lyubav, y kaiga ni priszilila vuchiniti? da on szvoie Mlade, toieto Dussicze nasse *Proprio pascit Cruore.* Szvoium lasztovitum Kervium hrani,

S. Chryso. tom. 83. in Matth.

napaia, y od Szmerti brani, *Dat Viſcera viſceribus.* Telo ſzvoie Preſzveto y Kerv nam na hranu daie, kot on ſzam pri Sz. Ianuſſu
Joan. c. 6. ℣. 56. & 57. govori. *Caro mea vere eſt Cibus, & Sanguis meus vere eſt potus; qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem vivet in aternum.* Telo moie ie prava Ieſztvina, y Kerv moia ie prava pitvina, koi moie Telo Jè, y Kerv moiu pie, bude naveke ſivel; pache neſzamo to, nego ioſche vech. *In me manet, & ego in eo.* Koiſzez moiem Telom hrani, y Kervium napaia, vu mene prebiva, y ia vu nyem: Oh nezgovorna lyubav premiloſztiunoga naſſega Pelikana Chriſtuſſa JESUSSA! Ter kainam ie mogel vech: vexega, y bolſega dati ali vuchiniti?

Chuiem Sz. Otcha Auguſtina govoriti, na ovo moie pita-
S. Auguſ. in Joan. trac. 84. nye odgovariaiuch ovak: *Audeo dicere quod DEUS cum ſit Omnipotens, plus dare non potuit; Cum ſit ditiſſimus, plus dare non habuit; Cum ſit Sapientiſſimus, plus dare neſcivit.* Szmem rechi (veli Sz. Auguſtin) da Goszp. Bog buduchi Uſzamoguchen, vech nam ni mogel kai dati; buduch naibogateſſi, vechnam ni imel kai dati; buduch naimudreſſi, vechnam ni znal kai dati neg namie dàl; Iednum rechium on Bog koije Kraly zverhu uſzeh Kralyev ovoga Szveta naiuſzamoguchneſſi; On koi lada, y zapoveda zeuſzemi Sztvarmi na Nebu, y na Zemiye; On koije Vekovechna Mudroſzt, vech nam ni mogel, imel, nit znal kai bolſega, vexega, preſtimaneſſega, haſznoviteſſega dati, negnamie dàl na ove Vecherie, od koieſze danaſni Sz. Evangelium ſzpo-
Luc. c. 14. ℣. 16. mina. *Homo quidam fecit Cœnam magnam, & vocavit multos.* Neki Chlovek vuchinilie Vecheriu veliku, y zualie unoge: Or Chlovek bilie Chriſtus Szin Boſyi koi na ove velike Vecherie poſztavilie na ſztol ſzvoie Preſzveto Telo, y Kerv, Zvalie unoge na nyu, naipervo zvalie ſzam na ovom Szvetu ſivuchi, Sidove; potlam po ſzvoieh Apoſtolch zvalie uſze Narode: *In om-*
Pſal. 18. ℣. 5. *nem terram exivit ſonus eorum.* Vezdaſnye pako ureme zove po Nameſztnikeh ſzvoieh, Prodekatoreh: Ali unogiſze izprichavaiu kaikakve zroke na pervo donaſſaiuch, z- koiemi vezda uremena nebudem gubil, nego z- onemi nakaniſzem govoriti, koijtiſze neizprichavaiu doyti; nego pozvani hode na ovu Vecheriu: Oveh pako takoveh Gosztov ieſzu chetiri fele; Pervi ieſzu oni, koij prijmlyu Preſz. Boſanſzko Telo k- ſzebe, ali ne-

neprijmlyu Miloſche, krepoſzti, y pomochi koiaſze vu Sz. Oltarſzkom SACRAMENTUMU zaderſavaiu, y ovi takovi ieſu oni Greſniki koijſze pricheſchaiu vu kakovom Szmertnom Grehu, iz koga greha niſzuſze pravo ſzpovedali kaktiſzu y oni drugi, koij ako ptem ieſzuſze ſzpovedali, iz zeuſzeh grehov, ali vendar niſzu pravo y zverſſeno obechali pobolſatiſze, y prilike habati, kot ti takovi ieſzu oni Szerditi nenavidni, oni Lotriſſi navadni, oni Uſuraſſi lakomi, uſzi ovi iemlyu Preſz. Telo Chriſtuſſevo k- ſzebe, kadaſze pricheſchaiu, ali ovo Telo y Kerv Boſia nym nepomaſu k- Sitku Vekovechnomu, y Zveſichenyu, nego na oſzugyenye, y zkvarienye Vekovechno od koieh Sz. Pavel Apoſtol govori: *Qui manducat, & bibit indignè, Iudicium ſibi manducat, & bibit.* Koi ovo Preſz. Telo Chriſtuſſevo ſè, y Kerv pìe neuredno, y ne dosztoino? to k vexemu ſzvoiemu oſzugyenyu chinì. 1. Corin. c. 11. ℣. 29.

Drugi ieſzu, koi neprijmlyu Tela Boſiega k- ſzebe; Miloſchu vendar, krepoſzt, y pomoch dobivaiu, tauno takovu, kako dabie prieli, y ti takovi ieſzu oni Beteſniki ſzlaboga Seludcza, koij neuffaiuſze pricheſztiti, boiechiſze dabijmſze Seludecz nezburkal, ter dabi nazad nepovernuli; Seleiu vendar dabijm moguche bilo: k- ovem moguſze priurechi oni dòbri, y poboſni Kerſcheniki, koij kada vide Maſnika, ali druge Kerſchenike pricheſchatiſze ſelè, y oni dabijm moguche bilo, y dopuſcheno Preſzveto Telo Chriſtuſſevo k- ſzebe uzeti, y ovi takovi morefze rechi daſze pricheſchaiu, *Spiritualiter non SACRAMENTALITER*, Duhounem liſztor nachinom, koiſze zaderſava vu hotenyu to vuchiniti dabi moguche bilo.

Treti ieſzu oni, koij ni ovak neprijmlyu Tela Boſiega k- ſzebe, toieto niti Szvetoga SACRAMENTUMA, niti Miloſche nyegove, iednum rechium nepricheſchaiuſze ne ſzamo cheſz czelo leto, nego nit ò Vuzmu tulikaiſſe, nekoi zbog zroka ſzerditoſzti daſze nchte pomeriti z- Nepriatelmi ſzvoiemi: Nekoij zbog Lotrie, arijmſze neſche oſztaviti, oduriti, onoga nechriſzatoga Priatelſztva, y paydaſtva: Nekoij zbog ſzkupoſzti, arijmſze miluie povernuti Lyuczkoga Blaga po krivicze ſzprauyenoga: Ovi takovi za Zapovedi Boſie, y Czinkvene nemaraiu, vech preſtimavaiuch, y bolye Izluſechi Telu, Szetu, y Uragu, y tako rekuchi odgovariaiuſze Sz. SACRAMENTUMU, y

Bo-

Bogu ſzvoiemu, oſztaiu prokleti, od koich rauno hotelie Chriſtus vu danaſnyem Sz. Evangeliumu rechi one rèchi: *Nemo Thurum illorum qui vocati ſunt. guſtabit Cœnam meam.* Nijeden zmeg oneh lyùdi koijſzu bili zvani, ter niſzu dosli, nebude kuſſal Vecherie moie.

Luca c. 14 ℣. 24.

Naizadni ieſzu oni, koij prijmlyu Telo Boſie k- ſzebe, y nyegovo obiachenye, y okreplenye, zkupa ſzvoiem Duſſam dobivaiu, y ovi ieſzu oni pravi, dobri, poboſni Kerſcheniki, koij guſztokrat z- pravum pokorum, y poſaluvanyem, chiſztum Conſcienczium, z- zkruſſenem Szerczem, poboſno, uredno, y doſztoino pvijmlyu Preſz. Telo Boſie k- ſzebe, y od oveh Chriſtus govori pri Sz. Ianuſſu. *Qui manducat hunc Panem, vivet in æternum.* Koi ov Kruh lè, vekoma bude ſivel.

Ioan. c. 6. ℣. 59.

Kulika pak poboſnoſzt, zkruſſenye Szercza, Chiſztocha Conſcienczie, y priprava k- tomu ie potrebna da Chlovek uredno, y doſztoino k- ſzebe uzeme Preodicheno Boſanſztvo vu Preſz. Oltarſzkom SACRAMENTUMU? opomina Sz. Pavel Apoſtol govorechi. *Probet autem ſeipſum homo, & ſic de Pane illo edat, & de Calice bibat.* Nai Chlovek ſzam ſzebe probuie, y zpoznava kakovie na ſzvoie Duſſe, ieli chiſzt prez uſ. akoga konche Szmertnoga, y kakoikoie moguche prez maloga greha, y onak nai lè od onoga Meſza, y pìe od onoga Keliha, toieto Telo, y Kerv Chriſtuſſevu.

1. Corint. c. 11. ℣. 28.

Steſſe vu perveh Knigah Kralyeuſzkeh, da iduchi ienkrat David Abimeleka Maſnika Kruha proſzit. Pop Abimelek nima iuchi drugoga Kruha doma, neg onoga koije bil poſzvechen; pervo negie ovoga Kruha dàl Davidu, opitalgaie akoſze nahagra chiſzt ne ſzamo na Conſcienczie, nego y na Telu? ako adda ie hotel koi on poſzvechen Kruh ieſzti? koi Kruh bilie liſztor kip, y ſzpodoba vezdaſnyega Preſz. Oltarſzkoga SACRAMENTA, potrebaie bilo imeti chiſzto Szereze, y Telo? A kuliko vexa chiſzto ha potrebnaie na Duſſe, y na Szerczu; na Telu, y na pameti uſzakomu Kerſcheniku pervo neg priſztupi k- Sztolu Boſanſzke Vecherie? pervo neg pochne piti, y ieſzti Telo, y Kerv pravu Chriſtuſſevu? Zakaizato: *Probet ſeipſum homo, & ſic de Pane illo edat, & de Calice bibat, qui enim indignè manducat, & bibit? Iudicium ſibi manducat, & bibit.* veli Sz. Ianus.

Ko-

Kotero nigdar meszto biloie chiszteſſe, y Szveteſſe, od prechiſzte vutrobe MARIE Devicze? buduch ona uſza lepſa, Chiſzteſſa, Szveteſſa od uſzeh Szvetezev, y Angelov Nebeſzkeh; ter vendar Sz. Mati Czirkva popevaiuch onu popevku, Tebe Boga hvalimo, od Szveteh Navuchitelov Auguſtina y Ambroſiuſſa vuchinyenu, vu nye popeva ove rèchi, *Tu ad liberandum ſuſcepturus hominem, non horruiſti Virginis Uterum.* Hotechi ovadva Sz. Navuchitela obznaniti Chiſztochu, y Szvetoſzt Boſanſzku, kade potreba dobro zapametiti onu rech: *Non horruiſti*, niſzisze ſztraſſil doyti prebivat vu Prechiſztu Vutrobu Devicze: Vezda pak premiſzlemo mi kulikoſze nebude durilo, y gruztelo vu iedno Szereze, ali vu iednu Duſſu; vu iedno Telo nevelim liſztor ſzmertnemi grehi oſzmragyeno, ukalyano, y zatepeno; Nego nepripraunо, nepoboſno, z prekorednimi poſelnyi, y lyubaumi utepeno Szercze doyti? Oh ter kak hoches da Bog voyrad, y veſzel k tebe doyde prebivat, kadate takovu nayde? Nai adda uſzaki dobro premiſzli pervo neg priſztupi k Preſz. Oltaru na pricheschanye, da naimre ide k ſztollu Boſiemu, kademora k ſzebe prieti Szina Boſiega Sztvoritela, Odkupitela, y Zvelichitela ſzvoiega, Szudcza Siveh y Mertveh, koi akolite naide pripraunoga kotſze doſztoij? On tebe hoche ſzvoiemi Boſanſzkemi miloſchami nadeliti, tebe hoche obiachiti, okrepiti, y darmi neſzamo Duhovnemi, nego y Telounemi napuniti: Oh kulika adda Szrecha bude tvoia ò Kerſchena Duſſa? kada ti polek tvoie kerhkoche terſzis pripravitiſze zeuſzum poboſnoſztium, poniznoſztium, y chiſztochum Szercza, Boga tvoiega k tebe prieti; y ako prem niga na Szvetu Chloveka koibi mogel uredno y doſztoino pripravitiſze za prieti Boga ſzvoiega k ſzebe nasztan, vendar pozavaiuchi on naſz na ſzvoiu Vecheriu govorech. *Parata iam ſunt omnia.* Gotovaszu iur uſza, Moramo vendar iti marlivo prez uſzakoga iz prichavanya obiacheni z. Verum, Uffanyem, y Lyubavium, z poniznem, y zkruſſenem Szerczem, y kulikoie moguche z chiſztum prez uſzakoga naimenſega greha Conſcienczium. *Lucæ c. 14 v. 17.*

Gdo nezna da MARIA Devicza preſtimavalaſzeie za neureduu prijeti vu vutrobe ſzvoie Szina Boſiega? ali vendar kadaie chula od Arkangela Gabriela Zapoved Boſiu poniznoie odgo-

Luca c. 1. ℣. 38. vorila· *Ecce Ancilla Domini, fiat mihi secundum Verbum tuum.* Ov Szlusbenicza Goszpono va, naimi bude polek rechi tvoje; Gd nezna? da Sz. Ivan Kerſztitel za neurednoga ieſze derſal Ker

Matth. c. 3. ℣. 14. ſztiti Szina Boſiega vu poroku Iordanu, odkud govorilie: *Ego à te debeo Baptizari, & tu venis ad me?* Iaſze moram od tebe Ker ſztiti, ter ti dohagyas k mene? Niſtarmanye kadaie chul, y dozr nal volyu nyegovu, privolilie, y Kerſztilgaie. Gdo nezna? di Sz. Peter Apoſtol za neurednogaſzeie derſal, dabi nyegov Me ſter nyemu nyegve Noge umival, odkud odgovaria odperto.

Ioan. c. 13 ℣. 8. *Non lavabis mihi pedes in æternum.* Nebus pral mene Nog naveke, toieto nigdar, vendar kadaie videl, y zpoznal, da Chriſtus neſ che drugach, neg damu Noge umije, privolylie y rekel: *Domi*

Ibidem ℣. 9. *ne non tantum pedes meos, ſed manus, & caput.* Peri Goszpone, ne ſzamo Noge moie, nego y Ruke, y glavu. Razno tak y mi Ke ſcheniki, ako prem zpoznavamoſze za neurednе priſztupiti k takovoga Goſchenya Sztollu; vendar znamuch daieto volya Bo ſia, koi naſz na nye pozava, potrebaie da idemo, y priſztuplyu iemo obiacheni z- Verum, Uffanyem, y Lyubavum goruchum; ar onſze vu danaſnyem Sz. Evang. grozi uſzem onem koiſze n prichavaiu doyti na ovu Vecheriu. *Amen dico vobis quod nemo virorum illorum qui vocati ſunt, guſtabit Cœnam meam.* Sztanovito velim vam da nijeden od oneh lyùdi koiiſzu zvani bili (ter izpri chavaiuchiſze lebudkak niſzu dosli) nebude kuſſal moie Veche rie, zverhu koieh rèchi Premudri Ioannes de Pina ovak govori:

Ioan. de Pina in Eccl. tom. 2. Eth. 428. *Si rei hiſtoriam inſpicias omnes quidem iure excuſantur, ſi verò ad Euchariſtiam reſpicias? non item; quia in Euchariſtia omnia ſunt bona, atq adeò non erat cur ad alia bona quærenda pergerent.* Ako na rèchi oneh koiiſze izprichavaiu pazis, uſzi imaiu zadovolyen zrok izpri chanya, Ako pak premislyavas Preſz. SACRAMENTUM? ni iſztina; arvu Preſz. SACRAMENTUMU ieſzu uſze dobrote, zakaizato ni uredno, nit potrebno ovo dobro oſztaviſſi, drugi dobra izkati.

Nu kadeſzte ſzada ò Lyubiteli ovoga Szveta chalarnoga? koiiſze tuliko ſzkerbite ſzpraulyaiuch Bogacztva, pokuplyu iuch Imanya, Szluſech, lyubech, y po volye hodech onem vaſ ſem telounem Priatelom, y priateliczam, a za onoga koije pra vi Priatel nas ne marate: *Ipſe eſt Amicus noſter*, on ie nas Priatel ve li

si Sz. Bernard, y potverguie Sz. Ianus Evang. govorechi: *Cum dilexisset suos, qui erant in mundo in finem dilexit eos.* Od poklamie bil pocskel lyubiti szvoie, tia do koncza ieiſh lyubil. Ov adda Bogati, Uſzamoguchni, Miloſztivni, lyublyeni tvoy Priatel pripraviltije Vecheriu. *Iam parata sunt omnia. Veni.* Zove na ſzvoiu Boſanſzku Vecheriu, na koie, akoli od glada pogiblyes? hochete on okrepiti, akoſze od turobnoſzti zbog tulikeh traplenyih zkonchavas? on hoche tebe obatriveti, y razveſzeliti; Akoſzi od Nepriatelov Duſſeuneh, y Telouneh preganyan? on hoche tebe proti nym obiachiti; Akoſzi Gresnik? hoches od nyega dobiti proſchenye? Akoſzi Pravichen? hoches dobiti povexanye Szvetloſzti, y Dike vu Kralyeſztvu Nebeſzkom; Uſzi adda do iednoga prez uſzakoga izprichavanya, y ſtentanya hodmo, y prisstupemo k ovomu Boſanſzkomu Sztollu: *Parata iam sunt omnia*, Priprauna iur ieſzu uſza. *Accede*, veli, y pozava naſz odſztrani Boſie Sz. Thomas de Villa Nova, *Accede, & omnem inde reperies facietatem; ſi peccator eſt? accedat, & inveniet Indulgentiam; ſi Iuſtus eſt? inveniet gratiam; ſi ægrotus? inveniet medicinam; mœſtus? inveniet lætitiam; ſi famelicus? inveniet abundantiam.* Prisztupi veli Sz. Thomas k ovomu Preſz. Oltarſzkomu SACRAMENTUMU, y vu nyem naydes uſzu zadovolſchinu; Akolije kteri Gresnik? nai prisztupi, y nayde odpuſchenye; Akoie Pravichen? nayde Miloſchu; Akoie beteſen? nayde Urachtvo; akoie Saloſzten? nayde Veſzelye; Akoie gladen? nayde obilie.

Ioan. c. 13 ℣. 1.

S. Thomas de Villa Nova ſer. 1. de Corp Chriſti.

Oudemi na pamet dohagya ona Hiſtoria, koiu piſſe Bloſius od iedne Purgatoriumſzke Duſſe, koiaſzeie po prepuſchenyu Boſiem pokazala bila iednomu Sz. Sitka Chloveku, tuſechimuſze da ſztraſne Muke terpi vu Purgatoriumu radi toga ſzamoga zroka daſze ni guſztokrat pricheſchala, proſzechiga dabiſze hiſztor ienkrat na meſzto nye pricheſztil, da taki bude od Muk oſzlobogyena, kai y be kuliko naiberſe vuchinil on Sz: Chlovek, koi berſeliſzeie pricheſztil, taki ona Duſſa pokazalamuſzeie Szvetleſſa od Szuncza hvalechimu za tuliku Miloſchu, vu Nebo ie zletela. Kakovu nemarnoſzt, y lenoſzt vu priſztuplyaniu k Boſanſzkomu Sztollu razmiſlyaiuch zgora imenuvani Sz. Thomas ovak govori opominaiuch lene, y nemarlive Kerſchenike: *Deſidiam veſtram perpendite, quippè qui Corpus in via toties in die reficiatis*

Bloſius in Monil. Spir. c. 6.

S. Thom. de V. N. ut ſupra loco cit.

atis; & animam miseram longa peregrinatione laborantem vel semel Mense reficere negligatis. Razmiszlete lenoszt vassu, y Nemarnoszo Nepobosni Kerscheniki, koij oude sivuchi tulikokrat chel dan vasse Telo hranite; Dussu pak nevolynu kaibi ienkrat vu Mszeczu nemarateze nit neszkerbite dabi okrepili pri Sz. Oltari Telom, y Kervium Preszvetum Boga Sztvoritela, y Odkupitela vassega. Znaite dobro da kaiszeie goder pripetilo Kralyicza Vasthi od Kralya Asverussa vu goszti pozvane, ter nehteche doyti, lebudkakvo izprichavanye napervo davaiuch; od Kralyeuszkoga Tolnacha be dokonyano daszeie mora iz Glave Koruna, y iz Ruk Bat Kralyeuszki uzeti, iz Kralyeuszkoga Tronussa iztirati, y iz Kralyicze Szlusbenicza da mora poszlati: Rauno tak vu danasnyem *Sz.* Evang. groziszе ov Nebeszki Asveruonem Kerschenikom, koij zbog lebudkakveh zrokov zamugyuiu priszluplyavati k- Presz. Oltarszkomu SACRAMENTUMU naimre ó Uremenu vexeh Szvetkov, à oszebuinem pako nachinom kadaszu Proschenya Papinszka: *Amen dico vobis, quod unus virorum illorum gustabit Cœnam meam.* Sztanovito velim vam da nijeden od teh takoveh nemarneh Kerschenikov za tuliku moiu Miloschu koiu nym ponviam davaiuch szamoga mene na hranu y pitvinu, nebude moie Vekovechne Vecherie Nebeszke vusival. O Kerscheniki! kadeszte? chuieteli, razmeteli kai, y kak govori vas Bog grozechiszе vam? A kai adda chinite, zakai tuliko mudite priszluplyavati k- Sztollu Bosanszтva, za prieti tulike Dare y Miloschе? *Accedite ad eum & illuminamini, & facies vestræ non confundentur.*

Psal. 33. ℣. 6.

Alikem nachinom moramo mi priszluplyavati k- ovomu Bosanszkomu Sztollu za biti razszvetcheni? Iep Navuk tomu imamo vu Sz. Piszmu vu onom Germu goruchem koga ie Moyszes bil zagledal kadaie na Polyu Ovcze szvoiega Taszta paszel, Ienkrat razgledavssi okolu za szvoiemi Ovczami dabimusze kakva Skoda nepripetila, nut zagledalie zverhu iednoga Bresainka ieden Germ goreti, gledi Moyszes marlivo on Germ, razmislya kakoubi to ogeny mogel biti, koi tak dugo gori ter zgoreti nemore onoga tak maloga Germa, Zakai zato sztahsze gore, y pochne szam szobum govoriti: *Vadam, & videbo visionem hanc magnam quare non comburatur Rubus.* Hochu poyti, y videti ovo tak

Exodi c. 1. ℣. 2.

veliko, y chudno vigyenie, kai to more biti da Germ nesche zgoreti? kakov Germ, kakovli Ogeny to mora biti? y nut kadabibil possel zachulie ieden velik glasz iz onoga goruchega Germa; *Moyses, Moyses*, koi glasz za chuvssi Moyses presztrassilszeie, pochelie okolszebe gledati dabi videl gdoga zove, ali nevidechi nikoga odgovorilie *Ad sum.* Ovoszem, nato zachuie pak drugi glasz kadaszeie bil pochel napervo gibati proti Germu. *Sta Moyses.* Obsztoi Moyses, Holà? pochne Zpoznavati Moyses da glasz iz Ognya ide, ter pochneszе chuditi gdo y zakaimu prepoveda obsztati? Nemari vendar ni zato Moyses, negoszе napervo giblye, y szili poyti, ali y pak chuie glasz. *Ne appropies huc solve Calceamenta de pedibus tuis, Terra enim in qua stas Terra Sancta est.* Nepriblsavaisze szimo, zezvi obutel iz nog tvoich, ar Zemlya na koie sztòis, ie Zemlya Szveta G. Bog pokazalszeie Moyesszu vu onom Germu goruchem. *Apparuitq; ei Dominus in flamma ignis de medio Rubi.* Odkuda krichalmuie daszе nai nepriblisava z obuvenemi Nogami kakti blatenemi, y szmradnemi, nego naisze pervo izuie, ter bósz z- chisztemi nogami nai ide gledat onoga Germa goruchega.

Iedno prez krayia y koncza vexe chudo ò NN. ia tebe pokazati hochu, ne iur vu iednom Germu goruchega Goszp. Boga tvoiega, nego vu onom Presz. Oltarszkom SACRAMENTUMU prebivaiuchega; vu ovom Germu ako ni mogel zgoreti, oude uszaki dan buduch od Kerschenikov Jegyen, y zkonchatiga ni mochi: *Sumit unus, sumunt mille, quantum isti tantum ille, nec sumptus consumitur.* Selis adda pribliszatisze k Germu Sz. Oltara? yonde ne szamo videti nego y pokussati ove Szladkoche, y Smahoche? *Solve calceamenta de pedibus tuis.* Izui iz tvoich ne Nòg, blatnu obutel, nego iz tvoie Dusse one odurne grehe, *Solve Calceamenta.* Izui obutel toieto oduri one Naszladnoszti te lounè, ter hodi po putu Sz. pokore, y zkrussenyu Szercza; koiem nachinom, ako tinepoydes? toieto chisztum Conscienczium, po ostrom putu Sz. Pokore, k- Sztollu Presztvetoga SACRAMENTUMA, od onoga Bosanszkoga Germa hoches na veke zkonchan biti: ar on koi z szmradnemi ovoga Szveta naszladnoszti mi oude szvoiemu telu, y poselenyam nyegovem ugaia? ni ureden dabisze z- Bosanszkem kruhom hranil. *Qui terrenis voluptatibus pascuntur?* (Veli Sz. Cassiodorus) *Indigni sunt ut Pane Eucha-* *Cassiod. in psal. 138.*

Euchariſtico veſcantur. Koiſze z-Zemelyſzkemi naſzladnoſzti paſzù? niſzu uredni dabiſze z-kruhom Angelſzkem hranili.

S. Augus. ſer. 11. de tempore. Szveti Auguſtin pridaie: *Qui non mutat vitam, ad Iudicium mutat vitam, & magis ex ipſa corripitur, quam ſanatur, magis occidit quam vivificatur.* Koi nepremenyuie Sitka, na ſzud illi oſzugye nie iemlye k-ſzebe Sitek, y iz ovoga Sitka bolyeſze rani, nego urachi; bolye umaria, ne oſiulyuie;

Sztani adda gore ò NN. ter hodi ne ſzamo gledat ove prechudne Vecherie, na koie puſchyaſze ne ſzamo gledati, nego ſzvoie Telo ieſzti, y Kerv piti; Zove tebe ne ſzamo nego y grozitiſze ako nedoydes: Hodi adda, ali pervo neg poydes pazi, y premiſzli kak ides? kam ides? pred koga ides? pokai ides? Hodi, ali neydi z-blatnemi nogàmi, kervavemi rukami, odpertemi ochima, ſzmradnum Conſcienczium, nego one tvoie noge, koieſzu do ſzada hodile po puteh greſneh proti Boſiem zapovedam, y one ruke ukalyane vu kervi bliſnyega tvoiega operi, y ochiſzti z-koium Saloſztnum ſzuziczum iz tvoieh ochiju ztochenum; Izui iednum rechium vu iedne Szpovedalniczè pred nogami Szpovednika onu ſzmradnu obutel uſzeh tvoieh grehov ter onak chiſzt hodi bóſz po putu Sz. Pokore, y ſzerchene Saloſzti, z-chiſztum Conſzienczium, zkruſſenem Szerczem, z-tvednem nakanenyem pobolſanya Sitka, hodi veſz ponizen, poboſen, cheden, y tako zadobitiſzi hoches ne ſzamo Sitek Vekovechni polek onoga obechanya Chriſtuſſevoga: *Qui manducat hunc Panem, vivet in æternum.* Koi Iè ov Kruh, ſivel bude naveke. Nego ioſche na ovom Szvetu Duſſa tvoia bude vu Bogu prebivala, y Bog vu nye, polek oneh drugeh Chriſtuſſeveh rècih pri Sz. Ianuſſu: *Qui manducat meam Carnem, & bibit meum Sanguinem in me manet, & ego in illo.* On koi Iè moie Telo, y pìe moiu Kerv, vu mene prebiva, y ia vu nyem. Amen.

TRETA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kuliko Skode chinè ſzvoiem bliſnyem oni Ogovorczi, proti nyhovomu poſtenyu mermraiuch? y vu kakochiveſztu pogibel Duſſnoga pogublenya ſzami ſzebe poſztaulyaiu?

Murmurabant Phriſæi, & Scribæ dicentes; quia hic peccatores recipit, & manducat cum illis. Lucæ c. 15. ℣. 2.

Morgu vahu Fariſeuſsi y piſzczi, govorechi? da ov greſnike priimlye, y z-ſnymi Jè.

NI drugach, nego daſze mora iſztina valuvati; da naimre od zlocheſzteh Roditelov zlocheſzti plod poragyaſze; od odurneh, odurni porodizhagya; toieto, kakovo koleno, takovo pokolenye, kakvi Otczi, takova *Decza*; Neko takovo ſztraſſilo, y potrahta zleglaſzeie na pochetku Szveta od Otcza peklenſzkoga Behemota; y Matere odurne, ſcherbaſzte, kermeshive, Baburde; koiaſze z-Kachami hrani, y pravo ſzvoie Szerczegrize: ova potrahta doklatilaſzeie, y vu ov N. Varas; od ſzeh dobrovolyno naſztan prijeta komu goderſze ponudi; y kamgoder doyde: Ali kakovaie ova *Beſtia*? Oh chudna, y ſztraſna, ar ima Selezne Zube, vu koieh noſzi britve, ſztrele, y meche; pun gubecz ima ognya y chemera: koiu potrahtu zagle-

gledavſſi neku noch Sz. Prorok Daniel, niſze mogel nad nyu nachuditi, nitije znal kak drugach imenuvatiu, nego chudnu

Daniel. c. 7. ℣. 7. y ſztraſnum: *Poſt hæc aſpiciebam in viſione noctis, & ecce Beſtia quæ terribilis atq; mirabilis, & fortis nimis, dentes ferreos habebat magnos comedens, & comminuens, & reliqua pedibus conculcans.* Videſzem (veli Sz. Prorok) vu nochnom vigyeniu iednu ſztraſnu, chudnu Beſtiu, y zkupa iaku, imaiuchu Zubi Seleznе velike, koiemi grizlaie uſze kai dobra, y zlaie nasla, y kai zgriſzati razmerviti ni mogla, z- nogami ie poteptala; chudna ſztanovito, y ſztraſna ie ova Beſtia koiu Sz. Jakop Apoſtol razmisly aiuch nezna kak drugach imenuvati nego dvemi rechmi: Uni-

Iacobi c. 3. ℣. 6. *verſitas Iniquitatis.* Z- koiemi rechmi hotelnamie na znanye deti, da ova peklenſzka potrahta, y pokolenye Uraſie pouſzudaſze nabagya, pouſzud ſzvoiemi Zubmi grize; pouſzud iz ſzvoga gubcza chemer, y ogeny razleva; kudgoder hodi z- onemi britvami, ſztrelami, y mechmi koie vu Zubeh noſzi, zadevalze, na levo, y na deſzno; zpreda, y od zada; zgora, y zdola; reſze, ſztrelya, ſzeche; Neſſonaſze, nit neboij Sztaroga nit Mladoga; Ubogoga nit Bogatoga; Goszpoczkoganit Kmetczkoga, Redounoga, nit Szvetczkoga ſztana; Muskoga, nit Senſzkoga ſzpolla; Siveh, y Mertveh lyùdi: Nepreſztraſſiſze na Vode, ni na Zemlye; na Piaczu- nit na Vulicze; vu Hiſe, nit vu Czirkve ove ſzvoie Beſtinſzke, y Peklenſzke Poganije chiniti, y hudobe izpunyavati, Ranech ne ſzamo iednoga, nego nſzigdar naimenye tri na ieden mah, y to z- naivexum ſzvoium Skodum. Kou peklenſzka Potrahta ni druga nego Prokleti ogovor Mermanye, illi Morguvanye proti bliſnyemu ſzvoiemu, rogyenoſt odurne Baburde nenavidnoſzti, koi na ienkrat tri uſzigdar rani naipervo ſzvoiu Duſſu, potlam pak y onoga koi rad ogovori poſzluſſa; onoga pak cheſz koga govori rani nemilo, y umarla. Da pache rani neſzamo lyudi Sive, nego y Mertve, ioſche vechne ſzamo Mertve, nego vechkrat y iſztomu Szinu Boſiemu nepraſcha, chemu imamo peldu vu oveh Fariſeuſſeh, y Piſczeh od

Lucæ c. 15. ℣. 2. koiehſze danaſni Szveti Evang ſzpomina. *Murmurabant Pharisæi & Scribæ, dicentes quia hic peccatores recipit, & manducat cum illis.* Ovo veliko dello Miloſzerdnoſzti koteroie Chriſtus proti Gr[illegible] nikom izkazuval, oni za zlo derſechi, y nyega ſzpodobnoga ſzebe

szebe prestimavaiuchi: Kak adda sztrasen, Skodliv, y pogibelen ie ov Greh Ogovora, y kulikemi moduſſi vuchinitiſze more, pokazati hochu.

Bestia adda laka, Sztrasna, Chudna, Velika, Odurna, ie uſzakion koi govori ſzuproti poſtenyu bliſnyega ſzvoiega, y kakti onoy Bestie Sz. Daniel Prorok ni mogel nayti Imena, nitiie znal k-chemu priſzpodobiti zbog unogeh skòd, y krivicz koie Goszp. Bogu, Szebe, y Bliſnyemu ſzvoiemu chini, negoie ſzamo rekel daie bila Bestia Velika, laka, chudna, ſztrasna. Ranno tak ni moguche izpiſzati hudobe ogovorliveh lyùdi, ar ſzu ſztrasni, y uſzakiſzeih boij; chudniſzu arym ni moguche ugoditi, lakiſzu, ar naijakſe, naimudreſſe, naizmoſneſſe, y naipoboſneſſe, ali naiſzveteſſe lyùdi obladaiu; Grade y Varaſſe poſſaiu; y czele naibogateſſe, naiplemeniteſſe, naizmoſneſſe Familie zkonchavaiu: Poſzud blyuiu on chemer koga vu gubczeh noſze, od koga Sz. Kraly David govori: *Venenum aſpidum ſub labiis eorum.* Z-koiem chemerom, ochemeriuiu, y vu mariaiu Duſſu ſzvoiu; à Telo pak onoga proti komu govore: blyuiu on Ogeny z-koiem Sgù, y pale blago, y poſtenye bliſnyega ſzvoiega, proti koiemu govore, ono kai nebi morali govoriti, od koga Ognya govori Sz. Isaias Prorok: *Et lingua eius quaſi ignis devorans.* Kakti Ogeny poſiraiuchi, nyhov Iezik. Reſu z-britvamiſzvoich prokleteh Iezikov konecz nakoiem viſzi ſzrecha, da ſzkoſzuiu dobili, pogubè; ſzkolije miſzu dobili, daie nedobè; *Fecit novacula acuta feciſti dolum.* Veli Sz. David. Kakti oſtra britva muchech Chloveka ureſe da y nechùti, ali vendar vucinì ranu, y more Szmert zaudati, tak y Ogovorcz i ſzvoiemi prokletemi Ieziki. Szeku z-Mechem ſzvoieh Iezikov na ienkrat poſtenye, ſzrechu, y telo oneh, cheſz koie govore; Duſſu pak ſzvoiu, y oneh pred koiemi govore. *Exaucerunt ut gladium linguas ſuas.* Nabrufziliſzu kot Meche Iezike ſzvoie, veli Sz. David. Hitaiu ſzstrele oneh rèchi, iz luka ſzvoiega prokletoga gubcza Bog zna kak dalko, morem rechi da tia na drugi Szvet, toieto vu Nebo, vu Pekel, y vu Purgatorium, kadegoderſze zaderſzava ona Duſſa cheſz koiu govore, iur iz ovoga Szveta preminyena. *Sagitta vulnerans linguа eorum.* veli Sz. Ieremias Prorok. Ovoſzu adda one proklete Hienne Bestie; ar od Hienne piſſluch Ariſtoteles veli,

Pſ. 13. ℣. 3.

Isaiæ c. 30 ℣. 27.

Pſal. 51. ℣. 4.

Pſal. 63. ℣. 4.

Ierem. c. 9 ℣. 8.

da tako hlepi za Chlovechanſzkem Meſzom, da kadegoder more Chloveka popaſzti, takiga ulovi, zakolye, y poiè, ako pak nemore ſivoga Chloveka imeti, tak teche tam kadeſzu mertvi zakopani, ter onè mertve van izkàpa, y z ſvo miſze hràni: Ravno takove Beſtie ieſzu oni koij Ogovariaiu, hraneſze z. Chlovechanſzkem Meſzom, od koieh Hugo Cardinalis govori; *Detractores comedunt, & corrodunt carnes detrahendo*: y Sz. Ivan Chryſoſtomus razmislyaiuch hudobu, y nichemurnoſzt Gresnika Ogovorcza, ovak od nyega govori, y proti nemuſze oſtro kara; *Detrahens Fraternas Carnes comediſti, proximi carnem momordiſti; unde & Paulus terruit dicens; ſi autem vos invicem mordetis, & comeditis, videte ne ab invicem conſumemini.* Iè pako y grize Meſzo Brata ſzvoiega, kadagoder on cheſz nyega govorechi chiniga pùlyudeh menſega vu preſtimanyu, ali vu ſzreche, y tak chiniunogi neſzamo ſivem, nego y mertvem vu grobeh leſechem, ochituiuch, y odkrivaiuch nyhove grehe za koie nigdor morebiti ni znal; ali pak goverech ono od nyh, zakai oni ſivuchi nàovom Szvetu niſzu ni miſzlili; koieh *Duſſicze* akoſzu vu Nebu, ali vu Purgatoriumu, iur od Goszp. Boga ſzugyene, kulika krivicza ſi imſze chinì? y kakie moguche veruvati dabi one Duſſe zà nyega molile? Ah nemole za takove proklete Hienne, nè, nego pache kriche proti Goszp. Bogu. *Vindica Sanguinem noſtrum Domine DEUS noſter.* Brani Kerv naſſu Goszp. Boſe, y fantaſze nad nymi koiju più; y one Duſſe na Szudu Boſiem ſzude, y oſzugyuiu vu Muke te takove ſzvoie Ogovorcze kotnam to poſzvedochiti more ona Hiſtoria koiu ſtem *In ſpeculo Exemplorum* od iednoga Velikoga Ogovorcza koi po Szmerti pokazahſze tovarusſu ſzvomu, termu reche da uſze one Duſſe koieie on ogovarial dosleſzu bile ne Szud Boſyi, y nyega Szudczu Nebeſzkomu tuſile za unoge krivicze koieie nym vuchinil on ſzvoiem lezkom, y zato oſzugyenie na Vekovechne Muke.

Hugo Cardin.

S. Ioann. Chryſoſt. in c. 5. ad Galat.

Nadalye ove Neſzrechne Greſnike Ogovorcze priſzpodablya Plinius Gamillam: ar Gamilla ie ove nature da kada ide kakove Mlake, ali potoka pìr, ter ako nayde lepu Vodu chiſzto vu koie, kakti vu iednom Zerczalu zagleda rugotu ſzvoiu, kai chinì? ztegne ſzvoiu Nogu vu Vodu teriu zmùti, y zkalì da poſztane mutna, y da vech nemore ſzama ſzebe videti kakovaie:

Rauno

Rauno takovi ieszu oni Ogovorczi, koij kada vide blisnyega Szveto y poboſno ſiveti, vu nyem zagledaiu, kakti vu iednom Zerczalu ſzvoieh Grehov odurnoſzti, ali toga oni ne mogu terpeti, nego na ſzpodobu Gamille, y one chudne Beſtie od koie Sz. Daniel Szvedochi, da kai nemore Zubmi zgrizti to z. nogami potepche. *Et reliqua pedibus conculcans.* Toieto, ako nemore, alinezna nikakov Greh blisnyega ſzvoiega ochituvati, tak nyegova dobra dela na zla obracha, y ſzmradi, kotſze to iz danaſnyega Sz. Evang. zpoznava vu oneh Piſzczeh Sidouſzkeh koij nemoguchi vu Chriſtuſſu nikakvoga Greha nayti, Dobra dèla ieszu na zla preobrachali. *Hic peccatores recipit, & manducat cum illis:* Rauno tak chinè unogi, govorechi: Ova hodi uſzaki dan vu Czirkvu, ali Bog zna vu kakov van, boimſze da vech za videtone ſzvoie, zakoiemije Szercze omila; ali pak za biti vigyena, neg za Boga molit; On pohagya onoga Beteſnika, aliſze boim da. *Plus propter sororem Martham, quam propter Lazarum.* Vech zbog Marthe, neg zbog Lazara, toieto pohagyaiu onoga Beteſnika, ali vech zbog one nyegove Szeſztrè Mlade neg zarad Beteſnika. On Goszpon dàie Almuſtvo, ali iz oneh krivichneh dobichkov. Zagovaria on Prokorator onu Divoychiczu, onu mladu Vdoviczu, ali za teſovnu plachu; y ovi ovakovi Ogovorczi ieszu naivexi Greſniki. Velik iſztinaie to da ie Greh lyuczke otaine grehe ochituvati; ali unogo Vexi greh ie govoriti ono proti blisnyemu ſzvoiemu, kai on ni vuchinil, niti miſzlil vuchiniti; Nai vexi pak grehie dobra dèla lyuczkà na zla obrachati, y tem nachinom blyſnyemu ſzvoiemu skoditi napoſtenyu, ali na ſzreche; y kaiti morebiti nezna uſzaki, kotſze y boim da ni deſzeti, kulikemi moduſſi moreſze ov greh vuchiniti, da adda bude uſzaki znal od vezda chuvatiſze Ogovora tak ſztranoga, y naipogibelneſſega greha, oſzem oſzebuneſſeh, y obchinſzkeſſeh nachinov ovde napervo poſztaulyam, y ieszu ovi. *Luca c. 16. ℣. 2.*

Pervi *Impoſitio falſi Criminis.* Toieto kada gdo od blisnyega ſzvoiega govori ono zlo, koiega on ni nit miſzlil vuchiniti, kakti rekuch, ov ie Tàt, ali ona ie Praznicza. Drugi: *Revelatio Criminis occulti.* Ochituvanye greha otainoga; kakti dabiſze pripetilo koie ſziromaske Divoyke puſztitiſze premamiti, y zapelya-

ti na nechiſzto dello, zakai nigdor nezna nego ona, ſzvoiem tu varuſſem, y ti, koiſzi videl. Treti, *Cum quis auget peccata alterius:* ka da gdo govori vech neg ie iſztina; toieto kada ti vidis da on Mladenecz noruieſze, y obimlye z-onum ſznehum, ti pak pu das da ne ſzamo obimlye, nego y praznuie. Cheterti *Interpretatio facti honesti, in partem Sinistram* Kada lyuczko dobro dello na zlo obracha, kot malo pervo ieſzem pokazal, y danaſnı Sz. Evang. ſzvedochi z-onemi Fariſeuſſi, y Piſzczi koiiſzu morgu vali proti Chriſtuſſu zato daſzeie z-Greſnıki paydaſſil: *Hic peccatores recipit.* On reku koi doſſelie na ov Szvet zbogh greſnikov, nyh napokoru zvat, y na Zvelichenye izkat, *Non veni vocare iuſtos, ſed peccatores.* Szam od ſzebe Szvedochi, oni vendar morgu valiſzu proti nyemu daie on iednak nym greſnik, kaije od nyega bila blaznoſzt miſzliti liſztor, à unogo pak bolye govoriti. Peti, *Negare rectè facta, vel Dotes alterius,* kada Chlovek taij, y zakriva ono dobro, ko od nyega znà. Kakti, dabi tebe koi Mladenecz pital za ovu, ali onu Divoyku, ieli poboſna, tiha, kratkoga iezika, poſtena? y ona imelabi uſze one Dobrote vu ſzebe, tibi pak rekel od nye uſze na'opak; ov to razumevſi, pogubi onu volyu knye koiuie pervo imel nyu Zaruchiti, y tako ona onu ſzrechu zgubì, kakove vech nedobì. Seſzti, *Diminuere rectè facta, vel laudes alterius,* Pomenſati dobra dèla, y hvalu drugogà Izpitavaſze ieli ov dober Meſtreſzki Detich, vu ſzvoie Meſtre derſiliſze Vina, Igre, ali kurvarie, ? ti dobro znas da on ti podan ovem falingam, ter vendar reches da iè; Ali pak, vu Companie illi Tovaruſtvu pochnuſze razgovariat, ſzada od onoga Redounika, ſzada od onè Goszpodichne daſzu iedni Zemelyſzki Angeli; ſzada od onoga Prokoratora, Szudcza da ieſzu pravichni, Miloſztiuni, Verni, Zveſztni; Ti ovo chuiuch, reches da ni uſze Zlato, kaiſze ſzveti; nezna uſzaki kai ia znam. Szedmi, *Tacere bona alterius eo loco, & tempore, quo silentium tuum ipſi nocet.* Zamuchati lyuczke Dobrote, onda, y onde kada tvoie muchanye more biti nyemu na ſkodu, kakti dabi tebe gdo pital, ieſzi videl ti koga hoditi vu onu hiſu k-one Mlade Vdovicze, ali nyu vu koie druge hiſe kadeſzu takovi, y takovi; Ieli iſztina da ona Divoyka piſſe liſzteke, poſzilya kiticze tomu, ali tomu, y od nyh prijmlye Dàre? kotſzem od nye chul; Akoliti od ove Vdo-

Luca 15 v. 2. Matth. c. 9. v. 13

Vdovicze nikai takvoga neznas, nit od ove Divoyke, ter muchis? terz-plèchi ztiſches? terſze z-tvoiem gubczem namernis, ali pak z-ochima zaſmìs, y ukup naſzmeies? ova uſza ieſzu' doſztak-pogublenyu poſtenoga glaſza, y ſzreche, *Et per conſequens* tiz-tvoiem muchanyen vech skodis, neg unogi drugi ż-ſzvoiem govorenyem, ar on tebe gledaiuch, y videchi dati nikai neches povedatimu dobra, nit zlà, onſze ſzumniti pochne, da ti vech zlà neg dobra od oneh Perſon moras znati, y tako odſztupi nazad on od ſzvoiega nakanenya, y one oſztanu na ſzuhom, niti takove prilike vech nedobè, ar akobi y znal ti kai takovoga od nyh, ioſchebi duſen govoriti od nih uſzako dobro, *à kuliko* pak bolye kada nikakvoga zla od nyh neznas? Oſzmi: *Vitioſè laudare alium.* Kada rekſi oſzmehavaiuch hvalis drugoga, tak da oni koijte chuiu, y vide upamet uzemu daſze liſztor oſpotavas iz nyega, y da ono ni iſztina kai ti, ali drugi dobra od nyega govore, kakti dabi bilo takove chaſzti meſzto prazno, oni koich zadene ovu chaſzt deliti, izpitavaiu kakoſze on ponaſſa? znali kai? ieli zduſſen Pravichen, Veren; &c. tibimu mogel pomochi, iſztinu povedaiuch, ali zagovariaiuch, terſze liſztor oſzmehavas, y reches ovie takov Chlovek komu ni pàra, nezna uſzaki tak Goszpodariti, pravicze kraiati kot on, y to oſzmehavaiuch, da drugi zpoznaiu da ni za onu chaſzt nedadumuie, pogubi onu ſzrechu, on falat Kruha z-koiembiſze mogel do ſzmerti prehraniti, ovak pak vu nevolye pogiblye, proti *B*ogu blazni, krivemi nachini iſcheſzi hrane, gdo ie tomu zrok, nego ti?

Zverhu oveh Oſzem nachinov Ogovora, ieſzu ioſche troie fele lyudi, koij proti ovomu grehu greſsè, oni naimre koij poſzluſſaiu ovakove Ogovore, ter nepokaraiu onoga koga chuiu govoriti proti poſtenyu bliſnyega ſzvoga; y nezagovore onoga cheſz koga chuiu govoriti. Drugi ieſzu oni, koij chuiuch govoriti proti bliſnyemu ſzvoiemu, ne ſzamo nekaraiu ogovorcza, niti nezagovariaiu onoga bliſnyega nego pache chùte veliko veſzelie vu Szerczu poſzluſſaiuch one ogovore, y ſzami pripomaſu, potvergyuiuch nyhove rechi. Treti ieſzu oni, koijti daiu zrok bliſnyem, y priliku zlo od drugoga govoriti, y tako rekùch na ogovarianye primariaiu. Uſzemi ovemi nachini koigoder skodi bliſnyemu ſzvoiemu na poſtenom glaſzu, ali na ſzreche;

ſzmertnem grehom greſsì; y koi goder z-ſzvoiem Jezikom uzeme drugomu poſten glaſz, govorech oſzebuynem nachinom ono od nyega, cheſza ni vuchinil, niti miſzlil vuchiniti; ako naimo ie veliko dugovanye, toieto da on, ali ona pogubili ieſzu po tvoieh rechèh, ono preſtimanye pri lyudeh, on poſten glaſz, onu ſzrechu: Akoli ti neuzemes nazad tvoie rechi, y nyega vu pervo preſtimanye pri lyudeh nepoſztavis? nyegovoga pervoga dobroga glaſzamu nepovernes? ieſzi vu ochiveſzte pogibeli zkvarienya, à kakie pak to tesko vuchiniti? Ja velim da neſzamo tesko, nego zkoro y nemoguchno, y tako dvoijm iako vu Zvelichenyu takoveh.

Kulikoie pak teh takoveh megy vami? koijbi kem tem nachinom zmegy oveh iedenadeſzteh nebili kada teda zagreſſili, y morebiti nigdarſze Szpovedali, unogo menye duſnoſzti ſzvoie zadovolyno vuchinili? *Pauci admodum ſunt.* (veli Sz. Paulinus) *Qui huic vitio renuntient, raroq; invenies qui vitam ſuam ireprahenſibilem exhibere velint, ut non repræhendant alienam.* Kruto maloſzeijh nahagya prez ovoga greha, koijbi tak ſzvoy ſitek pelyali prez greha dabiſze za lyuczke grehe nezadevali, y tako zbog ſzamoga ovoga prokletoga greha Ogovora vexi dèl Kerſcheneh Duſſ ide vu pekel; Zrok tomu daie Mudri Ieremias Drexelius veliki Piſzecz Tovaruſtva IESUSsevoga. *Verbum volat, & tranſit, deinde non curant nec Confitentur, nec indè ſibi faciunt Conſcientiã, & ideò multi damnantur.* Rech iz vuſzt tak lahko zleti, y preleti, da Chlovek upamet nit neuzeme, y tako ali ne dersì za greh, aliſze iz nyega zpozabi, nigdar neſzpove, y tako zkvari; y akoliſze rauno Szpove? Szpovedmu malo, ali nikai pomaſe, doklamgod ſzvoie rèchi nazad neuzeme, y poſtenya nepoverne, ar *Non dimittitur peccatum niſi reſtituatur ablatum.* Neodpuschyaſze greh doklamſze nepoverne, kaije odneſſeno; kak pak to ie tesko, y tako rekuch nemoguchno vuchiniti? nimi moguche iztolmachiti, ar dabi rauno hotel Chlovek vuchiniti? gdeſziſzu oni pred koiemibi moral ſzvoiu rech nazad uzeti. Da pak vu Nebo ni moguche doyti, doklamſze to neuchinì, poſzvedochitinam more ona Hiſtoria koiu piſſe Sz. Vincencius Ferrerius od iednoga takovoga koije rad ogovarial, y zabiuſſiſze Szpovedati znekoieh maleh ogovorov, koij niſzumu bili za ſzmertni greh rachu-

S. Paulinus Epiſ. ad Cellantiam.

S. Vincen Ferer. ſer. 1. Dom. in Albis.

chunani, Umre, y po oſzebuine proſnye ſzvoich Sz. Patronuſſev, y Miloſche Boſie bilie oſzugyen vu Purgatorium, vu koiem potlambi bil doſztal ſzvoiu pokoru, y van izpelian za uleſzti vu Diku Nebeſzku, videlſzije pred ochima Urata Nebeſzka zaperta, y glaſz Boſyi zachu ſzimo nedoydes doklam nepovernes poſtenye uſzem do naimenſſega koiemſzije uzel, kotſzi na ſzuduchul, y tako ona Duſſa moralaie na ov Szvet povernutiſze, y proſchenya proſzech ſzvoiu rech nazad iemlyuch poſtenye povernuti to Szvedochi Sz. Vincentius da ova Duſſa od nyega ie iemala proſchenye, zarad nekoieh rèchi proti nyegovomu poſtenyu recheneh: Odkud lahkoſze zpoznati more kakova dùſnoſztie povernuti poſtenye uzeto z Jezikom, koſze nailegkye uzimlye, à naiteſe pouracha.

Lehkoſze more izprichati on koi blago ukrade, ali chiſztochu uzeme, y uſzaki drugi grehi; z koiemi uſzi zkupa akoijh bude na iezerà, leglyeſze greſnik Zvelichi, neg ziednem ſzamem ogovorom, ar iz drugeh grehov Szpovedauſſilze chiſzto, y prav pokoriuſſi, odpuſchenye greſnik y Miloſchu Boſiu zadobi; Ogovorecz pako moreſze iezero krat Szpovedati uſzem Popom, y Fratrom, Biskupom, y Cardinalom, y iſztomu Sz. Otcu Pape, zeuſzemi ſzvoiemi Szpovedmi poyde vu pekel, ako nepoverne pervo Szmerti, ono uzeto poſteno Ime bliſnyemu, i Goszp. Bog proklinya te takove, *Suſuro, & Bilinguis maledictus.* *Eccl. 28. ℣. 15.* Prokleti Prisſeptauczi, y dvoyiezichni, toieto Ogovorczi uredi onoga prokleczтva, ko Szudecz Nebeſzki na ſzudni dan bude daval cheſz proklete. Sz. Auguſtin pak velì, da zmegy uſzeh grehov naivexi greh ie Ogovor, koiega koi uchinì, licza Boſiega nigdar nevidi, *Murmuratores inquit Detractores, vel Suſurratores fratres nullatenus eſſe debemus, ſcientes quod tales Regnũ DEI non conſequentur.* *S. Auguſt. ſer. 19. ad frat. in Eremo.* Mermrauczi, Ogovorczi, ali Prisſeptauczi Bratia moia draga po nijeden put mi nemoramo biti, znaiuch da ti takovi Kralyeſztva Nebeſzkoga nchte zadobiti: Nitiſze nad tem nikomu nevalya chuditi, da naimre ov greh zmegy uſzeh drugeh naiteſeſze opràſcha; pokehdob da nijeden drugi greh tulike skode uchiniti nemore, kuliko Ogovor, ar ov pogublya Duſſu ne ſamo ſzvoiu, kot uſzi drugi grehi, nego y onoga pred kem ogovarta; Ar oy kada chuie, ter veruie, ter rad poſzluſſa, ter ne-

po-

pokara, ter nezagovori, iednak greh z- ſnym chinì; kakti on koi krade, z- onem koi ſakely dersì vu kogaſze Tatbina poſtav. lya, ali pak on koi Sakely z- tatbinum na ſztàn prijmlye, chuva, y troſſiti pomaſe, uſzi tri ieſzu idnaki tati, y iednake Kaſtige uredni: Ako pak ov drugomu povè ono kai chuie? duſenie na pourachanye poſtenya, kot uſzaki on tat na pourachanye blaga, ako pak kai pridaie vech negie chul? ztem vexi duſnik oſztaie. Odkud kruto iakoſze ukanyuiu neizbroieni vutom, kada naimre ieſzu od Szpovednika izpitavani, ieſzili ogovarial? taki odgovore, ieſzem, ali po lyuczkeh rechèh, kaiſzem od drugeh chul, ali ſzam niſzem nikai izmiſzlil; Imas adda znati moy Kerſchenik daſze ti vu tom iako ukanyuies, ar veli Sz. Bernardus.

S. Bernar l. 2. de Conſ. ad Eugen. *Neſcio quod maius peccatum eſt, Murmurare? aut Murmurantem mudire; unus enim portat Diabolum in ore, alter in aure.* Neznam kteribi moral vexi greh biti, ieli ogovariati? ali Ogovoreza poſzluſſati; Ar ieden noſzi Uraga vu vuſzteh, à drugi vu vuſſeſzeh, adda obadvaſzu iednaka vu grehu, y ako ov komu kai pove od onoga, kai chuie? toieto, kaiſze uſzigdar razumeti mora: Ako ono dugovanye, illi on greh od koga ti govoris ie otaien, za koiega drugi neznaiu; y ako ie tak velik, da veliku skodu napoſtenyu, ali ſzreche drugomu (nyega ochituiuch) chinì: y tako obodva duſnaſzu na pourachanye, àgdo pak mogel bude znati ſzvoy dùg?

Ieden Tat koi ie ukral Pſeniczu, ali drugi Sitek iednòmu Sziromahu iz melina? zna kulikoie duſen povernuti: Alion koi ie ukral Sitek na ſzeme odluchen onomu Sziromahu koi drugoga nima za poſzeiat, y tako nikai neſzeie; ki pak nikai neſzeie, nikai nit neſenye; zbog toga Deczaſzumu od glada pomerlay kak more znati kulikoie duſen povernuti? neznaiuch kulikobimu ono ſzeme obrodilo bilo.

Ona Sziromaska Divoyka ſzpravilaſzeie z- onem Detichem, y partu pogubila, zato nigdor nezna nego ona dva, y ti; ako ti poves drugomu, drugi tretiemu, y tako nadalye doznaſze nye greh, pogubì prilyudeh poſten glaſz, uſzi od nye govore, uſzi z- perſztom kaſu za nyùm, nigdor nemara za nyu, nigdorie neſche, ona nimaiuchi odkud ſiveti, podaſze vu nechiſztoche, vechkrat zanoſzi, ali nahitrom obnoſzi muchech da nigdor

nigdor nezna; vechkrat y ſivo Dete pogubi, dabiſze nedoznalo, gdoie romu zrok? gdo bude od oveh grehov Bogu rachun daval? Ah gdo drugi, ako ne ti koiſzi naipervi nye greh odkril, odkrivaiuch nye ne ſzamo poſten glaſz, nego y ſzrechu uzel, kaidabi nebil vuchinil? bilabi ona prilyudeh vu preſtimanyu oſtala, za poſtenu derſana, y kot takova Muſa dobila koibiu bi hranil y opraulyal, nitiſze ztulikemi ſztraſnemi grehi Bog nebi zbantuval, niti tuliko Duſſicz na veke pogublyeno: ter kada, y kak tulike krivicze Goszp. Bogu, onem milem Duſſiczam, y onoy neſzrechnicze naplachene budu? Ah teskoie, tesko, y kakti nemoguchno to vuchinti: Ar ni doſzta onem nachinom povrachati Poſtenye, kot Tati povrachaiu Blago, koij naimre nye poſſilyaiu nazad po Szpovednikeh, po Priateleh, alije pak podmechu onem, koiemſzuie ukrali bili, y tako oſzlobagyaiuſze od greha, y prokleczstva: Ogovorczi pako nemogu tak vuchiniti, negoſzu duſni ſzami pred onemi iſztemi povernuti glaſz, pred koiemi ieſzuga uzeli.

Kakſze pak to more, y mora vuchiniti? vuchè Caſiſte, da akoſzi ti kai povedal cheſz bliſnyega tvoiega kaiſziga videl chiniti, ali pak od drugeh chul pevedati, duſenſzi pred one poyti, pred koiemiſziti govoril, y izprichati da ali niſzi pravo videl, ali daga on ni hotonczè vuchinil; akoliſzi od drugeh chùl? moras techi da ali pravo razmel niſzi, ali oni koijſzuti povedali, ſzami niſzu pravo znali, buduch da takova perſona ie Dobra, Poboſna Bogaboiecha; Zato akobi po moiem govorienyu takova Perſona privaſz pogubila preſtimanye? neveruyte, nit nemiſzlete zato ar ia nazad moiu rech iemlyem. Akoſzi pak iz Nenavidnoſzti kai zloga ſzuproti nye govoril krivo? cheſza ona ni vuchinila ali od drugeh chul, y za ſzigurno znal da ona Perſona toga ni vuchinila terſzi vendar drugem povedal, duſenſzi nazad tvoiu rech uzeti, rekuch daſzi krivo govoril, y akobiti nehoteli veruvati, duſenſzi priſzechi, y obtom hoditi, da tvoiemu bliſnyemu pervi dobri y poſten glaſz povernes: kai doklam god neuchinis? akoſze budes uſzaki dan deſzet krat Szpovedal, ako neznam kak oſtre pokore za ov tvoy greh budes delal, zeuſzem tem, akotiſze pervo Szmert pripeti, neg rech nazad uzemes, ti budes zavaryen. Kotſze ta iſztina zpoznati more vu one Opaticze, *S. Greg. l. 4. Dialog. c. 15.*

koiaie imela navadu chesz druge memrati, iz koieh grehov ako rauno iesze vech krat Szpovedala, vendar zeuszemi szvoiemi Szpovedmi, pokorami, y drugemi dobremi deli, iesze na veke zkvarila, kotszeie po szmerti iedne szvoie tovarussicze usza vu Ognyu nye Dussa pokazala bila y zrok szvoiega proklecztva obznanila. *Ah detractores DEO odibiles.* Ogovorczi odurni Bogu, y uszemu Dvoru Nebeszkomu, poszlussayte adda uszi dobro kai Sz. Bernardin govori od vasz, Nayti usza kolena otekù od klechanya; usze Ochi zabuhnu od placha; Nekasze zrak razuruchi od tvoieh gorucheh zdihavanyh; Nai bude Zemlya zverhu koie sztoijs pokrita z- szuzami; Naiti iztoche Kerv iz Tela Discipline, y Ciliciumi; Nayti zkonchaiu Meszo poszti, ako ti nezdersis tvoiega Jezika od Mermranya, y Ogovarianya, y akoszi komu iur z- tvoiem Jezikom naskodil? ako z- isztem tvoiem Jezikom nenaplatìs kotszi zgora chul, kakovu plachu bus mogel za usza tvoia dobra dela od Boga nadeatisze? poszlussay iatiju povem veli Sz. Bernardinus, y ie ova. *Dilexisti omnia verba præcipitationis propterea DEUS destruet te in finem, id est irrevocabiliter per destructionem æternalem quæ erit sine fine.* Kaititijedrago bilo ogovariati, zato iszto Goszp. Bog hochte do koncza prez uszake Milosche zatreti. Sz- David Kraly pak govori, ali da bolye rechem szam Goszp. Bog po nyem grozisze uszem Ogovorczem: *Detrahentem secreto proximo suo, hunc persequebar.* Ogovorcza muchèchega bum preganyal; malo pak nise vu drugom mesztu grozisze Goszp. Bog po Kralyu Davidu. *Virum Iniustum mala capient in interitu.* Na meszto *Iniustum* Glosa veli *Detractorem* Chloveka Ogovorcza zla napogublenyu hote obsztreti: *In interitu* toieto onda kadati iur bude Szmertza uratom sztàla, kadasze vech nebude mochi pomochi, nit vusztmi gibatì, nit z- ochima gledati; *In interitu* kadasze Dussa bude razluchavala od Tela, onda, onda: *Mala capient eum.* Zla velika hotega obsztreti, *Mala*, Zla, kadasze bude szpominal iz tulikeh krivicz koicie blisnyem z- iezikom szvoiem vuchinil, nitijh bude mogel naplatiti, ako ne z- Mukami Vekovechnemi. *Mala* kada vech nebude mochi, nit uremena povernuti postenye, niti szvoie rèchi na zad uzeti, nego lisztor od Szudcza Nebeszkoga Proklecztvo prijeti. *Mala* Zla, kada Uragi budu neszamo iz tela na Szud, nego ure iz Szuda Bos-

S. Bernardin. ser. 19

Psal. 100. ℣. 5.

Psal. 139. ℣. 12.

iega-

jega vu pekelulekli Dussu, za plachat naveke grehe szvoga nesrechnoga Jezika: *Mala capient in interitu, Virum Detractorem.*

Velim vech, da ne szamo na szkradnye Vure, ali po Szmerti moraiusze Ogovorczi Bosieh Kastig nadeiati, nego iosche y na ovom Szvetu sivuchi, kotie tu isztinu zpoznala Szesztra Moyssa Proroka, po imenu Maria, koia govorechi nekai chesz Moyssi Goszp. Bog ieiu Kastigal z- szmerdlyvum Gubum, daie od vechunecza do pèt Gubava posztala, y ako rauno Moyses proszilje, y molilsze zanyu Goszp. Bogu, vendar ni bil poszluhnyen od Boga. *Ne ipso quidem Moyse supplicante liberata est.* Veli Sz. Basilius, Odkud Sz. Effrem pak veli ovak. *Ex teterrima Mariæ Profetissæ plagadocemur, quàm grave, ac detestabile sit peccatum Detractio.* Iz odurne Gube Marie Sesztre Moysesseve vuchimosze kakie velik, y Iztrassen greh Ogovor. Ali zakai rauno ovum Kastigum Gube toieto, ieiu Goszp. Bog Kastigal? zakai ni kakovem druzem Betegom? kakti z- Vulogmi, Frazom velikem betegom, nego rauno z- Gubum? Odgovaria Abulensis, govorech od Gube. *Erat enim lepra immundissima omnium plagarum, cum propter eam repellebantur homines de consortio aliorum.* Koijszu bili gubavi, takoviszu morali prebivati szami vu puschine zbog szmrada, y odurnoszti, tak rauno y Ogovorczi niszu uredni megy ludmi prebivati, à iosche menye megy Angelmi vu Dike Nebeszke, y tako opominanasz Duh Sz. po Mudrom Salamonu: *Cum Detractoribus non commiscearis.* Nemessayssze z- Ogovorlyvemi lyudmi ni z- ovem grehom oszebuynem nachinom Szvet pogiblye.

S. Basilius
S. Ephrem
Prov. c. 14. v. 21.

Ako adda N.N. neschete ovde na ovom Szvetu preganyani, y traplyeni biti, y po szmerti vekoma szkvarieni, poszluhnete, y obderszete Navuk Duha Sz. *Attende ne labaris in lingua, & sit casus tuus insanabilis in morte.* Pazi dobro da z- Jezikom nezagresis, y tvoy greh da nebude mogel oproschenya na Szmerti dobiti, vu koiu neszrechu ako neselis, y nesches prepaszti, duszenszi ne szamo nikai zloga od blisnyega tvoiega govoriti, nego pache z- iednem izprichanyem, y zagovarianyem pokritiszi duszen nyegove grehe, polek onoga Christussevoga navuka. *Quod tibi non fieri, alteri feceris.* Kai hoches dabi tebe vuchinyeno bilo, vuchini tito drugomu. Vzemiszi peldu od oneh Gerchkeh Malatov, koij hotechi pokriti merszkochu obraza szvoga Poglavnika

Eccli. c. 28. v. 30.

Perikla; ieszumu na Kipeh malali kakti iednomu Vitezu iedne Siffak na Obrazu, daſze tak nyegova merſzkocha ni poznavala.

Zeuxi pak hotechi pokriti ſzlepo oko ſzvoga Antigona Krilya malaliſzuga naskalczè, poloviczu toieto obraza, da ni bilo videti onu ſztran gdemuie oko mankalo. Vidis ti da on tvoy bliznyiie od Uraga zaſzleplyen, y kot takov vu onom grehu ſive, hodi, pokri, izprichaiga kada chuies cheſz nyega govoriti; Akoli pak ti od nyega kai znas? mùchi, nepoveday naimre onomu koga na pobolſanye obernuti nemore, ar kai tebe nebi drago bilo, nechini drugomu *Quod tibi non vis fieri alteri nefeceris.* Akoli vuchinis? nadeiatiſze mores da kakti drugem meris, taktebe bude odmerieno, ar *Eadem menſura quâ menſi fueritis, remetietur vobis*, Amen.

CHETERTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Ako rauno vnogi dobro ſivu; Za malu vendar haſzen; Ako vu ſzvoich deleh, dobroga Nakanyenia nimaiu.

Præceptor per totã Noctem laborantes nihil cepimus in verbo autẽ tuo laxabo Rete; & concluſerunt multitudinẽ piſcium. Lucæ c. 5. V. 5.

Meſteruſzu noch delaiuch, nikai niſzmo ulovili, na rech pako tvoiu, hochu preſztreti Mreſu, y zapreſse unoſinu Rib.

ON koi ieſtel Sitke negdaſnyeh Szveteh Otczev, y Poſchenikov,

nikov, ali od ostroga siulenya nyhovoga chul pripovedati; kak naimre oni za uszaki naimensi greh z-velikemi pokorami szameh siebe Kastigali ieszu: Veruvati lahko morem, y hochu, daga niszu nikai menye, neg y mene chàmi prehagyali; vu iednu tumbnoszt, y sztrah poszlavlyali; usze naszladnoszti, y veszelya noga Szveta ne szamo odurna, nego y pozablyva chinili. Oh! Nebo, Nebo, kakie draga tvoia czena? ako prem prez Szrebra, y Zlata, ali dragoga Kamenya kupitisze mores, y dobiti; Oh Boge moy Nebeszki! kulika szlaszt, y szvetloszt? Veszelye, y Naszladnoszt vu sivasze vu Dike tvoie? Ali pervo negsze vu nyu doyde, potrebaie na ovom Szvetu unogo preterpeti. Kai ni terpel ieden Eusebius? koi 20. let z-prignyenum glavum kcherne Zemlye na chetvericze ie hodil za neszpozabitisze da telo nyegovo ie iz Zemlyè izeslo, y pak vu Zemlyu poyde, ali Dussa bude morala na Vekovechnoszt ali Blasenu, ali Prokletu polek zaszluszenya poyti. Kai ni terpel Zeno? koi 30. let vu iednom Grobu siv megy golemi mertvechkemi koszttmi ie prebival za neszpozabitisze da y nyegovomu telu bude na ono doyti, i Dusse pak bude na Vekovechnoszt szrechnu, ali neszrechnu polek zaszluszenya poyti. Kai ni terpel ieden Macedonius, y ieden Stylita? koia obodva prez uszakoga krova pod szamem Nebom, ov 40. let na iednom viszokom Sztupu sztoiech; A on pak 55. let po Zemlye hodech na Szunczu pekuchem, na Sznegu, na Desgyu prebivali, dabi uszigdar mogli Nebo szvoiemi ochima videti, videchie usze teskoche y Nevolye podnassati, y podnassaiuch mogli vekoma onoga Veszelya, lepote, y Szvetloszti vusivati, koi Sz. Otczi poszvedochitinam mogu kakie tesko vu Nebo nam doyti. Ali zaslobisze usze to NN. neg ono, onoie kai mene szt assi, da unogi, y neizbroieni ieszu vu peklu koteri na ovom Szvetu ieszu ostro siveli, y neizbroiena dobra dèla chinili z-tverdnem uffanyem za nye dobiti Kralyeszтvo Nebeszko, ali na nyhove zkradnye Vure, a ioszche bolye na Szudu Bosiem nyhovo uffanye ie nyh ukanilo, ar kadaszuszze nadeiali prijeti Senrenczin Vekovechnoga Blasenszтva; prieli ieszu Sentencziu Vekovechnoga Proklecztvà, pripetiussisze nym na szpodobu Petra, y Andrassa Apostolov Christusseveh, od koiehsze danasni Sz. Evang. szpomina da poklambisze bili czelu noch trudili

Mrese vu Morie presztiraiuch, y van ulekùch uszigdar z. uffanyem kai uloviti, ali uszi trùdi behu zahman, ar vu iutro moraliszu pred Christussem valuvati: *Praeceptor, per totam noctem laborantes, nihil cepimus.* Mester, uszu noch ieszmo delali, y nikai niszmo ulovili; tak rauno neizbroiene Dusse doyduchi pred Szudcza Nebeszkoga zpoznatiszu morale da uszi nyhovi trùdi, nym ieszu zahmàn, y za usza szvoia dobra dèla niszuszi zaszlusili Naymov Dike Nebeszke, daszu y one mogle rechi: *Per totam vitam laborantes nihil cepimus.* Usze nasse sive dnì delaiuch, nikai niszmo ulovili. Tomu pak nijeden drugi zroknì, nego da oni vu szvoieh dobreh dèleh niszu imali uszigdar onoga pravoga dobroga nakanyenia, usza na chaszt, hvalu, y Diku Bosiu chiniti, kai dasze y vam N. N. nepripetì hochuvam pokazati veliku potrebochu, y haszen dobroga Nakanyenia.

Lucae c. 5. ℣. 5.

Imamo adda naipervo znati daszu troie fele dèla; ieszu toieto, Dobra, Zla; y ona, koia nitiszu dobra, niti zla; nego mogu posztati dobra, ali zla, kak gdo hoche: Dobra dèla ieszu Boga moliti; vu Czirkvu hoditi, Almustva davati, Betesne pohagyati, ova usza, y druga ovem szpodobna od nature szvoie ieszu dobra, ali vendar zlocheszto nakanyenie moreie zla, gresna y nam vech skodliva, neg hasznovita vuchiniti; Ona pak dèla, koia nitiszu dobra, niti zla, kakti piti, ieszti, szpati, igratisze, razgovariati, ssetati, ova ovakova mogu y dobra, y zla biti, z. kakovem gdo nakanyeniem nye vuchinì, dobrem ali gresnem: Adda uszeh nasseh chinov, toieto kai goder chinimo kakti ieden fundamentum ie dobro Nakanenye, ali pak zlo, hudobno, y gresno, tak da kaigod mi chinimo, miszlimo, ali govorimo, Nakanyenie usza ova chinì pred Goszp. Bogom zla, ali dobra, kotnasz vuchì Sz. Otecz Augustin z. ovemi rechmi. *Quod non bona Intentione facis, non tibi proderit; quia quomodo feceris, non quomodo evenerit, tibi imputabitur.* Kai z. dobrem nakanyeniem nevuchinis, nebudeti hasznelo, ar Goszp. Bog negledì tuliko kai mi dobra chinimo, nego pàzi, z. kakovem nakanyeniem mi kai dobra chinimo. Ar ako gdo bude neznam kuliko dobra chinil? toieto ostreie neg nijeden Puschenik bude sivel; ako iz szvoiega tela vuchinì sivu Meszarniczu; ako usze blago razdelì Ubogem? usze to nikai nebude pomagalo k Dussnomu Zvelichenyu, ako manka ono dobro nakanyenie usza ova chiniti na Diku, y

S. Augus. in Matth.

Chas

chaſzt Boſiu, za odpuſchenye grehov, y Duſſnò Zvelichenye: arveſi Sz. Thomas Angelſzki: *Actiones humanæ accipiunt ſpeciem ſine.* Chinyenia Chlovechanſzka poznavaiuſze iz Nakanyenia. *S. Thom. quaſ. 48.*

Kai da bolye zpoznamo, hodmo vu Sz. Piſzmo, onde hochemo nayti da kadabi Moyſes bil derſal vu Ruke ſzvoie iednu Sibu, opitaga Goszp. Bog kai vu rukah dersì? komu odgovori Moyſes da Siba; ondamu zapovè daiu na Zemlyu hiti. *Proijce eum in terram*, yona Siba na Zemlye leſechi takiſzeie preobernula na iednu Kachu: *Proiecit, & verſa eſt Virga in Colubrum:* Zatem zapovedalie Goszp. Bog Moyſeſſu da prime onu Kachu za rèp; y kak berſe Moyſes ie priel ovu Kachu za rèp, y podignul? Ona Kacha znovich ieſze na pervu Sibu obernula: *Extendit, & tenuit, verſa eſt in Virgam.* Z- koium Sibum potlam Moyſes unoga chuda, y Mirakule ie delal, naimre kadaie z- ſnyum po Pechine vudril, y iz one pechine zviranyek vodè chinil techi, koia chudna Siba po uſzem tom kadaſze na Zemlyu hiti, poſztane odurnum Kachum: Rauno tak veli Mudri Drexelius biva z- naſſim Intenczium, illi Nakanyeniem koie, ako mi dersìmo podignyeno proti Nebu? unoge Mirakule z- ſnym chinimo; akoie pak na Zemlyu hitimo? odurnum Kachum poſtaie: *Dum Moyſes Virgam in terram proijcit in Calubrum vertitur* (veli Mudri Drexelius) *quæ tamen dum iterum eam extendit, & tenuit, in Virgam reverſa eſt, ad Miracula quæq; patranda idoneam: Sic intentio noſtra, ſi terram attingit veneno malitiæ opera inficit; Si Cœlum verſus erigitur ad optima quæq; prodeſt.* Chudna ſztanovito Siba, ie pravo dobro Nakanyenie, koie mi proti Nebu podiſemo onda, kadatiuſza naſſa Mislyenia, Chinyenia Bogu alduiemo: na Zemlyu pak hitamo onda, kadati za naſſa dobra dela iſchemo hvale pri lyudeh ovoga Szveta: Z- ovum adda Sibum dobroga Nakanyenia, odpiramoſzi Nebo, y Pekel zapiramo, kada naimre kai chinimo, miſzlimo, y govorimo (da liſztor ono ſzamo od ſzebe nigreh) na chaſzt y Diku Boſiu. Kada pak znaſſemi dobremi dèli iſchemo, y ſelimo dabi naſz lyudi videli, y chuli, ter tak naſz hvali li preſtimavali, onda ova Siba nakanyenia naſſega na Zemlyuſze hita, y na Zemlye leſech na odurnu kachuſze preobracha, koia naſſa dèla chini Bogu odurna, y nam vech ſkodliva

Exodi e. 4. ℣. 3.

Ibidem ℣. 4.

Drexel. in Amuſſ. l. 1. c. 1.

neg

neg haſznovita. Nut adda kuliko nam ie haſznovito, y potrebno dobro nakanyenie, vu uſzeh naſſeh dobreh deleh, budući da na nye kakti na iednom fundamentumu poſztaulyaiuſze, kot vam to pokazati lepſe morem, y hochu z-dvemi peldami, zmegy koieh perva ie ova.

Neki zmoſen Kraly dozvah predſze iednoga Zidara Meſtra, y zapovedah mu, damu zezigye iednu Kralyeuſzku Palachu, damu hoche verno platiti, obechalie Zidar, y kot obechal, tako y vuchinil beſſe, naimre iednu lepu Palachu uſzakoiachkemi Figurami, y Stukadori naczifranu, kotſze za iednoga Kralya priſztoij, ali prez uſzakoga fundamentuma, liſztor na Zemlye leſechu, kai upamet uzemſi Kraly, raſzerdilſzeie na Zidara, y na meſzto plache uchinilgaie poſztaviti vu Temniczu, y onde z-gladom y ſeium muchiti. Rauno tak N.N. Kraly uſzeh Kralyev Uſzamoguchi Goszp. Bog zapoveda nam damu vu naſſem Szerczu zezigyemo iz dobreh dèl Kralyeuſzku Palachu, vu koiebi moglo prebivati uſze Preſz. TROYSZTVO, koiu akomu mi napravimo neznam kak lepu, y naczifranu z-deli ako prem naiſzveteſſemi, ako nebude imela tverdoga fundamentuma pravoga dobroga Nakanyenia? od Kralya Nebeſzkoga kada donkonchamo Zidanye z-Siulenyem naſſem; za uſze naſſe trude, y pote, kakti y za druga dobra dèla na meſzto plache Nebeſzke, hochenas poſztaviti vu Muke peklenſzke. Ar kakgoder Zidine akoprem neznam kak lepe, y velike, ter nimaiuche fundamenta nikaiſze neſtimaiu, nit nigdor za nye nemara, nebuduch ſztalne; Tak rauno dèla naſſa koia mi chinimo ako rauno ſzama od ſzebe ieſzu neznam kak dobra, y Szveta, akoſzu liſztor zverhu Zemlyè prez fundamenta dobre Intenczie vuchinyena? nijedna Boſanſzka Perſona za nye nemàra. *Buſs uniuscuiusq; anima iuſt Intentiones eius bonæ; Nam ſicut fabricæ columnis; Columna autem Baſibus innituntur, ita vita noſtra in virtutibus, virtutes verò in immo Intentione ſubſiſtunt.* Veli Sz. Gregur Papa, Fundamentum uſzake Duſſe, ieſzu nye nakanyenia dobra; Ar kakti Zidine ſztùpom ſztùpi pak na fundamentefze naſzlanyaiu, tak Sitek nas na Dobrotah, Dobrote pak na dobrom Nakanyeniu zderſavaiuſze.

S. Gregor. l. 17. moral. c. 17.

Drugu Peldu, Vucheni Rikardus kruto prikladnu napervo nam poſztaulya, koiaſze zaderſava vu oveh maleh recheh

Quod est Corpus sine Anima, hoc est opus sine intentione bona. Kak, y kaije Telo Chlovechanszko prez Dusse, toszu nassa dobra dèla, prez dobroga Nakanyenia. A kaijé pak Telo prez Dusse? toszami dobro znate daie mertvo, prez uszakoga chutenya y gbanya, daszebe niti drugomu haszneti nemore, ako rauno ima ruke, y Noge, glavu y usze kotrige, z- koiemi nistarmanye ako Dusse nutre ni, nit Bogu, nitszebe, nit blisnyemu poszlusiti more: Rauno tak nassa dobra dèla ieszu mertva z- koiemi niti Bogu szlusimo, niti nam haszhemo, ako nye z- dobrem Nakanyeniem nechinimo, toie na Chaszt, Diku, y Postenye Goszp. Boga: à kuliko pak y kuliko! szadasnye ureme nahagyasze na ovom Szvetu Kerschnikov? koi unogo dobra chinè, toieto, koij uszaki den vu Czirkvu hode, *Boga* molle, Almustva delè, betesne, y szusnye pomàsu; blisne vu pregonch bràne, y zagovariaiu; szvoia tela tak ostro z- poszimi y drugemi nachini tràpe, gusztokratsze *Szpovedaiu*, y z- ovemi szvoiemi grehi uffaiuse po szmerti izraven poyti vu Diku Nebeszku: Ter vendar neydu vu Purgatorium unogo menye vu Nebo; nego kam? drugoga Meszta za Gresnike po Szmerti ni, nego Pekel; toie pravo, da za Gresnike po Szmerti nyhove ie Pekel; Ali ovi takovi nisu Gresniki nego Poboszni, y Bogaboiechi Kerscheniki, koij nilka dobra dèla ieszu vuchinili, to usze veruvati morem, ako prem tesko, alisze boijm da ova nyhova dobra dèla nisu bila prijetna Goszp. Bogu, y tako niti nym k- Dusznomu Zvelichenyu haszhovita: Oh ter kakbi ure to moglo biti? da dobra dèla nebi mogla *Bogu* prijetna, y k- *Dusznomu* Zvelichenyu haszhovita biti?

Richar. à S. Vict. de Statu Intent. l. 1. c. 7.

Szpomeneteszе iz rechih Sz. Augustina, na pochetku malo pervo recheneh. *Quod non bona Intentione facis, non tibi proderit, quia quomodo feceris, non quomodo evenerit tibi imputabitur.* Kai Chlovek z-dobrem nakanyeniem neuchini, nikaimu nepomàse, ar Szudecz Nebeszki bude na onom ostrom Szudu, ne, kaiszmo dobra uchinili, nego z- kakovem nakanyeniem ieszmo molili, Posztili, Szpovedalisze, Almustva davali, preganyane branili, y zagovariali, Szusnye, y Betesnike pomagali; Ieszmoli ova chinili za kakov ovoga *Szveta* Interes, ali pak za Grehe nasse? ieszmoli ovako sivuch czilyali z- nassem nakanyeniem na Boga, ali

S. Augus. ut supra.

na lyùdi? toieto, ieſzmoli z- ovakovem Siulenyem uſzigdarke nili Goszp. Boga chaſziiti, y hvaliti, ali pak od lyùdi mi zboga takovoga dobroga ſiulenya hvalyeni, y preſtimavani biti? Akoliſzmo imali dobro Nakanyenie? toieto znaſſemi dobremi dèli Goszp. Boga chaſztiti, nyega hvaliti, nyemu ſzamomu dragi biti, od nyega oproſchenye Grehov, y miloſchu nyegovu Sz. izproſziti? Oh neboymoſze, ar hochemo iedno, y drugo zedobiti, y za plachu Veſzelie Nebeſzko zaſzlufiti. Akoli pak ſzamprotiunem nachinom mi ſivemo? toieto z- naſſemi dobremi dèli neczilyaiuch na Boga nego na lyùdi? od lyùdij lyubavi, hvale, y preſtimanya iſchuch? takſze nai za ſzigurno nadeiamo po Szmerti dobiti on Odgovor, kakvogaſzu dobile bile one petere Nore Devicze, od koiehſze Sz. Matei ſzpomina, y veli, daie bilo deſzet Devicz? zmegy koieh pet biloie ſzpametneh, à pet neſzpametneh: *Simile eſt Regnum Cœlorum decem Virginibus, quinq; autem ex eis erant fatuæ, & quinquè prudentes.* Ove uſze noſzileſzu vu ſzvoieh rukah lampaſſe idùchi na proti Zaruchniku Nebeſzkomu, koi kadabi bil priſſel, nut pripetiloſzeie, da petem Norem zmankaloie Olya vu Lampaſſeh, y Lampaſſi nyhovi ieſzuſze ugaſzili, megy temtoga priſſelie Zaruchnik, y one ſzpametne Devicze ſzobum ie od pelyal vu Diku Nebeſzku: One pako nore vane ieſzu oſztale kuchech na Urata, y krichechi: *Domine Domine aperi nobis.* Goszpone Goszpone odprinam alijm beſſe odgovorieno: *Amen dico vobis neſcio vos.* Sztanovito velim vam nepoznamvaſz; po oveh Deviczah uſzi Sz. Otczi, naimre pak Sz. Gregur Papa, velè, daſze razmeiu uſzi verni Kerſchenikij; po lampaſſeh razmeiuſze dobra dèla, à po Olyu pak dobro Nakanyenie: Nedvoìjm nikai, da uſzaki Kerſchenik kakovo takovo dobro dello chinì, aliſze malo kteri nayde koibi imel dobro Nakanenye k- onomu dobromu dèllu, y zato ni chudo da kada ti takovi na ſzkradnye Vure ſitka ſzvoiega nayduchiſze prez dobroga nakanyeia, vide pred ochima zapiratiſzi Urata Nebeſzka, y chuiu znutra odgovariatiſzi: *Amen dico vobis neſcio vos.* Neznamvaſz.

Matth. c. 25. ℣. 1. & 2.

Doydu na ſzkradnyu Vuru oni Sztarczi, y Mladenczi, ter nayduchi pred ſzobum Urata Nebeſzka zaperta, kuchili budu y krichali: *Domine, Domine aperi nobis.* Goszpone, Goszpone odprinam Urata Dike tvoie Nebeszke: ali znutra odgovorieno

no bude nym, Gdoſzte vi koij na Urata kuchite? miſzmo oni Sztarczi koij tuliko let vu Vere Katholichanſzke tebe ſzluſech ieſzmo ſiveli. *Neſcio vos.* Odhagyaite vu meſzto koieſzteſzi z- vaſſim ſzlusbum zaſzluſili, ovde zavaſz ni meſzta, niti ia vaſz za moie Szluge zpoznavam. *Neſcio vos.* Neznam vaſz. A kako to more biti ò Goszpone Boſe, dabi ti naſz nepoznal? koijſzmo tuliko naſſega blaga razdelili tvoiem Ubogem, tulike Divoychicze Szuromaske udali, tulike Szirote prikrepili, tulike od Nepriatelov preganyane branili, y zagovariali ter velis danaſz nepoznas, y ktebe nepuſchas? *Neſcio vos.* neznamvaſz, niti za vaſſa dobra dèla, ar vi nye niſzte chinili k- vexe chaſzti moie, y za volyu moiu, nego za volyu, y lynbav oneh vaſſeh Priatelov, y Priatelicz, ſeleiuchi od nyh hvaleni, y lyubleni biti. Odhagyaite adda *Neſcio vos* neznam vaſz.

Vi tulikai ò Mladenczi odhagyaite, ar niti vaſz poznavam gdoſzte? Miſzmo oni Mladenczi koijſzmo tulike krivicze, y obſanoſzti podnaſſali; tak po guſztomſze Szpovedali; y pred tulikemi menſemi od naſz ponizuvali; *Eh neſcio vos.* Neznam ia nikai za vaſſu terplyvnoſzt, poboſnoſzt, y poniznoſzt; ar akoſzte terpeli? toſzte chinili kaitiſze niſzte kak znali, mogli, niſzmeli fantiti. Akoſzteſze Szpovedali? niſzte nigdar imeli pravoga nakanyenia pobolſatiſze: akoſzteſze ponizuvali? toſzte zprilizavanya chinili, za takova dela oude ni meſzta, odhagyaite adda kamſzte zaſzluſili, *Neſcio vos* ar ia vaſz za moie Priatele nepoznavam.

Doydu na ſzkradnyu Vuru one Goszpè, y one chiſzte Divoichicze z- Lampaſſi prez Olya, toieſzt z- dobremi dèli prez dobroga Nakanyenia; kuchile, y krichale budu na Urateh Nebeſzkeh. *Domine, Domine aperi nobis.* Goszpone, Goszpone odprinam, ali zahman, ar y nym odgovorieno znutra bude *Neſcio vos.* Neznamvaſz gdoſzte odhagyaite: Goszpone miſzmo one tak poboſne Goszpè, koieſzmo tak marlivo vu Czirkvu hodile k- ſzlusbam tvoiem, tak po guſztomſze Szpovedale, tak oſztro poſztile. Govorile budu one Divoychicze, Goszpone, miſzmo one koieſzmoſze borile proti tentacziam Uraſiem, kipenyu kervi telounè, y nechiſztem ovoga Szveta lyudèm, za nepogubiti prelepi Czvèt chiſztoche naſſe, niſzmoli adda ure-

dne iedne y druge da nam odpres Urata Dike tuoiè? y ona naſſa dobra dela nam naplatìs. *Ab neſcio vos.* Neznam ia nikai za vaſſa dobra dèla niti vaſz nezpoznavám uredneh Dike moie, ar akoſzte hodile vu moie Czirkve? niſzte hodile mene molit, nego one Priatele vaſſe, z- koiemiſzteſze zgledavale y vech od nyh miſzlile, nego na ono kaiſzte z- Jezikom berbrale, niſzte hodile mene hvalit, nego z- vaſſum poboſnoſztium hvale izkaz pri lyudeh.

Vi pak Divoichicze, akoſzteſze borile ſzuproti Nepriatelom chiſztoche vaſſe? toſzte vi chinile vech za neupaſzti vu kakov Spot, y obſanoſzt pri Lyudeh, neg za lyubau, y volyu moiu. Odhagyaite adda ar vaſz neznam: *Neſcio vos.* Y tako zeuſzemi ſzvoiemi dobremi dèli budu odtirani od Dike Nebeſke, zbog pomankanya dobroga Nakanyenia ona dobra dèla chiniti na Diku Boſiu.

Szpodobnem nachinom potverditinam hoche danaſnì Sz. Evang vu koiemſze ſte, daie Zvelichitel nas ienkrat opital Sz. Petra. *Pueri numquid pulmentarium habetis?* Decza imate kaiſze iello? Odgovori Peter. *Domine per totam noctem laborantes nihil cepimus.* Goszpone uſzu noch delaiuch nika i neſzmo ulovili. Eh *Duc in altum, & laxate retia veſtra,* Pelyai na viſzoko, ter prelatrere Mreſe vaſſe na lov, *Domine in Verbo tuo laxabo rete.* Goszpone na rech tvoiu hochu preſztreti mreſu, *Et concluſerunt multitudiem piſcium,* y zapreſze unoſinu rib. Rauno tak danaſz ali zutra hocheſze unogem Kerſchenikom pripetiti, kadaih Szudecz Nebeſzki bude pital kaiſzte dobra vaſſe ſive dnì ulovili? onda hote morati odgovoriti. *Domine per totam noctem laborantes nihil cepimus.* Ar ako rauno ieſzuſze trudili pohagyaiuch Sz. Meſzta, y Beteſnike, ieſzuſze potili pomaſuch ſzvoie bliſnye, ieſzuſze muchili trapech ſzvoia tela z- onemi poſztmì, terpech one pregone, betege, y ſziromaſtva, vendar z- praznemi rukami hoteſze nayti prez dobreh dèl, y priſzil eni zpoznati *nihil cepimus* kai niſzu na viſzoko ſzzoieh mres razpreſztirali, toieto vu Nebo ſzvoiega nakanyenia podìgali, y zato niſzu bili ſzrechni, kotomi drugi koij pervo neg pochnu kai dobra delati, uſzigdar podignu ſzvoiu miſzel vu Nebo, y Goszp. Bogu na chaſzt on ſzvoy poſzel alduiu, y zato unoſinu dobreh dèl ulaulyaiu.

Joann. c. 21. ℣. 5.

Stem

Stem vu Annaleh moiega Reda od iednoga poboſnoga Redounika Fratra Gerarda, koi buduch ienkrat opitan kulikoie let ure vu Sz. Redu? Odgovori da ni nit iednu Vuru, unogo menye koiye leto, kai chuiuch on drugi ni mogel razumeti kai, y kakbi to biti moglo? Zato rechemu na dalye Gerardus znam da nie preslo ſzedemdeſzet y pet let kai ov Sz. Capuczinſzki Habitus na mene poulachim; ali neznam kuliko let, Meſzeczov iednov, dnevov, vur, ali hipov, ieſzem pravo Bogu moiemu ſtuſil? Rauno tak more uſzaki Kerſchenik od ſzebe miſzliti, y govoriti; àne kot unogi chinè, miſzle, y govore daſzu jur zdaunya oſztaviliſze ſzvoga greſnoga ſiulenya, y k. Bogu ſzvoiemu po prave pokore obernuli, ar veli Poboſni Thomas â Kempis: *Mutli numerant annos converſionis, ſed Japè eſt exiguusss fructus emendationis.* Vnogi broie leta obernyenya ſzvoiega, ali z-malum haſznum poboljſanya. *Thomas â Kemp.*

Ioſche ieden textus Sz. Piſzma moram na pervo doneſzti k-vexemu potvergyeniu uſzega moiega do vezda govorienya. Szpominaſze Sz. Piſzmo od Kralya Saula daie bil iedno leto ſztar, kadaie Kralyuvati zachel, y ni nego ſzamo dve lete Kralyuval. *Filius unius anni erat Saul cum regnare cepiſſet, duobus autem annis regnavit.* Sztanovito chudne, y priteske za ruzumeti rèchi, buduch da Gloſa Interlinealis; Sz. Pavel Apoſtol; y unogi Sz. Otczi Szvedoche, daie Saul Kralyuval cheterdeſzet let, à moral ie ioſche ſztareſſi biti, arie bil viſſeſſi od uſzeh lyùdi z-czelemi plechi; kak adda Duh Sz. veli daie imel iedno leto kadaie Kralyuvati zachel, y da ni neg ſzamo due lete Kralyuval? Gloſa Interlinealis to mi lepo razlaſe, y veli daie bil pravichen y chiſzt kakti Dete iedno leto ſztaro kadaie Kralyuvati pochel. *Innocens & purus erat Saul cum Regnare cepiſſet ut puer unius anni.* Znate pak da Decza iednoga leta ſztara nikai dobra nechinè, ar pameti nimaiu, tak rauno veli Duh Sz. od Saula da kadaie Kralyuvati pochel, bilie: *Electus & bonus*, ali *ſicut Puer unius anni.* Dober kakti Dete iedno leto ſztaro, toieto da Saul ako rauno ſivelie vech od petdeſzet let, uſza ova leta pri Goszp. Bogu niſzu bila prietna, niti na broiu, nego ſzamo. *Ipſius innocentia ut pueri unius Anni, quia pauca aut nulla edidit opera bona, ob quæ mereretur â Spiritu S. ætatem maiorem.* Szamo nyegovo Detinſztvo ie nabroiu pri Bo- 1. Reg. c 13. ℣. 1. *Gloſa Interl.*

gu kai ti malo, ali nikai ie dobra vuchinil usze szvoie sivedni, zbog koiega od Sz. Duha bi ureden bil za sztaressega dersan biti; Tak tulikai razlasusze, y razmeti moraiu one druge rèchi. *Regnavit autem duobus annis, nam illi soli duo anni apud DEUM computantur, in quibus bene vivitur.* Pokeh dob adda Saul szame dve lete vu szvoiem Kralyesztvu ie dobro sivel, onaszumu szama na rachunu, a 28. let presloie po vetrù.

Kaiszeie od Saula reklo, tosze od unogeh, y neizbroieneh Kerschenikov rechi more, y hote na Szudu Bosiem sztopravzpoznati z- vekovechnum skodum szvoium ovu isztinu: Ali vendar da iosche y vezda zpoznate, hochu Ja vam vasse szlepe ochi od preti; szamo vasz proszim da mi poveszte kaiszte lisztor uchera czel dan, y ovu noch vuchinili? Odgovoritemi morebiti da neznate: Nù ako vi neznate, hochu ia vam povedati vassa Dobra dèla. Naipervo adda posztavemo, da kadaszteſze vu iutro iz posztelye sztali, hvalech za obchuvanye vu pressesztne nochi od nagle szmerti, y preporuchaiuchisze Goszp. Bogu za zprevoditi szrechno on dàn; ona molitva posztavemo daie terpela ieden fertaly vure, (ako prem unogi toga nechinè, nego kot nema sivina prez Sz. Krisa lesu na posztelyu, y sztaiu) Nu toie ieden fertaly vure na Bosiem Registrumu zapiszan. Zatem kaiszte dobra vuchinili? rechete daszte isli k. Sz. Masse, dobro, ali kakszte poszlussali onu Messu? z- telom vu Czirkve, à z- Szerczem napiaczu? dabi tako nè, y zato boimsze dasze rauno vam ono pripechuie, kaiszeie pripetilo one Sene, od koie pisse Surius, daie chesz czelo leto uszaki dan Sz. Messu poszlussala, y uszigdar kadaie domav dosla ieden bob vu iednu skrinyczu hitila, proszech Boga dabie obznanil kuliko Mess bude nyemu prietneh: Na konczu leta odperlaie Skriniczu, y nì nego ieden szam bob vu nye ie nasla, y tó ie znamenye bilo, da ni neg szamo iednu Messu dosztoino poszlussala: Ovak y vam na Szudu Bosiem bude pokazano da zmegy tuliko iezer Mess malo koia bude na rachunu Bosiem; ali posztavemo daszte uchera poszlussali dosztoino onu Massu, koia ie terpela pol vure. Nu hvala Bogu toszu iurtri fertalyi vure na rachunu Bosiem; Kaiszte vech dobra uchera uchinili? vu vecher pervo negszmo szpat isli ieszmo Boga molili, dobro, ali kak dugo? za ieden fertali vure; Nu toszu chetiri fertalyi, illi iedna vura na Bosiem Rachunu.

Vez-

Vezda vigymo kuliko na pravi broy doyde; Adda zmegy 24. Vùr, iedna ſzama Vura ie na rachunu Boſiem, zmegy 24. dnevov nemoreſze vech broijti nego ſzam ieden dam. Akoie pakoiſztina? tak tulikai bude y ovo, da megy 24. teidnov ieden ſzam tiden; zmegy 24. Meſzeczov ieden ſzam Meſzecz; zmegy 24. let, iedno ſzamo leto; zmegy 48. let dve ſzame lete, komai, y komai, zvelikum teskochum nayti hochemo na rachunu Boſiem; od ovud vezda bolyeſze zpoznati more Sz. Piſzmo od Suda, kakie bil. *Filius anni unius.* Szin iednoga leta, Kadaie kralyuvati pochel, *Duobus autem annis regnavit.* Dve leta pak ie Kralyuval. Toieto hocheſze znayti da unogi y neizbroieni vu 50. letah komaiſzu tuliko dobra vuchinili, kaibi vu dveh letah mogli vuchiniti. Oh Neſzrechnyaki Neſzrechni! takliſze adda zaſzluſniu one Korune Nebeſzke? takliſze zadobiva Vekovechnoga Blaſenſztva Veſzelye? Neviditeli da vaſſa dobra dèla ieſzu prez uſzakoga nayma Dike Nebeſzke? Nezpozateli da vaſſi Poſzti, Molitve, Almuſtva ieſzu Goszp. Bogu odurna, ako z- dobrem nakanyeniem k- chaſzti nyegove niſzu vuchinyena? ar veli Sz. Gregur Papa: *DEUS cor, & non ſubſtantiam penſat, nec cogitat quantum, ſed ex quanto quis operatur affectu?* S. Gregor l. 28. moral. c. 6. Goszp. Bog negledi kai, y kak dugo mi molimo? kuliko Almuſztra delimo? kak dugo, y oſztro poſztimo? nè, nè, Nego pazi na naſſe Szercze, kakovo naimre hotenye y nakanyenie uſzaora, y druga dobra dèla chinech, y ſzuprotiuchine podnaſſaich, imamo vu naſſem Szerczu; Jèli za volyu, lyubau, y chaſzt nyegovu? ali pak ſivemo kot druga nema ſivena prez nikakvoga dobroga, nitzloga nakanyenia? Ali kaije ioſche gorie da na meſzto dobroga Nakanyenia imamo zlo, y greſno, chinechi naimre ona dobra dèla zbog lyudi, y ne zbog Goszp. Boga; za zadobiti hvalu pri lyùdeh, ane pri Goszp. Bogu.

Intenczia adda illi nakanyenie naſſe ie kakti ieden ogeny koia naſſa dobra della Szvetla chini kakti ogeny chini Zlato, ar Zlato ako prem ie dobra Ruda ſzama vuſzebe, vendar doklam ni od ognya oſzvetlena, ni natuliko preſtimana; Tak y naſſa dobra dèla ſzama vu ſzebe ieſzu dobra, ali doklam od ognya dobroga nakanenia niſzu oſzvetlana Goszp Bogu niſzu tak draga, y prijetna, dabie on hotel za Diku Nebeſzku od naſz kupuvati; Intenczia illi Nakanyenie naſſe, ie ona Alkimia koia

iz

iz priproſztoga Seleza y olova, chini dobro, fino Zlato, to iz oneh naſſeh chinov, y rèchih, koia ſzama od ſzebe nitiſu dobra, nit Zla, kot ieſzti, piti, ſzpati, igratiſze, ſetati, razgovariati, ali vendar mogu biti dobra, y zla, kotie Alkimia Nakanyenia naſſega oberne; kakti napeldù ides k-ſztolu Jèſzt; ako li imas Intencziu da uſze kai budes pri ſztolù pil, Jel, y govoriti hoches na chaſzt y Diku Boſiu vuchinitl, za okrepiti telo, y obiachiti vu ſzlusbe Boſie. Chinis iz Seleza Zlato: Ides vu Czirkvu, ali k-beteſniku? dobro delo ali ſzpodobno iednomu Szvetlomu koſzitru koſze ſzveti kakti ſzrebro; ali pak iednomu z paleranomu Midu koſze ſzveti kot Zlato, y Chlovechanſzke ochi ukanyuiu, tak y naſſa dobra dela ſzveteſze kot koſziter, y Mido, preſtimavaiuſze za ſzrebro, Zlato, ali vendar niſzu, nego Alkimia dobroga Nakanyenia ie ona Meſtria, koiaie zpravum ſzitinum preobracha na pravo, fino Zlato, za koie Goszp. Bog daie ſzvoie Kralyeſztvo Nebeſzko.

In vitis Sanctor.

Dokancham adda z-iednum kratkum Hiſtorium koiu ſtem vu ſitkeh Sz. Otczev, od iednoga negdaſnyeh ſztareh uremen Puſchenika, koi uſzigdar pervo negie kakvo dello, ali poſzel pochel opraulyati, uſzigdarie kakti zamislyen iednomalo obſztàl: y buduch opitan, kai, y zakai ono chinì? Odgovorilie, da naſſa dobra dèla nimaiu nikakve iakoſzti, nit krepoſzti, ako nebivaiu z dobrem nakanyeniem vuchinyena; Zakai zato ia chinìm na ſzpodobu iednoga Jagara, ali Sztreleza, koi ſztrelyainch na Czily, ali vu kakvo Zvère, ako hoche zadeti mora pervo puſsku k liczu pritiſznuchi obſztàti, levo oko zaprèti, ter z-desnem czilyati, y potlam puſku zpruſiti: tak chinìm ia, y uſzaki Kerſchenik bi moral chiniti (velelie on Puſchenik) pervo namre neg kakovo dello pocheti, zaſmati z-levem okom, negledaiuch na lyùdi ovoga Szveta, nego gledati z-levom proti zadnyem naſſemu Czilyu, koi ni, nit nemora drugi biti, kak ſzam Goszpodin Bog, y kada pravo namerimo z naſſem dobrem nakanyeniem, onda potreba zpruſiti, illi pocheti delati ako ſelimo zadeti, y zadobiti Vekovechno Veſzelye, ar veli Boëtius. *Cuius finis bonus eſt, ipſum quoq; opus bonum eſt. cuius finis malus eſt, ipſum quoq; opus malum eſt*, Nai adda uſzaki ov moy danaſni navuk dobro razmiſzlji, y zapameti, y ne ſamo tò, nego

nego polek nyega nai pochne ſiveti, ako neſche zpraznemi rukami prez dobreh dèl na Szud Boſyi doyti, y onde z-ſzvoium Vekovechnum Skodum morati zpoznati, y valuvati. *Per totam noctem laborantes nihil cepimus*; y tako za oudesnie ſzvoie trude vu Vekovechnè Muke bude priſzilyen poyti; akolijm pak ſelis ò Kerſchena Duſſa vuyti? tak pred uſzakem tvoiem dellom reczi naſzpodobu Petra: *In verbo tuo laxabo rete*. Vu Imenu tvoiem òGoszp. Boſe! na hvalu, y Diku tvoiu hochu pocheti ovo dello, ovu molitvu, ov ielis, ov pilis? ovu igru, ovo ſſetanye, ovo razgovarianye, polek Navuka Sz. Paula Apoſtola. *Sive bibitis, ſive comeditis, ſive aliquid aliud facitis? omnia in nomine Domini facite.* Ako piete, ali ièſzte, ali kai drugo chinite? uſza vu Imenu moiem chinite. Y tako po vaſſe Szmerti hochete potegnuti unoſinu Naymov Nebeſzkeh, kotie Sz. Peter bil potegnul punu Mreſu Rib, *& concluſit multitudinem piſcium*. Y zaperlie, toieto ulovilie unoſinu Rib, Amen. *1. Corint. c. 10. ℣. 31.*

PETA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kakti unoge fele ieſzu Szerditoſzti; Tak tulikai unogi Zroki ieſzu, zbog koieh iè, y ni ſzlobodno Chloveku raſzerditiſze.

Omnis qui irraſcitur Fratri ſuo, Reus erit Iudicio, Matt. 5. ℣. 22.

Uſzaki on koiſze ſzerdi na Brata ſzvoga, uredenbude Praude.

MOrem za iſztinu rechi, da ſzkoro neznam odkud, y kak

moiega vezdaſnyega pocheti govorienva, razmislyaiuch Sz. y Boſanſzko piſzmo, koie na pervi mah vidiſze iedno drugomu prigovariati; kot to iz danaſnyega Sz. Evang. zpoznavam, kade Sz. Matthei Evangeliſta govori, da uſzaki on koiſze na Brata ſzvoiega ſzerdi, ureden ie Praude, ali da bolye rechem Szuda Boſiega, toieto veli mudri Cornelius â lapide da on koiſze ſzerdi na Brata ſzvoiega uredneie od Boga oſzugven biti, ali do uremena vu Purgatorium, ali naveke vu Pekel; polek ſzerditoſzti vexe, ali menſe; dugſe ali kraiſſe; Adda Szerditoſzt ie greh? prez nikakvoga dvoienya; terſze broij ieden zmegy ſzedem ſzmertneh grehov. Adda Chriſtus Zvelichitel nas ie greſſil, kadaſzeie ſzerdil? od koiega vu unogeh meſzteh ſzvedochi Sz. Piſzmo daſzeie ſzerditoga izkazuval, kot ſtem vu dveh meſzteh pri Sz. Lukachu naipervo vu 9. dèlu kadaie ſzerdito one Sidove kàral

Lucæ c. 5. ℣. 41. govorech. *O Generatio infidelis & perverſa quam diu vos patiar?* O pokolenye greſno, y nichemuvno kak dugo vaſz budem podnaſſal? Nili bil ſzerdit onda kadaie ſzvoie Vuchenike za Norcze derſal,

Lucæ c. 24. ℣. 25 y imenuval? govorechijm: *O ſtulti, & tardi corde ad credendum.* O Norczi, y keſznoga Szercza na veruvanye; Nili bil ſzerdit onda kadaie Petru rekel:

Matt. c. 16. ℣. 23. *Vade poſt me Sathana, ſcandalum es mihi.* Hodi za menum Satam, arſzimi ſzpachenye: Nili ochiveſzto

Marci c. 3. ℣. 5. Sz. Marko od nyega piſzal ove rechi. *Et circumſpiciens eos cum Ira.* Y gledalieie z ſzerditoſztium. Buduch adda Szerditoſzt greh, y pokeh dob daſzeie Chriſtus ſzerdil kotſzmo chuli do vezda, adda moralie greſſiti. Ah nedai Bog ni pomiſzliti nato, unogo pak meye to veruvati, ali govoriti, ar vele Sz. Otczi da uſza Chriſtuſſeva dela, ieſzu naſſi Navuki. *Omnis Chriſti Actio, noſtra eſt Inſtructio.* Toieto da ſzerditiſze onem nachinom, z koiemſzeie Chriſtus ſzerdil, iè ne ſzamo ſzlobodno, neg y potrebno, arſzmo duſni negda ſzezditiſze pokazati, ali polek Navuka Sz.

Pſal. c. 4. ℣. 5. Kralya Davida govorechega. *Iraſcimini, & nolite peccare.* Szerditeſze, y nayte greſſiti; Mudri Salamon pak veli:

Eccl. c. 7. ℣. 4. *Melior eſt Ira, Riſu.* Bolſſaie ſzerditoſzt od ſzmeha, y zrok daie: *Quia per triſtitiam vultus, corrigitur animus delinquentis.* Ar on koi zlo chinì, videchi ſzerdit obraſz bolſi poſztaie, koie rechi Mudri Cornelius ovak

Cornel. â lap. lepo tomachi. *Melius eſt indignari peccanti quam arridere; Satius eſt delinquenti iraſci, eiusq́ delictum vultu, verbisq́ gravibus, ſeveris, mordacibus*

dentes, instar lixivij castigare, & eluere, quam risu illud fovere, & au-

gm. Bolyeſzeie ſzerditi nad onem koi greſsì, neg ſzmeiati; y nyega z. oſtremi rechmì nameſzto luga izmiti, neg ſzmehom nyega gledaiuch, braniti, y vexe grehe datimu Zrok chiniti. Od Szerditoſzti adda bude vezdaſnye, moie govorienye vu koim hochu pokazati N. N. kak, y kadaſzeie ſzlobodno ſzerditi, kadanì, prez greha; kakti tulikai odkud izhaga, y kakkeie more, y mora uſzaki Boſyi Kerſcheník chuvati; buduchi pak da uſzaki Chlovek ſzerditoſzti ie podverſen: tak ſelim dame uſzaki verno poſzluhne.

Vu preſſeſztnù Nedelvu govorechi od Nakanyenia, pokazalſzem daſzu troie fele dèla Chlovechanſzka, toieto zla, illi greſna; Dobra; y ona koia nitiſzu ſzama od ſzebe zla, niti dobra: Danaſz pak govorechi od Szerditoſzti, morem tulikai pokarati troie fele Szerditoſzt, Iedna ie ſzmertni greh; *Druga* ie mali greh; Tretia ie dobra prez uſzakoga greha; ova pak dobra Szerditoſzt ie dvoie fele, proti ſzamomu ſzebe, toieto y proti bliſnyemu ſzvoiemu: Pervo pak neg pochnem govoriti kakſze ove Szerditoſzti mogu vuchiniti? potrebaie znati kai ie, y odkud pohagya Szerditoſzt, kaije adda Szerditoſzt? Ako ia opitam mudroga Ariſtotela, chuiem dami odgovaria, *Ira eſt accenſio ſanguinis circa Cor.* Szerditoſzt ie vuſiganye kervi okol Szercza. Ako ia opitam Mudroga Poſſidoniuſſa kaije Szerditoſzt? on tulikai chuiem dami odgovaria: *Ira eſt cupiditas puniendi eum, à quo iniũ te putas læſum.* Szerditoſzt ie hotenie kaſtigati onoga, od koga ſtimas tebe krivichno zbantuvanoga. Szpodobnem nachinom chuiem dami obodva Angelſzka Doctora Thomas, y Bonaventura odgovariaiu od Szerditoſzti, pervi veli: *Ira eſt habitus ad inordinatum appetitum vindictæ inclinans.* Szerditoſzt ie iedna Navadnoſzt na prekoredno hlepenye fantchenya nagnyena. Drugi pak veli: *Ira eſt motus, & fervor ſanguinis circa Cor, ex evaporatione fellis propter appetitum vindictæ.* Szerditoſzt ie gibanye, y kipènye, kervi okol Szercza, izhlepenya na fantchenye. Ova adda Szerditoſzt naipervo morebiti ſzmertni greh; Ako ti ſelis iz pravoga Szercza, ali pak chinìs bliſnyemu tvoiemu kakovo veliko zlo, ſkodu, Neſzrechu na Duſſe, Telu, y Blagu, ali obſzanoſzt na poſtenom glaſzu; Ali pak akoſze velzelis zverhu

Ariſtol. 1mo. de Anima. Poſſidonius.

S. Thom. 22. q. 16. a. 2.

S. Bonau. in declar. term. The

kakove velike neſzreche onoga koiteie vuchem zbantuval: Ako rauno on tvoy bliſni ie bil ure den one neſzreche ali obſanoſzti; ar Szerditecz neveſzeliſze zbog obchinſzkoga dobra, y pravicze, nego zbog toga kaitimuie bil Nepriatel, y tako ſeleti bliſnyemu ſzvoiemu kakovu neſzrechu, ali obſanoſzt vexu neg ie zaſzluſil, ne zbog toga dabiſze Pravicza obderſa vala, y dabiſze greſnik pobolſal; nego ſzamo zato, kaitiſzeie tebe zameril, teda uſzigdar ie ſzmertni greh.

Ako pak niſzi prekorubczè nakanilmu, niti ſelel hotonczè naskoditi, nego ſzamo gdateie ona nagla ſzerditoſzt obtekla, koiaſze zove: *Primo*, *Primus motus*; Ieſzimu kakovo zlo poſelel, kakti nehtèch, tak da vu one nagloſzti ti niſzi znal kaiſzi chinil, potlam pak kadaſzi, k- ſzebe doſſel, ieſziſze ſaluval, y onu miſzel niſzi potverdil, negoſziu odvergel, onda i nas znati da nè ſzmertni greh; kakti tulikai ni onda kada ti vu velike Szerditoſzti nagle, bliſnyemu tvoiemu kakovo malo zlo ſelìs, ako rauno zvanſzkem nachinom iakoſze ſzerdit pokaſes; liſztor da z- onum tvoium Szerditoſztium komu Szpachenya illi zle pelde nedàs, da ne blaznis, y nepreklinyas; Ovem nachinom nechinìs ſzmertnoga greha, nego ſzamo maloga.

Opitame morebiti ovde gdo, ieli preklinyanye vu one ſzerditoſzti ſzmertni Greh? Odgovariam, pokehdob preklinyanye, ie zla kakovoga drugomu poſelenye, y od Boga, ali od Uraga proſſenye; ako gdo veliko zlo komu poſelè, y to z- kletvum zaproſſi? rekſi, Ubilte Bòg, dabiſzi glavu utergel, Urag te uzemi &c. te takove kletve iz Szercza Chloveku proſſene, znaiuch dobro on koije Selì y proſzi, kai chinì, y da to ni ſzlobodno, onda Szmertnem grehom greſsì, ar ako rauno mal chaſz terpì ova Szerditoſzt, vendar znaiuchi Chlovek kai chinì, y kai govori, od ſzmertnoga grehe, ni izprichan, ar velikoga zla nikak hotoncze ni ſzlobodno ſeleti.

Troie pak fele nahagyainſze Szerditczi: Pervi ieſzu oni nagloga Szercza lyudi, koij hitro moguſze raſzerditi, y hitroſze pak utiſſe, zpète, y poſaluin. Drugi ieſzu oni, koiſze keſzno raſzerde, y keſznoſze utiſſe, y ukrotè, ali vendar cheſz nekuliko uremena preydeim Szercze; Tteti ieſzu oni, koij iſztinaie daſze tesko raſzerde, aliſzu takovoga chemernoga Szercza, da

nit Popi, nit Frateri nemoguih ukrotiti; natuliko da vechkrat gorore, rayffi pogubiti ufze kai imam, pache ne fzamo blago, nego telo, y Duffu; neg dabi hengeduval, y oprofztil, onomu koimije na blagu, telu ali poftenyu skodu vuchinil, y tako Bog nakak dugo vu takoveh fzerdah prez Milofche Bofie fivù; y tapervi chinè mali greh, druge veliki, treti naivexi.

Szerditofzt morefze vuchiniti Mislenyem, chinenyem, y Govorienyem, y od oveh treh fèl fzerditofzti govori Chriftus vu danafnyem Sz. Evang. Naipervo od Mislenya, illi od Szerditofzti koiafze vu Szerczu Kuha, buduch ova naigorfa. *Omnis qui* *Matth. c.* *irascitur Fratri suo, reus erit iudicio.* Ar ovi takovi budu morali oster *5. v. 22.* zachun na Szudu Bofiem davati od one naiperve, y naivexe Bof- ke Zapovedi: *Diliges proximum tuum sicut te ipsum.* Lyubi blifnye- *Matt. c.* gatvojega, kakti fzamoga tebe; Drugoch govori Chriftus od *22. v. 29.* vanfzkoga izkazanya Szerditofzti, toieto kada Szerditecz nef- hefze poklonitt, pozdraviti, pache nit gledati onoga koimu- dile zameril, negofze iz nyega ofzmehava, ospotava, y akoie po- treba fnym govoriti, to chinì nakrifek gledèch, otrefzkavaiu- hifze na nyega, od oveh govori Chriftus, *Qui dixerit Fratri suo* *Raca reus erit Concilio.* Uredan bude Szpravifcha, vu Szpravif- chin pak Pref. TROYSZTVA dokonyanoie da kak koi mèri, takmu odmerieno mora biti, toieto da kakgoder Szerditecz proti blifnyemu fzvoiemu kafefze fzerditoga vu Obrazu, Oftro- gavu rechèh; tak rauno proti nyemu y Szudecz Nebefzki po zamerti nyegove izkazatifze mora, da budu ti takovi Nefzrech- nyaki prifzli yeni krichati. *Montes cadite super nos, & abscondite nos* *Luca c. 23* *facie Iudicantis.* Tretich govori Chriftus od Szerditofzti, koia- *v. 30.* fzekafze z vanfzkem nachinom, toieto govorenyem. *Qui dixe-* *rit Fratri suo fatue, reus erit Gehennæ ignis:* Koi reche Blifnyemu fzvoiemu Norcz, ureden bude Peklenfzkoga Ognya, po ove rechi Norcz, nemorafze razumeti lifztor Chlovek munyen, prez pameti, nego ufzako takovo veliko ofpotanye z- koiem ti nyemu skodis na poftenom glafzu, y preftimanyu pri lyudeh kot mudri Lucaburg tolmachi. *Qui dixerit Fratri suo Fatue, id est cuius* *Lucabur.* *ira eo prorumpit, ut fratrem suum sceleris alicuius aut impietatis notet,* *apud Mã-* *nempe pertinet convicium fatui, nam fatuus verè ac propriè est, qui vi-* *fum, in* *tam instituit, non secundum legem DEI, à recta scilicet ratione alienam.* *Erar. hac* *Dom.*

Ako addati obſanis blisnyega tvoiega pred drugemi z nyegovum velikum skodum? ſzmertnem grehom greſſis; Akolimu pak reches iz norie, y ſſale kakovu ſpotlivu rech? od malega greha izprichn nebudes. Ako pak reches tvoiemu podloſniku, kakti Otecz Szinu, Goszpodar Szluge, Preceptor Diſcipulusu, Kapitan Szoldatu, vu Szerditoſzti kakovu oſtru ali nedoſztoinu rech, negreſsis nikai, ar znamo da Sz. Job ſzvoiu Senu ie Noriczum zval: *Quaſi una de ſtultis locuta es.* Sz. Pavel ſzvoiem Galatom ie govoril: *O inſenſati Galatæ!* A Chriſtus kai ie govoril: chuliſzte napochetku. Zakai zato Roditelom, Goszpodarom, Preceptorom neſzamo ni greh raſzerditiſze nad podloſnikikadaie vide zlo Siveti, y nih oſtro pokarati, nego pache ie Dobrota y naiem pri Goszp. Bogu: Ali potreba daſze ſzerdite pokaſu

Pſ. e. 4. ℣. 5. onak kot Sz. Kraly David vuchi: *Iraſcimini & nolite peccare.* Szerdeteſze ali nayte greſſiti, koie rechi Sz. Isidorus ovak tolmachi.

S. Isidor. l. de ſummo bono. *Ira recta data eſt homini naturaliter ad cohibendum vitia ſua, & aliena, ſine mentis perturbatione, ſola charitatis intentione, ne homo ſervial peccatis.* Razloſna ſzerditoſzt danaie Chloveku Naturalſzkem Zakonom vuto ime, da ſzamoga ſzebe, ali druge zpèti od grehov, prez zburkanya razuma, gledech na ſzamu lyubau, da Chlovek grehom neſzlùſi; ar na dalye govori Sz. Ivan Chryſoſtomus. Si

S. Joann. Chryſ. in Matt. h. 11. c. 5. *Ira non fuerit, nec Doctrina proficit, nec Iudicia ſtant, nec Crimina compeſcuntur.* Ako nebude Szerditoſzti, ni Navuk nebude haſzneſ, ni Praudeſze pravo obſzluſavale, nit grehiſze nebudu potiſſevale. Zahman Prodekatori, na prodekalniczah Zapovedi Boſie tolmachili budu, akoſze kada na grehe, y na greſnike nerazlyùte: Zahman Skolniki, y Preceptori, Goszpodari, y Goszpodariczes Otczi y Matere lepe Navuke Dechicze, y Druſine davali budu, akoi miſze oſtri, y ſzerditi nepokaſu kada kai pregreſsè: Zahman Szveteczki Poglauniki, y Chiaſztniki Mechſz Pravicze noſzili budu akogà nigdar iz nolnicz neiztegnu: Zahman Praviſcha chimili budu, y Praude ſzudili, ako onem pravichnem dopitanyam koncza neuchinè; Vſzi ti takovi prez greha niſzu, kot nadalye Sz.

dem. Chryſoſtomus govori *Qui cum cauſa non irascitur peccat.* Da pache mudri Ariſtoteles veli daſzu Norczi, y prez pameti kada ne-

Ariſtot. Ethico c. 5 kaſtiguiu, y neraſzerdeſze kak, kada, y kade ie potrebno. *Qui non iraſcuntur pro quibus oportet, & ut oportet, & cum oportet, & quibus*

quibus oportet fatui sunt, neq; enim sentire, neq; dolere videntur:
Znam daſze unogi Glavari naydu koiſze neradi mràze, nego
ni miru radi prebivaiu, rayſſi muchè, neg dabiſze karali, raiſſi
ſami kai preterpeti neg hudodelnikuſze zameriti: Ali moy Gla-
var, Otecz, Goszpodar, Preczeptor, Szudecz, to tvoia chaſzt
nadonaſſa ſzobum; drugoſzi duſen, arako znas da tvoy pod-
lonik, ali drusinche blaznì, krade lotruie, pianchuie, terga ne-
poſtaras? terga oſtro nezeſpotas? termu ſzerditoga obraza ne-
poſtaſes? nyega nekaſtigas? Oh! onda ti ukup z- ſnym greſſis,
tvako ti budes ne ſzamo za tvoie grehe, nego y za nyegove Bo-
gu rachun daval, y polek greha vexu ali menſu kaſtigu podne-
ſzi primoran, ar veli Sz. Ivan Chriſoſtomus. *Patientia enim irra-* *S. Joann.*
bilis vitia semi nat, negligentiam nutrit, & non solum malos, sed *Chryſ.*
bonos ad malum quodamodo invitat. Vaſſa ò moij Glavari ter-
pyunoſzt nezpametna grehe ſzeie, y ne liſztor hudòbne pod-
lonike, nego dobre na zlo vàbi, pokeh dob da y hudòbni, y do-
bri videch daſze hudodelniki greſni ne kaſtigaiu, gorſi po-
ſtaiu.

Uffamſze da iz moiega do vezda govorienya mogelie zado-
volyno uſzaki razumeti kaije Szerditoſzt; y kakovaie greſna,
kakovaie potrebna: Od vezda hodmo k- Mudromu Seneke, koj
ako prem Poganin vendar ieden lep Kerſchanſzki Navuk hoche-
mi dati, kakſze budemo znali, y mogli ogibati greſne Szerdi-
toſzti; y naipervo opomina uſzakoga zmegy naſz da naipervo
ſi moramo dobro razmiſzliti, y zapametiti nakai naſſa natura ie
ſagnyena, y proti onomu daſzemi oborimo: *Scire itaq; oportet* *Seneca l.*
quid in te imbecillum sit, ut id maximè protegas. Vezda pak dàie *3. de Ira*
c. 11.
obchinſzke Navuke, zmegy koieh pervi ie ov. *Non expedit om-*
nia videre; omnia audire; Multa nos iniuria transeant, ex quibus ple-
rumq; non accipit qui nescit. Non vis esse iracundus? nè sis curiosus: Ali-
qua enim sunt differenda, alia deridenda, alia condonanda, pleraq; in lu-
dum iocumq; convertenda

Pochnemo od naipervoga. *Non expedit omnia videre.* Ne-
ſzni uſza videti; Nahagvaiuſze unogi, koij hote uſza videti,
vznati, kaiſze chinì, odkud unogichkrat ſzamiſzu ſzebe zrok tu-
dikeh zburkanyh, y Jadov, kotſze to zpoznati more iz Sz. Piſz-
ma vu Amanu koi chuiuch da Mardokeus ie ſzam on koimuſze
neſche

Ester c. 3. ℣. 2. nesche klanyati, kot drugi Dvorianiki. *Cuncti Servi Regis flectebant genua, & adorabant Aman; solus Mardochæus non flectebat genu, neq; adorabat.* Razumeussi addato Aman od drugeh, hotelie szam szvoiemi ochima videti, ieli to isztina, ali nì, pazilie matlivo na nyega Aman, y zapazilie damusze nizalek neklanya, raszerdilszeie, y odluchil zkonchatiga. *Iratus est valdè & pro nihilo duxit in unum Mardochæum mittere manus suas.* Eh moy Aman! sztanovito ieszi priproszt vu tom tì, ter kai ure zato datiszeieden Peharnik neklanya? Akoìe on Musina prez posteoya, kai tebe zato? vidim ia da ti neznas kai Diaki govore, da naimre. *Honor stat in honorante, & non in honorato.* Postenye sztoij vu onom koi postuie drugoga, à nè vu onom koga postuie; to nikai ni novoga da kmet nezna posteno, pusztiga adda zmirom, negleyga; *Non expedit omnia videre.* Ako y vidis, chinisze nevidetiga, a drugach veruimi da ako gledal budes? hoches vech szebe, neg nyemu naskodeti; y tak be vuchinyeno, ar Aman chimie gusche gledal Nechlovechnoga Mardokeussa, ztemszeie vexa szerditoszt vu Szerczu nyegovom vusigala, doklam bilmuie Galge pri pravil za obeszitiga, ali on szam na nyè be obessen, gdoie zrok ove Amanove Neszreche? morebiti Mardokeus? ponijeden pùt: da gdo? nyegovo nepotrebno gledany, ar *Non expedit omnia videre*; Vezda pak velim ia, puschaiuch Sz. Piszmo na sztran. *Non vis esse iracundus? nè sis curiosus.* Neches biti szerdit? negley kai, y kamti ni potreba: Oh! kuliko kàrkih, kletvih bi menye bilo na Szvetu, dabi vu nasseh hisah obdersavalsze ov Navuk mudroga Seneke ako prem Poganina: Pripetisze onomu Detetu kai potreti, onomu drusinchetu kai preleiati, ali pokvariti, kada to zagleda Goszpodar, ali Goszpodaricza, pochnesze taki burkati, iaditi, karati, y kleti; hoches da uszega toga nebudes chinil? kada chuies da on chrep praschì, da nekai czurì, neglei tamo, *Non expedit omnia videre*, akoli y vidis zdalka kai takvoga? nehodi blise gledat, uchinisze y onoga nevideti, ar ako ie kai potreno, ali preleiano? nemore biti nevchinyeno, y tako unogem grehom hoches put zapreti.

Ibidem ℣. 5. & 6

Drugi Navuk Senekov ieszu ove rèchi. *Non expedit omnia audire.* Nehaszne uszega poszlussati, tosze pak more dvoiem nachinom razumeti; toieto, dami ako rauno znamo, dasze ovde, ali

alionde chesz nasz govori, nemoramo poyti poszlussat. Drugoch pak kada gdo k vam doyde povèdat kaiszeie chesz vasz govorilo, nyemu ni potreba veruvati. *His quæ narrata sunt, non debemus citò credere* Zakai nè? zato, kaiti unogi ono povedaiu kai ni bilo, nit bude isztina, y to nekoi povedaiu ali za prilizatisz, ali za podkopati iamu pod drugem; ali za razdrusiti ono priatelsztvo; kaiszmo adda chinechi? chinete ono kai vasz Seneka vuchi, *His quæ narrata sunt, non debemus citò credere:* ar, *qui citò credit levis est corde.* Veli szam Duh Sz. koi hitro verue usze kai- *Eccli c. 19 v. 4.*
miusze povèda, ima szlabesse Szercze od Detinszkoga.

Takovoga Szercza bilie negda Constantinus Czesszar, veruinch szvoie Czesszaricze koiamuie tussiia Szina Krisspussa daiuie hotel obszliliti, zakai sziromah Krispus ni nit misslil, y Czesszar prez druge nquisiczie vuchnilgaie prez miloschezkonchati. Jeden iz szusnya posztaussi proszt, za obsztati Goszpodar vu hie Goszpona szvoiega, obtusilie Goszponu, Goszpù daie praznuvala, ov taki veruvalie, y hotelie zpoznati; Zakai zato, re kelie pred Goszpum, da ide nekam na pùt iz doma, ni pak issel negoszeie doma vu iedno meszto otayno zkril, iz koiega vu nochi na naglom ie dossel, teche izraven k posztelye, na koie ie nygegna Goszpà lesela, tiplye po posztelye vu tmicze, ako gdo polek Senè lesi y pozna daie negdo polek nyè, stima daie Praznik, zmekne szvoy Mech prebodeiu, y umori, uchini szvechu donesszti za videt gdoie, y pozna daie nyegov pravi iedini Szin; od velike saloszti ni znal kai zacheti, od koie tulikoszeie puszti ladati, da z onem isztem Mechem szam szebe ie prebol, y umoril; y takveh peldi, ako prem ne zeuszema rak sztrasneh, korszu ove dve, doma morebiti uszaki vu szvoie hise naide. Kulike naimre karke, Jàli, Nazlobi, Kletve, Priszege, y Blaznoszti bivaiu megy Zakonszkemi, megy Rodbinum, megy szusszedmi, megy Priatelmi? ki zrok tomu? Vusseszza, ono szlabo Szercze na uszako prisseptanye, ona bedaszta pamet na veruvanye ono kai nebi uredno: pazi adda od szada uszaki dobro, komu, kai, y kak vernie.

Isztinaie Pater Prodekator da ni potreba uszemu veruvati kaisze poveda, y uszakomu, koi kai poveda, ali vendar unogokrat ielzu tak ochiveszte obsanoszti dasze z nikakvemi izprichanyi pokriti nemogu, kai onda Chlovek mora chiniti? posz-

lussaite Mudroga Seneku, *Alia differenda sunt, alia donanda, pleraq; in lusum iocumq; convertantur.* Nekoia potrebaie odulechi na drugo ureme, nekoia ne prijeti za zàmer, nekoia uzeti za Salu, y Noriu. Lepa sztanovito Mestria y Kunstna Skola ie ova, vu koiesze vuchè od Skolnika Poganina krivicze y obsanoszti, za Salu, y Noriu prijmati, Oh! ter kteri Szvetecz Bosyi bi nam mogel lepsi navuk dati? kakbi mi mogli zversseno Odkupitela nassega naszleduvati vu podnassanyu uszeh pregonov y obsanoszti, y nyegovu Sz. Zapoved obdersavati.

Ovakovu Mestriu zvuchilszeie bil malo pervo imenuvani Constantinus veliki Czeszar, y pokazalsze z vuchenoga vu ove Mestrie onda naimre, kada nyegovo lyucztvò tulik Spot bessemu vuchinilo potervssi nyegovu statvu iliti Kip, koga ie on naszvoiu szpodobu bil vuchinil od Piltavara izrezati, y od Malara iz malati, kai kadabimu povedano bilo, kai stima gdò, kaije vuchinil? bude stimal more biti gdò goder daszeie razszerdil? nè, daie zlo govoril? iosche menye, daie szvoiu Szerditoszt nad onem lyucztvom izpunil? to naimenie; kai adda? poszluhnete, zachudetesze, ali ukup y nauchete lepe Mestrie; Ztegnulie ruku na glavu szvoiu, terszeie po nye, y po obrazu pochel tipati, y govoriti: *Caput sanum, facies sana.* Glava zdrava, obrasz zdrav, kako dabi hotel rechi, Dobre volye budemo, ako prem moy kip lyucztvo ie poterlo, mene vendar zato moie glave ni ra billo, ar ie glava, y obrasz zdrau; Kada adda moy Kerschenik ti znas da ono, kai gdò na tvoy Spot chinì, ali govori, nemoreti na telu, blagu, niti napostenyu naskodeti; neszerdisze, negovori zla, nego pache trucz nyemu dobre volye budi, pokasisze da nemaras, y tako on bude oszramotchen, obsanyen, y muchen bolye nego ti, kada bude videl dasze za nyegve norie nemaras.

Zadnyi Navuk koganam daie Mudri Seneka ie ov, z koiem y dokancham moie govorienye, koi Navuk bude uszem za obchinszku Regulu vu usakoi szuprotiunoszti, dasze nebudete tak lahko raszerditi mogli, y ie ov (kotszem szada povedal) *Distinguamus ut aliquis non possit, aut nolit: Multos enim absolvemus, si ceperimus ante iudicare, quam irrasci.* Pazete dobro, y premislete pervo negosze raszerdite, akovam more kai naskodeti na telu, bla-

Seneca l. 4. c. 29 de Ira.

blagu, ali poſtenyu, ono dello, ali govorenye bliſnyega vaſſega, kotie miſzlil malo pervo imenuvani Conſtantinus Veliki Czeſar, kadaſzeie tipal po glave, y po obrazu, y rekel prez uſzake ſterditoſzti ako prem ovo lyucztvo razbiloie moi kip, mene vendar moie glave ni razbilo, niti mije kai naskodelo. Ali pak potrebaie miſzliti pervò negſze Chlovek raſzerdi, ieli on bliſnyi mene hotel, illi volyu imel naskoditi? ar vechkrat pripetiſze komu kai rechi, ali vuchiniti, kaiſze drugoga dotiche, vu krivicze, ali vu poſtenyu, ali vendar niti miſzli, nit ſelì liſztor zamenſze, unogo menye naskoditi, kai ako Chlrovek premislyaval bude? tak lahko neraſzerdiſze.

Nai bude na peldu, y za Navuk uſzem y uſzakomu Filip Kraly Macedonſzki, od koiega ſtem, da ò uremenu Korunenya ſzvoiega, na Kralyeuſzku chaſzt, kamo zeuſzeh krayiev unofina lyucztva beſſeſze ſzpravila za videti onu Czeremoniu, y tukaie ſztiſzka bila, da zkoro ni bilo meſzta, nit proſztora za obſzavati onu Czeremoniu; Jeden Kapitan hotechi iz lepa ono lyucztvo na red poſztaviti, y proſztor vuchiniti, ali ni bilo moguche, zakaizato razſzerdiuſſiſze hitilie ſzvoiu palic zu megy ne koijſzu vexu zmutnyu delali, y kaiti ni pravo z- paliczum Czilyial, y meril, kamie hititi miſzlil, pripetiloſzeie daie ſnyum tadel tri Kriſtalne Lampaſſe, vu koiehie olye gorelo, obeſſene verhu glav Kralya, y Kralyìcze, nyè razbil, razbiti na Kralya, y Kralyiczu opali, y z- olyem poleali. Kai videchi Lyucztvo, a naimre pak Kralyeuſzki Officzeri, puczaliſzu od Szerditoſzti, zbog preuzetnoſzti iednoga Kapitana, y ſtimaſſe uſzi da ſzada bude kakova ſztraſna Sentenczia cheſz nvega dana od Kralya; alikai ſtimate kaiſzu rekli Kraly, y Kralyìcza? more biti ieſzuſzeraſzerdili? nè, negoſzuſze naſzmeiali, videchiſze precz dobro z- olyem pofarbaneh, zakaiſzuſze ſzmeiali, a ne ſzerdili? zato, kaitiſzu oni to dobro znali da on onoga ni hotonczè vuchininil.

Nitije menſſega chuda uredna poterpliunoſzt Filippa drugoga ovoga imena Kralya Spanſzkoga, koi napìſzauſſi ieden velik liſzt ſzvoium laſztovitum rukum zbog Sztanoviteh oſzebinneh dugovany Kralyeſztva ſzvoiega vu Rim Sz. Otczu Pape, koiega piſſuch potroſſilie nekuliko Vùr ponochi, y poklambiga

bil dokonchal, dalgaie szvoiemu Secretaru daga zapechati, y Titulus napisse, kai verno onde pred Kralyem vuchiniussi Secretar, y hotechi ono frisko piszmo z- prahom poszipati, nekak pripetilo muszeie, na meszto praha, tintu na liszt uleati zvelikum szvoium Saloszstium, y sztrahom, boiechisze kokove kastige od Kralya; to videchi Kraly, kai stimate kaimuie rekel, ali vuchinil? ni Sàlne rechi, negoie taki uzel drugi paper vu ruke y pero, terie pochel drugoch novi liszt piszati, ne z- mensum teskochum neg terpliunoszstium, kako dabisze nikai nebilo pripetilo. Oudesze vezda nai vuchè oni Goszpodari, y Goszpodarice, koij tak lahko zalebudkai raszerdesze, y razlàde na szvoiu drusinu, y Podlosnike, zakai nebi uredno ni miszliti na. Szerditosi, pripetisze Szluge ali Dekle razbiti on scherbaszti deszet letszar lonecz, poleiati z- iuhum onù nyhovu razdertu, y zamazanu od szala, y loia halyu, millione Uragov vu nyega plode, zakai nebi uredno Vuszt od preti, szerdesze, hrupè, kunù, da usze germì, kako dabi Drusinche naglaszt, hotonczè ono vuchinilo bilo, kaimuszeie pripetilo vuchiniti, ter ieli to szpametno? A kulikoie pak oneh? koijsze szerde, y Jàde, szuprot onem szvaram; od koieh nikakva krivicza nemorenamsze vuchiniti, kakù kadasze gdo raszerdi kadamuszе halya razdràpi, ali razpàra, ali damù ni povolye nachinyena, ter nili to Noria? Oh Pater iasze neszerdim na opravu, nego na szabola, koitiju ni bol e nachinil, ali zakai y to? nechuieteli da vam Szabol govori daiuie napravil kakie naibolie znal, y mogel; y tako reczete od drugeh pripecheny; A kai pak hochu rechi od oneh koijsze Szerde, Jàde, Kunù, zlo ureme, zle pùte, Betege, drevie, kamenye, Selezie, zakoiesze zadevaiu, pobiaiu, rane kako dabi ona zrok bila? ali hotonczè skoditi tebe hotela? datisze sivaiuch nit utergne, ali muhati na nòsz szede, alisze ubodes, poresses, lopeches, terisze szerdis, proklinyas? ater nili to vech neg neszpametnoszt, Noria tvoia? sztanovito iè, ar veli Seneka: *His irrasci quàm stultum est, qui iram nostram non meruerunt.* Povechmi kadasze ti na zlo ureme, ali na zel put szerdis, y zlo govoris, posztaieli tem bolsse kada kai poteres, ali razderes, posztaieli czelo nazad? kadasze poreses, ubodes, opeches, ranis, ieliti kai leglye ali bolye zdrem? ieszili zdraveszi? Akomi reches da iè, krivo reches, ar ni iszrina;

Seneca.

Akopak ni iſztina? ter ti prez nikakve haſzni naimenſe telovne Goszp. Boga bantuies, tvoiu Duſſu urazuies, Zdrauiu tvoiemu skodis, y Sitekſzi zkratchuies; terſze za ſzpametnoga der ſis? Jate pak za vexega Norcza dersìm, neg onoga koije na lanczu pripet, Amen.

SESZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kuliku Nemiloſzerdnoſzt izkaſuiu, koij Dusicze Purgatoriumſzke nepomaſu? oni pak koijſzu dusni pomagatije ter nechinè, kuliku nymkriviczu, à ſzebe Skodu chinè?

Miſereor ſuper turbam, quìa non habent quod manducent. Marci 8. ℣. 2.

Milomije Lyucztva, ar nimaiu kaibi ielli?

MEgv uſzemi Tugami, y Nevolyami, koiem Chlovek more podverſen biti, naivexa, y naiteſeſſa vidimiſze da ie Saloſzt, y Turobnoſzt, ar veli Mudri Salamon, *Spiritus triſtis exicat oſſa.* Duh Saloſztni ſzuſsì Koſzti: ar Saloſzt Chloveka nepuſcha tèchno ieſzti, ni Szpati; koi pak ovoga dvoiega nima? na pogiblanve czlya. Mudri Ariſtoteles rekelie: *Mœrore cor hominis conſtringitur.* Saloſztiumiſze Szercze Chlovechanſzko ztiſche: toieto hoche rechi Ariſtoteles da Saloſzt ie ieden Kamen Melinſzki, koi zverhu Szercza Chlovechanſzkoga lesì, y nye ztiſchuch muchi. Saloſzt premenya uſzega Chloveka, armu iz- *Prover. c. 17. ℣. 22* *Ariſtolel.*

iemlye naturalſzku farbu, chinechiga bledoga; iz ochijh iemlye veſzel pogled, chinechie plachlyve; iz Vuſztnicz iemlye ono nagnyenye na ſzmeh; iz Jezika one Salne, uſſane, y lyublyene rechi; chinechi nye na nikai drugo odperta, nego na milo zdihavanye; nit Jezik na drugo ſzloboden, nego na iavkanye. Iednum rechium Saloſztie naivexi Nepriatel tela Chlovechanſzkoga. Vezda pak velim ia ovak, da ako Saloſztie ieden Smehki Melinſzki Kamen, od koiega Szercze naſſe ie muchno? potrebamuie adda pomoch, za odvaliti kamen. Neſzamo Saloſztie Smehki Kamen koi Szercze naſſe muchi, nego ie ieden Cherv koi nye grize y zkonchava, koiega za zkonchati potrebaie Urachtva; Niga pak takovoga Urachtva na Szvetu, nit Chloveka tak iakoga koibi mogli Szerczu naſſemu berſe, leglye, y bolye pomochi, negie iedno pomiluvanye, y obatrivenye: Ar kakti goder iedne ranne potrebenie Flaſter; Oblachnomu uremenu Szuncze; Kervavomu Harczu Mir; tak rauno Saloſztnomu Szerczu potrebnoie pomiluvanye, y razveſzelenye; pokehdob da Veſzelye ie on naijakſi flaſterza izurachiti Szercze od ſzuprotiuchin ranyeno; Veſzelye ie on naipovolyneſſi Mir, y Pokoy uſzakoga Saloſztnoga Szercza; Kotetoie pak na Szvetu Szercze tak ranyeno, ali Saloſztno? kotſzu ranyena, y Saloſztna Szercza oneh premileh Purgatoriumſzkeh Duſſicz, kotere Rani, Muchi tràpi, netuliko on gorùchi Purgatoriumſzki Ogeny kuliko ona velika Saloſzt, da nemogu doyti vuſivat licza Boſiega: Terga ni koibije pomiluval, zmiſzlechiſze liſztor na nyh, à unogo menye pak nahagyaſze oneh, hoijbi nye zkakovem dobrem dellom razveſzelili, kriche iz oneh plamnov uſze Tuſne, Saloſztne, y zaplakane. *Miſeremini mei, miſeremini mei ſaltem vos amici mei, quia manus Domini tetigit me.* Szmiluiteſze nad menum, Szmiluiteſze nad menum konche vi Priateli moij armeie ruka Boſia zadela. Terga nije koibije poſzluhnul, y nad nymiſze ſzmiluval; odkud tuſeſze nadalye z- onemi Sz. Jeremia rechmi. *Idcirco ego plorans, & oculus meus educens aquas: quia longè factus eſt à me conſolator.* Saloſztimoſze, y plachemo, arga nì koibi naſz razveſzelil: Niga, nè, velim ia koibi Chriſtuſſa vu miloſzdrdnoſzti naſzleduval; Ar Chriſtus miluvalie ono Lyucztvo kotero po puſchine iega naſzleduvalo, y nyega naſzleduiuch po oſtrich pu-

Iob c. 9. ℣. 21.

Thren. c. 1. ℣. 16.

puteh od glada pogibalo: *Misereor super turbam, quia nec habent quod manducent.* Po ovom adda nevolynom lyuchtvu ia naboye razmem one tusne y Salosztne Purgatoriumszke Dusticze, nimanuche koibije pomiluval, y razveszelil, putuiuche po Puschi-nostreh Purgatoriumszkeh Muk za Chriſtussem proti Dike Nebeszke, koie on y tamo miluie, pokeh dob danasz po mudrom Ecclesiastu opomina dabisze nad nymi szmiluvali, *Mortuo non prohibeas gratiam, non desis plorantibus in consolatione.* Zakaizato danasz hochu pokazati veliku dusnoszt uszeh, kak moramo milovati, y z- pomochium razveszelyevati one salosztne Purgatoriumszke Dusticze. *Eccles. c. 7. ℣. 37. & 38.*

Potlambi Mudri Sirak bil napervo dàl, y povodal kakie Goszp. Bog Chloveka sztvoril, z- kulikemi Darmi iega na delil, y kakmuie za tovarussa providel, na pokonecz koncza ovak zaversnie: *Et mandavit DEUS unicuiq; de proximo suo.* Y uszakomu iezapovedal da ima zkerb na blisuyega szvoiega: daga naimre ljubi, y pomasze vuchem more, daga od uszakoga zla tuliko Dujovnoga, kuliko telovnoga brani: Odkud Disputuiusze Mudri Theologi megy szobum, y izpitavaiu, ieli dusen Chlovek, druzoga Chloveka pomochi gdaga vidi vu kakove nevolye, y potreboche? Na kai dvoiem nachinom odgovariaiu. Naipervo, kada mi vidimo nassega blisnyega vu takove potreboche, y nevolye, koia ni kruto velika; ali ako rauno y ie velika, od druzih lehko more pomoch dobiti; ondaga mi niszmo dusni pod Szmertni greh pomochi; Akoliga pak pomoremo? velik nayem pri Goszp. Bogu dobimo. Akoie pak nas blisnyi vu takove potreboche, dasze od nikud nemore pomòchi, ter akoga mi moremo pomochi, y nepomoremoga? od Szmertnoga greha izpricheni niszmo; pache ako on kakov velik kvar, na Telu, ali na Dusse terpeti mora? ali zeuszema poginuti, termu nepomoremo kada moremo? tulikoszmo gresni, kako dabimu mi on kvar vuchinili, ali Szmert zaudali. *Eccl. 17. ℣. 12.*

Nu vezda potrebnoie da uszaki zmegy nasz zna razmiszliti onu Bosiu Zapoved, da naimre uszaki mora na blisnyega szvoiega zkerb imeti, daga naimre pomasze zeuszum szvoium mogu-nosztium, kadga vidi vu kakove potreboche oszebujne, vu koie zi nemore pomochi szam, niti odkud nadeiasze kakovu po-

pomoch dobiti. Kuliko pak bolye zapovedalie Goszp. Bog uszaki ima zkerb na one nainevolyneſſe, y naipotrebneſſe Duſſe cze Purgatoriumſzke, koieſze nahagyaiu vu takoveh Nevolyah y potrebochah, vu kakove niednomu ſivuchemu Chloveku moguche upaſzti, buduch one Muke tak ſztraſne, y teske, da naimenſa od nyh, vexaie, y teſeſſa, negſzu uſze Muke, koieſze od pochetka Szveta uſzi Mucheniki, y Hudodelniki terpeli, kot to uſzi Sz. Otczi vuchè, pache vexaie negobiſze mogla na Szvetu nayti, ali izmiſzliti govori Sz. Auguſtin: *Ignis purgatorij etſi aternus non ſit, miro tamen modo excedit omnem pœnam quam ut quam aliquis paſſus eſt in hac vita.* Ogeny Purgatoriumſzki ako prem nivekovechni, chudnem vendar nachinom ie vexi od uſzake Muke, koiuie kada gdo na ovom Szvetu terpel. Y vu drugom meſztu veli ov Sz. Otecz da on Ogeny Purgatoriumſzki ie vexi teſeſſi, ſztraſneſſi od uſzeh Mùk koieſze na ovom Szvetu mogu videti, chutiti, ali izmiſzliti: *Dirio eſt ille ignis Purgatorij, quam quidquid poteſt in hoc Sæculo pœnarum videri, ſentiri, aut excogitari,* hoche rechi ov Sz. Otecz, y Navuchitel dabi: *Perpoſſibile, vel Impoſſibile*, govorech naſſelſze koi Chlovek, koibi terpel uſzega Szveta betege, y bolli telounenuternye y zvanſzke; uſze Saloſzti, y Muke koieſzu uſzi lyudi od pervoga Otcza Adama terpeli; koie vezda terpè, y terpeli budu do Szudnyega dneva, uſza ova proti naimenſe Muke Purgatoriumſzke, Szlaſzt, Radoſzt, y Veſzelye bi bila, Zakai zato ovi ſzti Sz. Navuchitel Auguſtinus govori vu tretiem meſztu: *Neſcit quid petat, qui Purgatorium petit, dico enim verum, gravius eſt eſſe in Purgatorio quamiu poteſt oculus claudi, & apperiri, quam fuerit pœna S. Laurentij in Craticula.* Nezna kai proſzi, koi Purgatvrium proſzi, ar za iſztinu velim, daie teſe vu Purgatoriumu biti liſztor tak dugo kulikoſze more oko zapreti, y odpreti, negie bila Muka Sz. Laurencza na goruchem roſteru; Oh ſztraſne Muke! Oh Saloſztne Muke! Odtuda (kot piſſe Ludovicus Bloſius) velelie negda nekoi veliki Boſyi Priatel, komuſzu bile pokazane Muke Purgatoriumſzke daſzu one tak ſztraſne, y teske, da dabimu gdo uſze krivicze vuchinil, koieſze mogu od Chloveka Chloveku vuchiniti, terbi toga takovoga videl vu one Muke oſzugyenoga, hotelbi iezerokrat (dabi moguche bilo) za nyega rayſi umreti, negda bi

S. Auguſt. trac. 4. de vera & falſa pœni.

Idem ſer. 40. de SS.

Idem l. de cura mortuorum.

Bimnako ranno Nepriatel nyegov vu one Muke moral poyti, koich razum Chlovechanſzki nemore preſzèchi, unogo menye ſzkiztechi.

Alitoga nas Dobri, y miloſztivni Bog od naſz nepotrebnie, dobi rekſi mi nas Sitek davali, za oſzlobogvenie oneh meh, tuſneh, y Saloſztneh Purgatoriumſzkeh Duſicz; Nego ſamo ſeli, v potrebnie od naſz, za nye ono kai naſz nikakvoga truda, nit teskoche neſztroij; kakti od Tuturou, y Executorov Teſtamentumov dativan, y razdeliti ono Blago koieie nym zaſtano, y preporucheno od preminucheh, daie kai berſe, to berſe razdelè na Sz. Meſe, na Czirkve, na Kloſtre, na Spitale; Seli potrebnie Goszp. Bog, od oneh Szinov, y Odvetnikov da bi podelili na Sz. Maſſe, ali Ubogem tedno malo onoga blaga koieſzu nyhovi Otczi, Rodbina, ali Priateli nyhovi nym izveli le lyubavi oſztavili: Selì Goszp. Bog od oneh Otazev, y Mate rih; Muſev, y Sèn; Bratov, Szeſztrih; Rodbine, y Priatelov, da biza ſzvoie preminuche puſztili koiu Sz. Meſſu ſzluſiti, a ſto nye nepremogu chim platiti? konche kakovo drugo almoſtvo menſe vuchiniti; akolibi pak y toga nyhovo Sziromaſtvo nym nepre mſchalo chiniti? tak za razhlagyenie, y okreplenye nyhovo troiatèla z. poſztom trapiti: Za nyhovo oſzlobogyenie Sz. Chiſzlo moliti, y Preſzveto Telo Chriſtuſſevo poboſno, y do ſtoino pricheschaiuch k ſzebe iemati, kai zeuſzema nikakva nitesina chiniti; zdihavaiuch, y iz Szercza krichèch proti Nebu. *Miſereor ſuper turbam.* Milomije Goszp Boſe one unoſine Duſſicz traplyeneh vu ovom Ognyu Purgatoriumſzkem. Kai y kak ako mi nechinimo? toieto, one tuſne, y nevolyne Duſſicze ako nemiluiemo, nerazveſzelyuiemo, nit nepomaſemo? Izkazuie moſze da nimamo vu naſz Szercza, niti Lyubavi Kevſchanſzke, y da neob derſavamo Zapovedi Boſanſzkè, koia ie ova, da kai god ſelimo dabi nam vuchinyeno bilo, da y mi drugomu vuchi nimo: Dabi pak koi z mogy vaſz vu koie goruche pechi zapert bi, nebili ſelel dabimu gdo ruku podal, y van iz nye izulekelga? alikonche dabi z vodum polevalga, razhlagyeval, y one goru che plamene ugaſſeval; nebilimu drago bilo?

Dabiſze pak koi znaſſel, koibi bliſnyega ſzvoiega videl vu takovoi goruche pechi z. Ognyen y ſzmertiumſze boriti, termu

nebi pomogel, negobiga liſztor glèdel, y kakti iz onoga nevo-
lynaka oſzmehaval? kaibi vi ò N. N. od toga takovoga rekli?
biliga za Chloveka derſali? Ja neſtimam nit neveruiem, nego pache
za iſztinu derſim dabiga gorſega od uſzake naimemiloſztiuneſſe
Beſtie preſtimavali. Ter vendar, Oh Boſe Vſzamogvchi! kuliko
ìe na Szvetu, y kuliko teh takoveh? koij znaiu, y kot Kerſche-
niki veruiu daſzu nyhoveh bliſnyeh Duſſe prepalle, ne iur vu ied-
nu goruchu pech, ali Vapneniczu, nego vu preſztraſni Purgato-
riumſzki Ogeny, koije iednàk z- ognyem Peklenſzkem; nitije
druga razluchnoſzt megy nymi, nego da vu Purgatoriumſzkom
Ognyu Duſſe do vremenaſze muche, à vu Peklenſzkom pak na
Veke, prez uſzakoga uffanya nigdar van iziti. Kotnam to po-
S. Gregor, in 3. Pſal. paniten. c. 35. tverguie Sz. Gregur Papa govorech: *Ignis Purgatorij idem eſt, cum Igne Inferni; hoc dumtaxat excepto, quod unus æternus ſit, alter vero temporalis.* Ah! mile Dufficze kakie mene vaſz milo? y kakie
mene Slà davaſz uſze lyucztvo Sivuche nemiluie, nerazveſzelyu-
ie, nit nepomàſe; nebuduch nigder nikogar chuti, Chriſtuſſa
naſzleduiuch krichati. *Miſereor ſuper turbam.* One Duſzicze uſza-
ki dan krichè k- nam, pomochi od naſz proſzech, veli Sz. Au-
guſtin, ali zahmàn kadga ni nikoga koibi on nyhov mili, ali Sa-
loſztni glaſz: *Miſeremini mei* Poſzluhnul y nad nymiſze ſzmiluval.
S. Augus. *Quotidie clamant ad nos, & nemo eſt qui audiat.* Oh! adda Beſtie, à
nè lyùdi, pache gorſi zbog nemiloſztiunoſzti ſzvoie od iſzteh
Beſtijh.

Ar ia ſtem kai Naturaliſte Piſſu od Elefantov da naimre ore
Beſtie takoveſzu Nature, da kada doznaiu, daie koi zmegy nyh
opal vu kakovu Jamu uſzimu na pomoch tekù, nekoij Zemlyu
kopaiuch, na dno Jame hitaiu, y porivaiu z ſzvoiemi Nogami
nekoij ſzverſiè iz drevia lamlyu y pod noge onoga koije vu Jame
hitaiu, y to iedni, y drugi tak dugo chinè, doklamga van izone
Jame oſzlobodè Elianus pak piſſe od Nature Rìb, daſze naimre
nàhagyaiu nekoie Ribe takove Nature, da kada naydu koiu od
ſzvoie fele, illi ſzebe ſz podobnu Ribu vu Verſſe uloulyenu, one
okol Verſſe tak dugo hode, y ſzvoie repe vu Verſſu utichu do-
teh dob, doklamſze ona Riba koiaie vu Verſſe ſzvoiemi ſpichaſz-
temi Zubmì koteroga repa prime, y onakoiu iz Verſſe oſzlo-
bodè.

Nu vezda pitam ia uſze one Nemiloſztiune Kerſchenike skoſzu koij megy vami, kai zverhu oveh dveh peldih Beſtinſzkeh govore? ali kai miſzle oni koijſze nigdar nezmiſzle na one premile Duſſicze ne ſzamo nym ſzpodobne, nego nyhoveh Rodrelov, Rodbine, Dobrochinitelov, Priatelov, koieſze nahagaiu vu one gluboke Jame goruchega Purgatoriumſzkoga Ognya u Verſſe oneh preſztraſneh Mùk, nemiſzle reku nanye, niti nezleduiu Chriſtuſſa govorechi, *Miſereor ſuper Turbam.* Nemilu oneh tuſneh Duſſicz ſzvoiem Szerczem, nitijh z iezikom nazveſzelyuiu, za nyh Boga molech, unogo menye nyh z dellom pomàſu izitijm van iz one goruche Jame: Ah! vernite mene, ya ſzigurno derſete, daſze rauno nad vami hote danaſz ali nutraizpuniti one Chriſtuſſeve rechi: *Eadem quippe menſura quâ menſi fueritis remetietur vobis.* Kak goder vi drugem merite tak vam bude odmerieno; toieto kakgodvi nemiſzlite, nit nemarate za one mile Duſſicze Purgatoriumſzke, tak rauno hoche Goszp. Bog prepuſztiti daſze iz vaſſeh Duſſicz lyudi Sivuchi ſzpominali nebudu, y tako Bog znà kak dugo budeteſze morali vu Purgatoriumu muchiti, ako ioſche vu nyega doydete? Luca. 6. v. 38.

Poſzluſſaite kaiſzeie pripetilo iednomu moiega Reda Redouniku poboſnomu, y velikomu ſzluge Boſiemu kot ſtem vu Cronikah, da naimre beſſe neki Frater kruto poboſen, tak daleko uſzi za Szvetoga derſali, koteri poſzmerti ſzvoie cheſz neſzuliko uremena pokazalſzeie iednomu ſzvoiemu tovaruſſu, od koga be opitan vu kakovomſze ſztaliſſu nahagya? Odgovori Duſſa, Nahagyamſze iſztinaie vu Miloſche Boſie, y ſzigurna vu Nebo doyti, ali neznam kada, ar ioſche doſzada ſzrraſne Muke vu Purgatoriumu terpìm; kakie to moguche, rechemu tovarus, ſzaſzili ti tak poboſno, y ſzveto ſivel, y na ſzkradnyem uremenu ſzirka tvoiega z tulikum poboſnoſztium *Sz.* SACRAMENTUMEk tebe uzel? Nili tuliko Sz. Meſſ, Officiumov mertvech-keh, y Chiſzel, polek Sz. Navade Reda naſſega za te povedano? Ter povſzem tom ioſcheſzi vu Purgatoriumu? Odgovori Duſſa, iztinaie uſze to kak govoris, daſzu naimre uſza ova bila vuchinyena, ali za moiu nikakovu haſzen, ar Goszp. Bog ni hotel meh Sz. Maſſ, Officiumov, y Chiſzel mene dati, y to za Kaſtiga kaitiſzemia len, y nemaren bil za Duſſe Purgatoriumſzke

uszaki dan moliti, zbog toga od Bosanszkè Pravicze ieszem szimo oszugyen, y zbog toga muchitisze moram, odluchen terminus moieh Muk izpunim, y Bosanszke Provicze naplatìm, koia mene rauno onak mèri, kotszem ia pervo mene mertvem meril. Oh Bose! ako tvoia Bosanszka Pravicza tak barache ostroz tvoiemi Vernemi Szlugami? A kuliko ostreie y nemilosztiuneie bude baratala z onemi koij tebe tak verno neszluse? nitiza Mertve kada kai mole.

Chuiem ieden glasz, y neznam odkud, nego poznavam iz rèchi da izhagva od szamoga Christussa. *Judicium sine misericordia ei qui non fecit misericordiam.* Szùd prez uszake milosche, onomu koi nì bil milosztiven, razmete kaije tò za iedne rechi ò nemilosztiuni Kerscheniki? rèchi velim samoga Christussa: Nà vezda velim ovak, ako Goszp. Bog tak ostro kastiguie na drugom Szvetu iednoga tak pobosnoga Chloveka zbog szame nemarnoszti da za mertve Dussicze ni marliveie molil; Zakoie nikakve oszebuine dusnoszti ni imel moliti: Kakoveh kastìg moraiusze nadeiati oni? koij vusivaiu blago, y bogacztvo, koieszu nym nyhovi sztaressi osztavili, vu to ime dabisze po szmerti iz nyh szpominali: Oszebuinem pako nachinom oni koiem preminuchi ieszu zapovedali, da tuliko onoga blaga za nihove Dusse razdelè, kai berse to berse na Sz. Masse, na Czirkve, ali Redovnikom vu Klostre, dabi y oni za nyh Boga molili; oni pak zato nehte chuti nit miszliti.

K ovem pridaiem one Tutore, y Testamentumov Executore, toieto one, koiemszu nyhova Rodbina, y Priateli szvoie Testamentume, y blago zauffali, y zruchili dabie taki po nyehove Szmerti polek Testamentuma razdelili kam kai ieszu odluchili; y ovo ti takovi ieszu nasze uzeli, y obechali usza verno vuchiniti, y tako dusniszu neszamo *Ex charitate, sed & de Justitia.* toieto ne szamo iz Lyubavi Priatelszke, nego tulikai y polek Pravicze vuchiniti, vu chem akoszu leni, y nemarni? od szmertnoga greha izprichani niszu kot vuche Casiste po szvedochansztvu moiega Eligiussa koi veli. *Executores Testamentorum ubi primum acceptarunt munus, tenentur in conscientia sub gravi culpa quam primum poterunt, si legata sint pia, testamenta executioni mandare.* Execrtori Testamentumov kak berse nasze uzemu ovu chaszt, dusni-

Eligius ver. Test. tom. 2. n. 5.

dusniszu pod szmertni greh, kai naiberse mogu, Testamentume izpuniti, ako naimre legatumi ieszu Duhouni, toieto ono kai za Dussu na Sz Masse; ali drugo Almustvo ie osztaulyeno: kade potreba dobro zapametiti one rechi, *quam primum* kuliko naiberse, arsze tomu zrok daie ovakov: *Licet enim in foro externo Executores habeant Annum ad exequendum Testamentum, hoc tamen non procedit in foro Conscientiæ.* Ar ako rauno Praude Szvetczkè dopuschaiu czelo leto uremena za izpunyavati Testamentume, toga vendar sztol Duhouni nedopuscha nemoguchisze dopusztiti polek Conscienczie, one Dusse preminuche sztradati onoga Kincha Duhovnoga.

Ako adda uszi ti takovi polek Mudreh Navuchitelov rèchi szmerenem grehom gressè? koij lisztor ieszu leni, y odulache do chasza izpuniti ono kaiszu dusni? à kulik greh pak bude onèh, koij nè do chasza, nego do nekuliko leth, odulàche izpuniti Zapoved preminucheh? ter megy temtoga szami vusivaiu onoga blaga. Za greh, kulikie teh takoveh? disputuvalsze nebudem; dosztami szamo budi rechi da te takove Sz. Otczi Tolvayiem, y Lyudomorczem priszpodablyaiu, Sz. pako Canones zapovedaiuie Proklèti, ako kai naiberse neizpunyuiu Testamentumov. Poszlussaite kai Sz. Bernardinus Senensis govori: *Qui legata ad pias causas relicta detinent: & Ecclesijs tradere demorantur, cum impij Prædones, & Sacrilegi à Sacris Concilijs iudicentur; ideò tamquam Infideles sunt ab Ecclesia abijciendi.* Koij blago na Duhouna dugovanya od preminucheh zapuscheno zadersavaiu, y Czirkvam dati kesznè, pokeh dob daie Sz. Szpravischa za Duhounè Tolvayie oszugyuiu, zato kakti Neverni Duhouni od Sz. Matere Czirkve naìsze odhite, odbiu, y od drusè. Koi Navukov Sz. Otecz vidimisze daie uzel od Sz. Gregura Pape, koterije Bonifaciussu piszal ovak- *Qui oblationes Defunctorum, id est, relicta legata ad pias causas aut negant, aut difficulter reddunt, tamquam egentium Necatores excommunicentur.* Koij zadersavaiu zeuszema, ali tesko, y lepo, iz ruk davaiu ono blago osztaulyeno, od preminucheh za szvoie Dusse? kakti Ubogomorczi naisze prokùnu: zrok pak tomu daie Sz. Bernardin. zakaisze naimre ti takovi moraìu prokleti, y od Sz. Matere Czirkve oddrusiti, kakti veli nimaiu prave Vere: *Quia eos usquè ad exinanitio-*

S. Bernardin. Sen. te. 2. ser. 26. ar. 3. c. 1.

S. Greger. Epist. ad Bonif.

S. Bernardinus

tionem fidei pervenisse certum est. Pache morem rechi daszu od Poganov, y drugeh Nevernikov, neverneszi, y to zato, kaiti iszti Pogani szvoich preminucheh Volye, y Testamentume verneie, y marlyveie izpunyuiu, kot to unogi Piszczi szvedoche; y Sz. Pavel Apostol potverguie govorech. *Qui suorum &* 1. Timot. *maximè domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli* c. 5. v. 8. *deterior.* Koi za szvoie ter naimre domache zkerbi nima, Veruie zatail, y gorsi od uszakoga Nevernika poszta!; Vszemie pak ochitno dati takovi nimaiu zkerbi za szvoie, koiszuim tuliko dobra za szvoga Sivota vuchinili, y koijszu ktomu nym usze szvoie blago vu rukah pusztili, kada po Szmerti nyhove snyhsze neszpominaiu, nitijm pomasu kotszu dusni ne szamo iz lyubavi Rodbinszke, ali Priatelszke, nego polek Pravicze: Adda kot drugi Krivoverniki od Sz. Matere Czirkve, ieszu oddruseni, y Prokleti; tak tulikai moraiu biti y ti takovi, Neverni y Nemiloszrivni lyudi.

Od oneh pako koij ono preminucheh blago za szvoiu, ali pak szvoieh Dusse po szmerti osztaulyeno dasze dà, ali za Masse, ali na Czirkve, ali kam drugam; ter neszamo odulàche izpunyavati Testamentume, nego pache krivo y nepraudeno poszvoiavaiu; Oude nikai negovorim, ar nemorem veruvati, dabi gdo zmegy vasz N. N. takov Nemiloszriuni nevernik bil, y dabisze po uffal megy Kerschuniki hoditi, ter naimre vu Sz. Czirkve no meszto pokeh dob da Sz. Szpravische Vasvense *Ipso facto* proklinya, y od Sz. Matere Czirkve odbla, y oddrusuie te takove ovemi rechmi: *Ejiciantur ab Ecclesijs Sanctorum qui oblationes retinent Defunconcil. Vesuense an. c. 4.* *ctorum*; nekasze odtuiè od Czirkvih Szvetczev Bosieh, koi zadersavaiu Aldove preminucheh, koieszu oni Bogu za szvoie Dusse alduvali.

Oh! dabisze koi nassel, koibi imel tuliku chaszt, Jakoszt, y Szrechu, dabi mogel usze Testamentume, k- rukam imeti, y naimre one koij tuliko, y tuliko leth Szuncza niszu videli, ter zachelie ne szamo steti, nego y izpitavati, ieli tuliko Sz. Mass szluseno? ieli ovò na Czirkve, ono na Klostre dàno? gdeszu uszega toga Quietanczie? Oh! kakbisze malo koi Szin, Mus, Sena, ali Tutor nassel, koibi ako ne usze, konche ono kaije bolsega, y prestimanessega, neposzvoial, y zasze neobernul? à me-

gy temtoga, one nevolyne Dussicze moraiu one preteske, y presmehke Muke Purgatoriumszke terpeti, doklamgoderszeizpuni ono kaiszu ostavili, y naruchili onem Tutorom; ako pak nigdarsze neizpuni? Onda Bosanszka Pravicza drugach oberne, ymenesze vidi da z- Proklecztvom oneh Tutorov one Dusse oszlobogya, iz Purgatoriuma, nym podelyuinch Sz. Masse, Molitve, y osztala dobra dèla, koiasze od poboshch Kerschenikov chinè, poszlussaite kakszе tem takovem szam Goszp. Bog grozi. *Homo quilibet de domo Israël, & Advenis qui peregrinantur inter eos, si comederit Sanguinem, obfirmabo faciem meam contra animam illius & disperdã illã de populo suo.* Kci goder bude iel kerv blisnyega szvoiega hochu odvernuti obrasz moy od Dusse nyegove y hochu ga zatreti zmegy lyucztva szvoiega; kaije jeszti Kerv Duhovnem nachinom? nego blago lyuczko na szvoiu haszen obrachati, blagotoieto oneh preminucheh, koieszu oni z- szvoiemi Súlyi y potom zpravili dabie mogli po szmerti za szvoie Dusse osztaviti, y Bosie Pravicze za szvoie grehe z- snym naplatiti; terie pak ti takovi Kervoloki poszvoi avaiu, z- snym pianchuiu, praudaiu, Czifraiu, lotruiu; Nai lisztor vusivaiu, y dobre volye budu do vremena; doyde ureme kadaim usze preszedne, kada naimre pravichni Szudecz z- szerditem obrazom vekovechnoga proklecztva chesz nyh bude Sentenczin na Szudu szvoiem daval. *Levit. 4. 17. ♆. 10.*

Napotvergyenie moiega govorienya, nai bude ona Historia koiu stem *In sermonario Joan. Discipuli*, Daie naimre ienkrat vu iednom Varassu izganyal Uraga ieden Poboshi Redovnik iz iedne obszedene persone blizu iedne nove Hise, koiuie chinil zidati niki Velik, y glaszovit Bogatecz onoga Varassa, gdabi adda Redounik polek navade Czirkvene zaklinyal Peklenszkoga Duha, y zapovedalmu dabi van issel iz one persone, pochesze Urag rozgotom szmeiati; opitahga Redovnik zakaisze szmeie? Odgovorilie pekleni Duh, szmeiemsze ovomu Bogatczu koi ovu Hisu chinì zidati, ar stima da bude neznam kak dugo sivel, à ioschе danasz naglum szmertium hoche umreti, y zeuszega szvoga blaga nikakve haszni nebude imel, ar nyegovi Szini taki po nyegove Szmerti hoteszi nyegovo blago razdeliti, à znyegasze nehte nit szpomenuti, y to zgovoriuffi zamuknulie Urag. Chesz nal chasz pochelszeie pak on Urag ioschе bolye neg pervich

Szme-

szmeiati, y znovich od Redovnika besse opitan zakaisze szmeie koiemu odgovori kakbisze neszmeial, y neveszelil pokehdob da on Bogatus prez uszake pokore, Szpovedi, y razluchenya blaga szvoiega ie vumerl, y vu onom hipu nyegova Dussa od moieh tovarussev ie vu pekel odnessena; Zrok pako nyegovoga zkvarienya ni drugi, nego kaiti nyegov Otecz gdaie vumiral nyemuie usze szvoie blago osztavil, zapovedaussimu vu Testamentumu da tuliko, y tuliko Masskai naiberse vuchinì szlusiti za nyegovu Dussu, da tuliko sztotin Dukat razdelì na Czirkve, klostre, Spitale, y toliko sziromaskeh Divoyiak za Musa udà; on pak nikai ni vuchinil, y zato Dussa nyegovoga Otcza do danasnyega dneva vu Purgatoriumsze muchi, y budesze iosche nekuliko sztolet muchiti morala; y zato ov Bogatecz ie vu Peklu, kaitije tak neveren, y ne zahvalen bil Otczu szvoiemu, y to zrekuchi izissel ie Urag iz one Persone; megytemtoga puknulie glasz po Vurassu, daie on Bogatecz naglum Szmertium vumerl.

Nù ieszte chuli, y razumeli ò Szini, y Kchere; Musi y Sene; Rodbina y Tutori neszrechno pripechenye? Vzemeteszi adda uszi sivuchi za Zerczallo ovu Historiu, pache ne szamo Szini y Kchere, nego Otczi y Matere naisze vuchè iz nye ieden y drugi kak moraiu baratati szvoiem blagom, y po szmerti na drugesze zanassati, y uffati; oni pak kaksze moraiu sztrasneh Kastig Bosieh nadeiati, ako nechinè polek dusnoszti szvoiè. Zakai zato Sz- Gregur Papa uszem sivuchem lep Navuk daie: *Tutior enim via est, ut bonum quod quisq; post mortem sperat per alios agi, ipse agat per se dum vivit.* Vnogo szegurneie pred Szmertium ono uchiniti, kai gdo selì y uffasze dasze od drugeh za nyega po nyegove Szmerti vuchinì; naisze nigdor neuffa nit nezanassa na druge, nego nai pred szobum poslye kai miszli, y na gotovo doyde, à ovo kai zaszobum osztavi, ali keszno, ali zevszema nigdar za nym nedoyde, megy temtoga Dussa bude plachala vu Mukah Odkud vidimisze dasze szadasnye ureme rauno onak pripecha. kotszeie negna pripetilo kadaszusze Izraelczi Voyiuvali z Assirianczi, ar zdignuvsi Neverni Kraly Rabsaces veliku Voyszku proti Kralyu Ezekie, hotechiga Kralyesztva mentuvati aliszeie ukanil, arie Goszp. Bog poszlal Angela szvoga na pomoch Ezekiassu, koi Angeli ednu noch szto, oszemdeszet, y pet iezer

S. Gregor Papa

Assiri.

Assirianczev ie porasal, vu Jutro kadabisze Izraelczi k. Harczu pripravlyali, zagledaliszu da Assirianszka Voyszka lesì neznahu ieli mertva, ali ako szpì, izisliszu vu Takor Assirianszki, Izraelczi, y naidosse Assiriancze ne szamo mertve, nego nyhova trupla na naprah, y pepel preobernyena, a Opravu pak y Orusie czelo, y neuraseno, zato iz one Oprave iztreszaliszu pepel van, terszuga onde osztavili, opravu pak szobum ieszu odneszli.

Rauno tak chinè szadasnye ureme mertvem nyhovi Odvetaniki, y Tutori, veli Franciscus Labata. *A mortuis spolia tollunt, Cineres relinqunt; Hæreditates inquam, & Legata morientium gaudentes adeunt, spolia eorum accipiunt, Cineres autem oblivioni tradunt.* Unogi radi nasze iemlyu chaszt Tutorsztva, à oni Odvetniki iosche rayssi Goszpodarsztvo oberh onoga blaga z- koiem dobro sivu, a iz oneh chieie bilo nitisze neszpominaiu, kai naiberse mogu iztreszaiu van iz Hìs on pepel mertveh trupli, terga vu grobe hitaiu, à zblagomsze veszelè. Na Dusse oneh preminucheh nit nemiszlech; Zato iszto lep Navuk daie uszem Sivuthem Sz. Otecz Papa Innocenczius treti ovoga imena. *Noli bonũ quod concepisti differre, nec dimittas illud hæredi exequendum, quia vix tibi laudem, ne dum mercedem retribuet.* Uszaki adda szpametni koi szvoie Dussicze dobro selì naiszi Navuk uzeme od Sz. Patriarke Jakopa koi kadaszeie zboial bil szvoga Brata Esava dokonyalie bil szam szobum govorech: *Placabo illum muneribus quæ præcedent, & postea videbo illum, forsan propitiabitur mihi.* Hochumu napervo Dare poszlati, potlam pako hochu szam pred nyega doyti, iedaliga morebit ztem modussem utasim, y proti mene milosztiunoga vuchinìm; y takszeie pripetilo; N. N. Raszerdilszeie proti tebe ov tvoy Bratecz Christus IESUS, selisliga danaszali zutra lyublyenoga, y milosztiunoga, proti tvoie Dussicze imeti? Ah! poslymu napervo Dàre tvoieh dobreh dèl, doklam sives, kada pak k- nyemu doydes hochete kakti dragoga Brata prijeti, y k- Otczu szvomu Nebeszkomu vu Vekovechno Veszelye zapelyati, Amen.

Francis. Labata in 4. leg.

Innocen. Papa III.

Genes. c. 32. ℣. 20.

SZEDMA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kulika potrebocha, haſzen, y duſnoſztie uſza koga Kerſchenika uſzigdar, y vu uſzem volyu ſzvoiu, z-volyum Boſium ſzlagati.

Non omnis qui dicit mihi Domine Domine intrabit in Regnum Cælorum; ſed qui fecerit voluntatem Patris mei qui eſt in Cœlis ipſe intrabit in Regnum Cœlorum Matth. c. 7. ℣. 21.

Nedoyde uſzaki on vu Nebeſzko Kralyevſztvo, koi mene velì Goſzpone Goſzpone: Nego on koi chinì volyu Otcza moiega, kije na Nebeſzeh, on doyde vu Kralyevſztvo Nebeſzko.

GDo nezna da naiobchinſzkeſſa ſztvar z-koium ſze Szvet rauna, y pokoie ovoga Szveta Lyucztvo ſive, ieſzu Vure; iedne odſzamoga Boga izmislyene, y napraulyene, à druge od Chloveka: Vura Boſanſzkà y od Mudroſzti Boſanſzkè ſztvorìena ie Szuncze, vu Nebu poſztaulyeno. *Ut ſit in ſigna, & tempora, & dies, & annos;* Toicto naznamenye uremèn daſze ponna kadaie Protuletie, Leto, Jeſzen, ali Zima; kadaie Zoria, Poldan ali

ali Vecher. Ova Vura ie tak prava, iſztinſzka, y ſztàlna, da nigdar zſa'etì nemore, nit naimenſe kakove falinge vu ſzebe zaderſati. Druga Vura ie Meſterſzkà, toieto od lyudi izmislyena, z-unogemi kotachi, y kaikakvemi Seleſczi napunyena, odluchena na znanye Vùr vu pomankanyu Szuncza, kadaie naimre Szuncze od Oblakov naſſem ochèm zakriveno, ali pak kada pod Vecher zaide; ova Vura more lehko faliti, y pokvaritiſze, kotſheto vechkrat z- ochima vidi, y z Vuſſeſzmi chuie, da drugach bie, a drugach Czegar kàſe, negda pak drugach bie, y kaſe, neg Szuncze hodi, y kaſe, po koiemſze raunati mora. Rauno tak za raunati ſzvoy ſitek uſzaki Kerſchenik mora paziti, da vuru ſzvoie Volye rauna po Vure Boſie Volye; buduch Boſanſzke Volye tak dobra y zverſſena Vura da nikakvem nachinom faliti nemore; Vura pak naſſe Volye ie tak kerhka, y tulikem falingam podverſena da ni mochi izrechi; Ako adda hochemo danam bude uſzigdar pravo hodila, mi nyu moramo uſzigdar po Vure Volye Boſie raunati, tak da po pravicze uſzigdar budemo mogli z- onem naipovolneſſem Szerczu Boſiemu Kralyem Davidom rechi: *Paratum cor meum Deus, paratum cor meum ad faciendas omnes voluntates tuas.* Pripraunoie Szercze moie, za iz puniti uſze volye tvoie, poslimi pregone, Betege, y kakve goder hoches neſzreche nechuſzeijm odgovoriti, nego iz pravoga mogega Szercza hochuie uſze od Volye tvoie uzeti: Pred te poſztuliyam moiu Volyu; hlepenya, y poſelenya moia: *Domine ante te omne deſiderium meum.* Proteſtuiuch da nechu nicheſza poſeleti, niti na nikai hlepeti, kaibi proti tvoie Volye bilo; od teh takoveh Davidu Szvetomu Kralyu ſzpodobneh Kerſchenikov vidimiſze da Chriſtus vu danaſnyem Sz. Evangèliumu govoriti razme, kade veli: *Non omnis qui dicit Domine, Domine, intrabit Regnum Cælorum.* Nedoyde uſzaki on vu Nebo koi mene za Goszpona, y Boga ſzvoga zpoznava, *Sed qui fecerit voluntatem Patris mei, ipſe intrabit Regnum Cælorum.* Nego oni ſzami Kerſchenìki hote doyti vu Nebo koijti chinè, y ſivu polek Volye Otcza Boga Nebeſzkoga; kak adda ie nam potrebno, y haſznovito uſzigdar naſſu volyu, z- Boſium Volyum ſzlagati, ako ſelimo hochemo vu Nebo doyti, y kak to moramo vuchiniti? vezda pokazati hochu.

Pſ. 56. ℣. 8.

Pſa'. 37. ℣. 7.

Matt. 6. 7. ℣. 21.

Isztinaie prava koiasze taìti neszme, nit nemore da nikak va naimensa sztvar, budi povolyna, ali szuprotivna nepripechoiesze na ovom Szvetu prez volye Bosie, y nyegovoga od Veka Bosanszkoga previgenya kot szvedochi Sz. Otecz Augustinus *Nihil fit nisi volente DEO, aut permittente.* Nikaisze nepripechana Szvetu, kai nebi bilo z- volyum, ali prepuschenyem Bosiem: Odkud daie ieden Bogat, drugi Sziromah; Jeden Zdrav, drugi Betesen; Daie ov Goszpodin, à ov drugi Kmet; Ov Muder, on bedaszt; Ov od uszeh lyublyen, y prestimàn; on pak oduriavan, y preganyan; Da ov unogo lèt sive, a on vu Mladoszti vumira; to usze tak biva, kaiti on Bog zmosni: *Qui attingit à fine usq; ad finem fortiter, & disponit omnia svaviter.* Tak rauna, y Zapoveda, tak hoche, tak prepùscha dasze na Szvetu sive. Koia isztina leposze poszvedochiti more z. onum figurum Sz. Piszma toieto z- onum loytrum prechudnum koiuie Sz. Patriarka Jakop videl od Zemlyè na Nebesza naszlonyenu, y po nyegore, ter dole hodeche Angele. *Viditq; in somnis Scalam stantem super terram & cacumen illus tangens Cœlũ, Angelos quoq; Dei descendentes per eũ & Dominum innixũ Scalæ.* Nut vam veli mudri Theodoretus ochiveszto izka zanye provigenya Bosiega vu Chlovechanszkeh pripechenyah, ar kai po oneh Angelèh dole rèr gore hodecheh, y po one Loytre znamenuiesze drugo, kak razluchnoszt Lyùdi ovoga Szveta? Ar nekoijsze veszelè, à nekoij plachu; Nekoijsze povissavaiu vu chasztèh, y Bogacztvah, à nekoij pak prepadaiu vu obsanoszti, y sziromastva; odkud usza ova? Ah! podignete vasse Ochi na verhunecz one Jakopove Loytre, y hochete zagledati: *Dominum innixum Scalæ.* Goszp Boga naszlonyenoga na verhunczu Loytre, iz Neba na Zemlyu gledechega, y poszlussaiuchega kai Iyudi chinè, govore, y miszle, y possilyaiuchega na ov Szvet nam Lyudem usze szreche, y Neszreche; usza povolyna, y szuprotivna pripechenya: *Nihil fit nisi volente, aut permittente DEO.* Nikai nebiva na ovom Szvetu, kai nebi bilo z- volyum - ali prepuschenyem Bosiem: Zakai zato akoie ieden umorien na Voyszke, ali muchèch od Nepriatelov, ali na putu od Tolvayiev; on drugi utoplyen, on treti zgorel, on cheterti od treszka ubit, nai nigdor nestima nit neveruie dabisze to pripetilo prez znanya, Volye, ali prepuschenya Bosiega: Nadalye

S. Augus.

Sapien. c. 8. ℣. 1.

Genes. c. 28. ℣. 12. & 13.

lye, ako doyde Tucha ter potuche Vinograde; ako izide Voda ter pomùli polye, odneſze ſitek; potopì Sivinu: Ako doyde z- nevarcze Ogeny, ter poſge Hiſe z Lyudmì, Hambare Sitkom, Skrinye, z- Szrebrom, Zlatom, y Bogacztvom: Ako ochemeriſze Zrak ter poràſe Lyucztvo? Vſza ova, y ovem ſzpodobna bivaiu od Volye, ali konche od prepuſchenya Boſiega, prez koiega nit zlo, nit dobro nikakvo nemoreſze pripetiti na ovom Szvetu, zato iſzto mi ieſzmo duſni uſza ova koianamſze pripèchaiu dobrovolyno prijmati od ruk Boſieh, y Vuru naſſe volye, po Vure Volye nyegove raunati ako ſelimo da bude dobro hodila, y da naſz neukani z- naſſum vekovechnum Skodum, kaiſze kruto lehko more pripetiti, ako budemo puſchali blizu k- naſſe Vure Uraga peklenoga.

To naſz ioſche bolye Szveto Piſzmo vuchì vu Knigah Poroda kadeſze ſte, da potlambi iur Goszp. Bog bil ſztvoril Nebo y Zemlyu, zeuſzemi nememi Sztvarmi, k- zadnyemu ſztvorilie y Chloveka, koiega on ſztvariaiuch rekelie. *Faciamus hominem ad Imaginem, & ſimilitudinem noſtram.* Vuchinemo Chloveka na kip, y ſzpodobu naſſu; Sidovſzko Piſzmo na meſzto *Similitudinem* veli *Ad umbram noſtram.* Na Szenczu naſſu, Adda Chlovek ie kakti iedna Szencza Boſia? ove rechi zaudaiu u noge miſzli Mudrem Sz. Piſzma Tolmachnikom, arſze dobro znà, da Szencza ima ſzvoie bitie od Tela; tak, da kade ni kakvoga tela onde nit Szenczenì; Znaſze pak da Goszp. Bog ie ieden chiſzt Duh prez tela: kakſze adda po pravicze rechi bude moglo, da Chlovek na ſzvoiem pervom ſztvarianyu be ſztvorien kakti iedna Szencza Boſia; Selite znati NN kakie to? Razmiszlete Szenchinu Naturu; nili iſztina, da kamgoderſze gene Chlovek, tam Szencza: *Movetur ad omnia, & per omnia.* Veli Ariſtoteles, tak da ako vi hodite Szencza z- vami hodi; ako vi ſztoìte, ona ſztoì: akoſze vi prigiblyete, Szenczaſze z vami prigiblye: Adda kadaſze veli daie Goszp. Bog ſztvoril Chloveka na Szenczu ſzvoiu naizverſſeneſſu, daie vam na znanye, da on potrebuie od Chloveka, da uſze ſzvoie miſzli, y poſelenya rauna po volye Boſie, nehotechi, nit neſelèchi nikai drugo, nego kai Bog hoche: Na kai uſzakoga zmegy naſz nagovaria Sz. Gregur Papa, govorech: *In cunctis quæ agimus vim ſupernæ voluntatis inquiramus, cui ſcilicet cogni-*

Genes. c. 3

Ariſtot.

S. Greg. ſer. de perfect. Re.

in Divin. volun. *cognita debet nostra actio famulari, & quasi ducem sui itineris sequi, ut ei etiam nolens serviat.* Vu uszeh nasseh chineh pazemo na volya Bosiu, koiu kada zpoznamo chinenya nassa moraiu nye szlusiti, y kakti putnoga Vogyu naszleduvati ponizno y pobosno, vu szrechah, y neszrechah veszelo siveti, y nye podverseni biti.

Takova Szencza Bosia bilie Kraly David, kotszeie dal ochitno zpoznati kadaie na vesz glasz, iz glubine Szercza sz voiega krichal: *Paratum cor meum DEUS, paratum cor meum.* Pripravnoie Szercze moie Goszp. Bose; koie rechi mudri Genebrardus ovak tolmachi: *Paratum cor meum, quasi dicat, cor meum & voluntas mea fixa est in voluntate Dei, permittat quod libet cantabo, & Psalmum dicam.* Moia Volya ie uterdena vu Volye Bosie, nai chinì y prepuszti Goszp. Bog kaimu drago, kai goder hoche, sa budem kontent, y nadeuszem budemga hvalil: daie drugoch ponovil Sz. David one rèchi: *Paratum cor meum.* Izpitava Sz. Bernardus zakai to? y taki szam odgovaria ovak. *Paratum quantum ad adversa; paratum quantum ad prospera; paratum ad humilia, paratum ad sublimia; paratum ad universa, quacumq; praeceperis.* Pripravnoie Szercze moie na usza dobra, y zla; priprauno na szerechna y na neszrechna; na izvissenye y ponisenye; priprauno na usza koia Goszp. Bog mene poslye, Uszigdar y uszigder nadeuszem budemga hvalil, dìchil, y Blagoszlaulyal. *Benedicam Dominum in omni tempore, semper laus ejus in ore meo.*

Psal. 56. N. 8. *Genebrar in ps. 56.* *S. Bernar ser. 2. in cap. Jeiu.* *Ps. 33. ℣. 2.*

Takova Szencza Bosia bilie Sz. Pavel Apostol, koi buduchi iosche Saulom, obsztren od trakov szvetloszti Nebeszke, y presztrassen od glasza Bosiega opalie na tla iz konya zache szerchene krichati. *Domine quid me vis facere;* Goszpone kai hoches da vuchinim? kako dabi hotel bil rechi, kai od mene potrebuies ò Goszp. Bose? koches dasze ia osztavim Pogansztva, ali da liszte vu koiehmisze zapoveda Kerschenike preganyati razdraplyem, y zesgem? ali hoches daia vesz Siroki Szvet, Veru Katolichanszku pravu nazveschaiuch, obtechem? *Quid me vis facere?* Povechmi kai hoches da vuchinim? Jeda morebiti hoches da budem tvoy Apostol? da posztanem Navuchitel Narodov! da tvoie Preszveto Ime od Szuchenoga izhoda, do Zapada obnassam? Ali pak da Henkarszkomu Mechu moy Urat, y Stek podversem? Valuiem y Szpovedam dasze berse, y bolye szam iz mene

Actor. c. 9. ℣. 6.

spo-

zpozablyuiem, neg iz hotenya, Volye, y Zapovedi tvoie: ko-
ie rechi razmislyaiuch Sz. Bernardus ovak krichi: *O Verbum bre-* *S. Bernar ſer. de S. Pauli con-*
ve! ſed plenum, ſed vivũ, ſed efficax, ſed omni acceptione dignum. O *ver.*
Rechy govorienye kratko! ali puno zverſſenoſzti, ali ſivo, ar
iz Szercza izhagyaiuche, ali Jako, y uſzake priaznoſzti uredno.

Takova Szencza Boſia bilie Sz. Martin Biskup, koi videchi-
ſze na ſzkradnye Vure Sitka ſzvoiega, y buduchi ſztanovit, y
ſziguren da vezda, vezda nyegova Duſſa bi morala poyti iz Te-
mnicze telounè, vu Nebeſzko Veſzelye, vendar ioſcheie ſelel
obſztati na ovom Szvetu megy tugami, y nevolyami akobi tak
Volya Boſia bila, dabi bil k- haſzni, y pomochi Lyucztvu ſzvo-
iemu, kot to one nyegove rechi ſzvedoche: *Domine ſi adhuc popu-*
lo tuo ſum neceſſarius? non recuſo laborem fiat voluntas tua. Zakai za-
to veli Sz. Bernard, da Sz. Martin ni unogo razluchno od Davi-
da Szvetoga molil. *Paratum cor tuum Martine, paratum cor tuum*
manere in corpore, ſive diſſolvi & eſſe cum Chriſto. Pripraunoie
moie Szereze Martine Szveti, pripraunoie ali ſiveti vu Telu, ali
razluchitiſze od nyega, y ſiveti z- Chriſtuſſem vu Nebu.

Takova Szencza Boſia, bilie on Pravichni, y terplyuni Iob
koiega Szvetoſzt; y zverſſenoſzt kadabi bil doznal Urag pekleni
iiſzteh Boſieh Vuſzt. Odgovorilie Goszp. Bogu. *Nonnè Job* *Job 1. v. 9. &*
frustra timet DEUM? Nonnè tu vallaſti eum? & domum univerſam, *10.*
& ſubſtantiam eius? Kako dabi bil hotel rechi, kakovoie chudo da-
ſze Job boij Boga? od koiegaie tulike Dare, y Miloſche priel;
Oh! ter gdoie on koi tulikoga Dobrochinitela ſzvoiega nebi
lyubil? Ali: *Extende paululum manum tuam, & tange cuncta quæ*
poſſidet: Goszp. Boſe ztegnidar iednomalo ruku tvoiu zverhu
Joba, y nyegovoga blaga z- kakovum kaſtigum, onda budes ſzto-
prav znal gdoie Job: Gosp. Bog hotechi dati zpoznati Zverſſe-
noſzt Iobovu, vu Pravichnoſzti, dalie Uragu oblaſzt zverhu te-
la, y blaga Jobovoga, y Szinov nyegoveh, daga on Zkuſſava
kak hoche, more, y znà, k- chemu nebe len pekleni Dùh, nego-
mu poche marlivo Szine, y ſivinu tùchi, Maroffe ſgati, Hiſu po-
dirati, nyega rainti, ali nad uſzem tem. *Non peccavit Job labijs* *Ibidem*
ſuis. Ni zagreſſil Iob z- Vuſztmi ſzvoiemi, nego prez uſzakoga *v. 22.*
naimenſega zburkanya Szercza ali pameti, Blagoſzlaulyalie
Goszp. Boga govorech. *Dominus dedit, Dominus abſtulit, ſit No-* *Ibidem*
men *v. 21.*

men Domini benedictum. Bogie dal, Bogie uzel, nai bude Blagoszloulyeno Ime Bosie, kai videchi Urag pekleni z- veliken noszom osztaviussiga, moralie poszvedochiti da Iob ie ieden pravi terplyuni y Bogaboiechi Chlovek.

Takova Szencza Bosia, bilie on Ubogi Koldus (da Szvetcze Bosie na sztran osztavim) od koiega pisse on glaszoviti Prodekator Ioannes Taulerius Dika Reda Dominikanszkoga; daie naimre bil ieden Koldus vu nevolye velike posztaulyen, koi szedechi pred Czirkvenemi Urati uszako Iutro Boga molil, y od lyudi vu Czirkvu hodecheh Almustva proszil. Ko ureme nekoi pobosni, y vuchen Chlovek, iur oszem let ie selel takvoga Skolnika nayti koibimu naibolsi, naiszigurnessi, y nairaunessi put vu Nebo pokazal; y neko Iutro kadabi vu to ime bil possel vu Czirkvu Boga molit, za zadobiti od Boga tu miloschu dabimu kem tem nachinom obznanil ono kai ie selel znati; y Goszp. Bog koi selì dabi uszega Szveta Lyudi vu Nebo dosli, nyemu tulikai ove Milosche ni hotel zkratiti, daduchimu onoga Ubogoga Koldussa za Skolnika, mimo koiega ov Pobosni Chlovek iduchi vu Czirkvu pozdravilgaie govorech, Dobro Iutro Bogti dai Szinko; na to taki Veszelo Koldus ie odgovoril, niszem nigdar zloga Iutra imel: to chuiuch on, obsztalszeie polek onoga Koldussa, ter mu reche, Dober dan Bogti dai, Odgov. Koldus, nigdar niszem zloga dneva imel: Zachudisze ov, y poche miszliti szam szobum, da on Koldus alisze iz nyega ospotava, ali pak pozdraulyenia nerazme; rechemu adda znovich Dobru szrechu Bogti dai: y nato odg. Koldus; Ja niszem bil nigdar neszrechen, niti neznam kaije neszrecha. Bogti adda dai uszako dobro koieszi szam iz Neba seleti mores, reche Koldussu on Pobosni Chlovek; ali Koldus y nato ni kesznil odgovoritimu, Jasze nimam, neznam, nit nemorem na nikakvo zlo tusiti, ar usza koia selim bivaiumi po moie volye. Neznaiuch ure nadalye vech kai seleti onomu Koldussu, ov Pobosni Chlovek, rekelmuie addaszti szam megy tulikemi Ubogemi, Nevolynemi naiszrechnessi? adda Job Sz. bude moral k- tebe vu Skolu doyti? koi drugach veli

Iob c. 14. ℣. 1. *Homo natus de Muliere, brevi vivens tempore, multis repletur miseriis.* Tebe pak usze nevolye ieszu minule, kai ia nemorem veruvati dabito isztina bila, ar nemorem vu moiu glavu pobrati, kakbito

mogle

moglo biti, dabi nigdar uſze tvoie Sive dni nebiljmel nijednoga neſzrechnoga dneva, ali konche koie Vure, videchite ia tak nevolynoga z- ochima moiemi; Ali Koldus z- veſzelem obrazom pochelie uſza pervo rechèna potvergyavati, y govoriti; Vi moy Goszpone mene ſeleiete od Boga, dobro iutro, dober dan, dobreſzrechu; Ja pak rekelſzem, y znovich potvergvuiem da nitiſzem imel kada, niti vezda imam zloga iutra, zloga dneva ali kakveneſzreche; Ar vu ovom ſztaliſſu, vu koiegaie mene Goſzp. Bog poſtavil, ia ieſzem tak kontent daſzi drugo proti Boſie volye neſzelèm; Moia naivexa Szrecha ie ova, da od nikakve Szreche neviſzim, niti ſze imam potrebno, ar akomi gdo kai dà vu Ime Boſzie, ali nedà? ako imam kai, ali nimam? mencie uſze iedno; akomegdo milnie, ali preganya; akome hvali, ali pſani? iednako uſza prijmlyem kako dabimi ſzam Goszp. Bog ova chinil, vu ovom moiem Sziromaſtvu, y z- ovemi moiemi rannami, iaſzem tak veſzel kako dabi naibogateſſi, ali naizdraveſſi bil, znaiuch dase tak Boſia Volya, koiu ſzelìm, y terſzimſze uſzigdar zverſſeno izpunyavati, prijmlyuch uſza od rùk Boſzich, znaiuch y veiuch da nikai dobra, niti zla nemoremi doyti kai nebi bilo zvolyum, ali prepuſchenyem nyegovem, on pak koi ſzelì uſzeh Szelicheneh imeti, nikomu nepoſſilya kai takvoga pochembize moral zkvariti, ako liſztorſzam neſzche, proti Boſzie volye ſzich; y tako ia uſza od Volye Boſzie prijmlyuch ieſzem kontent s moiem ſztaliſſem po koiem uffamſze vu Nebo doyti, ar znam da Chriſtus ie rekel: *Non omnis qui dicit Domine, Domine intrabit Regnum Cœlorum, Sed qui fecerit voluntatem Patris mei, qui in cœlis ipſe intrabit Regnum Cœlorum.* Nedoyde uſzaki on vu Nebo kaj veſzi Goszpone, Goszpone, toieto, koi uſzaki dàn verno, y poboſno Boga moli, nego koiti chinì, y izpunyava Volyu Otcza Boga Nekeſzkoga, vu uſzeh Szrechah y Neſzrechah: vu Zdraviu, y Betegu; vu Bogacztvu, y Sziromaſtvu veſzelo ſzivuchi, dobrovolyno uſza podnaſſaiuchi, y vu uſzeh volyu ſzvoiu s volyum Boſzium ſzlaſuchi, kaiſze terſzim y ia chiniti, y tako tem putom kakti nairauneſſem, y naiſzigurneſſem uffamſze vu Nebo doyti. Odkudſzizze nauchil tulike Mudroſzti? opitalie ſze dalye ov Poboſni Chlovek Kolduſſa; koiemu on odgovori dase Otecz naſſa koiega uſzkai dan molim, y dobro razmiſlya-

vam one rèchi, Budi volya tvoia kako na Nebu, tak y na Zemlye; toieto, rekelie Chriſtus, daimi lyudi moramo na Zemlye tak verno, y dobrovolyno izpunyavati Volyu Otcza Boga Nebeſzkoga, ako hochemo k- nyemu vu Nebo doyti, kaktìju izpunyavaiu oni Blaſeni Duhi vu Nebu; a ne zlovolyno, kot proklete Duſſe vu peklu izpunyavaiu Volyu Boſiu; y tako kakti goder oni koij terſzeſze ovde ſivuchi polek volye Boſie ſiveti, chùte vu uſzeh ſzvoieh teskochah, y Nevolyah, veſzelye y polaſchiczu, poſzmerti poydu vu Nebeſzko veſzelye: Oni pak koij ovde zlovolyno podnaſſaiu ſzvoie nevolye ovde imaiu pekel, y drugoga vekovechnoga zaſzluſuiuſzi. Ova uſza Razumeuſſi on vucheni y poboſni Chlovek, vu malom chaſzu nauchilſzeie, kai vu unogeh letah nauchitiſze ni mogel, y zato zahvalivſſi onomu Koldunſſu za takov Navuk, potlam pak y Goszponu Bogu za tuliku Miloſchu damuie za tak Mudroga Skolnika provìdel od koiegaſzeie vu tak malom uremenu tulike zverſſenoſzti nauchil, y zpoznal naibolſi, nairauneſſi, y naiſzigurneſſi pùt proti Dike Nebeſzke.

Oh! kak lepe Szencze Boſie biliſzu uſzi ovi? kakovch vezdaſnye ureme, Oh! kak maloſze na Szvetu nàhagya? koijbi vu ſzuprotiuchinah nye vu terplyunoſzti naſzleduvali, uſza naimre od Boſich ruk prijmlyuch, y volyu ſzvoiu z- volyum Boſium ſzlaſuch tak dobro vu Betegu, kak y vu Zdraniu; tak vu Szitromaſtvu, kak y vu Bogacztvu; Szuprotiunem pako nachinom, oh kuliko! y kulikoſze nahagya Kerſchenikov gorſch od Poganinov? koij doklamym polya, y Vinogradi rodè? doklam Zdravie ſzlùſi? doklam Szrecha pri ſivine terpì? doklam uſza po volye na ruku idu? *Oh Benedictus DEUS!* Blagoſzlovlyen budi Goſzpon Bog! hvale reku y Blagoszlaulyaiu Boga; Ah nai doyde tucha zverhu Vinogradov, povodnya na polye; Betegi vu Hiſu, Kuga megy Sivinu? Oh kuliki Jàdi! Szerditoſzti, kletve, Blaznoſzti proti Boſanſzke Pravicze po uſzeh kuteh chuiuſze da uſze germì. Ter ti takovi hote morebiti Szencze Boſie ozavatiſze! Ter ti takovi ſzmeiuſze za Kerſchenike derſati? y morebitize uffaiu da Vura Sitka nyhovoga pravo hodi? uffaiuſze polek dadaſnyega Sz. *Evang.* vu Nebo doyti? Oh kak ſztraſnoſze ukanyuiu? ar ia velim da ti takovi ne ſzamo niſzu pravi Kerſcheni-

ti,

ki, nego ieszu gorsi od iszteh Poganov, ar Poganivolyu szvoiu
z. volyum Bosium szlàsu; kot to stem od Demetriussa daie nai-
mre govoril ovak Goszp. Bogu. *Quidvis àme? O DEUS Immor-* *Seneca in*
talis! vis liberos sumere? sume tibi illos; Vis aliquam corporis partem? *vita De-*
sume, non magnam rem promitto, cito relinquam totum: Vis Spiritū? *metrij.*
quidnì? nullam moram faciam quominus non recipies quod dedisti;
ergo proindè & dispone sicut placuerit. Kai potrebuies odmene ò
Vekovechni Goszp. Bose! hoches morebiti Deczu? uzemiszju
polek uolye tvoie, arszu vech tvoia neg moia, ar akoszem nym
ietelo dàl, tiszijm dal Dussu, vu koie Dusse ia ztobum nikakvo-
gadela nimam: Hoches moy Duh? uzemiga ar ie tvoy, y usze
kai imam zpoznavam da od tebe imam, zato na Volyu tvoiu
usza izrucham; kai ne szamo z- iezikom ie govoril, nego pache
z- dellom ie pokazal terpèch velike Muke dobrovolyno.

Nu vezda ova chuiuch od iednoga Poganina kai miszlite ò
K. N.? Ov ni bil razsvetchen po Sz. Kerszru vu Vere Katoli-
chanszke; Nitijebil podvuchen od Cristusseveh Nameszt nikov;
Nitiszeie uffal vu Sitek Vekovechni, ter vendar tak zverssено
Volyu szvoiu z- Volyum Bosium szlase, kai, y kak bi doszta
ssakomu naiszveteszemu Chloveku vuchiniti; A vi pak koi ze-
szemi ovemi darmì ieszte nadelyeni, ter vendar uszi Prodeka-
toti, y Szpovedniki nemogu vasz uputiti, nitivam mogu dopo-
vedati, dabi vi Vuru Volye vasse po Vure Volye Bosie raunali,
y usza od Volye Bosie Veszelo, y dobrovolyno prijmali, terszе
ssate Zvelichiti? Ah tusno uffanye vasse.

Oh Pater! vidimo mi, da vi neznate kakoveszu tuge ovoga
szveta; lahkoie vam govoriti; ali nam koijti grenke pilule zob-
iemo, y Suhke Kaline poszìramo, teskoie terpeti; teskoie, tes-
ko vu tak sztrasneh Betegeh, y pregoneh, vu tulikom Sziromas-
tvu, y drugeh neszrechah Boga hvaliti y Blagoszlaulyati; Na to
ia vam nikai neodgovariam, nego poszlussaite Sz. Augustina,
koi vam na meszto moie govori ovak. *Tu ergo laudas DEUM,* *S. Augus.*
quando tibi bene est; blasphemas autem quando tibi malè est? Adda *in Ps. 32.*
ò Munyeni, Neszpametni Chlovek! onda liszto r hvalis, y Bla-
goszlavlyas Boga tvoiega, kadati tebe usza po Volye tvoie, na
nikuidu? a kada pak nè, nego usza szuproti Volye tvoie, on-
daga tipsanis? y szerdechilse proti nyemu blaznis? Neznas mo-

rebiti, y neveruies da ovo ie on iszti Bog, kada izvissuie, y kada ponizuie; kada urachi, y kada rani; kada daruie, y kada kastiguie? Y akoli iè [vu chem nikakova ni dvoyna] ov iszti usze ieden Bog, y iedna iedina Bosanszka ruka? Nili adda uredno, y doszto imo z iednakem hotenyem, Veszelyem, y dobrovolynoszt ium od nyega prijmati tak neszreche, kak szreche? tak Betege, y Sziromastva, kak Zdrauie, y Bogacztva? *Si bona suscepimus de manu Domini, mala quare non suscipiamus?* O Neszpametni lyudi morem y ia rechi vam, kotie negda Iob szvoie Sene govoril, ako mi ona koiaszu nam dràga y povolyna od ruk Boszieh prijmlyemo, zakai nebi prijmali ona koiaszu nam szuprotiuna? Ieden Podlosnik prijmlye dobrovolyno od ruke Poglaunika szvoiega tak obsanoszti, kak Miloszche; Ieden Szluga od Goszpona szvoiega tak kakovu Kriviczu, kak ieden Dàr, prez uszake szerde, jàda, kletve, ali blaznoszti, koiu iszti nu ako rauno vi szami dobro znate, vendar akobisze koi nassel, komubito tesko bilo veruvati hochu mu na pervo dati Astiagu Kralya Medinszkoga, koi be vuchinil zaklati, na falate zrezati, y zkuhati Szina, iednoga szvoga Dvorianika Imenom Arpale, y onak kuhanoga poszlavitije vuchinil na sztol pred Arpalu kakti Otcza onoga Deteta, dabi iel; y ongaiè iel, poklambisze bil naiel Mesza Szina szvoiega, opitalgaie Kraly Astiages, ielimu draga bila ona Jeszlvina? Odgovorilie. *Quidquid facit Rex illud mihi placet.* Kai goder Kraly chini, meneie usze dràgo y povolyno, kai ia stùch, y premislyavainch, od velikoga chuda neznam kai zacheti, niti rechi. Oh! ter nili chuda, y oszupnyenia uredno? da od ruk lyudi ovoga Szveta, ter lyudi gresneh prijmlyusze ne szamo dobrovolyno nego y veszelo krivicze y miloszche, zla y dobra; à od Ruk Bosieh ne tak, neprijmlyusze reku veszelo, nego ni dobrovolyno; kak adda? Ah! morguivch Szerdech, kunùch, blaznech, proti Pravicze, y Provigenyu Bosyemu. Oh ludoszt, y Neszpametnoszt prevelika!

Job c. 2. v. 10.

Tolije biti, y pokazatisze pravum Szenczum Bosium? Tolije pravichno moliti vu Otecznassu one rechi Budi volya tvoia kako na Nebu, tako y na Zemlye? Tolije zkerbetisze vu Nebo doyti, polek rèchih danasnyega Sz. Evangeliuma? *Qui fecerit voluntatem Patris mei, ipse intrabit Regnum Cœlorum.* Oh moy Pater! Nezame-

rete

rete vi toga, dabi to iſztina bila, da naimre Boſia volya ie da ov mene na glavu ſzili, dami on drugi blago gràbi, dami on treti poſten glaſz blàti, terbi ia ova pod Vuho moral metati? cheſz perſzte gledati? ruke vu ſepu derſati? y uſza dobrovolyno podnaſſat? Oh moy Pater negovorete nikai zato, ar nikai menye nego tò, ar Goſzpodin Bog toga nezapoveda od nyh nam chiniti, nego pache tem takovem, z. oſtremi Kaſtigamiſze grozì. Odgovorete nato Pater Prodekator; Pervo neg ia vam nato odgovorim, povechte vi mene, ieſzte kada chuli povedati od onoga Kralya Aſſile, koiſzete chinil imenuvati *Flagellum DEI.* Bich Boſyi, kulike Skode, obſanoſzti, y krivicze on ni pochinil Kerſchenikom y Cairk vam Boſiem? Ieſzteli kada chuli od onoga nevernoga Aſſur od koiegaie Goszp. Bog po Iſaie Proroku govoril. *Væ Aſſur Virga furoris mei.* Jay Aſſuru koije Siba Szerditoſzti moie; Ni bil morebiti ureden Muk peklenſzkeh? Ieſzte chuli kada od Semeia hudobnoga koi Sz. Kralya Davida ie preganyal y z kamenyem ſzeza nym hital, kai morebit ni greſſil on? akolie pak greſſil? Zakaimuie Goszp. Bog zapovedal to chiniti. *Dominus præcepit ei ut malediceret Dnvid.* Odgovoretemi vi nato, kai vamſze vidi? neſchete? vidim da neznate, hochu adda ia na meſzto vaſz.

Iſaiæ c. 10 ℣. 5.

2. Reg. c. 16. ℣. 10

Iſztinaie da Goszp. Bog neſche, niti more imeti takovoga hotenya dabiſze grehi chinili; Vendar prepuſcha, y nekràti lyudem greſſiti, ar iz oneh grehov more dobro van izpelyati *Non ſineret bonus fieri malè, ni Omnipotens etiam de malis faceret bene.* Ali zakai tuliko hudobneh lyùdi Goszp. Bog na Szvetu puſcha ſivetì megy tak malemi dobremi? Nato odg. da zato, dabiſze kada teda zpetili, pobolſali, y Zvelichili, kakti tulikai dabi oni dobri imeli priliku vexe Nayme vu Nebuſzi zadobiti, ako prem ti takovi ieſzu naſzpodobu Nakovala kovach koga. *Quaſi malleatoris Incus*, za ova Nakovala pripravlyenaie kovachnicza peklenſzka, Goszp. Bog z. Batom Volye ſzvoie zverhu oveh Nàkoval vaſz tùche dabivaſz mogel omekchati, y privinùti na put Zvelichenya, Selezo kadaie razbelyeno lahkoſze puſzti tùchi, y pregibati, previjati po volye Kovacha, da iz nyega chinì za Kralyeuſzke Palache dello: Tak y ti ò N. N. ako hoches biti: *Opus Dexteræ Excelſi.* Moras naipervo razbelitiſze, y razuruchiti vu lyubavi Boſie, potlam puſztiſze od Goszp. Boga z. nyego-

S. Auguſ. c. 100. in Enchir.

Iob c. 41. ℣. 15.

vum volyum kakti z- iednem Kladivom raunati, y previati; nikaisze neszerdech na Nakovalo oneh hudobneh, koi tebe preganvaiu, nitijm zlo miszlech, ali govorech; Nego pache veszelo usza od Volye Bosie prijmlyuch potreba da Boga hvalis y Blagoszlaulyas, kotszuga Blagoszlaulyali Sz. Iob kadaie govoril. *Sit nomen Domini Benedictum.* Neka bude vu uszem y uszigdar Blagoszlovlyeno Ime Bosie, Blagoszlaulyatigaie potreba vu uszakom uremenu, y vu uszakom Meszthu kotie chinil David Sz. kadaie govoril. *Benedicam Dominum in omni tempore; In omni loco Dominationis eius Benedic anima mea Domino.* Kaiza zverszeneie vuchiniti, potrebaie uszigdar napameti imetione Sz. Paula Aposth. rechi: *Hæc est voluntas DEI sanctificatio vestra.* Vu uszeh teskochah y szuprotiuchinah potrebaszeie zmiszliti daie to Volya Bosia, koiu potreba Dobrovolyno y veszelo, Boga hvalech, y Blagoszlaulyaiuch izpuniti koi seli vu Nebo doyti, tak chinete y Zvelicheni budete, Amen.

Ps. 33 ℣. 1
Psal. 102. ℣. 22.
1. Thess. c. 5. ℣. 18

OSZMA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kak oster Rachun, uszaka Dussa taki po szvoiem iz ovoga Szveta preminenyu Szudczu Nebeszkomu od siulenya szvoga dati bude morala?

Redde Rationem villicationis tuæ.
Lucæ c. 16. ℣. 2.
Dai Rachun od Spanie tvoie.

GDo nezna da Sitek Chlovechanizki, ie kakti iedna Szappa, koia

koia berseli iz Vuszt izide, daie iur neszt aie: da nassa uszanya ie-
szu kakti idne Szenye; Nassi dnevi, kakti iedni goruchi Lam-
pass, koij od uszakoga naimenszega Vetra ugaszitisze mogu.
Chuvaisze adda moy Chlovek kuliko mores; zkrivaisze kudho-
ches; braniszе kak znas; bèsi kamti drago; uszе vendar zabsz-
tuny bude, y zalùdo. Ar kada ti naimenye miszlil, y nadeialsze
budes? doyti hoche ona nemila Szmert muchech do gerla tvo-
iega, koiate zadavi, y pred Szudcza Nebeszkoga dopelya. Ko-
nemitisze bude mochi namoliti, zkriti ali kam vuyti buduch ona
nemiloszti una, iaka, y hitra, y kot takova nessonasze Sztareh ni
Mladeh, Ubogeh nit Bogateh, Mudreh niti Jakeh nego uszе ha-
metom grabi, davi, rasa, y umaria, pokoie god od Bosanszke
Pravicze, ie poszlana, y nye pripelyuie pred Szudcza Nebesz-
koga za dati oster rachun Sitka nassega, kade budemo chuli glasz
Szudcza Nebeszkoga kràchechega: *Redde rationem Villicationis
tuæ, iam enim amplius non poteris Villicare.* Dai rachun od Sitka
tvoiega kakszi baratal z- chutenyi tvoiemi? kaiszi zla: ali dobra
vuchinil, ar od vezda vech nebudes mogel z- snymi baratati, Oh!
kakov sztrah bude onda tvoy ò gresna Dussa? Ako iednomu
Dvorianiku Kralya Franczuszkoga szamo zvanye na Rachun
pred Kralya szerditoga tulik sztrah ie zavdalo daie taki na mesz-
tu mertev osztal, kakov sztrah nebude na one zkradnye Vure
uszakoga Gresnika kada nemila Szmert prez glasza bude zvala
pred Szudcza Nebeszkoga? Ako ieden glasz iedne Trumbete,
z- koiemie Kraly Arìgo chinil iz Temnicz van zezavati Krivcze,
y predsze na davanye Rachunov dohagyati, unogem ie preba-
del Szercza gorie od uszake sztrele, y na mesztu mertve osztau-
lyal? A kai bude iz Gresnikov Bosich Krivczev kada ioschе vu
Temnicze ovoga Szveta budu iur chuli glasz, nè iedne Trumbe-
te, nego iedne Szmerti; Velim vech, ne szamo Szmerti, nego
istoga Szudcza Nebeszkoga zovuchga na szvoi presztrasni
Szud? àkai bude kada ure pred nyegov szerditi Obrasz doydu?
y krichatiga chule budu: *Redde Rationem* Daimi Rachun, od tvo-
iega Mislenya, Chinenya, y Govorienya: *Redde Rationem*, neszа-
mo od tvoich grehov, nego y od dobreh dèl, z- kakvem naka-
tenyem ti nye ieszi vuchinila? Oh kulik Sztrah? kulike ztiszke
budu onda, once onch I ravichneh, à unogo pak bolye gresneh

Dussicz

Duſlicz ? ter to vu onom iſztom hipu kadaſze Duſſa od Tela razluchi, kotſzem rauno to nakanil z-prilikum danaſnyega Sz. Enang. pokazati, da naimre on Bogati Chlovek chuiuch tusbe cheſz Spana ſzvoiega, komuie bil zauffal ſzvoie blago, dozvahga predſze temu poche govoriti: *Quid hoc audio de te? Redde Rationem &c.* Kai to chuiem od tebe? Dai Rachun &c. Rauno tak na zoſzebnom Szudu hochefze Goszp. Bog znami zponeſzti, kada naimre Duſſa iz Tela izide, onda doydu tusbe cheſz nyu, y Szudecz bude krichal, O Duſſa! kakve y kulike tusbe chuiem proti tebe? *Redde Rationem.* Dai adda rachun od ſiulenya tvoiega; Od ſzatrahote adda y Rachunov Zoſzebnoga Szuda Boſiega govoriti hochu.

Hebræ. 9. V. 27. Adda nebude, y nebude drugach, nego danamie uſzem do iednoga, ienkrat umreti? takoieto; *Statutum eſt omnibus hominibus ſemel mori.* Dokonyanoie uſzem Lyudem ienkrat vumreti: Adda, namie uſzem doiednomu taki po preminenyu iz ovoga *2. Corin. 6. 5. V. 10.* Szveta, na ſztraſſen Szud Boſyi doyti? ni drugach; ar: *Omnes nos Manifeſtari oportet ante Tribunal Chriſti.* Uſzem namſzeie pokazati pred Szudczem nebeſzkem, na Szudu nyegovom: Adda, na onom Szudu budenam onomu Pravichnomu, y Zmoſnomu *Ibidem V. 10.* Szudczu dati tenek, y oſter Rachun od ſitka naſſega? prez uſzakoga dvoienya; ar veli Sz. Piſzmo. *Ut referat unus quiſq; propria Corporis, prout geſſit ſive bonum, ſive malum.* Adda! po onom oſtrom y ſztraſnom Szudu, budenam prieti od Szudcza Nebeſzkoga Pravichnu polek zaſzluſenya naſſega Sentencziu zadnyu alivekovechnoga Blaſenſztva, ali vekovechnoga Proklecztva? nikai zigurneie nego to, ar naſz to Vera vuchi, y veruvati Zapoveda. *t qui bona fecerunt ibunt in Vitam æternam, qui verò mala in ignem æternum.* Koiſzu dobro chinili, poydu vu Sitek Vekovechni, koij pako zlo, tak poydu vu Ogenv Vekovechni. Oh! kak ſztraſſen, y oſter Szud bude moral biti ov? Od ovoga preſztraſnoga dneva, y uremena kanilie govoriti Sz. Ivan Chryſoſtomus *S. Ioann. Chryſoſto. tom. 4. in Epiſt. 1. ad Theſſal. hom. 9.* one rechi, kadaic velel, *Tunc enim qui contempſerunt DEUM in humilitate; cognoſcent eum in poteſtate; & qui ſcire noluerunt quam dulcis ſit miſericordia eius, ſentient quam gravis ſit ira eius.* Onda, onda oni neſzrechni Greſniki, koiſzе niſzu boiali Boga ſzvoiega, doklamſzeie tih, miloſztiven, y ponizen proti nym izkazuval,

ter-

terga niti prestimavali niszu; zpoznatiga hote vu zmosnoszti; y koij niszu marali, niti hotely znati kulika y kak szladka ie Milozerdnoszt nyegova, pochutiti hote szvoium vekovechnum skodum, kulikaie ostrocha, y szerditoszt nyegova. Ar onda nitisze bude znati kak izprichavati, nitisze bude mogvche namolitti Szudczu Nebeszkomu, kot Sz. Augustin Szvedochi: *Cum venerit Iudicij tempus Correctionis non erit locus sed tantum damnationis; & erit ibi panitentia sed infructuosa quia sera, hodie hortatur te, nè iudicet te* Budusze onda onde one gresne neszrechne Dusse katile, saluvale, plakale, pobolsanye sitka obetale, ali usze zahman y prez haszni, ar prevech keszno. *Hodie hortatur te, ne iudicet te.* Benesz ov mili IESUS nagovariate, opominate, proszite daszepamet uzemes, da ramilszlis datije ienkrat vumreti, y po Szmerti na nyegov presztrasni Szud doyti, ter neznas kako, kada, nit kade Opominate, da na onom nyegovom Szudu nebudu meszta imele prosnye, izprichavanya, nitì pokora, nego szamo Prokleczstvo. *Oh! tunc, tuncerit tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi neq; fiet.* Groziszе szam Szudecz Nebeszki po Sz. Matheu. Oh! onda, onda bude traplenye, y saloszt uszake gresne Dusse, kakova ni bila od pochetka Szveta, niti bude. Pred ovom Szudom zoszebnom, Oh! kulika traplenya budu oneh vumiranucheh? kuliki potreszi, y derhtanya? kada od uszeh sztran budu obterseni z-szmertnemi ztiszkami, ar iz iedne sztrane budu trapili betegi; Iz druge sztrani zapuschanya oneh Bogacztvih, y naszladnoszteh telounch; Iz trete pako sztrani zpoznavanye dare poyti, odkud vech nebude mochi nazad doyti, y neznati koi, y kakszе onde odszudi, kamlisze, z vekovechnum Sentenczium doszùdi: Ovo, ovo bude trapilo, y derhtati szada chinì, velike Szluge, y Priatele Bosie, à kai bude iz Gresnikov? Na obchinszkom Szudu budesze chul glasz iedne Trumbete od Angela puhane, koi bùde sive, y Mertve na Szud Bosyi zval. Ovdepak na mesz to glasza Angelszke Trumbete budu Orgunasti vu gerlu gergrali, y na Szud Bosyi zvali, za dati Szudczu Nebeszkomu tenek, y oster rachun od uszeh szvoieh do naimensch od naivexeh Dobreh dèl, y grehov. Oh sztrasen! oh oster Szud.

S. Augus. in Ps. 51.

Matth. c. 24. ℣. 21

Tamo bude doyti Papom, y Cardinalom, tamo Kralyem y Czeszarom, nitijm nyhove Korune ali chaszti zapachiti budu

mogle tam doyti, ali vu pravichnoſzti obſztrati. Onde ne budu pomagala iednomu Herczegu nyegova Bogacztva, nitigi oude zaderſavati nebudu mogla za tamo nedoyti: Kakti nit Prokoratorom nyhova Mudroſzt, nit Junakom nyhova ſzerchenoſzt, ali Oruſie; Niti Senſzkomu Spolu nyegova Mladoſzt, ali lepota. Ar tamoſzu morale doyti, y od onud na Vekovechnoſzt poyti, Prelepa Helena iz Greczie, Lukrecziaiz Rima, Izabella iz Katalounie, Cleopatra iz Egipta, Roſina iz Scitie, y ne izbrone drugè, koie radi ſzvoie lepote za iedne Zemelyſzke Boginye od lyùdi ovoga Szveta bileſzu derſane. Tamoſzu morali doyti, toieto na Szud Boſyi, y od nyega vu zaſzluſenu Vekovechnoſzt poyti, ieden Sokrates iz Athene, Orfeus iz Traczie, Ariſtenes iz Frigie, Pitagoras iz Toskane, iz Aſie Cleobolus, y ne izbroieni drugi, kakti Ariſtoteli, Ciceroni, Domoſteni, y Platoni, kadaſzu naibolye vu ſzvoieh Mudroſztiah czvelli. Tamoſzu morali doyti, y od onud na Vekovechnoſzt poyti, naizmolneſſi Czeſzari, Czreſzi, Craſſi, Midi, Titi, Tiberij, Tarquinij, y Epaminondi, kadaſzu naibogateſſi poſztaiali, y Naſzladnoſztih ovoga Szveta vuſivati pochinyali. Tamo, tamo uſzi ovi od nemile Szmerti zgrablyeni, zadaulyeni, y odneſſeni pred Pravichnoga Szudcza ieſzu bili; od nyega zkakovum oſtrochum ſzugyeni bili, gdoie on koibi iz rechi y iztolmachiti mogel? Mene doſzta budi napervo doneſzti rechi koie govori od ovoga zoſzebnoga Szuda Boſiega Sz. Gregur Papa. *Sic DEUS uniuscuiuſq; conſiderat vias, ſic dinumerat greſſus, ut nè minutiſſima quidem cogitationes, ac verba tenuiſſima quæ apud nos uſu viluerunt indiſcuſſa remaneant.* Tak tenko Goszp Bog bude izpitaval rachune, od uſzeh naſſeh korachaiev, od uſzeh naimenſeh miſzli, y rèchi, da one koie mi nikai niſzmo preſtimavali, za greh niſzmo ni miſzlili dabi bile, on vendar od uſzeh bude rachuna pital; Ali nad tem niſze potreba nikomu chuditi; ar ne ſzamo ova, neg y ona dobra dèla hochenam napervo doneſzti, y zanye naſz bude pital, kak y kakvem nakanenyem miſzmo nye vuchinili kot nam to ſzvedochi Sz. Piſzmo pri Mudrom Eccleſiaſtu: *Cuncta quæ fiunt adducet DEUS in Iudicium pro omni errato, ſive bonum, ſive malum ſit.* Uſze kai lyudi na ovom Szvetu chinè, miſzle, y govore zla; hoche Szu-

S. Gregol. 5. Mor. c. 6.

Szudecza Nebeszki napervodoneszti, da uszaki od szvoieh dèl dà rachun, y polek zaszlusenya plachu prime.

Kak pak teh Rachunov od nasz bude potrebuval? illi kak nasz bude szudil? tomu imamo lepu Peldu vu onom Bogatom Chloveku, y Spanu nyegovom, od koiegasze danasni Sz. Evangelium szpomina, Besse neki Bogat Chlovek, koi imelie Spana komuie zauffal bil blago szvoie, y ov besse obtusen pri nyem kakodabi on ono blago Goszpona szvoiega bil po zlu vergel: *Quasidissipasset bona sua*, Zakaizato dozva predsze Spana, temu pothegovoriti, Holyà Span kaije to? kaito chuiem od tebe govoriti? da ti tak zlocheszto zmoiem blagom baraches: *Quid hoc audio de te?* Daimi taki Rachun od tvoie Spanie, ar vech nebudes Spanuval. *Redde rationem villicationis tuæ.* Kai chuiuch on Neszrechnyak, preszträssilszeie, prebledel, nitije od velikoga sztraha mogel koie rechi pregovoriti, negose szamszobum miszsil, y govoril. *Quid faciam.* Kai vezda meneie zacheti? koie rechi razmislyaiuch Sz Peter chrisologus velì, napervo daiuch srok, zakai on krichì kai pochnem? kai budem chinil? *Quid faciam, Quid faciam quærit intra se consilium, unde sibi iam sucurreret non habebat.* Ov Span moresze veruvati da ie imel Senu, Rodbinu, Priatele, ter vendar od nikoga tolnacha, nit pomochi neproszi, Nego szam szobum miszli kaibimu chiniti, znaiuch on dobro da nyegov Goszpon od nyega szamoga, y od nikoga drugoga hoche imeti Rachun od blaga szvoiega szebe zauffanoga, y tako vu velikeh ztiszkah y sztrahu nezna kai pocheti, nego szamo krichì: *Quid faciam?* Kai budem chinil.

Lucæ c. 16 v. 1.

S. Petrus Chrysol. ser. 125.

Lepa kruto szpodoba zoszebnoga Szuda Bosiega, koi Bog Zmosni, y Uszamoguchi razumetisze more po onom Bogatom Chloveku, po Spanu pak razumetisze more uszaki Chlovek Kersseheni proti koiemu unoge tusbe Szudczu, y Kralyu Nebeszkomu daiusze, ali od koga? Gdoie on koi tusi? Ie on nevolyni Chlovek pod koiem ti ieszi Jamu kopal do teh dob, doklamsziu y zkopal, nyega iz chaszti vu szusansztvo, iz Bogacztva vu Sziromastvo, iz postenya vu obsanoszt hitil, ov iszti zdihava, krichì y Goszp. Bogusze proti tebe tusi: Tusi, y krichì proti Nebu ona Kerv krivichno preleiana, y iz Sulyev oneh Szlug y Tesakov, izszesznyena: Tuse ona drobna Dechicza, prez Otcza

y Matere; y one Szirote Vdovicze koieh blago, y Imanyati ieſzi poſzvoial, z-ſnym veſzelo ſives, à oni od glada, y nevolye pogiblyu: Tuſe oni poboſni Kerſcheniki koieh ſti z-tvoiem zlocheſztem Sitkom ſzpachuies; Oni Redovniki koie ti nepoſtuies; One Czirkve vu koiehſze ti nedoſztoino noruies; Oni Prodekatori, y Szpovedniki iz chieh Navukov y karanyh tiſze oſzmehuies. Oh kulike tusbe! Zakaizato Szmert hodi, takimi pripelyai toga nevernoga Spana, dami dà rachun ſitka ſzvoiega, y vu onom iſztom hipu kada Kraly Nebeſzki Zapoveda, Szmert tulikai Zapoved izpunyuie, napervo pred Szudcza dopelyuiuch onu greſnu Duſſu pred koiega iedvai z-velikem ſztrahom doyde da Szudecz Nebeſzki z-ſzerditem Obrazom proti nye pochne krichati, O Greſna Duſſa! *Quid hoc audio dete?* kai to chuiem od tebe? *Redde Rationem*, Daimi adda rachun od Razuma, Pameti, y Volye, koiaſzemti dàl, dabi ti z-ſnymi verno Goſzpodarila k-chaſzti moie, y k-haſzni bliſnyega tvoiega; Daimi Rachun od uſzeh tvoieh miſzlih, Chinenya, y Govorienya? Daimi Rachun od tvoieh petereh Chùtenyh kakſzi z-ſnymi baratala vu ſztaliſſu, vu kogaſzemte poſztavil, kaiſzi z-ſnymi dobra, ali zla vuchinila. Oh boſe! ter kulik ſztrah bude onda tamo nevelim ſzamo Greſne, nego y Pravichne Duſſe? pokeh dob da neſzamo od Grehov, nego y od dobreh del bude rachune Szudecz Nebeſzki potrebuval, oh kak uſzaka Duſſa miſzlila, y govorila bude: *Quid faciam? Quid faciam?* Kaimije pocheti? kaimije chiniti?

Ar ako Apoſtoli zagledauſi na Gore Taborſzke preſzvetlo
Matth. c. Licze Meſtra ſzvoiega Preobraſenoga. *Resplenduit facies ejus ſicuti*
17. ℣. 2. *ſol.* Od velikoga ſztraha na tla zverhu obrazov ſzvoieh ieſzu opali; yako Sidovi chuiuch nyegov Miloſztivni glaſz. *Ego ſum.* laſzem; od velikoga ſztraha kakti zamertveni ieſzu opali. A kai bude, kai bude iz tebe ò greſna Duſſa? Na onom ſztraſnom Szudu kade nebudes videla Szvetloga vu Obrazu Szudcza, nego uſzega blizkaiuchega od Szerditoſzti, nebudes vech chula nyegov miloſztiuni Glaſz. *Venite ad me omnes qui laboratis, & ego refficiam vos.* Hodete k-mene uſzi koijſze trudite, y ia vaſz hochu okrepiti. Nego budes priſzilyena chuti on ſztraſni Glaſz. *Redde Rationem.* Daimi Rachun od uſzeh tvoieh pogledov, od uſzeh tvo-

Matth. c. *11. ℣. 28.*

tvoieh Miſzlih, od uſzeh gibanyh Ruk, Nog, pache od iſztoga giban, a uſzeh zgibicz vu tvoieh Rukah, y Nogah; y kervi meſſanyavu uſzeh tvoieh kotrigeh; Dai Rachun od uſzeh Rèchi, koieſziti z tvoiem Jezikom izrekla, ali z perom napiſzala; Dai Rachun od moieh naiperveh, y naivexeh Zapovedih kakſzie obderſavala, kakſzi naimre mene, y bliſnyega tvoiega lyubila? Iaſzem tebe od veka lyubil, y iz one lyubavi velike z koiumſzemte lyubil, ieſzemte na Kip, y ſzpodobu moiu Sztvoril; Nebo, Zemlyu, Angele, y uſze ſztvari vuchinil, dabi uſza tebe na ſlusbu bila: *Quid ultra potui facere, & non feci?* Niſzemli za lyubav, y volyu tvoiu iz Nebeſz na Zemlyu doſſel, Chlovekom poſzal, uſzem tugam, y nevolyam dobrovolynoſze podvergel? dabiliſztor tebe od vekovechneh Muk odkupil. Niſzemli puſztiſlze od Nepriatelov uloviti, zvezati, y vu temniczu poſztaviti? dabi tebe iz ſzuſanſztva peklenſzkoga oſzlobodil. Niſzemli moie Telo bichem, moiu Glavu ternove Korune, y ſitek britke ſzmerti podvergel? dabi tebe od oblaſzti vekovechne Szmerti obchuval. Niſzemli na Kriſnom drevu uſzu do kaplycze moiu Kervizlochil, y Duſſu zpuſztil? dabi tebe z moium kervium ochiſztil, y moiemu Otczu Nebeſzkomu dragu vuchinil, ter priyemi vu Dike Nebeſzke vekoma ſiveti, y veſzelitite vuchinil. *Quid ultra potui facere, & non feci?* Kaiſzemti vech ia mogel vuchiniti negſzemti vuchinil?

Kuliko prilik ieſzemti daval iz greha gore ſztati ter z chiſztochum Szercza mene ſzluſiti? y niſziſze zanye marala. Kulikemi nachini ieſzemte na pokoru, y pobolſanye ſitka zval, y vabil? y niſzi hotela chinechiſze ſzlepum, y gluhum: Kuliko uremena ieſzemte cheſz perſzte gledal, kuliko let chakaiuch, y moiu Miloſchu ponuiaiuch, koiu z iednum kratkum pokorum, z iednem vudrenyem ſaloſztnem perſzih, z iednum zkruſſenum Szuziczum vu malom chaſzu zadobitibilabiſzi mogla, ter niſzi hotela niti marala, negoſzi rayſſi Szvetu ſzluſila, Uragu veruvala, y Telu po volye hodila nego mene Bogu tvoiemu, zakaizato: *Nunc ergo finio ſuperte, Nunc effundam iram meam ſuperte, & complebo furorem meum in te, & iudicabo te iuxta vias tuas, & non parcet oculus meus, nec miſerebor amplius.* Groziſze po Ezekielu Proroku Goszp. Bog, ſzada dokanchamnad tobum, y zverhu tebe izle- *Ezech. c. 7. v. 7.*

vam

vam, y izpunyuiem ſzerditoſzt moiu ò greſna Duſſa! vezda hochu imeti dami das Rachun od uſzeh putov, y korachiev Siulenya tvoiega, koieſzi ti vuchinila, prekerſuiuch Zapovedi moiei nitiſze nad tobum Oko, ali Szercze moie ſzmiluvati hoche.

Vezda adda: *Redde Rationem*, Diami Rachun kakſzi mené ovu lyubav vernula? Niſzili ti vechkrat bolye lyubila ono Blago, ono Vino, one Naſzladnoſzti Telovne, neg mene Boga tvoiega? *Redde Rationem*, Dai Rachun od moieh Deſzeterch Zapovedih kakſzi nye obderſavala? Tiſzi dobro znala kaiſzem ia vu moiem Sz. Evangeliumu rekel: *Si vis ad vitam ingredi ſerva mandata.* Ako hoches vu ſitek vekovechni doyti obderſavay Zapovedi, vezda povech kakſzi li mene obderſavala za Stvoritela tvoiega, kulikokrat ieſzi vexe uffanye imela vu Czopernicze, y nyhove Czoprie? vu kakovoi chaſzri moie Sz. Ime, Czirkve, y Szvetke derſela, kak? y kulikokrat moie Ime odurno pſanila, y proti mene blaznila? vu moieh Czirkvah, y Szvetkeh vexe grehe chinila neg na piaczu ò Szenymeh? kakſziſze zponaſſala z. Roditeli tvoiemi, y oſztalemi bliſnyemi? kak ſztraſno, y kulikokrat ove ieſzi oſpotala, oſzramotila, razſaloſztila, y preganyala? à onem pako zmiſlenyem, chinenyem, y govorenyem, na poſtenyu, blagu, telu, y ſitku ſkodila? *Redde Rationem*! Dai Rachun, od Miloſchih, y Darov Natvralſzkeh, y zverhu Naturalſzkeh, tuliko Telouneh kuliko Duſſeuneh z. koiemiſzemte nadelil. *Præditus es à me Intellectu eâ duntaxat ratione ut me intelligeres, Memoria ut me quæreres, Voluntate ut me diligeres.* Nadelyenſzi od mene z. Razumom zbog toga zroka dabime zpoznaval; z. Pametium dabime izkal, z. Volyum dabime lyubil.

Matth. 6. 19. V. 17

Dai Rachun od onoga preſtimanoga uremena, koteroſzemti dopuſztil ſiveti, y ſivuch moiu Diku povexavati; à tvoie Duſſe Zvelichenye izkati; Tuliko Vur, Dnevov, Tiednov, Meſzeczev, Let puſztilſzemte ſiveti; Na pokoru, y pobolſanye ne ſzamo ieſzemte chakal, neg y Miloſztiuno po nuternyeh Nadehavanyah, y zvanſzkeh zvanyah po Prodekatoreh, Szpovednikeh, y Redovnikeh zval, ter kakſziſze zpoueſzel? Uſzako leto ima triſzto ſeſztdeſzet y pet Dnevov vu ſzebe, Vur pako ima oſzem Jezer Szedem ſzto, y ſeſztdeſzet; Dai Rachun kakſzi ove Vure, y dneve potroſil? kaiſzi vu nyh zla y dobra vuchinil? komuſzi

vu

vuovom uremenu bolye, y verneie szlusil, y po volye hodil, mene Bogu tvoiemu? ali pak Lucziferu peklenomu? *Redde Rationem*: Dai Rachun; Kuliko Vurtiszi uszako leto potrossil Jeduch, Pianchuiuch, Tanczaiuch, Igraiuch, Klatarech, Layharech, vu uszakoiachkeh Nechiszto chah sivuch? *Redde Rationem*: Dai Rachun: od tulikeh grehov neszamo tvoieh, nego y grehov tvoiega blisnyega, koiemszi ti pervi zrok bil z-tvoium zlum peldum, y Szpachenyem; *Redde Rationem*: Dai Rachun Od grehov koijszu z-tvoiem znanyem od tvoieh Podlosnikov vuchinyeni; od Grehov koieszi mogel pobolsati kakti Glavar y Goszpodar, terszе niszi maral pokarati, Kastigati, y bolye vu sztrahu, y lyubavi moie vuchiti siveti tvoiu Deczu, Drusinu, y Podlosnike; Oh kaije sztrasnessega, y pogibelnessega, nego to? koiu pogibelnoszt razmislyaiuch Sz. Kraly David zasganoie krichal molechiszе Goszp. Bogu. *Ab occultis meis munda me Domine, & ab alienis parce servo tuo.* Od otaineh grehov moieh ochiszttime Goszp., y zboglyuczkeh oproszti szluge tvoiemu. Oh! ter nebudeli to sztrahota? da nevolyni Gresnik ne szamo od szvoieh grehov, koiem nebude krayia ni koncza kot Sz. David govori. *Delicta quis intelligit?* Nego tulikai od Grehov Lyuczkeh, koiemie on kakov zrok bil, bude moral tenek rachun dati. *Psſ. 18. v. 13. & 14.*

Ioschе vech, y nadalye krichal bude Szudecz Nebeszki: *Redde Rationem*, Dai rachun ne szamo od grehov tvoieh, y lyuczkeh, nego y od uszeh dobreh dèl, z-kakovum chednoszttium, y poboszttium molila? Almoszttva davala? beteszne pohagyala? preganyane zagovariala? y branila ieszi? leszili uszа ova y druga dobra dela chinila za izpuniti moie Zapovedi, za biti mene draga, za zadobiti Miloschu moiu; ali pak zkaslyvoszti, dabite lyudi videli, hvalili, chaszttili, y preszttimavali? Oh! kak unogem, y unogem nyhova dobra dèla budu na vexe zkvarienye, neg zvelichenye? Ar veli Sz. Gregur Papa: *Sapè opus nostrum causa Damnationis est, & profectus putatur virtutis; Sapè unde Judex placari creditur, inde ad irascendum placidus instigatur.* Guszttokrat bivaiu nassa dobra dèla zrok prokleczttva, koia lyudi stimaiu daszu Bogu draga, prietna, y Dike Nebeszke uredna; Guszttokrat pripechasze, da z onemi dobremi dèli Chlovek stima Miloszttiunoga Szudcza Nebeszkoga na Szudu vuchiniti, z-koiemi vendar on *S. Gregor. ubi sup.*

proti

protiſzebe iz Miloſztiunoga Szerditoga chinì. Razmere ò N.N. kaijeto ? kai? y kak na tulika, y tak oſtra izpitavanya odgovoriti budeſzte znali y mogli na onom ſztraſnom Szudu, Szerditomu Szudczu ?

Dokonchavſſi pak Rachune delati z- Gresnum Duſſum Szudecz Nebeszki, onda dozove napervo Sz. Mihalya Arkangela, y Zapovemu da poſztavi na Vagu z- iedne ſztrani Grehe, àz- druge ſztrani dobra dèla; da verno vaſe, y polek zaſzluſenya daſze Sentenczia vuchinì, y placha odluchi. Kaiti pak iedenſzam naimenſi ſzmertni Greh ie ſmexi od uſzeh dobreh dèl, zato reche Szudecz Nebeszki Sz- Mihalyu priverzi k- dobrem delam ove Duſſe uſze Poſzte Sz. Paula, y Antona perveh Puſchenikov; Czilicziume Sz. Hilariona, y Molitve Sz. Makariuſſa ioſcheie malo. Priverzi Traplenya telovna uſzeh Szveteh Pokornikov, y Puschenikov; y toie malo. Pridai Muke Sz. Muchenikov; chiſztochu Sz. Devicz, y toie premalo; Ioſcheſzu ſme xi Grehi veli Szudczu Nebeszkomu Sz. Mihaly, koiemu on lodgovori; Pridai k uſzemu tomu Poniznoszt Ferenchevu, Pokornoszt Abrahamovu, Terplyunoſzt Jobovu, Chiſztochu Iosefovu, y y uſzeh nyhoveh Naszlednikov; Ioſcheſze grehi ni negiblyu: Priverzi uſze Dobrote y Naime uſzeh Szvetczev, y Szveticz moieh, y toie malo; ioscheſzu grehi Smexi. Priloſi Divoiachtvo, y Materinsztvo moie Mayke predrage MARIE z euſzemi dobrotami y Urednoszt mi, y to ni doſzta, ioſcheſze grehi iz meſzta negiblyu. Priverzi moy Kris, Chaule, Korunu, Biche, Lancze, Szuliczu, uſzeie zahman Grehiszu iosche Smexi od uszega toga. Oh Duſſa Kerschanszka razmes kaije to? kai onda na onom Sztrasnom Szudu Boſiem pochnes? kamsze obernes? k- komuſze za pomoch, y obrambu uteches? vu koga'ali vukaisze uffala budes? vu tvoia morebiti dobra dèla? A neznasli toga, da ako ti do danasz Sivuchi prez Szmertnoga greha, od Detinſztva tvoiega, buduch vu Milosche Boſie nezgovorne Korune, y Naime pri Bogu vu Nebu iesziszi zadobila; Danasz pak vuchiniſſi kakov Szmertni greh ako prem naimenſi zmegy uszeh, usza ona tvoia dobra dèla, Nayme, y Korune pogublyas, rauno tak kako dabijh nigar nebila vuchinila.

Iosche vechimas znati da doklam goderti ieszi vu Szmertnom

tnom grehu, ako ti budes oſtreie ſivela poſztech y trapech telo tvoie, negſzu uſzi Puſcheniki, y Pokorniki ſiveli: ako ti uſze tvoie blago razdelis Ubogem; ako ti iz tvoiega tela vuchinis iedan Meſzarniczu? uſza ova tulikoti budu haſznela k Duſſnomu Zvelichenyu, tulikoti budu pomagala na ſzudu Boſiem, kuliko dobi nigdar nikai dobra nebila vuchinila, y tako ako ti premines tovoga Szveta z kakovem naimenſem Szmertnem Grehom prez Szpovedi, ali konche pravoga zkruſſenya, zeuſſemi tvoie-mi dobremi dèli budes morala k Uragu na veke prez uſzake Miloſche poyti. Ar onda onde nebude vech Miloſche meſzto, nego oſtre Pravicze. Oh Sztrahota! Oh Oſtrocha Szuda Boſiega.

Ovoie on Dan, na koga miſzlechi Sz. Otecz Auguſtin veſz odſztraha derſchuch krichi. *Væ mihi miſero, quomodo ſtabo coram tremendus & confuſus, quando vox tua ò DEUS irate mihi dicet in mor-* *S. Auguſ.*
te, Redde Rationem. Iay mene neſzrechnomu, kak budem mogel *lib. medit*
obſztati pred tobum ò Szerditi Boſe, kada budem chul glaſz *c. 39.*
tvoy na moie Szmerti krichati Dai Rachun. Ovoie on dan, na
tvoiega miſzlechi Sz. Bernard krichalie na veſz glaſz. *O Lachryma* *S. Bernar.*
abſtis? ò Fontes Lachrymarum fluite ſuper faciem meam, DEUS meus!
quid faciam cum venerit Judicium tuum? quid reſpondebo cum venerit
Examen Rationum? Væ diei illi in qua peccavi. O Szuze, y kaline
tadeſzte? kai chinite da netechete na ſzpodobu potokov iz
ochiih moieh? Boſe moy! kai zachnem, y kakti odgovarial bu-
dem, kada na Szud tvoy doydem, rachunov Sitka moiega da-
vat? Iay y pomagay onomu dnevu, Vure y hipu, kadaſem za-
greſſil. Ovoie on Dan, na koga zmiſlyaiuchiſze Sz. Iob ſztra- *Iob c. 31.*
hiſzeie, y ſzam ſzobum govoril. *Quid faciam, Quid faciam cum* *v. 14.*
venerit ad iudicandum DEUS? & cum quæſierit, quid reſpondebo illi?
Kai pochnem, kai pochnem kada doydem pred Szudcza Ne-
beſzkoga, y kada bude Rachunov potrebuval, kai mu budem
odgovoril?

Ako alda ovi tak veliki Szvetczi, Szluge, y Priateli Boſyi
miſztor miſzlech zverhu Sztrahote, y Oſtroche onoga Szuda Bo-
ſiega tulikoſzu zdihavali, plakaliſze, y od ſztraha derhtali? a ka-
kov Sztrah nebude uſzake greſne Duſſe kada doyde pred Szud-
cza Nebeſzkoga, y videla bude nyegov ſzerditi obraſz? *Quo non* *Theodore-*
exhortietur peccator timore videns irati Judicis faciem? Izpitava Sz. *tus in c. 5.*
Teo- *Danie.*

Theodoretus. Ia pako dokanchaiuch ovo govorienye moie, na veſz glaſz krichim: *Utinam homines ſaperent, & intelligerent, ac Noviſſima providerent.* Oh dabi Lyudi na ovom Szvetu ſivuchi znali, y razumeli, ali konche razmiſlili na kaije nym doyti! kakbi bolye pazili na one Sz. Lukacha rechi: *Ne forte Corda eorum graventur Crapula, & Ebrietate, & curis huius vitæ.* Nai paze dobro lyudi da nyhova Szercza nebudu obterſena z- pianſztvom, lakomoſztium, y ſzkerbmi Szveta, y ſitka ovoga; kakbiſze bolye ſonali, y boiali pianchuvanya, y lakomoſzti, kakbiſze menye ſzkerbeli za ova himbena, chalarna, y hipnà Szveta ovoga chaſzti, Bogacztva, naſzladnoſzti, y veſzelya; dabi naimre miſlili daijm ova bude ienkrat, y to kada, y kade naimenye budulze nadeiali, uſza oſztaviti, ter poyti pred Pravichnoga Szudcza za datimu rachun kakſzuſze ova ſzpraulyala, y vuſivala. *Utinam ſaperent homines.* Oh dabi znali, y veruvali lyudi! da *Superveniet repentina dies illa* hoche na naglom doyti takovo ureme, Vura, y bip; Oh kakbi zkoznuvali! y z kakovem zkruſſenyem Szercza Szudcza Nebeſzkoga bi chakali: kakbi tekali pred Szpovednike za ochiſztiti od ſzmertneh grehov greſne Duſſe ſzvoie, pervo negbi isli od nyh Szudczu Nebeſzkomu rachunov davat. *Utinam ſaperent homines!* Oh dabi znali lyudi! y dabi dobro premiſalili, y one druge Sz. Lukacha rechi: *Hac nocte repetent animam tuam à te, & hæc quæ congregaſti cuius erunt.* Ovu noch budu potrebuvali Duſſu tvoiu od tebe, y ova koiaſzi ſzpravil chija budu? toieto ona Bogacztva koiaſzte z- tulikemi trudi dobivali, z- tulikum ſzkerbium chuvali, y z- kakovum Saloſztium nye budu morali komuli kali oſztaviti; od koga nigdar niſzu dobra nikakvoga prieli, niti kakovu zahvalnoſzt prieti hote. Oh kakbi ona krivichno zadoblyena Imanya, y Bogacztva tuliko let ladana, berzo, berzo ſzvoiem laſztovitem Goszpodarom nazad vu ruke pod oblaſzt dosla: *Utinam ſaperent homines.* Oh dabi znali Lyudi! *Quod de omni verbo otioſo reddent rationem.* Da od uſzake prez potreboche rechene rèchi, rachun budu morali dati, oh kakbiſze menye chulo tak ſztraſneh kletvih, tak odurneh blazoſztih, tak krivicheneh Ogovorov, y tak neſzramneh razgovorov.

Deuter. c. 32. ℣.

Lucæ c. 24. ℣.

Lucæ c. 21 ℣. 34.

Lucæ c. 12 ℣. 20.

Zakaizato oh D. K. koia ioſche zmenum ukup na ovom Szvetu ſives, y ſivuch na on ſztraſni Szud Boſyi putuies; Dobro za-

zapameti Navuk Sz. Gregura, koiega on uſzem nam ſivuchem lyudem za vekovechnu haſzen ie dal, y oſztavil: *Nemo ergo indulta penitentiæ tempora parvipendat; Nemo curam ſui dum valet agere negligat: Quia Redemptor noſter tanto tunc in iudicium ſtrictior veniet, quanto nobis ante Judicium magnam patientiam prorogavit.* Nai nigdor nepogublya uremena koiemuie od Boga dopuſcheno za pokoru; Naiſze nigdor vu ſzvoia dobra dèla nezanaſſa, y uſzaki chaſza Duſſuſzi ſzkerbeti nai nezamugyava: Ar Odkupitel nas tulko z-vexum oſtrochum doyde naſz po Szmerti ſzudit, kuliko naſzie duglye pred Szmertium na pokoru, y pobolſanye ſitka chakal, Amen. *S. Gregorius h. 19 in Evang.*

DEVETA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kulike Chaſzti, y poſtenya uredne ieſzu Boſie Czirkve; vu kak malom pak preſtimanyuſze vezda od Kerſchenikov derſè; y zato kuliku kriviczu Bogu, à ſzebe skodu chinè.

Domus mea, domus orationis eſt; vos autem feciſtis illã ſpeluncã Latronum Lucæ 19. V. 46.

Hiſa moia, hiſa molitve ie; Vi pako vuchiniliſzte nyu burdelniczu Tolvayſzku.

Nlga tak tihoga, y krotkoga Szercza Chlovechanſzkoga, ko chutechiſze zadevati na poſtenyu, nebi ſzvoie tihoche

Prov. c. 6 ℣. 34. premenilo na ſzerditoſzt. *Zelus, & furor Viri non parcet in die vindicta*; y tako rauno pravoie govoril on, koi oſztavilie za ſzobum zapiſzane one rechi. *Munera placant Homines, & Deos.* Da naimre Dari chinè y lyudi, y Boge iz ſzerditeh tihe, y Miloſztiune; Nerazmeſze to vendar od oneh lyùdi koijſze chute na poſtenyu zbantuvane, ar veli nadalye mudri Salamon: *Nec ſuſcipiet pro redemptione munera plurima.* Nemreſze z-nikakvemi Darmi vtiſſiti

Ibidem ℣. 36.

4. Reg. c. 2. ℣. 10. doklam nevidi kervi onoga, koigaie poſtenya mentuval. Tih, y Mirovenie bil Elias, ali videchiſze zbantuvanoga od onoga ſpota hoiſzeie Goszp. Bogu chinil, rauno tak, kako dabi nyemu bil vuchinyen, zato ono lyucztvo on ie kaſtigal z-ognyemiz Neba padaiuchem, kotſze ſte vu pervom Dèlu cheterteh Knig

Numer. c 25. ℣. 7. Kralyeuſzkeh. Tihie bil Finees, ali vendar kadaie videl ſpotchinitiſze Goszp. Bogu, on ſzam ſzvoium Rukum ie poklalone koijſzumuga chinili kotſze ſte vu Knigah Broyia vu 21. dèlu.

Exodi c. 32. ℣. 19. Tihie bil Moyſes ali vendar kadaie zagledal da ono nyegovo lyucztvo na meſzto Boga vuchiniloſzije bilo iedno iz zlata Tele, y nye na meſzto Boga molilo, ſzam ſzvoium rukum potukelie 23. iezera lyùdi. Agdoie pak Tiheſſi, Krotkeſſi, y miloſztiuneſſi nigdar bil od Szina Boſiega? on ſzam od ſzebe govori, y ſzvedochi, koi lagati nemore *Quoniam mitis ſum, & humilis corde.* Ter

Matth. 5c. 11. ℣. 29 vendar vu vech meſzteh nahagyam kakſzeie on ſzerditoga izkazuval, oſzebuinem pako nachinom onda kadatije videl Lyucztvo iz ſzvoie Czirkve piacz chiniti, vu koie prodavaloie, y terſilo kakti na iednom piaczu z-halabukum, czyganium, kletvami, y priſzeganyem krivem, kot imaiu navadu Terſczi, y vezda chiniti videchi velim ov ſpot ſzebe vu ſzvoie I[illegible]ſe chiniti, razſzerdilſzeie, y z-iednem bichem ono lyucztvo iz Czirkve ie gonil, hitaiuch obekla nyhove klupi, y ſztolcze, razhitavaiuch po kuteh one golube y uſza druga koiaſzu na prodai bila doneſſena; oſztro karaiuch ono lyucztvo, y krichech. *Domus mea, Domus orationis eſt, vos autem feciſtis illam ſpeluncam Latronum.* O Neverno Lyucztvo! Niſzili ſtelo kakie napiſzano da hiſa moia, ie hiſa molitve, ali pak iz nye chinis burdelniczu Tolvaiſzku? Rauno tak vu danasnyem Sz. Evang. krichi uſzem Kerſchenikom, oſzebuinem pako nachinom onem, koi nyegovem Czirkvam ne odlaſu one chaizti, y Poſtenya kotbi duſni, nego pache vu nyh unogi vexe

grehe chinè neg na piaczu, kem nachinom pak to? kak sztrasnoszeon nad temi takovemi szerdi? y kakijmsze ne szamo grozì, negoy kastiguie? vu ovoy Predeke pokazati hochu.

Unogi ieszu zroki zbog koichszmo dusni odlagati uszaku chaszt, y Postenye Czirkvam Bosiem, nye Szvetiti, y vu nyh kot vunailasztovitesseh meszrah za Molitvu, Goszp. Boga hvaliti, Dichiti, y vu nasseh potrebochah nyemusze preporuchati; Ar kaije drugo Czirkva Szveta nego hisa Bosia? kaije drugo nego Dvor Kralya Nebeszkoga? kaije drugo nego Prebivalische Bosje? kaije drugo, nego kakti iedno Zemelyszko Nebo? Da Sz. Czirkva ie Prebivalische Bosie, to nasz ochiveszto vuchì nassa Sz Katolichanszka Vera, koia nam Zapoveda veruvati da vu Presvetom Oltarszkom SACRAMENTUMU pod krusnem kipom Szin Bosyi z-Bosansztvom szvoiem prebiva; Ov pak Presz. SACRAMENTUM nigderszе drugde neszme derszati, nego vu Sz. Czirkve, adda Czirkva ie nailasztovitesse Prebivalische Bosie, kot nam to Sz. Ianus Szvedochi govorech: *Ecce Tabernaculum DEI cum hominibus.* Da ie Czirkva oszebuina Hisa Bosia, y kakti takova uredna vekoma vu Szvetoszti y postenyu derszana biti, to nam szvedochi Sz. Kraly David: *Domum tuam Domine decet Sanctitudo in longitudinem dierum.* Da Czirkva Bosia ie Dvor Kralya Nebeszkoga to nam tulikai szvedochi Sz. Piszmo: *Terribilis est locus iste, hic Domus DEI est, & vocabitur Aula DEI.* Vu koiem Dvoru Kralyu Nebeszkomu naszlusbu sztregù, y dvore Blaseni Duhi Angelszki, nikai menye neg y vu Nebu kot to potverguiemi Sz. Ivan Chrysostomus: *Quia Angeli DEI praesentes sunt ubiq, maxime in Domo DEI, ubi adstant Regi*; Angeli Bosyi uszigderszu nazochi Goszp. Bogu, ali naibolye vu Czirkve, kademu kakti Kralyu Dvore. Da do koncham, Czirkva Bosia rekelszem daszе zove Nebom, y vu tom ni dvoyenia, kot nit Szveti Otczi dvoili niszu, à naimre pak S. Nilus Biskup, koi uszakoga Kerschenika opomina da dobro premiszli, y zpoznakaije Czirkva. *Vide inquit quid sit Ecclesia, quid Templum? Caelu est, Caelum ingrederis cum Templum ingrederis.* Vigy dobro ò Chlovek! y premiszli kaije Czirkva? Nebo ie, vu Nebo ides, kada vu Czirkvu ides.

Apoc. c. 21. v. 3. *Psal. 92. v. 5.* *Gen. 28. v. 17.* *S Ioann. Chrysost.* *S. Nilus Episc.*

Nu vezda premiszlete dobro N. N. ako Szveta Czirkva ie pre-

prebivalifche Bofie? Hifa, y Dvor Bofyi? akoie iendum rechium Nebo? kotfzem do vezda pokazal, kuliku chafzt, y poftenye mi moramo, y dufni iefzmo nye odlagati? Nedvoim dafzte vechkrat chuli, y razumeli zkakovum poboſnoſztium Szini Izraelſzki iefzu molili vu one ſztaroga Zakona Czirkve, koiute Mudri Kraly Salamon bil vuchinil zezidati na Diku y chafzt Bofiu.

2. Paralip c. 2. ℣. 3. *Corruentes proni in terram ſuper pavimentum ſtratum lapide, adoraverunt & laudaverunt DEUM.* Opadaliſzu na zemlyu zverhu poda kamenom taraczanoga, klanyaſſeſze, y hvaliſſe Goszp. Boga Chutiſzte mogli kada, kakie oſtro Goszp. Bog bil zapovedal Aronu lyucztva Izraelſzkoga velikomu Popu, y Szinom nyegovem dabiſzi chifzto oprali Ruke, y Noge pervo negobi ulezli vu Prebivalifche Bofie za Aldove alduvat. *Lavabunt Aron & Filii eius manus ſuas ac pedes, quando ingreſſuri ſunt Tabernaculum teſtimonii.* Y to tverdno veruiem da Goszp. Bog zbog drugoga ni hotel vuchiniti, nego dabi ztem Lyucztvu Kerſchanſzkomu dal na znanye, kuliko poſtenye oni moraiu odlagati Sz. Czirkvam, z kulikum chifztochum Szercza vu nye dohagyati, y vu nyh z kulikum poboſnoſztium Sz. Molitve alduvati.

Exodi c. 30. ℣. 19. & 20.

Nitiſze nad tem potreba komu chuditi, ar ako Poganini natulikoſzu Czirkve ſzvoieh Malikov preſtimavali, da negdaſnye ſztaro ureme Rimlyani kadaſzu hoteli vu Czirkvu ulefzti ſzvoiega Malika Jupitera, moraliſzu uſzigdar perulye klechech Czirkveni prag kuſſuvati, na ſzpomenek da ako ztakovum Poboſnoſztium vu Czirkvu prihagyaiu, kuliko vexum moraiuſze vu nye derſati. Nahagyam da Harappi, kakti tulikai, y Turki nigdar obuveni vu Czirkve ſzvoie nehode, Iofehe vech Harappi imaiu navadu, da kada kam iaſſu, tery mſze pripetì mimo koie Czirkve poyti, uſzigdar konya odſzedu, ter peſſicze idu, doklam mimo Czirkve preydu. Turkom pako pod glauno zgublenye prepovedanoie vu Czirkve govoriti. Szvedoche ſztare Hiſtorie, da oberh Urat Czirkve Malika Apollo behu zlatemi Literami napiſzane ove dve rechi: *Noſce teipſum.* Zpoznai ſzamoga ſzebe, zverhu cheſza unogiſze chude, y vele dabi ure bolye bilo napiſzati: *Noſce DEUM.* zpoznai Boga, neg *Noſce teipſum.* Zpoznai ſzamoga ſzebe, toieto ſzpomeniſze y zpoznavai onoga Boga vu koiega Czirkvu ides, y koiega molit ides vu Czirkvu nyegovu.

P. Alvar. c. 33.

Iſzti-

Iſztinaie to N. N. daie uſzakomu naiperyo potreba premiſzliti kam, y pred koga ide; ali nikai menye ni potreba zpoznati uſzakomu ſzamoga ſzebe, toieto kakov, illi kako em nachinom ide pred Boga Apollo. Oh akoſzu to Pogani za iednu veliku potrebochu derſali tem nachinom izkazuvatiſze ſzvoiemu Bogu Maliku? kuliko ſztoiczerokrat vexem nachinom mi Kerſcheniki duſni ieſzmo to premislyavati iduchi vu Czirkvu pred licze pravoga Sivoga Boga Nebeſzkoga. Takſzu premislyavali negda oni ſztari Kerscheniki, od koieh ſtem kai piſſe Sz. Ivan Chryſoſtomus, da naimre Otczi, y Szini doyduchi vu Czirkvu iz dalekeh Orſzagov, koij Bog zna kuliko ler niſzuſze videli, vendar vu Czirkve pozdravitiſze niſzu hoteli, niti govoriti, doklam iz nye van niſzu izesli od Boſie ſzlusbe. Stem hvale urednu Navadu Theodoſiuſſa Czeſzara, koi iduchi vu Czirkvu Boſiu, uſzigdarie pred Urati Czirkvenemi oſztaulyal ſzvoiu Czeſzarſzku Korunu, y uſ i koijſzuga zprevagyali oſztaulyatiſzu moſzi ſzvoie Oruſie; daiuch na znanye da pred Uſzamoguchnoſztium Boſium uſzaka Zmoſnoſzt ovoga Szveta moraſze zkriti, y da uſzi naivexi Herczegi, ieſzu naimenſi Szluge Viſnyega Boga Nebeſzkoga, y tako preſz Korune, kakti ieden podloſnik uſzaki naizmoſneſſi Kraly moraſze pokazati, y za takovoga zpoznati, pred Tronuſſem, y Obrazom Kralya Neba y Zemlye. K zadnyemu, da neizbroiene druge na ſztran oſztavim, ia ſtem kai piſſe Sz. Gregur Naziazenus od Matere ſzvoie daſze naimre ona ni nigdar uſſala podignuti ſzvoie ochi proti onomu Oltaru, vu koiega gledaiu Angeli Nebeszki Sztvoritelu ſzvoiemu dvorech; Nitije nigdar hotela na tla Czirkvena plyunuti, preſtimavaiuch, da pod, y Zidine Szvete Boſie Czirkve ieſzu uredni z ſzuzami poleiani biti, à ne z Harchki poplyuvani.

S. Ioann. Chryſoſt. epiſt. ad Corin. Conc. Eph c. 3.

Gregor. Nazian Ora. 19.

Nu ieſzte chuli, y razumeli ò N. N. vu kulike chaſzti Poganini derſaliſzu, y dersè do danaſnyega dneva ſzvoieh kriveh Bogov Czirkve? Chuliſzte y nedvoim da razumeli tulikai kakſzu negda ſztaro ureme Kerſcheniki vu poſtenyu derſali Szvete Boſie Czirkve, koieh, oh tuga, y faloſzt! da ſzadaſnyega uremena Kerſcheniki, ne ſzamo ne nalzleduiu, nego kai kervaveh Szuzie uredno, da vu Czirkvah Boſieh unogi, y unogi, vexe

igrche

grehe chinè, nego doma vu ſzvoieh hiſah, ali na Piaczu, kai hotelnamie Sz. Ambroſius potverditi z-ovemi ſzvoiemi rechmi.

S. Ambroto. 1. ſer. 11. *Multi Chriſtiani cum parvo peccato in Eccleſiam veniunt, & cum multis ac magnis ab Eccleſia recedunt.* Unogi Kerſcheniki z-malemi grehi vu Czirkvu dohagyaiu, ter z-unogemi, y velikemi od Czirkveſze domov povrachaiu. Kai za bolye zpoznati, hodmo vu Sz. Piſzmo, kade nayti hochemo daie negda Goszp. Bog ſzvoiemu Ezekielu Proroku bil rekel dabi poſſel vu Czirkvu, y dabi

Ezechi. c. 8. ℣. 9. videl hudobu Szinov Izraelſzkeh koieſzu vu nye chinili. *Ingredere & vide abominationes peſſimas, quas iſti faciunt hic.* Hodi moy Ezekiel vu Czirkvu, ter poglei kulike odurnoſzti chinì nutre Lyucztvo· Prorok na Boſiu Zapoved pokoren poſſelie, y naſſelie Czirkvena Urata zaperta, à Czirkvu punu Lyùdi, opitahga adda Goszp Bog. *Putas nè vides quid ibi faciunt?* Vidisli kai nutre chinì Lyucztvo? Odgovori Prorok, ò Boſe! Kak hoches da vidim kaiſze nutre chinì? akoſzu Urata zaperta; Zapovedal-

Ibidem ℣. 8. muie adda Goszp. Bog. *Fode parietem.* Uzemi iednu Seleznu Stangu, ter prederi z-ſnyum Zid, vuchinì to Sz. Prorok, y ondaga znovich opitah Goszp. Bog vidis kai? odgovorilie Ezekiel Bogu: *Video Abominationes magnas.* Vidim odurnoſzti velike; kakoveſzu te odurnoſzti? Vidim po Zideh ove Czirkve zmalane Kache, Sabe, Skorpione, Kuſchere, y neizbroiene druge

Ibidem ℣. 10. odurne Beſtie: *Et ingreſſus vidi, ecce omnis ſimilitudo reptilium, & animalium, abominatio, & univerſa Idola domus Iſrael depicta erant in pariete.* Rekelie nadalye Goszp. Bog Ezekielu Sz. Hodi drugoch, prederi iache Zid, y poglei bolye, vuchinilie y to Sz. Prorok, opitaufſiga drugoch Goszp. Bog kai vidi, komu odgovorilie. *Video Abominationes maiores.* Vidim unogo vexe odurnoſzti; y tretìch rauno tak zponeſzelſzeie Goszp. Bog z-Ezekielom, komu on y tretich be odgovoril. Nai odurneſſe odurnoſzti vidim, ali kai takvoga? *Video dorſa habentes contra templum*

Ibidem ℣. 16 *Domini, & adorabant ad ortum ſolis.* Vidim ono lyucztvo k Oltaru Herbte obernyene derſati, à Obraze k-izhodu Szunchenomu, moleche Szuncze za Boga, na meſzto tebe. Nù kaiſze od uſzega toga vidi? ieli to malo dugovanye? Niſzuli uſzioni velike Kaſtige uredni? *Nunquid leve eſt hoc?* Ah poſzluſſai adda

Ibidem ℣. 17. cheſz nyh moiu Sentenczìu. *Viſitabo in virga iniquitates eorum, &*

in verberibus peccata eorum. Hochu pohoditi ia z. paliczum moseh kastig nyhove hudobe, y ztepenyen kastigati nyhove grehe. Oh dabi Goszp. Bog koiemu od nasz razszvetil Ochi Razuma nassega, kotie bil razszvetil ovomu Sz. Proroku. kakove y kulike nechisztoche, y odurnoszti bi ta takov videl vu Sz. Czirkve? oh kuliko y kuliko nechisztesseh, y odurnesseh bestijh bi on videl namalaneh na tverdeh zidinah gresneh Szercz Chlovechanszkeh? Ar kaisze drugo razme po oneh nechiszteh Bestiah vigyeneh od Sz. Proroka, neg oni odurni grehi od koieh pod Sz. Massum, Prodekum, Vechernum, ali Molitvum miszle oni Gresniki? kai znamenuie ono obrachanye herbtov k. Oltaru, à Obrazov k. Sunczu, ako ne ono prokleto oziranye, y zianye po Czirkve vezda na ovu, vezda na onu Personu, nyesze klanyaiuch, nyoi namigavaiuch, y znamenva proklete lyubavi davaiuch vech od nye pod molitvum miszlech, neg na molitvu; Od koieh uszeh mudri Cornelius à Lapide ovak govori. *Peccator depingit sibi in mente Imaginem Scorti, Bacchi, Veneris, & Mammonæ, cum de his cogitat in oratione.* Gresnik mala na szvoiem Szerczu, y pameti kipe Bogov Bakussa, Venussa, y Mammone, kada od nyh miszli na molitve; Màla Bakussa kada miszli na Piansztvo, màla Venussa kada miszli na Nechisztoche, màla Mammonu kada miszli na Bogacztva, na molitve vu Czirkve pred liczem Bosiem sztoiechi, y od teh takoveh tusisze Goszp. Bog, kotszeie negda tusil proti Sidovom. *Populus hic labiis me honorat, Cor autem eorum longè est à me.* Ovo Lyucztvo mene moli z. iezikom, Szercze pak nyhovo dalkoie od mene: Ah Bose moy! y usze dobro moie, kuliko y kuliko takoveh Gresnikovsze nahagya koij szmeiu vu Czirkve tvoie Szvete, pred liczem, y ochima tvoiemi vexe, y odurnesse grehe chiniti, y miszliti, neg napiaczu ali vu hisah szvoieh; ter nili to Spot, y szramota prevelika? Oh ter Koteri ie on Herczeg, Kraly, ali Czeszar, koiemubisze od Podlosnikov szvoieh tulika krivicza y obsanoszt chinila.

Corn. à lap. sup. Ezeh. c. 5

Matt. c. 15. ℣. 8.

Szrechneie bil negda Herczek Alcion, koi kadabi bil vuchinil napravitiszi iednu Hisu iz szamoga Szrebra, Zlata, y Dragoga Kamenya, koiu zevszeh sztran lyucztvo hodiloie gledat, y nyu videchi ieszu vu velikom postenyu, y prestimavanyu dersali. A tiô moy Predragi Zvelichitel Christe IESU! koiszi zezidal

Hiſu tvoiu z-Szrebrom chiſztoche, y Zlatom Boſanſzke lvubavi tvoie, nyu okinchil z-dragem Kamenyem Szveteh SACRAMENTUMOV. Terga vendar ni megy Kerſchenikikoibtu preſtimaval, y polek duſnoſzti ſzvoie, y nye Szvetoſzti poſtuval. Szrechenie bil Kraly Alexander, koije imal tak verne Dvorianike, daſzuſzi rayſſi prepuſztili na herbtu opravu y z-koſum ukup goreti pred oblichaiem nyegovem, neg dabiſze nyemu nebilo verno, y doſztoyno ſzluſilo. Ti pak ò moy Razpeti Odkupitel! imas tak neverne Dvorianike, Kerſchene Greſne Duſſe koi prepuſchaiu goreti ne opravu, ali koſu naſzebe; Nego ſzvoia Szercza vu ſzebe, od gorucheh plamnov oneh Nechiſzteh poſeleny, y Naſzladnoſztih, y to naibolye vu hiſe tvoie Szvete pred liczem y ochima tvoiemi. Szrechniſzu ſztoiczerokrat bili Athenianczi, pokehdob da nigdar nigdor vu nyhoveh Skolah, pred nymi ni ſzmel niedinſzke rechi prerechi, y pregovoriti: A vu Czirkve tvóie Boſe moy Uſzamoguchi, ob kuliko, y kuliko pred oblichaiem, y ochima tvoiemi, ne ſzamo nehaſznoviteh rèchi Kerſcheniki zgovore? nego pache tulike laſi: ogovore, kletve, priſzege, blaznoſzti prez uſzakoga ſzrama lyùdi y ſztraha tvoiega zblyuiu, kaiſze nebi uffali doma, ali napiaczu govoriti. *Multi Chriſtiani cum parvo peccato veniunt ad Eccleſiam, & cum multis & magnis ab Eccleſia recedunt.* Unogi Kerſcheniki z- malem grehom dohagyaiu vu Czirkvu, z unogemi pako y velikemi iz nye izhagyaiu.

S. Ambroſi. loc. cit.

Kulike chaſzti Czirkve Boſie ieſzu uredne, vu kulikom preſtimanyu od Poganov, y Kerſchenikov derſane ieſzu bile kak pako ſzada vu malom poſtenyuſze od Kerſchenikov de sè? toie uſze na kratkom pokazano: Od vezda pot e ſzi pokazati kulik greh ie vu Sz. Czirkve greſſiti, y kak oſtro Goszp. Bog te takove Gresnike kaſtignie: Kakie greh ov velik? to drugach bolye nemorem pokazati nego z- rechmi Sz Vincencziuſſa Ferreria, koi odgovaria onem koijga izpitavaiu, Zakai Chriſtus ſzam izganya iz Czirkve Tergovcze? zakai ni to zapovedal vuchiniti koiemu Apoſtolu, ali Angelu: ali pak Uragu? negoie to ſzam hotel vuchiniti, kaiſze nigder ne ſte, dabiſze kada on ſzam bil hotel ſantiti nad kakovem grehom, nego toie uſzigdar zapovedal ali Angelom Nebeſzkem, ali Duhom Peklenſzkem vuchiniti

niti. *Non legitur* [veli Sz. Viecenczius] *quod Christus unquam proprijs manibus peccata correxerit, nisi hic; quia fecit flagellum de funiculis: Hic apparet quantum displicet is, qui tangit Ecclesiam*, zovemi rechmi hoche rechi, daie to zato vuchinil, z- bichem naimre iz Czirkve van ie tiral Tergovcze, za dati naznanye, da ov greh ie naivexi koga Chlovek proti nyegove chaszti, y postenyu vuchiniti more, kada naimre gdo vu nyegove Czirkve pred nyegovemi ochima kakov greh chinì, y zatoga szam kastiguie, za dati nam naznanye kulikoie nyemu toga Sal.

S. Vincentius Fere. ser. 5e Domin. Invocat.

Ova iszta, ovoga Sz. Chloveka Miszel potverditisze more z- Sz. Piszmoni, kade ia stem vu perveh Knigah Kralyeuszkeh ove rèchi: *Si peccaverit Vir in Virum? placari potest ei DEUS; si autem in Dominum peccaverit? quis orabit pro eo?* Ako Chlovek zagressi proti Chloveku? szmiluvatimusze more Goszp. Bog; Ako pak Chlokek proti Goszp. Bogu zagressì? gdosze bude za nyega molil? Oude chuiem dame negdo pita: kak to more biti, da za one grehe koijsze proti Goszp. Bogu chine, ni mochi oproschenya dobiti; akoije to isztina? *Quis poterit salvus fieri?* Gdosze bude mogel Zvelichiti? ar kterije na Szvetu on Chlovek koi proti Goszp. Bogu ni zagressil? Tomu takovomu na meszto moie odgovaria Sz. Otecz Augustin, y veli, da ne za usze grehe; zego szamo za nekoie ni mochi proschenya dobiti, toieto za one koterisze vu Czirkve Bosie pred liczem, y ochima nyegovemi chine *Peccare in DEUM, est peccare in his, quæ ad DEI cultum pertinent.* Gressiti proti Goszp. Bogu, ie gressiti vu oneh koia kchaszti Bosie ieszu odluchena. Ovoie ovo on Greh zverhu uszeh grehov naivexi, y Goszp. Bogu naiodurnessi; Ar dabi gdo proti Zemelyszkomu Kralyu nazochi pred Dvorianiki nyegovemi kai zagressil, z- dellom, ali rechium, nebilisze nezgovorno bolye razszerdil, neg dabi to kada muchech zvan Dvora nyogovoga vuchinil? Nebiliszi to y Dvorianiki za Spot dersali? Sztanovito menesze vidi to vech negisztina: Akobisze pak Kralyu tem nachinom vexi Spot vuchinil? nebili tem teseie mogel genutisze na oproschenye? y kteribisze Dvorianik Kralyu za iednoga takovoga nevernoga molil?

1. Reg. c. 2. ℣. 25.

S. Augus. in 1. Reg. c. 2.

A kaiszu pak uszega Szveta krivicze iednomu Kralyu Chloveku vuchinyene, proti naimense krivicze koiasze chinì proti

Kralyu Neba y Zemlye, vu negovom Dvoru, va nyegove Hiſe, pred liczem, y ochima nyegovemi y Dvorianikov nyegovih? oh ovde zpoznavam da Sz. Piſzmo nepridaie prez zroka: *Quis orabit pro eo?* Gdo bude za nyega molil? toieto hoche rechi ako zagreſsi Chlovek zvan Czirkve proti G. Bogu, ch ſzmiluvatimuſze more Goszp. Bog; y ako nebi hotel? moreſze utechi k. B. D. MARIE, k- Szvetem Patronuſſem, y Patronuſſiczam ſzvoiem, y nymſze preporuchiti, da za nyegaſze Bogu mole, y izproſze miloſchu: Ali ako vu Czirkve zagreſſis pred nyhovemi Kipi po Oltareh ſztoiechemi? Oh! kakſze mores uffati dabiſze za tebe molili- y akoliſze uffas boimſze da tvoie uffanye tebe hoche ukaniti.

Nu ſzada iztoga upamet uzemete N. N. kakie velik greh koiſze vu Czirkve Boſie chinì, y vendar Lyudi zato nemaraiu, y nikai menye za greh derſe; nego to; ſztoiech vendar y zponaſſaiuch z menſum chednoſztium y poboſnoſztium neg na Vulicze, ali na Piaczu. Ar akoſze gdo zeſztane na putu z koiem Goſzpodinom- ali Goszpum, pazete, y upamet uzeti hochete da zeuſzum chednoſztium pred nym niſzkoſze prigiblye, z- glavum rukami, y nogamiſze ponizno klanya. Hote pak za ovemi iſztemi vu Czirkvu pazete na nye kak nuter idu, kak y komuſze klanyaiu, kud z- ochima zbrivaiu, kai ſzvoiemi Ieziki chinè? Y hochete videti; da po uſzoi Czirkve pervo gledè negk Oltaru, uſzemſze pervo klanyaiu neg Bogu, uſzeh okolſzebe pervo pozdraulyaiu neg Boga, od Novin, Norijh, y Intereſſeu pervo pochnu govoriti, neg Boga moliti: Oh Boſe! a gdeie tvoia Pravicza? gdeie ona tvoia oſtrocha z- koiumſzi negda iz Czirkve Terſcze gonil? Zakai vezdaſnye Kerſchenike puſchas prez Kaſtige ſiveti? Koij tulike odurnoſzti pred ochima tvoiemi vu Czirkvah tvoieh chinè, zakai nyh nekaſtiguies? Chuiem dami odgovaria Goszp Bog, la odulachim, y podnaſſam vezda takove Greſnike, ali pochakai iedno malo, y budes videl kai bude, *Non parcet oculus meus, nec miſerebor.* Zapertemi ochima prez uſzake Miloſche y pomiluvanya budemie Kaſtigal, budu krichali, y miloſche proſzili od mene, ali ia nebubemyh poſzluſſal *Et cum clamaverint ad aures meas voce magna, non exaudiam eos.* Hochuſze nym gluh vuchiniti, y prez pomochih Czirkveneh, po-

Ezechi. c. 5. V. 1.

potrebneh k- dobre ſzmerti, hochu nyh zkonchati, y na dno pekla rinuti, ar on koi, *In terra Sanctorum iniqua geſſit; Non videbit Gloriam DEI.* Koigoder vu Szvetom Meſztu bude zlo chinil, nebude videl Dike Boſie. *Eſtq́ ſenſus* tolmachi Sz. Hieronim *Sufficit ei pro univerſa pœna, quod me cum SS. meis non videbit in mea maieſtate Regnantem* Toieto nebude videl mene z- Szvetczi moiemi Kralyuiuchega, vu Kralyevſztvu moiem: Pache ne ſzamo na drugom Szvetu z- Mukami budu Peklenſzkemi Kaſtigani, nego ioſche y na ovom Szvetu Kaſtige Boſie zverhu ſzebe zpoznati hote, polek ſzvedochanſztva Sz. Paula Apoſtola govorechega. *Si quis autem Templum DEI violaverit, Diſperdet illum DEUS.* Ako gdo bude Czirkvu Boſiu oſzkrunyeval, zatretiga hoche Goszp. Bog.

Isaiæ c. 26 ℣. 10.

S. Hieronymus in c. 26.

1. Corin. c. 3. ℣. 17

Zatretiga hoche na ovom y na drugom Szvetu kotie zaterl Alexandra Czeſzara, od koiega poveda Manſius da leta 912. (kot piſſe Aretas Erſſek) ov Czeſzar neki dan unoſinu kervi iz noſza, vuſzt, y oſztaleh otaineh meſzt tela ſzvoiega z- velikum ſzvoium mukum ie iztochil, y neſzrechno vu one Muke Duſſu zpuſztil, zbog toga da on dan prevzetno y nepoboſno vu Czirkvu z pokritum glavum ie doſſel; *Id eſt*, razlaſe Sz. Antonin, *Perdet Animam ſuam ad Inferos iudicando.* Zatretiga hoche Goszp. Bog, toieto, zgubiti hoche Duſſu nyegovu vu pekel oſzugyuiuch. Kotie zaterl, y pogubil uſze one koij nyegovem Czirkvam niſzu odlagali poſtenya, za koie uſze na peldu, y Zerczalo doſztami budi pokazati neſzrechnoga Mladencza z- Imenom Orencziuſſa od koiega piſſe Sz. Baſilius Biskup, da ov Orenczius z iednem ſzvoiem Tovaruſſem doſſelie bil vu ieden Varas kadaſzeie obſzluſaval z-velikum poboſnoſztium Szvetek Sz. Tekle Muchenicze, koia dva poslaſzu bila vu Czirkvu kadeſzeie rechene Szvete Muchenicze poboſnoſzt z- velikemi Czeremoniami obſzluſavala, koia poklambiſze dokonchala bila, odidoſſe ova dva vu Oſtariu kade vexu Kumpaniu naidoſſe, zbog unoſine Lyudi koijſzu na onu poboſnoſzt zeuſzeh ſztran dosli bili, y y pocheuſſiſze megy ſzobum onde razgovariati od one poboſnoſzti, nekoij hvaliliſzu lepu Muſiku koiaie pod Maſſum bila, nekoij lepu, y velike czene Meſnu Ruhu vu koieie Biskup ſzluſil popevanu Meſſu, y onu unoſinu Redovnikov koijſzu

Biskupu pod Massum nyegovum dvorili; Nekoij lepotu Okincheneh Oltarov one Czirkve; Nekoij mudro govorenye Prodekatora, kakie naimre Szvetoszt Sz. Tekle Devicze, y Muchenicze hvalil, y izvissaval; Nekoij ovo, nekoij ono ie hvalil; naizadnyi pochelie Orenczius govoriti, Mene usza ova tuliko niszu bila draga, nit povolyna, nitiszem na nya pazil, y gledal, kuliko na iednu Senszku Personu nezgovorne lepotè, koie nemoguchisze zadoszta nagledati, maloszem, y gledal po Czirkve, neglisztor na nyu, nitiszem tuliko miszlil na Prodeku, ali na Sz. Massu, kulikoszem miszlil, kakbi ia mogel z-snyum Priatelsztvo vuchiniti; y miszlilszem Sz. Teklu Dev. prosziti dabime ona vuchinila kem tem nachinom naszititisze one lepote, kaibi za naivexi Miraculum Sz. Tekle Muchenicze pripiszal: Oh Prokleti Iezik! ô Szercze Uragometno! kaiszeie pripetilo? povem nakratkom; Po Vechere posztaviussisze na pokoy Orenczius szvoiemi Tovarussi, koij uszi odlog Orencziusa, taki szladko zaszpasse, Orenczius lesalie iedno dve Vure da zaszpati nimogel, y Nut pokazala muszeie Sz. Muchenicza Tekla vu iednom Zlatom Tronussu, koiaie Dare delila onem koiszu nye Szvetek on dan pobosno obszlusavali, megy koiemi bilie y on Mladenecz Orenczius, proti koiemu pregovorilaie Sz. Muchenicza, kakov Dar za plachu tvoie Pobosnoszti hoches imati? ieliti iosche napameti, y na Szerczu ona vigyena vu Czirkve Senszka Persona? lyubisliu iosche, y Selislisze z-snyum zesztati? koia pitanya usza ie neszrechnyak potverdil; Hodi adda rechemu Sz. Muchenicza, kai selis imai, y vusivai, gdo nigdar veszelessi od Orencziussa? ali iedvai doyduchi pred nyega ona Persona y priblisaussisze k-posztelye Orencziussa, koiu on ie obiel y kusnul, ali vu onom hipu Veszelye na Saloszt iesze obernulo, ar Vrag Pekleni koi vu szpodobe one zalyublyene Persone bilmuszeie pokazal Uragom koi y ie bil, nyega zgrabiussi, pochelgaie ulechi iz posztelye, tergati, dreti, doklamie y neszrechnu Dussu iz nyega iz ulekel, y vu pekel zaulekel, a telo onde na szred hise osztavil Chervivesse, y szmerdlyvesse, od uszake na Szvetu Merczine.

Nu szada nai uszaki dobro ovo raz miszli, y zapameti, kak Goszp. Bog placha, ali da bolye rechem zatira one koij vu nyegove Sz Czirkve tak nedosztoino zponassaiusze, zakaizato Sz.

Otecz

Otecz Augustin grozisze uszem tem takovem nepobosnem Kerschenikom krichechi: *Va oculis avertentibus â te, ut videant vanitatem.* Jay szlepem Ochem koie tebe ò Bose nevide, Jay onem uszem koij od tebe odurachaiu szvoie Ochi, za videti chalarnosriovoga Szveta; Jay uszem onem koij vu Czirkve tvoie ò Bose tebe bantuiu, szvoie ochi od tebe odurachaiuch, y snymi po oneh obrazeh zbrivaiuch, vu nyesze zalyublyuiuch, nye Sekeh, od nyh miszlech, y nymsze bolye klanyaiuch nego tebe. Bodu Seleli ovi takovi, barbi od porogenya szvoga szlepi bili, konchebi poSzmerti vekoma G. Boga videli, koiega zbog szvoieh ochih nigdar videli nebudu. *S. Augus. solil. c. 4.*

Vzemetesi adda za Zerczalo, oszebuinem nachinom Mladenczi, y Divoyke, pripechenye neszrechnoga Orencziusa, à za Navuk pako rèchi Sz. Gregura: *Intueri non decet, quod non licet concupiscere.* Nepriszto iszve vu ono gledati, kai ni szmeti poseleti, Zapametete dobro to lnach, koga vam Mudri Siracides daie, kak morate vu Czirkvu Bosiu hoditi, y vu nyesze dersati, ako od Goszp. Boga neschete vekoma zaterti biti? *Custodi pedem tuum ingrediens Domum DEI.* Chuvai nogu tvoiu iduch vu Czirkvu Bosiu, pazi, hoche rechi dobro kam ides, pokai ides, pred koga ides, kak ides, kut ides; toieto moras imati iedeniedini Czily tvoiega nakanenya szamoga Goszp Boga, Diku, Chasit, y Postenye, à tvoieh pako oproschenie grehov, y Dussno Zvelichenye vu Czirkve izkati; kai ako z chiszstem y poniznem Szerczem poboszno izkal budes? obechamti od sztrani Bosie daie nayti hoches, Amen. *S. Gregor. l. 21 mor. c. 2.*

DESZETA NEDELYA POTROIAKEH.

Pokora, koiasze nechini doklamie Chlovek zdrav: negosze naszkradnyu Vuru odulachi, ie dvoyna, y pogibelna.

DEUS propitius esto mibi Peccatori. Lucæ 18. ℣. 13.

Bose milosztiven budi mene Gresniku.

SZtrassilla naisztrasnessa, koiasze vu Peklenszkeh glubinah znayti mogu, vidimisze da ieszu uszi Heretniki; à oszebujnem pako nachinom oni koijsze zovu Novacziani; koij chinimisze daszu iz naiglubesseh Peklenszkeh kutov izesli, y na ov Szvet dosli za zkonchatiga uszega; Lyudem nevolynem Nebeszka Urata zapreti, à Peklenszka odpreti, tak dabi nijedna Dussa vu Nebo nedosla, nego usze dabi vu Pekel posle. To vidimisze daszu kanili, y dan danasni terszesze vuchiniti, vucheh da ako gdo po Sz. Kersztu Szmertnem grehom proti Goszp. Bogu zagresi? tomu takovomu grehu vech ni pomochi: ar Salosztj, y Pokora pred Bogom (vele ovi Szlepaki) nimaiu meszta, y tako neoszlobagyaiu Chloveka od greha, neochischuiu Dusse, nepourachaiu Milosche Bosie, Jednum rechium ti takovi navekesze zkvariti moraiu: Koi szvoy prokleti navuk za bolye uterditi, tersziliszusze iz Vere Bosie (koiu mi Katoliki zversheno veruiemo) izbriszati on Articulus. *Remissionem peccatorum.* Odpuschenye grehov. Ahi! tergdo nevidi, y ochivesztonezpozna-va

vuzilepotu nyhovu? da taiechi ovu iſztinu, ie uſzeiedno kakti taiti, da Goszp. Bog ni dober nit miloſztiven, y ſzvedochiti dale vexi greh, od Chloveka vuchinyen, negie Miloſcha Boſia. Neſzvedochilinam, y nevuchilinaſz vu neizbroieneh meſzteh Sz. Piſzmo Sztaroga y Novoga Teſtamentuma kak Goszp. Bog je Miloſztiven, y dober? Negovorili ſzam Duh Sz. po Mudrem Salamonu? *Misereris omnium, quia omnia potes, & dissimulas peccata hominum propter pœnitentiam.* Tiſze nad uſzemi ſzmiluies, ar uſza mores, y podnaſſas greh lyudi, odulacheh kaſtige, zbog Pokore, zakoiu nyh chakas: y malo niſe vu ovom iſztom dèlu negovorili? *Parcis autem omnibus quoniam tua sunt Domine qui amas Animas.* Opraschas pak uſzem, arſzu uſza tvoia Goszpone, koi ljubis Duſſe. Negovorili po Ezekielu Proroku? *Nolo mortem impij, ſed ut convertatur impius à via ſua & vivat.* Neſchu da Greſnik vumre, nego daſze po Sz. Pokore k mene oberne, y da ſive. Negovorili po mudrom Salamonu, *Qui abſcondit ſcelera ſua, non dirigetur: qui autem Confeſſus fuerit, & reliquerit ea, miſericordiam conſequetur.* Koi goder Greſnik bude ſzkrival grehe ſzvoie, nebude dobro hodil, koi pak bude ie ſzpovèdal, y ſnyhſze pobolſaval, Miloſchu zadobiti hoche: Nu kai adda ie ſzigurneſſe negorèchi Boſie? koie z peldum iednoga Publiakanuſſa potverdenam danaſnii Sz. Evagelium koi od dalka ſztoiecchi nehotel ni Ochi na Nebo podignuti, nego bijuchi perſzi ſzvoie govorilie. *DEUS propitius eſto mihi peccatori.* Boſe budi miloſztiven mene Greſniku, y dobilje kaije ſelel y proſzil, ar ſzam Chriſtus rekelie od nyega: *Deſcendit hic Juſtificatus in Domum ſuam* Poſſelov Pravichen vu Hiſu ſzvoiu, illi iz Czirkve domov: Kak addaymi moramo pokoru chiniti doklamſzmo zdravi, ako hochemooproſchenye, y Miloſchu Boſiu dobiti, potreba ie znati, budùch da pokora koiaſze naſzkradnye Vure della, ie kruto pogibelna, ar onda teskoſze more prava pokora vuchiniti, y akozechinì teskoie prijetna pred Goszp. Bogom, koiu iſzinu hochu odperto pokazati.

Sapien. c. 11. ℣. 24

Ibidem ℣. 27.

Ezechi. c. 33. ℣. 11.

Prover. c. 28. ℣. 13.

Luca c. 18 ℣. 13.

Ibidem ℣. 14.

Unogi Sz. Navuchiteli Czirkveni piſſuchi od Sz. Pokore nyu unogemi nachinmi izpiſſuiu, zmegy koieh meneſzu naipolyneſſe rèchi Szveteh Navuchitelov Gregura, y Ambroſa, koij ſelè, y naipervo Sz. Gregur: *Pœnitentia eſt, mala præterita plange-*

S. Gregor. hom. 35. in Euang.

re, & plangenda non committere. Pokora ie grehe vuchinyene plakati, y plakane vech nechiniti. Sz. Ambros pako veli, da Pokora ni drugo, nego Saloszt za koi greh vuchinyen, ali kakovo dobro dello prepuscheno vuchiniti? *Pœnitentia est Dolor ex aliqua re comissa, vel prætermissa renascens.* Ali kem nachinom bi mi mogli pravu Pokoru vuchiniti? poszlussaite kak nasz vuchì Sz. Isidorus, govorech. *Pœnitentia Nomen sumpsit â pœna, quâ Anima cruciatur, & moetificatur caro.* Pokora Diachkem Jezikom ime iemlye od Kastige, tako da pokora vu kastiganyu szamoga szebe sutoì. *Pœnitere est enim pœnam tenere.* Buduchi pako daie Chlovek iz Dusse, y Tela zpraulyen, y kada kai zagressì, ali dobra kai vuchinì, to z-Dussum, y Telom chinì. Zato veli Sz. Isidor da kada koi hoche za grehe Pokoru delati, mora to z-Dussum y Telom chiniti, Kastigaiuch Dussu y Telo zkupa, odkud Mudri Hugo Cardinalis veli. *Perfecta inquit Pœnitentia est ut Cor doleat, Os confiteatur, manus operetur, oculus ploret, venter ieiunet, & sicut omnia membra in peccando DEUM offenderunt, sic satisfaciant pœnitendo.* Zverssena Pokora ie ovakva, dasze naimre Szercze salosztì, vuszta da szpovedaiu, Ruke da poszluiu, Ochi dasze plachu, Terbuh dasze poszti; Y kak uszi kotrigi gressech Goszp. Boga ieszu zbantuvali, tak nai plachaiu Pokoru chinech.

S. Ambrosius

S. Isidor.

Hugo Cardinalis de modo pœnit.

Takovu zverssenu pokoru delalie za szvoie grehe Sz. Kraly David, kot szam od szebe vu szvoieh Psalmussev szvedochi. Delaliuie z-Szerczem ar veli. *Rugiebam â gemitu cordis mei.* Ruchalszem od Saloszti Szercza moiega: delaliuie z-Rukami: *Laboravi in gemitu cordis mei.* Poszluvalszem vu Saloszti Szercza moiega, delaliuie z-Ochima, *Lacrymis meis stratum meum rigavi.* Z-Szuzamiszem poleval posztelyu moiu: delaliuie z-Posztom: *Cinerem tamquam panem manducabam, & potum meum cum fletu miscebam.* Moy Kruh ieszem z-pepelom, à pìlis z-Szuzami messal. Ovu pak Pokoru delalie on tak ostru, y zverssenu ne lisztor ieden, dva, ali tri dni, tiedne Meszecze, ali leta, nego tia do szvoie szmerti, kot on szam szvedochi, *Defecit in dolrre vita mea, & anni mei in gemitibus.* Dokonchalszeie vu Saloszti Sitek moy, y leta moia vu zdihavanyah.

Psal. 37. ℣. 9.

Psal. 6. ℣. 7.

Psal. 101. ℣. 10.

Psal. 30. ℣. 11.

Nitije Szam David tak ostru Pokoru za szvoie grehe delal, nego unogi y neizbroieni drugi Kerscheniki tulikai, kot stem od ied-

jednoga Filippa Groffa Namurfzkoga (da Szvetcze Boſie na ſtran oſztavim) koi potlambi dugo uremena bil zlocheſzto ſivel takovu Saloſzt na ſzvoie Szmerti ie izkazal kakovoi ſzpodobne ni bilo vedeti, nit nayti, daie y druge ſzebe videche na plachgibal, ali ſzama Saloſzt, y zkruſſenye Szercza nimuſze videlo zadoſzti, nego naveza! ſzije ieden Vuſinecz na Urat, ter ie profil ſzvoiega Szpovednika, y Dvorianike daga za ovo Vuſe na Vuliczu vlekù, govorechi: *Sicut canis vixi, dignum eſt ut ſicut canis moriar.* Kakti Paſz ieſzem ſivel, urednoie da na Vulizze kakti ieden Peſz umriem: koia Pokora bilaie Goszp. Bogu prijetna. *Cæſarius l. 2. Hiſt. & mirac c. 18.*

Ni menſega chuda uredna Pelda Czeſzara Otto, da naimre on nemoguchiſze vech ſzam bichuvati za grehe ſzvoie, proſzilie Biskupe, dabiga oni od glave do pet prez uſzake miloſztiu noſzti bichuvali, feleiuch z-kervium grehe odeprati koieh nemore zadovolyno z-Szuzami ochiſztiti, A kai hochu rechi od pokore Theodoſiuſſa Czeſzara? Koi dan y noch ſuhkoſzeie plakal, y kajal zbog Nemiloſzerdnoſzti iedne izkazane proti Teſſalonikom, od koiega piſſe Sz. Ambros. *Nullus poſtea fuit dies, quo ſuum non planxiſſet errorem.* Nijednoga dneva ni prepuſztil, po ſzvoie pregreske preyti, vu koiem nebi bil plakal ſuhko greh ſzvoy.

Ovakoveh Hiſtorijh oh kuliko! y kuliko bihvam mogel ia napervo doneſzti, dabimi ureme prepuſchalo. Ali ſzadaſnye ureme dabi ia poſſel ne ſzamo po N. Varaſſu, nego po uſzem ſirokom Szvetu, oh kak malobijh naſſel koijbi doſztoinu pokoru za ſzvoie grehe delali, à unogo pak menyebijh naſſel koijbi delali pokoru ovem dovezda imenuvanem ſzpodobnu: Nego kai? ah tuga, y Saloſzt uſzi do iednoga kriche, ako ne z-Jezikom, konche z-Szercem. *Miſeratio Domini magna eſt, multitudinis peccatorum meorum miſerebitur.* Velikoie Miloſzerdie Boſie, zverhu unoſine grehov moieh ſzmiluvatiſze hoche na moie zkradnye Vure; Vezda iegmo, pimo, dobre volye budemo; uſivamo Veſzelya, y naſzladnoſztih telounch. *Miſeratio Domini magna eſt.* On Bog, koi neſche daſze nijeden greſnik zkvari, govorech on ſzam, *Nolo mortem impii, ſed ut convertatur impius à via ſua & vivat.* Nechu ſzmerti greſnika, neg daſze zpokori, y da ſi- *Eccli c. 5. ℣. 6.* *Ezech. 33. ℣. 11.*

ve, adda y nam dà pred naſſum ſzmertium ureme y miloſchu daſze zpokorimo, y zvelichimo.

Ah neſzrechni? y prez uſzake pameti ti uſzi takovi koij tak miſzle, ali govore; Nechuieteli neſzrechnyaki (akoſzte koi oude takovi) on neſzrechni glaſz koiega iz glubline peklenſzke

Sapien. c. 5. ℣. 6. & 7. van davaiu one vam ſzpodobne Duſſe greſne: *Eravimus à via veritatis, & Juſtitiæ lumen non luxit nobis; Laſſati ſumus in via iniquitatis, & perditionis, & ambulavimus vias, difficiles, viam autem Domini ignoravimus.* Zablyudiliſzmo od pravichnoga puta Zvelichenya, y hodiliſzmo poteskeh puteh pogublenya, za put pako Goszponov niſzmo nikai znali, ar znati mi ſzami niſzmo hoteli, dabi po nyem hodili, toieto po putu Sz. Pokore; koi put veliſze Goszponov, toieto Chriſtuſſa Szina Boſiega pokehdoh da on koije Nebo ſztvoril, moralie tulikai

Baruch. c. 3. ℣. 37. provideti Kerſchenikom za pute po koiehbi oni mogli vu Nebo doyti. *Ipſe adinveniet omnem viam Diſciplinæ.* Y po ovom putu,

Matth. c. 16. ℣. 24 doklam god megy Lyudmiie ſivel, onie uſzigdar hodil, y druge vuchil po nyem hoditi, y ſzebe naſzleduvati; *Si quis vult poſt me venire, abneget ſe ipſum, tollat crucem ſuam, & ſequatur me.* Koi hoche za menum doyti, nai zatai ſzamoga ſzebe, y ſzvoy Kris nai naſze uzeme, terme nai naſzleduie, y tomuie Zrok dàl, kaiti teſzen, y oſter put ie koi vu Nebo pelya, ſirok pako ie put koi pelya vu Pekel, y unogi po nyem uſze naglaucze vu Pekel teku, à vu Nebo malo gdo, zakai to? kaiti malo gdo more nayti on teſzni put Nebeſzki; Velim bolye, kaiti malo gdo hoche, aliſze màra znati za on put, y po nyem hoditi, proti Dike Nebeſzke: iednum rechium malo gdo ie koibi pravu pokoru za ſzvoie grehe delal.

Hodmo vu Sz. Piſzmo, y hochemo nayti, da neki put govorechi Goszp. Bog z- ſzvoiem Ieremiaſſem Prorokom opitalgaie: *Quid tu vides Ieremias?* Kaiti vidis Jeremias? Odgovorilie Sz. Prorok Goszp. Bogu. *Virgam vigilantem ego video.* Sibu zkoznuiuchu ia vidim, Opita drugoch Goszp. Bog Jeremiaſſa *Quid tu vides Jeremias?* Kaiti vidis Jeremias? koiemu y na ovo pitanye odgovorilie Szveti Prorok: *Ollam ſuccenſam ego video.* Lonecz podkurien ia vidim: chudno ſztanovito, y kruto otaino vigenye beſſe ovo Sz. Jeremie Proroka, zverhu koiega

Ierem. c. 1. ℣. 11. Ibidem ℣. 11.

unogi

unogi mudri lyudi dugo uremena ieszuszi terli glave szvoie, pervonegoszuie razumeli, y naulasztito Mudri Origenes potlambi iedugo uremena bil razmislyal ovakie tolmachi: *Propterea Virgum simul ostedit, & cacabum succensum; ut si quidem disciplinam accipias per virgam, & emenderis pœnitentiam agens? Cacabo non indigeas fumoso: Si verò permanes indisciplinatus, & Virga non emenderis pœnitens? In Cacabum mitteris, & Cacabus succendetur.* Zatoie Goszp. Bog pokazal Sz. Proroku Sibu zkoznuiuchu, y lonecz podkurien, da ako gdo nebisze maral za Sibu Sz. Pokore, bihsze vu gorichi lonecz peklenszkeh Muk hitil, koibi pak priel Sibu Virosztuiuchu, toieto Sz. Pokoru uszagdasnyu, nimu potreba, niti szenai neboi goruchega loncza; y tako dalie Goszp. Bog naizbor, y izvolenye ali sibu, ali lonecz, toieto daszi uszaki Chlovek izbere, ali ovde Pokoru delati terszе nadrugom Szvetu veszeliti; Ali pak ovde do malo uremena veszeliti, potlam pak nadrugom Szvetu vekoma vu goruchem lonczu Muk peklensz. keh muchitisze, arveli Sz. Ambros: *Aut ardendum, aut pœnitendum.* Alie goreti na drugom Szvetu, ali pak koi toga nesche, mora ovde pokoru delati za grehe szvoie, Sz. Ivan Chrysostomus pakoveli: *Age quodcunq; libet, aut hic, aut alibi te pœnitebit.* Chini kai goder znas, hoches, y mores, Zahmanie tebe ie pokoru chiniti za grehe ali ovde do uremena, ali tamo na veke.

Origenes hom. 1. in ps. 38. 2.

S. Ambros.

S. Ioann. Chrysost.

Nutkaivamsze zverhu toga vidi ò Kerscheniki! Bratia y Szesztre moie drage? Dabime razumeli kaiszem doszada govoril? toga neverujem: Nego akoszte szami szobum do vezda dokonyali pokoru kai berse, to berse za szoie grehe pocheti delati: vu tom ia iako dvoim, Zakaizato nai budu dobro na Szerczu, y napameti one rechi kotereie Moyses lyucztvu Izraelszkomu odsztrane Bosie govoril: *Omnis anima quæ non fuerit afflicta die hac peribit de Populis suis.* Uszaka Dussa, koia nebude pokore danasz delala za grehe szvoie, poginuti hoche; koie rechi Sz. Augustin ovak tolmachi: *Anima quæ non fuerit afflicta die hâc, subaudi, per disciplinam, per morum correctionem, per pœnitentiæ satisfactionem, per cordis contritionem, in præsenti tempore gratiæ, post mortem non inveniet locum Indulgentiæ.* Uszaka Dussa koia nebude danasz pokore delala, poszlussai, koia nebude pokore delala z- pobolsanyem sutka, zkrussenyem Szercza, z- traplenyem tela, vu ovom

Leviti. 16. 23. v. 29.

S. August. in l. spec. exemp.

uremenu Miloſche, doklam ioſche Goszp. Bog Miloſztiuno chaka, ako prez nye premine iz ovoga ſzveta? po ſzmerti vech nebude meſzta oproſchenyu, y pomiluvanyu. Ali dobro upamet uzemi one rechi: *Die hâc* Denèſz, uſzaka Duſſa koia nebude denesz dobro, zapameti, da veli denesz koia nebude pokore delala poginuti hoche: Tak y ia uſzakomu govorim z. mudrem

Prov. c. 27 V. 1. Salomonom rechi Duha Sz. *Ne glorieris in craſtinum:* Nezanaſ-

Liranus. ſaiſze na zutiaſni dan, koie rèchi razlaſe mudri Lyranus govorech: *In craſtinum id eſt tempus futurum, credens in illo facere magna.* Ne odulachi pokore na ureme priduche uffaiuchiſze vu nyem unoga vuchiniti, ar morebit doleti odkud k Szereczu globus, ali Szablya za Urat; popadete ona ſztraſna Zimlicza, a ioſche ſztraſneſſa Uruchina koia te mentuie iakoſzti, pameti, y rèchi, kada nebudes znal, niti mogel pokore za grehe delati; y dabi rauno na zkradnye vure bil pripameti, y bihſze kaial za grehe; vendar unogi Navuchiteli dvoiè, ako ie ona pokora prijetna pred Bogom, y ovakſze Diſputuiu. Nai mudreſſi Scotus, nag-

Scotus tr. de Panit. laſzt od takove Pokore piſſuch izpitava. *Utrum pœnitentia in extremis valeat ad ſalutem?* Ako pokora na konczu ſitka vuchinyena pomaſe kak k- Duſſnomu Zvelichenyu? kadeſze mora dobro upamet uzeti ona rech. *In extremis* Na konczu, toieto na zkradnyem uremenu; kaiſze nerazme onda kada koi lesi vu betegu, koiegaſze ioſche more izurachiti: niti kada gdo naglum Szmerium umre. Nego onda kadati beteg ie tak velik daſzega Doctori neuffaiu izurachiti; ali kadaſze gdo utaplya; ali ranyen na Szmert tak da nemore dugo ſiveti. Vu ovakoveh adda uremenah, dabi koi kada kakti zdvoien vu ſzvoiem ſivlenyu Pokoru delal, y Goszp. Boga za Miloſchu proſzil; Izpitava Mudri Scotus bili bila prietna ona Pokora? y bili toga takovoga Goszp. Bog vu ſzvoiu Miloſchu uzel? Ia nahagyam vu Knigah Szveteh, y Mudreh Navuchitelov dvoiu Sentencziu, illi miſzel, nekoi vele daie prijetna ona Pokora, Nekoij pak vele da nì; Iedni, y Drugi tverde ſzvoie miſzli z. iakemi zrokmi, naipervi adda govori Sz. Am-

S. Ambr. l. 2. de vera pœn. broſius. *Ad pœnitentiam, & converſionem peccatoris duo requiruntur nempè dolor de præterito; & propoſitum non peccandi in futurum; Et quoniam DEUS ſemper potens eſt, ſemper etiam poteſt in morte iuvare quos placet: Cum itaq; opus ſit non hominis, ſed DEI fructifera panitien-*

mitia, inspirare eam potest. quandocunq; vult suâ misericordiâ. K. prave pokore dvoiaſzu potrebna, prava Saloſzt za grehe, y nakanenye vech negreſſiti, kaiti Goszp. Bog pak uſzigdar ie zmoſen uſzigdar tulika i more na Szmerti pomochi, koiemie nyemu drago, illi koiem hoche: Buduch adda dello ne Chlovechanſzke ſzlaboſzti, nego Boſanſzke zmoſnoſzti, y Dobrote, prava, y haſznovita Pokora, addaiu more dopuſztiti iz ſzvoie dobrote, y Miloſzerdnoſzti kada goder hoche, y komu hoche.

Nadalye ſtem kai Canones govore: *Si Præsbyter Pœnitentiam negaverit morientibus, reus erit animarum, quia dicit Dominus, in quacunq; hora ingemuerit peccator & conversus fuerit ad pœnitentiam vita vivet, & non morietur.* Ako Pop zatai umiraiuchem Sz. Pokoru, y one Duſſe poginu? on bude kriv zanye; ar veli Goszp. Bog vu koiegoder vure greſnik zkruſſiſze za grehe ſſivel bude, y umreti neſche. Tretich toſze probuie, y potvergyuie z Peldum dobroga Tolvaya Dismaſſa, koi ſzvoie ſive dni nikakvoga morebiti dobra ni vuchinil ter vendar na Kriſu privezan viſzechi polek razpetoga Odkupitela naſſega za ſzamo iedno malo preporuchenye, y zdehnenye, *Memento mei Domine.* Goszpone ſzpomeniſze iz mene, Takije zaſzluſil, y zadobil Miloſchu Boſiu armuie Chriſtus odgovoril: *Hodie mecum eris in Paradiſo.* Danaſz zmenum budes vu Paradiſumu, adda pokora na ſzmertnom uremenu od greſnika vuchinyena, pred Bogom ie prietna; koty Sz. Hieronim dokancha ovemi rechmi. *Nunquid eſt ſera pœnitentia in peccatore.* Ieli kada zakeſnyena Pokora vu Greſniku? *Canones diſti. 3. c 6. de pan.*

Druga miſzel ie oneh Sz. Navuchitelov, koij vuchè da Pokora vuchinyena na ſzmertnom uremenu pred Bogom ni prietna, y tako nikai nepomaſe k Duſſnomu Zvelichenyu. Naipervo govori Mudri Scotus ovak: *Pœnitentia quæ videtur haberi in extremis, vix eſt vera pœnitentia ſufficiens ad ſalutem, quia difficilè eſt tunc habere veram Pœnitentiam.* Pokora koiaſze chini na zkradnye vute, teskoſze more rechi, y veruvati dabi bila prava ona Pokora, zadovolyna k Duſſnomu Zvelichenyu, arie tesko onda imeti pravu Saloſzt, à pokoru pak z dellom chiniti za grehe ie nemoguchno Sz. Thomas pako y Sz. Bonaventura Angelszki Doctori govore zkupa. *Ad hoc ut homo verè pœniteat, requiritur ut realiter & voluntariè peccata ſinat: Tanto enim Pœnitentia eſt DEO charior, quan-* *Scotus tr. de pœnit.* *S. Thom. & S. Bonav.*

quanto plus habet de voluntario; Sed ille qui tardè convertitur, invitè pœnitet, quia non finit voluntariè peccata, sed ab ijs finitur. K- prave Pokore, potrebaie da gdo dobrovolyno, y z- istinum grehe osztavi, y odurì: Ar Pokora tuliko Goszp. Bogu ie dragsa, kulikoie dobrovolyneszа; On pako koisze keszno obracha k- Bogu, po szile tulikai saluieszе, ar ta takov neosztaulya hotonczè grehov, nego grehi nyega osztaulyaiu, Tak on Lotris, on Ulsuras on Pianecz, neosztaulya na Szmertnom uremenu szvoieh lotrijh, Usùr, Pianszтvih, nego ovi grehi nyh osztaulyaiu, kaitijh vech nemogu chiniti, odkud Sz- Auguszтin veli. *Si vis agere pœnitentiam quando peccare non potes? peccata te dimittunt, non tu illa, & per consequens talis pœnitentia eſt dubia, multos enim ſolet ſerotina decipere pœnitentia.* Ako hoches delati pokoru, kada gresziti vech ne moresz? grehi tebe osztaulyaiu, a ne ti nye, y tako, takova pokorale dvoyna, ar unoge pogublya keszna pokora: arie malo kada prietna pred Bogom, nebuuduch dobrovolyna. Buduch krutо tesko, y kakti nemoguchno, da ieden Gresnik, ali Gresnicza koij od szvoie Mladoszti sivu vu Iàleh, vu Nechiszтochah, vu Usurah, Szkuposzti, y osztaleh greheh, nimoguche dabi mogel na szvoie zkradnye Vure pravu Pokoru y Szpoved vuchiniti, za koiu ni nit miszlil doklamie zdrav bil: Tosze pak tverdi, y potvergyuie z- iednum szpodobum, ar kot malo pervo ie rechено, da pokora ako hochemo da bude pred Goszp. Bogom prietna, y nam haszno vita, mora biti dobrovolyno vuchin yena, à ne po szile, ova pak dobrovolynoszt teskoszе nahagya pri gresnikeh zakoren yeneh vu greheh, ar ako rauno na onom szmertnom uremenu chinè pokoru, to chinè po szile, ar znaiu daimie umreti, y na Szud Bosyi doyti, na koiem (ako pokore neuchinè) budeim poginuti, à dabi pak znali da nehte umreti, pokore nebi delali; Takova adda pokora zbog szтraha pekla, a ne zbog lyubavi Bosie, kakszе bude rechi mogla, daie dobrovolyna? Ako pak ni dobrovolyna? tak nikai nepomaszе.

S. Auguſt. l. de utili & neceſ. veræ pœn.

Ali dato bolye, y leglye uszaki bude mogel zpoznati hodmo na Praktiku koiu nam napervo daie Scotus; Poszтavisze (veli on) Koi Kramar na veliko Morie z- unogemi Kinchi, koie na prodaiu noszi; odmeknesze szrechno od Kraija, y doiduchi vu takovo meszto Moria, kade znijedne szтrani ni videt Zemlyè, nego

negoszamo Morie, y Nebo; podignusze pak szuprotiuni Vetri, koij z onim velikim sztrasnim Barkum, kakti z iednem perom pochnu premetati, y szimo tamo hitati, Mornari pochnu (zpozna-uaiuch ochivesztu pogibel) govoriti Kramaru, da ako hoche szebe y nyh vu sitkuzachuvati? mora szvoie blago vu Morie iz Barke iz hitati, za zlehkotiti Barku, kai stimate, kai miszli on nevolyni Kramar? z kakovem Szerczem, y veszelyem poszlussa od Mornarov one Novine? Szudete vi ako on k tolnachu Mornarov rad privolynie? Ter vendar za oszloboditisze szmerti, on to chini; piedno za drugem vu morie hita, vezda ono Szrebro, vezda Zlato, vezda Barsun, vezda Brokat, doklam zkoro usze iz hita, y prez uszega osztane, à ter zakaito? za vuiti Szmerti, koiaga vu morszke glubine chaka.

Rauno tak moij N. N. reczemo od oneh gresnikov na szmertne posztelye lesecheh, koij po pogibelnom Moriu ovoga Szveta putniu, y podignuvsisze proti nym Vetri oneh Betegov koij mszesmertnim grozè; prisztupi k nym Mornar, toieto on Szpovednik, y pochne nym govoriti, Goszpone vu pogibelisze nahazamo, Szmert za Uratom sztoi, a ko neschete naveke poginuti, potrebaie zlehkotiti Barku Consciencie vasse, potreba vanka hititi iz Barke ono blago, toieto one grehe; iz skriny ono blago, terie povernuti onomu komuie po krivicze uzeto; iz Mosnyh one peneze ter naplatiti one koiemie kem tem nachinom kada kakva krivicza vuchinyena; iz hise onu Priateliczu zloiumszeie tuliko let nechiszto sivelo; iz Szercza one sale, nazlobe, vu koiehszeie tak dugo sivelo. Oh! kak tusni glaszi ieszu ovi, iednomu umiraiuchemu Gresniku: Ter vendar chinì kainusze zapoveda, ali z kakovem Szerczem, y hotenyem? y zakai szada to chinì, à pervo nè? Gdo bude prez ochiveszte lasi szmel to rechi, da on dobrovolyno ova izpunynie? negoszamo zato kaitisze Szmerti teloune, à iosche bolye Dusseune boì: *Quod autem fit ex suppositione cuiusdam Involuntarij, non est simpliciter voluntarium.* Veli Scotus adda ta takova pokora po szile vuchinyena: Zvelichenyu nikai nepomase, y to nam szvedochi Sz. Augustin: *Pœnitentiam dare possumus, securitatem verò non.* Tojeto sioremsze uffati, y veruvati da gdo vuchinì pokoru na szvoie zkradnye vune, dasze naimre Szpovè, zpokori, y usza koiaszu

Scotus ubi sup.

S. Augus. l. 3. de lib Arbit. c. 8.

k- dobre Szmerti potrebna vuchinì ; Ali nigdor nemore zaszi. gurno y sztanovito, rechi, ali obechati da ona pokora bude dobra, Bogu draga, y prietna, y tako k- Dussnomu Zvelichenyu hasznovita naiti y teh takoveh kruto malosze nahagya, koijbi od Boga tu Milosschu imeli dabi mogli dosztoinu pokoru vuchiniti ar veli nadalye *Sz.* Augustin: *Illa est peccati pœna iustissima, ut qui rectè facere cum posset, noluit, amittat posse eum velit.* Naipravichnessa Kastiga greha ie ova, da on Gresnik koi kadaie mogel osz. kerbetiszi Dussu z- iednum kratkum pokorum, ter ni hotel; onda pak kadabi hotel chiniti nemore, buduchimu od Boga zkratchena Moch, y Pomoch. Y tako prez uszake pokore, à nekoij pak, y z- pokorum szvoium vekoma zkvarieni budu, ar *Qualis vita, mors est ita*; Kakov Sitek, takova *Sz*mert veli *Sz.* Bernardus. Ia pak tu isztinu hochu potverditi z- Historiami, y moie govorenye dokonchati.

Idem ubi supra.

Naiperva nai bude iz Sz. Piszma od onoga Kralya Antiokussa, koi sivuchi na ovom Szvetu tak, kak gorie ni mogel siveti, k- zadnyemu zbetesahsze na *Sz*mert, y zpoznavaiuch da nebude drugach, nego daie poyti, iz ovoga Szveta na Szud Bosyi, pochelie adda pokoru delati, van iz szusanszтva szusnye szlobodne puscha, pouracha y possilya nazad u Czirkve Blago, Kelihe y oisztala koiaie bil pograbil; delì szvoie blago Ubogem koieie nemiloisztiuno bil porobil; Placheisze Suhko, milo Zdihava, Perszi isztrasno tuche, vech z- Szerczem y Szuzami molisze G. Bogu negz Jezikom, Szpoveda ochitno grehe szvoie. Nù kaisze komu vidi ieli mogel kai vech vuchiniti? Nili ovo velika pokora? oh gdo rechi bude mogel da nì: Ia tulikai to potvergyuiem da ie, ali vendar za nikakvu naimensu hasszen, oh kake to? tako, kaiti prevech kesszno bilaie vuchinyena, poszlussaite Sz. Piszmo. *Orabat Scelestus ad Dominum, à quo Misericordiam non est consecuturus.* Molilie ov Neszrechnyak Goszp. Boga, ali nebesse od nyega uszluhnyen, nitiie Milosschu dobil, nego vu sztrasnom betegu kot nemo sivinche ruchech od velikeh bolli neszrechnu Dussu ie zpusztil. Oh chuieteli Gresniki! kai ie to? da ov neszrechnyak uszum szvoium tak velikum pokorum neszrechno ie szvoy sitek dokonchal, y vekoma Dussu vu pekel poszlal. Oh! kak pravo adda govori Poganin Seneka ali Apostolszke rechi:

2. Macha c. 9. ℣. 13.

Quam

Quam serum est tunc vivere incipere, quando finiendum est. Kakie od- *Seneca*
riffe keszno pochinyati dobro siveti, kadaie ureme umreti? Nu
kaimi vezda na to odgovorite ò Gresniki! ò Gresnicze? koij od
dneva do dneva od meszecza do meszecza; od leta, do leta; od
Mlado szti, do Sztaroszti; do zkradnye vure odulachite pokoru
ugrehe, y pobolsanye sitka: nikai menye neg kako dabivam iur
od Boga po Angelu nazveschenо bilo, dasze hochete Sztaroszti,
dizutrasnyega dneva dochakati, poszluszaite kaivam Sz. Thomas
Angelszki govori, *Quid de futuro miser cogitas, & præsumis? Tamquã* *S. Thom. Aqui.*
futer tempora, & momenta in tua, & non magis in sua posuerit potestate.
Kak ò Neszrechnak mores preuzetno miszliti, y uszatisze vu vre-
me pridùche? Kako dabi Goszp. Bog ono bolye pod tvoiu, neg
pod szvoiu poszlavil volyu? Takszeie uszal on neszrechnyak
od koga pisse Dionysius Carthusianus, koi poprepuschenyu Bos-
zem chesz nekuliko uremena po szvoie Szmerti pokazalszeie bil
ednomu szvoiemu Priatelu, ter milo zdihavaiuch krichalie: *O* *Dionysi. Carthus. in spec. de amat. mun.*
Cras, Cras, quam longam restim mihi feecisti, & in barathrum mortis me
procrastinando traxisti. O Zutra, Zutra! kak na dugo ureme ieszi-
me napelyalo, y vu Muke vekovechne odulachech pokoru za-
uleklo.

Takszeie uszal on neki Officzial Deszetinar, od koiega vu
moich Capuczinszkeh Cronikah stem, koga kadabi vech krat
karal, y nagovarial nekoi poboszni moiega Reda Prodekator po
imenu Pater Filip, dabi povernul lyuczko blago, dasze szpovè
spokori, y z Bogom Dussu szvoiu pomerì koi uszigdarie obetal
da hoche vuchiniti, ali nigdar ni pocheti hotel, pripetiloszeie
da ov poboszni Prodekator ieszе na Szmert zbetesal, y zachelie
krehati, na vesz glasz Nemorem, Nemorem, kadaszem ia mo-
gel, ti niszi hotel, vezda kadabi ti hotel, ia nemorem. Chuiu-
chi to Bratia Redovniki polek ovoga Prodekatora sztoiechi, y
na szlusbu dvorechi, opitasszega z kem govori, y kai znamenuiu
one rechi? Odgovori nym beteszni Prodekator, vezdaszu dosli
Uragi po Dussu onoga N. Deszetinara kogaszem ia veckrat opo-
minal, karal, y nagovarial, dabisze sitka szvoiega gresnoga osz-
tavil, y zagrehe pokoru chinil, uszigdarmije obechal da hoche
vuchiniti, ali nigdar ni vuchinil, zato vezda videchisze vu szmer-
te pogibeli ne szamo uremenitne, nego y Vekovechne, zato zo-

veme na pomoch, ali vechni ure nena za pokoru, y Szpovedarie ure Uragom zverhu Dusse od Boga oblaszt dana, doklamie on ovo povedal Bratie szvoie, ureie po Varaffu puknul glasz da takov Deszetinar na naglom sztrasnum szmiertium ie umerl

N.N. moij dragi kaiszcie ovem trem Neszrechnyakom pripetilo, nestimaite daszе y vam, pervo neg stimate pripetitine more, ako nebudeszte danasnyega Publikanussa naszleduvali toieto doklamszte zdravi, y doklam ureme imate, y Boga Miloszti unoga, na szpodobu nyegovu uszi zkrusseni, y ponizni krichali iz glubine Szercz vasseh: *Deus propitius esto mihi peccatori.* Negovori, nè, *Erit tempus, quando converti licebit, Verba enim hæc Deum valde exasperant.* Veli Sz. Ivan Zlatovuszti negovori bude ureme zapokoru, ar takovo govorenye iako Goszp. Boga szerdinego kai berse to berse naszledui Publikanussa, krichech, Bose, szmiluisze mene Gresniku daize od tebe z- isztinum bude moglo rechi od Boga y od lyudi: *Descendit hic Justificatus est in Domum suam.* Odissele pravichen iz ovoga Szveta vu hisu Vekovechnoszti Nebeszke: Amen

S. Ioann. Chrysost. h. 22. in 2. Cor. c. 10.

JEDENAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kak uszaki Kerschenik ie dusen, neszamo za szvoie, nego y za blisnyega szvoiega Dussno Zvelichenye szkerbetisze; y kak to more vuchiniti.

Adducunt ei Surdum & Mutum.

Marci 7. ℣. 32.

Dopelyasse nyemu Gluhoga, y Nemoga

A Kota danasni dan moie N.N. priszpodobim onomu Sidovszko-

ſzkomu Lyucztvu od koiegaſze megy oſztalemi Szvetemi Evangelisti Sz. Marko oſzebuinem nachinom ſzpomina; Neſtimam dabi mogel unogo faliti, alikai krivo rechi, pokeh dob daſze zochima vidi, y rukami uſzaki dan ova pravicza tiplye; y vi uſzi ako pravich no govoriti hochete, morete y morate moie govorenye potverditi; toieto, da uſzaki zmegy vaſz vechſze ſzkerbi zatelo, neg za Duſſu; vech za telouno uremeni tno Zdrauie, negza Duſſno Vekovechno Zvelichenye. Tonam ſzvedochi vuneizbroieneh meſzteh Sz. Piſzmo, vu koiemſze ſte da doklamie Zvelichitel nas na Zemlye prebival, unogo iezer Muskoga, y Senſzkoga Szpola Lyùdi beſſe k nyemu doslo Miloſche proſzit, nigder vendar ia nemorem naiti, dabi gdo za Miloſchu Duſſnoga Zvelicherya nyega bil proſzil, odlog ſzame Marie Magdalene, y Dobroga Tolvaya Diſmaſſa na Kriſu ſnym razpetoga, kadamuie govoril: *Domine memento mei, cum veneris in Regnum tuum.* Nego uſzi do iednoga proſziliſzu za Miloſche k Zdrauiu, y ſitku telounomu potrebne: Da pache kadaie Chriſtus iednomu bil oproſztil grehe, y Duſſu ozdravel, ov iſzti nimuſze nit zahvalil zato, kot nahagyam pri Sz. Mattheiu od onoga Guttum vudrenoga Chloveka, koiemuie Chriſtus rekel. *Confide fili, remittuntur tibi peccata tua.* Za koiu veliku Miloſchu nimu ni zahvalil ov Beteſnik; O nezahvalni Chlovek! ter nechuiesli, y nevidisli onoga ſzlepcza? koiega poklambi bil ozdravel ov iſzti Vrachitel Nebeſzki, Miloſcha prez krayia y koncza menſa od troie, ter vendar ni preſztal hvalitiga, y dichiti. *Et ſequebatur tum magnificans DEUM.* Rauno tak ona Sena koiaie tuliko let utekanie Kervi terpela, bnduch od nyega ozdraulyena na veſz glaſzie krichala. *Beatus venter qui te portavit.* Blaſena Vutroba koiateie noſzila; Tak tulikai neizbroieni drugi dobivſſi od Zvelichitela Miloſche teloune, hvaliliſzu y Dichili nyega, koie uſze Miloſche ieſzu nezgovorno menſe od one koinie priel z-Gutum tureden; terſze vendar ov ni zahvalil. Zrok te nezahvalnoſzti daienam Sz. Peter Chryſologus govorech. *Audit Veniam, & tacet Paraliticus, nec ullam reſpondet gratiam, quia plus corporis quam animæ tendebat ad curam.* Chuie damuſze grehi opraſchaiu Guttavecz, y muchi, nitiſze nezahvalyuie za tuliku Miloſchu, to pak zato, Kaitiga ie vexa ſzkerb bila zadobiti zdraule telouno,

Matth. ce 9. ℣. 2.

Luc. c. 18 ℣. 43.

Ibidem c. 11. ℣. 27

S. Petrus Chryſ. in c. 5. Luc.

neg Dusseuno. Vu danasneyem pako Sz. Evang. kot y vu uno-geh drugeh meszlah Sz. Piszma, ia iemlyem upamet da lyuczvo Sidouszko ieszc szkerbelo za Zdrauie telouno szvoie, y szvoieh blisnyeh, à za Dussnò Zvelichenye ni nit miszlilo, koiu iszlinu y danasni Sz. Evang. nam potvergyuie. *Et adducunt ei Surdum, & Mutum, & deprecabantur eum, ut imponat illis manum.* Y dopelyasse k- nyemu Gluhoga, y Mutaszloga dabi na nye szvoiu ruku poszlavil, y nyh ozdravel davssi gluhomu chuienye, à Mutaszlomu govorienye; Tomi malo nise Sz. Marko szvedochi kakszu Sidovi zeuszeh szlran k- Chriszussu znassah Betesnike uzakoiachke, dabie ozdravel od Betegov telovneh, ali zani iednega niszu proszili dabi ozdravel na Dusse. Rauno tak morem y ia rechi da vezdasnyega uremena Kerscheniki vexem dèlom ieszu szpodobni Sidovom, kaitisze malo kteri nabagya koibisze szkerbel za Dussno Zvelichenye blisnyega szvoga: kai y meie ie genulo danasz izkazati N. N. naimre veliku dusnoszt koiu uszaki mora imeti szkerbitisze za Zvelichenye ne szamo szvoie nego y blisnyeh szvoieh.

Marci c. 7. ℣. 32.

Dello ovo izkati, y dobivati Dussicze blisnyeh szvoieh, y nye Chriszussu dopelyavati, ie dello Bosanszko, zmegy uszeh dobreh dèl koia more ieden Kerscheni Chlovek vuchiniti, ie dello naiplemenitesse, kotero ovak hvali, y izvissuie Clemens Alexandrinszki: *Maximum est, & perfectissimum bonum, quando à male faciendo, & à re male gesta ad virtutem, & bonam actionem possit quis aliquem traducere.* Naivexe, y naizverssenesse dobro ie, kadasze gdo szkerbì, y terszi blisnyega szvoga od gresnoga della odvernuti. Sz. Ivan Chrysostomus pak veli: *Nihil adeo potest nos Christi facere Imitatores, ut erga proximum cura; & licet ieiunando, humicubando corpus maceraveris, nullam autem curam proximi habueris? nihil egregium feceris, sed adhuc longè ab huius aberis imitatione.* Nijedno dobro dello nemore nasz vuchiniti tak Chriszussevе Naszledunike kak szkerb na blisnye nasse; y ako prem budes poszlil, y na gole Zemlye szpavauch, relo trapil, nikakve pako szkerbi na blisnyega nebudes imel- nikai drechnoga nevuchinis, nego ioschc dalko od ovoga naszleduvanya budes.

Clemens Alexan. l. 1. strom

S. Ioann. Chrysos. h 25. in 1. ad Corin.

Nitisze ie tomu potreba chuditi, ar dobivanye Dussicz iedinibilie zrok, koije Chriszussa iz Nebesz na Zemlyu priulekel. *Qui pro-*

propter nos, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cœlis. Zato iſzto oni ſzami nyega naſzleduiu, koijti naſztoiain, y ſzkerbeſze k-nyemu Dufficze dopelyavati, pache te takove Goszp. Bog po ſzvoiem Ieremiaſſu Proroku imenuie ſzvoia vuſzta: *Siſ-paraveris pretioſum à vili, quaſi os meum eris.* Ako razluchis preſtimano od zlocheſztoga, kakti vuſzta moia budes: A kai ie pak priBogu nai preſtimaneſſega? poſzluſſaite Zlatovuſztoga: *Nullius rei prætium eſſcum Anima comparandum, ne totus quidem mundus: quamobrem etiamſi Divitias innumerabiles dederis pauperibus, nihil tale effeceris, qualis, qui convertit animam.* Niga Sztvari na Szvetu koiabiſze mogla Duſſum tekmiti, ali iednaka chiniti, niti veſz Szvet ni tuliko toreden kuliko iedna ſzama Duſſa; Zakaizato ako ti nezgovorna Bogatcztva razdelis ubogem, vexe dobro vuchinis ako iednu ſzamu Duſſu Nebu zadobis; Ti takovi ieſzu Goszp. Bogu naiſzpodobneſſi ar z. nyhovemi Vuſzti Goszp. Bog govori; Ti takovi veli mudri Theofilatus, ieſzu iedni telouni Angeli chuvari. *Angelicum eſt, mortalium ſaluti inſervire.* Angelſzki poſzel ie ſzkerbetiſze za Zvelichenye Dufficz; Angelſzka ſzkerb ie Chloveka od greha odurachati, y od uſzeh pogibelih Duſſeuneh, y telouneh braniti, y chuvati, Vutom pak naibolye zpoznavaiuſze Kerſchenikiod Sidovov, ako imaiu ſzkerb vexu na Duſſno Zvelichenye bliſnyeh ſzvoieh neg na zdravie telouno; ako mi pazimo ne liſztor naſzamch naſz nego y na bliſnye naſſe, nyh karaiuch kadaie vidimo greſſiti; nyh na pravi put Zvelichenya pripelyavaiuch kadaie vidimo blyuditi po puteh zkvarienya.

Niti [veli Sz. Ivan Chriſoſtomus) nam ni doſzta k-Zvelichenyu naſſemu ſiveti poboſno, y Zapovedi Boſie obderſavati; nego namie k-uſzemu tomu potrebno ſzkerbetiſze, y za bliſnyeh naſſeh Zvelichenye: *Non eſt nobis ſatis ad ſalutem quod virtuose ipſi vivamus, ſed oportet aliorum ſalutem reipſa quærere, & deſiderare.* Vu drugom pako meſztu ov Sz. Navuchitel tai dabi oni bili pravi Kerſcheniki, koij govore da to k-nym nikai neſz liſſa, ali daſze neuffaiu, nit lepem Navukom, nit oſtrem pokaranyem pri bliſnyeh ſzvoieh kai haſznuvati: *Qui alijs non eſt utilis, die mihi quomodo erit Chriſtianus?* Koi drugem ni haſznovit, povechmi kak bude Kerſchenik? Veli Sz. Navuchitel, *Ne dicas impoſſibile eſt mihi adducere alios, nam ſi fueris Chriſtianus impoſſibile eſt, ut hoc non fiat.*

Ierem. c. 15. v. 19

S. Ioann. Chryſ. h. 3 in 1. Cor.

Theophyl. in c. 1. ad Habr.

S. Ioann. Chryſoſt. h. 60. in Matth.

Idem ibidem.

Nego-

Negovori adda, mene ni moguche drugeh na put Zvelichenya pripelyati? Ar akoſzi pravi verni Kerſchenik? ni moguche dabi toga nemogel vuchiniti.

Znamo dobro daie Sidovom Zapoved dana vu ſztarom Zakonu, da ako gdo vidi Oſzla bliſnyega ſzvoiega leſechega pod bremenom, da nigdor nemora mimo preyti, negomu mora pomochi ſztati, y akoga vidi blyuditi, moraga na pravi put pripelyati. *Si occureris Bovi Inimici tui, aut Aſino erranti, reduceum; Si videris Aſinum odientis te iacere ſub onere non præteribis, ſed ſublevabis eum.* Kuliko ni ſztokrat bolye duſen Kerſchenik videchi bliſnyega ſzvoga blyuditi izvan puta Zvelichenya, y leſati pod bremenom oneh ſmehkeh ſzmertneh grehov, nyega pomochi gore ſztati, y nyega na pravi put Zvelichenya pripelyati z-onemi lepemi Duhounemi Navuki, y Lyublyenem pokaranyem, a negda pak y z- oſtrem ne ſzamo karanyem, nego y Kaſtiganyem, naimre ako ima oblaſzt zverhu nyega, ar to Zapoveda ne ſzamo Zapoved Boſanſzka z- onemi rechmi. *Unicuiq; mandavit DEUS de Proximo ſuo: Erue ergo eos qui ducuntur ad mortem, & qui trahuntur ad interitum liberare ne ceſſes.* Uſzakomuie zapovedal Goszp. Bog imeti ſzkerb na bliſnyega ſzvoiega: Otmi adda one koijſze na Szmert pelyaiu, y koiſze na zkvarienye ulekù nepreſztani oſzlobagyati. Ne ſzamo Boſanſzka Zapoved velim da to Zapoveda, nego y iſzta Natura da ieden drugomu pomagati mora. Lyubav Bratinſzka toſzobum donaſſa, kai naſz iſzte Beſtie, y Neme ſztvari vuchè, pomaſuchi iedna drugu vu Nevolye. Ako Elefant vu Iamu opade? taki drugimu doteku na pomoch, kitie na kup znaſſaiu, Zemlyu kopaiu, naſzipe napraulyaiu, y uſzum Moguchnoſztium terſzeſze nyega na Noge poſztaviti, y vanizpelyati. A kulika pak ie vexa duſnoſzt uſzakoga Chloveka ſzkerbetiſze pomochi bliſnye mu ſzvoiemu, videchiga leſati vu one Iame greha, y pogibeli vekovechnoga zkvarienya ar veli Sz. Leo Papa. *Nullus bonus ſibi ſolus bonus eſt, nec cuiusq; ſapientia ſibi tantum amica ſapientia eſt; Et hæc verarum Natura virtutum eſt, ut multos à tenebroſo educant amore.* Nijeden nemora biti ſzam ſzebe dober, niti muder morabiti ſzam ſzebe muder. Nego ovaie naivexa dobrota, v Mudroſzt naipreſtimaneſſa, da mi drugomu pomaſemo, kadaga vidimo blyuditi, y pogibati vu fitku duhounom.

Exodi c. 23. ℣. 4. & 5.

Eccli c. 17 ℣. 12.

Prov. c. 24. ℣. 11

S. Leo ſer. de S. Lauren.

Na-

Na to iszto dobro dello uszakoga zmegy nasz genuti more zadovolyno ona velika haszen, koiu mi donassamo ne szamo blisnyem nassem, nego y nam tulikaise kot Sz. Iakop Apostol govori. *Qui converti fecerit peccatorem ab errore viæ suæ, salvabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorum.* Koi odvernegresnika, od gresnoga sitka szvoiega hoche oszloboditi Dussu nyegovu od Vekovechnè Szmerti, y ognya peklenszkoga: Prestimaite N. N. kulikie ov dobichek? Dabi gdo odtel od ognya, y oszlobodil od one sztrasne Szmerti iednoga Chloveka, kulikomu dobro nebi vuchinil? y kulikomu ov iszti zahvalen nebi moral biti? *Magna res est Anima? quia Christi Sanguine Redempta.* Krichì Sz. Bernard veliko Dugovanye ie Dussa; ar Prestimanum Christussevum Kervium odkuplyena; Adda oszloboditi iednu tak prestimanu sztvar toieto Dussu, od Peklenszkoga ognya ni malo dugovanye; Zverhu toga pak (veli Sz. Iakop) *Operiet multitudinem peccatorum.* Hoche pokriti unosinu grehov onoga koga oberne, oneh koieie ta takov poszebe obernul na gresni sitek, à naimre pak oneh koiebi iosche z- szvoiem zlochesztem siulenyem bil Szpachil; y szam tulikaisze szvoieh grehov unosinu pokriti hoche.

Iacobi c. 5 ℣. 20.

S. Bernar

On pako koi zamudì tuliko dobro dello, y haszen po szvoie hudobe, y lenoszti? naiszi pazi kak za tu nemarnoszt Bogu rachun bude dav al ar szam Mudri Seneca ako rauno Poganin govori: *Amici si vitia feras facis tua.* Priatela grehe ako podnassas, tvoie chinis; y potverguie Sz. Otecz Papa Innocenczius govorech. *Error cui non resistitur, approbatur.* Greh komusze nezapachuie, tverdisze; Posztavemo to na peldu ovak. Vidis ti Otecz Mati, Goszpodar, y Goszpodaricza, Szudecz, da tvoia Decza, Drusina, Podlosniki blazne, Lotruiu, Kradù, y druge grehe chinè, Znas reku, chuies, vidis, ter muchis? ter chesz perszte gledis? ti onda gressis, y delnik oneh grehov posztaies, pache ne szamo oneh koie vidis, y znas dasze chinè, nego y oneh takai koijsze nadalye budu chinili od oneh tvoieh podlosnikov, y dru geh koisze od nyh nauchè, y koie oni szvoiem zlochesztem sitkom hapàche; to uszakomu Bosiemu Kerscheniku govorim, da kada goder chuie blisnyega szvoga gressiti, terga nepokara, ne opomene, y od greha neszkerbisze odvernutiga kada more

Seneca.

Innocen. Papa.

on onda gresì, y ureden poſztaie iednake Kaſtige z- onemkoi gresì.

Unogiſzu moduſſi, y nachinì Gresnike od puta pogublenya, na put Zvelichenya dopelyavati, Ja vendar ſzamo dvaza danaſni moy Czily oſzebuineſſa nahagyam, toieto one z- koiemiſzu Sidovi ſzvoie Beteſnike pred Chriſtuſſa premili; Pervi ie, daſzu naimre Sidovi nekoie Beteſnike ſzvoie hitali pred Noge Chriſtuſſeve, dabi ie izurachil, od koiehſze ſzpomina Sz. Matthei Evang. vu 15. dèlu. Tak chinè Duhounem nachinom oni; koij Gresnike karaiu, Kaſtigaiu, y takai velike Kriivcze kadaie potrebno na Muke oſzugyuiu, arovem nachinom kadym ſitèk iemlyu, primariaiuie pokoru chiniti, y takove pred Chriſtuſſeve Noge hitaiu, toſze uſze oſzebuinem nachinom dotiche Magiſtratuſſev, Szudczev, y druge Zemelyſzke Goszpodè.

Pelduie dal on Samaritanecz koi nayduchi na putu ranyenoga Chloveka, na nyegove ranne Vina, y Olya ie uleial, poſztavilgaie na ſzvoie ſivinche, y k- Varaſſu dopelyal: Po Vinu moraſze ra zumeti oſtrocha pokaranya, Olye pak znamenuie mehkochu pomiluvanya, ovakoie ſzkerb noſzil Samaritanecz na nevolynoga Chloveka, koi ako rauno bilie drugoga Naroda, y Pokolenya, y akogaie prem Pop, y Levita oſztavil, y mimo preſſel, zato y ti nemoras rechi ſzam pri tebe: Iaſzem Szvetczki Chlovek kaimene zato, toie Popouſzka, y Redounichka ſzkerb, ar tak ni govoril Samaritanecz, negoie taki ſzam od Konya odſzel, rannemu opral z- Vinom, y z- Olyem pomazal, privezal, na Konya poſztavil, y vu Varas dopelyal. Tak y uſzaki Kerſchenik duſen bi vuchiniti, kada vidi ſzvoga bliſnyega ranyenoga od Tolvayiev peklenſzkeh, na putu one zle prilike leſechega; negovori mene ni ſzkerb z- ſnym, moie druſinche, nit podloſnik nì, to ni moia ſzkerb, nego Redovnichka. Ne tako ne Bratia moia draga; Nego ie duſen uſzaki oprati rannu z- Vinom oſtroga pokaranya, y pomazati z- Olyem Duhounoga Navuka, Zavezatiu z zagroſenyem obtuſitiga pri Glavarchi; Ako to nepomaſe? ſztaviga na ſivinche, pelyaiga vu Varas one Pravicze pred Szudcza, pred Magiſtratus. *Et tu igitur* veli Sz. Ivan Chryſoſtomus: *Cum videris aliquem egentem curatione corporis vel Animæ; Ne dicito homo ſum mundanus, iſta ſunt Sacerdotum,*

S. Ioann. Chryſ. or. 5. contra Iudæos.

& Monachorum; quare iste, vel ille eum non curavit qui vidit eum agre? sed â morbo libera, nec petas causas negligentiæ. Nepitai zakai ov ali on niga izurachil, koigaie videl vu nevolye? Zakaiga velim ni pokaral? kada ti naydes na putu Mosnyu Penesz, nepitas nikoga zakai ov, ali on ni zdignul, negosze taki szam popaschis nyu zgrabiti: Kinch velik zadersavasze vu pokaranyu gresnikov, akosze adda z kterem zesztanes? Opomeniga, pokaraiga, Kastigaiga, y tem nachinom dopelyaiga pred Christussa, y hoches dobiti veliki Naiem pri Bogu.

Drugi modus, y nachin zkoiemszu Sidovi pred Christussa Betesnike noszili ie ov, daszu naimre nekoij donassalie na poszteliah, kakti nahagyam pri Sz. Lukachu vu 5. dèlu zapiszano od onoga Guttum vudrenoga; Ovak chinè oni, koij z. dobro chinenyem, z. Almusztvi, Molitvami, prinassaiu k. Christussu Gresnike. Ovem nachinom nauchilszeie bil baratati od Samaritanca Sz. Serapion Puschenik, koiszeie naipervo bil prodal Kauklyarom Mimussem tako imenuvanem za 20. Novacz, koie dobiussi vu Ruke zapechatilieie, y chuval priszebe verno, y dotehdobie on Kauklyarom szlusil, doklamieie na pravu Veru obernul, y od grehov odvernul; Iz Teatruma szvoieh Norijh, y kauklyarijh izpelyal, y na pokoru pripelyal, pred nymi nigdar drugo neieduch, y nepiuch nego szuh Kruh, y Vodu, y nym nyhove Noge umivaiuch; Potlam pak poszstanssi oni pravi, dobri, verni Kerscheniki, dozvassega predsze rekosse nyemu, pokehdob Brate dragi ti nasz ieszi oszlobodil od Szusansztva peklenoga, ni tebe oszlobagyamo od Szlusbe nasse, onda on nato uzeme van iz Sepa szvoiega one Novcze zapechachene, terym poche govoriti. *Quandoquidem DEUS est operatus in vobis, & salva facta Cæsarius ipsa anima vestra per humilitatem meam, accipite aurum vestrum, nunc in vita S. rogo, ut etiam alijs opem feram.* Pokehdob ogledalszeie Gosz p. Serapi. Bog na moiu Poniznoszt, y vam szvoie pomochi, y Milosche ni zkratil, daszte vasse Dusse na put Zvelichenya poszstavili, ovo vam nazad vasse Zlato, iaszem Kontent z. vassemi Dussami, koie vu dobrom sztaliszu oszstaulyaiuch odhagyam y drugeh pomagat. Nu szada vigyte N. N. y premiszlete kak, y kem nachinom iv Sz. Chlovek gresne Dusse ie zadobil, y Christussu donesze? sieto z. peldum ostroga siulenya prez uszakoga karanya.

Ovem nachinom ie na pokoru napelval Sz. Marczianus iednoga Szrebernara vu szvoie Mestrie krivichno sivuchega; arov Sz. Chlovek imelie navadu po nochi hogyevat po Vuliczah, y otaino Sziromahe nadelyavati z penezi, hogyevalie pak vechkrat k. ovomu Szrebernaru Zlateh Dukat menyat za drobne Peneze, y uszigdargaie ukanil krivo vasuch Czekine, seleiuchi pako znati kam tulike drobne Peneze posztaulya? poszlalie za nymiedno malo Dete pazit kud, y kam hodi, y nakai one peneze troshko Dete vernogaie naszleduvalo, y videlo kakie Ubogem one Peneze delil, y vu Spitalu z- snymi Betesne oszkerbiyaval, y nym szlusil, to povedaussi Dete Szrebernaru, koi ovo chuiuch pochelesuse ochi odpirati, y Szercze omekchavati, pochne razmislyavati szvoi gresni Sztalis, y Marczianusev Szveti Sitek, pochne zpoznavati da ni na pravom putu proti Dike Nebeszke pochelszeie saluvati za grehe, Krivicze vuchinyene naplachuvati, y osztalo Blago naszleduiuch Marcziana Ubogem razdelyavati, y szveto siveti. Oh kak pravo adda govori Sz. Leo Papa. *Licet facilis sit ad exhortandum ratio, & efficax ad suadendum: validiora tamen sunt exempla quàm verba, & plenius est opere docere, quàm voce.* Ako prem z- rechmi more Chlovek unogo opraviti pri Gresnikeh nyh opominaiuch, z- Zrokmi nagovariaiuch, karaiuch, z- Mukami, y Kastigami uremenitnemi, y Vekovechnemisze grozechi: Vendar od uszega toga vexeszu dobre pelde, na koie gledech Gresniki berseszе ukrotè neg na nikakva nailyublyenessa nagovarianya, y nai ostressa karanya, ar Macrobius veli: *Magis humana Ingenia exemplo, quàm oratione capiuntur.* Berse, bolye, y legye Szercza Chlovechanszka dobivaiusze, y obladuiu z- peldum neg z- prosnyum. y Sz. Thomas Angelszki veli. *Homines amplius oculis credunt, quàm auribus.* Lyudi vech veruiu onomu kai vide, neg onomu kai chuiu.

S. Leo de effic. boni Exemp.

Macrobi.

S. Thom. Aquin.

Nu vezda z vami govorim N. N. koij mene poszlussate, y pitam vasz kak, y kem nachinom szkerbiteshe vi Sidove naszleduvati, vu nossenyu Betesnikov pred Christussa? toieto oneh Gresnikov blisnyeh, y podlosnikov vasseh gniuchch, y szmerdecheh vu Betegu Szmertnom oneh gresneh Navadih? kakize za nyhovo Duhovno zdrauie szkerbite? Chuiem dami negdo zneverne m Cainom odgovaria: *Nunquid custos Fratris mei sum ego?*

Geneſ. c. 4. ℣. 9.

Kai-

Kaiſzem ia chuvar bliſnyega moiega? ter gdomeie nato poſztavil? uſzaki ſzvoiem Saklyem ide vu Melin, y uſzaki ſzvoiemi grehi na Szud Boſyi, nai uſzaki naſze ſzkerb noſzi, à mene za guczke grehe ni ſzkerb, nego za moie. Taklijeto? takliſze preſtimava Chaſzt, y Dika Boſia? Adda tak na malo preſtimavas ò Neſzpametni Chlovek! da Gos z p. Bog od lyùdi ie hvalyen y poſtuvan? ali pak pſanyen, y bantuvan? Dabi iedna Perſona noſzila na glave zatepen Klobuk, ali na herbtu halyu ukalyanu? nebiliſze pribliſal k-nyemu, termu otreſzel ono blato? Ia veruiem da bi; Vidis ti utepenu Duſſu bliſnyega tvoiega z-ſzmradom Szmertnoga greha, terſze nepribliſas k-nyemu vu to ime dabiga z-tvoiem Jezikom ochiſztil, z-onem lepem opomenkom, koi ako ni zadovolyen k pobolſanyu ſitka, duſenſzi pridati one oſtre rechi pokaranya.

Oh moy Pater! z-kakovem Prodechtvom vi danaſz ureme gubite, y od toga Prodekuiuch ſzebe trudite? Zahmanie ſzadaſnye ureme od toga govoriti, nebuduch ſzlobodno drugeh liſztoropominati zbog greſnoga ſitka, prez velikoga zamera unogo menye pak ie ſzlobodno karati bliſnyega, prez velike ſzerditoſzti, ſzvade, fuczanya, y hlepenya na fantchenye, ar nijeden neſche biti Greſnik, nego uſzaki Szvet, y pravichen, kaimi adda haſzni z moiem bliſnyemſze czargati, y klati; Greſnikie to znam, ali akomu kai rechem? nove grehe bude chinil ſzerdechiſze na me, y zlo govorech, a za pobolſanye nebude nit miſzlil, nego morebiti ioſche na trucz gorſi bude, y tako. *Inter duo mala minus eligendum.* Megy dvoiem zlom potrebaie menſe zlo odebratiſzi. Iſztinaie tobi pravo bilo nego ia ſtem nekai drugo pri Sz. Ezekielu Proroku, y ielzu ove rechi: *Si non annuntiaveris impio, neq; locutus fueris, ut avertatur à via ſua impia & vivat: ipſe impius in iniquitate ſua morietur, ſanguinem autem eius de manu tua requiram.* Ako neopomenes ti greſnika nitiga karal nebudes dabiſze odvernul od greſneh putov y zagrehe pokoru delal? Ako li ureme vu greheh, y Duſſu zgubì? od tebe budem rachuna pital nyegovoga zkvarienya: razmes kaije to? Ieli pravo ono tvoie izprichavanye? *Num fratris mei cuſtos ſum ego?* Razmiſzli dobro adda tvoiu Naturalſzku duſnoſzt, y Zapoved Boſanſzku pomochi bliſnyega tvoiega, kadga vidis vu kakove potrebeche, ali

Ezechi. 6. 3. ℣. 18.

pogibeli; a kakova pak ie vexa pogibel neg na veke Duſſu pogubiti? kakova vexa potrebocha neg vu Duhovnom betegu pogibati na Szmert? Znas adda za koiega takovoga? hodi, priblisaisze k-nyemu pochniga z- Duhounemi razgovori opominati, pomozimu da neumre, z-onem nagovarianyem na pobolsanye sitka; Zdersiga da vu pekel neprepade, z-onem karanyem; Ar ako iedno Sivinche opadne vu lamu uszi tekù na pomochza izulechie van; Akosze ti vu Nogu na tern nabodes, uszi kotrigi tela tvoiega priszkoche na pomoch za izulechi on tern van, niti nepresztanu okol nogesze truditi ruke delaiuch, ochi gledaiuch, pamet miszlech, kakbisze on tern van izvlekel, y noga ozdravela; Niszmoli pak mi uszi Kerscheniki iedno Telo vu Chriſtussu? uszi pako megy szobum tuliki kotrigi? sztanovito ieszmo, ar veli Sz. Pavel Apoſtol: *Unum corpus sumus in Chriſto, ſinguli autẽ alter alterius membra.* Ako adda ti vidis blisnyega tvoiega lesati vu iame greha termu nepomores gore sztati, y van iziti? Namenye prestimavas Dussu nyegovu, neg paru iednoga sivincheta; komu pomasses iz lame iziti dabi vu nye neuczerknulo. Nepresztaies pomagati Noge doklamiu terna nementuies, adda iednu Nogu navech prestimavas neg on Kotrig Kristussev, Dussu hochu rechi blisnyega tvoiega? Oh ter moreliszе vexa neszpametnoszt, y nevernosztizmiszliti ali nayti?

Rom. c. 12 ℣. 5.

Poszluhnete adda uszi Otczi, y Matere, uszi Goszpodari, y Goszpodaricze, uszi Poglavari, y Chasztniki, y uszi verni Kercheniki kai vam hochu rechi; Da naimre vi tak veliko zlo chinite akosze neterszite, y neszkerbite kem tem nachinom pomagati blisnyem vassem videchijh vu gresnom sztaliszu, od kakovoga zla vexe nemorete vuchiniti; kakti nemorete bolsega dobra vuchiniti, Bogu dragsega, y prietneszega, neg kadasze szkerbite uszemi nachini gresnike od gresnoga siulenya odurachati, y na put Zvelichenya pripelyavati. Kuliko zlo chinite ako hochete znati? morete zpoznati iz Dobra. Ar veli Sz. Gregur Papa. *Maius eſt miraculum prædicationis verbo atq; orationis ſolatio peccatorem convertere, quam carne mortuum ſuſcitare.* Vexe chudo ie Gresnika od zla na dobro obernuti neg mertve obuggevati: maloszem rekel, velim vech z- Sz. Dionyſiussem: *Omnium Divinarum perfectionum, Diviniſſima perfectio eſt cooperari DEO in ſalutem*

S. Grego. l. 3. Dial. c. 17.

S. Dionyſ Cartuſ. in c. 3. 1. Cor

Ani-

animarum, quo nihil Divinius. Zmegy uſzeh Boſanſzkeh Zverſſenoſztih, Nai Boſanſzkeſſa Zverſſenoſzt ie pomagati Goszp. Bogu vu Zvelichenyu, y zadobivanyu Dussicz Nebu, za napunirone prazne Sztolcze, odkud Sz. Pavel Apoſtol veli. *DEI adiutores ſumus.* Miſzmo Boſyi pomochniki: Preſtimai adda kuliko dobro chinis? kuliku chaſzt dobivas? kulike plache nadeiatiſze mores? ako kteru Duſſu pripomores Goszp. Bogu vu Nebo zapelyati, Akoli pak tvoiu pomoch Goszp. Bogu zkratis? takove plache, y Miloſche od Boga ti nadeiatiſze mores? prez one velike duſnoſzti koiu polek tvoie chaſzti ti moras vuchinitu, naimre ne menye za ſzvoieh podloſnikov, neg za ſzvoie laſztovito zvelichenyeſze ſzkerbeti, ar veli malo pervo imenurani Sz. Gregur Papa: *Qui non corrigit, reſecanda comittit, & facinoris culpam habet, qui quod poteſt corrigere negligit emendare.* Koi neopomina, y nekara, nekaſtiga, y uſzemi nachini polek moguchnoſzti ſzvoie neterſziſze na dober put Zvelichenya pripelyati Bliſnyega uſzakoga, oſzebùinem vendar nachinom Sz. Gregur ove rechi govori od uſzeh vexeh y menſeh Glavarov, uſzi ti takovi iednak greh chinè z- onem koi greſsi, y unogo oſtreſſi Szudczu Nebeſzkomu budu morali rachun davati, od grehov iyuczkeh nego ſzvoieh, toieto oneh koteriſzu z- nyhovem znanyem vuchinyeni, koie mſzu oni mogli zapachiti ter niſzu hoteli.

1. Corin. c. 3. ℣. 9.

S. Grego. ubi ſup.

Ah nebudete adda Sidovi N. N. nego Pravi Verni Boſyi Kerſcheniki! y kot takovi ſzkerbeteſze bolye za Duſſno Zvelichenye Vekovechno, neg uremenitno Telouno, ar ako Sidove naſzleduvali budeti ſzkerbechiſze ſzamo za tela vaſſeh podloſnikov; y ne z- Chriſtuſſem za nyhove Duſſe, ukup Sidoumi hochete vekoma zkvarieni biti; Ako pak Chriſtuſſa budete naſzleduvali, budeteſze mogli ne ſzamo pomochniki Boſyi, nego iedni Zemelyſzki Bogi zvati, y vaſſe Duſſe vekoma Zvelichene vuchiniti ar veli Goszp. Bog nadalye po Ezekielu Proroku. *Si autem tu annuntiaveris impio & ille non fuerit converſus ab impietate ſua, & à via ſua impia? ipſe quidem in impietate ſua morietur, tu autem animam tuam liberaſti.* Ako ti Gresnika budes polek moguchnoſzti tvoie obrachatiſze terſzil na pobolſanye, y on nebude hotel? on vumre vu ſzvoieh greheh y zkvarien bude; ti pako chinech kaije od tvoie ſztrani Zvelichiti hoches Duſſu tvoiu, Amen.

Ezechi. c. 3. ℣. 19.

DVA-

DVANAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Goszpodin Bog potrebuie od nasz, nasse czelo Szercze; toieto daga mi moramo lyubiti, y nyemu szlusiti iz uszega czeloga Szercza nassega; y kaklahko to moremo vuchiniti.

Diliges Dominum DEUM tuum, ex toto Corde tuo Lucæ 10 ℣. 29.

Lyubi Goszp. Boga tvoiega, iz uszega Szercza tvoiega.

NIti ia, niti nieden zmegy vasz ò N. N. ako rauno naipriprosztessi; znam, y veruiem da vutom nikai nedvoi; da kada Koren koiega dreva, ali chesza goder drugoga, kai iz Korena raszte, ie podieden, ali kak drugach pokvarien; Veie, lisztie, Czvet, y szád, koiasze na onom drevu nahagyaiu, pochnu venuti szuszitisze, y na nistar dohagyati: hochu rechi uszeie za nikai, y zahman, kada Koren ni frisek; Ako pak Koren ie zdrav, uszе ono kaisze na Drevu nahagya ie zdravo, lepo, y frisko, zeleno, y ob szvoiem uremenu dozrelyeno; pokehdob da uszа moch, y iakoszt pohagya iz Korena, y razhagyaszepo czelom Drevu, tako da kokovie Koren, takovoie y drugo uszе kai iz korena izhagya toieto akoie Koren frisek? uszeie frisko; akoie

akoie Koren gnyl? uſze tulikai kai iz korena izhagya ie gnylo. Kauno tak moreſze od Szercza Chlovechanſzkoga rechi; tulikogledech na Duſſu, kuliko na Telo: ar akoie Szercze ranyeno z kakovem Chemerom? uſze telo pogiblye, doklam naſzkorom y umerie, ſzegnyie, y na niſtar doyde; Ako pak Szercze iezdravo, frisko? tak y telo ie zdravo y frisko. Tak tulikai rezemo Duhounem nachinom, toieto da iz Szercza naſſega, kakti iziednoga Korena pohagyaiu uſza naſſa dobra dèla, kakti tulikai y gresna: Iz Szercza izhagya Sitek, y Szmert, ne ſzamo Telouni, nego y Duſſeuni zakaizato opominanaſz Duh Sz. po mudrom Salamonu: *Fili omni cuſtodia ſerva Cor tuum, ex ipſo enim mors & vita procedit.* Szinko zeuſzum Marlivoſztium y ſzkerbum chuvai Szercze tvoie, ar iz nyega Sitek, y Szmert izhagya. toiega Szercza Chlovechanſzkoga moch, Krepoſzt, y Uredoſzt premislyavaiuch Mudri Hugo Victorinus govori od nyega ovak: *Nihil humano Corde ſublimius, nihil Nobilius, nihil DEO familius reperitur, quapropter nihil aliud quærit à te niſi Cor tuum.* Nikaini od Szercza Chlovechanſzkoga kaibi bilo viſſeſſe, plemeniteſſe, preſtimaneſſe, y Goszp. Bogu dragſſe, ali povolyneſſe, zato nikai drugo od naſz za uſze Dare, y Miloſche proti nam Lyudem izkazane za plachu nepotrebuie, nego naſſe Szercze: *Fili mi præbe mihi Cor tuum.* Szinko moy prikaſimi Szercze tvoie, ar on naibolye zna da vu Szerczu zaderſavaiuſze one dobre uſze miſzli, y Dobrote oſzebuinem nachinom ona zverſſena gorucha Lyubav proti ſzebe, y blyſnyem naſſem koiunam vu naiperve, y naivexe Zapovedi ſzvoie Zapoveda imeti Odkupitel nas govorech po ſzvoiem Evangeliſtte Lukachu. *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto Corde tuo.* Lyubi Goszpona Boga tvoiega zeuſzega Szercza tvoiega; Zverhu koich rèchi Sz. Baſilius govori, y nye tolmachi ovak: *Hoc quod ex toto dixit, diviſionem nullam admittit, qui autem Amicus eſt DEI perfectus? ei totam animam tribuit.* Ovo kaije Ckriſtus rekel Lyubi zeuſzega Szercza, hotelie dati razumeti da on neprepuſcha razdelenya vu Szerczu, dabiga rekſi nyemu pol, a nepriatelu nyegovomu pol nikazal Chlovek ar koi ie pravi Boſyi Priatel, Bogu uſzu czelu Duſſu ſzvoiu daie, koia Duſſa vu Szerczuſze zaderſava. Sz. Peter Chryſologus ioſche od perteie govori zverhu danaſnyega Sz.

Prov. c. 4 v. 23.

Hugo Victorin. l. 1. de Ani.

Prov. c. 23. v. 26

S. Baſil. h 12. in Pſ. 44.

S. Petrus Chryſ. ſer. 147. apud Manſium

Evang. *Quidquid eſt Cordis, quidquid mentis, quidquid virtutis humana, ita DEI amore volvit poſſideri, ut hominis mundani non haberet quid violaret affectus.* Kaigoder ie Szercza vu Chloveku, iakoſzti, krepoſzti, y pameti, zeuſzem hoche, y Zapoveda lyublyen biti zverhu uſzeh ſztvari ovoga *Szveta.* Buduch adda da vu Szerczu uſze Dobrote, y Krepoſztiſze zaderſavaiu, y kot takovo ſzamo od naſz Goszp. Bog potrebuie, kak muie mi moramo daruvati? y na ſzlusbu alduvati? hochu pokazati.

Van iz Czirkve nai taki izhagya uſzaki on Kerſchenik koi goderſze ne zpoznava velikem y oſzebuinem Duſnikom Boga Sztvoritela y Odkupitela ſzvoiega: ar za te takove vezdaſnye moie ni govorenye. Nigdorſze negiblye? Ah y pravo, ar ſztanovito nijednoga nì, koibi uſze od Boſanſzkeh Ruk nepriel, kai goder naſzebe, ali priſzebe lepoga, y dragoga ima; ar gdoteie Sztvoril Chlovekom, a ne Beſtium? Kerchenikom, àne Poganom? gdoteie z-tulike mi telounemi darmì, kakti z-Razumom, Pamerium, y Volyum; y petemi chutenyi okinchil? gdo, ako ne Goszp. Bog, gdoteie do ſzada obchuval od ſzmerti obderſaval vu Zdraviu, nadelil z-blagom, obiachil z-ſzrechami? gdo, ah gdo drugi ako ne ſzam Goszp. Bog? Oh gdobi adda tak ſzlep, y nezpameten mogel biti? dabiſze velikem duſnikom Boſiem nezpoznaval? Ter vendar da uſze ove, y neizbroiene druge Dare, y Miloſche od tebe tvoi *Dobri*, y Dareslyvi Bog drugu plachu nepotrebuie, nego ſzamo ſzamehno Szercze. *Fili mi præbe mihi Cor tuum.* Szinko moy daruimi *Szercze* tvoie; A kakovbi pak tomu Zrok moral biti, da ieden tak zmoſen Bog Nebeſzki, za tulike y tak velike Dare, y tak oſzebuine Miloſche, tak malu plachu od naſz potrebuie? Ah naiſze nadtem nigdor nechudi, ar to niprez zroka oſzebuinoga, da on naſſe Szerceze na tuliko preſtimava, y nye raiſſi hoche imeti, neg nijednu ſztran tela naſſega, kaiti on dobro zna, da ako on od Chloveka dobì Szercze? uſzega Chloveka z-*Duſſum* y Telom dobi; Ar ako bi naſz proſzil za koi kotrig tela naſſega? uſzega Chloveka nebi imel: Naimuſze pak dadu uſzi kotrigi telounì, à ſzamo Szercze naimuſze ſzkrati Chloveka uſzega nebude imel; Ar ako bude imel Glavu koiaie ponizna; nebude imel Vuſſeſz koie rade Rech Boſiu poſzluſſaiu: Akoli pak Vuſſeſza takova od Chlovekabi dobil? Nebi imel Ochi koiebiſze plakale za grehe, ali zverhu Muke Chriſtuſove

ſeve: Akobi y Ochi dobil takove? nebi imel Vuſzt koiebi rade molile, nyega hvalile, y bliſnyega podvuchevale vu Duhovneh napredkeh. Akobi y Vuſzta, z-Jezikom ukup imel takova? Nebi imel dareslyveh Rùk, vu pomaganyu bliſnyeh; nit marliveh Nògna ſzlusbu nyegovu. Y tako dabi Goszp. Bog imel koiu ſztran zmegy oveh od tela naſſega, uſzega Chloveka nebi imel: pache, dabi uſze ove ſztrani tela naſſega imel, ter Szercza nimal? ioſche y ovak czeloga Chloveka nebi imel; Ako pak ima Szercze? uſzega Chloveka ima zeuſzemi telounemi kotrigmi, koij budu na uſzako dobro nagnyeni, oſzebuinem pako nachinom na obderſavanye one naiperve, y naivexe Zapovedi, vu koie uſze druge Zapovediſze zaderſavaiu, koia Zapoved ie zmegy uſzeh oſztaleh Boſieh Zapovedih nailehkeſſa, toieto Lyubiti Goszp. Boga zverhu uſzeh Sztvari zeuſzega Szercza naſſega: *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto Corde tuo.* Znalie pak on to dobro da Szercze Chlovechanſzko prez lyubavi nemore ſiveti, kot Sz. Thomas Angelſzki vuchì govorech: *Vita Cordis Amor eſt, & ideò impoſſibile eſt, ut ſine Amore ſit Cor, quod vivere quarit.* Sitek Szercza ie Lyubav, y zato nimoguche dabi moglo prez lyubavi biti Szercze, ko iſche, y ſelì ſiveti, y toie iedini Zrok zakai G. Bog od naſz liſztor Szercze potrebuie, koie ako dobì? dobì lyubav naſſu proti ſzebe. Dobiuſſi pak Szercze z- lyubavium? dobì uſze kotrige, toieto poniznu Glavu; plachlive Ochi; poboſen Jezik; dareslive Ruke; marlyve na nyegovu ſzlusbu Noge; iednum rechium uſzega Chloveka z- Duſſum, y z- telom dobi.

S. Thom. Aquin. opuſc. de Dilect. DEI. c. 14.

Imamo pak znati da Szercze Chlovechanſzko ima chetiri Laſztovitoſzti. Perva Laſztovitoſzt Szercza ie, daie ſzamo od ſzebe mallo. Druga, daſze uſzekontinoma giblye. Treta, da uſze gore ſzkache. Cheterta, daie iz naiſivucheſſega, y naikervaveſſega Meſſa. Rauno pak ovakove Laſztovitoſzti mora uſzaki Chlovek vu ſzebe imeti, govorechi Duhounem nachinom, koi hoche dober, y Bogu drag biti. Naiperva adda laſztovitoſzt Szercza ie, da ie mallo: Tak y mi moramo biti malyahni, toieto ponizni, derſechiſze, y preſtimavaiuchi zmegy uſzeh ljudi za naimenſe, ponizuiuchiſze pred uſzemi, nitiſze vu nithem zgizdavaiuch. Druga Laſztovitoſzt Szercza ie; daſze uſzekontinoma giblye iz iednoga, na drugo meſzto, takſze y

mi moramo gibati, iz iednoga meſzta na drugo vu Sz. Dobrotah, illi iz greha vu Miloſchu; iz zla, na dobro; toieto, iz pianſztva na treznoſzt; iz nechiſztoche, na chiſztochu; iz lakomoſzti, na poſzt; iz Nepriateliſztva, na Pritelſztvo; iz Szkupoſzti, na Dareslivoſzt; y tako od oſztaleh: Pache ni to nebi zadoſztabilo; Nego potrebaie ioſche dalye gibatimuſze toieto daſze mora uſzaki vu dobrom Siulenyu, y Dobrotah ne ſzamo zverſſenoga izkazati, nego iz Zverſſenoga, Zverſſeneſſi, iz Zverſſeneſſega Naizverſſeneſſi moraſze terſziti poſztati, y tem nachinom naſſi kotrigi buduſze uſzigdar na ſzpodobu Szercza po Volye Boſie gibali. Treta Laſztovitoſzt Szercza naſſega ie da na viſſak ſzkache: tak y mi moramo uſzigdar gore Czilyati, z premislyavanyem Muke Odkupitela naſſega y one velike lyubavi nyegove proti nam, koiagaie iz Nebeſz na Zemlyu izulekla, tulikem Nevolyam, Pregonom, y Mukam podvergla, na Kriſno drevo zaulekla na nyem Kervi, y Sitka mentuvala: kakti tulikai one Dike Nebeſzke, y Blaſene Vekovechnoſzti lepotu, y Veſzelye, koieie pripraulyeno za ona tiha, ponizna, Poboſna, poterplyuna, y od uſzakoga greha chiſzta Szercza Chlovechanſzka. Cheterta Laſztovitoſzt Szercza ie da ie ſivo, goruche, y kervavo: tak y mi moramo biti vu Szlusbe Boſie uſzi ſivi, vu Lyubavi uſzi goruchi, tia do kerunoga preleianya, akobi potrebabilo; y zato Goszp. Bog Szerczu Chlovechanſzkomu, koieie zmegy uſzeh kotrigov zaſze odebral, ove ovakove Laſztovitoſzti ie dal, dabi nam bilo na peldu, kakbi morali polek Volye nyegove naſ ſitek pelyati, y zato nye ſzamo od naſz potrebuie govorech. *Fili mi præbe mihi Cor tuum.* Szinko moy daruimi Szercze tvoie.

Szercze Chlovechanſzko ſzamo od ſzebe, kot plemenito Boſie ſztvorenye, y naiplemeniteſſi kotrig tela Chlovechanſzkoga, ie dobro: ali more tulikai kruto zlocheſzto, y hudobno biti, natuliko da ia morem rechi od nyega, daie ono kakti iedna pech Loncharſzka vu koieſze ſgù lepe poſzude y merſzke, oduchene za Sztol, y za gnoy; Kakti iedna pech Rudarſzka vu koieſze Szrebro, Zlato, y Selezo ſge, y chiſzti; Kakti iedna pech Kovachka vu koieſze Selezo ſge za uſzakoiachko Orudie preſtimano, y priproſzto orudie: Szercze ie kakti ieden Melin, vu koiemſze uſzakoiachki ſitek melye; Ie kakti ieden Vert, vu ko-

koiem Czvetie raſzte, y Koprivie; Ie kakti ieden Piacz, na koiemſze prodavaiu lepa, y merſzka, dobra y zlocheſzta dugovanya; Ie kakti iedna Apoteka, vu koieſze ſzladka, y ſuhka, diſſecha y ſzmerdecha Urachtva napraulyaiu.

Znaiuch adda Goszp. Bog uſza ova, toieto da Szercze Chlovechanſzko ie podverſeno ne ſzamo Dobrotam nego tulikai y uſzem grehom zaro opomina uſzakoga od naſz Duh Sz. *Fili omni cuſtodia ſerva Cor tuum, ex ipſo enim mors, & vita procedit.* Prov. c. 5. ℣. 23. Szinko uſzum ſzkerbium; y Marlyvoſztium chuvai Szercze tvoie, ar iz nyega Sitek, y Szmert izhagya. Ar kada Szercze ie z kakovem naimenſem Szmertnem grehom ranyeno, uſza naſſa dobra dela ieſzu ranyena, y zamertva lesè; kakti on Chlovek od koiegaſze danaſni Sz. Evangelium ſzpomina, koi iduchi iz Jeruſalema, vu Ieriko, y nameriuſiſze na putu na Rozboynike, koij nyega opleniſſe, na Szmert raniſſe, y napol ſivoga oſztaviſſe. *Incidit in Latrones, qui exſpoliantes eum, & plagis impoſitis abierunt, ſemivivo relicto.* Luca c. 10. ℣. 30 Po koiem Chloveku razmeſze uſzaki greſnik, koiega Peklenſzki Razboyniki zeztauſſi na ovom Szvetu putuiuchega proti Dike Nebeſzke, nyega na Szmert rane z onemi grehi Szmertnemi, oplenega, uſzamu uzemſi, toieto Miloſchu Boſiu, y Naime z Korunami Nebeſzkemi. Szercze naſſe doſztami budi rechi da ie Koren ſitka naſſega, ne ſzamo telounoga uremenitnoga, nego y Duſſnoga Vekovechnoga, zakai zato ako Szercze ie ranyeno, ali ochemerieno od greha, uſza naſſa dobra dela, koiaſzmo pervo greha vuchinili ieſzu ranyena y ochemeriena, y kot takova pred Goszp. Bogom pogublyena, ar iz Szercza uſze zlo izhagya, nikai menye neg y dobro, kot to odperto govori Sz. Ivan Chryſoſtomus: *Nullum opus, non Corde meditante completur.* S. Ioann. Chryſo. h. 4. de Pœn. Nikakvoga della zloga, nit dobroga Chlovek nemore vuchiniti, ko pervo nebi vu Szerczu bilo kuhano, pache veli nadalye Sz. Ivan vechkrat prez zvanſzkoga della Szercze greſsì: *Cor cogitando tenetur in Crimine, licet Corpus videatur immunè ab opere.* Idem Ibidem. Y to prez ſzvedochanſztva zpoznavamo da miſzkoro vech z Szerczem greſſimo, toieto z mislenyem, nego chinenyem, *Ex Corde enim exeunt cogitationes malæ, Homicidia, Adulteria, Furta. &c.* Matth. c. 15. ℣. 19 Iz Szercza izhagyaiu zle miſzli, toie pravo, ali kak izhagyaiu Lyudomorſztva, Praznoſzti, Tatbine? z Miſzlyum

Ibidem c. 5. V. 28. szlyum, z- poselenyem. *Qui viderit Mulierem, ad concupiscendum eam, eam iam mœchatus est in corde suo.* Ar kada ti poselis, y privolis, ovoga vubiti, z- onum pregressiti, onomu kai ukrafzti, greh szmertni vuchinis, malo mensi neg dabiga z- dellom izpunil.

Na potvergyenie te istine nainam bude ona priszpodoba koiunam Sz. Augustin daie od Vuka, koi Vuk kada naide iedno Chredo Ovacz, pribliszavasze z- nakanenyem koiu Ovczu zgrabiti, ako rauno szrechamu neposzlusi, ar Pasztiri zkoznuiu, Pszi virosztuiu, y laiu; poznava Vuk da tamo ni zdravo poyti, morasze vernuti z- vexem apetitom, y szkominami, negie tamo dossel bil: Rauno tak y Chlovek, zna dasze vu one hise kakova mlada, bela, lepa, na dveh nogah Ovchicza nahagya, vusgemusze Szercze, poselù, privoli naszititifze nye lepote, odpravisze vut van proti one hise, obhagya, zgleda z- velikem apetitom, y szkominami, ali za malu haszen, ar vidi da Otczi zkoznuiu, Pszi pred Urati sztrase, Ovczasze z- pred ochih Pasztirov toieto oneh Roditelov, y Goszpodarov nepusztì, Vidi da nemore nikai opraviti, boiechisze za Kosu, neszmesze prisztupiti, y tako z- onem isztem apetitom morasze nazad povernuti. Ieli zagressil? prez uszakoga dvoienya, ter z- grehom szmertnem; à terni nikai zloga uvuchinil; Ni vuchinil z- izpunyenyem della, toie isztina, ali ono hotenye, hlepenye, y privolenye Szercheno neizprichavaga, od Szmertnoga greha; Y tonam potvergyuie Sz. Ivan Zlatovuszti. *Latro timet malum, & ubi non potest, non facit, & tamen latro est.* Tolvay zlasze boì, y kada nemore zla nechinì, y vendar Tolvay osztaie.

S. Ioann. Chrysosto. ser. 21. de verb. Dom.

Videchi adda Goszp. Bog, da tuliko zla, kuliko dobra dè. la iz Szercza izhagyaiu, kai chinì? Proszi, y potrebuieie od nasz, dabimuie prikazali, y to zbog dveh zrokov: Pervi dabi tem nachinom on iz nassega Szercza usze zlo iztiral, y chiszto obchuval, vu nyemsze naszladuiuch szvoium Miloschum prebival. Drugi zrok ie, dabi on od dusnika Chloveka takov Darimel kakvogamu prez usze skode, teskoche, y pomankanya, ali izprichavanya more uszaki Ubogi, y Bogati, Sztar, y Mlad; Mus, y Sena dati; kakszе pako to more razumeti? Ovak; Dabi on potrebuval Ochi z- koiemibisze zverhu Muke Christussеve, ali za grehe plakal? on koije Szlep, nebimuimel kai dati; Dabi pro-

proszil Vusseszа, za poszlussati Reeh Bosiu? on gluhak nebimu imel kai dati; Dabi potrebuval Iezik, koibiga hvalil y chasztil? On Nèm y Mutaszt nebimu imel kai dati; Dabi proszil Ruke, ali Noge? Oni Krulyavi, y hromi nebimu kai imeli dati, zato iszto Goszp. Bog od Chloveka nikai neproszi nego szamo Szercze, koie on dobro zna damu uszaki prez uszakoga izprichanya usze czelo more dati.

Hodmo iednomalo vu Sz. Piszmo, naimre vu Knige Porodsonde ia nahagyam vu 30. Delu, kakie negda Goszp. Bog zapovedal bil, da iednako Ubogi y Bogati moraiu ukup szloziti, illidati penèz za vuchiniti zezidati ieden Tabernakul, toieto takovo meszto kadebi Pop molil, y alduval Aldov za grehe uszega lyuczтva: *Nec dives addat ad medium Sicli, nec pauper minuat.* Niti Bogatecz nai nedaie Dàche visse, niti Sziromah menye odpolovicze: Vu ove Zapovedi dabisze iedna velika zkrounoszt nezadersavala moglibi mi tusitisze proti Bosanszke Pravicze, ò Bose! ter kakovaie to Pravicza, da tuliko ieden Sziromah koi nikai nima mora dati, kuliko uszaki naibogatessi? Ah potrebaie dobro razumeti ovo, dasze naimre to nerazme od Materialszke Dàche, arbi to bilo szuproti Pravicze Bosie, buduch da on, kadaszusze Decza poporodu vu Czirkvu noszila razluchne Aldoveie potrebuval od Bogarch, y Ubogeh; Ar od Bogateh ie potrebuval ali Tele, ali Iaucza; od Ubogeh pako szamo par Gerlicz, ali Golubkov: Zverhu toga, Bosia Zapoved ie bila, dabi uszaki dal, ono kaibi premogel; adda neka druga zkrounoszt razumevasze po one iednake Dàche. Akoli selite znati to? poszlussaite: Czirkva koiaszeie za szamoga Boga zidati morala, drugani, nitisze rechi more, ali razumeti, nego Szercze Chlovechanszko, okincheno z- Szvetemi Dobrotami, y razszvetcheno z- Miloschum Bosium, kot to Sz. Pavel Apoštol szvedochi govorech: *Templum DEI Sanctum est, quod estis vos.* Czirkva Bosia ie Szveta, koia ieszte vi, da pache vu tretiem meszту govori: *DEI agricultura estis, DEI ædificatio estis.* Vi ieszte dello Bosanszkò. Ovo adda Prebivalische Bosie, toieto Szercze Chlovechanszko, dusenie uszaki Chlovek napraulyati, y kinchiti iednako tak Ubog kak Bogat, tak Goszpodin kak Kmet, tak betesenkak Zdrav: Od uszch iednako proszi y potiebuie Szercze za

Exodi e. 30. ℣. 15

1. Corin. c. 3. ℣. 17

Ibidem ℣. 9.

pre-

Prebivaliſche ſzvoie: *Fili mi prabe mihi cor tuum.* Y to uſze czelo, y chiſzto, daga naimre iz zeuſzega czeloga Szercza lyubimo: *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto Corde tuo.* Lyubi Goszp. Boga tvoiega zeuſzega Szercza tvoiega zapoveda vu danaſyem Sz Evangeliumu.

Kai pak hoche rechi lyubiti Goszpona Boga zeuſzega Szercza? izpitava Hugo Cardinalis. *Quid eſt diligere Deum ex toto corde?* y ſzam ſzebe taki odgovaria ov mudri Chlovek. *Ut Cor tuum ad nullius rei dilectionem magis ſit inclinatum, quam DEI; nec delectetur in ſpecie Mundi amplius quam in DEO, non in honoribus, non in auro, non in amicis, ſed præ his omnibus DEUM ames.* Lyubiti Goszp. Boga zeuſzega Szercza drugo neſche rechi, nego da Chlovek zverhu uſzeh ſztvari Boga ſzvoiega lyubi; lyubi pako zverhu uſzeh ſztvari Boga onda kadati Szrebro, y Zlato, Chaſzti y Naſzladnoſzti ovoga Szveta na menye preſtimava neg Boga ſzvoiega, y uſza ova ie gotov oduriti pervo, neg ſnymi Sztvoritela ſzvoiega zbantuvati Sz. Baſilius tulikai lepo govori. *Cum DEUS magna nobis Beneficia præſtat, nihil exigit â nobis niſi ut eum ex toto Corde diligamus.* Zauſza Dobrachinenya koia namie Goszp. Bog vuchinil, y nepreſztanczè chinì, drugo od naſz zaplachu nepotrebuie, nego naſſe Szercze: *Fili mi præbe mihi Cor tuum.* Szinko moy prikaſimi Szercze tvoie, y to ne zbog drugoga Zroka nego dabi mi nyega ſzamo zeuſzega Szercza lyubili, za lyubav nyegovu grehaſze chuvali, kakti naivexega Nepriatela nyegovoga, y tako grehaſze chuvaiuch vuSz. Dobrotah mibi nyemu ſzluſili, ſzluſech nyega chaſztili, y poſtuvali, y ovako na Zemlye ſivuch Kralyeſztvo Nebeſzko bihſzi zadobili. Ali gdeſze ſzadaſnye ureme koi takov nayti more? kterije reku on Chlovek ali Sena? Star ali Mlad? Ubog ali Bogat? Goszp. ali Kmet? koibi ovu danaſnyu Zapoved Boſiu naipervu y naivexu, ali zkupa y nailehkſu obderſaval zverſſeno? koi nebi ſzvoiega Szercza delil z Bogom, y z nichemurnem Sztvorenyem, ali da bolye rechem z Uragmi peklenemi, hodech unogo bolye po volye Telu, Szvetu, y Uragu, nyh lyubech, y nym verneie, ſzluſech neg Bogu Sztvoritelu y Dobrochinitelu ſzvoiemu. Ah neſzrechni uſzi ti takovi! poſzluſſaite Mudroga Lyranuſſa kaivam govori. *Cor hominum non poteſt capere DEUM, & Diabolum, ſed ſuſcepto Dia*

Hugo cit. â Manſio, in Errario Evang. tom. 2.

S. Baſil. in c. 10. Deuter.

Diabolo per peccatum exit DEUS, susceptо DEO per charitatem exit Diabolus. Nemore po nijeden put Szercze Chlovechanszko vu szebe zadersavati Goszp. Boga, y zkupa Uraga Peklenoga; Nego ako primes ti naszta Uraga z privolenyem na kakov Greh? Onda Goszp. Bog szvoium Sz. Miloschum mora iziti van. Akoli pak Szercze vusgesze, zlyubavium Bosium? onda Urag mora van iz Szercza, y Goszp Bog pourachasze nazad vu uye. Zakai zato moy mudri *Didacus* Stella govori. *Non vult DEUS Cor divisum, sed integrum.* Nesche Goszp. Bog razdelyenoga Szercza, nego onusze czelo Szercze od nasz potrebuie kada veli. *Diliges Dominum DEUM tuum, ex toto Corde tuo.* Lyubi Goszp. Boga tvoiega, zeuszega Szercza tvoiega.

Didacus Stella in c 10. Lucæ.

Sz. pako Angelszki Doctor Thomas veli sztrasne rèchi dobro zapametene uredne biti. *Divisio Cordis generat mortem.* Razdelenye Szercza, poragya Szmert, y Szmert Vekovechnu Dusseu-nu, uszakomu onomu koi izvoie Szercze delì z-sztvarmi ovogi Szveta, y z- Bogom Sztvoritelom uszeh sztvàri; kai usze dobroie nego da Sz. Anselmus Biskup razmislyaval kadaie krichal iz glubine Szercza szvoga k- Goszp. Bogu. *Aufer à me Domine si vis omnem substantiam meam, manus, pedes, oculos, solum mihi relinque Cor quo te diligam.* Vzemi Goszpone od mene usze blago, koie pod moium oblasztium imam, y akoti to ni zadoszta uzemiszi moie Ruke, moie Noge, moie Ochi, szamo tebe proszim dami puszti Szercze z- koiem budemte mogel lyubiti, ar ako prez blaga, y ko trigov, telouneh osztanem, lisztor da Szercze mel budem, ioschesze za szrechnoga dersal budem; ar lyubav woia, koia vu moiem Szerczu gorela bude uszigdar usze teskoche, y Nevolye, szladke, vugodne, y povolyne mene vuchinì, kotie uszem Szvetem Muchenikom, y Mucheniczam nyhove Muke szladke y vugodne vuchinila, daszu na nye z- vexem Veszelyem isli, neg na nikakvo goschenye. Taky Vi ò N. N. razmiszlere danasni dan ne szamo ono veliko hlepenye z- koiem Bog od vasz proszi, y potrebuie Szercze Vasse krichechi vam, y Lyublyeno proszechivasz, po Salamonu Kralyu. *Fili mi præbe mihi Cor tuum.* Szinko moy dragi daruimi, y prikasimi Szercze woie; Poszluhniga kakte proszi po Joelu Proroku. *Convertimini ad me in toto Corde vestro.* Obernetesze ò Kerschene Dusse k-

S. Thom. Aquin ubi supr.

S. Anselm. Medit. c. 9.

Prov. c. 23. v. 26.

Ioel c. 2. v. 12.

mene zeuſzega Szercza vaſſega, mene zverhu uſzeh ſztvari lyubech, za lyubav moiu uſze teskoche dobrovolyno podnaſſaiuch, grehaſze chuvaiuch, y za preſſeſztnè grehe pokoru chinech: Zverhu koieh Sz. Piſzma rèchi Mudri Taulerus za nas Navuk ovak kruto lepo govori: *Non eſt inſtans quo DEUS Ter optimus Maximus non avidiſſimè petat ingredi cum omnibus ſuis Donis in Cornoſtrum.* Ni hipa vu uremenu, nit chaſza vu koiem Goszpodin nas Dobri, y Miloſztiuni Prezmoſni Bog nebi z velikem hlepenyem ſelel, y proſzil uleſzti vu Szercze naſſe, zeuſſemi ſzvoiemi Boſanſzkemi Darmi, y Miloſchami.

Taulerus de DEI donis.

Razmes vezda ò *Duſſa Kerſchanſzka* veliko hlepenye Boga tvoiega za Szerczem tvoiem? vu koie on ſelì doyti, vu nyem prebivati, y nye ſzvoiemi Boſanſzkemi Darmi nadeliti, Oh! ter gdo bude tak neſzpameten, y tverdourat koimuga nebi daruval uſze czelo, y chiſzto od uſzake druge Lyubavi? Akoli pak nebi, y nebi ove tak lyublyene proſnye koga zmegy vaſz genuti mogle iz dobra? Naiga konche gene ona naiperva y naivexa Zapoved nyegova, koiunam vu danaſnyem Sz. Evang. daie, daga naimre lyubimo iz zeuſzega Szercza naſſega *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto corde tuo.* Kai akoli nevuchinis? prez greha nebudes buduch pak da vu ove Zapovedi koiunam daie Lyubiti nyega, y bliſnyega naſſega uſze druge Zapovediſze Zaderſavaiu. *In his duobus præceptis univerſa lex pendet, & Prophetæ.* Y tako ako ovu Zapoved nebudes obderſaval, budes duſnik, y krivecz kakti prekerſſitel uſzeh drugeh Zapovedi ar veli Sz. Iakop. *Qui offendit in uno factus eſt omnium reus.* Selis adda tak velikoga duga minutiſze, y ſztraſneh vekovechneh Kaſtig, y Szmerti Duſſeune oſzloboditi? Ia tebe tulikai morem odgovoriti, kotie Chriſtus odgovoril onomu koigaie pital. *Magiſter quid faciendo vitam æternam poſſidebo?* Meſter kai chinech, y kak ſivuch budem mogel ſitek vekovechni dobiti? y Chriſtus nyemuie odgovoril, vu Praude kaije zapiſzano? onmu pak reche. *Diliges Dominum DEUM ex toto Corde tuo.* Lyubi Goszp Boga zeuſzega Szercza tvoiega, y Chriſtus taki odgovorilie nyemu. *Rectè reſpondiſti hoc fac & vives.* Pravoſzi odgovoril tak chini, y ſivel budes.

Iacob c. 2. ℣. 10.

Lucæ c. 10 ℣. 25.

Ibidem ℣. 27.

Ibidem ℣. 28.

Selis adda y ti ò K. *D.* znati kakbi mogla ſitek vekovechni zadobiti? Ja tebe odgovariam, poſzluſſai, y razmiſzli dobro da-

danasni Sz. Evang. vu koiemsze stu one rechi Lyubi Goszp. Boga tvoiega iz uszega Szercza tvoiega, ove rèchi adda dobro zapameti, ove rèchi obdersavai y obechamti od sztrani Bosie da prez uszakoga Dvoienya naveke vu Dike Nebeszke Sivela y veszelilasze budes, Iosche vech veli Sz. Augustin ovak: *Stans in terra, in Cœlo vivis, si DEUM ex toto Corde diligis.* Da naimre uszaki Chlovek koi szvoie Szercze Goszp. Bogu alduie, iosche oude na Zemlye megy lyudmi prebivaiuch, kakti vu iednom Nebu megy Angelmi sive. Gdogoder adda selì ovde na Zemlye tak szrechen, y na drugom Szvetu vekoma Blasen biti? nai G. Boga zeuszega Szercza szvoga lyubi, Amen.

S. August. in ps. 85.

TRINAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kem nachinom morasze prava y Goszp. Bogu prietna Szpoved vuchiniti.

Occurrerunt ei decem Viri Leprosi; quos ut vidit dixit: Ite ostendite vos Sacerdotibus. Lucæ c. 17. ℣. 12. & 14.

Doydè pred nyega deszet Mùsi gubaveh; koie kakie zagledal, reche nym: Poyte pokasetesze Popòm.

DA zmegy uszeh Betegov, koiem telo Chlovechanszko ie podverseno, naiodurnessi, naiszmerdlivessi, y za izurachenye naitesessi, ie beteg Guba, to nam uszi Doctori, Barbe-

ri, Arczeti, y Apotekari szvedoche: y od takoveh Beteſnikov uſzi zdravi Lyudi besè zatiſznyenem noſzom zbog velike voynbe; y zakrivenemi ochima zbog rugote, y odurnoſzti, ogiblyuſze kai naidalye mogu, bolye neg od niednoga naikuſneſſega Chloveka. Koi Beteg polek navuka uſzeh Doctorov zverſſeno izurachitiſze nemore; ako prem z urachtvi pokriti, illi tako rekuch pofarbatiſze more, kot mudri Cornelius â lapide govori. *Morbum Elephanticum fucari quidem poſſe, iure docent Medici, ſed curari numquam.* Uſzum adda Chlovechanſzkum mudroſztium, nit iakoſztium prez oſzebuine Miloſche, y pomochi Boſie Gubavecz nemoreſze izurachiti. Kaiſzegoder pak od Gubavoga Beteſnika govori? toſze od uſzakoga greſnika vu Szmertnom grehu ſivuchega rechi more, polek ſzvedochanſztva unogeh, y ſzkoro uſzeh mudreh y Szveteh Navuchitelov oſzebuinem pako nachinom Sz. Ivana Chryſoſtomuſſâ koi veli. *Lepra eſt peccatum animarum noſtrarum*, Guba ie Greh Duſſnaſſeh, y kakti Guba chinì Chloveka odurnoga zdravem Lyudem, tak ſzmertni greh chinì Greſnika odurnoga Pravichnem, y Bogabojechem Lyudem, govori Hugo Cardinalis: *Sicut Lepra hominem fœtidum facit, & Sanis intolerabilem, ſic peccatum hominem fœtidum facit, & Iuſtis intolerabilem.* Y to potvergyuie Sz. Oſeas Prorok, ali da bolye rechem ſzam Goszp. Bog po ovom ſzvoiem Proroku z onemi rechmi. *Facti ſunt abominabiles, ſicut ea quæ dilexerunt.* Poſztaliſzu odurni, kakti ona koiaſzu lyubili. Videchi adda Sztvoritel Szveta, po pregreſſenyu Adama y Eve veſz Narod Chlovechanſzki oſzmragyen od Gube greha, milomugaie bilo pogubiti, y zato poſzlalmuie iz Neba Doctora Szina ſzvoga od koiega Sz. Auguſtin govori. *Magnus de Cœlo venit Medicus, quia interris iacebat Mundus ægrotus.* Veliki Doctor doſſelie iz Neba; arie veſz Szvet leſal beteſen. Doſſelie velim iz Neba vu Kaſtel Szveta ovoga, za urachit Beteſne Greſnike koijſze znamenuiu po oneh deſzeteh Gubavczeh, kot vuchi moy Serafinſzki Bonaventura Sz. *Decem Leproſi ſunt Peccatores, decem mandatorum transgreſſionibus vitioſi.* Y kakti oni Gubauczi od koiehſze danaſni Sz. Evang. ſzpomina krichaliſzu na veſz glaſz. *Ieſu Præceptor miſerere noſtri.* IESUS Meſter ſzmiluiſze nad nami; tak rauno y uſzaki Kerſchenik mora vu ſzvoiem Duhounom betegu k Urachi-

Cornel. à lap. in c. 8. Matt.

Ioann. Chryſoſt.

Hugo Cardinal. citat. à Manſ. in Erar. hac Dom. Oſ. c. 9. v. 10.

S. Auguſ. ſer. 9. de verb. Ap.

S. Bonav. ſer. 1. in Dom. 13. poſt Pent.

chitelu Dusse szvoie krichati kotie negda krichal David lesechi vu Gube szmertneh grehov. *Miserere mei DEUS.* On pak po meneuszem tem takovem krichì Gresnikom, kotie szam krichal onem deszetem Gubavczem. *Ite ostendite vos Sacerdotibus.* Poyte pokasetesze Popòm, Rauno tak y ia od sztrani Mesztra y Zvelichitela moiega krichim uszem vam ò Gresne Dusse, koie lesite tuliko uremena vu betegu one szmerdlyve odurne Gube greha ni doszta krichati. *Miserere nostri.* Szmiluisze nadnami, negoie potreba gore sztati iz one posztelye szmerdlyve gresne reku navade, ter poyti. *Ite.* Poyte, ali kam? y pokai? Potrebavamie poyti pred Pope, toieto Szpovednike, y pred nye doyduchi, *Ostendite vos.* Potreba dasze vi nym pokasete kakoviszte na vasse Dusse, da nijedne ranne nezataìte; kak pako vuchiniti budeszte mogli vu ovoi Prodeke nakanilszem vasz nauchiti.

Nezgovorna, y Nepreszesna Dobrota Milosztiunoga G. Boga nassega moresze z- pravum isztinum rechi da ie, zverhu nasz nevolyneh gresnikov izkazana, onda oszebuinem nachinom, kadati videchi on, nevolyni Narod Chlovechanszki vesz oszmragyen po pregressenyu perveh Otczev Adama, y Eve z- Gubum Szmertnoga greha lesati vu Ochiveszte pogibeli Vekovechnoga zkvarienya; vu koioi pogibeli za pomochinam, za ozdravetinasz, y od Vekovechne Szmerti oszloboditi poszlalie knam szvoiega Iedinorogyenoga Szinka; koi kakti Mudri, Dobri, y Milosztiuni Doctor naipervo szvoium Presz. Kervium, y Mukum ie nasz ochisztil, y Zdrave vuchinil: Nitimuie to biso za doszta lyubavi proti nam izkazati, negonamie osztavil szvoie Namesztnike, y Urachtvo z koiembisze Chlovek izurachiti mogel pripetiussimusze znovich upaszti vu Gubavi Beteg Szmertnoga greha, koie Urachtvo ni drugo, kak Sz. Szpoved, koiasze pred Namesztniki nyegovemi Szpovedniki chinì, Zapovedaiuch uszem Gresnikom, koijsze znamenuiu po oneh deszeteh Gubavczeh danasnyega Sz. Evang. kot Sz. Thomas Angelszki vuchì govorech. *Decem Leprosi possunt significare, decem genera peccatorum; Primus Infidelis, Secundus Blasphemator & Detractor, tertius Gulosus, quartus Avarus, quintus Superbus, &c.* Po oveh deszeteh Gubavczeh znamenuiesze deszet fel Gresnikov, veli Sz. Thomas, pervi ieszu uszi Krivoverniki, drugi Blazniki,

S. Thom. ser. in Dom. 14. post Pent. cita. à Mansio.

y Ogovorczi, treti Lakomczi, y Pianczi, cheterti Usurassi, y Szkupczi, peti Gizdavczi, Lotrissi, Lyudomorczi, y tako od osztaleh Gresnikov szmerdlyveh, y odurneh koiem krichi: *Ite. Povte, Ostendite vos Sacerdotibus*: Pokasetesze Popom Szpoved. nikom; koie rechi Mudri Navuchiteli razlasu, y naipervo moy Sz. Anton od Padove govori ovak: *Ostendite vos, non per alios, tu enim peccasti per te, ideò per te debes te ostendere.* Pokasetesze, toieto, pokazatisze mora szam uszaki Gresnik Szpovedniku, à ne po drugom, buduch daie szam zagressil: velim Szpovedniku, koije. *Medicus inter DEUM & hominem.* Kotga Sz. Ivan Chrysostomus imenuie daie Urachitel megy Bogom, y megy Gresnem Chlovekom, Urachitel takov, koi Gresnoga Chloveka od Gubе Greha izurachiti nemore akoga nevidi, y ako nu Gresnik szvoieh Ràn nepokase. *Curari non potest*: veli Albertus Magnus, *qui Medico non ostendit vulnera.* Koiu isztinu Duh Sz. potvergyuienam pri mudrom Salamonu. *Qui abscondit scelera sua non dirrigetur.* Koi szkriva Grehe szvoie pred Szpovednikom, nesche ozdraveti, kakti ni Betesnik koi Doctoru zataiuie szvoy beteg, ali pred Barberom szkriva szvoie Ranne. Zakaizato Sz. Kraly David razmislyaiuch tu veliku pogibel krichalie k- Goszp. Bogu: *Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitiam meam non abscondi.* Greh moy ieszem tebe znan vuchinil, y krivichnoszti moie pred tobum niszem szkril, zverhu koieh Sz. Davida rèchi govori Sz. Gregur ovak: *Ille delictum cognitum facit, qui non solum quod fecit annunciat, sed etiam omnem peccati causam, & originem narrat.* On odkriva, y znan chinì szvoy greh, koi poveda ne szamo ono kaije vuchinil, nego tulikai usze zroke toieto kak, kada, kade, zkem, y kuliko krat. Sz. Szpoved ie adda ono Urachtvo naibolse, y naijaxe za ochisztiti Gresnoga Chloveka, od Gubе szmertnoga Greha, y za oszloboditiga od Szmerti Vekovechne, koie Urachtvo osztavilnamie na Zemlye nas Doctor Nebeszki.

Ali kai ie Szpoved? Ako to selite znati N. N. poszluhnete Sz. Otcza Augustina, koi veli: *Confessio est per quam morbus latens spe veniæ aperitur.* Szpoved ie, z- koiumsze beteg otaien z- uffanyem oproschenya od kriva. Kai za bolye zpoznati, y razumeti, potrebaie uszakomu znari, daie Troie fele Szpved. Pervaie Naternya, kada Chlovek lisztor vu Szerczu szvoiem z- Bogom govo-

S. Anton. de Pad. in in Dom. 13. post Trinit.

Albetus magn. in luc. Prover. c. 28. V. 13.

Psal. 31. V. 5.

S. Grego. in 2. Ps. panit.

S. Augus.

govori: Druga ie, kadaſze Chlovek pred Szpovednikom Szpoveda: Treta ie, kada Chlovek pred Szudczem mora Szpovedati, y valuvati ſzvoie Grehe. Perva adda biva pred Bogom; Druga pred Redovnikom; Treta pred Szudczem; Vu perve neſzpovedaiuſze grehi, nego ſzamo Chlovek vu Szerczu od Boga proſzi oproſchenye; Vu druge potrebaie ſzpovedati z- iezikom grehe pred Szpovednikom onem iſztem nachinom koiemſzu vuchinyeni, z- tverdnem uffanyem vu Miloſchu Boſiu, damu budu oproſcheni; Vu trete Szpovedaiuſze grehi, ali prez uffanya dobiti Miloſchu od Szudcza, nego chim vexi grehi, tem vexe Kaſtige nadeiatiſze mora.

Kada adda Sz. Auguſtin veli da Sz. Szpoved ie ono iſzto Urachtvo z- koiem mi Beteg Duſſ naſſeh odpiramo, vu to ime daſze odnyega oſzlobodimo, y danamſze grehi naſſi opraſchaiu. Toſze razme liſztor od one druge Szpovedi koia biva pred Szpovednikom Popom. *Confeſſio eſt per qnam morbus latens aperitur.* A nerazmeſze pak od perve, nit od trete Szpovedi, buduch danam nijedna nikai nepomaſe k Duſſnomu Zvelichenyu; Z koiemi rechmi ov Sz. Navuchitel naſz vuchì kak mi moramo uſza naſſa greſna akoprem naiotaineſſa Mislenya, chinenya, y govorenya; z- koiemiſzmo mi Boga naſſega zbantuvali, y Duſſu naſſu na Szmert ranili, pred Szpovednikom valuvati, y to uſzum moguchnum poniznoſztium, y iednum Szvetum Szrameslyvoſztium. Tonam naipervo Zapoveda Sz- Szpraviſche Tridentinſzko daie uſzaki Kerſcheni Greſni Chlovek duſen uſze ſzvoie grehe chiſzto, y ponizno, z- pervum marlivum pripravum Szpovedati; *Oportet à pœnitentibus omnia peccata Mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcientiam habent, in confeſſione recenſeri, etiamſi occultiſſima illa ſint.* Potrebaie Gresnikom uſze ſzvoie Szmertne grehe, iz koiehſze po marlive priprave domiſzlíti mogu, na Szpovedi valuvati, ako rauno ieſzu naiotaineſſi oni grehi, y rauno od oveh razme Sz. Auguſtin govoritj one rèchi: *Morbus latens.* Otaien Beteg, *aperitur.* odpiraſze; kada naimre oni zkrovni, y otaini grehi Szpovednikuſze odkrivaiu kakti iednomu Urachitelu, daie on izvrachi; y Duſſe naſſe od Vekovechne Szmerti oſzlobodì, odkud Duh Sz. veli po mudrom Salamonu. *Vena vitæ, os iuſti.* Sila Sitka Vekovechnoga ieſzu Vuſzta Chloveka Pravich-

Concil. Trid. ſeſſ. 14. c. 5.

Prou. c. 10. ℣. 11.

vichnoga; toieto hoche rechi, da koigod selì Pravichen pred Goszp. Bogom posztati? mora chesz szvoia Vuszta grehe szpovedari, ako selì z- Pravichnemi Dussami na veke vu Nebu siveti; vu drugom pak mesztu govori: *Qui abscondit scelera sua non dirigetur, qui autem confessus fuierit ea, & reliquerit ea misericordiam consequetur.* Koi goder bude zakrival grehe szvoie, daih nebude chiszto szpovedal, onem isztem nachinom kak, kada, y kade, z- kem, y kulikokrat, ieszu vuchinyeni? ali koi nye bude zataieval? ta takov, *Non dirigetur.* Nebude pravem putom Zvelichenya hodil, nebude nikakve szreche, nit veszelya imel, uszigdarga bude grizla Conscienczia, y nyegova Dussa na veke bude Mertva; koisze pako iz nyh szpovè chiszto, posaluie, y pobolla? *Misericordiam consequetur.* Miloschu Bosiu, y Sitek Vekovechni zadobiti hoche. Kaitisze pak more Szpoved unogemi nachini zlo vuchiniti. Zatoiszto Sz. Bernard nasz vuchì kakova mora biti Szpoved nassa, y veli da Szpoved prava, Bogu prietna, y nam hasznovita mora imeti 4. Lasztovitoszti illi Condiczie, toieto da mora biti Pravichna, Lasztovita, Chiszta, y Szrameslyva.

Prov. c. 28. ℣. 13.

Mora biti Pravichna, toieto dasze Szpovedniku povè pravo usze kai, kak, y kulikokrat gresnik z- Mislenyem, Chinenyem, ali Govorenyem proti Goszp. Bogu ie zagressil, nikai nepridavaiuch, niti osztaulyaiuch; Proti ove Condiczie unogi gressè, ali oszebuinem nachinom oni, koij obladani od sztraha ali szrama osztaulyaiu koi greh, daszega neuffaiu Szpovedniku valuvati, y ti takovi vexi greh chinè, neg dabisze neszpovedali, ar nym uszi nyhovi grehi osztaiu na sztarom rachunu, kako dabijh nigdar nebili szpovedali, y zverhu nyh zadobivaiu novi Szmertni Greh, Sacrilegium zvani: Polek oveh, chinè tulikai proti ove perve Condiczie uszi oni koisze po szile szpovedaiu, y to zbog sztraha Lyudi à ne Bosiega, koijsze pak szpovedaiu ovak? ni moguche dabi pravo zkrussenye Szercza, y Salosztzagrehe szvoie imeli, pache nit dabie pravo szpovedali, ar kakti z- pravum Salosztium neprisztuplyuiu; tak tulikai niti z- pravum pripravum, y od teh takoveh szerdito govori Sz. Bernard. *Tu veram putas illam Confessionem, quam aut timor extorsit, aut simulatio fecit? Cum Spiritus S. Disciplinæ effugiat fictum.* Koie rèchi hotelnamiez-

S. Bernaa ser. 40. de Divers.

pel-

peldum dveh Kralyev iztolmachiti, Saula naimre, y Davida; Kraly Saul Szpovedasze Samuelu Proroku; David pak Szpovedasze Natanu Proroku: Ienden, y drugi krichì: *Peccavi.* Zagressilszem: Ieden y drugi za oproschenye grekov proszi; Ter vendar Saulu Samuel neodgovaria, kot Natan Davidu, ar Samuel Saulu odgovaria. *Nequaquam Regnum tuum ultro consurget.* Nebude vech sztalo, Kralyesztvo tvoie; Natan pak Davidu odgovaria, *Transtulit Dominus Peccatum tuum.* Preneszelie Goszp. Bog tvoy greh; Vezda povechtemi N. N. Zakai Goszp. Bog ie oprosztil Davidu nyegov Greh, à ne Saulu? buduch daszu obodva krichala: *Peccavi.* Zagressilszem, akoli tomu zroka neznate? poszlussaite zgora rechenoga Sz. Bernarda, koi odgovaria, da zato, kaiti Saul szpovedalie szamo z- Vusztmi, à ne iz Szercza grehe szvoie; David pako szpovedalieie z- Vusztmi, y z- Szerczem zkupa. *Quid est hoc? Nisi quia Saul quod habuit in ore non habuit in Corde; & humilitas Davidis quam in ore habuit etiam in Corde retinuit.* Zakai niszu obodva iednako proschenya zadobila? Zato kaiti Saul boialszeie uremenitne kastige, y zato poszile z- Vusztmi szamemi iesze szpovedal, nesaluiuchisze iz Szercza kot David za grehe szvoie, zbog toga daie snymi Boga szvoiega zbantuval, y Miloschu nyegovu pogubil.

1. Reg. c. 13. ℣. 14.
2. Reg. c. 12. ℣. 13
S. Bernar ubi supra

Druga Condiczia prave Szpovedi ie, da mora biti Lasztovita toieto, da Gresnik nemora Lyuczkeh grehov Szpovedati nego lisztor szvoie; nitisze mora tusiti na neszrechu, ali chesz koga drugoga, dabi reksi zapelyan, priszilyen, ali pretentan bil, kotszeie negda tusila perva Gresnicza nassa Mati Eva: *Serpens me decepit.* Kachameie pretentala, y prekanila; ali kot Otecz Adam izprichavalszeie pred Bogom dagaie Sena ukanila: Ne tako nè, Nego uszaki nai popravicze szam szebe, szvoiu gresnu Naturu, y hudobnu navadu tusi, ar veli Duh Sz. *Justus in principio sermonis accusator sui est.* Gresnik, koi hoche pred Bogom pravichnogasze vuchiniti, móra na Sz. Szpovedi pred Szpovednikom, kakti Bosiem Namesztnikom szamoga szebe tusiti, a nikoga drugoga.

Gene c. 3 ℣. 13.
Prov. c. 18. ℣. 17.

Treta Condiczia ie, da Szpoved mora biti ne szamo Pravichna, y Lasztovita, nego tulikaisse, Chiszta, Odperta, y Razluchna; ar kakti Doctor nemore izurachiti od Betega, akomu szamo reche Betesnik imam Uruchinu, ali Zimliczu, nego potrebamu-

bamuie znati kada, kak, y kuliko uremena vu ovom Betegu lesi? ako seiu terpì? chvaliszе od skodlyvoga ieliszа, y piliszа? y kada iur uszе dozna pochne urachiti Betesnika, vuchitiga kakszе ima derszati vu Betegu, uszanyemu davati Zdravia, da ako nl kai zamuchal povedatimu? ako vuchinì, y nuter uzeme ono urachtvo koiemu on prepisse? y ako bude polek nyegovoga navuka sivel. Rauno Tak moreszе rechi od Szpovednika, y Gresnika, ar *Confessio est per quam Morbus latens aperitur.* Ako Gresnik uszе chiszto grehe szpovè, kuliko uremena vu nyh sive zakorenyen? od takoveh gorucheh poseleny traplyen? Nikai nepomaszе Betesniku k- Zdrauiu, povedati Doctoru iednu bol, à drugu zamuchati; Niti pomaszе povèdati gdoie onomu Betegu zrok, ieli Peter, ali Pavel. Tak ni Gresniku k Dusznomu ozdraulyenyu nikai nepomaszе Szpovedati ieden Greh, a drugi Zamuchati; Niti pomaszе izprichavatiszе zdrugemi, y nye krivech. Rauno tak Barber nemore izurachiti one Ranne koiu nevidi, y nezna kakovaie; kai tulikai rechiszе mora od Szpovednika; Ako Gresnik Ranne szvoie Dusze Duhounomu Barberu neodkriva, na Sz. Szpovedi? umreti bude moral szmertium Vekovechnum; Akolisze pak Ranna pokaszе? Oh! niszе boiati Szmerti, ako lisztor ie Razumen Barber koi bude mogel poznati Rannu, y z kakovem Urachtvom nyu urachiti, ar veli Sz. Cyprianus: *Facilis cura est, ubi plaga perspicua est.* Lahkoie urachiti Ranu koiaszе vidi, kaiszе more tak dobro od Dusseuneh, kak telouneh Ran razumeti; tak od Szpovednikov kak od Doctorov, ali Barberov.

S. Cyprianus.

Cheterta fela prave, Dobre, y Goszp. Bogu prietne Szpovedi ie Szrameslyvoszt od koie Szrameslyvoszti govori Sz. Augustin k- uszem Gresnikom: *Qui per vos peccatis, per vos erubescatis, Erubescentia ipsa partem habet remissionis.* Kotie uszaki szam szvoiemi grehi proti Goszp. Boguszе poszтavil, y nyega zbantuval, takszе nai uszaki szvoiemi Grehi szramuie pred Boga, y Nameszтnika nyegovoga doyti, ar takova Szrameslyvoszt pomaszе grehe opraschati: Szrameslyvoszt utissuie Bosiu Szerditoszt proti gresniku Szpovedaiuchemu grehe szvoie, y pomensava kastige zaszluszene za grehe giblyuch Goszp. Boga na pomiluvanye; ar veli Sz. Ambros: *Mitigat Iudicem pudor reorum, & per oppositum excitat eundem pertinatia denegantium.* Szrameslivoszt za-

S. Augus. l. 2. c. 10. §. quem pœnitet.

S. Ambro 2. de pœn: c. 1.

zadobiva Gresniku Miloſchu Boſiu, y vexu Diku vu Kralyevſztvu Nebeszkom, kai nam ſzam Duh Sz. Potvergyuie po mudrom Eccleſiaſtu *Eſt Confuſio adducens gratiam & Gloriam.* *Eccl. c. 4. V. 25.*

Nu vezda ztobum govorim ò Greſna Duſſa! koiaſze ſzramuies Szpovedati one tvoie otaine grehe, ter naimre nechiſzte; Razmiſzli adda dobro ove chetiri Condiczie, koie uſze zaderſzavaiuſze vu ove zadnye; nyu adda naibolye razmiſzli kulikotije potrebna, y haſznovita k-Duſſnomu Zvelichenyu, kai z-hiſtoriami potverditi morem, y hochu; y Naipervo z onum koiu ſtem *In ſumma pradicantium* Knigah tako zvaneh, od Iednoga Gresnika, koi vechkrat ie miſzlil y nakanil zverſſeno zeuſzeh grehov ſzpovedatiſze, ali kadagoderie doſſel pred Szpovednika niznal nit mogel Vuſzt odpreti od ſzrama. Zbeteſaufsiſze na Sznert, dozvalſzije Szpovednika, za ſzpovedatimu grehe ſzvoie, y Szpovedavſſimuſze, kadabi bil doſſel na ieden odurni greh za valuvatimuga, od ſzrama obladan zamuchalgaie, dokonchauſſi ſzvoiu greſnu Szpoved, Szpovednik odide Domov k-Beteſniku pak doydoſſe 4. odurni Uragi, megy ſzobumſze pregovariauch, kteribi moral onu Duſſu vu pekel odneſzti, y za nyè dobichek od Lucifera hvalu dobiti, Pervi ie adda rekel ove Duſſe iaieſzem Goszpodar, arſem ia ovoga Greſnika na ov greh napelyal. Drugi pak rekelie meneſze bolye ova Duſſa doſztoij, koiſzem zakorenil vu ovom grehu ovoga greſnika. Treti, ie rekel, iaimam vexu oblaſzt zverhu ove Duſſe neg vi obodva, arſzemga iavuchinil tulikokrat na pricheſchanye poyti, y uſzigdar vexi novi greh zadobiti. Cheterti reche nieden zmegy vaſz nemore biti Goszpodar ove Duſſe, nego ia ſzam, koitiſzem ſzada na ove naizadnye Szpovedi vuchinil ovoga Gresnika zamuchati ov greh kaidabi ia nebil vuchinil? onbiſze bil Szpovedal, y tako vaſſi trudi uſzibivam bili zahman. Moia adda ie ova Duſſa, à ne vaſſa, ali kainamſze haſzni za nyu pregovariati, y boriti, ako ioſche ov greſnik five, y ſzpovedatiſze more, ako bude hotel, y tako Zvelichiti. Kai uſze on Greſnik ie chul, y razmel, po oſzebuine Miloſche Boſie zbog nekoieh, ſzvoieh dobreh dèl, uzelſzeie upamet, dozvatiſzije vuchinl znovich *Szpovednika*, koiemu zvelikum Saloſztium, y Szramesly voſztnum ſzpovedalſzeie zeuſzega Sitka, y cheſz mal chaſz Duſſu ſzrechno Sztvoritelu ſzvoie-

In ſumma Pradican

mu povernul, à Uragi z- dugem noszom ieszu osztali: Vigyte adda ò Gresniki, ò Gresnicze vu kuliku pogibel posztaulyaiusze oni koisze puschaiu obladati od Szrameslivoszti, y tako zataiuiu na Szpovedi Grehe szvoie?

Ali neszrechnessa prez krayia, y koncza ie ona Historia koiu izpissuie Ioannes Ramirecz da naimre ono ureme kadaie on Prodekuval vu iednom Varassu Spanszke Zemlye, be ienkrat pozvan za Szpovedat iednu Goszpodichnu koia buduch od szvoie Bogaboìeche Matere dobro odhranyena, daie bila iedno Zerczalo chisztoche, Chednoszti, y Pobosnoszti uszemu Varassu; koia akoprem prez Matere vu szvoie szlabe Mladoszti, ni odsztupila od perve pobosnoszti, nego iosche z- vexemi Almostvi, Posztmi, y Molitvami ie Bogu szlusila, niti Prodeke ovoga Prodekatora nigdar ni prepusztila, z- velikem szvoiem napredkom nye poszlussaiuch: zbete saussisze dozvalaie ovoga Redovnika Prodekatora k- szebe, termu poche govoriti Otecz Duhovni Ia isztinaie nechutimsze tak zlo szprauna, vendar neznaiuch Vure, ni hipa kadami bude iz ovoga Szveta poyti, zato selimsze vezda z- Bogom moiem poraunati; Szpovedalaszeie z- velikem plachem, à iosche vexum Salosztium, daszeie szam Prodekator chudil, koiu patlambi Szpovedal, od grehov odvezal, y obatrivel, odisselie domov: putom iduchi ov Prodekator z- szvoiem Tovarussem pochemu hvaliti one Divoychicze pobosnoszt, y Szvetoszt; Odgovori Tovarus Bogbi hotel dabi to isztina bila, kai govorite Pater od nyè, ali imate znati daszem ia videl izhagyati iz Zida veliku iednu chernu Ruku koiaie gerlo ztiszkala one Goszpodichne kako dabiu hotela zadussiti, onda kadaszeie Szpovedala: Ovo razumeussi Prodekator pochelszeie szumnyti, da to nikai dobra ni znamenuvalo; povernusze adda taki nazad k- nye, ali doyduchi pred nye hisu, zachulie daie iur umerla, y daiu rauno oblache, odisselie domov vesz Salosztem, y takije issel pred Sz. SACRAMENTUM za nye Dussu Boga molit, dabimu Goszp. Bog obznanil vu kakovomsze sztalissu nahagya, y nut zachuie iedno ropotanye Lanczov, ogledasze y zapazi iednu Dussu vu ognyu, koiamu poche govoriti, presztaní Szluga Bosyi za me moliti, arme tvoie Molitve vech muche, neg pomasu, ar imas znati daszem ia ona Dussa veko-

Ioannes Ramirecz S. I.

na zkvariena za koiu ti vezda Molis: Sztancſze Prodekator, y obatrive, teriu pochne izpitavati zrok nye zkvarienya, koiemu ona odgovori; Oh neſzrechna ia! za ſzam ieden nechiſzti greh kogaſzem vuchinila, terga zbog velikoga ſzrama nigdar niſzem ſzpovedala, ako prem imelaſzem na uſzake Szpovedi, à oſzebuinem pako nachinom nazadnye pred tobum vuchinyene nakanenye ſzpovedatiga, ali doyduchi do onoga greha nimiga noguche bilo valuvati, y tako zeuſzum moium ſaloſztium, ſzuzami, y dobremi deli, zbog ſzamoga onoga greha vekoma iesem prokleta. Povechmi adda [poche dalye izpitavati Duſſu Prodekator) kakovaie tvoia naivexa Muka vu peklu? Odgovori Duſſa, nijedname Muka peklenſzka tak nemuchi, kotme muchi Szpomenek, y Miſzel moia, kak lahkobiſze bila mogla Szpovedati, y Zvelichiti, kotſzemſze vezda ſzpovedala prez uſzake laſzni, y to zrekuchi z velikem plachem, y ropotanyem neſztaloie zpred ochih one neſzrechne Duſſe.

Nu vezda ovo chuiuch kai miſzlite ò Gresniki! ò Greſnize? koiſze neſzramuicte ne ieden, nego tulike odurne grehe chiniti, za koie ſzkoro veſz Varas znà, y z perſztom zavami Ljudi kaſu; A ſzramuieteſze pak nye pred Szpovednikom valuvati? miſzlech neſzpametno ſzami ſzobum Oh! ter kaibi rekel, y miſzlil Szpovednik od mene? dabimu ia povedala one moie kaikakve odurne Nechiſztoche? Poſzluſſai ò Neſzrechna Greſna Duſſa! kaiti govori, y kakte zbog ove ſzlepote, y neſzpametnoſzti velike tvoie Sz. Bernard opomina, y kara, krichechi na veſz glaſz: *Cur te pudet peccatum tuum dicere, quod non puduit fecere? aut cur erubeſcis DEO confiteri, cuius oculis non potes abscondi? quod ſi fortè pudor eſt tibi uni homini, & peccatori peccatum exponere? quid facturus es in die Iudicij? ubi omnibus expoſita tua Conſcientia patebit.* Zakaiſze ſzramuies ò Gresna Duſſa! tvoi greh ſzpovedati, koga niſziſze ſzramuvala vuchiniti? ali zakaiſze zacherlenues Goszp. Bogu po nyegovom Nameſztniku Szpovedati, koiega Ochèm nemoreſzize ſzkriti? Ako za Spot, y ſzramotu derſis nednomu Chloveku greſniku Szpovedatiſze, y odkriti tvoi greh, kai pochnes na Szudni dan? kada y kade buduſze videli odpertoy ochito, uſzi tvoij od naimenſſega, do naivexega, od naiotameſſega do naiochitaeſſega grehi, y uſzega Dvora Nebeſz. *S. Bernar. Abbas in Senten.*

koga, od uszega Naroda Chlovechanszkoga, y od usze Czurme peklenszke. Akolije adda isztina? kot y ie prava Bosia, da na Szudnyi dan od uszeh Nebeszkeh, y Peklenszkeh Duhov budu uszi tvoij grehi bolye vigyeni, neg bi bili szada od lyudi vigyeni, dabie ti ò pol dan naszred Piacza vuchinila, zakaisze adda Sonas y szramuies vezda pred iednem Chlovekom nye Szpovedati: y akolije Szpovedas, uszakoiachkemi Nachini terszsze nye izprichati, pokrivati, zataievati: poszlussai adda ò Neszpametni Chlovek kaiti Sz. Otcz Augustin govori. *Cogita ô homo! Confessarium esse unum ex illis qui intererunt Iudicio, ne erubeseas nunc ei magno tuo comodo manifestare, quod tunc aperte cognosces cum insigni adeô pudore, & contemptu tuo.* Razmiszli da y on Szpovednik bude na onom Szudu Bosiem z-tobum; Zakaizato neszramuisze povedatimu oude z-tvoium Vekovechnum hasznum one grehe koijmu onda onde budu znani z-vekovechnum tvoium skodum, y szramotium.

S. August. l. de visitat. infir.

Dokancham moie govorenye z-onem prípechenyem koie stem vu Historiah Franczuszkeh, da Carolus drugi ovoga Imena Kraly Sicilie imelie iednu Kcher nezgovorne lepotè Imenom Clemencziu, vu koiu za lyubilszeie bil Delfin Szin Filippa Kralya Franczuzkoga, y seleiuchisze snyum na szkorom pozakoniti, proszilie Otcza szvoga Kralya dabi neodulachil nadugo uremena izpuniti nyegovo hotenye · Znaiuchi pak Kraly Filip, da Kraly Sicilie Carolus od nature ie na iednu Nogu santav bil, boiechisze dabi Kchi neimela kakove falinge naturalszke na Noge, y tako dabisze Franczuszke Korune odvetek, nenatepel z-Santavczi, zato pervo negoie k-ove Senitve privolil, ovo naipervich ie potrebuval, da ona Mlada Herczesicza pokase szvoiu Desznu Nogu iednomu Kralyeuszkoga Dvora Doctoru za videti ako kakovu falingu ima; kai kadabi razumela bila ona Mlada Herczesicza, zacherlenilaszeie od velikoga szrama na szam glasz takov, y kakti nemoguchno videloszeie nye k-tomu privoliti, vendar pochelaie razmislyavat szama szobum, kak za kratek szram, veliko veszelye, y naszladnoszt telounu bude mogla vusivati, y Franczuszku Korunu na Glavu dobiti, dokonyalaie adda privoliti govorech daie uredno iednomu Doctoru Nogu golu pokazati, za pokriti golu Glavu z-Franczszkum Korunum, y tako

besse

beſſe vuchinyeno, da naimre ova Mlada Herczeſicza dobilaie Zaruchnika, y ſnymzkupa Kralyeuſzku Korunu za ieden kratek ſzram pred iednem Chlovekom podneſſen.

Vezda k- tebeſze obracham ò Duſſa Kerſchanſzka? prelepa Herczeſicza, y Kchi Kralya Nebeſzkoga, znas iur dobro da vzmi Kralya Nebeſzkoga Chriſtus IESUS Zalyubilſzeie vu te, yſelite za Zaruchniczu imeti, y ova velika lyubav iega iz Neba k- tebe na Zemlyu uchinila doyti, za Zaruchitite, y vu Dvor Otcza ſzvoga Nebeſzkoga zapelyati, ter Korunu Vekovechnoga Blaſenſztva na Glavu ti poſztaviti; Ali kaiti more biti ieſzi takoie ſztrani tela tvoiega ranyena, potreba daſze ti pokaſes Doctoru Dvora Nebeſzkoga toieto Szpovedniku, da tebe on iztrachi: Selisli adda poſztati Zaruchnicza tulikoga Kralya? Selisli vekoma vuſivati oneh Naſzladnoſztih Nebeſzkeh? Selisli Kralyiczum Nebeſzkum kai berſe, to berſe poſztati? Iſchiſzi adda iednoga takovoga Mudroga, y razumnoga Doctora Dusnoga, koi bude znal poznati tvoi Dnhovni Beteg, y nyega zurachiti, vu malom chaſzu, nyemu z- onem Sz. Szramom odkaſi, y povech gdete kaiboli, pazi dobro damu zbog ſzrama kakove ranicze ne zataijs, toieto koiega naimenſega ſzmert. oga grehanezamuchis, koibite mogeltulike ſzreche mentuvati; zimas za iztinſzke derſati Sz. Auguſtina rechi. *Quando homo detegit, DEUS tegit; Cum homo celat, DEUS nudat; cum homo agnoſcit, Deus ignoſcit.* Dobro razmiſzli ove rèchi Sz. Otcza koi veli, da kada Chlovek greſnik pred Szpovednikom odkriva ſzvoie grehe, Bogie pokriva; kadaie pak Chlovek zakriva, y zataiuie Bogie odkriva; kadaie pak greſnik zpoznava, y ſzpoveda, ondaie Goszp. Bog nyemu opraſcha. Akoliſzte adda koij oſzmragyetiod gube ſzmertnoga greha, krichete z- onemi deſzetami Gusuczi. *IESU Præcepeor miſerere noſtri.* Szmiluinamſze ò Dobri IESUS, y ovak krichech izglubine zkruſſeneh Szercz. *Ite oſtendite vos Sacerdotibus.* Hote pokaſeteſze Popom Szpovednikom, y nym okriuſſi Ranne ochiſcheni budete, y Zvelicheni, Amen

S. Auguſ. in pſ. 50.

CHE-

CHETIRINAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Szkerb, y Hlepenye prekoredno na Blago ovoga Szveta, ie Zrok y pochetek uszeh grehov; y zato nì moguche zkupa Bogu szlusiti, y Blagu.

Nemo potest duobus Dominis servire. Non potestis DEO servire, & Mammonæ, Ideò dico vobis ne soliciti sitis. Matth. c. 6. ℣ 24. & 25.

Nigdor nemore dvem Goszponom szlusiti. Nomorete Bogu szlusiti, y Mamonu. Zato velim vam nebudete szkerblyvi

VNogi, y neizbroieni zmegy ovoga Szveta Lyùdi, Oh kak sztrasnoszе ukanyuiu! stimaiuch, y Veruiuch da mogu ukup Bogu szlusiti, y Szvetu; Ugaiaiuch szvoiem poselenyam, ugoditi y Bogu; Szkerbetisze za Blago, y Bogacztvo, ukup y za Nebo: Szpraulyati Kinche Zemelyszkè, zkupa y Nebeszke. Ah nì! nì moguche toga veruvati dabisze od iednoga Szercza mogel pravo lyubiti Bog, y Szvet; Ni moguche dabisze mogo od iednoga chloveka obodvem iednako ugoditi; Ni moguche dabi Chlovek szvoiemi Rukami y Nogami mogel oveh obodveh Goszponov Zapovedi izpuniti, buduchiszi ova dva, Szvet, toieto, y Goszp. Bog velika Nepriatela, yszuprotiunika, y ima-

imaiu kruto razluchne Zapovedi ar ia ſtem kai Sz. Ivan Chryſoſtomus piſſe od Zapovedih Boſieh; y Vraſieh, koie ovoga Szveta lyudi obderſavaiu unogo verneie nego Boſie. *DEUS mandat id quod facit homines Glorioſos, Diabolus vero mandat ea quæ confundunt, pudoremq́ inducunt.* Goſzp. Bog zapoveda ono kai chini Lyudi hvale uredne, a Vrag Zapoveda ona koia Lyudi vu ſpot, obſanoſzt. y vekovechno proklecztvo napelyuiu, y zato znauſi to Odkupitel, hotelie vu danaſnyem Sz. Evang. opomenuti naſz, da mi nemoremo dvem Goſzponom ſzluſiti *Nemo poteſt duobus Dominis ſervire:* Ar, ali iednoga oduriaval bude, y drugoga lyubil; ali iednoga podnaſſal, toieto nyemu ſzluſil à drugoga za nemar derſal bude. Odkud moy Serafinſki Doctor od oveh dveh Goſzponov govori kruto lepo knaſſemu Navuku. *O quam Diſſimiles ſunt iſti duo Domini! DEUS, & Diabolus. primus ſuaviſſimus. ſecundus crudeliſſimus; Alter remunerat ſervos ſuos cum Corona, alter cum Gehenna.* Oh! kakſzuſzi neſzpodobna ova dva Goſzpona Bog, y Vrag: previ ie naimiloſzerdneſſi; drugi nainemiloſztiuneſſi: pervi placha ſzvoie Szluge Verne z Korunami Nebeſzkemi; a drugi z Mukami Peklenſzkemi. Buduch adda ova dva Goſzpona tak megy ſzobum ſzuprotiuna Nepriatela, opomina naſz vu danaſnyem Sz. Evan: da nimoguche obodvem ſzluſiti, niti obodveh lyubiti, ar veli *Gloſa Interlinealis. Nemo poteſt ſervire vitiis, & virtutibus.* Nigdor nemore ſzluſiti Grehom, y Dobrotam; Gloſa Ordinaria pak veli zverhu danaſnyega Sz. Evang. *Nemo poteſt in Cœlo, & in terra Theſaurizare.* Nigdor nemore na Nebu, y na Zemlye Kinchev ſzpraulyati; y toſze razme od oneh. Chriſtuſſeveh rèchi. *Non poteſtis DEO ſervire & Mammonæ;* Koie rèchi ioſche bolye tolmachi Sz. Dionyſius Carthuſianus. *Qui enim DEO ſervit præfert Spiritualia & æterna, ſenſibilibus, & tranſitorijs, Qui verò Divitijs ſervit, præfert caduca Cœleſtibus.* Koi Goſzp. Bogu ſzluſi? On prepoſztaulya Duhovna Vekovechna; Zemelyſzkem uremenitnem chalarnem; koi pak ſzluſi Bogacztvu? prepoſztaulya chalarna, uremenitna, Nebeſzkem. Kakſze pak ſzluſi Bogacztvu? vuchì nadalye ov Szveti Chlovek. *Divitiis ſervire, eſt in ordinato eorum affectu ligari, in eis finem ponere, cupiditatis vitio ſuperari, atq́ ſubeſſe quo autem eſt, eius & ſervus eſt.* Szluſiti Bogacztvu drugo neche

S. Joann. Chryſos. hom. 29. ad populũ

S. Bonav. ſer. 1. in hac Dom. cit. à Manſio.

Gloſa Interl.

Gloſa Ordin.

S. Dionyſ Carthuſ. cit. à manſ. in erat. tom 2. hac Diõ Idem Ibidem.

rechi, nego nye prekoredno ſzpraulyati, lyubiti, ſparati, y vu nye uſze ſzvoie uſſanye poſztaulyati; Od hlepenya prekored. noga za nym puſztitiſze obladati, ar odkogaie gdo obladan, nyemu podloſen mora biti, y kot podloſnik ſzluſiti. Zakai zato zpoznavaiuch dobro nas Zvelichitel ovu veliku pogibelnoſzt naſſu, opominanaſz. *Neſoliciti ſitis.* Nebudete ſzkerblyvi, zverhu koieh rèchi veli Sz. Ivan Chryſoſtomus. *Ut Tyranidem cupiditatis extinguat.* Dabi vu naſz ugaſzil, y zaterl ono tak skodlyvo hlepenye na blago kotero ie zrok, pochetek, y koren uſzeh grehov. *Radix omnium malorum cupiditas.* Veli Sz. Pavel koiu iſztinu odperto pokazati hochu.

S. Ioann. Chryſoſ. hom. 22. in Matth.

Kada goder razmisly avam hudobu, y lakoſzt prokletoga Intereſſe, illi hlepenya na blago, nemoremſze zadoſzta nachuditi; ar ia nahagyam, y zpoznavam da Intereſſe chinì vu Voyſzkah po zraku olovene, y ſele zne globuſſe preſz perutnicza preſz vetra pak y peria ſpichaſzte ſztrele letati. Chinì Ogeny kako dabi ſiv bil naiviſſeſſe Turne, naijaxe Grade, naivexe Varaſſe naniſtar ſzpraulyati. Szoldate pako kakti ſzlepe chinì hotoncze naproti ſzmerti techi. Kai uſze potvergyuiemi Mudri Saluſtius govorech, *Incendit Oppida, Agros, Fana, atq; Domos vaſtat; Divina cum humanis permiſcet; neq; exercitus, neq; mœnia obſtant, quo minus vi ſua penetret.* Intereſſe! preſz telouneh kotrigov, poſtenem dobro Ime; Divoychiczam Chiſztochu, Roditelom Deczu; Decze Roditele; y Rodbinu grabi; Szercza Chlovechanſzka poſzebe obracha, y ſnymi Lada. *Omnium Corda poſſidet, & Tyrannica Dominatione devincit.* Veli Sz. Ivan Chryſoſtomus. Intereſſe! Ia vidim da na Szenymèh, Drevie, Selezo, Kamenye, blato na Szrebro y Zlato obracha; Chini Kramare prodavati ne ſzamo Vunato, ali ſzvilno Szukno, nego ſzvoie laſztovito poſtenye. Telouno ſiulenye, y Duſſuo Zvelichenye. Intereſſe! ie Chemerz koiemſze Lakomczi hrane, koij chim vech imaiu, tem vech ſelè imeti; Ie ona Seia koiaſze nikak, nigdar, z nichim ugaſziti nemore, ar takovi pohlepni Lyudi na blago, chim vech dobivaiu, ztem vech ſelè, y za vexem blagom hlepè. Intereſſe! ie Nepriatel Nature, Sitka, y zdravia Chlovechanſzkoga; ar za zadoblenye kakovoga maloga dobichka, chinì ſzvoie Szluge, toieto, one pohlepne Lyudi terpeti Glad,

Saluſtius ad Cæſar. de Rep. Ord.

S. Ioann. Chryſoſ. hom. 30.

Seiu, Zimu, Uruchinu; chinie poſztaulyatiſze, po dnevu- y ponochi, na Vode, y na Zemlye vu ochiveſzte pogibeli, pogubiti Telo y Duſſu. Intereſſe! ie ona Kovachnicza vu koieſze uſze krivicze kuiù; vu koie Kovachnicze ieſzu Kovachi oni pohlepni Intereſſani Lyudi; Ogeny ie ona Szerditoſzt; Meh, koi Ogeny Szerditoſzti podpuhava, ie ona Nenavidnoſzt; Kladivo ieſzu ona mermranya, y prigovarianya; Selezo, ieſzu one skode koieſze ne ſzamo ſelè, nego y chinè od Lyùdi intereſſaneh. Intereſſe! ie Henkar koi bolye muchi, trapi, y nemiloſztiuneie umaria naizdraveſſe Lyudi, negſzu muchili y umariali Kerſchenike uſzi negdaſnyeh Poganſzkeh Kralyev, y Czeſzarov Hahari; y vendar uſze Muke y traplenya podnaſſaiuſze od Intereſſaneh, y na blago pohlepneh Lyùdi, ne zmenſum terplyunoſztium, negſzu negda podnaſſali uſzi Sz. Mucheniki ſzvoie Muke za Boga Sztvoritela ſzvoiega.

Ar mogelie Decius Czeſzar razbelyevati zverhu goruchega Ognya Roſtere kulikoie hotel, y Sz. Lourencz niſze ſztraſſil. Mogelie Aurelianus chiniti podkurievati kipuche Kotle, y Sz. Juſtina, niti Sz. Vid, niſzuſze ſztraſſili. Mogliſzu izmislyati uſzaki dan nove Muke, y ſzmerti uſzi Poganſzki Henkari, y Kerſcheniki niſzuſze pred nymi uleczali, menye boiali, naimenye beſali; Nego pache ſzami hotonczè, y unogi ſzilum ieſzuſze na Muke, y ſzmert davali, za Zvelichitela ſzvoga. Nikai menſum ſztalnoſztium Intereſſani Lyudi podnaſſaiu unoge nezgovorne Muke: Koiu iſztinu ziednum Hiſtorium Sz. Piſzma potverditi morem, toieto z Faraonom Kralyem, k. koiemu poſzlan be od Goſzp. Boga Moyſes, dabiga nagovarial na zpoznanye pravoga Goſzp. Boga Sztvoritela Nèba y Zemlye; kai Moyſes ni mankal Vuchiniti, ali Zahman; Za nagovarianyem, y karanyem, pochelmuſzeie Moyſes y groziti od ſztrani Boſie z- velikemi kaſtigami, ali Farao tverd odgovaria *Neſcio Dominum.* Neznam niti nechu znati za takovoga Boga koibi mene kaſtigal: Za groſnyami doſzpelleſzu y Kaſtige Boſie, arie Goſzp. Bog cheſz Faraona dal Sentencziu ovu. Vode kervave naiga pokriu, Sabe naiga trape, tmicze naiga zaduſſuiu, ſztraſnum Szmertium nekamuſze Szini pokolyu, y pomorè. Koie Kaſtige Boſie, ako prem Farao uſze nadſzobum zpoznava, nepreſz-

Exodi c. 5. ℣. 2.

taie vendar krichati. *Nescio Dominum.* Neznam toga Boga, od kogami govoris; videchi pak Goszp. Bog tverdokornoszt Faraonovu, pridalie nove Kastige k-pervem Mukam. *Submergatur in profundo maris, obstinatus moriatur.* Nekasze utopì vu Morszke glubine; neka ovak zdvoien y tverdokoren umre, y vekoma pogine; y Farao tia naszkradnye vure kadaszeie utaplyal krichalie. *Nescio Dominum, & Israel non dimittam.* Neznam toga Goszpona, y Lyucztva Izraelszkoga z pod oblaszti moie nepusztìm. Oh tverdokornoszt nezgvorna! Ali kakov zrok moralie biti ove tak velike tverdokornoszti? Akoli neznate, à znati pak selìte? poszlussaite ne mene, nego Sz. Hildeberta Biskupa koi veli. *Justo DEI consilio & ipse cruciatus pertulit in Anima, & in Corpore, quia tributarios Iudæos fecerat eo vel tempore maximè quo ipse Mammonæ Iniquitatis quotidianum censum præbebat.* Po prave Bosie Pravicze bilie Farao Kastigan sztrasnemi Mukami na Telu, y na Dusse, ar ie proti volye Bosie dersal pod szvoium oblasztium Lycztvo Izraelszko ono iszto ureme kadamuie Harach plachalo, nakogaie on pohlepen bil; y tako za povexati szvoie blago y peneze Farao pod tulikemi Mukami, nisze hotel ukrenuti negoie raysi hotel tulike Muke Teloune terpeti, y Dussu pogubiti. Nut kulikaie Iakoszt prokletoga Interesse, koi zeuszem Szvetom Lada, ar Faraonoveh naszlednikov y szadasnye ureme ie pun Szvet: za koie ako rauno ia neznam, vendar od teh takoveh govoriti hochu, da pak iz moiega govorenya uszaki szam szebe szuditi bude mogel velim adda ovak.

S. Hilde de 10 plag. Pharaon.

Naisze zezovu uszi Varasczi vu iedno meszto, kade naisze pokase iedna Mosnya penez, koiu Mosnyu z penèzi, koi goder hoche imeti mora poyti vu Bech pessicze, y do deszet dan nazad iz Becha pol Czenta seleznoga della doneszti; Koi k-tomu privoli, y to vuchinì? Mosnyu z-penèzi dobì; y uszaki Interessani pohlepen za blagom krichal bude Idem ia, Idem ia; Ali Brate, [ia velim uszakomu takovomu) pazi, neprenaglisze, poszlussai kaiti povem; imas znati daszu namesztah veliki sznegi, na mesztah Vode, na mesztah blata: Oh kai zato; velis kai zato? ali nebudes vu peteh dneveh mogel po takoveh zleh puteh tam doyti prazen; à unogo menye pak nazad z-takovem bremenom; kaisze po dnevu nevuchinì, po nochisze pripomore. Ali Brate

po

po dnevu ie velika Zima . a po nochi Szneg z- Szeverom pusse; Eh naisze nsze terpì, lisztor dasze Mosnya z- penèzi dobì: chujes Brate, povemti vech nekai; Imas znati, da na putu zaszedaju Razboyniki, koij lyudi putne ne szamo razbiaiu, nego y umariaiu: Eh akome do gologa porobè, dobro sztukù, pache ako y koiega kotriga mentuiu, lisztor dame sivoga pusztè, y ia Mosnyu z- penèzi dobim iz zeuszegasze lahko zpozabim. Ioschebiti vech nekai rad povedati, dabime hotel poszluhnuti; kai takovoga? Imas znati moy Brate dragi, da vu oveh deszetch dnevh ieszu chetiri Szvetki, z- chetiremi poszstmì prepovedani, ti akosze budes poszstil? hoches oszlabeti, y opessati; akosze budes pri Massah sztental? kot iedno, y drugo pod szmertni greh duseu ieszi vuchiniti, ti k- terminussu nedoydes, y tako unogo truda, y Muke usies, à Mosnye nedobìs. Oh tomuie naileglye ugoditi: Nai ima Goszp. Bog z- szvoiemi Szvetczi poterplenye naisze Poszti prekerssuiu, naisze Messe Szvete ostaulyaiu, lisztor dasze Mosnya z- penèzi dobì. Akolitisze pak szmert preulye pripetì neg Mosnyu z- penezi dobis? to tamo; ako umrem vech me nebude; y ia to znam; ali povechdarmi Brate ako ti umres pervo, y morebit na naglom negsze iz oneh prelomlyeneh poszstov, y zamugyeneh Mass po Szvetkeh, szpoves? kam tvoia Dussa poyde? Nepoydeli izraven vu pekel? to tamo, ako poyde, znam da vech nazad nedoye. Oh Bose Ussamoguchi! adda za zadoblenye iedne Mosnyè penesz? nesparaiusze kotrigi, popogublyasze Zdravie, nepressimavasze pogublenye Sitka telounoga, nit Dusnoga Zvelichenya? Oh ter moreliszе vu isztom peklu, ne na Szvetu; niti od naihudobnesseh lyùdi, nego od iszteh peklenszkeh Uragov kai sztrasnessega izmiszliti? Oh adda Prokleti Intereſſe! Oh prokleto hlepenye na blago! koie chinì neszrechne, y neszpametne Lyudi ne szamo ovem zgora rechenem modussem blago dobivati, nego pache hlepenye chinì y po kriveh nachineh, po Cziganiah, po himbah, po tatbinah, po szile dobivatie, y Dusse naveke vu pekel poszilyati, ar ako greh nigdarsze neodpuscha doklamsze Lyuczko po krivicze uzeto blago nazad nepoverne? teh takoveh pako koijszu zalublyeni vu zlato, y szrebro ni moguche nato genuti tia na szkradnye Vure dabi povernuli y tako neszrechno vumiraiu, y Dusse

ſzvoie k- Uragu poſſilyaiu: Natuliko daſze y ſzada od unogeh Varaſſev mogu rechi, one rèchi, koicie negda Sz. Mikeas Prorok
Mich: c. 2. ℣. 10. govoril od Varaſſa Geth tako imenuvanoga. *In Geth nolite annuntiare, lachrymis ne ploretis.* Vu Gethu nayte Prodekuvati, nitiſze zverhu nyh plakati velelie Goszp. Bog po ſzvoiem Sz. Proroku, ali zakai nebi morali prodekuvati tak greſnomu Lyucztvu Sidouſzkomu koteroie vu tulikeh Uſurah, ſzkupoſztiah, y hlepenyu za blagom ſivelo? Odgovaria Sz. Mikeas od ſztrani
Ibidem ℣. 9. Boſie. *Quia deſperata eſt plaga eius.* Kaiti zdvoiena ie Ranna onoga Lyucztva vu Gethu ſivuchega zverhu koieh rèchi *Sz.* Prorokа govorilie negda moy Sz. Anton od Padue, ali ſtimam daie bolye razumel od Kerſchenikov, neg od Sidovov, pokeh dob daſze unogi Kerſcheniki nahagyaiu gorſi, toieto pohlepneſſi za blagom, vexi ſzkupczi, y Uſuraſſi, neg iſzti Sidovi, govorile
S. Anton de Pad. adda ovak. *Iſtis ergo nec Tubâ Prædicationis debemus annuntiare, nec Lachrymis plorare; quia nec Tuba cordis duritiem flectere, nec lachryma ignem avaritiæ extinguere valent-* Tem takovem pohlepenem Intereſſanem Lyudem mogu krichati nſzi Prodekatori kulikoijm drago, karaiuchie, y grozechijmſze, da ako nebudu na vech preſtimavali ſzvoie Duſſe? Boga vech Lyubili neg blago? Boſie Zapovedi marliveie obderſavali, neg bogacztva ſzpravlyali; da hote ioſche na ovom Szvetu na telu kaſtige Boſie zpoznati, y na drugom vu Muke vekovechne doyti.

Naiſze plachu Szpovedniki nad tverdokornoſztium teh takoveh, nai opominaiu, vuchè, proſze, y zaklinyaiu, uſze zahman bude, ar *Deſperata, Deſperata eſt plaga eorum.* Zdvoienoie ztemi takovemi, ar odgovariaiu; akoliſze ia nebudem za blago ſzkerbel? kakſze ſzmerti dochakam, y dohranim? akoli povernem kaiſzem pokriveh nachineh ſzpravil? kai mene, y moie Decze oſztane? kam moie poſtenye? kam moij trudi? eh zahmanic to, ſzadaſnye ureme drugachſze prez ochiveſztoga ſpora ſiveti nemore pravichno ſivuchi, duſnifzmoſze ſzkerbeti za poſtenye, y ſiulenye. Oh prokleto govorienye! Oh Peklenſzko izprichavanye! Na kotero neznam od velike ſaloſzti kai drugo odgovoriti neg one Chriſtuſſeve rèchi pri *Sz.* Mattheiu.
Matth. c. 16. ℣ 26 *Quid prodeſt homini ſi mundum univerſum lucretur? Animæ verò ſuæ detrimentum patiatur.* Kai pomaſe Chloveku ako veſz Szvet pod

oblaſt

oblaſzt dobi? a Duſſe pako ſzvoie skodi: Kai za bolye iztolmachiti hodmo vu Sz. Piſzmo, y onde vam hochu ieden drugi *Quid prodeſt?* pokazati.

Vu Knigah Poroda ſzpominaſze Sz. Piſzmo od Szinov Patriarke Jakopa da naimre, kadaſzu nakanili, y dokonyali bili naimlaiſſega Brata ſzvoiega Joſefa zkonchati, naſſelſzeie bil ieden megy nymi koigaie branil govorechi. *Non interficiatis animam eius nec effundatis ſanguinem.* Neumariai tega, niti Kervi nyegove neprelavaite: Iſztinaie rekelie nato ieden drugi Brat, kai nam bude haſznelo, akoga mi umorimo? *Quid prodeſt nobis, ſi occidimus Fratrem noſtrum?* Eh bolyegaie prodati, dobimo kai za-nyega, obchem budemo dobre volye. *Melius eſt ut venundetur.* bolyeie daſze proda: y k-ovomu tolnachu uſzi do iednoga privolyſſe, nitiga ni bilo zmegy uſzeh deſzeteh Bratov koibi Vuſztabil odperl za prigovoriti k-ovomu Tolnachu, tak chverſzto bileſznie zaperle one dve rèchi *Quid prodeſt?* Kai haſzni? y one druge, *Melius eſt ut venundetur* bolye daſze proda; Oh! kuliko, y kulikoie na Szvetu Lyùdi y ſzadaſnye ureme koij tak govore. *Gen. 6. 37 ℣. 22. Ibidem ℣. 26.*

Veli on Prokorator, iſztinaie daie lepo, y lehko vu Praude braniti iednoga Pravichnoga, ali ako pravichni ie ſziromah? *Quid prodeſt.* kai mene haſzne, nyega braniti, akomi nima kai dati, y moiega truda vu Alleguvanyu chim platiti? On pako koi proti pravichnomu, ali Sziromahuſze prauda ako prem ima ſzlabe zroke, ſmehku pak Moſnyu? *Eh melius eſt ut venundetur.* Bolyeie polek krivcza ſztati, y pravichnoga, za debellu Moſnyu obladati.

Veli on Szudecz Varaski, ali Vice Comes Orſzachki; Hvale uredno ie dugovanye, y pred Szvetom, y pred Nebom, pravichno ſzuditi, y pravichne Sentenczie kraiati, ali ako na iednu ſztran vage on koi pravo ima, drugo nepoſztavlya nego ſzamu iſztinu. *Quid prodeſt?* Kai to haſzne? a zdruge ſztrani pako Vage on koi krivo ima poſztaulya ſzreberne Kuppe, pozlachene Moſdoffe, y Medenicze, okovane ſzprave; *Eh melius eſt ut venundetur.* Bolyeie kai uzeti, neg nikai, naiſze oude pravicza prodà za ſzrebro, y Zlato.

Gdoie on koi nebi hvalil zduſne Terſcze, y Kramare, koii preſz uſzake Cziganie, y Uſure terſe z-onem blagom ſzvoiem;

Pra-

Pravoie to vele oni Kramari, ali ako blago prehagya, a penesz nepribiva, vu tom kai nam nassa zdussnoszt, y dobra Conscienczia pomase? *Quid prodest?* ako budem duglye ovak zdussno sivel prez Cziganie polek dobre Conscienczie? osztanem falit; moia Sena, y Decza petlyari; *Eh melius est ut venundetur.* Bolye dasze prodà za blago dobra Conscienczia.

Oh! kak lepo ie videti iednu Senszku Personu, chednuvu pogledu, y hodu; à unogo pak lepseie chuti hvalitiu zaradi nye chiszstoche, y postenya, tak da ni naimense Szumnye od nye ni chuti, niti videti: Ali reche nato ona Ruffianka, ona Postaricza, koia od Muskeh Person k-Senszkem znassa one Kiticze, one z-Kervium podpiszane liszteke, y kipicze, kakti y uszakoiachke Dare, *Quid prodest?* Kai pomase hvala, lepota, y postenye presz blaga, ako ni ob chem siveti? Eh moia Goszpa bolyevambude prodati vassu Chiszstochu, liszstor szpametno barachete davasz gdo nenayde, ali videl nebude, *Melius est ut venundetur.* Bolye dasze prodà: Viszte ioschе mlada, y zato bolye bude da vi izpunite Volyu oneh, koij za vami omilaiu, ar ovak dobite od nyh uszakoiachke Dare, y penesz z- koiemisze budeszte mogla hraniti, y lepo opraulyati polek toga oneh telo uneh naszladnoszti h (koie Mladoszt potrebuie) vusivati; y vendar za postenu prr lyudeh budeszte mogla derszana biti.

Naidesze koia mlada Susanna, Chiszta toieto y Bogaboiecha Divoychicza, vu koiu dva Mladencza zalyublyena, selèiu Zaruchiti: Iedenie bogat, a drugi Sziromah: Pervi pun fallingih, y hudobe: Drugi pun Kreposzti h, y Dobrote: Ova obodva proszeiu od Roditelov, koij Roditeli premislyavaiuch sztalis oveh dveh pochnusze megy szobum razgovariati, koteromu zmegv oveh dveh *M*ladenczev bi morali szvoiu Kcher dati govorechi, ako mi damo Kcher onomu Mladenczu, koi nikai nima *Quid prodest nobis?* Kai nam bude haszuelo ako nikai nima? budemo mi morali obodva hraniti, y opraulyati: oh! tobi prevech bilo, niti bisze prisztoialo: Ali moij Roditeli imate znati da ov Mladenecz ie dober, bude z-vassum Kcherium vu Miru, y lyubavi sivel, vam bude velika chaszt-sny m: ah neszrecha potakove chaszti koia nikai vu hisu nedonassa, *Eh melius est ut venundetur.* Bolyeie dasze prodà Kchi nassa onomu Bogatomu Mladenczu

denczu: Ali on Mladenecz ie ieden ſzerditi Oroſzlan, uſze hudobè pun, polek koiega vaſſa Kcki bude Muchenicza; Eh kai tato, a koie kada z batom, ali z baltum bude Koſzti, y Rebra rainal, konchemanaſz nebude kruha proſzil, à Kchi nai terpi, liſztor da bogata bude, y od naſz blaga potrebuvala ne bude. Oh! kak lepo Sz. Peter Chryſologus zverhu toga iztoga prokletoga Intereſſa govori *Mammona, id eſt Peccunia Imperat Gentibus, Bella mandat, comparat Bellatores, Sanguinem vendit, Patrias prodit, Foro præſidet, honeſtatem diſſipat; & quid plura? hoc eſt Mammona Dominus Iniquitatis, qui inić humanis corporibus dominatur.* Mammona, toieto Penezi, zapovedaiu Narodom, podiſu Voyſzke, bermaiu Szoldate, Kerv prodavaiu, Domovine izdavaiu, na piaczu Goszpodare, Chiſztochu y Poſtenye pogublyati chinè: kai vech? Mammona uſzeh Grehov Poglaunik zverhu Szercz Chlovechanſzkeh lada Goszpodari, y zapoveda. Kai nam y mudri Tertulianus potverguie govorech: *Iniuſtitiæ cultorem, & Dominatorem totius ſæculi Nummum ſcimus omnes; duos enim Dominos nominavit DEUM. & Mammonam, Creatorem & Nummum.* Uſzeh krivicz Lyubitela, y uſzega Szveta Ladaucza znamo daie Novecz, dvaie vu danaſnyem Evang. Chriſtus imenuval Goszpona, Boga y Mamonu, Sztvoritela, y Novecz; Nitiſze more rechi dabi obadva velika Navuchitela bila krivo govorila pokehdobda mudri Salamom z tremi ſzamemi rechmi uſze nyhovo govorienye potverguie govorech. *Pecuniæ obediunt omnia.* Penezom pokornaſzu uſza, Penezom pokorni ieſzu uſzi dobri, y hudobni; uſzi pravichni, y greſni; uſzi poboſni, y nepoboſni Lyudi. Z Penezmi dobivaiuſze uſza, Penezi oſzlobagyaiu od pogibelih Szmertneh, od obſanoſztih ovoga Szveta, y chinè zpozabitiſze Chloveka zeuſzeh trudov, traplenyh, y krivicz na Telu y poſtenyu prieteh. In ſumma doſztami budi rechi. *Pecunia vincit omnia.* Uſze predobivaiu, y preobladuiu penezi. Doſztami budi rechi od hudobe prokletoga hlepenya na blago ovoga Szveta one rèchi Sz. Petra Chryſologa. *Omnium malorũ radix eſt cupiditas, Tranſgreſſionis Mater, Magiſtra nocendi, Puteus malitiæ, ſeditionum origo, fovea ſcandalorum.* Uſzeh zlih, Neſzrech, y grehov koren, zrok, y pochetek ie pohlepnoſzt na blago. Mati Prekerſavanya Zapovedih Boſieh, Chlovechanſzkeh, y Na-

S. Petrus Chryſolo. ſer. 26.

Tertulia. lib. 4. contra Mar.

S. Petrus Chryſol. ubi ſupra

ture; Meſtricha Skodlivoſzti, Zdenecz gluboki pun hudobe, Zvirainek uſzeh zmotnyh, Siroka ſama uſzeh Szpachenyh.

Vezda pak k-vamſze obracham, y vaſſemu *Quid prodeſt*, proklétomu, z-Chriſtuſſevem *Quid prodeſt* S zuprotiſze poſztaulyainch odgovariam. Vi adda velite *Quid prodeſt*? kai pomaſe? Pravichno, Poſteno, Chiſzto, z duſſno ſiveti; ako nimamo chim do ſzmertiſze dohraniti? Ia pak vam od ſztrani Chriſtuſſa *Matth. c.* Odkupitela, y Zvelichitela moiega y vaſſega odgovariam. *Quid* *16. ℣. 2.* *prodeſt? ſi mundum univerſum homo lucretur, Anima verò ſua detrimentum patiatur.* Ako vi dobite pod vaſſu oblaſzt vech Szrebra, y Zlata, negſzuga imeli Czreſſus, y Craſſus Czeſzari? *Quid prodeſt?* kaivam kaſzni? ako dobite vech peneſz negſzuih imeli *Midus*, y Lukulus Czeſzari? *Quid prodeſt?* Kai pomaſe? ako vi ſzpravite vu vaſſe *Skrinye* vech pravoga Gyungya, y dragoga Kameya negſzuga imele *Saba*, y Cleopatra Kralyicze? *Quid prodeſt*? Kai haſzne? ako vi vech Kralyeſztvih pod oblaſzt dobite, negyhie bil dobil Veliki Kraly Alexander? *Quid prodeſt*? Kai vam bude pomagalo? ako veſz Szvet pod oblaſzt dobite, zeuſzemi Bogacztvi ladali, uſzeh Naſzladnoſztih telouneh vuſivali do malo chaſza na ovom Szvetu? potlam pak Duſſe vaſſe vekoma muchileſze budu vu pekelu? *Ah quid prodeſt?* Ah onda, onda kadati tamo zaydete, budete priſzilyeni, z-vekovechnum vaſſum Skodum zpoznati, kadati budete z-onemi prokletemi *Sapient c.* Duſſami krichali. *Quid nobis profuit ſuperbia, aut Divitiarum la-* *5. ℣. 8. &* *℣. 9.* *ſtantia quid contulit nobis? tranſierunt omnia illa tamquam umbra:* Kainamie pomagala Gizdoſzt, y obilie Bogacztva kainamie pohaſznelo? uſzaſzu presla kakti tenya, kakti Szencza, a miſze oude prez uſzake pomochi, y uffanya vekvekoma muchiti moramo.

Ali neſzamo vu peklu, nego y na ovom Szvetu ioſche hochete zpoznati, ali prevech keſzno, y zato prez haſzni, kai vam vaſſa Bogacztva pomagala budu: ona velim Bogacztva za koia Urag pekleni od vaſz vaſſe Duſſe kupuie, y vi nye nyemu dobrovolyno hotonczè prodavate. Ponuia Urag vam Blago Szveta ovoga koticie negda Chriſtuſſu na verhunczu iedne Gorè po- *Mttth. c.* nuial- *Hæc omnia tibi dabo ſi cadens Adoraveris me; Oſtendens ti* *4. ℣. 9.* *omnia Regna mundi.* Pokazauſſimu uſza Kralyeſztva ovoga Szveta re-

zkelmuie, uſza ova tebe dam, akomiſze poklonis. Rauno ovem nachinom y vam govori. *Tibi dabo.* Tebe dam Szrebra, Zlata, y dragoga Kamenya kuliko hoches. *Tibi dabo.* Tebe dam Penèſz, y Imanya, kuliko ſeleti mores. *Tibi dabo.* Tebe dam, na Hranu Ieſztvine kakove goder poſelès. *Tibi dabo.* Tebe dam, na Opravu kaiſzi goder zebrati budes hotel. *Tibi dabo* Tebe dam, uſzakoiachke Muſike na razveſzelenye. *Tibi dabo.* Tebe dam, uſze Divoychicze nailepſe za naſzlaienye. *Tibi dabo.* Tege dam, Chaſzti, Iakoſzt, Szrechu, y uſze kaigoder od mene budes potrebuval, nitite drugo za plachu proſzim ali potrebuiem nego da ti mene ſzlusis, y moie Zapovedi obderſavas.

Hoches adda ô K. D. dati povem kaiti bude haſznelo uſze ovo na ovom Szvetu vuſivati? Kak, y kada ti tvoiu ſzlepotu spoznas? Znai adda y verui datiſze hoche pripetiti oude na ovom Szvetu rauno kotſze pripecha Hertom y Kopovom vu Zverinſzkom lovu; koije kada vu ovakvom Lovu bil mogelie upamet uzeti, kak oni Pſzi tèchu kako dabi ſztekli bili, vezda po gnſzteh ſumah, vezda po raunom Polyu, vezda vu Bregèh, vezda vu dòl, vezda po blatu, vezda po Kamenyu, kada kakov tràg koiega zvereta zadiſsè, doteh dobza nym tèchu doklamie ydobè, iedvai pak dobivſſi Zvere megyſze; okol nyega obſzkakuiu za pochetie z- veſzelyem landati ſzvoiemi Zubmì, nut doteche Jagar krichech puſzti tò, puſzti tò, puſzti tò, y zgrabiuſſi Zvere, pſzi trudni, potni, y gladni oſztanu. Rauno tak pripetitiſze hoche onem koijſze ovde za blagom ſzkerbech tuliko trude, y potè, techuch po polyah, y po Gorah, po Vodah, y po Sznegu, po Zime, y Uruchine, terpèch glad, y Seiu; Iedvai ſzprave kai blaga, ali kakovu Chaſzt zadobè; Jedvai pochinyauſzi odihavati, y na vuſivanye onoga blaga z- veſzelyemſze praulyati, da iur zdalka Iagari, toieto oni betegi, y ona Szmert krichati pochinyaiu puſzti tò, puſzti tò, puſzti tò, y tako budu prisilyeni uſza oſztaviti na ovom Szvetu koiaſzu tuliko let, tak tesko, y ſmehko ſzpraulyali. *Alienis relinquent divitias ſuas.* Veli Sz. Kraly David, kai pak poklam? Odgovaria Sz. Job. *Et in punctò ad Inferna deſcendent.* Y vu iednom ochnom megnenyu pradu vu muke peklenſzke, kade, *Famem patientur uti canes* Veli Sz. Kraly David da budu glad terpeli kakti pſzi Jagarſzki iz lova koyduchi

Pſalmo 48 ℣. 11.
Iob c. 21. ℣. 13.
Pſ. 58.

Oh adda Neszrechni, Nerazumni, y Neszpametni Chlovek! zpoznavasli iz moiega govorienya tvoiu Neszpametnoszt y szlepotu, à unogo pak bolye pogibel ochivesztu vu koie sives pogubiti Zdravie, Sitek, Telo y Dussu na veke? *Ne ergo soliciti sitis.* Neszkerbetesze adda tak za blago ovoga Szveta, dabi zbog nyega, ali snym morali pogubiti Kinche Nebeszke; Nego *Quærite primum Regnum DEI, & Iustitiam eius & cætera adijcientur vobis.* Vuchi vasz szam Christus vu danasnyem Sz. Evang. Ischete, y szkerbetesze naibolye naipervo za Kralyesztvo Nebeszko y usza druga vam budu dana, ar veli Sz. Pavel Apostol. *Qui volunt Divites fieri, incidunt intentationem, & in laqueum Diaboli, & desideria multa & nociva quæ mergunt homines ad interitum & perditionem.* Koij sele bogati posztati, opadaiu vu zkussavanye, y pruglo Urasie, y vu unoga skodlyva poselenya, koia ulekù Chloveka na pogublenye vekovechnò; koiega, gdogod selì oszloboditisze nai dobro danasnyega Sz. Evang. rechi, kot tulike Christusseve Navuke premislyava, ter polek nyh sive, y Zvelichen bude, Amen.

Matth. c. 6. ℣. 33.

S. Paulus 1. ad Tim c. 6. ℣. 9.

PETNAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Naihasznovitessi Recipe Duhovnì, za mochi obranitisze Szmerti Vekovechne, ie guszto szpominanye na Szmert Telovnu.

Ecce Defunctus Lucæ c. 7. ℣. 12.

Ovo Mertvecz.

RAzveszeletesze Sztari, Obraduitesze Mladi, Muskogá, y Sen-

Senszkoga Szpola; Szvetczkoga, y Redovnoga Sztaliſſa Lyudi: Ardanasz od iednoga, neznam bili rekel Sztaroga, ali pak Novoga Doctora dobihiszte ieden Recipe za mochi ne szamo dugo na ovom Szvetu, nego y na drugom vekoma szrechno, y veszelo siveti, zakaj zato.

Utatur quisquis longam vult ducere vitam
Vel Medico modicè, vel modico Medicè.

Doctorov ie Sz. Lukach Evang *Lucas Medicus chariſſimus noſter.* *Ad Coloſ.*
Lukach Doctor naidragsi nas, veli od nyegà Sz. Pavel Apoſt. *c. 4. ℣. 14*
Recipe nyegov ieszu ove rèchi vu danasnyem Sz. Evang. zapiszane *Ecce Defunctus.* Ovo Mertvecz, koie znamenuiu iedno oszebuino Urachtvo za mochi ne szamo dugo na Zemlye, nego unogo bolye na veke vu Drke Nebeszke siveti. Moretesze adda veszeliti, y dobre volye biti, goszti ti, igrati, szaliti; ali tak da dobro uszigdar na Szerczu, y na pameti ov Recipe vu uszakom meszti, y uremenu imate, y nyegovo urachtvo za ieden preſervativum illi obchuvanye za neupaszti vu kakov Duſſeuni beteg, y vu nyem za neumreti, dobro rabite; ar veli Duh Sz. *Memorare noviſſima tua, & in æternum non peccabis.* Szpomenisze na poszlednya tvoia koiate chakaiu; toieto Szmert, Szud, Nebo, Pekel y nigdar nebudes greſſil: Hotelbi, y selel dabi vi uszi imelizapiszano ne szamo vu vasseh hisah, nego unogo bolye vu vasseh Szerczah one rèchi, koiesze nahagyaiu zapiszane Zlatemi Literami vu Sileſie Orszaga iednom Gradu, vu iedne Palache za tanczanye odluchene, y ieszu ove: *Lætamini, & ſcitote Mori.* Veszeleteszе, y znaite kak umreti; toieto hotelie dati razumeti snymi Goszpodar onoga Grada, da gdogoder doyde k nyemu vu goszti naisze veszeli, nai tancza, nai pìe, lè, y dobre volye bude, ali polek uszega toga nai zna kak umreti. Rauno tak y la danasni dan velim, y krichim uszem Kerschenikom *Lætamini, & ſcitote mori.* Veszeleteszе ali znaite da vamie ienkrat umreti, a neznate pako kak, kada, nit kade? *Lætamini, & ſcitote mori.* Veszeleteszе, ali znaite da Szmert negleda na Sztare, nit na Mlade; na Uboge, nit na Bogate; na Goszpodu nit na Kmete; nego uszе iednako rani, rasa, y umaria: *Lætamini, & ſcitote mori.* Veszeleteszе, ali znaite da vaſſega Bogacztva, y lepotè pochetek ie prah, y konecz bude pepel: *Lætamini, & ſcitote mori.*

Veſzeleteſze, ali znaite da vas ſitek ie vech Lyuczki, negovas, ar akomu Zrak ſzkrati oduhu? ako Zemlya ſzàd, ako Ogeny toplinu? ako Voda muchvarnoſzt? Vam neoſztane drugo nego prah: *Latamini, & ſcitote mori.* Veſzelteſze, ali znaite da uſza Bogacztva koia ladate, uſze chaſzti vu koieſze izviſſavate, uſza veſzelya vu koiehſze naſzladuiete nehte vaſz oſzloboditi od ſzmerti *Latamini, & ſcitote mori.* Veſzelteſze, ali znaite da uſzako Chlovechanſzko telo ie kot ſzeno, y uſze ovoga Sveta Dike ieſzu kot polyſzke Roſicze, koieſze vu iutro zelene, y Czvetù, a do vechera uſzehnu, kotſze rauno to vu deneſnyem Mertveczu zpoznava, koi beſſe Mlad, friſek, bogat, lep, iedini Matere Vdovicze *Szin. Ecce defunctus.* Premiſzlete Mladenczi Verſnyaka vaſſega koi malo pervo ieſze zelenil, y czvel vu iakoſzti, y lepote, kaktiſze y vi ſzada zelenite, y czvetete, *Ecce Defunctus.* Nut ô *Sztarczi* Mertvecza, koivaſzie pretekel vu *Szmerti*, y vuchi vaſz da ako Szmert nyegove Czvetuche Mladoſzti ni miluvala, ioſche menye ſztaroſzti vaſſe budeſze ſonala. *Ecce Defunctus.* Ovo Mertvecz; naijakſi, y naihaſznoviteſi Recipe za vekovechni vas Sitek, kogaſzemvam danaſz nakanil napervo doneſzti, toieto pokazati kuliko haſzne ſzpominatiſze na Szmert telovnu, koi ſeli vekoma ſiveti.

Addaie iſztina danam uſzem do iednoga bude poytiza mladenczem danaſnyem vu grob? Adda teda negda, y morebiti berſe neg ſtimamo razvezatiſze bude moral vuzel ſzitka naſſega, koinam *Duſſu* z- Telom veſe? Razdelitiſze bude morala drusba, y Priatelſztvo Duſſe, y Tela naſſega? Addaſze nebudu gibala moia Vuſzta? nit iz nyh Iezik van glaſza vech nebude daval? adda ovo moie Telo bude moralo poyti pod Zemlyu, y poſztati hrana odurneh Chervov, Sàb, Kàch, y Kuſche-
Pſalm. 88 rov? Ni, nit nebude drugach, ar Sz. Korunyeni Prorok krichi.
v. 49. *Quis eſt homo qui vivit, & non videbit mortem? aut quis eſt qui eruet animam ſuam de manu Inferi, & à poteſtate Sepulchri?* Kterije on ſivuchi Chlovek koibi nemoral kada teda videti *Szmerti*? ali ktori ie on koibi mogel vuyti Szmerti, y grobu? Ah niga nì, na *Szvetu* Chloveka, nit Senè; Sztaroga, nit Mladoga; Ubogoga, nit Bogatoga; Goszpoczkoga, nit Kmetczkoga ſztaliſſa ſivuche perſone koia ienkrat, y to morebit rauno onda, kada naimenye ſtimala, aliſze nadeiala bude, ar *Statutum eſt omnibus homini-*

minibus semel mori. Dokonyanoie uſzem lyudem ienkrat umreti. *Hebr. c. 9. ℣. 29.*

Ordemi napamet dohagyaiu one rèchi koicie negda Goszp. Bogz Sz. Ieremiaſſem Prorokom govoril, kadamuie naimre zapovedal dabi iſſel vu Loncharovu Hiſu, damu onde ima nekai poredati, y pokazati *Surge & descende in domum Figuli. & ibi audies verba mea.* Sztaniſze, y poydi dole vu hiſu Loncharovu, y onde budes chul rechi moie. *Et descendi in Domum Figuli, & ecce ipse faciebat opus suum super rotam.* y poſſelſzem dole [veli Sz. Prorok) kotmije zapovedano bilo, y naſſelſzem Lonchara vu ſzvoie hiſe, ſzvoy poſzel opraulyati zverhu iednoga kotacha, videchi pak damuſzeie ieden Lonecz poterl, videlſzem daie taki nonoga iſztoga blata potrenoga Loncza napravil drugi novi Lonecz. Onda pochne zverhu toga Goszp. Bog mene govoriti. *Nunquid sicut figulus iste non potero vobis facere domus Israel, ecce sicut lutum in manu Figuli, sic & vos in manu mea domus Israel?* Niſzuli Lyudi pod moium oblaſztium, kakti blato vu Rukah Loncharoveh? nemoremli ia iz Chloveka vuchiniti kai mene drago, kakti Lonchar iz blata? Oh! kak lepa Skola ie Hiſa, y Meſtria Loncharſzka? vu ovu Hiſu opomina naſz danaſni Sz. Evang. dabi mi isli kakti vu iednu Skolu, y vu nye razmiſzlili kaiſzmo, y iz cheſzaſzmo? toieto daſzmo cherna Zemlya, blato, y da Goszp. Bog ie kakti ieden Lonchar koi naſzie iz Zemlye ſztvoril, y na Zemlyu more naſz kada, y kade hoche preobernuti; y kakti ſonecz iz blata ſztvorien ie kerhek, da kadaſze vu kai terkne, ali na tla opadne, na falat eſze razbie; Tak y uſzaki Chlovek od uſzake male Zime ali uruchine, vetra ali zraka terknyen, na poſztelyu hitchen lahkoſze razbie, arie iz blata y Zemlye.

Jerem. c. 28. ℣. 2. Ibidem ℣. 3. Ibidem ℣. 6.

Kadaſze doyde vu Hiſu, ali Staczun Loncharov ondeſze uſzakoiachke poſzude vide, nekoie vexe, nekoie menſe; nekoie debſe, nekoie tenſe; nekoie bele, nekoie cherne; vendar razluchitiſze ne more, niti znati ktere od nyh budu duglye terpele czele, buduch uſze iz iednake Zemlyè ſztvoriene y napraulyene od Lonchara; R auno tak moreſze od uſzakoga ſivuchega Chloveka rechi, toieto da tuliko Gozpoda, kuliko kmeti; tuliko Jaki, kuliko ſzlabi; tuliko debelli, kuliko tenki; tuliko Sztati, kuliko Mladi obodvoiega ſzpola, y ſztaliſſa Lyudi, terknye-

ni

ni od iedne Spicze oſtroga Mecha, ali od iednoga malyahnoga globuſcza, ali od nekuliko Kaplicz chemera, opadnu, poteruſze, na gnoy, y pepel preobernu. Zbog ſzvoie ſerhkoche, buduch takova Szmert koia na nikoga negleda; nitiſze ſona Mladoſzti, ſzlaboſzti, ali lepote, nego uſze iednako rani, raſa, y umaria; Kot to ne ſzamo vu danaſnyem mertvom Mladenczu zpoznavamo, nego y uſzaki dan z-ochima vidimo, rukami tiplyemo; Terga vendar ioſche nì koibiſze pravo nato izmiſzlil, nego pache ztem bol eſze telu ugaia, tem vexe Chaſztiſze izizkavatu, tem obilneſſa Bogacztva ſzpraulyaiu, kako dabijh vekoma na ovom Szvetu vuſivati morali. A kaiſzu pak drugo uſzaova? ako ne kot iedno perie, koſze na gnoy hita, y od vetrov ſzimo tamo raznaſſa? Kaije pak ieden mertvi Chlovek drugo, nego kakti iedna oſzkubena Ptiicza? Videſze unogi letati zverhu drugeh vu lepote, chaſzteh, Mudroſzti Bogacztvu, ali kak dugo? doklam Szmert doyde, koia nym ova lepa pera iz nyhoveh perutnicz y uſzega telaizpùche. Perie, toieto chaſzti po vetru razhita, y veter poſzvetu nye razneſze, nyh pako gole oſztavi, kotie danaſnyega Mladencza oſzkubla, y gologa vu grob hitila.

Takie oſzkubla 245. Rimſzkeh Szveteh Otczèv Papih od Pervoga Sz. Petra, da vezdaſnyega Clemenſa XI. ovoga Imena. Takie oſzkubla 178. Rimſzkeh Czeſzarov, do vezdaſnyega Preſzvetloga Caroluſſa VI. ovoga Imena. Takie oſzkubla nemila Szmert od Adolffa Gottika, do vezdaſnyega Caroluſſa 77. Spanſzkeh Kralyev. A od Pipina do vezdaſnyega Lanſſa 65. Franczuſzkeh. 37. Aſſirianſzkeh. 23. Latinſzkeh. 18. Macedonſzkeh. 13. Lacedemonſzkeh, y Perſianſzkeh. 13. Oſzkublaie velim uſze ove nemila Szmert, y neizbroiene druge: uzelaimie hochu rechi iz Glav Preſzvetle Korune, y iz Ruk Zlate Batte, z koiemiſzu letali kakti z-tulikemi perutniczami zverhu uſzega Szveta Lyùdi; Izpukalaie iz nyh onu lepotu, lakoſzt y Zdraule; Dike, Chaſzti, y Bogacztva, z-koiemi kakti Ptiicza uſzakoiachkeh far ò periem pokriveniſzu bili, y nye goie hitilaie vu Grob na hranu Chervom, tak da mogu z-Iobom rechi

Iob c. 1. ℣. 21. *Nudus egreſſus ſum de utero Matris meæ, & nudus revertar unde exiui.*

Gol ieſzem izeſſel iz vutrobe Matere moie, y gol povernutiſze hochu odkudſzem doſſel, toieto vu Chernu Zemlyu. Raz-

Razmiſzlete dobro ova uſzi vi koijſze tuliko ſzkerbite dan, ynoch za Telo nevolyno, à za Duſſu koia bude vekoma ſivela nit nemiſzlite: Vech truda vuſivate za Chaſzti, y Bogacztva koijz Vetrom dohagyaiu, y prohagyaiu; a za Telo kotero kakti iedna polyſzka travicza koia vu Jutroſze lepo zelenì, do pol dan poteptana, ali pretergnyena povene, y do vechera uſzehne, tak y Telo Chlovechanſzko vu iutroie lepo, frisko, zdravo, do pol dan uſze beteſno, y mlahavo, do vechera Mertvo. *Omnis Caro fœnum, & omnis Gloria eius tanquam flos agri:* veli Sz. Isaias Prorok. *Isaiæ c. 40 v. 6.*

Vezda pak velim ovak, dabiſze koi na Szvetu Chlovek naſſel, koibi imel vech Zlata, y Szrebra neg Temiſtokles, vech Penèſz, neg Midus, y Lukulus Czeſzari; veech Dragoga Gyungya, y Kamenya neg obodve Kraliczе Saba, y Cleopatra; vech Kralyeſztvih, y ſzrèch neg Alaxander; Vech Dvorianikov, neg Artaxerſes; Vech Szoldatov neg Xerſes; Vexu mudroſzt neg Salamon; Vexu Iakoſzt neg Sampſon; dabi imel uſze nailepſe ovoga Szveta Goszpodichne za Zaruchnicze; dabi uſzega ovoga Szveta vuſival duglye nego *Matuzalem* ie ſivel, potlam pak uſza ova bi moral oſztaviti drugem, à ſzobum ni dobre Rubache neodneſzti, kaibimu po Szmerti pomagalo? z- nyegvem blagom drugibiſze goſztili y veſzelili; à z- telom pak vu cherne Zemlye Chervi tuſztili; kai, kaibimu haſznelo? Danaſz akoie gdo zdrav, friſek, ſak, Bogat, Szrechen, od uſzeh preſtiman, y Lyublyen? Zutra pak bude Mertev, bled, dreven, gol, gnyl, ſmerdéch, od uſzeh ako prem negda naidragſeh Priatelov oduriavan, beſan, y vu chernu Zemlyu megy gole koſzti hitchen, kaimu bude haſznelo? kak dugo Dike, y lyubavi nyegove bude ſzpomenek terpel? doklam budu Zvoni zvonili y nikai duglye, *Periit memoria eorum cum ſonitu.* Veli Szveti Kraly David. *Pſalmo 9. v. 7.*

A za Duſſu pak? kakli; kaili bude; buduch Decretum Boſanſzki, koi faliti neſche; nit nemore. *Quantum ſe glorificavit, & in deliciis fuit, tantum date illi Tormentum.* Piſſe Sz Ianus vu Svoiem Apokalipſu, kuliko ſzeie Dichil, y Naſzladuval gdo na Szvetu prekoredno, y nedoſztoino, tulikumu daite Muku vu Peklu, ar veli Sz. Auguſtin. *Quantitati culpæ reſpondebit quantitas pœnæ:* kulik Grch, tulika Kaſtiga. *Apoc. c. 18 v. 7. S. Aug ſ.*

Takie to negda razmislyaval Filip Kraly Macedonszki; zakai zato dabisze nezpozabil iz szvoie kerhkoche, y tako neizgizdal vu szvoie chaszti y Bogacztvu, zapovedalie bil iednomu szvoiemu Dvorianiku, da uszako iutro pred nyega doyde, ter nyemu reche. *Memento Rex quod mortalis sis.* Szpomenisze Kraly daszi Umertelyen.

Takova Navada y szadasne ureme vu Rimu na izbiranyu Sz. Otcza Pape obdersavasze, koi kadaie zebran na Papinszku Chaszt dva moraiu pred nyega doyti, noszech vu Rukah ieden iedno peveszmo prediva, à drugì goruchu Szvechu, z koium pred nym vusge predivo, y reche. *Sic transit gloria mundi.* Ovak prohagya Chaszt, y Dika Szveta ovoga: Drugi pak velimu. *Beatissime Pater memento mori.* Sz. Otecz szpomenisze datije umreti. Ali zakai to? Odgovaria mudri Elianus: *Quia hæc consideratio, est evacuatio vanitatis, & Iactantiæ.* Kaiti ovo ovakovo razmislyanye ie izpraznuvanye iz Szercza Chlovechanszkoga uszake ohòlie, y iznassanya.

Ælianus.

Takie premisyaval Sz. Kraly David vu szvoie Kralyeuszke Chaszti, kadaie od sztraha derschuch krichal. *Cor meum conturbatum est in me, & formido mortis cecidit super me.* Vu meneszeie moie Szercze zburkalo, y sztrahota Szmerti opalaie zverhu mene, toieto hotelie rechi vesz od sztraha derschem, kadasze na Szmert zmislyam koia ima nad me doyti, ter neznam kakova, kada, nit kade; Boìmsze da ova Bogacztva, ove Chaszti, y Naszladnoszti hoteme pred Szudczem Nebeszkem zaszlepiti, y iz teloune uremenitne Szmerti vu vekovechno umiranye poszlati.

Pl. 54. ℣. 5.

Takie razmislyaval y Sz. Bernardus z unogemi drugemi velikemi Szvetczi Bosiemi kadaie krichal. *Cum recordor quod sim Cinis, & quam cito venit finis. Sine fine pertimesco, & ut cinis refrigesco.* Kadasze szpominam daszem prah, y pepel, y kak hitro mene nesztane, krutosze traszem, y od sztraha kakti pepel merze posztaiem. Zakai zato po praviczeie negda govoril mudri Salomon. *O Mors quam amara est memoria tua?* O Szmert! kak suhkeh ie Szpomenek tvoy?

S. Bernar

Eccl. 41. ℣. 1.

Isztinaie daie suhkek Szpomenek Szmerti, ali chimie suhkessi, ztemie hasznovitessi, kai ako mene neveruiete poszlussaite Sz. Basiliussa Navuchitela koi veli: *Iugis hæc cogitatio propria*

utilis naturæ, salutare quodam emolumentum est, adversus quodcumq; peccatum. Szpomenek ov pochetka y koncza Nature Chlovechanſzke, ie kruto iak, y haſznovit ſzuproti uſzakomu grehu: Zrok pak tomu daie moy Sz. Anton od Padue govorechi. *Quia sua Ancora Navim retinet nè in saxis, sese frangat; sic mortis memoria vitam nostram retinet ne ruat in peccata.* Marlivo ſzpominanye iz chalarnoſzti Sitka Chlovechanſzkoga, kaije rekſi, y nakai muie doyti, brani Ckloveka od greha, kakti goder Selezna Machka brani iednu Barku na moriu, daſze kade ob Kamen nezadene, ynerazbie, od kuda Duh Sz. po mudrom Eccleſiaſte govori: *Memorare novissima tua, & in æternum non peccabis.* Szpomeniſze izpoſzlednyeh tvoieh, y nigdar nebudes greſſil. *S. Basil. orat. 24. de morte. S. Anton de Pad. Eccl. c. 7. ℣. 40.*

Takovu haſzen iz Szpomenka Szmerti, ie zpoznal on nechiſzti Mladenecz, koi natulikoie nechiſztocham bil podverſen, da uſzi Szpovedniki z- uſzakoiachkemi pokorami y karanyi, groſnyami, nit proſnyami niſzuga mogli nikak od nyh odvernuti: ienkrat ieden zapovedahmu da na meſzto pokore uſzaki dan ienkrat cheſz nekuliko uremena moraſze na poſztelyu raztegnuti, kako dabi mertev bil, y miſzliti da ovak ienkrat mertev bude moral leſati, à nezna kada, nit kade: prie dobrovolyno ovu pokoru, y vernoiuie obverſſaval ienkrat, dvakrat, y trikrat, y takſzeie preſztraſſil Mladenecz, daſzeie na hitrom premenil, oſztavivſſi, y oduriviſſi ne ſzamo on pervi ſzvoy nechiſzti ſitek, nego y chalarnoſzti ovoga Szveta, Redounikom poſztal, za preſſeſztne grehe oſtru pokoru delaiuch, y poboſno ſivuch, Szveto ie umerl.

Szpodobnem nachinom baratalie ieden drugi Szpovednik z iednum Goszpodichnum, koia uſzaki dan unoge vure ie troſ- ſila, y gubila vu Czifranyu tela, gledanyu vu Zerczalo, za mo- chi nachinitiſze lepum, y dragum uſzem Mladenczem, koiem y bilaie na meſzto Urafie mreſe, z koiemi ie ſzvoia nechiſzta poſelenya izpunyavala, y to iur prez uſzakoga ſztraha Boſiega, y ſzrama Chlovechanſzkoga; zbog cheſza od Szpovednikov bi- aie vechkrat karana, y kaſtigana, alie iur nato dosla bila daſze- e iz karanya oſzmehavala, à pokore ni hotela vech polek za- biuſenya uzeti: Miluiuchi Szpovednik Sziromah onu Duſſu ocheliuie proſziti, da konche na meſzto pokore to naivuchini;

Naimre da kadaszi bude Ruke umivala, y Glavu pred Zerczalom Czifrala, naisze onda zmiszli, y szamaszebe pochne govoriti: Adda ove moie bele Ruke, ova moia rumena licza, ove moie lepe ochi, budu morale szegniti? adda ova moia Czifraszta glava bude od Chervov y Sàb oglobana daie vech poznati nebude mochi, chiaie bila? adda ovo moie telo koiemu ia tak ugaiam, y povolye z- hranum, y opravum hodim, bude moralo posztati ieden Sakely Kosztih, Chervov, szmrada, y voynbè? A Dussa kam poyde kadasze od nyega razluchi? Ovu pokoru chinilaie zpèrvincze ona Goszpodichna iz Norie; ali Noria chesz malo uremena premenilaie ovu nechisztu Magdalenu vu greheh sivuchu, na naizverssenessu Pokorniczu. Koia kaktije naszleduvala Magdalenu vu greheh sivuchu, tak tulikai y pokoru za grehe chinechu. Oh! pravo adda pravoie rekel Sz. Peter Damianus, da vu onoi pameti nechiszte miszli nemogu meszra imeti, koia razmislyava Grob vu kogaie ie doyti. *Non est libidini locus, & diversorium, in qua versatur mente sepulchrum.* Postuvani Hugo Card. potvergyuie tu isztinu, govorech da nikai tak Telo Chlvechanszko nesztese od Telouneh Naszladnosztih, kuliko razmislyavanye odurnoszti Tela kakovo bude po Szmerti. *Nihil adeò valet ad reprimenda peccata, & carnis desideria, quam cogitare qualis ipsa humana Caro futurà sit mortua.* Tak ie razmislyaval Sz. Ferenz Borgias, buduch iosche naivexi Minister vu Dvoru Czeszara Carolussa V. odurnoszt obraza mertve Czeszaricze Izabelle, koiu sivuchu, za szrechnogasze ie dersal, koije mogel nye nezgovornu lepotu videti.

S: Petrus Damian.

Hugo Car. de util. con mor.

Sz. pak Augustinus szpominasze od dveh Goszpoczkeh Mladenczev, iz iednoga Czeszarszkoga Dvora koi Mladenczi chimszu bili lepsi, y plemenitessi, tem nechisztessi, koij imeliszu navadu vechkrat szkupa van hogyevat iz Czeszarszkoga Dvora vu Lov, ne iur tuliko Zaiczev na 4. Nogah; kuliko beleh na dveh Nogah Szern [znate dobro Mladenczi kaksze zove Diachkem iezkom Szerna namire Dama) ovakove adda Szerne na dveh nogah, toieto Dame naspekane lovechi po germiu, kudszu znali da one imaiu navadu na Rekreacziu hoditi, y nut ne naiduchi nijedne szedosse pod iedno drevo vu szenczu za pochakati, akobi koia dosla, pocheliszu razmislyavati onoga dreva lisztie, koieie veter odtergaval,

y po

ypoZemlye hital, dosleſzu iednomu na miſzel one Iobove rèchi *Contra folium quod vento rapitur.* Drugi kadabi bil ove rèchi od ſvoga tovaruſſa chul, odgovorilie na nye z rechmi mudroga, Homerusa - *Tale genus eſt hominum, quale & foliorum.* Toieto takovie Narod Chlovechanſzki kakovoie y liſztie od vetra od-tergavano, y po Zemlye razhitavano. Razmislyaiuch nadalye dobro ova dva Mladencza rechi koieſzu mégy ſzobum ieden drugomu govorili, pochnu nadalye razgovariatiſze, da Telo Chlovechanſzko ie naſzpodobu liſzta; Dike, pak Chaſzti, y Bogacztva zeuſzemi telounemi naſzladnoſztmi ieſzu kakti iedna Szencza. *Omnia velut umbra prætereunt.* Uſzega kaije na Szvetu neſztaie kakti iedne Szencze; ar kak goder Liſztie danaſzie lepo frisko, zeleno, a do zutra na tleh lesì povenyeno, ſzuho, cherno, gnylo; tak rauno y telo Chlovechanſzko. Szencza vezdaie na ovom meſztu, vezda nì, vezdaie oude, vezda tam; tak y blagoide od ruk, do ruk. *Iob c. 13. v. 25.*

Vu oveh ovakoveh razgovoreh zabiliſzuſze iz Szern, ſztauſſiſzegore, y poydoſſe po loze razgovariaiuch od chaiarnoſzti Szveta, y naſzladnoſztih telouneh, vu koieh razgovoreh zablyudiliſzu od pravoga puta, ſtimaiuch da idu nazad, a oni uſze bolye nuter vu Puſchinu ieſzu isli neznaiuch vech kud kam, a nochſzeie pribliſavala, pochnu okol ſzebe gledati, y nut na ſztranizagledaſſe iednu pechinu z plotom ograienu k koioi pribliſaliſzuſze, y nutre nasliſzu nekoie Puſchenike, polek koieh ſzelaſzu ova dva Mladeneza, y razgledaiuch, à unogo pak bolye razmislyaiuchi nyhovo oſtro ſiulenye, pochnuſze ſnymi ſzpominati gdoſzu, odkudſzu, y kai ovde chinè? ter razumevſſi daſzu Goszpoczkoga Pokolenya, y da oude Bogu ſzluſe za Zvelichiti ſzvoie Duſſe. Onda pochne ſztareſſi Mladenecz mlaiſſemu Mladenczu tovaruſſu ſzvoiemu govoriti. *Quid facimus? quid quærimus? Cuius causâ laboramus?* Kai chinimo? kai iſchemo? za kogaſze trudimo? Kakove plache nadeatiſze mogu naſſi trudi, ſzlusbe, y zkoznuvanya? Morebit obilyà, Szrebra, y Zlata? à kak dugo budu ova terpela? preydu kakti Szencza; à Duſſa pak? A ovi Puſcheniki prez drugoga obilyà, neg ſzamoga Kamenya, trav, y korenya zadobivaiuſzi vekovechnè Kinche Nebeſzke. *Quid facimus? quid quærimus?* Kai chinimo? y kai iſche-

mo mi? Iſchemo po volye hoditi naſſem poſelenyam, y Telu znaſzladnoſzmi vgaiati, ko telo danaſzie ſivo, zutra pak bude gnylo, kot dreveno liſztie, da liſztor Veter kakovoga betega ſnym ztreſze, à Duſſa? Ovi pak tak oſtro trape ſzvoia Tela, y poſelenya oude do uremena, za chiniti Duſſu vekoma veſzelitiſze. *Cuius causâ laboramus?* Zakakov zrok, ali haſzen mi tulikoſze trudimo? tak verno ſzluſimo? tak dugo uſzaku noch zkoznuiemo? Uffamoſze morebiti vu Miloſchu Czeſzarſzku? ali veli Proverbium. *Maior non poteſt Militis ſpes eſſe in Palatio, quam ut Amicus Imperatoris fiat.* Vexe Miloſche od Czeſzara mi nadeiatiſze nemoremo, nego da naſz lyubi: Ali na pokoneczkoncza na naſſe zkradnye vure kai nam bude pomagala Czeſzarſzka lyubav? kada budemoſze videli odhagyati iz ovoga Szveta z- praznemi rukami prez dobreh dèl pred Szudcza Nebeſzkoga? à puni pak uſzakoiachkeh odurneh grehov: kada budemo videli pred nami zaperta Vrata Nebeſzka, a odperta Peklenſzka? dalko od naſz ſztoieche Szvetcze Boſie, y Angele Nebeſzke, a blizu pak Urage Peklenſzke: Ah ter nili bolye, y ſzpametneie do uremena prez Miloſche Czeſzarſzke, y lyubavi oude ſiveti, ter na veke Boga priatela imeti? *Ah* adda *Munde Immundè vale.* Szvet nechiſzti, chalarni, y nichemurni, zbogom. Chuiuch ovo mlayſſi Mladenecz od ſztareſſega Tovaruſſa ſzvoiega; odgovorilie na to. *Et ego Amicus DEI ſi voluero eſſ, nunc fio.* Kako dabi hotel rechi, Ako ti Bratte moy dragi od ovoga chalarnoga, nechiſztoga, y nichemurnoga Szveta proſchenye iemlyes? Ia tulikai nakanilſzem Bogu ſzluſiti, y nyegove Miloſcheizkati, niti ovoga moiega nakanenya dalye od vezda odulachiti nechu. Onda ieden na iednu, drugi na drugu ſztran hitaiuch poloze kaiſzu naidalye mogli iz Glav ſzvoie Baroke, iz Sepov ſzvoie Peneze, iz herbtov ſzvoie Szvilne halye, iz Nog ſzvoiu obutel, na uſzako, y za uſzakem kaiſzu odſzebe odhitili krichaliſzu. *Munde immunde vale.* Szvet nechiſzti zbogom, y poſzudivſſi od oneh Puſchenikov dve oſtre raztergane Cohe, za pokriti zvexega golotu tela ſzvoiega, ni Rubach ſzvoieh niſzu hoteli naſzebe zaderſati, nego y nye odhitivſſi od ſzebe kai naidalye za drugum opravum krichech. *Munde Immundè vale.* y poklambiſze uſzega mentuvali bili kai na ovom Szvetu ieſzu imeli, podverglisu-

ſze

ſze pod oblaſzt onem dvem Puſchenik om proſzechijh dabi oni nym doſztoialiſze biti Preceptori, y Skolniki, nyh vuchech kakbioni mogli naipovolyneie Goszp. Bogu ſzluſiti, dabi mogli ſvoieh grehov oproſchenye, y Miloſchu Boſiu zadobiti, ter Priateli Boſyi poſztati, y Duſſe ſzvoie zvelichiti; y ovako uzemſi od Szveta proſchenye, vu Skole Sz. Pokore do Szmerti ieſzu ſiveli, ſivuch ovako z Miloſchum Boſium grehov oproſchenye, Duſſno zvelichenye, y vekovechno veſzelye ieſzuſzi zadobili.

Chuieteli Mladenczi, y Divoychicze? Razmeteli Greſniti, y Greſnicze kaije to? kuliko velim haſzne, y pomaſe razmiſlyavati marlivo, y guſzto krat, gdoſzmo, kaiſzmo, y nakainamie doyti? Iſzti Poganini zpoznavaiu kuliko haſzne ſzpomenek ſzmerti za chedno y poboſno ſiveti, ar ia ſtem da Pauſonius Kraly Lacedemonſzki buduch prevech nagnyen na Nechiſztoche, koich ſelèchiſze oſzloboditi, proſzilie Mudroga Simonida Filoſofuſſa, ali za navuk. ali za urachtvo proti takovomu nechiſztomu odurnomu ſiulenyu; y Poganin Simonides dalie Apoſtolſzki Navuk Pauſoniuſſu Kralyu z ovemi rechmi. *Mortem ſemper in animo habeto.* Szmert uſzigdar na pameti imai, koi Navuk uzemſi Kraly za dobro, y zverſſenoga obderſavaiuch, pervo nechiſzto ſiulenye ie oduril. Rauno tak y ia uſzem vam ò Greſne Duſſe za Navuk daiem, da kada vaſz telo, Szercze, ali Volya na ov, ali na on greh uleche: kada Urag tenta, ali Szvet vaſz màmi. *Mortem ſemper in animo habeto.* Szmert uſzigdar na pameti imay, ſzpomeniſze deie telu umreti, y na nikai doyti, à Duſſe pak bude na veke ſiveti: Kai akoli budes dobro razmiſlyaval? za ſztanovito obechamti da uſze ſzlaſzti ſuhke, uſze lepote gnyuſzne, uſze naſzladnoſzti odurne hoteti poſztati; y ſzmeh na plach, a veſzelye na Saloſzt hocheſze premeniti; kuſſai adda po guſztom. *Mortem in mente habere.* Szmert na pameti imeti, y cheſz mal chaſz budes krichal *Munde Immundè vale*, Amen.

SESZ-

SESZTNAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kai, kakov, y kulik Greh ie Nenavidnoſzt: zmegy uſzeh Grehov naiobchinſzkeſsi, y naiskodlyveſsi.

Et ipſi obſervabant eum Lucæ c. 14. V. 1.

Y oni paziſze na nyega.

NAivexa, naiskodlyveſſa, y naiobchinſzkeſſa pàchka, kakovaie ona, koia uſzakomu ſivuchemu Chloveku pàchi na ovom Szvetu Goszp. Bogu ſzluſiti, y za ſzvoie Duſſnò Zvelichenyeſze ſzkerbeti? Dabi ia znal da vi NN. neznate, a znati pak ſelìte? hotelbivamiu z- moiem priproſztem Jezikom pokazati; y nay tako bude: Imate adda znati da ona ie Mati Aſzmodeuſſeva, Szeſztra Belzebuhova, Zaruchnicza Behemotova, Sztrina Balova, Neveſzta Belialova, Pervorogyena Kchi Luciferova; vech neg Uraſie ſzpodobe, y Nature Babina; koia ako vidi koga vu miru ſiveti? od velike Saloſzti pokoyiaſzi nemore dati, niti nayti Ar videchi onoga izviſſenoga, ſzrechnoga, yod uſzeh preſtimanoga, od velike tuge, y lada ſzama ſzvoie Szerceze grize, y z- kachamiſze hràni; od koie Mudri Alciatus ovak piſſe.

Alciat. Emb. 71

Squalida vipereas manducat fœmina Carnes
Cuiq; dolent oculi, quaq; cor ſuum edit.

Od ove iſzte Scherbaſzte, kermesl yve, zelene, naguzane Babine govori mudri Biskup od Selevcie: *Omnia ſurſum, deorſum agit.* uſze naopak ſive, ar kade drugi dobivaiu, ona pogublya; kade-

deſze drugi Veſzelè, onaſze ſaloſztì; Lyuczka rumena licza nyu bledu, y zelenu chinè; Lyuczko Zdravie vu nye Zlatenizu kuha; Lyuczko ſiulenye nyu umaria, y zkonchava. Vu Neſzrechah Kralyuie; vu Sziromaſtvu lyuczkom Goszpoduie; Vu lyuczkeh betegeh veſzeliſze y raduie, à z. lyuczkum pak ſmertium oſiulyuie; od koie govori Szveti Ivan Chryſoſtomus *Miseras quasi suos existimat, & aliorum felicitatem suam miseriam.* Lyuczko poſtenye za ſzvoy Spot; y lyuczku *Szrechu* za ſzvoiu neſzrechu preſtimava. Ona neboiſze, nit neſzramuie doyti megy Goszpodu, nit megy Kmete; megy Uboge, nit megy Bogate; megy *Sztare*, nit megy Mlade; megy Szvetczke, nit megy Redovne, Muskoga, y Senſzkoga *Spola* Lyudi. Ona ſzpochelaſzeie ukup y zlegla vu Nebu, Kralyuie vu Peklu, Goſzpoduie na Szvetu: Ar niga Varaſſa, niti Grada, Dvora, nit Kloſtra, Hiſe, nit *Stacziuna*; Vulicze nit Piacza Meſzta nit Kuta, kade ona nebi oblaſzti ſzvoie pokazala. Ter kai ure za ednu Szotonu to mora biti? Ah toie ona Peklenſzka, proklena Baburda Nenavidnoſzt, koia ako ie prem po uſzud Goszpoduvala, y do danaſnyega dneva goszpoduie; Oſzebuinem vendar nachinom Goszpoduvalaie megy onemi Sidovmi od koiehſze danaſni Sz. Evang. ſzpomina, Da gdabi Chriſtus bil poſſel vu Hiſu iednoga Fariſeuſſa vu Szobotu kruha ièſzt, *Sidovi* marlivoſzu pazili na nyega. *Et ipſi observabant eum.* Dabiga naimre mogli zapopaſzti vu piliſſu, ieliſſu, ali govorenyu, odkudbiga tuſiti mogli kot veli Sz. Dionyſius Carthuſianus zverhu danaſnyega Sz. Evang. *Observabant eum quomodo in verbo, aut facto possent reprehendere eum, præsertim an aliquid contra festivitatem Sabbati ageret.* Odkud Sz. Bernard vu ovom iſztom meſztu govori. *Christus in factis passus est observatores, in dictis contradictores, in tormentis illusores.* Chriſtus imelie uſzigdar ſzebe nenavidne Sidoſze koiiſzu marlivo pazili na nyegova chinenya koiiſzu prigovarali nyegovem navukom; koiiſzuſze oſzmehavali iz nyega na muke buduchega. Odkud tulika hudoba vu *Sidoveh*? Odgovaria Sz. Gregur Nazian. Tulika Chriſtuſseva dobra dèla y Miſzkuli koie videchi Lyucztvo za nym ie hodilo, y vu nyega verulo, zrokſzu bili Nenavidnoſzti *Sidovſzke*, iz koie proklete kube zlegelſzeie Naſzlob, iz Nazloba zaſzedanye, iz zaſzeda-

S. Ioann. Chriſoſt. hom. 55. in c. 12. Matth.

Dionyſius Carthuſ. cit. à Mr: in Erar. hâc Dom. S. Bernar ibidem

nya izdanye; doklamgaie y na Kris razpela. Koi prokleti Greh kak y ſzada na Szvetu Goszpodari pokazati hochu.

Kaktigoder uſzi do iednoga ieſzte podverſeni Grehu Nenavidnoſzti, buduch ov Greh obchinſzki, koiſze po uſzud, y pri uſzeh nahagya; tak tulikai ia bi mogel veruvati, y rechi da uſzaki zna kaije Nenavidnoſzt? kai za ieden greh? y kakſze vuchiniti more? Niſtarmanye hochu da znate kai y Sz. Navuchiteli od nye govore, y kakiu izpiſſuiu; naipervi adda Sz. Auguſtin ve, li. *Invidia eſt odium felicitatis alienæ.* Nenavidnoſzt ie lal, y Nazlob nad ſzrechum Lyuczkum: Sz. Remigius pak veli. *Invidia eſt dolor de ali no bono.* Nenavidnoſzt ie Saloſzt zverhu lyuczkoga dobra, ali dobrote, Sz. Bernardus izpiſſuie Nenavidnoſzt ovak. *Invidia dicitur à non videndo.* Nenavideti komu, drugo neſche rechi, nego nerad videti ſzrechu, y dobrotu bliſnyega ſzvoiega. Ali kak? kade, y kada ova potrahta peklenſzka ieſze zlegla? Nai adda uſzaki znà da vu Nebu y to onda, kadati Lucifer videchiſze tak lepem Angelom, gdaie naimre od Goszp. Boga bil ſztvorien. *Plenus ſapientia, & perfectus Decore.* Zpoznavaiuch da Naturu Chlovechanſzku natulikoie Goszp. Bog preſtimaval, da naimre ona hoche cheſz uſze Koruſſe Angelſzke izviſſena biti, y tia vu Boſanſzkom Tronuſſu poſzaiena, ar od druge Boſanſzke Perſone na ſzebe doneſſena, y ſzvoium Materium MARIUM dopelyana: Oh! poche adda miſzliti Lucifer, y govoriti: Merſzko bi to bilo, dabi Chlovek vexi bil od mene, zakai zato hochu ia poviſziti moy Tronus, y ſzpodobnogaſze vuchiniti viſnyemu Bogu, *Aſcendam ſuper altitudinem nubium ſimilis ero Altiſſimo;* Y nut kaiſzeie pripetilo Gizdavomu, y Nenavidnomu Luciferu? da naimre vu onom iſztom hipu iz Nailepſſega y Naiplemeniteſſega Angela premeniſſeie, na naiodurneſſega Uraga, y kot takov kakti ieden terſzk iz Neba vu pekel hitchen, od koiega Sz. Bernardus ovak govori. *Si quidem ille propter ſuperbiam tumeſcentem, & invidiam contabeſcentem ergà hominem Jeſu Deo & Domino nolebat ſubijcere, cecidit, & meritò in Diabolum cõmutatus eſt.* Akolije pak iſztina da Nenavidnoſzt ie Lucifer ova Kchi, vu Nebu izleſena; ali iedvai zleſena, da taki z Otczom ſzvoiem iz Neba iztirana; Kadeiuie adda naſztanil?

S. Auguſ
S. Remigius.
S. Bernar
Iſaiæ. 14 vſ. 14.
S. Bernar ſer. 4. de Nat. Dõ.

Na to odgovariaiu ſzkoro uſzi Sz. Otczi, da akoprem Vra-

gi ieſzu poſzud, Sz. Bernard vendar ie ove miſzli daſzu oſzebuinem nachinom vu Zraku, y to zbog toga. *Ut viderent, & Invederent.* Dabi videli, y nenavideli, rechiſzu ove Sz. Bernarda. *Diabolus in pœnam ſuam locum in aëre iſto medium inter Cœlum & terram, de Cœlo cadens ſortitus eſt, ut videat, ipsâq; Invidiâ torqueatur.* Iz Neba padaiuchi peklenſzki Lucifer meſztoie dobil vu zraku megy Nebom y Zemlyum, y to za vexu ſzvoiu Muku, ar ako prem y vu zraku terpì gorkochu peklenſzkoga Ognya, vechga vendar muchi, ſge, y peche, Ial y Nenavidnoſzt, videchi Chloreka vu tulike ſzreche, y tuliko iezer Duſſ preletavati vu Nebo za napunyavat one Sztolicze, koterei on ſzvoium Nenavidnoſztium izpraznil. Iz Zraka poſzlalie Lucifer na ov Szvet Kcher ſzvoiu Nenavidnoſzt Goſzpoduvat, y Kralyuvat, y ova peklenſzka potrahta natulikoſzeie po Szvetu raſſirila, daga ni meſzta nadebi ona negoſzpoduvala, komu goderſze ona ponùdi? uſzakiu dobrovolyno k- ſzebe na ſztan prime; y uſzi Sztari y Mladi, Ubogi y Bogati, Goszpoda y Kmeti, Szvetczki y Redovni, Muskoga y Senſzkoga Szpola Lyudi vu ovu Vraſiu Kcher Nenavidnoſzt zalyublyeni ieſzu bili ne ſzamo negdaſni ſztareh uremen Poganini, y Lyucztvo Sidouſzko, nego do danaſnyega uremena uſze Kerſchanſztvo. *Idem ibidem,*

Stemo ſztare Rimſzke Hiſtorie, y naiti hochemo vu nyh takai on glaſzoviti General Rimſzkeh Seregov Scipio preoblaiuſi tuliko krat ſzrechno Nepriatele Rimſzkoga Czeſzarſztva, za zahvalnoſzt vuchinilagaie Nenavidnoſzt iz Rima fruſtati, y vu tugyem Orſzagu neſzrechno vumreti. Naiti hochemo, kak Likurguſſa Lacedemonſzkoga, vuchinilaie Nenavidnoſzt na neſzto Zahvalnoſzti daimje tak lepe Zapovedi bil dàl, vu temiczuga poſztaviti, y onde od glada, ſeie, y neſznage poginuti. Naiti hochemo, kaiſe primoralo premudroga Socrateſſa Chener piti. Seiàna vu potok Tiberis vtopiti. y Rimſzkomu Oratoru Ciceronu tia po Szmerti z- Nòſi iezik izrezati. Kai [da nezabroiene druge na ſztran oſztavim) onomu preſzrechnomu y naiſzercheneſſemu Uoyvode Belizariuſſu ie vuchinilo ochi izboſzti, y kot petlyara ſzlepcza Almuſtva proſziti? kai reku druguo? ako ne prokleta Nenavidnoſzt, poſzluſſaite Belizariuſſa tak Almuſtva proſzi. *Date obulum Belizario, quia quem virtus extulit,*

tulit, *Invidia excœcavit*. Daite Novecz Belizariussu, ar kogaie bila kreposzt iz viszila, Nenavidnoszt gaie oszlepila, y na petlyariu pripelyala.

Iz Rimszkeh Historijh hodmo vu Szveto Piszmo, y naiti hochemo sztaro Lyucztvo zalyublyeno vu ovu Urasiu Kcher Nenavidnoszt; Ar kakov zrok imelie nedusni Abel od Brata szvoga Caina tak nemilo zaklan biti? pravichni Josef od Bratov szvojeh vu Egiptum prodan? Daniel Prorok vu lamu megy Oroszlane poszt aulyen? Zrok lala, y Nenavidnoszti.

Iz Sztaroga Testamentuma hodmo vu Novi, vu koiem doszta mi budi Zvelichitela Szveta napervo doneszti, koi chinechi tulike Mirakulume, y haszn echi tuliko onomu Sidouszkomu Lyucztvu dainch szlepczem vigvenye, gluhem chuienye, mutaszt em govorenye, uszakoiachkem betesnikom Zdravie, tulikem Mertvem siulenye iz obszedeneh Urage ie izganyal, y druga ne izbroiena; ter vendar krichè. *Quid facimus*, *quia hic homo multa signa facit? Ecce mundus totus post eum abit.* Kaichinimo? zakai terpimo, y podnassamo ovoga Chloveka tulika chuda chinechega? Nut vesz Szvet za nym ide, kai bude iz nasz? kam nasse prestimanye? pocheliszu adda na nyega paziti, dabi mogli kai vu nyem zapopaszti, zakaibiga mogli obtusiti, obszuditi, y zpred ochihszega mentuvati, *Et ipsi observabant eum.* Veli danasni Sz. Evang, y to do teh dob doklamszuga y szkonchali. *Sciebant enim quod per Invidiam tradidissent eum.* Znalye Pilatus toieto, daszu Sidovi iz nenavidnoszti nyemuga vu ruke dali, dabiga na Szmert oszudil, kot be neverni Szudecz vuchinil.

Ioan. 11. ℣. 47.

Matth. c. 27. ℣. 18

Ali osztavemosze mi Sz. Piszma, y sztareh Historijh Rimszkeh, pokehdob da vezda megy Kerscheniki vu uszakom kutu nahagyasze ova peklenszka potrahta Nenavidnoszt; ar kamgoder zayde, uszigder od uszeh ie nasztan prieta, ali morebiti neiemlye uszaki upamet nye proklete Nature? kak naimre ona kamgoder zayde, taki pochne Goszpodariti z onemi koij nyu nasztan prijmlyu, snymi Zapovedati, nye trapiti tak, da nemogu z apetitom ieszti, piti, szpati, niti nikakvoga dobra chiniti, ieli tomu tak, ali nì, nai uszaki Nenavidnik szam szebe szùdi.

Poyte k Goszpode po Gradeh, y Dvoreh, vu nyhove Palache y Komore, megy nyhove Dvorianike y Officziale; Poyte po

po Varaſſu, y po Hiſah oneh Zakonſzkeh, po Czeheh oneh Meſterſzkeh Lyùdi; po Staczuneh oneh Kramarov; po Spitaleh oneh petlyarov; y uſzigder naiti hoche ovu Szotonu Nenavidnoſzt goszpodariti: Ar Goszpoda videchi drugu Goszpodu navexe chaſzti izviſſenu, y Bogateſſu neg ſzebe, nemoguſzi pochinka dati, niti naiti nad nyhovum ſzrechum; Megy nyhovemi Dvorianiki hochete naiti one Inaſſiche kakſze merſzko gledè, da Goszpoda ovomu vech zauffaiu, à onomu kai prikaſu; negy Divoykami, oh! gde gorie neg onde? kada iedna drugu vidi, da nye Goszpà nye vech zauffa; da Goszpon vexa znamenya lyubi izkaſuie neg ſzebe; Megy Meſterſzkemi lyudmi, da ieden zna bolye delati, y damu Meſtria bolye od Ruk ide, neg drugomu; megy Kramari, da ieden ima vexu Szrechu vu ſzvoiem terſztvu neg drugi; megy Petlyarmi, da ieden vech dobiva neg drugi Almuſtva: y tako potreba uſze ſztaliſſe Lyudi razmiſzliti, y uſzigder hocheſze Nenavidnoſzt naiti, y zpoznati, da naimre ona pri uſzeh goſzpoduie, y zeuſzemi Goszpodari.

Zvami pak vezda govorim NN. kakti z. Nenavidniki zaczopranemi, y zaſzleplyenemi od ove peklenſzke veſche Nenavidnoſzti; ter vaſz proſzim dami poveſzte kakovu haſzen vi odtuda imate? da vi navidite bliſnyega vaſſega kadaga vidite vu kakove Chaſzti izviſſenoga, vu Bogacztvu obilnoga, od ſzrech ſzluſenoga, od Lyùdi zbog. mudroſzti, ali koiega drugoga Dara naturalſzkoga preſtimavanoga; kaivam haſzne, pomaſe Saloſztitiſze nad tem? y nyega na kriſek gledati? Nikai ſztanovito, nego pache veli Horaczius.

Invidus alterius marceſcit rebus opimis.

Nenavidnik gnyie nad Lyuczkem obilyem. Zakaizato Sz. Auguſtin govori od perto uſzem Nenavidnikom, y kaſe vu kakovom ſztaliſſuſze uſzaki nahagya? *O Invide! quam paucos habes amicos? & forſan neminem habes de cuius bono non doleas, de cuius malo non gaudeas; meritò ergo omni Amico privari debes, eo quod de nullo bono Amicorum gaudere probaris.* O Nenavidnik! kak malo imas Priatelov? y more biti nimas nijednoga, nad koiega Szrechum tiſze nebi Saloſztil, y nad neſzrechum veſzelil; mores adda rechi da nimas nijednoga priatela, pokeh dob daga nijednoga ni, nad koiega ſzrechum tiſze nebi Saloſztil; vu ne ad-

S. Augus. ad Fratres in Eremo ſer. 18.

da Salofzti, koiu chùte Navidniki nad ſzrechum, y dobrom kakovem bliſnyega ſzvoiega, kuhaiu Zlateniczu vu ſzebe, vu nye gnyiu, y ſzameh ſzebe ſzkonchavaiu, *Ab Invidis nunquam livor deponitur, diebus ac noctibus pectus obſeſſum ſine intermiſſione laniatur* veli Sz. Cyprianus, *Mala enim cætera habent terminum, & quodcumq; delinquitur, delicti conſummatione finitur.* Nenavidniki nigdarſze nemogu zlatenicze mentuvati, nego podnevu, y ponochi perſzi, y Szercza Nenavidneh Lyùdi ieſzu od nye obterſena y traplyena; uſzi grehi imaiu ſzvoy konecz, y zaſzitchenye, ali Nenavidnoſzt nigdar; Ar ako greſno poſelenye Chloveka uleche na nechiſztochu? nyu izpuniuſſi polek poſelenya, zaſzitiſze, y mirnie; Ako koga uleche poſelenye na blago? ukrade, ali ſzilum uzeme, y mirnie; Ako koga Szercze ſzerdito uleche na fantchenye? skodi Nepriatelu aliga ubie, y miruie; Ali Nenavidniki nigdar niſzu ſziti, nigdar miruvati nemogu, to nam potvergyuie Blaſeni Laurentius Juſtinianus. *Inſanabilis, inquit, eſt prorſus invidorum livor, non enim placantur blanditijs, non mulcentur obſequijs, non rationibus acquieſcunt, quin potius quemadmodum ignis accenditur additione lignorum; ita & horum paſſio augetur multiplicatione virtutum.* Nenavidnike ni moguche utiffiti niti z-ponizuvanyem pred nymi, niti ſzlusbum, niti zrokmi nikakvemi; nego kakti goder Ogeny z- prilaganyem dervih bolye, y duglye gori; tak tulikai y Nenavidnik chim vu vexeh ſzrechah y Dobrotah vidi bliſnyega ſzvoga ſiveti tem bolyemu navidi, y zverhu nyegaſze Saloſzti.

S. Cyprianus de Zelo.

B. Laur. Juſt. c. 13 de Diſcip. monaſt.

Velim vech, y naimre ono kai negda Sz. Thomas de Villa-Nova ie govoril od ovoga prokletoga Greha Nenavidnoſzti. *Hoc peccatum Diabolicum eſt, & purum malum; nam alia vitia, & peccata aliquod bonum prætendunt licet inordinatè, hoc autem nullum.* Greh ov Nenavidnoſzti ie greh Uraſyi, y ſzamo chiſzto zlo; ar drugi grehi kakovo takovo dobro imaiu vu ſzebe, kakti pianſztvo Vino Lakomoſzt Jeſztvine, Szkupoſzt Peneze, Lotria lyudi; Vino pak, Jeſztvine, Penezi, lyudi, ieſzu ſztvorenya Boſia ſzama od ſzebe dobra, nego ako gdo zlocheſzto, proti Boſie Zapovedi ſnymi barache bivaiu zlocheſzta, y greſna: Nenavidnoſzt pako nikakvoga dobra vu ſzebe nima, niti nikai nehaſzne, nego pache telu, y Duſſe skodi; *Sed Invidia*, dokancha ſzvo-

S. Thom. de V. N. ſer. in ſer 6. paſſ.

ie

ie govorenye Sz. Tomas, *Pura malitia eſt, nihil habens commodi, ſed tormenti plena, nihil voluptatis.* Toieto hoche rechi, uſzi grehi imaiu vu ſzebe kakovu takovu haſzen, y naſzladnoſzt; Nenavidnoſzt pako nit haſzne, nit naſzladnoſzti, nego uſzekuntinſzku Muku y traplenye ima: y daie to prava iſztina premiſzlete Piancze, Lakomcze, Szkupcze, Lotriſſe; Nechuteli naſzladnoſzt perva dva piûch dobro Vino, y ieduch ſmahne Jeſztvine? nechuteli veſzelya Szkupczi, y Uſuraſſi broiech ſzvoie peneze, gledech kupe ſitka, pune peunicze Vina, Hleve Sivine; à od naſzladnoſzti koiu Lotriſſi vuſivaiu, neznam kai rechi. Nenavidnik pak nima nikakove naimenſe haſzni, Veſzelya nit naſzladnoſzti vu ſzvoiem Grehu. *Idem Ibi. dem.*

Ielimi ſzlobodno kai vech rechi od ovoga greha? Ako y nì? nai bude, da naimre gresniki kakovo takovo izprichanye mogu naiti zbog grehov ſzvoieh; ali Nenavidnik nikakvo; Ar more rechi Lotris da ona kipucha Kerv, y gorucha poſelenya nyega priſzilyuiu na nechiſzto dello: Moreſze izprichati Tat z-ſztromaſtvom y da nima obchem ſiveti, ſako nekrade: moreſze izprichati Lyudomorecz ſzerditoſztium, ali z-kriviczum prietum od bliſnyega ſzvoga na blagu, telu, ali poſtenyu: A Nenavidnik nikai takvoga nemore napervo doneſzti, odkuda rechiſze more da uſzaki Greſnik leglye Miloſchu Boſiu dobì, y berſeſze Zvelichi neg Nenavidnik poſzluhnemo Sz. Ivana Chryſoſtoma: *An ignoras inquit omni veniâ hoc peccatum carere? ac meritò quidem, etenim fornicator cupiditatem prætendere poteſt, fur inopiã, homicida iram, frigidas quidem cauſas, & minimè iuſtas, habent tamen quas dicant: Tu verò ô Invidè quas cauſas commendabis? Nullas penitus. niſi vehementem tuam improbitatem.* Ar ako duſni ieſzmo pod ſzmertni greh Nepriatele lyubiti? kakove Kaſtige uredni nebudu Nenavidniki ſzvoie Priatele, y Dobrochinitele oduriavaiuch. *Si enim Inimicos diligere iubemur, quam perſolvemus pœnam ſi Amicos odio proſequemur?* Da pache ov iſzti Sz. Navuchitel vu iednom drugom meſztu govori da Nenavidnik ie gorſi y hudobneſſi od uſzeh drugeh greſnikov, ar Chloveka preobracha na iſztoga Uraga. *Invidia peſtiferum malum hominem in Diabolicam ditionem, & in immaniſſimum Dæmonem convertit.* Ia pak velim da Nenavidnoſzt Chloveka ne ſzamo obracha na Uraga, nego *S. Ioann. Chryſoſt. to. 6. Eclog. de Invidia*

Idem ibidem.

S. Ioann. Chryſoſt. ſer. 42. in

chinì *Matth.*

chinì gorsega od isztoga Uraga ; Ar Urag, na Uraga ni ialen, nit nenaviden, kotie Chlovek na Chloveka, y to presz szvoie uszake haszni, y zroka; y zato Nenavidnik naitesesze zpokoriti, y *Per consequens* Zvelichiti more.

Nitisze zverhu toga nikomu chuditi ni potreba, ar to y z- Piszmom, y z- Historiami poszvedochiti morem, pokehdob da neskode tuliho molli Szuknu, Chervi dreviu, Hergya Selezu, niti nemùchi tak Peklenszki Ogeny Dusse prokleteh, kak muchi y trapi nenavidnoszt Szercza Chlovechanszka, odkud moresze rechi da Nenavidnoszt ie ieden uremenitni pekel kot to vuchì Sz. Ivan Zlatovuszti izpitavaiuch *Quid est Invidia?* Kaije Nenavidnoszt? y szamszebe odgovariaiuch, *Nisi gehenna anticipata.* Nego pekel oudesni uremenitni, y pochetek pekla vekovechnoga, y ne presz zroka, ar kaktigoder vu peklu one neszrechne Dusse nepresztanczè od Uragov y plamnov ieszu muchene, tak y Nenavidniki: Ioschevech kaktigoder Uragi ne szamo vu Peklu, nego y zvun pekla tulikai kadeszu goder, nigdar niszu presz muke, tak y Nenavidniki od ove Urasie Kchere obszedeni uszigdar, y uszigder ieszu traplyeni, y ioschena ovom Szveturpochinyaiu vusivati peklenszkeh Mùk, koie pak na veke vu peklu pri Otczu szvoiem Luciferu prisziljeni budu terpeti ar veli Sz. Ivan *Qui invidia vitio laboraverit & Adultero, & Scortatore & Sacrilego Prædone iniquior est ex his enim aliqui in Sacris litteris salvati sunt, ex invidis autem vix unus* Nenavidnik ie gorsi od Praznika, od Lyudomorcza, y od Czirkvenoga Tata, ar zmegy oveh nekoij Zvelichilisze ieszu, polek szvedochanszтva Sz Piszma, ali zmegy Nenavidnikov tesko ieden, y toie zrok kayti Nenavidniki kruto tesko moguszе iz pravoga Szercza saluvati za grehe, y malo kada pravo iz Szercza zpuschaiu on Ial y Nazlob, dva brata greha Nenavidnoszti. David Kraly bilie Praznik, Tolvay na Krisu z- Christussem viszechi bilie Lyudomorecz, obodva vendar dobilaszu Miloschu Bosiu, y Dusse szvoie Zvelichili; Saul pako Cain, y Esau bilisu Nenavidniki Ialni, Nazlobni, y kot takovi neszrechno szvoy sitek dokonchali à Dusse pak na veke vu pekel poszlali.

Idem ho. 7- in Mat

Tu isztinu poszvedochitinam more tulikat ona Historia koiu pisse Cesarius od dveh Szuszedov, koi iz velikoga lala y Ne-

Cæsarius.

na-

navidnoſzti, ſztraſnoſzuſze megy ſzobum naſztorili, y guſztokratſzvagyevali z velikem ſzpachenyem drugeh Szuſzedov, y Lyudi, koiega Naſzloba zrok ni bil drugi, nego kaitiſzu obodva bila vu iednake Meſtrie, y kakſze goder govori. *Figulus Figulum odit.* Lonchar Lonchara, nazlobuie, toſzeie y vu nyh izpunilo, arieden ni mogel videti drugoga kadamuie Meſtria od Ruk isla, kadeie goder mogel put preprechiti ſzreche nyegove ni mankal vuchiniti, pache ieden drugomu na trucz za leglyu czenu ako zuno ſzvoium Skodum prodavalie blago, liſztor da drugi nikai ni terfil; to nibilo doſzta, nego ova dva y podrugeh Orſzageh, y Varaſſeh terſzilifzuſze ieden drugoga vu zamer poſztavitj, y veru pri lyudeh pogubiti: Zato doznauſi Glavari Szveczki, y Duhovni, ieſzuijh opominali, y grozilijmſze z Kaſtigami; ali zahman, potlam pak ieſzu nyh Kaſtigali, ali za malu haſzen, nſzu rayſi hotela uſze ſzvoie pogubiti, neg ieden drugomu hengeduvati; Redovniki, y Priateli ſzkerbelifzuſze kaiſzu naivech mogli, y znali, za pomeritie, y poraunati, unoge zroke na perwoiſim poſztaulyaiuch, naimre pak ſzrraſſne Kaſtige Boſanſzke Pravicze; ako neuchinè, ali zahman, arſzu obodva govorila da hote rayſſi k Uragu poyti, neg hengèduvati, kot y be vuchinyeno; ar Goszp. Bog ne moguchijh duglye podnaſſati, poſzla adu Nenavidniku pervomu ſztraſſen beteg vu koiem betegu kakieden ſzerditi lakomi Vuk pochelie okolſzebe griſzti, kaigotetie mogel doſzechi, potlam pak y ſzebe ſzamoga, y onak iz netelovne Muke prefz uſzake Szpovedi, y Saloſzti tulech kakſi Vuk poſzlalie ſzvoiu Duſſu na Muke peklenſzke: Cheſz talo uremena po Boſiem prepuſchenyu pokazalaſzeie ona Nepechna Duſſa, Tovaruſſu ſzvoiemu Nenavidniku uſza vu gocheh plamneh, od Vragov pelyana, koiu ov zagledavſſi vu like vekovechne Neſzreche, abraduvalſzeie, y rekel; Vezda-ie Szercze na meſztu; ali domalo uremena toie terpelo, ar y ega Boſanſzka Pravicza ie nasla, poſzlauſſimu ſztraſſen be-; koi iſztinaie daſzeie ſelel z Bogom pomeriti, y ſzpovedati, z Sz. SACRAMENTUMI k ſzmerti pripraviti, ali mu ni bi od Boga dopuſcheno ureme to vuchiniti, nego ieden nagel rah na nyegaie doſſel, koigaie y na zdvoinoſzt napelyal, poſſi na veſz glaſz krichati pomagaite lyudi, y ſzkochivſi iz po-

ſztelye pochelie ſzimo tamo po hiſe ſzkakati kako dabiſze ſzkem boril, y govoriti pomozete lyudi, pomozete lyudi arſzem obladan od Szuſzeda moiega, y ova zrekuchi na tla opalie, ter ochi preurachaiuch, y ruchech kakti iedno nemo Sivinche neſzrechnu Duſſu ie zpuſztil.

Neki poboſni Redovnik ſeleiuchi znati ſztalis oveh dveh Neſzrechnyakov proſzilie zaſgano Goszp. Boga dabimu obznanil, y proſnya nyegova ova bilaie uſzliſſana, ar beſſe zameknyen vu Duhu, y od Angela zapelyan k- iedne gorvche pechi, pune Sveplenoga, y ſzmolyenoga grudia, koſzeie czverlo, y gorelo, naſzredi pako dva velika Chloveka koiaſzu nemilo z- Mechmi ſzekli na falate ieden drugoga, koie falate Uragi ieſzu pobirali, y uſzakoga na ſzvoie pervo meſzto poſztaulyali, z- onum Szmolum y Sveplom varili doklam pak znovich czelilyudi ieſzugore ſztaiali, y znovichſze ſzechi pochinyali, y tako nepreſztaneze; kai potlambi bil videl ov Redovnik, rekelmuie Angel, vidis ovoſzu oneh dveh Nenavidnikov Duſſe, za koieh ſztalis ſelelſzi znati, koia kakſzuſze na Szvetu naſztorili, takovu y vu peklu muku imaiu.

Ni adda preſz zroka Sz. Pavel Apoſtol opominal naſz govorech. *Quod ſi invicem mordetis, & comeditis, videte ne ab invicem conſumamini.* Akoſze megy ſzobum grizete, y ieſzte? pazete daſze megy ſzobum neſzkonchate: Pazete velim dobro ò Nenavidniki, y razmiſzlete kaiſzeie ovem dvem pripetilo, daſze y vam danaſz ali zutra nepripetì, da naimre iz muke uremenitne telovne, z- koium ſzami ſzebe muchite grizuchiſzi vaſſa Szercza nad lyuczkem kakovem dobrom, ali ſzrechum, da pak ne preminete na Muke vekovechne koiem nebude nigdar konecza; poſzluhnete Navuk kruto lep, y haſznovit koga vam Sz- Zeno daie kak, y zakai moraſze uſzaki Kerſchenik ovoga prokletoga greha Nenavidnoſzti chuvati. *Fugiamus Invidiam obicem pietatis, Cœli obſtaculum, viam gehennæ, primitias pœnæ æternæ.* Beſemo, y chuvai moſze Nenavidnoſzti, kakti pachke poboſnoſzti, y Dike Nebeſzke; puta peklenſzkoga, y pochetka Muk vekovechneh. Nenavidzoſzt buduchi nairauneſſi put vu pekel, koi adda ſelì peklaſze minuti, y vu Nebo doyti? naiſze chuva Iala y Nenavidnoſzti; Nenavidnoſzt buduch pochetek Muk vekovech-

Ad Galat c. 5. ℣. 15

S. Zeno Veron. ſer de Livore

neh

neh, beſemo adda od ovoga pochetka negrizuch, neieduch, y neſzkonchavaiuch ſzameh ſzebe na ovom Szvetu nad lyuczkem kakovem dobrom, ali ſzrechum, daſze nebudemo priſzilyeni na uſze veke vekoma muchiti vu Mukah peklenſzkeh; y Sz. Cyprianus opomina uſzeh ſzkupa govorech: *Nihil magis Chriſtiano tavendum, nihil cautius providendum, quam nè quis invidiâ, & livore capiatur; ne quis dum Zelo in Fratris odia convertitur, gladio ſuo neſcius ipſe puniatur.* Nichelza, toieto nijednoga greha nemoraſze Kerſchenik uſzaki tuliko chuvati, kuliko Nenavidnoſzti, tuliko skodlyveſſega, kuliko obchinſzkeſſega greha; da danaſz ali zutra z-onem iſztem mechem, z-koiem ſzam ſzebe ovde ſivuchi muchi, y vu peklu na veke od Uragov nebude muchen, Amen.

S. Cyprian de Zelo, & Livor.

SZEDEMNAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Naiperva, y Naivexa Boſia Zapovedie, nyega lyubiti zverhu uſzeh ſztvàriiz uſzega Szercza: koiaſze naimenye od Kerſchenikov obderſava

Diliges Dominum DEUM tuum ex toto Cordetuo Matth. c. 22. *V.* 36.

Lyubi Goszp. Boga tvoiega, iz zeuſzega Szercza tvoiega.

LEpo, razumno, y hvale uredno biloie izmislenye, one Po-

glavite Rimszke Goszpe Branitelle Imenuvane; koie kadabi on glaszoviti Malar Pantanius bil poszlal nekuliko szvoich Kipov dabiszi zebrala iednoga zmegy nyh koibi nye bil naipovolyneszi, y naidragsi; koie Kipe ona dobiusszi k-rukam, y videchi iednoda lepszega od drugoga, ni znala koiegabi morala zebrati, nepoznaiuch kteribi zmegy nyh bil naipreszimaneszi; kai za zpoznati izmiszlilaie ovu Segavoszt, da naimre Malaru ie puszstila obznaniti, da nyegovi Kipi uszi na desgyu sztoie kai doznavsi Malar, pochelie krichati: *Servate mihi Cupidinem.* Chuvaitemi Kipov, ali zverhu uszeh Boga Cupìdo; kai razumeusi Goszpa Branitella, da Malar naibolyesze szkerbì za Boga Cupido, ov adda Kip ieszi zebrala, szimaiuch nyega za naipreszimaneszega, pokehdob daga szam Malar vech neg druge preszimava. Malar kruto zverszen Pantanius nikai bolye znamenuvati nemore kak Chriszuszsa Zvelichitela naszega, koi priduchi na ov Szvet izmalalie unoge plemenite Kipe, na platnu *Sz.* Evangeliuma, roieto unoge Zapovedi lepe, y hvale uredne, kakti terpliunoszti, poniznoszti, dareslyvoszti, miloszerdnoszti, lyubavi proti Bogu y blisnyemu, y unoge druge, koie Kipe ponudilie szvoie Sene toieto, Nature Chlovechanszke, Kerschanszke Dusse daszi izbere ieden Kip, kogaie goder drago, ali ona neznaiuchi koteroga zebratiszi, ar ni znala kteraie Zapoved naivexay naipreszimaneszа, boiechisze dabisze nevkanila; poszlalaie k-Nebeszkomu Malaru iednoga vuchenoga vu Praude (kotie Branitella poszlala bila zkussavat Pantaniussa Malara y izpitavat. *Magister quod est mandatum magnum in lege?* koia ie velika Zapoved vu Praude? Chriszus Malar Nebeszki povechnam, y pokasinam kteri Kip Zapovedih tvoich ie naivexi, y naipreszimaneszi? koie izpitavanye rezumeusszi Chriszus takie krichati pochel. *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto Corde tuo, ex tota Anima, ex tota mente tua? Hoc est primum & maximum mandatum.* Kako dabi hotel rechi, ako prem usze moie Zapovedi ieszu lepe preszimane, y hvale uredne, Zapoved vendar lyubavi Chlovechanszke proti mene [Koiasze znamenuie po Kipu Boga Cupido izmalanoga od Pantaniussa Malara) ie Zapoved naivexa, naipervessa, y mene naidragsa, zakaizato hochu dasze ova megy oszstalemi Zapovedmì naibolye, y naizverszeneie obdersava, koia

Za-

Zapoved kakie velika, y Odkupitelu naſſemu prietna? od Kerſchenikov pako kak na malo preſtimavana? y zato menye od uſzeh drugeh Zapovedi obderſavana vu vezdaſnyem moiem govorenyu izkazati hochu.

Naiperva adda, y naivexa Zapoved ie lyubiti Goszp. Boga, ykot takova naipotrebneſſa uſzakomu Boſiemu Kerſcheniku, y to zato, kaiti kot Sz. Pavel Apoſtol vuchì da Chloveku uſza druga dobra dèla nikai nepomaſu k Zvelicheniu, ako lyubavi Boſie vu ſzvoiem Szerczu nima. *Si diſtribuero in Cibos Pauperum omnes facultates meas, & ſi tradidero Corpus meum, ita ut ardeam, charitatem autem non habuero? nihil mihi prodeſt.* Ako ia razdelim nahranu Ubogeh uſze kai imam, y ako ia dam telo moie na Muke, lyubavi pako ako imel nebudem? nikaimi nehaſzne. Drugoch, zoveſze velika Zapoved ova zato, kaitije Mati uſzeh Dobroth Kerſchanſzkeh kotiu B. Lourencz Patriarka Benetachki zove *Mater virtutum.* kaiti, kot zmoſna Mati, daie moch' jakoſzt, y lepotu uſzem naſſem dobrem dèlam, ar kakti Szvet zeuſzemi ſztvarmi preſz Szuncza nebi mogel obſztati; tak niti naſſa dobra dèla nebi mogla preſz lyubavi obſztati prietna Bogu niti nam haſzneti k-ſitku Vekovechnomu. Tretich, zoveſze velika ova Zapoved, kaitiſze more, y mora od uſzeh, y uſzakoga preſz nikakvoga izprichanya obderſavati. *Amor facilis res eſt,* veli mudri Idiota, *Omnibus exhibet, nulli ſe negat, capit eum Iuvenis & Senex, Vir & Mulier, Sanus & Infirmus, Dives & Pauper, Summus & Infimus, liber & ſervus, Sæcularis & Regularis, Debilis & fortis, nec eſt qui ſe valeat excuſare.* Velika ali zeuſzema lehka ſztvar ie ova Zapoved lyubiti naimre Boga, uſzemſze ponuia, y nikomuſze neſzkratchuie, nyu more imeti, y obderſaviti Mlad, y Sztar, zdrav y beteſen, Bogat y Ubog, naivexi Chaſztnik y naimenſi Podloſnik, Goszpodin y Szluga, Iak y ſzlab, Muskoga y Senſzkoga Szpola, Szvetczkoga y Redovnoga Sztaliſſa Chlovek more ako liſztor hoche Goszp. Boga Sztvoritela, Odkupitela, y Dobrochinitela ſzvoiega lyubiti, y nyega lynbech ovu nyegovu naipervu, y naivexu Zapoved obderſavati, vu koieſze uſze druge Zapovedi obderſavaiu; nyu pak obderſavaiuch Duſſno zvelichenyeſzi zadobiti.

1. Cor. c 13. V. 3.

B. Laurē. Iuſtin.

Idiota in trac. de Divino Amore.

Ar dabi Goszp. Bog bil dokonyal da ſzami Kralyi, Czeſza-

ri, Goszpoda, y Bogatussi z-velikemi penezmi hoteszi kupiti Nebeszko Kralyesztvo, kaibi bilo iz Sziromahov koij penesz nimaiu? Dabi bil dokonyal da szami Mudri, Vuchèni lyudi szvoiemi Navuki, hoteszi zadobiti Diku Nebeszku, kaibi bilo iz Sziromahov priproszteh Kmètov? Dabi bil dokonyal da szami Puscheniki y Redovniki, Fratri y Opaticze zaperti vu Klostreh z-traplyeniem szvoieh tel hoteszi zadobiti Veszelye Vekovechno kaibi bilo iz Szvetczkeh Lyùdi? Ah ni toga tak dokonyal nas Dobri, y milosztivni Bog. *Cui cura est de omnibus.* Koi szkerbisze za uszeh; on Bog Lyublyeni, koi ne szamosze szkerbì za usze, nego selì, y hoche usze lyudi Zvelichene imeti. *Qui omnes homines vult Salvos fieri.* Negonamie dal dve Zapovedi kruto lehke za obdersavatisze od uszakoga Chloveka, presz uszakoga naimensega izprichanya, zakai zato, veli Sz. Augustin dasze vu drugeh dobreh deleh kaktak Chlovek more izprichati daih nemore vuchiniti, ali vu Zapovedi lyubavi, nikakvoga izprichanya nemore napervo doneszti. *In reliquis operibus bonis interdum potest aliquis qualemcumq; excusationem prætendere; in dilectione verò habenda, nullus poterit se excusare.* Ar more gdo rechi, Ia nemorem posztiti, nemorem vu Czirkvu hoditi, nit Almustva davati, ali nigdor nemore rechi, nemorem Lyubiti. *Potest mihi aliquis dicere* (veli Sz. Augustin) *non possum Ieiunare, nunquid potest dicere, non possum amare? Potest dicere, propter infirmitatem corporis non possum Vino & Carnibus abstinere; nunquid potest dicere non possum diligere?*

Sapien. c. 12. ℣. 13. 1. ad Tim. c. 2. ℣. 4.

S. Augus. ser. 69 de temp.

Idem Ibidem.

Nu vezda dabi ìa koga zmezy vasz N. N. opital, lyubisli Boga? obdersavasli ovu naipervu Bosiu Zapoved? *Diliges Dominum DEUM tuum.* Nedvoìm dabi mi uszaki taki odgovoril, Oh Pater! ter kakvoie to izpitavanye? Terszmo Kerscheniki, koij zpoznavamo tulike Dobrote, y Milosche nassega dobroga Boga, zbog koieh, dabinam on nezapovedal szebe lyubiti, ioschebiga dusni Lyubiti za tulika Dobrachinenya; Oh! kak szpametno y Szveto odgovariate moij N. N. Ali ia dvoìm dabi to vasse govorenye isztinszko bilo; zakai zato dasze ta isztina od vasz ochveszto zpozna, dopusztete mi ovde iednomalosze zadersati, termi povechte kaivasz ia pital budem; Naimre, odkudasze zpoznavaiu miszli Chlovechanszke? nili isztina da iz rechih

ih ar vele Diaki. *Ex abundantia Cordis os loquitur.* Iz obilnoszti szercza, vuszta govore, y neszamo iz govorenya, nego tulikai iz chinenya zpoznavaiusze miszli: toie pravo,

Nadalye, morelisze videti Dussa vu Chloveku sivuchem? Nemore; odkud pak zpoznavasze, daie Chlovek siv? ili da na Dussu vu szebe? nili iz gibanya kotrigov, y govorenya? y ni krivo. Oh! kvala Bogu; Vezda pak povechtemi, odkud nemore zpoznati da gdo Goszp. Boga lyubi? nili iz govorenya poboſnoga, y Szvetoga chinenya? kakovoie pak Szveteſſe tilo, od obderſavanya, y izpunyavanya Boſieh Zapovedi? tomu szam Chriſtus pri Sz. Ianuſſu Evang: potvergvuie. *Si quis diligit me, sermonem meum servabit.* Ako gdo mene lyubi, Rechi moie obderſaval bude, kakoveſzu pak Chriſtuſſeve rèchi? *Diliges Dominum DEUM tuum ex toto corde tuo &c.* Lyubi Goszp. Boga tvoiega zeuſzega Szercza tvoiega, zeuſze pameti, y iakoſztvoie; y Bliſnyega tvoiega kakti ſzamoga tebe, ovoſzu dve zavexe, y naiperve Zapovedi vu koiehſze uſze druge Zapovedi zaderſavaiu; tak da koi lyubi zverſſeno Goszp. Boga, y bliſnyega ſzvoga? uſze druge Zapovedi obderſava. Rekelszem talo pervo daſze Duſſa vu Chloveku zpoznava iz gibanya kotrigov, y govorienya; y rauno tak Lyubav Boſia, iz dobreh dèl poboſneh rèchi; Ali k. tomu pridaiem daſze unogo teſe zpozava lyubav vu Chloveku, nego Duſſa; Ar Chlovek more imeti Duſſu vu ſzebe ter vendar nemore govoriti, niti z. rukum ali nogum gibati, kadaie od Gutte ureden; Akoli pak Chlovek zame iednè koie te Zapovedi neobderſava? nemoreſze vech rechi da lyubav Boſiu ima vu ſzebe, akoſze hochemo derſati neh Sz. Iakopa rèchi: *Quicumq; totam legem servaverit, offendat autem in uno factus est omnium reus.* Koi goder uſze Zapovedi obderſava, a iednu ſzamu prekerſi, kriuczemſze chinì uſzeh Zapovedih, y Nepriatelom Boſiem, ar uſzaki naimenſi ſzmertni greh tira van iz Szercza Lyubav Boſiu. Akolije pak to iſztina? kaiſze bude moglo rechi od oneh koij nijedne Boſie Zapovedi neobderſavaiu? à kai od oneh koij niti neznaiu koieſzu, y kakoveſzu Zapovedi Boſie?

S. Ioann. c. 14. ℣. 23.

Matth. c. 22. ℣. 37

Iacobi c. 2. ℣. 10.

Ar ako ieden Sz. Pavel Apoſtol ſzam od ſzebe dvoì govorech, *Nihil mihi conſcius ſum, ſed non in hoc Iuſtificatus ſum.* Nez-

1. Corin. c 4. ℣. 4.

poz-

poznavamsze kriuczem kakovoga greha, ali to mene nechini pravichnoga niti szigurnoga. A ti ò Gresna Dussa koia dan, y noch, vuru, y hip, nepresztaies prekersevati Bosieh Zapovèdi, ter szmes rechi, alisze lisztor uffati da Goszp. Boga lyubis? Blaznis proti Goszp. Bogu, nyegovo Presz. Ime psanis, krivosze priszeses; ter velis da Boga lyubis? Blisnyega tvoiega kunes, ukanyuies, ogovarias, preganyas; ter velis da Boga lyubis? Blago oneh sziromaskeh Udovicz, onèh presz Otcza, y Matere osztaulyeneh Dechicz podszegrabis, a nyh od nevolye pogibati puschas; ter ti Boga lyubis? Szkratchuies, y zadersavas plachu oneh sziromaskeh tesakov, szlùg, y Szlusbenicz koiuszu oni z-kervavemi sulyi zaszlusili; ter velis da Boga lyubis? Tuliko uremena sives vu oneh saleh, y Nazlobeh; kalyasszevu oneh odurneh Nechiszstochah; Pianchuies, krades ter mores rechi, alisze uffati da Boga iz pravoga Szercza lyubis? Oh kak sztrasnosze ukanyuies! Ar Christus odperto govori pri Sz. Ianussu Evan. *Ioann. c. 14. ℣. 21* *Qui habet mandata mea, & servat ea, ille est qui diligit me.* Koi ima Zapovedi moie, y obdersava nye, on ie koi mene lyubi; Uszi Kerschèniki imaiu Bosie Zapovedi, alijhie kruto malo koijbie obdersavali; y tako, oneh takai koijbi izpravoga Szercza Boga lyubili, kruto maloszeih megy Kerscheniki nahagya.

Akoie pak to usze isztina? vu chem ia nikai snedvoìm; za isztinszke moraiusze tulikai one druge Sz. Ianussa rechi dersati, koie ia vu nyegovom drugom lisztu stem. *Epist. 2. S. Ioann. ℣. 9.* *Omnis qui recedit, & non permanet in doctrina Christi, DEUM non habet.* Uszaki on koi neobsztaie vu Navuku Christussevom, Boga nima; kakovie pak Navuk Christussev? akoli toga neznas? tak sti danasni Sz. Evangelium y vu nyem naiti hoches Navuk Christussev, kak ti moras nyegove naiperve, y naivexe Zapovedi obdersavati, toieto kem nachinom ti mores Boga lyubiti, y blisnyega tvoiega; Naimre zeuszega Szercza, zeusze pameti, zeusze iakoszti, y zeusze Dusse; Blisnyega pak kakti szamoga szebe: Koigoder adda ov Christussev Navuk neobdersava, y polek nyega nesive? *DEUM non habet.* on Boga nima. On pak uszaki, koi goder lyubi Szvet z-Chalarnoszstmi nyegovemi, y vu nyesze uffa. *DEUM non habet.* Boga Nima. Uszaki on, koi goder lyubi naszladnoszti teloune, y vu nyhsze kalya, za nyesze szkerbì. *DEUM non*

non habet. Boga nima. Uſzaki on, koi nepomaſe, nebrani, nit nezagovaria blisnyega ſzvoiega kadga vidi vu kakove nevolye *DEUM non habet*: Boga nima. Unogo pak bolye moreſze rechi odonoga, koi kadabi moral pomagati iz lyubavi Blisnyega ſzvoga, ondamu na Telu, Blagu y Poſtenyu skodi, nyega preganyaiuch, Ogovariaiuch, y Blagomu po cziganie, ſzille, ali tatbine grabech, uſzaki takov, *DEUM non habet*. Boga nima. Arveli Sz. Ianus Evang: *Qui manet in charitate, in DEO manet, & DEUS in eo.* Koi ſive vu lyubavi? prebiva vu Bogu, y Bog vu nyem: Zverhu koieh rèchi mudri, y Sz. Navuchiteli lepo govore, naimre moy Seraffinſzki Sz. Bonaventura veli: *Charitas in comparatione ſubiecti eſt ordinata, & magna voluntas ſerviendi DEO, placendi DEO, Fruendi DEO.* Lyubav ie ona prava volya, y ſzercheno hotenye Bogu ſzlufiti, Bogu drag biti, y povolye hoditi, Boga vuſivati. Sz. Auguſtin pak veli: *Charitas eſt rectiſſima Animi affectio coniungens nos DEO.* Lyubav ie ono naipraveſſe ſzercheno hlepenye, koie naſz z- Bogom ukup ſzlaſe, y ſzkaplya, arveli nadalye. *Talis eſt quisq; qualis eius dilectio. Terram diligis? terra es. Deum diligis? quid dicam? Deus es.* Takovie uſzaki Chlovek kakovaie nyegova lyubav. Lyubis Zemlyu? Zemlya ieſzi. Lyubis Boga? kai hochu rechi? Bog ieſzi. Arveli Blaſemi Lourencz Iuſtin. *Dilectio eſt duorum ligatio.* Lyubav iè dveh ukup vetanye, onoga naimre gdo lyubi, y koga lyubi. *Magiſter* Sententiarum pak dokancha govorech zverhu danaſnyega Sz. Evang. *Charitas eſt Dilectio, quia diligitur DEUS propter ſe, & proximus propter DEUM*, Lyubav prava ie ona z- koium Chlovek lyubi Goszp. Boga zverhu uſzch ſztvàri zbog Dobrote y Miloſzerdnoſzti nyegove proti nam: y kada mi za lyubav, y volyu Bosiu lyubimo blisnyega naſſega; kai uſze dobroie negda razmislyaval Sz. Ivan Chriſoſtomus, kadaie naimre govoril za vexi nas Navuk *Homoſi DEUM amat? mundum non amat. Si autem mundum amaverit? iam Deum ex toto corde non amat.* Chlovek ako Boga lyubi? Szveta y nyegoveh chalarnoſotih nelyubi. Akoli pak Szvet lyubi? tak Goszpona Boga zeuſzega Szercza Szvoiega nelyubi.

Ovdemiſz evidi dabime negdo rèd opitati: *Quid eſt diligere Deum ex toto Corde, Mente, & Anima?* Kakſze to mora razumeti, lyubiti Boga zeuſzega Szercza, Pameti, y Duſſe? Odgavariam

1. Ioan. c. 4. v. 16.

S. Bonav. de Profeſ. Religio. l. 2. c. 23.

S. Auguſ. tract. 2. in Epiſ. Ioan.

B. Laur. Iuſtin. in Nat. B. Virg.

Magiſter Sent.

S. Ioann Chriſo.. hom. 17. in c. 3 Matth.

zeusse mi Sz. Otczi da uszaki Chlovek koi hoche zverssheno ovu Bosiu Zapoved obdersavati, mora Goszp. Boga zverhu uszeh Sztvari lyubiti, toieto, mora usze czelo Szercze Bogu daruvati, daga nemora deliti z- Telom, Szvetom, y Uragom, kaiti Goszp. Bog z- ovemi tremi Nepriatelmi nikakvoga dèla, nit paydastva neche imeti. Drugoch mora Chlovek Coszp. Boga tak lyubiti, da bude uszigdar pripraven za lyubav nyegovu usza koia ima pogubiti, Telo na Muke, y Sitek na Szmert dati, pervo neg koiu nyegovu Sz. Zapoved prekersiti, y proti nyemu zagressiti. Tretich, da Chlovek usza Dobra, y Zla, iednakem Szerczem, y dobrovolynosztium od Boga prijmlye; vu Szrechah, y Nesrechah; vu Zdraviu y vu Betegeh; vu obilyù, y pomankanyu blaga, Volyu szvoiu z- volyum Bosium szlase kot tomu lepu Peldu imamo vu iednom Mladenczu od koiega stem *In vitis Patrum.*

In vitis PP.

Daie naimre bilo obznanyeno vu Duhu iednomu Sztaromu Puscheniku, od iednoga Mladencza, koi Mladenecz akoprem sivelie poboszno vu Sz. pokore, vendar polek szvoie pokore y poboszno szti, dasze mora szkvariti y daie iur megy prokletemi zapiszan, ko ochituvanye nezgovornu Salosztie zaudalo onomu Sztarczu poboszno mu Puscheniku, ali toga on ni hotel obznaniti Mladenczu, boiechisze dabi nezdvoil, y vu greheszenepodal, snymi Boga bantuval, y blisnye szpachuval; Nego kudie goder hodil miloie z dihaval, kada koderie pak Mladencza zagledal suhkoszeie plakal; kai videchi Mladenecz chudilszeie nad tulikum Salosztium tak Szvetoga Otcza, a ioschebolye nad plachem kadaszeie snym zeztaial, pochne adda izpitavati Mladenecz Sztarcza kakovbi tomu plachu nyegovomu y Salosszti moral Zrok biti? koiega dugo uremena Sztarecz ni hotel povedati, vendar k- zadnyemu na tulike prosnye y izpitavanya vuchinyena od Mladencza, povedal muie kaimuie od Boga ochituvano bilo. Koie Novine chuiuch Mladenecz, gdobimiznal povedati megy vami N.N. kaije pochel, rekel, ali miszlil? ali kaibi koi zmegy vasz na tak neszrechne Novine, kotie vekovechno szkvarienye miszlil, chinil, ali govoril? Odgovora od vasz nepotrebuiem, nego hochu da poszluhnete za vas Duhouni Navuk ono kaije on Mladenecz Sztarczu Puscheniku odgovoril.

DEUS

DEUS quod in oculis ſuis beneplacitum eſt, adimpleat; Ego enim non ſervio ei propter Regnum Cœlorum, ſed propter Bonitatem ſuam, & amorem quem erga me morte, & Paſſione ſuâ teſtatum reliquit. Goszp. Bog koteri meie ſztvoril, moreme y pogubiti, nai chinì zmenum kakie nyegova Sz. Volya, Ia nyemu neſzluſim ſzamo zato, dabi on mene Zvelichil, y za plachu moieh dobreh dèl dabi mene Nebo dàl, negomu ſzluſim genyen od one velike lyubavi, koiu-ieon prori mene na ſzvoie Muke, y ſzmerti pokazal; Akolimi adda iz ſzvoie Dobrote, y Miloſzerdnoſzti hoche Nebo dati? nai bude Blagoſzlovlyen: Akolime iz ſzvoie Pravicze hoche ſzkvariti? naiſze izpuni nad menum nyegova Sz. Volya, Ia vendar neſchu preſztati ztem bolye oude nyega hvaliti, y blagoſzlaulyati, znaiuch dami toga vu peklu nebude moguche chiniti, kodbi duſnoſzt moia bila, kakti tulikoga moiega dobrochinitela. Oh chudo preveliko! oh obſanoſzt nezgovorna! oh lyubav nepreſzeſna! vu *Szerczu* iednoga Chloveka. Ali kaiſzeie pripetilo? onu iſztu noch obznanilie Goszp. Bog po Angelu onomu *Sztarczu*, da on Mladenecz z- onum ſzvoium ſztalnum lyubavium proti Goszp. Bogu vexe Naime, y Korune zadobilſzije vu Nebu, nego zeuſzemi ſzvoiemi dobremi dèli, uſze ſzvoie ſive dnì vuchinyenemi do onoga uremena, y da do malo uremena poyde vuſivat zaſzluſene plache za tak veliku goruchu, y ſztalnu lyubav proti Bogu ſzvoiemu, y tak be vuchinyeno ar cheſz nekuliko dan on Mladenecz z- velikem veſzelyem preminulie iz ovoga Szveta.

Neſzamo ovo doſzta k- zverſſene Lyubavi proti Goszp. Bogu da moragdo tuliko vu Neſzrechah, y ſzuprotiuchinah Volyu ſzvoiu z- volyum Boſium ſzlagati; kotie ov Mladenecz vuchinil; nego ie k- tomu potreba da Chlovek ioſche ovde ſi-, vuch ſzvoie telo na Muke, *Sitek* na *Szmert* ie pripraven dati- pervo neg koiu Boſiu Zapoved prelomiti; ali k- koiemu ſztvorenyu bolye ſzvoie Szercze pridrnſiti neg k- Bogu. *Kotſzu* unogi Mladenczi y Divoychicze vuchinili, koij oduriliſzu Szvet z- Naſzladnoſztmi nyegovemi chalarnemi: Kakti ieden Alexius oduſilie ſzvoiu Zaruchniczu: *Margareta* Kchi Kralya Vugerſzkoga Zaruchnika ſzvoga, pervo negoſzu lyubav y Naſzladnoſzt teovnu zpoznali. Kaije vuchinilo tulike neizbroiene Mladen-

eze, y Divoychicze Szvet oduriti y megy Kloſterſzke zidine nekoie, a nekoie vu daleke Puſchineſze ſzkriti? y do danaſnyega dneva chinì ſzkrivatiſze? Nego iedna Lyubav proti Goſzp. Bogu? Kai nym tamo premenya oſtre Poſzte, na Goschenya? zkoznuvanya na pokoie? Puſchine na Varaſſe? Pechine na Grade? Diſczipline, y Cilicziume na Muſike y Igre? Puſchinſzka nema Zveria na naiuffaneſſe Priatele y Tovaruſſe? Gdoie pelyal, y ſzprevaial tulike Sz. Muchenike, y Muchenicze z- tulikem Veſzelyem na ſztraſne Muke? y nye z- tulikum terplyunoſztium, y ſztalnoſztium chinil podnaſſati? Gdoie priſzilil iednu Sz. Luciu Ochiſzi izboſzti, y Sz. Apoloniu vu Ogenyſze ſivu hititi? Ah gdo? gdo drugi uſza ova ie vuchinil? ako ne iedna iedina ſzerchena lyubav proti Goszp. Bogu? y to ochiveſzto ſzvedochimi Sz. Peter Chryſologus govorech: *Nihil durum, nihil amarum, nihil lethale, computat Amor verus; Amor, ſi amor verus eſt vincit omnia.* Nikai teskoga, nikai ſuhkoga, nikai pogibelnoga nepreſtimava prava lyubav; Lyubav, akoie prava lyubav obladuie uſza.

S. Petrus Chryſol. ſer. 40.

Ieden Benedictus Sz. valyaſze gol po bodechem ternyu; a moy Sz. Ferenez po goruchem vuglenyu; ſeden Sz. Bartol puſchaſze na Meh dreti; à Sz. Lourencz verh goruchega Roſtera pechi; Sz. Vid vu kipuchem kotlu kuhati, à Sz. Bonifacius z- razczvertem olovom napaiuti. Odkud tulika iakoſzt, y ſztalnoſzt uſzem ovem vu tak ſztraſneh Mukah? ah od lyubavi, od lyubavi goruche, ſzerchene koiaie vu nyhoveh ſzerczah gorela proti Bogu Sztvoritelu y Zvelichitelu ſzvoiemu: odkud pravoie rekel Sz. Chryſologus. *Nihil Durum, nihil amarum, nihil lethale computat amor verus.* Nikai teskoga, nikai ſuhkoga, nikai pogibelnoga nepreſtimava prava lyubav, nego uſze teskoche preobracha na lehkoche, uſze ſuhkoche na ſzladkoche uſze muke na radoſzti, uſze ſzmerti na ſitek, *Amor, ſi amor verus eſt? vincit omnia,*

Idem

Negovorim ovde nikai od one velike Lyubavi z- koium ſzu proti Goszp. Bogu goreli oni tri veliki ovoga Szveta Poglavniki, ar Czeſari Conſtantinus, Carolus, y Henricus, zmegy koich pervi ſeleiuchi povexati Veru Katolichanſzku, y raſſiriti Sz. Mater Czirkvu, unoge Czirkve na Diku Boſiu ſzvoiem ſztroskom

lom chinilie zidati, koiem ſzam ſzvoium rukum jame, za poſz-
zavit fundamente, ie izkàpal. Drugi doznauſi da Goszp. Bogu
Poniznoſzt zmegy Dobroth ie naidragſa vu koieie ſzam Szin Bo.
ſyi od porogenya tia do ſzmerti ſzvoie ſivel, od koiega Sz. Pavel
Apoſtol govori. *Humiliavit ſemet ipſum factus obediens.* Ponizilie *Philip. c.*
ſzamoga ſzebe poſztauſi pokoren, pache on ſzam od ſzebe ſzve- *2. ℣. 8.*
dochi pri Sz. Mattheu. *Quoniam mitis ſum, & humilis Corde.* Ar- *Matt. c.*
ſtem Tih, y Poniznoga Szercza. zatoizto Carolus Czeſzar za- *11. ℣. 29.*
puſztilie Czeſzarſzku Chaſzt z-Naſzladnoſztmi y Bogacztvi,
zrie poſztal iednem Paſztirom. Treti pak Czeſzar, toieto Hen-
ricus doznauſi daie naipovolyneſſa Dobrota Chiſztocha predra-
gomu Bogu ſzvoiemu, zatoiſzto ona lyubav ſzerchena koiaie vu
nyem gorela proti *Sztvoritelu* ſzvoiemu, obladalaie lyubav te-
lovnu proti Zaruchnicze ſzvoie Kunegunde, z-koium tia do
ſzmerti vu neoſzkrunyene Chiſztoche Divoiachke ie ſivel. Zna-
iuch dobro on kai Sz. Iakop Apoſtol govori da: *Amicitia huius* *Iacob. c.*
Mundi inimica eſt DEI. Priatelſztvo y lyubav proti ſztvaram *4. ℣. 4.*
ovoga Szveta, ie Boſie Nepriatelſztvo.

Nu kadeſzte ſzada Priateli Szveta ovoga chalarnoga? y
Lyubiteli ſztvarih y Naſzladnoſztih nyegoveh? kaivamſze vidi
od moiega do vezda govorenya? y od oveh Szvetezev Boſieh
lyubavi proti Goszp. Bogu ſzvoiemu? Naſzleduietelie vi? ali
pak delite Szercze vaſſe z-Bogom y z-Szvetom? Ah boimſze
kruto da ni ovo, ni ono; Nego pache naſzleduiete Kralye Ne-
vernе Kaligulu, y Alexandra, zmegy koieh pervi na tulikoie
lyubil iednoga ſzvoga Konya, dagaie vechkrat puſchal ſzobum
priſztolu ieſzti, y piti iz one iſzte poſzude, iz koieie ſzam pil.
Drugi pako Kraly toieſzt Alexander natulikoie lyubil ſzvoiega
Buczefala, daie hotel rayſſi Kralyeſztvo pogubiti nego nyega.
Od Antonina Czeſzara tulikai ſtem, daie on iednoga ſzvoga
Hencza lyubil na tuliko, dagaie vu Zeleni Barſun oblachil, y
ſzladkem grozdichem hranil, kadaie pak uczerknul, miloſzeie
za nym plakal. Oh dabi Goszp. Bog dal! dabi unogi y neiz-
broieni Kerſcheniki unogo bolye od oveh nebili zalyublyeni
vu ſztvari unogo odurneſſe od Konya, Buczefala, y Hencza.
Oh Boſe moy Nebeſzki! kam, y nakaije doſzpel Narod tvoy
Kerſchanſzki? Ti ponuias Sztol tvoiega Nebeſzkoga Veſzelya;

ponuias szladkoche, naszladnoszti, y Veszelya Kralyeszтva tvoiega; ponuias opravu Vekovechnoga Blasenszтva onem koij tebe szamoga budu lyubili. Terga nì, terga ni koibite iz pravoga Szercza, pameti, iakoszti, y Dusse szvoie lyubil: Niga velim koibi vech, y bolyè nelyubil Telo, Szvet, y Uraga, Nepriatele tvoie, y szvoie, koibi nym bolye neszlusil, koibi nyhove Zapovedi bolye y zverssenеie neobdersaval, ako prem teske, smehke, y suhke, neg ovu tvoiu danasnyu szladku, lehku, y povolynu Zapoved.

Z-vami adda dokancham govorenye moie ò Gresniki nezahvalni! o Gresnicze neszpametne! pache, ne zvami, nego Sz. Paulom Apostolom davaiuch zverhu vasz Proklecztvo: *Si quis non amat Dominum nostrum IESUM Christum, Sit Anatema.* Ako gdo zmegy vasz nelyubi Goszp. nassega IESUSSA Christussa nay bude proklet. Proklet na Blagu, proklet na Telu, proklet na Dusse. Nai bude proklet pred Szmertium, proklet po Szmerti. Koie ostro y sztrasno Proklecztvo razmislyavaiuch negda Sz. Augustin vesz szuzami poleian krichalie k. Goszp. Bogu. *O Pie Domine! quid tibi ego sum, ut amari iubeas te, âme? & minaris mihi ingentes miserias si non amavero te; Irascceris si non faciam, multa promittis si faciam: & quid est amor meus? vel quid delectaris in me?* O Milosztivni Goszp. Bosè? kaiszem ia tebe? da ti Zapovedas od mene tebe lyubiti? y groziszmisze z-unogemi neszrechami akote lyubil nebudem; Szerdisze ako nevuchinim, unoga obechas ako vuchinìm: Ter kaije lyubav moia? ali kaisze vu mene naszladuies.

1. Corin. 16. ℣. 22.

S. Augus. de Discip. Christi c. 2. q. 2.

Ako Sz. Augustin iesze tak iako chudil nad danasnyum Zapovedium Bosium? Sz. pak Thomas de Villa Nova nisze zadoszta mogel nachuditi nad ovum velikum Bosium Zapovedium, koiu pod proklecztvo ienam Goszp. Bog obdersavati zapovedal, odkud y on z-velikem sztrahom ie krichal. *Sed nequeo satis admirari, & intra me penitus obstupesco Domine mi! quid est hoc quod sic amari vis â me? ut mihi mortem, damnationem, æternosq; cruciatus mineris si non amavero te; Tanti facis amorem, meum? quis ego sum? ut sic æstimes amari â me.* Nemoremsze zadoszta nachuditi Goszp. Bose! kai to mora biti da ti tak marlivo zapovedas mene, tebe lyubiti? damisze grozis Szmertium, Proklecztvom, y

S. Thomas de V. N. in fascic. Div. Amor. c. 9. ℣. 2.

z-Mu-

z. Mukami vekovechnemi akote lyubil nebudem; Natuliko preſtim avas lyubav moiu? a ter gdoſzem, y kaiſzem ia? da ti ſelis, potrebuies, y zapovedas mene tebe lyubiti? pache ne ſzamo to negoſze ſtimas, y dichis akote lyubim.

O va od oveh dveh Sz. Otczev chuiuch, y razmislyavaiuch Vitulikai ò N.N. chuditeſze zverhu ove Zapovedi? Ali preſzta. neteſze chuditi, ter poſzlusaite kaivam odgovaria Sz. Hilarius, uputchevaiuch, y zrok davaiuch zakai Goszp. Bog zapoveda- nam daga lyubimo. *Amari ſe à nobis exigit, non amoris in ſe noſtri fructum aliquem ſui cauſa ipſe percipiens; Sed amore ipſo nobis potius quieum amabimus profuturo.* Seli, hoche, y zapoveda Goszp. Bog daga mi lyubimo, ne iur dabi on iz Lyubavi naſſe haſzen kakovu chùtil ali imel, nego dabi Lyubav naſſa proti nyemu nam na haſzen biti mogla. Na ovu adda ha ſzen miſzlech, krichemo y mi iz glubine Szercza naſſega k. Goszp. Bogu ukup Sz. Anſelm miſſem Biskupom. *Auſer Domine à me ſi velis ſubſtantiam meam, Manus, pedes, oculos meos, ſolum relinque mihi Cor, quo te diligam, hoc enim ſolo tibi placebo.* Vzemimi Goszp. Boſe uſze blago, mentuime ruk, nog, y Ochijh, ſzamomi puſzti Szercze z-koiemte lyubil budem, z- koiem ſzamem tebe budem drag, y povolyen. Amen.

S. Hilar. in pſal. 2.

S. Anſel. lib. Med. c. 9.

OSZEMNAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kakov? y kulik Grehie, krivo y preuzetno oſzugyavati bliſnyega ſzvoga.

Ut quid cogitatis mala in Cordibus veſtris?

Matth. 9. V. 4.

Zakai miſzlite zla vu Szerczah vaſſeh?

V Szigdarie bilo velikoga chuda uredno, pri uſzakom razumnom,

nom, y Bogaboiechem Chloveku; Zakai szkoro uszi lyud ieszu tak nagnyeni na oszugyavanye vu szvoieh Szerczah blisnyega szvoiega, y to vechkrat ne szamo preuzetno, nego krivo y nepraudeno; buduch da drugach keszni, y teskisze kasu na zvanszko oszugyenye, da rauno vechkrat pravichno: Ar gdo nevidi, y nezpoznava kakszu teski, y keszni na Vechniczah Szudczi szuproti koiemu kriuczu dati Sentencziu szmertnu z kulikum teskochum, y sztrahom Senatori vu Magistratussu k-takove Sentenczie szvoy Votum illi privolenye davaiu? Vuchem akobi gdo dvoil? nai ide po Temniczah, y hoche nayti tuliko Szusnyev vu nyh koijbi iur zdavnya morali zaszvoie zlocheszto siulenye pogublyeni biti, ter vendar tuliko uremena nutresze muche pogiblyuch od nesznage, y nevolye, natuliko daszi szami selè Szmerti za oszloboditisze one Muke, ter vendar milosche nimaiu; odkud to? ne tuliko sztanovito od pomiluvanya, kuliko od pomankanya ali za dovolyneh zrokov, y Szvedokov k-oszugyeniu pravichnomu na Szmert, boiechisze uszaki drugoga krivo oszuditi: Ali pak od pomankanya Szluge Pravicze, toieto Henkara, koibi Sentencziu izpunil, nehotechisze drugi nigdor vu to pusztiti, nego pache uszakibi rayssi, dabimu moguche bilo Kriucza onoga Szmerti oszloboditi. A vezdasnye ureme pak Narod Chlovechanszki ie tak nagel, y nagnyen na oszugyavanye blisnyeh vu Szerczu szvoiem, da za greh vech nit nederse lyudi od blisnyega szvoiega zlo miszliti, nyega oszugyavati vu Szerczah szvoieh za krivcza vu oneh greheh, za koie on ni nit miszlil, pache ne szamo to; nego unogi, y unogisze nahagyaiu koij blisnyega szvoiega dobra y Szveta dèla, vu szvoieh Szerczah oszugyuiu za gresna, y Muk peklenszkeh uredna, nemaraiuchisze za Christusseva opominanya naipervo pri Sz. Ianussu Evang. *Nolite iudicare secundum faciem, sed rectum Iudicium iudicate.* Neszudete blisnyeh na obraze gledech, nego pravichni Szud szudete; Nitisze maraiu za danasnye opominanye Christussevo. *Ut quid cogitatis mala in Cordibus vestris?* Zakai miszlite zla vu Szerczah vasseh? znaiuch on kruto dobro kaisze vu Szerczah Chlovechanszkeh zadersava dobra y zla, da naimre kakgoder usze Dobrote iz Szercza izhagyaiu tako tulikai y uszi grehi, polek szvedochansztva Sz. Matthea Evang. *De Corde*

Ioann. c. 7. ℣. 24.

enim

mim exeunt cogitationes malæ. Kakoveſzu pak ove zle miſzli iz Szercz naſſeh izhagyaiuche? iſztinaie da *Sz.* Matthei veli: *Homicidia, Adulteria, Fornicationes &c.* Izhagyaiu Lyudomorſztva, Praznoſzti, Lotrie y oſztali uſzi grehi, ali zmedi uſzeh nai oſzbuineſſi greh ie, otaino vu Szerczu oſzugyavanie bliſneh naſſeh, y to preuzetno, krivo, y nepraudeno: hudobu y pogibel koiega greha, razmislyaiuch *Sz.* Ambros opomina uſzeh govorech. *Caveat unusquisq; nè cum de alio iudicat, in ſe ferat ipſe ſententiam.* Naiſze uſzaki chuva da nebude on od Boga ſzugyen onak prauichno, kotie on krivichno bliſnyega ſzvoga ſzudil vu Szerczu ſzvoiem: kakov adda, kak velik, y pogibelen greh ie krivo oſzugyavati naſſe bliſnye, polek moguchnoſzti izkazati hochu.

Matthæi 6. 15. ℣. 19.

S. Ambros. ſer. 20 in pſal. 118.

Kaije adda krivo oſzugyavanie, illi kaiſze razme po krivom oſzugyavanyu naſſeh bliſnyeh, od koiega naimre ia vu ovom Prodechſtvu govoriti kanim? Chuiem kakie Mudri Stapletonus izpiſſuie. *Eſt actus Intellectus, quo alienos mores, & facta, ſine legiti-ma authoritate, & cauſa iudicamus.* Ie poſzel razuma naſſega, z. koiem mi derſanya, y dèla, prez oblaſzti, y zroka ſzudimo, to-ieto kada mi vidimo bliſnyega naſſega kai chiniti, kam hoditi, z kem govoriti, kai, y kakſze noſzi? nyega z. naſſem razumom vu Szerczu ſzudimo, da ono dello ni povolye Boſie; da ovo hogyenye vu takovo meſzto, k. takvem perſonam, vu takovom vremenu, nemore biti poſteno; da ono kaiſze skomczè ſzkriuaiuch noſzi, ali pak ona Czifraſzta oprava, niſzu po pravicze zadoblyena, y tako od oſztaleh rechiſze more. Akoſze gdo vu ove miſzli hotonczè zadersi, y veruie da nemore biti drugach, ziti ni, neg onak kot on miſzli, prez uſzake dvoinoſzti greſi, uſzaki takov krivi Szudecz, nimaiuchi nikakvoga ochveſztoga zroka nit oblaſzti drugoga ſzuditi.

Staplet. tex 2. in Dom. 1. poſt Pent.

Ov pak greh more biti vexi, y menſſi, polek vexe, ali menſe hudobe greha koga ſzudi vu bliſnyemu ſzvoiem; Kakti, na peldu, kada ti vidis onu Perſonu hoditi vu ovo, ali ono meſzto, ti ſzudis vu tvoiem Szerczu da nehodi po drugo, nego lotruvat, ali kraſzt; Lotruvati pak, praznuvati, kraſzti, ieſzu Szmertni grehi, adda kada ti vu takovom grehu ſzudis koga ſiveti? ti tulikaiſe ſzmertnem grehom greſſis. Ako pak vidis koiu Perſonu keſzno vu Czirkvu hoditi? ter ſzudis daie zaſzpanka, illi da du-

go ſzpì; Vidis onu drugu da poboſno vu Czirkve moli, guſzto-ſze ſzpoveda, ter ſzudis da toga nechini iz prave pobosnoſzti, nego ſzamo iz ſzkaslyivoſzti; onda mali greh chinis. Kaiti pak ovo ovakovo oſzugyavanye malo kada biva prez Szmertnoga greha, zato iſzto vu unogeh meſztah Sz. Piſzma prepoveda Goszp. Bog lyudem ſzvoie Bliſnye oſzugyevati, kakti pri Sz. Matthéu. *Nolite iudicare, ut non iudicemini; In quo enim Iudicio iudicaveritis iudicabimini.* Naite ſzuditi, da nebuſzte ſzugyeni; ar kak, y vuchem budeſzte vi druge ſzudili? vu onom iſztom budeſzte od Goszp. Boga ſzugyeni. Pri Sz. Ianuſſu Evang. pak veli. *Nolite iudicare ſecundum faciem, ſed rectum Iudicium iudicate.* Neſzudete gledech na obraze, toieto gledech na zvanſzka dèla, ar more nas bliſnyi drugo vu Szerczu chutiti, à drugach-ſze zvana izkazuvati. Sz. Pavel Apoſtol pak veli (da neizbroiene druge na ſztran oſztavim) *Nolite ante tempus iudicere, donec veniat Dominus, qui & illuminabit abſcondita tenebrarum, & manifeſtabit conſilia Cordium.* Naite pred uremenom ſzuditi, doklam Goszpodin nedoyde (toieto Szudecz Nebeſzki) koi bude razſzvetchuval ſzkrounoſzti, y ochituval tolnache vuchinyene vu Szerczah naſſeh. Da nimamo pred uremenom ſzuditi naſſega bliſnyega, to iſzte Praude razuma, y razbora povedaiu, pokehdob velikaſze Krivicza chinì onomu chloveku koije ioſche na ovom Szvetu od lyùdi preuzetno, y krivo oſzugyavan: pache iſzte Praude Boſanſzkè toga nedopuſchaiu, nego hote daie takovo ſzugyenye odulecheno na konecz ſitka uſzakoga Chloveka. Koiu Zapoved ſzam Goszp. Bog poche lie naipervi obderſzavati, neſzudech nikoga doklamgoder na ovom Szvetu ſive, nego odulachi dan, na dan to chiniti, terplyuno podnaſſaiuch grehe Naroda Chlovechanſzkoga, y tako chaka odluchenoga uremena za vuchiniti ſzvoy ſzùd.

Matth. c. 7. ℣. 1. & 2.

Ioan. c. 7. ℣. 24.

1. Corin c. 4. ℣. 5

Na potvergenye te iſztine nahagyam lepu peldu vu Sz. Piſzmu, vu Knigah Poroda, od Caina, koi potlambi bil zarazil Brata ſzvoiega Abela na polyu, y nyegovu Kerv preleial; Ova Kerv Abelova po krivicze preleiana pochelaie krichati vu Nebo k- Goszp. Bogu, y od nyega proſziti praviczu ſzuproti nevernomu, y nemiloſztivnomu Cainu Bratu ſzvoiemu. *Non accuſat vox illius, non Anima eius, ſed vox Sanguinis accuſat.* Veli Sz. Ambros

S. Ambr. l. 2. de Cain.

Bis-

Biskup. Netuſi glaſz nyegov [toieſzt Abelov) niti Duſſa nyegova, nego tuſi kervi nyegove glaſz: ali ov glaſz po nieden put nebe uſzliſſan, ar *Posuit Dominus signum in Cain.* Poſztavilie Goszp. Bog znamenye na Caina, po koiem vuchinilgaie ſzigurnoga da onioſche ni oſzugyen, nitiga hoche po nijeden put oſzuditi doklam na ovom *Szvetu* ſive, nebuduch ioſche ureme ſzugyenya zato dabi liſztor hotel Cain, bi ioſche mogel z-pokorum za svoi greh oſzugyenya Boſiega na Muke vekovechnè oſzlobodiſze, y zvelichiti Duſſu ſzvoiu.

Nu vezda velim ia ovak, ako Goszp. Bog ni hotel Caina oſzuditi, zbog preleianya Kervi Brata ſzvoiega Abela; nitiga opitati zroka zakaije nyu preleial? y nyega ſitka mentuval? ako rauno glaſz one kervi ie vu Nebo krichal, y od Boga pravize y fantchenya potrebuval. Kak adda koi Chlovek bude ſzmel mogel oſzugievati bliſnyega ſzvoga, ioſche doklam na ovom ſzvetu ſive? govorech od nyega ako ne z-iezikom ochitoma, tak konche z-miſzelium vu Szerczu, daie ov, ali ona takov greſnik, ali greſnicza, da ni ureden da na *Szvetu* ſive; daie ureden Muk peklenſzkeh; nebuduch ioſche ureme takovomu ſzugenyu; niti to Chlovechanſzka oblaſzt, unogo menye duſnoſzt ze, nego ſzamoga *Szina* Boſiega, od koiega govori Sz. Peter Apoſtol. *Hic eſt, qui conſtitutus eſt à DEO Iudex vivorũ, & mortuorum.* Ovoie on, koije odluchen Szudecz ſiveh, y mertveh. *Actor. c. 10.*

Vezda pak proſzimvaſz N. N. dami poveſzte kaivaſz ia pital budem: Naimre nebili uſzake naivexe Kaſtige uredna bila prevzetnoſzt onoga Szluge, ali koiegagoder Kralyeuſzkoga podlosnika, koibi Kralyu ſzvoiemu vu Tronuſſu ſzedechemu, Korunu na Glave, y Bat vu Rukah derſechemu, hotel Korunu iz Glave, y Bat iz Ruk ſzilum uzeti, y ſzebe na meſzto Kralya poſztaviti za Szudcza podlosnikov? kai vamſze vidi od prevzetnoſzti toga takovoga? Sz. Bernard izpitava, Oh kulikeh! y kakoveh Kaſtig nebi zaſluſil uſzaki takov preuzetni Chlovek? Rauno tak moreſze y mora rechi od uſzakoga onoga, koi krivo, y preuzetno vu ſzvoiem Szerczu oſzugyava bliſnyega ſzvoiega; kadagoder pak gdo ſzudi preuzetno bliſnyega ſzvoiega, zlo od nyega miſslech, y veruiuch? onda iemlye ſzilum Korunu iz Glave, y Bat iz Ruk Chriſtuſſu Szinu Boſiemu, ter-

ſze vu nyegovu chaſzt, y Oblaſzt preuzetno puſchya, ſzudech onoga koi pod nyegovum oblaſztium nì: Tem takovem ochitno Sz. Pavel Apoſtol govori. *Tu quis es, qui iudicas Servum alienum? Domino ſuo ſtat aut cadit.* Gdoſzi ti, koi ſzudis ſzlugu luczkoga? Goszponu ſzvoiemu ſztoì, ali opada. Krivicza adda velika kruto chiniſze Szinu Boſiemu od uſzakoga onoga, koi ſzluge, y podloſnike nyegove, toieto bliſnye ſzvoie krivo, y preuzetno vu ſzvoiem Szerezu oſzugyuie, buduch to nyegova chaſzt, à ne Chlovechanſzka; Od koiega greha velikoche, y ztrahote Sz. Dorotheus piſſe ovakl *Quid eſt gravius? quid hoc vitio moleſtius atq; Infamius? Quid magis adverſatur DEUS, & abominatur quam Crimen hoc? usq; adeò gravè eſt proximum iudicare, ut reverà omne peccatum excedat.* Kaije teſeſſaga? kai merſeſſega? y kai Goszp. Bog bolye oduriava nego ov greh? tulika y takova ſztrahota ie bliſnyega vu Szerczu oſzugyavati, daſze zaiſztinu more rechi ov greh vexi od uſehdrugeh grehov. Niti to ni bilo zadoſta rechi ovomu Sz. Chloveku, od ſztrahote, y velikoche ovoga greha, nego ioſche nadalye veli, *Nihil adeò provocat DEUM ad iram, nihil tam hominem ſpoliat, omni præſidio ac virtute denudat, nec adſummum diſcrimen adducit, ut proximum iudicare, & condemnare, ac nihili eum ducere.* Nikai tak Goszp. Boga na ſzerditoſzt nezezava; Nikai tak Chloveka nerobì, niti Dobroth mentuie, y vu naivexu Neſzrechu napelyuie, kuliko oſzugyavanye y zaniſtar derſanye bliſnyega ſzvoga.

Roman. 6 14. ℣. 4.

S. Dorot. ſer. 6.

Idem ibidem.

Tu pako iſztinu morem ia y Sz. Piſzmom poſzvedochiti, kade ia ſtem vu knigah Broyia od Datana, y Abirona, koich Goszp. Bog ni mogel ſztraſneie kaſtigati, negieie kaſtigal, daie naimre vuchinil pod nymiſze Zemlyu razpuchiti, y ſive vu pekel poſzreti: kakovie pako zrok ove tak ſztraſne, y nigdar od pochetka Szveta ovoi ſzpodobne chuiene, ali vigyene kaſtige? ah koi drugi zrok bi moral biti nyhovoga neſzrechnoga ſzkvarienya? ako ne iedna iedina preuzetnoſzt vu krivom oſzugyavanyu? ar kot mudri Lyarnus, y Abulenſis ſzvedoche, da naimre oni krivo y nepraudeno ieſzu oſzgyavali ova dva Brata y velike Szluge Boſie Moyeſſa y Arona, ſzudechijh preuzetno, daſzu oni ſzami hoteli obſzvoie volye, preſz uſzake Zapovedi Boſie liſztor iz oholie zapovedati z- lyucztvom Izraelſzkem.

Za-

zakai zato pervo negyhie Zemlya poſerla hotelie Moyſes pred uſzem Lyucztvom Izraelſzkem ſzebe vu tom pravichnoga pokazati, y nyhovo ne menye preuzetno, neg y krivo ſzugyenye ochituvati; obernuchiſze adda k- Lyucztvu Izraelſzkomu, pochelie ovak govoviti; O Szini Izraelſzki! ako ſelite y hochete znati, ieli mene Goszp. Bog k- vam poſzlal, dabi chinil, y gororil ova vam, koia vi mene vidite chiniti, y chuiete govoriti, pazete dobro na Datana, y Abirona, kot one koij mene ſzude, da ia ova iz moie glave, y oholie chinim, y govorim vam preſz uſake Zapovedi Boſie? Dobro pazete na nye, akoli oni z- dobrum Naturalſzkum ſzmertium umrù, tak polek nyhovoga ſzugyenya veruite, da naimre Goszp. Bog ni mene k- vam poſzlal. Akoli pak ova dva z- kakovum novum, y nigdar vigyenum Szmertium umru? toieto daſze pod nymi Zemlya razpuchi, y nyh poſere vu peklenſzku glubinu? znaite onda y veruite daſzu blaznili krivo ſzudech. Oude ia velim ovak dabi Goszp. Bog vezdaſnye ureme tem nachinom kaſtigal Kerſchenike? one y onda, koi kada koga krivo ſzude vu Szerczah Szvoieh, kai ſtimate NN. kulikobi vaſz do vazda ſiveh bilo? boimſze da kruto malo gdo zvun male neſzpametne Dechicze, arie malo kteri, koibi kada teda, kogatoga nebil krivo oſzudil, miſzlech neſzamo vu Szerczu unogi zmegy vaſz, nego iz iezikom pred drugemi govorech od blisnyega ſzvoiega takovo zlo zakai on ni nigdar niti miſzlil: poſztavemo na peldu.

Chuiete vi od koga povedati, ali pak morebiti y ſzami vidite, kak on Mladenecz lepo, y lyublyeno z- onum Divoykum cheſz obluk, ali na Vulicze govori; Da on Zakonſzki ide iz hiſe one mlade Udovicze; da on Udovecz hodi vu hiſu one Mlade Szneheſ; taki pochnete miſzliti da oni razgovori, ona pohaganya moraiu kakovu otainu lyubav znamenuvati; Akoli, kove miſzli privoliti? veruiete, y ſzudite? da ne ſzamo lyubav, nego y nechiſzti barat mora biti megy nymi; za koie dello ovi morebiti niſzu nigdar nit miſzlili; ſzmertnem grehom greſſite. Vidi koi onu Perſonu guſzto krat pohagyat ovu, ali onu Czirkvu; ovoga ali onoga beteſnika; taki pochne miſzliti da nehodi tuliko vu Czirkvu Boga molit, niti vu onu hiſu beteſnika pohagyat, kuliko z- onemi priatelmi, y priateliczami zeſztaiat, y

tako od drugeh. Ali oude chuiem Sz. Ivana Chriſoſtoma koimu krichì: *Plerumq; vulgus hominum ex ſuo animo de alijs iudicat, velut qui ſæpe inebriatur, facilè credere poteſt quempiam ſobriè & frugaliter viventem; qui Scortis indulget, etiam pudicè viventes habet pro incontinentibus.* Naivech, y naiguſche lyudi, druge ſzude za onakve kakovifzu ſzami, kakti on koiſze guſztokrat zopìa, lahko verujе da y drugi vu treznoſzti y mertuchlyvoſzti neſivu: Koiſze vu nechiſztochah kalya, rad ſzudi y vetuie, da y drugi ieſzu takovi, y tonam potvergyuie Sz. Gregur Nazian. *Neq; enim malum de alijs ſuſpicatur, qui non facile ad malum impellitur.* Koi ako nitje Pianecz, niti lotris? nerad druge ſzudi za takove.

S. Ioann. Chryſoſt. hom. de David & Saul.

S. Gregor Nazian.

Oudemi napamet dohagya ono kai Mudri Plinius piſſe od naimudreſſega, y naikunſtneſſega Malara Apelleſſa, koi imelie navadu ſzvoie kipe vu takova meſzta poſztaulyati, kudie naivech Lyudi prehagyalo, dabi lyudi nyegove kipe mogli videti, on pak chuti, y znati kai lyudi od nyegovoga malanya govore, idùchi ienkarat mimo ieden Soſtar koi obſztauſſi pred iednem kipom, ter pochne razgledati pantofline na nogah zmalane, y nym prigovariati, potlam pako pochelie y druge oprave prigovariati, kai Appelles videch, y chuiuch, doklamie Soſtar Pantoflionom prigovarial, y nye ſzudil da niſzu pravo y dobro izmalani, Malar Apelles ie muchal, y dobrovolyno prigovore od Soſtara podnaſſal; ali kadagaic chul y videl da y ſzabolſzku meſtriu ſzùdi, onda Appelles rekelie Soſtaru. *Sutor non ultra crepidam.* Soſtar neſzudi dalye od Pantoflina. Chriſtus Zvelichitel nas ie on Nebeſzki Malar, chiega kipi ieſzu uſzega ſzveta lyudi na odpertom meſztu avoga Szveta, koij megy ſzobumſze ſzude ieden drugoga; ali Chlovek Chloveka nemore ſzuditi, nego iz vigyenia, ali chuienia, à nemoguchi videti onoga kaije vu Szerczu Chlovechanſzkom, zato nemu ſzlobodno niti ſzuditi, buduch da on ſzam poznava Szercza. *DEUS autem intuetur Cor.* y rauno zato rekelie pri Sz. Mattheu. *Nolite iudicare ſecundùm faciem.* Neſzudete polek zvanſzkeh dèl, kada kai vidite bliſnye vaſſe chiniti, ar neznate z-kakovem Szerczem oni ona chinè, y z-kakovem nakanenyem; ar ako na zvanſzka gledech gdo ſzudil bude, lahko falli vu ſzvoiem ſzugyeniu, y ugreſi, ar veli Sz. Pavel Ap. *In quo enim alterum iudicas, te ipſum condem-*

Plin. l. 35 c. 10.

1. Reg. c. 16. ℣. 2. Ioan. c. 7 ℣. 24.

Roman. c 2. ℣. 1.

demnas. Vuchem gdo drugoga ſzudi, ſzamſzebe oſzugyuie; Poſztavemo ovak, vidis iziti iz one hiſe zacherlyenenoga onoga Mladencza, ali ona Senſzku Perſonu, ter taki ſzudis da oua cherlyena farba ie zadoblyena. *Vel â Vino, vel â Venere*; Ali od nechiſztoga poſelenya, y morebit della izpunyenia ako prem nition, niti ona, Vina niſzu ni videli, a na necchiſztochu niſzu ni pomiſzlili.

Hodmo vu Sz: Piſzmo, onde hochemo nekai ſzpodobneſega nayti, kak naimre Kraly Aſſverus zagledal be Amana pri poſztelye Kralyicze ſzvoie ſztoiechega, y takigaie pochel ſzuditi daie hotel Kralyiczena poſztelye leſeche ſzilu vuchiniti, y na veſz glaſz pochelie Aſſverus proti Amanu krichati. *Etiam Reginam vult oprimere in domo mea?* O Neverni Aman ter ure pred ochima moiemi? vu hiſe moie? ti moiu Zaruchniczu na moie poſztelye obſziliti hoches? Aliſzeie ukanil vu ſzvoiem ſzugyenyu Aſſverus, ar Aman ni nir miſzlil za kakovu Nechiſztochu, negoie hotel proſziti Kralyiczu za iednu Miloſchu. Videlie on veliki Pop Heli Annu Proſtiſſu z- Vuſztmi gibati, ali ni chul kaije govorila, y zato ſzudiliuie, daie piana govorechie: *Usquequo ebria eris? digere pauliſper vinum quo mades*; Kak dugo budes piana? prebavi ſzkoro to vino, zkoiemſzi poleiana. Aliſzeie ukanil vuſzvoiem ſzugenyu Pop Heli, ar Anna vech Szerczem negz Vuſztmi ie Boga molila. *Porrò Anna loquebatur in Corde ſuo, tantumǵ labia illius movebantur.* Tonam mogu y druge Hiſtorie zvun Sz. Piſzma poſzvedochiti, naimre ona od Henricuſſa Sz. Czeſzara, koi vigyevalie tri dni izhagyati iz Komore ſzvoiè Czeſzaricze Kunegunde ièdnoga Mladoga Szoldata, pochelſzeie ſzumniti da ona mora z- onem Szoldatom nechiſzt barat imeti, koiaie obechala z- Czeſzarom ſzvoiem do ſzmerti Divoiachtvo obderſavati; Aliſzeie ukanil Henrikus vu ſzvoiem ſzugyeniu, arie naſzkorom doznal bil, da vu ſzpodobe onoga Szoldata bilie Urag koije hotel ona dva telovnà Angela vu neſzloſnoſzt, y vu ſpot pripraviti.

Esther c. 7. ℣. 8.

1. Reg. c. 1. ℣. 14.

Ibidem ℣. 13.

Manſius diſc. 2. n. 6.

Szvedoche Sitki Szveteh Otczev da Vitalius ieden Poboſni, y Bogaboiechi Puſchenik hogvovalie po Burdelniczah, vu koieh nechiſzte Sene ieſzu Uragu ſzluſile, za obernutie na pokoru, y idnchi ienkrat van iz iedne takove Burdelnicze doſſelmuie

In vitis SS. PP. par. 1.

na

naproti ieden nechiſzt Chlovek koi rauno vu onu Burdeiniczu odpravilſzeie bil na paſſu, y ſtimaiuchi da tulikai Vitalius Redovnik vu nechiſzt van nuter ie hodil, zato iſzto ſzerdit, y kak. ti nenaviden na nynga, omeknulie frisku plyuſzku on lotris Szvetomu Vitaliuſſu govorechimu. *Usquequo peſſime illuſor Chriſti non emendas te ab his nequitijs tuis?* Zakaiſze hudobni ukanyeslivecz Chriſtuſſev nepobolſas teda negda, od ovoga zlocheſtoga Sitka tvoiega? koiu kriviczu ov *Sz.* Chlovek ie dobrovolino za Chriſtuſſa podneſzel, a vu onoga hudobnoga krivoga *Szudcza* vu onom iſztom hipn po Bofie Kaſtige ie Urag ulezel, ali pervo negie vu nyega ulezel pekleni Duh, pokazalmuſzeie vu kipu iednoga chernoga ſztraſnoga Hapara, koimuie onu plyuſzku Sz. Otcza Vitaliuſſa odvernul tak ſztraſnum plyuſzkum dagaie natla hitil, y onda vu nyega ulezel.

In vitis SS. PP. l. 5. libello 9. & S. Dorot. ſer. 6.

Ioſche iednu peldu budimi ſzlobodno iz Sitkov Szveteh Otczev na pervo doneſzti; koiu tulikai *Sz.* Dorotheus poveda od iednoga Redovnika, koi po kerhoche telovne, y tentaczie Urasie be upal vu nechiſzti greh Lotrie, kai razumeuſſi ieden ſztari Puſchenik vu ovom iſztom Kloſtru, da ieden zmegy Bratie nyegove takou nechiſzti greh be vuchinil, zdehnulie y rekel ah neſzrechnyak! kuliko zlo on ie vuchinil? preminuchi pak ov iz ovoga Szvita, Goszp. Bog poſzlalie Angela z- Duſſum onoga mladogo Redounika, k- onomu Sztarczu koigaie ſzudil daie zlo vuchinil; rekuchi proti nyemu Angel: *Ecce quem iudicaſti, vitâ functus eſt, quo igitur Animam eius iubes deferri? ad Cœlum, an ad Infernum?* Nut ovo Brata tvoga kogaſzi ſzudil daie zlo vuchinil, kam zapovedas Duſſu nyegovu poſztaviti? vu Nebo, ali vu Pekel? kako dabimu bil hotel Angel rechi, pokehdob daſziſze ti vuchinil na Zemlye *Szunczem* ſiveh, y mertveh, kai zapovedas iz ove Duſſe vuchiniti, y kamiu moram zaneſzti? vu Neko, ali vu *Pekel*? kai on Sztarecz chuiuch, iy videch preſztraſſilſzeie, pred Angela pokleknul, y krichati zachel, *Peccavi*, zagreſſilſzem, y kriucemſze zpopnavam daſzem zlo vuchinil ſzudech Brata moiega. Nato odgovorile Angel Sztarczu. *Ecce oſtendit tibi DEUS quam gravè ſit proximum, iudicare, ne poſthac amplius rem hanc commiſeris.* Nut obznanilrije Goszp. Bog, kakova ſztrahota ie bliſnyega ſzuditi, da od ſzada vech nigdar, niko-

ga

ga nefzudis, nego da od uſzakoga dobro miſzlis zverhu oneh pak Hiſtorijh velim ia, ako Goszp. Bogu tak ſzrraſno ie ſal kada Chlovek bliſnyega ſzvoiega ſzudi za zlochinecza kada zna ochiveſzto y vidi bliſnyega ſzvoga kakovo zlo chiniti, kotſze izove zadnye Hiſtorie zpoznava; kuliko nebude ſztokrat bolyemu ſal? kada Chlovek bliſnyega ſzvoga dobra dela, za zla ſzudi? tomi zadoſzta potvergyuie kaſtiga dana onomu nevernomu Sz. Vitaliuſſa Szudczu od Uraga obſzedenomu kotſzte malo pervo chuli. Ali odkud dohagya da lyudi ovoga Szveta ieſzu tak nagnyeni, y hitri na ſzugyenye bliſnyeh ſzvoieh? Imayte poterplenie doklam vam pokaſem vu prilikah ili priſzpodobah.

Hodmo vu ieden Czvetnyak, vukoiem nahagyaſze uſzakoiachko Czvetie lepo, y vugodno diſſeche, iz koiega Czveria nachinyaſze ſzladek, y ſmahen Med, y tulikaiſſe ſuhkek Chemer, kako to? ieda morebiti vu iednom Czvetu zaderſavatiſze more ſzladkòcha, y ſuhkòcha? med, y Chemer? nè, to nemore biti, nego vu oneh ſztvarah koie po Czvetiu hode, y ſnymſze hrane; Pchela iz Czvetia ſzeſzne ſzladkochu, y dela Mèd; Pavuk pako Komary oſztale chemerne muhe, ako rauno hraneſze z- prelepem Czvetiem, vendar oni ſzladkochu onoga Czvetia na chemer obrachaiu, kaitiſzu ſzami od Nature takovi, toieto chemerni, hudobni, greſniki. Drugoch, hodi po nochi iedna trupa lyùdi putem, koiem ieden z- Lampaſſem ali z- duplerom goruchem ſzveti; ov iſzti koi dupler goruchi noſzi vidi ſzam ſzebe; ali drugeh malo, ali nikai nevidi; oni pak, koij za ſzvetloſztium idu, vide onoga koi ſzvetloſzt noſzi, ali ſzameh ſzebe nevide, ar vu tmicze hode. Rauno tak pripechaſze megy dobremi, y Bogaboiechemi Kerſcheniki, y megy hudobnemi preſz ſztraha Boſiega, y lyubavi bliſnyega; Ar pervi vechkrat iz merſzkoga, y teske duhe Czvetia delaiu ſzladek Mèd, toieto ona zla, y greſna dela koia vide ſzvoiega bliſnyega chiniti na dobro preobrachaiu, ſzudechi vu dober van, illi dobrem nakanenyem vuchinyena; ako pak zla dèla, tak dobro ſzude; kuliko bolye ſzude ona ſzveta y poboſna dèlla? kotſzu poſzti, Almuſtva &c. Drugi pako, toieto oni hudobni, preſz ſztraha Boſiega, y lyubavi bliſnyega kot tuliki chemerni Pavuki, iz prelepoga Czvetia oneh dobreh, y Bogu drageh dèl, chine chemer vu ſzvoieh ſzer-

czah, y miſzlah, krivo ſzudech, koi chemer vechkrat iz ſzvoich vuſzt van blyuiu, y unoge ſznim truiù, toieto one pred koiemi ſzvoie blisnye ogovariaiu, nyhova dobra dèla na gresna obrachaiuch, y ſzudech, tak da oni koij nyh chuiu povedati ſzumneſze, veruiu, y oſzugyuiu za takove.

Ovakovi pavuki biliſzu oni Sidovi od koiehſze danaſni Sz. Evang. ſzpomina, koij Chriſtuſſeva dobra dèla na zla, y gresna ieſzu obrachali, govorech od nyege, *Blaſphemat*, Blazni, kadaie grehe odpuſchal. Takovi tulikai ieſzu oni koij Lampaſſe, y duplere goruche noſze, toteto koij vu dobrote, y poboſnoſzti ſivu, ſzameh ſzebe vide, y ſzami naſze paze kak ſivù, kud hode, à drugeh koij po tmicze oneh grehov hode nevide, na nyh negledè nit nepaze, y tako nyh neſzude; Oni pak koij vu tmicze hode nevide ſzameh ſzebe kak ſivù, niti naſze paze kud hode, y kak hode; nego liſztor gledè na onoga koi dupler noſzi, kak hodi, akoſze kade zadene na putu, y popikne, taki ſzude daie pian, kud, kam, y k- komu hodi, y nyega oſzugyuiu vu takovom ſztaliſſu ſiveti, vu kakovem oni ſzami ſivù, za kakovo ſiulenye on niti nemiſzli. Ali kai bude iz teh takoveh kriveh, y preuzetneh Szudczev danaſz, ali zutra? Ako ſelite znati kai bude iz nyh? hote k- Sz. Iſaie Proroku po koiem Duh Sz. vam obznanuie ove-

Iſaiæ c. 43 v. 8. mi rechmì. *Educ foras Cæcum, & oculos habentem.* Izpelyai van Szlepcza, y Ochi imaiuchega; Van, toieto iz Kralyeſztva Nebeſzkoga, ali kakſze to razumeti mora? akoli to Goszp. Bog od ſzamoga iednoga Chloveka govori? ia to razumeti nemorem, buduch da neznam, nit neveruiem dabiſze mogel koi Chlovek na Szvetu naiti, koibi bil ſzkupa ſzlep, y videch: Akoli pak Duh Sz. govori od Szlepczev, y videchech zoſzeb? tak gdo poyde vu Nebo a nebuduchi na Szvetu drugacheſſega, nego ali ſzlep, ali vidèch. O vu dvoynoſzt morenam razloſiti pelda oneh malo zgora imenuvaneh Nochneh Putnikov koij ieſzu ſzlepi, y videchi; Szlepi ar nevide ſzameh ſzebe, ako prem imaiu Szvetloſzt pred ſzobum; Videchi, y ſzlepi ieſzu kaiti vide lyuczka dobra dèla, y nezpoznavaiuie za dobra, nego za zla y gresna oſzugyuiu; uſzi adda ti takovi nai znaiu da vu Nebo nedoydu, ar Sz. Iſaias Prorok, ali da bolye rechem ſzam Goszp. Bog po nyem groziſze uſzem tem takovem krivem y preuzet-

nem

nem Szudczem blisnych szvoich z-vekovechnem Iay. *Va qui dicitis malũ bonũ, & bonum malũ, ponentes tenebras lucem, & lucem tenebras.* Iay vam koij govorite zlo daie dobro, à dobro da ie zlo, poſztaulyaiuch temnoſzt vu ſzvetloſzt, a ſzvetloſzt vu temnoſzt. *Isaiæ. 5. ℣. 20.*

Unogi Sz. Otczi, y Navuchiteli Czirkveni razmislyavaiuch hudobu ovoga greha, y pogibelnoſzt oneh koijga chinè, terſziliszuſze za doſzta izpiſzavati nyegovu hudobu, ſztrahotu, y pogibelnoſzt, za raſzveriti ſzlepe ochi, y nore pameti oneh, koieh naivexe veſzelye ie y naſzladnoſzt, pache kakti ure y natura oſzugyavati krivo y preuzetno blisnye ſzvoie zmegy koieh *Sz. Augustin* veli. *Temerarium iudicium plerumq; nihil nocet ei, de quo temerè iudicatur; ei autem qui temerè iudicat, ipſa temeritas, neceſſe eſt ut noceat.* Krivo oſzugyavanye malo ali nikai neskodi onomu od koga gdo ſzùdi; onomu pak koi ſzùdi nyegova preuzetnoſzt potreba da skodi Sz. Ivan Chryſoſtomus pak veli. *Malum eſt propria peccata non cernere, duplex autem, aut triplex peccatum eſt iudicare alios.* Veliko zlo ie ſzvoich grehov nevideti, niti nezpoznavati, dvakrat pak, y trikrat ie vexi greh druge ſzuditi. Didacus Stella pak dokancha, govorech. *Fieri non poteſt quin in manum Divinam incidas, quando quidem tam audax es, ut iudicium DEI fureris, homo quippe videt quæ foris ſunt, DEUS autem intuetur Cor.* Ni moguche dabiti neupal vu Boſiu ſzerditoſzt, buduch tak preuzeten da Bogu nyegov Szùd krades, ar Chlovek vidi zvanſzko, Bog pako gledi Szercze: Zakai zato Bratia moia draga: *Ut quid cogitatis mala in Cordibus veſtris?* Buduch tuliko, y tak skodlyvo zlo ſzuditi druge, zakai adda puſchate vu Szercza vaſſa tak skodlyve miſzli? z koiemi tuliku kriviczu Bogu, a Duſſam ſzvoiem vekovechnù skodu chinite, y ſzerditoſzt Boſiu z pravichnemi kaſtigami proti ſzebe zezavate kakſze uffate na Szud Boſyi doyti? pred Szudcza Nebeſzkoga pokazati? y nyega miloſztiunoga proti ſzebe nayti? *Eh nolite iudicare & non iudicabimini.* Neſzudete drugeh doklam ſivete, ako neſchete po ſzmerti vu pekel oſzugyeni biti, da budeſzte mogli ſzlobodno rechi Szudczu Nebeſzkomu ia niſzem nikoga ſzudil, tak uffamſze vu obechanye tvoie ò Pravichni Szudecz, da y mene ne, vu pekel neg vu Nebo oſzudis. Amen. *S. Auguſt. l. 2. inſ. Dom. in monte. S. Ioann. Chryſoſt. tom. 24. in Matth. Didacus Stella apud Manſtr. 42 diſ. 3. n. 5. Matth. c. 7. ℣. 1.*

DEVETNAISZTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Vu kaktusno, Salószto, y vekoma Neszrechno Goschenye dohagya uszaki on Kerschenik, koi nechuva Szvadbene halye Pravichnoszti.

Amice, quomodo intrasti huc non habens vestem Nuptialem? at ille obmutuit. Tunc dixit Rex ministris, ligatis manibus & pedibus, mittite eũ in tenebras exteriores ibi erit fletus & stridor dentiũ. Matt. 22. ℣ 12. & 13.

Priatel, kakszi szimo dossel nimaiuchi szvite Szvadbene? on pako zaneme. Onda reche Kraly szlugam, szvezavsi ruke, y noge nyegove, verzetega vu tmicze zvunszke, onde bude placs, y skripanye zùbi.

VEzda, ah! Vezda bolye neg nigdar potreba bimi ie imeti Szuze Ieremiasseve, plach Ezekielov, zdihavanye pre-

milo

milo uſzeh Szveteh Prorokov: Oh! kakbi ſelel Ia danaſni dan imati, dabimi moguche bilo, iakſe od uſzakoga bruncza, y mramora perſzi; ſztraſneſſi od uſzake germlyavine glaſz; Oſtreſſe od uſzega Szveta mechev rèchi! kadaſzem nakanil govoritiod Goschenya Neſzrechneh prokleteh Duſſvu tmiczah zvunſzkeh, hochu rechi Peklenſzkeh zaperteh kade vuſivaiu placha, yskripanya zubi, od koiehſze danaſni Sz. Evang. ſzpomina, kak naimre neki Kraly be vuchinil Vecheru, na koiu pozval be unoge, ali izprichauſſiſze uſzi na nyu doyti, k- zadnyemu vuchinilie napuniti Sztole z- dobremi y zlocheſztemi koich Gosztóv doyduchi ſzam Kraly gledat. *Intravit autem Rex ut videret diſcumbentes.* y nut zagledalie megy nymi nimaiuchega Szvadbene ſzvite. *Vidit ibi hominem non veſtitum veſte Nuptiali.* Kaiſze pak po oveh Szvadbeneh ſzvitah razme, poveda Hugo Cardinalis. *Non veſtitum veſte id eſt operibus, licet veſtitus ſit fide, cum tamen fides ſine operibus mortua eſt.* Po Szvadbane halye razmetiſze moraiu dobra dèla, prez koieh Keſchenik vu ſzame Vere na Sz. Kerſztu oblechen, nemore doyti na Vecheriu Vekovechnoga Blaſenſztva. Pitaga adda *Kraly. Amice, quomodo huc intraſti*: Zverhu koieh rèchi Sz. Peter Chryſologus govori. *Ingredi cum ſordidis veſtibus ſignificat cum vita impura hinc abire, quocirca & obmutuiſſe ſcribitur, at ille obmutuit.* Doyti na Goschenye preſz Szvadebneh ſzvit, hoche rechi preminuti iz ovoga Szveta na drugi vu ſiulenyu ſzmerdlyvom greſnom, y odurnom, y zato greſnik na Szudu Boſiem hoche zamuknuti, neznaiuchiſze kak izprichati, da niz- lepſum halyum dobreh dèl doſſel. Zakaizato zapove Kraly Szlugam ſzvoiem. *Ligatis manibus & pedibus mittite eum in tenebras exteriores.* Szvezauſſimu ruke y noge, verzetega vu tmicze zvunſzke. Od koieh tmicz govori Sz. Gregur. *Interiores tenebræ ſunt Cordis cæcitas, Exteriores æternæ damnationis nox.* Po nuternyeh razmeſze ſzlepota Szercza, po zvanſzkeh pako vekovechnoga Prokleczтva Noch; Sz. pak moy Anton od Padue zverhu oneh rèchi. *Ligatis Manibus & pedibus* govori *Ligantur ibi pœnâ, qui hic malo nolebat ligari, id eſt cohiberi, ibi ſingula membra pœnis ſubijcientur, quæ hic ſingulis vitijs ſervierunt.* Budu vu onch vekovechneh tmiczah ſzvezani na uſzeh kotrigeh z- Mukami, kotſzu oude bili ſzvezani uſzi kotrigi z- Grehi kak adda na drugom Szvetu vu

Hugo Car. eit. à Māſ. hac Dom.

S. Petr. Chryſol. hom. 70. in Matt.

S. Gregor cit. à Manſ. hac Dom.

S. Anton Pad. Dō. 20 poſt. Trinit.

Peklenſzkom Goſchenyu budu one proklete Duſſe Muchene na ſzvoieh peteroh chutenyah, z- koiemiſzuſze na ovom ſzvetu Naſzladuvali proti volye, y Zapovedam Boſiem, polek moguchnoſzti terſzitiſze hochu izkazati.

Miſzlechi z verhu danaſnyega moiega Prodechtva, niſzem znal, kak, niti odkud pochetiga, doklamgod niſzemſze nameril na iedne knige vu koiehſzem ſtel, kak negda on Thebanſzke Republike illi obchine Poſzel po imenu Filo Filoſofus buduch poſzlan od Thebanſzkoga Senatuſſa vu Lacedemoniu, za videt kakſze tamo ſive? kakove Zapovedi imaiu? kakie Lyucztvo obderſzava? y kakſze Kaſtigaiu oni koij proti Zapovedam greſſe? Doyduchi adda ov Poſzel vu Lacedemoniu, y razgledauſſi uſza mailyvo polek duſnoſzti ſzvoie, ter povernuchiſze na zad vu ſzvoiu Republiku Thebanſzku za obznanit ne ſzamo Senatuſſu, nego y uſzemu Lyucztvu ukup, kakſze ſive vu Lacedemonie, vuchinilſzie adda naipervo na ſzred Piacza napraviti ieden Teatrum, illi Tronus, verh koiega doneſzelie uſzakoiachka Orudia Muk, kakti Meche, Szekire, Noſe, Sztrele, Britve, Kola, Galge, Ogeny, Roſtere, Raſnye, y oſztala kaikakva, ter zezvauſſi Senatus na Piacz za poſzluſſat odgovor na ona, koiaie po nyem od Lacedemonczev ſelel zeznati. Doyoduchi adda vu ſztanovito ureme na Piacz, Filo Filoſofus zeſſelie na on Tronus, ter iz nyega kaſuch ona Orudia pochelie krichati. *En vel oculis ſpectate ô Cives Thebani, quid Lacedemonum Diſciplinam Sanciat; Nemo apud vos vitioſus eſt impunis; Sunt ſua virtuti Præmia, ſunt & ſua ſceleri ſupplicia.* Nut pogleite z- ochima vaſſemi ô Purgari Thebanſzki kai chinì Lacedemocze ſzvoie Zapovedi obderſavati (naimre ſztrah ovakvek Muk] Nijeden Greſnik pri nyh neprepuſchiaſze preſz kaſtige; Pri nyh Dobri plachaiuſze z- Darmì, y chaſztmì; à Greſniki polek zaſzluſenya z vexemi ali menſemi Mukami.

Nekai ſzpodobnoga pripechaſze tulikaiſſe zmenum danaſni dan N. N. buduch ia ieden zmegy naimenſeh Boſieh Poſzlov, k- vam od Goszp. Boga poſzlan za obznanitivam kakſze nadrugom Szvetu ſive, mene iſztinaie to da ioſche ni bilo tamo; Nego za izpuniti moiu duſnoſzt izkalſzem dugo uremena, po unogeh meſztah, gdebi koga naiti mogel koibi bil tamo termi znal po-

povedati kakſze tamo ſive, y moy trud nimi bil zahman, arſzemſze natulike nameril, koijſzumi tulika povedali od onoga Szveta, da ſzkoro neznam od koga, y odkud pocheti govoriti. Zdarmì y Plachum koiu vu Nebu vuſivaiu oni dobri koijſzu na ovom Szvetu Zapovedi Boſie obderſavali, danaſz uremena troſſtineſchu ar on koij ie tam bil, y videl ſzam neznami, nit nemo-renikai oſzebuinoga povedati, toieto Sz. Pavel Ap. nego ſzamo veli: *Nec oculus vidit, nec auris audivit, nec in Cor hominis aſcendit quæ præparavit DEUS diligentibus ſe.* Ni oko ne videlo, ni vuho nichulo, nitije vu *Szercze* Chlovechanſzko ſztupilo ono veliko dobro koieie pripravil Goszp. Bog onem koij nyega lyube, y Zapovedi nyegove obderſavaiu. Kak pako ieſzu oni kaſtigani koij zlo ſivù, Zapovedi Boſie oude prelamlyuiu, y preſz dobreh dèl iz ovoga *Szveta* preminùiu, doſztabimi bilo ſzame danaſnyega *Sz.* Evang. rèchi na pervo doneſzti, kadeſze ſzpomina od onoga Chloveka preſz *Szvadbeneh* ſzvit, koiega zapovedalie ſzvezati, na rukah, y nogah, y onak vu tmicze zvunſzke, toieto peklenſzke hititi, vu koieh bude vekovechni plach, y ſzkripanye Zùbi: *Ligatis manibus, & pedibus mittite eum in tenebras exteriores, ibi erit fletus, & ſtridor dentium.* Po koiem Chloveku uſzaka Greſna Duſſa razumetiſze mora, koia iz ovoga Szveta preſz *Szvadbeneh* ſzvit, to ieſzt dobreh dèl preminuie, nyu zapoveda Szlugam Boſanſzke ſzvoie Pravicze ſzvezati, y vu tmicze Peklenſzke hititi, kade kakove Muke, y plàchu za prelamanya Boſieh Zapovèdi terpeti moraiu? Ia iſztinaie videl niſzem, nitimijh Goszp. Bog nedai nigdar videti, niſtar menye nahagyam zapiſzano vu knigah unogeh, od nyh tulika, y takova, koiem ia veruiem ne menye, neg dabi ſzam bil videl.

1. Corint. c. 2. ℣. 9.

Matt. 8. 22. ℣. 13

Da pak y vi znali budete kakſze tamo Greſne Duſſe kaſtigaiu, kote zmenum pred urata one Peklenſzke Temnicze, vu koie ia z- moiem Iezikom razluchno pokazati hochu naipervo ono meſzto, kotero Sz. Ezekiel Prorok imenuie iednem Varaſſem punom hudobè. *Civitas plena Iniquitate.* Sz. pako Bernard ono Peklenſzko Meſzto imenuie ne iednem Varaſſem nego iednem Orſzagom vu komſze tesko, ſmehko, muchno, y neſzrechno ſive. *O Regio! Duta, & Gravis, Regio extimeſcenda, Regio fugienda, Terra oblivionis, Terra afflictionis, Terra miſeriarum,*

Exech. c. 7. ℣. 23.

S. Bern. de 5. Reg.

in qua nullus Ordo, ſed ſempiternus horror inhabitat; Totus tremo, atq; horreo ad memoriam iſtius Regionis, & concuſſa ſunt omnia oſſa mea. Ovoie on Orſzag, ono Meſzto, ona Zemlya, on Varas pun ſztrahote, pun odurnoſzti, pun vonybè, pun ſzmrada, pun placha, y zùbi skripanya, pun uſzakoiachkeh nezgovorneh Mùk,; Varas y Orſzag pun zpozablenya, ar na nyega menye; neg na nikai drugo lyudi miſzle, y kaiti nemiſzle, zatoſzega y neboie kotbi morali, y kaitiſzega neboiè, zato zlo ſivù, kakti pak zlo ſivù? tak y zlo umiraiu, y po ſzmerti od Szudcza Nebeſzkoga vu nyegaſze poſſilyayu.

Ovoga Orſzaga ali Varaſſa Zidine ieſzu goruchi plamui; Vulicze ledvene; Hiſe ognyene; Zrak ie Dim; Szvetloſzt tmicza; Taracz goruche vuglenye; Voda Bruncz, y razczverto Olovo; Varas koiega Sztraſczi ieſzu Vragi; Purgari proklete Duſſe; Szlugi, y Kmeti chervi y Sabbe, koij okol oneh Duſſne preſztancze poſzluiu, nitiſze nigdar utruditi mogu: vu ovom meſztu ienkrat vuſgan ogeny preſz uſzakoga podſiganya gorì, Sz. Iob: *Devorabit eum ignis, qui non ſuccenditur.* Bude uſzakugreſnu Duſſu poſiral on peklenſzki Ogeny, koi, kakti uſzigdar preſz podſiganya gorel bude, tak tulikai, preſz uſzakoga pochinka bude onde neſz rechne Duſſe ſgal, y poſiral, ali zeſgati, nit poſreti nigdar nebudeih mogel, zvehu koieh Sz. Ioba rèchi, Sz. Gregur ovak govori. *Miro modo paucis verbis expreſſus eſt ignis gehennæ? Omnipotentis Juſtitiâ futurorum præſcia, ab ipſa Origine gehennæ ignem creavit, qui in pœna reproborum eſſe ſemel inciperet, ſed ardorem ſuum, etiam ſine lignis, nunquam finiret.* Vu ovom Orſzagu bude temnoſzt koia zaſzleplyuie, ali uſzigdar puſcha videti greſnem Duſſam ono, kaijmie naibolye ſal, y kai nyh zverhu uſzeh peklenſzkeh Mùk naibolye muchi, toieto ono pomankanye uffanya, nigdar, nigdar, y nigdar videti Szvetloſzt liczu Boſiega; nego uſzigdar, uſzigdar uſzigdar uſzigdar na uſze veke vekoma, preſz krayia y koncza onde prebivati pogibaiuch, y nemochi poginuti nigdar, kot ſzvedochi Sz. Ianus Evang. vu ſzvoiem Apoc. *Quærent mortem, & non invenient eam; deſiderabunt mortem, & mors fugiet ab eis.* Izkali budu Szmerti, y nebuduie mogli naiti, ſeleli budu vumreti, y ſzmert bude beſala od nyh.

Iob c. 20. ℣. 26.

S. Gregor l. 15. mor. c. 17.

Apoc. c. 9. ℣. 6.

Kai

Kai adda bude iz nyh? vu ovom tak ſztraſnom Peklenſzkom meſztu tak dugo uremena kotie iedna vakovechnoſzt? kai Poſtuvani Hugo Cardinalis govori od pokore uremenitne koiaſze od Greſnika Chloveka mora na ovom Szvetu delati, za nedoyti vu Pekel na Muke Vekovechne; Ia govorim da rauno onem nachinom vu peklu delaiu pokoru one neſzrechne greſne Duſſe koieſzu zamudile na ovom Szvetu z- uremenitnum Kaſtigum oſzloboditiſze Muk Vekovechneh, veli adda Hugo. *Sicut omnia membra in peccando DEUM offenderunt, ſic ſatisfaciant pœnitendo.* Kakgoder Chlovek zeuſzemi kotrigi greſſech Goszp. Boga ie bantuval, tak nai plàcha pokoru vekovechnu vu Mukah peklenſzkeh terpech. Ia na meſzto kotrigov ie mlyem 5. Chutenyh toieto Pogled, koiſze z- ochima chinì; Kuſſanye, koieſze z- Vuſztmi chinì; Diſanye koieſze z- Noſzom chinì; Chuienye koieſze z- Vuſſeſzmi chinì; Tikanye koieſze z- Rukami chinì. *Hugo Cardin.*

Pochnemo od pervoga naimre od Ochìh, z- koiemi Greſniki na ovom Szvetu ieſzu Boga bantuvali zgledaiuch ſnymi po, nechiſzteh meſztah; Zbrivaiuch po Czifraſzteh obrazeh, namigavaiuch, y znamenya lyubavi davaiuch, ne ſzamo vu hiſah, Vuliczah, ali Piaczeh, nego tia vu iſzteh Czirkvah Boſieh, y oude guſche y ſzlobodneie neg vu nijednom drugom meſztu; ter z- ſzvoiem zbrivanyem, y namigavanyem unogem zrok greha bile ieſzu, à ſzvoieh pako uſzeh grehov naipervi zrok y pochetek. Ah oude, oude! ſzada plachaiu, muchechiſze vu tmiczah peklenſzkeh prez uſzakoga uffanya nigdar videti Preſzvetlo y Preſzveto Licze Boſie, *Ignis gehennæ* veli Sz. Iſidorus; *Lucebit miſeris ad augmentum ut videant unde doleant, & non ad conſolationem, ne videant unde gaudeant.* Ogeny peklenſzki ſzvetil bude onem neſzrechnem na vexu nyhovu muku, da budu videli y zpoznali z- velikum ſzvoium faloſztium kaiſzu zgubili, a nebudeim ſzvetil k veſzelyu, ar nikai nebudu videli takvoga kaibijm naimenſe takovo veſzelye zvaudati moglo. *S. Iſidor. l. 1. de ſum. beno*

Ako Abſolon Szin Krelya Davida ràdi nekoie pregreske proti Otczu ſzvoiemu buduch odnyega odurien, y odtiran, ali naſzkorom be od Otcza vzet vu Miloſchu zbog tulikoga ponizuvanya, y proſnyh Abſolonoveh, ali tak, y z- tum Condiczium

uzelie David Abſolna vu Miloſchu, dabimu 3. czela leta pred ochi nedoſſel, koia Kaſtiga tulikumuie muku zaudavala daie poruchil Otczu ſzvomu Davidu ove rèchi. *Obſecro ut videam faciem Regis, quod ſi recordatur iniquitatis meæ? occidat me.* Molimſze Kralyu Otczu moiemu, damme puſztì pred ſzvoy obraz doyti, akoliſze ioſche ſzpomina iz greha moiega? terſze nebi hotel nad menum ſzmiluvati? naime puſztì umoriti, ar hochu rayſſi umreti neg tag dugo ovu tak tesku muku terpeti: Ako adda Abſolon vu ſzameh treh letah tuliku Muku ie chùtil nevideti Otcza ſzvoiega, y neſzmeti doyti pred obraz nyegov? Vam puſcham N. N. da razmiſzlite kai ieſzu tri leta proti Vekovechnoſzti? y kai ie ova muka Abſolonova proti mukam peklenſzkem? ako Abſolon ſelì rayſſi umreti, neg ovu muku ſzamo tri leta terpeti? kai nebudu ſelele one neſzrechne Duſſe Proklete vu peklu?

2. Reg. c. 14. V. 32.

Drugi Kotrig chutenya ieſzu Vuſzta z-koiemi oſzebuinem nachinom Lakomczi, y Pianczi proti Goszp. Bogu greſſe, prez uſzake mertuchlyvoſzti ſzvoiemu gerlu, y terbuhu ugaiaiuch, nemaraiuchiſze nit za korizme, nit za poſzte; Ove Goszp. Bog na drugom Szvetu Kaſtiguie z-gladom, y ſeium; koia muka kakovaie? poſzluhnemo onoga Mudroga y Glaſzovitoga Senatora Rimſzkoga, Quintiliana kai on govori od muke glada, y ſeie. *Felix Peſtilentia, felix mors in prælio, aut in mari, Strages deniq; omnis facilis eſt mors; ſola mors famis, & ſitis duriſſima.* Kako dabi hotel rechi iſztinaie, teskaie ſzmert kuſna, kade priatel priatela neſzme pohoditi, niti pomòchi, teskaie ſzmert na Voyſzke kade Chlovek ranyen y napol mertev lesì megy mertvemi trupli nemoguchiſzi nigdar pomochi, da vechkrat od Kòny ieſzu poteptani, y tako Bog zna kak dugoſze nekoij moraiu muchiti, vu Kervi, ſzmradu, y gnoyiu leſechi, pervo neg umrù; teskeſzu y druge Szmerti, ali gledech na Szmert glada, y ſeie, moraſze rechi, y valuvati da uſze druge Szmerti ieſzu ſzrechne, y lehke, a ova ie naiteſeſſa, y naineſzrechneſſa: Sz. Piſzmo tulikai ſzvedochi da lyucztvo Sidovſzko rayſſi ie hotelo povernutiſze vu Szuſanſztvo Egiptonſzko neg ſeiu terpeti vu Puſchine; Da pache to nam ſzam Chriſtus ſzvedochi, koiſze cheſz nikakvu od ſzvoich Mùk netuſi, nego ſzamo cheſz ſeiu, krichech iz Kriſnoga dreva *Sitio* Sciam. Glad takovaie Muka da lyudi iedù ne

Quinctilianus.

ſzamo

ſzamo Konye, Oſzle, Machke, Pſze, nego y druge uſzakoiachke odurne ſzmerdlyve, gnyle, chervive ſztvari: Ioſche vech, Glad lyudi primaria druge lyudi ieſzti: Ioſche vech, Glad takie teska *Muka* da Chlovek nemiluie ſzamſze griſzti, y ieſzti, kaiſze vu nikakve druge Muke, nit nevolye nepripechuie. Ako adda oude tak muchi glad Chloveka? kak nemuchi one neſzrechne peklenſzke Duſſe? koie Uragi pekleni hrane z- Sabami, Kachami, z- Pelinom, y ſuhkem chemerom z- razczvertem Olovom y Sveplom napaiaiu. *Ecce ego cibabo populum iſtum abſynthio, & potum dabo eis aquam fellis.* Veli Goszp. Bog od Peklenſzkeh Duſſ poſzvoiem Ieremie Proroku, Ia budem hranil lyucztvo ovo z- pelinom, y zapitie hochu nym dati Suchnu chermenu vodu. *Ierem. c. 9. V. 15.*

Treti Kotrig chutenya ie Noſz, z koiem oſzebuinem nachinom Goszpoda, y naimre mladi lyudi greſsè, naſzladuiuchiſze vu uſzakoiachkeh Duhah, z koiemi ne ſzamo ſzvoie Noſze maſu, nego licza, ruke, laſzi, poſzipavaiu, maſu, kade za ugoditi ſzvoiemu Noſzu, y naſzladuvatiſze vu oneh Duhah, y malo gdo to za greh dersi, y preſtimava, ali tamo, tamo vu peklu zpoznati hote, kadeti primorani budu od Boſanſzke Pravicze zpoznavati Kaſtige zaſzluſene z- takovemi Naſzladnoſzmi, koie Kaſtige budu ſzmrad y Vonyba, od koiega peklenſzkoga ſzmrada kadabi bil prodekuval nekoi Prodekator, y od ſztrahote oneh Muk Peklenſzkeh; pri koie Prodeke buduch dva zlocheſztoga ſitka Mladencza, y po Prodeke ieden zmegy nyh proti drugomu pochelye govoriti, Brate kaitiſze od danaſnye Prodeke vidi? kuliko laſi ie omeknul on Prodekator? kakſzeie mogel tuliko izmiſzliti? Eh toſzu negove Fabule, y pripoveſzti z- koiemi on lyudi ſztraſſi, ia neveruiem dabi Goszp. Bog tak oſtro na drugom Szvetu Kerſchenike kaſtigal: Drugi pak kſzerczu ie priel one rèchi Prodekatorove kako dabimuie ſzam Goszp. Bog govoril, pochelſzeie ſztraſſiti, y od pobolſanya ſitka miſzliti, k zadnyemu y Redovnikom ie dokonyal ſzam ſzobum da hoche taki poſztati; Ov pervi pak zbeteſauſſiſze, y od ſiulenya nyegovoga buduch ure zdvoieno, pohodilgaie ov nyegov Tovarus Novi Redovnik, y proſziga dabimuſze po Szmerti pokazal, y obznanil ſzvoy ſztalis, obechamu da hoche y po prepuſchenyu Boſiem be vuchinil, ar preminu chi iz

ovoga Szveta cheſz malo uremena pokazalaſzeie Duſſa nyegova Redovniku, koiu kadabi zagledal Redounik opitaliuie vu kakovom ſztaliſſuſze nahagya na drugom Szvetu? Odgovori Duſſa da vu Mikah peklenſzkeh, to chuiuch Redovnik preſztraſſilſzeie, y pitatigaie pochel, ieſzuli Muke Peklenſzke tak ſztraſne kotie od nyh on Prodekator govoril? Odgovorilaie Duſſa, ne ſzamo on Prodekator od oveh Muk ni nikai povedal, nego pache uſzega Szveta lyudi niſzu moguchni iztolmachiti, izpiſzati, niti razmiſzliti kulike, y kakoveſzu Muke vu peklu: bilije mogel ia zpoznati, opitalie Redovnik; Odgovorilamuie Duſſa ſzamomi povech kem nachinom ſzeliſie zpoznati? hochesli z-pogledom, ali Koſtanyem, ali doteknenyem, ali kak drugach, Odgovori Redovnik, akoie moguche zpoznatie ſzamum duhum, y podehnenyem; Onda ona prokleta Duſſa razſſiriuſſi ſzvoy plaſch vu koiemie zavita bila, y onde pred onoga Redovnika izhitilaie tuliko gnoyia, y ſzmrada, koiaſzu tak kuſen Duh, y Vonybu iz ſzebe davala, da od velike Vonybe uſzi Redovniki ieſzu kakti obnoreli, y dabi Kloſtra nebili zapuſztili, y dalko od nyega kuliko berſe pobegli poginuti bi bili primorani; Chuiete kaijeto ò Goszpoda? razmeteli Mladi naimre lyudi koijſze vu tulikeh Duhah naſzladuiete na ovom Szvetu, kulik ſzmrad y Vonibu priſzilyeni budete na drugom Szvetu terpeti? Ako pak velim ia iedna ſzama Duſſa tulik ſzmrad, y tak ſztraſnu Vonybu vu ſzebe zaderſava? a kai hochu rechi od tulikeh neizbroieneh Millionov prokleteh Duſſ? od koieh govori Sz. Iſaias Prorok. *De Cadaveribus eorum aſcendet fœtor.* iz Merczin oneh prokleteh Duſſ bude izhagyala Vonyba, od uſzega Szveta chervieh Merczin ſzmerdly veſſa.

Iſaiæ c. 34 ℣. 3.

Cheterti Kotrig ieſzu Ruke, z-koiemi tulike krivicze y ſkode chineſze bliſnyem ſivuchem y mertvem, pache iſztem Czirkvam Boſiem, ſali oſzebuinem nachinom oudeſze razmeti mora ono nechiſzto, y nepoſteno dotikanye okolu ſzvoiega, ali lyuchkoga tela, Oh kak ſztraſne Muke budu one Neſzrechne *Duſſe* ne ſzamo na ſzvoieh Rukah, nego y na uſzeh ſzramotneh ſztranah primorane terpeti? ar veli Sz. Piſzmo. *Dabit ignem & vermes in Carnes eorum, ut urantur, & ſentiant in ſempiternum.* Hoche dati Ogeny, y Cherve na nyhovo Meſzo, daih budu ſgali,

Iudit c. 16 ℣. 21.

grizli,

grizli, y na veke ſzkonchavali; zakai zato izpitava *Sz.* Isaias Prorok uſzakoga ſivuchega Chloveka. *Quis poterit habitare cum igne devorante? aut quis habitabit ex vobis cum ardoribus ſempiternis?* Gdo zmegy vaſz ô Kerſcheni ſivuchi Lyudi bude mogel prebivati vu Ognyu Peklenſzkom vekoma ſgùchem, y ſzkonchavaiuchem? Premiſzlete kuliku Muku chutite akovaſz liſztor iedna gorucha izkricza Ognya, ali kaplycza urùche Vodè, zpeche? kuſſaite kak dugo morete derſati ieden vuglenecz goruchi na vaſſe Ruke? ali perſzt na goruche *Szveche?* imate pak znati da veſz ovoga *Szveta* Ogeny na ſzpodobu ognya Peklenſzkoga, ie rauno kakti zmalani na platnu Ogeny proti pravomu goruchemu ognyu; ahime! za kak kratko dotikanye, y pipanye, kak teske, velike, y duge muke terpetiſze moraiu vu peklu? *Isaiæ c. 33 ℣. 14.*

A kai hochu rechi od petoga kotriga chutenya toieto od Vuſſeſz, z-koiemi chlovek Goszp. Boga bantuie ne menye neg y zdrugemi chutenyi poſzluſſaiuch naimre one ogovere, nechiſzte razgovore, y nepoſtene popeuke, terſze vu nyh naſzladuiuch, iz koiega poſzluſſanya pak izhagyaiu tulike nechiſzte miſzli, y poſelenya, izkoieh unogi neſaluiuſze, unogo menye ſzpovedaiu, y tako vu vekovechnè Muke peklenſzke Duſſe ſzvoie poſſilyaiu, kade budu priſzilyeni poſzluſſati vekovechni placs, y skripanye zùbi, ar uſzi ti takovi greſniki na ſzudu Boſiem kada budu izpitavani od Szudcza Nebeſzkoga kai y kak, zakai y kulikokrat ſzvoiemi chutenyi ieſzu proti nyemu zagreſſili, Neſzrechni Greſnik od velikoga ſztraha videchiſze prez ſzvadbene halye dobreh dèl, uſzega ruſnoga, ſzmradnoga, odurnoga z-unoſinum grehov ſzvoieh bude moral zanemeti, kot danaſnyega Evangeliuma goſzt. *At ille obmutuit.* Nebude znal kai odgovoriti, nitiſze kak izprichati, y zato *Szudecz* nebeſzki hochega zapovedat ſzvezati na rukah y nogah, y onak hititi vu muke peklenſzke. *Ligatis pedibus & manibus mittite eum in tenebras exteriores.* Kade budu priſzilyeni, vuſivati vekovcchnoga placsa, y zùbi skrìpanya; *Ibi erit fletus, & ſtridor dentium.* Oni koijſzuſze naſzladuvali vu poſzluſſanyu nechiſzteh popeukih, tamo budu priſzilyeni tulikai poſzluſſati popevanye tusno y ſaloſztno, pache ne ſzamo oni koijſzu poſzluſſali nego, y oni koijſzuſze oude naſzladuvali z-takvemi popeukami, y drugem ſnymi zrok *Matt. 8. 22. ℣. 13*

davali daſzu nechiſzta mislenya, y poſelenya poklam imeli, budu velim ti takovi vu peklu priſzilyeni popevati, ali za vexu Muku ſzvoiu.

Kakgoder pak oudeſnye Muſike imaiu pet Not, rauno tuliko imaiu y Peklenſzke Muſike, toieto: *Ut. RE. MI. FA. SO. LA.* Pervu Notu *Ut*, popeva zkervavemi *Szuzami* poleian, pla-
Iob c. 10. ỳ. 18. chuch, y czvilech uſzaki Lakomecz, y Pianecz: *Utinam conſumptus eſſem.* Ia koi niſzem mogel nigdar moiemu gerlu, y terbuhu zadoſzta vuchiniti, negoſzemim uſzigdar prekoredno ugaial, Oh! da vezda zato od oveh pozoiev nemorem teda negda, niti nigdar ſzkonchan biti? *RE.* popevaiu one Duſſe vu peklu, koie ſzuſze na ovom Szvetu vu nechiſzteh pogledeh naſzladuvale,
Pſal. 87. ỳ. 9. *Repleta eſt malis anima mea.* Kak goder iz pogledov napunyavali-ſzmo mi naſſe glave, y *Szercza z*-nechiſztemi mislenyi, y poſelenyi, tak oude vu peklu ieſzmo, napunyeni z-Mukum naivexum premislavanya kak za hipnè poglede, y miſzli vekovechne Muke ieſzmoſzi zadobili. *MI.* popevaiu vu peklu one Duſſe koie prez kaikakveh Dùh niſzu mogle ovde ſiveti, negoſzuſze ſnymi kadili, mazali, prali, poſzipavali, vu opravah ſze czifrali, za Bogacztvi, y chaſztmi prekoredno hlepeli, krivichno zadobivali, vu nyh ſzkupi y gizdavi bili, zato vezda priſzilyene ieſzu
1. Corin. 6. 15. ỳ. 19 popevati: *Miſerabiliores facti ſumus omnibus hominibus:* Derſaliſzmoſze negda vu oneh lepeh opravah, vu vugodneh duhah, vu ſmahneh ieſztvinah, vu viſzokeh chaſzteh naiſzrechneſſe zmegy uſzega *Szveta* lyudi, ali ſzadaſze zpoznavamo da ieſzmo naineſzrechneſſi: *FA.* pepevaiu vu Peklu Duſſe oneh *Divoiak* y Mladenczev oſzebuinem nachinom koij na ovom *Szvetu* ieſzu Czifrali, y kaikakvemi vodami prali one ſzvoie obrnze za biti vigye-
Iob. c. 16. ỳ. 17. ni lepſi, y drugem vu nechiſzt van dragſi. *Facies mea intumuit à fletu.* Obrazi naſſi ieſzunam zabuhli od placha, vu tulikeh tak ſztraſneh, y teskeh mukah prez uſzakoga uffanya nigdar iz nyh iziti. *SOL.* Krichè one neſzrechne Duſſe koie ſzvoiemi rukami tulike nichiſztoche, y ktivicze ieſzu pochinile nepreſtimavaiuch ſzvoieh ruk kaikud ſzmraditi, vu Kervi blyſnyeh ſzvoieh
Sapien. c. 5. ỳ. 6. & 13. prati, nym skodech y krivicze chinech: *Sol Intelligentia non eſt ortus nobis, & in malignitate noſtra conſumpti ſumus.* Niſzmo hoteli veruyati Prodekatorſzkem Karanyam, *Szpovednikov* nagovar-

ianyam, y nuternyem nadehavanyam, negoſzmo ſiveli polek nagnenya poſelèny naſſeh, y zato po hudobe naſſe ſzimo ieſzmo dosli vekoma plachat hipneh naſzladnoſzti. Zadnyu pak Notu *LA.* uſze ſzkupa peklenſzke Duſſe popevaiu kricheh. *Laſſati ſumus in via iniquitatis, & perditionis.* O mi neſzrechne Duſſe, koieſzmo tuliko truda y pota uſile za ugoditi naſſem greſnem poſelenyam, zapokuſſati oneh hipneh naſzladnoſzti, kak lahkobiſze bili mi mogli nyh ſonati, y habati, ter vekoma zvelichiti, a ovak vezda one ureme nitne trude z-veko-vechnemi Mukami plachati moramo. Na ove pak neſzrechne Note Peklenſzki Baſſiſſte odgovariaiu: *Laſſis non dabitur Requies: Laſſis non dabitur Requies, Laſſis non dabitur Requies.* Trudnem nebu pochinka, trudnem nebu pochinka. *Ibidem ℣. 7.* *Thren. c. 5. ℣. 5.*

Dokancham moie govorenye z-iednum Hiſtorium koiu ia ſem, od Bleſenoga Doſitheuſſa Puſchenika; Izpiſzanu od nye govoga Duhovnoga Skolnika Blaſenoga Dorotheuſſa; Ov adda Mladi Doſitheus Goszpoezkoga pokolenya, ioſche vu ſzvoieſzlabe Mladoſzti, nauchilszeye Szablyu paſzati, Konya iahati, po Taboreh hoditi, y vu Regimentu ſzvoiega Otcza na vexe zlo, neg nadobro nauchen, polek Szoldatczke navade koiem. *Nulla Fides, Pietatq; viris, qui caſtra ſequntur.* Uzemſzi adda Szoldati ienkrat Mladoga Doſitheuſſa Szina Generala ſzvoiega poydoſſe vu ieden Kloſter Redounichki, ali da bolye rechem Puſchenichki, vukoiem beſſe za Opata, y Glavara Blaſeni Dorotheus, y doyduchi vu Kloſter za ſzkratiſzi ureme veck neg za poboſnoſzt; Ov Mladenecz Doſitheus zagledauſſi vu Kloſtru ieden velik Kip, na koiem od drechnoga Malara bileſzu izmalaue *M*uke Peklenſzke, puſztilie Mladenecz Doſitheus na pervo poyti ſzvoie Tovaruſſe Szoldate onſzeie pak ſzam zaderſal pred onem Kipom, miſzlech kaibi moglo razumeti ono malanye. Nut doyde, naproti iedna lepa Herczeſicza, termu pochne govoriti, kai to tu chinis ò moy Mladenecz, odgovori Mladenecz, gledim ov chuden Kip, kakvoga niſzem nigdar videl, y neznam kai znamenuie; rechemu Herczeſicza, hoches da tebe iztom achim kai znamenuie ovo malanye? odgovori Doſitheus, da kruto rad. Onda ona pochnemu kazati, y govoriti, vidis ovu lamu punu ognya gorechega? ovo imas znati da ie ono neſzreohno meſzto, koſze zove Pekel vu koiem Kriu-

czi

czi, y Nepriateli Boſyi ienkrat zaperti nigdar vech van iziti ne. puſchaiuſze, nego vekoma nutre moraiuſze muchiti, y goreti; Vidis ove Duſſe, koie ovi Uragi na meh derù, potlam pak na falate Landaiu? znai daſzu ovo Duſſe oneh Szoldatov, koij ſzvoium plachum nebuduch Kontenti, druge pravi chne Szromaske lyudi ieſzu robili; Vidis one tamo, koie Uragi hrane z. Sabbami, Kachami, y drugem Szmradom; napaiaiu z. razczvertum Szmolum, Sveplom, y Olovom; Ovo da znas ieſzu Duſſe oneh Lakomczev, Pianczev, koij ne ſzamo cheſz czelo leto ſerli ieſzu Meszo, nego y vu Sz. Korizmah prez uſzake zadovolyne potreboche ieſzu ſzvoiemu terbuhu y poſelenyam ugaiali, bolye neg ſzamogu Bogu; Pazi dobro adda Szinko da y ti po tvoie Szmerti vu ovakovo neszrechno meſzto, y Sztalis nedoides; kam uszaki on ide, koigoder z. kakovem naimenſem grehom Szmertnem iz ovoga Szveta premine prez Szpovedi, ali konche prez pravoga poſaluvanya akobiſze Szpovednik nemogel imeti, Ova zrekuchi ona Herczeſicza, vu ochnom megnenyu neſztaneie pred nym. Kai videch, y chuiuch Doſitheus poſſelie izkat Opata Dorotheuſſa, pred koiega doyduchi hitilſzeie na Kolena y zasgano proſzitigaie pochel, dabiga uzel megy ſzvoie Puschenike, nad chim zachudilſzeie Opat zeuſzemi Puscheniki, y pochelil z umu napervo poſztaulyati Szlabochu Mladoſzti nyegove, y oſtrochu ſitka Puschenichkoga, ali on veſz vusgan vu lyubavi Boſie, plachuch, y zdihavaiuh pochelie krichati. *Salvare volo Animam meam.* Zvelichiti hochu Duſſu moiu, na to pochelmuie govoriti Opat, Szinko, uffaslisze iz tvoie lepe oprave tia do Kose izſzlechi, ter oſter Habitus oblechi? *Salvare volo Animam meam.* Ia hochu zvelichiti Duſſu moiu, Ali Szinko unogaszu k. tomu potrebna k. koiem ti niszi nauchen kakti na gole Zemlye ſzpati, y to malo, z. travum y korenyem hraniti ſze, y to nigdar doszitoszti, Vodiczu piti, y nyu mertuchlyvo, *Ah ſalvare volo Animam meam.* Ah usze to rad, y veszel hochu podneszti, da lisztor zvelichim Duſſu moiu. Szoldati pak za to doznauſſi pocheliszumu govoriti Goszpodine potoliszmo vasz ſzino dopelzali? Kam bude vaſſe Goszpoczko Ime, y poſtenye? Kai porekù vaſſi Goszpoda Roditeli? nili vam milo nyh osztaviti, koijszu vasz kakti Szvoie Szercze lyubili? *Salvare vo-*

lo

hanimam meam. Nai chinè Roditeli kai ny m drago, nai govori Szvet kai hoche, ia hochu moiu Dussu Zvelichiti, koiu vech stimam neg uszega Szveta Bogacztva, Chaszti, y naszladnoszti, y tak Dositheus osztalie vu Klostru, Puschenikom posztauszi, tak ostroie pochel siveti, da vu 5. letah posztalie Zerczalo szvetoszti uszem onoga Klostra Puschenikom, y tia do szvoie Szmertitak zverszeno ie sivel, daie iz raven vu Nebo szvoiu Dussu poszlal. Koiega uszem vam N. N. ia za Zerczalo osztaulyám, dá razmiszlete vi moie vezdasnye govorenye od Muk peklenszkeh kotieie on na onom Kipu zagledal, y daszе genete na pobolsauye sitka, y na pokoru, krichech Szerczem unogo bolye neg z. iezikom: *Salvare volo animam meam.* Hochusze terszit od szada tak siveti da zvelichim Dussu moiu, Amen.

DVADESZETA NEDELYA PO TROIAKEH.

Naivech Dussi de vu pekel zbog, nechiszтoga Greha vu koiega kadaszе Chlovek podà, preszoszebuinye pomochi Bosie nemoreszega osztaviti.

Heri hora septima reliquit eum Febris.
Ioann. c. 4. ℣. 52.

Uchera ò szedme vure ie osztavila nyega Zimlicza.

VSzaki zmegy vasz N. N. nedvoim da szam dobro zna, nai-

mre kakti unogi ieſzu Sztaliſſi vu koieh lyudi na ovom Szvetu ſivù; tak tulikai unogeh fel ieſzu betegi z koiemiſzu lyudi na ovom Szvetu ſivuchi obterſeni: kakti malyahna decza ieſzu naivech traplyena od gliſzt, dobercza, y kozicz; Sztari lyudi od Katarov, Kaslya, y Aſme; Goszpoda od Vulogov na nogah y rukah; Sziromahi od Ràn, y Kraſzti, kot nam to Sz. Piſmo ſzvedochi od Kralya Aſe: *Ægrotavit Aſa Rex, dolore pedum*
2. Paral. c. 16. ℣. 12 *vehementiſſimo.* Terpelie Aſa Kraly bol noſnù preſztraſnu. Od
Luca c. 16. ℣. 20 ubogoga pako Lazara ſzvedochi Sz. Lukach Evang. *Erat autem Lazarus ulceribus plenus.* Beſſe pak Lazar pun ran; Obchinſzkem nachinom pak Sene traplyene ieſzu naivech od Maternicze, a Muſi od kolike, y kamencza: Mladenczi, y Divoyke pak naivech, y naiguſche Zimliczami traplyeni ieſzu. Kaiſze goder pako od Betegov telovneh govori, rauno to, y tak rechiſze more od Betegov Duſſeuneh, da naimre nekoij ovem, nekoij onem grehom podverſeni ieſzu, toieto nekoij Pianſztvu, nekoij Tatbine, nekoij Blaznoſztiam, nekoij Szkupoſzti, nekoij Gizdoſzti nekoij Szerditoſzti, nekoij Nechiſztoehe; tak da oni koijſzu Pianczi niſzu Tati, koijſzu Tati, niſzu Blazniki niſzu Gizdauczi. Ali od Nechiſztoche toſze nemore rechi, rauno kakti od Zimlicze, naimre daga ni ſztaliſſa, koibi nebil nye podverſen ar ne ſzamo Mladenczi, y Divoyke, nego uſzi Sztari, y Mladi, Ubogi, y Bogati, Goszpoda y Kmeti, Muſi y Sene ieſzu vechkrat od Zimlicze traplyeni, kotnam to Sz. Lukach ſzvedochi od ſzta-
Luca c. 4 ℣. 38. re iur Senè Punicze naimre Sz. Peira Apoſtola. *Socrus autem Simonis tenebatur magnis febribus.* Punicza pako Simonova imelaie veliku Zimliczu, à vu danaſnyem Sz. Evang. ſzpominaſze Sz. Ianus od iednoga Mladencza vu Zimlicze iur umiraiuchega Szina iednoga Kralyicza, za koiega dabiſze Chriſtuſſu nebil molil za ozdraulenye nyegovo bilbi moral vumreti, y zato po oſze-
Ioan. c. 4 ℣. 52. buine pomochi Boſie ie ozdravel od Zimlicze: *Heri hora ſeptima reliquit eum febris.* Tak rauno velim ia da ne ſzamo Mladi, nego y Sztari, Muszkoga y Senſzkoga ſzpola lyudi Nechiſztomu grehu podverſeni ieſzu, koi nechiſzti greh Sz. Ambros naibolye
S. Ambr. hom. in c. 4. Luc. k. Zimlicze priſzpodablya, govorech: *Nec minorem febrim amoris eſſe dixerim, quam Caloris itaq; illa animum hæc corpus inflammat, febris enim noſtra libido eſt, febris noſtra luxuria eſt.* Ni menſſa Zim-

licza

licza lyubavi, neg y vruchine, ar ona Szercze, ova pak telo podfise, y goreti chini; y kaiti iednoga szkoro betega ni, koibisze mogel tulikeh fel naiti, tak nit greha ni, koibisze mogel vech nachinmi vuchiniti, kot greh nechisztoche, y zato nisze chuditi damu uszeh sztalisssev lyudi podverseni ieszu, y chim ov proklet igreh ie obchinszkessi, tem ie pogibelnessi, radi koiega naivech Dussidevu pekel, ar kakti Betesnik Zimlichav kadaga uruchina prime pochne seiati, y tak na Vodu hlepeti, dabi nimal chiszte Vode bi sze szmradne mlake napil, pache dabi videl kachu na vode ioscheſe nebi mogel zderſati od pitia za ugaszitiszi onu goruchu seiu: Rauno tak y od nechisztoga gresnika rechisze more, koi ienkrat pochne goreti vu lyubavi, y seiati telovneh naszlanoszti, dabi szamu Kachu peklenszku pred szobum videl, vu prilike buduch, presz pomochi oszebuine, y milosche Bosie nebisze mogel zderſati; od sztrahote adda y pogibeli nechisztoga greha nakanilszem govoriti.

Potlambi Doctor Angelszki rekel bil daszu grehi Duhouni vexi od Teluneh, toieto Gizdoszt, Nenavidnoszt, Nazlobnoszt, y oszтali; neg Lakomoszt, Tatbina, Lyudomorsztvo, Nechisztocha, *peccata carnalia sunt minoris culpæ, & maioris infamiæ.* Grehi telovni ieszu mensi grehi, ali vexega Spota uredni, chuiem damusze Sz. Augustin szuproti posztaulya govorech: *Diabolus maximè gaudet de peccato Luxuriæ.* Urag pekleni naibolyesze veszelì nad nechisztem grehom, kako dabimu hotel rechi ti ò moy Sz. Tomas velis daszu grehi telouni mensi od Duhouneh, ia vendar zpoznavam, dasze Vrag naibolye zverhu telovneh veszelì, akoliie pak tomu tak adda *Per consequens* moraiu vexi biti grehi telovni nechisztì, od drugeh osztaleh grehov, Sz. Thomas odgovoria Sz. Augustinu na nyegove zgora rechene rèchi ovak: *Diabolus dicitur maximè gaudere de peccato Luxuriæ, quia est maxima adherentiæ, & difficilimè potest homo ab eo eripi:* Toieto, ako Urag pekleni naivech veszeliszezverhu nechisztoga greha, nemoresze zato rechi, da ie Nechisztocha naivexi greh, negoszze zato on veszelì, kaitiga ni greha kogabisze Clovek tese osztavil, neg nyega zpoznausszi ienkrat naszladnoszt koiu szobum donassa, y to szam Duh Sz. potvergyuie po mudrom Salamonu *Fovea profunda est meretrix, & puteus angustus aliena.* Iama globo-

S. Thom. 22. q. 9. a. 3.

S. Augus. in levit.

S. Thom. ubi sup.

Prov. c. 23. v. 27

ka ie nechiſzta Sena, y vuzek zdenecz Lyuczka. Koigoder puſztiſze ienkrat od nechiſztoga poſelenya obladati, terſze pochne z- onemi ſzlobodnemi, ali Zakonſzkemi Senami meſſati, ta takov prepada vu iednu gluboku Iamu, vu ieden vuzek Zdenecz, kada pak ure nechiſzto dello izpuni, onda opadne vu glubinu, iz koie tesko, ſmehko, y nemoguchno preſz oſebuine miloſche Boſie bude mogel van iziti, od koieh greſnikov Nechiſzteh govori Sz. Oſeas Prorok: *Non dabunt cogitationes ſuas, ut revertantur ad Dominum DEUM ſuum, quia Spiritus fornicationum in medio eorum.* Kadaſze greſniki budu videli leſati vu one navade odurneh nechiſztoch, mogu nym krichati Prodekatori y Szpovedniki kuliko hote, znaiu, y mogu nyh karaiuch, nagovariaiuch, nymſze grozech z- oſtrem Szudom Boſiem, z- Mukami peklenſzkemi, ali oni na uſza ova nebudu hoteli miſzliti. *Non dabunt cogitationes ſuas*, unogo menye terſzitiſze van iz one Iame izitizdvoiuſſi ſzami nad ſzobum, daim rekſi ni moguche vech oſztavitiſze oneh ſzvoieh navadneh nechſztoch, vu koiehſzu tak iako zakorenyeni: *Quia Spiritus fornicationum in medio eorum.*

Oſea c. 5. ℣. 4.

Gdo vezda nebude veruval, da ſztalis nechiſzteh greſnikov ie neſzrechneſſi negſze more megy uſzemi drugemi greſnemi ſztaliſſi nayti, buduch da uſzaka greſna Duſſa vuchiniuſſi koi ſzmertni greh, od Boga Sztvoritela ſzvoiega oduracha, y- Uraguſe obracha, buduch to laſztovitoſzt uſzakoga ſzmertnoga greha kot vuchi Sz. Auguſtin: *Peccatum eſt averſio ab in commutabili bono, & converſio ad Creaturam.* Greh ie odvernenye od pravoga dobra, koie dobro ie ſzam Goszp. Bog, y obernenye k- Sztvorenyu vu koiem nikakvoga dobra nì. Ako pak rauno uſzaki greſnik tak na malo preſtimava Boga ſzvoga, vendar, vendar uſzaki greſnik miſzli, y nakani oſztavitiſze grehov vu koieh ſzvè, ſnyhſze pravichno Szpovedati, y zanye pravu pokoru vuchiniti; Ali od nechiſzteh Greſnikov govori Sz. Piſzmo. *Non dabunt cogitationes ſuas, ut revertantur ad Dominum DEUM.* Ni nemiſzle zato dabiſze onoga ſzvoiega greſnoga ſitka oſztavili, y po Sz. Pokore liſztor nakanili k- Bogu ſzvoiemu povernuti, zrok pako tomu daie moy Sz. Bonaventura Serafinſzki priſzpodablyaiuch Nechiſzti greh Ognyu peklenſzkomu. *Delectatio Car-*

S. Auguſt. de lib. arb l. 1. c. 16.

Oſea c. 5. ℣. 9.

S. Bonav. in luc. c. 2. ℣. 9.

Carnalis, eſt ſicut ignis infernalis; Naſzladnoſz telounà ie kakti ogeny peklenſzki, ar koije vu nechiſztom grehu, ure ie kakti vu peklu: *Quia qui in peccato luxuriæ eſt, iam quodamodo in ſupplicio gehennæ eſt.* To pak zato, kaiti takovi preſz oſzebuine pomochi, y Miloſche Boſie ſzami odſzebe nemogu onomu peklenſzkomu ognyu vuyti, koiega naturu oni na ovom Szvetu ſivuchi naſzleduiu, koi ogeni naivech vutom one Duſſe proklete muchi, daie nigdar nepuſztì od nicheſza drugoga miſzliti, nego od ſzameh Muk peklenſzkeh vu koiehſze muche. Rauno tak nechiſztem greſnikom one telounе naſzladnoſzti privezanu pamet derſe, da nikai drugo tak nemiſzle kak na nye, od koiega prokletoga greha govori Sz. Gregur Papa. *Acuta peſtis huius delectationis [id eſt laſcivia] eſt, ſi à mente recipitur, dum libet attentius immunda cernere, mundum & Sanctum nihil cogitare poteſt, & dum ardenter ad neſarij expletionem operis pertrahit, virtutis nihil cogitare poteſt.* Chemerna kuga ie Naſzladnoſzt telouna nechiſzta, akoſze od pameti naſztan prime, ar y pamet, y Szercze ochemerì, da nemogu nikai dobroga, chiſztoga, y Bogu dragoga miſzliti, ali ſeleti, y kada pak na nechiſzto dello zauleche greſnu Duſſu, od drugoga nepuſztie miſzliti, nego od one naſzladnoſzti nechſzte pokuſſane, kakbiſze ſnyum zaſzititi mogli, od ovud biva, da kot nema ſivina k. blatu y Mlakam nauchena, prez nyega ſiveti nemogu; tak y nechiſzti greſniki prez mlake nechiſztochi ſzvoieh, odkud zpoznatiſze more vu kak neſzrechnom ſztaliſſu ſivù ti takovi neſzrechnyaki.

S. Gregor in 1. Reg. c. 15.

Szpominaſze Sz. Piſzmo vu Knigah Poroda od obchinſzkoga Potopa, kada, Pravichni Noe vozechiſze vu ſzvoie ladie po Szvetu, ò uremenu obchinſzkoga Potopa, y ſeleiuchi znati ieliſze iur kade Zemla iz Vod pokazala puſztile van, Karvana cheſz obluk zleteti. *Aperiens Noe feneſtram Arcæ emiſit Corvum.* Karvan iziduchi van, y videchiſze proſztoga pochelie veſzelo zverhu Vod ſzimo tamo prelatavati, nitie vech miſzlil za povernenye vu Arku k. Noeſſu. *Qui egrediebatur nec revertebatur, donec ſicarentur Aquæ ſuper terram.* Niga bilo nazad Karvana doklamſze niſzu poſzuſſile Vode verh Zemlyè; Gdeſzeie adda megy temtoga Karvan zaderſaval? daga tak dugo ni bilo nazad; na Zemlye y na dreuiu nì arga ni bilo nigde iz vodè videti; na Vode ne, ar

Geneſ. 6. 8. ℣. 6.

Ibidem ℣. 7.

on neplava po vode kakti Racza: Videchi Noe da Karvana ni nazad tuliko uremena, na oſzmi dan zpuſztilie za nym y Golubiczu za zpoznati ieli pochelo Vod upadati, Golubicza pak letechi czel dan zverhu Vod ni nasla kadeibi ſzvoiu nogu poſztavila, y pochinula, povernulaſzeie nazad va Arku: *Quæ cum non*
Ibidem *v. 9.* *inveniſſet, ubi requieſceret pes eius, reverſa eſt ad eum in Arcam, Aqua enim erant ſuper univerſam terram.* Vezda pitam ia, kadeie Karvan pochival daga ni bilo nazad? morebiti daie nepreſztancze po zraku letal po dnevu y ponochi? to ioſche meny: Odgovariaiu Sz. Otczi daſzeie Karvan zaderſaval na Merczinah koieſzu plavale oberh Vod, oneh mertveh trupel tuliko Chlovechanſzkeh, kuliko Beſtinſzkeh: à kaiſzu pak drugo oni lotriſſi y Kurvende, nego tuliki cherni odurni Karvani? kotie poſtuvani
Petrus Berchor. Petrus Bercorius imenuie. *Revera corvus, id eſt homines Corvini, carnales ſunt & immundi.* ali zakaiſze nechiſzti lyudi Karvanom priſzpodoblyaiu? Odgovaria Petrus Berkorius. *Quia de reditu ad DEUM per pœnitentiam non curant, ſed in cadaveribus, id eſt in mundi immunditijs & carnalitatibus ſe oblectant.* Zatoſzu ſzpodobni Karvanom nechiſzti Greſniki, kaitiſze nemaraiu k- ſzvoiemu Nebeſzkomu Noe pevernuti po Sz. Pokore, negoſze naſzladuiu, y paſzu z- onemi nechiſztemi odurnemi ſivemi merczinami; y ako rauno Nebeſzki Noe derſi odpert obluk ſzvoie miloſche, y ſeli dabiſze oni cherni Karvani po Sz. Pokore k- nyemu obernuli, ali zahman, ar one naſzladnoſzti koie vuſivaiu z- onemi Merczinami ni miſzliti nepuſzteih za pourachanye, to ieto, za pokoru, y pobolſanye ſitka nechiſztoga.

Mudri Kraly Salamon priſzpodablya nechiſztoga Greſnika
Prov. c. 7. v. 22. iednomu Volu, koga Meſzar na Meſzniczu pelya. *Quaſi Bos ductus ad victimam.* Znam dobro, y veruiem da tulikai uſzaki z megy vaſz N. N. zna, daga megy uſzum nemum Sivinum ni Sivincheta koiebi bolye, y vech delalo neg Vol, ali zeuſzema nikai nedela, prez Iarma, kot dela druga ſivina, zato moreſze rechi da Volu Iarem ie *Conditio ſine qua non* kot Filoſofuſſi govore: kada pak Vol oſztàra, niti vech delati nemore, Meſzaruſze prodà, koiga za roge z- vuſinczem privezanoga vu Meſzniczu pelya na ſzmert nevolynak mora poyti. *Quaſi Bos ad victimam.* Rauno tak pripechaſze nechiſztem Greſnikom; koij doklamſzu mladi, dan

y noch

y Noch noſze na Uratch ſzvoich preteski Iarem one nechiſzte lyubavl vu koie oh! kulike trude, y pote oni terpè kulikoſze oni dan y Noch neſzkerbè za po volye hoditi onem nyhoveh Szercz Goszpodariczam? vu kulike pogibeliſze nepoſztaulyaiu? kulike ſztroske nechinè? za ugoditi onem prokletem nechiſztem poſelenyam ſzvoiem: *Oh! quantis curis, laboribus, & diſpendijs ſima & honoris, aut etiam vita ipſius periculis libidinis illecebroſa vora- go comparatur.* Krichì veſz Szuzamì poleian Sz. Bernard. Kada pak ali od ſztaroſzti, ali od Betegov ovi neſzrechni Lotriſſi oſz- lablyeni ieſzu, ter vech nemogu ovoga peklenſzkoga Iarma no- ſziti onda doyduchi uſzega Naroda Chlovechanſzkoga nemila Meſzaricza Szmert koiayh od Iarma, toieto od tela nevolyno- ga greſnoga oſzlobodì, y zapelya na Meſzarniczu Vekovech- neh Muk Peklenſzkeh, kade oni nye Detichi Uragi pekleni bu- du nyh tukli, klali, derli, na falate ſzeklì, pekli, kuhali, nepre- ſztanczè umariali, alijh umoriti nigdar nebudu mogli. *S. Bernar. lib. de con- ver. Cleri c. 12.*

Ako Salamon te takove nechiſzte Gresnike priſzpodablya iednomu Volu, ia pako morem priſzpodobitie, y hochu iedno- mu Pſzu na lanczu privezanomu; Iednomu Ielenu z- Sztrelum ranyenomu; Iedne Pticze vu Prùglu uloulyene; pochnemo od pervoga. *Tamquam Canis in catena.* kakti Peſz na Lanczu; prili- chno ſztanovito, ar kot Paſz na lanczu privezan, od uſzeh ie derſan za iednoga hudoga Pſza, koi nigder nigdar od nikoga poſtenya nima, y uſzi od nyega beſe; Rauno tak y nechiſzti Greſ- niki, ako rauno ie neznam kak velikoga Roda, ali ſztaliſſa, niſtar- menye uſzi na nyega z- Perſztom kaſu, y nyegovoga paydaſtva beſè, od uſzeh ie zanepoſtenoga derſan, kot to ſzam Duh Sz. po Mudrom Salamonu ſzvedochi. *Turpitudinem & ignominiam congregabit ſibi, & opprobrium illius non delebitur.* Spot, y ſzramo- tu hocheſzi ſzpraviti, koie tak lahko neſche pogubiti: Ali ni ſzamo zato nechiſzti Gresnik ie ſzpodoben pſzu na lanczu, nego zato tulikai kakti got na lanczu pvivezan Peſz ſzamſze odvezati nemore, niti od lancza oſzloboditi, doklamga goder gdo dru- gi ne oſzlobodì; Tak tulikai y nechiſzti Gresnik koiſzeic k- nechiſzte Kurve z- lanczem one lyubavi privezati od nedoſztoi- neh poſelèny puſztil k- ſztupu one zle navade, odkud ſzam od- ſzebe prez oſzebuine pomochi Boſie odvezati, niti oſzlo- *Prover 6. v. 33.*

bo-

ſoditi nemore, nego mora onde privezan vechkrat gladen, y ſeien, po dnevu y po nochi, po Zime y po uruchine ſztati, doklamona Szmert, kakti ieden Grabant Boſanſzke Ptavicze nyega neodveſe.

Nadalye priſzpodobitiſze more nechiſzti Chlovek iednomu Ielenu z- ſztrelum ranyenomu. *Tamquam Cervus Sagitta vulneratus*, ali zakai to? zato kaiti, kot Ielen, ako, Naturaliſtom veruiemo, y Iagarom, koij vele, da kadaie Ielen ranyen, onſzimo tamo kakti ſzlep teche po Gore, negledaiuch nit na Iame, nit na pechine, nit drevia, nit ternya, y to dotehdob doklam od truda uczerkne, ali pak daſzi megy dreuiem, ali pechinami urat utergne, y onde neſzrechno pogine. Rauno tak pripechaſze z- onemi mlademi Lyudmì, koieh kada peklenſzki Iagar preſztrelì z- ſztrelum one nechiſzte miſzli, poſelenya, y naſzladnoſzti teloune, nigderſzi nigdar mira, nit pokoyia naiti nemogu kot Sz. Ambros ſzvedochi. *Sævus inquit ſtimulus criminum libido eſt, de ſomno excitat, à negotio abducit, à ratione revocat, aufert conſilium.* Teska y nepokoina Ranna gresna ie Nechiſztocha, koia Chloveka nepuſztì ſzpati, nit delati, mentuie Chloveka pameti, y chiniga gorie neg obnoreti: ar ti takovi ſzlepi y munyeni obtechu dan y noch prez uſzakoga ſzrama, y ſztraha z- pogibelium poſtenya, y ſitka doklamſze kade y zadenu za kakov germ Szmertnoga nechiſztoga Greha, iz koiegaſze vech ſzàmi oſzloboditi nemogu, nego vu nyem neſzrechno tia do ſzmerti ſivu, kot Sz. Thmas govori: *Luxuria enim usq; ad ſenium, & mortem adhæreſcit.* Lotria derſiſze Chloveka tia do ſztaroſzti y iſzte Szmerti y Sz. Oſeas Prorok potvergyuie. *Fornicati ſunt, & non ceſſaverunt.* Pocheuſſi ienkrat lotruvati, vech nemogu preſzrati od ovoga greha.

S. Ambro l. 1. de Cain & Abel.

S. Thomas apud Corn. à lap. in Genes.

K- zadnyemu, nechiſzti Gresniki priſzpodobitiſze mogu iedne Pticze vu pruglu ulovlyene, *Tamquam Avis ad Laqueum.* Ar kakti Pticza uloviuſſiſze vu pruglo iz nyega po nieden put oſzloboditiſze nemore ſzama od ſzebe, tak nit nechiſzti Gresnih, kadaſze vu nechisztochu podà; Na pticzu vu pruglu ulovlyenu nai krichì gdo hoche, y kuliko hoche, nai ſztraſſiu kuliko gdo zna, y more, ona vendar odleteti nesche, ar nit nemore, ar ona Spaga vu koie ie zamotana noga nyu nepuszti odleteti,

leteti, negoſze onde muchi, daklam Lovecz doyde, nyu zada. vi od prugla oſzlobodì, y na Kuhinyu odneſze. Uſze to kruto lepo moreſze rechi od Nechiſztoga greſnika, koi upaduchi ienkrat vu pruglo nechiſztoga greha, y od Spage one zle navade zamotan kotie velel David ſzam od ſzebe. *Funes peccatorum circumplexi ſunt me.* Nad nymi mogu krichati Glavari Szvetczki, y Duhovni, nyh karaiuch, y nymſze grozech z. kaſtigami na blagu telu, y poſtenyu; naiſze razdiraiu Prodekatori daim budu perſzi puczale, nai zdihavaiu, naiſze potè, naiſze plachu Szpovedniki nyh opominaiuch, y nagovariaiuch daſze oſztave onoga zloga ypogibelnoga ſiulenya, naiſzeijm grozè z. naglum ſzmertium z oſtrochum Szuda Boſiega, y ſztrahotum Muk peklenſzkeh, zahman, ar Spàga onoga prugla, naſzladnoſzt ona telounà prevech chverſztoga dersì prive z anoga k. peklenſzkomu pruglu tela one nechiſzte priatelicze, od koieh veli mudri Salamon, kot on koije naibolye tu iſztinu zpoznal. *Omnes qui egrediuntur ad tam non revertentur, nec apprehendent ſemitas vitæ.* Koigoder zayde chiſzt vu hiſu iedne nechiſzte Senè? Chiſzt nazad veeh nepovorneſze od nye, y toga takovoga zvelichenye ie ure kakti zdvoieno, *Nec apprehendet ſemitas vitæ.* ar ona kulikokratga pogleda z. onemi ſzvoiemi chemerneſſemi, neg niednoga Baſiliskuſſa ochima, nyega kakti z. tulikemi ſztrelami preſztreli; z. onemi maſz. tnemi rechmì chverſzteie neg z. iednem Lanczom k. ſzebe priveſe; y na lechku ali pruglo ſzvoiega poſarbanoga licza, od krivenek perſzi, y naruganeh làſzi ulovì da vech ne more ſzvoiega Szercza od nye odruſiti; z. koium pako ienkrat pocheuſſi naſzladnoſzti telonne vuſivati poſztane tak ſzlep y munyen, da nebude zpoznaval ſzvoiega poſtenoga glaſza, y duſſnoga Zvelichenya pogublenye neſzrechno vekovechnò; doklam loveez peklenſzki nedoyde, ter ne razdrusì od prugla, y na kuhinyu ſzvòiega Kralya Lucifera nezaneſze, kadega budu vekoma oni peklenſzki Szokachi ſivoga ſzkùbli, razchinyali, na raſeny nabadali, pekli; ieli, ali poieſzti, niti ſzkonchatiga nigdar nebudu mogli. *Pſal. 118. ℣. 61.* *Prov. 6. ℣. 19.*

Oude ia razmislyaiuch one mudroga Drexeliuſſa rèchi od velikoga ſztraha derſchem, ne menye negie y on derhtal onda kadaie govoril: *Horreo quoties id memini à Præceptore meo me audire;* *Drexelius*

Si centeni Iuvenes Infernorum flammis adiudicarentur, è centenis iſtis 99. ob vitium Carnis damnari, centeſimum demum ob aliam aliquam graviorem noxam. Sztraſſimſze, y od ſztraha derſchem kadaſze zmislyavam na ono kaiſzem negda chul od moiega Preceptora povedati; da dabiſze ſzto mladeh lyudi moralo vu pekel oſzuditi, devetdeſzet y devet bihſzeijh moralo ſzkvariti zbog nechiſztoga greha, à ſzam ieden radi kakvoga drugoga Szmertnoga greha; razmete Mladenczi, y Divoyke kai ie to? kai akoli vaſz preſztraſſiti nemore konche one Sz. Remigiuſſa Biskupa rèchi naivam k- Sereczu doydu, y napameti dobro zapiſzane oſztanu koi potvergyuie Drexeliuſſeve rèchi, govorech: *Demptis parvulis, ex adultis, propter carnis vitium, pauci ſalvantur.* Odlog malyahne prez pameti prave dechicze, zmegy pametneh, Mladeh, verſztneh, y ſztareh lyùdi maloſzeih Zvelichuie zbog nechiſztoga greha, Oh Boſe! *Et quis ergo poterit ſalvus fieri?* Ter gdoſze bude mogel zvelichiti? *Oh quam acerbus eſt fructus Luxuriæ, amarior felle, crudelior Enſe.* Oh kak ſuhkek ſzàd ie nechiſzteh naſzladnoſztih, ſuhkeſſi od uſzakoga chemera, y ſuchi, oſtreſſi od uſzakoga Mecha. Vu koiu nechiſztochu leglicie neg vu nikakov drugi greh upaſzti, kotie negda neka mudra Glava rekla. *Facilis deſcenſus averni, ſed revocare gradus, ſuperasq; evadere ad auras, hoc opus hic labor.*

S. Remig. Ep. in Epiſt. ad Rom. c. 1.

S. Hiero. in Epiſt.

Ovu iſztinu morem potverditi z-onum Hiſtorium koiu ſtem od mladencza iednoga vu Varaſſu Dusberge, koi tako rekuch od Detinſztva ſzvoiega omerſzilſzeie bil na takovo dello nechiſzto, y ſzpovedauſſiſze vechkrat iz ſzvoiega greha, k- zadnyemu Szpovednik videchi da pobolſanya ni vu onom nechiſztom Mladenczu, da uſzi navuki, nagovarianya, proſnye, groſnye, y karanya nikai nepomaſu, ſzkratil muie, odvezanye od grehov, kotie y duſen bil vuchiniti: kai videchi Mladenecz pochne govoriti Szpovedniku, Otecz Duhovni chinete iz mene kaivam drage, ia nemorem bolſi biti, ar dabi ia videl pred menum pekel odpert, y Urage pripravne za zgrabitime, y od ulechi z- Duſſum y z-telom vupekel, z- druge ſztrani pak dabi ia videl polek mene moiu priateliczu, iaſzeie nebi mogel zaderſati, y nyu oduriti, iednum rechium meneſze vech ni moguche oſztaviti moiega greſnoga ſitka, zato neſchu ni obechavati kai znam da nemorem vuchiniti, y izpuniti: znam da zlo chinim, y da zovem

ova-

ovakovem moiem siulenyem nechiſztem vukoiemſzemi iur za-
korenycn budem naveke proklet; y ovi plamni koijmi moie te-
lo podſiſu, budumi Duſſu vekoma ſgali; y tako mene moie ſzpo-
vedanye niti vaſſe odvezanye nikai nepomaſe; y tako oſztanete
z. Bogom, a ia odhagyam: Odidè âddá ová nechiſzta Szuinya
vu navadnu Mlaku one Burdelnicze, vu koie iedvai pochelſzeie
bil kalyati, y naſzladuvati, da iz chiſzta vedra neba vudrilie terſzk
vu ovu hiſu, onde onoga Neſzrechnyaka ukup ſzvoiemi paydaſſi
y paydafficzami y z. hiſum ſzkupa ie zeſgal, Duſſe pak ny hove vu
Vekovechni Ogeni peklenſzki poſzlal ſgat, y muchitſze. *O iguis infernalis Luxuria*, krichi *Sz.* Hieronim. *Cuius materia gula, cuius flamma Superbia, cuius Scintilla prava colloquia, cuius fumus Infamia, cuius cinis immunditia, cuius finis gehenna.* Oh Ogeny peklenſzki Lotria, koiega vuglenye ie Lakomoſzt, plamen gizdoſzt, izkri-
cze neſzramni razgovori, koiega Dim ie ſzramota, pepel ieſzu nechiſzta poſelenya, y chinenya, koiega Ognya konecz ieſzu peklenſzke Muke preſz kraya y koncza terpèche. Ah ovoie ovo on Ogeny od koiega govori Mudri *Salamon*, *Ignis numquā dicit, ſufficit.* Ogeny Nechiſztoche nigdar nevelì, doſztaie; ne-
go chim bolye gorì, ztem vech y dugiye goreti ſelì, ugaſzitiſze pak nigdar drugache nemore, nego z. *Szmertium* iednoga zme-
gy lyubitelov nechiſzteh, toieto ali nyega, ali nye; Kot vuchi Hugo Cardinalis. *Ignis luxuriæ niſi morte amantis extingui non po-
teſt.*

S. Hiero. ut ſupra.

Prov. 6. 30. ℣. 16.

Hugo Cardinalis.

Ova chuiuch naſſelbiſze morebiti gdo goder, koibime rad opitati, kakov zrok moralbi biti da nechiſztiGresniki tak tesko, y nemoguchno ſzvoieh nechiſztochſze oſztaulyaiu? Ia tem ta-
kovem drugoga vexega zroka neznam povedati, od ovoga, to-
ieto, kaiti nieden greh ni tak ſzuprotiven Duhu Szvetomu kotie greh Nechiſztoche, tak da vu onom Szerczu, y Duſſe vu koieh-
ie ogeny nechiſzte lyubavi, Duh Sz. meſzta nemore imeti, y to-
ie Sz. Piſzmo hotelo poſzvedochìti, y nazveztiti kod veli vu Knigah Poroda od Karvana, y Golubicze, kotſzmo malo pervo chuli, da kadaie Noe Patriarka Karvana zpuſztil, y nebuduchi-
ga nazad, zpuſztilie za nym Golubiczu, koia potlambi dugo vremena obletavala po Szvetu, y nazad povernulaſzeie k. No-
ieſſu vu Arku, zakaiſzeie adda povernula, à Karvan nì? Odgo-

varia Sz. Piſzmo. *Quæ cum non inveniſſet ubi requieſceret pes eius, reverſa eſt ad eum in Arcam.* Nenaiduchi tuliko meſzta kadebi nye noſicza pochinula povernulaſzeie nazad vu Arku a kak to more biti, da iedna Golubicza nimogla tuliko meſzta naiti, kadebi noſiczu ſzvoiu poſztavila? à Karvàn pako koije unogo vexi od Golubicze naſſelie za ſzvoie krampe meſzto. Szpomeneteſze iz roka kogaſzem malo pervo tomu dal, da naimre on ie naſſel Merczine gnyle, y ſzmerdlyve, mertveh lyùdi zverhu vod plavaiuche, na koiehſzeie on zaderſal, ſnymi hranil, y naſzladuval, kai chiſzte Golubicze ie ſzuprotivno, po ovch pako merczinah razmetiſze moraiu one Nechiſztoche teloune z-koiemiſze oni cherni Karvani y Kauke hrane, y naſzladuiu. Ni chudo adda da prechiſzta Golubicza, koia ie *Symbolum* illi priſzpodoba Duha Sz. vu takoveh Szerczah gnyleh, y ſzmerdlyveh meſzta nemore imeti, nego od nyh besì, y bolye na nye merzì, neg na niedne druge Greſnike.

Akolije pako tomu tak? da Duh Sz. ie tak ſzuprotiven nechiſztem Gresnikom, y tak na nye merzí da nemore ni blizu nyh biti? kak hochete da Duh Sz. tem takovem, dà Miloſchu, y pomoch oneh odurneh nezhiſzteh grehouſze oſzloboditi, y na pokoru doyti? Neznateli ono kai Caſiſte gorvore. *Qui Eccleſiam violat, non gaudet immunitatis Eccleſiaſticæ Privilegio.* Koigoder vu Czirkve, ali proti Czirkve zagreſſi, nyu okrade, oſzkruni, y oſpota, ni ureden dabiga Czirkva branila oblaſzti y rukam Pravicze, kot druge Gresnike bràni. Tak rauno rechiſze more od uſzakoga onoga koi Czirkzu Duha Sz. toieto telo Chlovechanſzko, budi vre ono ſzvoie laſztovito, ali pak lyuczko nechiſzto barachuch oſzkruni: aruſzako telo Chlovechanſzko ie Czirkva, y prebivali-
2. Corint. c. 6. ℣. 16 ſche Duha Sz. kot Sz. Pavel Apoſt govori. *Vos eſtis templũ Dei vivi, Si quis autẽ violaverit templum Domini? diſperdet illum Dominus.* Vi ieſzte Czirkva Duha Sz. koi pak oſzkruni Czirkvu Boſiu? zatretiga hoche Goszp. Bog, ne ſzamo na veke po Szmerti vu peklu, nego ioſche y na ovom Szvetu;

Diſperdet illum Dominus: Zatretiga hoche na poſtenyu, y na telu, koi ſzvoiem telom drugoga, ali drugu na nechiſztochu napelyuie, kotie zaterl Arnulfuſſa Czeſzara, koi unoge Divoychìcze ie vu obſanoſzt poſztavil, z-himbami, y ſzilum nye poſzebe

ſzebe obrachaiuch, y nyh prelepoga Czveta Divoiachtva mennuch, terſze ſnymi naſzladuiuch prez uſzakoga ſzrama Chlovechanſzkoga, y ſztraha Boſiega, z velikem ſzpachenyem uſzega Lyucztva, nemaraiuchiſze za odperta karanya Prodekatorov y Szpovednikov, Ali Goszp. Bog ni kerſznil ſzvoie Pravicze nad nym pokazati, koi tulike chiſzte Divoychicze kakti vugodna prebivaliſcha Duha Sz. ie oſzkrunil, oſzmradil, y Kincha chiſztoche Divoiachke porobil. Poſzlauſſi nad nyega Vuſſi, koie pocheuſſiga naipervo od nechiſzteh ſztran tela grizti, ieſzti, y ſzkonchavati, doklamſzumu Kofu, meſzo, y chreva poiele y naizadaſze Szercza priele z koiem on naipervoie pochel greſſiti, koie Muke nigdar nigdor ne ſzamo niga mogel oſzloboditi, nego nit pomochi naimenſemu dati, Kaplicze Vode, ali droptiniczu Kruha podati, ar nigdorſze ni uffal zbog Vùſſi k nyemu priſztupiti, y onak ſztraſnum Mukum zaterlgaie Goszp. Bog na telu, na ovom Szvetu, a Duſſu pak poſzlalmuie vu peklenſzke plamne muchitſze y ſgat, naveke.

Nu N. N. kaivamſze ſzada iz uſzega toga vidi? Nili pogibelna Zimlicza nechiſztoga Greha tuliko Senſzkomu kuliko Muskomu ſzpolu? buduch da kaiſze od Muskoga Szpola govori, toſze y od Senſzkoga razumeti mora; Neviditeli, y nezpoznavateli iz moiega vezdaſnyega govorenya kakie tesko ovu Zimliczu izurachiti? Ah Bogbi hotel dabiſze unogi zmegy vaſz vunye iur tuliko uremena nenahagyali terpech onu veliku Seiu od plamnov one goruche lyubavi nechiſzte, koiu Zimliczu ſzam Goszp. Bog y nigdor drugi izurachiti more, kot veli Poſtuvani Hugo. *Febrem Laſcivia curare ſolius DEI eſt.* Teczete adda uſzi vi takovi pred Chriſtuſſa z danaſnyem Kràlyiczem y krichete. *Domine Deſcende priusquam moriatur anima mea.* Goszpone hodi na pomoch Duſſe moie da od uruchine nechiſztoga greha na veke nepogine, Amen. *Hugo Cardin.*

DVADESZETA Y PERVA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kakie dusen uszaki Kerschenik Nepriatele szvoie lyubiti; y nym iz Szercza usze krivicze oprashchati?

Sic & Pater meus Cœlestis faciet vobis, sinon remiseritis unusquisq; proximo suo de cordibus vestris Matt. c. 18. ℣. 35.

Tak y Oteczmoy Nebeszki vuchinì vam, àko neodpusztite uszaki zmegy vasz blisnyemu szvoiemu od Szercz vasseh.

MEgy osztalemi Navuki, koicie negda on Veliki, y Mudri Filosofus Pitagoras dal uszakomu onomu koi seli dobro, szrechno, y mirouno siveti, ni naimensega prestimanya ureden
Pitagoras on, koiega *In suis Ethicis* ovemi rechmì daie *Elixum ne asses.* Vu Vode kuhane sztvari, nai pechi, toieto, kot tolmachi mudri
Cornel. à lap. Cornelius â Lap. *Mansuetos ne irrita*, Tihe, mirovne, y milosztivne lyudi nebantui, nitijh neszerdi; y to zato veli mudri Cornelius kaiti mirouni lyudi y milosztiuni kotsze tesko, y keszno razszerde; tak tulikai teskosze utase, utisse, y mirouni kot pervo posztaiu; *Idem.* *Est enim eorum ira tarda, sed longeva & implacabilis.* Oh! dabi ta Navuk on neszrechni Szluga bil znal, y obdersaval od koiegasze danasni Sz. Evang. szpomina, koi imaiuch kruto dobroga, tihoga, y Milosztiunoga Goszpodina, terszega ni sonal, niti boial zbantuvati, y razszetditi, akomuie rauno malo

pervo

pervo na ſzamu iednu proſnyu deſzetiezer Talentumov hengeduval, y oproſztil: Ali zpoznalic po neſzrechc, y skode ſzvoie, takie zlo iednoga tihoga y miloſztiunoga Chloveka zbantuvati y razſzerditi, buduch dagaie nyegov drugach dobri od nature Goszpodin zruchil vu ruke Haharom koijſzuga muchili, y trapili doklambi veſz malo pervo oproſcheni dug na platil. *Traditeum Tortorikus, quoadusq; redderet universum debitum.* Matt. c. 18. ℣. 34

Bose Nebeſzki! Ter kaije ure takvoga ov neſzrechnyak vuchinil, y zagreſſil proti Goszponu ſzvoiemu? da ſzeie on tak na nyega razſzerdil: Morebiti ie kai govoril proti nyegove Kralyeuſzke chaſti? nè, morebiti ie kai iz hiſe ukral velike uredneſzti? nè, Morebiti ie hotel proti nyemu podloſnike zbuchiti, y voyſzku podignuti? nè, Morebiti daie hotel Kralyiczu, ali Kcher oſzramotiti? ne, Morebitimuie Szina ubil, ali jubiti nakanil, nadkoiem uſzega Kralyeſztva uffanye ie poſztaulyeno? Ah nikai, nikai ſztanovito ni takvoga vuchinil, nego ſzamo ztem tak ſztraſnoie zbantuval, y raſzerdil Goszpodina ſzvoiega, da potlambi on od Kralya ſzvoiega bil dobil oproſchenye tak velikoga duga, on ni hotel bliſnyemv, y tovaruſſu ſzvoiemu vu ſzlusbe Kralyeuſzke oproſztiti onoga maloga duga, pache nitigaie hotel iedno malo pochakati kotgaie proſzil. *Patientiam habe in me, & omnia reddam tibi.* Ibidem ℣. 26. Imay terpleny e zmenum, y hochuti uſza verno povernuti, ov pak prez uſzake miloſche zgrabilgaie, y pochel daviti. *Tenens ſuffocabat illum, dicens redde quod habes.* ℣. 28. Kai doznauſſi Kraly vuchiniga uloviti, predſze dopelyati, y ſzerditomu govoriti. *Serve nequam omne debitum dimiſi tibi, non nè & te oportebat miſereri conſervi tui?* ℣. 32. Szluga neverni veſz dug iaſzem tebe oproſztil, niſzili bil duſen y ti pomiluvati tovaruſſa tvoiega? Ah Hahari zgrabetega, y muchete doklam veſz dug mene naplati. *Tradidit eum Tortoribus.* Kaiſze pak po ovom Kralyu bolye razumeti more, kak nas Miloſztivni IESUS. *Ecce Rex tuus venit tibi manſuetus.* Matt. c. 21. ℣. 5. a po ſzluge pak nezahvalnom, y nemiloſztivnom uſzaki Greſnih koiemu od Kralya Nebeſzkoga na ieden *Peccavi*, ali *Miſerere*, Preunogi oprafchaiuſze grehi; Gresnik pak za lebud kakovu malu kriviczu od bliſnyega ſzvoiega prietu, nemoreſze zderſavati dabiſze nad nym nefantil, koiu nemiloſzerdnoſzt Goszp. Bog zverhu uſzeh drugeh Grehov oduriava, y naiteſe opraſcha,

polek

polek ſzvedochanſztva deneſnyega Sz. Evang. kadeſze ſtù ove rechi od ſzamoga Szina Boſiega rechene: *Sic & Pater meus Cæleſtis faciet vobis, ſi non remiſeritis unusquisq; proximo ſuo de cordibus veſtris.* Hoche rechi da kakgoder on Goszpodin onoganemiloſztiunoga Szluguie zruchil Haharom, y grabantom daga vu temniczu poſztave, vu nye Muche y trape; Rauno tak y one nemiloſztiuneKerſchenike koij krivicz kakovehgod bliſnyemu ſzvoiemu oproſztiti nehte, te takove hoche zruchiti Uragom peklenem, daie vu peklenſzku Temniczu zaprù, y nutre muche y trape, kotſzem rauno to pokazati nakanil.

Adda moram lyubiti onoga, koi mene oduriava? adda moram dobro chiniti onomu, koi mene skodi? adda moram moliti za onoga, koi mene preganya, y odgovaria? adda moram priatel biti onomu, koi mene na Szmert iſche? Oh teska zapoved! ter gdoie on koibiu mogel zverſſeno obderſavati? buduch iſzte Nature ſzuprotiuna. *Durus eſt hic ſermo, & quis poteſt audire eum?* Neopominalinaſz ſzam Duh Sz. po mudrom Ecchesiaſte. *Curâ habe de bono Nomine.* Szkerbiſze za dobro Ime; Adda ia koiſzem Plemenit Chlovek, budem duſen zamuchati onomu koi mene pſani? Adda ia koiſzem takov Iunak budem zavezane ruke derſal pred onem koi mene plyuſzka, y za laſzi nateſe? kai od mene rekù lyudi? akoſze ia puſztim uſzakomu pod pete, y nebudemſze fantil nad kriviczami koieſze mene chinè? kai budu lyudi govorili, y miſzlili od mene? Negovoriti Sz. Hieronim, *Ubi honor non eſt? ibi contemptus eſt.* Kade ni preſtimanya? onde ie za nistar derſanye, kade ni poſtenya, ondeie ſzramota.

Ioan. c. 6. ℣. 61.

Eccli. c. 41. ℣. 15

S. Hieronymus.

Sztanovito, Chlovek bi ſzkoro rechi moral, da ovi pravo govore, da naimre Zapoved lyubiti nepriatele ie prevech oſtra, y zmegy uſzeh Boſieh Zapovedi naiteſeſſa za obderſavanye, kai y Sz. Auguſtin potvergyuie govorech: *In omnibus mandatis nihil mirabilius, & difficilius eſt quam ut ſuos quisq; inimicos diligat.* Aliſze vendar ov Sz. Otecz ſzam explicuie, y veli; Iztinaie da na pervi mah, y pogled Zapoved ova vidiſze ſzuprotiuna biti Zapovedi Naturalſzke, zakai zato veli Sz. David. *Propter verba labiorum tuorum cuſtodivi vias duras.* Zbog rechih Vuſzt tvoich hodilſzem po oſtreh puteh, ali kaiti po ſzvedochanſztvu Sz. Matthea, pache da bolye rechem iſztoga Szina Boſiega govore-

S. Augustinus.

Psalm. 16 ℣. 4.

che-

chega pri Sz. Mattheu: *Iugum meum ſuave eſt, & Onus meum leve.* Iarem moy ie vugoden, y breme moie ie lehko, y Sz. Ianus potvergyuie: *Et mandata ejus gravia non ſunt*, y Zapovedi nyegove niſzu ſmehke, kak adda morete vi Szerditczi rechi, da Zapoved Boſia lyubiti Nepriatele ie tak teska, y oſtra, daie ni moguche obderſavati? Ah na to lepo odgovaria Sz. Auguſtin. *Utrmq; verum eſt, præcepta Domini gravia ſunt timori, levia amori.* Toieto hoche rechi Sz. Otecz, da Zapovedi Boſie, onem koij lyube Sztvoritela ſzvoiega ieſzu uſze lahke, y ſzladke; onem pako koij lyube vech ſzameh ſzebe, y taſche Dike ovoga Szveta, tem takovem ieſzu ſzmehke, ſuhke, y oſtre, ter oſzebuinem nachinom lyubiti bliſnye naſſe onda kada od nyh kakove krivicze prijmlyemo kotmi to potvergyuie Sz Thomas de Villa Nova. *Homini Carnali, Mundano, vitioſo ac præterea fragili, & infirmo gravaſſima apparent, non quia in ſe gravia eſſent, ſed quia ipſe non habet vires ad portandum ea.* Chloveku podanomu telounem naſzladnoſztiam yuſzem grehom preteskesze vide Boſie Zapovedi, ne dabi one ſzame vu ſzebe bile teske, nego kaiti takov greſni Chlovek nima volye podnaſſati, adda dokanyam z. ovemi Sz. Navuchiteli da more uſzaki lyubiti Nepriatele ſzvoie, ako ſzamo hoche.

Mattæi c. 11. ℣. 30. *1. Ioan. 5. ℣. 3.* *S. Auguſtinus.* *S. Thomas de V. N. de ſua. vi Iugo Criſ.*

Ali kak? y kem nachinom moraiuſze Nepriateli lyubiti? ovoie iedna Zapoved vu koieſze vnogi ukanyuiu, y vu pekel idu, ar ie ne obderſavaiu zverſſeno; dobro adda nai pazi uſzaki, ia hochu uſze moduſſe y nachine na pervo doneſzti; y naipervo imate znati daſze Chlovek Chloveku tremi moduſſi nepriatel chinì: Szerczem, toieto, Rechium, y Dellom: y rauno zato Chriſtus zapoveda daſze imaiu troie fele znamenya lyubavi izkazati proti Nepriatelom naſſem, naipervo Szerczem. *Diligite inimicos veſtros.* Lyubete Nepriatele vaſſe iz pravoga Szercza, kot uſzakoga drugoga Priatela vaſſega. Drugoch, Rechium molech Goszp. Boga za nyh. *Orate pro perſequentibus vos.* Molete za one koij vaſz preganyaiu; Tretich z. Dellom, *Benefacite his qui oderunt vos.* Dobrochinete onem koij vaſz oduriavaiu, y vam vuchem skòde, ovemi adda tremi nachinmi, moramo mi Nepriatele naſſe lyubiti: Obderſavaliſze pak vezda tò od Kerſchenikov? oh kulikoihie koijſze z. obrazom kaſu proti onem od koichſzu zbantuvani, takovi prijateli, kako dabi od nyh nigdar

Matth. c. 5. ℣. 44. *Ibidem.*

nikakve krivicze nebili prieli, y Chlovek bi rekel daszu naiszerchenessi priateli: Ali opitaitejh iedno malo, Goszp. szpominatelisze iosche iz oneh krivicz, koieszte pred nekulikem uremenom prieli od ovoga Kneza? dabisze tako neszpominal, kaksze szpominam y prevech; a opraschatelimuie? oh tosze zna daszem mu ure oprosztil, terszem Kerschenik, y toie doszta recheno: Akolimiszeie zameril? Nai on miszli kaimuie chiniti, toie nyegova szkerb; naisze on z-Bogom porauna, mene ni potreba drugoga poraunanya, Kaivamsze vidi N.N. morelisze naiti mirounesse Szercze od ovoga? oh Blaseni takov Chlovek! Ali polahko iednomalo, y premiszlemo imali on to na Szerczu, kai na Ieziku? *Oh! hoc opus, hic labor.* Poszlussaite Sz. Hieronima kai on od teh takoveh Kerschenikov govori: *Potest unusquisq; dicere nihil habeo contra eum, ipse nocuit, habet DEUM Iudicem, ego ignovi ei.* Hoche rechì Sz. Navuchitel, nahagyaiusze unogi koijsze nazochi kasu priateli na rechi, opraschaiu z-Iezikom, ali na Szerczu drugach miszle; prepuszte nekuliko uremena preitivu priatelsztvu zkaslyivom doklam dobe priliku, y zrok kakov fantitisze nad nym. More adda uszaki rechi z-iezikom szamem Ia nikai nimam szuproti blisnyemu moiemu, akolimije naskodil? mene ni szkerb zato, ima Goszp. Boga Szudcza, à iamu oproscham.

S. Hieronimus in c. 18. Matth. l. 9.

Alisze ia boijm da ovo opraschanye ie szpodobno onomu, koieseie pripetilo vu Varassu Anverse (kot pisse Cardanus) megy Simunom Turki, y Ivanom Deodati, tako imenuvanemi Purgarmi onoga Varassa koij szvadyussisze ienkrat megy szobum, y iz rèchi dosloie bilo na boy, naimre na plyuszke, potlam pak na Orusie; Ivan pripetiloszeie daie ranil Simuna na obrazu, ali na hitrom besse vuchinyen mir megy nymi, oprosztisse ieden drugomu, y posztasse priateli kako pervo: chesz nekuliko uremena pozva Simun Turki, Ivana Deodata od koiegaie bil ranyen, na szvoy Vert na Iusinu, kade pervo toga pripravilie ieden kunsten Sztolecz, na koiega kadaie gdo szel takiszeie on Sztolecz ukup ztisznul, y onoga koije na nyem szedel zadussil, doyde adda neszrechni Ivan na Vert Simunov, od koiega z-velikem veszelyem besse priet, y sechuchisze po Vertu, doydosse do onoga Sztolcza, na koiega ponudilie Simun Ivanu szeszti, za razgovoriti-

ritisze megy szobum, y napiti, Ivan neszrechnyak, kot on koisze nikakvoga zla ni nadeial, szelie, y Sztolecz takigaie szti szsnul daszc ni mogel genuti, niti odehnuti; Onda Simon zmekne ván szvoy mech ter pochne neszrechnomu Ivanu govoriti, vezdaszimi nevernik vu Rukah, vezdatie kakti kervoloku, Kerv iz moie Glave preleianu platiti z- Kervinm tvoie glave, y ova rekuchi zabolmuie Mech na iedno szlepo oko y prek chesz drugo glavu prebol, y tako nemilo vubil. O Prokleta Szerditoszt! O Vragometno Szercze! kadeszi vezda ô Sz. Hieronim? kaitisze vidi iz ovoga mira? y ovakvoga pomerenya, opràschanya, y Priatelszstva? kada on govori: *Nihil habeo contra eum, ipse nocuit, ego ignovi ei.* Ieliszimu veruval ô Sz. Doctor? ovakliszc mora razumeti Zapoved Bosia? Nè, nè tak, odgovaria Sz. Hieronim, ar veli Christus. *Si non remiseritis unusquisq; proximo suo de cordibus vestris, sic nec Pater meus Celestis dimittet vobis peccata vestra;* Koi oprascha z- iezikom, à ne Szerczem, bude od Boga kastigan, niti bude nigdar mogel rechi daie izpunil Bosiu Zapoved danu pri Sz. Mattheu. *Diligite inimicos vestros &c.* Lyubete Nepriatele vasse. *Confirmat sententiam suam Christus, & omnem simulationem ficta pacis evertit dicens, si non remiseritis unus quisq; proximo suo de cordibus vestris.* Veli Sz. Hieronim da Christus ne mara, niti nesche imeti takove lyubavi koiasze szamem Iezikom izkazuie, a neizhagya pak iz pravoga Szercza; Nego potreba, iz Szercza lyubiti, y oprosztiti usze krivicze blisnyem nassem. *In cordibus vestris.* Lyubiti pak koga iz Szereza, drugo neche rechi, nego tomu takovomu uszako dobro seleti; koi pak koga nelyubi, dobramu tulikai nikakvoga ne selì: *Diligere seu amare, nihil aliud est, quam velle bonum alicui; odire autem est, nolle illi ullum bonum.* govori mudri Scotus.

Idem ibidem.

Matth. c. 18. V. 35.

S. Hier. l. 3. Comment.

Scotus in 3. D. 30. q. 1.

Nu vezda velim ia ovak, Christus zapoveda lyubiti nepriatele, y to pod Szmertni greh, akolije tomu tak? tak tulikai dusniszmo uszako dobro nym seleti, y to iz pravoga Szercza, ter naimre dobro Duhovnò, kaktije Boga lyubiti, nyegove Zapovedi obdersavati, grehousze habati, y Dussu zvelichiti. Hochete pak zpoznati vi szami nad szobum lyubiteli Nepriatele vasse? y obdersavateli ovu Zapoved Bosiu? Ia vasz hochu nauchiti kak to zpoznati morete, Naimre, ako vi selite dabi ovo polye obro-

dilo uſzem lyudem, liſztor onomu nè, koi vaſz ie vu chem zbantuval. Drugoch, kada vi molite za kakovu obchinſzku potrebochu: ako vi molite dabiſze Goszp. Bog uſzem ſzmiluval, ali ſzamomu Nepriatelu vaſſemu ne? Szmertnem grehom greſſite, ako rauno niſzte duſni oſzebuinem nachinom, illi vech neg za druge moliti, pod greh, niti nym vexega dobra ſeleti, neg drugem, toieto, niſzte duſni ſeleti dabi nyhovo polye obrodilo bolye neg drugeh. Kuliko pak dotiche ſze Dobra Telounoga, ali Szreche? kotie Zdrauie, Bogacztvo, Chaſzti, akolitije ſalda tvoy Nepriatel ova ima, y ſnymi Goszp. Boga bantuie? nikai negreſſis: nego akotije ſzamo zato ſal, da ov ova ima kaititije Nepriatel, onda greſſis, arie to pravi Ial; Akolimu nepomaſes vu potreboche kuliko premores? greſſis; akolimu nepomores prez potreboche? nikai negreſſis; Szmert Duhounu po nieden put prèſz ſzmertnoga greha ſeletimu neſzmes, toieto, vekovechnò ſzkvarienye Duſſeunò: Szmert pak Telovnù, totito ſzkonchanye ſitka, akomu ti ſelis onda, kada znas daie vu ſzmertnom grehu? y ti ſzmertni greh chinis, armu vekovechno zlo ſelis: Akolimu pak ſzamo zato ſelis Szmert, dabi on vech na ovom Szvetu Boga ſzvoiemi grehi nebantuval, y bliſnyega nezpachuval? vu ovom unogiſze disputuiu ielito takovo ſelenye greh, ali nì? y zrok daiu ov, da morebiti on Chlovek greſnik bihſze zpetil od ſzvoiega greſnoga ſiulenya, pobolſal, y zvelichil, terbi na ovom, y na drugom Szvetu Goszp. Boga hvalil, y chaſztil.

Ovoſzu adda oni moduſſi vu koieh uſzaki Kerſchenik nailaglye zpoznati more vu kakovom ſztaliſſuſze nahagya z- protiunikom ſzvoiem? lyubiliga iz pravoga Szercza y opraschalimu uſze kriviczе? Ali dabi mene dopuſcheno bilo ſzuditi, hotelbi rechi daſze prezkraya y koncza vech Kerſchenikov nahagya na Szvetu koij ovu Boſiu Zapoved ne ſzamo za naiteſeſſu derſè, nego pache govore da prez ſpota, y pogublenya poſtenoga glaſza obderſavatiſze nemore, ali kak ſztraſnoſze ti takovi ukanyuiu, y proti G. Bogu blazne, ar ie uſze iedno, kako dabi rekli da G. Bog zapoveda dugovanya ſpota, y obſanoſzti uredna, kai prez Szmertnoga greha rechiſze nemore, ar veli Sz. Ivan Chryſoſtomus, kai y ia veruiem, y potvergyuiem kakti uſzaki Articulus Vere Katholichanſzke. *DEUS id mandat quod facit homines glorioſos,*

Dia-

Diabolus verò mandat ea quæ confundunt, pudoremq; inducunt. Goszp. Bog zapoveda ona koia chinè lyudi hvale, y prestimanya uredne, Urag pako zapoveda ona, koiaszu na Spot, y szramotu Chloveku: Akoie adda to iszstina? kot y ie prava Bosia: Zakai adda Nepriatelisze nelyùbe? Znate zakai nè? Oh Bose! szstrahmeie rechi, ali kaiti moram, kakti szluga, y nameszstnik tvoy, ako prem, naimenszi, polek tabe szstati, y na ovom Sz. Meszstu praviczu valuvati; Veli adda, daszezato nelyube Nepriateli, kaiti ò moi mili IESUS Ti zapovedas ar dabi Ti toga nezapovedal? oh! kak lahko, y szladko biszе obderszavala ova Zapoved? nitiszе nebi poszstenye pogublyalo [kot unogi munyeni y neszpametni Kerscheniki stimaiu, y govore] nego pache biszе dobivalo poszstenye, y prestimanye; kai da uszaki zmegy vasz bolye, y ochiveszteie zpozna vellm ia ovak. *Ioan Chrys. hom. 29. ad pop.*

Lyubiti Nepriatela, y oproszstitimu iz pravoga Szercza uszе krivi czе, ni Zapoved Bosia, nego Chlovechanszka, toieto Preszvetloga Czeszara; Vezda pitam, ieli spot obderszavati Czeszarszku Zapoved? ieli velim Spota ureden on koi na Czeszarszku Zapoved szvoiemi Nepriatelmiszе merì; Nym krivicze opraszcha? y zlo z- dobrem pouracha? y to zbog szamoga toga zroka, kaiti Czeszarova Szvetloszt tak zapoveda: Ne szamo ni Spota ureden, negoie ureden hvale y prestimanya uszaki takov pokorni Czeszarov Podlnsnik; à ieli pak kakva teskocha ovu ovakovu Czeszarszku Zazoved obderszavati? oh nikai leglyega nego to. Ah! razumelszemvasz ioschе y prevech, velim pak ia ovak.

Adda iednu Zapoved koiu zapoveda ieden Chlovek nikakov Spot ne, ni teskocha obderszavati? Zapoved pako koiu szam Goszp. Bog szvoiemi Vuszstmi zapoveda ie tak tesko, y smehko Spot y szramota obderszavati? Zapoveda Czeszar daszе Nepriateli megy szobum merè, y lyube, ako nehte vu Nemiloschu y Disgracziu Czeszarszku upaszti; y za nepogubiti Miloschе Czeszarszke oh! kak lahko, y zverszeno ova Zapoved od uszehszе kai naiberszе obderszava? Christus pako Zvelichitel nas, zapovedaiuch nam daszе imamo z- blisnyemi naszemi pomeriti, obechе; ne szamo szvoiu Bosanszku *Miloschu*, nego iszto *Szinszstvo* Otcza Boga nebeszkoga. *Ut sitis Filij Patris mei qui in Cælis est.* Lyubete Nepriatele vasse da budete Szini Otcza moiega Nebeszko-

ga; koibi pak poſztal Szin Otcza Nebeſzkoga, moralbiſze tulikai zvati Bratom Chriſtuſſa Szina Boſiega: oh ter koia vexa chaſzi moreſze na Nebu, y na Zemlye naiti, ali izmiſzliti? ſztanovito nijedna. Kai nebi uſzaki zmegy vaſz vuchinil, za Czeſzarovu volyu dabimu obechal daga hoche za Szina, ali za B rata uzeti? y kot takovoga lyubiti y preſtimavati? ſzudete ſzami A vezdaſnye tuſno, ſaloſztno, y neſzrechno ureme oh kak ſzlepo! oh kak neſzpametnoſze na Szvetu ſive? pokehdob daſze unogi nahagyaiu Kerscheniki, koich uſzi Redovniki ſzvoiemi nagovaryanyi, uſzi Szpvedniki ſzvoiemi karanyi y Navuki, uſzi Prodekatori ſzvoiemi groſnyami, y groſnyami; ſzam S zin Boſyi Chriſtus Zvelichitel nas z- treſzkanyem ſzvoie Sentenczie vu danas-

Matth. c. 18; ℣. 35 nyem Sz. Evangeliumu. *Si non dimiſeritis unsquiſq; proximo ſuo de cordibus veſtris ſic & Pater meus Cæleſtis faciet vobis.* Ako neodpuſztite uſzaki zmegy vaſz bliſnyemu ſzvoiemu (toieto krivicze od nyega priete) iz Szercza, Tak y moy Otecz hoche vam vuchiniti. A kai bude ono, ò moy mili IESUS! kai tem takovem Otecz tvoy Nebeſzki vuchini? Ono kaije vuchinil Kraly z- onem Szlugum Nevernem y nezahvalnem, naimre. *Tradidit eum Tortoribus.* Dalgaie Haharom vu ruke daga muche; Rauno tak te takove hoche zruchiti pod oblaſzt Haharom peklenſzkem, daga oduleku vu temniczu peklenſzku, y daga onde muche polek zaſzluſenya; Tervendar na ovu tak veliku groſnyu, y ſztraſſnu Sen. tencziu vekovechne kaſtige Kerſcheniki genutiſze nemogu na pomerenye megy ſzobum, y oproſchenye krivicz ieden drugomu; Oh moy mili IESUS kakſziti z- tvoium zapovedium, z- obetanyem Bratinſztva tvoiega onem koijbiu obderſavali, kruto na malo preſtiman: pokehdob da pri ſzadaſnyega uremena Kerſchenikeh vech mogu opraviti penezi, neg ti z- tvoium Zapovedium, ar za dva ali tri Ranyske mir chinè megy ſzobum oni koiſzuſzi tuliko uremena glauni Nepriateli bili, od koieh Sz.

Ioann. Chryſoſt. Ivan Chryſoſtomus govori- *Cum quibusdam Chriſtianis plus efficit pecunia quam Chriſtus.* Z- nekoiemi Kerſcheniki vech opraulyaiu penezi, neg Chriſtus: Ia pako velim ioſche vech, da naimre pri unogeh Kerſchenikeh more vech opraviti iedna nechiſzta Kurvenda, neg Chriſtus ſzvoium Zapovedium, y groſnyum. *Plus, plus cum quibusdam Chriſtianis efficit Meretrix, quam Chriſtus*

cum

tum ſuis Præceptis: ar unoge Kurvende vechkrat leglye, y b rſe pomerè naivexe Nepriatele, neg Chriſtus zenſzemi ſzvoiemi Zapovedmì, groſnyami, y obetanyi, Oh ſpot, y ſzramota! ſzadaſny ega neſzrechnoga uremena Kerschenikou, da naimre ono kai negda Poganini, y Krivoverczi, za naivexu hvalu, y Diku ieſzu derſali, ſzada Kerscheniki za naivexi Spot dersè.

Ar ſtem vu ſztarch Hiſtoriah koie piſſe Baronius, da Diogenes Rimszki Czeſzar, Voiuinchiſze z-Aſſum, velikem Sultanom Egiptonſzkem, oſzta Diogenes obladan, y vu Szuſanſztvo odpelyam. Koiemu Czeſzaru Diogeneſſu, Aſſa Sultan uſzaku chaſzt ie izkazal; y ienkrat ſzpominaiuchiſze ov Turchin Sultan z-Czeſzarom Diogeneſſem, opitaga Sultan, povechmi ò Czeſzar dabi ti bil imel Svrechu mene obladati, y za Szuſnya dobiti? bili ti mene tuliku lyubau, chaſzt, y poſtenye izkazal kuliku ia tebe izkazuiem? Odgovori Czeſzar, valuiem da nebi, nego pachebi miſzlil na kakovu ſztraſnu Muku, z-koiumbite bil ſzkonchal. Nato kai Turchin Czeſaru ieodgovoril, poſzluſſaite, y zachudeteſze, ali y dobro zapametete: Zaiſzto y iabi to mogel vuchiniti zbog tulikeh Spotou koieſzimi vuchinil, ali neſchu, negoti uſzaſopraſcham, ar tak Zapoveda Bog Kerſchanſzki, koga ti veruies. *At ego tuam certè non imitabor crudelitatem, quandoquidem veſtrũ audio præcipere DEUM, ut parcatis inimicis veſtris.* Oh Boſe Uſzamoguchi! kai ia chuti moram? ieden Turchin koi neveruie vu pravoga Boga, nego ſzamo chuie, kai Bog Kerſchanſzki zapoveda Naſzlednikom ſzvoiem, opraſchati naimre Krivicze Nepriatelom; neznaiuch nikai za obetanye Szinſztva Boſiega onem koij nyu obderſavaiu, niti za groſnyu Muk peklenſzkeh onem koij nyu neobderſavaiu, on ſzvoiemu Glaunomu Nepriatelu opraſcha, y ztemſze dichi: Kerſcheniki pak ſzramuiuſze, y za velik Spot dersè obderſavati ovu Boſiu Zapoved, ako prem pod Szmertni greh duſniſzu obderſavati, Oh! kai adda hochu, ali morem vech rechi negſzem rekel?

Baronius tom. 10. Annal. 1071.

Unogiſze izpriehavaiu z-Naturum ſzvoium na ſzerditoſzt nagnyenum, da naimre onibi radi ovu Boſiu Zapoved obderſavali, Nepriatelom ſzvoiem krivicze iz Szercza polek Boſie zapovedi opraſchali, nye lyubili, za nye Boga molili, ali velè da toga nym ni moguche vuchiniti. ar natura toga neprepuſcha: *Spiritus qui-*

Matth. c. 26. ℣. 41. *quidem promptus eſt, caro autem infirma.* Y tako *Quod natura dedit nemo tollere poteſt*: Kai natura daie, od uzeti onoga nigdor nemore: Ah polahko oude, povechtemi ieſzuli bili lyudi Naturalſzki, kotſze y vi, *Sz.* Mucheniki, y Apoſtoli, Patriarke, y Proroki? oh gdo vu tom dvoì? Akoliſzu pak bili lyudi Naturalſzki, kot valuiete? kakſzu mogli oni ſzvoiem Nepriatelom opraſchati, y za nye Boga moliti, od koiehſzu bili mucheni, y umariani; unogo vexe krivicze neg vi od vaſſeh Nepriatelov prijmlyete, tervi velite da nemorete nyh lyubiti y dobraim ſeleti, à oniſzu mogli, odkud to? Oh pater! ter toga neznate? proſzim vaſz dame nauchite; imate znati moy Pater Prodekator daſzu oni bili puni Duha Sz. y Miloſche Boſie, z- koiumſzu oni mogli to vuchiniti: oh! ako mi kai drugo nepoveſzte, toſzem ia ſzam pervo znal.

Oude bi vaſz mogel uloviti z- Poganini, kakti malo pervo imenuvanem Aſſum Sultanom, Adrianuſſem, y Juliuſſem Czeſzarom, y z- unogemi drugemi koij opraſchaliſzu krivicze Nepriatelom ſzvoiem, y opraſchaiuch derſaliſzu za veliku chaſzt, odkud nym ova krepoſzt? ieſzuli bili lyudi kot y vi? ieſzuli bili Szvetczi Boſyi kot Sz. Stefan, Sz. David, *Sz.* Moyſes? znam da mi rechete da niſzu, adda nitiſzu imeli zoſzebne Miloſche Boſie nitiſzu bili puni Duha *Sz.* terſzu vendar chimli. Mogliſzu adda oni to vuchiniti prez uſzakoga uffanya kakove plache uremenitne unogo menye vekovechnè, a vamſze obecha Nebo; vech, vamſze obeche izviſſenye na *Szinſztvo* Boſie ako vuchinite; akoli pak nevuchinite? vamſze grozì z- *Mukami* peklenszkemi, ter ioſche velite da nemorete. Oh koia ſzlepota vexa od ove moreſze iz miſzliti? Poszluſſaite kai vam govori Sz. Otecz Auguſtin.

S. Auguſ. ſer. 18 ad frat. in Eremo. *Numquid cum odio Paradiſum quis aliquando intravit? Ad Infernum ire odium habentem ſæpè legiſſe memoror, ſed ad Cœlum volare nunquam concedam.* Ieli kada koi vu Ialu umeriuchi vu Nebo iſſel? vu pekel z- ialom daſzu unogi isli ſzpominamſze daſzem vechkrat ſtel; ali dabi koi vu Nebo zletel toga nigdar nehengeduiem. Ovo obodvoie hochu z- dvemi kratkemi Hiſtoriami potverditi, y dokonchati moie govorenye.

Joannes Herold. in ſuo ſer. Piſſe Ioannes Heroldus *In ſuo Sermonario* od dveh lyùdi koijſzuſze dugo uremena naſztorili, preganyali, ieden drugomu terszili skoditi na blagu, telu, y poſtenyu, y ſitka mentuvà-

ti,

ti, koieh uſzi Redouniki, niti iſzti Glavari Szvetczki, nit Duhouni na mir genuti nikak nitz proſnyami, nit zgroznyami, nitiz-Kaſtigami niſzu mogli. Pravichni Goszp. Bog ieden dan obodva ie iz ovoga Szveta na ſzvoy Szud potegnul, kamieie pak oſzudil? uſzaki zmegy vaſz lahko bude ſzudil kadamu povem kaiſzeie po nyhove ſzmerti pripetilo; za koieh grob chinechi tolnach Czirkueni Glavari, gdebie naimre morali pokopati, y dokonchaliſzu da polek Czirkve obodva vu ieden grobſze moraiu polofiti. *Dictum, factum*, Koie ſzkupa doneſzuchi k-Grobu, y pervoga zpuſztiuſſi vu Iamu na iednu ſztran, polek koiega poſzta viſſe y drugoga; Nut chuda velikoga, ono mertvo truplo vu leſzu leſeche obernuloſzeie z-herbtom k-ovomu drugomu, koiega dabi bili dole zpuſztili kotie navada na herbet, ov tulikai obernulie k-onomu pervomu ſzvoy herbet z-leſzom ukup, terſzu pochela obodva vu leſzeh z-petami ritati, kako dva Konya tuchiſze megy ſzobum doklamſzu uſze leſze razbili, pred uſzem lyucztvom borechiſze kako dabi ſivi bili, y kotſzuſze ſivi naſztorili, tak tulikai y po ſzmerti, odkud lehkoſze zpoznati more kadeſzu nyhove Duſſe, da naimre vu peklu ſzvoy naſztor plachaiu.

Druga Hiſtoria pripetilaſzeie vu Bruxelle Varaſſu, kade dva Goszpodina poſzvadiuſſiſze megy ſzobum, y dugo uremena megy ſzobum ieſzuſze naſztorila, koieh nikak nigdor ni mogel pomeriti; k-zadnyemu ieden Redounik poſſalie k-onomu Goſzpodinu koi be zbantuvan, y kriviczu priel od drugoga Goszpodina, koiega pochelie opominati, nagovariati, na pervomu donaſſati Szpachenye Lyùdi, ſzvoy pogibelni Sztalis vu koiem ſive, oſtrochu Szuda Boſiega, vekovechneh *Muk* kaſtige, uſze zahman; Pochnega zaklinyati z Mukami y Rannami koieie preterpel za odkuplenye Duſſicz naſſeh Szin Boſyi; iztoga kaktiſzeie oſzmehaval ov Goszpodin, za priproſchinu onoga Redounika derſech; koi k-zadnyemu pochne govoriti, Goszpodine, akovam ov Chriſtus za naſz na krisnom drevu razpet zapovè pomeritiſze z-Nepriatelom vaſſem? hocheteli vuchiniti? odgovori da hoche onda Redounik pokleknulie pred Razpelo, y pochel iednomalo moliti potlam pak ſztauſſiſze gore reche, Poſzluſſaite Goszpodine kaivam Szin Boſyi govori z-moiem iezikom: *Si non dimiſeritis unusquiſq; proximo ſuo de cordibus veſtris nec* *Matth. c. 18. ℣. 35.*

Pater meus Cælestis dimittet vobis peccata vestra. Ako neodpuſztite bliſnyem vaſſem Krivicze od nyh priete; Ni Otecz moy Nebeſzki neodpuzti vam grehov vaſſeh, ovo chuiuch Goszpodin premenilszeie vu ovom hipu iz szerditoga Oroszlana na krotkoga Iancza, oprosztil, pomeril, zbetesal, vumerl, y zvelichil kotie onomu Redouniku od Boga ochituvano bilo, arie na szkradnye vure krichal on Goszpodin: *Dimitte quia dimisi* odpuszti, arszem odpuztil, takie krichal szvoium vekovechnum haſznum Szudczu Nebeszkomu; Kai da y zmegy vasz uszaki na Szudu Boſiem ziſztinum bude mogel rechi: *Dimitte quia dimisi*, oprosztimi kotszi obechal grehe, ar y iaszem oprosztil Krivicze Nepriatelom, terszetesze adda vezda opraschati znaiuch, y tverdno veruiuch, da alivamie oprosztiti y vekoma zvelichitisze, ali oude vu Ialeh siveti, y vekoma szkvarienem biti, Amen.

DVADESZET Y DRUGA NEDELYA PO TROIAKEH.

Naiperva, y naivexa dusnoszt uszeh Szudczev ie ova, da nemoraiu szuditi niti, praudi dopitavati, gledech na Perſone, nego na Praviczu.

Non enim respicis Personam hominum. Matth. 22. ℣. 16.

Negledis na perſonu Lyùdi.

ZNalie dobro od pochetka Szveta Goszp. Bog, da Szvet y uſze Sztvari prez Glavara, y Raunitela obſztati nebi mogle;

gle; Zato ſztvoriuſſi iur uſze Sztvari, ſztvorilie naizadnyi dan y Chloveka na Kip, y ſzpodobu ſzvoiu, koiegaie taki poſztavil za Glavara, y Goszpodara Zemelyſzkoga Paradiſuma, daduchimu oblaſzt zverhu uſzeh ſztvari ovemi rechmi: *Dominamini volatilibus Cæli, Reptilibus maris, & universis animantibus terræ.* Goszpoduite Pticzam Nebeſzkem, Ribam Morſzkem, y uſzem nemem Sztvaram Zemelyſzkem; y toſze tia do danaſnyega dneva zpoznava, da naimre kakgoder iedno Telo prez Glave ſiveti nemore, tak niti iedna obchina prez Glavara vu Miru, y ledinoſzti nemore dugo ſztati; koiu iſztinu ſzam Duh *Sz.* po mudrom *Salamonu* nam potvergyuie govorechi. *Ubi non eſt Gubernator corruit Populus.* Kade ni Glavara koibi obchinu raunal, onde Lyucztvò onè obchine pozlu ide; Zakai to? zato kaiti uſzaki hoche Goszpodariti, y zapovedati, kaiti uſzaki na ſzvoy Melin Vodu uleche, kaitiga ni koibi pravicz u delil, pravichne branech, krivichne kaſtigaiuch, kaitiga ni kogabiſze krivichni boiali, y vu kogabiſze pravichni uffali. *Si enim* veli Sz. Ivan Chryſoſtomus *Principes in Civitatibus abſtuleris? feris irracionabilibus magis irracionabilẽ vitam agemus.* Ako Glavare Varaſſem oduzemes? od zverià neſzpametnoga, neſzpametneſſi lyudi poſztanu. Naiſze od uzeme Glavar koiega Varaſſa, Provinczie, ali Orſzaga obchine; Ona Obchina bude na ſzpodobu iedne ladie po nagleh pogibelneh Vodah preſz Brodara plavaiuche. Bude naſzpodobu iednoga Serega *Szoldatov* prez Generala proti Nepriatelom voiuiucheh. Bude na ſzpodobu iednoga Chreda Ovacz prez Paſztira po puſchine paſzucheh. Zakaizato kaktigoder Brodar Barke, General Seregom *Szoldatov*, Paſztir Ouczam ieſzu potrebni; tuliko y ioſche bolye potrebni ieſzu Glavari Obchinam. Ali Glavari ne kakovigoder, nego onakvi, od koichtiſze z iſztinum rechi bude moglo, kotſzu Sidovi Ckriſtuſſu govorili, polek ſzvedochanſztva deneſnyega *Sz.* Evang. *Non enim reſpicis Perſonam hominum,* Negledis na Perſone lyudi; Glavar uſzaki mora biti takov koiti negleda na lyudi, ieſzuli Goszpoda, ali Kmeti? ieſzuli Ubogi, ali Bogati? nego mora liſztor na tusbe, y zroke gledati; kotie to negda Goszp. Bog vu Sz. Piſzmu zapovedal. *Quod iuſtum eſt iudicate, ſive Civis ſit ille, ſive Piregrinus: Nulla erit diſtantia perſonarum ita paruum audietis ut magnum, nec accipietis cuiuſq; perſonam, quia* *Genes. 1. v. 28.* *Prov. 11. v. 14* *S. Ivan Chryſoſt. hom. 6. ad Pop.* *Deuter. 1. v. 16. & 17.*

DEI Iudicium eſt. Pazete dobro Glavari ovoga Szveta, a naimre Sudczi koieh zadene Praude ſzuditi, y praviczu deliti, da ſzudite polek pravicze, negledech na Perſone lyùdi ieſzuli oni domachi, ali ſztranſzkì; tak dobro morate ſziromahe poſzluſſati, kakti velikaſſe; ár vi obnaſſate na Zemlye chaſzt Boſiu, *Non enim eſt poteſtas niſi à DEO*; Kak adda uſzi Glavari, y Szudczi od Chriſtuſſa Szudcza uſzeh. Siveh y Mertveh moraiuſzi iz danaſnyega Evang. peldu uzeti koi naipervo hotelie videti ono vuchemſzuga Sidovi zkuſſavali, *Oſtendite mihi numizma Cenſus.* Pokaſetemi Dàchni penez: zatem izpitavalie. *Cuius eſt imago hæc?* Chije Kipov? kadaie ure doznal da ie Czeſzarov, ondaie Sentenczìu vuchinil. *Reddite ergo quæ ſunt Cæſaris, Cæſari; & quæ ſunt DEI, DEO.* Dayte adda koiaſzu Czeſzarova Czeſzaru, y koiaſzu Boſia, Bogu; Od Duſnoſzti adda Szudczev, kak moraiu praude Szuditi, danaſz nakanilſzem govoriti.

Roman c. 13. V. 1.

Mat. c. 22 V. 19. & 20. & 21

Taìtiſze nemore od niednoga koigod hoche pravo govoriti, da uſzaki Chlovek od Nature to ima, da ſelì ſzrechen, Bogat y vu kakove chaſzti izviſſen biti; tomu pak drugi zrok nì, nego kaiti nezna, nit preſtimava velike ſzkerbi, y pogibelnoſzti tuliko telounè, kuliko Duſſeunè, koieſze vu chaſzteh, y Glavarſztvah zaderſavaiu; to nam naipervo nai poſzvedochi on odgovor kogaie, negda Kraly Macedonſzki Antigonus iedne Sene dàl, koia videchiga Kralyeuſzkum Korunum Korunyenoga, za ſzrechnoga y Blaſenoga iega imenuvala, koiu on zachuvſi rekelie ove rechi: *O Mulier ſiſcires quanta mala ſub hoc Diademate latent? non profecto Beatum, ſed me infelicem appellares.* O Sena dabi ti znala kulike, teskoche, ſzkerbi, pogibeſi pod ovum Korunumſze zaderſavaiu? ne zablaſenoga, nego za naineſzrechneſſega zmegy uſzeh lyudi Chloveka tibime derſala, y imenuvala, y toie potverdil Sz. Bernardus govorechi *Multi non tant afiducia & alacritate currerent ad honores, ſi ſe ſentirent onere gravari.* Unogi nebi ſeleli, à menyebiſze pak ſzkerbeli za chaſzti, y Glavarſztva, dabi znali, y chutili kak tesko, ſmehko, y pogibelno ie breme nyhovo; Negovorim oude od velikeh Czeſzarſzkeh Kralyeuſzkeh chaſzti, nego liſztor ia kanim govoriti od obchinſzkeh chaſzti, kotſzu Szudczi, y Magiſtratuſſi vu Varaſſeh, Vice Comeſſi vu Orſzagu pred koiemiſze Praude ſzude, y uſze takove Glavare koieh zadene praude dopitavati, y Sentenczie davati.

S. Bernardus.

Ni-

Niti negovarim od pogibeli telounèh, nego Duhouneh, illi Dussevnèh, koiesze zpoznati mogu iz oneh Mudroga Origena rèchi: *Omnis adeundi honoris abscinderetur ambitio, si se iudicandos potius, quam iudicaturos, hi qui præesse volunt Populis, cogitarent.* Oh! dabi gdo pravo razmiszlil, kak Goszp. Bog bude tenko rachuna pital, y szudil one Glavare, neszamo od nyhoveh grehov; nego pache y od grehov nyhoveh podlosnikov? koiem szu oni zrok bili szvoium zlum peldum, ali szvoiem muchanyem, ali prepuschanyem oneh gresnikov prez kaftige, ali krivichno oszugyavaiuch Pravichne. Onem Glavarom obchine grozisze Goszp. Bog po szvoiem Ezekielu Proroku vu 3. dèlu da ako chuiu, znaiu, y vide, da nyhovi podlosniki zlo sivù, ter muchè, nyh nekaraiu, nit nekaftigaiu, y ovi podlosniki akosze szkvariuiu, Dusse nyhove bude potrebuval iz ruk Glavarov koiemtiszu pod oblaszt dane bile. *Dussa*, za *Dussu*? Dussa adda onoga Glavara, za *Dussu* onoga podlosnika bude od Goszp. Boga potrebuvana? *Oh terribilis obligatio! & est qui vellit ad hoc obligare seipsum?* Izpitava Sz. Ivan Chrysostomus Oh sztrasna dusnoszt Glavarov! ter ieli gdo koibiu selel? y szebe vu tuliku pogibel poszt aviti, y tak zavezati hotel? Dabijh tak nebilo? odgovaria szam szebe Sz. Ivan Chrysostomus na malo pervo recheno pitanye. *Sunt multi qui non solum volunt, sed cupiunt, & exambiunt; ò cacitas filiorum Adam!* Unogiszu (veli Zlatovuszti) koij takszu szlepi, y munyeni, neszamo hote, neselè, ischu, szkerbesze kakbi mogli vu ovu chaszt doyti, y snyum vu pogibel vekovech noga szkvarenya posztavitisze.

Origenes || *sup. Epist. ad Rom.*

S. Ioann. Chrysost.

Ali kaiti negdo mora biti Glavarom, y Szudczem vu Varasseh, y obchinah, poszluhnemo neszamo Sz. Piszmo, y Navuchitele Czirkvene, kai oni govore, y kak vuchè, kakovi moraiu Glavari biti, y kakszve vu szvoie chaszti zponasszati z-podlosniki szvoiemi ieszu dusni Mudri Plato adda veli. *Omnis Iudex debet esse prudens, & fortis, ut quæ salutaria sunt constanter exequatur; Iudex enim DEI Personam quodamodo repræsentat.* Uszaki Szudecz, y Glavar mora biti razumen, y moguchen, da more doszt oino na ovom Szvetu Personu Bosiu obnasszati; koiem Goszp. Bog oszebuinem nachinom pomasze, nyh vu Tolnacheh nadehavaiuch, vu Szugyeniu razszvetchuiuch, vu Zdrauiu y Sitku, koi polek pravieze szt oiè obderszavaiuch. *Propugnator & Adiutor DE-*

Plato.

Philo Hebra.

US eſſe ſolet, conſilia bona ſuggerens, & Robur addens corporibus. Niti ia oude potom govorienyu kanim razumeti, dabi Szudczi, y Glavari vu kraianyu pravicze morali prenaglitiſze, ar onda liſztor nyhovi Tolnachi, y Sentenczie budu hvale uredne, kadatiſze budu chinili, *Cum matura deliberatione & conſideratione*, polek praude, y pravicze: Tak daſze nebudu gibali nit od Priatelſztva, niti od Nepriatelſztva; niti od lyubavi, niti od nazloba; niti od ſztraha velike Goszpodè, niti od pomiluvanya ſziromaskeh podloſnikov, y ovo zadnye ſzam Goszp. Bog prepoveda, govorech vu *Sz.* Piſzmu- *Pauperis quoq; non miſereberis in Iudicio.* Sziromaha nemoras miluvati na Szudu niti polek nyega ſztati branech nyega, ako prem dobro, y Szveto ie miloſzerdnye proti Ubogem, nemora vendar biti, kadaſze za praviczu zadeva, ar tuliko Praviczu, kuliko Miloſzerdie Lyubi Goszp. Bog veli Cornelius mudri: *Bona quidem eſt Miſericordia, ſed non debet illa everterè iudicium, utrumq; enim diligit DEUS.* Odkud Sz. Kraly David lepo popeva. *Miſericordiam & Iudicium cantabo tibi Domine, & Honor Regis Iudicium delegit.* Miloſchu y Praviczu budemti ſzpeval Goszpone, y Poſtenye Kralyeuſzko Praviczu lyubi. Od Chriſtuſſa pako Szina Boſiega kakti Szudcza Siveh y Mertveh, govori Sz. Kraly David. *Iudicabit populos in Iuſtitia, & Pauperes ſuos in Iudicio.* Tulikoie da po nieden put Goszp. Bog neſche dabiſze vu kraianyu Pravicze gledalo na Perſone, nego ſzamo na zroke koiſze na pervo donaſſaiu, y toſze zpoznava iz one Hiſtorie koiaſze ſte vu Kronikah Kartuſianſzkeh od iednoga Redovnika onoga Reda, koijſze zvaſſe Frater Fortis, ov Redovnik buduch ienkrat poſztaulyen za Arbitra iednoga Bogatcza, y iednoga Sziromaha dabie poraunal prez druge Praude; Ov miſzlilie pomochi Sziromaku, ſzam ſzobum premiſlyavaiuch, akoli y pogubì praudu Bogatecz, ima vech blaga obchem ſiveti bude mogel; à Sziromah akobi zgubil bi moral od nevolye poginuti; y nut kadabi ovak miſzlil, iedno Razpèlo koieie pred nym na Zidu viſzelo pregovoriloie ove rechi. *Forte, Forte non mihi placet tua hæc charitas.* Frater Fortis, Fortis ni mene draga ova tvoia lyubav, nitinije povolye ovo tvoie pomiluvanye. Koie rechi iz onoga Razpèla izhagyaiuche ſzlaſuſze z onemi koicie Otecz Bog Nebeſzki govori na Knigah Izhoda. *Non declinabis in Iudicium pauperis.*

Exodi 6. 23. ℣. 3.

Corn. à lapide

Pſal. 100. ℣. 1.

Pſalmo 9. ℣. 9.

Exodi. 6. 23. ℣. 6.

Nena-

Nenagiblyſze na Szud Sziromaha, koie rechi ovak razlaſe mudri Cornelius. *Æquã eius cauſam in Iudicio iniquo perverti prohibet.*

Ondemi napamet dohagyaiu one rechi Sz. Iſidora, koie on govori od Szudov Chlovechanſzkeh. *Quatuor modis pervertitur humanum Iudicium, odio, cupiditate, timore, & amore.* Cheti-remi moduſſi zloſze chinè Szudi Chlovechanſzki, naimre kada bivaiu iz Nazloba, Pohlepnoſzti na blago, iz Sztraha, y iz lyubavi priatelſzke: Ariſtoteles pak mudri od Szudczev govori. *Amor, & odium, & proprium commodum ſæpè faciunt Iudicem non cognoſcere verum.* Lyubav, nazlob, y ſzvoia laſztovita haſzen, vechkrat zaſzleplyuiu Szudcze, da nepoznavaiu Pravicze, y iſztine. Od-kud do danaſnyega dneva navadaie malati Praviczu vu iedne ruke derſechu Vagu, a vu druge gol Mech; ar Vaga niti od ſztraha, niti od lyubavi, niti od Iala, niti od ſzkupoſzti puſztiſze genuti dabi krivo vagala; Takov mora rauno y uſzaki Szudecz biti, vu delenyu pravieze, od kud Sz. Bernard razmiſlyavaiuch one Chriſtuſſeve pri Sz. Ianuſſu rèchi rechene. *Sicut audio iudico, & iudicium meum iuſtum eſt.* Kak chuiem Szudim, y Szud moy ie pravichen. Lep ſztanovito Navuk dàn uſzem Szudczem, y Glavarom, zverhu koieh rèchi Sz. Bernard ovak govori. *Non ſicut odi, non ſicut amo, non ſicut timeo ſed ſicut video audio, iudico.* Ne, kak oduriavam, ali kak lyubim, ne kakſze boìm, nego kak chuiem, onak ſzudim.

Ov Navuk za obderſavat Athenianſzki Senatus, uſzigdarie po nochi vu tmicze Szude chinil: Drugi imeliſzu navadu iedno Platno imeti raztergnyeno megy Szudczem, y onemi koijſzu megy ſzobumſze praudali, y toſzu Poganini zato chinili, dabi naimre Szudczi nevideli oneh koiem Praude Szude, dabiſze nyh videch nemogli genuti na pomiluvanye ovoga, y obterſenye onoga; dabi iednum rechium nevideli ieli Goszpon, ali Kmet, ieli Ubog ali Bogat? ieli Priatel, ali Nepriatel? ieli ſztranſzki, ali domàchi? od koieh ovak govori Alexander ab Alexandro za navuk uſzem Szudczem. *Procul ab omni affectu, tantumodo facta cognoſcerent, Perſonas non viderent.* Dalkoſzu odſzebe chinili ſztati uſze lyubavi, dabi ztem leglye ſzpoznati chinenya mogli, nevidech nit negledèch na perſone lyudi, y zato govorilie lepo negda ſzam od ſzebe y proteſtuval pred uſzem Szyetom Filo Hebreus. *Ita & ſi iudi-*

S. Iſidor.

Ariſtot. l. 1. Rhetor

Ioanes c. 5. v. 30.

S. Bernardus d Gradu humiliț.

Alexand. ab Alexã. lib. 3. c. 5. dierum genial.

Philo Heb lib. de Ioſeph. *Iudicandum erit? Iudicabo; nec diviti propter opes gratificans, nec pauperi parcens propter miſericordiam.* Akomi bude potreba kada Praudu ſzuditi? budem ſzudil; ali niti polek Bogacztva budem ſztal zbog nyegovoga Bogacztva, niti Sziromahu praſchal budem zbog pomiluvanya zverhu nyegovoga Uboſtva.

Vidimiſze dabime nekoij radi opitati tolnàcha, kaiſzu chinechi kada ſzkupa doyde koi Goszpodin, y Sziromah Chlovek pred naſz, za praudatſze z- ſzvoiem Protiunikom; chiju Cauſu, y Praudu moramo pervo pocheti? Goszpodinovu, ali Sziromahovu? Tomu imate lep navuk vu Chriſtuſſu na Kriſu viſzechemu koi imelie tulikaiſe dvoiu Cauſu dokonchati, naiperuoie rekel Sziromahu Tolvayiu. *Hodie mecum eris in Paradiſo.* Deneſz zmenum budes vu Nebu, toie perve Cauſe Sziromahove Sententia; Zatem dokonchalie y Goszpoczku Cauſu Sz. naimre Ianuſſa, kadagaie ſzvoie Matere zruchil za Szina. *Deinde dixit Diſcipulo ſuo ecce Mater tua.* Nut ovo Mati tvoia. Pache na ovom Kriſnom drevu pervoie molil za Nepriatele ſzvoie. *Pater dimitte illis quia neſciant, quid faciunt.* Otecz moy Nebeſzki oproſztijm ar neznaiu kai chinè; potlam pak ſztoprav ſzvoiu Duſſu preporuchalie Otczu ſzvomu Nebeſzkomu. *Pater in manus tuas comendo Spiritum meum.* Adda kulikoie moguche, potreba da Szudecz Varaski, ali Vice Comes Orſzachki, y uſzaki drugi Glavar pred koiemſze Praude ſzuditi moraiu, naipervo onoga Sziromaka, ali one Szirote Cauſu y Praudu pochne ſzuditi, y to kai naiberſe, prez tulikeh Terminuſſev; y to zato, kaiti vu uſzakom malom uremenu veliku ſkodu chùte one Sziromaske Perſone ſztradaiuch onoga kaibi po pravicze dobiti morale: Drugoch da netroſſe tuliko na Prokoratore, koij vechkrat naulozt Praude odulàche, dabi tem vech uléchi mogli pláche.

Ieli pak Szudczem ſzlobodno prijmati Dáre, pervo neg pochnu Praudu Szuditi? koieh Darov oni od Podloſnikov neteraiu, niti nepotrebuiu: Odgovoriam da po nieden put, y tomu zrok daiem, on kogami Mudri Iuſtus Lipſius poveda z- iednum priſzpodobum, da naimre kakti goder Vaga na kteru ſztran vech teſine chùti, tamſze bolye nagiblye; Tak y Szudecz tamſze bolye nagiblye, kade vech Szrebra, y Zlata chùti: *Ut Trutina in eam partẽ vergit, ubi plus ponderis ſentit, ſic & Iudices in eam, ubi plus aris.* Odkud pravichno govori Ioannes Avidena.

Luca c. 23 ℣. 43.

Ioan c. 19 ℣. 27.

Luca c. 23. ℣. 34.

Ibidem.

Iuſtus Lipſius cent. 1. Epiſt. 44.

Quid non Argento, quid non corrumpitur Auro?
Qui maiora dabit munera? victor erit?

Kai nedobiva Szrebro? kai nepreobladuie Zlato? koi vexe Dare Szudczu daie? obladavecz praude oſztaie. Zakai za to hotelbi ia dabi ſzadaſnyega uremena Szudczi uzeliſzi Peldu, y Navuk od onoga velikoga Cancellariuſſa Anglianſzkoga Thomaſſa Moruſſa kakti Szudcza razumnoga, y kruto pravichnoga koi ſzùdechi Praudu iednè Sziromaske Udovicze, y polek nye dopitalie Praudu Udovicze, daie ona dobila; ova za zahvalnoſzt prikazalamuie jednu Zlatu kupu, koiu on uzemſi od nyè napuniliuie z naibolſem Vinom teriuie napil Udovicze, y podal vu ruke, nitijuie od nyc nigdar hotel uzeti nazad, unogo menye kakovu drugu plachu, govorech daſze nepriſztoi Praviczu prodavati.

Hotelbi y ſelel, dabiſzi uſzi Glavari uzeli za Zerczalo Martina Cardinala, Legatuſſa illi Poſzla Dacie, od koiega poveda Sz. Bernard, da poklambiſze bil povernul nazad iz ſzvoie Legaczie domov, ali tak Sziromah prez uſzeh ſztroskov daie komai mogel doyti do Florenczie Varaſſa, kade navernuvſſiſze k iednomu Biskupu, koi Biskup prikazalie Cardinalu Konya ſzvoiega na komie domov odiahal, odidè Cardinal, y cheſz mal chaſz odpravilſzcie za nym y Biskup, koi rauno vu onom Varaſſu Cardinalovom imelie iednu Praudu, kamo zayduchi, taki poſſelie Biskup na uffanom k Cardinalu preporuchatſze, dabi polek nyega na Szudu govoril, y nyega branil, ſtimaiuch Biskup damu tu lyubav prez uſza koga dvoienyà izkaſe, zmislyaiuchiſze na Konya prikazanoga mu aligaie uffanye ukanilo, ar Cardinal chuiuch nyegovu proſnyu, zakriknulie nad nym. *Decepiſti me, neſciebam tibi imminere negotium, tolle equum tuum, ecce in ſtabulo eſt, & eadem hora reſignavit ei.* Ukanilſzime Biskup tvoiega Konya prikazuiuch, ar niſzem znal daſzi vu ovakve potreboche, vu koie od mene pomochi proſzis, morebiti proti pravicze, dabi to bil znal od tebe Konya nigdar nebi bil iemal, hodiſzi adda ponyega tamotie vu ſtale, y odpelyaiſziga, ar ia za iednoga Konya pravicze neſchu prodavati. Oh! Znalie adda dobro ov Pravichni Chlovek Martin Cardinal, kai Sz. Ambros govori, da naimre.

Munera excœcant oculos Iudicium, & vim authoritatis in eis inclinant. S. Ambroſius.

Kako dabi hotel rechi, da Dari zaſzleplyuiu ochi Szudczev, Ie-

zike neme chinè, nyh mentuiu poſtenya, y na konecz koncza Duſſnoga Zvelichenya.

Glavari adda, y Szudczi uſzi poſzluſſaite, y dobro zapametete kak morate vaſſu chaſztz- Podlosniki vaſſemi obnaſſati, y Praviczu kraiati, naimre da nebudeſzte prietniki Perſon, niti na perſone Lyùdi gledali, daſze odvaſz bude moglo z- iſztinum rechi. *Non enim reſpicis, Perſonas hominum.* à nè one Sz. Innocenciuſſa Pape tretiega ovoga imena rèchi, *Vos non attenditis merita Cauſarum, ſed Perſonarum. Pauperum cauſam cum mora negligitis; Divitum cum inſtantia promovetis. In illos rigorem oſtenditis; in iſtis ex manſuetudine diſpenſatis. Illos cum difficultate reſpicitis, iſtos cum facilitate trahitis. Illos negligenter auditis, iſtos ſubtiliter auſcultatis.* Viò Szudczi y Glavari vezdaſſnyeh uremen nepazite tuliko na one tusbe, y zroke koijvamſze napervo davaiu za ſzuditi nye, kuliko gledite na Perſone gdo, ter zkem ima praudu; Szirotinſzke praude od ulachite; Goszpoczke pak y oneh Bogatczev ſzami ſzilite kai berſe to berſe nye dokonchati, ali konche pocheti. Z- Sziromahi uſzum oſtrochum barachete nye ſzudech; z. ovemi pak miloſztiuno barachete, y nym opraſchate. Na Sziromahe merſzkoſze ogledate, y otreſzkavate, a Bogatcze k- ſzebe zovete, y nym uffanye tverdno zadoblenya praude daiete: Ove marlyvo poſzluſſate kai govore, za mochijh tem bolye braniti, a Sziromahov neschete niti na pol vuha chuti.

Iñoc. III. lib. de vilitate condit. hum.

Sz. Hieronim tulikaiſſe govori od teh takoveh hudobneh y prez ſztraha Boſiega Glavarov, koij vech paze na Perſone Lyùdi koijſze praudaiu, neg zroke za koieſze praudaiu. *Si venerit ad vos pauper habens iuſtum Negotium; Et venerit Dives habens malum Negotium, Vos Perſonam accipitis, non Negotium;* Ali poſzluſſaite dobro y razmiſzlete kakvamſze Goszp. Bog grozì po ſzvoiem Isaie Proroku. *Væ qui luſtificatis Impium pro Muneribus, & Juſtitiam Juſtiau- fertis ab eo.* Iay vam koij pravichne chinite krivcze za Dare koie od nyh prijmlyete, a Pravichnem pako nyhovu pravichnu Cauſu y praudu potirate, y nyu pogublyati chinite. Hodmo k- Sz. Auguſtinu koinam hoche nekai vech od teh takoveh Szudczev, y Glavarov povedati; koi ſelì adda zmegy vaſz NN. kai od nyh z nati? nai poſzluſſa Sz. Otcza, koi govori: *Væ vobis ô Judices! væ vobis in æternum quia non eſt in vobis veritas, non miſericordia, non*

S. Hier. de iniqua leg. & iuſtit. ad min. Iſaiæ c. 5. ℣. 23.

S. Augus. ſer. 25. ad frat. in Eremo.

pietas,

pietas, non Iuſtitia, non ſcientia DEI. Regnat in vobis acceptio Perſonarum. O verè non Patres, ſed Prædones! Quare non Patres? quia ubiq; per vos opprimuntur, nec eſt qui miſereatur pupillis. Iay vam ò Szudczi! iay vam naveke, ar pri vaſz, niti vu vaſz ni nikakve iſztine, nikakvoga miloſzerdia, nikakve miloſche, nikakve pravieze nit znanya Boſiega. Vaſz zaſzleplyuie gledanye na obraze, y Perſone lyudi. Oh vi niſzte Otczi Szirotinſzki nego Tolvayi; zakai ne Otczi? zato kaiti oni Ubogi Lyudi, one Szirote Udovicze, ona ſzirò maska Dechicza od vaſz y po vaſz ieſzu poroblyeni, y na niſtar ſzpraulyeni.

Szudczi, y Glavari! razmete ov Titulus kogavam daie Sz. Otecz Auguſtin? kakvamie povolye? razmete hvalu z-koium vaſz Sz. Otecz hvali? kakvamie draga? razmeteli batrivenye neſzamo ovoga Sz. Otcza, nego iednako y Sz. Isaie Proroka z-onum rechium Iay; kaivamſze od nyega vidi? Oh! Pater Prodekator kai ſtimate naſz za takove? Neſtimam, negoſze liſztor boim daſzte rauno takovi, moij Goszpoda Szudczi, Goszpoda Vice-Comeſſi, y uſzi oſztali Glavari povexi, y pomenſi, koich zadeva praude doſzugyavati, y praviczu deliti, y kaiti niednoga oſzebuinoga neznam dabi takov bil, zato dokanchaiuch moie govorenye uſzem obchinſzkem nachinom polek rèchi danaſnyega Sz. Evangelium hochu Navuk oſztaviti. Uſzem velim obchinſzkem nachinom, toieto, onem koijſzu takovi, kotie Sz. Auguſtin imenuie; y onem koij niſzu takovi doſzada bili? Ovi, koij doſzada niſzu bili? nai dobro zapamete moy navuk, daim bude ſzluſil, da y od ſzada na dalye vu na predekne budu takovi; oni pak koijſzu takovi bili doſzada? da ſzvoi neſzrechni, y pogibelni ſztalis zpoznaiu y pobolſaiu, pobolſaiuch Vekovechnoga Iay oſzlobode.

Velim adda naipervo z-Sz Hieronimom. *Alienum te à Perſonis omnium redde in Iudicio, ac propter Iuſtitiam in Iudicio Pauperem defende.* Kadate zadene Praudu chiu ſzuditi? pazi dobro da ne budes gledal na Perſone lyùdi. y kada videl budes da Sziromah ima prava, à on Goszpodin, ali Bogatecz koiſze z-Sziromahom prauda, ima krivo? brani Sziromaha zbog pravicze koiu ima, y nepuſztiga pogubiti praude, ako prem od onoga Goszpodina, ali Bogateza neznam kakvi Dari tebe budu ponuiani, zakoie ako- *S. Hier. in Epiſt. ad Damas*

li ti praviczu Sziromahovu prodas? z- vekovechnom Iay tverdno verui dáiu vu peklu plachal budes. Toiè uſze pravo, y Szveto vaſſe govorienye moy Pater Prodekator; ali? kai ali? ali ſzadaſnye ureme potrebaie z- politikum ſiveti, daſze Goszpoda nezbantuiu; ar Goszpoczke *Miloſche*, y pomochi uſzigdarie potreba, akoſze pak Goszpoda proti nam podignu? takſzmo mi po zlu. Oh doſztamie vaſſega govorenya, ure razmem kam ſnym czilyate, ure upamet iemlyem daſze vi vech boite Chloveka neg Boga, daſze vi rayſſi hochete zameriti Goszp. Bogu krivichno Szudech, neg Chloveku: ure vidim, da vi na vech preſtimavate Miloſchu Goszpoczku, neg Boſanſzkú. Iednum rechiùm vidim y zpoznavam davamſze neſche vu Nebo poyti. nego rayſſi hochete vekovechnì Iay vu peklu vuſivati. Tu iſztinu potvergyuiem vam z- onemi Chriſtuſſevemi rechmì pri Sz. Mattheu.

Matthæi c. 5. ℣. 10 *Beati qui perſecutionem patiuntur propter Iuſtitiam, quoniam ipſorum eſt Regnum Cœlorum.* Blaſeni koi pregone terpè za Praviczu ar ie nyhovo Kralyeſztvo Nebeſzko; vamſze neſche Pravicze pravichno ſzuditi, za nebiti preganyani od Goszpodè, ádda ni, nit nebude nigdar vaſſe Kralyeſztvo Nebeſzko.

Kaimi na to odgovariate? Oh nedai Goszp. Bog toga ni miſzliti Pater Prodekator dabi mi nehoteli vu Nebo doyti. Akolije adda to iſztina? tak poſzluhnete drugi Navuk kogavam daiem z- Sz. Gregurom Nazianzenſzkem. *Quisquis leges tuendas ſuſcepiſti? timorem omnem ex animo pelle; omnis enim cui legum cuſtodia mandata eſt? metu vacare debet.* Koigoder ieſzi nate uzel braniti zapovedi, y Praviczu? veſz y uſzaki ſztrah iz tvoiega Szercza vantirai; ar uſzaki on koiemu obderſavanye Zapovedih ie narucheno? mora biti prez ſztraha, toieto, nemoraſze ſztraſſiti nit Ubogomu, nit Bogatomu; nit Goszpodinu, nit Kmetu: nit Priatelu, nit Nepriatelu; polek pravicze praudu dopitati, y pravichnu Sententiu vuchiniti, onomu koi pravo ima; iednum rechiùm, *Metu carere debet.* Nemora biti ſztraſsliv Szudecz nieden, nit Glavar. Miſzlech naipervo, na one Sz. Mattheia Evangeliſte rechi, od mene ure ienkrat dobro iztolmachene.

Matth. c. 16. ℣. 26 *Quid prodeſt homini ſi mundum univerſum lucretur, Anima verò ſuæ detrimentum patiatur?* Kai haſzne Chloveku ako Szvet veſz dobì? Duſſe pak ſzvoie vekovechnu skodu chinì. Drugoch naiſze uſzaki obatrive, y obia-

obiachiz- onemi Sz- Paula Apoſtola rechmì. *Si DEUS pro nobis, quis contra nos?* Ako Goszp. Bog zanaſz, gdo bude cheſz naſz, toieto ako budeſzte vi Goszp. Boga polek vaſz imeli, koi vaſz bude branil? ktera, y kakovaie ona ſzila Chlovechanſzka, koia vam bude mogla naskodeti? *Rom. c. 8 ℣. 31.*

Naiſze adda uſzaki Szudecz, y Glavar iz kaſe proti podloſnikom ſzvoiem, kotſze izkazuie *Szercze* vu Chloveku proti uſzem kotrigom, iednako uſzem pomaſuch ſiveti, nieden kotrig bolye nelyubech, ali pomaſuch od drugoga. Tak y oni uſzem iednako nai praviczu delè. Nai budu kakti iedno ſzunczе na Nebu, koie iednako ſzvoiu ſzvetloſzt, toplotu, y krepoſzt delì: tak y oni uſzeh koij nyh za tolnach navuka proſze, duſniſzu, kakti Goszpodu, tak y *Sziromahe* iednako nauchiti, y uputiti, z iednakum toplotum lyubavi uſzeh polek pravicze braniti; y krepoſzt ſzvoiega pravichnoga ſzugyenya uſzem deliti, y proti uſzem izkazuvati, daſze y od nyh z- iſztinum mogle budu one rèchi, rechi koieie nekoia mudra glava Szunczu podpiſzala. *Omnibus idem.* Uſzem iednako, Tak y oni proti uſzem moraiuſze iednaki izkazati, ar veli Petrus Revennas. *Nihil adeò gloriosè lucet in Iudice, ſicut amare, & exhibere Iuſtitiam, ſine omni acceptione perſona.* Nikaiſze tak, y tuliko neſzveti vu Szudczu, kuliko lyubav, y iednako delenye pravicze, prez gledanya na perſone Lyùdi, y tako ſivuch budu oni pravi naſzledniki *Szuncza* Pravicze Chriſtuſſa Zvelichitela naſſega, koije pravi *Sol Iuſtitiæ*, tak da kotſzu nyemu Sidovi govorili. *Non enim reſpicis Perſonas hominum.* Negledis na perſone Lyùdi tak y oni ako Chriſtuſſa budu naſzleduvali? hote na ovom *Szvetu* zadobitiſzi pri Lyudèh hvalu y preſtimanye, à na drugom pak Szvetu pri Bogu Duſſnò Zvelichenye, Amen. *Petrus Revennas in quad. Epiſt.*

DVADESZET Y TRETA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kulikoszu haszno viti, y potrebni Betegi Telouni uszakomu Kerschenomu Chloveku k- Dusznomu Zvelichenyu.

Ecce mulier quæ patiebatur fluxum Sanguinis Annis. iz Matt. c. 9. ℣. 20.

Ovo Sena koiaie dvadeszete let kervni Beteg terpela.

NEdvoim daie uszem dobro znano, da uszaki Arczet, y Barber iednu gluboku Fistulu, ali gnylu kakovu Rannu berse z- ognyem izurachi, neg z Flastrom; Da uszaki Pasztir berse szvoie Ovcze vu Ovcharniczu urene z- iednum Sibum, neg z- pischalkum; Da uszaki Glavar vech oprávi pri szvoieh podlosnikeh t verdokorneh z- paliczum ostre Kastige, neg z- lepemi rechmi- Tak rauno N. N. ov nas Nebeszki Arczet y Barber Christus IESUS. *Qui sanat omnes infirmitates nostras.* Od koiega Sz. Otecz Augustin govori. *Medicus noster omnipotens est, consuevit plagas nostras curare, ut nec cicatricum vestigium post eius medicamenta remaneat.* Christus Zvelichitel nas ie usza moguchen, y usza znaiuchi Doctor, koi poznava y urachi usze betege nasse; Ranne nasse znà, y more tak i zurachiti, da nikakvo naimense znamenye ranza negovemi urachtvi nevidisze nepoznava, nit neosztaie. Ponasszaze znami kakti ieden dobri Arczet, kada hoche ranne Dussnasseh ozdraveti, to naipervo chinì z- goruchem Selezom oneh

S. Augus. ser. 1. de temp.

sztraf-

ſztraſneh betegov. Ponaſſaſze znami kakti ieden dobri Paſztir, kot ſzam od ſzebe ſzvedochi. *Ego ſum Paſtor bonus:* Koi ſeleiuchi naſz Ovchicze ſzvoie vu Oucharniczu Dike Nebeſzke ſzpraviti, kadanaſz vidi ſzimo tamo klatiti proxeno, y nehoditi po pravom putu zapovedi nyegoveh, pochnenaſz ſitkum Sibum oneh ſztraſneh betegov tuliko zvanſzkeh, kuliko nuternyeh poſſikavati, za pripelyatinaſz vu Ovcharniczu ſzvoiu Nebeſzku. Ponaſſaſze znami kakti ieden Muder, y razumen Goszpodin Goszpodar, y Glavar, koi y ie *Rex Regum, Dominus Dominantium.* Videchi naſz tverdourate, nepokorne, vu neizbroineh pregreskah, kaſtiga naſz z- paliczum oneh ſmehkeh betegov, doklamnaſz ukroti, y pokorne vuchini, za vuchiniti naſz pak po Szmerti delnike onoga ſzveiega Vekovechnoga Veſzelya Nebeſzkoga, kotie negda *Sz.* Kraly David govoril. *Virga tua, & baculus tuus, ipſa me conſolata ſunt.* Siba tvoia, y palicza tvoia, mene ieſzu razveſzelila. Takſzu negda izmiſslyavali Poëte da Boſicza Ceres videchi ſzvoiu Kcher ozoinu, y nepokornu, z- goruchem Selezom za nyum ie tekalà, ne iur za ubitiu, y ſzkonchati, nego za preſztraſſiti, y dobru, pokornu vuchiniti; toie iedno izmiſlenye liſztor, ali vendar, na moy Czily kruto prikladno ar uſzam: Goszp. Bog, nas dobri y miloſztiuni Otecz videchi on naſz Szine y Kchere ſzvoie hudobne, ozoine, nepokorne, tverdourate, kai chinì? ah uzimlye goruche Selezo oneh Betegov teskeh, y ſmehkeh, z- koiemi naſz liſztor ſztràſſi oude ſivucheh, dabiſze mi zpetili od zlocheſztoga ſiulenya, terſze po *Sz.* Pokore k- nyemu obernuli, ſivuch vu pokornoſzti, poboſnoſzti, y terplyunoſzti, polek nyegoveh Sz. Zapovedi, vu nyega naſſe uffanye poſztavili, y vu uſzeh naſſeh potrebochah telouneh, y Duſſeuneh pomochi izkali, kot tomu lepu peldu imamo vu one Sene koiuie ure dvanaiſzt let keru utekala, y na Doctore potroſila uſze kaije imela. *In Medicos erogaverat omnem ſubſtantiam ſuam nec ab ullo curari potuit.* Veli *Sz.* Lukach nigdoriu ni mogel, ni znal izurachiti, doklamſze ni utekla k- Nebeſzkomu Urachitelu. *Ecce Mulier.* Ovo Sena, koia zonem ſzvoiem pravem uffanyem doyduchi k- Nebeſzkomu Doctoru, y liſztor doteknuſſiſze nyegove halye zdrava ie poſztala. *Et ſalva facta eſt Mulier ex hac hora.* Arie y od Doctora Nebeſzkoga chula glaſz iz urachenya ſzvoiega. *Vade filia, fides tua te ſalvam fecit.*

Ioan. c. 10 ℣. 11.

Pſal. 22. ℣. 4.

Lucæ c. 8. ℣. 43.

Od-

Odkud imamo mi lep navuk uzetiſzi, kak naimre moramo mi od ruk Boſieh betege prijmati? kakſze vu nyh zponaſſati? y nye podnaſſati ako hochemo danam budu haſznoviti k- Duſſnomu Zvelichenyu, kot rauno to nakanilſzem danaſz pokazati.

Za fundamentum vezdaſnyega govorenya moiega, nai bude Sz. Piſzmo, naimre ono pripetehenye Mladoga Tobiaſſa, koi putuiuchi z- Angelom Tovaruſſem ſzvoiem y Chuvarom, polek potoka Tigris tako imenuvanoga, k- koiemu priſztupiuſſi mladi Tobias za opratiſzi ſzvoie noge, zagledalie pri krayiu iednu veliku ſztraſnu Ribu, y preſztraſſilſzeie Tobias, y pochel krichati k- Angelu ſzvoiemu. *Domine invadit me.* Goszpone Ribame hoche poſreti, Odgovori Angel. *Apprehende branchiam eius, & trahe eum ad te.* Zgrabiu za chelyuſzti y potegniu k- tebe; kai vuchiniuſſi ſzrechno Tobias, ondamuie rekel Angel. *Exentera hunc Piſcem, & Cor eius, & fel, & Jecur repone tibi, ſunt enim hæc neceſſaria ad medicamenta utiliter.* Razchini tu Ribu, ter odnye ſzhrani tebe Szercze, Sùch, y Ietra; arſzu kruto haſznovita za urachtva. Stimam NN. da neſchu unogo falliti, ali od iſztine zaiti, ako kove Ribe ia priſzpodobim telounè betege, y nevolye, pokehdob da kodſze ova Riba na pervi pogled ſztraſna ie videla Tobiaſſu, kakti ona koia ſzeie terſzila nyega poſreti zbog cheſza kruto iakoſzeie preſztraſſil, y ſelel od nye oſzloboditi, kot y be vuchinyena. Rauno takſze Telounì betegi na pervi mah ſztraſni vide kako dabi hoteli Chloveka ſzkonchati, zakai zato uſzaki chlovek nyhſze boì, y od ſzvoie hiſe dàlko chinì ſztàti, z- onemi kaikakvemi urachtvi. Ali ſztanovito dabiſze dobro razmiſzlilo, kai, y kakova haſzen vu betegeh zaderſavaſze, y da oni niſzu Nepriateli naſſi, nego Dobrochiniteli, koijnam pomaſu Korune, y Kinche Nebeſzke zadobivati, akoie liſztor dobrovolyno podnaſſamo za volyu, y lyubav Boſiu, nebiſze adda nieden za ſzpametnoga derſati, nit preſtimavati moral koibiſze boial betegov, y nym branil.

Betegi telounì ieſzu kruto haſznoviri Duſſam naſſem, pokeh dob da oni naſz zteſu, y zaderſavaiu od greſnoga ſiulenya, y kakti vèſu, da nemoremo iednoga korachaia vuchiniti ſzuproti zapovedam Boſiem, y akoſzmo iur koie zlo vuchinili, chinenaſz naſſu hudobu zpoznavati (nakoiu Chlovek doklamie zdrav

Tobiæ c 6. ℣. 3. & 4. Ibidem ℣. 5.

ni

ni miſzliti) y od gretſnoga ſiulenya odſztuplyavati. Gdo adda bude mogel rechi da betegi niſzu iedno znamenye oſzebuine miloſche Boſie, kadanaſz ſnymi na ovom ſzvetu pohagya, y kaſtiga, kada tak potrebuie naſſe zlo, y greſno proti nyemu zponaſſanye, vu koiem kaſtiganyu zpoznavaſze niſtarmenye, y odkriva nyegova Boſanſzka proti nam lyubav; ar ovo on chinì tako daſze vidi, y zpoznava odpertem nachinom, da to on kakti poſzille, y za naſſe vexe dobro chini, genyen ne od ſzerditoſzti, ali nazloba, nego od ſzame iedine lyubavi proti nam, ſeleiuchi uſzeh naſz prifzebe vu Nebu imeti; Betegi pak ieſzu oni nairaunesſi puti, po koiemiſze vu Neboide. Ar veli Sz. Salvianus. *Quanto quis imbecillior corpore, tanto purior mente.* Kulikoie gdo ſzlabesſi, y nevolyneſſi na telu, tulikoie chiſzteſſi na Szerczu, y na Duſſe, y na pamèti. Znamenye lyubavi Boſie proti Chloveku ieſzu Betegi, veli mudri Salomon. *Quem enim diligit Dominus corripit, & quaſi Pater in Filio complacet ſibi.* Koga Goszp. Bog lyubi, nyega kaſtiguie, y videchiga kaſtige toieto, one betege dobrovolyno terpeti, y podnaſſati veſzelo, kakti lyublyeni Otecz nad Szinom ſzvoiem raduieſze, y veſzelì, zverhu koieh rèchih Sz. Ivan Chryſoſtomus govori. *DEUS cum pœnas infert, & punit, omni clementiâ ineffabili id facit, medentis, non perimentis affectu.* Kada Goszp. Bog Chloveku poſſilya betege, y ſnymi nyega kaſtiguie? zeuſzum miloſztiunoſztium to chini, z hotenyem, y hlepenyem nyega urachiti od betegov Duſſeunèh, a ne umoriti. Oh ter gdo adda na ovo miſzlech nebi hotel veſzelo y dobrovolyno podnaſſati oneh betegov? y nye kakti tulike Dare, y oſzebuine Miloſche od ruk Boſieh prijmati? koie betege podnaſſaiuch Sz. Kraly David krichalie k Goszp. Bogu. *Virga tua, & baculus tuus ipſi me conſolata ſunt.* Kako dabi bil hotel rechi ov Sz. y Bogaboiechi Kraly Hvalati, y Dika budi uſzamoguchi Miloſztiuni G. Boſe, koiſzime Sibum, y paliczum nadme poſzlaneh nevòly, y betegov razveſzelil, y obraduval, ar zpoznavam ia dobro, y tverdno verniem da oni nepohagyaiu od nikud drugud, nego od velike Lyubavi tvoie proti mene.

S. Saluianus lib. 1. de Proviđen.

Prover. c. 3. ℣. 12.

S. Ioann Chriſoſt.

Pſalm. 22 ℣. 4.

Nezabemoſze iz one Senè betesne, od koieſze danaſni Sz. Evang. ſzpomina, koiaie czeleh dvanaiſzt let vu tochenyu Kervi tulike ſzlabine, y omilanya terpela, uſze ſzvoie blago na Do-

Lucæ c. 8. ỽ. 43. ctore potroſſila, y to preſz haſzni. *In medicos erogaverat omnem ſubſtantiam ſuam, nec ab ullo potuit curari.* Veli Sz. Lukach, zahman, ar od niednoga ni mogla ozdraulyena, niti izurachena biti. Sz. pak Marko ſzpominaiuchiſze od ove iſzte danaſnye Senè veli. *Fuerat multa perpeſſa à compluribus medicis, & erogaverat omnia ſua, nec quicquam profecerat, ſed magis deterius habebat.* Vnoga ie preterpela od unogeh Doctorov, na koie uſze ſzvoie ie potroſſila, presz nikakve haſzni, negoſziye uſze gorie chutila; kzadnyemu poſztavilaie ſzvoie uffanye vu Chriſtuſſa. *Si tetigero tantum veſtimentum eius ſalva ero.* Imelaie tuliko uffanye vu Chriſtuſſa daie govorila, akoſze doteknem liſztor ſzkricza halye nyegove? zdrava budem, y nye vera, y uffanye nyu ieſzu zdravu vuchinile ar *acceſſit retro, & tetigit*; doslaie od zada, y doteknulaſzeie, *Et ſalva facta eſt mulier ex hac hora.* Arieie ſzam Chriſtus rekel. *Confide Filia fides tua te ſalvam fecit.* Uffaiſze Kchi, Vera tvoia tebe ie zdravu vuchinila. Zverhu koiega pripetchenya Poſtuvani Hugo govori. *Credidit, dixit, tetigit, quia his tribus, fide, verbo, & opere, omnis ſalus acquiritur.* Veruvalaie, reklaie, teknulaſzeie, ar z- ovem troiem (toieto) z- verum, rechium, y dellom, uſzako zadobivaſze Zdravie, uſzako, toieto telovnò, y Duſſevnò: koga pak Chriſtus na telu urâchi, y ozdraulyuie? toga takovoga beteſnika y na Duſſe poſzvechuie. *Nam quos in Corpore Chriſtus ſanavit, hos etiam in anima ſanctificavit.* Veli mudri Cornelius â lapide zverhu danaſnyega Sz. Evangeliuma.

Lucæ c. 8. ỽ. 44. & 48. Hugo Cardin. cit. â Mans. in Erar. hac Dom. Cornel. â lap. in Matt.

Marci c. 5 ỽ. 26.

Toſze pak ochiveſzto zpoznava, y uſzaki dan vidi vu uſzeh beteſnikeh, koij ako precze niſzu zdvoieni vu ſzvoiem Zvelichenyu, da oni telounì betegi koieijm Goszp. Bog poſſilya ieſzu zrok nyhove ſzvetoſzti, y daimſze kakoti razum onda odpira, y pamet razſzvetchuie, da ſzpoznaiu ſzvoy greſni neſzrechni ſztalis, ter daſze zpète od nyega, y ſztegnu. *Tantumodo ſola vexatio intellectum dabit.* Veli Sz. Iſaias Prorok, da ſzamo kaſtiganye z- betegom hoche odpreti onomu Chloveku razum; da vidi kai ima potlam vuchiniti, ar od ovud pohagya da zpetiuſſiſze ovako iz ovoga zloga ſitka, pobolſſaſze, y k- Goszp. Bogu utecche za pomoch, kotie piſzano pri Sz. Oſeu Proroku. *In tribulatione ſua mane conſurget ad me.* Vu ſzvoieh Nevolyah, y betegeh lyudi kruto rano hoteſze ſztati, y kmene pomochi proſzit doyti. *Quia vext-*

Iſaiæ c. 28 ỽ 19.

Oſeæ c. 6. ỽ. 1.

vexatio dat Intellectum reverendi ad Dominum: Veli Gloſſa Moralis, ar to takovo Boſie kaſtiganye odpira y razſzvetchuie razum Chloveku greſniku daſze poverne po Sz. pokore k Sztvoritelu ſzvoiemu od kogaie bil po grehu odiſſel; y ranno zato Goszp. Bog poſſilya tem takovem lyudem betege bodèche kakti iedno ternye, kot on ſzam po ſzvoiem Oſeu Proroku govori. *Ecce ego ſepiam viam tuam ſpinis.* Nut ò Greſni Chlovek veli Goszp. Bog hochu ia obgraditi, z ternyem one tvoie pute koij pelyaiu vu Diku Nebeſzku da nezablyudis na put vekovechnoga ſzkvarenya, vu chem veliko provigyenye y Miloſcha Boſia zpoznavaſze, veli Sz. Hieronim, kadaſze mi vidimo obſzterteh, y obgraieneh, z ternyem oneh betegov. *Ecce ego ſepiam viam tuam ſpinis.* Neſzamo obgraiuie z ternyem betegov pute oneh Bogaboieceh Kerſcheni ov, putuiucheh proti Dike Nebeſzke, dabi kam nezablyudili. Nego meneſze vidi unogo bolye y pravichnoie rechi, da Goszp. Bog pregragyuie Pute one, po koieh greſniki putuiu proti Mukam peklenſzkem, z ternyem oneh betegov, koij nyh nepuſztè napervo poyti. Ar kaktigoder kada gdo putuie, ter naide pred ſzobum put pregragien napervo ne more, negoſze mora nazad vernuti, y bolſega pravoga puta izkati. Tak y greſnik putuiuchi po putu pogublenya, po ſzvoie oſzebuine miloſche pregradimuga z ternyem oneh betegov, da nemore nadalye poyti, ar na poſztelye leſechi nemore vech greſſiti, niti-muie vech greſſenye na miſzli, pourachaſze adda nazad na pravi put pravichnoſzti, na put koi pelya vu Nebo; zpoznavaſze daie zabludil od pravoga puta; zpoznava daie zahman ureme tulikeh leth potroſſil hodechi po putu pogublenya; zpoznava da uſzi oni trudi nyegovi po onom krivom y teskom putu hodech ieſzu zgublyeni, iednum rechium daie neſzpametno hodil, y tako pravo veli Iſaias Prorok. *Vexatio dat Intellectum.* *Gloſa Moralis.* *Oſea c. 2. v. 6.* *Ibidem.*

Takov putnik bilie on *M*ladenecz Latinſzkoga Roda koi vu perveh ſkolah be dersan za iedno chudo zbog ſzvoieh plemenitih krepoſztih, lepoga derſanya, glaunè razumnoszti, y lepote telounè, ſzerchenoſzti y lyubavi proti uſzem; zato od uſzeh bilie l ublyen, y preſtimavan: Sivelie niſtarmenye prevech ſzloboden, hodech po putu ſzkvarienya, daduch vuzdu oſzebuinem nachinom telovnem poſelenyam, natuliko daie vu malom cha-

szu posztal Szuseny uszeh szedem Szmertneh grehov, naimre pak y naibolye Nechisztoche. Ali milosztivni Goszp. Bog. *Qui non vult mortem impij, sed ut magis convertatur & vivat.* Nesche niednoga gresnika mertvoga nego dasze uszaki k- nyemu oberne, y da sive: ni nit ovomu Mladenczu prepusztil zayti na szmert vekovechnù: pregradilmuie adda on put, po koiemie on usze naglauczè tekel szmerti vekovechnè vu Zube; z ternyem oneh betegov koiemuie G. Bog vu nyegove noge poszlal, vu koieh betegeh zabiussisze on iz uszeh telouneh naszladnosztih pochelie miszliti od vekovechnoszti, y premislyavati da onakov sitek, kakvogaie on bil, ne pelya proti Blasene Vekovechnoszti, nego vu vekovechnoszt muk peklenszkeh; pochelszeie adda kaiati za pressesztnè grehe szvoie, iz nyh chiszto szpovedati, miloschu y oproschenye od Boga prosziti, koteruie y dobil, z- oproschenyem naimre grehov, y oszlobogenye od one sztrasne bolli, koiagaie vu nogah muchila, pochelie szveto siveti, daie od potlam posztal unogo vexe chudo szvetoszti, negie pervo bil Dobroth. y potlamie ure bil ozdravel pochelie razmislyavati szvoie pervo siulenye, iz kakoveh naimre Dobroth vu kakove grehe ie prepal bil, kak naglauczè ie tekel po pùtu vekovechnoga szkvarienya, y kakgaie iz onoga pùta ona nyegova nosnà bol nazad vuchinila vernutisze, nemoguchi pred ternyem ove velike nosnè bolli dalye vu greheh siveti. Zato vuchinilszije izmalati ieden Czimer na koiem pusztilie zmalati Springe selezne vu kakovesze hudodelniki okavaiu na nogah, ali z- lokotom zakleplyu, pod koiemi vuchinilie napiszati ove rèchi. *Impediunt, sed Expediunt.* Pàche ali haszneiu; kako dabi bil hotel ztem dati razumeti, kakti Springe pàche hudodelnikom da nemogu hoditi po perveh gresneh puteh zbog koieh ieszu okovani, y dasze zpoznaiu daszu zlo siveli, ter dasze pobolsaiu, tak rauno y nyemu ona nyegova nosnà bolie pachila da ni mogel telovnem poselenyam ugaiati kot pervo; alimuie unogo bolye hasznela armuie pamet razszvetila, Szercze ochisztila, sitek pobolsati vuchinila, y Dussu Zvelichiti pomogla.

Ezech. 33. ℣. 11

Takov Putnik bilie on Grof vu Nemske Zemlye od koiegasze szpomina Author Libri Apum, da naimre bilie uszigdar kruto nemilosztivnoga szercza, à zeuszema szkùp, iz koie szkupo-

szti

ſzti unogem lyudem delalie unoge krivicze, kakovem ſiulenyem tekelie uſze na glauczè putem vekovechnoga ſzkvarenya vu pekel; Ali Dobri, y Miloſztiuni Bog pregradilmuie on put z ternyem ſztraſnoga betega, koiega uſzi Doctori nit Apotekari niſzu mogli liſztor poznati, unogo menye pak izurachiti, zato pochelie on miſzliti ſzam ſzobum da ovo mora biti kaſtiga Boſia, y opominanye daſze po pùtu onakovom, po koiem ie on hodil do onoga uremena, neide vu Nebo, vuchinilſzie adda dozvati Szpovednika, nyemu ſzvoiu Duſſu preporuchil, daſze on naiſzkerbi nauchitiga y pomochi kakbiu mogel Zvelichiti, pochne ſzpovedati ſzvoie grehe z velikum Saloſztium, y plachem, obetati uſza vuchiniti kaimugoder zapovè, zakaizato pochelgaie naipervo Szpovednik nagovariat na pourachanye Lyuchkoga blaga po krivicze zadoblyenoga, kai Grof ni bil len vuchiniti, pache y ono kaimuie po pravicze bilo oſztalo blaga, uſze do naimenſega ie ubogem razdelil, potlam oſztauſſi presz uſzake ſzkerbi na blago, pochelie y telo ſzvoie oduriavati koterogaie na tulike grehe bilo napelyalo, damuie y poſztelyu ſzkratil, ter na chernu golu Zemlyu poloſil, onde zverhu uſzega ſzvoga betega trapilieie z- Diſciplinami, y Cziliciumi, vuchinilſzije ledvene Vodè donaſſati terſzeie ſnyum obleval, y onak k- Zemlye primerzaval, vu oveh Mukah zaſganem, y ſzkruſſenem ſzerczem Miloſchu od Boga proſzil dabimuſze Duſſe ſzmiluval, y nè zahman, ar prorokuiuch unoga dugovanya koiaſzuſze potlam pripetila ſzrechno ſzvoiu Duſſu Sztvoritelu vu naruchay ie zpuſztil. Nutadda NN. kuliko haſzneiu betegi k- Duſſnomu zvelichenyu? dabi ovem dvem Goszp, Bog nebil pregradil pùta z- ternyem oneh betegov, po koiem pùtu oniſzu uſze naglavczè tekli vu Muke peklenſzke, nebili bili y zasli vu nye? Oh kai ſzigurneſſega, y iſztinſzkeſſega nego to? Oh kak pravo vu oveh dveh zpoznavaiuſze za iſztinſzke one Sz. Iſidora rèchi. *Ægritudo Carnem vulnerat, mentem curat, vires frangit, & Animæ Januam Cœli pandit.* Beteg telo ràni, pamet uràchi, Iakoſzt zatira, Duſſe pak Urata Nebeſzka odpira. Oh! kakſzu to dobro negda razmislyavali oni ſztareh uremen Lyudi, da telounò zdravie, ie Duſſe unà Szmert, zatoiſzto oni za nepogubiti ſzvoieh Duſſ ſzamiſzuſzi hotonczè betege zaudavali premislyavaiuch za iſztin-

S. Isido. lib. 3. de sum. bono.

ſzke one rèchi. *Mala quæ nos præmunt, ad DEUM venire compellunt* Nevolye koie naſz teru, k- Bogu naſz doyti primariaiu.

Zakaizato unogi Szluge Boſyi, koijſzu bili Goszpoczkoga, Herczeskoga, y Kralyeuſzkoga pokolenya, ſzvoiemu gingavomu telu koieie privcheno bilo uſzem naſzladnoſztiam za poſztelyu ieſzu odbirali chernu Zemlyu, za Vaynkuſſe Kamenye, za pokoy zkoznuvanye, ieſzuſze oblachili vu oſtre y bodeche Cohe, ne tuliko za pokritie, kuliko za trapiti, y meſzariti; hraniliſzuie z- travami ſuhkemi, y grenkem korenyem, nad koiemi Zubi, gerlo, y Seludecz ieſzuſze gnyuſzili; Chiniliſzu betesno telo z- poſztmi nedaiuchimu ne ſzamo ieden dan ove ovakove hrane, nego po dva dni, po pet dan, po deſzet, dvaiſzet y vech dnevov unogi ſzvoiemu telu nikakve hrane niſzu davali; nad chim akobiſze komu to chudo videlo, y bi ſelel znati kakſzu to mogli ſzami ſzvoiemi teli tak nemilo baratati? hochevam na

S. Salvianus Epi- meſzto nyh Sz. Salvianus Biskup odgovoriti da: *Infirmi ſunt & eſſe volunt.* y zrok tomu daie, zakai, *Quia ſi ſani erunt, Sancti non erunt.* Bi liſzu uſzi nevolyni, ſzlabi, daſzeie komai na Koſzteh Koſa derſala, y ovakſzu ſzami dobrovolyno hoteli ſiveti, kaitiſzu znali da dabi Zdravi bili? *Szveti* nebi bili: ar zdrauie telounò ie beteg y iſzta ſzmert Duſſeunà.

Dabi pak gdo nyh bil opital kakſzu vu tulike oſtròche tak dugo mogli ſiveti kakti do 70. 80. 90. y do 100. leth? y ia veruiem dabivam uſzaki zmegy nyh bil odgovoril one Sz. Paula Ap.

2. Corin. c. 12. v. 10 rèchi: *Cum infirmor tunc potens ſum.* Kada beteguiem ondaſzem moguchen, moghbi odgovoritivam y one druge ovoga iſztoga

Philip. c. 4. v. 13. Sz. Apoſtola rèchi. *Omnia poſſum in eo qui me confortat.* Uſza ova morem vuchiniti z pomochium Miloſche Boſie koia naſz krèpi, y zderſava. Oh! koibi iſſel po Knigah izkat, kulikobi naſſel takoveh Hiſtorijh? da negdasnya uremena I. yùdi za naivexe Boſie miloſche ieſzu derſali, kadaſzuſze vu kakoveh telovneh betegeh nahagyali, kot ſtem vu Cronikah Dominikanſzkeh da ô uremenu Sz. Dominika iedna Rimſzka Goszpa imelaie ſzvoie perſzi uſze razkvaſſene, y Cherumi verveche, koiu pohodiuſſi Sz. Dominik za razveſzelitiu, y obatriveti vu one velike nevolye, vu koie naſſeliuie on veſzeleſſu neg dabi naizdraveſſa bila, koie on uzemſi iz nye ranne iednoga Chervichka, koimuſzeie taki vu

zuke

ruke na iedno zerno dragoga gyungya preobernul, za koiem ona ie saloszna uszа poszтala, zakai zato Sz. Dominik poszтavilic nazad na szvoie meszto vu nye rannu ono zerno dragoga gyungya, koieszeie pak taki na Cherva obernulo; koiega kakti y uszе oszтale cherve ona Bosia Szlusbenicza ie bolye lyubila, y k- szebe prigrinyala neg dabi bili uszi szami Gemanti, ali dragi Gyungy. Odkud pak, y zakai to? Ah kaitie ona dobro znala da ako zdravabi bila? Szveta nebi bila, odkud nedvoim daie ona konche szama szobum miszlila, ako ni govorila. *Si sana ero, salva non ero.* Ako zdrava budem, Zvelichena nebudem.

Izkazalszem do szada kak Goszp. Bog pregragyuie pute Gresnikom, po koieh oni tekú vu pekel uszе na glavczè, z- ternyem oneh Betegov, da nemogu napervo, negoszе moraiu nazad vernuti izkat pravoga puta, proti Dike Nebeszke: *Ecce ego sepiam viam tuam spinis.* Kak pak on put koi pelya vu Nebo obgragyuie z- ternyem? dabi oni, koij po nyem putuiu, kam naszтran nezablyudili, tomi ioszhe oszтaie izkazati, kai neszтimam dabi mogel kak drugach, y bolye to vuchiniti nego z- naichudnesszum Peldum zmegy uszeh koieszem ia moie szive dni szтel, ali chul, Blasene naimre Devicze Fine, vu Toskane Latinszkom Varasszu rogyene od Goszpoczkeh Roditelov y vu uszeh dobrotah odhranyene, koia putuvalaie marlivo po putu pravom proti Dike Nebeszke, y dabi kam na szтran iz ovoga puta nebila zapelyana ali od poszelèny telouneh, ali chalarnoszтih ovoga Szveta, Goszp. Bog hoteliuie obgraditi, vu iednom chasszu mentuvavszиu Roditelov, y blaga, potlam pak poszlausszie ieden beteg vu nailepse dobe nye Mladoszti, hoteusszиu zpoznati, ako ona ie, neszamo z- Imenom, nego tulikai zterplenyem, y lyubavium szerchenum nyegova Fina Priatelicza Devicza Fina, buduch da kot Sz. Pavel Aposzтol govori: *Virtus in Infirmitate perficitur.* 2. Corin. c. 12. ℣. 9

Poszlalieie adda vu uszе nye kotrige Goszp. Bog takov beteg daszeie uszа szkerchila, daszе ni mogla szama genuti, niti zniednem kotrigom pomochi; poszтelya nye bilaie iedna Deszka, zverhu koiè ona ie leszala ne zapochivati, nego za bolye muchiti telo szvoie, y leseshi dugo uremena ovak szkerchena, doslaie na levu szтran nye tela szkerchenoga takova bol da pet czeleh let moralaie zverhu one deszke na desznu szтran leszati, tak daie nigdar

dar nigdor ni mogel genuti, niti meſztaie premeniti, presz ochi veſzte pogibeli Szmerti. Zakai zato onde tuliko uremena lese. chi, pochelaie y gnyti, pregnyuſſi Koſa, pochelie iz nye gnoy czureti, y chervi van zpod Kose verveti, tak da y deſzka pod nyum pochelaie gnyti, zachutiliſzu bili miſſi gnylochu pocheli. ſzu pohagyati po nochi, y po dnevu ovu Deviczu Finu, ne iur za lizat onoga ſzmrada iz nye ran, kodſzu pſzi lizali Lazaruſſu nyegove ranne, nego pache z. ſzvoiemi ſpichaſztemi zubmi dohagyaliſzu griſzt nye Meſza pod Koſum tia do koſzti, ſzkrivaiuchiſze pod nye koſum kakti vu tulika duplya oni miſſi, ne moguchiſze ona nym braniti, a vechkrat nikoga nibilo pri nye, ona vendar uſze dobrovolyno ie podnaſſala, y veſzelo, nigdar vu uſzeh oveh ſzvoieh Mukah ni zaiauknula, unogo menyeſze kada komu tuſila, ali ſaloſztno zdihavala liſztor, nego uſzigdar veſzelem obrazom ie blagoſzlaulyala Goszp. Boga y nyemu hvalila daiu tak lyubi, y pohagya znaiuch dobro ona ono kai Sz. Ivan Chriſoſtomus veli: *DEUS cum pœnas immittit, & punit, id omni clementiâ facit, medentis non perimentis affectu.* Bol kainie na levu ſztran trapila, Miſſi koijſzuiu na deſznu ſztran grizli, za naivexu Boſiu miloſchu veſzelo ie podnaſſala; Lyudem koijſzuiu pohagyali y nagovariali dabiſze Bogu molila, dabiſze nad nyum ſzmiluval ie odgovorila, molete viza me Goszp. Boga da on mene od betegov Duſſevneh obchuva, a telo nai terpi, y Duſſevnem betegom urata zaperta dersi; kadaieie gdo kai Almuſtva doneſzel plakalaſzeie od velike lyubavi proti Goszp. Bogu da lyudi nadehava daiu z. almuſtvom nadeluiu, y uſzakogaie proſzila da ono Almuſtvo drugem Szirotam razdeli, da ona neſeli drugo, nego Zaruchnika ſzvoiega Nebeszkoga tia do ſzkradnye vure vu Sziromaſtvu y terplenyu naſzleduvati, vu koie Muke premi. nu ſi ova Blaſena Devicza Fina iz ovoga Szveta po nye Duſſu doſſelie iz Neba bil Sz. Gregur Papa proti koiemu uſzigdar po bosna ie bila, z. unoſinum Angelov Nebeſzkeh koijſzuiu izraven vu Nebo z. velikem veſzelyem odneſzli, po uſzeh pako Czirkvah Tuskane Varaſſa pocheliſzu zvoni ſzami od ſzebe zvoniti, na koie chudo ſztekloszeie Lyucztvò k. ove Devicze y nasliszuiu uſzu z protuletszkemi Violiczami poſzipanu, koiem onda ni bilo ureme, zgornya ſztran nye tela, naimre Obrasz bilie tak

lep

lep y rumen daie vech, iednomu Angelu neg Sene bila szpodobna; hotechiu Varaszi izdeszkè vu leszpoſztaviti, ali ni bilo moguche, ar deszka bilaszeie k- telu prirafzla, zakai zato onak na deszke z- velikum Czeremonium, y pobosnoſztium odneſzliſzuiu vn Czirkvu, y ioſche pervo negſznîu pokopali, unoge Mirakule Goszp. Bog ſnyè Sz. Telom lyudem ie vuchinil.

Nu gdo vezda ovo chuiuch bude mogel dvoìti, ali taìti, da betegi telouni niſzu haſznoviti uſzem, neſzamo Greſnem nego y Pravichnem lyudèm k- Duſſnomu Zvelichenyu? koieh betegov haſzen veliku iſzti Pogani ieſzu zpoznali: ar ia nahagyam ono, kai negda Plinius piſzalie Maximuſſu: *Nuper me cuiusdam Amici languor admonuit, optimos eſſe nos dum infirmi ſumus.* Doſſelfzem (veli Plinius) k- iednomu Priatelu moiemu vu Zimlicze leſechemu, y premislyavaiuchiga zpoznalſzem da kadaie Chlovek naibeteſneſſi, ondaie naibolſi, ar chimga bolye beteg trapi? ztem dalye chinì od nyega grehe ſztati: Ar Chlovek zdrav, ſere kakti lakomi Vuk, y nigdar ni ſzit, kadaie pak beteſen, onda mertuchlyvo ſive kakti iedna Ptichicza. On, koteroga zdravoga z- tulikemi felami Vina ni mochi napoìti, kadaie beteſen, ni friske Vodè neuſaſze napiti. On koì zdrav ieſze z- tulikemi Czifraſztemi opravami gizdal, beteſnomu ieden raztergani Vilahen ie pretefek, On koteri zdrav uſzehie hotel vu ztrahu derſati, y zapovedati; kadaie beteſen, pred uſzakemſze ponizuie, y milo za kaplyczu vodè proſzi. Onda, ondaie Chlovek naibolſi kadaie beteſen. Zklenemo adda iz oveh Pliniuſſeveh rèchi, da telounò zdravie, ie beteg Duſſeunì. Selimoli pak po pravom pùtu mi zayti vu Nebo? Selimoli da naſſe Duſſe budu vekovechnoga zdravia y veſzelya vuſivale? neſztraſſemoſze, nit nebranemo betegom telovnèm, ar *Si ſani erimus, ſalvi non erimus; Ergo*, krichì Sz. Salvianus *Si repugnante corpore quæ volumus, facere non poſſumus; Infirmandum eſt carne, ut optata faciamus*; A ko kadaſzmo zdravi, nam naſſe telo nepuſztì grehaſze habati? Bogu ſzluſiti? y po pravom putu vu Nebo putuvati? potrebaie ſeleti y od Boga proſziti kakov telouni beteg, da budemo mogli polek Boſie volye ſiveti y Duſſicze naſſe zvelichiti, ar drugach, *Si ſani erimus, ſalvi non erimus*, Amen.

Plinius ad Maximil.

S. Salvianus.

DVADESZET Y CHETERTA NEDELYA PO TROIAKEH.

Kulika, y kakova Odurnoszt ie uszaki Szmertni Greh?

Cum vederitis Abominationem desolationis Matth. 24. V. 15.

Kada budeszte videli odurnoszt Puszstine.

NI malo, ni maloga premislyavanya uredno, izpitavanye, y izizkavanye unogeh razumneh y Szveteh Navuchitelov zverhu danasnyega Sz. Evangeliuma, kaibisze naimre razumeti moglo po one odurnoszti puszstine? zmegy koieh Navuchitelov nekoij priszpodoblyaliszu ovu odurnoszt onem kipom koieszu Rimszki Czeszari bili vuchinili na szvoiu szpodobu napraviti, na piácze poszta viti, y lyucztvù zapovedati dabisze nym kakti tulikem Bogom klanyalo, kot Iosephus Flavius govori od kipa Caligule; Sz. Hieronim od kipa Adrianussa: Origenes od kipa Titussa Czeszara, y Nabukodonozora Kralya. Glossa ordinaria razme on kip Czeszarszki kogaie Pilatus bil poszta vil vu Szveto Meszto Czirkve Ieruzalemszke. Drugi pak razmeiu po ove odurnoszti Anti Christussa, kakti Sz. Hilarius, y Glossa Interlinealis koia veli ovak. *Hominem peccati, qui adversatur, & extollitur super omne quod dicitur DEUS; qui destruet & adjolitudinem rediget suscepturos se.* Po ove odurnoszti razmesze Anti Christus chlovek greha, koi na konczu Szveta doyti hoche, y podignuti szuproti Christussu, kasuchisze kako dabi on bil pravi Bog terszechisze

Glosa Interlineal.

po

po szebe obernuti ako bude moguche usze ne szamo Gresne, nego y Pravichne Dusse; y usze one koie on szvoium cziganium, y krivemi navuki po szebe oberne, hocheie pogubiti, y vu pusztinu kade Goszp nima nikai szvoiega, toiéto vu pekel zapelyati hoche usze szvoie naszlednike: *Destruet, & in solitudinem rediget suscepturos se.* Nekoij pak razmeiu ono nemilo poroblenye, y odurno oplenenye onoga prelepoga Ierusalemszkoga Varassa, od Seregov Rimlyanszke Voyszkè, koiega dobiussi pod oblaszt ieszuga nemilo porobili, y odurno oplenili, uszega pusztoga osztaviussi, kot Sz. Ivan Chrysostomus potvergyuie govorech: *Abominationem desolationis videtur mihi exercitum dicere, quo scilicet desolata est civitas Sancta DEI.* Nekoij napokoneczkoncza rekosse, dasze po ove odurnoszti razumeti moraiu oni grehi odurni koieszu Popi Sidouszki vu onom Sz. Meszu Czirkve Ierusalemszke chinili. Lepa, Mudra, y szpametna ieszu priszpodablanya oveh mudreh lyùdi, ali ovo naizadnye menesze naipravichnesse vidi y naiprikladnesse, da naimre po ove odurnoszti naibolyesze razme szmertni Greh od koiega mudri Lyranus ovak veli: *Peccatum quodvis mortiferum Abominatio est, quia DEO ádiametro repugnat, nec admittitur in conspectum eius.* Uszaki szmertni Greh ie takova odurnoszt koiasze naibolye szuproti Goszp. Bogu poszlaulya, nitisze puschya pred licze Bosie priti: buduchi adda tomu tak, ia tulikai dersatisze hochu danasz rèchi mudroga Lyranussa ali da bolye rechem Sz. Evangeliuma. *Cum videritis Abominationem desolationis.* z hotenyem, y nakanenyem hudobu y odurnoszt Greha, kak pusztu, y odurnu liczu Bosiemu chinì uszaku Dussu szmertni greh, y to vut van da vi videussi odurnoszt nyegovu budeszte znali chuvatisze daga tak lahko nevuchinite.

S. Ioannes Chrysost. in cat.

Lyranus.

Naiobchinszkesse izpiszanye, y iztolmachenye szmertnoga greha ieszu ovè rèchi. *Peccatum est voluntarius recessus á Regula Divina.* Greh ie dobrovolyno odsztuplyavanye od Regule Bosanszkè, po koie Regule razmesze Zapoved neszamo Bosia, kotszu Deszetere zapovedi, ali koie druge: negosze tulikai razme Zapoved naturalszka. *Quod tibi non vis fieri alteri nefeceris.* Kai nesches dabisze tebe vuchinilo, niti nechini drugomu: Ktomu Chlovechanszka, kaktiszu Zapovedi Czirkvene, y drugeh Glavaroy, koij imaiu oblaszt Zapovedi takove chiniti, koie chlo-

veka veſu pod mali ali veliki greh, polek vexega, ali menſega za-
Roman. c. 13. ℣. 1. povedanya, y zroka zakaiſze zapoveda, buduch da. *Non eſt potestas niſi à DEO.* Glavari imaiu oblaſzt od Boga ſzebe danu, da oni mogu Zapovedi chiniti ſzvoiem podlosnikom, k-bolſemu y zverſſeneſſemu ſitka Chlovechanſzkoga Czilyu.

Greh pako ie troie fele: *Originale, Veniale, & Mortale.* Greh Iztochni; Greh mali, illi odpuſztlyv; y Greh veliki toieto ſzmertni; Greh iztochni ie on koga ſzmo mi natekli ioſche vu Materine vutrobe, y odnyega na *Sz. Kerſztu* ieſzmo ochiſcheni. Greh mali ie on koi zbog ſzvoie lehkoche; Miloſche y Priatelſztva megy Bogom y Chlovekom ne razteplye zeuſzema, nego liſztor pomenſſuie Lyubav Boſanſzku proti onomu koiga chinì, terſzi ſnym uremenitnu kaſtigu zaſzluſuie: veliſze pak ov mali greh lahko odpuſztlyu, kaiti nementuie Chloveka Miloſche Boſie, nego prinaſſa Mlahavoſzt, y kakti nekoie Duhounò na Duſſe omilanye da tako rechem. *Ad noſtrum concipiendi modum.* Koieſze lahko more izurachiti, y oproſchenye zadobiti. Greh veliki veliſze ſzmertni, zbog toga kaiti Chloveku veliku ſkodu chinì, y vekovechnu ſzmert zaudaie: Veliku ſkodu chinì, ar chinì Chloveka pogubiti Miloſchu Boſiu, y iz Priatela na Nepriatela preobracha mentuiuch nyega miloſche, lyubavi, y uſzeh oneh Naymou koieſzije pervotoga chlovek ſzvoiemi dobremi dèli vu Nebu bil zadobil: veliſze ſzmertni, ar *Duſſa* vu ſzmertnom grehu ie pred Bogom mertva, y dabiſze Chloveku vu ſzmertnom grehu buduchemu pripetilo, iz ovoga Szveta preminuti? Duſſabi izraven isla vu pekel.

Nu ovo nai bude recheno kakti za fundamentum govorenya moiega, da Leglye uſzaki razumeti bude mogel kakie oduren, pache iſzta odurnoſzt uſzaki ſzmertni greh uffamſze da uſzaki znà, ali daie konche chul povedati ako ni kuſſal ſzam, kakie Morie ſzlano, y ſuhko, tak da od velike ſzvoie ſzlanòche, y ſuhkoche voda nyegova ni ſzamo odurna, y ſzuprotiuna za pitie uſzakomu Chloveku, nego pache iſzte neme Sivine. Gdobimi pak znal povedati komuie naibolye ſzpodoben Chlovek vu ſzmertnom grehu poleſen? poſzluſſaite Sz. Ieremiu Proroka, y on vam hoche povedati ako neznate, koi veſz tuſen y ſaloſzten z uſzakum Greſnum Duſſum govori: *Cui comparabo te? & cui*

aſſi.

assimilabo te? cui adæquabo te? O Neszrechna Gresna Dussa! koia vu szmertnom grehusze nahagyas presz Milosche Bosie, komu budem mogel ia priszpodobiti tvoy neszrechni sztalis? y odurnosyt tak szt trasnu? komuli prijendachiti tvoiu pusztinu tak saloszt nu? *Oh magna est velut mare contritio tua.* Odurnoszt y pusztina tvoia zbog szmertnoga greha, velikaie kakti iedno Morie, koie, radi szvoieh preszlaneh Vod od uszakoga chloveka, do iszteh nemeh Sztvàri ie oduriavano. *Velut mare contritio tua.* kade Hugo â S. Victore govori. *Quia conscientia qualiscumq; misera delectationis dulcedo semper admixto dolore insinuatur, ideò rectè amaritudinis mare appellatur.* Kako dabi rechi hotel ov mudri, y Sz. Navuchitel na meszto Ieremiassa Proroka. Znasli ô Gresnik zakaiszi ti priszpodobly en iednomu Moriu? kaiti kak goder usze szladke Vode, koie vu morieszе utechu, oszstaiu szlane, y suhke od Moria, y poszstanu odurne za pitie, kakti morie. Rauno tak on tvoy szmertni greh, kogaszziti vuchinil ie suhkek, y grenek za tvoiu sziromasku Dussu, y kakti takov ie oduren pred lyudmi, pred Angelmi, pred Szvetczi, y Szveticzami Bosiemi, pache pred iszstem Uszam. Gosz p. Bogom. *Peccatum quodlibet mortiferũ Abominatio est, quia à diametro DEO repugnat, nec admittitur in conspectum eius.* veli Lyranus. *Thren. 2. ℣. 13.* *Ibidem.* *Hugo âS. Victo. in Cathe. in fine c. 2.* *Lyranus.*

Odurnoszt szstanovito ie tak velika szmertnoga greha, da uszaka Pravichna, y Bogaboiecha Dussa nikai nemore bolye oduriavati neg nyega; koiu iszstinu za zpoznati, uzememoszi Patriarku Iakopa, koi sztoiechi na szmertne poszstelye uchinilie dozvati predsze uszе szvoie Szine, dabie Blagoszlovil pervo negobi iz ovoga Szveta preminul, y priszstupiussi k- nyemu naipervo naiszstarei Szin po imenu Ruben, rekelie knyemu Staracz Otecz. *Ruben Primogenitus meus, & principium doloris mei.* Ruben Szinko moy pervorogyeni, y pochetek Saloszti moie; toieto hotelmuie rechi kakszigoder ti moy Naipervi Szin, takszi tulikai naipervi pochetek Saloszti moie. Ali kak to mores z- iszstinum rechi ô moy Sz. Patriarka Iakop? da Ruben ie naipervi zrok tuge y Saloszti tvoie? Kadeszu tulike druge neszrechе, koieszi unogichkrat pervo preterpel negtiszeie ov Szin bil narodil? Niliti tvoy Brat Esau (da druge tvoie tuge y nevolye na szstran oszstavim) na glavu szilil, y sitku tvoiemu zaszedal? y to pervo negszeie Ruben *Gene. c. 49. ℣. 3.*

bil porodil; kakie adda Ruben tvoich nevolyzrok, y pochetek? Na meſzto odgovora poſſilya naſz Iakop vu Knige Poroda: hodmo adda, y naiti hochemo, da megy uſzemi Szinmi ovoga Sz. Patriarke naipervi ie bil Ruben koteri ie *Szmertni greh* vuchinil, ar *Aſcendit cubile Patris ſui.* Zaſſelie na poſztelyu Otcza ſzvoga, y odurnoſzeie na nye zponeſzel z. *Senum* Otcza ſzvoga kotmuie Otecz govoril: *Aſcendiſti cubile Patris tui, & maculaſti illud* Hotelie adda rechi Patriarka Iakop Szinu ſzvoiemu, Ah Ruben! Ruben! tiſzi bil naipervi koiſzi mene pochel muchiti, vuchiniſſi tuliku odurnoſzt, kadaſzi naipervi zagreſſil: uſze one neſzreche, tuge, y pregone, koieſzem ia pervo podneſzel negoſzizeti rodil, ia nyh nederſim za nika kve tuge nit neſzreche; Nego naiperva tuga y neſzrecha moia, ie ov tvoy odùrni greh. *Ruben* veli Sz. Rupertus Opat *Principium doloris extitit, non quod in nullo antea doleret, ſed quia verus dolor de plaga peccati primum in domo eius de iſto accidit.* Ruben pochetek Saloſzti ie poſztal, ne kaibi nebilo pervo Saloſzti vu nyegove hiſe, y dabiſze nebil pervo ſaloſztil Sztarecz; Saloſztilſzeie unogo krat, ali nijedna Saloſzt ni bila prava, niti tak velikoga zroka imela, kotga ima ov odurni greh Rubenov.

Ibidem ℣. 4. *S. Ruper. Abb. l. 9. in Gene.*

Nieden Otecz, ni Mati netuſiſze, nit neoduriava ſzvoiega Deteta ako ni lepo, y razumno; negoſze onda ſztoprav ſaluiu, y Saloſzte kadati vide ſzvoie Dete ozoino, nepokorno, nepoboſno, vu grehe odurne podàno; one grehe oni vu nyh oduriavaiu, arie ovo ie dna vexa nevolya negſze more naiti. Tak y Iakop vu Rubenu videchi odurni greh ſaloſztiſze; Kuliku pak Saloſzt preſz krayia y koncza ſzmertni greh Goszp. Bogu zaudaie? gdoie on koibi iztomachiti znal, ali mogel? kakti tulikai Spot, y kriviczu koiaſze z-ſzmertnem grehom Sztvoritelu od ſztvarichì?

Da tu iſztinn bolye, y ochiveſzteie zpoznamo, vigymo y razmiſzlemo, kaiſzu negda Szvetczi Boſyi derſali, y govorili od odurnoſzti greha, y naipervo ſtem vu ſitku Sz. Edmunda daie on govoril. *Malo inſuire in Rogum Iaponiæ, & Babiloniæ quam peccatum ullum ſciens admittere in DEUM meum.* Rayſſiſze hochu hititi vu goruchu pech ali germadu Iaponie y Babilonie neg znaiuch, y hotonezè z-niednem grehom zbantuvati Boga moiega. Poboſ-

In vita S. Edmun.

ni

ni Gerſon ioſche vech ie rekel: *Potius omnes pœnæ etiam infernales tolerandæ eſſent, quam admittenda qualibet offenſa etiam minima in DEUM.* Bolyeie podneſzti uſze Muke neſzamo ovoga Szveta, nego y peklenſzke tulikai, neg z- naimenſem grehom proti G. Bogu zagreſſiti. Oh ſztraſne rechi! Szpodobnem nachinom nahagyam daie Sz. Anſelmus Biskup govoril: *Si hinc peccati pudorem, & illinc gehennæ cernerem horrorem, & neceſſario uni eorum immergi deberem, prius me in gehennam, immergerem, quam peccatum in me admitterem, malem enim purus â peccato gehennam intrare quam ſorde pollutus cœleſtia Regna tenere.* Dabi ziedne ſztrani videl odurnoſzt greha, zdruge ſztrani ſztrahotu pekla, terbiſze vu iednoga zmegy oveh dveh moral hititi, perulyebiſze hitil vu pekel, nego odurni greh vuchinil, arbi rayſſi chiſzt prez greha vu pekel poyti, neg z- grehom vu Nebu biti. Oh ter moreliſze kai vexa rechi? Vigyte adda N N. kak za odurno dugovanye ovi Sz. Lyudi ieſzu preſtimavali Szmertni greh? daſzu na menye preſtimavali vu pekel poyti neg ſzmertnem, pache y koiem goder malem grehom ſzvoie Duſſe oſzmraditi.

Ioan. Gerſon. de vita ſolit.

S. Anſel. l. 19. ſimilit.

Priverzemo oude k- Muskomu Szpolu, y Senſzki, ter poſzluhnemo y nyega, kai on ſzudi od odurnoſzti, y ſztrahote greha: Piſſe Cornelius â lapide, daie nekoia Sz. Divoychicza bila, koia iz ovoga Szveta preminuiuch ovakoie govorila. *Diſcedo ex hoc mundo cum hac ſola incapacitate, quod nequeam comprehendere, quomodo Creatura poſſit deliberatè admittere peccatum mortale contra Creatorem ſuum.* Ia odhagyam iz ovoga Szveta (velelaic ova Sz. Devicza) y uſze kaiſzem videla chiniti na ovom Szvetu y kaiſze chini, ako rauno ia niſzem videla, vu glavu moiu morem pobrati, y nad nichimſze nechudim Nego ſzamo nad tem prechuditiſze nemorem, niti vu moiu glavu pobrati, ali razumom preſzèchi, kak ie moguche da iedna razumna Sztvar kotie Chlovek more hotonczè ſzuproti Sztvoritelu ſzvoiemu tak nezahvalnogaſze izkazati, daga zbantuie koiem ſzmertnem grehom, buduch on odurneſſi Goszp. Bogu, negbi mogle biti koiemu Chloveku uſzega Szveta Merczine, ſzmrad, y gnoy odurni.

Cornel. à lap. in c. 2. Ierem.

Ali dami nereche gdo toſzu Szvetczi Boſyi govorili koijſzu imeli vexe Boſie razſzvetchenye zpoznavati odurnoſzt greha, y zpoznavauch, vexu Miloſchu habatiſzega neg mi imamo: Akolyc

lije adda koi takov, koibimi pouffalſze tak rechi? nai poſzluſſa kaimu odgovorim; naimre da neſzamo Szvetczi Boſyi, y Szveticze za veliku odurnoſzt zpoznavaliſzu ſzmertni greh; nego tulikai iſzti Poganini, y krive vere lyudi, natulikoſzu zpoznavali odurnoſzt greha, daſzu odbirali perulye umreti, nego ſzmertni greh vuchiniti, ali liſztor kai takvoga kaibiſze nepriſztoialo, y kaibi bilo ſzuprotiuno kakove krepoſzti; Naipervoga adda zmegy Filoſofuſſev naimudreſſega Ariſtotela hochu da chuiete kai govori. *Melius eſt mori etiam crudeliter, quam facere aliquid contra bonum virtutis.* Bolyeie umreti, ako prem y ſztraſnum ſzmertium neg vuchiniti kai nedoſztoinoga Dobrote. Ioſche bolye y ochiveſzteie ie govoril mudri Seneca. *Etſiſcirem homines ignoraturos, & DEOS ignoſcituros, tamen peccare nollem propter peccati turpitudinem.* Oh rechi vech neg Apoſtolſzke! kterije na Nebu, ali na zemlye Boſyi Szvetecz koibi znal y mogel bolye izpiſzati, y iztomachiti hudobu greha? Dabi rauno ia znal (veli Mudri Seneca) da lyudi nebi znali za moy greh kadabiga vuchinil, y damiga Bogi nebi za zlo uzeli; vendar, vendar, ioſchega nebi hotel vuchiniti, zbog odurnoſzti nyegove. Razmete Kerſcheniki kaije to? kai Pogani od odurnoſzti greha chùte? kakſzega boiè? A vi? kai miſzlite? kai govorite? kakſze boìte? koij tuliko y tulikoijh uſzaki dan, y uſzaku vuru ochitno, y otaino chinite, y ſnymi Sztvoritela vaſſega tak dobroga, y miloſztiunoga tak ſztraſno bantuiete? niſzteli adda gorſi, y hudobneſſi vi od iſzteh Poganov? Nebuduli vaſz na Szudu Boſiem Pogani tuſili? ſztanovito budu; pokeh dob da oni bolyeſze boiè greha nego vi; ali neznam ia kakſze pak vi budeſzte znali, ali mogli Szudczu Nebeſzkomu iz prichati zbog tulikeh, y tak odurneh Szmertneh grehov?

Ariſto. 3. Ethic.

Seneca Epiſt. 42.

Iednum rechiùm, tulikaie odurnoſzt uſzakoga ſzmertnoga greha, *& per conſequens*, y onoga koiga chinì daga ſzkoro neznam k-chemu priſzpodobiti, buduch daga uſze ſztvari oduriavaiu, ar ako hochemo pravo razmiſzliti hudobu uſzakoga greſnika? naiti lahko moremo, da ne ſzamo ie gorſi od Poganinov, nego y od iſzteh nemeh Beſtijh; ar naidetemi koiu Beſtiu nemu koiabi proti nature pila, jela, ali nechiſzto ſivela? a chlovek ſere, y ſlevi vech negmuie potreba, kalyaſze vu tak odurneh nechiſztochah, daie ſztrahota, y odurnoſzt liſztor miſzliti na nye.

Beſtie

Beſtie ſzvoie nature zkoiumſzu od Boga nadelyene, nigdar ne premenyuiu po ſzvoie hudobe na gorſu; kotiu premenya chlovek kadaſze zopìe; nego na vſzaku naimenſu Zapoved Boſiu nyu marlivo premenyaiu; a Greſnik ne na iednu, neg nanijednu naivexu Boſiu zapoved ſzvoiu beſtinſzku naturu neſche na bolſu obernuti. Uſzaku Beſtiu naidiuieſſu, y naiſzerditeſſu leglyete ukrotiti y pripitomiti, neg Greſnika na pobolſanye ſitka obernuti, pokehdob Goszp. Bog ſzvoiemi Nameſztniki Prodekatori y Szpovedniki, vuchì, kàra, opomina, proſzi, zapoveda, groziſze, kaſtiguie, uſzakoiachkemi nachini terſziſze na dober put pripelyatiga, ter vendar uſze zahmàn y za lyudo, oh ter nili adda Gresnik gorſi od Beſtijh?

Kai adda hochu rechi od nyega, ako ni Chloveku, nit Beſtie, radi ſzvoiega odurnoga ſiulenya ſzpodoben? chuiem nekai krichatimi Sz. Oseiu Proroka, y ieſzu ove rèchi. *Facti ſunt abominabiles ſicut ea quæ dilexerunt.* Poſztaliſzu odurni, kakti ona, koia lyube; a kai lyube Gresniki? Greh? a kaiſe pak greh; Odgovaria Sz. Ivan Chryſoſtomus. *Peccatum mortale eſt Vipera, eſt Peſtis, eſt Hoſtis, eſt Dæmonium.* Szmertni greh ie Kacha, ie Kuga, ie Nepriatel, ie Urag, kaije pak ſztraſneſſega, y odurneſſega Bogu y lyudem od oveh chetireh? adda rauno tak oduren moraſze rechi da ie y uſzaki Greſnik. Poſzluhnemo Sz. Chryſoſtoma: *Magnus Dæmon peccatum eſt, Dæmones habens, miſericordiam invenit; peccatum habens odio habetur.* Veliki Urag ie Greh, Urage imaiùchi Chlovek vu ſzebe, Miloſchu dobiva, chlovek imaiuchi ſzmertni Greh, Bogu ie oduren. Ali ioſche ni dokonchal ov Sz. Navuchitel ſzvoiega govorienya, veli adda ioſche nadalye: *Magnus Dæmon peccatum eſt; quod, ſi à te abieceris? maior tu eris mihi orede, quam qui Dæmonia ejicit.* Veliki Urag ie greh, koiega áko ti ò greſna Duſſa od tebe odhitis, y odtiras, z- onum chiſztum ſzpovedium, z- onem pravem zkruſſenyem? veruimi da ti budes unogo vexi od onoga, koi iz obſzedeneh lyùdi Urage izganya. Gresniki adda, y Gresnicze! gdoſzte, y kaiſzte vi? buduch gorſi od Poganov, y Beſtijh, nebuduch pak lyudem nit Beſtiam ſzpodobni kakvaſz hochu imenuvati?

Oſeæ c. 9. v. 10.

S. Ioann. Chryſoſt. hom. 79. ad pop.

Idem Ibidem.

Idem 68. 34. in Matt.

Oude muchim ia, ter puſcham ſzamoga Chriſtuſſa govoriti kaiſze nyemu vidi, gdoſzte, y kaiſzte vi ò neſzrechne greſne Duſ-

se. Poszlussaitega adda marlivo kai od vasz govori. *Vos ex Patre Diabolo estis*: Vi ieszte od Otcza peklene vuze Uraga; adda Gresniki ieszu Szini Vrasyi? ni drugach, ar nadalye iz Christusseveh rèchi ta isztina zpoznatisze more. *Et desideria Patris vestri vultis perficere*, y poselenya Otcza vassega vi hochete izpuniti; kakovaszu pak poselenya Urasia? Poselenya Urasia ieszu da Gresniki zgrehi Goszp. Boga bantuiu, psane, y szramotè, naimre da blazne pianchuiu, lotruiu, dasze megy szobum nazlobe, preganyaiu, ubiaiu. Szin pako mora szpodoben Otczu szvoiemu biti, arsze govori: *Qualis Pater, talis Filius*, Kakov Otecz takov Szin, adda Gresniki ieszu Zemelyszki telounì Uragi? ni drugach, ar y vu tom moremsze szvedochiti z-Christussevemi rechmì, naimre onemi koieie na szvoie zadnye vechere Apostolom szvoiem rekel: *Et ex vobis unus Diabolus est*. Ieden zmegy vasz ie Urag, y to ie razmel, y rechi hotel od Iudassa Gresnoga.

Ibidem.

Ioann. c. 6. ℣. 71.

Razmeteli vezda Gresniki, y Gresnicze, gdoszte, kaiszte, y komuszte szpodobni vi? odkud adda tulika prihagya nad vasz szlepota? dasze za pobolsanye sitka nemarite? za zadoblenye milosche, y szpodobe Bosie ni nemiszlite? odkud to biva? Oh! znam kruto dobro ia zrok usze te vasse neszreche znam da naimre ieden zrok uszemu tomu nì; nego da vi nevidite hudobe y odurnoszti vasse, kakoviszte pred liczem Bosiem: Nezpoznavate velike skode koiu Dussiczam vassem z-ovemi szmertnemi grehi chinite: y kai pogublyate, Oh! da nemorem ia imeti onoga pravoga uffanya vu te moy milosztiuni Bose! kodbi selel, y hotel imatie, za iz prosziti od tebe ovu naioszebuinessu Miloschu: toieto dabi naimre ti prepusztil ovem moiem Poszlussitelom, szvoiemi Dusseunemi ochima onak pregledati, kot gledaiu z-telovnemi; ar ovakvem nachinom oni bi naibolye zpoznali danasnye moie pravichno govorenye, arbi videli odurnoszt, y rugotu uszake gresne Dusse; kotie po prepuschenyu Bosiem vigyen bil ieden Goszpon vu Nemskom Orszagu, od koiega pisse Thomas Cantipratanus da ieden Poglavit chlovek vuchiniusi vu praudah na Vechnicze iednu kriviczu szmertnoga greha urednu, y povernussisze iz Vechnicze domov zagledaussiga Sena, Decza, drusina vu Urasiem Kipu, pocheliszu krichati, krisatisze, po kuteh besati, Preszveto Ime IESUSSEVO na pomoch zazavati, Sz-

Vo-

Vodum skropiti; chim ov neſzrechnyak bolye, povedalſzeie daie on nyhov Goszpodar, daſze nai neboiè, ztemſzu uſzi bolye na nyega krichali tiſzi Urag poterite Sz. Kris, odhagyai Szotona vu pekel Goszpodàrit à ne nam oude, nimamo nikai z- tobum: pochneſze ſzumniti ov neſzrechnyak da mora biti kaſtiga Boſia zverhu nyega, odpraviſze iz hiſe da hoche iti Szpovednika izkat, za ochiſztit Duſſu od grehov [ako prem on ſzam ſzebe ni videl kakovie] ide adda proti Czirkve, kade Plebanus na uratch Czirkvench Breviar molech, zagledauſſi Uraga proti ſzebe iti preſztraſſil ſzeie, ſzkochil vu Czirkvu, zaperl urata, pochelſze kriſati, doiduchi pak k- uratom on Greſnik ter pochne kuchiti y proſziti Popa dabimu odperl, ov pako znutra pochelie skropiti Sz. Vodum, y kriſati; kuliko bolye Gresnik zvana ieſze Popu molil, y povedal ſzvoiu neſzrechu, ztem Pop nyegaie Sz. Reliquiami, y Exorciſmuſſi bolye od Czirkve tiral, ſtimaiuchiga za pravoga peklenſzkoga Duha, komuie veſz bil ſzpodoben, k- zadnyemu videchi Pop, da nemara zazaklinyanya, pochne y on miſzliti da mora biti Boſia kaſtiga, odpre adda Czirkvu puſztiga nuter, ide ſnym k- Szpovedalnicze, pochelgaie ſzpovedati, y poklambi bil uſze ſzvoie grehe on greſnik z- velikum Saloſztium ſzpovedal, y berſeligaie Pop od grehov odvezal, ondagaie zagledal chlovekom, à ne vech Uragom, y zpoznalga gdoie, ar po Sz. Szpovedi mentuvalſzeie bil one Boſie kaſtige.

Rauno ovakovo pripechenye ſtem od iednoga Szoldata zbog iednoga ſzamoga greha praznoſzti, koieſze vu nichem drugom nerazluchava od perve Hiſtorie, nego ſzamo vu tom, da idúchi domov od praznicze, y zagledauſi Sena nyegova nyega cheſz obluk vu Uraſiem kipu neznaiuchi daie chlovek, y nye Mus, nego daie peklenſzki Duh, zaperlaie obluke y urata terga po nieden put vu hiſu ni puſztila, krichèch na nyega kakti na Uraga, zakaizato ſzumniſſiſze ov tulikai, kot, y pervi dabi nebila kaſtiga Boſia zverhu nyega, poſſelie vu Czirkvu za Szpoved, y rauno onak baratalie z- Plebanuſſem kot y pervi, kot to izpiſſuie Author Raczi.

Viditeli vezda NN. y zpoznavateli od ovud odurnoſzt greha Szmertnoga? kak naimre chini chloveka Szpodobnoga iſztomu Uragu Peklenſzkomu: kotie goder Lucifera iz nailepſega

Angela Nebeſzkoga, naiodurneſſega Uraga peklenſzkoga vuchinil. Nai adda bude Chlovek neznam kak lep, zmoſen, vu chaſzti Kralyeuſzke, ali Czeſzarſzke izviſſen, nai po grehu pogubì Miloſchu Boſiu, hoche vu onom iſztom hipu pogubiti y lepotu chlovechanſzku hoche poſztati odurneſſi od uſzega Szveta merczìn, y ſzpodoben iſztomu Uragu peklenomu. Naiſze uzeme adda Mihalyu Archangelu Miloſcha Boſia, y hoche vu onom hipu poſztati ſzpodoben Luciferu peklenomu vu odurnoſzti, y kaſtige. Naiſze pak oproſztì Luciferu nyegov greh, y naimuſze poverne Miloſcha Boſia, y iz odurnoga Uraga hochesze premeniti na nailepſega Angela, y povernuti vu pervu ſzvoiu Diku. Nut adda hudobe ſzamoga iednoga ako prem naimenſega ſzmertnoga greha Oh! ter moreliſze kai vexega, y gorſega od nyega rechi, ali izmiszliti? odkud pravichneſzu one rèchi Duha Sz. pri mudrom Eccleſiaſtu. *Qui in uno peccaverit? multa bona perdet.* Koi vu iednom ali z iednem ſzamem grehom proti Goszp. Bogu zagreſſi? unoga dobra pogubì, kakova dobra? odgovaria Sz. Auguſtin; nai bude chlovek onulike Szvetoſzti, kulikeie bil Sz. Ivan Kerſztitel, ali iſzta B. D. MARIA, nai pak cheſz 50. ali 70. let ovak Szveto ſivùchi potroſſeneh ieden ſzam naimenſi ſzmertni greh vuchinì, y vu nyem vumre, zeuſzum ſzvoium ſzvetoſztium, zeuſzemi dobremi dèli, y Naymi koieſzije ſzvoie ſive dnì ſzpravil, y zadobil, hocheie uſze pogubiti y vekoma ſzkvarien biti.

Eccl. 9. ℣. 18.

Gulielm. Peraldus in ſuña vitiorum

Kotſze ſte od onoga Puſchenika koi 40. let vu puſchine oſtro y ſzveto ſivuch, unoge Mirakule chinèch, k- zadnyemu kadaie umiral, mimo nyegove Czelicze islaſzu dva Tolvayia, koij naluknuffiſze nuter cheſz obluk, y videchi onoga poboſnoga Puschenika umiràti, iedenie rekel, oh dabi mene mochi ovak Szveto umreti? kai razumeuffi umiraiùchi Puschenik, pomiſzlilie dabi ti ovak ſzveto ſivel kotſzem ia, ovakbi y umiral, z- ovum gizdavum kratkum miſzelium Duſſuie ſzpuſztil y naveke k- Uragu gizdavomu Luciferu poſzlal. Oh pravo! pravo adda veli Duh Sz. *Qui in uno peccaverit, multa bona perdit.* Ov neſzrechnyak za ſzamu iednu kratku greſnu miſzel pugubilie uſze Nayme koieſzije ſzvoiem oſtrem vu 40. leteh ſiulenyem bil zaſzluſil, pogubilie Nebo, pogubil Boga, pogubil na veke Duſſu. Ah

ovoie

ovoie ona. *Abominatio desolationis*, odurnoſzt puſztine, ar odurni greh robì, oplenuie, y puſztu chinì Duſſu uſzega dobra vekovechnoga mentuiuchi nyu Miloſche Boſie.

Dokancham moie govorienye z-rechmì danaſnyega Sz. Evangeliuma, opominaiuch uſzeh vaſz N. N. ako ſelite vu miloſche Boſie lepi, ſzvetli y Szerczu Boſiemu na Duſſe vaſſe povolyni biti, na ovom y na drugom Szvetu? pazete dobro da *Qui in tecto eſt, ne deſcendat.* Koije na krovu nai neide dole, zverhu koieh rèchi govori Sz. Auguſtin nye ovak razlaſuch. *Qui in tecto eſt, hoc eſt, qui in Spiritualis vitæ ſublimitate eſt, velut in tecto, non deſcendat ad carnalem vitam.* Koije na krovu, toieto, koije zeſſel na viſſinu poboſnoga, y Szvetoga ſiulenya? nai neyde dole vu ſitek greſni telounì; *Qui in agro eſt, non revertatur.* Koij na polyu, naiſze nepouràcha, *Qui in agro eſt, hoc eſt*, razlaſe na dalye Sz. Auguſtin: *Qui profecit in virtutibus ad anteriora extendens, ne dificiendo in poſteriora reſpiciat.* Koije pochel pobolſavaiuch ſzvoy ſitek ſiveti vu Sz. krepoſchah, naiſze neoglèda, unogo menye pouracha vu preſſeſztne grehe; *Non revertatur tollere tunicam ſuam, hoc eſt, non reſumat veſtem vitiorum, quam per panitentiam exuit.* Naiſze nepouràcha iemat halye ſzvoiè, toieto, nai neiemlye nazad halye oneh grehov, koieie ienkrat po Sz. pokore izſzlekel, y od ſzebe odhitil. *Omni ergo celeritate peccatum fugiamus.* Zaverſſuie Sz. Auguſtin, *Ne fortè cum fugere velimus? non poſſimus.* Zeuſzum hitrochum, y berzìnum beſemo od greha, da morebiti kada budemo hoteli beſati, y nyegaſze oſzloboditi, vech nebudemo mogli. Gresniki adda *Fugiant ad Montes, hoc eſt, ad excelſum DEI auxilium.* Veli mudri Ianſſenius, Beſete na gore, toieto, na viſzinu Boſie Miloſche y pomochi, po oſtrom putu Sz. pokore, na koiu kada zaidete *Ne deſcendat*, nai nieden iz nye po grehu dole neide, doklamga Goszp. Bog vu Nebo k. ſzebe nepozve. Amen.

S. Auguſ. in Matth.

Ianſen. c. 12.

O. A. M. D. B. V. ac S. P. F. G. & H.

INDEX MATERIARUM

PERVA NEDELYA ADVENTA.

Od sztrahote obchinszkoga Szuda Bosiega; y od ostroche Szudcza Nebeszkoga.

Horror Judicij universalis, & severitas Judicis proponitur. *Fol.* 1.

DRUGA NEDELYA ADVENTA.

Kulikoszu potrebna, y hasznovita Traplenya; y kakszе podnassati moraiu?

Necessitas, atq; utilitas Tribulationum demonstratur. *fol.* 14.

TRETA NEDELYA ADVENTA.

Grehi nassi vu Nebo krichèchi; za Odgovor, od Bosanszke Pravicze dobivaiu kastige.

Voci peccatorum, Respondet Echo Flagellorum. *fol.* 25.

CHETERTA NEDELYA ADVENTA.

Kakszе mora od Chloveka Goszp. Bogu iz Neba knam iduchemu put pripraviti.

Qualiter via Domino de Cœlo ad nos venienti paranda? *fol.* 36.

NEDELYA PO NOVOM LETU.

Gdoszе pogibeli neogiblye; rad vu nye pogiblye.

Qui amat periculum, peribit in illo. *fol.* 47.

PERVA NEDEYA PO III. KRALYEH.

Modus, y náchin, z- koiemszu duszni Roditeli szvoiu Deczu od koievati.

Qualiter à Genitoribus Proles educanda. *fol.* 58.

DRUGA NEDEYLYA PO III. KRALYEH.

Zakonszki Sztalis zmegy uszeh Sztalissev naisuhkessi, y naineszrechnessi.

Status Matrimonialis inter omnes Status amarissimus, ac infelicissimus. *fol.* 69.

TRETA NEDELYA PO III. KRALYEH.

Z- kakovum Dusnoztium dùsni ieszu Szlugi, y Szlusbenicze szvoiem Goszpodarom szlusiti: Goszpodari pak kakszuszе dusni proti nym izkazati.

Qualiter Servi tenentur suis Dominis servire: Domini verò qualiter eos tractare debeant. *fol.* 80.

CHETERTA NEDELYA PO III. KRALYEH.

Kak vu naivexeh potrebochah naivexe uffanye morasze poszlaviti vu Goszp. Boga.

In maxima necessitate, maxima spes in Deo ponenda. *fol.* 90.

PE-

PETA NEDELYA PO III. KRALYEH.
Kuliko Szeme rechi Bosie poszeano zverhu zemlyè Szercz nasseh, haszne chinì? tuliko Szeme nechiszteh rèchi skode doprinassa.
Quantum Verbum Dei prodsit? tantum Obscœna verba nocent. *fol.* 100.
SESZTA NEDELYA PO III. KRALYEH.
Kakza naimensa, Naivexa dobitisze mogu.
Qualiter cum minimis, Maxima lucrari possunt *fol.* 110.
NEDELYA SEPTUAGESIME.
Izkasuiesze, y potvergyuie, kak malo gdo Zvelichen bude
Paucitas Salvandorum demonstratur. *fol.* 120.
NEDELYA SEXAGESIME.
Naivexe znamenye, akoie gdo za Nebo zebran, ie poszlussanye Rechi Bosie.
Maximum Prædestinationis signum est, libenter audire Verbum Dei. *fol.* 131.
NEDELYA QUINQUAGESIME
Vexi dèl Lyùdi, ove dneve Uragu szlusech Dusse pogublya.
Major pars hominum hisce diebus Dæmoni serviendo perit. *fol.* 141
PERVA NEDELYA KORIZMENA.
Vrednoszt nepreczenyena, y prestimanye nezgovorno uszake Dusse izkazuiesze.
Pretium Impretiabile qualibet Anima Christiana *fol.* 152.
DRUGA NEDELYA KORIZMENA.
Goszp. Bog hoche dabisze uszi lyudi zvelichili: daszе pak tulika unosina szkvariuie, on tomu ni zrok.
Deus vult omnes homines salvos fieri: quod autem maior pars eorum damnetur ille non est in causa. *fol.* 166.
TRETA NEDELYA KORIZMENA.
Kak, kada, y koie lyudi Urag pekleni mutaszte chinì?
Qualiter, quando, & quos homines Dæmon mutos facit? *fol.* 177.
CHETERTA NEDELYA KORIZMENA.
Kulik haszen Sz. Almustvo Telu, y Dusse donassa.
Quam utilis sit Elemosyna Animæ & Corpori, eam facienti. *fol.* 189
PETA NEDELYA KORIZMENA.
Greh, zverhu uszeh Grehov naivexi ie Blaznoszt.
Peccatum, Peccatorum maximum est Blasphemia. *fol.* 201.
SESZTA NEDELYA KORIZMENA
Vu Miloschu Bosiu uffatisze, ie uredno: ali y Pravicze nyegove boiatisze ie potrebno.

Spe-

Sperandum eſt in Dei Miſericordiam; ſed & Iuſtitia non eſt ſpernenda, verum multum timenda. *fol.* 214.

NEDELYA VUZMENA.

Kulike, y kakove Nepriatele Chriſtus ie obladal? y z-kulikum ſzrechum naſſum ie od ſzmerti gore ſztal.

Quot, & quales Chriſtus confregit, vicitq; inimicos? dein quam glorioſus Reſurexit â mortuis. *fol.* 226.

PERVA NEDELYA PO VUZMU.

Vnogiſze zá prave Kerſchenike dersè, alijhie malo oneh koijbiſze z-del. lom takove pokazali.

Multi dicunt ſe eſſe Chriſtianos Nomine, ſed pauci ſunt qui ſe tales demonſtrarent Omine. *fol.* 237.

DRUGA NEDELYA PO VUZMU.

Gdo goder ſelì pravum Ovczum Boſium biti, y pod vecher ſitka ſzvoiega vu Ovcharniczu Nebeszke Dike zayti? potreba da vu Puschine Szveta ovoga, glaſz Nebeſzkoga Paſztira poſzluſſa, y nyega naſzleduie.

Qui cupit ad inſtar veræ Ovis, Cœleſte intrare poſt vitam ovile? neceſſe eſt ei vocem Paſtoris Cœleſtis audire. *fol.* 248.

TRETA NEDELYA PO VUZMU.

Saloſzti ovoga Szveta, ieſzu zrok veſzelya vekovechnoga.

Afflictiones huius Sæculi, ſunt cauſa æternæ Lætitiæ *fol.* 261.

CHETERTA NEDELYA PO VUZMU.

Vekovechnoſzt proti koie putuiemo, ako prem z-Iezikom izrechi, nit z-Razumom preſzechiſze nemore; nye vendar razmislyanie ni menye potrebno, neg y haſznovito.

Æternitas, etſi nec linguâ exprimi, nec mente perſcrutari poſſit; Conſideratio tamen illius non minus neceſſaria quam utilis eſt ad ſalutem. *fol.* 272.

PETA NEDELYA PO VUZMU.

Kak, kada, y zakai ove tri Kriſeuſzke dneve odluchene ieſzu obchinſzke Preceſſie po Czirkvah, y kakſze chiniti moraiu?

Qualiter, & cur Inſtituti ſint dies Rogationum *fol.* 285.

SESZTA NEDELYA PO VUZMU.

Kuliko dobra Pelda haſzni; tuliko Szpachenye skodi.

Quantum bonum Exemplum prodeſt; tantum obeſt Scandalum. *fol.* 297.

NEDELYA TROIACHKA.

Zakai Duh Sz. uſzigdar vu ſzpodobe beloga Goluba Lyudemſze izkazuie? y kak ſzvoiem pobosnem uſzigdar pomase.

Cur Spiritus S. semper in forma Columbæ apparet? & suis Devotis quam cito subvenit in cunctis necessitatibus? fol. 310.

NA DEN Sz. TROYSZTVA.

Nemoguchisze z- Jezikom iztomachiti Presz. TROYSZTVO, z- nekoiemi prisz podobami izkasuiesze, kulikonamie k- Vere nasse od nyega znati potrebno.

SSma TRINITAS cum linguâ exprimi nequeat, similitudinibus demonstratur. fol. 320

NEDELYA II. PO TROIAKEH.

Kakovaie oná velika Vecheria Presz Oltarszkoga SACRAMENTUMA? y z- kakovum pripravum ieszmo dusni k- nye prisztupiti?

Qualiter ad SACRAMENTUM Eucharistiæ accedendum? fol. 331.

NEDELYA III. PO TROIAKEH.

Kuliko Ogovorczi blisnyem szvoiem skode? y vu kak ochiveszte pogibeli szkvarienya sivu?

Quot modis Detractio fiat, quantumvè Detractores sibi, & proximis noceant? fol. 343.

NEDEYLYA IV. PO TROIAKEH.

Ako rauno unogi dobro sivù; za malu vendar haszen, ako dobroga Nakanenya nimaiu.

Quam necessaria sit in Actionibus nostris Intentio bona? fol. 356.

NEDELYA V. PO TROIAKEH.

Kakti unoge fele ieszu Szerditoszti, tak tulikai unogi zroki ieszu, ràdi koieh iè, y nì szlobodno szerditisze.

Variæ species Iræ, varias causas habent libere Irascendi, & non Irascendi. fol. 369

NEDELYA VI. PO TROIAKEH.

Kuliku Nemiloszrdnoszt izkasuiu, koij Dusszicze Purgatoriumszke nepomasu? Oni pak koijszu dusni pomagati ter nechinè, kuliku nym kriviczu, à szebe skodu chinè.

Contra non adiuvantes Animas Purgatorij exageratur. fol. 381.

NEDELYA VII. PO TROIAKEH.

Kulika potrebocha, Haszen, y Dusnoszt ie Volyu nassu z- Volyum Bosium szlagati.

Necessitas conformationis Voluntatis nostræ cum Divina proponitur. fol. 394.

NEDELYA VIII. PO TROIAKEH.

Kak oster Rachun uszaka Dussa taki po szmerti mora dati Szudczu Nebeszkomu od sitka szvoiega

Quam stricte reddendenda sunt Rationes in Judicio Particulari. fol. 406.

NEDELYA IX. PO TROIAKEH.

Kulike Chaſzti, y Poſtenya uredne ieſzu Czirkve Boſie? a kak pàko vu malom preſtimanyuſze od Kerschenikov dersè.

Eccleſiæ quanta Veneratione digna ſint? nunc verò à Chriſtianis quam in modica honore habentur? *fol.* 429

NEDELYA X. PO TROIAKEH.

Pokora kòiaſze nechtnì doklamie Chlovek zdrav: na ſzkradnye vure ie cvoyna, y pogibelna.

Pœnitentia finalis Dubia, & Periculoſa. *fol.* 432

NEDELYA XI. PO TROIAKEH.

Kak uſzaki Kerschenik ne ſzamo za ſzvoie, nego y za blisnyega ſzvoiega Zvelichenye ie dusen ſzkerbetiſze.

Non ſolum propria, verum & Proximi, Salutis cura habenda. *fol.* 444.

NEDELYA XII. TROIAKEH.

G. Bog potrebuie od naſz uſze czelo Szercze: toieto daga mi zeuſzega Szercza lyubimo.

Deus Cor integrum à nobis exigit, & ex toto Corde amari vult. *fol.* 456

NEDELYA XIII. PO TROIAKEH.

Kem nachinom moraſze G. Bogu draga, y prietna Szpoved vuchiniti?

Qualiter vera, & Deo accepta Confeſſio facienda. *fol.* 467.

NEDELYA XIV. PO TROIAKEH.

Szkerb, y hlepenye prekoredno za blagom ovoga Szveta ie zrok uſzeh grehov.

Cupiditas temporalium bonorum eſt cauſa omnium malorum. *fol.* 480.

NEDELYA XV. PO TROIAKEH.

Naihaſznoviteſſi Recipe za mochi ne ſzamo dugo na ovom Szvetu, nego y vekoma na drugom ſiveti, ie Szpomenek Szmerti.

Prolongandæ vitæ temporalis; & conſequendæ æternæ, præſtantiſſimum Recipe eſt memoria mortis. *fol.* 492.

NEDELYA XVI. PO TROIAKEH.

Kai, kakov, y kulik greh ie Nenavidnoſzt? zmegy uſzeh grehov naiobchinſzkeſſi, y nàiskodlyveſſi.

Invidiæ Peccatum communiſſimum, & pernitioſiſſimum. *fol.* 504.

NEDELYA XVII. PO TROIAKEH.

Naiperva, y naivexa Boſia Zapoved ie G. Boga lyubiti: naimenye pak od Kerſchenikov ie obderſavana.

Primum, & maximum Præceptum Dilectio DEI, à Chriſtianis minimè obſervabilis eſt. *fol.* 515.

NE-

NEDELYA XVIII. PO TROIAKEH.

Kakóv, y kulik greh ie krivo oſzugyavanye bliſnyega?

Judicij Temerarij qualitas, & gravitas demonſtratur *fol.* 527.

NEDELYA XIX PO TROIAKEH.

Vu kak neſzrechno Goschenye dohagya uſzaki on gresnik, koi iz ovoga Szveta, preſz Szvadbene Halye Pravichnoſzti preminùie.

Convivium Gehennæ infernalis proponitur *fol.* 540.

NEDELYA XX. PO TROIAKEH.

Greh Nechiſztoche naipogibelneſſi, vu koiega akoſze gdo poda! iz nyega preſz oſzebuine Miloſche Boſie iziti nemore, y zato zbog nyega naivech Duſſ vu pekel ide.

Maior pars Hominum damnatur propter vitium Carnis *fol.* 553.

NEDELYA XXI PO TROIAKEH.

Kak uſzaki Kerschenik ie duſen Nepriatele ſzvoie Lyubiti: y nym iz Szercza uſze krivicze opraſchati.

Inimicorum dilectio, Iniuriarumq; oblivio commendatur. *fol.* 566.

NEDELYA XXII. PO TROIAKEH.

Naivexa, y Naiperva duſnoſzt Szudczev ie pravichno Praude ſzuditi, preſz gledanya na Perſone, ali na Moſnye.

Judicum prima & maxima obligatio eſt, aq; iudicare omnes, non attendendo Perſonas, neq; Munera. *fol.* 578.

NEDELYA XXIII. PO TROIAKEH.

Kulikoſzu haſznoviti, y potrebni Betegi Telovni, k. Duſſnomu Zvelichenyu.

Infirmitates Corporales, ad Salutem Animæ utiles, & neceſſariæ *fol.* 590.

NEDELYA XXIV. PO TROIAKEH.

Kulika, y kakova odurnoſzt ie uſzaki Szmertni Greh?

Peccatum Mortale omnium Abominabilium, Abominatio maxima. *fol.* 602

O. A. M. D. B. V. & S. P. N. F. H.

NB. *Notum tibi habere cupio Benevole Lector adhuc hoc anno ope Divinâ in lucem venturam Secundam Partem huius Pabuli Spiritualis, ſeu Conciones Panegyres in Feſta totius Anni.*

NEDELYA XVIII. PO TROIAKEH.

Kakov, y kulik greh ie kato dsaugravanye [illegible]

Judicij Temerarij qualitas, & [illegible] fol. 27.

NEDELYA XIX. PO TROIAKEH.

Vu kak neszrechno Gosebenye dobrey a uszaki on gresnik, koi iz ovoga [illegible], preszo zvadbene Halye Pravichnoszti premu ne.

Cerevisiae [illegible] fol. 540.

NEDELYA XX. PO TROIAKEH.

Gren Nechisztochenaj [illegible], vu kciega akolsze gdo poda? iz nyega preszo [illegible] Boga [illegible], y zato zbog [illegible] Dusz [illegible].

Maior pars Hominum [illegible] fol. 553.

NEDELYA XXI. PO TROIAKEH.

Kak uszaki Kerschenik ie dusen Neptiatele szvoie Lyubiti, y nym iz Szercza usecka [illegible].

Inimicorum dilectio, [illegible] fol. 566.

NEDELYA XXII. PO TROIAKEH.

Naivexa, y Naiperva dusnoszt Szudca [illegible] pravichno Praude szuditi, preszgledanya na Persone, ali na Mozye.

Judicium primum & maximum obligatio est, [illegible] fol. 578.

NEDELYA XXIII. PO TROIAKEH.

Kulikoszu hasznoviti, y potrebni Betegi Telovni, k Dusznomu Zvelichenyu.

Infirmitates Corporales, ad Salutem Animae utiles, & necessariae fol. 590.

NEDELYA XXIV. PO TROIAKEH.

Kulika, y kakova odurno [illegible] Szuczani [illegible]!

Peccatum Mortale omnium [illegible] fol. 602.

O. A. M. D. B. V. & S. P. N. P. H.

NB. *Notum tibi habere cupio Benevole Lector adhuc hoc anno ope Divinâ in lucem venturam Secundam Partem huius Pabuli Spiritualis, seu Conciones Panegyres in Festa totius Anni.*